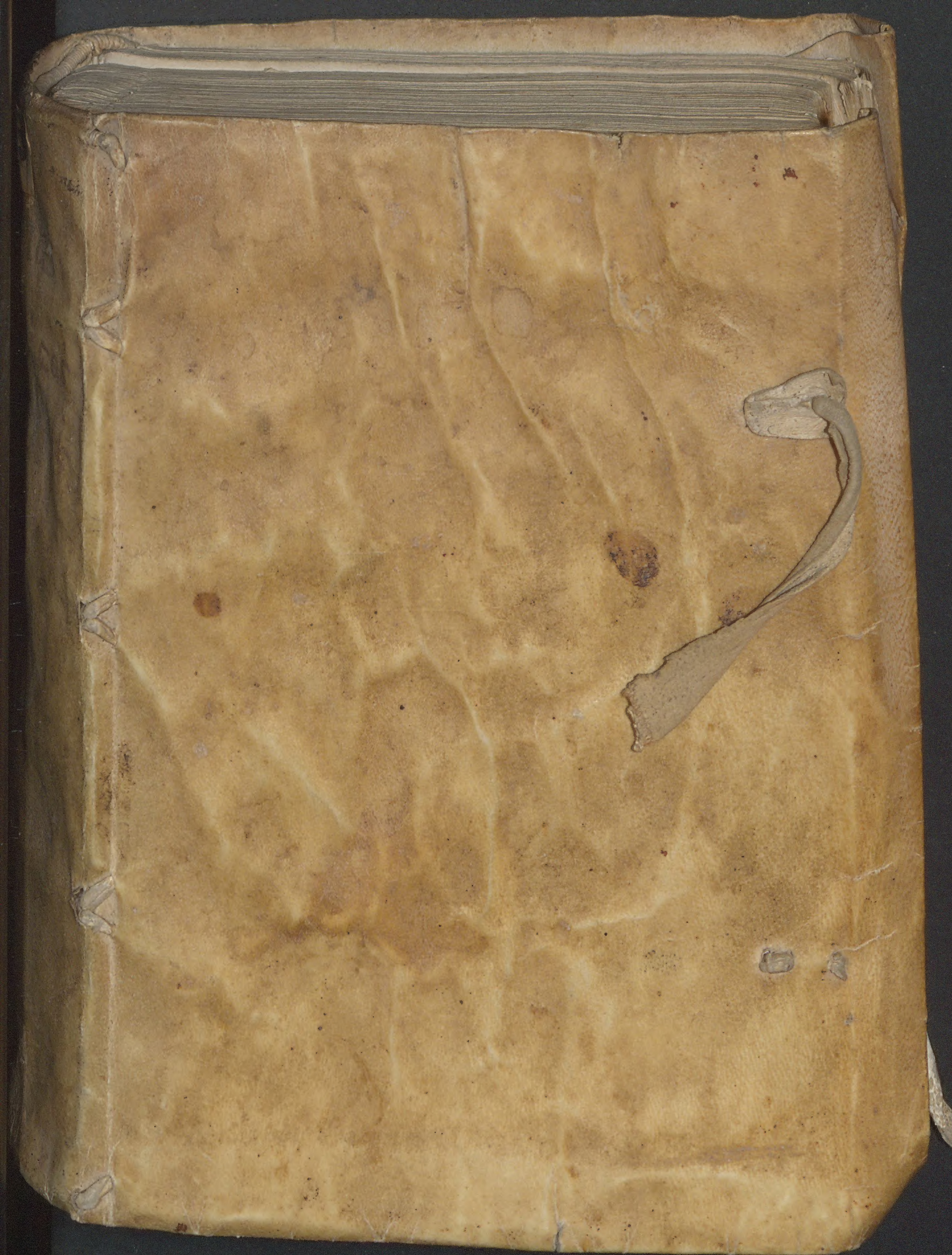

8

M. S. en 2.º pergamino con 293 hojas.

Varios tratados Canonicos.

Rotulata.

Materias Canonicas de Varios

…inmortal, cuyo poder inmenso

…a formaste este mundo

…de e.

muy mag[illegible] Iel[illegible] timarne ... [illegible]

Est. 1. d. Ms. Tab[illegible]

Arrojo

B.º de S. Aug.ⁿ ... Illmo. ... digo yo ... Aunq suele suceder

a 15. de junio ... Juan Alonso

2. paños de narices — 2

3. camissas — 3

una servilleta — 1

mas otra servilleta — 1

dos cuellos — 2

una seruilleta[?] — 1

2. almohadas[?] ...

Y emos traido asta oy dia de todos santos — 12

mas dos — 2

mas dos [illegible] libros — 2

mas dos — 2

mas quatro — 22

Yo don Manuel de Villalon

y [illegible] Manuel

4	sauanas	24
6	camisas	36
2	tablas de m	12
4	servilletas	8
2	almoadas	8
2	de manos	8
3.	de narices	6
8	cuellos	16
uno	de [illegible]	2
		120

[illegible]

33

Index titulorum, quorum explicationem presens continet libellus.

+ Ad tx. c. 1 de constitutionibus. D.or Barr[...]
Ad tx. in c. inter coeteras de rescriptis - cu[...]
D. Balmaseda

tt.9 De Consuetudine . D. Cornejo

+ Ad tx. in c. ex publico de conversione conjug.
tx in. c. ex causis §. illis etiam. de off.o et
potestate jud. deleg. D. Caruajal

Ad ... de contributionibus ...

Ad ... inter contrahentes de ...

D. Balmaseda

... De Contributione D. ...

Ad ... in ... publicis ... communitatis ...

... D. ...

... D. Carvajal

~~Sequit dis[illegible] in cap.~~
~~Alma mater~~

~~A interdicti tpre~~ in firmi et sani ad penas admi
ttunt nisi excomunicati sint qui in medicis in
articulo admittent neque nisi causam interdicti dede
rint qui nisi satisfactione facta aut de ea cauen
do recepit possunt non admittent hodie quod eodem
interdicti tempore etiam diuina ualent celebrari
officia uoce summissa Januis quoque clausis de excomunicatis
et interdictis exclusis exceptis festiuitatibus 5.
annumeratis in quibus diuina possunt solemniter ce
lebrare pro dicta singularis conclusionis et
inueni ex materias lato calamo exornantes
prosequunt pater couarru et aliis 5. Sugolinus de
censuris tt.o de interdicto tabula. 5. ex c. 1. Bon
Jasius de irregulari. 6. p. tt.o de sent.o interdic
ti an.o 1. Enriques in finitos referens. 2. tomo
de excom.e lib. 13. tt.o de interdicto in prin.o et
ex c. 41. Joanes guterrecius canonicarum questi
onum lib. unico c. 10. an.o 1. Pater Suarez
de censuris tt.o de interdicto.

Per creatorem et non per creaturas jurandum e' sed si iuretur
juram' servandum e' iuram' si licitum e' quod juratur
In necessitate jurandum e' dum hi' juramentum habeat
Veritatem Judicium, et Justiciam
Item per iuramentum delatum deciditur questio
Item quedam sunt simpliciter mala et ideo pro nul
Que dam u° sunt simpliciter bona sed pro servantur ex causa
ut notat gls. in c. et si xpus dem° iu°.

Judicium idest cu' maturitate et discrecione idest si quod iurat sine iuram° p'st° a cercedi si iurature

Justicia idest illud quod iuratur sit aequus et sanctum

Ad ttum. De iure iurando

a D. Mon leon explicandum anno 1604.

Post tractatus de probationibus in genere et denumeratas species recte subnectit hic ttus. cum in deffectus aliarum probationum sepe soleat defferri iuramentum l. ius iurandum 17. l. iusiurando. 34. l. manifeste. 3B et fere per totum ff. hoc tto. l. in bone fidei l. generali §. 1. C. de reb. creditis et iure iurando c. ex insinuatione de procuratoribus c. fin. j l. 2. tt 11. partit. 3. et ideo ultima est probationis species quia teste D. Paulo ad Hebreos c. 6. dixit omnis controuersie finis refert in c. et si xpus 26. q. et est maximum expediendarum litium remedium l. 1. ff. hoc tto. Unde speciem transactionis continere dixit et maiorem autoritatem habere quam rem iudicatam l. 2. ff. eodem adque sunt reducenda que circa continuationes huius rubrice ttli omnes doceant

Ad cuius explicationem obseruandum est ius iurandum, iuramentum, et sacramentum, idem omnino apud nostros significare de priori constat ex nro tto. et eodem in ff. et Codice de 2o in c. 1. et per totam 22 q. 1. cum seqq. c. debitores c. ad nostram et alibi sepe j de 3o. uidelicet sacramento. ex c. unico §. item sacramenta, de pace tenenda in usibus feudorum autentica sacramenta puberum C. si aduersus uenditiones c. q sacramento 22. q. 4 c. que relatam. 10. q. Unde et sacramentum militare dixit l. milites 14. §. in nominiosa l. fin. ff. de re militare l. 2. §. miles ff. de his qui notantur infamia l. qui causare. ff de accusationibus l. miles. 11. in princ. ff ad leg. Iuliam de adulteris, quam sententiam probarunt Panor. hic no. 1. Coartus in repetio. no. 4. Selba in tt. de iureiurando 1. p. q. 1. no. 10 Couarru. in c. quamuis pactum in princ. no. 2. Anastasius lib. 3. de sacrorum immunitatibus c. 21. no. 26. et seqq. impugnandi sunt Salicetus et Iason. d. autentica sacramenta.

In defectum proua[tionis] uenit iuramentum

iuram. maiorem autoritatem habet quam res iudicata.

Iusiurandum et iuramentum et sacramentum idem significat

D. Monlion

Rubricum n.º 13 Alciatus hic numero. 16. qui contendunt discrimen esse constituendum inter predicta nomina. Dicit autem jusiurandum a iure. ex eo quod id quod iurat pro iure et l. habendum sit et veluti jus sit tamen sententia dum argum. l. n. ent 5. & dato ff hoc titº. probant Couar. et Anastas. 5 nec disentit Cuiacius in para titulis ad tt C. de rebus creditis et iure iurando asserens jusiurando dici quasi ius sacratum eo quod iurandum sit deo teste et iudice nec placet Justilipsij etimologia lib. 1. electorum c. 18. docentis iusiurandum dici quasi Jouis iurandum in co rupta uoce quod per summum Deum iurandum sit. sic enim a Joue et n. aliter de iusiurandi n. iuris iurandi dicere debuissent autores nec pinguius alius casus uariaret contra certissima anticorum testimo. ad aliud propositum relata ab Anastasio 5 —

Jus iuran dum dicit a iure

Titlis, ide expositio nius titulorum.

Diffinit autem hoc nomen multipliciter a doctoribus in hac rubrica a Cone profeso et Ostiensi in summa Sub titulo, sel ua Couar. et Anastasio 5 Diuo Tho. 2.2. q. 89. art. 1. ubi Cayeta. et Aragon Soto lib. 8. deiustitia q. 1. art. 2 N. in man. c. 12. in princ. Gregorio in l. prima tt. 11. parti. 3. Medicis titt. de difinicionibus 2. p. c. 4 Pedro gregorio lib. 50 sintagmatum. c. 4 post glos. in suma 21. q. 1. et [illegible] uerior et receptior diffinicio est quod iuramentum sit affirmatio uel negatio de re atestatione firmata in quam difinitionem coincidere uidet Cicero lib. 3. officiorum dum ait iuramentum est affirmatio religiossa quem referunt et sequuntur Duarenus ad tt. ff de iure iurando Anastasio et Petrus grego. 5 —

diffinitio iuramenti

Ex primis uerbis diffinicionis colligere solent dd. uerba necessario esse in iuramento idem colligit ex d. c. et di xerunt dum inquit iuramentum esse sermonem et ex autentico de mandatis principum §. sed neque in princ. colatione 3. dum prohibet ut diis ne uerbum idest iusiurandum temere cuiquam indulgeant urget etiam tx in c. penultimo ubi ex solo consensu iuramentum semel prestitum n. extendit, quam sensas plorunt gl. 1. et Bart. in l. et per et in princ. ff de aceptilationibus et Bart. et dd. in l. qui iura: uit in princ. ff hoc titº. Vaccus et ceteri antiqui in l. 1. in princ.

An iuramentum necessº. de beat sic uei uerbis et ui det quod sic

ff.

de rebus obligatis ubi Clotus nº 17 et Sabasdeni quis nº 34 dicunt communes plures alios refert et sequit. Antinius de executionibus sententiarum §. octavo c. 11. —— Contraria tamen sententia suadet ex eo quod iuramentum Deo prestat qui solus mentis expectator est et iudex c. erubescant 32 d. c. siquid in venisti 14 q. 5. Nec in iure reperitur expressus quod verba sint necessaria praeterquam in instipulatione ut advertit Cinus quem sequit panormit. sic nº 4. quorum sententias communes dicunt Corsetus in repetitione q. 6. Galiaula in d. l. 1. nº 82 sequunt Cour. et Anastasius supra nº 45. Acorius lib. 10. institutionum moralium c. 2 vers. 3. opinio Seraphinus de privilegiis iuramentorum privilegio 212 nº 16. sentit gl. in summa 22 q. 1. ibi vel actus ipse 3. ait oppinio distinguentium mutos ab is qui loqui possunt ut primi nutu et signis iurare possint ceteri non item quam probant Paulus Aretinus et Alexander in d. l. 1. ubi Crotus asserit magis communem et Alciatus lib. 1. parergon c. 3. et sic nº 21. Tiraquelus post leges connubiales gl. 5. nº 17 Caballos practicarum questionum q. 406. nº 4. moventur ex gl. in c. testes 3. q. 9 quae docet mutum posse dicere testimonium modo sciat scribere et eundem ad testificandum iuramentum est necessarium c. iuris iurandi c. de testibus item ex eo quod in matrimonio verba sunt necessaria in his qui loqui possunt gl. in c. tue 25. per textum ibi in fra de sponsalibus quam sequit plures relati a Tiraquello 5 nº 47. et dicit communem Prepositus in d. c. tue — Sed tamen his non obstantibus 2 oppinio negativa verior est cui nec priora verba nostre diffinitionis nec textus in d. c. etsi Christus aliquid obstant nomine enim affirmationis vel negationis aut sermonis non solum verba formaliter sed etiam virtualiter intelligimus et ideo si aliquis alteri dicat iura per sancta quatuor evangelia ita esse et ipse tangat librum nihil dicens ille tacitus habebit pro iuramento et locutione iuratoria ut probat Silvester in summa titulo iuramentum in principio sequit Arag. 2. 2e q. 89 art. 1. in principio minus obstat textus in

Contraria tamen sententia est verior

in instipulacionibus iuramentum debet fieri verbis stipulatio est firma verborum conceptio qua quis aliquid se daturum facturumve promittit alteri super hoc ipsum interroganti.

nostri verbi potest quis iurare

d. autentica de prauitis [de] primi cum. §. sed neque ille cum tx non de iuramento sed de fide puellae aut priuilegio quod vulgo salbum conductum apellamus loquitur ut optime aduertit Couar. et manifestius constat ex versione Alo. Andrei relata ab Anastasio 5 nº 55. non etiam obstat tx difficilis in d. c. penultimo non ibi non agitur de iuramento mente et animo tm concepto sed de extensione iuramenti quatenus non extendat de uno casu ad alium etiam ex uoluntate iurantis absque nouo animo iurandi quod gl. ibi 2ª sentire uidetur et clarius Panormi. nº 2. in fine. Couar. Abinius Anastasius et decianus §. Deniq. non obstat. doctrina glª. in dicto c. tua desponsa lib. est enim uerius uerba necessaria non esse ad matrimonium etiam in ualentibus loqui sed sufficere signa exprimentia consensus ut latius constat ex adductis a Couar. in. 4. 2 p. c. 4. in princ. Gutierez lib. 21. canonicarum c. 1. nº 9. Espino in expeculo testam. gl. 15 nº 4. N. cons. 38 de sponsalibus Canedo in colectaneis ad decretales c. 21. Tomas sanchez lib. 1. de sponsalibus, disputa. 18, nº solum olim uerius est hodie stante noua decisione conc. trid. ss. 24. c. 1 contra Padillas in lege et in epla nº 13 C. ~~nefatricommi~~ de fideicommissis ut aduertit Caballos practicarum questionum c. 406 ad fin.

2º Ex eidem primis diffinitionis uerbis colligitur solo uerbo iuramentum interponi absque eo quod liber euangeliorum uel alia res sacra scriptura sacra corporaliter tangatur ~~absq.~~ idem etiam colligitur ex d. c. et si xpus ubi per solam hac uerba testis est mihi Deus iuramentum induit condictum tx in c. si aliqua 22 q. 1. ubi probat Diuus Chrisostomo. ita esse iuramen. si per Deus iuret ac si per sancta euangelia iuratus sit iubat regula tx in c. nux, suis qui clerici uel uouentes quam sententiam probant Panor. et add. sic dicunt communiter Aliat. nº 17. Couar. d. c. quamuis in inicio §. 1. nº 1. Anast. 5 nº 24. Sera finus nº 118. licet Caballos q. 407. contrariam dixerit omnes quatantum accipienda est quando alege uel statuto ex presa cauetur quod iuramentum corporaliter prestandum esset tx in c. ad abolendam. 9. §. statuimus de hareticis c. ut circa 4. uers. colam de electione in 6. clementina 1. §. porro de sequestr. tunc enim tactis euangeliis aut aliis sacris scripturis iurandum est

sine nouo animo iurandi iuramentum non extendit de uno casu ad aliud

matrim. potest contrahere absque uerbis per signa ualens loqui

Non est necessarium quod iurans tangat librum euangeliorum uel aliquam rem sacram

ex consuetudine tn Itallie totius quamlibet scripturas et pp sanas ian gere sufficit x^a. qua intelligenda e' gl^a. 78 tacta in d. clim. 1. §. porro ubi dd. omnes cum alliis latissime adducti a Cenedo in collectaneis ad decretales c. 32. n° 6. Asinio de executionibus sententiarum §. 8. c. 22 cum segg. et fuit in Rota resolutum ut refert Paulus Elilius deci sio^e. 123. 2. p. licet contrari. uellint Casanes cons^o. 7. n° 18. Nicolaus Be lamus cons^o. 4 col. 2 quos impresbat Reminaldus Junior in §. 1. n°. 743 instrum. de oratione.

3° ex illis uerbis sacrae rei atestatio^e. firmata colli git absque Dei inuocatio^e. juram^t. n dici e' enim iurare Deum in testem adducere ut probant s' rellati in l. illatio^e ex d. Augusti. epistola 137. cum juram^t. actus sit religionis et latriae soli Deo debitus qt iurando perdeus credimus eum ee ueritatem infalibilem et Sabere rerum omnium uniuer salem cognitionem, Sonorem et reuerenciam, illi eximemus iurando per ipsum x^a. illud Deut Sero. c. 6. dnm Deum tuum timebis illi soli servies per nomen eius jurabis et Paul. ad Sebre. c. 6. Somines permaiores se iurant expli cat in d. c. et si xpus x^a qua ita et intelligere pot dubi tatem Matsei c. 5. nollite iurare omnino ex qua dedu cebant plurimi Seretici numqt ee licitum iurare dana ti fuerant in pluribus conciliis rellatis a Castro lib. 8. ad uersus Seresses uir^o iuram^t. sd explicari pot pseuntime nec per celum nec per terram Sic necultus et Sonor de bitus creatori exibeatur creature x^a. Innocentiis 3°. interpretationem in d. c. et si xpus uers^o. licet quam uis D. Tho. 2. 2. q. 89. art. 4 ubi Ara gon et Soto lib. 8. de iustitia et iur^e. q. 1. art. 4 aliter explicat = = et Petrus gregorius lib. 50 sintagmatus c. 3. et fortasse melius uidelicet a xpo dno ideo prohibitum fuisse pasim et exleui ca. quod cumque iuramentum interponere Nam cum in l. ueteri Deuteronomii c. 5. prohibitus eet nomen Dei in uanum asumere xpus addidit n' solum nomendei sd neqz nomen celi et terre aut alterius creature in uanum atu mendum ee addidit ets quum in illis verbis Deuteronomii c. 5 n' asumes nomen Dei tui in uanum solum prohibetur periurium ipse n' solum per iurium sd uerum ets n' tn necesarium prohibuit iuramentum quod mul tis egregie et erudite explicat Maldonatus in c. cum Matsei uers^o 34

D. Monleon

Ad rubricas diui iurado

Q ex eisdem infert n. licere iurare per creaturas cum sit actus religionis et latria soli Deo debitus et ita explicat locus ille Mathei c. 5. ad Romano ponti. in d. c. et si xpus et a D. Hieronimo relato a S. Thoma 2. 2. q. 89 art. 6. et pbat in c. clericum et in c. siquis per capillum 22 q. 1. a Contrario tn pbat genesis c. 42. ubi Josep iurauit per salutem pharaonis et Mathei c. 5. ibi nec per caelum nec per terram c. sicaliqua 22. q. 1. c. qui periurat 22. q. 5. c. ego N. q. l. 3. §. fin. et l. sequenti ff. hoc tto. et ideo reiecta interpretatione glo. pro per creaturas in d. c. et si xpus dicendum e. dupliciter iurari posse per creaturas primo modo constituendo in illis iuramenti finem et exhibendo eis reverentiam et cultum qui Deo soli debet et hoc modo iurare n. l. sed species quedam e. idololatria. Altero modo iurat per creaturas referendo eas in creatorem cuius numen et magiestas in illis resplendet et in hunc sensum licitum e. p creaturas iurare gl. in c. quotiens cordis pro salute. 1. q. 7. Panor. et dd in d. c. et si xpus et alij relati a Couar. § 8. 1. nº 5. N. in manu. c. 12 nº 1. S. Tho. 2. 2. q. 89 art. 6. Sot. 5 art. 6. Aragon art. 1. Velarminius l. thomo controversiarum lib. 2. de imaginibus c. 12. vers. dein de Maldonatus d. c. 5 Mathei vers. nec per caelum et ita intelligendus e. tx in l. qui per salutem 33. ff. hoc tto. Nec obstat c. mouet te 22. q. 1. ubi indicat iuramentum illud q fit per falsos Deos et tn n. fit attestatione rei sacrae qr respondeo illud verum iuramentum n. e. sed aparenti ex mente pagani ita iurantis et colentis falsos deos ubi vera lumina probant Antoninus in suma 2. p. tto 10 c. 4. in prin. Selua diui iurando. 1. p. in prin. Couar. § nº 8. quod iuramentum obligat promissionis in terme qua omnes ingenium obstringunt l. 1. ff de paltis con duit tx in c. nolite existimari 23 q. 1.

Denique n. obstat

Ad Rad deũe in.do   Monleon   8

Comclussio.

Comclusio, licet usurarum promissio nulla sit, validum tamen est iurament de illis soluendis, sed creditores cogunt illud relaxare soluta quae usurae repeti possunt confirmari potest ex c. tuas 13. de usuris c. significante 7. de pignoribus c. cum contingat 26. c. licet mulieres de iureiur. in 6. c. quamuis pactum de pactis codem lib. autentico sacramenta puberum C. si aduersus venditiones utriusque tex materiam praeterordinarios ubique explicant late Caua. in c. quamuis pactum 2. p. §. 3. ... diuersarum confirmatorio 1. p. c. 2 et 3. p. c. 17. n. 7.

cum

cum pluribus alegatis a Cencio in collectaneis ad decretales c. 78 quibus addo Sera Rsinus de priuilegiis iuramentorum priuilegio 136. Asinius de executionibus sententiarum § 8. c. 125. Anastasius lib. 3. de sacris et immunitatibus c. 21. a nº 178 Petrus gregorius lib. 50 syntagmatus c. 5. a nº 7 P. Molina 1. tomo. de iustitia tractatu 2. disputatione 149 cum seqq et 2º tomo disput. 171. Azorius lib. 11. institutionum moralium c. 7. ——

Sed contra primum in c. 1º. illud obstat quod iuramentum Deo praecipue fit quia actus est religionis et latriae ut dixi in rubrica et ita Deo principaliter quaerit obligatio et illi soluenda est iuxta illud math. 5i c. 5 redde dno iuramenta tua c. et si christus uers. iurauit [illegible] sed obligatio uni quaesita per alium tolli non potest l. id quod nostrum 195 ff de regulis iuris l. finali ff de pactis ergo creditores non possunt tollere obligationes Deo quaesitas ——

2º Iuramenti relaxatio ad solum pontificem maximum expectat c. auctoritate cum seqq 15. q. 6. c. venerabilem 34 uers. idem etiam [illegible] de electione c. si uero. 8. c. uenerus 15. ——

3º Contra cap. debitores si arguatur usurae intra legitimum modum permissae sunt ut per totum ff de usuris et uerantico fenore l. eos C eodem titulo ubi Justinianus eas admittit l. 3. fin. ff de annuis legatis ubi in testamento legari possunt et confirmatur quia permissio usurarum cum iuramento ualida est ex iis iuribus et c. tuas 13. [illegible] de usuris sed si illicita esset et peccatum contineret non firmaret iuramento c. 1. cum seqq 22. q. 4. c. 2 c. cum quidam 12 § fin. [illegible] ergo ex usurarum permissione debitor compellendus erit ——

4º Iuramentum sequitur naturam contractus cui adhaeret l. si quis pro eo 56. ff de fideiussoribus l. fin. C. de non numerata pecunia c. quemadmodum 25. [illegible] c. 2 de sponsalibus sed usurarum permissio inefficax est ex primo senius [illegible] ergo iuramento firmata etiam inefficax erit ——

5º usurae omni iure prohibitae sunt c. quia plerique cum seqq 14 q. 3. c. quia in omnibus c. super eo c. consuluit [illegible] de usuris c. quamquam eodem titulo in 6. et ita contra bonos mores est illas exercere sed iuramentum illicitum et contra bonos mores non est obligatorium c. inter cetera 22 q. 4 d. c. cum quidam § fin. l. si quis inquilinos

ias §. fin. ff. delegatis l. q. n̄ ē s̄ seruandus
6 promittens soluere usuras peccat mortaliter q̄ eodem in soluit crimine c. super eo j de usuris et q̄ alteri prestat peccandi occasiones arg° capituli Notus 2 q. 1. c. pri' de offo. delegati c. final de iniuriis c. de cetero de homicidio l. nihil interest ff. ad l. cornelias de sicariis §. iuramentum ad implere n̄ tenet c. in malis 22 q. 4
7 dolo facit qui petit quod restituere tenet et per exceptiones doli mali repelli pōt. l. dolo petit ff. de doli excepto l. in condenacio° 86 §. dolo facit ff. de regulis iuris sed creditor sic petit quod statim restituere tenet ut in 2. p. tx q° repelli pōt exceptione
Primo qui sic soluit ut repetat soluisse n̄ uidet l. qui sic soluit 55 ff. de solutionibus q° solutione n̄ uitat periculum periurii
Quib° n̄ obstantib° uerissima ē nrōr textuum decisio ad cuius explicationes primo obseruandus ē usuras omni iure dā natas eē .i. l. et ratio° naturali q̄ res sui natura sterilis et infecunda ut numus uel aureus parit et generat pecunias ut considerat tx in c. sicut 47 d°. c. plerique cum aliis 14 q. 3 et pluribus rationib° deductis a D. Tho 2. 2. q. 78 art. 1. ubi late Arag. Couar. lib. 3. uariar. c. 1. n° 5. sot. lib. 6. de iust° q. 1. art. 1. N. in c. 1. 14 q. 3. n° 5 Corrasio lib. 3. miscelanear. c. 21 Otomano de usuris lib. 2 c. 1. Baptista de usuris commentario. 1. n° 20 Gutierr. lib. 2. canonicar. quastionum c. 18 et ueteri et testam° exodi c. 25 deuteronomii c. 23. leuitici 25 Ezechielis 18 Prouerbior. 18. psalmo 14 et 52 et nouo Mathei 19 Luce 6. ca. q̄ in c. super eo c. consuluit de usuris clementi. unica in princ. eodem tt° Ex qq constat hū et humano prohibitas eē et arg° s. ped naturalia ins titu. de iu° nature c. finalis de consuetudine et iu° regio per [illegible] ē l. 1. cum seqq tt°. 6. lib. 8. recopilacionib° Ualde tn̄ contro uersum ē an iu° ciuili et presertim a iustinia° imperatore usure prohibeant et affirmatiuas sent. as defendunt gl. l. in d. c. q̄ in omnib° gl. 1. in c. 1. eodem tt° in 6. et fuit oppinio gla magna post Acones in autentico ad hec C. de usuris

et in autentico de ecclesiasticis tt. in princ. sequunt plures et dicunt magis comunes relati a Beroyo in rubric° de usuris n° 80 Couar. 5 n° 6. Julio claro lib. 5 senten ciar § usura enel n° 4. Movent ex d. autentico de ecclesiastic. tt. § 1. ubi Justinia. 4or conc. generalia se observaturus protestatus e ex qq primus fuit Nicenus in quo usurae prohibitae sunt c. qm 47 d. — Contra ria tri sent. probat ex tt. ff et codice de usuris et de nautico fenore et maxime in d. l. eos et in d. autentico ad hec probant Abb. in c. cum sit glra n° 18 de foro competenti Couar. d. n° 6. Beroyus d. c. qr in omnib. n° 35 Baptista de usuris comentario. l. n° 36. Comis sm plures relatos a Ca ballos practicar questio. 555. alij medias sent. sequnt videlicet leges ciuiles et iustinianus n. prohibuisse sed cum pec cato subditor permississe et tollerasse usuras in tractas quantitates ut sic necesitatib. subditor occurreret et ma jora malla in republica uitarent ita gl. penult. in c. 1. 10 d. S. Tho 2. 2 q. 78 art. 1. ad 3. ubi Arag. uers° ultima con clusio sot. lib. 6 de iust. q. 1. art. 1. Bart. in l. 1. n° 7. C. de summa trinit. ubi alij sequunt et est magis comunis sm baptistam in repetitio. n° 30 brosius in l. omnes populi n° 82 de justi. et iure et sentire uidetur Gutierr lib. 2 canonicor c. 18 n° 7 sed 2a sent. longe probabilior uidet. nec em apparet cur san cti patres tot iurib. et ratiob. improbaverint omnes usuras adducentes uaria legis diuinae testimonia nisi qr per erro res autoritate legum ciuilium usura etz sentesima ueluti licita admitebat. id qq patet tum ex titulis et iurib. prelata tis et ex d. autentico de ecclesiasticis tt. § sicut sacris uers. si aut disolverit tum etz ex c. quid dicas 17. q. 4 ibi leges redispueunt et interpretationes glo. l. ibi sequit. ab Archid. et Cardinali Beroyo d n° 81. accedit qd in l. placuit. 29. ff de usuris in l. si auro 26. C. eodem tt. l. tutor. 8. §. ul timo uers. sed etsi ff de administratio. tutor usuras dicunt legitimas quod tn posset ee uerum si uel prohiberent et pri mas opiniones uel permiterent et 3as. — tandem facit qd in l. si non sortem 26. in princ. ff de condictio. indebiti

et in l. 1. C. de usuris usure dicunt debite et frequent per leges civiles auxiunt usurarij qz ad illas petendas in iudicio tam quantitates concedit actio et exceptio si repetantur d. l. 1. d. l. eos l. quamvis C. de usuris d. l. placuit id qz n. im portat solum tollerantias et permissiones sed aprobationes et autoritates dita clementina unica in princ. — sed tn quod dictae leges civiles tamqz legi naturali et divina contraria iniusta sit ac quae inde n. observandae et standum e legibus canonicis ius naturale et divinum explicantibus xa regulas tx in c. fin. de prescriptionibus ex quo cum huiusmodi leges nocent bono spirituali animas potuerunt ab pontificibus ex vi iurisdictionis ecclesiasticae abrogari et consequenter illis relictis standum e iuri canonico etiam in foro seculari observat Bart. et omnes in d. l. 1. C. de summa trinit. Ab. d. nº 18 Covar. d. nº 6. et 19 Molina de iustitia et iur. 2º tomo disputa. 304 col. 341. et probat tx in d. clementi. unica ex qua constat omni iur. prohibitas ee usuras. ut praeter dicta probant plurimi relati a felicia lib. 3. decretalibus c. 1. Cenedo in collectaneis ad decretales c. 41 adeo ut contrarium aserere haereticum sit d. clementina unica s. fin et ex aliis conciliis probat Aragon d. q. 78. art. 1. vers. istamen n. obstantibus —

— 2º observo quod qui mutuans sub usuris peccat mortaliter et crimen committat omni iur. prohibitum mutuatarius tn licite accipit mutuum ex ca aliquius necessitatis vel utilitatis dummodo ad usuras n. inducat usurarium etiam paratissimum quo casu licite pot usuras solvere cuicumqz enim licet petere ab alio id quod sibi bonum e et alter sine peccato praestare pot etiam si per suas malicias n. nisi cum peccato praestet licet enim uti peccato voluntario alterius in bonum nostrum ex D. August. relato in c. movet te vers. ac per hoc 22 q. 1. et qui autem accipit mutuum sub usuris petit id quod sibi bonum e nempe mutuum ab illo qui sine peccato immo cum merito praestare pot iuxta illud Luca c. 6. mutuum date etiam si ipse per malicias n. nisi cum peccato efficiat dum usuras exigit accedit quod is qui accipit sub usuris n. facit aliquid in iustum sed magis

patit in iustitiam quam mutuans facit ac subinde nihil illicitum cõmittit quam sent.as probant gl. 1. in Soc c. 1. & ultima in d. c. debitores quas ibi sequunt dd. maxime feling nº 6. Inno. & ceteri ubi late Berroyus nº. 20 in c. super eo de usuris s.tus Tho 2. 2. q. 78. art. 4 ubi Caiet. & Arag. Couar. in c. quamuis 1. p. § 1. nº 10. Perez in rubrica tti. 2. lib. 8. ordinamenti col. 25. Sot. lib. 6. de iustitia q. 1. art. 5. N. in ma c. 14. nº 31. & c. 17. nº 262 Baptista de usuris cõmentario 3. nº 31. Instructorius consci. 1. p. c. 234 Molina 2. tho. de iustitia disputatione 335 — Dixi ex ca alicuius necessitatis aut utilitatis qm qui sine illa aut ob aliquem malum finem mutuum petit ab usurario sub usuris mutuante illicite facit qr temere & sine ca prestat illi materiam peccandi & utitur peccato alieno ad nullum bonum Im s.tus Tho & s citatos Gaycetanus in suma ibi usura c. penultimo; Receptius tn e peccare tantum uenialiter ex scto & N. licet contra Molina s. — Nec superioribus obstat. l. debitor 7. ff de usuris ubi is qui mutuum accipit usuras soluturus dr usurarius qm praemissa interpretatione Berroi ubi s respondet illum non dici usurarium qr crimen usurae cõmittat ut dr in c. consulu & per totum de usuris sed qr usuras debet dr debitor usurarius —

2º obseruandum e ex iuramento promissorio in gratiam partis facto iure nro canonico obligationes & actiones oriri quae sent.a primo suadet ex nro c. 1º & c. debitores ubi is cui prestat iuramentum illud remittere pot & cogunt debitores soluere usuras ad instantiam uidelicet creditoris & ita constat actiones habere nemo em sine ca in iudicio experitur l. pupilli ff. uideamus ff de negotiis gestis — 2º ex c. cum contingat 26 ; c. licet mulieres Soc tto in 6 c. quamuis de pactis eodem libro ubi contractus alias nulli ex quibus nulla obligatio nec actio debatur confirmant iuramto. & per consequens efficax oritur actio; 3 ex eo n e obligatorium de regulis iuris in 6. per argumentum a contrario. 4º ex c. fin. de foro competenti in 6.

in Arag. de Just. q 78 ar 4. cm cl. 2. pag 506

ibi laici compelli possunt ab ecclesiastico ad observantiam iuramenti. ~ Ultimo ex c. 1. et 3. de pactis, omnium contestationes per argumentum a maiori quam sententiam probarunt glossa in c. quoties cordis 1. q. 7. Bart. in l. si quis pro eo n. 4. et 12 ff de fide iussoribus, dicunt communes plurimos referentes Couar. in c. quamuis pactum 1. p. § 2 n. 4 et 5. Gutierez de iuramento confirmatorio 3. p. c. 34 n. 2 Padilla in l. si quis mayor n. 74 C. de transactionibus, Molina l. t. 50 de iustitia disputatione 156 ante finem et 2. tomo dispu licet contrarias

de institutionibus Inmola d. c. cum contingat n. 31 ubi Alciatus n. 100 dicunt communes Jason in l. iusiurandum quod ex conventione n. 7. ff. Sac. ... fortunius garcia in d. c. 1. de pactis n. 26 Corasius in l. ad monendi in pluribus n. 17 et asserit verissimam esse Facchineus lib. 3. controversiarum c. 12 ad finem contendentes officium tamen iudicis ob petere argumento c. primi et secundi de noui operis nunciatione. Ad satis facit Gutierez ubi s.

Mayor tamen controuersia est an pura usatio ex iuramento promissorio oriatur actio et affirmatiuam sententiam probari videtur ex l. ut iuris iurandi ff de operis libertorum et l. finali ff de liberali ca. ubi ex iure iurando liberti obligatio oritur 2.º ex l. 1. et autentico sacramenta puberum C. si aduersus venditionem ubi iuramento in contractibus alias nullis interposita inviolabiliter sunt obseruando iuncta regula legis statuas ff de adquirendo rerum dominio. 3.º ex l. si quis mayor C. de transactionibus ubi ex iuramento quo transactio confirmata est agi potest ad penas consequendas ad quam alias non daretur actio ex transactione l. cum proponas C. de pactis — 4.º ex l. quae sub conditione § quoties ff de conditionibus institutionum et l. et scriptura 26 § de conditionibus et demonstrationibus ubi Seruas qui iurauit se daturus uel facturus aliquid compelendus est, quam sententiam probat glossa in l. 1. § in posite ad finem C. de operis libertorum et in d. l. ut iuris iurandi defenditur. Fortunius Couar. et Gutier. et Sarmiento lib. 1. selectorum c. 3. asserunt magis communes Oros suis in l. iuris gentium § igitur nuda n. 5. ubi Petrus

Calesatius

Calsyabrus n° 56 Mencsaca de successionis creatione § 28 n° 3. sequitur Fabatulus dialogo 53 n° 2 Seraphinus de privilegiis iuramentorum privilegio 19 Valduinus in l. 4. duodecim tabularum Otomanus ad easdem leges pag. 185 Mendoça lib. 1. de pactis c. 4. n° 16 et ab ea non est recedendo in iudicando et consulendo refert caballos praecticarum quaestionum q. 315 ad finem — Contraria tamen opinio per Bart. videtur in d. l. ut iuris iurandi ubi speciale est in liberto operas promittente et expresse probat autoritate Caij iure consulti lib. 2. institutionum titulo penultimo versiculo item in a lio 2° admittit tx in d. l. siquis pro ubi nec naturalis obligatio oritur ex iuramento quam sententiam probat Bart. ibi n° 3. Fulgosius in l. si poenitentias in princ. ff. de condictione ob causam Alexander d. l. siquis mayor ad finem et ibi aluiatus n° 64 Iacnolus 130 dicunt communem Aluiatus in d. c. cum contingat n° 242 Mencsaca, Covar. gutier. et caballos § defendit Facrineus d. c. 12 et probat Cuyacius in para titlis ad titulum codicis de rebus creditis et iure iurando, sed a priori sententia non est sa
dic recedendum ex decisione tx in d. autentico sacramenta puberum antequam defendi poterat [illegible] haec 2a sententia nullibi enim in iure civili cautum reperitur ex iuramento promissorio actiones sive obligationes oriri praeterquam in liberto qui patrono operas promittit cui id ob recompensationem manumissionis specialiter concessum fuit et ita patet responsio ad 1um et 2um argumentus. Nec obstat d. l. siquis mayor quia poena ibi per stipulationes promissa fuit ex Aluiato ibi n° 66 Caetera nihil obstant sed tamen observandum est canon Bartoli sententias non probari in d. l. siquis pro Nam omissa interpretatione covarrubiae et Ostali § quae patitur difficultates quia nimis restringit literas illius tx intelligendo eius in ingenuo et operis officialibus et cum loquatur de eo qui liberatus non est non videtur potius ad ingenuum quam ad servum referendus et ideo generaliter est intelligendus de quibuscumque operis et in servitio ante manum missiones cuius promissio [illegible] etiam iurata tam quam nulla et in effectu aic deceptione fidei iussor non potest ex l. fin. ff de liberali causa ne amore

conse quenda libertatis nimius inea oneret —— et ducio rem condiciones sociatur propter multitudines operarum impo sitarum quodiura aborrent n. 2. et de operis libertorum colligitur ex Fortunato d. dialogo 5. et Conano lib. 2. comentariorum c. 7. nº 7. ad quae sunt reducenda quae Sarmiento et Mendoça tradiderunt ——

Quarto obseruandum est juramentum omne quod sine dispendio salutis aeternae seruari potest omnino seruandum esse. Onus enim quam Deo debemus postulat ut quod sub illius atestatione promissum est impleat ne eam injuriam illi irogemus ut in testem promissionis infidelis fuerit aductus seruari autem potest sine dispendio salutis aeternae quotiens id quod promittit ex parte iurantis nec peccatum mortale continet nec ueniale colligit ex his juribus et aliis in confirmatione conclusionis aductis c. sicuti. §. c. uerum ut § juramentum autem contra bonos mores id est ad implendum aliquid quod contineat peccatum mortale uel ueniale seruandum non est quia continet promissionem rei turpis uel impossibile et ideo deficit in materia hoc est in re jurata comes justitiae in qua maxime consistit substantia iuramenti promissorij immo quodcumque iuramentum in quo aliquid turpe comittitur caret judicio et ueritate unde est temerarius dicitur c. quod David 22 q. 4. c. cum quidam §. unico § immo et falsum c. iurauit el. i. 22 q. 4. et sic deficiunt omnes comites necesarij in iuramento iuxta illud Jeremiae c. 4. relatum in c. et si xpus 26 § et expli catum a D. Tho. 2. 2. art. 3. et ceteris ibi Couarrubia d. c. quamuis. 1. p. §. 6 conc. coloniense in explicatione decalogi 2. precepto. §. ut autem et §. siquidem Catecismo Romano in eodem precepto uers. etenim — Deficit itaque substantia iuramenti ac subinde inuocatio Dei in testimonium quem constat non esse testem nec fidem iussorem in hac specie et ita res iurata ex natura sua manet omni uinculo iuramenti destituta sic interpretandum est quod in d. c. non est obli gatorium de regulis iuris in 6 cum similibus ibi aductis in quo illud dicitur contra bonos mores quod preceptis iuris naturalis uel gentium quae apud omnes bona sunt iudicata

repugnat.

repugnat n. uero quod moribus uniuscuiusque reipublicae, rationi institutae aduersum est primam cum tamen praecepta simpliciter et absolute et per antonomasiam boni mores dicuntur et id quod illis repugnat contrarius dicit bonis moribus aut continet culpam (mortalem) uel ueniales ad hoc sunt reducenda quod docent Auilatus in d.c. cum contingat n.o 25. Fortunius tit.a de ultimo fine iuris illatione 2.a n.o 235 Menchaca de successionum creatione § 28 n.o 2. Iulie. de iuramento confirmatorio 1. p. c. 40 n.o 4 Molina 1. to. de iustitia disputatione 151. in solutione ad primum et 2. to. disputatione 271. col. 117 Thomas Sanchez 1. to. de matrimonio lib. 1. de sponsalibus disputatione 32 in princ. licet repugnet Couar. d.c. quamuis 2. p. in princ. n.o 2. Sic explicabis legem stipulatio hoc modo 61. l. titia 134 in princ. ff. de uerborum obligationibus l. mercalem C. de condictione ob turpem causam l. fin. C. de pactis cum similibus

Quibus ita constitutis uera diuidendi ratio ad tx. in hoc c. 1. desumi uidetur ex regula legis nihil (tam) naturale 36. ff. de regulis iuris i. 1 eodem tit.o c. omnis res 27. q. 2 l. ab emptione 59 ff. de pactis §. fi. insti.a quibus modis tollitur obligatio, unde sicut ex uoluntate iurantis et acceptantis orta fuit hoc obligatio et ita et contraria uoluntate eorundem sublata censetur ex dictis iuribus et c. 2. de sponsalibus c. 2. de renunciatione c. significauit 13. decan. tibus l. fin. ff. qui et a quibus, cum ut in tex.o obseruatione dictus est ex iuramento in gratiam partis facto eidem obligatio et accio quaesita sit colligitur ex cardinale abbate Felino et Alexandro de nouo natabili. 1. Sic et communi sm Couar. d. §. 3. n.o 2 Sed obstat tx. in hoc c. debitores ibi cogendi sunt dno reddere iuramenta et Matthaei c. 5. ibi reddes dno iuramenta tua et (Matthaei) refert in d.c. et si Christus quibus respondent dd. sic dicti ex iuramento principaliter quaeri Deo obligationes secundario uero parti in cuius fabores intercedit quod latius disputandum est ad 1. argumentum superius tamen ratio n. concludit compellendos esse creditores relaxare iuramenta eis per remittentibus contra dicentibus posse ab episcopo relaxari ut constat ex integro n. tamquam delegatis ut gl. in primo opinione existimabat sed tamquam

ordinarij ex eadem qt in 2 opinion. et communi sic ar
gumto. c. licet in corrigendis 12. s. de off.o. ordinarij. c.
cum aliquibus §. sinero de res criptis in 6. et ideo ad clario
rem interpretationem repetendum e usuras omni iur. da
nantis eē ut in 1. obseruo. dixi ex p. creditoris reci
pientis n mero ex p. deuitoris pmitentis ut in 2. obseruati
one ~~et ideo~~ Unde ut creditores ab usurpi usurary exa
cione retraant statum fuit eos copelli posse ad re
mittendum quibus remittentibus ut solutionis tempus clauat
remissiones ab epsco fieri posse ne usuram tus quoad ipsos
creditores sit uinculus iniquitatis contra. c. quanto c. ue
nientes c. cum quidam. §. 1. c. quintabalis § Nec ob hoc re
medium subsidiarium e ut existimarunt Sinno in d. c. de
uitores in prin et Joan. Andreas in addicionibus ad specu
latores in rubri. de iur. iuran. uers. item quaero nam
recta uia n expectata denegatione creditoris poterit de
uitor relaxationem petere a iudice ut docent Abb. n. 7.
Immola et Feli. n. 9. s. Antoni. in suma 2. p. tt
10. c. 6.

Ratio aut decidendi ad priores partim ad capituli de
uitores colligit ex adductis in 1. obseruatio. Nam cum om
ni iure sint phibitae usurae creditor eas petens iniusticiam facit
et iniuriam irogat deuitori ac pinde efficit indignus ut si
des ei pmissa seruet ne lucrum ex sua iniquitate consequa
tur contra. l. itaque fullo 12 ff de furtis c. sedes is de res crip
tis c. intelleximus 7. de iudiciis et ideo l. canonica ressistit sui
pmissioni et eius actionem n habeat et sine ea nemo experi
ri potest l. si pupili. 7. §. uideamus ff de negotijs gestis c. dilecti. 6. c.
exminata is de iudiciis nimirum dici potest deuitorem copellere
ad soluendam usuras ex qq constat nec naturalem obligationem
oriri ex hac pmissione l. si in sortem 26 in prin. ff. de co di
cio. in deuiti l. scio herpes ff de co diuis. ob turpem cam l. pc
ta quae contra ff. C. de pactis probant Angelus Aretin. Pa
nor. et Alexander de nebo in d. c. deuitores in prin
constat ergo iudicem ex officio etiam parte n petente tene
ri repellere creditorem petentem usuras ut pote agen
tem sine actione. x. gl. uer. poena in l. ubi pactum 40.

Mon Leon

c. de transactionibus receptam communiter sm Tiraquellum in d. l. siunquam in prin. nº 345. Ripa in l. h. §. su blata ff ad trebellianum

Ratio decidendi ad 2m partem tx in d. c. de uitores colligit ex adductis in 2. et 4 obseruatio. nam cum ex p. promittentis et soluentis usuras nulla turpitudo nec peccatum mortale uerset iuramentum seruari pot sine dispendio salutis æternæ et ideo obligatorium e ex iuribus et rationibus ibi allegatis nec obstat quod sicut n obligat sim plex promissio ita nec iurata debebat obligare quia si militer multas mutuas sunt usuras quantumcumque interueniat iuramentum exigat ... iniurias debitori sicut quando simpliciter promittit qx respondeo diuersas ee rationes in iuramto in quo Deus in testem et fi dem inuocat adducit ad confirmandas promissiones et eidem e redendum iuramentum qa tx in d. c. deuitores ut liberet a fide usione quod fieri n pot nisi solu tis usuris l. itaque annullauit simplicem promissionem ita ut ex ea nulla creditori obligatio adquireretur pter eius turpitudinem et peccatum d. l. pacta que c cum similibus n u irritauit iuramtus propter Dei reuerentiam cui quærit obligatio ut diamus ad solutiones ad. l. et seruari posit sine dispendio salutis æternæ ut s sentit Azorius lib. 11. insti. mo ralium c. 7. uers. secunda conclusio col. 1212. Nec rur sus obstat q. deuitores de qq in d. c. turpiter et contra bonos mores iurasse uidentur petentes mutuum sub usuris et ita inducentes mutuantes ad peccandum arg. l. superio 4. deuitu ris c. dilecto. 11. de homicidio. c. fin. de iniuriis l. qui occiderit 30 §. in inactu cum l. sequenti ff. ad l. aquiliam pbant D. Tho 2. 2. q. 78 art. 4. et alij relati in 2a obseruo. Nam ea ista solutio. communi quæ tx restringit ut deuitores licite et absque peccato usuras pedierunt ab eo sb qui paratus erat dare sub usuris et n aliter Verius uidet tx tm in distinte procedere ut colligit ex eiusdem genera lita. et aduertunt Enricheus col. 2. Felin. nº 7. Couar. d. c. quamuis 2. p. §. 3. uers. 5. Nam licet ita iurantes peccauerint iuramtus n obligat cum habeat materiam lici tam et in eius obseruatio. nullum dat peccatum quam uis det.

in p̄stratione ut probat tx in d. c. et ibi x̄pus vers. et quamuis ubi Panor. n° 8. c. fin. vers. illicitus 22. q. 4. resoluunt idem Panormi in c. cum contingat n° 6. et 7. Selba deciu. iuran. 1. p. q. 3. n° 7 et 9. Parisius cons. 97. n° 74. lib. 1 sic alias actus cum peccato celebratus obligationes producit simodo licita sit materia de qua agit c. penult. de regula. in 6. c. meminimus c. rursus qui clerici uel uouentes — Nec tandem refragat quod ii debitores soluentes prestant usurario occasiones peccandi sibi accipiendi solutam pecuniam nomine usurarum in quo non tantum communicant et consentiunt peccato illius recipientis contra doctrinam D. Pauli relata in c. primo de offi. delegati sed etiam peccatum scandali incurrunt dum prebent ruinae occasiones ~~peccandi sibi accipiendi~~ Respondeo enim ex actu solutionis per se non sequi usurarij ruinam qui potuit non accipere et ita scandalum magis accipit ex malicia eius dem quam det ab eo quod cum rei licitae operam det merito qualem qualem occasiones non datam sed acceptas potuit contenere contra regulam qui scandalizauerit de reg. iuris cum traditis a Cour. in regula peccatum in princ. n° 4 N. in man. c. 14 n° 44. Menoch. de recuperanda rem. 1. n° 290. —

Decidendi ratio ad ultimam partem d. c. debitores eo est nam cum debitor usuras soluerit ad uitandum periurij periculum poterit iam suo iure uti contra usurarium quod eas contra l. diuinam et naturalem recepit c. quia in omnibus c. super eo c. consuluit de usuris et diximus 1. obseruatione ideo repetitio competit l. si poena 19 in princ. l. si in sortem 26 et fere per totum ff de cond. indeb. in debiti necnon aliena iactura locupletet in tantam rei publicae perniciem c. cum tu c. tua de usuris. —

Non obstat primum argumentum nam respondent Card. Panorm. et Felin. notabili. 1. quos sequit Alexander de Neuo n° 2. secundum dariam saltim obligationem ad quiri parti in cuius fauorem et utilitatem interpositum fuit iuramentum. argumento c. 2. c. commissum de sponsalibus — uersus

In c. ex promissio usurarum etsi iurata nullam usurario acquiri obligationem cum lex resistat pro dicta obligationi ex p. creditoris propter eius turpitudinem ex iuris civitatis servandum tamen sit iuramentum ob Dei reverentiam non ob creditoris utilitatem ut supra dixi in ratione decidendi quam sententiam probarunt Ant. et Immola Belamera nº 14 in d. c. debitores sequuntur Fortunius in c. 1. nº 27. de pactis Covar. d. § 3. nº 2 et licet alias ex iuramento promissorio oriat actio tam iure civili quam canonico ut in 3. observatione probavi id tamen intelligendum est in iuramento licito ex parte recipientis d. c. 2. c. commissum de sponsalibus secus vero in iuramento turpiter extorto videlicet usurarum duplex enim oritur ex iuramento promissorio obligatio altera expressa facta homini et ex hac parte iuramentum turpiter extortum non obligat altera Deo qui in testem invocatur at quod ita tenet iurans Deo servare quod per nomen suum promisit si licitum sit docent. Sanctus Tho 2. 2. q. 89 art. 7. ad 3. et ibi Aragon Ant. in c. sicut nº 5. et ibi Immola nº 6. ; Alexand. de nevo in c. 2 nº 5 ; Gutierrez de iuramento confirmatorio 1. p. c. 57 nº 20 Tho. Sanchez lib. 1. de sponsalibus disputatione 3. 32 in princ.º Molina 1. tomo divis. iustitia tract. 2. disput. 150 et probat optime in d. c. debitores ibi cogendi sunt domino reddere iuramentum non dixit usurario quia ipse nullum ius acquisivit sed Dominus ut quidem beatius colligit ex integro quidquid alij reclament nec obstat textus noster quo movent dd. ubi compellunt creditores remittere iuramenta ex quo colligit eis fuisse aliquod ius quaesitum arg.to legis diem ff de verbor. obligationibus et c. addit nius et Covar. quod licet huiusmodi creditoribus nulla fuerit obligatio quaesita censent tamen veluti solutioni adiecti ita ut Dei nomine cui obligatio quaesita est agere possint ut iuramentus impleat et si eis solutio fiat obligationis liberatio contingat ut in §. plane instit. de inutilibus stipu ~~[illegible]~~ cum similibus adductis ibi a Picardo quae solutio licet saepe fuerit a praeceptoribus meis improbata verissima mihi videtur. hic enim adiectus solutioni proprie dicatur

Titius qui ego stipulor mihi aut Titio solui quo casu mihi tamen adquiritur obligatio licet Titio etiam solui possit l. cum qui ita 56 §. qui sibi aut filio ff de verborum obligationibus l. cum quis sibi 38 l. si ita 59 ff de solutionibus d. §. plane et in nostro casu solui non possit Deo nec eius nomine pauperibus uel ecclesiae ut liberatio obligationis contingat tamen profecto dd. non asserunt creditorem in his iuribus dici proprie adiectos solutioni sed esse ueluti quemdam adiectum qui quemadmodum adiecto nulla queritur obligatio sed tamen stipulanti ut ligitur ex dictis iuribus et probat Cuiacius tractatu 7. ad Africanum pag. 53 ita nec usurario sed tamen Deo obreligionem iuramenti et quemadmodum soluendo adiecto contingit liberatio d. §. plane cum similibus ita et soluendo usurario redit domino iuxta mentem et obligationis Deo quesita contingit liberatio Nec obstat quod in his iuribus usurarij dicuntur creditores qui tamen dicunt illi quoque ex aliqua actione dicuntur l. is qui 41 §. creditores ff de actionibus et obligationibus l. creditores 10 l. creditorum 11. ff de uerborum significatione. adiecti tamen solutioni nullam actionem habent ad petendum l. sed et si filio 7. §. 1. ff. de constituta pecunia respondeo enim nomine creditores hic non uocari respectu usurarum ad quas actionem non habent ut in principio ex sed respectu sortis mutuatae ut per totum tractatum ff de rebus creditis sicuti debitores dicuntur in principio respectu mutui quas nec iure naturali nec ciuili nascitur obligatio sed usuras cum ipsis obligatio Deo quesita, non sit de ipsis uel ecclesiae aut pauperibus soluendo sed creditori pecunias mutuanti et sicut reali pecuniarum solutione creditori facta tollitur obligatio soli Deo quesita ita et remissione uel acceptilatione que solutionis uim obtinet. l. liberatio, ...

48 .. lei solutionis 176 ff de iureiur. solutio nis 54 ff de solutionibus. Nec ex hoc infert aliquam fuisse quaesitam creditori mutuanti obligationem in quam res facit quod ipsius post recta uia rellaxare Sicut ipso di iuram.to arg.to c. si uero 5 et probant Anto. et Abb. n.o 7. Immola et Felin. 9 Sic, quod si parti ius quaesitum est sine eius consensu n. posset ut dicemus in solutio.e secundi argum.ti 9 Nec ex hoc infert aliquam fuisse quaesitam credito ri mutuanti actionem nisi in eo casu in quo iura mentum ex utraque p.te situm est quam quidem re mittere poterit ex iuribus adultis in prima diuidendi ratio.e et autoribus rellatis a Couarruuia in 4. 1. p. c. 5. in princ.o Thoma Sanchez lib. 1. de sponsa libus disputa.e 52. n.o 6. ubi lattissime, quod erit limitandum in casu in quo iuram.tum principaliter postet in obsequium Dei et intuitu pietatis ueluti si aliquis alteri iuret se ingressurum religionem uel daturum aliquam elemosinam, aut iuraret se ducturum uirgem pauperem, uel mulierem meretricem, arg.to c. inter opera de spo salibus et in aliis casibus in qq iuram.ta postante. in tuitu pietatis ut ex D. Tho. 2. 2. q. 89 ar. ucl. 3. quem sequit. Azorius lib. 11. institutionum moralium c. 9 uers. undecimo quaero et ex nris Antonius in c. 2. de sponsalibus n. 9 et ibi Abb. in fin. Alexander dicendo n.o 28. Caure rius lib. 1. de sponsalibus c. 15. Quae sent.a in exem plis rellatis a D. Tho. uerissima est quia iura mentum Deo positum in opus pietatis aequiua let uoto ex quo Deo soli quaerit obligatio. Ceterum qu. aliqs foemina pauperi promittit se illam ducturus res est maxime contra uersa probabilior tri sent.a uidet ab eadem posse remitti hoc

qui ordinati ordine ad Deum iuram.ta hec, tamquam uota reputantur ita Suar. 2 tom. de relig. li. 6. c. 24 n. 11. & c. 2.

D. Monleon

Et qr quauis p(re)dictu(m) Juram(entu)m h(abe)t vim voti h(abe)t tn vim voti realis voti atq(ue) reale habetur per modu(m) legati du(m) sit aceptatu(m) a parte pbri in c. ex p(ar)te decen sibi relato a Marq. de sposalib(us) dub. 8. vi ex hoc prim

Juram(en)tu(m) qr quamuis Deo p(rae)stet recipit tn illud in partis utilitatem et ideo ipsa p(ote)st remittere Xo iura allegato in prima ratio(n)e dividendi et generalitatem dicti c. 2 de sponsalib(us) ubi p(ro)bat Card. n.o 4 Brunelus de sponsali. conclu sio(ne) 9. n.o 2. N. in manu. c. 22. n.o 25 Instru ctorius conscienciae 2. p. c. 38. dimatri(moni)o. folio 148. col. 2. Enriquez in su(m)ma. 2. to(mo) tt.o de matri(moni)o. lib. 11. c. 14 n.o 6. cum aliis rellatis a Th(om)o Sanchez s n.o 8. licet dubitet Marcus Antoni. lib. 5. institucionum tt.o 10. n.o 61.

Est tn intelligenda n(ost)ri tx. et similium dis posicio n(on) solum in expressa remissio(n)e iuram(en)ti uer rum etiam tacita quae contingit omnib(us) modis q(ui)b(us) obligatio tollit de q(ui)b(us) in prin(cipi)o et per totum insti tuta q(ui)b(us) modis tollit obligatio. et ideo filia quae in patris fabores iurauit dote aliqua accepta reque ssisse n(on) auituras ad bona paterna n(on) obstante iuram(en)to post a patre instituti qr per institucionem uel legatum censet pater illi iuramentum remittere ut post Baldum et alios p(ro)bat Felinus sic n.o 6. et in c. 2. sponsalib. n.o 29 plures referunt et se quunt Couarr. in c. quamuis pactum. 3. p. in prin(cipi)o n.o 8. Costa in cl. si pater. 2. p. uer(bo) absq(ue) dubio ratio(n)e n.o 25. Vn(de) etiam infert quod si creditor debitori prorrogauerit terminum solutionis ad quam sub iuram(en)to tenebat tacite uidet illud remitte re ad effectum ut n(on) incidat in perjurium n(on) sol uendo in fra terminum arg.o legis cum stipulatus ... ff de diuersis obligacionum probat Cardi. in clementi(n)a unica S. nos itaq. 9. 5 n.o 18 Soc tt.o sequunt Felinus sic n.o 4 et in d. c. 2. n.o

34 Decius in c. de causis nº 7. de offº delegati
Jason in l. certa . nº 10 ff si certum petat
Boloneus cons. 30. nº 31. — Mayor tn dubi
tatio e an si debitor in termino prorogato n
solbat periurium incurat et n in iurare videt
probare ex his que resolvimus per proroga
tiones censeri iuramentus remissus — secundo qr
iuramentus n extendit ad futura c. penultimo
i c. 2. de renunciatio c. ad nras 20 j — 3º
qr iudici iusor desolvendo ad certus tempus li
berat prorogato tpre . l. Cabio 30 s. fin ff de
receptis arbitris . l. item querit 14 s. qui in plato
ff. locati . l. sumptionis . C . l. eodem ttº l. nuncius
47. s. paulus ff de administra tutor . quam sentas
probarunt Baldus cons. 436 lib. 1. Jason et Decius
ubi s. Boerius q. 100 ad finem Cota in memo
rabilibus iuris uers iuramentus interpositus plures
rellati ab Ant. Gabrieli lib. 2. conclusionum
ttº de dilationibus conclusio 2. — Contraria tn
senta uerior et receptior e qr prorogatio ter
mini censet facta cum eisdem qualitatibus l. sed
et si manente ff de precario . l. certa 40 uers sed
cum satis ff si certus petat . l. 2. s. sed si iudex ff de
iudiciis — 2º quia ets pena censet repetita
in termino prorogato. d. l. cum stipulatus — 3º
qr reconductio finito tpre censet facta cum
eisdem pignor obligationibus hanc sentas pro
bant Bart. in l. 2. s. et post operaris nº 6 ubi
sequunt dd teste Jasone nº 8 ff de novi operis
nunciatio Felin. sic nº 5. plures referunt et sequnt

Coua. d. c. quamuis 1. p. in princ.o n.o 6 Alciatus in c.
iuxa minores cesta n.o 56 ibi Carolus n.o 101 Sexa p... de privilegiis
privilegio 22. n.o 83. Farinaceus lib. 3. controversia
4. c. 6. idem dicentes in compromisso in rato. et
prorogato licet Anastasius lib. 2. animaduersionum
c. 9. et lib. 3. de sacro et immunitatibus c. 21. n.o 60
aliter distinguat, nec obstat quod iuramentus non exten-
dat ad futura quia respondeo quod terminus proroga-
tus non est diuersus sed idem et cum eisdem qualita-
tibus. d. l. sed et si manente. gl. in c. ij qui autori-
tate dispensandis in 6. cum pluribus adductis a Peso. nelo
cons.o 30 n.o 30, nec obstat quod in d. §. qui impleto
cum similibus, nam respondent dd. per prorogationem termini censeri factas nouationes et ideo li-
berari fideiussores. l. ubicumque 61. ff de fideiussoribus l. nouatio. 18. ff de nouationibus ita specula-
tor et ibi Joanes Andre. in tt.o de fideiussoribus. §. 1.
cum pluribus relatis a Tiraquelo de retractu tt.o 2.
§. 1. gl. 7 n.o 32. Carocio de locato tt.o de nouatione l.
canonis q. 23 et 3. p.e tt.o de obligatione q. 6, sed uerius
est per prorogationes non censeri factas nouationes nisi
expresse illud agat inter partes. l. fin. C. de noua-
tionibus. l. 15. tt.o 14 partit. 5. et ideo fideiussores non li-
berari ut docent Ancarra. Immol. et Abb. in c. consti-
tutus de fideiussoribus communis secundum Couarruuias d. c. quam-
uis in princ.o n.o 6 uers.o 4 Ant. gomez. 2. ...o. c. 13 n.o
final Gutierrez de iuramento confirmatorio. 1. p. c. 49 n.o 14
Parlador lib. 2. rerum quotidianarum c. fin. 1. p. §. 12
n.o 53 Tesaurus decisione pedamontanea 125 ~~...~~ Ro-
dulfum in praxi §. 76 Faquineus lib. 2. controuersiarum
c. 88. Nec obstant praedicta iura quae dicunt eum ubi
terminus in prima obligatione appositus tendit
ad obligationis extinctionem arg.o l. pignus 18.
§. si cum reo ff de pactis. non uero ad debiti sola-

solutiones prout nos sequimur et colligitur ex dd. s

Ut firmo infert idem dicendus in excommunicam latam a iud. contra aliquem si infra certum ter minus n. satis fecerit Nam si creditor terminus prorogaverit n. incidet in excomunicat. arg. d. secus cum stipulatus fuit ex Caidi. et Couar. s Capella tolosana decisio. 73. incidet tn si in termino prorogato n. solvat vel aliter satis faciat ex iuribus et autoribus s allegatis et ita ter est plant Inno, in c. Ptexea 40 de apellationibus n. 3. et ibi Panormi, 4. Decio 7. late Antonius gabriel lib. 2 conclusionum tit. de lapidibus conclusio. 2 n.º 13., nec admitenda e distinctio Sil Gestri uerb. excomunicatio. 1. §. 6 et excomunicatio. 2. n. 1. casu. 13. distinguentis an prorogatio facta sit de consensu judicis ex cõmunicantis nec ne ut primo casu incidat in excõmunicationes n. soluendo in termino prorogato, in 2º n. ita quem sequnt Nauarr. man. c. 27. n. 15 Cordoba in summa. q. 20 Gutierez de iuram.to cõfirmatorio .1. p. c. 45 n. 11. et alegatio. 9. n.º 4 Enriq. in suma 2. tso lib. 13. de ex cõmu. c. 20 n. 1. Ugolinus de censuris tabula. 1. c. 20 §. 6. n.º 5. Nam cum terminus prorogatus censeat ee idem cum primo d. l. sed etsi manente excõmunicatio numquam fuit suspensa sed a princ.º fuit lata a iu.e sub cõditio.e si debitor q terminus sibi assignatus uel a creditore prorogatus n. satis fecerit

Nec obstat 2m argtus Respondent enim dd. procedere in iuram.tis sui natu.a ualidis ab utraque p.e secus uero si turpitudinem cõtineat saltim ex parte recipientis x.º decisiones nro x iuri ius et c. si uero. c. cumquidam 12. §. finali q iuncta c. nuper 29 uers.º in 2º uero casu de sent.a excomnis docent Innot. in c. debitores q. sequnt Ant. et Abb. n. 6. Felin. 15 Alexandro uo 14 sic Abb. n.º 8 et ceteri dd. in c.

quanto ꝗ Couar. lib. 1. uariar. c. 4. n.º 5. Silb. uer.º Juramentus 4. q. 7. Frater Emanuel in suma. 1. to. c. 192 Açorius lib. 11. institutionum moralium c. 9 uers.º sexto querit posit aut relaxari hoc iuramento ab eo ꝗ non solum antequam de uitores induidant in perjurium ueniant etiam postea ex generalitate hoc iurium et ratione tex. in l. census 23. §. 1. ff dereceptis arbitris. c. di lecti de dolo et contumacia probat Ant. in d. c. de uitores ad fines sequunt Alexander de nebo hic n.º 17. Iso. sanchez lib. 1. de ponti libus disputatione 32. n.º 16. et sentit Panormi hic n.º 13. uers.º 5. licet Card. in d. c. deuitores ad fines ubi immola n.º 8. Felin. hic n.º 28. cum pluribus relatis a Couar.º d. c. quam uis 2. p. §. 3. n.º 2. uers.º hoc aut Menoch. consilio 342 n.º 47 lib 4. Beuncre in compendio resolutionum uers.º iurans soluere usuras contrarius docent sicuero juramentus promissorius ex utraque parte licitus sit et in partis utilitates prestitum nec a Roman.º pontifice absque iusta causa, publica uidelicet utilitatis relaxari poterit cum enim ex eo obligatio et actio creditori fuerit adquesita ut in 3.ª obseruatione diximus et a prin.º supremo sine dicta causa tolli non post argumento legis si donacionem C. derevocandis donatio. l. si testamentus C. de testamentis. l. item si unberatius. 15. §. 1. ff de rei uendicatione l. uenditor 14 §. si constat ff comunia prediorum et alior quia late et elegant docent Couar. lib. 3 uariar. c. 6. an.º 5. Molina lib. 1. de primo genitis c. 8. an.º 31. et lib 4. c. 3 Ja ter Molina de justitia 1. to., tit. 2. disputatione 174 uers.º conclusio. 5. Sarmiento lib. 1. selectar. c. 8 n.º 22 Burgos de paz consilio 9. n.º 32. in quem sen sum explicandi sunt dd. in prin.º huius argumenti aducti —— sed superioribus maxime obstare ui dent tex in l. fin. ff. qui satis dare cogant. l. finali

A

ff de aqui et aquib. l. adigere. 6. § 8 fin ff de iur.e patr. l.
fi. ff ad municipale quibus prestat et alegibus et prin
cipibus secularib. remitti et relaxari juramenta
posse. ex qua gl. finalis in d. l. adigere docebat le
ges civiles in iura m.tis habere vim apostolicam
recepta om plures rellatos a Couar.a d. c. quam
uis 1. p. §. 3. nº 7. Orozco in l. iuris gentium §. sipa
ciscar nº 6. ff de pactis, receptior tn sent.a docet
praedictas leges ex defectu potestatis nullas esse cum
iuramentorum observatio ad Dei cultum et religionem
expectet ut diximus in rubrica et per consequens ad ec
clesiae iuris dicionem et eius praelatos interpretatio et dis
pensatio ex nostris iurib. c. venerabilem 34 vers. verum
etiam de electione. c. novit vers. licet aut dimidium. c.
finali de foro competenti in. 6. Quam receptam
esse sententiam ultra Couar.as constat ex adductis
a Salgado in c. 2. nº 117 dimidium. Petro greg.
lib. 5to sintagmatum c. 12. nº 8. Ceterum obser
vandum est in. dicta. l. fin. ff qui satisdare cogan
tur non agi derelaxatione aut remissione iuramenti
sed de interpretatione consensus ipsius iurantis quod
in l. fin. C. de non numerata pecunia quod non ex
cedit potestatem legis civilis in. d. l. fin. ff qui et
a qua de remissione patroni cui obligatio ex iuramento
quaesita est qua etiam hodie locum habere post
lex.a tx m.tus et ea quae diximus in. 1. decidendi ratione
remitti etiam post iuramentum delatum ab adversario et
susceptum ante quam praestet. l. remittit. 6. l. Labeo
41. ff diu.e iu.dos relictum etiam a testatore sub condicione
iuris iurandi remittit a praetore quia nondum iuratum
l. quae sub condicione. 8. in prin. et in §. de Soc ff de
condicionibus institutionum sivero iuramentum iam praesti
tum esset soli imperatores illud remittere poterant
d. l. adigere. § fin d. l. fin. ff ad municipalem
ex eo forsam quod apud in Romanos et leges prissa
cerot erat c.a ut pontifices in augurabantur

D. Monçon

probat Petrus greg°. lib. 50 sintagmatus c. 12 n° 8 et sentire videntur Cuiacius novella 51. Denardus lib. 5. variorum c. 2 apud nos tamen ut iudicare de viribus iuramenti et eiusdem leges facere ad solos principes pertinet ex d. c. vertexabilem cum similibus adductis a Covar°. et Sasagum § ceterum compellere creditores ut remitant iuramenta turpiter extorta non solum ad iudices ecclesiasticos expectat ... in hoc c. 1. Verum etiam ad laicos si laici sint creditores nam cum iudex laicus sit competens ad cogendum servare iuramentum, c. licet mulieres hoc tit°. in 6. eadem ratione poterit compellere sibi subditum ad relaxandum ut docet Fidericus cons° 166. Thomanus singulari 508 quos sequuntur Felix in c. 2. n° 29 de sponsalibus Abb. in c. 2 n°. 3. et Alexand. de nebo n°. 10 Covar. lib. 1. variarum c. 4. n°. 5 Greg°. Lopez in l. fin. tit°. 11. partit. 3. ... que la dice Anastasius lib. 3. de sacris immunitatibus c. 21. n° 177. Seraphino de privilegiis iuramenti privilegio 67. n°. 10 licet repugnet Barbosa in l. 1. 1. p. n° 77. soluto matrimonio — Mayor tamen dubitatio est an nollente creditore tam episcopus vel alius ecclesiasticus iudex remitere possit iuramentum turpiter extortum ut supra diximus et etiam possit iudex secularis et negativam sententiam perquirunt frequenciores relati a Covar°. et Sasagum § Acorio lib. 11. institutionum c. 9. vers°. sequuntur Petrus greg°. lib. 50 siptagmatus c. 12 Que sententia quamvis receptissima est et in praxi recipienda erit, contraria tamen in rigore disputationis optime defendi potest quam probarunt Alexand. de nebo hic n°. 13. et in c. 2. n°. 9. Vincencius de franquis decisione neapolitana. 391. 2. p. eleganter Molina 1. tom. de iustitia tit. 2°. dispu°. 149. vers°. deinde quente, quem ... Sanchez lib. 1. de sponsalibus dispu°. 32 n°. 18. quia cum creditor possit remitere obligationes ex iuramento questitas hic et eius superior etiam secularis cum id non transcedat naturalem et politicus Respublice secularis fines, relaxare enim iuramentum in hac specie

ni sil aliud e. quam remitere obligationes que nisi per eus cui prestitus e iuramentus uel eius superiores remitteret adhuc duraret

Ex quibus infert non ee improbandas decisiones legis undecime et 12. tit. 1. lib. 4. recopilationis que precipiunt in obligationibus et contractibus iuramentum aponi sub grauissimis penis contra ipsos contrahentes et Tabeliones, et demum obligationes ipsas iuramento firmatas irritam quatenus enim prohibent iuramentum interponi ad uitandas fraudes que in preiudicium secularis iurisdictionis quotidie fiebant ualidae sunt licet enim principibus secularibus non ex eo statuere circa iuramentus prestandus arg. d. legis que sub codicio ff de conditionibus institutionis ut ad interpretationes illarum leges nº. 31. probant Pariosque rubiosque in respectiue. c. §. ultimo Couar. d. §. 3. nº. 8. cum relatis ab Acebedo ibi nº. 3. licet rellati a Pinelo in l. 2. C. de rescindenda uenditione 3. p. c. 1. nº. 11. Valasco consultatione 99. nº. 1. dubitauerint de iustitia aut ualiditate dictarum legum Mayor tamen controuersia e an predicte leges defendi possint dum irritant predictas obligationes et iuramenta et clarius probat apud lusitanos lib. 4. ordinationus tit. 3. et licet Pater Molina ubi supra conet eas leges defendere quasi leges ciuiles possint irritare iuramenta. receptius tamen et serabilem legem ciuilem id efficere non posse ex d. c. Venerabilem cum similibus c. cum sanctae Mariae de constitutionibus, constat ex adductis a Pinelo Valasco Salgado nº. 128. Varbosa in. l. 1. 1. p. nº 75 solutum matrimonio et ideo frequentius receptum e illas leges intelligendas ee ut iuramenta non ualeant quoad forum secularem positiuo tamen ille cui iuratus e resurrere ad ecclesiasticum

et Jurantem in illo coueniri X.º tx in d.c. sin
de foro competente in 6. et simul petere ut eccle
siasticus cogat judicem secularem ut in foro suo
iubeat iurantes observare juram.tus ut in c. licet
mulieres soc tt.º in 6 probant plurimi rellati a
Barbosa 6. qui docet eo cassu contra Sentes nõ incide
re in positas dictis legibus arg.º legis suius et au jerius
28 ff ad. l. aquilias qua licet in puncto iuris defendi po
sint uix in praxi obtinebunt ut aduertunt Gutierez
d. autentho sacram.ta puberus n.º 162 Acebedo in d. l.11. nº
18, quare is reiectis ego aduerto in dictis legibus nõ irri
tari iuram.tm nec anullari cõtrahtus sed instrumenta
tm in qq iuram.ta aposita sunt ita ut executiones pa
ratam nõ habeant nec fidem faciant ad probandum
debitus ut constat ex illis uerbis, la obligacion
no balga ni aga fe ni prueba et ideo licet ins
trumentum exequi nõ posit nõ tm deuitor prohibetur
petere deuitus uia ordinaria testibus instrumenta
riis aut cõfessione illud probans et ita in praxi esit
admitendum sm Didacum perez in. l. 6. tt.º 1. lib.
3. ordinamenti col. 796. Gutierez s. nº 163 Acebedo
d. l. 11 n.º 29 et in l. 13. tt.º 25 nº 17 lib. 4 — Ul
timo observandus e predictas leges locum habere
tm in cõtrahtibus alias absque iuram.to ualidis nõ uero
in ~~his~~ is qua ad eorum firmitates exigunt iuram.ta
ut expresse cautum e in d. l. 12 et ante illam a
firmauerant plures rellati a Couar. Gutier. Acebedo
et Barbosa s., licet Pinelus ubi s. repugnet huius
opinio procedere post atenta ordinatione portugallia
qua expresse statuit ut etiam in contrahtibus alias in,
ualidis iuram.ta nõ aponant ut aduertit Barbosa s.
n.º 79

Illud est c adoctibus hic latissime disputatum
et ualde cõtrouersus an in obtinenda huius modi

Iuram^ti^. relaxaçio^e^. sit necessaria partis aduerse citacio quam quaestiones post Joanes Andreas in addiçio^b^ ad expeculatores hoc tt°. q. ultima late disputarunt Antonius in hoc c. deuitores n°. 7. primo sto. 8. Alexander de neuo 32 Panor mitanus in hoc c. 1. n° 10. Felin. 23. apud quos re ceptissimus e° quod si ex rellasaçio^e^. iuramenti de uitor liueret ab obligaçio^e^. cō trahtus necessaria sit creditoris citacio cuius interest deuitorem n° li berare ex regula legis deuno quos ff de re iu dicata l. cabeat. c. oīa 3. q. 9 c. 1. de cō posse sionis, accedit qr rellasaçio sine x°. cō fieri n° pot .c. quanto iuncta gl. uer° absolui z ubi notat omnes eaueo quo cae cogniciones desiderant sine partis uocacio^e^. expedire n° posunt l. in causa 14 s. cā cognita ff de minorib, c. cum ex literis s de integrum restitu^e^ l. final C. si per uim uel alio modo quam sent^as^ probant rellati a Couar. s. n°. s. cum alijs lacius adduchis a Cenedo in colectaneis ad decreta les c. 78 n°. 2. ingens hi controuersia uersat an si absoluçio ad effectus tamtum agendi uel excipiendi petat audueret necess^a^ aduerse partis citacio et affir matiua sent^a^. satis ex iurib^s^ s allegatis probari uidet et q semper uideat creditoris interesse deui tores suos sabere iuram^to^ uinculatum ex regula legis cum pater 79. s. filios matres ff de legatis secun^do^ cum saltim cumulet forum foro .c. fin de foro cō pe tenti in .6. quam opiniones probant Ancarrano. Ale xand. et plures alij rellati a Couar. s. n°. 6. quam dixit tuiores Felin. sic n° 25. sequit Didacus Perez in l. 1. tt°. 2 lib. 3. ordinamenti dicit magis cō munes Rolandus cons°. 13. n°. 25. et ab ea n° ee re cedendum in iudicando et cō sulendo Joanes sota cons° 68 n. 14 et 15. et nouissime sequit Andre. galibeus

lib. 2. practicar. c. 22. Contra tamen ex eo probatur quod in Sae absolutione agatur tantum de auilitatione personae ut sine metu periurij posit in iudicio comparere qua prestita iuris sui quod ex iuramento contrahi accedit salua et inuiolata manet et cum de nullo uel saltim modico partis preiudicio agatur premittere citationes non oportet sicuti cum libertus petit ueniam ut posit patronum suum in ius uocare. l. qui quaeue ff. de in ius uocando et quia rellaxatio ad effectus agendi concedenda est etiam inuito creditore ex textu in d. §. etiam illo absente et innogirante. l. qui post. 27 ff de regul. iuris, citandi enim non sunt qui actum impedire non posunt. l. recusare. 6. in princ. ff ad trebellianus. l. ergo 4. §. 1. ff de fidei commissariis libertatibus nec ij quibus certus est nullam competere defensionem arg. cap. Bone 23 uers. contra uero de electione c. quanto de translatione epi. c. cum olim 12 de re iudicata. Quam sententias defendit ophime Ubrodus cons. 120 quem secunt plurimi rellati a Nouar. n. 6. Gutie. in d. auten. sacra. puberum n. 109 Parladorio lib 2. rerum quotidianarum. c. 3. n. 55. cum plurimis rellatis a Cauallos practicar. quaestionum quaestio. 434 Cenedo. 99 addo Bruno rett in compendio restitutionis uers. citatio non est necess. Gigantes cons. 77. n. 5 Ubrodeus cons. 9. n. 31. Caroçium de locato. 5. p. q. 12 et in omnibus tribunalibus eclesiasticis quotidie practicari testatur a Cobedo in rubrica. tt. 3. lib. 4. recopilationis n. 13. licet contrarius afirmet Paz in practica. 2. p. in preludio n. 38

Nec obstat. 3. arg patet enim responsio ex his quae diximus in l. et in 2a obseruatio et in ratio.

d[illegible] dendi ad 2m p.[illegible] suus capi. demitrez lex enim irritauit obligationes ex promissione usurarum ortam in odium creditorum mutuantium qui iniurias irrogasse uidet debitori mutuatario a quo inuito extorquet usuras non aut irritauit iuramenta propter dei cultum et reuerentiam ne uideat adducere in testem infidelis promissionis obseruari potest iuramentis sine dispendio salutis aeternae. resoluta in .2. et 4. obseruatione

Nec obstat 4m. licet enim ex dicta .l. fin. C. de non numerata pecunia receptissimus sit iuramentus sequi naturam contractus cui adijcit quod latissime probat Tiraq. in l. si umquam in prefatione. n. 165. Couar. lib. 3. uariarum. c. 17. nº. 5. Orozco in l. omnes populi nº. 109. ff de iustitia et iure. Ant. gabri. lib. 2. conclusionum. tit. de iur. et iure. conclusione 10 Suarez. de iuramento confirmatorio 1. p. c. 37. nº. 2. decissio perdamo tana 41. 92. 94. Octauiani Perusina 57. Contrarius tamen uerius uidet cum iuramentus alios nullos soleat confirmare d. c. quamuis .d. c. cum contingat. d. autentico Sacramenta puberum. 2º confundit ex c. ad nostras 7. [illegible] 3º. improbat ea communis sententia quae obligatus ad factus liberat soluendo interesse. l. stipulationes non diuidunt 72. §. censu ff de verborum obligationibus .l. siquis ab alio 13. §. fin ff de re iudicata l. tenet. 6. §. qui uas. l. uendi tor 36. ff de actionibus empti si tamen iurauerit se ipsum in placere et facere cogit. nec liberat soluendo interesse. l. si pecunias in umbra glo. uer. nunc Sabeas ff de condictione causa data similis in c exhibitis el 2º. uer. sub iuramento de sponsalibus cum late adductis a Suti. de iuramento confirmatorio. 1. p. c. 39 a nº. 6. Seraphino de priuilegiis iuramentorum

priuilegio retenta et ideo uenius dicendum est illa iura in arg. adducta probare tm iuramentus recipere easdem interpretationes et conditiones quae ex natura rei bona fide insunt actui cui adiicitur si tn adiiciat actui a iure ualido ceterum quoad actus ualiditates superat potius naturas illius ex iuribus 2o loco adductis nec obstat regula ac cessorius in 6. glo enim illi respondet non procedere in iuramentis accessoriis quae ualent licet non teneat principale propter diuersas utriusque rationes arg. s. uiij capituli debitores et est communis sm Couuar. d. c. quamuis 2. p. §. 3. n.o 2 uers. 3. sed non satisfacit quia regula illa in iuramentis passim admittitur c. siquis 45. ubi gl. 1. de simonia c. quia plerique 4. de off.o ordinarij in 6. l. non dubium C. de legibus. Quare dicendum est dictas regulam non procedere in iis quae licet habeant figuras accessorij uerum sunt principalia cum nulli accedant principali sed per se subsistant, accessorium enim dicitur id quod apud philosophos accidens est ita quidquid per se non subsistit sed alteri ueluti subiecto inest et accedit l. et si non sunt 21. §. pecuniarum ff. de auro et argento legato cum igitur in specie s. uiij c. debitores nulla subsistat promissio aut contractus et ita nullus dicitur principale cui iuramentum possit accedere quod quidem principale est et per se subsistit meritus cessat d. regula accessoriam ut post Fortunius sentit Couar. d. uers. 3. — Ex quibus interpretandus est tx in d. l. fin. C. de non numerata pecunia ubi debitor qui confessus est se mutuam pecunias accepisse et iurauit soluere post nihilo minus opponere exceptiones non numeratae pecuniae quia cum promissio soluendi habeat tacitam conditiones si numerata sit ita et iuramentus nec incidit in per iurius opponens dictas exceptiones sicut in specie illius tx debitor iurasset se mutuas pecuniam recalibus accepisset non posset opponere dictas exceptiones quia iuramentum uiolaret nec in hoc cum agat de ipsius ualiditate sequitur naturam actus cui ueluti accedit

et sicut qui usuras soluere iurauit copellendus e ad implere iuramentum extra. in soc c. debitores .2.a p. solutas tn pot repetere ut in 3a. ita in specie illius tx cogendus citra soluere pecunias quam iurauit recepisse solutam tn dicto debitore repetere posset uel agere ad remissionem uel relaxationes iurament. ex his que supra diximus infra que sunt intelligenda glea ad in tepret auctores illius tx adducunt Couar. in rubrica de testam 2. p. n.o 11. et in d. c. quamuis .1. p. § 3. n.o 10. et § 4. n.o 1. et lib. 2. uariar c. 14. n.o 1. Pinelus in l. 2. C. de rescin denda uenditione 3. p. n.o 2. et 3. Costa in d. l. si ex ca usione fallentia 4. Sera finus de priuilegiis iuramentorum priuilegio 73. et 153.

Nec obstant quintum et sextum argumentum e enim ueri simus usuras omni iure damnatas ut in prima obseruatione dictum e ex p.e tn recipientis n solventis illas ut in 2a. obseruat. et ideo cum licite et sine peccato soluat iuramentum n. e. quo ad ipsum uinculum iniquitatis licet enim aliqn peract mutuatam us in ducendam mutuantem ad feneran dum sub usuris in solutione. tn et obseruantia iuramenti nullum adest peccatum et per con sequens n e uinculum iniquitatis nec obstat tx difficilis in d. c. super eo j de usuris quem frequentius dd. intelligunt in debitore recipiente pecunias mutuam sub usuris et probare nituntur ex fine illius tx. ibi usurarum crimine inuoluat que salua ratione ~~illius tx~~ rectitudinis intelligi n potunt nisi de eo qui petendo pecunia sub usuris induxit usurarium ad fenerandum et ita in soluit eodem crimine ut diximus in 2. obseruatione n.o 4 et licet recepta sit Bero. n.o 20. ibi Anania tn n.o 2.o et Bero. 21. cum tex intelligunt in creditore mu tuante sub usuris que interpretatio suaderi pot ex integra re llata ab Ant.o Aug.o in prima collectione decretalium tt.o de usuris c. 3 ubi

habent haec verba super eo quod ambobus tua discretio postulavit utrum posit in recipienda pecunia ad usuram fieri dispensatio ut pauperes qui in saracenorum captivitate tenentur per eamdem possint pecunia liberari praesentibus tibi litteris duximus respondendum. &c. pro qua sententia induci etiam possunt cetera verba eiusdem textus. tum ad infirmandam dispensationem de qua ibi movetur Rom. pontifex ex eo quod usura utriusque testamenti pagina prohibeatur et his autoritatibus legis divinae relatis in .1. observatione solum prohibent usuram respectu mutuantis non vero mutuatarii ubi dixi, ceterum commis interpretatio defendi adhuc potest nec repugnant textus integre imo abeius de debitore mutuatario quam de creditore mutuante intelligi possunt, Nec ratio assignata a pontifice sensus enim est dispensationem in specie illius textus non admitti cum usura utriusque testamenti pagina damnetur .c. sunt quidam 25 q.1. et ex aliis iuribus allegatis a glossa ubi dispensationem in d. c. super eo quae sicut non licet pro alterius vita mentiri .c. ne quis arbitretur cum segg 22. q.2 ita nec pro redemptione captivorum cum enim lex divina prohibeat usuras exercere prohibet etiam ad usuras inducere ac per consequens eodem crimine involvi et ita magis urget argumentum supra adductum Nam si peccat et involvit eodem crimine iuramentum minime servandum est ne sit vinculum iniquitatis contra .c. 2m. [illegible] cui difficultati respondendum est etiam eo casu in quo mutuatarius peccat mortaliter et involvit eodem usurarii crimine iuramentum nullam continere iniquitatem nec peccatum separatus enim est actus receptionis pecuniae ad usuram et observantia iuramenti in qua non adest peccatum et ideo in specie dicti .c. super eo licet mutuatarius graviter quidem peccasse et involveret eodem crimine si tamen iuraset solvere usuras obligaret quidem iuramentum et cogendus esset illud ad implere nisi prius obtinuisset remissionem a creditore vel relaxationem a iudice &c. tem nrus

Nec obstat septimus cui non respondet gl. in d. regula, dicto sexto 59 licet moveat difficultatem cui non satisfacit solutio glossae ubi [illegible] do in c. in literis 5. de restitutione expoliatorum quam ibi sequitur Berojas. n. 43. et ideo Baldus n. 1. Panorm. 4. quem ceteri secuti respondent in specie huius textus dictam regulam non procedere

propter periculum

propter pessimus periculi quod incurreret debi
tor deponeret exceptionem doli contra credi
torem usuras petentem. ego tñ verius existimo Sane
exceptiones n̄ cõpetere q̄r creditori ad petendas
usuras etẽ iuxam^to. premissas nulla fuit actio quae
sita ex Ostiensi et Joane Andrea quos secunt
Ant. pmo. et Belamera sic n.º 14 et ideo officio
tm̄ iudicis peti posunt in specie sus tx. et constat
ex adductis in solutioe ad primum

Nec obstat ultimum ex lege qui sic soluit
55 ff de solutiob. ommissa em̃ solutione glae sic
Bart. ibi respondet tx. illum procedere q̄n nullus
ius trans fertur in accipientes q̄r si aliquod trans
ferat etẽ permomentus qui sic soluit ut repetat
soluisse videt. l. si qs duos ff. eodem tt.º l. qui
id q. 34 §. ex. l. ff de donaciob. l. si tibi pecuniam
26 ff si certum petat ita Baldus sic respondet sd
cõ vincit q̄r presuponit aliquod ius in usurarius
translatum eẽ et tñ verilis exemptius ē nu ius
nec dominius aliquod in usurarius trans ferri ar
gu.º c. si qs usuras 14. q. 4. c. cum tu de usuris la
te pbat D. Tso. 2. 2. q. 78. art. 3 ubi late Aragon
Soto lib. 6. de iustia. q. 1. art. 4 Covar. lib. 3. variarum
c. 3. n.º 6. P. Molina. 2. tso. de iustia dispu.º 326. li
cet gl. in d. c. si qs usuras cum alijs relatis a
N. in man. c. 17. n.º 265. Bercoyo in d. c. cum tu n.º
45 contrarias sequant et dicant receptiorem e
ideo dicendum ē diversam et raciones dicte l.
qui sic soluit ubi solutio momentanea n̄ liberat debi
tores q̄r cõsiderat utilitas ipsius de creditoris a vera
specie propter iuramentus q. adimpletur etẽ mo
mentanea solutioe q̄r in eo magis falsu numeracionis

D. Monléon

Ad. c. 1. de c. debitores. decimo. in .

quem ius solutionis expectans sicut in conditionibus arg. l. qui heredi. l. melius ff. de condicionibus et demonstrationibus. l. si qs heredem. c. de institutionibus et demonstrationibus l. cum uxore l. qui legati ... et ... quid aliter gl. et dd. quos refert Alexander de nebo sic [illegible] 30 et sic solvit tx.

Ad txm in c. ad nostram.

Ex hoc tx. solent dd comuniter colligere quod qui promisit nullus inferre gravamen sub iuramento non per fructum compensationes petere ante reales solutiones et inde inferunt iurantem solvere non posse compensare ita d.d. comuniter excepto Baldo cum pluribus relatis a Covar. in c. gravamus .1. p. §. .4. n.º 9 et latissime addultis a Cenedo in colectaneis ad decretales c. 155

Cui tamen comuni colectioni plurima obstant et in primis quod iuramentum sequitur naturam actus cui adheret l. fin. C. de non numerata pecunia. c. quem admodum cum his que diximus in c. peudenti se ad 5. arg. ius sd elenatura contractus pignoraticij est quod creditor teneat computare fructus in sortem c. 1. et 2. c. conquestus de usuris. c. cum 5 c. illo uos de pignoribus ley. 1. et 2. C. de pignoratitia actione l. 2. et 21. tt.º 13. part. 5. g.º etiam in hoc tx. debebant fructus computari

Secundo compensatio solutio est l. si debitor. 4. uers. nihil interest ff. qui potiores in pignore habeant. l. si constat C. de compensationibus. l. dedisse 76 ff. de verborum significatione l. 4 §. solvisse ff. de re iudicata ... vel permutavit ff. de liberali ca.

Ad c. Ad ~~[illegible]~~ nostrum [illegible] delic. in d.

§ admitenda erat cōpensacio

3.° promissio dem inferendo grauamen intelligit de grauamine de facto et n̄ deiur. tx. cum materia in c. ex p.te 13. de off.o delegati c. cō quaerente 7. de restitut. spoliator. l. huius huius ff. §. hec sexides ff. ad trebelianum gl. uer.o cō tradictores in c. pillor de prebendis. Recepta comuniter teste Rebuffo in concordata tt.o de forma literar executorialium uer.o cō tradictores N. in c. cum cō tingat 7. cā. nullitatis elcc. criptis sed cōputare fructus in sortem principalem n̄ e grauamem de facto ut in. 1. et. 2. argum.to. § de hoc n̄ intelligit iuram.tum.

Quarto cōdicio debet informa specifica fiuet et iuramentum adimplere l. qui sardi l. medium ff. de cō dicio et demostracio. sed condicio soluendi impletur cōpensacioe. l. si pu[illegible] lius 2o §. de illo uers. quod sit ff. de statu liberis. l. iulianus 45 ff. de cō dicio et demostracio § et iuram.tum.

Ultimum iuramentum de resfidendo in aliqua eccla adimplet fiete uidelicet sinecans dispens fuerit in eccle utilitatem c. ex p.te 13. c. ad audienciam 15. de clericis n̄ residentib. § iurant.tum de soluendo adimplet per cōpensacionem et sic per solucionem fictam quam sentas. probauit Bart in l. ar plius n̄ peti n.o 5. ff. rem ratam haberi dicunt comunem et sequnt Berolus in. c. 1. an.o 68. ff. de iusjur. Couar. s Salasar de usa e cō suetudine c. 1.o n.o 9 Fachineus lib. 1. cō trouersiarium iuris c. 7. dicit ueriorem. Octauianus de iose peda montana o2 n.o 17. etca n̄ ee recedendum qm̄ quotidie practicat aserit Cauallos practicarum qgestionum q. 231. Contrarium probant frequenciores ex tx. nro dim. ex c. deuinitis precedenti ubi iuram.tum promissorium esurar eē dicit obseruandum et cōsiderat pocius factum numerarionis quam effectus iuris et utilitas ex solucio. proueniens

Alon eon. Ad. c. 1. et c. deuitores deiur. iur°.

Tertio ex c. comissum infra de sponsalibus de sponsalibus ubi qui iurauit aliquam ducere in uxorem non pot ingredi religionem antequam adimpleat iuramentum suum illam ducendo — 4° quod nemo pot iuramentum proprio autoritate comutare nisi in euident melius c. peruenit el 2. § supra hoc tt°. — 5. ubi uera requirit solutio non admitit compensatio .. penultima C. deposito l. fin C. de compensationibus c. 2. de deposito - sed in iuramento uera solutio requirit ut T. 9°. ar secundum dam sententias probant gl. uer°. pecunia et ceteri dd. sic ut constat ex Felino n° 12 Alexandro Lenetto cum pluribus rellatis a Tiraquello lib. 1 de retractu s. 3. gl. 3. Gregorio in l. 20 tt°. 14. partita. 5. gl. 1. Anto. Gabriel lib. 2. conclusionum tt. deiur°. iurado conclusio 7. Iuerio deciano in praxi criminali lib. 6. c. 11. n°. 31., dixit ueriores et magis comunes et in iudicando et in consulendo sequendam Gutie. deiuramento confirmato 3. p. c. 16. a n°. 3. — In qua controuersa questione alij distinguere solent ut si tempore iuramenti iam illud debitum erat contractus quod in compensatione deduxit neque quas tenes sit predicta compensationi siuero post iuramentum sit contractum compensatio locum habebit ratio est quod in iuramentum sicut in alia qualibet dispositione in telligit clausula rebus sic stantibus c. quem ad modum § l. quod seruus § de condicione ea de dicta ne extendit ab ea qua ex noua causa superueniunt c. 2. s. derenunciatione quam distinctiones ex Pano°. et aliis 1. lib. decisio. ne ac... politana. 381. Capicius decisio. 167. sequunt plures rellati ab Octauiano et anto. quaresimi § Medicis deco pensationibus 1. p. q. 25. n°. 20 Seraphini deprivilegiis iuramentorum - privilegio 74. n° 130 In qua dificili questione ego existimo priores sententias ueriores esse et in praxi recipiendas qua retenta non obstat tx. noster cui plures assignantur interpretationes quas referunt gl. uer°. pecunias et alii

Ad c. 1. & c. deuitores de iur. jud^o.

Ad. quinimo refert Alexand. de nello a. n° 15. Sextus Sirinus in d. l. Julianus quem in pzat Couar. 5. d. duit 7: quam in pzant. Jutier. n. 6 secta in. 63. 5. Vnde preceptores nri docebant ideo in specie Suius tex. n^o fuisse locum co'pensationi qr deuitor jurauerat se n^o illaturum grauamen super rebus pignori datis donec soluerit pecuniam. & ideo ppter adiu ctionem pecuniae excludet co'pensationem qr licet co'pensatio solutio sit ut in juribus adductis in 2° arg. n^o tn e' solutio pecunia. l. solutam 49. ff de solutionibus quam solutionem taciito autore retullit Couarr. d. c. 155. n°. 2 & ut nouam assignauit Secta p^e. 5 n°. 64 fuit tn Joannis Andreae & antiquiorum sed defendi n^o pot. qr lz co'pensatio n^o sit naturalis solutio e' tn ciuilis & ficta in tex quam & naturalem numerationem nil sit interest quoad iusiurandum deuitorem. d. c. 4 ff qui potiores in pignore sabeant & ideo juram^tum admitti sane fictam solutionem d. c. exp^e. d. c. ad nra' eruiam Quare ego existimo in Soc tex. n^o prestari comunem a. egauonem id em solutum pzat deuitores n^o posse uindicare res pignore datas an tequam deuitum sit integra solutum ut constat ex tex. ubi lz. aut de possessionibus illis & reditibus n^o dum sortem deductis expensis receperint quae uerba pre supponunt a contrario quod si creditor sortem re cepisse ex fructibus deuitores bene egissent ad pig norum restitutionem & ualuisset sent^a. Nec si epis copi qr tn integram sortem non receperat male egerunt xa. l. sit ras. 9. §. omnis ff de pigneratitia actio^e. presertim cum deuitores jurasent creditorem n^o molestare donec integra pecunia ent soluta id quod significat tex. circa finem uers^o. cum aut ubi creditor cotendus e' restituere quidquid deductis expensis ultra sortem ex pignoribus constiterit recepisse. q^o presupponit tex. cum n^o teneri restituere quidquid ex pignoribus recepit intra sortem & co'sequenter

Monleon

Ad c. 1. et c. debitores de usuris

quod fructus ex pignoribus recepti tenentur imputare in sortem nec contrarium insinuat tex. in eodem ubi in illis verbis cum autem ei pecuniam sicut iura volunt persolverint &c. satis enim dicuntur persolvisse pecuniam creditori cum creditor tot fructus recepit ex rebus pignori datis ex quibus fuerit sibi solutus vel satisfactum et ita respondet optime Beroius in d. c. 1. de usuris nº 77. et breviter idem videtur sentire Fachineus 5º vers. ad 1ᵘᵐ argᵗᵘᵐ quam interpretationem ego nove comprobo ex eo quod Petrus sic non absolute sed data sufficienti cautione absolvitur ab excommunicatione. Non alia quidem ratione quam quia asserebat se sua sorte contentum esse velle ut constat ex integra ibi pcessim cum mille sicut asserit sorte sua vellit esse contentus negabat tamen se ex fructibus integram pecuniam percepisse ut patet ibi licet autem de possessionibus &c. et quia contrarium asserebant debitores quia excommunicatus fuit Petrus ab archiepiscopo et propter probabile dubium praecipit Rom. pontif. eum absolvi praestita sufficienti cautione aliter enim absolvendus esset sine ullo gravamine vel cautione cum excommunicatio fuit esset iniusta c. sacro §. caveat iuncta gl. ver. absque gravamine de sent. excomm. c. 1. eodem tit. in 6.

2º nove adverto in hoc tex. non agi de compensatione quae est debiti et crediti inter se contributio l. 1. ff. de compensatione quia fructus pignoris non dicuntur compensari cum sorte principali computatio enim fructuum ~~dic~~ de potius extenuatio sortis et vera solutio l. 2. C. de partu pignoris l. 1. C. de distractione pignoris l. 1. et 2. C. de pignoratitia actione ex natura enim contractus pignora huius fructus pignoris censentur dati in solutum pro debito principali et ideo tex. noster non recte applicatur a doctoribus ad compensationem licet enim verum esset in debito usurato non admitti compensationem ut probat magis communis

sent.

sent.a aduersi admittenda est fructuum imputatio quae uera solutio e non compensatio — Nec obstat 2m ex dicto c. deuitores ibi cum qui iurauit soluere recusabat et ideo adimplere compellitur sic uero qui iurauit soluit ex fructibus pignorum a creditore perceptis qui necessario debent in sortem imputari ex ipso iur. illam extenuante

Nec obstat 3. ex d. c. commissum omissa enim interpretatione glo. et Abb. ibi dicendum est in eo tx. cumque se contracturum matrim. iurauerat nondum de religionis ingressu deliberasse ut constat ex tx. ibi ad frugem melioris uitae transire suspirat et ibi et postea sic legerit &c. quasi nondum animo statuisse et instabat ipsius sponsi quo ad contrahendum astrictus erat et ideo dixit Pontifex huius esse statim contrahere matrim. ne transacto uiencio incidat in periurium et contractu matrim.o, nimesque concedit ad deliberandum dum ingresse ita colligit ex Immo. n.o 1. Joane Andrea. 6. Ancarr. 6. Abb. 4.o in d. c. commissum Cour. in 4. 1. p. c. 5. n.o 11. Marco Ant. lib. 5. institutionum tt.o 10 n.o 57. Ex quibus constat eum qui iurauit se ducturum aliquam uxorem posse non contracto matrim.o ingredi religionem quod quamuis probant Petrus de ladesma de matri.o 2. p.te q. 53. ar. 2. Enrri. in suma 2. lib. tt.o de matri.o lib. 11. c. 13. n.o 3. et c. 14 n.o 3. Frat. Manuel. 1. tomo c. 244 n.o 5. Ysb. Sanc Sez de matrim.o lib. 1. de sponsalibus dispute. 43. anu 3. — ad 3. arg.m

Nec etiam obstat 4. sic enim non agimus de iuramenti aut uoti commutatione de qua in d. c. peruenit et quam nemo pot propria autoritate facere sed de solutione pecuniae quae ipso iur. fit per compensationem aut imputationem fructuum in sortem principalem — Non item obstat ultimum ex... penultima ... de deposito cum similibus ibi cum id specialiter statutum est ob singularem fidem quam tenetur seruare de positorij

Mon leon

Ad. c. 1. et c. deuitores diui.ª iuᵈᵒ.

et quia depositus non fit ea intencione ut res deposita transeat in dominium depositarij l. 3. §. rei depositae. ff. de positi. secus tamen est in iuram.ᵗᵒ quod intelligi debet secundum ea quae alteri iurato conueniunt ut supra dixi et resoluit Couar. d. c. quamuis. 1. p. §. 4. n. 9. uers.ᵒ item non obstat, et sic absoluit tex. ℞

Ad. tx. in. c. si uero octauo et
C. Verum 15. diui.ᵉ
iurando simul
cum 2.ᵒ §.

Conclusio, iuramentum metu prestitum ualidum est ab eo tamen absoluit eccla. confirmari post ex. c. 2. supra c. uerum §. l. ad aures cum sequenti, de his quae ui ex ornant plures dd. alegati a Cenedo in colectaneis ad textum. c. 10 n.º 5. Flaminio de resignacionibus beneficiorum lib. 13. q. 1. -

Sed aduersus predictas conclusiones illud in primis obstat quod ea quae metu gesta sunt carere debent robore firmitatis. c. ad audienciam, de his quae ui cum enim omnium contractuum et obligacionum substantia in consensu consistat. l. 2. ff de actionibus et obligacionibus et in prin.º institutum de obligacionibus quae ex consensu. Nihil magis contrarius est consensui quam uis atque metus ... nihil consensui 117 ff. de reg. iuris. c. cum locum de sponsalibus idque in specie probare uidentur. l. qui in carcerem 22. ff de eo quod metus ca. l. 2. in prin. ff de iure dicis. l. qui in aliena §. census ff de acq. [illegible] hereditate. l. 1. C. de rescindenda uendicione. -

2.º sic argui.ᵗᵒʳ uel argu.ᵗᵘᵐ de uoto et iuramentum
x.º illud psalmi. 75. uouete et redite dno Deo uestro relatum in c. magnae de uoto et illud Mathei c. 5. redite dno iuram.ᵗᵃ relatum in c. deuitores §. et in c. et si Xpus 26. § sed uotum metu factum est ipso iure nullum

Ad c. sinero et verum deiu. in d°.

c. 1. s de isque ui g°. et iuramtus —

3° obstabat tx in. c. cum cotingat ubi iuramtus a muliere prestitus deri repetendis rebus dotalibus alienatis ualidus e nisi dolo aut metu pstitum sit idem in iuram° a filia renunciante interposito decidit in. c. quamuis pactus de pactis in. 6. et in quocumque minoris iuramto in autentico sacramta. puberes C. ad uersus uendiciones

4° renunciatio beneficij metu facta et cum iuram°. e nullius momenti. d. c. ad audienciam et cofirmatur ex c. 2. s de restitu°. spoliatorum ubi cotra petentes restitutiones beneficij a quo fuit spoliatus n admitit exceptio renunciacionis iurate quia n censet libera renunciacio quia facta fuit post expolius et in. c. 3. sequenti admittur exceptio spotanee abiuracionis tu g° iuramtus. metu prestitus e nullus

Ultimo sic juramtus obligat sub pena peccati mortalis et privacionis beneficij c. querelas s id iuramtus metu prestitus n obligat ad mortale c. uerum s g°. n ualet

Quibus n obstantibus dicendum e ista tx coclutiones verissimas ee ad cuius interpretaciones premito cotraches omnes cosensu et uoluntate celebrari. d. l. 2. ff de actio. et obligacio. l. 1. ff de pactis. l. in bendicio. d. ff de cotrahenda emptio°. c. cum super de offi°. delegati

Secumdo premito in his que metu gecuntur adesse uoluntates et cosensus metus enim habet admistum uoluntates adest enim uoluntas le timere elliciat constat ex Aristotile 3. eticorum. c. 1. quem adduxit D. Tho 1. 2. q. 6. ar. 6. et in 4°. disti°. 29. q. 1.

ad l. 1. et ideo quidquid fit metu vel ex vi condi
tionali dicitur simpliciter voluntarius et secundum quid
in voluntarius quia cessante metu non eligeretur ut
docent post D. Tho. et alias theologos eleganter Co
uar. in 4.° 2. p. c. 4. §. 1. n.° 12 N. in manu. pre
ludio. 6. n.° 4. et ita passim dicitur quod quo alta vo
luntas voluntas est l. simulier. 21. §. si metu el. 2.° ff de
eo quod metus causa ibi quia quamvis si liberum esset noluis
set tamen coactus voluit l. cum proponas C. de secundis
instituendis. l. si presbiterus ff. de qui et agg. c. meri
rito 15. q. 1.

Tercio premitto contractus omnes metu gestos
regulariter vallere cum in eis adsit consensus res
cindi tamen a pretore per actiones vel exceptiones
quod metus causa l. 1. cum segg. ff de eo quod metus causa l. sine
tius causa 34 ff de acquirenda hereditate. l. fin. C. de his
que vi et in princ. institutis de exceptionibus

Quarto premitto tunc demum metu gesta rescin
denda esse si metus fuerit cadens in constantem virum
c. cum dilectus 5 de iis quae vi c. consultationi 28. c. ve
niens 15 § de sponsalibus. et dum Iu. consultus in l. me
tum la. 2.° ff de eo quod metus causa appellat cadentem
in virum constantissimum ubi sit superlativum pro po
sitivo idest in virum constantem ut probat Decius in c.
fin. n.° 2. de apellatio Meno consilius de arbitrariis
lib. 2. casu 135 n.° 2. cum aliis relatis a Fla
minio de resinacionibus beneficiorum lib. 13. q. 1. n.° 55.
Apellatur etiam iustus d. c. fin. de apellationibus so
let etiam apellari metus gravis ad differencias levis et
vani vani. d. l. metu. la segunda l. vani timoris
146. ff de regu. iuris dicit autem talis metus quo his
cogit quis eligere minus malum ad vitandum ma
ius. l. metu la. 1. ff de eo quod metus causa ibi non

quem libet sed mayoris mali quod constantis et
prudentis uiri est c. duo mala c. nec nex in 13.
dist. Unde si aliqui inferatur metus mortis uel
menbri mutilacionis nisi rem suam uendat permutet,
aut renunciet, uel matrimonium contrahat
cum aliqua eliget prudenter. sic supra
dicta uel aliquid cons facere quam mortis
periculum simile in suuire sincero eligat
mortale uel ueniale peccatum comitere
ob uitandas mortes uel corporis cruciatus non excusabit
quia mayus malum eligit ob uitandum minus
quod est imprudentis et inconstantis uiri nullum enim
mayus malum quam peccatum ex Aristotele lib.
3. et Ethicorum c. 1. probatur in c. sacris de is qui
ui et in c. is aut et in c. ne quis 22. q. 2. optime
Couar. in 4. 2. p. c. 3. § 4. Fortunius de ultimo
fine iuris illacio 22. nº 471. Hugolinus
decem furcis tabula 2. c. 24 ante § 1. in fine
Guid. consilio 15. nº 2. quod sic intelligendum
est quo ad culpam incurendas seu uero quoad
poenas contractum ut late explicat Tho. Sanchez
1. tho. de matrimonio. lib. 4. de consensu coacto
disputac. 2. anº 3. et quia non omnes homines
eiusdem sunt condicionis et naturae alii enim sunt
aliis timidiores arbitrio iudicis relinquit qui metus
dicat cadere inconstantem uirum peris pecta
qualitate metum inferentis et eius qui metum
patitur l. metus 3. ff ex quibus causis mayores
ubi sed huius rei exquisitio in dictis est gl. in c. cum
dilectus uel metu mortis de is que ui ubi Innocentius
nº 1. Joan. andr. 10. Antº 14 Anchar. in fin.
Card. 3. Immola 9. Abb. 8. similis in l. interpositas

verum conciliatus l. debeant actio 69 communis sen
tentia plures rellatos a Couar § n° 8 Joanes gar
cia de nobilitate gl. 17. in princ° Mandosio in
repetic. c. 1. n° 24. de offi° delegati Gaydio
lib 2. practicar. observatio. 93. Nec hoc ar
bitrium sublatum est iure regio ex l. 7. tt°. 33. par
tita. 7. ut contra l. Villalobos defendit Enri.
in suma .2. tto. lib. 11. de matrim° c. 9. n° 3. l.
3. J. . Non tamen versavit hoc arbitrium circa ea
quae iure statuta sunt veluti metu mortis l. nec
timorem 7. ff de eo quod metus cau. c. cum dilectus § de
is quae vi et metu servitutis. l. ego puto l. iste qui
dem ff de eo quod metus cau. l. 15. tt° 2. part. 4. dicta
l. 7. tt° 33. part. 7. et infamiae d. l. isti quidem
l. iusta ff de manu missis vindicta nisi sit levis et cui fa
cile occurri potest Jo. tx. sic intelligendus in d. l. nec ti
morem. 7. metus est excomunis in iusta dr cadens in
constantem virum quae quamvis in iusta sit timenda
e c. 1. 11. q. 3. et nulla mayor poena iure canonico
inferri potest .c. corripiantur 24. q. 3 c. sacro 48 de sen
tentia excomis c. nisi 11. q. 3. et arg. legis § qui
sanctus l. de apostatis quam sententiam defendit gl.
fin. in c. olim el. de restitutione spoliator. Joa.
And. d. c. cum dilectus n° 9. ubi Anchar. 13. An
tSar. 7. Card. n° 3. q. 3 Jmmo. 8. Abb. 6. idem
in d. c. olim n° 10. Romanus cons° 369. n° 10 ubi
late Mandosius in addition. Couar. in 4. 2. p. c. 3. §
4 n° 12. Padilla in d. l. interpositas n° 14. Mas
cardus. conclusio. 1055. n° 50. Hugolinus de censu
ris tabula 2. c. 24. in princ° contra glossam in
violentior in d. c. cum dilectus quam secuntur
antiquiores quos refert Socinus in c. [illegible] n°

sos desent.ª excorus Aluates d. l. interpositas n.° 9. Palud. in 4. d.° 29. q. unica art. 2 et ibi Soto q. 1. art. 2. in fine idem est de metu amissionis bonor. dicendus e l. 2. de is que ui qt bona uita equiparant .l. aduocati 4. iuncta gl. uer.° uitam. C. de aduocatis diuer sor. judicior. cum adductis a Tiraquello de nobi lita.° c. 31. n.° 369. etst sinon omnius sd mayoris par tis illor. sit arg.° c. primi dereshi.° spoliator. lib. 6. l. ppter litem in princ. de excusat. tutor. probat Joa. and. in c. 2.° n.° 2. de is quaui et ibi An to. n.° 3. Ane Sax. 2. Card. in prin.° Abb. 6. Couar. 5. n.° 18. Gutierez deiuram.ᵗⁱ cofirmatorio 1. p. c. 57. n.° 20 imo idem timetis sit amissionis mag na et notabilis rei si n.° sit mayoris partis bonor. ex Cour. 5 Enriquez in suma. 2. 150. t.° de matri.° lib. 11. c. 9. n.° 4 Aragon. 2. 2. q. 88. art. 3. §. per plicatio.e ~ In ceteris aut a iu.° no expressis uer sanitur judiciis arbitrius cosiderata personar qualitate an talis metus sit illatus qui caderet debuerit in uiros constantes que uerba n.° eus dem metus nec eadem coactiones exigunt nec ita accipienda sunt ut femina, pupilus, ue, uel minor eo metu sint cogendi quo uir constanti ssimus cogeret arg.° legis qua actio.° §. siquis in colluctatio.e ibi qt aliud alij mortiferum ee solet sd excogitata sunt et inuenta ut exclu dant uanos timores unde minor metus requirit in femina quam in uiro arg.° c. in dignant 32. q. 6. c. sicut dignus de omicidio quam sunt ibi probat gl. in c. cum locus uer.° metu de sponsa libus ubi Ant. n.° 12. Abb. 6. Alexander de neuo

Non bon

Ad. c. sicut. et c. uerum cum 2° decim.

23. communis sen plures rellatos a suares alegatis 24 n° 5. Cour. 5. n° 9. Molina lib. 2. de primogenitis c. 3. n° 10. Garsia de nobilitate gl. 17. n. 3. cum infinitis rellatis a Tho. sanchez i. tho. de matrim. lib. 4. de consensu coacto disputa. 3. sic explicantes tex. in c. consul tationi de sponsalibus cuius plures refert interpretationes Phaminoldus junior in repetit. c. 1. de offi. delegati a n° 29. Minor etiam in uiro sene quam in iuuene. l. 3. ff ex quibus causis mayores ibi et hoc ex affectu eius intelligit Nec necesse est ut uir metus in propria persona inferantur sed satis erit in persona filiorum. l. isti quidem. 8. ff de eo quod metus cau. et arg.to legis fin. C de impuberum Immo idem erit in personis consanguineorum arg. c. sicut cumti 12. de electio. in 6. et aut consanguineos eorum. c. quicumque 11. de sent. excom in 6. et in bonis suis uel suorum iuncta gl. uerbo suorum clementi. 2. de sent. ex communi iuncta gl. uer° quomodolibet quam sent.as probat Jason in s. quadrupli n°. 55. in sta. de actionibus cum pluribus rellatis a Mascardo conclusio. 1055. n° 25 Flaminio de resignationibus lib. 13. q. 1. n°. 158.

Quibus premissis iam patet uera decidendi ratio ad tex nostrum nam cum omnia metu gesta consensum et uoluntatem habeant ut in 2. preludio mero in. ualida sunt ut in 3°. et ideo ante optentas absolutiones obligant cum seruari potuit sine dispendio salutis eterne ut in tex nostro et in d. c. cum contingat cum similibus adductis in

c. 1°.

c. 1. et in c. debitores in 4. preludio nec altio
vel exceptio quod metus cã cõcedi pot contra
cõtractus iuram.to firmatus neiurans incidat
in periurium nisi prius obtenta relaxatione aut
absolu.e iuramenti quam tñ ecclia cõsueuit
cõcedere ut in tx. nrõ propter turpitudinem ex
torquentis per uim aut metum iuramentum &c.
ea qua resoluimus in c. debitores s. et licet in
in sol tx et in d. c. uerum fiat mentio romani
pontificis quo ad concedendam rellaxationem
Sol tñ referetur ad factum ut probant Panor
n.o 2. Alexan. denuo 3. in d. c. uerum pot
tñ eps eam rellaxationem cõcedere ut probat
Jmmo. d. c. debitores n.o 2. ubi Ant. n.o 7. Enri
in sũma 1. tomo lib. 7. dein dulgentiis c. 35 n.o
6. Molina 1. to. de iusti.a tt. 2. disputa.e 149
Petrus deledesma dematrim.o q. 47. ar. 3. du
bio 3. et idem dicendum e quam uis metu quo
alius aliquis sit ad iurandum se facturum
id ad quod alias tenebat pot enim ab episco pe
tere relaxationem neincidat in periurium quem
in iuriam passus e uiolanta iuram.ti extor
sione ita Ostiensis in c. ad nrãs el 3. post
principium ubi Jmmo. n.o 1. Joanes and. s. abbas.
3. Alexand. denuo 5. & Couar. in regula
peccatum 2. p. s. 3. n.o 7. quam uis gl. in c. peti
cio uer.o extorsit & signi ficat cõtrarium —

Ex quibus i. in fert iuram.ta sol metu extorta

Mon leon

Ad. c. sincero et c. verum cum. 2. deinc.

n° solum in foro consciencie verum et in exterio
ri obligare in quo refutaverit o[mn]ia metu ges
ta ualida sunt ante quam oposita excep
cio[n]e a pretore rescindantur ut in 3. pre
ludio dic et iuramenta metu prestita in utro
q[ue] foro obligabunt ante obtentas relaxa
ciones et ideo in[im]plandi sunt theologi quos
refert et sequitur saquinus lib. 8. con
tro uer s[i]a[rum] iuris c. 10. 2. qui docebant iuramenta
metu extorta uallere quidem in foro consciencie ex
tam. n[on] ibi tutus n[on] e[st] quem libet c[on]tra iuramentum
suum uenire secus t[ame]n in foro exteriori id deducentes
ex doctrina D. Tho. 2. 2. q. 89. ar. 7. ad 3. dicentis in
iuramento metu extorto duplicem e[ss]e obligacionem alteram
qua q[ui]s obligat[ur] homini metum inferenti et hanc
tolli per ~~cura~~ coactionem. ~~quam doctrinam sequitur~~
~~ibi Caiet. sol. Aragon~~ q[ui]a qui uim infert hoc mere
tur ut illi fides n[on] servetur. Altera qua quis Deo
obligat. ut quod per nomen eius promissit impleat et
hanc n[on] tolli in foro consciencie per coaccionem quam
doctrinam sequunt ibi caiet. sol. et Aragon cum pluribus
rellatis a Tho. sanchez lib. 1. de sponsali. disputa. 32
in prin[cipio]. Sed ego existimo D. Tho. loqui t[ame]n de obli[gatione]
in foro consciencie ut constat ex illis uerbis (et hanc
n[on] tolli in foro consciencie) quasi innuat obligaciones
homini factas uallidas e[ss]e in foro exteriori aliter e[n]im
responderet contra iuris principia rellata in 3.
preludio ~

2° infertur c[on]tractus omnes qui liberas

et spontaneas.

 Monleon

et spontaneam voluntatem exigunt ipso iure nullos
esse diximus enim in .2. preludio metu gesta absolute
voluntaria et secundum quid involuntaria quae cessan
te metu non elligerent, et ita metus et coactio to
llunt libertatis voluntatis et consensus d. l. si mulier
21. §. si coactus metu et 2°. Et ideo matrimonium
quod liberum consensum requirit metu contractum
est ipso iure nullum. c. cum locum. c. veniens. 1°. et 2°. c.
requisivit de sponsalibus c. de illis et .2. de despon
satione impuberum c. significavit de eo qui duxit
in matrimonium quam polluerat. l. 15. tt°. 2. p. 4. gl.
ver° coactus in c. 2. de isquaeri communis ex pluribus
relatis a Covar. in 4. 2. p. c. 3. §. 5. Gailio lib. 2.
practicarum observatione 93. Conedo in collectaneis ad
decretales c. 20 n°. 6. Tho. Sanchez l. libro. de matrim°.
lib. 4. de consensu coacto disputatione 12. n°. 18. cuius
conclusionis plures a doctoribus asignantur rationes
sed illa praestantior est quod matrim. significat con
iunctionem Christi cum eccl.a c. de bitus de bigamis
c. inter corporalia de translatione. epi. Xpus aut
humanam naturam propria et libera voluntate sus
cepit et ut signum signato sit conforme arg. ti. §. est et
aliud institutio de donationibus. Matrimonium ut li
bera et spontanea voluntate contrahatur necesse est re
pugnat enim metus fidei quae requirit in matrimonio.
quae facile violatur a consentiente per metum c. prae
sens 20. q. 3. c. de neptis 31. q. 2. et quia coacta matrim°.
defficiles exitus solent habere d. c. requisivit accedit
Matrimonium continere vinculum indissolubile et se
mel contractum nulla humana autoritate dissolvi posse
xa illud Mathaei 19. rellatum in c. 2. de translatione
epi et ideo in eo non potest habere locum actio vel exceptio quod metus causa. ∴

Mon leon

Ad c. sive et c. veniens 2. de iur. iur.

An vero ea nullitas inducta sit iure naturali vel potius iure ecclesiastico ingens controversia est inter doctores tam theologos quam iuris peritos quam late disputavit Tho. Sanchez 1. tho. de matrim. lib. 4. de consensu coacto dispu. 14. Ego vero veriorem illam sententiam existimo quae affirmat matrim. metu contractum ex rei natura secluso omni iure. Sum. nullum esse. Lia enim iura supra adducta supponunt ea irrita esse nec ullum reperitur summi pontificis aut concilij constitutio ea irritans. et quia ut supra dixi coactio repugnat naturae matrimonij quam sententiam post D. Tho. et alios probant Cour. in 4. 2. p. c. 3. § 5. n. 6. Matienço in Recop. tt. 1. lib. 5. recopilacion. gl. 1. n. 159 Barbo. in rep. soluto matrim. 4. p. n. 30. Molin. de iustitia et iure tho. 2. disput. 326. in solu. ad 2. et ideo Matrimonium metu contractum inter infideles nullum erit quod aliis fundamentis probant Sot. in 4. d. 29 q. 1. ar. 3. ad 3. Henriq. in summa 2. tho. lib. 11. de matri. c. 9. n. 1. Instructo. conscie. 2. p. tt. de matrim. c. 4 ...

Ex qq. deduxit. Iuramentum in contractu matrimonij metu praestitum esse nullo iure. nullum sortitur enim naturam primordialem actus cui apponitur ex iuris conditiones l. fin. C. de non numerata pecunia. sed matrimonium requirit ex sui natura liberum et spontaneum consensum ergo et iuramentum in eo apposito eandem habebit naturam nec iuramentum supplet defectum consensus ut notant dd. in c. fin. de periurato in 6. quae sententia expresse videtur probari in c. 2. de eo qui duxit in matrimonium ubi valluit 2 matrimonium non obstante primam per metum contractam etiam cum iuramento. nec pro violatione iuramenti aliqua imponitur poenitentia quae tamen imponenda esset si iuramentum obligaret

obligaret c. sicut 26. 1 de sponsalib. eadem sent.ª probat in l. fin tt.º 11. par. 3. ubi greg. ... en eodem et defendunt gl. in c. 2. ver.º contractus de is quae ui et in d. c. 2. ver.º tanta ubi Abb. n.º 5. Alexand. de ... 6. Praeposit. in fin. cum alijs relatis a Couar. in 4. 2. p. c. 3. § 5. n.º 3. Padilla in d. l. interpositas n.º 6. Gutierrez de juram.to confirmat. 1. p. 1. c. 27 n.º 22 Anastasius de sacro ... in munitatis lib. 3. c. 21. n.º 83 Serapsinus de privileg. juramentorum privilegio 110 n.º 11

licet contrarias defendant Ant. in d. c. 2. ... Ubisquiani et ibi Abb. n.º 8. Silb. ver.º matrim. 8 q. 11. Soto lib. 8. de ius. ... q. 1. ar. 7. Fortunatus ... fine juris illa ... 21. qui mouit ex te. in c. inter cetera 22 q. 4. in quo tamen non agitur de ualiditate juramenti de contrahendo matrim. sed an post juramentum metu constitutus potuerit ille libere et sponte cum concubina contrahere ut optime explicat Couar. s. n.º 5. Sot. in 4. dist.º 29. q. 1. ar. 3. licet aliter explicet Petrus de ledesma de matrim.º q. 47. ar 3. pag. 212. et 217.

Ex eisdem est deduxit sponsalia per metum contracta est cum juram.to ualida esse ipso iure si rescindi possint actione uel exceptione quod metus causa. sicut ceteri contractus metu celebrati ostensa est absolute juramenti diximus est speciali ratione matrimonio esse ipso iure nullum quod semel contractum

at vero sponsalia etiam iurata pluribus ex causis dissolvuntur c. quemadmodum, et c. sicut et seque pertotus de sponsalibus et dessponsatione impuberum et ita non est constituenda differentia inter sponsalia et ceteros contractus et vitanda est iuris correctio l. precipimus C. de appellationibus l. si quis C. de inofficioso quam sententiam probant Silvester verbo sponsalia q. 6. §. 8. Sot. lib. 8. de iustitia q. 1. ar. 7. Petrus de ledesma de matrimonio q. 47. ar. 3. pag. 218. Enriquez in summa 2. tomo lib. 11. de matrimonio c. 9. n.º 6. licet contrariam sententiam defendant Abbas in c. ex litteris n.º 1. ubi Abb. n.º 2. Alexander lenneus 2. de desponsatione impuberum Cou. 5. n.º 1. Barbosa in rubri. soluto matrimonio 4. p. n.º 30 Tho. Sanchez 1. tomo de matrimonio lib. 4. de matrimonio coacto dispu. 19. n.º 2. Frater Emanuel. 1. tomo sua summa c. 231 n.º 4. et 244 n.º 4. qui mouent ex c. ex litteris in fine, de desponsatione impuberum qui tamen non probant ipso iure nulla esse sponsalia metu contracta immo potius probatur metu rescindi, et concessa facultate alteri rescindi nec etiam obstat regula legis Gratio 4 de sponsali. quae suum locum habet ubi in sponsalibus militat eadem ratio quae in matrimonio et ideo bene conc. trid. ss.º 24 c. 1 de reformatione matrimonii c. 1. irritauerit matrimonia clandestina non tamen censet irritasse sponsalia clandestina ut saepe a cardinalibus responsum est

et ibi

Monleon

& ibi ego late dixi & nouissime Tho. sanchez lib.
1. de sponsalib. disputa. 12 n.o 2. Suius aut quas
tionis effectus n. inutilis e' nam si ipso iure ua
lida sunt sponsalia metu co'tracta oriet. ex illis
publice honestatis impedimentum seus uero si
ipso iur. sint inualida ex eodem trid. ss. 24
c. 3.

Ex isdem etis deducit dotis pmissionem
metu factam tune demum nullam ee ipso
iur. cum matrimonium metu co'tractum e' sic
intellecta decissio. tx. in d. l. si mulier 21. §.
si dos ff deeo q metus ca ut aduertit Carrer
rius de sponsalib. lib 4. c. 8 in fin. Ratio
aut e' qr dos sine matri.o ee n. pot. l. 3. ff
deiur. dotium. l. neq ullam 13. §. 1. ff de petitio.e
hereditatis & ita uitiato matro. hoc metu uici
ari debet dotis pmissio tam q accesso.a l. cum princi
palis 139 ff de regulis iur. iuncto c. de praeden
cia d. de donationib. inter uirum qua ratio
locum habere n. posset si matrimonium sponte
co'tractum eet dos aut metu pmissa quod dd.
comuniter n. aduertut absolute docentes pcu
abe ee in dotis pmissio. ut metu facta
nulla sit ipso iur. ex d. §. si dos ubi gl.
uer.o ullam & ibi Valdus Alberius & Ful
gensius in prin. gl. in c. 2. uer.o coactus
s de is quae ui ubi Ant. n.o 8 Anesa. 3.

Card. q. 1. Abb. n.º 9. cum pluribus relatis a Padilla in l. in ter posita. C. de transactio. Tho. sanches l. 1. 80. Item matri.º lib. 4. dicto sensu coalto disput. 12 n.º 23 et licet Barbo sius in rubrica. soluto matri.º 4. p. n.º 31. ----- omissio metu facta || timetur ||
ag no uenit nihil speciale constituendum esse in dotis ... mis tri restringit literas tx. in d. § fides eam intelligendo de dote generalit. et absolute promissa n.º expressa certa quantitate Denique deducitur in omnibus casibus in quibus gesta per metum nulla sunt ipso iure relatis in d. l. fino. tt. 11. partio. 3. et a gl. uer.º matrimonium in d. c. interueniente 22. q. 4. et uer.º coalto in d. c. 2. de is quae ui et doctoribus ibi iura in metu adsumpta non obligare cum enim ea ratio nulla sint quod in is casibus n.º sufficiat simplex et absoluta uoluntas sed exigat libera et spontanea idem etiam in iura m.to eisdem actibus adiuncto dicendus est ex d. § fin. C. de non numerata pecunia cum iuramentus n.º suppleat defectum consensus ex notatis in c. fin. de peccatoribus in 6. quod in specie probant Felinus sic ad finem o.m in c. praeterea n.º 31. de sponsali. Rolandus cons.º 2. n.º 80 cum seqq volum.e 1. Gregorius in d. c. fin. uer.º eo ordem circa finem de privilegiis iuramenti. privilegi.º 110 n.º 11.

Quibus ita constitutis n.º obstat primus argumentum primo.e dubitandi adductus cuius occasio. plerique dd. docent contractus metu celebratos esse ipso iu.e nullos que sent.a ultra iu.a in arg.to adducta comprobari potest ex eo quod si dolus uel causa contractui bonae fidei

contractui

contractus c ipso iure nullus l. eleganter in princ. ff de dolo l. 3. §. fin ff. pro socio. l. 57. tt. 5. parta 5. at metui dolus inest .l. si cum exceptione 14. §. cum qui ff de eo quod metus causa l. 2. §. doli malli ff. dui bonorum raptorum et ideo in Saematexia aequiparari solent, dolus et metus. c. cum contingat in fin. J.c. quamuis pactum de pactis in 6. l. dolo l. C de inutilibus stipulationibus et ita contractus metu celebratos ipso iure nullos esse probant Fortunius tt. de ultimo fine iuris illatione 21. nº. 387. Sot. lib 8. de iust.ia q. 1. ar. 7. in solutione ad. 3. Palacios lib. 4. de contractibus c. 9. Molina tto. 2. de iust.a disputatione 326. in solutione ad 2. Carbolius de ex. q. 46. conclusione 5. Jnde deducentes per contractus metu initus non trans ferri dominium quod comprobari pot ex l. metu. 9. §. volenti et §. sed ff de eo quod metus causa ubi rebus passo competit rei uindicatio quae tm dño datur .l. officium ff de rei uindicatione §. 1. instituta de actionibus. Contrario tm sententia uerior existimatur contractus metu initos regulariter ualidos esse quae euidenter probat ex iuribus adductis in 3. preludio et do cet gl. in d. c. 2. de is quae ui uel coactus ubi Joanes andree. nº 3. Abb. 7. Anch. 3. Alb. 7. Jmmola. 3. cum relatis a Padilla in d. l. in re posita nº 4 Serapsio. de priuilegiis iuramentorum priuilegio 160 Tho Sanchez l. tto. lib 4 de consensu coactu disput.a 8 nº. 4 ——

Nec obstant uerua illa d. c ad audientiam

Monleon

ibi carere debent robore firmitatis =
n cum significant nullam esse ipsorum sed res
uindendam esse per sententias ut constat ex codem
tx. in fine et dicemus in solutione ad 3.
Nec obstat 2.a regula tx in d. l. nihil consen
sui. 117. reiectis enim alijs interpretationibus ad
ductis a gl. et doctoribus ibi intelligenda
est de consensu libero et spontaneo cui nihil
magis est contrarius quam uis atque metus ut
cum Aurelius ibi explicat Osorius in l.
si per errores in fin. ff de iurisdi. cui in
terpretationes fauet quod iuris consultus
loquit de consensu qui pertinet iudicia bonae
fidei qui tamen debet esse liber et spontaneus
ex regula dicta l. et eleganter eodem
etiam modo interpretandus est tx in d. c. cum
locum de eo consensu qui necessarius est ad ma
trimoni. uidelicet libero et spontaneo ut colli
git ex eodem tx ibi plena debet securitate
gaudere Nec obstat 3. tx in d. l. qui in
carcerem est enim specialiter constitutus ut con
tractus ab iniuste carcerato initus in fauorem
illius qui eum carceribus mancipauit sit ipso iure
nullus propter dolum et calliditatem pessimam
illius qui eum detrusit in carceres suo prete
xtu tum iustitiae iudicum uel se ipsius constituit
instrumentum iniquitatis ut aduertit Gutie
deiurament. confirmatorio. 1. p. c. 57. n.o 21.
Nec obstat 4. tx. in d. l. 2. in princ. ff de in
diuis referente enim prorogatio iuris dictionis a

gl.a et doctores in d. c. 2. in tercasibus spe
ciales in qq spontaneus consensus exigit
ego tn̄ verius existimo nihil speciale in
preo rogaciōe iurisdiccionis constituendum
eē Id in cōtn̄ quod a pretore quis cō
pellat cōsentire ut constat ex tx. ibi ui
ribus preatura cōpulsus ē nam cum pre
tor ipse que metu gesta sunt rata n̄
habeat .l. l. ff de eo quod metus cā si ipse
uim inferat rapturi habere n̄ potest et ideo
Iuris diccionem nullam acquirit que que me
tu fiunt iur.e ipso idest ciuili ualida sunt
iur.e pretorio nulla sunt Nec etiā obstat tx.
in d. l. qui in aliena. 6. §. cenfus Ommissis cū uarijs
interpretacionibus gl.e et doctorum ibi receptior ē in
co tx. precessisse ptestaciones que induxit defe
ctus uoluntatis in addiciōe postea secuta cum addi
cio pendeat ex animo adeuntis .l. pro herede 20 l.
gerit 87. ff eodem tt.o ita gl. uer. saluis ibidem
quam secunt Bart. primo. et Paulus et dicit cō
munem Jason ibi n.o 27. Alciatus in l. n̄ solum §.
morte n.o 79 ff de noui operis nunciacione Padilla
in d. l. interpositas n.o 8. et licet addicio heredi
tatis uideat numeranda inter actus qui pendent
a uoluntate duorum Cum heres adeundo uideat
quasi cōtra here cum creditoribus et legatarijs tx.
in §. heres insti.o de obligacionibus que ex quasi
contractu et ideo n̄ sufficiat sola heredis ptesta
cio legatarijs et creditoribus nescientibus d. §. fin
§. item si pre dixerit cum gl. uer. cōsenserunt ff
naute caupones l. cum in plures 62. §. locator ho
rei ff locati c. cum magna 50 et ibi gl. c. ingenuis

Monleon

Ad c. sicuti et c. cum cum 2° dicit.

ss. 5 declebio. notant Bart. et add. in d. §. mote et in c. cum M. de constitutionibus Nauo. commentario 3. de regularibus n° 14 interveniente tñ

idest acceptationes

F. cã uidelicet Metus ualluit ptestatio aqua recessus n° uidet per subsequentes additiones arg. c. ceterum 21. q. 2 et c. i. 5 de is qui ui ubi gl. uer° proposuit et Imao. n° 3. Abb. 14 idem Ostiensis in c. tua ad fin. de sponsalib. ubi Joanes andrea n° 14 Apt 16. Ancha. 8. Cardinal 50 7. Abb. 9. Alexa. denuo 13. Ripa in d. c. cum M. n° 105 cum pluribus relatis a Mascardo conclu. 1248. n° 13.

Nec quinto obstat regula d. legis et elegantem ff de dolo cum similibus quam ponit l. 57. tt. 5. part. 5. gl. fin. in c. cum dilecti de emptione et uenditione. ubi Abb. n° 6. Barozo. 57. communis teste Jasone n° 30 Gomezio 14. Vrsillo 20 Misenfero. 11. Beninicassio 233 in §. actionum instit. de actionibus Couar. in regu possessor 2. p. §. 8. n° 6 Padilla in l. 2. n° 3. C. de rescindenda uenditione qua differentia inter contractus bonesi dei et strictiuris uexessimae quamuis Faber in d. §. actionum n°. 4 Gomezio 12. Ineg us in l. contractus n°. 105 ff de regulis iuris Eacatulus dialogo. 99. cam nitantur in ptate Nec admitenda e discriminis ratio inter dolo sus et metus quae colligit ex Conrado post Petrum de belo pertica et alios antiquos tracta de contractib. q. 57. d. 3 quod dolo dante cam contractui deficiat consensus n° sic in metu Nam si substantialis consensus deficeret nec contractus ex iuicti iuris ualeret. l. in ter instipu latem 83. §. 1. ff de uerbor. obligat. et idem

cum Bart.

cum Bart. in d. l. et eleganter et Couar.
i dicendum e eum qui dolo inducitur ad
contrahendum uere quidem consentire in co
ntractu licet dissentiat in co propter quam in
ducitur quia in eo errat at uero qui me
tu contrahit et in ipso contractu et in co pp
ter quam mouet ad contrahendum uere con
sentit qr in nulla errat ut aduertit Tho
sanchez. r. tho. de matrio lib. 4 de consensu coacto
disput. 8. n° 10 — Denique non obstat
competere uim passo in rem actionem ex d. §.
uolenti et d. §. licet dat enim qr punis fici
ones n uidet rei exclusiue quem pretor res
titutiones polliceat l. nemo ff de in integrum
restitu. et ita uiuis fictio adsu censet res
permanere in bonis eius qui metu passus
e d. §. licet iuncta glo. uerb. in bonis —
Utilitates aut quae ex hac disputa. re
sultant colliges ex Tiraquello in l. sicum
quam n° reuertat arg. 119. C. de reuocandis
donationibus N. in c. accepta de restit. expoli
ator oppositi. 5. n° 21. et 22 Padilla in
d. l. in tempore potestas n° 9.

Nec obstat 2m argumentus cui uarie
respondent dd. in primis Panor. hic ad fi
nem quem sequuntur Petrus de Vrravina hic
Selva deim. iudo. 3. p. q. 1. n° 39 et idem iurame
ntum metu extorta obligare et n uota qr li
cet nec iniusto nec in iuramento. presumamus
aliud obligare promittentes tn propter frequen
tias iuramentorum nihil occasio peierandi

iuramenta praecipiunt observari et non obstat quia cessat in eis praedestinatio sed convincitur quia verum non est ecclesiam praesumere consensum in iuramento metu adinito aug. lib. in c. merito 15 q. 1. c. mayores §. item quaerit de baptismo. — ¶ Hoc etiam satisfacit sententia Durandi Ricardi et Mayoris in 4 dist. 29. q. 1. ar. 1. ledesma in 2m. quarti q. 49. ar. 3. speculi coniugatorum 1. p. ar. 4. Aragon. 2. 2. q. 88. ar. 3. et aliis non obstante qui docent atento iure naturali votum et matrimonium valida esse sed quia ecclesia requirit in voto et in matrimonio voluntates liberas non admittit coactas sed in iuramento sufficit coactam non tollit difficultates cur magis in matrimonio et voto quam in iuramento requirat spontaneam voluntatem similiter impugnat opinio soti lib 8. de iustitia q. 1. ar. 7 asserentis votum metu praestitum nullius esse momenti quia sicut non valet simplex promissio facta homini ita etiam nec illa quae est facta Deo secus vero illa quae est iurata quia egreditur terminos simplicis promissionis sed defendi non potest quia ut constat ex his quae supra diximus simplex promissio facta homini per metus etiam gravissimus mero iure valet licet rescindatur per actiones quod metus causa.

Quare ex mente Fortunij de ultimo fine iuris illatio. 22. n. 342 ego existimo ecclesiam declarasse votum metu praestitum nullius esse momenti quia cum in eo promissio Deo solum fiat ipse non acceptat nisi liberam et spontaneam voluntatem c. non est 15 q. 1. c. siquidem 14. q. 5. et cum iuramentum

~~Ubi igitur late dixi & notissime Fro lanc Sez io. 1. de Sonsatio. disput. 12 n.° 2.~~

cum iuramentus in partis utilitatem fiat ex eius intentione regulandus e qui sem per intendit partem sibi jurantes obligare & propter Dei reverentias qui in testem & fidei iustores aductus e servandus e iuramentus quod sine dispendio salutis aeternae Sanctuarii pot ex sexe nro & similibus cum is quae supra late diximus

Non obstat. 3. argumentus ex d. c. cum cotingat & similibus respondent enim dd. comuniter in illis iuribus cocurrere duplices defectus videlicet spontanea voluntatis propter metus & materia super qua iuramentus interponitur propter prohibiciones legis & ita in contractibus ain. p prohibitis iuramentus dolo vel metu praestitus nec cofirmare cotractus nec egere absoluc. qr nullus e aprinc. quam sent.as probant Pa normi. in d. c. cum cotingat n.° 3. & ibi Alciatus n.° 8. Felin. Sic n.° 8. & in c. 2. n.° 2. supra greg. in l. fin. ver° quela fico por. miedo tt.° 11. par. 6. Sarmiento dixeditibus ecclae. l. p. c. 4. n.° 7. Flaminius de resignatio. beneficiorum lib. 13. q. 2. n.° 12. Petrus greg. 3. p. sintagmatis lib. 50 c. 12. n.° 4. & e receptissima apud seculares iudices teste Cobarrubia in d. c. quamuis 3. p. §. 4 n.° 2. & lib 1. variarum c. 4. n.° 7. § Nihilominus tn contraria sent.a & verior & receptior e iuramentus

Videlicet in ijs contractibus aiu. in prelatis metu prestitum uallidum ee quae sent. probat extrema et ratio. tex. in d. c. cum contingat et similium qui docent juram.ta quae sine dispendio salutis eterne seruari possunt seruanda ee nec aliquo iu. improbant predicta juram.ta quam sententiam probant Ant. in d. c. cum contingat n°. 3. Cardi. n°. 1. Immola 3. Alexand. denello. 8. Joanes mo nachus in d. c. quamuis n°. 2. Arcid. 1. Domini cus. 10. Couar. 3. p.e §. 4. n° 2. et in 4. 2. p. c. 3. §. 5. n° 2. Gutierez de iuram.to confirmatorio 1. p. c. 57 n°. 19 Seraphinus de pribilegijs juramentorum pribilegio 110 n°. 8. — ¶ Qua retenta sent.a n° obstant tex. in d. c. cum contingat et in d. c. quamuis, signi ficant enim juram.ta illis contractibus apposita omnino seruanda ee quia cum nulla det turpitudo ex p.te recipientis prellatus non potuit ea rellaxare cum no possit sine utillitate publica tollere ius quae situm creditori ut late diximus in c. deuitores in solutio.e ad 2m. Caeterum juram.ta in predictis casibus dolo aut metu prestita sint uallida quidem sunt quae seruari possunt sine dispen dio salutis aeterne x. tex. in uers n° sed non sunt omnino seruanda quia propter dolum uel metum ad ubitum facile concedenda e ab. eis relaxatio a prellatis ecclesiasticis x.a tex. in uers et in d. c. uerum et docet optime Molina 1. tomo. de iusti tia. 2. disput.e 149. uers.o quatuor iuribus — ¶ Nec obstat tex in d. autentico sacram.ta puberum. cum nullius ee momenti, licet enim iu.e ciuili juram.tum metu prestitum nullum sit iu. in canonico cui in hac materia juramentorum standum e id conuincit ex tex. in eo et similibus ut communiter recepti um ee testat Seraphinus. de pribilegijs juramentorum pri bilegio. 110. n°. 8.

Nec obstat.

Nec obstat primum argumentum cuius occa-
sione defendunt plures resignationes sine
ius metu factas esse ipso iure nullas quae
sententia ultra iura ibi adducta videtur probari
in c. ad aures 5. de iis quae vi ubi electio per
metum renunciandi non obstat illa renuncia-
tio quominus illi cuilibet praeficiat et ita col-
ligitur ius illud ex electione quaesitum non va-
casse per renunciationes metu tulo factas —
2° probat ex clementina 2a. de poenis ubi
renunciacio metu carceris facta nullius est
momenti — 3° quia electio ad beneficium me-
tu facta nulla est c. ubi periculum 3° §. ceterum
de electione in 6. 4° et renunciatio ipsius iuris
in electione agat diciturque querendo et in re-
nunciatione diciturque quaesito amittendo quod dif-
ficilius sit arg. legis patre furioso ff.
de his qui sunt sui [illegible] c. de illicitus 24. de spon-
salibus — Quarto quia matrimonium carnale
metu contractum est ipso iure nullum c. cum
locum c. veniens et de sponsalibus iunctis iis quae
dixi et spirituale c. 1. de iis quae vi [illegible] et divor-
tium et dissolutio tam carnalis quam spiritualis
metu facta nulla exit quoniam ea quae re-
quirunt ad actus compositionem videntur re-
quiri ad eius destructionem arg. c. sicut [illegible]
nis [illegible] 2a. C. de nuptiis c. de [illegible] de [illegible]
nis in 6. Sane sententiam probant Ostiensis in
summa tit. de renunciatione §. qualiter idem
et Ant. n° 6. in d. c. ad aures Bonifacius in d.
clem. 2. n° 27. Praepositus ad monachum in rubrica
de renunciatione in 6. Stephanus deliteris [illegible]

de variis modis vacacionum n° 24. Rosinianus de re pontificia c. 19. a n° 5. Fatumi. dicultio fine iuris illacion 21. n° 290 Rota divisio 5. et 7. de renunciacio in novis. contra via tamen sententia verior et recepcior est quod nullibi expresse sius probat quam in tex. nostro in fine qui loquitur de renunciacione beneficii iurata propter metum et ex iis quae latius supra dixi omnia metu gesta regulariter vallida et nec contrarius in renunciacione beneficii statutus est nisi in specie d. clementina 2ª. ubi ius novum statum est ut constat ex verbo diffinimus contra doctrinas glo. in c. cum de sponsalibus ex tonis in 6. et alias gl. es rellatas a N. s quam secundas sententias probat gl. in c. super de renunciacione ubi Immola n° 21. Panor. et Felin. sic n° 1. dicunt communiter et sequuntur N. s n° 7. Padilla s n° 10. Flaminius lib. 13 de resignacione q. 2. n° 8. Petrus Surdus consilium 38. volumen 1. Bursatus consilium 348 volumen 4 Ba chilla in c. admonet de renunciacione n° 38. Quare certa opinio non obstat tex in d. c. ad audienciam pocius enim probat contrarium ut supra induxi in solutione ad 1. Urget tamen magis difficultas tex. in c. 2. et in c. 3. de restitucione spoliatorum. Sed reiectis variis interpretacionibus ... cendum est in specie illorum puerius valuisse renunciationes etsi coactas et iuratas petendo tamen restitucionem beneficii censet expoliatus petere rellaxacionem iuramenti et rescissionem renunciacionis ex actione quod metus causa. et

novam

iostan beneficij collationes et iudex
concedendo restitutiones uidetur ea oia concedere
que concedendo consequis uidet concedere
antecedens necessarium ad restitutiones l.
illud ff de acquirenda hereditate l. 2. ff de
iuris dicio omnium iudicum c. pretextu
de offi. delegati docet post belamentas
N. d. oppisio. 5. n. 15. et oppositio. 6
n. 7. ex quorum mente similiter respondendum e ad
tem. in d. c. ad aures ut ille qui permitus renun
ciauit electioni de se facte posit preafici eidem
eclie cotensa silicet restitu. aduersus illas renun
ciationes nec ei obstat hoc in d. clementi.
2. de penis e em ibi specialiter id statutum
ut dixi ex uero duerum ad auidas laicorum ti
rannides qui ecclesiasticos uiros carceribus deti
nent quousque suis beneficijs renuncient utili
ffacit Boris. n. 27 N. et Flaminius 5

Non item obstat argumentus de electio. ad
renunciationes ex d. s. ceterum magis em ius
publicum ledit in coactio. electionis Romani po
tificis de qua ibi agit quam in renunciatio.
beneficij Denique n obstat argumentus de contra
hendo matrimo. carnali et spirituali ad re
nunciationes beneficij e em dissimilis ratio
cum in illis contrahendis requirat spontanea
et libera uoluntas propter maximas quam co

Ad c. sicuto et c. uerum cum 2° decis 3° 10°.

contra Sentes subeant captiuitas qua non exigit in renunciatione beneficij ut probat Nos

Non obstat ultimum argumentus ex d. c. uerum j. e cum uerissimum juramentus etiam sub grauissimo metu prestitus obligare ad mortale ut post D Iso et alios probat Alexan. decis uo ibi n° 5. Nec repugnabant ulti. ueri. tx. ibi non sunt tam quam pro mortali crimine puniendi non cum agit de pena qua in foro aie infligitur propter peccatus mortale sed de illa qua in foro exteriore a judice propter perjurium uel aliud crimen simile imponenda e illud cum proprie crimen dicit quod accusatione et punitione dignus e l. sicut crimen 7. in princ. ff de accusatio c. unum orarius uers. nomine aut 25. d. communis ex Berozo in rubrica de accusatio n° 24, qua pena propter illatus metus minuenda e tanta l. sancimus C. ad l. julias decis l. 2. C. de sepulcro uiolato c. sacerdos 25. 50 d. late Tiraque. de penis temperandis c. 34. et 36. Superiora tr intelligenda sunt nisi prellatus per metus res eccle alienaret et iuraret non repetere tunc cum juramentus nullus e tam quia contra bonos mores regula non e obligatorius in 6. tam etiam qr contra primus juramentus quod prelati prestant in sua promotione de non alienandis rebus eccle c. ut super iuncta gl. uer. sacramento j. de reb. eccle c. fin.

Juramentus etiam prestitus sub grauissimo metu obligat ad mortale

Crimen proprie dicit quod accusatione et pugnitione dignus e

de ecclesiis edificandis et ideo sine iuramentis.
.1º contradicens est ipso iur. nullius c. intellecto
33. q. sic itaque interpretandum est tx. in c. 2.
§ ibi nullius iuramenti vinculis posse constringi
ut post Ostiensem et dd. ibi late probant
Jacobinus de sancto Georgio lib. 7. ar. 5. nº 212. Be
nevinus de caritativo subsidio q. 45 nº 9. Ro
doanus de rebus eccle q. 3. § de alienatione
perpetua in emphiteosim et probat in l. sintto
11. part. 3. ibi si la quita sen las cosas dela
2 glosa ubi gregorius gl. fin. Nec obstat
vera. eiusdem tx. ibi quem tñ absolvimus
ommissis cum variis interpretationibus adductis a
doctoribus ibi dicendum est eam absolutionem
intelligendam esse de facto ad postulationes
tis factiones prout frequenter aliquas fit
ut in c. audivimus ubi glosa vero absolvendo
24 q. 1. c. excelentissimus ubi gl. vero absolvat
11. q. 3. c. ad presentias 16. j de apellationibus

D. Monzon

Ad capitulum cum con
tigat. 28. de iu
re iurando
anno 1609

Conclussio, non audit mulier contra aliena
tiones rei dotalis vel donacionis propter nup
tias cui sponte consensit et non contra venire iu
ravit. Quae confirmari potest ex c. licet mulieres
loc. tit. in 6. c. quamvis pactum de pactis eodem
lib. c. significante de pignoribus autentica
sacramenta puberum C. si adversus venditiones
explicant late Couar. in d. c. quamvis 2.
p. §. 1. Gutierez de iuramento confirmatorio. 1.
p. c. 1. cum pluribus relatis a Cenedo in collecta
neis ad .6. c. 10 n.º 4 quibus addo Serafinum
de pribilegijs iuramentorum pribilegio 76. et
95. Petrum Grego lib. 50 sintagmatum
c. 12. Anastasius lib. 3. de sacro immuni
tate c. 21. Riminaldus junior in prin.º
instit.ª quibus alienare licet a n.º 382. Barbosa
in l. 1. p. a n.º 63. et 5. p. a n.º 72. ff. soluto matrim.º
Molinas 1. tomo. de iustitia ~~ttt~~ 2. disputa.e 14. Tho
man Sanchez. 1. tomo. de matri.º lib. 1. de spon
salibus disputa.e 32 a n.º 8.

Sed adversus predictas conclusiones illud in primis obstat quod alienatio rey dotalis l. Iulia prohibita e l. 1. 4 et 5. ff de fundo dotalis etiam consenciente uxore textus in preinc. institu. quibus alienare licet et donacionis propter nuptias autentico sive a me c. ad velleyanum juramentum autem contra legis prohibiciones appositum nullum e l. non dubium in fine c. de legibus l. siquis in quilinos l. 15 §. finali ff de legatis. i. l. juris gencium 7. §. si pauisear ff de pactis Qua difficultas augetur ex eo quod l. justa etiam civilis obligat ad sui observanciam sub pena peccati mortalis. c. 2. de mayoritate et obedien. c. quo iure 8. dist. per vernior 8. c. gl. in c. que in eccliarum de constitucionibus cum is que late dixi in c. 1. eodem titulo a nº 23. Juramentum autem quod servari non potest sine peccato nullo modo obligat regula non est obligatorius in 6. et xª. bem. null et in c. sicuto cum iunctis is que ibi et in c. devitores late diximus

Secundo docent conservacio ad ius publicum pertinet l. 1. ff soluto matrimonio sed contra jus publicum nulla e iuris jurandi obligatio l. juris gencium 7. §. si paucear ff de pactis c. si diligenti 5 de foro competenti quod juramentum in alienacione rerum dotalium interpositum valere non debat.

Tercio et quarto repetenda sunt quartum et quintum argumentus capituli primi et c. devitoras 5.

Mon leon

Quin. quod metu vel dolo gestus e mero iure vallet donec pretoris beneficio rescindatur l. 1. ff de in integrum restitutio l. 1. ff et per totum ff quod metus ca. et ff de dolo et juramentum metu vel dolo prestitum validum e et obligat ante obtentam absolutionem c. si vero c. verum § ubi late q. sic iura m[illegible] valere declarant [illegible] dolus vel metus intervenerit

Ultimo rei dotalis cognitio cum sit inter laicos ad judicem secularem pertinet q. de laicorum caussis judices ecclesiastici non cognoscunt c. qm 10. d. c. novit § denuncij nisi cum dotis incidenter sic ad causam matrimonij c. de prudentia § de donationibus inter q. sic et iudicare et leges ferre de caussis dotali bus non ad pontifices sed ad seculares potestates expectabat

Quibus non obstantibus dicendum e nostri tres conclusiones verissimas e ad cuius interpretationes premitenda sunt quae dixim in c. 1. juncto c. clericos § in 3. et 4. preludio, rursus premitendum e leges universi quae semper in bonum comune numquam ad suo simpliciter proferri debent. c. erit aut lex 4 d. aliquis continere bonum comune quod in ipsis principibus principaliter et in mediate consistit aliquis vero bonum comune et in ipsa comunitate principaliter et in mediate consistit tum e prioris classis sunt omnes leges quae

exercicio [illegible] cum [illegible]

executio cuius sit finis ad praetensus licet in bonum comune ordinet utilitas tamen ex eadem executione proveniens .1. et immediate confert in subditos per illos vero et ita mediate et secunda rio in rem publicam; posteriori autem classis sunt .A. illa per quas e converso effectus et utilitas executionis principaliter et immediate confert in rem publicam; x.a quae interpretanda est doctrina Barto. in l. an viciosa n.o 19. ff de decretis ab ordine facien dis quam sequunt N. in c. intelleximus 2.11. q.3 conclusione 5. et in tit. de finibus summa nostra actuum an.o 27. Cour. d.c. quamvis 2.p. §.1. n.o 6. Matienco in l.2. tit.2. lib.5 reco pilationis gl. 3. n.o 18 Anastasius lib. 3. de sacro rum immunitate c. 21. n.o 147. quatenus licet in ducat Barbosa in l.1. 1.p. n.o 64 soluto matrimonio in eam tamen videtur reincidere. Ad priorem classem pertinet omnes .A. quae de privatorum bonis temere non allienandis agunt vel ab illorum facultate oriuntur quia ex illarum executione .1.o et immediate confert utilitas in eosdem privatos qui bona sua conservant et mediantibus illis in rempublicam cuius interest subditos esse locupletes et nec quis quidem illorum rebus suis abutatur dicente ut iudicis sine quo quo sustentatio .Ss. cor bi decernimus ed scaioct 2. et .Ss. in .inst.o dicis qui sunt sui —

Ad posteriorem u.o

Mor. con

classem expectarunt omnes l. qua habui rei publicae prouidentes uel lites exterminant uel delicta cohercent seu enormitates inducunt seu rebus sacris aut sacerdotibus prospiciunt l. 1. §. huius studij ff. de iust. et iure. Quia scilicet in is omnibus effectus et utilitas executionis confert immediate in rem publicam a qua lites et delicta remouentur et cultus relligionis propagatur.

Secundo premitto quod licet leges omnes ciuiles ex natura sua obligent ad culpam mortalem earum transgressores d.c. quo iure cum is quae late dixi in d.c. 1° decis. huius ann. 22. nonnumquam tamen ex subiecta materia et ex uerbis quibus utuntur legum latores colligit earum transgressores non obligari ad culpam utique non precipiunt nec prohibent sed ordinant aliquid obseruandum in actibus subditorum ut patet in solemnitatibus testamentorum et similibus, similiter si lex principaliter et immediate contineat utilitatem priuatam tunc resoluta non obligabit ad culpam, censebitur enim potius ex materia subiecta ad iustitiam quam preceptiua aut legis cum pater 79. §. mando ff. de leg. 2°. l. 2. §. finali ff. mandati et consequenter credendum est intentionem legislatoris non fuisse ad culpam obligare transgressores ne quod in fauorem subditorum inductum est in eorum damnum conuertat dum legem transgrediendo peccata illi que ant contra regulam quod ob gratiam 61 de regulis iuris in 6. regis quod fabore et delictis ...

qua

leges ciuiles ex natura sua obligant ad peccatum morta. sed non omnes nec semper

in lege consideret materia preceptiua aliquando et ob iustitia

quod ob gratiam alicuius concedit non est in eius dispendium retorquendum

qua intelligenda sunt ... docent Canon. et ali quot sequunt Covar. in d. c. quamvis 2. p. § 2. nº. 6. et 7. Moncada de successionibus creatio. §. 20 nº 28. N. in man. c. 23. nº 50 Acori. in summa lib. 5. c. 6. cum alijs a me rellatis in d. c. 1. nº. 23.

Quibus premissis vera decidendi ratio ad textum nostrum et similles apparet quae est ab primo. 3. Sic insinuat juramentum omne non includens peccatum tam principaliter non pre iudicans absque dolo uel metu prestitum precisse observandum esse ne via aliqua per iurijs apperiat quaratio usus esse uidet A lexander. 3. in c. deuitores. 6. c. siuero. 8. c. uerum 15. c. mulieri 34 isto titulo explicatio rationis petenda est ex his quae diximus in d. c. deuito res et in d. c. siuero juramentum omne obser uandum esse precisse propter cultus et relligio nes quae Deo deuetur Ne adducitur uide at in testem et fidei iussores infidelis promissionis quod si eius observantia peccatum includeret nullam esset iuris iurandi obligatio quae non deuet esse uinculum ini quitatis idest ad peccatum aliquod obligare non potest. c. inter cetera 22. q. 4 c. cum quidam. 12 §. finali c. sicut 13. c. quan to. 18. c. quintavallis 23. c. quemadmodum. 25 §. fin. 3. et ideo non obligat sibercio principali ter preiudicat quod iniquitates continet siuero p. metum aut dolum prestitum sit vallet quidem et obligat mero iure quod uoluntarius est et servari

D Marson

Ad c. cum co[n]tingat de iur. iur.do

pot sine dispendio salutis eterne non tamen
e omnino observandus qu absolucio et relaxacio
facile impetrari pot. ut diximus in d. c. sicuto-
Vn. licet. l. julia fundi dotallis alienacionem
iuste p[ro]hibuerit. l. i. et per totum ff. de fundo do-
tali dotu in d. alienacio. juramentus. dein contra
veniendo p[re]stitus fuerit a muliere precisse
erit observandus qu in eius observancia nu-
llum peccatus co[n]tineat et sibi soli p[re]iudi-
us irrogatur. Juri enim p[ro] se introducto quilibet
pot renunciare, nec invicto beneficium co[n]fertur. l. si
quis ex 42. ff. de minoribus l. penulti. c. de pactis. c.
ad apostolicas de regularibus. l. enim julia et simi-
les cum principaliter et immediate saltim quoad
execuciones contineant bonas et utilitates priva-
tas no obligant sub peccato mortali ad eaz obser-
vancias. x. ca quo diximus in 2o prelludio.
Nec obstabit dicere ex hac resolucione inferri
etiam absque iuramento per simplex pactus licere mu-
lieribus renunciare dictis legibus et regula dicta l.
penultima cum similibus ut argumentum Aliciatus hic
no 95. argumentus enim procederet nisi ll. expresse re-
nunciaciones irritarent statuendo ut neque sponte
quidem possent mulieres alienacioni consentire ut
in d. princo insti. quibus alienare licet. ubi Ri-
minal. deus no. 4. constat ex te[x]to ibi mulieris
co[n]sensus no videat obligatius fore legitimas san-
ciones et in d. c. quamvis ibi in fuerit lex civilis
pot secundo respondere quod ecclesia fatemur in
predictis casibus juramentus interponi cum peccato
illorum qui jurantes transgrediunt legitimas san-
ciones nichilominus hii adhuc erunt obligatoria
cum peccatus illud no adsit in observancia pre

quilibet pot renunciare
iuri suo,
nec invicto confert bene-
ficium

predicti Iuranti q̄ necess.º requiritur ad hoc q̄ iuram^{tum}. n.º obliget x.º eo quod diximus in d. c. deuitores in ratione decidendi ad 2.^m partes tx. et collige ex tx. nro q̄ obser uata siquidem ll. n.º precipiunt alienanti fe mina ut contra alienationem ueniat ut in speie cap.º sigs presbiterorum cum similibus iur ibi gl. Verº alienator ſ derebus eccle sd ...m q̄ sibi sint alienationes aut renuncia tiones firmi et factas omnino cuuthant ut liberum sit subditis contra illas uenire, uno cum totus relinquat facultati illorum necessi tati n.º subiicit arg. l. n.º quid quid 40 ff de iudiciis iunctis ... in remandata ... mandata et sequenter fiunt alienans fundum dotalis aut renunciatis hereditati paterne nulla tenus peccat si obseruet huiusmodi conuentiones et esset arepeticio. Quam lex n.º precipit d liberam ee uoluit sic si id ipsum iuret obs seruet nullatenus peccat et ita constat huius modi iuram^{ta}. nullus peccatus cōtinere in obseruancia et perconsequens ualida ee ius ta tam nrus sic intelligendus et iura simi lia ad que sunt reducenda que late adu cunt dd. relati inprin. in confirmationem nre cōclusionis et sensit Baro. in d. c. 1. 1 p. nº 69.

Ex qq Primo in fert quod si in do tis uel donationis ppter nuptias alienatiō. con sisteret tertii preiudicium nullatenus iuram^{tus}. iura mentum in preiu dicium tertii nullatenus ua let

ualleret ex racione nri tx in fine Et qa in
eius obseruancia uerteret peccatum et ideo si in
pactis dotalibus pater uel extraneus dotem pro
mitentes eam uel eius certam partem sibi reseruent
mulier q promitat eam n alienare nec alienacioni
consentire q alienacio cum iuramento nulla erit pre
iuramenti obseruancia uersit in alterius preiu
dicium quod si prius iurauit n allienare nec
consentire sm iuramentum n tenebit ex eadem
racione Et ex c. intellecto 33 q. c. fin. de eccle
siis edificandis iuncto capite ut super q deca
in cuie ex qq. Sane sententiam ponunt gl. ul
tima in d. c. licet mulieres communiter sm pla
res relatos a Couar. d. c. quamuis 2. p. §. 2 nº
2 Gutierrez de iuramento confirmacio. 1. p. c. 1. nº
79. Riminaldo in d. prin. instito. quibus allienar
re licet nº 415.

3º in sext donaciones inter coniu
ges licet prohibita sit iure ciuili l. 1. et per totum
ff. de donacionibus inter et iure canonico c. fin. eodem
tto. iure. et regio l. 4. et 5a. tto 11. pta 4. Iuramento
tn confirmari q l. ille principaliter et imme
diate coniugum utilitates respiciunt et ita abs
que peccato possunt n repetere donata ac per
consequens iurando n repetere in eius consensum
ad nullum uertit peccatum et ideo seruandum e
ex tx. nro et iis que s diximus, accedit quod si
fiat propter relligionem uallida e l. si sponsus §.
§. cum cessa ff. eodem tto. q si accedat iuramentum cui
magna inest relligio .. l. ff. de iur. iurando

l. 2. C eodem tt.o Quam sentam praetauit Bart. in l. siqis pro n.o 17. ff de fidei iussoribus secuntur Greg. in d. l. ff Couar. in rubri. de testamti 2. p. n.o 10. Ant. gomez 2. tomo. c. 14 n.o 24. et in l. 58. Tauri n.o. 66. Duenas regula 219 cum aliis pluribus rellatis a Gutierrez 1. p. c. 3. de iuramto. cõfirmato. Cauallos practicarum quaestionum q. 11. n.o 5. Tessauro decisione pedemontana 32. qui refert plusquam. 50. autores Molin. 2. tomo de iustia. disput. 283 ad finem qui ait de iur. Lusitaniae cõtrarium esse obseruandum licet cõtrarias oppiniones posuit idem Bart. in l. 1. ff de donat. inter quam secunt Alciatus sic n.o 108. et dicunt comunem plures rellati a Duenas Cauallos et Tessauro o— De donatio aut omnium bonorum praesenium et futurorum an iuramto. cõfirmet diximus late in c. in presencia de probationibus in solutio. ad 1. —

3.o infert interpretatio ad textum difficilem in c. significante de pignoribus. ad cuius interpretationem praemitto quod licet pactum legis cõmissoriae in emptionibus permissum sit l. 1. et l. si fundus 4. ff de lege cõmissoria. l. 1. l. commissoriae C de pactis inter emptorem. l. eminius 38 ff de minoribus l. 38 tt.o 5. part.a 5. In pignoribus tamen improbatur c. l. 1. et 3. C de pactis pignorum d. c. significante l. 41. tt.o 5. l. 12. tt.o 13. parta. 5. Rationes discriminis adducunt late Couar. lib. 3. uariarum c. 2. n.o 7. Gutierrez de iuramto. cõfirmatorio 1. p. c. 33. Balduinus de pignoribus c. 27. Hugo donelus eodem ttu. c. 11. et inde cõtrouersum est an praedictum pactum iuramto. cõfirmet et afirmatiuam sentam.

pactum cõmissorium dicitur quod in uenditionibus apponitur ut si emptor intra certum tempus praetium non solverit emptio sit nulla

probant Petrus de ancarano et Antonius de butrio in d. c. significasti Bart. in l. 1. C. de pactis pignorum federicus cons. 140 cum alijs pluribus quos refert et sequitur Seraphinus de privilegijs iuramentorum privilegio 131. qui moventur ex decisione tex. nostri et similium iuramento ex d. c. significasti vers° mandamus quatenus si est ita ubi ponderat infidelitas nuncij et impedimentum debitoris quasi ipsis cessantibus pactum iuramento firmaretur, contrariam tamen sententiam sentit gl. uer°. emptio. in l. 3. C. plus valere quod agitur probant Inno. Card. et Immo. in d. c. significasti idem Immola sic n° 66. et est communis et recepta secundum plures relatos a Riminaldo in d. princ° n. 409. ex eo quod pactum legis commissoria in pignoribus sit improbatum quia lauam usurae continere videtur cum creditor aliquid ultra sortem lucretur ex Covar. et Gutie. s. et per consequens iuramentum in eo appositus non erit obligatorius ex d. regula non est obligatorius in 6. quae sententia suaderi potest ex d. c. significasti in fine ibi pacto tali vel iuramento nequaquam obstante, In qua consequentia dicendum est iuramentum quidem validum esse quia sine peccato observari potest a debitore iurante ex regula nostri tex. et similium donec remittatur a creditore vel absolutio concedatur ab episcopo ut in specie c. debitores s. pactus non confirmaturi iuramento quia improbatus est odio creditoris quasi usurae vitium habeat et ideo impleto vel relaxato iuramento computari debet fructus pignoris in sortem vel pignus ex pacto iurato remanere apud creditores non pro precio mutuatae pecuniae sed iusto arbitrio boni viri difiniendo ut post Ant. Rubeus cons.° 134 observant Covar. d. c. quamvis 2. p. § 3. n° 7. Gutie. de iuramento confirmat. 1. p. c. 33. n.° 3.

Iuramentum validum est quia sine peccato observari potest a debitore iurante

*odio

Iuramento ablato pactus est nullum

4°. infert.

Ad c. cum contigat de iur. iurando.

4° infert controversias ad modum est questio an in specie nostri tex. et similium iuramentum confirmet contractus alias iure civili nullum an vero iuramentum solum validum sit et observandum quod servari potest sine dispendio salutis eterne contractus autem adeo nullus maneat, et affirmativam sententiam videtur probare tex. in d. c. quamvis pactum ibi iuramento firmatum in d. c. li et mulieres ibi proprio iuramento firmantes. secundo quod in tex. nostro et similibus dicit iuramentum esse omnino et inviolabiliter observandum et sic presupponunt pactum vel contractum confirmari quod alias posset obtineri absolutio iuramenti vel contradi repetitio ut in c. 1. c. debitores. 3° probatur ex l. 1. C. si adversus venditionem ubi Imperator precipit contractum et iuramentum minoris observari quod ipse non vult esse autor perfidie nec periurii et ita verbum perfidie refert ad contractum periurii vero ad iuramentum ut non solum consideret periurium si contractus non servet verum et ipsius violatio 4. quod iuramentum facit actum valere eo meliori modo quo posit. l. cum pater 79. §. filius matrem ff de legato secundo Bart. in d. l. sigs pro ad fin ff de fidei instrumentis Covar. in c. reinaldus. §. 3. de testamentis sexa primus de privilegiis iuramenti privilegio 74. n° 76. et ita sane affirmativam sententiam defendunt gl. verbo contractibus in d. autentica sacramenta puberum et verbo servari in d. c. quamvis pactum Bart. in d. l. sigs pro n° 7. Panor. 5 n° 8. comunis sententia Covar. in d. c. quamvis pactum. 2. p. §. 1. n° 7. Ant. Gomecius in l. 22. Tauri n°. 11. Rubie. in d. autentica sacramenta puberum n°. 23. Biminaldus d. prin° quibus alienare liceat vel non n° 395. Azorius lib. 11 institutionum moralium

Monleon

Ad. c. cum cōtingat de iur. iur^do.

c. 7. Paradorius lib. 2. rerum quotidianarum c. 4. de
cet receptiones Couar. practicarum questionum communium
q. 5 o 2 et sequ. Eugenius cons. 7. an. 1. Seraphi. de
privilegiis iurament. privilegio 61. n°. 2. Contra
tm̄ sent^a. plane videt ex tx. nr̄o et similibus que
iubent iuram^ta. observari ne aperiat via per
iuriis et ita significant solum reperiri obligacio
nem iuramenti quatenetur iurans periurium
euitare nullam vero oriri ex cōtractu ipso obliga
cionem, deinde hec iura docent iuram^ta. esse ser
uanda cum n^o vergant in dispendium salutis eterne
ergo extendi n^o debent ad cōfirmacionem contractus
cum sint correctoria l. si vero §. de viro ff. soluto ma
trim^o. Rursus quia licet l. civilis n^o possit efficere quominus
iuram^m habens debitam materiam et nullum cōtinens pec
in observantia sit obligatorium ut post Abb. et alios
s. ressolvit Couar. in d. c. quamvis pactum. 2. p. §. 1. n° 8.
pōt tn̄ impedire ne iuram^tum. vim habeat confirmandi
cōtractum prohibitum quia cōfirmacio hec et effectus
ab ea provenientes ad ~~[illegible]~~ legis civilis potestatem
expectant ut post alios aduertunt Tor. tunius de ulti.
fine illacio^e. 20. n° 200 Couar. s. plane ubi lex
civilis actum prohibet ita resistit ut omnino tollit actum
ipsum alliquo casu vallere aut cōfirmari ut possit
producere effectus legitimos etiam si adiiciat iuram^m l.
n^o dubium C. de legibus in fin. Denique quia cōfirma
cio supponit actum vallidum ut nominis ethimologia
significat et cōsequenter n^o datur ubi actus omnino nu
llus e. propter legis prohibicionem c. inter dilectos vers. ce
terum de fide instrumentorum cum traditis a Decio
in Rubri^ca. de cōfirma^e. in utili vel in utili —

Quam

Ad c. cum contigat de iur. iu^{do}.

Quam 2^{m}. sent^{am} pbat gl. magna. s. uers. Licet et defendunt plures rellati a Covar. Gutirez Çavall. et Açorio s^{r} Covr. in l. qui liberos n°. 10. ff de ritu nup tiar. decissio Florentini 92 n° 33. Molin. 1. t^{o}. de iust^{a}. et j. 2. disput^{e}. 150 et e receptior sent^{a}. sm Alciatus in l. pacta quae contra. C. de pactis et magis comunis Marianus cons^{o}. 44 a n° 17. et 20 cum seqq lib. 2.

Nec obstant fundam^{ta}. qq contraria sent^{ae}. nitit^{r}. n^{o} primus ex d. c. quamuis pactus c. licet mulieres cui ultra Fortunius ubi s. n° 220. cum seqq et Alcia. s. n°. 113. recte satis fieri poterit si dicamus pactum illic iuram^{to}. firmari. uel q^{r} in effectu ppter iuram^{tus} obseruat^{r} id quod in pacto continet^{r} uel auito respectu adp^{es} iurantes quae pactum iuram^{to}. c3 firmare intende bant rl iu firmat^{r} quo ad ll. de qua firmitate ques tio nra e instituta. Nec obstat 2^{m}. ex tex. nro et in d. c. quamuis pactum cum similibus nam aliis obseruiobus omissis respondemus negando in illis iu rium speie etsi iuram^{tum}. perse subsistat co ensi poste absolucione3 et rella xacio nes illius aut repeticiones ut pbat^{r} in d. c. quamuis pactum b omnino seruari precipue cum nulla illic de tur turpitudo est ex par^{e}. illius cui iurat^{r} qui nullatenus peccauit in qua turpitudo fundat^{r} dicissio capituli. i. et tex. debitores s ut omnes ibidem aduertunt. Un^{e}. fit quod si in speci^{e}. nri tex c^{i}. quamuis pactus et similius turpitudo uersa ret ex p^{e}. illius cui iuram^{e} fit ut q^{r} ualat do cum ad tribuisset aut metum incussisset obser uaret disposicio c. i. c. debitores s ut rellaxa cio uel absolucio aut etiam repeticio locum haberet

ut satis significat noster tex. in fine ibi fine vi et dolo sponte prestata qq similia ti habent in d. c. quamvis pactum l. c. licet mulieres dein in.o lib. 6. — Non obstat 3. ex d. l. 1. C. si adversus vendicio qr in specie vs. legis et tt. n. tractat dein xam.to adiecto alias legi prohibito sed magis de illo quod adiiciatur alienaconi vallida ad excludendum restitucionis beneficium minor lessus potuit pretendere ut pbr. in d. auten.ca ssa. pub. C. eodem

= ibi contractibus n. retractandis ut advertunt gl. ultima ibidem Paul. et alij in d. l. 1. in l. 2. de rescindenda 3. p. c. 1. n.o 4. in fine —

Non obstat 4.m cuius consequ.a negamus qr statutum, iuram.to per se subsistens servat contractus aut n. confirmat ita et ibi testam.to nullum n. confirmat promissio tn. iurata a matre de restituendis fidei comissis in testam.to relictis adimpleri cum servata n. vergat in dispendium salutis eterne et omnino testatoris preces in omni suspicionis specie pervertere videant ut docetur ille tex. in fin.e

Ex quibus infert 1.o in huiusmodi casibus quibus iuramentum adiicitur actui prohibito agendum esse n. actio.e ex contractu qui per se qui n. subsistit sed vel actio.e ex iuram.to quo inspecto iure canonico nascitur secundum comunem ut post Joanem Andream et alios in c. cum venisset de institucionibus resolvit Covar. in d. c. quamvis pactum 2. p. §. 2. n.o 3. Padilla in l. si quis mayor n.o 13 C. de transaccionibus — Vel per officium iudicis retenta opinio.e Innocencij in d. c. cum venisset quam probant alij ut per Coba. ubi proxime

2.o infert

Ad. c. cum contingat divi. iur.

Mon. sen.

47

2° infert non videri veram sent.as Bartoli ubi s. distinguentis inter actus p. similes in favorem alicuius ut in tex. nro et in d. c. quamvis pactum et inter eos cui p. fiunt propter odium ubi in d. c. debitores. d. c. significat ut in illis iuram.to habeat vim confirmandi in ijs n° nequaquam sequuntur plures ultra Covar. d. 2. p. s. 3. n. 1. Riminal. ubi s. n° 277. Verius e. em et pro similes in favorem non confirmari x. predicta. Tandem infert secundis mulieris vel filie renunciantis inter in terminis nri tex. et d. c. quamvis pact. non teneri ad observantiam contractus cui iuram. appositum e. qe obligatio ex iuram. descendens ad evitandum periurium fm illa iur. morte iura. tis extinguit. c. veritatis 14. s. ub. dd. tradit Covar. s. 1. p. s. 1. n° 4. et plures a se ibidem vellati n° 2. versus 2. Berdus ubi nova additio regul. 386. Pro quibus aperta sunt nri tex. verba. ibi mulieres ipse et c. quamvis pact. ibi ab eadem que solis iurantibus necessitatem imponunt.

Quibus omnibus circa nri tex. decidendi rationem resolutis non obstant arg.ta contra conclusionem superius adducta non Primum cuius minorem negamus et ad d. s. non dubium varie cum gl. et dd. s. respondemus illa tamen ressolutio communiter accipit illum tex. loqui de iur. civili corrigi tamen iur. canonico per tex. nrum et similes ut intendit gl. magna s. 1. oppositio. gl. in d. c. licet mulieres x°. deiur. ubi Joa. And. Alexand. cons. 27. n° 6. et cons. 59. n° 2 volum. 1. comunis ex Fortunio de ultio fine naturali 19 n° 212 cum segg. Riminal. in s. 1. insti. de donatio. n°. 276. et ultra glas. illas perpendit p ea sra tex. noster ibi mullierum consensus fm legitimas sanciones

Ad c. cum cótingat dcis° iu° do°.

et d. c. quamuis pactus ibi improbet lex ciuilis et d. c. li cet mullieres ibi de iur° canonico et ibi obseruandus ius canonicus quia iur°. hanc differenciam inter ius canonicus et ciuile agnoscunt atenta utriusque iuris diversitate finis ut sit sensus quod licet lex ciuilis respectat huic altri ob utilitates corporum et cóseruaciones patrimoniorum. lex tamen canonica non uult resistere juram ne propter bona temporalia uia per iuriis aperiatur. Verum hoc solucio admitenda est netemere inter utrumque ius differenciam constituat cótra dicisiones. c. i. de noui operis nunciacio° ut recte aduertit Abb. n. 5. uers. alij et Fortu. ub. s. Tum quia lex ciuilis que intendit patrim° cóseruare est perceptiua et iusta et obligat in conciencia ut docent fra. citata agl. nra in prin°. et cómunis in c. i. de constitu. et in c. 2. demayorit. et obidien. Tandem quia cts. iur° ciuili iuram? obligat ad ictum altri prohibito bb. autentica sacra. puberus C. si aduersus uendiciones quo colendam oportet eo cts iur° ciuili inspecto ueram esse regullas que habet juram?. obligare si in eius obseruancia nullus uertatur peccatum. Nec obstat cósideracio gla. s. ex diuersitate finis inter utramque ius cóuincit esse expressa que cótra alios tradit Cobar. d. s. i. n° fin. Nec obstat tx noster et d. c. quamuis pactum in decendo ut s quia non probat non obligare juram?. sm legis ut ab iisdem improbari sed solum agunt de cósensu ut pacto de perse quod sm ll. cibiles non erat obligatorium ut aduertit Fortunius ubi s. Nec similem obstat tx in d. c. licet mullieres quia ibi non sit mencio juris canonici ut intelligat cótrarius juri ciuili esse dispositus sed potius ut expresa declaret juram? illud esse obligatorius quod numquam lex ciuilis expreserat et proinde uis huius obseruancie juri canonico tribuit ut aduertit Fortu. ubi s n° 216. ~

Quare

Quare 2. gls. 5. uers.° uel dic aliter difficultatem sol
uit significans eo cassu Juram.° mulieri ꝑiudicare
qu eidem aliunde cosulli posent ueluti in rebus mariti
posset extimaciones repetere. aut.° siue a me C. ad Ve
lleianum secus u.° si maritus soluendo n. eet quatti su
ram.° eo cassu contra ꝓhiuicione legis n. obligaret ex d.
l. n. dubium que interptaio iuste damnat ab Abb.
Jmmola et comuni. S. ea ratio.° q noster te. in distin
te loquat —

Nec satis facit. 3. alia eiusdem gl. solucio uers.°
ꝓterea dum intelligit tem nrum pcedere in his que
n. habeant perpetuam cas ꝓhiuicionis. d. aut.° siue
a me C. ad Velleianum tem u.° in d. l. n. dubium in his
que habent perpetuam cas ꝓhiuicionis gl. fina.
in d. l. n. dubium gl. in clement. 1. uer.° in ꝑuentes
de iur.° patronat. gl. in c. tua de spons. duor. Jasson in
d. l. n. dubium n.° 18. Alexand. et alij in l. 1. col. 2 de
liberis et posthumis Abb. in c. ad dissoluendum de des
ponsaio.° inpuberum Feli. in c. penulti.° col. 5. de con
stitu. Cobar. de sponsali. 2. p. c. 2. in prin.° n.° 6. Gu
tierez in d. aut.ª sacram.ta puberum n.° 14 quia te
noster n. fundat in perpetua uel temporali ꝓhibiciona
sed potius in eo q iuram.° seruatum n. uergat in dispen
dium salutis eterne nec redundet in tercij ꝑiudi
cium ut docent Abb. n.° 9. Alciatus n.° 70 S. Cobar. in
d. c. quamuis pact. 2 p. S. 1. in fine Corrasi. in d. l.
non dubium —

in l. Vn.ª 4.° Bart. in l. sicus et Augerius et
ter in l. siquis ꝓ eo n.° 9. de fidei iussoribus distinguit in
ꝓhiuicionem que dirigit in personam et eam
que dirigit in rem ipsam uel contractum ut 1.° cassu
n. ualeat et pcedat d. l. n. dubium 2.° u. cassu ualeat

ut in hoc tx. et similibus quam sent.as sequit. Alciatus. S. nº 104. idem in l. pacta quæ s col. 5. C. de pactis Aricarr. in d. c le. mulieres col. 5. Angelus cons. 153 Roderieus xuarez in l. 1. tº de las arras lib. 3 fori nº 23. cũ segq. Qui intellectus cõfundit eodem fundamto quo præcedentem solutiones improbaui. Butrius quæ qñ lex prohibet actum in cõsequentias uidet prohiuere personam arg. l. illud ff. de acquirenda hæreditate sed prohibita persona juram. nõ habet uim obligandi tm hæreditas disti. cõ g. nec prohibito actu obligarit quod uti falsus e. Vnde distincio illa potius erit uerbalis ut recte aduertit Aricarr. in c. 1. de consti. col. 6. Abb. S nº 9. Alex. cons. 27. uolum. 1. Cob. in d. c. quamuis pact. 2. p. § 2. nº 7.

Recep. 5º satis faciens cum in regula nõ e obligatorium in 6. et Cob. in c. quamuis pact. 2. p. in princip. nº 1. dicendo legem nõ dubium procedere in his quæ propter ipsorum turpitudines prohibent. tex. ... et similes. in ijs quæ nõ cõtinent aliquam turpitudines quia lex nõ dubium loquit gl. de lege actum fieri prohiuente

Sexto solet intelligi in d. l. nõ dubium ut procedat qñ actus. i. et immediate prohibet propter bonum cõmune nos tx. in tx. et siles qñ .i. et immediate propter bonum priuatorum prohibet ut docet cõis teste Abb. S. nº 6. Corneo in d. ss.a puberes nº 6. Cobr. 2. p. § 1. nº 1. cum segq. Gutierez in d. autent. ss.a puberes. nº 35. Qui intellectus difficultates nõ tollit. Primo quia d. l. nõ dubium cõcludit juram. nõ ualere ex eo quod actus principalis nõ uallet propter legis prohiuiciones quæ ratio sibi obtinet ubi actus principalit prohiuet in fabores priuatorum. 2º quia d. l. nõ dubium agit de l. cõtraria prohiuente ut cõstat ex superioribus uerbis respicit. i. et immediate

ipsorum utilitatem et bonum dum patrimonia cōseruāt et cōtra seuerius facilitati occurrit quo illius legis prouisio utrumque alterum cōprehendere uoluit —

Quo nō placet aliorum intellectus existimā- cium dictam legem in dubium obtinere ubi per iu- ram.to uiolant leges. diuerse uelluti siquis iurat fa- cere illud quod per legem prohibet ut in exemplis adductis a Bart. in d. l. siquis pro n.o 6. diuinat n. sic intellectus ad d. l. in dubium —

Quare iis reiectis et aliis omissis intellecti- bus quos angustia temporis recensere nō sinit uerius est d. l. in dubium nō probare illud ad quod cōn- tra allegat et in arg.to cōtinet nempe iuram.t adiectum actis l. prohibitis nullum eē sed potius nō admitti iuram.t ut aperte probat ille tex. in fine ibi nec sacramentum admitti ut optime cōsiderauit For- tunius ubi s. n.o 217. et Marian cons.o 45. n.o 17. lib. i. subtiliter aduertentes Imperatores ibi de pena et stipullatio.e tractante dixisse eam nullius eē momenti et statim diuram.to loquentem frasim mutasse dicē- do nō admitti ne si admitteret obseruaret illud quod in actu lege prohibito eē deductum —

Nec obstat d. lex iuris gentium 7. §. si pauiscar cum aliis in arg.o adductis qui in diuerso casu locunt nempe qn iuram.t contra bonos mores diuinos uel naturales prestaret quod numquam erit obligatorium ex reg. nō ē obligatorius in 6. c. in- ter cetera cum aliis 22. q. 4. —

Nec obstat fortificatio iuris

eiusdem primi arg^ti ex c. 2. de maioritate et obedientia et alijs iuribus ibi adductis cuius difficultatis resolutio^e. uidendum e^e 5^m. premissum pro deuidendi ratione s^e adductum.

Non obstat 2^m principale argu^tis cui ex. 1°. § ludio pro deuidendi ratio^e. adducto aperta e^e responssio distinguendo mayorem co^cedendo minorem et negando consequ^a.

Pro solutio^e. 3^i. et 4^i. argu^ti. uidendum e^e 4. et 5. argumentum c. 1. c. de uitores s^e

solvo

Non obstat 5.

Non obstat 5. cui n' satisfauit sent.a Vincencij Abbatis et Aluati notabili 3. 5. que impugnat ex his que late adducunt Joan. Andreas Dominicus et alij 5. Cobar. de sponsalibus 2. p. c. 3. §. 5. n.o 2. et lib. 1. uariarum c. 4. n.o 9. Fortun. illacio 22 n.o 345. — Nec placet alius sensus Cobarrubie in d. c. quamuis partus 2. p. §. 3. n.o 1. in fine —

Quare Prouera resolutio tenendum erit Juramenta hac ee obligatoria n' obstante metu nec probat tx noster, contrarius siquidem n' dicit Juramentum permetum propria autoritate posse n' seruare Juram.s sed tm quod sillud dolo aut metu prestitum sit n' teneat jurans omnino et inuiolauiliter obseruare (sic e em semper contrarius quem sequit illa uer. iunctis precedentibus) cum possit recurrere ad autoritatem superioris inpetrando absolutionem uel rellaxacionem propter turpitudinem eius cui iuratum e tx in d. c. si uero s' inquo plura de hac materia dilegentissime disputata habetis probu ius angli resolucio: uidenda et notanda —

Nec hac resolutio: retenta obstat auctentica sacramenta puberum in illis uerbis nulli us ee momenti — Que sm materiam subiectam et ut iu.o: in uerbis co'ueniant intelligenda sunt quo ad effectum quassi dicat ille tx. sacramenta iusto ue' metu extorta et amayoribus inpetrata absolutio: nullius ee momenti —

Non obstat ultimum qr licet utraque iuris diuio ecclesiastica et temporalis x.e iurisdiciones distinguant ex d. c. gm 10. dist.e c. nouit deiudicijs cum alijs ea que raiio judex ecclesiasticus de causis mere temporalibus inter seculares

n[on] cognoscat p[ro]pter defectum jurisdictionis ut no-
tat in d. c. novit c. decernimus de iudicijs h[ab]ita
ra[tion]e mixta sit in qua inter seculares et ecclesias-
ticum judicum quoad eius cognicionem preuentio-
ni locus [est] c. fin. gl. et comunes in c. cum sit
glo. de foro co[m]petenti ut de periurij crimine qua-
ad eius penas uel obseruantias notant plures re-
lati per Couar. in d. c. quamuis pactum 1. p. § 6
n.o 5. ratione poterit ecclesiasticus de alienatione rei do-
talis iura[men]to firmata in [?] cognoscere cum
n[on] difficiat in toto jurisdictio ratione juramenti
illam ecclesiastico judici tribuentis [secun]da uerum in-
terpretationem. c. finalis de foro co[m]petenti lib. 6.
Sol[v]itur argumentis et hec. Ad laudem et glo-
riam omnipotentis Dei [?].

Etiam e iusta ca potest homo uita priuari in c. de occi
dendis .8. 23. q. 5. cur non poterit libertate. Haec tamen
libertas iure nat. indita excludat subiectionem ser-
uilem non tamen excludit obedientiam filialem dominum
dominica marito a filiis parentibus nam haec e de
iure natu. in c. e ordo. 12 33 q. 5. in d. §. fami
lie et .2. sicut enim ob utilitatem quam recipit in
duxit natura inferiorem agrum superiori inserui
re in . l. 1. §. finali, ff. de aqua pluuia arcenda / ita
ex ea ratione induxit natu. seruire uxorem marito
et patri, qua subiectio non tollit libertatem natura
lem nam / sicut in corpore organico non dicimus manum
uel pedem subiectum, eo quod officium exerceat ita in
domo seu republica instar corporis humani or
dinata in c. 1. 89. d. non damus seruitutem cum
uxor et filij minori sapientia prediti aut potiori
an utilitate subiiciunt marito parentibus nisi tali
ut quam ipsorum utilitatem expetentibus quod satis est
conforme iuri naturali ut resoluit Aristo. lib.
1 politicorum c. 3. / ex quo deducitur obedientiam de
bitam patriae descendere iure natu. in l.
2 ff. de iustitia et iure, cum ciues in re
publica sint ueluti membra constituentia unum
corpus organum mistice ut dixit Paulus. 1. ad
corint. 12. ad Rom. 12. exornat Siman
cas. lib. 1. de repub. c. [illegible] debent ut membra
superioribus deseruire ne corpus pereat / quo ar
gumento narrans ex proprijs apologum mire festiuum
de membrorum conspiratione aduersus uentrem usus apud
Titum Liuium. lib. 2. Menenius agrippa [illegible]
monte [illegible] et in concordiam patriae reduxit in ea
non legit. [illegible] in c. minime 35. [illegible]
[illegible] et sumptibus [illegible] Tranquila ut in proposito
[illegible] liberorum 11. §. non solent ff. de his qui notantur in
famia [illegible] notauit Rufinus [illegible] lib. 6.
c. 26. et lib. 15 c. 34 ut qui impietate erga patriam
ualde ius natu. [illegible] priuantur [illegible] natu.

Bonaum suus Curatius ab ... in tezesta ...
... sim termi ...

Nec hac libertas infringit ... cum Monachus vitae contemplatiuae ... in c. 1. 19 q. 1. mortuus seculo Deo vivens in c. placuit el. 2o / 16 q. 1. ... Deo ut ... Diaus lib. 1. de ... statu religionis c. 23 dicat de statu monacorum ... scilicet perfectionis ut in ... Pavinus lib. 1. de ordi. canonicorum c. 1. n. 8 et ... sit subiectus superiori ea tn subiectio cuius ... superior est sed quatenus gerit vicem Dei in c. 3. 19 q. 3. ... libertatem in c. fini. in fine 19 q. 2 cum ea subiectionem ut dixit Dig. Aug. lib. de vera innocentia in ... non necessitas sed caritas confirmet habet ... maius meritus quam voluntas ardens charitate magisme impellit monachum ut docet Pelagius lib. 2 de planctu ecclesiae lib. 2 c. 56. ... lib. s. super leviti. lib. 2 in ... perfe... non amittere libertatem dixit ... docent Bart. n. 5. Jason. n. 17. ... de sacro sanctis ecclesiis

Ex hac ... nullius est momenti ... 7. ... ut maleficius ... quam praestat Duarenus et Cardinas sibi ... generaliter ff. de pactis l. si placuit 123 ff de ... obligationibus ... pactis ... libertate nullius momenti est in. l. conuenio 37. ff de ... ca l. ... 6. l. liberos 15. ... eodem ... nec pactum minuens libertatem admittit in l. ... de actionibus et obligat. in. c. ... l. 3. tit. 13 parti. 5. ... in l. ... el 2. ff de ... cum ...

El capillo o capilla del frayle significat ... obedientiae

in se fecerus [illegible] ipse datae fidei juriam [illegible] periis [illegible] mortali ut pore [illegible] ratio. [illegible] [illegible] dlis in [illegible] confirmati detenti n̄ potenunt uti [illegible] Collarr. lib. 2 [illegible] c. 1. [illegible] 4 [illegible]

Descendit etz aiure natu. deposite rez uel comodatae pecunie restitutae que conclusio probat. auctorit. ex. in C. bona fides 31. ff. depositi ratio primo quia servare fidem datam ē equitas naturalis in C. 1. in princ. ff. de pactis sed de redendo depositus [illegible] [illegible] in C. proprie. 6. ff. depositi [illegible] 1. §. 1. C. final. ff nautae caupones ergo idest de iur. natur.

2° iure naturali ex [illegible] prohibit C. 1. §. fin. ff. depositis sed [illegible] n̄ restitucione depositi aut comodati committitur furtus. C. qui furtus. 16. ff. de condic. furtiua et n̄ restituens dicit furtus in c. 1. de posito. q. [illegible] id descendit aiur. natur. [illegible] cum eo iur. contrarium prohibeat.

3°. id dicitur diuin. natur. q ē conforme rationi et regulat. [illegible] [illegible] [illegible] §. penulti. instit. de atiriano tutore [illegible] Azorius lib. 4 institutionum c. 1. q. 2 [illegible] sed restituere rem depositam ē conforme rationi C. iure naturae 206. ff. de diuersis regulis iuris q°. id ē diuin. natur. , ex quo deducitur primo obseruantiam fidej [illegible] expectare ad ius naturale. C. 1. ff. de pactis in [illegible] n̄ seruantem fidem uiolato pacto quantum quem [illegible] peccare mortaliter [illegible] in c. 1. de pactis dixit Sot. lib. 3. de iustit. [illegible] q. 2. art. 1. ad primum

Dicimus 2°. principem a subditis accipientem

rem ut depositi aut comodati teneri ipse vi [illegible] de princeps quantum cumque l. positiua absoluat lex l. naturali qua [illegible] regit genus humanum cuius membrum princeps. e. ut [illegible] Agens dixit [illegible] lib. 5. institutionis tt. 11. col. 3.

aliud. 3e deduco rationem ad tx in d. l. bona fides ubi atenta naturali equitate firmat Tryfoninus etsi reo capitalis iudicij depositum reddendus ut bonam fidem datam in receptione res danti restituat.

Subiungit aut Isidorus repulsionem iniuriam descendere dum. natur. quem consultus Gat. autoritatem tx in l. ut uim atque iniuriam ff de iust. et iur.

ff. ad l. aquiliam l. 1. § uim ui ff de ui et ui armata l. 2. tt. 8 l. 7. tt. 10 partida. 7. consecucione

Primo eas sunt diuine natu. ad quas inclinat natura ante ullum rationis discursum in prin. instituta diui natu. elegante D. Tho. 1. p. q. 79 art. 12 et l. 2e q. 94. art. 2. sed ad propulsandam uim illatam inclinat natura ante omnem rationis discursum l. 1. §. cum arietes ff. si quadrupes pauperiem fecisse dicat. est etiam dicens ut utar verbis ciceronis in oratione pro milone non scripta sed nata lex quam non didicimus legimus, verum e natura ipsa aripuimus auximus ad quam non docti sed facti [illegible] imbuti sumus. D. e dum. natu. prosequunt. elegant. fortunius in d. l. ut uim nº. 1. Menchaca lib. 1. contra uersarius illustrium c. 23 n. 7

2o casum diui. natu. quae tendunt ad salutem in conseruationem propriam in d. l. ut uim in ff. §. cum alienus cum omnium animantium generi utatur Cicero lib. 1. officiorum natura tributum est

uitam corpus que fiat sed sic hicio gua den
gensio dari n potest ni expulsio ui q. ea expul
sio defendit iure nat. quidquam confessio
nem omnis coniiciens Platus in 9 de legibus
ait si quis alteri defendendo se interce
cerit [illegible] c. —

Jus nat. ut taliter consideratur consistit in sim. deci. dictante bonum sectandum, malum fugiendum est operatio intellectus
[illegible] sm D. Thom. d. art. 12 sed repulsio
uiolentia auertit malum. ergo ea e iuris na
tu. ? in de que utiles rationem —
Primo ad tx in c. n in [illegible] 7. eodem 23 q. 3. —
2o ad tx. in l. sed et partus 12 §. 1. ff q metus causa
Hinc etiam deduco primo cum Soto lib. 5. de iust
et iur. q. 1. art. 8. Silv. n. bellum cl. 2. q. 3. repulsio
nem uiolentia seruatis seruandis in foro consci
entiae licitam. et insinuat tx in d. § quum aduer
sus [illegible] gl. quo permitit fecit regula q n est
licitus de regulis iuris in decret. lib. 6 [illegible] sacer
dotes licite posse seruato moderamine incul
patae tutelae in uasorem occidere et post illi
iam in coatam consumere dixerunt [illegible]
in c. 2 n. 3. de vita et hon. cler. [illegible] in c. si
cut dignus n. 14 de homicidio [illegible] p. 3.
tit. 14 c. 3. col. 2 qui ut dicit in c. 2 de constitut.
res quae culpa caret in damnum uocari n conuenit
et si tunc coniicias argumentum malum sua natu
ra nulla circumstantia co honestari in c.
et sic [illegible] 26 uers. quae dam enim diuidendo
ad homicidium natura sua malum e cum sit
5 quintum preceptum decalogi ergo nulla circumstan
tia potest co honestari quod confulit Aduersum
super [illegible] c. 5 q. 109 simpliciter defensionem
cum moderamine inculpatae tutelae peccatum e si
ex ea mors sequatur respondeo 3 homicid.

n̄ ē̄ peccatus aut malum cum ex circumstantiis in-
aut. sequente non sit actu in iustice aut vario in deniti
in c. occidit eq 23 q. 8 nam Justius et adul-
terium de qq loquit. tx in d. uers. quedam n̄
sunt peccata in c. gaudemus dedi dotis in c. dixi
14. q. 5. in c. finali 32 q. 1. q2 Deus removit
antecedenter ab actu in iustiam et rationem in
deniti ut optime considerant D. Tho. 1. 2. q. 100
art. 8. 2. 2. q. 154 art. 2. Durandus in prio
sententiarum dist. 47. q. 4.

Deduco 2°. Justissime sanctius in concil. uienens.
cuius fratmentus extat in clem. si furiosus
de homicidio. nullam irregularitatem in ca-
vere caz q2 sui necessariam defensionem
uato in moderato moderam. in culpate tutele
suos incidit in uasores q2 dans operam rei ilicite
si ex suius modi actione homicidius casuale sub
secutum sit n̄ fit irregularis si adibuit dili-
gentiam quam potuit et debuit in c. dilectus
13 cum tribus seqq in c. joanes 23 de homicidio
in conc. triburiensi sub Bonifacio 6. anno xpi
895. c. 36. constituunt regulam glo. in c.
sicut dignus 8. clericos 1°. concilius de homi.
Castro. lib. 2 de lege c. 14. Sot. lib. 5. de iust.
et iur. q. 1. art. 9. August. de ancona de potestate.
ecclesia q. 52. art. 3. Medina. lib. 4. de contin-
nentia c. 22. sed Socidens in specie dicta
clem. dat operas rei licite nam utit. ...
... Mohuerdis, aut iactu telli ut e actus
defensibus sui et repulsibus uiolentie qui actus
licitus ē ... etiā attento iure natu. proinde
sequitur preter eius intenciones casualiter
et per accidens unde ei n̄ imputat ... in
iudicium ... si in quantum ē casus n̄ im-
putat in c. aliquos. 5. cum c. sequenti qq.
1 que decisio clementine n̄ ē renouata

sedie acore. trid. s. 7 de ref. forma. de ps. vel cum cu
repelendo ut putavit Mandosius Cerrici
gatarii lib. 3. c. 1 n. 1 lib. 5. c.
48 n.° 10 cum constitucio conc. tirenensis
confinens procib. ligitatam declaracione
nem quam per generaliem qualis
constitucio tridentina resuocata di
ut ut ressbuit Gomeaius in c. 1. n.° 56
deconstitib. lib. 6. C. venit g.° inteligendus
conc. trid. cum Enriquez lib. 4. c. 10. s.
2 litera. m. ideo in eo qui excessit modus
seu modera mine vel in caso in [illegible]
arceat ab ministr.° dum causa
[illegible] fuit tx in c. dus. 6. ss.
3.° et inde iustime sanctus in clemen: pos
toralis s ceterum de re judicata re
pulsiones vidlentia seu defensiones
nemini per principem quantum cumque
supremus auffervi posset q2 cum
defensio sit iuris naturalis tx s.
per principem tolli n. pot in d. s seu
naturaliter docent in specie Bart.
in C. filius familias n.° 4. ff. de donab.
Fortu. in C. galus in prin.° n.° 45. Boge
rius de potentia legis p. 3. n.° 33. et
Pinelius in rubri. C. de reguin... 1.
c. 2. n.° 21. Menchaca lib. 1. 3. cortro
uersalius illustrius c. 36. n.° 1. inde
cum itaio defensio sit presbiteris aiut.
nat. et sic per principem tolli n.pot in d.
s ceterus in c. nos inquemquam 2. q. 1.

c.1. ubi instant Card. et Alciatus n.9 de cā possessio
nis et proprietatis qua legitime tolleret. Si consta
ret reo nullam defensionem competere ĩ
manifesta 2. q.1. docent. Panormi. n°24 felin.
et Immola n°. 12 in c. olim dexeini dicit
felin. n°26 Decius n°. 27 in c. quo in ec
clesiaz de consti.es quo in casu dubio pre
sumenda ē c. in presentia de renunciatione
tradunt Decius consi.° 63 n°.2. Pinelus
in rubri. C. de rescindenda p.1.c.2 n°.
7 facit tx in c. quid culpat. §. sed si Sumo
na vs° uelut reus 23 q.1. et in ila questi.e
an apellatio per principem tolli possit
magis receptas video sentencias Panormi
tani in c.1. n°.2 de rescriptis dicentis prin
cipem n° posse tolere apelaciones quantus
ad substantancias posse tñ quantum
ad formalitates q̃ ē dicere principem
n posse tolere apelacionem quatenus in
cludit in se defensionem ab iniquo
gravamine et repulsionem uiolenter
illata a iudice a quo in c. omnis oppres
sus 2. q.6. cum eo respectu apelatio di
cat. iuris naturalis in d. §. ceterum docent
Baldus n°.3. Ripa. n°8. in d.c.1. Sotus
d. lib. 5 q.6. art. 3. Capicius decisio.e 111 n°
3. posse tñ tolere in l.1. C. de sententiis pre
fectorum pretorio quatenus habet aliud civili for
mentum ut docet Bart. in l. in tedum n°.
6. ff. de condicio.e indebiti ut apellatio tunc
n° habeat effectus suspensivus qui impedi
at sentencie executionem habeat tñ.
devolutivum in c. pastoralis §. preterea

de offi.o

de offi°. prat°a. docent Vincentius de sp̃e quest. deci. 162. n° infin. Pinia 4. Cotaut de procesibus exsecutibus p. 4 c. 2. n° 18. sine causa a principe comissa apellatio remota in c. 1. de rel. iniptiss. in c. super questionib. p. finem de offi° delegati in l. 1. § interdum ff. de ap. apelan. in l. 23 tt. 23 partida 3. in lib. 1. ordinationum patulsta tt. 1. ad finem pot adire super. per viam querele in c. pastoralis 53 in prin. de apellationibus per viam suplicationis. l. 1. C. de sententiis p̃fectorum p̃torio si tñ constant reo nullam defensionem competere. et si sic apellatio n̄ interest in iure naturali sed in iure civili posit l. positiua tt. in l. 2. C. quorum apellationes in c. cum sit Romana. p. fin. c. suadeō de apellatio° docent Panor. per xm. 8. in c. cum olim n° 20 de re iudicata Pinelus in d. l. C. de rescindenda 1. p. 2. n° 21. Cotuaru. prat. c. 23 n° 6 ~

4 exinde confirmaturus sbis doctrinas gl̃ae in l. ut sibi tuus ~~~ resistentibus. C. de iur. fisci lib. 10 quam receptas testant. Claudius in d. l. ut uim n° 30 quae docet licitum ēē repellere uim illatam per superiores ut quando in nocens ad suplicium ducitur. Primo qr qn sunt duo p̃cepta sibi inuicem pugnantia superius facit alterum cesare in c. occidit. 23. q. 8. c. discipulos de consecratio. d.° 5. l. minime ff. de religiosis et sumptibus funerum Sot. de iustia et iur. lib. 4. q. 5. art. 3. et lib. 5. q. 7. art. 2. .. Sed ſ. sunt duo p̃cepta sibi inuicem pugnantia unum positiuum de obediendo in omnibus superiori et omnis alia deuntibus. Alterum naturale de defensio° p̃pria et repulsione uiolantia quid superius indicat Unde sive altero uicido obediendum collegit D. Aug. in c. qui resistit 97. 11 q. 3. ~

2° qr superior in hoc casu desinit ēē superior c. 1. infra-

23. q. 2. cum n. habeat potestates nisi a Deo. In c. qd culpatur 4. §. sed & summa 23. q. 1. sed in hoc casu Deus q ut dicit. sapient. 8. disponit omnia suaviter n. committit hominibus potestates in c. ambig. et 2° defensori exemptionis. q. no perdens procedit ut probatur. et violentia illata a privato percit attenta iur. natural. propulsione l. ut vim ff. de iust. et iur. et illata a superiore faciendo ut tale ... dicit. ... in c. signi ... Quam sententiam intelligo cum Bar. in d. l. ut vim n. 3. quando nulliter et manifeste iniuste procedit ... ali. in casu dubio quo superiori obediendum est in l. si qs ex aliena ff. de iud. ... in c. sed summa ex qua doctrina Bartoli ad concordias vel duas ... quae sibi ipsae videntur pugnare. Una e gl. ult. in c. n. in ferenda 23 q. 3. altera e gl. 1. in d. l. ut vim ut prior procedat in violentia superioris evidenter iniusta ... et ita sic quod in effectu distinguere videt. gl. 1. c. n. debet 11. q. 3. prout eam intelligit Archid. ibi. dout Felin. in d. c. sign. ... 4. ... Cui deductioni apendius ... habuisse ee dubium inter dd. theologos an iniuste in carceribus ob crimen capitale detento liceat sibi fugiendo se defendere in quo partem afirmativam constanter firmat D. Tho. 2. 2. q. 69 art. 4. Soto lib. 5. de iustitia et iure q. 6. art. 4. Archid. in c. cum homo 23. q. 1. Cou. lib. 2. variar. c. 2. n. 10. Mat. Reimo. apud l. ut vim iur. nam iur. ... 2. ex l. ... ff. de bonis eor. qui ante sententiam quam ibi expendit Bart. in ... n. movetur et in eo ... ignorandus. 3. probabiliter fugam ... eligere media ad mortem ordinata et sic se ipsum necare in c. pastor 21 86. d. in l. ... ff. de ... agnos ... quod per ... illicitum ... in ... 9. 23. q. 5.

Negativam vero tenuerit Joan. maior in 4. d. 15. q. 20. col. 2. Panormit. in c. 1. n. 3. de testib. cogendis et in c. sicut 3. n. 4. de iur. iuran. Felin. in c. 1. n. 45. de

constitutionib.

constitucionibus Claudius in d. l. ut vim n.º 28. Moti primo quia fugiens maxime lædit Rempublicam. contemnens eius autoritatem: commentariensem cuius custodiam frangit cum maximo eius præiudicio quod est contra præceptum naturale scriptum in c. Sumanus genens. 5.ª hac d.ª — 2.º id quia iniustum sua natura est considerat prohibitum iure natur: ut colligit ex Azorio lib. 6. inst. c. 1. q. 3. Vazquez 1. 2. tom. 1. disputacio. 97. c. 3 col. c. 2. — sed fugere a carcere non solum considerat iniustum. sed etiam fugiens punit. in l. 1. ff. de effrac toribus in l. penult. ff. de custodia reorum quia id est prohibitum iure nat. — Inter quas oppiniones ego existimo quod si iniuste detentus nulla vinculorum carceris aut fidei custodi præstitæ violatione: fugiat nihil illicitum facit primo Senam D. tho. cum vere non lædat Rempubli. 2.º l. 1. nec atque deo querelam habere commentariensis cui iure fieri pto in d. l. ut vim [illegible] et sic nullam faciat iniuriam c. cum ecclesia 31. 2.ª q. [illegible] nota gl. verbo iniuria de elec tio. — si vero fugiat fractis carceribus aut vinculis violata fide data commentariensi rem illicitam facit quia primo casu lædit Rempublicam cuius autoritatem tenetur illesam servare in l. veluti. ff. de iusti.ª et iure. c. quire sistit 11. q. 3. — in 2. casu infringit præceptum natura. scriptum in l. 1. ff. de pactis facit tx. in c. nolli existimare 23 q. 1. in c. 1. de pactis. et si dicas etiam in hoc casu pretermittentes fugam eligere illicitum sit medius ad mortem ordinatum respondet Cov. 5.ª n.º 8. destinguens inter occisionem directam quæ fit cum gladio aut haustu veneni et inter indirectam ut est abstinentia a cibo mangio in carceribus Prior nullo modo licita est in d. c. si non licet. Posterior vero permittit. — Ego vero existimo in hoc casu nihil illicitum reperiri tum ex autoritate tx. in c. non est nostrum 11 23 q. 5 tum quia manens in carcere principaliter intendit servare fidem et præceptum natu. et si ex eo sequatur sustinere pænam mortis hoc enim non habet in consideratione argum. tx. in l. fistulas

§. 1. ff. de contrahenda emcio.ᵉ. Vnicus enim actus qui ab
statu considerat. n̄ eᵗ de se malus habens duos effectus unu
uolitus ex intenciōe quibonus sit. Alter n̄ apetitus uni
ens preter intenciones bonus indicat ut uidere ē in inmod
na abstinenzia ad refrenam das carnes ex qua mors
sequi posit D. Tho 2.2. q. 64 art. 7. Actus eīn non
seu sunt boni seu mali nisi quatenus sunt uoluntarii c. illa
cauenda 15 q. 1. docet Aristoti. lib. 3. ethicor c. 11. —
At effectus est in diuersus ab intentioᵉ in d. l. [illegible]
§. 1. tradit D. Tho. 12 q. 1. art. 1. ad. 3. q. [illegible]
a carcere ne rumpat uincula aut fidos non dicit mor
tem appetere. Ad [illegible] etz ex hac deduccioᵉ iusti
ficari, hispania praxi qua per regios auditores obi
at uiolentiis ecclesiasticis ut Reges habentes pre oculi
preceptum hoc natur. uiolentias repellant docent Auctores
de exequendis mandatis 1. p. c. 1. n̄ 32 Candelabrum
eccliae, p. 2. in explicati. [illegible] n.º 102 [illegible]
tr in. c. regum officiis 23 [illegible]

Hac etz repulsio uiolentiæ licita reputat hispal
cum moderamine inculpatæ tutelæ et n̄ alias idest
sit terminos necessariæ defensionis n̄ egrediat in d.
§. quicum aliter in d. clem. si furiosus in c. ut fame
35 infra fine de sent.º excomu. in l. 1. C unde ui
Nam defendere h. ulcisci n̄ h. nisi legitimis oculi
obus ideo q possessores nisi percuim creditas rape
tere posunt confestim in ipsa concertatioᵉ et congre
su n̄ uero ex interuallo in l. 3. §. cum igit ff. de ui
et ui armata docent Cuiacius lib. 5. observationum c.
18. Quam declarationes descendere aiuᵉ ciuili fir
mant Bart. n.º 2 Jason n̄. 17. Riminaldus n.º 139.
in d. l. ut vim Canosnus lib. 1. c. 6. n.º 8. Cuiacius lib.
6. manualis pag. 190 a qq discedo credens cum fachinis
in d. l. ut vim n.º 13. dedulta ex mente iuris natura.
qr repulsio uiolentiæ sine hoc moderamiᵉ transit in
naturas uindictæ in d. §. qui cum aliter. Que rationi
natur. repugnat §. iuris precepta uer. alterus n̄ ledere
instit.

institu. de iustit. et iure in d. c. humanum genus D. 50. 2.2. q. 108 art. 1. deuent etiam in hac moderatione tutelae observari modus, tempus, et causa, ut resolvit Julius clarus lib. 5. §. homicidium n.o 34. quorum propensio relinquitur valiquit arbitrio iudicis qui inspectis circunstantiis declarent an sit in modo excessus docent Panorm. in c. olim el primo n. 15. de restitu. spoliator. Tiraqu. in l. si unquam tit. ora n.o 31. Menochi. casu 277. n.o 6. excedens etiam modum in defensione punitur mitiori poena arbitrio iudicis ut docet Julius clarus d. n.o 34. Menoch. casu 278. n.o 71. Cota in memorabilibus suis tit. defensio ~

Ad c. Jus civile .8. sumptum.

ex D. Isidoro Hispal. lib. 5. ethimo. c. 5.

In quo Gratianus prosequitur 2. membrum distinctionis propositi in c. Ius autem 6. § hac dixisti diffiniens ius civile ut sit quod quisque populus sibi proprium constituit idem probat autoritate. Justi. in l. omnes populi 9. ff. de iustit. et iure in c. catholica 8. 11 d. in §. ius autem civile cum seqq. institu. de iure naturali. lege. 12. tit. p. 1.

Sic allud sunt homines in republica non sunt quam membra constituentia unum corpus organicum in c. 1. 89. d. illa quae proponebat 76. ff. dum dicitur in de ecclesia equiparatur corpori humano Canticis 4. 7. 1. ad corinth. 12 ad Roma. 12 c. dilecta. 14 de excessibus praelatorum sed in corpore humano attenta hinc de causis membra debent subiici uni quo et in communitate in ferio(?) debent gubernari a superioris arbitrium D. respublica ordinat ab instar navis in d. l. proponebat in de ecclesia dicitur navis in c. n.o habeat 24. q. 1. sed ordinationes nautarum debent in navi servari et constituunt jus l. de(?) ratio 9. ff. ad l. Rodias

de iactu facit tx in l. fin. §. item si predi ~~[illegible]~~ prexit ff
nautae caupones et stabulari quod et in republica quod ma-
gistratus statuerit debet observari facit tx quod omnis
dia decensibus qua potestas emanavit aiic. diui
in c. quirasisht 97. 11. q. 3. cum ut dixit ad Roman.
13. non sit potestas nisi a Deo inmediate quatenus est
in eccla c. ita dns 19. d. mediate etc. respectu se-
cularis potestatis Nam civitates reperit cam et
hominus congregatione facta ad depellendas mutuo
necessitates ex instinctu natura, tendentes in conservatione
tionem ceperunt facere ordinaciones ut docet Sot. lib. 4.
de iustitia et iure q. 1. art. 1. indeque ut dixit in lege ex eo
iure ff. de iustitia et iure sunt descretae gentes etc.

Ex hac ets divisione dixerunt Primo
Sebasti. Sapia nº 37. longouarius nº. 140 in l. imperius
ff. de iurisdictione omnium iudicum Aliatus lib. 2 para-
doxorum c. 7. potestatem ferendi leges non esse meri im-
perij nam merum imperium non competit nisi maioribus
magistratibus l. illicitas 6. §. qui universas ff. de officio
presidis, At potestas ferendi leges competit commun-
tati cuilibet .c. consuetudines de consuetudine notat De-
cius pertxm. 6 in c. cum omnes 1. lectura notab. 2 de
constitu. quod ea non imperij sed iurisdictionis est probat tx l.
penult. et fin ff. de decretis ab ordine faciendis l. 2. in
fine C. de constituta pecunia docet Bartol. in d. l. omnes
populi q. 1. tam quam certus supponit D. tho. [illegible] q. 90 art. 3.
Sot. lib. 3. de iustitia et iure q. 1. art. 1. Quam de diuisionem ueram
intelligo cum Bart. n. 8. Jasone nº. 24. in d. l. imperium
in potestate ferendi leges particulares aut statuta munici-
palia non uero leges generales quae sunt de principi re-
seruatis in l. fin. C. de legibus, inde que reiiciendus Socinus et 4 qui
cum Jasone n. 7. Proto nº 11. et 17. in d. l. omnes populi
affirmat populos iurisdictione carentes quales sunt ciuitates
minores posse condere leges attenta generalitate tx in d. l.
omnes populi in l. cunctos populos C. de suma Trinita. et fide
cat Soli. in l. 3. uers. per omnes populos C. de legibus cum

illa

illa iura necess.o inteligenda sint de popilis habentibus iuris
ditionem ut docet Vallasius in d. l. imperium n.o 153 —
2.o deduco cum gl. fin. in d. l. 2 Bart. n.o 6 Iasone n.o
32 in d. l. omnes populi quam libet communitati in ter
minis iuris communis absque alicuius superioris autoritate
posse statuta condere facit tx in l. ut gradatim ff. de muneribus
et honoribus in l. 1. C. de manciipationibus liberorum inteligens
id procedere tantum in expetantibus ad gubernationem ip:
sius communitatis sic capitulum in expectantibus ad suum co
llegium pot etiam absque epi statuta condere in c. cum omnes de
constitutionibus docet gl. S. et in c. 1. de iis quae fiunt a maiore
parte capituli — Non vero pot. statuere circa negotia ar
dua quantum cumque illa sint collegij nisi simul superi
oris autoritas interueniat ut gl. recepta in c. 2 §. ceterum tit.
status de verborum signific. lib. 6. — Inde n.o posse capitulum sine
epi facere statutum circa canonicorum residentiam colligit
ex c. inter quatuor 10 de clericis n.o residentibus circa augendum
vel minuendum numerum canonicorum docet gl. 2 in c. cum
acessisset de constitutio. Federicus de senis cons.o 16. Roman.
cons.o 366. Cravius Votecus in tractatu de sinodo 3. p. art. 8.
Gregor. gl. 1. in l. 12 tit.o 1. p. 1. —
3.o deduco cum Fasio in l. 2 §. hoc disputatio ff de origi.e
iuris recte ius ciuile deffiniri in l. ius ciuile. 6. ff de iusti
cia et iu.e —
Ius aut ciuile large consideratum comprehendit in se relata
in §. constat instituta diuis.e natur. in sum. d. 2 generis
etiam nomine speciei abdicatio sola interpretatio prudentium
appellat ius ciuile in l. 2. §. iis igit legibus ff de origine iuris

D. Paressa 56
anno 1604

~ Ad disti.es 15. D. Joanne Paressa ~

Quia ex sent.a iuris consulti gaij in l. ff de origi. iuris in terptationes iuris penitentibus in conueni ens iudicat ommissis inicijs at origine non repetita rem aggredi Gracianus hoc in lib. iuris colectiones fabricans ab ipsis legum exordijs idest iure naturali, diuino gentium ceterarumque legum fonte in prima d. inicium sumpsit certo sciens quod quod dixit Cicero in orati. pro cluentio cognitis principijs extrema facile cognos cit mox sequit in tantum relinqueret omnem ut uulgo dicit mouens lapidem illis Sumanus exposit his agens usque hoc de populis iur. tam scripto quam non scripto in extremo aut et in calce iuris eclesie posuit que cumprecter id sumptum fuisset opus. hic prius fuisset incogitatio. erat posterius in expedito futurus. Ex.a sent.as Aristotilis quas exornat D. Tho. 1.2. q.1. art. n et Gracianus. ma turo iudicio considerans eclesiam duplicite consi derari ut in concilijs congregata cernit, et ut in toto orbe terrarum difussa per pastores seu pro positos gubernat et congregata illius heior appa reat cum sit ut dicit canticorum. 6. teribilis ut cas trorum acies ordinata. de ea prius ab hac usque ad decimas nonas. d.es habet sermones ordina: tio.em exinde dimanantes uocans constituciones atenta etimologia scripta in c. 1. S. sinodus hac. d.e quas uocauit canones idest regulas. in suma et in c. 2 S. porro 3. d.e que ut arti ficis lesuia homines dirigi ne accolta se mitam dedinent Opus eximie magestatis hoc qui catholicus duxit cotum superiterem ut dixit Gre gorius nazianzenus episto. 1. atque idoneus in falibilis ueritatis ex spiritu s.to presentia ex istente in conc.o generali ut dicit. Jo. 16. actorum

hoc est, regula

D. Puresa

is Vn.^e potius moriendum quam aconi generalia
ocdendiós firmat D. Ambro. epist.^a 32 ma
xime utilitatis ad extirpationes ae heresum
ut docent Gelasius. pp. episto.^a 6. ad epis. Dar
dania conc. constanciense. ss.^e 39. Unionem
fidei ut docent conc. bracharense. 2. in prefatio.^e
ante canones D. Greg. pp. lib. 7. epistola. 110.
ad eterius stabilem concordiam. ut docet conc. tole
tanum. 7. c. 2. humiliandam tiranos superbos
ut ex c. 2. de iudi. lib. 6. deduxit Salcedius
lib. 1. de conciliis art. 1. nº 68. Nam ut dicit in edi
to in sexto in. 3. actio.^e concilij calcedonensis unus
impius et sacrilegus e. qui post tot sacerdotum
sententias oppinionis sue aliquid tractandum relin
quit cum in conc. ut dixit Beatus Athanasius
in epist.^a ad agentes vitam solitariam nec comes se
ingerat nec iudex preivet sed solus timor Dei ad
omnia sufficiat et apostolorum institucio ~~[illegible]~~ ut
in eo loco ante omnia fides ecclesiastica ex
xat.

Ad id etiam aut congregandum mota fuit occa-
Primo exemplo veteris test.^i in quo ambigua de re legis seu
concilium sacer dotum defferebant deuteronomi. 17. c. per
venerabiles s. exciam qui filij sin legitimi docent Alvarez de
concis p. 1. c. A. 1. Canus lib. 5 c. 2 col. 4 Christus q. de
se traditurus doctrinam convocatis oibus discipulis interro
gauit qd de se sentirent et Petrum confessione facta. se
ca verum filium Dei vivi difinivit mathei. 16. docet Baro
nius tomo. 1. anno Xpti. 58. c. 27 Apostolorum qui fecerunt
pluta que recenset Pamelius in notis ad tertulianum li.
de ce^a iuriis adversus prescript c. 13. illud tamen certum fuisse fac
tum acta contra versia super cessatio.^e legalium ad 15. ac
ta dicit Celestin. Papa epist. 1. epistola ad sinodum efesinam Cu
iusto probiter contra Marciones expendit Beatus
Ireneus lib. 3. c. 12

2. doctrina et promissio.^e Xpti dicentis Mathei 18.

vbi.

ubi fuerint duo uel tres congregati in nomi.e meo ibi sum in me.o eorum ut constat ex canone Santiobus quas congessit Anton. Aug. in epitome iuris pontificii lib. 5. tt. 1. qr sicut dixit Simeon Stillita apud Nicephorum lib. 15 c. 19. in duobus aut tribus nomine eius conuenientibus medius inter eos ee saluator promisit quando ad tot patres ille aduenisset nisi a principio cum eis spiritus sanctus fuisset n. em ut dixerunt Epi Epirij in epla ad leonem in sexta in concilio Calcedon. actio. 3. in fine fidei, omnium tanta nimirum potuit sententia conuenire nisi spiritus s.tus illic pro ea ueritatis interfuisset

3. ratio natuli. dictante rei ac duas ingg rei pub. summa consistit n. aliter a Clauu tenente quam optimatum consilio diuidit Iudic. 2. Omnis em ratio et institutio uitae ut dixit Cicero lib. 1. officiorum ad iumenta homi num desiderat qr ut dixit prouerbiorum 12. ubi multa cons.o ibi multa salus obseruat Lipsius lib. 3. politicorum c. 2.

qui scilicet Barb. 257 firmat prae ceteris sim. Siliceti. keta Osius fuisse quod simbolus Nicenus redactum et confirmatus e in actis sinodi Ephesinae relatis in conc. calcedonensi actio. 1. et 2. in sinodo alexandrina in epistola ad Nestorium relata in 5. sinodo generali actio. 6. et pbat in 6. sinodo actio. 17 in sinodo bracarensi. 3. in prin.
Terminatis aut iis quae ad quaestiones de divinitate Xpi expectabant quaestio de pascate dirissae sanctio facta ut pascha ab omnibus celebret die dominico qui sit primus luna decima quarta post equinoctium vernum dum tamen numquam in luna cum iudeis celebramus docent Couarr. lib. 1. variarum c. 17. col. 4. Belarminus lib. 3. de cultu sanctorum c. 12. col. 2. Franceslinus de tempore Socrates c. 77. n. 11. sunt et alia plura in eo conc. dirissa quae refert Ant. august. d. lib. 5. tt. 13 et 14. est tn summa dificilis tx dum cum expendit Jalobag in d. tract. lib. 3. n. 18 ad probandum ad imperatores expectare congregationes concilij generalis. quod ex indiciis concilij Nicenj deduxere contendit Calvinus apud Belar. lib. 1. de conciliis c. 13. falso tn quia sine autorit. Romani Ponti. n possunt concia convocari ut refert ex Apostolo canone Marcellus pp. epistola ad epos Antiochenae provinciae et eorum Nicenus sinodus Alexandrina epistola ad Felicem bant. tx inc 1. cum seqq et 17 d. inc. ideo. 10. 2. q. 6 in c. dudum. q. 3. q. 6. in c. significasti de electione in eccta d. rectis congregatis ab Ant. facta in d. epitome lib. 1. tt. 6. decidant rationes quas faciunt Turrecr. in summa de eccta lib. 3. c. 6. Alanus quoque dialogo 1. c. 12 Ant. de roselis. tt. de conciliis et sed expeditis n. 1. et 28 Numquam uero expectauit ad imperatricem seu principem seuia rem in c. 2. 96. d. quod dixerunt Beato Atana. in epistola ad agentes vitam solitariam Valenti.

D Parrja

imperator a Curssromeno lib. 9. c. 7. Vn. in Si
nodo generali. actio. 6. initius Judicatus e. conc. qu
ndam contrastino politano q.z. sine consensu Roma
ni Ponti. quo actus fuisset ai Imperatori et in conc.
Romano 4. celebrato sub pp. Sinmaco cum Rex
Teodoricus diceret se sinodum conuocasse ut iudicaret
ipsius Simmacs. responderunt omnes epi a pp.
na regi debuisse uocari sinodum etiam si papa
accusaret quam sctas epistola Sixti pp. refert
Ant. Aug. d. lib. 1. tt. 3. c. 17 — eoque instar
chus exemplo apud summas ecclesiasticae disciplinas et in con
cilio universali Bonifacius Moguntiae epus et mar
tir cum rogaret a Carolo magno ire in Franci
as ut conc. celebraret a Caesario primo epis con
sensum postulauit tunc ex auctoritate tri summi Pont.
inuenio at ab imperatoribus conc. congregata ut do
cent summi Pontifices Sixtus 3. epla ad Orien
tales Adria. 2. epla ad Basilium imperatorem.
quae littera e. in octaua sinodal. actio. 1. inter
ueniunt q. tunc imperatores n. ut essent in con
cilio ut colligit ex c. 2. et 4. 9. 8. d. sed ut exe
quant pontificis uoluntates in c. 5. sinodus 6.
9. in princ. 16. d. in c. mandastis 10. ubi notat
Arch. 2. q. 5. docetque Turrecr. d. lib. 3. c. 8. et 12
quod factum in aliis conciliis contra saeculares
in pontificas ostendit Bellarminus d. c. 13. et de Niceno conc.
Niceno expresse dicit congregatum a pp. Silvestro et Impe
ratore Costantino m. 6. sinodo gener. actio. 18. dicit
q in conc. Niceno n. decere absq. Romani ponti. iussu
conc. celebrari ut refert B. Atanasius apud Ant.
Aug. d. lib. 1. tt. 6. c. 7. et in calce conc. Niceni adiecta
epla ad B. Silv. pp. confirmatio fuit petita q. alius
alicuius momenti conc. fuisset uti ostendit Baroni.
tomo 3. anno Xpi 325. n. 282 quod aut dicit
Rofinus lib. 10. historia eccl. c. 1. et insinuat h.
noster Constantino conc. Nicen. conuocasse id in-
telligit

patet convocationes factam ab imperat. ex beli-
vent. et consensu exequente imperato. voluntatem
tem sumi pontificis ut dicet in d. c. 6. sic enim
congregatum fuisse conc. Const. politan primus
a Theodosio seniore dixerunt epi ibi congregati
epla ad Papam Damasum cuius meminit Theodo
retus lib. 5. historiae eccl. c. 9 concilium Ephesinum
a Theodosio iuniore ex Celestini autorit. uti obser
vat Socius in lib. de septem sinodis conc. Cal
cedonense a Marciano Imperatore ex autorit.
leonis pp. primi ut dixit Gelasius pp. in epla ad e
piscopos dardaniae in quem sensum accipio textum
in c. 3. 17 dist. in c. Sabeo ... 6. in c. ... 7.
16. d. in c. Adrian. 22 in ordie. 63. d. in c. contumacia
5. in ordie. 11. q. 1. in c. futura in 15. 12 q. 1. Et si
dicas cur tunc n. solus pontifex conc. [illegible] indi
xit respondeo n. fuisset tamen sine autorit. impera
toris conc. exactum n. fuisset futurus ratum
apud xpos cum ab inicio nascentis ecclae id ab apos
tolica dependere autorit. ut dixit B. Athana. in
epla ad agentes vitas solitarias et ex vetustate ea
tione observat Baronius d. fol. 282 sed ex illi
is iustissimis rationibus primo quia tunc adhuc vigebat
l. illa imperalis qua prohibebat collegia et frequen
tes hominum conventus sine imperali autoritate fi
eri eo quod metuerent Imperatores ne seditio
ali quis oriret ut colegi pot ex l. 1. ff de collegiis illicitis
ley conventicula C. de epis et clericis quos ad nonn. propo
sitos expendit Belarminus d. c. 13 antiquitus enim
conventus xpnor. vetitos ex traianiae edicto et in faci
entes supplicia irrogata testat. Plinius lib. 10 epla 97.
Un. ad irrogandum supplicium martires interrogabant ut
refert in d. epla 97. an fecissent Eterias idest sodalicia
ut interpretat. Baroni. tomo 2. anno xpi 100. c. 8. et anno
xpi 104. c. 4. existimabant enim gentiles conventus xpnor. ee
quasdam conjurationes ideoque propere colligabant ...

D. Pareja

eucharistias ut refert Baronius dicto capite quarto
sive ad cruciatus martires interrogabant sub Diocletiano et
Maximiano. an fecisent collectam idest congregationes ut refert
Baronius tom. 2 anno xpi 303. c. 51. et ante sub Balerio
et Galieno in exilium ob religionem xpianam missus Dioni
sius epus alexandriæ in magna constantia signus fo
ret a conventu publice celebrando numquam abstinuisse
ut refert Baronius tom. 2. anno xpi 260 c. 24. sub
Constantio non persecutione sublata inter cætera bona illud
ecclesiæ obvenisse q. faciebant ~~conventu~~ frequenter epsorum con
ventus firmat Eusebius laudatus a Baronio tom.
3. anno xpi 314 fol. 101.

2a Ratio e quia etsi illa lex non fuisset cum impe
ratores eo tpre in magna pace quis terræ imperarent non poterat fieri conc nisi in aliqua urbe imperali
nullo alio ratio sinit ut in aliquo loco extoto ... conven
tus fiat sine licentia dni illius loci sicut etsi modo si ...
non fieret in terris Pontificiis sed in gallia hispania vel ger
mania sine dubio peterat consensus eius cuius e civi
tas vel provincia.

3a Ratio quia eo tpore conc generalia fiebant publi
cis sumtibus ... quo ad transvectiones epsorum ad lo
cum concilii vehebant enim equis aut vehiculis civitatum
sine ecclesiarum dispendio ut colligit ex epistola imperatoris
Constantini quæ habet in initio sextæ sinodi genera
lis Teodoreto lib. 2. c. 16. omnibus etsi epsis dabant alimen
ta ut firmat Belarminus quæ erant necessaria quia tunc
~~temporis~~ temporis ecclesia paupertate opprimebat ...
co ~~...~~ non ee aliquos casus in quo pot sine pontificis au
toritate conc. congregari ~~...~~ Primus e si
Papa existeret hæreticus licet enim summus Pont. tamquam
caput ecclesiæ non possit in fide errare in c. maiores de
baptismo in epistola a Gatonis ppe qua approbata e in
sexta sinodo gnri actione. 8. pot non errare tamquam par
ticularis persona in c. Anastasius. 9. 19 d. in c. nunc aut
7. 21. d. in c. si papa. 6. 40. d. et hinc congregat conc,

abecla

ecclesia quod possit excomunicare et deponere papam docent Castro diuersa hereticorum persignitio lib. 1. c. 6 et lib. 2. c. 23 Cou. lib. 1. variarum c. 10 n. 11. sic in octaua sinodo generali actio. 7 Onorius pp. anathematicatus e' uti firmant Cano lib. 6. de locis teologicis c. 8. ad fin. Card. in quaestion. lib. 4 q. 12 opinio. 2. Quod et si quoad Onorium ppam n' sit omnino certum probat tamen conc. in causa heresis posse summum pontificem iudicari uti obseruat Belarm. lib. 2. de romano ponti. c. 30
2us casus e' qn papa existeret cismaticus docet Belar lib. 1. de concil. c. 14, qr in cismatico nulla existit iurisdictio in c. si duo. 79 d. docent sumi pontifices Nicolaus 1. epla ad Michaelem Celestinus 1us epla ad Joanem antiochenum que extat in conc. ephesino thomo 1. c. 19. sic enim procedando cismate ut firmat Belarm. d. lib. 1. c. 8 aliqua fuerunt in eccla conc. congregata
3us casus e' qn sume necessaria eet concilij congregatio et eam ppa facere recusat Nam tunc ex aliquorum sent. cum pp. n' resistens herori uideat eum aprobare uidet de heresi suspectus in c. Error cum segq. 83. d. et ideo si aut pp. existente heretico congregat conc., sic etiam congregat in hoc casu ex euidentitate rationis ut resoluit Marcus Antonius in institutionibus canonicis lib. 2. tit. 3. n. 4. Sed uix credo hunc casum possibile ee n' enim ut considerant Turre in su. mala lib. 3. c. 8. Belarmi. d. lib. c. 14 credibile e' aliquem summum pontificem fore tam malum qui n' uelit conc. celebrari si aperte constat id ee necessarium eccle conseruationi et si talis de facto eet credibile e' q Deus qui ecclam conseruat uel eius mentem mutare uel eum de facto tollere extra hos tamen casus quando ppe autoritate congregat conc. ghle debet sumus Pont. personalit residere uel eius legatus residet aut personalit sumus Pont. qn conc. sit in urbe ut coligit ex c. 1. 23. d. c. Adrianus 22. 63. d. c. si qs docmata 25. q. 1. preside aut per legatos qn conc. sit extra urbe ut coligit ex c. 1. us quarta sardicensis 16. d. c. 2. 17. d. c. conuenientibus 4. 1. q. 7. id q fit qr n' uidebat conueniens ut caput sequeret

D. Parasa

membra cum potius e converso membra debeant sequi caput

legatus tñ in nomine Pontificis p̃sidet in conc. generali debet habere specialem mandatum c. 3. 17. d. absoluto q. concilium illud confirmat a pp. in c. significasti de electione, hac dum q. ē in conc, ibid. in Iunio tñ quod Vigilius pp. existens constantinopoli cum fieret in illa civitate quintus conc. glē no luit personaliter interesse, sed per libellum confirmat alta concilij ut escribit Focius in lib. de septem sinodis ait q. tº nostre ex toto orbe terrarum ad conc. Nicenus epos convenisse ex quo nata ad conc universale deuere convenire epos ex universo orbe idem probat in c. placuit 10. 18 d. in conc Romano sub Silvestro. 1. c. nono 3. docent pp. Iremistra epla ad Remigius Tertulian, lib. ad versus phisicos c. 13. et ratio ē qr cum ibi agat de negotijs totius ecclae deuent omnes convenire atenta regula capituli. b. 15. 8. q. 1. probat in ppue conc Riejense c. 7. id tñ intelligendum ē nº actuali p̃sentia Nam in nullo concilio invenio omnes orbis epos convenisse sed evocationem ut saltim omnibus innotescat conc generale congregate Sine uti observat Berlar. d. lib. 1. c. 17. septima sinodus generalis actione 6. iudicaveit [illegible] sinodus 3. constantinopolitanas contra imagines congregatos nº fuisse gnale qr evocatio eporum nº fuit gnalis dixit que ex gnali evocatione omnes epos venisse ad sinodus, lz nº omes venerint ut satis colligit ex sinodo Romana apud Ant. Aug. d. lib. 5. ttº. 5. c. 1. Cap obligatione atenta in consecratione epi solemniter iurant venire ad sinodus in c. ego eum deinde iurando et nº veniens suspendit in ecclae Santiolo quas congessit Ant. Aug. 5 lib. 4 ttº. 65 c. 3. 15 et 22 repellitur a comunione in c. sigs 12. et 14, 18 d. in conc. obtrahenti canone eb. Turonenb. 2. c. 1. excomunicat per annus in conc Toletano apud Ant. Agusti d. ttº. 65 c. 10 a propria sede repelit in conc. Cartaginensi 3. c. 43.

usu hi eccla receptum e ut ad conc; gñle ex mayori par
te provinciarum xpianorum epi adueniant, si hi in oriente
celebretur conueniant. Orientales & ex occidente mitant
a Romano ponti° qui supleant uicem aliorum ut seruauit eccla
in conc. Niceno primo in quo ex Occidente interuenerunt tres
epi & duo presbiteri idemque seruet si fiat in occidente fraui
ex Oriente ueniant ut satis constat ex subscriptiobus con
cilij lateranensis sub Inno. 3. Lugdunensis sub Gre
gorio. 10. Vienensis sub Clemente. 5. Tridentini sub
Pio. 4. preter epos aût solent interuenire in conc. inferi
orum prelati aliorum. 15. conuenerunt apostoli & seniores in c.
1. 23. d. in c. Adrianus 22. in c. sequenti 63. d. in c. bene
quidem 96. d. in c. conuenientibus iuncta gl. 70 monachi 1.
q. 7. in c. ad sedes 35. q. 5. in c. ex re de priuilegijs in c. ad aposto
lice de reiudicata lib. 6. Ad prestandus consilium — quia tri
soli epi habent sufragium decisibus conc. dic congregatio epis
coporum A Cipriano Agusto & Hieronimo uti obseruat Belar
minus d. lib. 1. c. 15. —

Post conc. Nicenum secunda sinodus dic constanti°
politana. 5. & in c. 1. 10. & 2. 16. d. in 5. sinodo gñli ac
tio 2. in epla sinodica Teodosij qua extat in 7. sinodo
gñli actio. 3. — Siue inmediate post Nicenos recenset Con
tantino politana in c. 2. & 3. sidus. dis tinctionis alia re
fert Anto Aug. d. lib. 5. tt° 11. Haec sinodus Constanti°
politana celebrata fuit sub Pp. Damaso imperante
Theodosio seniore n anno xpi 383. ut refert Couar. d. usu
2 sed anno xpi 381. mense mayo uti firmant Sanderus lib. 7
de uisibile monarchia eccla lib. 7. folio 333. Baronius to
mo 4 annalium fol. 427. & satis constat nam initio ipsius
dic an sinodus congregatam hera 419 que in dictum
annus 381. in cidit uti obserbat Salaza d. c. 1. pag. 7.
Vni° simplus in lib. de septem sinodis in ter primam et Sanc
2am. sinodum ponit in terbalum 56. lesanorum sic 325
anno quo fuit celebratum conc. Nicenum addas quinqua
ginta sex numerabis 381. quod maximam dificultates
habet nam in hoc medio 56. annorum in uenio conc°. celebrata

D. Paresa

sicut sub silvestro 1°. Romanus, et liberinus Oungrante Arelatense sub julio 1°. Antiochenus sardicense Alexandri° sub felice 2°. audiacenus quae extat prim° tomo concilior. Sixti 5. et in cor. summa et apud Jouerius clase 1. folio 10. et clase 2. a folio 3. quod etis firmat Genebrardus lib. 3. conographie a fol. 414 et si dicas ex nris 70ª Jaure de conciliis generalibus obstat fuisse genel. Romanus sub silvestro 1°. ut colligit ex Bocchio d. fol. 10. [illegible] Sardicense ut firmant Sanderius, d. lib. 7. pag. 322. Baronius tomo 3. anno xpi 347. fol. 488. et satis colligit ex eius cano. 22 dicens universa quae constituta sunt ecclesiae in universo orbe diffusa et diat Nam ad Conc. Rom. respondeo illud fuisse a silvestro 1°. celebratus ut magis autoritate appª confirmaret conc. Nicenus ubi observat Baronius tomo. 3. anno xpi 325. fol. 288. ideo magis e apendix Niceni quam aliud conc. Vne consulto omitit. 3. de sardicensi aut Isidorus verbum nullus qz nihil nobius addidit conc. Niceno ut firmat Baronius d. anno 347. fol. 496. sed illud confirmauit absoluit qz Atanasius et Marcelus damnatos ab arianis et damnauit Liberinus ut refert Genebrardus d. lib. 3. anno xpi 345. et qz epi ad eius congregati [illegible] celebrauit a prin. congregati n° permanserunt discesserunt em qui entales qui erant. 70. seorsim facientes conciliabulum in quo statuerunt docmata Arrij uti referunt historia tri partita lib. 4. c. 21. Nicefocus lib. 9. c. 12. 2ª g° sinodus Grris sic em apellat in eius epla sinodica scripta ad Damasus ppam. fuit constitino politana celebrata n° a 140 patribus ut ex Isidoro et Dinona refert Ant. Aug. d. lib. 5. tit° 16. c. 5. sd a 150 patribus ut dr in c. 1° 8. 2. 16 d. et in 5ª sinodo grri colatio 8. definibus capituli post prin. in 6 sino grri actio 17. in definio. refert Tesdorus Herosolomit. in epla sinodica quae exat in 6tima sinodo grri actio. 3. contra Macedonius Episcopum constantino politani qui imperante constancio anno xpi 359 spiritum s. ce minores patre et filio et n° eius dem substantiae sed meras creaturas asserabat uti referunt Prateolus lib. 11. de viti

et aldil

et sectis haereticorum n. 1 —— Coua. § n. 2 in suo maece
donium arrianis consensisse constat ex D. Basilio lib. 2.
hic Eunomius condenata quod a haeresis Nestorij et receptus
simbolum Nicenus, sed cum in eo parcius de diuinitate spiritus s.ti
actum fuisse placuit addere aliqua quae aduersus omnes haereti
cos eiusdem spiritus s.ti una eademque cum patre et filio di
uina substantia praedicaret idemque dns dr ut refert Baronius
tomo 4. anno Xpi 381. fol. 430 et quod ex patre filio
procedit ut refert Belarminus lib. 2. de Xpo c. 25 facto sin
bolo quod postea e ab eccla recitatum in conc. Calcedonensi
actio. 2. in 5a sinodo gnli actio. 6. in hoc tn conc. nullus
adfuit occidentalium eorum cum Roma sinodum cogerat Dam.
Papa ad eas quas inuitauerat Orientales quorum excusatio.
accipiens Orientales sinodum cum Romana coniungens utra
utrumque unam ecumenicam eamque Constantino politanam p
nunciquit ut refert Belarmi lib. 1. deconciis c. 5 unde eam
male romanam nominat Genebrardus. d. lib. 3. in hac ets
sinodo firmat Jacobatius. d. lib. 1. an. 53. suasu Teodosij ecclas
constantino politanas factas patriar calem huius oppinionem
esti confirmare conat ex epigraphe tx in c. 3. 22 d.
falsa tn e cum eccla constantino politana dignitates patri
arcsalem n' obtinuit usque ad 2m constanti politanas celebra
tam sub Papa Vegilio 2o Justiniani imperatoris anno
is uti refert Baronius tomo. 7. anno Xpi 541. fol. 316.
Nam canon relatus in d. c. 3. uti obseruat Onufrius in a
notationibus ad platinas in bonifacio 3. e sub positiuus et aque
ei confictus unde e sumo cum iudicio in decreto gregorio
ei capitulo adiicit hac nota Canon hic e ex iis quos apostolica
Romana sedes aperit. et longo post tempore n' recepit edidit
aut hac sinodus 3. canones quorum autor fuit Nectarius Episcopus
constantino politanus uti obseruabat Jacobatius s. in de quae emenda
bis literam tx in d. s. secunda sinodus nam ubi codices habent
Codices nectarij Alexandrini restitue cum Alaba supr. § 7. col.
Nectarij constantino politani ea errore fuit quod inter alios eo conc. inter
uenerunt Nectarius constantinopolitanus et Timoteus Alexandrinus cod...
cumque uitio unius dignitas e alteri aplicata ——

3a aut sinodus gnlis in epheso minoris asia urbe mariti
ma congregata e a Celestio pp. i. imperante Teodosio iuniore ut dr
§. et in c. 3. huius d. in c. sexta s. §. in c. 1a s. 3a 16 d. e tn discordia
circa annum ut colligit ex Couarrubia Alaba et Belarm. s. ego tn ma
gis accedo Baronio tomo 5. eas collocante anno Xpi 431. in hac s.

sinodo n̄ intervenerunt centum epi ut ex bulgari libro d. capitul.
6.o §.3.o deduxit Con. S. nec 190 ut ex collat.e Cuscenij notavit
Baronius, nec 300 ut ex d. c. 1.o §. 3. deduxit Alaba. S. sed 200
ut dr̄ in epla Teodorij hierosolomitani quam s citavit et in alia
sinodica cuius meminit Baronius d. anno 431. fol. 566 quos
patriar.cales obtinebant Cirilus Alexandrinus obtinens in conc.o lo-
cum celestini Papæ Joanes Antiocenus Jubenalis hierosolimita-
nus ubi observat Belarm.s d. c. 5. et constat ex colectio. Teodori
peltani tomo. 2. c. 1. quæ extat 1.o tomo concilior. sixti s. quæ
congregata fuit contra Nestorius qui uti referunt liberatus in
brebiario. c. 4. Prateolus lib. 12 de vitis et sectis Sanchez
c. 4. duas in xpo ponebat naturas duas siquidem in eo debebat
personas unam divinitatis alteram vero humanitatis nec
unus xpus in deitate et humanitate sentiebat sed separatim
atque seyuntim alterum docebat ee filium Dei alterum fili-
um hominis quapropter Beatissimas virgines Marias n Dei
sed hominis tm̄ appellabat diffinitus qui fuit in conc.o manet
in duabus naturis unam domini nr̄i Jesu xpi persona ut
dr̄ hic

exornant Juarez tom. 2 in D. Thom. disputa.e 1. sectio.e 1. col. 2. Be-
larm. lib. 3. de xpo c. 6. col. 4 Canisius lib. 3. de Beata vir-
gine c. 19 recepta quoque e in eo conc.o epla Cirilij ad Nestoriu-
um duodecim capitulis seu anathematismis quem Cirilus e-
diderat in conc. probinciali Alexandrino ante quam coge-
ret conc. Ephesinus Vn.o ista duodecim capitula postea
addita sunt tanquam concili glis in d. c. §. 3 in conc.o
Romano celebrato sub Martino. 1.o cuius meminit Belarmius.

4a sinodus glis congregata e Calcedonia urbe
Asia n̄ procul a bosphoratio quas Justinianas. 3.ai nominat

Curopulates lib. de officialib. constantinopolitanis sub leone pp. i. et Marciano Imperatore anno n. 443 ut uoluit Platteolus lib. 5. di sectis et uitis Sareticorum c. 24. sed anno 451. uti observant Couar. 5. n.º 4 Onufrius apud Belarmi. d. c. 5. Baronius tom. 6. fol. 171. in qua interuenerunt n.º tri sexcentus patres ut dixit, leo pp. 1.us epistola 50 ad epos Gallia sed 630 ut dr est et in d. c. sexta §. 4 in d. c. 1 §. 4 in epistola Sophronij Jerosolomitanij quae extat in 6.ª sinodo generali actio.e 2. post medius. Ur.e cum in prima actio.e concilij Calcedonensis n.º misi 345. epi scripti legant dimidias fere partes in actis quae extat desiderari certus est uti obseruat Baronius tom. 6 anno Xpi 451 n.º 55 in hac q. sinodo dannata fuit iterum Saeresis Nestoriana et maximo conactu euersum est et cutichetis abbatis constantinopolitano edoema qui aserebat in Xpo post incarnationem una tm fuisse naturas diuinas et carneo conuersas in Deitatem ut in euchoristia pan. panis per consecrationem conuertit in corpus Xpi uti referunt Belarminus lib. 3. de Xpo c. 2 et 3. Couar. d. § n.º 4 et diffinitus de fide in Xpo post incarnationes duas integras et perfectas naturas diuinas et Sumanas quo quidem sine ulla confusio.e et uel permistio.e in una persona uerius subsistat quod etiam ab ecca diffinitus est in conc. gnli. 5.º canon. 2 in Lateranensi contra Monotolitas & celebrato sub Martino. 1. actio.e ultima can. 4. y 6. Toletano 6. c. 1. Sispalensis. 2. can. 13 probant Taraßius in epistola ad epos Antiochia quae recepta fuit in 7. sinodo gnli actio.e 3. Gelasius pp. lib. de duab. naturis Xpi in eo qd conc. Ephesinus Nicenus constantinopolitanum simbola confirmatur et et dr anatSema Nestorio Euticheti ad q Diascolo ut refert Baronius tom. 6. anno Xpi 451 §. 107. et 115 et tom. 7. anno Xpi 533 fol. 184, acta qq in eo conc confirmatur a leone pp. 1. epistola 57. ad Marcianus et epistola 59 ad sinodus calcedonense D. Gregorio pp. lib. 7. epistola 6. ad Brunichil de admitiitur q edito Justiniani cuius minit Baronius tom. 7. anno Xpi 528 fol. 15 —.

D. Parè Jal.

In s. sinodus etimologiam uocis ~~sin~~ sinodus quam ponit D. Sido. & sequit Sanctarius 5 lib. 1. n.° 8. in ea q. significatio usurpat a Tucidide lib. 5 et 8 et congressus sinodias uocat Cicero ad Atticus lib. 10 epla, 196. et lunæ congressus cum sole quem nos interlunius sinodius apellarunt in grecis exemplaribus Plutarcus in romulo Aristoti. lib. 2. de generatiōe ipsam lunas in coniunctiōe sinodicas uocat Julius firmicus lib. 3. c. 6. usurpat aut in ttis conciliorum p congregatiōe concilij seu agentius duxe ad ecclas sume expectante quo in sensu n inuenit hæc uox in scriptura sed loco eius ē uox sine drion ~~et~~ ual sinagogi uti obserbat Belarmin. lib. 1. concilij c. 3. in fin cui accedit Maldonatus super Matheus c. 10 n.° 17. in uenit aut. i. in canone 38 apostolorum et post apud Asebius lib. 5. historia ecclestica c. 23.

In tx ibi cetus sumit pro consensu in l. qui cetu ff ad leges cornelias de sicariis apud Virgilius s. aeneido lata conplurami licto xa cetu & multitudine in l. 1. ff ad l. Juliam magestatis in l. qui coetu. s. ff ad l. Julias de ui publica in epigramate 43. catulli quo in significatio uocem conuentus accepit Teofilus in s. eadem instit qui et quibus ex causis manumittere non possit in proem instit. de sacerdotibus quae fiebant publice [illegible]

D. Paressa

ad c. 1. distinctioni 15.

Proprie tamen ut difinit Seneca controuersia 8. lib. tercio ...
titudinis magna ~~[illegible]~~ nomen e coeuntis ex ...
In gla apostolus e sermo de apostolico simbolo quod ...
a Clemente pp. 1. epistola. 1. ad Jacobum fratrem dni, conci
Tridentino s. 21. l. 1. tt. 3. partida. 1. quod nihil aliud e quam
breuis confessio detruncans haereticorum opiniones ut ait ...
pp. epistola. 13. ad Pulqueriam retentum usque in eccla Ro-
mana et non mutatum ut in alijs quae romana eccla numquam
fuit ut aliae. Haereticus ... docet Baronius to. 1. anno
Xpi 44 c. 16. Vocat autem simbolum i. qui ut dicit in conc.
Magontina 1. can. 45. e signaculum fidei sicut enim an-
tiquus miles desera cognoscebat ubi obseruat Cornel. lib. 2.
aduersariorum c. 9. ita xpianus recitatione simboli ut ait
Rufinus in professione fidei — 2o qui simbolum pro-
prie e foedus in quo omnes conueniunt ut docet Nebrisensis
in quinquagena c. 9. Unde simbola facta conuenta dicit Fa-
bius Ediscerni quod apostoli in uarias prouincias quasi in ...
fides conuenientes fecerunt simbolum ut dixit s. Augus.
apud Baronium s. c. 15. Non tamen accedo rationi glo. qui ...
nita et lex i. tt. 3. partida. 1. Baronius d. c. 16. Durandus ...
tionis eccla lib. 2. c. 24 no 6 credunt unumquemque apostolum ...
... articulus fecisse uerius tamen existimo cum Aragonio
2. 2. q. 1. art. 9 in quolibet apice omnes conuenisse factum
e autem ab apostolis simbolum et non literis mandatum propter
Judeos qui lucri gratia ut dicit alto 19. 2a. ad Corinthios 11. se
xpianos simulabant ut eum simbolum omnes ignorare nisi
qui ex apostolorum ore didicissent uti referunt s. Rufinus
Baroni, et Durandus. Unde primitiua eccla tempore bapti-
zati in signum baptismi recitabant simbolum ut refert s.
Dionisius lib. de ecclesiastica hierarchia c. 3. Ne forte reciperentur
finita missa cathecumenorum de qua e tx in c. de his 359. 3.
in c. episcopus de consecratione d. 1.

Ad tx in c. sicut elsegun-
do

~~ad~~ Hic tx sumptus ex D. gregorio pp. lib. 1 registri fi. ...
24 ex n. 16ta. 1. Core generale recurrendum sicut ...

idem probat autoritᵉ. tx in c. pcedenti §. intercetera in
c. postreans Lacioneȝ. 11. de exemuniacioᵉ. Rationᵉ. 1ᵒ. qr
in conᵒ glali si quid agit ad Diuinaȝ refert uoluntatem
ut dixit Constantinus magnus apud Niceforeuȝ lib. 8. c. 25
2ᵒ qr omne statutuȝ conci glalis dictandus ab spiritu
5. actoꝝ 15 in c. sille. 50 dᵉ. in 5ᵃ sinodo glali colatioᵉ.
8 in diffinicioᵉ. 3ᵗᵃ tria capitulᵃ. in preinᵒ in conᵒ toletano
8 c. 2ᵉ docent leo ppᵃ. primus epistla 63 et 8s Exingius
rex hispaniæ in alocutioᵉ ad patres prefixa concᵒ toletā.
13 inde recte dixerunt conc. Aurelanense canᵉ. 32
Cicilius Alexandrinus in epla ad Joanes Antiochenuȝ.
qua lecta ē in 4. sinodo glali actioᵉ. 1. in conᵒ n sequit
Somo sd spiritus Dei facit tx in c. 2ᵒ. 24 q. 1. in c. igitur
25 q. 2. inde interpretor primo tx ad galatas c. 2 in
quo Paulus testat petruȝ n ambulasse ad ueritateȝ euangelij
intelligentiæ euangelij idest conilij numquam cm Petrus
contrauenit pcepto xpi sed obseruans cibos equales faciebat
contra determinationes conilij celebrati actoꝝ 15 docet Abulen
sis in pfatioᵉ. super Matheum q. 15 et 2ᵃ pᵃ. Defensorij c. 22.

2ᵒ cum Alberto pisio lib. 1. ecclesiastica Jerarchia. c. 2
interpretor tx. in Matsei c. 26 et c. 28 ubi euangelius sumit
n pro historia alicuius euangelistæ sed pro doctrina ueritatis inde
predicatio apostoloꝝ uocat euangelium ad Romanas c. 1. et 6. 1.
ad corint. c. 4 et 9 et ipsi pdicatores euangelistæ actoꝝ c. 21. ad
ephesios c. 4 docet Maldonatus in pfatioᵉ. super euangelia
c. 1.

3ᵒ interptor tx in conc Toletaᵒ. 3. c. 2 in conᵒ seno
nensi celebrato sub Childerico rege in preiᵉ ubi conilij
senta diuinaȝ apellat atenta saltim equiparatione facta
in tx nro ex qua conciliorum decreta uocant diuinitus ins
paratas constitutiones Nicolaus pp. 1. epla ad micalem
constitinorum politanum ·f· sinodis glis actioᵉ. 3. aduertes
tn cum Belarmiᵒ lib 2. conilijs c. 12 uocem sicut uox ita
q sonare similitunes n equalitateȝ ut illud matsei. 5. esto
te perfecti sicut pater uester celestis ē perfectus ~~qa~~
qr in ueritate maior auctoritas sacra scriptura
quam conilij ut docet Graciā. in c. fin. §. sed autoritas

Pare ī.

3ª q. 2. inde Gelasius pp. in c. sequenti p̄ st sacras ...
iubet ...xi conc. in sacra enim scriptura nullus potest
error et si afirmet aliquid particulare ad conc in iudicio p-
ticulari pot uti observat Berlami d. c. 12

Quarto interpretor tx in c. cum Marthe §. fin de celeb.
missar ubi summus pontifex afirmat sacram scripturam dici
in juriam facere martiri qui orat p martire ut dicamus ubi per ex-
tensionem vocari sacras scripturas dispositus in conc. ut voluit
Canus lib. 5. c. 5. q. 3. vel ut ego verius existimo quod dixit D. Aug.
sermo. 17. de verbis apostoli qui liber dr sacra scriptura quando
das similitudines sacre scripture unecat incede ex quo
eplas decretales inter sacras scripturas recenset tx in c. in canoni-
cis 19 d. uti observat Belarm. §. vers. dico 2º

Inde ets deduco. 1.us ad doctrinam ecclae tamquam ad librum
fides recurrendum quod pbat D. Aug. lib. contra eplas fundamen-
ti c. 5. dicens evangelio n̄ crederem nisi me catholicae ecclae co-
moveret autoritas n̄ enim D. Aug. afert maiorem esse autoritatem
eccle quam evangelium sed ab eccla edoceri quod nampe vere
et legitimum evangelium n̄ enim crederet D. Aug. evangelio Ma-
thei vel Joanis nec nos crederemus nisi ~~...~~ eccla evinc
de canonicis scripturis cat. q interpretatio indicare docuit scrip-
turas illas ee divine veritatis dicit Baradas lib. 1. super
concordias evangelicas c. 17.

Deduco 2º cum Turrecr. in summa de eccla lib. 2
c. 58 Cordo. in questionario lib. 4 q. 1. proposi. 9 Aragonio 5 ...
2. concil. generale legitime congregatu. et a summo Pontifice confirma-
tum n̄ posse errare in pertinentibus ad fidem nec in pertinentibus
ad mores quae deductio pbat primo ex tx 5 in quo D. Greg.
pp. conc. equiparat evangelio facit quae in eo fundamentum fidei
sed evangelium errare n̄ pot. cum in eo evangelistae ut dr 2. Petri
c. 1. spiritu s. inspirante locuti sint ergo et conc. ad quorum con-
cuciones animum apellens D. Grego. Nazianzeno. 1. eplā ad ...
querid. cum apollinaristae negarent se ee sereticos et di-
cerent se in quadam conc. catsolico receptos ait ostendant di-
et nos aquiescemus perspicuum enim erit eos recte doctrinae
asentiri

2º ex testimonio relato in c. fin. 20 d. in quo dr xpum
asistere in medio concilii docendo omnes veritates ut dr Joanis
16 ex quo coligens conc. gele, n̄ ee errori ei onoxius subiungit
D. Athanasius in epla ad epos afaicanos verbus dni per ecume-
nicam Nicae sinodum manet in aeternum. vel apostolos concilii
celebrantes

4 Sini eet concilij generalis judicium infalibile posent merito reuocari in dubium omnes dannati hereses libri scripturae recepti actamdem nullum eet in eccla firmum iudicium quae cõclusio ad conc. prouinciale vel epple au toritate summi pontificis cõgregatum extendenda ẽ qr summus Pont. uices autorit.e nihil conc. errare n̄ pot in c. maiores de baptis. in 6.o sinodo gnli actio.e 8. exquo s. in Soe conc.o sicut in gnli dñ diuinitus inspiratum in conc. apostolorum celebratum actorum 15. quod fuisse prouinciale Petri autoritat.e cõfirmatum pbat Banez 2. 2. q. 1. art. 10 dubio 3. conclusio.e 2. pbat ets in 7. sinodo gnli actione 3. Vnde sicut ad confundendas heresim ẽ eccla ultimum judicium conc. gnle legitimum cõgregatum sm Diuus Aug. epsla 162. ita ets ẽ conc. particulare a sũmo pontif.e cõfirmatum ultimum iudicium s hereses heresis Palagij dannata ẽ in conc.o Melebitano cõfirmato ab Innocentio i. Jobiniani et Eluidij dãnata fuit in conc.o Telensi cõfir mato a Papa Siricio prisciliani dãnata fuit in conc. To letano. i.o cõfirmato a Papa leo. i. — Est tñ dubium an veniens õ propositiones diffinitas in Soe conc.o sit hereti cus in qua partem afirmatiuam tenet Banez d. dubio

2.º stat q. decissa 3 Petreus Oxumensis pro conc.º co
pluteri congregatis per Alfonsum Carillo Archiepus
Toletanus de mandato Sixti pp.ª 4. cuius acta extant
in suma concor. in decretis sixti 4. Negatiuas aut mi
nus recte docet Belarm. d. lib. 2. c. 5. ex eo

in Leonis primi epsla 22. 23 et 24 et constantino. 2.º sub
Copronimo a. 358. epsis celebratum falso nuncupatum septima
sinodus oecumenica difiniens xpi et sanctorum imagines auo
landas damnatum fuit in 7. sinodo gnli actio. 6. in prin.º
co fetauionis t. un.º leo pp. 9. epsla ad Micaelam constantino
politanus c. 22 nefandam sinodus apellat et sacerdo
tes orientis in epsla ad Tarasius qua refert in d. 7.ª
sinodo gnli actio 3. execrabile q. sauam et adulterinas
no
sinodus

sinodus vocat Pisanus congregatus ab imperatore et rege galie reprobatus e in conc lateranensi sub Julio 2. ss. 2. et 3. Deduco 3. in illa questione an conc generale sit supra pp. in qua p. negativas veriores iudico ex tex. in c. nunc aut 21. d. epistola Nicolai. i. ad Michaelem constantinopolitanum sicut tex in c. significasti de electione cum his que refert Belarmi 5. a c. 14 p affirmativa quam post Panorm. in d. c. significasti n. 3. defendunt Nicolaus cusanus lib. 2. deconcordancia canonica c. fin. Abulensis super Matheum c. 18. q. 108. 2a p. defenso xij. c. 68 expendit txm qui dum equiparat conc. euangelio papam subditum relinquit conc sicut euangelio in c. sit quidam 25. q. 1. Non recte tn qr ut acute observavit verbum, sicut, 5 notat aliquam similitudinem si vero equalitates un. Sumus pontif. qui n pot dispensare 3 m euangelium in c. cum inferior de mayoritate et obediencia pot dispensare contra concilium in c. proposuit de concessione pbenda cum concili, cuius superiores recognoscat in conc. Calcedonensi actione 3. in 8a sinodo generali actione 7. et sic a conc generali ad sumum pontificem apellari constat ex Jelasio pp. epistola ad epos Dardanie leone pp. i. epistola 25 ad Teodosium Un primo ad conc constanciense ss. 4 dum diffinit conc. generale habere a xpo immediatam autoritatem cui tenent obedire omnes etiam si papalis dignitatis existat respondeo cum Belarmino d. lib. 2. c. 19 id n diffiniret conc. gele sd tpre cismatis qn
nam dubius pp. habet pro pp. et proinde supra illum habere potestates, n e habere potestates in pp. et conc. Basiense ss. 31. diffiniens de fide concec s pp. s non judicat legitimus, un. hoc decretus rejectus e ab Eugenio pp. ut patet ex eodem conc. basilensi ss. 32. conc. enim vasiliense licet legitime leone pp. 10. in conc latera: ss. 22. concic. vasiliense lz legitime inceptus fuit postea tn

D. Pareja

Cum Eugenius pp.ª deposuit et Felicem elegit n. fuit eo' ilius eccle. Sed conciliabolum sic enim apellat in conc. Lateranensi cuius meminit Belarmi. lib de eccla militante c. 16 — 2º concilium Sirmien se literis datis ad Felicem deposuisse liberium pp. ut refert Solomenius lib. 4. c. 14. respondeo congregationem Sirmiensi n. fuisse conc. sed. fuisse conciliabolum Arrianorum quo actum ab Imperatore constantio contra Fotinum ideo q. nullius auctoritatis uti observat Baronius tho. 3. anno xpi 357. fol. 610

Tercio tx. in c. contra statuta 7. eandem 25. q. 1. Nam debet intelligi. Primo in pertinentibus ad fidem in quibus Papa n. pot. dispensare contra conc. sed tenetur obedire n. ut superiori sed ut ueritati per spiritum s.tum reuelata docent Turrecrem. in suma lib. 3. c. 46 Cordoua lib 4. q. 6 — 2º intelligit generalis ut n. potest dispensare r.ª causa n. existente argo. tx. in c. 2. 9 dist.ª docet Turrianus lib. 3. de potestate Romani pontificis contra conc. ad fin. licet enim sumus Pontif. ex plenitudine potestatis ualeat dispensare contra conc ut resoluunt Turrecr. d. lib. 3. c. 54 Couarru. in 4. 2. p. c. 6 § 9 nº 6. Oportet tn. quod adsit r.ª causa iustificans dispensacionem argo. tx in c. requiritis. § ni si rigor 1. q. 7 alias sumus pontifex peccaret contra ueniendo legis sua argo. tx. in c. 2. 9 d.e s. ad 3. et q. 97. art. 4 Panormit. in c. de multa nº. 9. de prebendis Berojus in c. quae in ecclesiarum.

nº 19

nº 19 deconstitucionib9 — Papa tñ pot seu mittire conciliu iudicij ñ coactibo sd directibo in c. mandastis. 10. in c. auditus 18. 2. q. 5 in c. nos si ī incompetente 4[?] 2. q. 7. docet Belarmi. lib. 2 deRomano ponti fi. c. 29 in solutiõe. ad 6 in uenio tñ nec hunc eptus ausos indicare Romanus pontifi. facit tx. in c. nunc aût 7. 21. dº. Vnº. in conc. epsorū celebrato sub Sinmaco omnes epsi dum subscribunt firmant se totus iudicium Deo relinquere uti obserbat. Belarmi. lib. 2. deconcilius c. 18.

In tem ibi quintus quoq;

Quinta sinodus gñlis quae alio nomĩe dicit conc. constantinop. 2º qd constã tinopoli celebrata ē habet scrupulus circa annus nam male firmat congregatam fuisse anno xpi 536 Alaba de conciliis p. 1. c. 1. nº. 5. anno xpi 538 Jacobacius f. lib. 1. nº. 5. anno xpi 552 Genebrardus lib. 3. conografia, uerius tm ē celebrata anno xpi 553 Vigilij ppª. anno 14 Justi niani anno 27 ut firmant Belarminus lib. 1. deconcilijs c. 5 Baronius to 7. fol. 423 et sic post consulatus Basilij ut habet in eius concilij prinº quo anno infas tis nullus consul extat ut obseruat Nufsius in commẽ tariis ad lib. 2 fastorũ fol. 311 est tñ obseruandum cum Alaba dicto nº. 5. hoc concº. habuisse continuas sesi em temporibus Agapeti Silberij et Vigilij Romanorũ pontificium cum ex ipsa constat ceptam sub Agape to sd qd capitula edita sunt sub Bigilio ab eoq; per libellus confirmata ei tribuit uti obseruant

D Pace Ja

Nicaforus lib. 17. c. 27 Baroni. 5 fol. 457, in numero tn̄ epsorũ ē etiã scrupulus nam aliqui existimant tm̄ centum patres cõ uenisent eos uero credo cum Jene beardo et Jaesbacio 5 conuenisse epos. 165 congrega ta. q.º fuit contra errores Origines ut firmat Baronius eius errores recensens tõ. 7. anno xpi 538 a folio 310 contra Antenius presulem constantinopolitanus ut testat Jenebeardus 5. in ea q.º primo dãnata fuit Soerisis Antini et Seuerij qui ut refert d. 1. 5. aserebant Trinitates ẽẽ crucifixas dannatus etiã ē Teodorus mopsus tenus qui sus citauit Seresim in uentam a Cerin tio receptas a Nestorianis aserens in filio duas personas constituendas alius q ẽẽ Deus uerum et alius xpus referet Baronius tomo 7. anni xpi 586 fol. 673 et etiã dicebat Beatissimas Virgines Marias n̄ fuisse matrem Dei ut refert ~~ut~~ in. c. prima. 10. cnodes S. quinta. 16. d.º contra quem in conc.º sanctus fuit primo xpo dño ẽẽ tamtus unam personas ex duabus et in duabus naturis subsistemtes ut patet ex ipsius sinodi actio.º 8. can.º 2 idemq diffinit in conc.º Calcedonensi gñli actio.º 5 in. 6. sinodo gñli actio.º 4. et 17 confirmant Joarez super tercias p.es tõ. 1. disputa.º 7. section. 3. col. 4 Belarminus 1 lib. 3. de xpo c. 6. Maldonatus in illud Joanis 1. sine ipso factus ē nisil. statutus etiã ē Beatissimas Virgines Marias fuisse matres Dei quod etiã sanctus fuit in. 8. sinodo gñli actio.º 10 in diffinio.º et antea in. 3. sinodo gñli ut in c. pcedenti obseruatuit Origines etiã et Teodorus mopsus tenus iam mortui anatsematicant, ut refert Nicolaus pp. in epla ad micsaeles constitipolitanus et postea esacrant a Tarasio in epla qua extat in. 7. sinodo actio.º 3. Vn.º in preato spiritua li citato a 7.ª sinodo narrat reuellacio qua Origines uissus ē in pcena ignis cum Arrio et Nestorio uti obseruat Belarminus lib. 2. depurgato.º c. 8. col. 4. rectitata ē etiã in sinodo sent.ª 5 sibe epsla et Teodoriti, scripta in qq Beati Cirilij fides reprsendit ad calcem

uero cinc.ª

uero sent.^a posi a habent duodeum anathematismis
Nestorij et Eutichetis Sarcitis ut refert Baronius
d. anno. 553 fol. 423 quod etiam factus fuisse in
3. sinodo gnli insinuat tx in d. c. 1. §. 3, ex
tant q in hac 5.^a sinodo approbato statuta facta in
4 sinodo gnli ut firmat Grego. neocesariensis apud
Ant. Augustinus epitome Juris pontificij lib. 5. tit.
19. c. 3 Universa q. hac 5.^a sinodus abeata
recepta fuit in c. gm 16. d. in 6 sinodo gnli
actio. 4 in 7.^a sinodo gnli action. 17. indifinitio.
in sinodo celebrata in Trullo apud Dibones. p. 4
c. 123. a Grego. pp. i. 5. et lib. 3. registri indic
tio. 12 epsla 37. ad Constancium medilanensem a
Sergio. pp. apud Dibones. p. 4. c. 119 a Sofronio
Hierosolomitano epsla ad Sergius in sexta in 7.
sinodo gnli actio. 2. Unde in c. 6. §. 5.^a in
c. 1. aut §. 5.^a 16. d. cum in bulgaribus codicibus le
gat conc. hoc celebratus fuisse sub Julio. i. emen
dandus e cum palaba et Jacobasio. et exemplari
romano legendus q e Vigilio Nam tpor supputatio
atenta Julius. i. 180 annis ante hanc sinodum
decesit prec fuerunt in huic sinodo Eutichetes ar
chiepus constantino politano, Apolinaris patriarcha a
lexandrinus ut testat Jaboais 5. n. 55. et ut iam ob
servitcam Vigilius pp. per libelum confirmauit

Ad tx. in tali c. 5. Romana
15 distio.

Gelasius papa electus anno xpi 494 conuoca
tis setuaginta epis insigne decretus explicans
libros abeata recipiendos et non recipiendos edidit

D. Parcessa

Ad. c. S.ta Romana dist. 15.

in conc. Romano sancito quod decretum integrum extat in 2. tomo conciliorum Sisti quinti post episto las Gelasii Burcardo lib. 3. c. 217 diminute tamen et per omissa refert a Gratiano. Ŝ. ut antea ~~exat~~ extabat in decreto Jbonis p. 4. capit. 64. in Panormia lib. 2. c. 92 in quo uti observabat Covar. lib. 4 variarum c. 14 in princ. libros de rebus ecclesiasticis tractantes in tria genera distinguit Gelasius — Primi generis libri sunt qui canonici censentur, de quibus in princ. huius tex. et plenius in originali — Secundi generis sunt libri apograpphi de quibus. Ŝ. §. iam nunc — Tertij generis sunt libri apocriphi de quibus in §. ceterum quae usque ad versiculum confitemur esse damnata ubi finitur decretum Gelasii. quae vero sequunt in tex. a §. ceterum qui libri usque ad finem capitis nec in collectione Isidorij nec aliquo veteri codice Gratiani extant. auers. tamen in septuagessima refferunt sine autoris nomine a Burcardo lib. 3. c. 222. Jbone Carnotensi p. 4. c. 63 extant tamen exparsim in libro de diuinis officiis qui ordo romanus nuncupatur causa autem faciendi hoc decretum fuit ut Gelasius pp. ecclesias redderet a prauorum scriptorum contagione securas separans ut dicit Hieremie. 15. mundum ab immundo secernens preciosum a uilli uti obseruat Baronius tomo. 6. anno Xpi 494 fol. 490 —

Canonici libri dicuntur libri scriptura sacrae ab ecclesia aprobati et in canones diuinarum scripturarum recepti ut constat ex decreto Gelasii pp.ae apud Burcardum lib. 2. c. 207. c. quis nesciat. §. 9. d. in quo a prima magestate mcelle ostendit docet conc. Basiensae in ephsia sinodali ad calcem posita quorum librorum

index

in dex recenset ut a Gelasio pp.a apud Burcardus d. c. 207. ab Innocentio pp.a 1. epsla. 3. ad Exuperium c. 7. cum aliquo tamen differentia ponit in conc. laudiceno celebrato sub libero 1. c. 59 Cartaginen si 3. sub sirizio 1. can. 47. amplectendus tamen est in dex diffinitus a conc.o Trid. ss.e 4 quem erudite ex ornant Sixtus senensis lib. 1.o Bibliotecae s.tae Bri edonus lib. 1. de ecclesiasticis docmastibus c. 1. ab Sarreticorum calumniis defendit Belarminus lib. 1. de 7b Dei a. c.e 5.o ad sos libros obtinue legendos ex ortant apostoli apud Beatus Clementem lib. 1. constitutionum c. 6. et 7. recitandos in ecclia jubet capitulari in. caro. rolie magni lib. 1. c. 20 si libri antealios ponunt ut cognoscamos ante alios uene randos id quod merito quia sunt editi in mediata spiritus s.ti revelatione ut difinit in conc. trid.o ss.e 4. c. 1. docent Abulensis in prefatio.e super Mate q. 5. Belarm. d. lib. 1. c. 2. et Vn.e eos libros plena ueneraccionis eloquia apellat Beatus Dionisius lib. deecclesiastica jerarchia. c. 1. ~~quo~~ post libros aut ueteris et noui testam.ti ponit Jelasius pp. canones cociliorum quia in ueritate mayor est autoritas sacra scripture quam cocilij in. c. final §. Sec autoritas. 36. q. 2. docet dat Belarminus lib. 2 de cociliis c. 12. laxa tamen interpretatione per quam dam extensiones cocilius apellat euangelius in c. 2 ad galatas docet Abulensis s. q. 15 et 2. p. defensorij c. 22 ut apellat jus canonicum jus diuinum in c. in canonicis. 6. 19 d.a in. c. 1. diuixatio calienie in c. 2. des bilegiis lib. 6. Sina diuisiones concilij tridentini ss.e 5. c. 1. uers.o docentes uiro quatenus ~~ait~~ Sabet docentes et audientes sacram scripturas percipere fructus benesi.o 84

D. Paris[a]

In ausentia adius canonicos extensam uideo a conc. Coloniensi celebrato anno Xpi 1536 c. 7. bulla Eugeniana in serta in fine tex. vec si la gia p. aca demiae cuius etiam meminit Didacus perez in. l. 1. tt. 10 lib. 2. ordinamenti pag. 283 sancione eccle Toletane tt. de scolaribus congregatio cardinalium decissio. 248 ca bilicet ratio. qr cum ius canonicum descendat ex autoritate ueteris et noui testamenti in c. qualiter et qn el 2 de acusatio eo apellat ius diuinum in c. nimis diui iu. do cent Panorm. cons. 88 n. 2. uolu. 1. Felin cons. 18 n. 7. Gomecius tt. expectatiuarum n. 52 Rebufus in praxi tt. dispensatio de n. residendo a n. 24 N. in man. c. 25 n. 58 et 121 post concilia aut recensat Jelasius opuscula sanctorum patrumus ad cuius rei explicationes obseruo cum Cour. lib. 4 uariarum c. 16 n. 1. — Algio ograbos libros dici in ecclia catolica eos quos eadem eccla aprobauit ut publice legerentur ad edificationes fidelium n. tn haberent autoritates ad plena ea que ad fidem pertinent irrefragabili probationem n. ignoro tn Dm. Hieronimum apud Abulensem in plogo super Josue q. 17. Sixtum Senensem lib. 1. bibliotecae sancte fol. 17 etiam aliquos scripture libros agio grapsos dixi se Sebcaorius opinio atenta qui praeter legem et propsetas ceteros libros sic nominabant qua insignifice Dm. Hieronimum Tobias et Judic agiograpsos dixisse obseruat Belarminus d. lib. 1. c. 10 col. 2 eos que libros rursus distinguebant nam alios ad probationes fidei censebant idoneos alios n. item ut refert Driedonius lib. 1. de dogmatib. c. 4. et sic quosdam habebant in ha arcas alios extra arcam ut refert Epiphanius lib.

lib. de pon[le]ribus et mensuris

Vnde contra glossam finalem in c. noli[?] c. 1. 9 d. tene cum D. Tho. 1. p. q. 1. art. 8. ad 2m Castro lib. 1. de heresibus c. 7. horum librorum autoritates esse probabiles non uero necessarias probat tx. in c. 3. in c. ego. 5. in c. noli[?]. 9. d. Nam cum sint mortales summo intellectu dulti sepe aberrant. in. c. negare. 4. 9 d. docet D. Hiero. epistola ad Theophilum ad uersus Joanem Hierosolimitanum exemplis illustrauit. Canus lib. 7. c. 1. n. 2. Abulensis. 2. p. defensorii a. c. 81. ex qua obseruatione primo interpretor textum. uerum ut in eo Gelasius approbet dicta sanctorum patrum in eo sensu ut dicat nihil in eis esse fidei catholicae repugnans immo esse plura maxime expectantia ad edificationem fidelium docet Turre. hic n. 7. Couar. d. c. 16. n. 6.

2o interpretor tx. in concilio tertio sessione 4 uers. Praeterea ubi docet communem patrum interpretationem sequendam licet enim scripturae interpretatio petenda sit a summo pontifice iudicione[?] ab ipso approbato cum ad eum expectet scripturas interpretare in c. per uenerabilem 8. rationibus qui filii sint legitimi docet Belarmi. lib. 3. de uerbo Dei cap. 4 a communi tamen interpretatione patrum nefas indicat conc. recedere ut etiam dixit in c. relatum 37. d. in conc. lateranensi sub leo 10. actione 2. in conc. Mel denti apud Burcardum lib. 1. c. 61. in sinodo celebrata en Trullo can. 19 docet Stus Aug. contra Crescomium lib. 1. c. 33 et lib. 2. c. 32 idque merito [?] quia ut dixit Stus Ireneus lib. 4. c. 63 expositio legitima scripturarum per traditionem maiorum est accipienda non tamen inde sequitur sententias communes doctorum inducere autoritates necessarias cum falli possit ut exemplo ostendit Canus lib. 7. c. 2. n. 9. prosequuntur Castro d. c. 7. Sotto.

lib. 4. q. 1. propos. 6.

Sed si dicas is libris adiungit Gelasius decretales epistolas Romanorum pontificum quas in ducere auctoritates necessarias probat tx in c. 1. c. 2. et capit. in canonicis 19 d. et in simili probat tx in l. 1. ff de constitutionibus principum et probat Turrecremata lib. 5. contra Magdeburgenses. c. 22. quod et isti libri Apocryphi habent autoritates necessarias atento axiomate legis iam Socini ff de vulgari et pupillari institut. Sed ommissis alijs interpretationibus huic difficultati respondeo dictis epistolis decretalibus diversus attendum est cum sint conscriptae a romanis pontificibus autoritatem habentibus legis condendae ut probat tx in d. l. 1. ff de constitutionibus principum et cognexio res diversae naturae non reduuit ad eadem regulas ut probat tx in l. cuius tiquius ff de vulgari et pupillari substitutione.

Statim autem subiungit Gelasius catalogum auctorum qui habent autoritates probabilem quorum ut ait signabimus primus ponit Beatus Ciprianus martirio coronatus octava persecutione sub Valeriano et Galieno imperatoribus anno dni 261 scripsit plura quorum recenset, quadam Tritenius, de ~~....~~ scriptoribus ecclesias ticis fol. 12 alia Pamelius in fronte suorum operum in puritate linguae Ciceroni comparendas ut firmat Sixtus Senensis lib. 2. bibliothecae fol. 246. Cuius epistolas ad Demetrianus taxat Lactantius lib. 5. c. 4 defendit Baronius to. 2. anno Xpi 258. c. 30 epistolam ad plebem taxat Germanus godius in collectaneis interpretat tamen et defendit Sixtus Senenses lib. 5. anotat. 119. Sed mihi tamen difficilis est opinio eius relata in c. sigis inquit 7o. 1. q. 1. ubi firmat Baptismum ab haereticis collatum nullius momenti est quam sent. ab. ne haereticam dicat Petrum

gregorium.

Graeneius lib. 2. Sintagmatius c. 4. n. 11. firmat intelligendam esse de iis qui eam formam vel rectam intentionem in baptismo non servaverunt non recte tamen quia si illud sensisse D. Ciprianus nulla ibi fuisset cum Stephano summo pontifice contentio quam exacte refert Baron. d. tom. 2 anno. dni 258. c. 39. re enim vera ex scripturis male intellectis Ciprianus sensit primo dum probabilis opinionis ab haereticis baptizatos rebaptizatos esse ut constat ex eius lib. 1. epla 7a et 73. cum ceteris seqq. Hieroni. in dialogo contra luciferianos et in lib. de scriptoribus ecclesiasticis D. Aug. lib. 2 de bapto. contra donatistas, et facit ex Jesus in c. comodo 41. de cons. d. 4.

Non tamen fuit haereticus quia non errauit pertinaciter immo in comunione eorum qui contra eius asserebant permansit ut ex D. Hieronimo. observat Baroni. d. anno 258. c. 31. et quia viuente Cipriano nihil ab Stephano romano pontifice diffinitum fuerat de fide. Unde liberum erat quodcumque sentiret ut firmat D. Aug. lib. de unico bapto. c. 14 vnde ipsum numquam ab Stephano ppa. apostolica comunione priuat sed in eadem usque ad martirium semper permansisse firmat Baronius d. anno 258. c. 50 cuius tamen opera approbant et id quia haec opinio nata digna est re postea maturius considerata retractata fuit ab eadem ut refert Beda lib. 8. quaestionum q. 5. D. Aug. d. lib. 2. c. 4, est tamen nota dignus in epla ad Pompeanum dum in ea Stephanum ppam. superbum vocat imperitum ac alpraua mentis id sic error vel peccatum santitate eius non nocet quia retractauisse postea et hoc penitentes fuit ut docet Belarminius lib. 4 de Romano ponti. c. 7. falce quoque martirii omnia purgauit D. Aug. apud Ensi. lib. 2. c. 28. S. 2. itera. x.

Deinde subiungit Gelasius opuscula B. Atsanasij et aliorum pa
trum quae non sigilatim recensere nullius esset utilitatis illud
quod pro omnibus dixisse sufficiat horum patrum libros agio
graphus esse qui licet sint extra canones sine periculo
tamen fidei et cum edificatione fideles legunt publice
in ecclesia de qq. uide late Couar. lib. 4. uariarum, c.16.
Cathens Canum Cadubas Turianus et alios

Ultimo sin uers. item gesta sanctorum martirum Ge
lasius. pp. incipit de libris apocripsis tractare quorum
alij ab ecclesia Romana recipiunt alij uero reijciuntur
ideo primo animaduertendus est uerso dicciones haec
apocripsus grecam esse rem quod occultam atque reconditam
significare ita docet ibi glo. hic

2º sciendus est libros apocripsos uarie ab ec
clesiasticis scriptoribus usurpari quandoque enim liber apo
cripsus dicitur cuius autor incognitus est seu cuius autorem
ignoramus quod incertus est docet gl. in suma. 16. d. potest
enim aliquis liber incertum habere autorem et tamen ab ec
clesia non solum non repudiatur uerum et inter canonicos recipitur
ut historia Job. et sapientia quae dicitur salomonis et alij
qui referent a glo. in c. canones 16. d. quam expli
catur Albertinus de agnoscendis assertionibus catholicis q. 22
nº 51. Couar. lib. 4. uariarum resolutionum. c. 17. nº 1. Cano de lo
cis theologicis lib. 2. c. 11. Praeterea inter agiographos co
numerant actus Beati silbestri qui licet incertus habeant
autores ab eccla tamen Romana recipiunt ita colligit ex
nostro tx. in uers. item actus Beati selbaster quam recte
explicat Couar. d. c. 16 nº 8.

Sed in his calamitosis temporibus tot haereticis christianam rem
publicam opugnantibus tot quod libris ab haereticis sine autoris nomine
ut minime repudientur in lucem editis sanctissimum conc. Trid.
s. 4. in fine ut tot malis obviaret statuit ac prohibuit nequis imprimat
imprimi ue faciat aut in futurum uendat uel apud se
retineat quoscumque de rebus sacris libros qui sine autore editi

fuerint

fuerint nisi prius ab ordinar. examinati et approbati fuerint confirmat et poenas super eadem prohibicione a conc. Lateranensi latas ss.o 10. quae antea recepta n. fuerant ut refert. N. in man. c. 22. n.o 110. eadem prohibicionem confirmat lex divi. nro regio in l. 23. l. 24 tt. 7. lib. 1. nouae recopilationis, sed hodie solum necess.a et sufficiens e supremi consilij licencia ut colligit ex l. 28. tt.o 4. lib. 2. nouae recopilationis et ex usu tocius castellae quem refert N. ubi s. n.o 148

Praeterea libri apocriphi dicuntur qui neq. inter canonicos nec inter agiographos communicant nec a s.ta Roma.a eccla. et sanctis patribus sunt recepti ideoq. in eccla. publice legi n. possunt sed privatae et cum cautela ut sic aurum ex luto purificare possimus ita ex D.o Hiero. refert Couar. lib. 4. variar. c. 17. n.o 1. et Turia. d. lib. 1. contra magde burgenses. c. 15. et hor librorum plurima exempla refert Cour. d. c. 17. a n.o 2. cum seqq. usq. ad finem alia refert florentinus 3. p. tt.o 18. s. 3. Eusebius lib. 3. historiae c. 25. Driedonius lib. 1. de dognatibus c. 4. Molina lib. 6 de recta in Deum fide c. 24 Plateolus de dictis et dogmatibus haereticorum vers.o apocripha Belarmin. lib. 1. de uerbo Dei c. 20

Denique Apocriphi libri dicunt quorum veritas et auctores ignorant et qui ab haereticis conscripti sunt et admissos habent errores est q. omnino dânat ecclia de qq. loquitur noster lex in vers.o. ceterum qui ab haereticis quia potius dicendi sunt haeretici quam apocriphi ut docet Couar. ubi s. n.o 1. si erg.o libri quamvis ab eps et viris doctissimis in fide q. constantibus ad improbandos haereticorum errores legi possint ut in c. epus 37. quem ita interpretat Turrecr. ibi q. 2. Alfonsus de castro de censura assercionibus catholicis q. 28. n.o 4 ab alijs aut omnino sunt vitandi licet in eis aliqua utilia reperiant ut constat ex d. vers.o ceterum et ex c. canones 16. d.e ex c. fraternitatis ubi gl.a

loquitur de hereticis similis gla. uers. florentinus in c. 2. de summa trinitate et fide catholica Castro lib. 2. de iusta hereticorum punitione c. 15. 16. et 17. Simancas de catholicis institutionibus c. 38. n.º 10 Couar. d. c. 17. in prin.º et Belarminius ubi s.ª Quinimo et comburendi fuerunt ut in l. cetera. 4. ff familiae erciscundae et in l. quicumque. C. de damnato C. de hereticis l. mathematicos. C. de episcopali audientia et hodie constat ex cathalogo et indice librorum hereticorum quem concilii. trid. ss.º 25. in decreto de indice librorum faciendo fieri iussit ut recte probant Cathecinus in speculo hereticorum lib. 1. c. 11. consideratione finali et Belarminius ubi s.ª Unde his apud quos libri hereticorum reperiuntur potest ut hereticus condemnari ut probari uidetur in c. sane uers.º si forte 24 q. 2. ubi tenet Archid. quem sequitur Romanus singulari 326. ubi eius additionator aliud refert

Sed hec sententia uera non est Nam ex hoc solum non est quis condemnandus ut hereticus sed solum de heresi suspectus redditur ut late probat Simancas et Albertinus ubi s. repertorius inquisitorum uers.º liber et Felin. in c. si quis episcopus de hereticis qui omnes interpretantur tex. in d. c. sane uers.º si forte ut non loquatur de simplici librorum possessore sed de eo qui est autor ordinator, uel defensor eorum ut constat ex illis uerbis ordinatores eorum dem

Hodie autem ex concilio trid. ss.º 4. in fine constitutum est ut si qui huiusmodi libros habuerint uel legerint nisi prodiderint autores pecuniis releuantur et sic solui et senitur &c. T.ro

A Sequit de clarario. tx. in c. 1. 2 q. 6.

conclusio ab iniusta sentª apellari licet Sec cõclusio probat ex tx. in c. 2. et in c. oĩs opressus cum se qq infra Sac eadem qᵉ et in c. 1. c. cum sit Romana c. tit diui tus Sonoz et p totus de apellacio bz tx in l. prefecti ff. de minoribz et in l. nº tantus ff de apellacio bz / Sed cõtra Sanc conclusiones p rauiᵉ dubitandi sic ar gumentoz apellacio ẽ defensio Probat tx in c. cum iter de exceptio bz et in c. cum speciali s. porro et in c. sugestum de apellacio bz et in d. l. nº tantus ff eodem sed defensio iuᵉ naturali cõcedit xº. tx. capi tulem in l. ut uim ff de iustiª et iuᵉ et in p prius termi nis probat tx in l. sermus ff de apellacio bz. q. frustra in nro tx. cõcedit apellatio

2º siarguntoz aut apellacio inter ponitur a sen tª in ter locutoria et tunc licita sic ut probat tx. in l. ante sentªs c. de quorz apellacio nes nº recipiant in l. 2. c. de apellacio bz recipiendis, aut inter ponit a sentª di finitiua a qua apellari nº licet ut colligit ex tx in c. cum sit romana s. fin c. per venit. c. cõ sto luit et c. cum speciali s porro de apellacio bz l. 2 c. quorz apellacio nes nº recipiantur c. ei qui s. nullus q Sac qᵉ et diuiᵉ nro textio cõsonat, tx. in l. 15 ttº 23. part. 3. et Sanc sentªs firmat Maranta de ordine judiciorz 6. p. actus. 2. n. 282 et Aug. in addicio bz ad ad gelum in tt. de maleficiis uers. presente dicto Ca yo pag. 310 nº. 25 Couar. in practicis quaestiobz c. 23. nº 5 q. noster tx diuisio uel cõclusio admitti non debet

Ad uigessimam primam dis tincionem a D. Joa ne Paressa anno 1604.

Ecclesia uox greca e' que in latinum uertit conuocatio ut ait Jullius Papa. 1. apud Vucardum lib 3. c. 1. qui quatenus triumphans e' et angelorum gerarchiis illustrant sumitur a Beat. Dionio. lib. de ecclesiastica jerarchia psallentes Dei q triumpho uictoriæ fruunt in gl. quatenus u.o militans e' sumit p uniuersitate fidelium uiotorum in c. eccla. 8. de cons. d. 1. Sæ antiquitus du et habebat ordines laicos et clericos in c. duo sunt 7. q. 2. laici sunt sacris non iniciati in capaces ad ministrare. ministra. Dei dicti a greca uoce laycos id e' lapide genitus qd. xa. Ouidi sic ciones tm ex iacto lapidum preo creati ge rimus dum sumus experiens que laborum. Clerici uero dicit in c. primo eiusdem distin. in sortem dni electi ab... sis tm monaci si no distingebantur quia clerici erant

Parcissa

Ad 21. distin.

Clerici erant ubique et uitata monastica astricti in c. 3. in c. cunus 12 q. 1. docet Mesina in lib 5. decenti nenio c. 10. Postea uero crescente multitudine fide lium in utilitatem ipsorum sunt dispersi cum prius eêt qui sacram[ta] ministrarent licente ad ipsos ecc clesia q ad uicibitos Jacobus gene. 49 diuidam eos in Jacob et dispergam in Israel tuncq iuniores erant in custodia astricta ut monasticas in c. omnis ~~fratres~~ 12. q. 1. in conc. Aquisgranensi 1. c. 135. seni ores erant in episcopi consorcio dicuntur que collega in conc cartag. 4. c. 25. medie aût etatis erant due clases alij êm erant qui prestarent sacram[ta]. populis a qq percipiebant ali menta qui scdie nuncupatur parochi a greca uoce paredi ide a mutua prebitione alimentorum et sacramentorum alij erant sine subditis ut apud Romanos Judices cardinalarij [struck] si ex iudicium oblationib diuisiones mestruas [struck] ab episcopo accipiebant in esportis ut refert Baronius to mo 1. anno xpi 57. c. 63. tomo. 2. anno xpi 257. c. 11. qq apellant sportullantes a beto cipri ano epistola 66. is posterioribus temporibus tercium adiectum ê scilicet monacorum qui nuncupant solitarij in c. 1. 16. q. 1. ibi qui diuino obsequio manicipati se quentes perfectioris consilium dicitur matei 19 oîa re linquunt ut xpi uoci pareant et tradunt sanctus Aug. epist[a]. 89 q. 4. ibi inter omnes dicunt eê in statu in rubrica de statu monacorum oîe sabet signum predestinationis ut docet Jeronimus placus lib. 1. de statu religioni c. 23. cis tñ clericorum sta tus anteponit qr ad clericos expectat eccliam gubernare et sacram[ta]. administrare.

Hec tñ cõfundunt Jeronimus de praga

Marti

Mart. Luterus asserentes equaliter bapticatos utriusque sexus esse sacerdotes ut refert Cocius tomo 2. tessauri lib. 8 art. 2 qui error abantiquissimo cule exemplo dannatus est cano. 2. 12 et 13. Apostol. in conc. neocessariensi can. 9. Niceno. 1. can. 6. et in alijs que congerunt Belarmin. lib. 1. de clericis c. 1. quicius d. art. 2. summa cum ratione nam a cetera plebe sacerdotes fuerunt segregati in omni lege. in lege enim nature sacerdocium tamtum erat per ex primogenitum uti observat Tiradelus in c. 1o genitos in prefacione n.o 18. in. sacerdocium apellat 1. genitura in c. quam periculosius 8. irradi. 7. q. 1. et xptus qui sacerdos secundum ordinem Melchisedec dicitur 1. genitus in c. Josep de un boy significatione in lucca c. 2. uti observat Rupertus Abbas in comentarijs super num. c. 6. —

In utero aut extribu levi ad sacerdocium segregata qui rellicta sine possessione in Palestina et quia cum esset minima aliarum melius poterat ex oblacionibus sustentari et quia erat dispersa in terras ceteras tribus aliqui tamen erant sacerdotes Joa. 1. misserunt Judei sacerdotes et levitas sacerdotes erant quinque precipua ministeria. qua recenset Abulensis super num. c. 18 q. 3. Nec levite tangebant uassa santuarij tangentibus cominata morte numeros 18., hinc liber intelliges raciones pana rellata in c. plerumque 27. §. item legit 2 q. 7. observans cum Ribera lib. 3. de templo c. 3. Ananno fuisse levitam

Poretta

Ad 21. distinctiones

non tamen sacerdotem et sic quia tangendo arcam fecit nefas morte punitus est facit in simili sublio ulrio rellata in c. Ananias 17 q.1. in §. quae dicente Paulo 1.a ad Timotheum 4. noli negligere gratiam quae data est tibi cum impositione presbiterij et ad Titum 1 huius gratia reliquite Crete ut constituas presbiteros per civitates si ergo omnes christiani ex aequo erant sacerdotes non erat necessarium relinquere Titum in Crete ad constituendum presbiteros per civitates --

Contra quam veritatem expendunt sectarii 1.o omnibus Judaeis dictum exodi 19 vos eritis mihi in regnum sacerdotale, male sane quia non dicit scriptura vos eritis mihi sacerdotes quia tunc sacerdocium tantum erat penes aliquas personas ex tribu Levi et propter indignam usurpationem morte multatus est Oza in d. §. item lege Dathan et Abiron absorpti a terra ubi ad inferos descenderunt numerorum 16. sed vos eritis mihi in regnum sacerdotale vel ut habet literam de graeca vos eritis mihi in regnum sacerdotium idest ut interpretatur Ribera super Apoca, c.1. n.o 50 vos eritis gens in qua ego regnem et habeant sacerdotes et hic verbum quod apparet nimis generale ad aliquos tamen restringit Jacobi 5. confitemini alterutrum peccata vestra ad Hebr. 11. Si omnes mortui sunt cum Enoch ante enumeratis sit vivus translatus in paradisum nec videret mortem constituunt regulam Hiero. et Aug. apud Riberam d. c. 1. n.o 48. expendit Canisius lib. 1. de virgine maria c. 6. —

Secundo expendunt testimonium B. Petri 1. canonica c. 2. rellatum in c. unico §. fin. de sacra unctione pro cuius explicatione observandum

Alano

Alano lib. 2 de eucharistia c. 2. Belarmi lib. 1. de sacramentis c. 25. duplex est sacerdocius et sacrificius quodam visibile et externum consistens in offerendo sacrificium missæ ministrando sacramta. et hoc non competit nisi legitime ordinatis aliud est in visibile internum et spirituale quod libet fidelis Deo contritum et humiliatum in c. ponderet 50 d. in c. sacrifficium de penita. d. 1. habens pro templo arbitrium mentis ut colligit ex c. in domo 11 de pæni. d. 4 et de hoc sacrificio loquitur Beatus Petrus ut colligit ex d. c. 2. ibi offerentes spirituales hostias et intelligitur illud Apocalip. 1. fecit nos regnum et sacerdotes tx in c. multi 40 d. vers. non omnis sacerdos sanctus sed omnis sacerdos est sanctus ad quod offerendum ortatur Apostolus ad Roman. 12 exibeatis corpora vestra Deo hostiam viventem Deo placentem ut notat Divus Aug. lib. 10 de ciuitate Dei c. 6.

Nota quod ex graciano ministeriorum inicium fuisse ex l. veteri quod et dixerunt quod et dixerant ~~primi~~ pontifices Anacletus epistola 2. ad episcopum italicum Sitanium Inno, 3. lib. 1. misterior misse c. 6. est tamen dificile nam in lege natura Melchisedec exercuit munus sacerdotale representans nostrum sacrificium in c. accipite 78. de consecra. d. 2. ob idque in psalmo 109 xpus dicitur sacerdos in æternum secundum ordinem Milchisedec ut interpretat Paulus ad hebreos. 5. aliqui tamen respondent sacerdocij inicium fuisse in l. veteri non simpliciter sed quantum ad ordinem ierarchicum tunc enim incepit distincio graduum quæ in l. natura non erat expendentes pro hac sane summas vers. summe enim erant hi ipsi et gracianus ex ignorancia antiquitatis nam in l. natura preter minores sacerdotes ~~que~~ qui apellabant Caramei erat summus sacerdos qui dicebat Çasareus

Pareja

Observo 3. cum Ant.º de moraes tomo 1. tr.º 7. in princ.º n. posse dici nostrum sacerdocium inicium sumpsisse a Melchisedec. 1.º quia ille ut sacerdotes legis naturae n. ex aliquo praecepto sed sponte diuinitus inspiratus obtulit sacrificium? Aaron u. ex Dei praecepto fungebat sacerdocio. Unde cum sacerdotes ~~ex~~ nouae l. quae sacrificent ex praecepto a xpo dato luc. 22 ut dicit in concilio trid. in d. c. 1. dicit eorum sacerdocium inicium sumpsisse a lege ueteri. 2 quia in l. naturae ~~…~~ licebat quilibet sacerdocium ministrare ut docet Abulensis super genesi c. 13. q. 8. adiubitum edicimus constructa sacerdotem designare Judicum 17. in l. aut ueteri et in l. gratiae tantum legitime consecrati pot ministrare. 3º quia in l. naturae sacerdotes erant dni temporales et ut hodie dicimus duces et comites dicitur sacerdos Eliopoleos genesis 41. Madian exodi 2. destincti aut et separari ceperunt in l. ~~ad~~ Aaron numerorum 3. ut modo sit in l. gra. explicat sot in 4. d. 20 q. 5 ar 3. d. et d. 24 q. 1. ar. 4.

2° nota institu.^em ministror. ee in lege gr^a co pletam et co sumatam q et pbat tx in conc. trid. in d. c. 1. Chatechismo Pij. 5. p. 2. c. 7. § 8. ee e em sacerdocium xpi longe excellentius sacerdocio Aron ut argutis conuincit Paul. ad Hebraeos 7. et si queras in quo co summacio em. agnoscitur respondeo in quinq. Primo in lege ueteri a princ.^o in tabernaculo postea in templo tm offerri sacrifi.^a licebat in c. 2. de consecra.^e d. 1. in lege aut gr^a licet sacrifi.^m offerre in omni loco idoneo tn ad id deputato in conc. trid. ss^e 22. c. 1. et in decreto de observandis in celebra.^e missa sine ssa. 4 ut recte adnotauit Maldonatus n° 21. dixit xpus samaritane ueniam tempus in quo eet adorandus sine particulari loci limitatio.^e

2° qr in lege ueteri sacerdos suo nomine hostias offerebat in l. aut gr^a in nomine et persona xpi, cuius legatio.^e fungit secunda ad Corinth. 3. ex quo xpum ee eternum sacerdotem et meliorem quam sacerdotis legis ueteris co cludit Aposto. ad Hebreos 7. uti observat Dricdonius de captiuitate et redemptionis generis humani ttt.^u 1 p. 3. ar. 5. proposi.^e 6.

3° quia in l. ueteri sacerdotes erant regibus subiecti 4 regum 12 et uero in lege gr^a c. si imperator 96. d.^e constituit discrimen Sixtus senensis lib. 5. annotatio.^e 276.

4 qr sacerdotes legis ueteris a co muniibus sacrifficijs uitare n potterant ut docet Economia canonica classe 3. c. 4. § 3. faciunt tn sacerdotes legis gr^a in c. sicut 16. cum teibus seqq. 11. q. 3.

5° qr sacerdotes legis ueteris tm declarabant

tam tem declarabam lepram mundatam Leuiti
3. neid n tm declarant sd etiam mudant in conc trid ss. 14
c. 6. constituit differencias sanctus Crisostomus lib.
3. de sacerdocio Sothilia. 85.

3o. nota ex uerso per Moysem atento axio
matse c. dazuertum 1. q. 7. Moysem fuisse sacerdo
tem pbat tx in c. 2. 22. d. quam dignitatem Sa
suit n ex comuni lege naturae qui n erat primoge
nitus imo minor trianio Aron sd ex particulari
priuilegio unctus oleo inuisibili docet Abulensis
sup Exodus c. 17. q. 7. et super leuiticum c. 8. q. 6.
constituit enim Moyses in sumum sacerdotem Aron
repetita lege naturae quae sacerdocium 1o genito
deffercbat ut docet Abulensis super Exod.
c. 24 q. 9. et super leuiticum c. 16 q. 3. filios uo
eius unxit in minores sacerdotes exod. 28 expli
cat Ribera lib. 3. de templo. c. 1. —

4o nota Dauid cum ministeria domus dni amplia
sse ut sinagoga xa tx in c. si paulus 32. q. 5. ornamenta
uarietatibus insllustrior appareret instituit quatuor mi
llia ganitores totidem que canentes lib. 1. paralipomenon
c. 23. n tn fecit Dauid q offi cantandi ad istos aperti
neret sd ordinauit modum cantandi distinguendo
tpra in qq cantaret docet Abulensis d. c. 23. q.
25.

5o. Nota Salomones inuenisse quemdam modum
exorcicandi quod demones adiurat ex obsesis corporibus pe
lebant idem docent. c. 11. tt. 6. fo. 16 Josephus lib. 8. an
tiquitatum c. 2. cum dicit refert Sistoria scolastica
lib. 3. regum c. 4. inde qp dixit Origines ttu. 35. sp
Matseo. n ex euangelio sd ex ritu Judaico ad ueni se ad
iuraciones demonum d. ora modum tn a Salomone.

ad in uentum apud Judeos ante ad uentum xpi Demo. eiiciebant in uirtute. nominis Tetragrama ton idest in efabilis Dei ut refert S. Epifa nius haeresi. 30. uiuente xpo in nomine ipsius ut referunt Justinus martir. in dialogo cum Trifone Maldonatus Mat. 12 n. 27. idemque fiebat post eius passionem actor. 19 Baronius tomo. 1. anno. xpi 56. c. 3.

Quam distinciones ministrorum ecclesia habuit ut exemplar quae legis quae ueteris fuit umbra ad habreos. 10. in distinccionis aut modo magis ha buit respectum ad gentiles ut obseruat Stenus lib. parergorum. 2. satis raionabiliter. Primo ut ritus judaicos omnino extirparet, 2° ut in ec clesia non restricta ad unum templum ut sinagoga sed toto orbe diffusso diuiderent diaceses xpianorum modas diuisiones prouinciarum factam a Romanis sub Augusto ut insinuat tx c. 1. et 2. 80 d. in c. 1. 99. d. docet Baroni, tomo. 1. anno xpi 39 c. 7.

Sexto nota distinciones mayorum et menorum sa cerdotum a xpo sumsisse Jnicium idem probat tx in c. 2. huius distinccionis facit tx. in c. fin. 88. d. docet Baronius tomo. 1. anno xpi 58 c. 10 Jurisdiciones aut in mediate concessit Petro xpus ut ab eo in ceteros apostolos dimanaret c. ita dns. 6. 19. d. c. loquit ubi notat gl. Ito. parit 24. q. 1. docet Cord. lib 4. q. 14 Cang. lib. 6. c. fin

7° nota Apostolos ordinasse diaconos probat tx in actor. c. 6. in c. penultimo 93. d. in de quo intelliges tx. in c. penultimo 68. d. vers. non amplius quam duos ordines etc. idest episcopatus et presbiteratus sed nec tunc

constat diaconatus esse sacramentum ut diffinit in in conc. Sardicensi c. 10 Calcedo. cano. 6. et sic a solo xpo potuisse institui in conc. Trid. ss. 7. cano. 1. et ss. 21. c. 2. adverto Verbum ordinasse sumi. s. ut sumitur a Suetonio in Vespasiano c. 23. pro applicatio ad certum ministerium applicarunt enim apostoli diaconos ad ministrando mensis in c. legimus 93. d. quibus in primitiva eccla omnia inferiora ministeria committebant ut insinuat tx. in c. 1. de clerico excomi. Turrecremata in suma lib. 1. c. 71. Postea vero ad mayorem magestatem minoribus ordinibus cepit uti et sic ratione publicationis dicit eos instituisse a graciano sic a Magistro in 4. distic. 24 sic ratio publicationis dicitur Jacobum Apostolum instituisse sacramentum penitidie in c. fi de penit. d. 1. —

Ad tx. in c. cleros sumptus ex Isidoro Hispalensi lib. 7. de etimologiarum c. 12.

Ex quo nota 1. allectum collectio eorum qui sacris ministeriis dant operam vocari clericum quia in sortem dni vocatur quia eis probant tx in c. clericus § 12 q. 1. c. cum secundus 16. de prebendis conc. Coloniense 3. p. 2. c. 1. et 2. D. Aug. super psalmus 67. quod nomen impositum quia clerici sorte eligabant credit Duarenus lib. 1. de sacris eccle ministeriis c. 14 col. 3. falso tamen quia id nusquam lectum imo liber qui antiquitus incepsit in eccla prenotatus tx. sedes apostolice

c. interposita ipsa rejectus a Schlassio pp. in c. s.ta ro
mana. 15 d. et genus sorti legis dictum ad nominis
onestates sortes sanctorum c. rejectum in conc. Biene
ti cuius meminit Baronius tomo. 1. anno xpi 34. c. 208.
malle qd ad id adducit exemplum Beati Mathei ad b
Isidoro in pnti lib. 1. de officijs c. 1. qd ille n fuit sor
te allectus in clericatus sed in Apostolatus quae digni
tas etiam ab archiepiscopatu erat diversa in c. si n debet
p illud factum tradi ad consequentiam ut si observabit:
c. aut nomen sumptum. 1.o a graeca voce cleronimia
significatum hereditates ut cleros sit heres idest servus
patrimonij xpi ut dicit in c. cum ex eo de electio. lib. 6.
in d. c. clericus observat Alciatus lib. 5. parergon c. 22.
Vnde in allectione a caeteris bonis exclusus ad similitu
dines levitica tribus pronunciabat illud psalmi 5. dns
pars hereditatis meae antiquitus enim hereditas sorte
dividebat ut pluribus confirmat Tiraque. dici. primo geni
orum q. 17. opinione 1. n. 2. et in Palestina adiudicatione
ut dicit psalmo 77. sorte divisit eis terras in funiculo distributionis
Vnde clericus dicit in sortes dni electus qd cum capiat xpi por
tiones capit sortem ipsas et quae alias in iudicio fami lia
erciscundae dabat. Iudicio sortis

2.o a latina voce cleros significante segrega
tum in cultum Dei. 1. Petri c. 5. nec dominantes in cleris ubi
ut observat Villa vicentius in praxibus fol. 32 Christiani qd ge
nus electi clerici vocantur eo qd respexit Aposto. Paulus cum
ad Ephesios. 1. agens de electis ait in quo nos sorte vocati sumus
praedestinati sit propositum voluntatis eius. Vnde cum clericus proprie
sit segregatus in cultum Dei hoc nomen habet. Hinc anti
quitus clerus a populo segregabat quadam cancellis in c. 1. levi
ta et honesta. clericorum. in c. sacerdotum 30 deconse. d. 2. in quod
laicis ingredi erat nefas in c. n oportet. 3 o. 23. d. in sino
do Trullana apud Ivonem p. 2. c. 137. et ut saveis haut
n compellitur sentias dicere in s. n distinguemus h. sa
cerdocio .. de arbitris suscipere munus in l. penultima.

Parusa

Ad c. clerici 21 d. 13.

ff de uacatio muneris liberat Rubiano senatus con sulto sulto in l. neque 36. ff de fidei comissariis libertat.

Ex qua uocis etimologia observo 1° clericus qui in sortem dni vocatis deueri decimas in c. decimas 47. c. reuertimini 65. 16 q. 1. de ob sonis quae comedebantur in uestibulo templi in c. 1. de decimis quae aliqn Etniciis usto Erculi promittebatur in l. 2. §. fin. iuncta nota Godofredi ff de policitatio quod colligo ex d. c. clericus

nihil deest

quae aliqn ab Etnicis toto Erculi promittebatur in l. 2. §. fin iuncta ~~glosa~~ nota gotofredi ff de policitatio bus quod colligo ex d. c. clericus ff

Observo 2° clericis usum calicis receptum in c. co perimus 12. de cons. d. 2 xa comunem intellectum quia sunt in sortem dni electi ut docet Sus Crisost. sup. 2 epistolas ad corints. homil.a 18 Vnde redigere clericum in penas ad comuniones laicas in c. aliquis 7. consequenter oso d. in c. 2. de electio. in conc. Eliber tino c. 76. Toletano c. 4. et erat ut comunicaret extra cancelos sub una specie tm Enriquez lib. 8. c. 44. §. 3.

Sore aut uox in psalmo 67. sidormiatis inter medios cleros significat in mundas res; Nam eius loco in Hebreo e uox quae Coptsain significans tripodes ubi collocant olla de qq. Vitruuius lib. 5. c. 10.

Nota 2° ad dignitates eutas posset quem sorte assumi nam si apostolum imitare deuemus ut dixit Paulus ad phili. 3. faite &c. in exemplum 12. q. 1 c. 1. ob iuris A de sacerdotibus instituendis. et Petrus p sortem eligit B. Mathias in Apostolatus ut refert 5. et in suma. 26 q. 2. cur nos n. idem faciemus q. apud Moise souitas circa ass. ptios esse ebotus hodie seruati testatur Tiraquellus diui. pri.° ienior q. 17. opinio 1. n. 3. sed hunc constat sortis iudicium omnino prohibiti in c. sigs 5. in c. sorte 7. in c. 5 10 26 q. 5. in c. fin. de sorti legis in l. 11. tt.° 23. parti. 7. qr e fabas dolo q subiectum. Vnde prohibemus sortologi fugitiua sors ne referet dolum facta uti obseruat Alciatus. d. 2. 2.

Promius referre pli.° obseruo 1.° judicium sortis ruptum ab ethnicis in alectio. ad sacerdocium in 2.° Aeneidos, laucon ductus neutsuno sorte sacerdos. gentiles quia credebant sorte declarari Deorum uolunta.e in arte poetica breuij; et Diuina futuri. Sorti legis nec discrepant senta legis obseruant ubi s. Alcia. et Tiraqlie. n.° 71. Vnde sors poracula ponit 7. Eneidos. Quiterit psalmi tolluit sub pectore sortem. 3 Metamorfosius Mota Dea e sortem q dedit discedite ~~[illegible]~~ templo.

Obseruo. 2.° in l. ueteri admisses judicium sortis sorte eni elegibant caprex emissarium leuitici 16. Rex prei.° regus c. 10 fiebant que alia qua in d. sum ma co'iesit Gracianus d nunc aequalitas nullam. relinquebat discernendi notam ut dixit Isitius in d. c. 16 leuitici tunc eni Deus per sortem declarabat uoluntatem suam probeuiorum. 6. in signum proiiciit sors et a dno e omne

D Porcesa

onne iudicium ?n tunc ut dicit in c. 1. 26 q. 2 sors
n aliquid mali e sd res in dubitatio humana pote
ta diuinas declarans uoluntates in cuius origina
li post paulo post eleganter cofirmat D. Aug. di
cens in sortem n e electio sd uoluntas Dei
ssteniter q in hoc actu fiebat triplex ceremonia Primo
cu statuebant sortibuli coram dno mox oratio fu
debat. 3. sortes singulis dabant miscebat q in signus urna
vel alio vase cuius sors exibat super eum cadere dicebatur ubi
observat Martin del rrius tomo 2. disquisitionus magicar
lib. 4. c. 4. q. 1. numqquam hi hoc iudicium fuit admissum in assup
tione ad sacerdocius ubi observat Vaccarius in aparatu anna
lium c. 53. quod semel presuhum deplorat Josep lib 4. de bello iu
daico c. 5. Vnum qz nobis negocium fuit q de Zacaria patre
Baptiste expendit Gracianus in d. fi. ma Nam Zacarias n
fuit sorte electus sd fuit sorte designatus ut sufiret aut tus
incenderet q elegantes Beda luca 1. refert n ad sortitionem que
tunc sd ad illam verum qua David inter 24 familias sacerdo
tum ministrandi uices distribuit lib. 1. paralipon c. 24.

Observo 3. in l. qua iudicium sortis omnino pri
bari in d. c. fin. ne fideles sub hac specie diuinationis ad antiquos
Idolor cultus redirent ut dicit in c. 1. §. ista 26 q. 2 sortilegus q
grauiter punit in penitenciali Romano lib. 10 c. 9. et in fo
ro exteriori Clericus degradatus in monasterium detrudit ut
resoluit Berdus diaz in praxi c. 107. Laicus punitur pena
mortis in l. 6. tt. 3. lib. 8. noue copilacionis

in l. 6. tt.o 3. lib 8. nove copilacionis que cosuetudine miti
gata e tantumque sacrilegus mille urchus plumis ves
titus cum mitra in fami post fustigaciones in scala
X.e ecclesie vel domum episcopi collocatum ubi refert
Menochi. cassu 388. Didacus Perez in l. 9. tt.o 1. lib
8. ordinam. insinuat tx. in c. episcopi in prin.o 26 q. 5.
ley. 4. tt.o 32. part. 7. Nec iustificari ex electio.e s.ti Ma
thie ut dicit in c. 2 in c. non exemplo 26. q. 2 quo in lo
co Beda adducit raciones non idoneam meo iudi
cio cum apostoli de hoc nullum haberent privilegium
vn.e succedit racio legis digna vox. C. de legibus uerius
quod sit Apostolos sortem misisse ex in perfectio.e et in
firmatate fidei non dum enim venerat super eos spiritus s.
ut docent Abulens. super levitcum. c. 16. q. 13. et super
nu.os c. 34. q. 6 Sixtus senensis lib. 5. bliuisteca s.te anno
tatio.e 166. Jacobus de graffiis lib. 2. decisionum consci
encie c. 4. n.o 9. Apostoli enim intelligebant in electio.e
per suffragius non adesse spiritus s. adesse tum in sorte immi
tia Deo illam dirigentem ideo ponentes istas sortes
dixerunt Actor. 1.o tu dne qui corda nostis omnium ostende
quem elegeris ex his duobus unum ut optime expendit Abu
lentis post pentecostem aut non amplius adhibuerunt
sortem sed solum premitentes oracionem et ieiunium
elegerunt diaconos et presbiteros actor. 6. et 14. fa
cit tx in c. penultio. 86. d.e et in presulem Ierosolimitanum
Iacobum fratem dni suffragijs elegerunt ut insinuat tx.
in. c. quodie. 5. 75 d.e observat Vincencius cabotius lib
1. disputacionum c. 2

super levitcum

Parella

in limbo Patrum ubi in sinu Abrahe quiescebat reuocata fuit apparuit quod Sauli uerus dicens ostendit quod illi ut dicit ecclesiastici 46. finem uite sue ut probat sanctus Aug. lib. de cura pro mortuis agenda c. 5. Abulensis lib. 1 regum c. 28. q. 28. Galatinus lib. 6. de arcanis catholice ueritatis c. 8. ut uerteret in bonum fines malorum alterutrum etiam conueniret. ut factum est responso dato per oratione numerorum 32. 2° quia aliquando Deus signis superstitiosis declarat uoluntatem suam hominibus qui fidem magnam habere solent id genus signis et superstitionibus ut docet S. Crisostomus homilia 3. super epistolam ad Titum sicut enim sortem que cecidit super Jonam deus declarauit uoluntatem suam uti obseruat Ribera sup Jonam c. 1. n°. 42 ita etiam sortem que cecit super Mathiam inde uitam quod sortem eduxit tex. in c. 2. et in c. 4. 26. q. 2. si aut quis uellit prout equum est iustificare factum Apostolorum dicat. quod cum S. Dionisio lib. de ecclesiastica Ierarchia p. 3. c. 5. electiones Apostolorum factam fuisse sorte non humana sed diuina cuius rei signum fuisse descensum columbe super caput electi ut refert ecquius tomo 3. homilia 1. in festo S. Mathie et si dicas quomodo apostoli signum de celo scientes simile desiderantibus responsum a Christo Mathei 11. generatio praba et adultera signum querit sed signum non dabit eis respondeo cum Maldonato Mathei 12. uers. 39. ob animi differentias diuersum dicendum dum illi enim malo animo et tentandi causa postulabant ideo denegat cum responsionem. Apostolis aut concessum quia postulantibus cum ingenti reuerentia et in dubio maximo super rem ualde graui ut expendit Abulensis sup. n°. c. 34 q. 6. et in sinuat tex. in c. 4. § siquid. 26. q. 2. Poterant enim memoriam repetere Deum signa dedisse Ezechie Esaie c. 38. Gedeonum Judicum

sexto

Sexto —

Z cum Coudanio lib. 4. de sapientia fol. 227.
Apostolos misisse sortem non ad divinationes, sed ut omni co[m]paratio
ne et co[m] pententia sublata fieret electio contradictio
nes inquiunt sapiens proverbiorum 18. comprimit sors et
inter potentes quoque diiudicat ad quod faciendum Apostoli hisse
runt exemplum a legis veteris sacerdotibus ad tollendam com
petentiam sorte decidentibus quis incensum poneret ut re
fert Gratianus in summa vers.^o de Zacharia 26. q. 2. Unde
in specie simili. l. si quis servum. §. si inter duos ff de legatis 2.
sortibus utendum dixit D. Aug. lib. 1. de doctrina christiana c. 28
et in casu civitatis obsesse posito ab gl. in d. summa confirmat D. Aug.
epistola 180 ad Honoratum. et in administrandis secularibus distribuendis probant. Tirag.
s. n. 13. Azor. lib. 9. insti. c 21. in iudiciis aut Moscovitarum nullam dicit ex l. 3. §. divus ff de sepulcro violato
sine superstitione tamen aliquando sortes fiunt, veluti in iudiciis iu
diciis communi dividundo familiae erciscundae finium regundorum in
quibus utrique litigatoris par causa est et is qui prius egerit actor sive pe
titor dicitur in l. in iudiciis 13. ff. de iudiciis. l. 2. §. fin. ff communi
dividundo l. inter coheredes §. qui familiae ff fami[liae] erciscundae
si tamen ambo litigantes ad iudicium simul provocaverint sorte
dirimendum est quis eorum actoris partem sustinebit l. Sed cum am
bo 14 ff de iudiciis, Parimodo si optio plurium rerum legata
sit relicta sit qui ante optionem pluribus heredibus relictis
decesserit, hi que convenire non possint in re eligenda sor
te optio unius ex illis adiudicat l. si duobus C. communia
de legatis §. optionis instit.^a de legatis quod etsi heredes
aequis partibus instituti non possunt inter se convenire x[?] pred quem
illorum remaneant cautiones hereditarii quas vulgus documen
ta hereditatis apellat sortiri ca dere eos oportere placuit
vel ex consensu et suffragio eligere amicum apud quem
deponantur d. in l. si quae sunt cautiones ff familiae ercis
cundae quod sit negotio aut amicioni [?] relinqua
tur ut in simili dicitur in l. generaliter §. quod ff de fideicommissariis
libertatibus ut autem in 6 is nullum peccatum

baxe; 2

in tercio ut sm Ant. del Rio d. q. 1. seruande sunt quatuor cõditiones Prima euentus deuet expectari a Deo n̄ u. a cassu fortuna uel Astris. Nam expectans ab astris uel fato peccat mortaliter si a fortu.a considerata ut christiani summum philosophi in re graui est ueniale in leui uix est peccatus mortale. Secundo debet adiuere simpliciter sine ulla superstitio.e uel abusu rerum sacrar. Tercio necessarium e cum illi qui sortiunt equali iu.e ~~mitant~~ alias em est in iusta sortitio quidem grauior si de bono publico agunt uerum gra. Si de officijs publicis digni et indigni sortes mitere sors em posset in digno fauere cum danno reipublica et iniuria digno. 4.o ut principalis intencio mitencium sortem n̄ sic inquirere uoluntatem Dei modo extra ordinario sed auferre lites discordias querellas et inuidias Nam si aliter cõcordia posset iniri res n̄ e sorti comitenda et in suma extra casus a iu.e express n̄ licet uti iudicio sortis ut docet Tiro s n.o 87. Peralta in d. s. interdum n.o 3.

Et nota ex uni.o quem primus Beatus Mathias per Apostolos ante alium fuisse ordinatus Isidoro tn̄ repugnat Anacletus pp.a firmans in c. sm 66 d.e Jacobum iustum fratrem dm̄ dictum ante alios fuisse ab apostolis in epus ordinatus quod etiã pbat Clemens Alexandrinus apud Eusebium lib. 2. historia ecclesiastica c 2 Baronius tomo. 1. anno xpi 34 c. 257. Vn.e ipsum prius quam alium missam Hierosolimis celebrasse cum sola oraciõ.e dominica obseruat Concatus lib. 4. de sacramentis ~~tit.~~ c. 5 quos cõposita liturgia in c. Jacobus 47 de cõse.e d.e 1.

Inquarce ut ueritatem explicem constitua l. ~~ipsid de~~ xpum duodecim in apostolos alegisse Luc. 6. ordinasse in sacerdotes cum dixit Luc. 22. hoc facite in meam cõmemoraciõeB nullum tn̄ ordinasse epus

nisi Petrum docet Belar. lib. 1. de romano c. 23. in
telligens tamen in c. 2. cuius distinctionis ut tamen p
bet quoniam dignitas mayorum sacerdotum idem episcopis quoad
corporum [illegible] ipsisse ordinem sacerdotalem post xpum
Constituo 2o cum Baronio tomo 1. anno xpi
34 c. 207. Apostolos statim post Ascensionem in apostolatus dig
nitatem assumpsisse B. Mathiam non tamen illum tunc in episcopum
ordinaverunt ante alios enim Jacobum Justum in episcopum
consecraverunt Unde distinguo dignitatem apostolatus ab
episcopatu xpus enim duodecim in Apostolos in ordinauit
nullam tamen in episcopum nisi Petrum ut supra dixi et B. Pau
lus ad apostolatum eligit per seipsum xpus ad Galatas 1.
episcopus tamen ab apostolis ordinatur actorum 13. in c. quod proprie
f. 75. dc. ad Ad dignitatem enim apostolatus expectabat
potestas praedicandi euangelium per universum mundum cons
tituendi sacras scripturas faciendi miracula Mathei 28
Marci 16. Lucae 9. et 24 Joannis 20. ad dignitatem episco
patus expectat conferre ordines uti claue jurisdictionis
et si tunc obiicias in apostolatu S. Mathiae inclusa fuisse dignitatem
episcopatus cum de apostolatum ipsi tradendo actorum 1. intel
ligat B. Petrus illud psalmi 107. episcopatum eius accipiat
Alter Respondeo 1o. B. Lucam scribentem graece sensum
fuisse septuaginta qui uerterunt quin episcopum graecorum signifi
cat praefecturam ut adnotauit genebrardus in d. psalmum Non
potuerunt aliter septuaginta intelligere cum cum non essent
ipsorum tempore episcopatus proprie dictus adhuc institutus unde
g. dicere Petrus praefecturam Judae accipiat alter quam in
terpretationem conuenire ueritati Graecae testatur Belarminus S.
col. 3. 1 Respondeo 2o episcopum non significare
praelatum sed praefectum constitutum ad summum rerum magistratum
Sinc prima Petri c. 2 Xptus dicit episcopus animarum
nostrarum et Judicum c. 9. vers 29 ubi habent septuaginta epis
copum uertit Hieronimus principem cum g. apostolatus
dignitas fuisse summa appellatur episcopatus et apostoli

Parer̃a

episcopi. ut athenis appellabant epscopi Romæ et tias ~~realles~~ ~~abu~~ et reales uti obseruat lexico ex card. sto. episcopi xo. Sam[~]
tri obseruationes intelligo uocem ordinatus non significare
ut uulgus putat sacram ordinis collationes sed promotionem ad
honores seu magistratus e enim proprie ordinare in ordinem
adoptare. et per ue bera ut obseruat Budeus in adnotationibus
posteriores in pactetas in l. honoris ff de curionibus.—
4o exemplo. preterea notari solet ualere
argumentum ab etimologia seu abutione uocabuli quo utitur l. 2. §
appellat ff. ~~siccetum~~ petatur eo quit ego cum Villo in princ. no 6.
instutu de ~~ttt~~. utendum censit quam ipsi etimologie diffinitio non repug
nat seus u alias. melius tamen nota nomina rebus imposita fuisse co
silio ~~et~~ et maxima consideratione ut elagantes prosecuntur Mo tal. g
in lib. Joseph. c. 86. Riuera super prophetas preludio. 3. ~~in~~
~~le ibi genti~~

Inter ibi generali. Nota appellatione
clerici comprehendi omnes ministros cule probat probat be in c.
duo sunt. 12 q. 1. in c. cum sm Apostolum de prebendis inde
obseruo Primo appellatione clerici uenire eos eum qui solum ha
bet primam tonsuram in c. clericus 2 q. 7. in c. cum contingat de eta
te et qualitate. in autent. Presbiteros usque quos omnes C de episcopis
et clericis in nouella Justiniani 123. in concilio colloniensi. 3. p. 2 c. 1.
et 2 in cat he cisim. Pij. 5. p. 2. c. 7. §. 12. Ex quo utiliter infra
xi deduco Primo cum Julio claro in practica criminali q.
77. no 4. Ugolino de censuris tabula. 1. c. 16. §. 3. no 10 clericum
prime tonsure habere priuilegium. c. siquis suadente 17. q. 4 ut colligi
tur ex c. 1. de sent. excommunis quod hodie non e sublatum conc. trid.
s. 23. ~~no 6~~. c. 6. de reformatione etiam in ordinatus ante 14 annum qui conc
loquitur in priuilegio fori. Und. Priuilegium canonis in
factum relinquit l. precipimus. C. de appellatione, docet X. cons.
24 no 140. de priuilegiis —

Deduco. 2. clericum i. tonsure habere priuilegium fori
nec conueniat coram iudice seculari in c. unico de clericis coniug. lib. 6. docent Alber
tus Trocius lib. 1. de uero et perfecto clerico c. 5. no 2. Couar. practicar. c. 31. no 5.

quod.

quod non procedit in clerico coniugato nam licet non possit conveniri criminaliter coram seculari potest pro causa civili, licet propter eam non possit capi aut incarcerari.. ut docent Cobar. 5 nº 7. Nav. de oris canonicis c. 7. nº. 15. ~

Nec obstat tex. in d. c. unico quatenus prohibet non posse conveniri criminaliter nec civiliter. nam intelligit a Terola in praxi epali p. 1. Do. clericus § 2. tractat causa criminalis civiliter ut in actione iniuriarum ut restent clerico coniugato duo privilegia canonis et fori criminalis et hoc sic servat contenta in Conc. Trid. ss. 23. c. 6. de reformatione.. ex quo e desumpta l. 1. tt. 1. lib. 1. nova recop. . Primo ut habeat beneficium ecclesiasticum ~ 2 ut efferens habitum et tonsuram aut inserviat alicui eccle de mandato episcopi aut versetur in seminario clericorum sive in aliqua scola sive universitate de mandato epi unumquodque non sufficit ut putaverunt aliqui Capella Tolosana decisione 87. nº 9 expendentes d. l. 1. ibi Juntamente con qual quiera destas calidades heuiere habito y tonsura clerical. Nam illa verba sunt intelligenda quando servierit eccle vel in aliqua universitate studuerit tunc enim copulatiue requiritur ut defferat habitum et tonsuram ut docent Burgos de paz in l. 3. Tauri 1. p. q. conclusione 3. nº 344. et 345. gutier. lib. 1. practicarum q. 7. nº 1. ~

Deduco 3. cum Rolando cons. 16. nº 10 volu. 4. clericum 1. tonsurae habere privillegium c. Odoardus de solut. hoc tamen intelligo verum dummodo hi concurrant requisita d. c. 6. Trid. ut resolvit Covar. receptus a Vaeza de inope debitore c. 17. nº 20 nec discedit Paz in praxi tomo 2. p. 1. c. unico nº 6. ~

Deduco 4. decisiones c. quamquam de censibus lib. 6. quae clerici iudicantur immunes a tributis et gabellis admissam in clerico 1. tonsurae a Matienço in l. 11. gl. 1. nº 4. tt. 10 nº 5. novae recopillationis pro qua opinione expendit l. 50. tt. 6. p. 1. Covar. 5. nº 1. quod hodie non servatur in praxi nisi sit solutus et actualiter habeat beneficium ecclesiasticum ex l. 1. tt. 4. lib. 1. novae recop. Nam non habens beneficium etiam si defferat habitum et tonsuram clericalem tenet solvere gavellam ut resolvunt concordia Ilani litera C. nº 21. Joan gutier lib. 1. practicarum nº 9. 6.

Deduco 5. decisiones l. sacro sanct. C. de epis et clericis qua dicitur bona clericorum reputari quasi castrensia et sic in eis patrem non habere usufructum posseque filium absque metu querelae de eis disponere habere locum in clerico 1. tonsurae ut colligitur ex autentico presbiteros C. de epis et clericis tradit Rod. Xuarez in Mayoratus nº 31. Covar. in c. quoniam nos nº 2. de testis. Palacius Rubius in repeticione Rubricae §. 42 nº. 7. et nº 8. ~ ~ ~ quorum.

quorum oppiniones reclamante gomezio in l. 48. Tauri nº 7. in praxis sententiarum pro casu quo clericus prima tonsura habeat requisita concilij trid. sed docet Marcus Ant. lib. 3. institutionum tº. 9. nº 48. –

Deduco sexto decisiones tex. in c. 1. in princ. de feudo feminae et in c. 1. de millite vasallo qui arma bellica deposuit in usibus feudorum ubi dicitur, clericum feudum habere non posse succedere in clerico. Sed tonsura habente requisita concilij trid. qui habere reputat clericus. Quam sententiam in fructibus terminis probarunt Bald. et Afflictis in c. qui clericus nº 7. Si de feudo fuerit controversia inter clericum et agnatos in usibus feudorum Barbatia de praestantia cardinalium. 1. p. q. 5. nº 6. –

Observo 2º appellationem clerici venire ad episcopum quia ut dicitur in l. Labeo 33. § 1. ff de cibariis et demonstrationibus honore eius auctus est non condicio mutata facit tex. in l. 3. § si emancipatus vero non enim ff de bonorum tabulas docent Brunus cons. 97. nº 9. Vila gruta de extensione legum tº. de iudice § 3. nº 14 si appellatione clerici venit canonicus. c. cum tibi de verborum significatione. – Sed appellatione Monachi venit Abb. in c. si. de simonia. ubi notat gl. quam Abbates quam exornat Veronius. q. 83. nº 69. quod tamen intelligendum est in materia favorabili non vero in poenali et odiosa in c. quia periculosum de sent. exc. in 6. in l. 20 tit. 9. p. 1. docent gl. in c. si compromissarius quam omni et in c. cupientes § ceterum verbo suspensos de electione lib. 6. gomez in prooemio regularum q. 4 verbo in man. c. 27. nº 160. sil. verbo suspensio § 10. –

Observo 3. appellatione clerici venire monachum seu canonicum regul. ita duo sunt 2 q. 1. quod in materia favorabili non vero in odiosa accipiendum docet Zechius in repub. eccl. est in tit. de clericis us. 1. nº 2. Non vero appellatione Monachi venit clericus docet Panor. receptus a Galinio lib. 9. de verborum significatione.

c. 37. n.º 6. Hinc censura lata in d. c. si quis suadente ad monachos extendi in c. 7. in c. cum illorum 32. et seqq. de sententia excomunis. c. religiosas §. quamvis eodem tit. lib. 6.

In tex. ibi quatuor gradus. Nota Primo in ecclesia diversos ministros superiores et inferiores constitutos idem probat autoritate tex. in c. 1. 25. dist. in conc. trid. ss. 23. c. 2 et cano. 6. Confirmat etiam 1.º exemplo ecclesia enim militans est ordinatas ad exemplum et similitudinem ecclesiae triumphantis in c. fin. 89. d. prosequitur fus. S. Bernard. lib. 2. ad Eugenium, sed in celo et in ecclesia triumphante sunt diversi Angelorum ordines et grados in c. fin. de paenit. d. 2. docet Ignatius Martir epistola ad Trallianos, ergo merito sunt in ecclesia qua comparatione utuntur tex. in d. c. fin. s.tus Aug. lib. 4. de baptismo c. 1.

2. a comparatione, ecclesia enim aequiparatur exercitui ordinato canticorum 6. sed in exercitu sunt plures gradus et offa. distincta, ergo in ecclesia merito ut dixit. Ireneus lib. 3. c. 40 posuit Deus apostolos prophetas dd., &c. comparatur etiam corpori humano 1.º ad corinthios 12. sed in corpore humano sunt membra habentia diversa offi.a, ergo et in ecclesia debent esse diversa ministeria ut argumentatur Apostolus ad Rom. 12.

3 ab imitatione, in ministrorum enim constitutione ecclesia imitatur gentiles in c. 1. 80 et 99. d. sed apud gentiles fuerunt diversi gradus in l. 1. C. de naturalibus liberis, ergo merito sunt in ecclesia.

4. a quadruplici ratione. 1.a ut vitata confusione unusquisque ministerium adimpleat ut dicitur in c. 1. et 4 89. dist. 2.a ut gradatim ad sacerdocium et episcopatum proficiens in virtute quis ascendat ut dicitur in c. 2. 3.o et

Pareja

final 59 dist.e inde q fluxit divissio tx. in conc. trid. ss.e 23. c. 13. vers.o promotum et c. 14 in prin.o de reformatio.e —
3. specialiter fiexit quis dux prius quam miles magister prius quam discipulus. in c. 4. 61. d.e ss. in.e q fluxit ratio tx. in c. cum in magistrali de electio.e — 4.o ut mul tiplicatis gradibus multiplicet via perficiendi et cognoscendi subiecta ut dixit S.tus Dionisius apud solum in 4. d. 24 q. 1. ar. 3. et colligit ex illo psalmi 70 Deus in gradibus eius cognoscetur idest ut interpretatur ibi Aug. in gradibus ordinum ministerij eccle sit etiam maxima pulcritudo in eccla de qua intelligit illud psalmi 44 omnis gloria filie regis ab intus in fimbriis aureis circum amicta varietatibus —
Cadunt hi distinciones impugnat esselus adi tus in secundo sinodo ex malealtaica ministros omnes exequans ex illo 1. ad corint. c. 3. omnia vestra sunt sive Paulus sive Apolo sive Cephas in considerat hi ut advertit Baroni, ibi. de romano ponti. c. 9. col. penult. Nam si per ea exequantur ministri qui simul reversi sunt pares quoque erit duces cosules et imperatores qui Criso. hom. Somilia 83. sup. Mat. se. ait si dux quispiam si consul si is qui diademate ~~coronatur~~ ornat etc.
Nota 2.o ordines ministrorum eccle ee q. idem probat in c. 1. 25. distinctio.e docent Isid. et Panormi. in c. cum contingat. n.o 10. de ctate et quali. testatur cu communis canonistarum oppinioes. N. in manu c. 22 n.o 17. Pro qq facit. 1. novem ordinis gradus vacan fuisse Caium pp.us in epistola ad Feliciam c. 6. Sinodum Romanam sub Silb. 1. anno xpi 320 c. 7. —
2 in eccla triumphante ee novem Angelorum ordines in c. fin. de penit.a dist.e 2 q.o et in militante eius figuram representante in c. fin. 89 dist. debent ee novem gradus ministrorum ut in exemplari et in exemplato eadem sit consideratio iuxta anxioma quod vulgus deduxit ex . . . exfacto de bulgari —

celsica grece;

Ad. c. accos 21. d.

7. aut ee ordines ministrorum ecclesiae dixerit Magister in 4. sententiarum dist. 24 ubi Tho. de argentina q. 1. ar. 2 sotus q. 1. ar. 3. Carthusianus in compendio theologiae propositio 38 Belarmi. lib. 1. de sacram. ordinis c. 5. testatur communem theologorum oppinionem Covar. lib. 1. variarum c. 10 n. 9. Pro qua opinione facit in conc. Romanum et Carthaginense id diffinisse ut affirmat Mosconius de maiestate ecclesiae lib. 1. p. 2. c. 1. Unde neque episcopatus nec prima tonsura, ideo inter gradus ordinis mentionem habetur in c. 2. 44 d. in epistola Innatij martiris ad Traianum in conc. matisconensi celebrato anno Xpi 576. c. 10 in cathecismo Pij. 5. p. 2 c. 7. § 12 et diaconatum in 6 gradu collocasse Ivonem carnotensem sed sermone de excelentia sacrorum ordinum.

Et omnes ordines ecclesiae referuntur ad eucharistiam et in ordine ad illam distinguuntur in c. i. §. ad presbiterum 25. d. D. Tho. 3. p. q. 66. ar. 3. sed ad eucharistiam conficiendam sufficiunt 7. ordines cum in presbiterum nihil desideret ut dixit Clemens pp. i. us epistola 2. ad Iacobum fratrem domini

3. facit hoc in c. cepimus 24. q. 3. et in c. olim 5. 95. dist. in de quo presbiteratum summum gradum ordinis appellat Elias cretensis in scolijs ad orationem 10am. sancti Gregorij nazianzeni

Mediam autem opinionem scilicet ordines esse octo addens opinioni theologorum ordinarum episcopatus quam ego veriorem iudico tenent in 4. dist. 24. Durandus q. 6. Palude q. 7. quod probant ab illis laudatis Candelabrum ecclesiae p. 1. tit. de sacramento ordinis n. 10 Balencia tomo. 4. disput. 9. q. 1. puncto 2. col. penultima. Pro qua opinione facit. i. hoc.

in c. 1. 32. dist. in quo subdiaconatus ordo dicitur 4. et hunc ess. ponit in 1. gradu ordinum episcopatus. 2. tx. in conc. trid. s. 23. c. 4 vers. proinde cui non posse responsum ad altari firmat Navar. in man. c. 22 n. 18.

3. Premissa regulla tx in l. ut gradatim ff de muneribus et honoribus facit tx. in c. 1. 2 et 3. 77. distinc. et inspecta obidiencia quam secundum rationem inferior debet superiori facit tx in c. a subdiacono 5. 93. dist. et attenta ordinationis diversa forma facit tx in c. 1. et 2. Apostolorum.

Quam veritates de testimonis aliquis inpugnare valleat tx in c. penult. 68. dist. ib. non amplius quam duos ordines inter discipulos dni esse cognovimus interpretantur Osius in confessio. fidei c. 52. Medin. lib. 1. de continentia c. 43. ut sensus sit eis tantum ordinibus Xpum ministerium aplicasse ceteris apostolos et ecclas. Nam etsi ea interpretatio confirmari ex dictis possit in sum suius distincionis notabili 6. confunditur ex tx. quo vero iste tercius processerit funditus ignoramus. Ego tamen ut rem omnem dimenssam reibuam observo Primo eum tom. desumptus est. ex epist. 4. Damasij pp. ut habent epigrapse et Anselmus lib. 7. c. 123. que epistola scripta fuit anno Xpi 371. et vere est inventiva in Corepiscopos.

Observo 2. in vocis Corepiscopi significatione varios fuisse interpretes nam eos fuisse Arcidiaconos crediderunt Cuiacius in c. 2. de iudicijs Petrus. greg. lib. 15. sintagma. c. 12. n. 48 Duarenus lib. 1. de sacris ecclesie ministerijs c. 9. falso tamen quia corepiscopos ab Arcidiacono. distinguit in conc. Niceno 1. canon. 60 Ego tamen credo fuisse quosdam episcopos quos adiutores ut colligit ex Papia apud Cuiacius in l. 6. §. gramatici ff de excusationi. tutorum constitutos in villis ut hodie sunt parochi propter studium in pauperes ut facilles illis subveniretur ut ex integra reffert Souerius classe 3. fol. 128.

Et satis

Ad c. cleros d. 21.

Et satis colligit ex conc. Neocaes. et Autissiodorano c. 13. Antiocheno c. 10 docet Gratian. Deos potestatis describens in c. 38. in text. 68. d.

Observo B. Coepts. in eam venisse super-
uiam et ut si hm presbiteri cēt munera hi episcopalia usurpasse a qq. muneribus habent velati presbiteros et diaconos ordinasse = crismate frontes ungi templa et altaria cōsecrare solemniter penitentes reconciliare in c. quamuis 4 68. dist. in c. 29 5 d. ubi Gelasius pp. de corepiscopis loquitur

Pare Ja

Ad c. cleric. 21 dest.

duplicis generis corepiscopos fuisse Alij enim erant tantum presbiteri constituti in villis ut parochi et seu ministerijs episcopalibus arcentur in conc. Laudicens. 1. c. 57. ordinabantur quod ab uno episcopo ut refert Damasus pp. epistola 3. si quod sublati sunt in hoc c. penult. Alij enim erant ordinati a tribus episcopis ut cetent ceteros qui habent dioceses coadiutores quales sunt quos hodie uocamus Episcopos de anillo si quod poterant ordinare in 7. sinodo canone 14 Altaria et Virgines conse crare in conc. Hispalensi 2 c. 7. et retinentur in conc. Antiocheno 5.

2° interpretatio indiget hec in epistola Anacleti apud Burcardus lib. 1. c. 4 ubi ait amplius quod isti duo ordines nec nobis collati sunt ut intelligatur habito respectu ad sacrificium missae quod tantum ab epo et sacerdote celebrari pot facit hec in c. penult. 68 dist.

3 interpretatio hec in c. 1 de cleric. excom. ubi canon Apostolorum recensens ordinis gradus mentionem tantum faciens de epo presbitero et diacono dedit occasionem hereticis quorum meminis Belar. de lib. 1. c. 11. ut firmavit quod canones apostolorum prestandum gradus ordinis fuisse in ecla in cuius errores confirmationes expresse Beatum Dionisius qui lib. de ecclesiastica hierarchia c. 15. trium tantum ordinum meminit uidelicet pontificum, sacerdotum et ministrorum, Observacionis cum Balenua dicto puncto 2. col. 17. B. Clementes in canonibus Apostolorum iam hos iam alios ordines numerare per occasiones institutis sermonis omnes agnoscens ut patet ex ipsius epistola 3. [illegible] can. 15 et 43. constitucionem lib. 3 c. 11. lib. 8. c. 21. 22 et 28 et in d. c. 1. de subdiacono et alij in inferioribus ordinibus nullam mencionem factam quia nec subdiaconis licebat tunc tangere uasa sacra in c. non oportet 26. 23. dist. in c. 1. 24. dist. sicut non poterat in l. ueteri lecita in c. plerumque 27. §. item legitur. 2 q. 7. et sic non poterant ab altaris ministerio

remoueri

remonderi l. manumissionis ff. de iust. et iu. ... Nec aliquid
urget autoritas Dionisii siadversus superius cum Belar.
et Valentia s. cotat in lib. intentum Dionisii

agens de sacramentis nullam de matri. et penit. mentioes
fecit qr ea sacram.ta ad constituendus aliques gradum
ierarchiae n expectabat uti observat Belarm. lib. 2. de
sacramentis c. 27. — Ter.o cum Belar.o lib. 1 de sacram.
ordinis c. 7. interpretor te. in c. a multis q. de etate et qua
litate ubi sermonem habens de presbiterato et diacona
tu ait hos siquidem solos de presbiterato primitiva ec
clã legit habuisse ut intelligat n simpliciter ad sacros
ordinis ualentes sacra attrectari q subdiacono nefas obser
uavit postea aut qr cõuffunt e in c. n liceat 32 in or
di. 23. dist.a indicat ordo sacer unus quisq q. suo
proposito atenta gradus recensuit sic quinq tm nume
ravit Hieronimus Craie D. Ambrosius ad Ephesios
4. Hinc aut erat necessarius explicari l. an
prima tonsura et alii ordo episcopalis sint gradus
sacram.ti ordinis que statim commodius disputabunt —
2.o quare te noster n fecit mentiones de ordinalibus
de mulieribus que dicunt episcope in conc. Turonensi
2. c. 13. et 14 presbitere in c. fin. 32. dist. dia
conisse in c. 2. 78 dist. in c. diaconisas 27. q. 1. qr
potius quam gradus ordinis erant offi.a quaracio. te.
noster omisit presbiterus penitentie de quo Socrates
lib 5. Historie c. 19. Lasdantes de qq Irenaeus Martin
epist.a 2. seniores quor meminit tx. in c. 1. decentios 2
alios de qq nunc n e narrandi locus. —

Est hic valde controversus int. catholicos an omnes ordines sint verum sacram. Occasio aut. dubitandi e, qr nihil e expresse diffinitum a ecclia etenim conc. Florenti. et conc. Trid. solum in diffinita oracio asseverant ordinem ee sacram. Utrum aut. id de omnibus ordinibus an u de aliquibus uel de aliquo ordine tm intelligi debeat n explicat Un in hac re invenio tres oppiones —

Prima e Durandi in 4. d. 24. q. 2 affirmantis sacerdocium tm ee sacram relliquos aut ee sacramentalia quam probabilissimam testat Victoria in summa q. 226. et fundat ratione qr ut ait D. Tho. 3. p. q. 37. ar. 1. ad 2. Ratio totius sacramenti e tm completa in sacerdocio in aliis u se tm participationes illius —

2a e Soti in 4. d. 24 q. 2. ar. 3 et 4 affirmantis tres tm maiores ordines n u minores ee sacramentum quam probant Nava. in man. c. 22. n. 18 Candelabrum aureum p. 1. tt. de sacram. ordinis n. 3. —

Tercia e D. Thome 3. p. q. 37. ar. 2. — et 4o contra gentes ar. 65. asserentis maiores et minores ordines ee sacram. quam probant Ledesma 2a. 4 q. 36 ar. 3. Valencia d. q. 1. ~~ar. 2~~ puncto 4. col. 4. cui accedo —

Primo qa hoc

Ad c. clerus 21 dist.ª

q in quolibet gradu dr̃ sacram.m n̄ tñ ex hoc consti
tuo. plura quam 7. sacram.ta omnis gradus or
dinis sunt partes integrales in gnere sacramenti. li
cet quilibet grads in abstracto cõsideratus dicat sa
cram. eo modo quo in sacrif.º missæ dicims hostias
et calicem ẽe partes integrales in gnere sacrame
ti licet quælibet pars in abstratu cõsiderata dica
tur sacram. ut colligit ex c. cum Marthe uers
distin.m quendam de celebra.e missarz docet suarez
tomo 3. q. 73. disput.ª 1. sectione 3. Vn̄ sacram.
sacram. ordinis dicerent unum grã. si nega
tum tñ absoluto respectu ad grads in sacram. em
n̄ requirit unitas indivisibilis entitate aut unita
te fisica sed sufficit talis quæ ex diuersis agregatis
cõponat unum integrum signum rei ut patet in sacra
mento pœnit.ª q e unum grã et tñ ẽ agregatum ex
actibus pœnitentis et sacerdotis ut colligit ex conc.
trid. ss.e 14 c. 3. notat Durand. in 4. distin 14.
q. 3. et 16 Marsilius q. 10 ar. 1.

Ex his aut quidam sunt ordines
maiores quidam minores per quos velut gradus ascendit
in conc Romano sub Silvestro 1. c. 11. in Sardicensi
anno xpi 350 can. 10 Carthagi. 4. c. 3. Trid. ss. 23. c. 2
et n̄ seruans graduum ordinem cõsercet in c. unico de
clerico per saltum promoto qr gradus præcipit ut ait
Inno. pp.a 1.us epistola 4.ª ad Felicem c. 5. Maio
res uel sacri sunt ordo sacerdotalis diaconatus et
subdiaconatus ad minores referunt acoliti, exor
cistæ, lectores, ostiarij, ut colligit ex conc lateranẽ
si sub Alexand. 3. c. 12 Tridentinº ss. 23. c. 2.
docet Pius pp. 5. in catheci.º p. 2. c. 7. § 12 et an
te obseruauit gl. in suma 32 d. et si dicas quomodo
põt ẽe quod ordo n̄ sit sacer dum cum sit sacram
Respondeo cum Soto de sacrãº ordinis c. 1.

Propositio 6. ordinem triplicit dici sacrum. Primo
ex p.te sue continentie s.l3. q.r cotinet sacram.
et hoc respectu quilibet ordo e sacer q.r continet gras
sanctificantes. 2.o Ex p.te sue essentie finis
et sic etia quilibet ordo e sacer cum etia sacram.
3.o ex p.te materie circa quam actum vel effec
tum habet et sic ordo sacer di qui habet actum
aliquem circa rem aliquam consecratas et n. sacer
q.e cum actum n. habet Vn.e subdiaconatus olim
n. erat ordo sacer c. in postea factus in c. a multis
de etate et qualit. in c. penult. de servis n. ordinand.
q.r olim subdiacono tangere vassa sacra erat
nefas in c. n. 26. in ord. 23. d. in c. 1. 24 q. Obser
vat Balarm. lib. 1. de sacram.to ordin. c. 7. et in hoc
sensu hodie sunt tres ordines sacri in ecclia, sacerdos
qui habet actum cosecrandi corpus et sanguinem xpi
diaconus qui habet actum dispensandi saguinem xpi
subdiaconus q habet actum p.parandi vassa co
secrata alij inferiores ordines dicunt n. sacri
q.r n. sunt inmediati ad res sacras Vn.e inter
ordines sacros et n. sacros sunt nonullae differentie
Prima circa tempus sacri em. conferunt
in ieiunio 4.or temporum in c. quoda.m patris 4. in
c. fin. 75. d. in finual tx. in c. 1. de temporibus ordi
nationum sumpto exemplo ab Apostolis qui p. misso
ieiunio Paulum et Bernabam ordinaverunt in c. qd
die. s. 75. d. n. sacri die dominico aut in qualibet fes
tivitate in c. 1. et 3. de temporibus ordinationum in d.
conc. lateranen. p. 26. c. 23. Colonienti 3. p. 1. c. 22
et 24 in qua libet virgines cosecrare in c. de vo
tis 20. q. 1.

Ad c. clerus 21 d.

Habentes institutum quod operiendi corpora defunctarum ut interpretatur Baron. tomo 1. anno Christi 34 c. 255 dia conissas in d. c. diaconissam 27. q. 1 in conc. Cartagini 4. c. 12 quae particulariter erant destinatae ut erudirent catechuminas docet Epiphanius apud Baronium lib. 10. c. 2. §. 3. visitarent infirmas ut refert Clemens pp. 1. lib. 3. constitutionum c. 15. lavarent in balneo ut refert Epiphanius apud Ospenceum lib. 1. digressionum c. 17. praesiderent portis quae ingrediebantur mulieres ut refert Baronius d. c. 255 ~

Et non obstabit 2. adverto cum Soto et summa assessina quod nomen ordo dupliciter sumi posse expressit prout est gradus sacramenti ordinis large prout est nomen officij et dignitatis sic dicitur ordo equestris in l. 2. §. Massurius ff de origine iuris Senatorius in l. 1. §. ait Praetor ff de postulando l. si quis 27 ff dicitur nuptiarum decurionum in l. nulli ff q. cuiusque universitatis nomine in genuorum in l. 44. ff de excusatione tutorum igitur prima tonsura in d. c. cum contingat et in aliis dicitur ordo quatenus significat officium non vero quatenus significat sacramentum.

Ut non obstat 3. adverto i. initiatus i. tonsura haberi privilegium et canonis quia illa privilegia non dantur propter ordines ecclesiasticum et caracterem et eius sed dantur toti collegio clericorum in c. si diligenti de foro competenti eorum ipsis personis in c. contingit el. i. in c. perlocutionis in c. de monialibus de sententia excommunicationis et sic competit ei qui ad militiam clericalem dedit nomen licet non dum acceperit militarem in l. penultima ff de militari testamento ~

Adverto 2 iniciatum i. tonsura ex consuetudine hodie recepta non degradari uti observat Covar. d. n. 3. quia cum non habent aliquem ordinis gradum eo spoliari non potest §. servus inst. de capitis diminutione. Et dato casu quo admittamus degradationes dicimus casum esse

Par. 1.

quamdam abscissionem a cõsortio congregationis clericorum ad similitudinem illius quae fit in c. 1. de clerico excoto — Ut n. obstet. s. observato Xm in minoribus ordinibus n. in t. tonsura loqui Hij autem qui per manuum impositionem iniciantur dicuntur recipere tonsuram in c. clericus 6. de uita & honestate clericorum in conc. Viturienti apud Ant. Aug. in epitome iuris canonici tt. 8. lib. 11. c. 11. qr capite tondentur in c. clerici 22 in c. n. liceat 32. 23 d. modico circulo in conc. Tol. 4. sub Honorio 1. c. 40 n. in forma quadrata ut olim uoluit Simo magus sed in orbicularem in modum sphere in c. Prohibite 21. 23 d. in conc. Carthag. 4. canon. 44. docent. Stus Aug. lib. de opere Manichaeorum c. 32. tomo 3. Turrianus lib. 5. 3 Mag de Surg. c. 19. minoris tamen quam ceteri ordinati. Nam uertex tamen capitis depillatur uti observat Petrus greg. lib. 16 Sintagmatum c. 1. n. 11. — T la tn tonssio siue depillatio ita s dicta sit in ecclesia. Primo ad significandam signo exteriori mundicias uitae ut ait Sanctus Dionis. lib. de ecclesiastica hierarchia 1. p. c 6. Inde Vestalibus capillum ademptum refert Plinius lib. 16 Naturalis historiae c. 44. ad significandam eorum peccatorum ablutionem nouacula radente uitia ut Stus Paulin. epta 4 Inde penitentes iubentur caput tondere in c. penitentes 50 d. in conc. Toleto 3. c. 12 —.

2 qr olim per capillorum incissionem fiebat adoptio ut refert diaconus Paulus lib. 6. hist. longobardorum c. 15 radebantur captiua habilis, iungio deuteron. 21. qr ea incissio e signum subiectionis ut dixit Fotius apud Turrianum d. c. 19 merito q. qui iure quodam adoptionis transit ad ecclesiam tondetur — ~~[illegible]~~ 3o. ab exemplo in primitiua ecclesia capillos succidebant qui dedicabant se Deo sic enim fecerunt Priscilla et Aquilla actorum 18. Beatus Paul. actorum 21. Pilli enim mortiferae, diuisione sunt n. enim dolorem sentiunt. Unde segregatur a uouente se Deo ut nihil in eo sit quod n. sit uiuum ut docet Theodor. apud Adrianum Junium de coma c. 2 Unde Ezechielis qr in ministerio sanctificationis seruienti dn Ezechiel 5. sume tibi gladium acutum & duce super caput tuum ut

rade

recte expendit Varonius tomo 1. anno Xpi. 58. c. 102 —

4. in cuius uestigijs gentilium sepe insacerdotes Isidis et serapidis capillos capitis abradebant ut testantur Plutarcus in lib. de Iside D. Ambro epist. 30 ad sabilium. Vnde dicuntur habere capita rasa Baruc 6. calui a Marciali lib. 2. epigram. 29. obseruat Rigalcius ad Artemidorum lib. 1. c. 23 quem ritus emulatos fuise grecos Tragenios et Asirios firmat Lucianus in dea siria insin quod in cula refieri debet —

5. qui ex inferiori statu liberi fiebant capillis succisis predibant quod tempestatem seruitutis Viderent effugere sicut qui ex periculoso naufragio predibant ut obseruat Duranthius lib. 2 uariorum c. 19 cum quod tonsurati in altiores gradum euecti exeat ex numero laicorum mundi uertice et in sortem dni segregentur succidunt crines —

Tonsuram aut suscepisse cleros ex Nazareis credunt Isidor. Hispalen. lib. 2. de ecclesiasticis officijs c. 4 Conc. Aquisgran. celebratum sub. ludobico 1° Imperatore can. 1. non recte tamen uti obseruat Belarm. lib. 2. de monachis c. 4. quia Nazarei tunc solum tondebantur quando desinebant esse Nazarei erat enim Nazareatui anexa Cessaries nemorosa 6. et quia ex tonsione capillorum infringebatur uotum Nazareorum propter tonsionem enim defecit fortitudo Sansonis quia Nazareii Iudicum 16. uti obseruat Abulensis super num. c. 6 q. 4. cum enim gentilium mos esset comas capitis proprijs Dijs offerre uti obseruat Brodeu lib. 3. Miscelanearum c. 8. Baronius s. c. 103. Moises ut Hebreos ad Idolatriam procliues ab ea auerteret uetuit crinium aut barbe tonsuras ne exinde prearriperent occasiones superstitiose in molandi comas ut ait Cirilus laudatus ab oleastro super numer. c. 6. probat Teodor q. 28. sup. leuitic. —

Verius tamen credo coronam clericis factam in memoriam espinee corone inposite capiti Xpi ut dixit Beda lib. 5. de gestis Angelorum c. 22. uel quia Principi Apostollorum ad predicandum euangelium misso derisionis et ignominie causa illa esset in cute honori cessit utti obseruat Varonius

5 c. 104 & 105 Ca aut corona appellatur tonsura q̄ꝛ clericorum capi
ta antiquitus n̄ radebantur nouacula s͞d tondebantur forcifib9
ut testatur Clemens Alexand. lib. 3. pedagogi c. 11. Ita ut cu
tis tecta maneat s͞m D. Ieronim. sup Ezechi. c. 33. ut sit
differentia inter n̄ros & sacerdotes Gentilium q. ut ait Baruch.
5, habebant capita & barbam rasam obseruat D. Am
brosius d. epist. 30 & q̄ꝛ rasura proprie seruorum erat ut
ex Aristophane & Plauto obseruat Adrian. d. c. 2. Calbi
superstitione cessante e in eccla corona rasura admissa ex
episto. Aniceti pp. cuius meminit Turrianus d. c. 19 Nam
& D. Paulus qui totondit caput

Los hijos illegitimos no heredan a sus padres c. tuas de ordine cognit. c. l. qui filij sint legitimi

Quod. quod puede conocer [illegible] del negocio principal [illegible] conocer [illegible] causas incidentes. l. i. C. de ordine iudiciorum [illegible] C. de iudiciis. c. o [illegible] [illegible] int. [illegible] c. tuas de ordine cognit. cum similibus

Ad quinquagessimam Distincionem declaratio

Quia numerus quinquagenarius autore Ricar
do in comentarijs simbolicis tomo 2. fol. 86 e simbolum imper
fectorum, hec distincio imperfectis reiectis ab ordinum susceptio
ne et exercicio referuatur —

Cum enim ordo et matrim. sint sacram. insti
tuta non pro singulis sed pro comunitate prestant aliquibus tamen —
Unde sicut a matrimo remouent inpedimenta ita ab ordine sunt
remociones in c. siquis. 8. cum 7. seqq. 34. d. que minus cocine
dicunt irregularitates in c. fin. de clerico ex comunicato in c.
1. in fine de re iudi. in 6. instituta ex duplici ratione.
Prima ut minister ecclie sit sine macula in c. 1. 49 d. ita ut
eius sparacione ceteri grex dicitur in c. 3. §. nunc aut 25 d.
2a uero ut eccla in ministris eius sit pulcra non habens macu
las nec rugam Canticorum 4 facit hec in c. 2 de inmunitate
ecclarum lib. 6. —

Regularis e uiuens secundum reg. quas professus
e in c. quod Dei. 5. ius licet c. in singulis 7. ius uoc ipsos de statu
monacorum Cuius oppositus e irregularis significans deuiantem
a reg. sibi prefixa in d. c. 1. facit hec in c. 1. in fin. 48. d. ul
alienus a reg. sic enim uocat in c. 2 in fin. 47 d. quo infe
ru inuenio legentem irregulariter in c. 1. 69 d. et irregulare
depositus in l. Lucius 24 l. die 25. §. quod pecuniaris ff depositi
1. in naui §. namsiqs ff locati uti obseruat Coram lib. 7. c. 4. a
n. 3. et irregulare fictum quod mouile docet Sairius lib. 6. thesau
ri c. 1. n. 8 e enim uox composita prefixa prepoticione in qua ut negatiua

priuationes induit l. incibile ff de legibus ab hac uoce descendit irregularitas significans impedimentum ratione cuius excluditur quis ab ordinis susceptione et exercitio et sic collocat extra reg. ut docet Cobar. in clem. si furiosus in initio 1. p. n° 1. —

Hoc aut impedimentum et si non sit diui nat naturali ab eo tamen trahit originem quatenus fundat in equitate naturali dictante apud Aristotilem polit. lib. 6 c. 7. et lib. 7. c. 9. non quoslibet assumendos esse ad sacerdotium sed eos tamen qui honorem Deo defferre possunt. Hinc in l. nae inuenio sacerdotium non in Caim primo genito Adami sed in Abel ad Hebr. 12 nec poligamia Jacob c. dicuntur 7. q 32 q. 4. impediuit eius sacerdotium c. quam periculosum Xa eius uerus intellectus 7. q. 1. —

Nec fuit in l. ueteri ut putarunt Panor. n° 2. Socinus senior n° 21. in c. ad audiencias de homicidio Maiolus lib. 1. de irregularit. c. 3. Nam in ea Moises qui ocidit Egipium c. non inferenda 23. q. 3. fuit sacerdos c. 2. §. inter 22 d. exercuit munera pontificalia in sum 21. d. in c. 2 de consecratione d. 1. Fines etiam homicida in c. ocidit 23. q. 8. fuit sacerdos numor 25 Ioiade etiam bigamus fuit sacerdos 2. Paralipomenon 24 Nec fuit in l. euangelica ut existimauit Palude in 4 d. 25 q. 3. n° 14 et 15. Nam Paulus consensit necis Estephani actor 7. et fuit segregatus in Apostolatum actor 9. et 13. in c. penult. §. Irregularie 78. d. ordinatus in c. quod dic. 5. 75. d. sed fuit in ducta iure positiuo ut docent Nauar. in c. 1. §. quibus n° 10 et in c. siquis n° 38 de penit. d. 7. Vallencia tomo 4 disputa. 7. q. 19. puncto 1. Xuarez tomo. 5. disputa. 40 sectio 4. n° 2. Hugolins de irreg. c. 1. n° 3. Progg fuit Primo te in c. is qui 18 uers. cum id de sentent. excois lib 6. ubi esse sermonem de iur. positiuo omnes affirmant. Secundo Sumus Pontif. pot dispensare in omni irregul. ut resoluunt Cadelabrum cicle 2 p. tt. de irreg. in prin. §. 9. Xuarez 1 dispu 41. sectio. 2. n° 2. quod non posset si eet diui diuino c. sunt quidam 25. q. 1. c. 1. de cu possessionis et proprietatis

Irregularitas est de iur. positiuo

Vnc

Ad 50 dictio

Vnde deducco. 1. cum Henriquez c. 1. litera, V. summum pontificem nullam irregularitatem inducere posse quin li gatur l. positiua. c. proposuit de concessio. prebendae — 2º cum Xuarez. d. disputa. 40 sectio. 1. nº 3. irregularitates lege ciuili introduci non posse quia temporalis potestas de rebus spiritualibus quales sunt ordines disponere nequit in c. eccla 10 de constitutionibus — Nec obstat infames iure ciuili esse irregulares in c. infames 6. q. 1. Nam respondeo cum Vgolino d. c. 1. in princ. nº 6. ibi id est quoniam eccla in hoc ius ciuile approbauit —

Summus Pontifex irregularitates inducere non pot

lex ciuilis irregularitatem introducere non potuit

Cum irregularitatis diffinitionem assignare difficilimum sit sm Maiolum s. c. 1. n. 1. uarias assignant s. Sairius c. 1. nº 16. Candelabrum nº 5 Communius tamen recipit Speculatoris sm Couar. s. nº 1. ut irregularitas sit Canonicum impedimentum ex facto uel deffectu proueniens quo quis ad ecclesiasticos ordines promoueri et iam promotus in susceptis ministrare prohibetur quae deduxit tam ex c. significasti 1. de homicidio c. auidentes in fin. de purga. canonica quam ex loquendi modis quibus utitur eccla ad declarandas irregularitates in c. sicuius. 11. et seq. 34 d. in c. 1. 48 d. in c. 2. 88. d —

diffinitio irregularitatis

Ex eius diffinitionis uerbo Canonicum impedimentum excluditur. Primo omnis incapacitas ad ordines suscipiendos quae ex iure diuino orta est omnis enim homo non baptizatus est incapax ordinis in c. 1. et 2. de presbitero non baptizato iure diuino quo baptismus est Ianua caeterorum sacramentorum in concil. Trid. sess. 14. c. 2. et tamen non est irregularis ut in iure reclamante Nauarro in man. c. 27. nº 105. recte docent Maiolus lib. 3. c. 7. in princ. Vgolinus s. nº 5. similiter foemina est incapax ordinis in c. fin. 32 d. c. noua. 10 de poenitentijs et remissio. quia Xpum repraesentare non uallet in c. haec imago 13. c. mulier 19. 33. q. 5. et tamen non est irregularis sm Sotum in 4. d. 25. q. 1. ar. 2. Maiolum lib. 1. c. 28. nº 1. quibus ne obstet hoc in c. diaconissa 23. 27. q. 1. intelligo non ordinaria idem applicari ad peculiare ministerium quo in sensu dicuntur diaconi ab Apostolis ordinati in summa 21. d. in c. penul.

Pareja

93. d. — Item illa quae ex natura sua impedit ordinum susceptionem vel usum vero. si homo careat membris necessarijs ad ministerium ordinis docet Xuarez dicta disputacione 40 sect. 1. nº 4. —

2º contra Maiolum lib. 1. c. 2. nº. 12. vers. 23. et lib. 5. c. 1. nº 6. deduco cum D. Tho. 2. 2 q. 185. ar. 2. Xuarez d. sectio. 1. nº 3. peccatum mortale non esse irregularitatem quod colligit ex c. fin. de temporibus ordinacionum et probat Primo quia peccatum mortale non habet impedire ex aliqua lege ecclesiastica sed natura sua ex lege divina in c. 1. 49 d. ex racione: hic in c. ingratitudinibus 3. q. 7. — 2º quia irregularitas ut peccatum non semper provenit ex culpa in c. siquis viduam 34 d. cui deductioni corollarij vice ad iungo cum soto lib. 5. q. 1. ar. 4. quod si bulla vel Jubileo concedat facultas absolvendi quod cumque peccatum non poterit cofessarius removere irregularitatem. —

3. contra sotum in 4. d. 22. q. 3. ar. 2 deduco cum Nava. d. c. 27. nº 1. irregularitatem non esse censuram quod probatur autoritate hic in c. quaerenti 20 de verborum significatione racione quia irregularitas ex genere suo non est vinculum sententiae vel pena sed inhabilitas et canonicum impedimentum contractum aliquando sine culpa in d. c. siquis viduam ideo absolucio datur de censura non est de irregularitate in qua tamen cadit dispensacio — Ex quo in praxi penitenciaria dices contra Medinam 1. 2. q. 96 ar. 4. Salonem 2. 2. q. 64 ar. 8 cum decisionibus conciencia tom. 1. lib 4. c. 15 nº 13. Saireio lib. 1. c. 1. nº 18. et lib. 7. c. 14 nº 2. a Papa concessa per bullam aut Jubelleum facultate absolvendi a quibuscumque casibus, censuris, penis, et sentencijs, non esse cocessam facultatem dispensandi in irregularitate etiam proveniente ex delicto nec latum

niel negro de la uña ut dicunt unguem ab his concessionis discedamus quam sententiam expressit Greg. 14. in Jubileo edito 1ª die Januarij anni 1590 et colligit ex Jubilleis concessis a Clemente. 8. anno 1592 et anno 1597. et probat racione quia dispensacio est res

maior

maior et difficilior quam absolutio in c. cum illorum iuncta gl. Vo. minorem de sent.a excom. Borgasius de irregularit. p. 6 tit. de ismatricis n° 19.

4. deducitur cum N. in d. c. siquis n° 39 Couar. s. n° 3. irregularitates tantum incurri in casibus iure canonico expressis in d. c. siqui vn.e qui dixit aliquem irregularem cassus canonis adducere debet ut ressoluit Sairius s. lib. 4. c. 3. n° 11. et in casu dubio non iudicandum aliquem irregularem dixit Borgasius s. p. 1. q. 3. n° 10 cui obseruationi obstat tx in c. ad audientiam in c. signi ficasti 1. et 2. de homicid. quod dicit iudicandus esse irregularem dubius de irregularitate et sic non solum est irregularitas ubi est in iure expressus sed etiam in casu dubio respondent tamen Filiocus de offi.o sacerdotis p. 1. lib. 4. c. 6. notabili 2. Maiolus lib. 1. c. 2 n° 3. §. septima Candelabrum eccle. s. n° 20 distinguentes inter forum interius conscientiae et exterius iudiciale ut in iudiciali procedat tx in d. c. siqui in interiori uero procedat tx in d. c. ad audientiam cum similibus quae in casu dubio debet quis se irregularem reputare et abstinere ab ordinis susceptione sacramentorum administratione arg.to tx in c. illud de clerico excomto, Verum eam distinctio. iuste reiicit a Nau. in d. c. siquis n° 35. Couar. d. n° 3. Primo quia omnis lex iusta ut in foro exteriori obligat in conscientia c. 2 de maioritate et obedientia. 2° quia cum dicta iura absolute loquantur absolute sunt accipienda in utroque foro c. sin. 31. q. 1. docet sotus lib. 1. de iusti. et iure q. 6. ar. 4. Mellius tamen respondent, ubi s. Couar. n° 3. Bellenia puncto 2 notabili 3. Hugolinus c. 66. §. 1. n° 4 Sairius lib. 6. c. 2 n° 16 bom in d. siqui sadera dicunt tx in uero in d. c. ad audientiam et similia ubi est dubius de facto idem quando est dubium an in aliqua specie sit inducta irregularitas dicamus non esse nisi in casu a iure canonico expresso, at ubi sumus certi de casu idest irregularitatem incurri in certa specie peccati et ex certa causa cum tamen ambiguum an quis sit irregularis

ex illius cē et an id uicius pp̄ter eam cās̄ ɔtraxerit ut n̄ de iur̄e sed de facto dubitemus tucior erit in utroq̄ foro uia eligenda debet q̄ senprius se irregularem iudicare ad effectus quod absq̄ dispensatiōe minime diuinus ɔfirm. exequatur in d. c. illud in d. c. significasti fauit reg. hr in c. 3. de sponsalib; in c. 2 de ɔsanguinitate et affinitate glo in c. unico ℬ. exhmare de Peltinio Nam Bonarz mendus ē ibi time re culpam ubi culpa minime reperitur in c. fin. sd. in c. 2. de obser. ieiunior notandum tn̄ in praxi penitenciari cum Saiirio. d. n̄ 16 dubium deuere eē aliqua roē pbabili uel coiectura fundatum n̄ em̄ satis ē si sit purus conciencia scrupulus quare quam habere solent hi qui passim scrupulis uexatur

§. contra glam in c. periculose depē d. 1. Deducco cum Sūma Armila ℬ irregularitas §. 10 Xuarez d. dispu. 40 sectio 3. n̄ 6. Vallentia d. puncto 2. uers. 3. Irregularitatem incurreri ex actu externo n̄ uero ex interno et mentali. Primo qr̄ cum irregularitas sit impedimentum in ductus l. canonica quae nullam potestatem habet circa actum internum et mentalem c cogitationis de penit. d. 1. diuino iudicio reseruatum in c. erubescant 32 d. Nam incurritur ex actu mentali c. 1. ℬ. n̄ pōt 15 q. 6. Nam exco cum sit censura in ducta a l. canonica ex potestate a Xpō eccle ɔcessa ut docent Aragonius 2, 2. q. 20 ar. 9. col. 4. Ugolinus de censuris tabula 1. c. 2 n̄ 2. nō incurritur ex actu omnino interno et mentali ut docet gl. in c. in audiencia de sent. excōis cōmuniter recepta sin Cobar. in c. alma mat. 1. p. §. 10 n̄ 15 Quod ex ratiōe hr in d. c. erubescant deduxit Almain in 4. d. 17. q. 1. de excōne col. 5 et opuscula de autoritate eccle c. 3. — ¶. 2° qr̄ iurisdictio in personam quoad in positiones irregularitatis n̄ cōpetit nisi mediante actu c. si epūs 7. c. siquis 8. 1 sae. d. 3° si actus omni ratione expectatus ē extra forum humanum

persona

Ad 50 distin de irregulari.

persona est in ordine ad talem effectus e iurisdictionem hu-
manam — ¶ Ex qua observatione intelligo textum in c. sicut
20 de homicidio ubi dicitur licentia ministrandi ei qui ante
formationes fetus procuravit et fuit ea abortus et credo
veram opinionem glo. V°. ut homicida in c. si aliquis de
homicidio communiter receptam secundum Albertinum Trequium lib.
2 de vero et perfecto clerico c. 20 n° 5. quatenus docet ne-
minem constitui irregularem ex deliberata voluntate oc-
cidendi hominem sed tunc summe difficile e in scilicet vapilien.
ss. 14. et in bulla cruciata concessa a pio 4 anno xpi 1561
et in plurimis indulgentiis continetur posse illius privilegij po-
belei indulgentie virtute sacerdotem ad sacramentalem
confessionem electum penitentem absoluere ab irregula-
ritate mentali et super ea dispensare ut refert Hen-
rici. lib 6. c. 14. §. 4. litera X. quam clausulam se non intelli-
gere nec percipere quid sit mentis irregularitas fatetur Covar
§ n° 4. et non esse summi Pontifici, sed esse a quaestoribus hunc loquendi
modum ~~admittendum~~ adinventum temerarie dixit. ledesma
2, 4. q. 26 ar. 2. tractat de irregularitate in prin. difficultate
est superatus Henrie. d. litera X. et d. lib. 14. c. 3. §. 2 firmat
illam clausulam positam ad cautelam propter conscientias scrupulosas
Ego autem ut rem omnem explicem constitutio. Primo cum Xuarez
d. sect. 3. n° 9 illam clausulam non esse hodie in usu non enim iam
ponit in bullis aut indulgentijs ¶ Constitutio 2 cum Saiico
d. lib. 6. c. 2 n° 20 Ugoli. ~~tit.~~ de irregu. c 66. §. 2 n° 5. huiusmo.
bullas intelligendas ~~in in~~ irregularitate provenientes ex actu ex
teriori occulto tamen de quo est loquitur conc. trid ss. 24. c. 6. decreto.
quod ut recensuit Covar. lib. 5. q. 43. dubio 2. licet partum exterio-
rem habet pendet tamen ex aliqua conditione pure mentali quae descen-
dit ex culpabili animo vel intentione specialiter prohibita ut quando
quis excommunicatus e quia egit vel ommisit aliquid scienter dolose pre-
sumptuose in c. penult. versus ceterum de clerico excommunicato aut propter
ter lucrum aut precium temporale aut ex odio amore limo
re animo seu intencione specialiter prohibita sibi alis celebrat

erit irregularis in d. vers. caeterum ut si eccla fuerit irregul in celebratum baptismus sine intentione talis irregularitas di mentalis quia originaliter fuerit ex illo animo culpabili si ne quo excomunicatio et eius sequela irregularitas non secretur, sic enim dicitur usura mentalis in c. consuluit de usuris simonia mentalis in c. fin. de simonia quae pro venit ex animo et affectione culpabili deducta tamen ad ex teriorem actum et ideo quia cadit sub iurisdictione ecclesiae ut do cent N. in d. c. fin. et in man. c. 23. n. 103 Gaiet. V. excommunicatio c. 3. —

Sexto deduco rationes ad textum in c. si celebrat de clerico excommunicato ubi excommunicatus minori celebrans graviter peccat non tamen sit irregularis, peccat enim quia contemnit praeceptum divinum c. timores de consecratione d. 2 non tamen sit irregularis quia irregularitas cum sit im pedimentum canonicum incurritur ex eo quod quis contemnit praeceptum ecclesiae faciens actum sibi ~~[illegible]~~ interdictum at excommunicatus minori celebrans non facit actum sibi interdi ctum cum non sit suspensus ab exercitio ordinum sed tamen a sacra mentorum perceptione passiva in c. [illegible] de exceptionibus et celebrando non passivam sed activam percipiat communio nem cum sibi ipsi communionem praebet merito non est irregula ris ut docet Salcedo et Bernardus diaz in praxi c. 33. infin. ex quo deducens cum N. quod si excommunicatus minori excommunicatione non perciperet sed tamen ministraret non esset irre gularis nec peccaret mortaliter aut veniali quia [illegible] ferendi sacramenta. quamvis sit deputatus ordini pertinet tamen ad iurisdictionem a qua non est exclusus talis excommunicatus ex eo tamen c. si celebrat recte adnotavit ibi Inno. n. 3. sus pensum in animae iudicio a confessario celebrante non fieri irregularem quia cum irregularitas sit impedimentum canonicum necessario requirit aliquem esse suspensum non tamen in foro interiori quo tollitur impedimentum paeniten cia sed in exteriori ut resolvit Deius cons. 141 n4

erat tamen.

errat tn̄ Innoc. dum ponit exemplum in excōmunicato celebrante quia talis n̄ tm̄ ē suspensus in foro interno sed etiā in externo in c. nullus in c. preter 32. d. Ita ut eius impedimentum n̄ tollatur pænitā sed facto iudicis inc penuenit q̄ Sa. e dist.c Ponit in dist.c ex facto quia ad incurrendas irregul. requirit factum & n̄ sufficit uoluntas seu conatus c. fin. 15. q.1. Couar. in clem. si furiosus in initio 2.a p.s n.o 5. Saircius d. lib. 6. c. 2 n.o 30. Potest tn̄ culpa facti exteriori tm̄ in quo alto inducere irregularitatem Suarez d. sectio 3. n 13. —

Ponitur uel defectu quia duo precipua capita ex qq. Irregularitas descendit scilicet delictum uerbi gratia homicidium celebrare in excōne defectus ut in bigamo qui remouet propter defectum significationis in eo qui habet defectum Natalium —

Ultimo ponit quo quis ad ecclesiasticos ordines promouri & iam promotus in ij in eisdem ministrare prohibit ad explicandus in quo consistat uix et effectus irregularitatis facit tx in c. siquis u. I. C. sequenti 34. d. in c. 1. 48 d. in c. 2 88. d. —

Ex qq i deduco cum Suarez tomo 5 disp.e 40 sectio 2. n.o 2 Vallentia d. puncto 2. a fin. grauiter peccare Irregulares suscipiendo quemcumque ordines in c. fin. de temporibus ordinat. in c. inquisitionis cl. i. de accussatoribus, non tn̄ suscipiendo incurrere nouam irregula.es in d. c. si celebrat quia sic n̄ extat in iure expressum et sic sumus in regula tx in d. c. is qui Un.e stillo curia Romana ē receptum ut dispensatio cōcedatur de irregula.e priori n̄ tn̄ de posteriori sic tn̄ irregularis de facto ordinet recipit ordinis caratherem sed n̄ executiones decisiones conscientiæ tomo. i. lib. 4 c. 26 n.o 2 —

Deduco 2 per irregularitatem n̄ prohiberi actum quantumuis sacrum q̄ per laicum

exerceri potest potest. Potest enim irregularis bapti zare ut laicus sine solenitate Couar. in clem. si furiosus 1. p. §. 1. nº 1. uers. 3. inde, actum jurisdictionis exercere docet Villadiego de irregularit. c. 3. nº 7. aduerte tamen docendi gratia additum in dicto. et ad superiores ascendere. Nam ut docet Maiolus lib. 1. c. 2 nº 11. ex quo quis priuatur suscaeptum ordinem exercere uetatur superiores suscipere quia in eius susceptione necessaria est ordinis suscaepti administratio in susceptione cuiusque et apparatu proprio ita quod in assumptione diaconatus ministrat quis subdiaconatum

Ad Txm in c. 1. quinquagessima distincione

Textus iste sumptus est ex D. Greg. Pp. lib. 4 epistola 17. ad Constancium Mediolanensem episcopum extat apud Anselmum lib. 8. c. 25 Iuonem p. 6. c. 80 Panormiam lib. 3. c. 145. —

Conclusio Lapsi in suum ordinem reparari non possunt —

Contra quam conclusionem Primo oppono textu in in omnes 1. q. 1. in c. saluberrimus 1. q. 1. in c. Sacipsos 11. 33 q. 2 in epistola 2. Calixti pp. 1. ad episcopos galliae quibus dicitur lapsos peracta penitentia in suum ordinem reparari confirmant tx. in c. et purgauit 15 in c. qui sanctitas 16 q. sac. d. et melius originali in quo D. Greg. adducit illud Ieremiae 8. numquid quicadit non adiiciet ut resurgat

Parecha
voo

Ad c. 1. 50 distin.

ut respurgat et quod adversus est non revertatur in c. coltema 4. q. 21. in c. [struck] bene 23 q. sacerd. —

2 oppono dicta in c. 2. 15 q. 8. con cilio Ilardensi apud Rabanum lib. poenitentiarum c. 1. ubi dicitur lapsus nisi sit relapsus peracta poenitentia in pristinum ordinem [struck] restitui jubet ratio textus in c. ferventis 18 q. sacerd. —

Quibus non obstantibus tenenda est nostra conclusio quae probatur in c. 2 et 3. c. si post 12 c. confirmandum 65. c. alienus. 67. q. sacerd. et colligitur ex c. qui in qualibet. 10. 1. q. 7. affirmat conc. Ancyranum c. 1. Cabilonense in epistola ad Teodosium epus. Romanus sub Fellice 3. c. 2 summi pontifices Vigilius 1us epistola a Eterius c. 3. Siricius epistola 2. c. 5 in limine autem —

Observo 1. lapsum in praesenti non dici clericum qui [struck] peccatum carnis commisit ut putarunt vereor et Turre h Ant. Aug. dum distinctiones similem de lapsu carnis exponit in epitome juris canonici lib. 6 tit. 33 c. 6 Nam ut patet ex originali de peccato carnis [...] nullum et ille qui commisit peccatum carnis jubet hic poenitentiam quinque annorum in conc. Eliberitano c. 69 et lapso anno reddi mittio corporis et sanguinis domini sit particeps in c. fina 82 d. misericordiae dicitur cum eo agitur in conc. Nanetensi c. 13 in decreto Calixti papae apud Baronium tomo 2 anno Christi 216 c. 13. gradum amissum recuperat in sinodo Iuernica apud Ant. Aug. l. c. 15 —

Observo 2 cum Pamelio in anotationibus ad B. Ciprianum epistola 14 et 27. in primitiva ecclesia fuisse duo genera hominum quorum quidam dicebant stantes in epistola Cleri Romani quae extat in B. Cipriano lib. 5. epistola 23. Alii dicebant lapsi de quibus est noster sermo stantes dicebantur qui in fide perstiterant in ordine ... stantibus dicitur in epistola 31. B. Cipriani ubi eleganter Pamelius locum restituit lapsi dicebantur qui a fide ceciderant

Parcia.

Ad tx in c. 50 distin.

Saltantes heresim in c. post 12 infra clericus et clericis in conc. Cartag. 4. canone 60 Aureliacensi 4. can.^e 8. epist. illa Felicis 3. lecta et aprobata in d. conc. Romano c. 1. 3. et 5. Idolatrias ut colligit ex conc. ualentino galie sub Damaso 1. can. 3. lapsorum aut erant duo genera quidam dicebantur libelatici, alij sacrificati, ut constat ex B. Cipri. epist. 52 ad Antonianum libelatici dicebantur non qui offerebant magistratibus libelos quibus suplicia euaderent ut putarunt ut putarunt Pamelius ad d. epist. 52 B. Cipriani Duranius lib. 1. deritibus eccle c. 9. nº 4. d qui a magistratibus accipiebant, ut constat ex d. epist. clerici romani sub Decio enim imperatore propositis edictis apud omnibus prouinciarum ut xpiani omnes idolis sacrificarent qui id facerent erubescebant adibant magistratum uel aliquis alios suo nomine mittebant qui rogarent ne ad sacrificium immolandum compellerentur. Ceterum se xpum negare magistratus uero post negationem confessionis libellum scribebat quo negantes muniti et tuti absque pena consisterent a quo libello qui in hunc modum fidem prodidissent dicebantur libellatici docet Baroni. tomo 2 anno xpi 253. a c. 19 intelligens de hac indulgencia legem ne quidquam 8. ubi decretum ff de off.º proconsulis libelli formam ponit B. Cipria. d. epist. 52: Sacrificati erant qui quo cumque modo immolasent uel immollata gustassent quibus affines erant thurificati idest qui obtulisent thus ut fecit Marcellinus pp.ª in c. nunc aut 21. d. refert Baroni. tomo 2. anno xpi 303 c. 94. Idolatre idest qui relligionis cultum idolis publice exiguisset refert Baroni. d. anno 253. c. 18. cursu huius temporis dictus fuit lapsus. Primo qui graue scelus commisit in d. c. dno sancto in epist. Martini epi apud Ant. Aug. d. c. 6. in epist. Vigilij pp. 1. ad Eleuterium c. 3. post quod quod cumque pro in conc. hisp. ss. 6. c. 14.

Obseruo. 3. duplicem esse penitenciam quedam enim est sacramentalis aliud solemnis seu

sacramentalis

sacramentalis pot iterari etsi in grauissimo peccato in c. duo
ista uers.o ita nulli 23. q. 4. c. de is ii 26. q. 6 pbant in
haeresi sum.mi pontifices Inno.tius epist. 37 ad Siluanum
Greg. i.us epist. 53. ad Segundinum . Solennis uero quam
uocant humillimam s.tus Aug. epist. 54 ... Publi
cam . s. Ambrosi. lib. 2 de unica penit.a c. 10 loco satis
... imponebatur is qui grauissimis criminibus et scan
dalosis totam ciuitatem perturbasse in c. alienum
67. ... in c. cum apud 6 ... 11 q. 3. in c. fin. 26.
q. 6 in conc. Remensi c. 31. Carthaginensi 3. can. 32
Toleta.o i. can. 2 penitentiali Romano tt. 8. c. 1. et 2
obseruat Origenes homi.a 15. ... penitentes ... poeni
tentes subcilicio reconciliabantur confesso publice et de
testato peccato in conc. Toletano apud ... de
sanctis ... clase 2 sancione 1. folio 23. et 30
colligitur ex ... c. fin. de penit.a d. 1. tradit
Origines homilia 2. sup. psalmum 37 et subscribit
s. Chrissostomus homi.a 4. de Lazaro homi.a 5. de in
copre hensibili natura Dei homi.a 8. de penit.a ser
uata solennitate. tx in capite in capit. 64 in c. penit.
te. 68. ... et q penit.a non iterari in c. sigs 61. ...
pot ... d. in c. 2 de penit.a d. 3. sauit penitentes
irregulares . s. et de ponitur in c. ex penitentibus 55 ...
sac. d. ad id ait statuendus. mota fuit culpa non tamen ex
rao.e tx in c illud 66. ... sac. d. quam expendit tx in
c. Maximianus 6. uers.o qr qui 81. d. et ex alia quas
tradit tx in c. fin. uers.o quomodo 25 d. quam expendit
tx. in c. 4. 81. d. l. 19. tt. 16 parti. 1. sed ex seqq. —

Primo hic homines memorie repetentes
delictum ministrum condemnat quam rationes insinuat
tx. in c. 3. 61. d. tradunt penitentiale Romanum tt. 8. c
1. et tt. 11. c. 20 Rabanus in lib. penit.e c. 1. obcemque
... leuitici 7. relliquias ~~...~~ Vituli oblati pro pontificis cre
mari extra castra ubi populus non uideret obseruat Riuera

Parcel.a

Ad tx in c. 1. 50 distin.

lib. 4 de templo c. 8

2. ne facilitas venie tribuat incentivum delinquendi contra txm in c. est iniusta 33. 23 q. 4. Quam racionem insinuat textus in presenti dicta lex ideo obeas que in capite super eo de hereticis in sexto. relapsus traditur brachio seculari

3.o ne medicina ecclesie sit ludibrio in c. quis 22. de penit. d. 3. imo potius severitas ceteris metum incuciat in c. penult. 45 dist. quarto Ananiam mortem multatum in c. 3. 17. q. 1. firmat Baronius tomo. 1. anno xpi 34 c. 219.

4. Penitens est infamis ut firmat S. Ambros lib. ad virgem lapsam c. 8. sed infamis est irregularis in reg. infamibus de reg. iuris lib. 6. quam ad rem expendit Maiolus lib. 2. c. 2. § huiusmodi penitens, que racio colligitur ex conc. Tolet. 4 c. 53. et confirmatur simili nam si penitens solemniter non poterat redire ad miliciam secularem in c. 3. 26. q. 7. in c. 3. de penit. d. 5. in concilio Aurelianensi 3. cano. 24 Toleta. 12 cano. 2 facit tx in l. quicumque § adulterii ff. de re militari a forciori ad milicias ecclesiasticas non poterat redire

Ex qq. deducio. 1.o falso txm nostrum accipere Gracianum in c. sacerdos 24 §. quomodo quo iacet dist. in ficte penitente cum in vero penitente ac. ex c. alienus 67. et melius ex Siricio pp.a §. et non male uti observat nota Romane c. bene 23. c. sacerdos 24 et ex plurimis decretis ab esse ut non sit sumpta ex conc. aut decissione pontificis sed subordinata ut sunt scripciones falsat. a ?? et cognato Graciano

2 deduco interpretaciones ad tx in c. penult. huius distinccionis in conc. Bracharensi 2. can. 23.

ibi sacerdos

Ad c. 1 50 dist.

ibi sacerdos solemniter pænitens pôt tn̄ stare inter lecto
res et ostiarios ita ut epistolam aut euangelium n̄ le
gat ut dicamus lapsis infimum ministerium clericos dene
gatum c. canones 60. d. locum tn̄ inter inferiores ministros
adiudicatum. et sibi nunc ~~coiicias~~ obiicias sm̄ Gregorium Neocæsari
ensem in epist. canonica can. 11 quæ extat tomo 3 bibliot.
sanctorum patrum fuisse olim tn̄ quinque loca ergo
poenitentium. infimus dicebatur fletus siue luctus, erat
remotissimus ab altari extra portas ecclesiæ in quo consisten
tes n̄ poterant etiam intrare sed tn̄ orationes fidelium
postulabant obseruat Cuiacius lib. 60 basilicon tt. 37. c.
c. 18. et colligit ex conc. Moguntino celebrato anno
Xpi 888 sub Imperatore Arnulpho c. 16. Alter locus
erat intra portam infecula idest cum cathecuminis in
extrema p̄. ambonis uti obseruat Cuiacius d. lib. 60 tt.
39 c. 1. ubi audiebant uerbum Dei c. epus 67. de conseera. dist.
1. nō tn̄ orabant cum competentibus docet Belarmin. lib.
de poeni. c. 22. 3us locus erat eorum qui admittebantur tum
ad audiendum tum ad orandum cum competentibus nō tn̄ ad sacri
ficium missæ cum fidelibus qui locus dicebatur contemplatio. 4us
locus erat eorum qui manebant cum fidelibus in sacrificio missæ
n̄ tn̄ communicabant ex c. peracta 20 de consecratio. dist. 2 et
hic locus dicebat statio siue consistentia sm̄ Cuiacium in d.
1. 5s locus erat eorum qui poenitentiam expleuerant et solemnem
expectabant feriam 5m in cœna domini quo tantum die fi
ebat reconciliatio in cap. in cap. 64 d. qui locus dicebat
expletio sm̄ Belarm. d. nullus tn̄ eorum collocatur int lec
tores distingo poenitentes laicos a clericis accipiens in laicis
Greg. Neocæsariensi in clericis tm̄ in d. penult. specialit
tn̄ simoniacus remouet a cantando in c. tanta uers
item omnis de simonia. Nam eliminabatur ab ecclesia
in c. sicut de simonia q in retinente feminam postea
sanctum inuenit in c. presbiter 12. in c. si quis 13. 81 d.
in conc Moguntino d. Maior tn̄ insurgit difficultas

fletus, ē nomen græcum

Purella

ad c. 1. 50 dist.

c. illud 66. c. alienus. 77. j sar. d. de cr[e]to Sirij pp[a]e epist. ad Imerius Tarraconensen epum c. 14 Innocentij primi epist. 6. ad Agapetum qq de clerico seu pal. publicam imponi n[on] posse di[s]solue tri tempore distinuione anti quissimo in culta seculo nec cognito ministri peccato scandalum in populo generaretur. Item penitentiam. sacerdos n[on] faciebat sed loco eius imponebat ipsi quedam secessio privata in d. c. alienus. sub Marcello tn pp. l. admissa fuit in clerico deposito in Cone Ancirano c. 1. in c. 2 de penit. dist. 6. post gntz ut in laicis in presenti in Cone Arausicano l. c. 4. Aurelianensi. l. c. 4. et colligitur ex c. quaesitum de penitenciis et remissionibus Beato Cipriano lib. 3. epist. 8. Sic antiquitus confessio publica quae ob peccata scandalosa loco satisfacionis imponebatur ut s. observatur qu decumbitur diachoni facta grande scandalum datus generari in populo a Nectario Archiepo Constantinopolitano sublata fuit ut refferet Belarm. lib. 3. de penit. c. 14. et 20 quae hodie ex x[a] ca admittentur c. fin 26 q. 6 c. 1. de penitencij et remissi q[uo]d tn lapsis infimum ministerius denegatur in d. c. canones alij qui j refferendi intelligunt txm in d. c. penult. interveniente epi dispensatione.

3 interpretatur tx. in cone Toleta. 4 c. 52. in epist. Agapeti pp apud Baronius tomo 7. anno Xpi 535 fol. 224 ubi lapsi prohibentur aucipi cum honore scilicet pristino ut colligitur ex c. quicumque 3 q in ordi. j bene tn admittitur inter lectores in c. penult huius distincionis qu tn obstat tx. in c. presbiteros 32 ubi placuit honores quidem proprie sedis retinere j hac d. observo illius pliteram mendosam circumferri in vulgatis codicibus in decreto Gregoriano Burcardo lib. 5. c. 40 Ivone p. 2 c. 39 restituendam tn ex vero origali quod extat apud Ant. Aug in epitome iuris lib. 12. tit. 6 c. 14. in quo legitur honoris quidem catedram teneat et sic n[on] decretum eius pristinae dignitatis. sed de officio lectoris pro catedras

demonstrato

demonstrato e sermo specialiter tn lapsis depositus suscipitur laicus in canone 61. Apostolis relapsus absçin ditur in c. 1° de clerico excoto idē separatur omnino a congregaciō eccle ut interpretat. Ant. Aug. in notis ad 1. collectiones decretalium lib. 5. tt. 23. c. 1. lapso tn contumaci dabatur cōmunio peregrina in c. contumaces 21 § hac d. idē Cōmunio extra missar. solemnia cum peregrinis uenientibus ad uesperas rantes deu charistia recepcion 10 cap. 2 Et ex missericordia datur uiaticum in c. accedens 20 in c. panitentes 63. § in c. sigs 6 c. deis 9. 26. q. 6. idē cōmunio in mortis art. adissi cillimus iter peragendus quare p. 3. q. 73. ar. 4.

4. interpretor tx. in c. penult. decons. dist. 2 ubi apostati reuersis conceditur ~~~~ reconciliacio ut intelligatur quoad recuperandam salutem aīe n quo ad pristinum gradum in d. c. quicumqz sic cum relapso denegat missericordiam quoad panam externam in d. c. super eo cōcedit tn recōciliacionem per sacram penit. ut in epistola 53 Greg. pp. tomo 2. epistolar. sumor pontificium fol. 315 quod nota ad 1am raciōes dubitandi —

5. interpretor txm in c. postquam 11 § hac d. ub. loco lapsi alius eps ordinatur qr ut dicitur tx in c. peruenit 9 § in conc Anciranus c. 1. lapsis. p siuer ordinis ministerium exercere sed tum obstat tx difficilis in c. q. suo gradu 31. § ubi lapso post sacram penit. datur licencia baptizandi cōmunicandi infirmos ministrandi in altari quod refert Burcard. lib. 19 c. 80. Obseruo cum nota Romana eius literam tx mendosam ee et legendum ut in uetustis membranis cōmunionem infirmis dare n aut sacrificare et altario ministrare et sic denegat lapsis licenciam exercendi suum ordinem concedit tn cōmunicare infirmos propter instans periculum —

6 deduco raciones ad tx. in c. ex penitentibus 55. c. qui cum qz 56 c. si ille 58 c. canones 60. c. illud

66 c. penult. ꝗ hac. d. c. penitentes 55 dist. & Conc. Tolet. 4 c. 28 Agatens. sub Simaco. 3. c. 43 ubi penitentes prohibent ordinari et merito nam si n̄ possunt exercere ordines susceptos a fortiori n̄ poterunt suscipere c. quemadmodum 25 in prin. deinde in d.o Quod ad penitentem publicum n̄ extendes nam ille ordinari prohibetur in c. 2. 32 dist. in c. si ille 50 ꝗ n̄ tn̄ irregularis censetur Silb V.o irregularitas q. 17. cōsulitur tn̄ ei ut a susceptis abstineat c. fin. de temporibus ordinacionum Maiolus lib 3 c. 3. n.o 3. — ¶ Epo aūt promouenti lapsum ad maiores ordines ē imposita grauis pena in c. ex penitentibus 55 ꝗ quem intelligo in eo qui promouit scient. cum Bernardo diaz in praxi c. 23 n.o 2 penitens olim recepta recōciliacione a Metropolitano recuperabat pristinus status in c. ij qui 52 ꝗ hac. d. in Conc Toletano 13 c. 10 hodie aūt pōt ascendere ad maiores ex summi pontificis dispensatio.e in c. hoc ipsum 33. q. 2 in penitenciali Rabani c. gauit tx in c. fin. 82 d. Minores aūt pōt exercere ex dispensatio.e epi in c. penulti huius. d. quem sic intelligit Albert Trouius lib. 2 c. 14 n.o 3. n̄ recōciliatus aūt ministrans grauiter peccat sed in currit nouam irregul.em Archid. in c. Apo.lo. 56 d. ¶ Ut n̄ obstet 1.a rō dubitandi uide dicta in 4. deductione ¶ Ut n̄ obstet 2 exc. 2. 15. q. 8 respōdeo ibi n̄ eē sermoēs de publice penitente sed de eo q. pn̄ carnis comisit q. 1 uice = restituit in c. fin. 82. d. 2 censet irregularis ex c. ij q 52 ꝗ. ꝯ.

Ad txm in c Mixor 4 huius distin. 50.

Hic tx sumptus ē ex epistola Ioanis 8 ad Cenomanum uticensem epum missa anno xpi 854 extat apud Iuonem p. 6. c. 14 et p. 10 c. 51. Panor miam lib. 3. c. 153 in quo disputaturus de irregularitate prouenienti ex homicidio obseruo eam n̄ eē de iu.e diuino ut putarunt Maiolus de irregularita.e lib. 1. c 3. et lib. 5. c. 48 Cardalis Aruch in compedio institutionum tt. de sacramentis c. 52. Nam ut in sūma huius distinccionis obseruaui post perpetrata homicidia fuerunt sacerdotes Moises et Fines et Apostolus Paulus postquam cōsensit in necem Stephani ad sacerdocium promotus

sed est.

Sed est divini positivo ideo quod in iure summus pontifex potest dispensare docet Enricibus septimo praecepto decalogi sermone 13. et colligitur ex conc. Trid. sess. 24 c. 6 de reformatione deducitur tamen ex iure divino vellato in c. 1. de homic. a conc. Trid. sess. 14 c. 7 de reform. per quandam consequentiam. Nam in eo testimonio clarius saecu liberali tam dici ovidentes pro bidias a gaudeat cultus munitate valde docet Abulens. super exodus c. 25 q. 21 accedit text. in conc. Nannetensi c. 17. quia irregularitas prima plata est ab Apostolo ad Timot. c. 3. dum ait oportet Episcopus irreprehensibilem esse non violentus non percussorem refert Gratian. in summa 45 d. in q. q. ut. Paulus reconstituit ius divinum sed positivum et mutabile qui ea non repellit tamen quod Apostolus promulgans evangelium et tamquam cale pastor set. reale ap pendit Sot. in 4 d. 27. q. 1 ar. 3. Apostolicam ait constitutiones fuuta est ecclesia tamen in q. canonibus seqq. in c. fin. de temporibus ordinacionum in c. sicut dignum §. fin. de homicidiis in l. 12 tit. 7. p. 1. in poenitentiali Romano tit. 1. c. 16. in lib. poenitentiis Nicaeni c. 15. in conc. Turonensi 1. c. 7. Bracarensi 2. c. 78 Toletano 11 c. 6. ex reoribus seqq.

Primo ne alias tempore sacrificii caedis facta a sacerdote re ficeret memoriam quia ut admoneatur exstat divino text. in c. mulier 15. q. 1. praeceptum divinum concupiscentia exod. 21

2.º ut sacerdos in omnibus imitetur Christus qui Matthei 11. ait discite a me quia mitis sum et humilis corde, exponit Sot. in 4 d. 25 q. 1 ar. 3. et lib. 5 de iust. et iur. q. 1 ar. 4 in. templum non edificatum a Davide sed a Salomone qui quatenus pacificus et non sanguinolentus figurabat Christus observant Abb. Ioachim lib. 5 concordiae ar. 113. Numea lib. 1 de templo c. 3.

3. ne adscriptus ecclesiae effundendo sanguinem exerceat officium militis saecularis ut dicitur in c. sequenti §. 4.º qui temerarios iudicatur in dicto in canon. Apostolorum 64. facit text. facit text. in c. Studiat 39. in hac d.

Ex quibus venit interpretandus primo text. in c. Episcopus 7. in c. si quis viduam 8 in hac d. ubi clerico penitenti propter homicidium dari communio laica, idest excluditur a communione sacerdotali qua venit per ministerium Episcopi in conc. laodiceno c. 19. sub utraque specie in c. fin. 82 d. in summario. c. copulatione 12 de consecratione d. 2 qui ex re saeculari ul accipit laicam communicans ut laicus per ministerium Archidiaconi sub unica specie extra cancellos docet loaisa in notis ad conc. Illiberi fol. 104. Quod non servatur a Fortunatiano Episcopo reprehendit sanctus Cyprianus apud Baronium tomo 2 anno Christi 254 c. 31. 6

Parella

Ad c. miror 4 de verg. 50 d.

2 interpretor tam. in c. sicq. 41 j hac d. in c. cum n. ab homi.e 10 de iudicijs in qq. homicida deponitur qr cum videatur in auilis adulteras thus ratio.e irregularitatis venit deponendus in c. 3. de clerico excoto quod intellige in homicidio simplici, nam qualificato si licet pro vicidio a sasinatu actualiter degradatus traditur curiae seculari ex ratio.e Martini 5. cuius meminit Sairius lib. 5. Tessauri c. 22 n.o 24 ex qua extendes in poenali in positis in c. 1. de homicidio lib. 6. 3. interpretor tam in c. siquis 44 j hac d. Ubi homicida ad laicalis curiae colocatur qr irregulari debet pribata sessio in c. alienus 67 j et sic homicida in claustro collocatur in d. c. sicut dignus 6. fin. 4 interpretor tx in c. inquisitionibus 21 de accusationibus ubi homicida pribatur beneficio. homicida enim e inhabilis ad susceptionem beneficij ex communi quam resolvit Flami lib. 4 q. 3 n.o 8 ex ratio.e c. finalis us. pro de clerico excoto retento tamen pribatur fructibus ex communi quam resoluit Flami. lib. 3. q. 16 n.o 4. Unde lite pendente lucratur fructus Boerius decisio.e 98. n.o 4. Couarr. in 4. 2. p. c. 6 §. 8. n.o 7. et potest renuntiare beneficio ex communi quam resoluit Couarr. in clem. si furiosus 2. p. §. 3. n.o 4. quam testitur in praxi receptam Flamin. d. q. 16. n.o 8.

Pro materiae tamen explicatio.e dicemus 1. cum Toleto lib. 1. instructionis sacerdotum c. 69. in primis in hac materia n. dici homicidam qui proximo facit iniuriam aut induxit ad peccandum ut in c. homicidiorum 24 in ordi.e cum tribus segq. de penit. distin.e 1. sed cum qui pribat vita corporali proximum in c. homicidium 28. d. 1. in de qo deducco Primo cum Saireio lib. 7. tessauri c. 2 n.o 1. praeuntes venena sterilitatis quibus homo generare mulier concipere impediatur irregulares n. ee. 2 contra Maidus lib. 5. c. 48 §. 1. n. 3 et 4 deducco cum Henriquez lib. 14 c. 15 §. 6. Hugo lino de irregulari.e c. 4 §. 1. n.o 3.

n. 3. et c. 16 § 3 n. 1 Naua. cons. 46 n. 1 tt. de homicidio lib. 5. in hac materia n. dici homicidas qui ante animationem fetus fuit ca. abor... fetum c. sicut 20 dt homicidia quoniam vera vita corporali n. privauit... sentencia da in praxi ... Nam constitucio 2 3 Sixti 5. in secundo tomo bullarij quae huiusmodi faciebat irregulares e in hoc renouata ... reducta ad terminos iuris comunis Gregorij 14 constitucione data die 31 Maij anno 1591. quam refert ... p. 3. folio 128 docet Xuarez tomo 5 disputatione 44 sectione 2 n. 12 in casu ... dubio ut ... post quadraginta diem quo embrio masculi animatur ut ... Abulensis super leuiticum c. 12 q. 21 ... irregulares iudicare ex reg. tx in c. ... significasti el 2 de homicidio docent ... de ... n. 4 et dicto c. 16 §. 2 n. 3. N. cons. 48 d. tt. de homicidio ... Saira de lib. ... in principio ... cadaueri caput n. e irregulares q. ad facientes anatomias e in praxi notandum cum Couarr in clem. si furiosus 1. p. in princ. n. 4. ...

Observatio 2 cum Couar in d. clemen. 2 p. in princ. n. 5 homicidium in hac materia n. dici nisi mors ipsa sequatur ut colligit ex d. c. homicidium inde quae reclamat Maiolo d. c. 48 n. 5 deduco Primo cum Soto lib. 5. de iustitia et iure q. 1 ar. 4. et in 4 d. 25 q. 1 ar. 3 ... cum animo occidendi mutilatione n. secuta n. fieri irregulares in c. penult. de homicidio. 2 cum Nau. in ma. c. 27 n. 206 ... cum animo occidendi n. fieri irregulares si ex ... nec membri mutilatio secuta fuit in c. ... hanc irregularitatem separauit ... et poena ligat homo ex conatu quamuis effectus n. sequatur in c. ... 30 ... d. 1. in c. 1. de homicidio lib. 6. quia id canonibus expressum e. —

Observatio 3. cum Xuarez tomo 5 disput. 44 sectione 2 n. 3. in hac materia ...

proprie mutilationes non est homicidium licet enim ex mutilatione membri causetur irregularitas in c. in Archiepiscopatu de raptoribus in clem. si furiosus de homicidio quae in membri abscissione dimittitur pars quita ut videtur servat Sotus d. ar. 3. conclusione 4 Ca tamen differt a nostra irregularitate ut differt perfectus ab imperfecto et sic in nostro capite non includit mutilans ratione identitatis per comprehensionem sed per extensionem ratione comparationis. Unde congregatio Cardinalium circa explicationem conc. Trid. s. 24 c. 6 de reformatione censuit ut refert Xuarez d. sectione 7 n. 4 eo dicto stante concedi episcopo dispensare in irregularitate proveniente ex membri mutilatione voluntaria occulta. Id quod merito quia reservatio illa nimis rigurosa est ideo non debet extendi ad casus non expressos regula odia de reg. iuris lib. 6

Nostra tamen conclusio ampliatur Primo secundum Cabeuss de lege penali lib. 2 c. fin. vers. 3 principalis conclusio cum Silv. verbo homicidium 3 q. 8. Covar. lib. 1 q. 35 Chasni 41. ut procedat in homicidio omnino occulto ut notabilis gl. per hoc ibi in c. in. de temporibus ordinationum. Papa tamen in occulto propter cessationem scandali facilius dispensat in c. nisi cum pridem. vel non tamen dum numeratione docet Gomesius de expectativis n. 88 non tamen pot episcopus dispensare ut putavit Covar. d. 2 p. § 3 n. 4 cum ea facultas Epo denegetur a Conc. Trid. in d. c. 6 de reformatione s. 24 ut expendunt N. d. c. 27. et n. 240 Sairus d. lib. 7. c. 7. n. 9 et merito cum homicidium non sit de minoribus criminibus in quibus permittitur Epo dispensare in c. at si clerici § de adulteriis de iudiciis.

Ampliatur 2° a Toleto s.ma Tabiena verbo irregularitas 2 § 28. ut procedat non tamen in homicidio iniusto sed in iusto et licito in c. clericum. s. c. dis. 6. J hac d. cum nostra irregularitas non incurratur ratione peccati sed propter defectus lenitatis. Est tamen differentia circa dispensationem nam

in homicidio

in homicidio iusto manifesto Papa tantum dispensat tm N 5 nº 218 et in homicidio iusto occulto pôt dispē sare Epũs ex d. c. 6 concilij Trid. tm Sairus d. c. 4 n. 8 post etiam dispensare Vicarius Epi. tm Cerolaz in praxi epis copali 1. p. V° Vicarius § 16 et satis colligitur ex conc. Trid d. c. 6 vs idem per argum ab speciali.

3 ampliatur apud Vgolin § c. 4 § 2 nº 2 ut procedat etiam in homicidio facto sine sanguinis effusione irregularis n. e. qui homines necat suspendio cremat igne mergit aquis ueneno uel fame interficit lapidibus ul terra obruit. Agnoscit tm in c. clericus 5 in c. penult. ne clerici uel monachi effusionis sanguinis mentiones fuisse q. ibi ut frequencius solet ita côtingit sic ob fre quenciam casus effusionis sanguinis pollui ecclesiam dicitur in c. ecclesiis 20 decis. dist. n. quia etiam polluitur si homo in tra ecclesiam suspendatur uel ad mortem suffocatur docet gl. in c. unico eff. sanguinis de consecratione ecclesie vel altaris in 6 [illegible] additionibus cômmunicid. lib. 2. c. 48 nº 11. [illegible] de offi. sacerdotis p. p. lib. 4 c. 4. 70

4 ampliatur ut procedat non tm in eo q. propriis manibus occidit sed etiam in eo q. homicidio proximam causam dedit in c. siqs 8. q. hac d. in c. 1. et fin. de homicidio lib. 6 [illegible] homicidium enim quoad incurrendam irregularitatem ut facto cômittitur p. praecepto consilio ad hortacione docet gl. et comm. in d. c. sicut dignum et fin. Didacus perez in addicionibus ad Villad. de irregul. c. 6 nº 14.

Ad integram h. materie explicatio nem obseruandum e. q. ut tm Nauarr. d. dispute q. in prin. homicidium materialiter consideratum est quadruplex s. voluntarium casuale defensiuum punitiuum. Quoad nos tram materiam tm attinet e. triplex s. voluntarium casuale necessarium ut colligit ex conc. Trid. s. 14. c. 7. de re. formatione et Toletus d. lib. 1. c. 71. Voluntarium homicidium e. quod procedit ex uolicione directa et proposito occidendo ut insinuat [illegible]

in d. c. sicut dignum § 1. probat contra tamen d. c. 7. ubi qui sua voluntate homicidium perpetraverit etiamsi fuerit homicidium non ex proposito sed casu — Quod dupliciter committitur directe et indirecte; directe cum voluntas in actu signato fertur in homicidium quod postea sequitur exemplum in homicidium mandante in c. fin. de delictis pugnantibus in duello consulente in c. ex literis fin. de excessibus prellatorum. Indirecte cum voluntas fertur indirecte in homicidium in c. pen. et fin. de homicidio in 6. vid. Couarr. d. sec. p. § 1. n. 2. exemplum in propinante venenum mortiferum graviter in capite percutiente, applicante homines ad ignes, si ijs casibus mors secuta sit —

Casuale autem homicidium est quod praeter intentionem et voluntatem directam contingit, dicitur autem volitum indirecte a Sotom d. lib. 5. q. 7. a. 2. quia est voluntarium in causa et circumstantiis: duplicitur autem committitur. Uno modo positive efficiendo aliquid ex quo sequitur homicidium ut qui in venatione proiicit sagittam in hominem praeter intentionem configit hominem — Alio modo per privationem ut qui leonem domi educavit qui non bene custoditus occidit ingredientes —

Necessarium est quod sit intenditum voluntate indirecta ut in eo qui excessit moderamen inculpatae tutelae in defensione sui —

Rursus homicidium voluntarium duplex est. Unum est cum iniuste, Alterum cum iuste fit. Iniuste cum autoritate privata homo occidit proximum suum Iuste cum fit ab habentem legitimam potestatem existente iusta causa servato legitimo ordine intervenientem iusto animo ut explicat Tolet. d. lib. 5. c. 73. adiiciens c. 83. n. 2. tertio loco iudicium puniendum sed mortis cui executioni mandata est homicidam voluntarium est non casualem, ut voluit Corola d. p. 1. v. irregularitas § 7. et in summa in hanc irregularitatem homicidij voluntarij incidunt qui dederint causam homicidio iubendo consulendo subsidio cooperando

[illegible] perando testimonio, patrocinio, ferendo [illegible] vel alio modo immediato ut docet Covar. d. [illegible] p. [illegible] [illegible] li. 2 [illegible] quaestionum c. 6 [illegible] in c. 2 [illegible] [illegible] dispens. [illegible] Trid. s. c. 6. [illegible] idque facit magna [illegible] cit. [illegible] Covar. d. 2. p. [illegible] 3. n. 3. quae iusta [illegible] in praxi [illegible] si quis vellit [illegible] religiones mendicantes ut docet Stephanus [illegible] [illegible] [illegible] n. 28. Quae difficultate attenta dicitur de homicidio voluntario in conc. Trid. s. 7. ordine perpetuo [illegible], Ideo in bulla Pauli 3. [illegible] [illegible] cum dispensationes irregularitatis [illegible] [illegible] dispensandi in irregularitate proveniente ex homicidio voluntario [illegible] N [illegible] 28 [illegible] de homicidio [illegible]. Eugenius [illegible] 4. in privilegio cuius [illegible] refert Sairus d. lib. [illegible] n. 24. [illegible] [illegible] S. Benedicti congregationibus Casinensis ut cum Monachis [illegible] possint dispensare in irregularitate proveniente [illegible] ex homicidio voluntario.

Homicidium autem casuale duplex est. Al[illegible] nullo modo intentus [illegible] in [illegible] exemplum in c. [illegible] c. [illegible] 13. de homicidio. Alterum [illegible] [illegible] [illegible] exemplum [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] morte [illegible] [illegible] [illegible] qui ex hoc homicidio [illegible] irregularitatem cum Sairo d. lib. 7. c. 5. [illegible] 3. Tolletus c. 80. [illegible] [illegible] [illegible].

Prima regula est qui quidat operam rei illicitae et [illegible] diligentiam quam adhibere [illegible] homicidium [illegible] [illegible] [illegible] irregularitatem [illegible] [illegible] [illegible] auctoritas [illegible] 15 q. 4. 2. cum duobus seqq. [illegible] dist. in c. [illegible] in c. dilectus 13. in c. ex literis 15. in c. significasti 16. in c. Jo[illegible] [illegible] de homicidio [illegible] Quia tale homicidium est [illegible] et [illegible] [illegible] indulgentiam [illegible] [illegible] ex actione [illegible] et [illegible] [illegible] irregularitatem [illegible] [illegible] ex qua reg. [illegible] in conc. Tridentino [illegible] anno Xpi 1[illegible]35. c. 36. cum quis sine malicia dans operam rei licitae aliquem occiderit ad [illegible] teneri.

2 reg. quidat operam rei licitae [illegible] adhibet

tantam curam quantam adhibere debet ne sequatur homicidium aut mutilatio irregularis est si sequatur in c. presbiterum qui in c. continebatur, et in c. ad audientiam 12. de homicid. Nam omittens quod omittere non debet facit commissionem l. qui non facit 121. ff. de reg. iuris et sic ut incurrit per Gaietanum 2.2 q. 64 ar. 8 incurrit irregularitatem. ¶ Statim non occurrit dubium speciale quanta negligentia sufficiat ad incurrendam hanc irregularitatem dando operam rei licitæ in quo omissis his quæ tradit Suarez tomo 5. disput. 45. sectio 5. a n. ... Cum Saiario d. c. 5 n. 11. ... non requiri exactissimam diligentiam qualem adhibuisset vir diligentissimus et maxime timoratus patrum sed satis est quod eadem adhibuerit diligentiam qualem considerata rei qualitate et personarum negotiorum et temporis ad ... prudentis arbitrium adhibere debuisset ...

3. regula est qui dat operam rei illicitæ vel saltem sibi prohibitæ etsi adhibeat diligentiam sufficientem ne sequatur homicidium aut mutilatio si ... subsequitur irregularis erit quæ reg. probatur Primo ex c. dilectus 11. c. ex literis 15. c. Ioannes 28 c. fin. de homicid. non permutauit a contrario sensu intellexit. Nam si n. 22. quod illa non est sufficiens in hac materia ut censuit Suarez 2. d. disput. 45. sectio 6. n. 2 sed hac inductione ex homicidio casuali non incurritur irregularitas nisi in casibus a iure expressis sed hic casus non est expressus Nam irreg. homicidio casuali solum in dictis iuribus excluditur dans operam rei licitæ et adhibens sufficientes diligentias quod omnis alius includitur. 2. et melius in c. clerico 35. quod hac d. in c. fin. de homic. in 6. requiritur tamen necessario quod opus illud ex quo secutum fuit homicidium ex se et nam sua sit probabiliter inductiuum mortis vel mutilationis et quod sit illicitum periculosum et ob operam ... probabilitatis exemplum in cap. tua 19. in c. sicut ... de homicid. in d. c. fin. ... de eodem tit. in 6. docent Arag. dub. 2. Salon et Bonacina 3. 22 q. 64 ar. 8 Gutier. lib. 2 canonicarum quæstionum c. 6 n. 45. sequitur rem explicans Saiarius d. c. 5. n. 13.

Hoc aut homicidium, si ita grave pro iudicaret ut
... in re ... q̃ ... ideo similius ...
... dispensat ... 4 ... de homicid° ...
... conc. Trid ... 14 ... dispensatio ...
dum modo ... dispensatio ...
... legem summo Pontifici imposit
ab declarat. Nam irregularitatis ut dispensatio cuius 2mi
... in man. c. 27 n° 239. ideo in homicidio
... quam si qui ... culpa semper in pra...
... ad obtinendam dispensationes ... declarat ...
p comissiones Papae ... Epo vel alteri delegato
... plena cause cognitione ... docet. Filiarr ...
4. c. 11. § 2. Nicolius lib. c. 48. § 3. n° 18 addit ...
in uniq. ... conditiones qq. delegatio ... faciendi dis
pensatio ... Hugolinum ... 2 ... 4. ... n° ...
... dispensatio, ut ... in casu ... in...
... momenti ... deduxit. ... 2 ...
mo 5 ... dispensa. 35 ... n° 2 ...
N ... Ex qua decreto Primo deducio ...
... d. c. 27. n° 24 ... Henrici lib. 14. c. 9. § 3. Epum
dispensare ... posse in minoribus ordinibus nisi ... de
legationis Summi Pontificis ut ... colligitur ex eo in vers°
... ad sacros ordines ... cludit casum mi
nus dubium ... explicat magis dubium ut resoluit ...
in l. ... qui legem ... n° 11. ... de leg. ...
Z ... Martinus ledesmam 2. 4. q.
26. ar. 2. Nam. d. n° 240 ... 4 nota deducco cum ...
golino. d. § 3. ... Epum ... posse nisi ... Pontificia
delegationis dispensare cum hoc irregulare ut
... beneficium simplex. Nam conc. d. c. 7. ... et bene
... quocumq. loquitur ... ideo beneficia quantus
cumq. simplicia ... dimaio vilata ...
uidentia ... praesertim ... in antecedenti casum
beneficium simplex expresserat ...

Pucitt Ad. e. mixox 4. d. se deirreg.

Sibi homicidium castuale sit occul. tunc pot in eius irregularitate dispensare in hanc. Tred. 24. c. 6. directorem ubi expediunt ubi s. Maio. lib. n. 18. Hugo lib. n. 4. cum ... in ... c. 6. agenc li facultate dispensandi ... ubi excipiat homicidium volontarium aliud omne includit ... tor ff. deinde ... qd reconsulta cum sapientibus do ... in praxi ... Saixus d. lib. c. 7. n. 200 in quo decreto ... ... ppie remittur & ... extenditur ad inferiores prelatos habentes iurisdictionem Epizcopalem quales sunt Abbates generales. Et pro ... ... Cardinalium ... ... 2. ex privilegiis ... Damaso 4. Pontificum Prelatis aliquarum religionum indultum est posset ... suis subditis dispensare in irregularitate ... quo ... ex homicidio voluntario ... ... Martinus 5. Monachus. S. Benedicti Vallisoleti ... ... postea extensa e per privillegia ad alia monasteria eiusdem religionis ut refert ... privilegiorum mendicantium ... absolutio ordinaria n. 40 & ... dispensare. Sixtus ... ... omnibus mendicantibus ut refert ... d. n. 2.

Circa homicidium ... ex necessitate ... ... qn quis alium ocidit impulsus necessitate ad defensionem ab iniusta opressione premittens cum Toleto d. lib. 1. c. 79. ... ... defensiones ... ... ppria qn aliquis in ... & ocidere volentem ocidit ut vitam ppriam tuatur. Altera e deffensio vitae proximi nempe qn quis agressorem & in ... proximi ocidit ut illum a morte ... iniusta liberet. ... ... deffensio bonorum temporalium qn quis latrones rapere ... ppria bona volentem ocidit ut ea tueatur. ... Circa ... ... in ... de ijs ... hac d. duplicem ... necessitatem defendende vite ppria una e in ... ... aliter ... pot

homo

homo iniuste tueri vitam suam in iusto agressore nisi eum oc
cidat. Altero e contra sibilis qui posset tueri uitam
propriam alio medio absque eo procedat in uassorem sed
modum defensionis transgrediens cum occidit
uolens tuius et securius agere quam quod homicidium fit
ex necessitate in euitabili dicitur fieri cum moderami
ne inculpate tutelle et tunc occidens non fit irre
gularis in d. clem. si furiosus in fine quae decisio facta
ta est ad tollendum dubium et improbandum opinionem
eorum quos memminit gl. Xo ss. in c. sicut dignum
s. clericus de homicidio et fundatur ratione Primo quod
iste proprie non interficit sed ultime motu entis aut salute
illi ut est actus defensiuus sui qui iuste fit. mors uero sequi
tur praeter eius intentionem et praeter auidens. Unde
succedit regula sub obseruata in dante operam rei
illicitae et adhibentem perfectissimam diligentiam
ne homicidium sequatur ut ex homicidio casuali
non fiat irregularis quam regulam ad nostrum propositum
situm expendunt Aug. de Ancona de potestate
ecclesiae q. 52. ar. 3. Medina lib. 4 de continen
cia c. 22. Abulens. super Matheum c. 5.
q. 46. Nam siquis directe uellit interficere
in uassorem et interficiat necessitate compul
sus ex illa mala uolunttate incurrit irregu
laritatem in c. de occidendis 23. q. 5. quem
textum ad hoc notat Cordou. in question. lib.
1. q. 38. fol. 319. tradunt Henri. quodlib.
5. q. 31. suma Armila Xo homicidium.
ss. 3. in fine.

Tres quae culpa carat
in danum uocari non conuenit in c. 2. de constitu. fauit
tex in l. gratus C. ad l. Juliam de adulteris. et quod ho
micidium fit seruato moderamine in culpata tu
tele. non datur in eo culpa cum non sit actus:

peccami nostus sed regularis ex sindereti in l. 3. ff ad l. Aquilias. observat D. Tho. 1. p. q. 79 ar. 9. ar. et 12. q° in damnum irregularitatis vocari non convenit quam rees in alio proposito considerans Plato dixit lib. 9. de legibus si quis alterum se defendenda occiderit mundus e. Inde quae sacerdotem posse servato moderamine inculpatae tutelae in vasso rem interficere et post missam in coactam consummare dixerunt Panormi. in c. 2. n° 3. de vita et honestate clericorum et in c. sicut dignum n° 14 de homicid°. Florentinus 3. p. tt. 14 c. 3. col. 2

3. qn concurrunt duae leges altera alteri repugnans fortior facit alteram cessare in c. occidit 23. q. 8. in c. discipulos 26. de cons° d. 5. in l. minime ff de religiosis et sumptibus funerum docet Sot. de iust et iur° lib 4. q. 5. ar. 3. et lib. 5. q. 7. ar. 2. At hic concurrunt duae leges, una canonica dicens homicidam irregularem ut a tali altari homines avertat, naturalis inclinans propulsare vim illatam et intendens in propriam securitatem in l. 1. §. cum arietes ff. si quadrupes pauperiem fecisse dicatur. Quae ratio nobilior et fortior e in c. sin licet 9. 23 q. 5. in l. fures C. de defensoribus et aqua. et sic alteri praefertur.

Nosalba

A
actus p

actus homicidij qui cōsideratus inabstrato ē pecca minosus ex circunstancia inherente iustificatur regula quod nō ē licitus direcg.is iuris in decretalib. ut in gn̄ Deus remouet in iustitiam abactu sui natura pruaminosso in c. dixit 14 q. 5 in c. qui dit 23 q. 8. in c. fin. 32 q. 1 in c. gaudemus de diuor. Et si hunc dicas maius pēm ē homicidius quam adulterius ut pbat he in c. siquorius. q. 33 q. 2 insinuat he in c. atsi clerici §. de adulterijs deiudicias nec dissentit Nicolaus pp.a i.us in epist.a ad Archiepiscopos et epōs in regno L[redacted]dtarij accipiens hiperuolice ep.a Clementis rellata in c. quid in omnibus 16 q. 32 q. 7 sd nō licet ad saluandam uitam adulterius cōmitere in c. ita ne 3. 32 q. 5 fornicatio eñ quantum cumque iudicio medicorum sit necessaria licita nō ē cm glas. in c. sigs pp necessitatem de furtis q.o nec homicidius pp saluandam uitam licitus ē respondeo in cum Couar. in reg. pēm 2. p. §. 1. n.o 7. inter homicidius et adulterius ēē maximas differencias homicidius eñ nō ē malum simpliciter sd pp iniusticias anexam nam in iust.a remota nō erit malum in d. c. [illegible] occidit et in d. clem. si furiosus in qua suma necessitas q.e remouet in iust.as ab actu remouet pēm et irre gularitatem. at adult.m ē intrinsice malum cum in eo necess.o sit iniuria mariti corruptela mulieris et liberorum cōfussio ideo pp sūmam necessitatem nō iustificatur quibus corolarij liceat iungo [illegible] male Gratianum in c. pposito 4 §. lucretias 32 q. 5. ex autorit.e B. Augustini. excusase matronas illas que inminente morte tradidit corpus in adult.m cum in originali scilicet lib. 1. de ciuita.e Dej c. 19 D. Aug. reprobet factum Lucrecie cuius sent.a cōfirmatur ex Susanae historia reuelata [illegible] Danielis. 13. que decisio clem.e si furiosus

Parella

Ad. c. mixor 4 de irreg.

n. e revocata hodie a conc. Trid. ss. 14 c. 7 de refor.m. vel cui uim repellendo ut putauit Molinus de irregula. lib. 3. c. 17. n. 8 et lib. 5. c. 48 n. 10. cum constitutio specialis continens in hoc casu privilegium qualis e d. clem.ª numquam per generales revocatur ut probant Dominicus n. 5. Gomecius n. 56 in c. 1. de constitutionibus. sed ueniat intelligendum Primo secundum declarationem congregationis Cardinalium factam i die Octobris anni 1588 quam sequuntur Toletus Xuarez disputa. 46 section. 1. n. 3. Enriquez lib. 14 c. 10 §. 2 litera M. in eo qui excessit moderamen et uit inculpa Conc. enim hoc homicidium coniungit cum casuali sed in casuali loquitur conc. qui quis dat operam rei illicitae et non adhibuit tantam diligentiam quantam potuit et debuit nam eo tamen casu ut s. dixi in curritur irregularitas. g.º et in eo vel uim cui ponit casum similem eadem reg.ª decidendum. — ¶ Secundo cum Sairo lib. 6. thesauri c. 17. n. 10 quoad forum exterius cum dubitat an in casso modum excessit defensionis in c. significasti 18. de homicidio facit tex in c. illud de clerico excomunicato et reg.ª tex in c. Iuuenis de sponsalibus circa dispensationem aut huius irregularitatis distinguo per sequentes conclusiones — Prima conclusio in hoc homicidio qui e servatum moderamen inculpatae tutellae nulla incurritur irregularitas ex d. clem. et sic nulla requiritur dispensatio ex reg. c. ad dissoluendum de desponsatione impuberum —

2.ª conclusio in hoc homicid. qui fuit culpa idest excessus in modum defensionis incurritur irregularitas dispensabilis secundum regulas homicidij casualis nam cum hoc homicidium et illud coniugatur a conc.º quod in uno e etiam in alio dispositum atenta reg.ª e translato de constitutionibus —

3. conclusio cum dubitatur an sit excessum in deffensio.e casu omittitur ordinario quod actu iustificato debet dispensare

n. q. r.

n qr ē dispensaio necessaria tunc sd pp dubiū ad tollendum s
crupulū et ad maiores cautelas ut dixit Sairi. d. nº 10. q si neget
iniuste dispēsationes ea erit cōmitenda Metropolitano aut viciniori
epō q dispenset cum in hoc casu ut dr a conc. Trid. d c. 7. iu quodam
modo dispensaio debeatr qr tn tunc remanet dubiū qr dicatr sex
uatum moderamen inculpatae tutellae reiecta opinione existimāntiū
hoc iudicium reservatū Epō p conc. Trid. d. c. 7. adeo ut ante ta
lem Epi declarationes n possit q sic interficit aliū pmoveri vel ordi
nibs ubi Nam conc ut ex litera cōstat et declaravit cōgregaº cardi
naliū cca hoc nihil innovavit illud cū Xuarez d. sectiº 1. nº 7. dissol
vo, distinctiones. Aut res deducta ē ad forum cōtenciosū et tunc ad Epūm p
tinebit illum iudiciū ferri. aut n ē deducta et tunc in foro consciencie
unusquisque sequi pōt iudicium conscientiae suae vel alterius viri prudentis et docti pensatis circunstanciis
Regg aliqua posuit generaliter observari Prima et precipua ē ut evidens sit aggressus ab alio alioquin
n eet defensio sd aggressio
= sd pōt prevenire sin sit spes resistendi in iniquo propreius aggre in d. s. quum aliter n tn
tenti docet Rconsº 31. d. tt. de homicidio q qūr prudens cōsiderata semper ē necessariū expecta
circunstancia declaravit ut docet Sairius lib. 6. c. 17. nº 8. Nam iusti re. 1. ictum ut voluit Salō
ficata circunstancia pvencio n ē agressio sd violenciae expulsio li. 2. 2ae. q. 64 ar. 7 cōtroversia 1.
conclusio. 3. tit. 2a, dicio =
cita in l. 3. ff de iusti et iu quae n caussat irregularitates in d.
clem. . 2a q deffenssio fieri n possit cum minore lessio
ne pximi Nam si sufficeret mutillare aut vulnerare oc
cissio eet inmoderata deffenssio et sic caussare irregulari
tates docet ubi s. Maiorus lib. 5. c. 43 in princ nº 6.
Filiarcus. p. 1. lib. 4. c. nº 5. 3. nisi premissa diligencia mors
sequatr preter intencione. Enriquez lib.
4. c. 10 5. 3 Sairius d. c. 17. nº 11. — 3 ut deffenssio n
fiat cum gravi culpa quae in aggressiones transfat ut si vi
fugientes aut desistentes a pugna interfecerit irregu
laris ē docent ubi s. Salon contr. unde tit 3. dicio. Sairius
nº 15. Sicut valens fuga quamvis minus honorifica evitat
clamore evaderet periculū mortis et pro honoris deffensiōe
alterū interfecerit irregularis ē q reclamante Xua
rez d. sectiº 1. nº 6 docent ubi s. Isietus c. 27. Sairius
nº 16 —

Pars 3a

4. ut defensio non cum morte aut mutilatione fiat in ipso aestu agressionis vel defensionis et non postea intervenientе aliquo intervallo et postquam cessavit agressio in d. c. significasti docent Salon d. conclusione 3. quod intelligo cum Saiâio s. n. 7. Nisi timeat quod per custodiam saepe tunc erit defensio illius cum sit praeventio Nam in illa quaestione ansit irregularis qui interfecerit parantem sibi insidias mortis recepta est opinio Petri de navarra lib. 2. de rest. c. 3. n. 350 asserentis non esse irregularem si periculum ex insidiis inminens tale est ut nisi praeveniat occidatur —

5. ut quis inculpabiliter in hac incidat necessitate Nam si culpabiliter irregularis est exemplum ponit Silb. V. homicidium 3. q. 4. dic. 3. in invasso aministris iustitiae licite et iuste si se defendens ne capiatur alterum interfecerit.

Ex qua circunstancia in illa quaestione an sit irregularis adulter qui a marito deprehensus in adulterio ut vitam suam defendat interfecit alium volentem se occidere in qua questione homicidam irregularem esse dixit N in man. c. 15. n. 7. et c. 27. n. 238 et cons. 34. d. tit. de homicidio. ubi firmat hanc opinionem planisse Pio. 5. et ita declarasse quemdam adulterum cum casus ille in sacra penitentiaria oboriretur. negativam tenent ubi Navarra an. 362 Salon conclusione 2. usque 2. pars —

Distinguo cum Hugolino c. 29 §. 3. n. 4 Saiâio d. c. 17. n. 20 si adviri prudentis iudicium inspectis rei singulis circunstantiis adulter advertereit periculum mortis subsecuturum. tunc est vera it. 1. opinio irregularis erit timore subsecuta sit etiam si sit ad vitae proprie defensionem qui scilicet voluntarie et advertenter se ingessit actui periculoso ex quo probabile erat mortem subsecuturam si autem hoc non advertereit nec ulla ratio probabilitas aut periculum erat talis effectus tunc irregularis non erit in casu in dubio adulter sepputavit irregularem arg. tex in d. c. significasti et nec tunc obstat declaratio Pij. 5. respondet Cevola in praxi episcopali p. 1. V. irregularitas dubio 7. illam factam ab eo tamquam a privato doctore et ideo non induxerit necessitatem et sensus 5. si

atendatur. N.

atenter legatr N. loquitr in casu diverso —

An aut ex homicid.o facto ob licitas pximi defensioes irregularitas contrahatr dubium e, in quo p.s negatiuam tenuerunt de citiares conscienciae tomo. 1. lib. 2. c. 65. n.o 5. et ubi s. Nauarra. n.o 419 Sairius n.o 20 Xuarez sectio 3. n.o 2 moti Primo ex c. dilecto. 6. de sna excois in 6. ubi Inno. Pp. iustificans defensiones pximi utitr hac rone qr ui uim repellere licet et hic in firmat eam roes ut in ppria in pxima defensio.e militare. Z ex actu alter quato nulla incurritr irregularitas in d. clem. si furiosus sed defendere pximus misto casu qs tenetr in c. n in secunda 7. in c. q. pot 8. 23 q. 3. c. quante 47. de sna excois q ex eo actu nullam irregularitates incurrit in c. N qui peccat 4 6 23 q. 4. in l. gratus C. de aquilitiis —

Negatiuam aut tenuerunt uoi s. Salon cotrouersia 2. Hugolinus c 32 n.o 2 Toletus c. 27. n.s ... Filiarius lib. 4 c. 11. s. 3. quam ego ueriores iudico ex ... tio fundam.to homicida simpliciter indistincte et absolute iudicatur irregularis a qua reg.a tn excipitur ille qui fecit homicidium aliter mortem ppriam uitare n valens q.o omnis alius in d. reg. gnli remanet cprehensus. l. nam quod liquide §. fin. C. de penu legata. Nec hinc constat hc in d. c. dilecto. Nam ubi obseruat Suar. d. n.o 2 tn pbat licere nobis opem ferre pximo iniuria afficiatur nam tn ex inde sequitur ex eo actu n causa ei irregula.s Nam c.a iudex pot imo et debet aliq. mortem inferendo in iuria ppulsare. l. cogluit ff de offi.o presidis et tn si inferat ... efficit irregularis minus constat ex 2 fundam ex actu licito in currit irregularita in c. sicut dedi q. presertim qr racio d. clem.c n militat in defensio.e pximi fm Misinguerius in prin.o instit.a dum naturali iure diuersum ius statuendu e in l. fin. ff. de calumnia toribus.

Magis tn controuersus e an contra hatur irregularitas ex homicidio comisso ob honoris aut bonorum defensio.e. Ego tn cum Hugol.o s. c. 30 et 31. affirmo irregularitates incurri qr in casu clem. n sit experti in d. clem. manent cprehensi q et collegit ex c. suscepimus 10. c. significasti. 18. de homicidio. Nec hinc consistit ex in c. fin. 17 q. 2 in quo homicida n deponitur qr homicidium fuit factus n. tn pp defensione rerum sed etiam pp

Pars 1ª

presentia deliberandi etiam extat in c. 2. de homici. decisiones d. clem. 1. et idem amplificatur q. 5 Azolenstor sup. matheum c. 5. q. 109. clem. Soto lib. 5. q. 1. ar. 8 Hugoli. c. 29. §. 11. ut habeat locum etiam si defendens fiat in iustus in vasorem esse in peccato mortali et in eo moriturus.

2 contra Mayol. lib. 5. c. 48. nº 7. cum N. d. c. 27. nº 211. in defendente ne sibi membrum mutiletur quia mors et mutillatio membri aequiparantur pot. etiam quis expectans mutilationem mortem expavescere in c. fin. de homic.º in 6.

3. in occidente puerum dormientem frenticum aut Cord. lib. 1. q. 38 ratione 4 2 opinionis Sairio d. c. 19. nº 6.

Homicidium autem in hac materia committitur mandato directo c. siquis viduas ; hac d. in d. c. significasti exemplum in iudice pronunciante sententiam mortis quae executioni mandata est tradit Covar. in d. clem. 2. p. §. 5. nº 6. mandato indirecto in d. c. fina. mandans tamen homicidium fieri excusatur ab irregularitate si mandatum revocavit et revocationem mandatario intimavit quia tunc mandans nullo modo est causa homicidij docent N. d. c. 27. nº 233. instructio. cur. conscientie 1. p. c. 63. et consilio in c. 2. de duellis pugnantibus in duello in c. sicut dignum §. clericos de homic.º quia consilium se habet ut causa efficiens moralis effectus postea subsecuti docet Candelab. cuto 2. p. tt.º de regularitate nº 249. ad quam vitandam non sufficit consilium semel datum revocare ut sufficit mandati revocare mandatum et ratio diversitatis est quoniam Sairius d. lib. 7. c. 3. nº 4. quia mandans in mandando vim et obligationem imponere videtur mandatario adeo ut quod quod agit mandatarius in gratiam ipsius mandantis agere videtur. Ideo ad hanc obligationem tollendam satis est quod revocet mandatum prius factum et illud mandatario manifestet posquam revocatum si mandatarius occidat non imputabitur mandanti cum non in gratiam eius occiderit, at vero consilium est in favorem illius cui datur. Unde consulens quasi veneno voluntatem eius infecit ideo non satis erit ei qui consuluit revocare consilium sed conari debet precibus impor tunis terrio consilio et suasionibus impellere ne consilium a se datum

mandetur

mandetur executioni quod si hoc illi persuadere nequeat tenetur sm Maiolus lib. 5. c. 48 §. 2. nº 3. monere eum cuius homicidium consuluit ut sibi caveat alias irregularis erit secuto effectu, non tamen revellare debet nomen personae cui consilium dedit sed bono modo servata eius fama moneat ut sibi caveat de inimico hoc facto irregularis non erit si homicidium sequatur aliter si illum contra quem dat(ur) consilium monere non potest secuto effecto irregularis erit sm Couar. d. 2. p. §. 2. nº 8. ¶ Est tamen dubium an qui revocauit consilium et credit hoc sufficere, fiat irregularis morte subsecuta hoc dissoluo distinctione tradita a Saircio d. c. 3. nº 6 ut si bona fide putauit sufficere revocationem non erit irregularis si vero dubius mansit aut probabiliter iuxta viri discreti arbitrium dubitare debet irregularis est

est tamen dubium an qui revocauit consilium et credidit hoc sufficere fieri irregularis morte subsecuta quod dissoluo distinctione tradita a Saircio d. c. 3 nº 6. si bona fide putauit sufficere revocationem non erit irregularis sin vero dubius mansit aut probabiliter iuxta viri discreti arbitrium dubitare debuit irregularis e—

~~ninflecenda~~ Omissione in c. pasce 86 dist. in d. c. non inflecenda quorum explicatione est dubium an ex omissione incurrat irregularitas, exemplum in non defendente aliquem a morte inminenti in quo partem negatiuam tenent S.tus Antonin. lib. decem teris c. 97 Aluari in dictionario verbo homicidium cl. 1. affirmat Tabula contra tenet Angel. verbo homicid. cl. 1. nº 17. Silb. verbo homici. cl. 3. q. 5. vers. 5. Ego vero ut veritatem explicent cum Candelabro aurea §. a nº 285. Toleto d. lib. 1 c. 29 vers. rursus. 3. Xuarez tomo. 5. disput. 45. sectio 4. a nº 3. constituo duas conclusiones —

Prima conclusio omnis ille qui lege iustitiae quia dominus consul iudex minister iustitiae dux tenetur alium defendere et non defendi secuta morte vel mutilatione est irregularis quia ille actus imputatur habenti potestatem impediendi et non impedienti in c. facientis. 86. distinctione. in d. c. non inflecenda—

Secunda conclusio particularis

Parcela.

Ad c. miror 4. d. 50. de irreg.

persona que tn̄ lege charitatis tenet alium defen-
dere si ppter negligentiam socordiam in auiam uel per-
plexitatem aut qie n̄ uult inferri seruitium n̄ de-
fenderit proximum paientem quamuis pctm mortale
committat faciens contra legem charitatis n̄ tn̄ erit irregul.
qr nullo uo auxillio, uel facto ad homicidium concurrit
si tn̄ in omissione daretur concursus incurritur irregula.
ut si omitens defendere signo ostenderet actum sibi
placere et sic homicida sentiens presentem sit in ma-
gis faborabile audacius deliquit, uel qui presens dolo-
se nolluit adiuvare ut occideret faciet hoc in c. quante
de sentª excõnis, cooperatione quacumque ex mors secu-
ta fuit in ca cm criminali sentª mortis executa irre-
gullaris e sunt iudex qui pronunciauit Notarius, qui scrip-
sit sentªm uel ab alio scriptam signauit aut sigilo aut
senticam fecit Silb. uº homicid. cl. 3. § 2 uº 1. Algua-
cilus et ministri iustitie, qui reum cocomitantur qn ex-
cutio facienda e qui defferunt scalas, funes, ad suspen-
dium qui scalas restituunt aut instrumentum preberit
carnifici Mayolus lib. 2 c. 10. nº 2 Med. in prima lib.
1. q. 10. c. 11. Testis in ca sanguinis si ex inde mor aut mutilatio
membri subsecuta sit Villadiego de irreg. c. 6. nº 32. N tn̄ erit irregu-
laris qui parum cooperatur ad homicidium et n̄ e ca moralis et proxima
qua influens n̄ e enim irregularis ungens animum eius qui deducit
ad patibulum dicens mitoriam in deliberate precemus facto vl xº lo-
cum suplicij dicens reo ut ascendat alterum gradum scale neque
ad uitandum dedecus impetrat a Judice necus ducatur per plateam do-
mum uxoris aut parentum quamuis pacidens ex breuiori uia sequa-
tur aliqua mortis acceleratio. Henri. lib. 14. c. 12. § 7. faciens ad
uendendum gladium, arma, scoplum, funes, licet eo instrumtº quis
sit occisus Angelus. uº homicidium. 1. § 27. doctor refferens apud Iu-
dicem uel in cathedram opiniones ex qua mors aut mutilatio secuta sit
Maiolus lib. 2. nº 9 c. 9.

Ex homicº

Ad c. mirov 4.

Ex homic.° aūt n̄ incurrit irregularitas q̄ illud factus ē a furioso in d. clem. merito corrigente hem in c. penult.° 15 q. 1. q̄ ad incurrendam irregularitatem nec necess.° requirit operatio humana procedens ex iudicio rōis et n̄ ex sensualitate cum homo quatenus rationalis ē, n̄ u° quatenus ē sensualis irregularitates incurrat, ut erudite docent Castro lib. 2 de lege penali c. 14. vs.° 1.ª principalis scilicet Couar in d. clem. 3. p. in princ.° n° 1. vs.° igitur. at operatio furiosi n̄ ē humana cum n̄ procedat a consensu vel malitia l. furiosi. ff de reg. iuris. g.° Iusta rōne n̄ induit irregularitatem Nam ea rōne furiosus si in ordine n̄ suscepto ministraret nullam incurreret irregularitatem, suma Tab. ff.° irregularitas 4 in principio Maiol. lib. 4. c. 13. n° 7. Nam punitur propter crimen cōmissum furoris tempore in l. diuus ff de off.° presidis q̄ n̄ agere sed pati uidetur in c. 2. 15 q. 1. quem hem ad nrm propositum expendit Ugolinus de irregularitate c. 24. in princ.° n° 3 —

Que decisio ut procedat in furioso cui furor aliqn cessat modo furoris tempore homicidium aut mutilationem fecerit cum actus factus eo tempore vere sit factus a furioso ut recte considerat Cardin in d. clem. si furiosus q. 1. —— 2 in eo qui sua culpa graui incidit in furore ut si q̄s ex nimio amore in maniam incidit §. fin. instit. de successio quae fiebat per bonorum uenditiones n̄ erit irregularis maiolus lib. 5. c. 48. a n° 11. vers.° — — —

n̄ erit irregularis Maiol. lib. 5. c. 48 n° 11 vs inter homicidas Cnerz, lib. 14. c. 15. § 7 — limitatur hi in habente dilucida interualla Nam si tpore quo furor cessat homicidium fecerit irregularis ē Hugoli d. n° 3. in casu hi dubio homicidium presumitur cōmissum furoris tpore et 3um aferens probare tenetur Menoch.

Paressa

de presumptionibus lib. 6. presumptione 45. numero 63 Hugol. d. c. 24. §. 1.

Sed an ebrius ebrietatis propter homicidius fuerit, incurrat irregularitates dubium e' in quo irregulares ee tenent Palude in 4. d. 32 q. 1. ar. 3. conclusione 3 Enricus agandabo commento 3. q. 26 Med. l. 2. q. 76 ar. 3 ante finem Proqq. faut. 1° hic in c. in ebriaverunt. q. 15. q. 1. 2° hic in d. clem. in qua cum non sit exclusus ebrius remanet inclusus. l. nam quisquis de. §. in ff de penu legata. Contrarius in ciliat non ee irregulares tenuerunt R. d. c. 27. n° 230 Tolet d. lib. 1. c. 27. et 29 pro quibus faut ebrius furiosus indicat in c. [illegible] venter. q. 35. dist. sed furiosus non e' irregularis in d. clem quo nec ebrius casus enim exceptus extendit ex identitate rationis c. cum dilecta de confirmatione utili vel inutili in qua questione ego cum Sairio lib. 6 c. 17. n° 34 et 35 Hugol. c. 25 in principio n° 2 distinguo aut quis in ebrietate e' absque culpa propria dolo alterius qui sal aut aliquid miscuit vino vel ignorans vim vini factus e' sopore illius ut Noe aut similiter tale de se expertus sit sed propter gulosas delectationes vini absque dolo inebriatus occidit quia ebrietas non ea proxima et immediata sed remota ac per accidens se habet respectu homicidij propinqua vero e' privatio usu rationis non erit irregularis sim faut. 2. 2. q. 150. ar. 2 sitin ante ebrietates advertit se captus vino solitus capere arma et alios ledere et periculus ee homicidendi alios hunc interficiendo alium in ebrietate irregularis e' nisi diligentias adhibuerit ne tale periculum sequeretur quia ipse per potiones inmoderatas dat operas rei illicitae ut vide ex homicidio casuali fit irregularis iuxta regulas a me observatas et quia eo ipso quod vult se inebriare cum premissione talis periculi sentiri in ebrietate tamquam in causa

vult homicidium · in d. c. in ebriaverunt ideo indicatur dignus

pena

poena in l. respiciendum ff. delinquendum ff de penis & e irre
gularis notat Socinus in c. ad audienciam n° 15. de homic°. ut polu
cio in sonijs si pueniat ex câ mortali, c pim mortale qr homo
illam preuidet & indirecte voluit soto 5. de iust. q. 1. ar. 3. Ve
ga in opusculo iustificacio. q. 13. conclusio. 5. fait be & i
ui qt. n°. xx in c. testam. 6. d. clarius ii sm. Henrici. d. 8. 7
fit irregularis siquis ebrietatem aut sonum affectat ex intencio°.
ut liberius occidat & impune

De infante ait in d. clem. dic nullam ipsum
incurri irregularitatem satis iuste. i qr infans furioso sitis
indicate. l. 1. §. furiosus & §. ui ff de oblig. & actionibus At fu
riosus ut obseruaui n fit irregularis g°. necisse ¶ Z
ad incurrendam irregularitatem racio delicti nusquam requirite
culpam precedere Couar. 5 inicio. 3. p. n° 5. sed in infante nulla
culpa precedit l. infans ff ad l. corneliam de sicarijs l. 1. C. de falsa
moneta g° nec datur irregularitas Nam irregularitas qua
in currite ex applicacionis racione in c. qi in qualibet. 10. 2. q. 7. n
incurrite ab infante c. 3. c. 4. 1. q. 4. Sancius lib. 7. c. 3. n° 9. Si aut
infans sit dolicapax & intelligat quid agat incurrere ipsum
irregularitatem docent Villa diego de irregularitatib° c. 6.
n°. 58 Nam cons° 2 n° 5. tt. cognacio° spiritu. lib. 4 Ugolinus de ir
regularit° c. 27. n° 3. ¶ Contrarium tn Farca. de essencia
infantis. 3. p. a. pag. 19. cum 10 Didacus Perez laudatus ab ste
rera lib. 14 c. 5. §. 7. litera. d. ex generalitate clemen
tina si furiosus afirmantes ebi doli capaces n°.
incurrere irregulari eb. qr ibi certo e
tas a lege requirite eam non pot suplere ma
licia nec precocij Judicium l. de qua etate
ff de testamentis x° intellectum Couarruvia in 4 1 p. c
2 n° 1. Que opinio verior e si admittamus sentenciam eorum quos
Farca § c. 18 n° 2 qr firmant infantes intra septenium nullo modo posse
eē dolicapaces Vere ipsos nullo modo posse ex comuni resoluit Ugol.
de censuris tabula. 1. c 13 §. 18 numero 22

Paresa

si q aut maior infantee incurrat irregularitatem si sit doli capax secus vero non sit Florentin. 3. p. tit. 28. c. 2 § 3 Ignis in l. 1. § in pubes n. 35 ff ad silenianum. quis aut sit doli capax a iuris declaratur. Vn. illud relinquitur videnis ancitio Couar d. verius 3. p. n. 5. Huguti d. c. 27. n. 5.

Dormiens aut excusat ab irregularitate in d. clem. 1° qr non videtur ille actui interesse in l. cram Titio ff de V. S. 24 signif. 2. qr dormiens intellectu caret et furioso similis iudicat in c. maiores § item quaerit de bapti. solitus tn in sono arma arripere et homines no cere tenet antecubitum vitare occasionem ne cui no ceat includens se cubiculo obserato alias n peccabens si ho minem occidat fit irregularis docens Silo. V°. homicid. 3. § 4. vs 4 et ubis Hugol. c. 36 n. 2 Sairius c. 17. n. 33 nam qui cognoscens in vigilia cas futura cognitionis n removit peccat in polutione noturna Toletus lib. 5. c. 17. et clarius fit irre gularis q utitur sono ut instrumentali ibere malicie ad exe cuiones mali ab ipso vigilante excogitate et deliberate ita ut per somnus tanq instrumentum exequatur celusq ex ocidere Petrum n potuit occasionem percipere et hac occasionis cupiditate affectus dormiat et postea plene soporatus somiet ea qua in vigilia acciderunt et ab hac phantasia motus surgat adhuc dormies et accipiat ensem alq occidat ad lectum in quo alius dormit et cum ocidat an iste sit irregularis dubium e in quo p°. afirmativam tenet Palude in 4 dist. 32 q. 1. ar 3. qr ex illa vehementia ocidendi cupiditate aucta e imaginatio sensus et crevit apetitus sensualitatis et sit constat eventui ho micidam cam dedisse in vigilia Negativam & tenuerunt ubis Castro c. 14. vs 1. principalis solutio Couar. n. 6 Corrichoy 6 7 qr ira praecedens in vigilia n e ca infalibilis imaginationis subsecutae a qua homicidium prosit in qua re cum Sairio d. c. 17 a n. 36 tudic irregularem e q ante sonum n adhibuit di ligentiam ut homicidium vitaretur secus vero si adhibuit —

hac

hec atem irregularit. cum p ueniat ex errore et
altu sui natura peccaminoso tollit baptis.° in c. sigs
8. j et colligit ex c. i et c 4. 51. dist. ideo n̄ impedi
uit sacerdocium Pauli secarus in necem JS fe psani
n̄ tm̄ tollit penita c. 1. qui clerici uel uouentes qua
o͂ia extendes ad menbri mutilacio³. in d. clem. 1. qub aut
pars corporis dicat menbrum explicat Hugoli. c. 4ª. §. 3.
et cum his finite he

Ad.xm

Ad textum in c. vidu sigs am 50 distin .8.

Hic tx nō ē desumptus ex conc. Martini Papa idē summi pontificis, nec ex can. 17. Apostolorum ut putauit Anselmus lib. 7. c. 11. extat tn in c. 26 colletionis canonum ex sinodis grecis quam tempore Honorij Papa. 1. dicauit epo lucensi Martinus bracarensis epus. qui appellat Papa in presenti et in epigraphe c. epi. 8. q. 1. c. manifesta. 12. q. 1. et alibi sepe uti obseruant Correct. in c. 1. n. 1. de testam. Ant. Aug. lib. 1. de emendatione Graciani dialogo. 10. antiquitus eim hoc nomen erat cōmune omnibus epis eo im tt de cexa tur. Ciprianus in epigraphe c. abtit 26 j. Dioscorus patriarcha constantinopolitanus in c. fin. §. Romanorum 24. q. 2 et alij quorum meminit Petrus Greg. lib. 15 syntagmatum c. 2. n. 13. quod uulgo rumptus usque ad tempora s. Eulogij Epi cordouensis qui floruit anno xpi 850 ob cismatiscos in uenio Romano pontifici reseruatum in sinodo Romana celebrata sub Greg. 7. anno xpi 1073 uti obseruat Baronius in notis ad martirologium. 10 Januarij litera C. in quo dicere que proueniente ex uigamia disputaturus obseruo falso Tertullianum in exortatione ad castitatem c. 5. Joanem Andream in c. unico n. 1. de uigamis lib. 6 asseruisse hanc irregularitatem sumpsisse inicium ante diluuium anno mundi 1056. quo lamhec septimus ab Adam p lineam Caim duxit duas uxores Adam et Sellam Geneseos. 4 nam etsi admittam lamehe ante alios matrimonium plus mille annis sancte et pie tractatum contra eius institutionem qua fuit unius ad unam fedasse polligamia in c. quo modo. 10. 31. q. 2 n tn ut credo in lege natura in qua

ut observauit in sima 21. d. sacerdotes n̄ distingue
bantur ad hominis temporalibus eē irregu. bigamias
presertim cum reperias post diluuium ante legem
scriptam duas habuisse uxores Abraham in sima
et in c. 1. 32. q. 4 Iacob quatuor in c. obiiciunt. 7. 32
q. 4 eos q. fuisse simul sacerdotes constat consideranti
ti cum Abulensi super genesis c. 11 q. 19 Abraham
ex Dei precepto genesis 15. accipisse animalia et aues ad sa
crificandum, et Iacob in emptione primo geniture primo geniture
habuisse simul sacerdotem quem postea Esau ad se reuocare
n̄ potuit ut dr in c quam periculosum 7. q. 1 ~

Alii aiunt cum Couar. in clem. si furiosus
1. p. § 2. nº 1. ut tam sumpsisse a lege ueteri in qua leuiti
ci 21 de sacerdote dr ex quo cretum et uilla prostibulum
n̄ ducet uxorem nec eam que repudiata ē a marito
ducentes aduertere Moises cui date sunt legis tabulae
functum fuisse sacerdotio in c. 2. 22. dist. et habuisse
preterea ethiopissam Cephoram filiam Ietro in uxorem e
xodi 2. 4. 18. refert Albertinus de agnoscendis assertio
nibus catholicis q. 23. nº 25 Ioiadam ēt sacerdotem
duas uxores habuisse constat ex lib. 2. Paralipomenon
c. 24. solum q remoueri ex lege ueteri a sacerdotio
habentes corporale uitium relatum in c. 1. 49. distinc.
et in d. c. 21 tamen tum diuinus monotheta agit de
uxore ducenda a sacerdote ad propagationem leuitici tri
bus quam desiderans et precipue exigens n̄ extra
neam n̄ uille seu despectam sed honestam desiderabi
lem nulla contumellia prebens occasionem ait exer
tus et uille prostibulum etc. uti obseruant sanctus
teodoretus q. 30 sup. leuiticum Radulphus lib. 15.
sup. leuiticum c. 1. n̄ ignoro tn̄ relicto sensu literali ad iustifi
candam hanc irregu. illud testimonium adduxisse summos pontifi
ces Siricium epist. 1. c 8. Hilarium epist. ad ascanium c 4. leonem
1. epist. 1. ad epos per campaniam constitutos c. 2 Celestinum. 1.

epist.

Ad c. siquis viduas dist. 50.

epist. 2. c. 6. Innocentius. 1. epist. 4 ad Felicem c. 2 illud tn̄ n̄ pbat hanc irreg.em ee deiu.e diuino nam ad iustificandas irreg.es prouenientes ex homicidio relicto sensu literali ad duitur scripturæ testimonius a Conc Trid.o ss.e 14. c. 7. de reforma.e Et tn̄ n̄ ex in.e deduci illam irregu.em eē deiu.e deuino in c. miror s. hac. d. observaui.

Credo tn̄ hanc irreg.em inductas nascente ecclā senulto Apostolor. firmante Paulo. 1. ad Timot. c. 3. et ad Titus c. 1. ad obeunda ministeria ecclesiastica assumendas esse unius uxoris uirum ut interpretant. hx in c. 1. 26 d. conc Nicenus apud Sanctus Ambrosius lib. 10 epist. 82 ad cutas Bercelenses conc Aurelianense. 3. c. 6 Aquisgranense sub Ludouico Pio anno xpi 816 c. 98. sinodo Apostolor. laudata a Graciano in suma 33 dist. sinodo celebrata in Trullo sub Justiniano 2. can. 3. cum eñ ut refert Diuus Leo Papa d. c. 2 usu receptus fuisse assumere in epōs eos qui plura fuisent matrimonia experti ea utsus pie ratio.e qr putabam talem assidue in laboribus negocijs honerosis et in uita actiua laudabiliter uersatum habere iam suæ uitæ modus et sic magis idoneus ad onera episcopalia et ad matrim.o spirituale futurus super uenerit Apostoli eius abusus corrigentes et assumentes unius uxoris uirus. id ē coniugatum ex cosensu uxoris ab ea separatum ut reffert Baronius tomo. 1. anno xpi 58 c. 17. qr maiori parte populi existente iugata superior eius dem condicionis erat futurus magis dilectus ut ait S. Jeronimus lib. 1 s Jobinianus fol. 14. col. 3. Magno qq ministerio. D. Petrus qui solus int. ceteros Apostolos coniugatus fuit uti obseruat Varonius tomo. 1. anno xpi 57. c. 59 assumitur a xpo in uniuersalis eccle epūs et qr int gentiles ex qq maior hunc pars eccle constabat et ad quos scribabat Paulus ut pote Aptus gencius difficilimus ēt cogentibus legibus ad nuptias reperire adultum Celibem q xpo nomen dedisset uti obseruat Baro d. anno. 58. c. 13 Voluerunt q. Apti ut in tali necessitate

Paresa

eligeretur epus monogamus n̄ n̄ bigamus. ¶ Et si dicas quare in l. ueteri n̄ repellebant bigami ut irregulares et repellunt in lege grē cum potius scius ui diceretur dicendum firmante Petro actor 15. in lege grē n̄ imponendus iugus sup ceruices discipulor. Respondeo id factus—

Primo qz cum in lege ueteri ex una tm tribu Leui assumerentur ad sacerdocius numeros 3 n̄ decuit restringere facultates assumendi ut deuit in lege grē in qua ex omni gente et populo assumuntur ad sacerdocium—

2° ut preceptus datum leuit. 21. extenderetur siquē 2° preceptus xpi Math. 5 nisi iustia plus abundaret quam scribar et pharisseor docet Tertulianus lib de monogamia c. 7.—

3° cuta ut plurimus adheret uestigijs gentilius in c. 1. et 2, 80 d. in c. 1. 99 d. obseruat Baro. tomo 1. anno xpi 39 c 7. sed apud Ethnicos bigamia inducebat irregularitates ut testatur de Aegiqijs D Geronim. epist. 11. ad Geronciu de atheniensibus Sprencus lib. 2 de cōtinencia c. 11. Deturis Alexand. ab Alexandro lib 4. c. 8 de Romanis Plutarcus in problematibus Romanis fol. 29 q° merito caussat in cuta docet Baron. tomo. 1. anno xpi 58 c. 26.—

4. ut in sacramentis legis grē qz incieplus prestatur plus exigitur quam exigebatur in lege ueteri ut eleganter docet Andreas a Vega lib. 13. super conc Trid c. 28. ita in ministrijs qz eor sacerdocius ē excellencius sacerdocio Aron in summa 21 d. in Conc. Trid ss. 22 c. 1. Maior integritas et idoneitas requiritur arg. c. translato de constitucionibus facit rō tx in c. quiperfectiones. 1 q. 1. quam rōes tradit Ferdinand, a Vellosillo in aduertenijs ad 9 tomus. D. Geronimi questio 32. col. 2. Est tn circa testimonius Pauli explicandus—

Primo an ex ijs Pbis dicendus sit Bigamie irregularitates cē deiu diuino in

inquo.

Ad c. siquis viduam 50 d.

in quo dubio Socinus in c. ad audientiam n. 21 de homicidio credit eē diui. divino ex dictis Apostoli testimonijs eam aût eē divi. positivo firmat Navar. in man. c. 27. n. 197. qr utcq. servavi in summa huius distinctionis omnis irregularitas e divi. positivo et ad testimonia Pauli respondeo q. Apostoli dupliciter procedebant, aut tamquam promulgatores evangelij et tunc constituebant ius divinum aut tamqu. prellati et eccle pastores, et tunc constituebant ius positivum ut resoluit sctus in 4. dist. 27. q. 3 ar. 1. quas procedendi vias distinguerit Paul. 1 ad Corinthios c. 7. interdum dixit precipio non ego sed dns. et interdum dico ego n. dns significans priori loquendi forma eē de iu. divino idq declarat, posteriori eē divi. positivo uti firmat Aragonius 2.2 q. 10. ar. 9 col. 4. at. d. phullit Paul. n. ut Apost. qr n. pertinent ad essentiam et naturam sacram. sicut de facto bigamus ordinatus verum ordinis sacrar. recipit in c. quorund. 56 secd. docet Maiol. lib. 1. c. 33. n. 13. sed ut prellatus quaterus pertinent ad rectam gubernationem ecclesie

q. eis verbis n. constituit ius divinum ut n. constituit cum ibidem dixit epum debere eē Hospitalem, pudicum n. vinolentum, ex quo deduco cum N. d. n. 197 summum pontificem in omni rigamia dispensare posse et tunc n. obstat tx in c. 2 in c. nuper 4 de bigamis qr illa iur. tm. probant id epo n. licere et sic tacite summo Pontifici reservant ut docet Hugoli de irreg. c. 56 § 7. n. 2.

2 dubium e an testimonium Pauli de omnibus ordinibus sit intelligendum in quo attento eor. rigore S. Ambrosius d. epist. 82 Jeronimus ad Titum 1. firmant Paulum d. epo et presbitero ibi locutum forte ex c. olim s. 85 dist. Nam statim Paul. ad diachonos omissis presbiteris sermonem transfert Lucius ii Papa in d. c. 2. attenta integra epista firmat apostolum Paulum locutum tm in sacris ordinibus qui eo tempore solum ad diaconatum extendebant in c. 1.

Paresa

Ad c. siquis uiduas 50. dist.^e

de clerico exum. subdiacono enim nefas erat tangere uasa sacra in c. nullus et i. 24 dist. in conc. Laodicen. c. 21, in^c subdiachonatus dr ordo n sacer in c. a multis de etate et qualite in c. miramur de seruis n ordinand. dis can. tn decimo sexto Apostolorum ad omnes clericos extensus e —

B. ut partus observo cum Xuarez tomo 5. disput. 49 sectio 5. n° 2 Paulus in uigamia uera necess.° requirendum, solum enim excludit eus qui habuit duas uxores exigens unius uxoris uirus n. n° excludit qui unas tn duxit uxores siue uiduas siue corruptas fuit aut. ...sitio Apostoli ad dictos casus extensa abeula in conc. Niceno cuius meminit Ambro. 5 Romano apud Iobetus dat. 2. fol. 76 col. 3. Terenti can. 4 Hispalenti 2 can. 4. Balentino Galicæ can. 3 in c. 2 55. dist. in c. 3. 57. d. probant summi pontifices S. ...inus epist. 1. c. 3. leo. i. epis. 1. c. i. Inno. 1. 5 et epist. 22. c. 2. —

Hec aut irregularitas dr uigamia, quæ uox proprie significat binas nuptias in c. apperuit ant. 11. 31 q. 1. composita a uoce Latina, bis, detracta per apostrophem ultima litera ce et a greca uoce gamos significante coniugius ut uigamus propie dit qui binus idest duplex matrim. contraxit q enim unus tn matrim. contraxit monogamus dr in c. 1. 26. d.e —

Uarie tn diffinit ... tn est diff.° quas tradit Covar. d. n. 1. ut sit irregularitas proueniens ex defectu sacram.ti cum colligat ex c. 2. 26 d. n tn ex hac definicio deduces secundus matrim. uel contrahibus cus uidua ce peccaminosus uel nô integraliter cô fferre gras cus sit uerus sacra.m ut e difinibus de fide in conc. Niceno can. 8 Florentino

informacio

instructio Armenorum. Sa. Gelasio pp. epist. 1. c. 24 sed hare de fectus in significa ut habet matrim. verbis n. co[n]summatus in c. debitum deuigamis in c. cum. ecie tas 27. q. co[m]munes literas 27. q. 2.

Varie est dividitur reup tio in divisio quas tradit Augst. § 4 ut uigami a triplex sit scz. Vera, interpretatiua, similitudinaria. Vera e ubi quis duplex matrim unum post alterum co[n]summavit in d. c. debitum inter pretatiua e ubi quis [con]trahit cum vidua ts et in c. siquis B: 34 dist. cum corrupta ab alio in c. 2. 33. d. in c. precipi mus. 10. cum duobus seqq. 34. d. similitudinaria ubi quis co[n] traxit matrim post votum solemne in c. quotquot 24. 27. q. 1. introducta aut e absenta irregularitas proveniens ex vera uigamia ex multiplici racio. 1. pp suspiciones in continencie qui enim [con]trahit secundus matrimonius de in continencia suspectus e in autentico cui relictus C. de indicta uiduitate tollenda pp affectiones ad copulam os tensas qua atenta secundum matrim appellat fornica tio in c. hac racio. 9. 31. q. 1. adulterium ab Augusto apud Harodium lib. 3. decretorum tt. 13. c. 2 a Tinagora in legacio ad Caium caligulas in sexta tomo. 9. bibli bioteca sanctorum Patrum manuta in conc. Valentino Galie c. 1. sed qui de incontinencia suspectus e ordinari [pro]hibetur in c. 1. 56 d. iuncta eius racio. quam tradit Tiraquellus ..a 7. l. conubiali n. 3. q. et qui secundus matrim contraxit pp suspiciones incontinencie merito iudica tur irregularis quam racio. tradunt tx in c. 2 us. sed fortase 82. d. S. Ambro. lib. 1. de officijs c. fin. Pe trus gregor lib. 16 sintagmatis c. 10 n. 8. in cuius [con]firma ciones expendo quod primitiua eccle tempore qm preceptus castitatis obligabat diaconus et ordines su periores n. u. inferiores in c. a multis dietate et qualita doceat Belarminus lib. 1. de sacram ordinis c. 7. Cigamus

arcebatur a diaconatu et superioribus ordinibus in conc. Epaunensi celebrato sub papa Ormisda anno Xpi 517. c. 2. in collectio. Martini bracarensis c. 43. docet Origines homilia 7. super Lucas Epiphanius heresi 59. n. a subdiaconatu et inferioribus ordinibus in c. lector 18 34. distin. in questio quomodo oporteat epos. s. nec aut cola. 2. in conc. Arelatensi 2 sub Silvestro. i. can. 26. Arausicano. i. can. 25. Nomocanone tit. 9. c. 29. hodie aut ad nullum gradum ordinis admititur renovata decisio. hac in sinodo celebrata in trullo sub Justiniano 2. can. 3. conc. Gerundensi celebrato anno Xpi 517. c. 8 quam olim dixit Clemens pp. i. lib. 6. constitutionum c. 17. facit reg. hoc in l. oracio ff de spons. q magis eet consonum ratione firmat Teodorus balsamon in scolis ad canonas 17. Aplor. hinc prohibet bigamum legere Apostolus in c. si sub diaconus. 17. 34 dist. —

2 sacerdos tenetur Xpo et opere ornare castitatem in c. penult. 34. d.; in c. cartaginensi. i. c. 14 facit hoc in c. ulti 44 d. et n. pot ee. ornator castitatis qui nuptias frequentavit sm D. Ambrosi. in c. una. 4. 26. d. et lib. 10 epist 82 facit hoc in c. 2. 82 dist. merito q dicitur irregularis ut recte expendit Enricus 7. precepto decalogi sermone 30 litera. b. —

3. quia contrahentibus secundas nuptias olim imponebatur solenis penit. in c. de is. 8. 31. q. 1. in conc. Niceno. i. c. 3. et 6. et in de Ancira iniurarum in concilio laudiceno can. 7. et 10 Neocesariense can. 7. sed solemniter penitens est irregularis in c. ex penitentibus 55 in c. sicut ille 58 in c. canones. 60. c. illud 66 in hac dist. in conc. Bracarensi 2 can. 23 Toleta. 4 c. 18. Agathensi sub Simacho. 3 c 43 q. contrahens 2m matrimonium. inde incidit bigamum coniunctum cum solenniter penitente in c. qui cum 56. in hac d. —

4. qui defuncte uxori benebolencias nullas servasse dicitur tendit, quopacto

hic

hic certe preceptor optimus cē pot. quam rōem tradunt D Chrisostomus homilia 2 super eptam ad Titum Theophila tus sup^r c. 1. epistole ad Titum

Proueniens aūt exrigamia in terpretatiua introducta ē ab eccla ets ex multiplici rōe

Prima moralis pp ordinis prerogatiuam tradit Maiolus lib. 1. c. 33. nº 2 et insinuat tx in c. penultimo et fin. 26 dist. Quam rōem sic explico ad sacram^m ordinis pp eius excelentiam accedere n̄ pot qui aliqua labe notatus ē in c. 2. 33 dist. ē 1 56 dist. sd qui duxit viduam in uxorem facit rem inhonestam in l. hde codicio 10 ff de cond. et demonstra. facit tx in d. c. de ijs uº prescitad intantum quod apud Romanos ex Numa Pompilij legi eo expiaret sacrifi^m. ut refert Alexand. ab Alexand. lib 4 dierum genialium c. 8. Merito g. indicatur irregularis ex qua rōne credo irregularitatem incurrere commiscentem se ppria uxori. quam constabat ~~[illegible]~~ commisise in c. siquis. 11. et sequenti 34 dist^c.

Secunda mistica pp sacramenti defectum quam tradit Naua. in manu. c. 27. nº 195. insinuat tx in c. 2. 26. d. in d. c. deuitus et sic explico qui patitur in sacramentis defectum n̄ pot sacram^ta ministrare in c q ꝑfectiones 1. q. 1. sd qui duxit uxorem viduam uel corruptam ab allio patit in sacram^to. deffectum nam eius matrim^o. ut sotit in d. c. cum societas et in d. c. deuitus n̄ pot significare viuaciones xp̄i et eccle que fuit unius ad unam canticos. 6 una ē columba mea facit tx. in c. 2. 26 d. merito g. ordinari ꝓhibetur et si tunc aliquis obiciat g secundum matrim. n̄ ē sacram^m. et peccat qui viduam uxorem ducit nam significat xp̄um eē sponsum eius qua fuit alterius. respondeo ad significationem sacramentalem cōsiderari actum in abstracto dum fit sine aliqua ad rem extrinsecam relacionem ut colligitur ex D^o Aug lib. 22 5 [illegible]

Ad c. si quis viduas 50 d.

c. 33 unde sicut matrim. tercius tracita tn ad feudum relatione dx 2m. hi in Ria de secundis nuptiis ita co viduo vel 2m. 5ctus cosideratus in abstracto sine aliqua relatione ad 1. significare coniunciones Xpi et Ecclesie dixit ledesma in additionibus ad 1. p. q. 63 ar. 2 Neeliur pitudo alteri tollit significaciones sacramentales ut dixit sanctus Aug. s. Nam concubitus Iudae cum nurru Tamar genesis 38 licet habuit intrinsicam turpitudines si tn illa fuit impedimentum ad hoc quod est sacrae rei signum ut dixit S. Cirilus apud Iuncianus lib. 5. de Magdeburgentes c. 16 coniunciones Dei et Sinagogae et copula fornicaria et si habeat turpitudines intra se significat coniunciones existentes inter Xpum et ecclesias c. in ea 12. 32. q. 4. ubi a D. Jeronimo autoritas illa genesis 2 erunt duo in carne una significans coniuncionem Xpi et eclae ad copulam fornicarias adductur ~~[illegible]~~ 3°. sicut copulla matrimonialis ita unus in alterus coniunges trans fundit uteius Virtute maritus uxori affectus una caro eius consagineis sit affinis impeditus ex affinitate sicut ex cognacione matrim. contrahitur in c. porro. 35. q. 3. in c. 1. 2 et fin. de consaguinitate et affinitate ita in presenti maritus per contactus abijcitur viduitate coniugis ex illo ecclesiastici c. 13. qui tetigerit picem inquinabitur ab ea gravacione dices quod matrimonius ratus non cosumatum sicut non causat affinitates in c. lex divina 27 q. 1. sed tn impedimentus iusticia publica honestatis in c. discriminez de cognoscit cog novit consanguineas uxoris sue in L. 7. tt. 2. partita 4. docent Palude in 4. distinccione 24. q. 1. arti. 3 Ledesma in sumario de matrimonio

dificultate

difficultate. q. et 43 ita non caussat bi
gamiam. in c. finali. 34. distincione
in d. c. deuitum docet Xuarez
tomo. 5. disputacione 48. sectio
ne. 1a. nº 4. probat Sairius supra
nº. 15 ex inde utiliter in praxi de
ducitur contrahentem matrimonium cius
arcta ab ea que solutus aliam ducen
tem non fieri irregularem

no falta

Vnc. et si tune dicas quare copulla fornicaria é efficax
ad caussandam affinitates in c. neque 35 q. 3. in d. c. discre
pciones in conc. Trid ss.e 24. c4 de reformatio. Ma
trimonij. n. tn. é efficax ad caussandas bigamiam
nam diuidens carnes suas in pluras per copulas

fornicarias vel cognoscens ab alio cognita ?sit irre
gularis in c. qr circa de bigamis docet Maiolus
lib. 1. c. 33. nº 3. Respondeo ex copulla fornicaria
oriri affinitatem qr. ea e propinquitas proveniens in
mediate n ex matrim sed ex copulla in c. porro 35.
q. 3. Vre cum in copulla fornicaria sicut in matri
moniali dr coiunctio sanguinum et seminum. fornica
ria sicut matrimonialis caussat affinitatem saltim
quoad impediendum contractum matrim. bigamia
tamen licet proveniat ex copulla provenit tn quatenus ma
trim. ea completur habet omnimodam significationem
in d. c. debitum quae n datr in coniunctione fornicaria
nam licet ea significet coniunctionem existentem inter
Xpum et eclam mediante carne in d. c. in eo ubi
notat gl. Rº exeunt docet Gaieta. ien tacito. 9. nam
teste Paulo 1a ad Corinth. c. 6. qui adheret
meretrici efficit unum corpus cum ipsa Non tn pot
ut matrimonialis in d. c. debitam significaret coniunctionem
onem existentem inter Deum et iustam aiam mediante
caritate et sic qr ea copulla n habet omnimodam
significationem n caussat irregularitatem in d. c. qr
circa tradunt Petrus Damianus in lib. dns vobiscum
c. 12 et in locis s citatis Turrianus c. 16. Maiol. nº 9 Sa
irius nº 16. naturae difficultates faciat tr diffici
lis in d. c. qr circa in nº q exemtionem sacerdotalis officij
poteris dispensare exigens hoc in casu dispensationem res
pondit comunis recepta ab Ugolino de irregularit. c. 56. §2,
nº 11. n. illud dispensare sumi pro impedire male sanegr
in ppria Ra tr. 5 legem 1. ad §. filijs qnorum ff de excusat. Me
lius tn credo dispensationem ibi coedi ad relaxandam p
victionem tr. in c. pater s porro 32 d. in c. vra de

cohabitatio

Ad tx. in c. si quis viduam 50 d.

cohabitatione clericorum extensa indulgentia tx. in c. fin. secundum
huius uersus intellectus 32 d.
Hinc observo qui uxorem com
binam super induit non esse bigamum in c. fraternitatis 7. 34 d. et
ne tum habebat tx difficilis in c. si quis 8. 34 d. omissis iis que
in eius proposito interpretes adduxerunt ut uersus intellectum
assignarent praemittens eum canonem non esse sumptum ex concilio Au
relianensi ut habent uulgares codices sed ut habet Epigraphe
Gregoriana ex concilio Gerundensi celebrato in prouincia Tarraco
nia anno 7. Theudiphi regis era 555. consule Agapeto c.
8. in quo ut licet sumarius ei prefixus a Garcia de Loaisa Ar
chiepiscopo Toletano de concubina sermo nullus. Est enim sermo de
matrimonio. iuncta separat tum scilicet ab uxore aliam quam non pe
licem sed mullierem appellat non que erat cognita copula fornicaria
sed que erat legitimo matrimonio secundum legem ecclesie contracto non le
gitima uxor secundum legem Goticam ut que erat ducta sine dote sine
legalibus instrumentis in l. 8. tt. 1. lib. 3. codicis Visigotorum uel cum
pacto ut filij ex eo matrimonio suscepti non succedant quod matrimon
apud Barbaros appellatur ad Morganicam c. 1. de filijs natis ex matrimonio
ad Morganicam contracto in usibus feudorum Haec enim tempore Gotorum non appella
batur uxor sed mullier seu concubina in concilio Toletano. 1. celebrato Ar
cadij et Honorij temporibus era 438 sub Estilicone consule c. 17.
extat in c. is qui 4 34. distinctione. tempore enim
Gotorum concubina seu mullier non dicebatur pellex aut ami
ca de qua loquitur l. masurius ff de uerborum significatione
sed uxor ducta sine solemnitate in c. 3. 5. concubina eius
duabus seqq. 34 dist. tradit Abulens. super lib. 1. para
lipom. c. 1. q. 19. et super lib. 2 para lipom. c. 11. q. 18.
colunna 4 et super Mattheum c. 5. q. 192 Arag. 3. 2. q. 1. ar
10 tt. de conciliis conclusione. 3. ad 1. Id quod Goti
acceperunt a Graecis imperatoribus Constantino poli
tanis qui mullieres ductas sine dotalibus instru
mentis non ducebant uxores aut coniugem
in nouella Iustiniani. 18. c. 5. notat Cuiacius noue
lla 12 sed nec coniuiem aut concubinam ubi obser
uat Abulensis super lib. 1. Regum c 8 q. 217.

Paresa

Ad. c. siquis viduas d. 50

cu~ segq. Cuiat novella 12 p. 2 Langleus lib. 8
semestris c. 8. distinctus in honore maritali ut ex
l. cum tabulis 16. §. qm̃ ff de iis qq. ut in dignis dedu
cit Cuiat. lib. 5. observationum c. 6. in dignitate in l.
item legato §. parui ff de legatis 3. quam recte expen
dit Langleus d. folio 516 ab Hebreis penes quos dice
bantur concubina ducta post primum coniugem ita ut
filij ex inde procreati n̄ ess̄ sui heredes sic cum Cetura
quae fuit legitima uxor Abraham in summa c. in c. 1
32. q. 4 dicitur concubina genesis 25. quae fuit ducta
sine solennitate et ut q̃m feudale usurpem ad morgani
cam docent Abulensis d. c. 8. q. 210 et super Exo
dum p. 2. c. 65 Pererius super genesis c. 16.
versiculo 4. disputatione 1. nº. 26. quo infer
tur coniux dicitur concubina Judicum c. 19 et 20 in
c. 1. 33. distinctione in c. solet 32. q. 2 et concubi
na honesti matrimonij nomen nõ amittit in l. si
uxor ff. de adulter. quam ad hoc expendit Lan
gleus d. Suspicor ēt id Gotos fecisse quando duce
bant uxorem mulierem a sua gente extraneam
imitantes in hoc Athenienses qui auto
re Plutarco in Themistocle et in Periclle illegi
gitimum filium diffiniebant qui
ex cive ac peregrina natus esset
etiam si civis peregrinam quantum
vis nobilem uxorem duxisset Roma
nos apud quos in teritus amborum
et ad legitimum erat matrimonium=

=in princ.

in principio insti. de nupt. tijs docent Gaius lib. i. insti. tituli onus tt. 4 Vlpianus tt.o 5. inter libertos aut solum con tubernium &m Paulus lib. 5. sententiarum tt.o 19 ut inter ser uos obseruant Alciatus lib. 6 parergô c. 16. Cuiacius no uella 22. col. 3. —

4.o Sacram.ntus Eucharistiæ e sacram.tum u nionis quo fideles uniuntur xpo. c. in xpo 82 de consecra.e distin.e 2.. Vnde ex reg. dicti c. q. per fectiones n pot exerceri ab eo q. n habet ipse unionem xpi. cum ecta quam rationem tradit Toletus lib. i. instructionis sacer dotus. c. 26 in prin. 3.o

~~ [illegible] ~~ 3. species bigamiæ quæ simili tudinaria dicitur, q aut fin inducta quasi per contractus matrimonij sit' fracta. i.o fides. et quis sit ut per 2. nuptias p̄ Baricatus ut colligitr ex c. quot quot 27. q. i. docet Xuarez tomo 5 disputa.e 49 sectio.e 4. n.o 12. quæ irregularitas n incurri tr ex defectu sacramenti tn fuit de facto sed pp affectum inten cionis q. quantum in se fuit nuptias attentauit docet Tolet. d. lib. i. c. 61. Hæc aut bigamia inducta tn incuris fictionem e et præcipue incurritr qn. q sit matrim ille qui e astrictus solemni uoto religionis uel ille q existit in sacris. et sic tenetur continenciam seruare saltem ex constitutio.e ecta docet Xuarez s n. 2. et 3. ille etiā incurrit bigamiam simillitudinariam qui succesiue duxit duas uxores unam de iure aliam de facto in c. nuper de bi gam. docet Sairus s c. 4 n.o 4 —

Exqq deduco Primo cum Flosculo clericorum 1. p. n.o 92 Epūs ce posse habentem fillios aut nurus in c. de fita cussane 28 d. in c. Epus 34. 12 q. 2 in c. 1. de testamentis. Siuricam et Virgines n u uiduas uxores duxit Sancta em Petronilla cuius in ecla anniuersaria festiuitate memoriam recollimus ultimo dij Maij fuit filia Beati Petri suscepta ex uxore cum qua cui tauit ante Apostolatus postea tn martirio coronata e ut reffert Baron. tomo. i. anno. xpi 69 c. 30. et in notis ad Martirologium 31. die Maij lit. a

Deduco 2.o inter prerationes ad hr in c. fin 32 ubi inter alias ~~q~~ qualitates quas exigit Conc. Laudicen.

Paressa

Ad. c. siquis viduam 50 dist.

in mulieribus quae antiquitus dicebantur presbitera requiritur quod fuerint uni uiro, cum enim proprie presbitera sit uxor illius qui assumitur ad sacerdotium ut docet Baroni. tomo 1. anno Xpi 34. c. 256. debet ea esse quae unum tantum maritum habuit Nam si alium ante maritum sortita uidua fuit dicta ipse enim potest esse presbiter ex nostri hac reg. et si illa non poterit ex mariti conditione per reg. leg. mulieris C de dignitatibus lib. 12. appellari presbitera —

3 Deduco cum Couar. in d. clem. inicio. 1. p. col. 2 irregularitatem non esse penalem sed impedimentum ut affinitatem ut tantum incurritur ex actu meritorio ad receptionem gratiae. ¶ Vn. enim N. in ma. c. 27. n. 94 et 250 decisiones conscientiae tomo. 1. lib. 4 c. 3. n. 13. si confessarius virtute bulla aut Jubilei habeat facultatem dispensandi in quibus libet uotis et absoluendi a quibus libet censuris et penis non pot dispensare sup bigamiam nisi id in bulla exprimatur —

4 deduco cum Magistro 4. sent. d. 27. cum Xuar. tomo 5. disput. 49. sectio. 1. n. 4. Sairio d. c. 4. n. 15. Ad contrahendam irregularitatem bigamiae non sufficere solum factum matrimonij cum uidua uel corrupta ab alio uel etiam cum duabus nisi etiam copula fuerit inter eos sub secuta c. fin. 34 d. in d. c. debitum id quod Primo quia matrim. ratum et non consumatum non dicitur perfecte et complete matrim in c. non est dubium 27. q. 2. c. ex publico de conuersione coniugat. quia et si sit perfectum essentialiter in ratione uinculi et sacramenti c. 1. cum huius seqq 27. q. 2 in l. nuptias ff de reg. iuris non est tamen in ratione signi in d. c. cum societas in conc Colonicensi tit. de sacram. matri. §. sed dicis nec completiue habito respectu ad finem qui est proles in c. omne itaque 10, 27. q. 2 D. Tho. in addicionibus 3. p. q. 43. ar. 4 Gabri. in 4. d. 27. q. 1. sicut enim factus uenditionis et emptionis solo consensu est perfectus perfectione saltem essentiali in l. 1. in fin. ff. de contrahenda emptione completiue tamen et habito respectu ad finem non dicitur perfectus nisi secuta traditione in l. exempto. 15 ff de actionibus empti Quamuis instante Couuar. in l. post a. pr rec §. quaesitum. n. 31. ff de donationibus in tertio Conan. lib. 7. c. 10 an. 3. ideo si lex uel statutum exigit matri. ut exigit hoc debemus intelligere matr. non solum ratum. et deffectione mat. ut per leges proprie et exacte accipiantur per l. 3. §. haec uerba ff de nego. gestis docent Capella. Tolosa. decisio. 224 Gramatius decisio. 103. n. 87. Couar. d. clem. 1. p. §. 2. n. 2 Casaneus in consuetudinibus burgundiae Rub. 4. §. 1. in princ. —
2 quia si copula non inter uenit non diuidit quod carnem suam in plures nec exercuit uel ostendit cum effectu. Venecius quod a prime desiderari habitu recta bigamia ut ostensum quam ratio tradit Xuarez d. n. 4 ¶. 3. quia cum sacram. sint signa exteriora accipitur in eis ratio significandi ex cogitatione sibile et sensibile in c. tua. nos des ponsalib. et sic magis ex coruptione quam ex coitu quam ex virtute

quam rationes

quam raciones tradit Abulensis super Math c.25 q.4 ~
4 q. sacramentum matrimonij cum
n. imprimatur in aia quoad uinculum sed tm sit in corpore
unius 9sentis respectu alterius, ita ut, uno corpore defun
cto nulla in altero sit obligatio firmante Paulo. 1. ad
corint. c.7. si dormierit uir eius libera e a lege uiri ut
n. sit adultera si fuerit cum alio uiro q. cui uult nubat in
dno ut in sacramento corpor. sit nunc corporale seu coiun
cionem corpor. inspicit cuta ad bigamiam n. spiritualem se:
u 9iunciones animor. eo modo quo in lege ueteri q. n. erat
lex spiritus sd carnis requirebatr circumcisio carnalis et
n. sufficiebat spiritus ut resoluit Paulus burgensis. 1. p.
scrutinij scripturar. distincione 8. c.15. ex qua deductio
ne utiliter in praxi nota .1. cum Sairio d. c.4 n.o 16 V
gulino 5. c.56 §.2. n.o 4. Ducentem corruptam quae an
carnis copullam decessit et post cosumantem matrim cum
uirgine n. ce bigamus q. de .1. matrim.o ut pote no
cosumato q. tr in d. c. debitum nullae cosideratio et
nec tunc obstet tr in c. 3. de bigamis ubi simpliciter mo
ritus bidua q. interpretatiue bigamus cum uero bi
gamo coiungit e necessario q. 5 dicta ut terminos a
biles supponamus intelligendus in eo q. cum uidua 9su
mauit matrim.o —
Nota 2.o cum Nauo. in ma
c.27 n.o 197. us.o 4 ducentem repudiatam ab alio uel qua
cum meretricibus comoratr sica sit uirgo n. ce bigamum re
pellitr tn ab ordinum susceptio.e in c. si quis 15. 34. dist. q. in
famis. ut notant Palude in 4 dist. 27. q.4. ar. 2 uers.o 2.us
modus Filiarius de offi.o sacerdotis p.1. lib. 4. c.7. 12 tn circa
hanc deductionem —
Primum dubium anad incurren
dam irregularitatem bigamiae sufficiat tm carnalis
copulla an etiam requiratr effusio seminis in uase
cui comuniter respondere solet 9 Hugolinus 5 §.1. n.o 5. cum

Paressa

Ad c. si quis viduas d. 50

Palude s. et in V.º bigamia Summa Armilla §. 2 Summa Tabiena. §. 3. n. requiri seminum comistiones sed sufficere q. quis corrumpat infrando claustra pudoris q. talis copulla e sufficiens ad consumationem matrimonij ut docet Silb. V.º matrim. 8. q. 15. et si tunc quaerat aliquis quare in hoc cassu copulla quae n. e sufficiens ad caussandas affinitates in c. extraordinario 35 q. 3 notat Sanctus Tho. in 4 dist. 41. e sufficiens ad caussandam bigamias: Respondeo. 1.º in praxi firmandum ee cum Jeronimo mangiaria in arbore affinitatis n.º 48 affinitates s. si quamtum cumque vir et femina asserant nullas interuenisse seminum comistiones q. verisimilius e Naturam suum operasse effectus. Nam in c. iuuenis de sponsalibus p. Siuetr. matrim. s. in uerioses inter probationem ob impedimentum affinitatis ad uertendo cum Cenedo collectanea 19 super decretales n.º 4 V.m forsam con iungendus Nobis cóplere n. potuit n. V.º tentauit, hac probate sent.ª tamdum ad affinitates supponit iuuenem copullam habuisse et n. cópleuisse mistione seminis pp. maturitates puelle et ne tunc obstet ille tr us.º pp honestates eula obseruo q. de = affinitas orta ex copulla illicita qualis necessario e hauita cum minore septenio di impedire pp. honestates eula in c. discreptiones decr. qui cognouit consanguineas uxoris sua ubi obseruat gl. explicat Sotus in 4 dist.ne 41 q. unica ar. 2 ad fines —

Respondeo 2 in puncto iuris cé inter utrumque cassus differenuias q. bigamia oriti ex corruptione uisibili et aparenti ut docet Abulensis d. q. 84 affinitas uero ex intrinseca coniunciones seminum mediante sanguine transfuso quae cum n. datur in corrumpente tm n. datur affinitas docent in 4. d. 41. q. 1. sanct. Tho. ar. 1. Palud. ar. 3 Enrriquez lib. 11. c. 15 §. 3 —

2.m dubium é an qui 1.as coiungem

pollucione

pollucione seminis gravidas fuit n rupto claustro vir
gineo secundam ducens fiat bigamus in quo et si par
tes negativas teneant Suma Armila V° irregula
ritas n° 2 Hugolinus d. §. 1. n° 5. affirmativam
veriores induco cum Abulensi s Candelabro aurea
2. p. tt. de irreg. n° 84. Nam certus e dictas mulieres
ex susceptione seminis gravidas effectas Vrginem n
ee et cosumasse matrim ut docet Sebast. d. q. 15 dicto
2. et qr tica cognicio ex candalabrus aurea 2. p. tt.
de matrim. n° 198. e sufficiens ad caussandas affinita
tem in d. c. invenis ex identitate racionis dicimus re
fientes ad bigamias —

3m dubius e an qui i. uxo
res cognovit sodomitice uel qn uxor comisit adulteri
us ex copullas sodomiticas Vterus i. mactua et pos
tea secundas legitime cognoscens uel dictas adulteras
ad copullas admittens bigamus sit censendus in quo
partem negativam tenent Candelabrus aurea d. tt
de irregu. n° 25. Sairus s. n° 57 qr copulla sodomi
tica cum in ea comisantes n fiant una caro defficiente
concursu et coniuncione seminis n e sufficiens ad affini
tates in c. extra ordinaria 35. q. 5. docens Sotus d. 41
q. unica ar. 2 Silb. V°. matrim. 3. in pedimento 15
n° 15. Bermondus de publicis concubinariis Bubeis
de peccato sodomitico n° 19. nec ex ea consumati matrim
Enriquez d. §. 3. ita n e sufficiens ad causandas irregula
ritates bigamia ut docet Vgolin. d. n° 5 —

4 dubius e an ad bigamias
sufficiat duplex matrim exterius contractus et consuma
tus qn contingit alterus eorum invallidus ee in quo certus
e n° 35 i ueras bigamias in c. nuper de bigamis qr ue ue
ra n iterate sacram nec e deffectus in signif. ra cum
uera numq iste habuit duas uxores nec simul simul
nec succesive pot hi dici Cum Xuarez d. dispu. 40

sectio. 2. nº 2, ut incurreret bigamiam interpretativam ut colligitur ex can. 18. Apostolorum d. c. nuper ppt indecentiam ut incurrit impedimentum iusti. publicae honesta. ex matrim. q nullum fuit ppt defectum aetatis in c. unico. §. 1. de desponsatio. impuberum lib. 6 de qua bigamia ī dicem —

§. deducitur contra ineuntes matrim. cum muliere ab alio corrupta esse ppt culpam fornicariam ee irregulares in conc. Romano celebrato sub Papa Hilario anno xpi 465 c. 1. in c. 2 33. d. in c. curandum 9. et sequenti 34. distio. in c. final 51. dist. facit tx in c. unico de clericis coniugatis lib. 6. docent Ant. Aug. in Epitome iuris pontificij. lib. 4. tt. 7. c. 1. Tira. 1. l. connubialium nº 45. Lauuertins lib 2. p. 1. q. 1. ar. 7. nº 3. qr talis ut bigamus maritus mulieris corruptione inficitur qua ratione bigamus iudicatur qui uxorem quam duxit virginem et virginem post adulterium cognouit in c. sicuius. 11. in c. si laici 12 34 d. est hoc dubium. pm. An iudicetur bigamus qui ignorans adulterium uxoris eam postea cognouit in quo Inno. in c. inquisitionis de sent.a excois et in 4 Ioanes [illegible] Maconius distin. 25. q. 7 ar. 3. Palaius d. 27. disput. 4. tenent ppter negatiuam ex ratio. tx in c. 2 de constitutio —

Affirmatiuam uº post gl. ppt admitti in d. c. sicuius tenent Castro lib. 2 de lege penali c. 14 9 clusio. 1. corolario 2 Toletus d. lib. 1. c. 60. qr irregularitas haec incurritur nō ex culpa sed ex defectu sacramenti. ideo inficit ignorantem x. tx in simili in l. eius qui in prouincia §. quam 10 ff ģicetum pettatr in l. 4. in princ ff de manumissis uin dicta in c. fin. de periuratoribus lib. 6. et in hoc separatur haec irregularitas ab ea quae prouenit ratione culpae ut illa nō inficiat ignorantem in c. penulti de clerico excom. ex rone d. t. 2, haec uº inficiat inde cum Sairio d. c. 4. nº 19. iudico bigamum cohabitantem cum corrupta quam virginem putabat et cum sto. d. 27.

q. 3.

q. 3. ar. 1. conclusio. 5. Capella Tolosana decisio 255 Cobar. d. 8. 2 n 83. firmo bigamus cognoscentes adulteras ex indiciis prepto quidquid adhuc reclamet Palacios d. disput. 4

2m. Dubium An sit bigamus qui senis matrim cum muliere a se corrupta in quo partes afirmativas tenet gl. V° Virgines c. nemo 32. dist. et in c. 2 V° combinas 33. dist. Ostien. in summa lib. 1. tt. de bigamis ## 8. circa hoc Immola c. 2 n 3 de clericis coniugatis ex defectu significationis sponsa enim qua in coniunctis matrimoniali significat eula in d. cus sacietas debet ee Virgo in d. c. debitus n habens ut dr ad Ephes. 5. maculas nec rugam

Negativas u quas ego veriorem iudico tenent gl. V°. desponsatas in c. qualis 30 q. 5. in d. c. debitus V°. divisit Sanct Tso in additiones tercie. partis q. 66 ar. 3. ad 2 Montaine tt. de bigamia q. 6. n° 5. Albertus Trocius lib. 2 c. 11. n° 3. et 4

Primo qr ad irregularis bigamiae necessario requiritur q unus coniugus diviserit in carnes in plures ita ut n data divisione n detur bigamia in c. fin 34 d. in d. c. debitus sd in tis nulla datur divisio q nulla datur bigamia ut recte expendit gl. V° virgines in c. 2. de clericis coniugatis

2° qr matrim. postea subsecutus fictione retro trahitur admissa in c. tanta qui filij sint legitimi facit ut dicamus mulieres in matrim. fuisse cognitas in c. innotuit de electione iuncta gl. ibi V° coniugata recepta a Rebufo responso 88. et sic cum hac fictione atenta mulier sit ducta Virgo recte pot significare unitas in cuius representationis defectu fundantur tenentes p°. affirmativas

Contra hanc tn resolutiones expendit tx in c. 2. 33 d. in cuius V°. rebullit Rabanus maurus

lib. 4 de uniuerso c. 20. ubi dicit qui unas uxores non matro
nas sed concubinas habuit non potest esse clericus nec etiam ille qui
meretrices in matrimonium assumpsit gl. 1. ibi intelliges illius Episcopi
verba. primo de illo qui quamprius habuit concubinas postea du
xit uxores. quia ageret de concubina alterius sub altero mun
bro eam comprehenderet cui ut satisfaciat Soarez tomo. 5.
dispu. 45 sectio 3. nº 7. respondet. 1º eum textum non esse D. Grego
rij Papae sed esse Genadij massiliensis lib. de ecclesiasticis dog
matibus c. 72 quod post autores citatos a nota Gregorii firmat
Suarius tomo 2. tesaurus lib. 8. ar. 7. et sic non habere magnas
autoritates a quo discenio nam Genadij Masiliensis episcopi au
toritates et erudiciones extolunt Tritenius de scriptoribus
ecclesiasticis folio 47. Sixtus Senensis lib. 2 folio 257.
2 ibi concubinas dici ab uno tantum cogni
tas meretricem quae multorum libidini patet in c. uidua
16. 34. d. quae opinio licet confirmari dalleck ex d. L. Me
surius non tamen tollit dificultates quam ut explicem observo
Primo in eo textu concubinas dici mulieres cum qua
erat legitimus conctus matrimonium sine legum ciuilium solenitate
eo quod Mulier quae ducebatur erat uilis seu abiecta ut in c.
3. §. concubina cum duobus seqq. 34. disti. quae distinguitur a
Matrona quae olim dicebatur mulier inter alias indig
nis honestae et expectatae pudicitiae uti observat valera
dus lib. 4. uariorum c. 17. hae enim olim sedebant in lectis ad
uerso exercentes lanas texentes telas conficientes uestem
uti observat Lipsius lib. 1. electorum c. 17. Observo 2
meretricem dici, amerendo quod mercede certa suam exer
ceat milicias ut notat beatus Isidorus lib. 9. etimologiarum
exornat Colerus parergorum c. 8. habens in cella titulum ut ex
Tertuliano referunt Durancius lib. 1. uariorum c. 2 Pite
us lib. 1. precidaniorum c. 4 idest nomen et precium uti obser
uas Escoliastes ad satiricum competeoni arbitrei pag. 6. qui
ergo habuit concubinas remouetur a sacerdotio sumpto exemplo
ex canone Apostolorum rellato in c. 1. 33. dist. remouetur etiam

qui

qui meretricem habuit nõ qui bigamus sed ut irregularis
qui mulieri minus digne cõiunctus ut in c. siquis 15. 34. d.
~~his contra versa~~ Est tn cũ hoc celebris quæstio et sa
his contra versa An qui ante baptismum duxit u
nam uxorem et alteram post baptismum sit bigamus
in qua p.es negativam tenuerunt D. Hieroni. in c. 1.
ad Titum et 1. ad Timoteum c. 3. huius fragmentum extat
in c. 1. 28. q. 3 et copiose epist. 83. ad Oceanum defendit
ab irregularitate Carterium epũm qui duas uxores habue
rat ex unam habuit ante baptismum cuius epistola ut ait
epigraphe citat Gracianus in c. 1. 26. dist. quæ sumpta
sunt ex S Hieronimi senta. ut ibi firmat nota Gregoria
na extant tn in collectaneis Bedæ et glo. dicti c. 3. Sedu
lius et B. Anselmus in d. c. 1. ad Titum Liranus et Ma
gister in d. c. 3. Almain in 4. d. 25. q. 1. et ibi Ioan. ma
ior d. 27. moti. 1. ex canõ. 17. Apostolorum rellato in c. 1.
33. d. quem sic in eius cõmentarijs intellexerunt Cona
ras et Teodorus Balsamon et satis urget per argumentum à contra
rio sensu facit etiam tx in c. 2. 33 dist.
2° si homicidium cõmisum ante bap
tismum nõ induit irregularitatem ut colligitur ex tx tn
et in c. 1. et 4. 51. d. Non eñ impediuit Sacerdocium Pauli
in c. q die. 5. 75. cõsentus in nece Stephani altorum
7. qui fuit ante baptismum a fortiori nõ obstabit martiri. cõ
tractum ante baptismum ut argumentatur Teodorus balsamõ
5 facit ratio tx in c. servum. 18. 1 hac. d.
3 irregularitas bigamiæ ẽ diuini
positiuo ut 5 observaui sed constitutio iuris positiui cum non
liget ante baptismum nõ ligat per actum facto in infidelitate
iam bapticatum in c. [illegible] udemus. 8. de diuor. facit tx in l. 1.
et 2. C an servus ex suo facto post manumissionem teneatur
Afirmatiuam ũ silicet hunc ẽ bi
gamum tenuerunt D. Aug. lib. de bono cõiugali c. 18.

Cuius V^a. retulit Gracianus. in c. 2. 26 d. et in c. 2. 28 q. 3. fal so firmans sumpta ex comentario dicti c. 1. ad litus qui ibi extant in collectaneis Bedae et gl^a. qr non uidit originale nec [illegible] 8. c. 29 et P. noxmitam lib. 6. c. 65 locus fidelite citantes D. Ambro. lib. 1. de officijs c. fin. cuius V^a. extant in c. penulti. 26. dist. et comunite. patres ut firmant. Castro lib. 2. de lege penali c. 14. Sixtus senensis lib. 6. bibliothecae sancte anota^e. 318. et ubi s. Vgol. c. 56. § 6 Sairius c. 3. n° 23 Pro qua facit. i. hanc sent^am probasse Inno. papa 1us. epist. 2 c. 5 et 6 cuius V^a. extant in c. siquis. 13. 34 d. et in epist^a. 4. ad Mitronium c. 2. et epist. 22. c. 2 cuius V^a. extant in c. 8. 26 dist. et in epist. 24 ad conc. Toletanus. 1um. c. 6. quam recte expendit Baronius tomo 5. anno xpi 405 folio. 235. conc. Valentinum galiae celebratum sub papa Damaso c. 1.

2°. faciunt rationes adducte in c. 2. 3. et 4 26 dist. in c. 2. 28 q. 3. qq adiunge semper uerum ee istum diuisisse carnes suas in plures quae fuit ratio inducendi ueras bigamias ut s. obseruaui.

3°. facit hec irregularitas contrahi propter significationis defectus ut s. dixi sed [illegible] defectus significationis qui contrahitur bigamia minor probatur Nam matrim. [illegible] inter infideles e sacram. in d. c. gaudemus iniciatiue seu incoati ut matrim^o. ad annum dr sacram. ad ephe. 5. materialiter qr significat coniunctionem xpi cum ecclesia [illegible] ut olim significauit matrim. Adami in d. c. cum societas.

In qua re pro explicatio^e ueritatis obseruo 1° cum Castro d. c. 14 Arborio lib. 2 c. 16 Belar. lib. 1. de clericis c. 27. obiectio^e 6. Episcopo Licenti in aduertentijs ad nonum tomum beati Hieronimi quesito 22 iustum esse exemplas Patrum traditiones firmasse et probasse suas D. Aug. et opiniones D. Hieronimi ee hodie temerarias firmat Herrera lib 12 c. 6. § 9. litera. 0.

Obseruo 2° quod licet dicamus D. Hieroni^m. ac in inp^e. errasse non possumus dicere eum hereticum fuisse

qr. n.

q̃r n̄ erravit pertinaciter intellecta eius opinio̅. quavario B.
Cipriano asserente in c. si quis 7̄. Prima q. 1. ab hereticis
baptizatos, rebaptizandos hereticos n̄ fuisse firmat Castrus
v̄. baptismus heresi. 6. Varon. tomo. 3. anno Xp̄i 314 fo
lio. 113. nec dubito in sententias S. Aug. et Heronim. hodie
sequerer nam post quam suas suam pronuntiavit cum
de ea re a Grisogono in crimen vocaretur in apologia
ō Rufinum lib. 1. in fine se excussat his v̄. sis [illegible] dicimus
n̄ quod [illegible] ipsi proprio Xp̄o hac questione teneamur
sed interrogati a fratribus qd nobis videretur respondimus nu
lli praeiudicantes sequi quod vellit. Nec aberius decretum nostros cont.
Eucaristes et cum dicit B. Herō. in c. i 26 di et in primo
28 q. 3. baptismus novum efficere homines fatemur, in dignitas ab ablutio peccatorum
macula et poena ex originali scelere secuta, n̄ tñ renovat homines quantum ad uitus
tatis Viciorum vt sicut sacrum baptismi corrupta n̄ efficitur virgo bigamus n̄
ruinpecat per affectionem ut refert vauid cinatr. S. Aug. in c. i. 26. dist.
sibi quis nolit p ut ego iustus inducio in placere D. Jeronimus
cum cum gl. Divo Toma et alijs quos laudat Enriquez
s litera. q. intelligat ut dicat n̄ censeri bigamum qr fa
cilime cum eo dispensatr. impedimentus em̄ qd facilimo
negocio tollitr n̄ ee cōsideratur hic q̃ reg. escriptu
ra quam observat Martinez lib. 10 hipoti hipo
teo reg. 38 et ne tunc obstet i. fundamentus. desu
ptus ex tx. c. 1. 33. dist observo illius canonis Apostolorum
duplicem ee̅ versiones in ea cum quae ex genciani herue
ti et probat Ant. Aug. in epitome Juris pontificij lib. 4
tt. 7. c. 1. legitur qui post sanctus baptisma duobus cōnum
gijs fuerit implicitus q̃. quam literas nullas et. disimul
tas qr supponit utrumque cō iungius fuisse post. baptis
mus in uateri hi edicione qua extat. 1. tomo conciliorum
Sixti. 5. et probant decretus reformatus in d. c. 1. Coraras
et quocius §. legitur si quis post. baptismum fuerit secun
dis nuptijs implicitus q̃. quam literas urget p opinio̅

D. Jeronimi sed tunc. i respondit Belar. d. obiectio ne. 6. Apostolos in initio n posuisse hoc impedimentum maiori amplitudine et in hoc sensu quasi dispensasse pro eo tempore cum ij qui post baptism plures uxores n acciperunt idque factum propter raritates hominum propter quas antiquitus dispensavit Deus ut inter filios Adami existeret matrim in c. 1. 35. q. 1. et in primitiva eccta mulier instaurabat catecumenas ab eo quod munere dr diaconissa in c. 2 78. d. in c. diaconissam 27. q. 1. observat Belarmin. d. lib. 1. c. 11. — ¶ 2.° et certius respondet Xuarez

tomo. 5. disp.ª 49. sect.ª 6. col. penult. in eo canone n postulari utrumque vel alterum matrim. sit contractus post baptism. sed solum qd inveniatur qs post baptism implicitus secundis nuptijs qd e verum cu stante baptism. qs matrim. contrahit. illum em praesupp. a contrario sensu urget hic canon respectu illius qui duas uxores habuit ante baptism. et postea nullo coniunctio e implicitus. Sed respondeo hunc irregulares ex rationibus adductis in c. 2. 3. et 4. 26. d. c. 3. 27 q. 3. et hanc sententiam magis quam contrariam expendi pot tx in c. 2. 33. d. quatenus ait maritus duarum natura post baptism. clericus n ordinandum ubi ponens generalius duplex matrim contractum ante baptism ¶ Nec obstabit arg. a contrario sensu nam illud n procedit quoties resultat absonus intellectus in c. Josep de testibus signif. in l. 1. C. de Epis et cleri ~ Et ne tunc obstet 2 fundam. distingo irregularitates provenientes ex delicto a proveniente ex bigamia ut illa tollatur baptismo ne post susceptionem illius durant: dicatur esse signum aut vestigium peccati haec vero n qi provenit ex defectu significationis ideo em aplicari potent tx legis 2 C de naturali cio. docet Mart. ledes. 2 . 4 q. 68 art. 4 et ubi s Arbacus Montaine 97. n 15. ideo opiniones D. Jeronimi hodie admittenda esse in irregularitate proveniente ex delicto ut ex eo cubinata fremant Summa Roselatus bigamia 58. Bart. ledes. in summario de matrimo. difficult. 7 et 8 ≈ ¶ Est tn circa hoc celebre dubium si fingat aliquem ducere viduam in uxorem et matrim. cum illa nullum esse propter impedimentum irritans inter veniens sive cognitum sive ignoratum an perveniat matri. contrahere hanc irregularitas in quo q. negativam lectibus adductis fundamentis tenet N. in man. c. 27. n 195 et conss. 1. tt. de bigamis lib. 1. Pro ea tn expendo. 1. regulam non praestat de reg. iuris lib. 6. l. eaqui des et sinonimus ita fuerit alienatus — ¶ 2 n attendi affectus n sequuto iuris effectu 2ª reg. legis ij qui cum tello ff ad l. cornel. de sicarijs quamvis irregularitatem amisit sed ob homicidium. d. 3 q. 1. facit tx in c. cogitationis depo nit. d. 1. ~ affirmativam aut tenet Ricard in 4. d. 27. q. 3. ar. 4 testatur comunem Covar. d. § 2. n 1. probat Xuarez s section. 3. n 5. ex c. fin. de bigamis ubi sub diaconus qui

viduas

Ut n obstet. 3. fundam. respondent Sanchez s c. 3. n 25. Covar. in d. clem. 1. p. § 2. n 5. legem pontificium n afficere eius vinculo dum in infidelitate sunt sibi ipso relicto errore ad catholicam sese transierint et velint sacris ordinis in signiri n sunt id est admittendi si habuerint ea vitia et defectus qui iure canonico impedimentum praestant ~

.6. deduco male Aspen sent in summa lib. 6. et 7. q. 2 Belarm. d. c. 24 col penult. asseruisse in specie hoc 3 contam uxorem bigamiam in tepstatiuam quod colligitur e. siquis inus leo c. lectore 18. 34 d. c. 3 de bigamis —

viduas duxit irregularis declaratur etiam si matrimonium illa nullum fuerit propter affectum intencionis cum opere subsecuto facit etiam textus in c. nuper 4. eodem titulo. in l. 35. titulo 5. partida. 1. ubi matrimonium intentatur et sufficiens ad bigamiam inde judicatur bigamus qui contraxit matrimonium cum repudiata ab alio in c. 2. 33. d. in c. si quis 15. 34 d. et in c. 1. de bigamis id est ejecta marito vivo et c. vidua. 16. 34 d. alias matrimonium nullum est in c. gaudemus de divorciis. Et nec tunc obstet d. reg. non prestat respondeo hunc non esse verum bigam. esse tamen iuris interpretatione propter affectum intencionis cum opere subsecuto in d. c. nuper et in d. c. fin. probat D. Jeronimus adducens exemplum de Lambe in c. quomodo. 10. 31 q. 2 Nam non dato affectu non daretur irregularitas ut siquis per [illegible] Joannes et elu sorius per gracia in cena contraxit cum vidua aut plura materia docet Gutierrez q. 6. 8. 10 litera. y. Ut non obstet 2 respondeo quod ubi lex tamen respicit factum ut respicit in bigamia in d. c. fin. non est curandum de iuris effectu in l. eum qui C. de adulteriis in clem. unica de consanguinitate et affinit. docet Molina lib. 2. de hispanorum primogenitis c. 16. nº 19. Unde in praxi firmant Bragacius de irregulari. p. 5. c. de biga. nº 48 Marcus [illegible] lib. 4. institutionum titulo 12. nº 178. Irregulares esse contrahentes matrimonium cum consanguinea uxoris prius mortue licet matrimonium nullum sit probat in simili, Sotus in 4. d. 27. q. 3. ar. 1. conclusio 2 Ledes. in summario de matrimonio difficult. 73. quod intelligo rante impedimentum probat prepositus in c. cognoscamus 34. d. et interveniente copula non alias firmat Toletus in summa. c. 26. Hinc vero oriuntur due questiones una est an is qui matrimonium contraxit cum corrupta si matrimonium invalidum fuit irregularis maneat etiam si illa non fuerit vidua sed soluta alia eiusdem rationis est si contingat uxorem separari a priori marito propter matrimonii nullitatem et postea duci ab alio etiam invalide propter impedimentum irritans interveniens an hic posterior maritus fiat irregularis.

in qq cum Xuarez d. sectio 3. n. 13. Probabilius credo ijs omnibus casibus impedimentum intervenire.

Haec aut irregularitas excepribat omnium ordinum susceptione ... in c. 2 de clericis coniugatis in conc. Trid. ss. 23 c. 17. dicitur ... omni privilegio tonsura et habitu clericali in c. unico de bigamis in 6. in l. 12 tt. 6. p. 1. et sit bigamus redditur inhabilis ad benefic.a ut ex communi resolutio Flam. lib. 4 de resigna. beneficior. q. 4. n.o 17. habilitatur tn ex summi Pontificis dispensatio ut observavi ¶ et dispensationes in curia Romana in signatura grae optime considerant species bigamiae et relatas qr summus Pontifex dispensat difficilius in similitudinaria et difficilime in bigamia vera docent ubi s. Nava. n.o 196 Here ... em qui facilius dispensavit cum bigamo qui nullis ordinibus iniciatus duplex matrim. aut cum vidua ... quam si ... tonsura aut minoribus iniciatus ... doce Nava. ... 2 n.o 4 tt.o de bigam. lib. 1. ¶ An aut hoc Episcopis licitum sit dubium e in quo probabiliores credo p.es negativas etiam quoad minores ordines ex c. ... considat ... d. in c. fin. de bigamia qe in hac materia ... Apostolus dispensare n licet in c. 2. de bigamia nec tunc obstat tx in c. 18. 34 d. cum careat autoritate e em sumptus ex collectio. Martini Bracarensis ut habet Epigraphe Gregorianus eius aut v.a sunt Martini Bracarensis ex conc. Toletano. 1. can. 3. qd conc licet nationale asseverate Aloaissa Archiepiscopo Toletano in illis notis n ... invenitur a Papa confirmatus nec Leo Papa 4 enumerans canones conciliorum qq in iudicijs utendum e illius mentionem facit in c. de libellis 20 d. ¶ specialiter tn redditur Epo licentia dispensandi in bigamia similitudinaria in specie tn tx in c. 1. et 2 qui clerici ul voventes docent Nava. tomo 5. disputa. 49 sectio. 6. n.o 7. ... in praxi v.o irregularitas 5. 9. Cosmas in practica, sanctio. ... de clericis concubinarijs ... et nihilominus ... dispensatum ...

pot etiam magna subsistente causa episcopus cum bigamo dispensare ut in minoribus ordinibus iam susceptis ministret docet N. in man. c. 27. nº. 197. et si in amplissima regione ut In india Orientali seu Occidentali sit magna penuria ministrorum illius obtineuit ut posit episcopus promovere bigamum ad subdiaconatum ut testatur Enriquez lib. 12. c. 6. §. 1. litera V. in id quoque sancius lib. 6. thesauri conscientiae c. 6. nº 8. expedit item in d. c. lectar. privilegia tamen summorum pontificum aliquibus praelati religiosorum concessum est ut possint cum bigamis dispensare ut testante Enriq. § litera Z. Xuarez d. sectio. 6 nº 17. Abb. tamen licet ex privilegio dispenset cum bigamis ad ordines non tamen dispensat cum bigamo ad suscipiendas dignitates nisi id in privilegio sit expressum ita docet Gabri. in 4 dist. 27. q. 3. ar. 3. dubio ultimo sciendum bigamus ordinetur de facto ordinans est suspensus et excommunicatus in conc. Aurelianensi 4. celebratum sub rege Childeberto anno Christi 550 c. 10 ordinatus tamen recipit ordinis caracterem sed non executionem in c. ex penitentibus 55. et sequenti et haec d. in c. 2. de biga. docent Romanus cons. 445 additio ad repertorium illis litera B. nº 33. Covar. § nº 4 quia cum haec irregularitas non sit de iure divino nec causat in sacramento defectus non impedit susceptionis caracteris ecclesia enim nihil efficacia pot circa essentialia et substantialia sacramentorum in c. fin. de clerico excomunicato. in conc. generali cuius meminit D. Aug. lib. 2. de bap. c. 4. Sanct. Tho. 3. p. q. 64. ar. 2 et 4. sciendum autem promotus deponitur in sinodo celebrata in trullo vulgo dicta 6. generalis can. 3. de iure relevi catur et in d. c. 2. et in d. c. siricius D. leo papa episto. 83. ad episcopos Africae c. 1. col. 4 — et absolvitur &c.

ůzelda

Sequitur declaratio tx. in c. 1. 11. q. 3. all^to.

~ elda ~

Conclusio

Senta. excomunis a iudice plata licet iniusta timenda e. hanc co̅clusionem pbat tx. in c. quinus, et in c. sepius et gl. in suma et in c. nemo episcoporum j hac. q. docet tx. in c. sacro ubi notat gl. Abb. et dd. de sentª. excomunis et tx. in c. 1. eodem tt. lib. 6. et in c. ab excoto ubi idem Abb. nº. 10 usque ad 3. et Imola. nº 2. de res cripti Inno. in c. inquisitioni usque mortalem de sentª. excoinis dd. in c. pertuas eodem tt. Afflictis in constitutione apostolicana Rª. 18. ad fin. Couar. omnino uidendus in c. alma mater de sent. excoinis lib. 6. 1. pª. nº 5. uersic. sequitur ad fin. Ostien. in suma nº 11. uersic. ij sunt effectus ex theologis D. Tho. in 4. sent. d. 18. q. 2. ar. 1. ad. 4. quem refert et sequitur Dominic. Soto in 4 sent. d. 22 ar. 3. q. 10 Palud. d. d. 18 q. 1. co̅clusio. 4. et alij rellati p Couar. ubi s.

Sed contra hanc conclusionem primo sic argr. si excotio nulla uel iniusta sit uallida n̄ e et per consequens n̄ ligat ita late resoluunt dd. s rellati imo tali ter excomtus licet n̄ petat absolutionem admitendus e ad comunionem ut pbat tx. in c. p tuas nos igitur ibi et si absolutionem n̄ petat debet admitti. Unde si collatio beneficij ecclesiastici facta sit taliter excoto n̄ ex hoc erit nulla licet alias si uera excotus eet nullius fuisset momenti ita docet Abb. in c. ita quorundam de iudeis Enrrichus in c. dilecti de appellationibus post alios ibi quos refert et sequitur Rebuffus in concordatis in tt. de excomtis n̄ uitandis ergo corruit nri tx. decissio ~

2º sic argr. excomtio e medicinalis ut docet

/ de sentª. exco.

ut docet Rom. Pontif. in c. 1. in prin.º de sent. ex comis. lib. 6. q. potius diligenda et amplectenda quam timenda

Sed ijs et alijs consulto omissis n.º 6 stantib. mei tx. diuisio uera e et iuridica penius plena explicatione primo sciendum e censuram eccle siasticam triplicem ee excomunicam uidelicet suspe tionem et interdictum ita docet tx in c. quaerenti 20 de V. signif.e et quamuis dominicus soto in 4. sent. d. 22. q. 3 ar. 1. contendat alias ee spe cies censurae ecclesiasticae praeter numeratas in d. c. quaerenti uerior sent.a e et tenenda censurae ecclesiasticae appellatio.e solum contineri tres dictas speies hanc sent.am ueram pfitetur N. in man. c. 27. in prin. et n. 152. et 194 et 254 et alij rellati p Xuarez de censuris disputatio.e 8 sectio.e 2

Excomtio e duplex alia maior et altera mi nor excomtio maior e censura ecclesiastica qua separa tur homo xpianus a comunio.e sacramentorum et fidelium docet Couar. in c. alma mater in prin. 1. partis n.º 3 et p bate in c. omnis xpianus c. sicut Apostoli c. excomtos c. ni hil c. audi denique haec q.e c. fin. 3 q. 4. c. cum de exceptio nib. c. si celebrat de excomto, excomtio minor e censura ec clesiastica qua separatur xpianus a perceptio.e sacramen torum haec diffini.o colligitur ex c. cum de exceptionib. c. fin de clerico excoto, c. penult. de sent. excom. l. 1. et 5. tt. 9. par. 1. suspensio e censura ecclesiastica per quam interdicitur ali quod offim uel exercitium competens certae per.nae gl. in c. ad reprimendum de offo. ordinarij gl. mag. in clem. fin de penis Villa diego de recte gubern.e c. 3. n.º 2 N. in m. c. 27.

n.o 151 similiter v.o suspensio et probatur in l. regia 14 tit. 9. par. 1. et differt a depositione quia depositio est perpetua remotio ab altaris ministerio ut docet gl. fin. in c. 1. 50 d. Butri. in c. at si clerici notabili. ultimo de iudiciis et ibi A. 66. col. 1. Decius n.o 5. Bernard. Diaz c. 127. et suspensio regulariter est temporalis ut constat ex traditis a gl.a in clem. cupientes de penis. Depositio autem semper est perpetua itaque differunt quia suspensio est censura depositio autem minime ut colligitur ex d. c. querenti de verb. signif. quem tenent ad id ultra scribentes ibi expendit Paulus Romanus in tit. de depositione c. 3. Nau. in man. c. 27. n.o 1.

Interdictus ecclesiasticus est censura ecclesiastica prohibens celebrationes participationes divinas et passivas divinorum et quorundam sacramentorum et ecclesiasticae sepulturae respectu alicuius loci vel personae quae difficio colligitur ex Couar. et ex doctoribus ubi s. Pro qua facit tex. in c. nimo 69 de sponsalibus c. quod in te de penitentiis et remissionibus.

2.o sciendum est excommunicationes de qua loquitur noster tex. alias a iure alias ab homine proferri inter quas maxima versatur differentia Nam excommunicatio hominis non pot. ferri in penam delicti c. certus in tex. 9. c. ex parte 23. de verb. signif. docet Alexand. de nevo 9.o 68 n.o 1. Mascarde de probationibus q. 12. n.o 7. Excommunicatio lata a iure fertur in penam delicti c. siquis suadente 17. q. 4 c. a nobis el 1. de sent. excom. gl. v.o prostitutis in c. romana § caveant de sententia excomunis lib. 6. Sed supra dicta differentia patitur difficultates ex auctoritate Mathei c. 18. ibi si autem ~~ecclesiam~~ non audierit sit tibi sicut ethnicus et publicanus. quem refert in c. novit de iudiciis et in aliis iuribus citatis a gl.a v.o ethnicus ex qua auctoritate resultat necessarias esse monitiones et canonicas sive fieratur ab homine in qualibet excom. sive a iure. Et quod regulariter est excommunicationes non esse ferendas nisi precedentes monitione tex. in c. indigne 12 q. 7

c. omnes leges

c. omnes decime 1097. c. presbiteros 1794. c. de illicita 24 q. 3. c. consuluit de off.^o delegati c. inter quatuor de maioritat. et obedi. c. reprehensibilis de appellatio[ne] et c. licet ibi de simonia et in c. sacro c. contingit de sent^a excom.is Pro cuius difficultatis explicatione constituenda e differencia inter moniciones que requiritur in excomne hominis que debet precedere excomni ut in d. c. sacro et inter moniciones requisitas in excomne iuris nam in hac excomne illa iuris provisiuo que quotidie admonet suffi cit ut sustineatur excomtio et di contumax qui illas incu rrit docet Palacius Rubeus in repetitio. c. per vras § 18 n.º 18. Covarr. in d. c. almamat 1. p. § 9. n.º 5. ues[ic] tercia Ratio aut differenciae e qr monicio iuris magis astringit quam monicio hominis qt. finalis in clem. unica de dolo et contuma. et similiter uidemus clausulas iustificativas appositas in monitorijs Apostolicis habere uim monicionis qt. fin. in c. ex p.^e el. 1. ibi vocatus eo responsurus de ver. signif. Alexand. in l. de popillo §. meminisse n.º 5. ff de novi operis nunciatio.^e et ibi Iason n.º 8 Palacio Rubeos in tt. de beneficijs uacantibus in curia § 14 n.º 15 N. in c. cum contingat de rescriptis 3. et 8. clausula nullitatis in nostro tex. ibi sent^a. Dicitur a senciendo qr continet id quod iudex diffiniendo sentit per qua significatio. facit tex in l. si unti [?] §. sd fi querat ff de seruitutis uin dicatur et diffinitur. ut sit principalis controuersia uel incidentis du bij per iudicem determinacio, sm Ostiensem in suma in tt. de sen tencia exco. in § 1. n.º 1. sequente Ang. in § responsa n.º 2. inst. de iure naturali Abb. et Barsa. in R^a. de sent^a exco. Barcius de nullitate ex defectu processus n.º 89. sumiste per sent^a per qua diffini.^o e tx. in l. 1. ff de reiudicata et in c. 2 eodem tt. et in l. 1. tt. 22. p.^a 3. ubi Greg. Dicitur in diffini.^o principalis controuer sie ad comprehendendas sent^as diffinitiuas et dicitur in

unde dicatur sent^a.

diffi.^o sentencie

cidentis dubij ad comprehendas glas inter loquutorias et sent.ª are iudicata differt q. deciden's ad eius seu quod ca a causato ut docet Bar. n.º 50. et Jason in l. i. ff de reiudicata n.º 1. Quibus presuppositis incedit quaestio an excomunio sit sent.ª

an excotio sit sententia

Et n. ee sent.as firmant Archid. in c. 2 de constitutionibus lib. 6. Abb. in Ru.ª eodem tt.º n.º 2. Lodovicus Gomecius in d. c. 2. §. statuto n.º 9. Pro qua sent.ª i.º facit Nam si excotio eet sent.ª aut eet diffinitiva, aut interlocutoria, sed neutra e q.º n. e sent.ª ut n. sit diffinitiva potest Nam diffinitiva imponit fines controversie gl. fin in l. qui restituere §§. ff de re iudicata gl. finalis in c. ei qui § diffinitiva 2. q. 6. gl.ª v.º diffinitiva in clem. unica de sequestracione possessionis Bart. et Imola in l. i. §. fin. ff de pretorijs stipulationibus sed excotio n. imponit fines controversie arg.º tx. in c. ex p.te de sponsor. signif. Et q. n. sit interlocutoria pbatr nam interlocutoria pbatr Nam interlocutoria e que sup. articulo incidenti in iudicio pfert gl. 1. in d. §. diffinitiva gl. in authentic.º de litigiosis § ad excludendas ut interlocutionibus Alexand. n.º 8 in Ru.ª ff de reiud. et tn excotio sepe fert extra iudicium ut in c. dilecto de sent.ª excois in 6. g.º n. e interlocutoria.

Sed contrarias opiniones nempe excomunes ee sent.as interlocutorias defendit gl. in sum.ª 2 q. 1. gl. in c. decernimus 3 q. 9. Felin. n.º 2. in Ru.ª de sent.ª excois Maranta de ordine iudicior. 6. p. actu. 1. n.º 40 Pro qua sent.ª primo facit nostr. tx ibi, sent.ª et Ru.ª ibi de sent. excois et e tx in c. decernimus 18. d. et in c. 2. §. statuto de constitutionibus in 6. Sed inter has duas opiniones e adhibenda concordia ut 1.ª procedat qn excotio pfertr a iu.º vel a iudice extra iudicialiter quo casu n. dr pprie sent.ª 2.ª aut. opinio pcedit qn fertr a iudice judicialiter quo casu e sent.ª interlocutoria ut colligitr ex Gomez et alijs ubi s.ª

Sed dubium e quis habeat hanc potestatem pferendi sent.as excois et qua sent.ª dicatr postoris et presbiterio. dicendum e xpus optimus maximus Matt. c. 16 potestatem excomunicandi contulit Petro et reliquis Apostolis et illis qui in locum Apostolor

substituti

Ad c. sent.a pastoris 11 q. 3.

constituti sunt quales sunt episcopi c. quorum vices 68 dist. spalmo 44 ubi pro patribus tuis nati sunt filij), et superio res alij aliquam functionem episcopalem exercentes qui iuris ditionem habent in foro contentioso siue eam habeant de iure siue de consuetudine c. preterea § de off.o delegati c. corripiantur 24 q. 3. c. dilecto de sent.a excois lib. 6. c. cum ab ecclesiarum de off.o ordinarij Trid. ss. 25. in c. 3. tenet Ximena c. 27. n.o 5. Gymenco in thesauro xpiane religionis c. 27 Me noch. de arbitra. lib. 1. q. 43 quod quidem potestas excomca di licet aiu.r diuino plenitudo sollemnitas u.o et forma deiure pontificio de iure pontificio positiuo introducta e sic intelli gi debet ut in c. sacro de sent.a excois c. statuimus c. consti tutiones de sent.a excois lib 6 c. qui multos 1 hac q. c. cum no ab homi.e in fine de iudicijs Trid. ss. 25. c. 3. illud tn memini sse oportebit n. habentes hanc iurisdictionem siue potestatem n. posse excomcare. Nam licet solutio uel ligatio que fit in ter homines et Deum in foro conscientie pertineat ad solum sa cerdotem habentem iurisdictionem in conscientia ut patet in absolutione sacramentali tn illa absolutio uel ligatio que obli gat hominem in comparatione ad alios homines ad forum pu blicum iudicij exterioris pertinet sed excotio obligat hominem in comparatione ad alios homines a quorum communione repe llitur q. pertinet ad iudicium fori exterioris et per sequens ad eos tm q. in foro habent iurisdictionem siue sint sacer dotes siue n. Accedit quum excotio sit grauissima pena c. corripiantur 24 q. 3. l. hi qui sanctam C. de apostatis et ultima quam habet ecclia n. oportebat eam posse ferri a quibusuis sa cerdotibus sed tm a prelatis habentibus iurisdictionem ecclesiasticam in quibus maior idoneitas requiritur —

Quibus sic constitutis n. obstant in contrarium adducta n. primum ad cuius argumentum et veri ut explicationem sciendum e excomem alias ee iustam alteram iniustam, alteram u.o nu llam. iusta excotio e illa in cuius prolatione concurrerunt sequi tia silicet ut eam proferat is qui pot et ex ca efficienti materia

forma et subiecto, quo efficiens respicit excomunicantis iuris
dictionem quia excomunicare ad iurisdictionem pertinet. materia vero ex
qua excomunicatio vim habet est peccatum mortale quod excomunicationem praecedere ne
cesse est ut refertur in c. episcopi, c. nemo episcoporum c. nullus c. certum
est in hac q.e Quae reformanda a conc.o Trid. s. 25. c. 3. Excomunicationis for
ma est ut in scriptis proferatur c. 1. de sent. excois lib. 6. ibi in scriptis
et ita excomunicationi praxi receptum est sive is qui eam profert sit
ordinarius sive delegatus, aut quivis alius potestatem habens
excomunicandi ut ex d. c. 1. constat ibi (quisquis) et explicat
Joannes monachus n.o 3. Archid. n.o 9. Dominicus 12 [illegible] Subiectum
respectu excomunicati consistit in eo quod excomunicetur homo
baptizatus habens superiorem sibi. [illegible] excomunicatio c. 1. § 7. Nav.
c. 27. n.o 3. et probatur in c. omnis christianus infra hac q.e c. Roma
na §. universitates de sent.a excois lib. 6. ubi Dominicus [illegible]
tes hic annotavit, Unde deducitur Papam non posse excomunicari cum
nemini subditus sit ut in c. cuncta per mundum 9. q. 3 nec illum su
perior ab inferiori arg.to c. cum inferior de maio. et obedi. c. [illegible] inferior
31. dist. Eadem ratione fit ut nec iudeus nec infidelis ex
comunicari posse quia excomunicatio est separatio, ut dictum fuit supra in
defini.e Et non entis nulla sunt qualitates et inde nec iudeus
nec infidelis possunt separari ab ecclesia cui numquam fuerunt aggre
gati arg.to c. quod autem de iu.e patronatus quod verum est etiamsi sit
cathecumenus hoc est conversus nondum baptizatus arg.to c. veniens
de presbitero non bapti.o tradit Nav. d. n.o 13. et idem in commen
tario de indulgentiis sup. 6. in levitico notabili 31 Qua ratione
si Iudeus vel ethnicus non baptizatus in clericum manus violen
tas iniiciat non ligatur canonis sent.a sed pro dignitate coerceri
debent c. postulasti 14 de iudeis tradit Mascardus in tract. de
iudeis et aliis infidelibus 1. p. c. 5. n.o 3. tomo 14. novorum tractatuum
sed hoc procedit directe. Nam indirecte iudei excomunicari
videntur siquidem Christi ab illorum comunione arcentur at
comunionis maximum est desiderium hominibus, ut docet gl. in
c. iudei in 2. fol.o permittante de iudeis relata a Mascardo
d. 1. p. c. 5. n.o 5. Unde etiamsi sit bestias et alia animalia
irrationabilia

irracionabilia sicut sunt terrae exterminantia excō-
municari n̄ posse quippe cum cum mortale contumaciam
cōmittere n̄ possint. item quia solus homo baptizatus
excomunicationi subiectus ē ita N. d. nº 13. in fine So
to lib. 5. de iust.ª et iure q. 12. ar. 2. quid quid contrarium
voluerit Casaneus cons. 8. vol. 1. possumus tn̄ locustas male
dicere et licitis exorcismis cum aspersione aquae benedictae
divinum implorare auxilium ut Deus nos liberet ab earum infes
tinacione pro omnes dd. ubi proxime quod vulgo dr coniurare ita
Henrici lib. 13. de excom. c. 25. in princ.º

In iusta sent.ª pastoris tribus modis dicitur
scz. ex animo ex ordine aut ex cā ut docet Gracia. ita sentit
Lupus et c. epus S. tenet j. hac q. gl. in suma ...
... si epus forte iracundus eadem q. et cā optime Hosti. in suma
tit. de sent. excom. nº 11. N. in d. c. 27. nº 38. ¶ In iusta ex
animo ē cum pfertur malo zelo ut puta ex odio, vel ex ira
¶ Ex ordine cum p fertur contra ordinem iuris ¶ Ex
cā cum n̄ subest cā p qua reus debeat cōdenari sic quod e contra-
rio iusta dr eisdem tribus modis dr ex animo ex ordine et
ex cā ¶ Iusta ex animo qn̄ pfertur bono corde seu zelo. Ex
ordine cum servatur ordo iuris Ex cā qn̄ subest ex quo reus
debeat cōdenari

Nulla sent.ª excōis triplici dicitur
vel ex p.te iudicis excomunicantis vel quia n̄ habet iuris dictionem
vel potestatem excomunicandi vel qu̅ erat delegatus et excessit co
misionem vel quia erat excōtus suspensus et interdictus quibus
casibus n̄ pōt excomunicare. Vel ex parte ipsius excomunicati
ut qn̄ ante excōem ligatus appellauit vel habet privilegium ne
possit excomunicari ¶ Ex p.te excōis nulla ē ut qn̄ cōtinet
intollerabilem errorem nefariat licitum vel ut faciat illicitum
vel impossibile vel qn̄ n̄ servatur ordo de substancia ut tri
na monicio in excomne cō participantes quā tem in c. statuimus
de sent.ª excōis in 6. ita colligitur ex gl. celebri in c. p̄sensi 48.
ad cautelam de sent. excōis eodem lib. 6. gl. in c. reprehensibilis

Excom.

Ad c. sent. pastoris 11. q. 3.

2º p̃feratur de appellationibus quos ultra dd. ibi comendat Covarr. in d. c. alma mater. in p. § 7. nº 7. et d. c. 27. nº 4. idem in c. cum contingat de rescript. rem. 2. Soto in 4. d. 27. q. 1. ar. 3. ¶ Ex qq. Primo infertur interpretatio ad tex. nrũm̃ ib. quod excois senta. ex animo, et iusta et ex ordine et ex cã semper tenet et ligat quamuis iudex ille numquam faciat et prius consultat ita docet Gracia in c. epis. § sig. º j hac q. et in hac specie intelligi debet de nostro tex. nr̃. Excois sent. in iusta ex animo ex ordine et ex cã semper tenet et ligat quantum ad ecclesiam militantem si p̃feratur a iudice suo tex in c. ilatae p. de re iudicata dum modo error sent. non sit tantus ut sentam nullam efficiat. et in hac specie p̃bat ets nostri tex. ib. qd si error causae vel ordinis sentam annullat ut puta si quis excomunicatur ob id qd non fecerat vel qr dedit elemosinam pauci vel tandem qr non fecit aliqd illicitum vel impossibile. hec enim non ligat nec debet aliquem effectum. nec e excotio nec e timenda arg. c. 1. de re iudicata. 3. excomunio in iusta ex cã falsa ex p. excomunicanti ut cum quis p̃ falso crimine in iudicio p̃bato excomunicatur tenet et excomunicatus remedio appellationis se ab ea relevari debet c. pastoris de sent. excois c. cum contingat 36 de offi. delegati c. cum inter 13 de excusedir. l. di uus ff. illo tt. docet gl. in c. 1. Nº p p. quam de sent. excois in 6. et sic soluitur. 1. arg. p p. ad.

Non obstat 2. ex quo pendet illa quaestio inter dd. agitata An excotio sit medicinalis vel penalis et eam ei penam p̃bat tex in c. sacro § caueat de sent. excois. c. p. venerabilem q. filij sint legitimi c. qm frequenter § in alijs ut lite non contestata et e maior pena quam sit in cula. Dei d. c. corripiantur 24. q. 3. c. Epi in hac q. dum p̃bat q p excomunicationem quis eius moritur esse aut tx in c. nihil eius in cadem cã et q. et tx in c. si q. sancta. 3. c. dicapitilt q. excotio e penalis et non medicinalis.

Contrariam in opinionem imo excomes non penalem sed medicinalem eẽ p̃batum fuit ex d. c. 1. de sent. excois et confirmatur ex c. multi 2 q. 1 c. notandum 24. q. 3 c. audi denique j hac q. Ex quo tx xstat quare excotio medicinalis dr et ea e ratio qr debet p̃ferri ea intentione ut peccator resipiscat et saluus fiat

et 2 dr

Ad c. sent.a pastoris 11. q. 3.

Et dic medicinalis tam ex p.e Iudicis proferentis excomm.em quam ex p.e pacientis Namque ferens debet esse perspicitus sollicitus et tradicio nes actis canonica observare sicut Medicus temporalis c. ad aures de etate et qualitate, Et ex p.e excomti esse etiam medicinalis qui confusus ex eo quod videt ab alijs sevitari facilius resurectate ut in d. c. audi denique c. ad Tesalonicas 3 hac q. c. pia de exceptionibus in 6. et constat ex illo Pauli 1. ad Timo. c. 1. tradidi eos Sathane ut dicas non blasfemare et 1. ad Corint. c. 5 iudicaui eum tradere Sathane in interitu carnis ut eius spiritus saluus fiat in die Dni docent Ioanes Andreas Anchar. n.o 1. Dominicus n.o 5. Francus n.o 1. in d. c. 1. de sent.a excois lib 6. Ex quavera racio.e appa ret extirpatam esse prabam Impij Luterij argumentacione dicen tis si excotio est medicinalis non priubat quem bonis spiritualibus nec comunibus sufragijs eccle cum alioquin si is priubaretur mortalis est non medicinalis que argumentacio falsissima est ut ex d. vellatis patet et docet Cquius 3 Luterum c 21. Rofensis c. 23 Castro lib. 6. adversus omnes hereses Vo excotio —

Deniq; ex superiori resolucione infert D. Tho in 4 d. 18 q. 2 ar. 1 in 2. questiuncula in coclusio.e ad 2 arg.m quod si proferens excoem videat eam esse iniustellatam non proficere sed no uiter poterit absoluere excotum etiam durante cotumacia facit hoc in c. prodest in fine 23. q. 5. hoc in c. presbiter 82. d. ubi particeps fiat corporis et sanguinis Dni ne inducerecat quam sent.am Et opinio nem tenet Palacios Durbeus in repeticio.e capituli per vras sib. n.o 17. Sed contraria sent.a uerissima et in praxi observanda quod excotus in uitus quantus cumque proteruus non est absoluendus. pro qua sent.a Primo facit doctrina gle in c. ab excoto de rescriptis et gle finalis in c. significasti de eo q. duxit ubi docet excotum non esse absoluendum nisi petat absoluciones. ¶ 2.o Facit pro hac opi.e quod excotus non est absoluendus nisi prestito iur.e de parendo mandatis ecclae c. ex tenore c. cum desideres de sent.a excois c. ad reprimendum de off.o Ordinarij sed hoc iuram.tum non prestate abinuito quia non est absoluendus Denique pro hac opinione in duco hem in c. cum non ab homine de iudi cijs ut proponitur forma procedendi contra excomtus obduratum videlicet quod

suspendatur dum deponatur ac denique tradatur curiae seculari quia absolvi non debet invitus et maxime non reperitur cautum in iure et ne videatur ex sua malitia commodum reportare. ¶ Qua opinione tamquam verissima retenta non obstat fundamentum principale contrariae opinionis ex d. c. presbiter 82 d. Nam ille textus nihil contra nos facit adverso Nam quod non loquitur in excommunicato maiori excommunicatione nec in homine obstinato, sed loquitur in homine humiliter poenitente. 10 annos propter fornicationem ab eo commissas ut restitueretur altaris ministerio et dicit textus quod tali post annum et dimidium detur corpus Christi ut virtute sacramenti et gratia recepta levius et suavius ferret poenitentiam 10 annis quam alias graviter ferret.

Quibus ita constitutis non obstant iura adducta in limine quaestionis quorum autoritate excommunicationem esse poenam tenuit Immola in c. 1. de locato Decius in l. semper in obscuris n. 12 ff de reg. iuris. Sed hoc intelligendum est secundum distinctionem supra tradita immo quamvis respectu excommunicati sit poenalis propter contemptum, adhuc est medicinalis respectu aliorum membrorum ecclesiae quia a peccato abstinebunt ne feratur contra eos dicta censura. c. resecande. c. corripiantur 24. q. 3. sicut contingit in poenis exterioribus quae licet sint poenae respectu delinquentium tamen respectu aliorum sunt medicinae quia eorum timore a committendis delictis abstinentur c. irrefragabili de offic. ordinarii l. aut facta §. fin ff de poenis. Nec obstat quod quia per excommunicationem anima mortitur quia qui contemnit excommunicationem quo casu non iudicii seu medici spiritualis sed rebellioni et duritiae imputatur quod sit mortalis arg. textus in c. tua et in c. postulasti de homicidio et tollit animam nisi per satisfactionem reconcilietur ecclesiae excommunicatus docet Archi. Ancar. n. 1. Dominicus n. 5. in d. c. 1. de sent. excois lib. 6. est ergo medicinalis in agente bene operante et in patiente bene contemperante alias respectu utriusque erit mortalis ex quibus infertur interpretatio ad textum in c. penult. de sent. excom. qui probat sententiam excommunicationis a iudice datam in dubio intelligi de maiori, videtur enim difficilis illa decisio siquidem excommunicatio est poena ut in d. c. corripiantur. et in poenis est facienda benignior interpretatio l. si praefectus l. interpretatione ff de poenis et sic in dubio videtur dicendum excommunicationem latam contra aliquem minorem et non maiorem

censeri

censuri. Sed huic difficultati multipliciter satis faciunt relati a Couar. in c. alman. 1. p. § 8. nº 5. ¶ Quibus interpretationibus reiectis uerius est verbum excõtio intelligi de maiori quia inventa est ad hoc ut a peccatis auertat cõ humanos et compellat ad veram obedientiam et hunc effectum rarissime operaretur ex comunicatio si foret interpretatio de minori facienda ut hac medicina lis pena operaretur effectum quem significat eius institutio est interpretanda de maiori non de minori in dubio et necõtenatur quod fieret si de minore foret facienda interpretatio ut docet Archid. in c. statuimus col. 2 de sent. excõis in 6. ¶ Et hinc infertur ratio ad tex. in c. si ciuitas de sent. excõis in 6. ut quia omnis alias appellatione ciuitatis non cõprehendantur suburbia l. 2 ff de verbor. signif. hic interdicta ciuitate interdicuntur suburbia ne cõtenatur censura. et autoritas lata teste Panor. in c. fin. nº 8. extra de praeb. ¶ Nec obstat tex in c. i. de exceptionibus in 6. dum probat ad repellendum excõtum a iudicio teneri reum exprimere speciem excõnis quasi appellatione excõnis non intelligatur aut ueniat maior excõtio quia omissis interpretationibus doctorum quos refert Couar. s. respondendum est Iudicium posse proferre sententias excõis minoris ut probat tex in c. Engeltrudas 3. q. 4. et quia prohibet hac a participatione fidelium licet quod reus exprimat quam excõem incurrerat actor ut constat an ex ea debeat repelli a iudicio Nam hoc verbum excõtio prolatum a iudice intelligitur de maiori prolatum vero a parte opponentem exceptionem excõis est generale et ambiguum quia potuit Iudex proferre minorem et ideo debet proferre minorem et ideo debet exprimere speciem eius quia exceptio obscura et generalis non repellebat opponentem docet Bart in l. 1. col. 3 ff de exceptionibus. Alex cons. 29. nº 28 lib 7. et sic soluitur argumentum et tex.

quebas.

Ad txm. in c. siquis a proprio Epo Z in ordie.

hac cae. ez q.e

Ex cōtus a suo Epō n̄ alitr per eius superiores puta ziliuz pot absolui quam pmissa satisfacione idem in c. ad reprimendus de offo ordinarij c. uenerabilius q de sent. excis in 6. c. siqs presbiter 7. q. 1. de iure regio consonat lex 22 & 23. tt. 9. p. 1. et ultra ordinariis in dictis iuribus eadem conclusiones pbat Couar. in c. alma mat. 1. p. s. 12 n.o 2 N. inm c. 27. n.o 40

Sed ratio dubitandi sic Primo arg. agens coram iudice appellationis super iust.a excois si petat absolutiones e ei concedenda c. p tuas us. q. de absolutionis de sent.a excois. c. cum cōtingat 37. de offo delegati c. significasti de eo qui duxit in matrim. sic alias fri bola, ar tenete. appellatio c. qua fronte 25 de appellatiob. g.o poterit excomunicatus a superiore absolui ante satisfactiones

2.o sic arg. Epus pot excomunicare alienus subditus. c placuit 6 q. 3 sed absolutio e fabcrabi lior quam excotio l. Arrians ff de actiob. et obligatiob. g.o prelatus poterit absoluere n̄ subditus

3 sic Iudicius humanus imitari debet diuinus. ex in c. 1. de re iudicata in 6. c. Deus omnipotens 2 q. 1. At absolutio que fit per iudicium diuinus n̄ requirit satisfactiones c. dixit. c. magna de penit.a d. 1. g.o n̄ e neces.a satisfactio

4 sic arg.te absolutio data n̄ requisito ipso excomunicatore ualeret et tenet cum ab ecclesiarz de offo ordina, g.o male ziuis ts dx

5. et ultimo sic arg.t absolutio ad cautellas perinde tendit ac simplex ad tollendus uinculum excomunicationis. c. uenerabili 52 de sent.a excois c. solet cod. tt.o in 6.

in. 6. At huius modi absolutio concedat petenti non premissa satis factione d. c. sed et ibi petenti l. gite male cotrarius hic decisus e.

Quibus tamen non obstantibus vera e nostra decisio et conclusio ex eo deducta. Pro cuius ex acta de ilendi ratione Primo premittendum e quid sit satisfa tio hec autem vox latina e et significat de Vitus ad qua litates solvere vel opinione et stimationi de re concepta respondere ut colligit ex Ciarone et ex alijs rellatis in thesauro linguae latinae. Inde satis facere e tamen facere quantum satis sit ireato adiudicatum ex Otomano de verbis sui: vo satis facere. Inde etiam satis facere dicimur ei cuius desiderium implemus l. 1. ff qui satis dare cogantur l. sicut § omnis ff de pignoratitia actione. Hinc satis facio de ducitur ad significandum quamlibet dami seu offensa copensationem a parte acceptam. Sic sane Satisfactio La tius patet quam restitutio ut non solum copensat re dicionem rei acceptae sed copensationem dami ad equali tatem in qua restitutio consistit ex resolutis per D. Tho. 2.2. q. 62. ar. 1. iubat lex quod similiter restitutio ff de minoribus id est quamlibet aliam copensationem damni seu offensae absque res pectu aequalitatis dum tamen a parte lesa sit accepta quo fit ut omnis restitutio sit satisfactio sed e contrario ut docet Nav. in c. satisfactio de penitentia d. 3. idem in man. c. 3. n. 1. Soto in 4 d 19 q. 1. ar. 1.

2. premittendum e quod sit absolutio ad cautellam esse quam videndus e Abb. post Inno. in c. Aposto lice n. 10 de exceptionibus prellatorum ex quo summariter dicendum e hu ne absolutionem fuisse institutam ad effectum tollendi scrupu los eorum qui pretendunt censuras in se latas nullius esse mo menti ut sibi ac per talem absolutionem omnino securi redda tur. Nec profecto haec institutio ociosa fuit bonarum enim mentium e timere culpam ubi culpa non e i. c. 2 de observatione ie iunij c. ad eius. 5. d. Et hanc absolutionem sub ea forma esse recipiendam (si tu es excomunicatus ego te absolvo) sicut in simili.

docet hr in c. 2 de bapti. D. Tho. 3. p. q. 66. ar. 9. Soto in 4. d. 6. q. unica. ar. 9. quo cc̃ petens absolutionem erat ligatus per illam vere absolvitur Et sic hoc casus effectum habet vere absolutionis secundum mentes omnium. ¶ Ex quo colligitur una differentia inter absolutionem simplicem et ad cautelam Nam prior supponit vinculum censurae arg. c. ad dissolvendum de desponsa. impuberum l. cum ff de his bonis obligationibus, posterior non ita et inde est quod petens absolutionem simplicem virtualiter se ligatum fatetur non etiam si petat ad cautelam gl. in c. venerabilem §. postulavi de electio. Et est communis ex Covar in c. alma mat. 1. p. §. 12. n. 1. ¶ Est altera differentia quod absolutio simplex consonat juris regulis c. nuper 29 de sent. excois, contra vero absolutio ad cautelam longe deviat a iuris regulis secundum quas nemo nisi ligatus debet absolvi d. c. ad dissolvendum et d. l. cum ff de his bon. obligatio, sit meritabilis absolutio potius gratia quam iuris remedium. c. per tuas 40 § nos igitur c. ea noscitur c. sacris c. canonica de sent. excois quae gratia hodie in ius est redacta ex d. c. solet c. venerabilibus §. sed et si ex eo de sent. excois. lib. 6.

Haec autem absolutio ad cautelam concedenda est asserenti esse nullam censuram in se latam non obstante partis oppositione nisi offensa sit manifesta. docet hr in c. 2 de sent. excoi. in 6. ... ea ratione quia per negationem nullitatis excois res efficitur dubia ut probatur per text in l. si debitor ff de petitio hereditatis l. 3. C. qq ad libertatem proclamare non licet. Et in hoc dubio aequum fuit visum concedere excito absolutionem ad cautelam Nam sicut efficitur dubius status illius qui cum sit in possessione servitutis proclamant ad libertatem per negationes et praesumptiones juris quae praesumit quemlibet liberum esse ut in §. ius autem gentium inst. de iure naturali. §. servitus de iure personarum et in princ. de libertinis. Sic negatio et praesumptio quae habent neminem esse ligatum constituunt rem dubiam et in hac dubitate datur neganti absolutionem ad cautelam praestita cautione ut in d. c. per tuas cc. finem de sent. excois saltem iuratoria

d. c. exteriore

d. c. extenora d. c. cum cōsideres & hoc casu absolutio sine illo iuram(en)to
cōcedi nequit gl. ṡ reducendus in c. quaestioni 21. de appellacion. & ratio
ē gl. iuram(en)tum hoc ē introductum in odium ipsorum excomunicatorum & inde
cum hoc iuramentum n(on) sit honoris sed oneris & odij iurans tenetur illud
subire c. cum in ecclesijs demaiorit. Vt obediencia ita gl.
Nōo reducendus ubi Decius n° 23. Vn. interpre
tor. hem in c. parvulis 22 q. 1.

Unde interpretatur hem in c. parvuli 22 q. 5. dum pbat semel p iurans amplius adiurandus n. admitti ut pcedat iniurament honoris hoc e iniurament cuius dellacio cedat in fabores iurantis secus u erit in iurament oneris quale e iurament calunie ita gl. ultim in d. c. parbuli.

Ex quibus premissis infertur diciendum qd simplex absolutio a censuris n. aliter e pcedenda quam pre missa cogrua satisfactio. X. facultates petentis absolutio factiones grauas) Pro qua sent. facit qd si ligatus p te premissa, ex c. in ex literis de cstitucionibus ibi cum satis missa hac cogrua satisfactione absoluerit nullus insurgat facultas censura 5 hz in c. cum iter de cosuetudine clem. c. dispen ten. ex quis dixi xa facultates qt licet difficultas prestacionis n. liberet debitores a uinculo obligationis l. contiaeus 137. d. illud ff de verbor obligacionibus. Excusat tn ab execucione ut silicet durante illo impedimto. debitus prestare n. cogatr ꝑ illud uulgare inanis e actio, quam inopias debitorum excludit c. olim 16 de restit ex poliat. et consequente talis debitor n. premissa satisfactione absolui debet c. Odoardus de absolutionibus inbat ros. hz in c. sirsalie na ff 14 q. 6 (ibi. r. si pot) Ex quo resultat quod licet simplex absolutio a censuris o preter missa cogrua satisfactio sit in custe n. tn e inuallida qd potet. qu lex aliquam prescribit solemnitates ad actum gerendum n. adiciens decretus irritans seu pr. quibus sig nificare ui deatur se uelle actum irruralite gestum ieri tare utiq, solenitas illa censetur precripta p forma aliudi tali cuius omissio actum n. uiciat, notat Baldus c. ibi Jason no 10. in l. 1. ff. de liberis et postumis cuius opiniones comunes ee testatur Alexander n. 3. et pbat lex finalis iuncta l. 2. C. de sentiis ex breuiculo recitandis. at iura exigencia cogruas satisfactiones in absolutione a censuris nec adiciunt de cretus irritans nec utuntur verbis qq id significare uideantur ut sunt pra preceptiua sd utuntur verbis ordinatiuis ut uide re e in c. ex literis de constitucionibus c. cus desideres 25 de sent. excom.

exemplum bulle cruciate nam et sidicit, satisfacta parte quis absoluatur, nichilominus si absoluatur absque satisfactione tenet absolutio

Sed ex superiori resolutione infero intepretatione ad hz in c. qua fronte 25 de appellacionibus dum pbat quod

adeonuendas

ad concedendas absolutiones excõto non requiritur realis satisfactio sed sufficit prestare sufficientes cautionem de stando iuri cuius hec decisio difficilis redditur ex c. exp.^e 23. de verbor signific. quitur docet neminem ligatum pro offensa manifesta absolui posse nisi precedat realis eiusdem offensae satisfactio quare omissis pluribus quas doctores tradunt interpretationibus dicendum est cum Decio in d. c. qua fronte n.º 6. quod ille tex loquitur de illo qui erat in articulo mortis uel graui infirmitate oppressus quo casu excõtus pro manifesta offensa cum sola cautione de stando iuri si conualescat absolui pot ex ratione in eodem tex expressa ibi (Ne in excomm.^e decedat) que ratio extra casum illum non recte adaptari pot eumdem semper tenet (Vellameza n.º 11. ibidem et in se uerus e ex notatis per Abb. in c. fin. n.º 3. de sepulturis et in c. a nobis in literis ff de decaptoribus n.º 5. Grego. in l. 28. tt. ff. par. 1. et quitur D. Tho. et omnes in 4. d. 20. q. 1. ar. 1. in resp. ad 2 pro quo facit tex in extrauag. ultim. de penitentijs et remis. inter comunes in fine Est tamen hoc intelligendum quod existens in articulo mortis non posset statim satisfacere Nam si posset statim adhibenda e actualis satisfactio x.^a gl. penult. in clem. 1. §. uerum de hereticis receptum ex Felino in c. cum contingat in prin.º de offi.º de legati idem e si excõtus non posset commode satisfacere Nam tunc sufficit dare cautionem ut eleganter do cet Nauarrus in man. c. 27. n.º 48

Quibus sic premissis Ratio duiendi ad nun[?] tur. ideo excõtus a suo Epo non pot absolui ab alio, quod ostenditur quia sicuti ad ferendas excões requiritur iuris dictio c. a nobis d. 1. de sent.^a excõis gl. in c. transmissas et de electio.^e c in c. nemo 2 q. 1. sic etiam ad concedendas absolutiones gl. 1 in c. cum ab ecclesiarum de offi.º ordinarij quia excõtio et absolutio a pari procedunt ut in c. Xpm. Dei de penit.^a dist. 1. ex quo infertur quod cum clericus non tonsura iniciatus potit et Vicarius Epi ut docet Abb. in c. 2. n.º 11 de iudicijs et ibi Decius n.º 15. Couar in c. alma. mat. 1. p. §. 11. n.º 3

quebas.

Ad c. siquis a proprio Epo. 11 q. 3.

Et is poset excomunicare pot similiter absoluere a sententia excomunicationis eum quem excomunicauit ut docet D. Tho in 4. d. 18. q. 1. ar. 3. Didacus Perez in l. 1. tt. 5. lib. 8. ordinam. pag. 182. col. 2. in principio que sententia uerissima est Quamuis Rellati ab Henricho in c. a nobis el 1º de sententia excois et a repertorio inquisitorum § absolutio si sed hanc iudex existimet teneri talem uicarium casum absolutionem comittere faciendam alium sacerdoti quod uerius est necessarium non quamuis regulariter fiat propter occupationes iudicum —

Quibus sic constitutis non obstant in contrarium adducta non primum ex d. c. pertuas 40 dum probat absolutionem ante omnia esse concedendam casum petenti coram superiore nam respondeo difficultatem procedere atento rigore iuris et ideo quod merito olim denegabatur absolutio quam a superiore petebatur donec delo plene cognitum esset tx in c. si Epus forte in hac q. seus aut equitate atenta sui quam oportebat excomunicatum absolui ne in excomunione, dum deceret d. c. qua fronte iubat racio tx in c. Episcopi in fine in hac q. Ad tuendam itaque hanc equitatem consuetudine et usu eube induc ta est caucio iuratoria per quam satis consulitur conservare satisfactione quod nemo ligatus pot conferre satis facere pro inobediencia seu contumacia quam in eutam constat contraxisse nisi per solemnem eiusdem inobediencie abiuracionem quod omnis res per quas cumque causas nascitur per easdem dissoluitur c. omnis res de reg. iuris iubat reg. tx in c. ultimo ibi in eo in quo de immunitate ecclesiarum —

Non obstat 2 quod respondeo quod in casu capituli plauit 6. q. 3. excomunicatus erat subditus eiusdem Episcopi propter crimen quod comiserat in suas dicecesim et sic racione delicti sortiebatur forum eius Epi. c. cum contingat c. postulasti et c. finali de foro competenti. l. 1. et in authentica si qua in prouincia C ubi de criminibus agi oporteat l. 32. tt. 2 part. 3. et sic solutum 2 argumentum. —

Non obstat. 3. quod respondeo tam in d. c. dixi et in d. c. magna solum probare tantam esse Dei misericordiam ut in eius conspectu sola uoluntas satis faciendi pro opere reputetur.

Sic sane

sic sane utraque absolutio tam Dei quam eccle côgruam re quiri satisfactiones licet in hoc sit different.ª, qd scilicet satisfactio in foro Dei sumitr ex pposito et inde ê qd eo defi ciente nulla ê absolutio. c. penitentes cum multis s. de peni tª. d. 3.. Contra uº satisfactio in foro eccle sumitr ex ope re ut in d. c. cum si deres. Huius quidem diferentie ratio deduci pôt ex 1º. regum c. 20 ibi homo inquit uidet ea que patent Deus aût intuetr côr sic solutr. 3. arg.

Ad 4. arg.

Nô obstat 4. arg. ex c. cum ab ecclesiar. de offº ordi ex quo tr constat q epûs pôt absoluere ab excomuneª eum quem platus inferior excomunicauit et licet iniqua talis absolutio data n requisito ipso excomunicatore ualet tn et tenet qr iurisdictiones habet Epûs ad absoluendum respectu alicuius plati inferioris et sibi subditi qui n habet iurisdictiones ab Epô sd ratione sui beneffij, ut sunt aliqui Abbates Archidiaconi uel Archipresbiteri qui generale nomine plebani dicuntr d. c. cum ab ecclesiar ita gl. t ubi Abb. Immola et reliqui ex qq cômunes testatr Couar. in d. c. alma mat. 1 p. § 12. nº 2 Qui rationes asignat Nam iurisdictio competens plato inferiori in aliqua diecesi ita ê accipienda ut minime priuet Epûs ab ordinaria iu risdictione quam habet sd ei accedat comulatiue argº. c. per hoc de hereticis lib. 6. l. fin C. de iurisdictioe omnium iudicum Ex qua interptacione dicifilis redit decisio tx in c. ad reprimê dum de offº. ordinarij dum pbat excomunicatus ab Epô qu amtumcumq ad Metropolitanus appellet ad ipsum excomu nicatores ce remittendus p absolutione et Contrarius tn pbatr ex d. c. pastoras d. c. benerabilibus que inª. docent Metropolitan. additum p uias appellationis posse ligatos aluis suffraganis absoluere id que ratione fundatr qr licet appellatr inter posita post excomues n operatr effectum suspensiuum d. c. ad re primendas operatr tn effectum deuolutiuum quo scilicet iu risdictio Epi excomunicatoris in câ appellationis ad metropolitanus deuolbitr ut tradit Abb in d. c. ad reprimendas nº 9. et in d. c. pastoras nº 2.

quebas

Ad. c. siquis a p prio Epo 11. q. 3.

Quare omissis uariis solutionibus quas ad hanc difficultates assignarunt gl. Joan Andr et reliqui in d c. ad reprimendam respondendum e presupponendo non omnes appellationes a sententia excois quantumcumque alias ex ca legitima et intra decenium sit interposita deuoluere Jurisdictionem ad superiores. nisi decenium illud computetur a tempore precepti cuius transgressio fuit ca eiusdem excois Ratio e quod cum tale preceptum lapso decennio transeat in autoritatem rei iudicatae respectu partis c. Romana § sin. iuncta gl. 1o in interlocutoria de appellationibus lib. 6. Sicut per appellationem post illud decenium interpositas nequit super tale grauamine deuolui iurisdictio ad superiores ita plane nec sententia excois exinde secuta deuoluitur Jurisdictio arg l. de qua re 74 ff de iudiciis Quo supposito dicendum e in specie d. c. ad reprimendas fuit appellatus ab iniusta sententia excois post decenium ut supponit Pontifex ibi sed cum ob id Metropolitanus ad quem fuit appellatus factus fuerit Judex incompetens super ca excois . . . itaque attento iure ordinario absoluere non poterat a tali censura et hic e uerus sensus d. c. ad reprimendam sm quem limitare debet decisio tex. in d. c. pro tuas et sic solui hec 4. argm.

Non obstat. 5. et ultimus arg. ad cuius explicationem sciendum e absolutiones ad cautelas concedendam ee petenti et asserenti excomunicationis sententiam nullam ee, ex qua cumque ca ut probat in specie tex in d. c. solet ubi Archidiaconus Ancarra. notabili 1. Dominicus n 12 Afflictis in constitutionibus neapolitanis Ro. 18 in fin. Couar. d. § 12 n 7. quod intellige dum modo dubium sit an excotio sit nulla nam si constaret nullam uel etiam uallidam non ee locus huic absolutioni ad cautelas sed simplici absolutione. seruato iuris ordine ut in c. cum contingat 13. de off. delegati. non tamen sufficit ut quis pettat absolutiones sed etiam opus e ut saltim semiplene probet ca nullitatis ob quam pretendit excoes nullas ut eradite docet Nau. in c. cum contingat remedio 7. n 1. de rescriptis et ante eum Archidi. in d. c. solet n. 1 Deinde sciendum e in hac absolutione necessariam ee requisitionem citationes partis cuius preiudicio et interesse agitur Excomunicatoris non citatio tamen demum necessaria erit quando principaliter in ea absolutione agatur de eius preiudicio ut in c. uenerabilibus in prin. de sententia excois lib 6. Vallet

etiam absolutio

etiam absolutio prestita sine ulla cautione partis uel excomunicatoris etiam eo casu quo citatio necessaria est arg. d. c. uenerabilibus § sane -

¶ Ex dictis constat absolutionem ad cautelam non esse concedendam nisi concurrentibus tribus Primo quod causa nullitatis censure in specie exprimatur nec refert quod nullitatis causa sit una ex duabus expressis in d. c. solet et in d. c. pertuas 40 puta quod excomunicatio dicitur nulla ex causa erroris intollerabilis uel ex eo quod lata fuit post appellationem legitimam siue quevis alia causa puta defectu iurisdictionis uel similis que nullam efficiat excomunicationis sententiam ex Couar d. § 12 nº 7. ¶ 2º requiritur quod qualis eisdem cause cognitio a iudice permittatur ut sic iudex ipse merito rationes habeat dubitandi de ualliditate censure dicti c. uenerabilibus § ~~sed~~ sed et si ex causa et § penult. ¶ 3. Requiritur quod hec absolutio petatur in casibus iure expressis et ratio est Nam cum hec absolutio fundetur in gratia ut supra diximus et ubi talis a regulis iuris comunis exorbitet aut dubie concedi nequit extra casus iure expressos l. quod uero l. ius singulare ff de legibus qui ad duos potissimum reducuntur ¶ Alter est quando agitur de ualiditate excomunicationis maioris d. c. pertuas ibi quam quam Apostolica sedes d. c. solet. Alter Iturus est quando agitur de ualliditate sus pensionis d. c. ~~[illegible]~~ uenerabili 52 de sententia excomunicationis ¶ His premissis ad argumentum Dr. in absolutione ad cautelam satisfactiones requiri siquidem per istas cautiones iuratorias satisfit quando contumacia seu offensa est dubia d. c. cum desideres . d. c. uenerabili d. c. solet ubi comunis et sic soluitur argumentum. et hec ~

Ad txm in c. Precipue. 3. in ordine iuncto. c. sicut 17. c excomunicatos 17. c cuz exmto 18.

c. Admensam 24 hac cā et questio.

Conclusio

Comunicans cum excoto maiore excomne incurreit minorem, quem non pot maior perci nisi precedenti canonica monicione. idem probat tx in c. ancbz de exceptio. c. constitucionem c. statutum de snā excois in 6. c. nuper. c. cum desideras c. qd indubijs extra eadem tt. de snā exis de iu Degio cōponat. l. 5. R. 33. et 34 # 9. p. 1. —

Sed pro ratio dubitandi Primo sic arg. comunicans cum excoto maiore excomne eamdem maiorem incurrit tx in c. 2 de clerico excomto ibi sinctiter se sciat excotus quo maiorem et non minorem excomes incurrit ex participacione —

2. sic Nam is qui in eadem e domo securam colloquitr cum excomto qui vita consuetudines habet et eidem comunicat et sic uxor filij, servi tota demiqz familia devita servicia et obsequia prestando patri familias excomto comunicat eidem sed hi omnes non incurrant excoes quo comunicans cum excomto non incurrit excomnes Maior: patet. Minor probatr ex c. inter 34. c cum volutē 54. de snā excois. c. qm multos ibi hoc qo igitr reng valem perter —

3 haeretici et gentiles non minus separati sunt ab eccla quam excomti iuxta illud Mathei c. 18 b sit tibi tamqz ethnicus et public. sed cum istis gentilibz possumus comunicare iuxta illud Pauli. 1. ad corin. c. 10. ibi siqs vocat vos infidelius ad cenam. Vo. et deniq pro eis orare ut orat eccla teste D. Tho. in 4 d. 18 q. 2 ar. 1 ad. 1. quo possumus participare cum excomtis —

4º sic quilibet sacerdos pot absoluere excomtus minore excomne ut probatr in c. nuper de sentā. excois sed ex comtum pro participaciones solus Papa absoluere pot. c. significauit. 18. de sentā. excis quo participans incurrit maiorem —

quebas

§ 8.º Ultimo licet regulariter dicat qd in excomunicat homine precedere debet monicio c. sacrilegia 24. q. 3. c. cum inter quo-
ticue de maioritat. & obid. c. consuluit. de offi.º delegati c. sacro. z.
tingit. 2. de sent.ª excois Trid. ss. 25. c. 3. de refor. tn haec
monicio n.e de substantia excois licet sit de iustit.ª & solemnitat.e
ordinis iudiciarij ut docet gl. fi.º cito p tm ibi in c. si epis j hac
q.ª & in c. i. de iudicijs & in c. cum sit Romana s. fin. de appella.
& probat tx ubi gl. fi.º iustas in c. Romana de sen.a excois lib. 6. qi
vallet excotio nulla precedente monicione.

Q. 6. & alijs n obstantibus vera e divisio hor
invicem & exclusio ex eis deducta quorum ratio dividendi e ideo parti-
cipantem cum excoto incurrere minorem excomunem qr fideles n vi-
tarent excotos si ex participacione n incurrerit aliquam penam & sic
contemnerent censura eclesiastica § item. in c. sicut nemo contemnat
j hac q.ª haec aut participacio fuit prohibita in distincte tem-
pore Apostolorum c. fin. j hac q. Deinde fuit permissa aliquibus
casibus nempe qn comunicatio ordinaretur ad salutem aie ipsius ex-
comti c. qm multos j hac. q. c. sicut c. de sen.a excois c. cum inter c. di-
lecti c. dilecto c. significavit. c. fin. de exceptiobus c. intelleximus de iudi-
cijs. c. excotnus el. i. s. credentes de haereticis l. 34. tt. 9. par. 1. Deni-
que hodie p extravagantes ad evitanda scandala Martini 5. editam in conc.º Consta-
ciensi solum tenemur vitare excomtos nominatim denunciatos & notorios cleri-
corum percussores sm veras literas eiusdem extravagantis quam refert An-
toninus 3. p. tt. 25. c. 2. quidixit se vidisse originale fideliter qz transcripsisse
e Martino 5. inicio concilij viva voce eandem extravagantem confirma-
te. quas literas sequitur Felin. & Decius n.º 4. Parisius n.º 13. in c. a nobis de ex-
ceptiobus idem Felin. in c. Rodulphus n.º 39 de rescriptis Caieta 2. 2. q. 12 ar.
ult.º Soto in 4. d. 1. q. 5. ar. 6. quitestatur usu esse receptam Didacus Perez
in l. 1. tt. 5. lib. 8. ordi pag. 177. col. 1. § Remanet g.º hodie ex d. extravaganti
n ee vitandum excomtum nisi publice et notorie denunciatus sit in eccla
tempore misse aut p tribunali iudicis coram multis aut si litere declaratorie
istius persona asignentur in loco publico p consuetudine regionis qd
dicimus (poner en la tablilla) que litere etiam vulgo dicuntur (ceda-
lones) teste Henriquez lib. 13. c. 5. n.º 1. Gutie. in questioni canonicis q. 1.
n.º 35.

n 35. ex quo interpretari debet dicta extrauagans ut ea abti ta n sit uitandus excotus etsi si notorie constet de excomunicatione qr per eas solum notorius clerici percussores tenemur uitare Quae exceptio firmat reg am in ɔrius lege namqd liqui de ad finem ff penu legata. docet Gutierez d.c.l. n 12 —
2o interptor d. extrauagantes ut quamuis aliquis sit excomtus n tenemur illum uitare ante denunciacionem ut docet Joanes Maior in 4. d. 10. q. 13. N. in man. c. 27. n 37. & post predictas denunciaciones participans cum excomto minorem excomunicacionem incurrit arg. tx in c. 2. de exceptiob c. sicut Apostoli in hac q. docet Couar. d. §. 12 n 7. Ex predicta declaracion inferre n posse defendi gls in d c. a nobis el. 1. de sent. ex cois dum ait qd stante statuto inferente penas excomis contra furantes. ille qui postea furtus comissit dicitr nominatim excotus cuius gle sent. ueram n e qr obid requiritr denunciacio ut sit certa persona quae excomniceter sd n dr certa ex eo qd furtum fecerit pro qua sent. faciunt N. eius dum extrauagantis ibi ɔ certas aliquam personas facit tx in l. 1. & 2. ff de liueris & posthumis, docet gl. N. nominatim in c. ius & plantare 8. excotis dep triuegiis quam secuntr dd ibi —
3o Declaratr d. extrauagans ut pcedat etsi in actibus iudicialibus in qq n tenemur uitare excotus ante denunciacionem ex roe aligata in pcedenti declaracione. ex qua uidebatr ee inferendum hodie n ee repellendum excotum n denunciatus a iudicio dum cesset ro participacionis de qua in d. c. 2. de exceptiob. & ideo in tribunalibus secularibus n repelli excotus denunciatus refert Couar. lib. 1. uariar c. 18 n 5. sd uerius e quod si opponatr exceptio debet excotus repelli a iudicio quamuis denunciatus n sit qr excotus n rellabatr in aliquo pro d. extrauagantem et qr licet cesset racio participacionis n cessat alia ro nempe repellendum ee ne ex malicia sua comodum reportet quas asignauit tx in c. intelleximus de iudiciis & ita sentire uidetr Felinus ibi ad fines Parisius n 59 in c. exceptionis de exceptiob & in terminis tribunalius secularius docuit Menesius in l. 1. n 56

Quesos

Ad. c. praecipue 11 q. 3.

C. diuinis et facti ignorantia sd ex superiori doctrina consequitur qd ex participa. cum excoto post denunciaciones n̄ incurrit participans mortale sd tm ueniale prout docuit D. Tho. in addicionibus ad 3. p. q. 23. ar. 1. Ioan. And. in c. sacris. col. ante penultimam de iis qui a ui ubi Panor. nº 9. dicit comunes Sot. in 4. d. 22 q. 1. ar. 4. col. 5 Naua. in man. c. 27. nº 28 Couar. d. c. alma mater. 1. p. § 3. nº 7.

quedos

Ad c. Magna pietas Dei de penitencia d. 1.

a D. Ioa. Pavesa

anno 1605.

Hic textus non est integraliter D. Augustini ut habet epigraphe. Nam principium usque ad vers. nondum et vers. votum positus in fine sunt Casiodori. Caetera quae sunt in medio sunt D. Augustini ut habet Magister in 4. senten tiarum d. 17. in princ. ea tamen simul coniuncta videns Gracianus in gl. in ordinaria sup. psalmum 31. coniuntim non cibato autore retullit in c. fin. § sinque 17. q. 1. ea quae falso tribuens Beato Aug. to ... Errauit etiam Gracianus adducens hoc testimonium pro quaestionis propositae in prima parte negativa quam nullum patrum firmasse docet Conc. Trid. ss. 14 c. 5 et nostrae distinctionis canones disuntiens testatur Valencia tomo 4 disputat 7. q. 9 puncto 2 col. 26. Huius enim textus originale loquitur de peccati remissione a Deo Davidi concessa et sic necessario intelligi debet secundum ritus et sanciones legis veteris in qua sola contritione sine proposito confitendi remittebatur peccatum in c. Lacrime secundum eum originale in c. sacrificium in c. dixi ... hac d. sic enim fuerunt remissa peccata Magdalenae Luca c. 7. Publicano Luca 18. Apostolo Petro peccatum de quo in c. Petrus hac d. dicunt peccatore intra se illud Issaiae appellatum in c. pondus 14. 50 d. recogitabo tibi omnes annos meos in amaritudine animae meae. quaestio ut proposita est a Gracian. stante lege gratiae in qua ex praecepto divino requiritur confessio in conc. Trid. s. et numquam ad reconciliationem sufficit contritio sine voto sacramenti in c. ubi qui 26 q. 6 in conc. Trid. ss. 14 c. 4. quam ob rationem non principisset Gracia, agens in d § si quis de illo qui ore promissionem non aduxisset hoc secundum in quantum est supremo de voluntate mentali ut dx in vers. nondum

Nota tamen ex hoc textu secundum D. verum intellectus voluntatem pro facto reputari ubi potestas faciendi non datur quod

probatr autoritat hx in c. sanctus 86. § nam cum de consecrat d. 4 in c. aro &c. el 2 de tria ex eis in d. c. hi qui in conc Trid ss. 13. c 7. vs qd sine cessitat in l. 3 in prin ff ad silanianum l. libertus, is in prin ff de operis libertor doctrine gl in c. tu ta tis §§ velle 86 d. Sancti Bernardi epistola 77. & colligitr ex D Paulo 2 ad Corinth. 8 § Sicut voluntas pronta é sm id qd habet accepta é n sm id qd n habet ubi Teodoret ait nō quamtitatem sd mentis qualitatem respicit Deus

Ratione Primo qr qn voluntas perfecta é defectus implementi é simpliciter in voluntarius et inculpabilis l. pater servirinas 100 ff de cōdiciōb & demonstratiō &c quam rōes ante oculos habens D Greg. Papa ait exteriora cum nra Deo quamtumlibet sufficiunt cor namq; non substanciam pensat. 2 nullus in uitus pot amittere meritum substanciale in c. presbiteros § qui ait 50 d. in c sacris de ijs quae vi amitteret ait si deffiiente opere priori p extra impedimentum defficeret aliqua bonas voluntati ut recte consideraret Vazquez 1. q. 2 disputatiō 66 c 2 nº 9 qª illa voluntas reputatr facto et in aliquo cōfirmate leprosor historia relata in c quarti mini 34 § 3 versio j hac. d. retento in aliquo intellectu Gratiani

Ex qua observatione primum intepretor tecum in d § nam cum ibi obtinens a penitente et sic (et in c illud 66 in c. aliemus 67 50 d. a laico absolucionem dr a deo inpetrasse sanctitatem huius rei unum exemplum refert Cesarius lib. 3. c 2 aliud Rosarium Busti tomo 1. sermoe 33. p. 1 litera. R. ut dicamus factum in non ptate absolucionis cum ea procedit a clavibus in conc Trid. ss. 14 c 6 & sic a laico obtenta habet ptutem ex opere operantis n ū ex opere operato tamq sacramentalis ut docet Nau. in c. ptm Dei nº 3. j hac. d. Sd qr habens animum confitendi contriciones quam habebit signo exteriori demonstravit quae ut cōnciliat hominem Deo priusq sacram. actu suscipiatr in conc Trid. ss. 14 c 4 signo exteriori manifestata conciliat

cita ex d. c. hi qui in d. c. anod. Vn. loquens de ave hic in d
§. nam cum dixit non dixit inpetrauit gratias qui illa fecit ad
quisita contritione sed inpetrauit sanctitates quae uox signifi
cat munimen et defensiones in l. 3 ff de rer. diuisione notat Ma
crobius lib. 3. saturnalium c. 3. quam tenuit eccla defuncto data ec
clesiastica sepultura suffragiis praestant uiuentes laudata pietate
defuncti

2° cum Med. 1.2 q. 2 ar. 4 interpretor quod de
S.to Martino canit eccla O beata anima quam etsi gladius persecutoris non abstulit
martirii tamen palmam non amisit et Martirio eum coronatos primitiua dicta di
cebat non tam eos qui in martirio ipso decedebant sed etiam eos qui tormentorum se
uicias constantias superassent licet nondum mortem occubuissent qui quam
tum in sua uoluntate fuit martirium sustinuerant obseruat Pamelius
in notis ad Beatus Cipriani epistolas 11. et ad Tertullianum lib. ad mar
tires n. 1. Baro. tomo 2 anno Xpi 253 et 54. et in notis ad martirologium 2 Ja
nuarii littera, b. sic eum Ioa. euangel. uocatur martir A policrate ephesior Epo apud
Eusebium lib. 3 histor. eccle c. 25 qui in dolium olei feruentis inmissus consumasset semel, ut p tuo
martirium nisi aliter de eo statuisset diuinum consilium obseruat Baro. tomo 2 anno Xpi 101 c 10. ne tamen aliquis
diuiat D. Tho. 2. 2. q. 124. ar. 4 firmantes ad hoc ut quis dicatur martir requiri ut morte fidem testificetur
obseruo non deficientes in martirio habere in eccla pro martire
ex ingenti desiderio uotum enim ut dixi pro opere reputatur
in caelo licet non nisi decedentes in martirio habere glorias
accidentalem laureolam et insigne martiris docet Med.
5 et colligi ex D. Tho. in 4 sententiarum d. 49 q. 5 ar. 3 questi
uncula 2.

Ex eodem etiam notabili deduco Primo
rationes ad hem in c. debitum 4. ubi quamuis de baptismo u
bi decedens cum baptismo flaminis non tamen iustificatur sed et conti
nuo ad glorias peruenit licet eum, auratum baptismi appe
rit ianuas Regni celestis in Conc. Carthaginensi 4 c. 1. Flo
rentino in decreto Eugenii Papae Trid. ss. 6 c. 14 et ss. 14
c. 8 ita etiam ingens desiderium cuius illud pro opere reputatur Vn.
dixit Conc. Trid ss. 6 c. 4 post euangelium promulgatum
neminem transferri a statu peccati in statum gratiae sine

labacro regenerationis aut eius voto nec tn̄ ... habetur in c. cathecuminum 37 in c. n̄ dubito 149 v.s sicut aut de consecra.e d. 4 ubi dicitur omnia cathecuminum sine baptismo in Dignus celorum puenire n̄ posse disting... quis decessit cum baptismo flaminis tn̄ et hinc n̄ statim habet gloriam sd transit per ignem purgatorij ex D. Tho. 3. p. q. 68 ar. 2 ad 2 Soto in 4. d. 5. q. unica ar. 2 et lib. 2 de natura et gra c. 12 col. penult. qr cum talis baptismus tn̄ habeat virtutem ex opere operantis succedit verbum Pauli 1 ad Corinth. c. 3 quale cumq. opus sit ignis probabit hinc procedente cum baptismo flaminis offerunt preces et sacrificia in c. 2 de presbitero n̄ baptizato in Conc. Bracharensi 1. c. 35. et in hoc casu loquitur tex in d. v.s sicut aut. Aut quis decessit n̄ tn̄ cum baptismo flaminis sd etiam cum exteriori declaratione voluntatis et hinc transvolat in celum in d. c. dubitas in quo ut ... Durandus in 4. d. 5 q. 2 ar. 9 ut Deus nō con... baptismo flaminis sd ad declarandum baptizandi affectus dixit ego me baptizo ex ingenti q affectione signo exteriori manifestata meretur celum qui dicente xpo de habente perfectam ... charitatem Joa. 14 qui diligit me diligetur a patre meo et ego diligam eum et manifestabo ei meipsum

2. Eadem rōes adtem in c. ut quid 47 de consecrat. d. 2 ubi preceptum xpi datum Joanis 6. nisi manducaveritis &c. relatus in c. 1. 44 de consecra.e d. 2 intelligitur de spirituali manducatione quae fit per fidem qd etiam tradunt D. Aug. tra. 26 sup. Joa. et lib. 3. de doctrina christiana c 16 et lib. 1 5 Julianum et in sermone ad infantes et in c. n̄ hoc corpus 45 c. dupliciter 49 de consecr.e d. 2 parvuli enim n̄ tenentur suscipere sacram̄ in re in conc. Trid. ss. 21. c 4 can 4 si aut precepto divino tenerentur ecclesia eos ad id obligaret saltim in articulo mortis sd n̄ obligat q n̄ ē medium simpliciter necessarium ad salutem obligantur aut parvuli suscipere sacram̄ eucharistiae voto saltim implicito quod ē in susceptione baptismi ut

docet Inno.

docet Innoc Papa in epist. a patres concilij Milevitani
cuius ver. refert Maldonatus sup. Math. c. 6 nº 353 pro
bat D. Tho 3. p. q. 73 ar. 3. sicut enim preceptus baptismi da
tum per illa verba nisi quis renatus fuerit etc. in c. 3. in prin. de bap
tismo adimpletur uoto in conc. Trid. ss. 6 c. 4 ita preceptus eucha
ristiae datum p illa verba nisi manducaueritis. etc. adimpletur
uoto implicito quod est in susceptione baptismi quae ut dr. hic uotum ex
opere reputatur. et si tunc in quitas quomodo in baptismo par
uulorum est uotus est eucharistia respondeo triplicitur. ca. Pri
mo sm inclinaciones omnis enim res inclinatur in suas consumatio
nes et perfectiones ut in naturalem finem sed quae eucharistia est fi
nis omnium sacramentorum quae unio cum Xpo capta in baptismo
perficitur in susceptione eucharistiae c. in xpo 86 de consecratione
d. 2 ideo qui iustificatur in baptismo dicimus appetere eucharistias sicut medium appe
tit fines, inchoacio perfectiones quam rationem insinuat Valent. tomo 4 dispu
tatione 6 puncto 1. col. 2 § 2 ex iure suscepto sicut enim contrahens matrimonium
per eo sacramento adquirit ius ad copulam debet necessario habere uotum saltem impli
citum ad ipsas in c. fin. de condit. apposit. itaque baptizatus cum eo sacramento adquirat ius percipiendi
eucharistias suo tempore dr habere uotum implicitus
ad ipsas ut recte observauit Suarez tomo 3. disput. 40
sectio 2 col. 4
3. ut medius ad conseruationes sicut
enim omnes qui nascuntur carnaliter appetunt cibum necessarium
ad nutrimentus et conseruationes corporum ita etiam qui in Xpo
renascuntur per baptismus appetunt cibum renatorum suo lo
co et tempore percipiendus ut recte considerant Valencia s.
Belarminus lib. 1. de sacramento eucharistiae c. 7.
3 deducco cum Nauarro in s. in leuitico
notabili 9 nº 5 rationes ad extrauagantes unigenitus uers. adiicientes de
poenitentijs et remis. inter communes qua dr. indulgencias anni
quinquagesimi lucrare eos qui post iter arreptus legitime im
peditur uel morte preveniti in uia uel in urbe ante uisitationes
ecclesiarum confecti decesserint quia eorum uoluntas signo manife
stata habetur perinde ac opus consumatum ut hic dictum

D Parexa

id — extra cum tri casus legitime impeditus nisi ~~id hi~~ isdem bulla exprimatur non lucratur indulgencijs uti observant D. Tho quodlibeto 2 ar. 16 Palud. in 4 d. 20 q. 4 Felin in sermone de indulgencijs col. 8. ratio est quia tenor concessionis exigens implementum ne a suis forma discedamus attendi debet ut recte observat Cordoua lib. 5. q. 23 condicione 2 et quia cum concessio sit condicionalis ante condicionis implementum nihil operatur

castigar — leg. *solvere* diem ff de verborum signific. Unde Julius Papa 3. quodam speciali diplomate cuius meminit Nau. d. n° 5. concessit Monialibus facultates lucrandi indulgencias Jobelei intra septa monasterij etiam si alias tenerentur ecclesias visitare. Et si tunc dicas quare suffiit uotum sacramenti ad remissiones peccatorum tantum et non ad lucrandam indulgencias quae tantum tendit ad minuendam penalitates omissa distinctione Joanis Maioris in 4. distinctione 20 q. 2 propositione 2 Respondeo cum Xuarez tomo 4. disputatione 52 sectione 5. n° 2 negando asumtum quia in indulgencijs ut in sacramentis solam uoluntates non adquiritur effectus qui est ex opere operato de condigno sed datur aliqua remissio proporcionata operi operantis Inde quod iudico suspectam oppionem Nauarrei tit. de oracione miscelanea 53 n° 2 firmantis indulgenciam Jobelei uere penitentibus et confessis concessam lucrare decedentes cum condicione ante diem destinatum confessioni cum tali deficiat confessio et sic condicio sine qua non

4. exinde cum Xuarez tomo 4. disputatione 17. section 3. n° 3. deduco minus recte locutum Joanem a Medina asserentes in C de penitentia tit. 2. q. 2 in specie nostri tantum homines manere aliquo modo impecatis quamdiu non absoluitur nam cum obtineat remissiones peccatorum non potest dici manere inpeccatis l duobus ff de liberali causa. Nec obstat remanere reatum pene temporalis Nam etiam remanet iustificato per confessiones Poteram etiam tantum explicare hec in c. 1. §. tamta j distinctione 6 Quam disputacionem hic manumitto contentus anotare conclusiones nostras procedere etiam in malis operibus

in c. si propter

in c. si propterea 29 et seq. 1 hac dist.e in c. nec solo 12 et seq. 32 q. 5 et probatur ratione quia peccatum perficitur solo consensu in c. 2. 6a d. in c. fin. de simonia et sic affectu in d. c. nec solo cuius opera tamen sunt exteriora signa demonstrantia voluntates ut ait Chrissostomus homi.a 26 sup. Matthe. facit tex in c. si quis episcopus de haereticis sed his obstat dixisse D. Augustinus lib. 13 de trinitate c. 5 mala voluntate vel sola quisque miser efficitur sed miserior potestate qua malae voluntatis desiderius impletur quo testimonio motus Scotus quodlibeto 18 ar. 3 existimavit actum exteriorem aliquid addere bonitatis aut malitiae actioni interiori Respondeo tamen id dixisse Sanctus Aug. quia semper aut fere semper evenit ut voluntas ipsa operi conjuncta intensior fiat in quo casu negari non potest augeri malitiam non quia addatur opus exterius interiori sed occasione operis praesentis crescit affectus et magis perseuerat voluntas et exardescit ut est videre in actibus delectabilibus tradunt Medina d. ar. 4. Vazquez s c. 3. Suma Rosellana lib. 2 tt. 4. c. 1. Quo intensu accipio glas. finales in c. periculose et in c. sicut 1 hac d. dum do[ce]t gravius peccatum esse quod deducitur ad actum exteriorem quam commissum sola voluntate exornat Tiraq. de poenis tempe randis casu 40 n. 3. et 4

In gl. pro° diviserit Priora verba ipsius usque ad versiculum dicunt quo delenda sunt ut habetur in censura glos. iuris canonici in eadem gl. pro° et nota co lligere in iustifica.e Impii desiderari in functiones gratiae praec rientis motum liberi arbitrii in Deum per fidem et detesta tiones peccati et remissionis peccatorum nanulla explicabo in c. convertimini 1 hac d. In gl. pro° praemunia hac gla ponit casus in quo voluntas pro opere reputatur exornant Arc chid. in c. qui bona 17 q. 1. Medina s' ubi solvitur tex

D. Paces ja

Ad tx in c siquis nondi camrapere hac dist.

Hæc constituio in decretis antiquis tribuitur Iustinia no n̄ q̄r eius sit, ē cm antiquior cum sit in l. 2 tt.º 15. lib. 2. Codi cis Theodosiani sed q̄r ē a Graciano ex Iustiniani C sumpta in Romano ante ~~Iustinia~~ Ioviano recte uti observat Ant. Aug. lib. 1. de emendatio.ne Graciani dialogo 4. n.º 10 quem q̄r nonulli appellant Iovinianus ut refert Baronius tomo 4 anno Xpi 364 in prin.º incipit Iovinianus in inscriptione ~~tx~~ in l. 5. C de Episcopis & clericis in c. 3. 36 q. 2 ē ait la ta hæc constituio olimpiade 85 anni x.ª Conuius & Volfan gum 364 uirius x.º Omum frius & Baronius 363. calendis Marcii n̄ n̄ Graciano Augusto tercio & Mero baude consulibus ut dr̄ in d l. 5. cum eos magistratibus constinguit post annos quatuordecim ab ouitu Ioviani sed Ioviano cum Baronio filio bagiente in cunis gerente consulatu ut testatur Baronius s anno 363 observans in utroq. codice falso dici hanc sancio nem latam Amtio~~chie~~ chie nam ante Ianuarius dictiani Io uinianus ~~reuerterat~~ Amtiochia ipsisq. Ianuari calendis Anice adierat consulatus quinidens sub Imperio Iulliani Apostatæ in prouos uiros ~~in gr~~ Virgenes Deo cosecratas ui ul persuasione sibi co'nubio iunisse ~~nisi~~ misit ad ~~H~~ Secundum Preturides generales edictus quo iubebat ut qui sacras Virgines ul ad nuptias o'bendas pellicere conaretur ul lasciuo quodam obtutu aspiceret maxime omnibus si per vim rapere tentaret capitis supplicio multaretur refert So zomenus lib. 6 c. 3. ~~hius~~ cuius edicti partes in suis codicibus pri mo Theodosius postea Iustinianus et ~~his~~ in ~~decret~~ decrito Gracianus interuerunt, to hi extraneæ sm̄ Greg. de Valen cio tomo 4 disputa.º 7. q. 4 puncto 2 col. 25 q̄r ut observat

Ant.

Ant. Aug. d. lib. 1 dialogo 18 aliena sunt leges a materia de pœnita quod consideraris Jbo Carno, tenetis in 1q pª suidenti in qua antiquitus summa cura meas materias collegi nullam legem inferi Gracia tn hanc leges et octo seq. inducit ad probandum ut sit gl. mia per locum Asimili solam cor dis contriciones sine exteriori confessio et satisfacione suffice re ad remissiones peccatorum verumtamen n̄ declarat quo modo procedat hoc argumentum asimili sed dici pot cum Nau. t.3 nº 1 sic procedere sicut se habet pœna et suplicium ad malas volun tates et demeritus sic se habet premium ad bonas volunta tes et meritus ff. ruff. c. sciendum 8. q. 1. At per hanc le gem et 8. sequentes penas et suplicium debere soli male voluntati et eius malicia ergo et premium debere soli bonita ti voluntatis et sic cordis contricioni Adue tn tn aut nihil ex quantum cocludit quia per has leges n̄ punitur sola voluntas in mē te retenta sed voluntas declara actu exteriori silicet atenta cione et conatu Vnde hæ leges posunt pro cotraria parte sic induci per has leges n̄ punite sola voluntas delinquē di nisi sit comittata aliquo actu exteriori ergo nec per so lam contriciones sine exteriori confessio codonantur e pm

Zaus Villa Gud tractatu de ex tensione legum titulo de extensione legis pænalis, in materia conatus in preludis nº 7. et conclusione 5. nº 4 in pœnis spiritua lib, in currendis racione criminum solet se iungi pœna que imponite a canone ab ea que in ponite a iudice nam pœnam spiritualem in positas a canone numquam quis incurrit pro cona tu in c. perpetuo de electione lib. 6 do cet in excomunicaione. Hugolinus in tracta tu deuensuris tabula. 1. c 9. §. 13. in irregu laritate. Sairius lib. 6 tesauro conscienciæ

D Parusa

Ad. c. siquis n̄ dicam rapere

nofalta.

= in irregularitate Suarius lib. 6 tesauri conscientiae c. 2 n̄ 30. Sanus ū si pena spiritualis sit a iudice imposita in qua re ego cum Xuarez tomo 5. disputa. 4 section 3. n̄ 4 et disputa. 40. seccion 3. n̄ 13. credo sp. canonis attendendas nam si hic postulet actum in coactum exeo seu attentatus ex eo incurrit censura et in dubite irregularitas qui indubitatus e regula posse p quocumq actu exteriori in coacto imponere censuras et incurrere irregularitates sed id in canone n̄ sit expressus ad incurrendas censuras seu irregularit. requirere factus. et n̄ sufficit conatus ut ex resolbunt Couar. in clem. si furiosus in initio 2 partis n̄ 5. Ab. dedatis et pmissis n̄ 8. noto n̄ 13. Vn̄ s puniante sabrosus censuras pmulgauit Sixtus 5. bulla. 4. calendas nouembris anno 1584

3. cum Menoch. 5 n̄ 9 distingo casus qui delictus atentatus n̄ fuit perfectus mutatio voluntatis ipsius mot attatū ut siqs cogitauit aliquem ueneno necare ex q animi intencione emit uenenum qd penit. dubius postea abiicit cepit fabricare monetas id penit. imagines n̄ impressit. et qi delictus n̄ fuit pfectum sibi impedimento ut uidere e in eo qui monetas excusit sed ante quas imaginem inprimeret coactus re superiori cognita fugam arripere. Nam i casu penit. quis a pena liberatur. l. papinians. 8. §. meminisse ff de in officio testam. l. q falsam. 19 ff ad l. Corn. de falsis cum consiuerata perfectio n̄ uideatur deliquisse in l. quaritur 4 ad Turpi ianus qd intelligendum c

cum Bald.

cum Ba ind. l. 5. opposic. 4 casu quo ex prin. delicti nemo
ledire nam ... deserite Seruis est cum legum intentio sit in
mo specie nec in iniuria proximo irrogere ut docet Menoch.
§ nº 5. 2.º casu ponitur qr quantum in se fuit delic
tum perpetrauit ut resoluit Ripa ttu de peste tt. de
remedis ad conseruandam ubertates nº 75 qq p libatis
collige ex hec mo in delictis puniri conatus etsi non
sit secutus effectus que conclusio probatur autoritate hc
in c quisquis 9 cum dubiis sequ. i l. 1. §. 3. l. diuus ff ad leges
Cornelias de sicariis l. 2. tt. 31. part. 7. ratio

Primo qr ille qui enixe procurauit de
linquere quantum in se fuit delictum perpetrauit in c. qui uiderit
13. 32 q. 5. in c. sicut 30 q baud. facit hc in c. nulli 19 d. qu
am rones insinuat Ant. Gomezius tomo 3. c 3. nº 30

2 hominum consilia non exitum rerum
legibus uindicante l. aut facta 16 §. euentus ff de penis At si
non puniretur conatus uindicaretur exitus non consilium ut dixit
Cicero in oracione pro Milone illustratus per Alexandrum c
ab Alexan. lib. 2 dierum genialium c. 16. quo quarazione
in exodi c. 21 cum uulgata retinebis hanc literam qui
percusserit hominem uolens occidere morte moriatur iquam
iniuste tentarunt mutare Tiraq. de penis temperandis
cá 38 nº 3 Villa Gut d. consilu. 5. nº 16

3. ut retrahantur homines a tam detestando crimine pp quas rones substinetur in l. seu genio seu bonorum
uinculo clausula excludens subcessores committentes delictum bonorum
confiscacione dignum pre ambula ora cōmisionis ut utilitur in pra
xi resoluunt Ant. Gomezius in l. 40 Tauri nº 91 Tellus fernandez
in l. 27 Tauri nº 28 et plura cumulans Asthenco in l. 11. gl. 2.
tº 9 lib. 5. noua recopilacionis probatur etiam argo. da dextra amaio
ritate rationis, si in attentas raptum cuiuscumque Virginis
ut perfectum ponitur ut ex l. unica in prin. vs in uniti fuerant
in ipsa rapina et 5 penas C de raptu Virginis deduxit Meno
chius § a nº 33 a fortiori id erit obseruandum in moniali h.

D. Pace Ja

Ad tx. si quis n. dicâ ragire

Quae côclusio licet in scolis verissima sit in praxi tn n. servari qr consuetudine obtentus é ut n. puniatur conatus nisi sequatr affectus docent in locis s. citatis Tiraq. d. 1. Gomesij c. 3. n.° 3. pbat in atrocioribus Farinacius in praxi lib. 1. q. 17. n.° 49 et q. 37. n.° 130. ego tn ad levers Julio claro lib. 5. s. practica criminalis q. 92 n.° 2 distingo aut lex ul statutum punit conatus seu affectus et tunc cognita voluntate a. verbis legis n. é recedendum l. prospexit in fine ff qui et a qq. id aut lex facere solet in criminibus atrocissimis pbat in conspirante c. principes tx in d. c. quisqs l. 2. tt. 31 par. 7. Asatino tx in c. 2. de homicidio lib. 6. lei 2 tt. 13. lib. 8 ordinam. Directorio l. familiari 7. ff de extraordinariis criminibus tentante veneno parricidium l. 1. in fine ff ad l. Ponpeiam congerit triginta et quatuor casus Menoch. s. qq timore conatus. Decianus s. lib. 5 c. 83. n.° 4 aut lex n. puolit expresse conatus et tunc conatus n. punitr. solet tn in praxi in delictis atrocissimis Judex imponere aliqn delicti pœnam ordinariam aliqn extraordinariam quam rem et si in iudicijs arbitrium renlinquat Julius Clarus d. n.° 2 ego tn n. relinquo sd cum Villa Gut conclusione s. n.° 1. distingo Aut lex pugnit attentationem ordinaria pœna delicti et tunc verbis legis stándum é Aut n. punit pœna ordinaria et tunc attentacio mitiori pœna coercenda é lei 1. s. 2. ff de extra ordinarijs criminibus c sollicitatores s. hac d.e quod servare praxim in crimine nefando [illegible] Julius Clarus lib. 5. [illegible] s. sodomia n.° 8. et recte qr qd delictum attentate habeatr pro côsumato n. é proprietates sd secundum ficciones ut resolvit Tiraq. s. c. 32. n.° 2 é etiam advertendum cum Gramatico cons.° 36 n.° 19 Julio claro d. q. 92 n.° 3. dispositiones legum punientium conatus n. secuto effectu intelligendas qn deventum é ad actum pximum delicti nisi alitr lege expressus sit ut ts in l. 1. ff ad l. Ponpeiam in l. 12 tt.° 8. part. 7 sic absoluitr tx.

Ad tx. in c. cogitais

Ad tx in cap. cogitacionis in hac. 1ª. distincione de penitencia

Hic tx sumptus ex l. cogitaciones 18 ff de penis cuius q. tnã pbatr l. 1. § 1. ff de furtis et sna Graciani in c. cogitacio 20 ĩ hac d. intelligentis hunc txm de pena imposita a l. positiua et recte

Primo qr hominis potestas n extenditr ad actum omni no internũ et mentalem in c. erubescant 32 d. in c. tua nos 34 de simonia e in cuta. nisi uilis actin tibi lis et ideo directe n habet potestatem iudicandi nisi res uisibiles ac sensibilis in c. consuluisti 2. q. 5 et colligr ex Paulo 1. ad Corin 4 nolite ante tempus iudicare quousq ueniat qui luminet abs cõdita tenebrarũ et manifestabit csilia cordium quam rões insinuat S. Tho. 1. 2. q. 91 ar. 4.

2 Pro racione deficiente nulla pót in poni pena in c. fin. 32 q. 5 m in c. multi 18 2. q. 1. in c. inde simonia facit tx in c. nolite 22. 11 q. 3. sd to nulla datr pbacio qr cogitacio p solam cfesionem pot pbari ut ex Baldo observat Mascardus conclusio 309 nº 10 et de lin quens a iudice de cogitacio interrogatus qr illegitime n tenetr turpitudinem [illegible] suam manifestare ut resoluit Villa [illegible] tt. de extensiona legum et de extensione legis penalis in materia conatus cclusione. 1. nº 2 qº nulla pót ei in poni penam quam roẽs tradit Villalpus in d. tt. tt. de extensionis legis penalis in fingentis penam ordinariam §. 10 nº 24 et nº 64

3. pena in ponitr a lege positiua in satisfactionem pximi et ad tollendum scandalum a Re publica sd ex actu interno et mentali nec leditr pximus nec scandalicatr certa merito qº talia actui nulla exterior pena in ponitr quam roẽs tradunt Decianus in tt criminali lib

D. Paressa   Ad c. cogitationis de poeni. d. 1.

n° 9 c. 28 n° 2 Menoch. de arbitrarijs casu 360 n° 5.

Ex reg.^a tn. n.ri dec. dixit Hugoli tit. de simonia tabula 2 c. 2 in prin. n° 3 in c. fin. de simonia simoniacum mentalem n. teneri ad restitutionem falso tn.

Primo q.r restitutio n. iniungitur tamq. pena q.r si ut talis iniungeretur n. posset iniungi usurario mentali in c. consuluit de usuris nec ab ea liberaret innopia in c. cum tu de usuris cum in penis trita reg.a sit qui n. habet in aere luat in corpore sed iniungitur tamq. satisfactio lesionis iustitie comutative et reductio ad equilibrium procedens ex similitudine ut docet S. Tho. 2. 2 q. 62 ar. 1.

2 q.r simonia mentalis n. e quid manens in cogitatione sed deductum ad exteriores actus dationis q.d q.r nulla conventione interveniente procedit ex animo seu affectione culpabili ad differentiam simonie conventionalis dicitur simonia mentalis ut docet Nau. in d. c. fin. et in man. c. 23 n° 103 ex qua prava affectione Vri. oritur quantumcumq. interveniat datio ut factum in venio usuram mentalem in d. c. consuluit irregularitates mentales in conc. Basiliensi ss. 14 in bulla ... missa a Pio 4 anno Xpi 1561 docent Cordo, lib. 5 q. 43 dubio 2 Sairus lib. 6 tesauri conscientie c. 2. n° 20 si q.o p.m n. remansit in finibus et terminis cogitationis sed prodiit in actum externum e in iuris dectio eccla ut j. observabo § Ex qq. de duces n. obligare eccla simoniacum mentales ad restitutionem a nullam q. ei in foro exteriori iniungere penas n. fuit ex defectu potestatis sed voluntatis qua dicit ratione id noluerit eccla limitata reg.a p.m de reg. iuris lib. 6 difficilimus e. et omissis ijs que vulgo circumferuntur ego credo cclam duplici ratione motam, Prima quia obligatio restitutionis descendit ex lesione iustitie comutative ut s. dixi at in simonia mentali n. e lesa iustitia comutativa cum servata sit natura precius emptionis et venditionis respectu saltim habito ad ipsos contrahentes ex quo voluntarie alter rem extrinsecam tradit Alter dat precium. Sto sup. materia in habitu ... meritorij

(margin) vendendum te

merito q.o voluntarie datum n. venit restituendum in l. 1. §. si Tutori ff de acquir. poss.e quod vero cessat vix in usura mentali qr. numus datur voluntarie sed in instantes necessitates excusantes appellato in c. de pp. instantes necessitates excusantes apparato in c. de vitores diuid. ideo acceptus venit restituendus ex precepto iustie comutativa dequo in l. iure natura 206 ff dedimus sis reg.s iuris ¶ Z quia in simo nia mentali acceptus postcollationes ordinis resignatio nes beneficij nullo pacto precedente poterat iustere cipi p. labore ut p. elemosina iam pauperi collata i deo eclesia concepit conceptum et cogitatio.s internam n. cognoscens factus in equicarem p.s accipiens c. Sto te misericordes dereg. iuris in decretalibus n. p.premit delictus in c. final de presumptionibus et sic in d. c. finali n. obligat simoniacus mentalem ad restitutione I li ut ipse mortale p.m co'mittat inspecta ueritate a b ipso deo qui ut d.r in d. c. erubescant securitate ordinis e' quod vero cessat in usurario mentali qr. cum in mutuo n. sit labor pecunia qr. n. alia roe colligr data rone precedentis mutui et sic accipiens obligatr ad restitutiones ut o bligatr simoniacus mentalis in c. qui studet 1 q. 1 ex indicio cog nito peccato ut docet Nau. d. c. 23 n.o 102

Z exinde Dueñas i n.o 1. deduxit ro'es ad hc in l. fugitivus. 225 ff de v. sig. ubi ex sola cogitat n. dr quis adulter, ibi, licet sit adulter quoad Deum et forum interius in c. nec solo 12 et seq. 32 q. 5 Non e' tn quoad forum exterius ut puniatr

3. Deducit Nau. to n.o 1. legem diuinam fuisse necessariam pp. prauas cogitationes prout cum ait Anacletus Papa in c. si o'ia 7. 6 q. 1 si o'ia in hoc secu lo iudicata e'ent, locum diuina iudicia n. haberet inde et o'e i ne a lege positiua cogitationi penas impositas afirmare de voluntate declarata actu exteriori et atentatione de licti intelligo tcm in c. nulli 19. d. cum Suarez d. n.o 2 De

quia dumtaxat declarata actu externo velle intelligere ... tem in l. quisquis ... cogitaverit C ad l. Julias maiestatis de locis sacris Decianus n.º 4 Menoch. 27 et tem in l. ... nuda saltim cogitacione Menoch. ... n.º 68 Farinacius tomo 1. lib. 1. tt. 4 q. 28. n.º 3.

Z deduco resolucionem illius questionis an censura ferri possit pro ... mere internis in qua partes affirmativas tenent Glosa ... et in clem. 1 § verum ... eo ipso de hereticis Adrianus in 4. q. 2 de confessione et quodlibeto 8 Cordub. lib 4 q. 13 Med. in c depenitentia ... de oracione q. de potestate eccl. respectu actuum cordis probatur facit ... in canone 17 Concilij Grangensis ... stimulo suae cogitacionis impulsus anathema sit per ... rellato in c sig ... 8. 30 d. in conc. Tolet. 1. in confessione fidei ... siquis dixerit vel crediderit Xpus innascibilem ... anathema sit. Negativam veriorem iudico cum Gaiet.º 2. 2. q. 11 ar. 3 et in manuali c. 23. n.º 38 et c. 27. n.º 56 qui licet potestas excomunicandi descendat a iure divino ipsa tamen excomunicatio est de lege positiva ut resolvunt Aragonius 2. 2 q. 10 ar. 9 col 4 Hugoli. de censuris tabula. 1. c. 2. n.º 2. non ligat actum omnino internos et mentales. Ideo hereticus mentales non est ligatus bulla cene Dni excomunicante hereticos absolucione summo Pontifici reservata ac proinde absolui posse a quocumque sacerdote, qui peccatis mortalibus non reservatis absolvere potest ut resolvunt Toletus in explicacione bulle s. 1. conclusione 1. Sairus lib. 3. thesauri conscientie c. 4. n.º 21. Et non obstat Conc. Grangense nam loquitur de existimacione interiori cui est coniunctus contemptus exterior notante ... eo canone ut ibi observat nota Gregoriana heretici Eustachiani qui suo errore inducti contempnentes ieiunia eccl. Alio faciebant quo in casu cum racione operis externi ecclesia habeat iurisdictionem in actus internos pot ... in c. dolentes de celebracione missarum censuras proferre in clem. 1. § qui ... de statu monachorum in clem 1. § verum de hereticis notat Gaiet. in summa ... excomunicatio c. 3. Minus obstat Conc. Toletan. nam in eo

Vn. crediderit significat voluntatem ostensas in foro vide ut in c. excomunicamus el 1. § credentes et in c. excomunicamus el 2. §. si qui aut de hereticis in generali con. Consi[li]enti § 45 Vo aut crediderit iungitur a Con. Ideo Vo di[xi]xerit ut significetur illud anathema n solum in mori[bus] docendo illam doctrinam sed etiam factis vel ritibus quocumque modo illam operando Vnde illud corolarium deduco cum Nau. in man c 27. n 56 neminem pp solam voluntatem p cauendi clericum iurandi rem sacram rapiendi monialem comittendi simoniam ce excotum

3. deduco in illa questione an irregularitas incurratur ex actu interno et mentali quam disputaui in suma 50 d tenendam partem negatiuam in c. 1. § n pot 15 q. 6 qr irregularitas e impedimentum inductum a lege canonica que n ligat actum omnino internum et mentales docent ubi s Xuarez disput. 40 sectio 3. n 6. Sairius lib. 6 c. 2 n 7.

Lege tn diuina cogitationis penam quis meretur ut ex Graciano in d c. cogitatio deduxit Naua. n 11. pbat hr in c. nec solo 12 et seq 32 q. 5 qr ut dr 1 Regum 2. Deo preparante cogitationes facit hr in c. humana aures 11. en ordem 22 q. 5 sicut em actus voluntarius bonus habet roem meriti eo qd eius principium e bona voluntas a qua pedit in c. magna. 5. s hac dist. ita etiam actus voluntarius malus habet roem demeriti ex praua voluntate quam equiparationem insinuat hr in c. sicui 3. i hac d. et sequitur Rainerius in suma tt. de peccato c. 7. presentim qr actus exterior n addit maliciam actum interium nisi afectus voluntatis pp ipsum opus cui iungitur intentio fiat ut resoluunt Med. 1. 2. q. 20 ar. 4. Vazquez 1. 2 disput. 62 a. 3 Hinc deduco.

Primo habito respectu ad L. diuinam ex sola volunt. interna quam dici homicidam in c. num quid 26 in c. homicid. 28 i hac d. furem in c. pena 2. i

A

statuiteram in d. c. nec solo in d. c. sicut qui sola voluntate transgrediuntur precepta Dei, quod ne fiat ait Isaiæ. 1. auferte malum cogitationum vestrarum ab oculis meis —

2 recte diffinisse pctm D. Aug. lib. 22 c. Faustum c. 27 ut sit dictum, factum, aut concupitum contra legem Dei Nam qui animo affectus concupiscit contra legem Dei peccat in c. nam concupiscentias de consecratione, ad cuius explicationem adverte cum Menochio de arbitrarijs casu 368 a nº 2 distinguo aut cogitatio sumittur pro peccato in mente representato cui homo non consentit et tunc cogitatio non est pctm mortale nec veniale quod etiam firmant Cordova lib. q. 23. dubio. 9. opinione 5. Gabriel in canone missæ lectione 78. et colligitur ex conc. Trid. ss. 5. de peccato originali cum similibus et probatur ratione quia ut docet Aristoteles laudatus a Bazquez disputatione 106 c. nº 11. prima cogitatio de gloriis negocio quod est primo motus fert non est in mea potestate sed [illegible] est ab extrinseco quatenus ab extrinseco ad eas determinamur aut cogitatio sumitur pro concepta cui hominis voluntas leviter consentit et tunc est peccatum veniale quod etiam firmat Gruiet in summa tit. de delectatione et probatur ratione quia ut docet Vazquez disputatione 107 c. 4 nº 12 cum pctm mortale dissolvat amicitias et gratiam Dei et constituat hominem dignum æterno supplicio credendum non est ita facile in huiusmodi culpam incidere ut quacumque imperfecta consideratione efficiatur reus tanti supplicij, aut cogitatio consideratur casu quo voluntas hominis plene aut perfecte assentitur et tunc est pctm mortale in d. c. sicut qui assentitur concupiscentiæ in pctm mortale inclinanti est pctm mortale in c. non solum 15. 32 q. 7. in d. c. nec solo colligitur ex conc. Trid. et Jacobi c. 1. concupiscentia dum conceperit parit pctm docet Navar. in man. preludio 8. Azorius lib. 4 institutionum c. 30 colu. 3. —

3. Contra Martinum de magistris

quem

quem refert Cord. lib. 1 q. 23 dubio 2 Vedemocus D. Tho 1.2 q. 74 ar. 8. delectationes morosas quam tum cumq sit sine intentione opere exequendi illud qd delectat ee pm mortale e enim delectatio de malo q ximi pm odij et aliqn pm inuidia sm diuersos respec tus delectatio de re uenerea pm luxuriae quod sna pbatur autoritate tx in c. penult. vs po decrosius 49 d. in d.c. n solum ratione qui culpam mortales greatam et acceptas habet peccat mortaliter in c. nec solo 12 in c. qui uiderit 13. 32 q. 5 sed in delectatio morosa de peccato mortali de lectatur quis in malo ut malum e qr rem malas et culpas mortalem greatas et acceptas habet q peccat mortaliter docet ubi s Vazquez disputat 109 c. 3. in prim Açorius c. 6. col. 2 et colligitur ex Job 31. qui postqs dixerat pepigit fe dus cum oculis meis ut n cogitarem de virgine. subdit quam enim partes habeat Deus in me desuper et haereditatem omnipotens de excelsis nam eum locum explicans D. Greg. Papa lib. 21 moralium c. 3. ait mentes nequaquam cogitatio inmunda inquinat cum pulsat sed cum hac sibi per delec tationes subiugat quatuor tri debent concurrere de hoe ut delectatio moro. a sit pm mortale Primum ut hic de quo sumitur delectatio sit culpa mortale in 2 s Naua in man. c. 16 n 10 cum Gaietano; 2 delectatio s. 2 n 4 m e affirmo delectationes inter singes constante maximo eli ex tra ipsius actus n ee pm. mortale motus ex c. 3. anade luego

[illegible]

Ad c. perfecta pœnitencia De pœnitencia, d. 1.

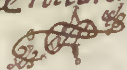

Hic tx ut habet epigraphe e sumptus ex D. Chrisostomo homia de penit. falso in locum citauit Graciani extat tri in sermo de penita tomo. 5. folio 792 —

Pro cuius explicacione obseruo penitencias in abstrato consideratas a patribus diuidi in penitencias que virtus e et penitas que sacram e. Quatenus virtus e et diuidit a Beato Aug. lib. de medicina penite c. 2 tomo 9 in pœnitencias ante baptismus et penitencias mortalium et penitencias uenialium habet tres acciones in c. tres sunt & hac d. qui ut doct. S. Tho 3. p. q. 90 ar. 4 triplex in mutacio e a penitente intenta. Prima per regeneraciones in nouas uitas et hec pertinet ad penitas ante baptismus in adultis requisitas. 2. e per reformaciones vite preterite iam corrupte et hec pertinet ad peniteniam mortalius post baptismus. 3. in perfectiores operaciones vite et hec pertinet ad penitam uenialius que remittuntur per aliquem feruentem actum charitatis ad quam uenialius peniteniam oculos conijciens recipio difiniciones penite traditas in d c. tres sunt s e etc. Quatenus u penita e sacramentus tribus particionibus diuiditur a comuni. Prima particio sumitur ab essencia quia duabus partibus constat materia silicet et forma ide, actibus penitentis et absolucione sacerdotis in conc. Flor. in instructione Armenorum in conc. Trid. ss 6 c. 14 et ss. 14. c. 3. Inde hoc sacram. uocauit confessiones in c. ad abolendas de heret. firmat Velarmi lib. 1. de penita c. 15 ad fines qui confesio sacramentalis habet pro materia actus penitentis pro forma absolucionis sacerdotis —

Poenitentia   Ad c

2ª partitio sumitur a ritu. Alia enim est poenitentia privata et Alia publica in c. fin. huius d.ti in Conc. Trid. ss. 14 c. 5. post medium. privata est sacramentalis in c. penult. huius dist. quae Deo fieri dr in d. c. fin non simpliciter sed ministro confessore ut habetur in sinodo 2. Cavilonensi sub Leo. 3. c 31 ex qua Theodorus Cantuariensis canone in suum transtulit poenitentiale Vnde Gracianus accepit Publica quae pro peccatis publicis ad satisfaciendum et tolendum scandalum fiebat in c. apud 69. 11 q. 3. in c. fin. 26 q. 6 in c. A cab 27. de poenit. d. 3. ex ratione tx in c. penult. 45 d. in c. 1 de poenitentijs et remissionibus. quae Duas fuit divisa. Vna enim solemnis, idem, quae inponebatur servata solemnitate tx in cap. poeniten. 63. in c. 64 cano. 64 d. 50 d. in Conc. Toleto apud Saverium classe 2 sectio 1. fol. 23. Alia vero non solemnis quae fiebat sine dicta solemnitate ante Absidam in c. fin. 26 q. 6 id est ante bestibulus [illegible] qd servatur in Michaelem Imperatorem refert Nicephorus Gregoras lib. 3. —

3 partitio sumitur a materia quae comprehendit tres partes s. Contritionem, confessionem et satisfactionem ex snia Chrisostomi lo et in c. perfecta 8 de poenit. d. 3. probatur a Tertuliano lib. de poenit. a c. 2 Cipriano in sermone de lapsis Augustino super illud psalmi 140 qui sanat contritos corde et in lib. de poenit. qui est homilia 50 noviarum difinita de fide in concilio Floren. sub Eugenio 4 in [illegible] super unione Armenorum, in Conc. Trid. ss. 14. c 3. et can. 4. probant summi pontifices Leo. 1. in c. multiplex 45 [illegible] hac d. Pius 5. in cathecismo 2. p. c. [illegible] 5. § 21 et quia eas negant nostrae tempestatis heretici uti refert Belar. d. lib. 1. c 18 Valencia tomo 4. disputa. 7. q. 7 punct. 2 Probatur ratione —

Primo quemadmodum enim tria sunt instrumenta peccandi, cor, lingua, manus, peccamus enim corde verbo, et opere ut notat S. Aug. apud Belarm. lib. 1 de amisione gratiae c. 1. col. 2 et 3. ita est ut [illegible] bene in c. 1. de reg. iuris in decretalibus, res per causas quas nascitur dissolvatur. tria sint velut

instrumenta

instrumenta pœnitenciæ in præsenti numerata quibus ut dicitur ad Romanos sexto ... sexto ...

sicut exhibuimus corpora mea servire immundiciæ et iniquitati ad iniquitatem. ita nunc exibeamus membra mea servire justiciæ in santificacionem quam voces tradunt d. Chrisostomus in originali huius tx Pius. 5. d. 8. 21 Vincencius lib. 9 speculi historialis c. 39

Z eadem eas cum differencias inter iudices ministros iusticiæ uindicatiuæ et patrem filios iudicem constituit Cicero in oracione pro ligario ad iudices inquit sic agi solet si fecit, si cogitauit, falsi testes dictus crimen ad parentem aut erravit temere fecit ad clemenciam tuas confugio dilicti ueniam petto ut ignoscas oro. Sed in sacramento pœnitentiæ peccator recurrit ad Deum tamquam ad patrem dicens illud Isaiæ 63 tu domine pater noster et Redemptor noster merito quia sumpto exemplo a filio prodigo lucæ 15, primus ad se reuertatur a ista statu detestetur eius. deinde confiteatur dicens pater peccaui in cælum et coram te. postremo subiciat se pœnæ ueniam postulans dicens iam non sum dignus uocari filius tuus fac me sicut unum ex mercenarijs tuis expendit Sanctus Basilius in sermone de pœnitentia.

B. sacramentum pœnitenciæ ut colligitur ex D. Aug. in c. pœnitentia 4 § d. 3. et epistola. 108 ad Seleucianum Basilio 5, est detestacio ac punicio peccati ut est o ffensio magestatis diuinæ ordinata et uoluntarie tendens ad peccatum tollendum et amiciciam cum Deo tamquam cupater recipiendam. pœnitens quod incipiet a dolore reatum sibi horrens quod fecit, cruciatus a se exigens comodo cum recuperare amicitias recuperat qui non doluerit amissas. Deinde ut subiciat se sponte

D. Paresa   Ad 3 per[illegible] pœnit.ae sepœnit.a d.

Ad arbitrium dei qui leprosus ē. tenens memoria abdeo dic
tum Esaiae 66 ad quem respiciam nisi ad pauperculum et co
tritus spiritu et trementem sermones meos et qr deus
per ministros suos nobiscum agit oportet ut qui peca
uit illi homini se sponte subiiciat qui dei locum tenet
id uero fieri nequit nisi et culpas suas per confessionem
aperiat et cruciatus a se exigat ne iudex iratus potius
affligat. quas rōes sentit Pius 5. d. 8. 21. —

4 exempla sanctorum declarant mentem
sacrae scripturae autore D. Aug. lib. de mendacio c. 15 tomo 4
et nobis proponunt imitanda dicente Paulo ad Philipenses 3.
imitatores mei estote sicut ego Xpi sed exempla laudatis in scrip
tura et posteris ad exemplum relictis deducco per sem pe
nitentiam contritione confessione et satisfactione constare nam dauid
positus in penitentiae exemplum in c. totam 24 q. dist. 3 in
epistola 2 Calixti Papae. i. sic egit penitentiam in c. ille Rex 25
in c. illud 26 q. d. 3 et Clarius lib. 2 Regum c. 24 de
scribens scriptura penitentiam Dauid ob elationem quam
habuit in numeratione populi ait percussit autem cor dauid

Ecce contritionem et dixit ad Dnum peccaui ualde in
hoc facto ~~ante~~ ecce confessionem sed precor dne postquam
obtulit sacrificium ecce satisfactionem et Jonae 3. ubi des
cribitur penitentia Niniuitarum laudata in c. mensuram 22 d. 1.
in Conc. Trid. ss. 14. c. 4. in haec uerba conuertatur uir a uia sua
mala, ecce, contritionem: et clament ad Dnum in fortitu
dine. ecce confessionem, et homines et iumenta ni gustent quid
quam &c. ecce satisfactionem. de qua penitentia agens Ba
silius Seleuciensis oratione in Jonam ait uere penitentia sortim
diuiciae lugens anima lacrimantes oculi discessio a malitia impie
tatis fuga carnis contritio animi compressio in iustitia [illegible]
et Lucae 18 ubi describitur penitentia publicani laudata in c. in
penitentia 58 q. hac d. a Greg.o Nazianzeno oratione 39 qui
in sa.ta lumina qui in signum contritionis non audebat oculos ad celum
leuare et pro confitebatur dicens Deus propitius esto mihi peccatori et
deniq pectus suum percutiebat quod pertinet ad satisfactionem ubi

obseruat Balsa

observat Belarminus d. lib. 1 c. 19 colu. 5. q. illae sunt materi alitr partes penit.ae qq rationibq acquiesco omissa quam assi militudine Medicor. curantium infirmos propriis actibq quar citatione ad notabile tradit s. Tho. 3. p. q. 84 ar. 1. et critica quam tradit Valent. tomo 4. disput. 7. q. 2 puncto 1. col. 8.

Et si tamen dicas primo quare conc. Floren. in doctri.a de sacram.tis conc. Trid. ss. 14 c. 3. uocant hos actus quasi materias: et sic uidentr indicare quamdam improprietatem seu similitudinem ut cum dicimus paulus qua si castrense in l. fin. C. de in offitioso testam.to quasi u sus fructus in l. 2 § 1. ff. de usu fructu earum rerum. A liqui respondent dictionem quasi, non semper minuere proprietatem rei sed ueritatem denotari in l. stante 6 ff. solu to matrim. in c. parrochianos iuncta gl. de decimis Jo anis 1. gloriam quasi unigeniti a patre ubi Maldonatus observat si ait inter ad quid q.o conc.m addiderunt uo cem quasi respondeo q. penit.ae materia e diversae naturae ab aliis materiis sacramentor. Nam in aliis sacram.tis materia e elementum uisibile extrinsecum apositum, e enim in baptismo aqua in confirmatione chrisma in ordine et extrema unctione oleum in hoc u. sunt actus humani non extrinsecus apositi sed a subiecto sacramenti dimanantes ut docent Sot. in 4 d. 17. q. 1 ar. 2 col. 4 Osius in confessione fidei c. 45 et eo lligi ex Pio 5. § 8. 12 et in hoc assimilatur penit.a ma trimonij sacram.to in quo verba seu signa qq consentiunt ex primuntur sunt inuicem materia et forma docent Sanchez lib. 2. de matri.o disputa. 5. n.o 3. Enriquez lib. 11 c. 2 § 5 et q. in aliis sacram.tis requiritur contactus ma teriae ad formam ut in baptismo non fiet uerum sacram.tum nisi ablutio sit moraliter coniuncta verbor. plationi et absolutio intendit dare quamuis multis ante diebq fece rit confessio quem his esset manere moraliter p.ns ad

necessario ut docet Henriq. lib. 4 c. 10 § 3 idq. repenitur in matrim.o quod contrahitur per procuratores et legitimus in c honorantur 32 q. 2 in c fin. de procuratoribus lib. 6 et fit i sacram.a ut post alios resolvit Sanchez d. lib. 2 disput. 11 n.o 27 qui in eo non requiritur materia presentia fisica sed sufficit moralis quia materia i res animata et sic conservatur ut fœtus in utero separatus a generante

fœtus.

Et si tradicas 2.° quare si hæ sunt partes sacram.ti pœnit.æ non fit earum mencio in diffinitione in c. 1. et 3. de d. 3. Respondeo ibi potius contricionis quam pœnit.æ diffiniciones tradit cum intentio illorum canonum sit probare rem.m peccati veniam, de reg. iuris lib. 6 ut constat ex contextura. Quamvis cum in ea dist.e adducit testimonia relata in c. pœnit.a 6 in c. ille 9. de d. 3. eisq. tribuitur nomen pœnit.æ tamquam principiis ipsius ut docet Belarm. d. lib. 1 c. 20 diffiniciones enim pœnit.æ tradit Nau. in man. c. 22 n.o 11 ut sit sacramentus sibi subditus peccata actualia confitentem cum iusto dolore et proposito satisfaciendi prolatis legitime verbis absolvit. ¶ 2.° Respondeo ibi diffinitur pœnit.a quatenus est virtus non vero quatenus est sacramentus —

Si etiam 3. quæras quomodo D. Thom. s. s. § 19 [illegible] [illegible]auit peccata materialiter ad sacram. pœnit.æ pertinere: Respondeo quatenus sunt materia remota et quatenus pœnitens intendit ea delere sunt enim peccata materia pœnit.æ fugienda et delenda eo modo quod delectatio illicita appellatur materia castitatis a Suarez tomo 4. disput. 1. sect.e 1. n.o 2 et miseria proximi dicitur materia misericordiæ ab Henriq. lib. 4. c. 20 § 1. Sicut enim in naturalibus est triplex materia scilicet materia ex qua aliquid fit ut ligna et lapides sunt materia domus et materia circa quas aliquid versatur ut argentum est materia artis argentariæ et materia in qua recipitur forma ut subiectum albedinis potest dici materia illius ita etiam in sacram.to pœnit.æ est triplex materia materia scilicet ex qua sacram. constat et hæc constat ex actibus pœnitentis materia circa

quam et hac dx ut enim ignis materias dicimus cē ligna quæ vi ignis ꝯsumuntur ita peccata quæ pœnitª delentur uirtute huius sacramenti materia uocari possunt, materia in qua recipitur forma et hæc ē pœnitens docet S. Tho. opusculo 22 c. 4 Abulensis sup Mattheum c 16 q. 46 Ex qua obseruatione deduco solutionem illius argūi quod uulgo difficilimus indicatur in sacramentis materias quā tum cumque remota sanctificatur ut in baptismo aqua, in eucharistia panis, et uinum, sd peccata in pœnitª nō sctificantur gº nō sunt eius materias obseruans in sacramentis sanctificari materia exqua et sic in pœnitª sanctificantur actus hic enumerati quia sunt materia ex qua nō uero sanctificari materiam cª quam nō enim in sacramto baptismi sanctificatur pcm originale qd ē materia circa quam et 2 deduco qd licet in materia ex qua differant pœnitª ꝟtus et sacramentum nam in pœnitª ut ꝟtus nō ē ꝯfessio nec satisfacio iniuncta in c. ~~nam~~ Petrus in c lacrima ꝯª peccatum originale ē hac dº ~~Nam~~ Conueniunt tn in materia cª quas utrinque in penitentia materia sunt peccata ut docet Xuarez tomo 4 dispº. 1. sectioe 1. nº 5

Ex diuisiōe tn nra deduco primo ꝯ conc. Trid. ss. 14 c. 3 ꝯº simul falso Lutherus et alios ut refert Berl. in d. lib 1. c 18 ~~asser~~ asseruisse pœnitª partes cē incussos conscientia terrores et fides nam in conc Trid ss. 6 c. 6 in terra quæ ad iustificationes pparant post excitationem diuina grā ponitur fides ~~tim~~ ut qualitas sine quam statim q mentione facta terrorum inter eos et pœnitª ꝯstituit actus spei et charitatis quæ pparationes quæ in ipso ~~aut~~ actu ꝯtricionis uere in cludunt ideo ~~in~~ contritio dr habere rº locum inter actus pœnitª in conc Trid. sº. 14 c. 4 Preterea qr terrores in corde supernos cē possunt exemplum in Sathana et angelis eius ut dr Iacobi 2. ~~tre~~ credunt et contremiscunt

Paressa   Ad c. perfecta penit. d. 1

2. cum sit in 4. d. 17. q. 1 c. 2. col. 3 n. velle Durandum in 4. d. 16 q. 1 asseruisse solam confessionem esse partem materialem sacram.ti contritiones aut esse dispositiones et satisfactiones fructus penit.ae argumenta eius praecipue sit quaelibet ut sacramenti pars seu materia debet esse sensibilis in c. detrahet 54 1. q. 1 in c. sacrificium 32 § item alibi de consecratio. d. 2 in conc. Florent. in instructio. Armenorum docet S. Tho. 3. p. q. 60 ar. 4 Contricio aut non est sensibilis et visibilis in c. scindite 33. § hac d. ergo non est materia sacramenti —

2.o qui sacram. penit.ae non exigit necessario satisfactiones in re sed in voto duntaxat ut resolvit Medi. in C. de penit.a titu. 3 q. ult. et ad 1.m arg. respondeo contritiones consideratas ut est actio interna non esse partem sacram.ti esse tamen ut per signa manifestatio sicut in matrimonio consensus internus non explicatus per aliquod signum exterius sensibile ab ipsis contrahentibus non facit sacram. in c. penult. de sponsalibus in c. liceat de sponsa duorum in conc. Florent. in decreto sup. unione Armenia docet Sanchez de matrimonio tomo 1 lib. 2 disput. 30 n.o 3. et si tunc dicas sepe accidere ut contritio non alio signo quam ipsa peccatorum confessione probatur ac proinde tunc non distinguii contritionem quatenus est pars sacrament.i sensibilis a confessionem. et sic dicas solum tunc esse partes sacram.ti penit.ae confessionem et satisfactiones. Respondeo quod sicut in l. si ius familias 18. ff ad l. falcidias unus actus addicionis producit diversos effectus nam excludit patres ab occupando bona iure peculii creat hereditates quam in instantanti extinguit et facit heredes ita etiam in nostro casu unum et idem prae[ter] duo signa sensibilia continet nam detegit contritiones et confessionem explicat nam siquis fateatur furtum, adulterium, homicidium seiactando et gloriando confessiones facit sed non habet contritiones —

Ad 2 respondeo cum Soto d. [...]

colª sin ñ valere cõsequentia sine satisfacione pot ee legi
timus sacram. gº satisfactio ñ ẽ pars qz licet res subsistere
nequeat sine parte essenciali bene subsistit sine parte integra
li ut subsistit homo sine brachio. At satisfactio ñ ẽ pars
essencialis sd materialis et integralis ut extat resolutum gº
sine ea dicitr sacramentum nonnullum sd mutilum in c. 126
q. 7. Et si instes, satisfacio dr a Baptista fructus pænitª Ma
thei 3 gº ñ ẽ pars integralis pænitª Respondeo cum Belarmino
d. lib. 1. c. 17 ibi Baptistam ñ de pænitª sacramtº fuisse locutum
sd de pænitª virtute quæ ñ cõponitr ex partibus cum sit habitus
quidam simplex cõstans ex actu interno cõtricionis externis scilicet
cõfessione et satisfacione quos exigebat Baptista prædicans
baptismum pænitª in remissiones peccatorum

3 deduco male dixisse scotum in 4 d
14 et d. 16 q. 1. et ibi Hocam Almaim Maiores et Gabri
elem q. 2. ar. 1. sacram pænitª simpliciter et absolute lo
quendo supponere pro sola absolucione qui mouentr eo argto esse
uale cuiuslibet sacram causat gratiam in d sitem alibi sd in sa
cramto pænitª sola absolucio sacerdotis significat et causat gratiam ergo
ipsa absolucione ẽ sacramentum pænitª et pro ea supponit.
Nam verius ẽ hoc sacram supponere pro agregato ex actibus pæ
nitentis et absolucione sacerdotis in conc. Trid. ss. 6 c. 14 docet
Ferrara 4º contra gentes c. 72. et in locis citatis sotus ar. 2 Belar
minus c. 5 probant in 4 dist. 14 Durand q. 3 Marsilius q. 10 ar
1. firmantes sacrament. pænitª ñ ee unicam actiones habit
enim hoc sacram. formam iudicii in quo cõfessarius ẽ iudex, reus
accusator sui, probacio ipsius cõfessio prædictæ iudex sm allegata et pbo
ta. partis cõfessione in c. Nti Dei 51 in c. quem pænitet
88 d. 1 hac d. in conc. Trid. ss. 14 c. 6 et sic pronuntiat snãm
ex reg. 1ª in c. nõ sinquenquam 2. q. 1. gº ut iudicium nõ
supponit pro sola snã sd pro agregato in c. forus. de verbor
signif. ita hoc sacram supponit pro dicto agregato ergo
sacram. hoc ñ ẽ res naturalis sd artificialis supo
nit pro materia ñ simpliciter sd connotando ut tali subiaceat

forma sicut baptismus supponit pro ablutione constando ut fiat sub tali forma ut docet Sotus d. q. 1 ar. 1. col. 6. ut autem respondeatur ad argumentum Scoti observo aliquam rem esse partem alterius triplici modo aut enim est pars subiectiva ut homo et equus respectu animalis de quo animal praedicatur aut est pars potentialis ut intellectus et voluntas dicuntur partes potentiales animae. Aut est pars integralis ut usus fructus, dicitur pars dominij a glossa in l. 4 ff. de usu fructu recepta ab Alexandro in l. qui usum fructum n.º 2 ff. de verborum obligationibus Maximus in repetitione § nihil commune n.º 45. hae autem partes non sunt partes subiectivae seu praedicamentales causantes gratiam ut causat absolutio nec potentiales non enim simul actio operatur per potentias ita sacramentum operatur per has partes sed materiales seu integrales ex quibus immediate forma integratur hoc sacramentum docet Bart. Ledes. in summario de poenitentia sacramento c. de partibus difficultate 1. non enim hi actus sunt partes sacramenti priusquam detur absolutio ea autem data efficiuntur partes sacramenti quatenus fiunt informati agente docet Sotus d. ar. 1. col. 10.

4 deducimus male Andream a Vega lib. 13. super concilium Trid. c. 16 asseruisse praeter partes hic numeratas esse partes integrales sacramenti poenitentiae cessationes a peccatis cum ab ea incipiendo sit poenitentia ut dicitur in conc. Trid. ss. 6 c. 14 quare ut recte considerat Suarez tomo 4 disput. 18 sectione 3 n.º 10 si illa cessatio merum negationem vel privationem dicat non est pars quia non est actus poenitentis nec aliquid reale quod componat sacramentum si autem sumatur quatenus est actus non distinguitur a proposito iterum non peccandi et ita continetur sub contritione conc. autem ut etiam perfecte explicaret contritionem quam statim nominat ait ea quae continetur non modo cessationes a peccatis et eorum detestationes —

5 deducimus cum Suarez d. sectione 3. n.º 8 male ... hac solutione asseruisse Petrum de Osma absolutionem non

non est

n. ce dandam pi post satisfactiones imputata... mopus ea tacione forma debet cadere super materia que cidi n. semper verum e ut patet in iudicio humano in quo pena satisfactoria sumitur dicto post sentas et sic cassu quo imponitur satisfactio ut vindicta attenta rationi n. pot. sacerdos obligare penitentem ad implendam satisfactiones priusque illum absoluat docet Suarez tomo 4 disputatione 38 sectione 7. n.o 7. que satisfactio n. e. proprie debita donec sit remissa culpa ut recte expendit Suarez d. n.o 8 in hoc ait sacramento ut inde teris legis gratia quia hec in c. detrahitur et in c. multi 1. q. 1. sunt res et species rerum enim nomine sunt actus externi penitentis et absoluentis sicut in sacramento matrimonii nomine rerum sunt actus externi contientium uti observat Barth. ledes in summario de sacramentis in genere difficulte 3. in hoc enim sacramento penitens per ea que facit et dicit ostendit cor suum a peccato recessisse similiter sacerdos per ea que agit et dicit significat opus Dei remittentis peccata D. Tho 3. p. q. 84 ar. 1. et si instes fieri pot ut quis solum confiteatur peccata species omissa et sacerdos absoluens tm proferat species Respondeo cum Saicio lib. 1 de sacramentis c. 3. ar. 7. ad 1.m Suarez ~~lib. de sacr~~ tomo 3. disputatione 2 sectione 1. col.a 3. penitentis species quatenus determinantur per alia species sacerdotis ce res et materiam sacramenti cum n. considerentur ut species sunt, sed ut sunt actus penitentis —

Et sicut in sacramentis e aliquid quod e sacramentum tm et aliquid quod i res et sacramentum et aliquid e res tm in c. cum Marthe in fine principii de celebratione missarum ita e in penitentia; nomen enim sacramenti supponit primarie ut perficitur per formam res aut et sacramentum e penitentia interior peccatoris, res aut tm ex gratia ut recte aduertit Sotus d. ar. 1 col. 10. et sic soluitur hec —

Parusa

Ad tx in c. non sufficit

De pœnit. d. 1.

Hic tx in epigraphe tribuitur divo Aug. ex qua eius verba dictat Magister in 4 sententiarum d. 16 ad finem et licet in loco dubius sit extat tamen in lib. de penitentia medicina c. 5 tomo 9. ex quo loco verba huius tx suferunt Beda super 1ª ad Chorinth. c. 12 Policarpus lib. 6 c. 20. Ultimus autem verba huius tx in nullo originali extare nota Romana non agnovit c.

Est autem summe notandus tx nostr. contra Martinus Luterus qui uti referunt Sotus in 4 d. 14 q. 1 ar. 5. Rossensis contra Luterum ar. 7 firmabat optimam penitentiam esse novas vitas falsso etsi tamen inspiciamus significationes vocabuli ca enim est idem quod res in resipiscentia qua quis cruciatus redit in mentem et emendationes vite in c. penit. 41 d. 3 observat Jansenius super concordias c. 13 Benjamin tomo 1 armonie evangelica folio 80 Pamelius ad Tertulianus lib. 2 contra Marciones nº 165 unde penitentiam appellavit penas sponte sumptas Ciprianus sermone 5 de lapsis crucifixiones interioris hominis D. Aug. lib. 4 de trinitate quae quia incipit a peccatorum dolore seu contritione quam tx hic de ea utilissimus et necessarius est dicere pro cuius perfecta explicatione observo.

Primo cum decano lovaniensi art. 4 col. 2 Valencia tomo 4 disputa. 7 q. 8 puncto 1. Quatuor modis posse quem dolere de peccatis. Primo ut dolor sit de peccato non ut est peccatum et offensa Dei sed tamen ut pena reatus induxit aut aliud aufferet incomodum ut infamias et egritudines ita quidem ut neque actu nec etiam virtute eiusmodi dolor suscipiatur ca ipsius Dei offensa quod accididit quando quis dolet de peccato ut nisi penas vel aliud malum sentiret non doleret exemplum in illis de quibus dicitur psalmo 13.

contritio

contricio et infelicitas in uijs eorum Esaiae 65 pro contricione spiritus ullulabitis hic aut dolor malus e quia in eo ut ait S. Aug. sermo 7. de tempore confessio e no emendacio, accusatur anima insanabilis pronunciatur offensa non tollitur. c enim dolor ortus ex perverso amore proprio pro quo quis incolumitatem suam plus existimat seu plus diligit apreciatiue ut dicitur quam Deus expresso etiam timore quo magis quis horret pena malum quam culpam et offensam Dei cum dolore post vendicionem primo geniturae habuit Esau ideo de eo dicitur in c. 12 ad Hebreos non inuenit penitentiae locum et si cum lachrimis quaesiuisset eam secundum D. Tho. 3. p. q. 86 ar. 1. ad 1.m

2.o ut dolor sit de peccato tum propter penas aut malum aliud tum simul actu vel virtute propterea quod sit offensa Dei sed si ut in dolore tamen finem precipuum et ultimum sibi proponat incolumitatem a penis vel alias ... preter Deum hic aut dolor malus e ut colligitur ex D. Tho. 2. 2. q. 19. ar. 4. quia in eo ut utar verbis D. Aug. lib. 3. contra duas epistolas Pelagianorum c. 4. terrena cupiditas virtus pro carnalis operacio ... enim ut observat Valencia 3 q. 2 puncto 3. col. 5. ex filancia qua quis incolumitatem suam plus apreciatiue diligit quam Deum et ex perverso timore quo quis magis horret malum pena quam culpae et quam offensam Dei merito ergo D. Aug. apud Suarez tomo 4 disputat. 5. sectio 1. n 3. vocat hunc dolorem inutilem sine spe veniae et fictam penitentiam.

3.o ut dolor sit de peccato propter penas aut malum et simul actu vel virtute propterea quod e offensa Dei cum si licet amoveri aliquis ad dolendum incolumitate a penis sibi proposita sed nec ut fine nec ut condicione sine quam non sed ut simplici quodam motiuo quod tamen medium in fines sit ordinatum relaturus deinde ad Deum atque etiam hauiturus dolorem ca quoque ipsius Dei licet pene inferni non aliaquim imminerent postquam de re tota cogitauerint ut docet Valencia d. puncto 3 col. 6 et dicto punct. 1. col. 3. hic aut dolor atricio

Paceja

uocatr a Conc Trid. ss. 14 c. 4 ad quas cum Valentia d. col. 3. u uoco dolores illus

disputa[e] 4 sectio 1. n. 1 Ioan. ferdinandus in thesauro sacrae scripturae c. 163 metaphora ex eo quod conterere (a quo contritio descendit) significat rem aliquam duram in intissimas partes aliquo agente forciori comminuere et quasi in pulverem redigere Job 29 conterebant molas iniqui et de dentibus eius auferebant quidam sic Moises vitulum eius ut dr Exodi 32 combussit et contriuit usque ad pulverem cum cor hominis peccato ut dr Ezechielis 36 lapideum idem induratum ~~ad paen~~ ac parte penit[e] ut dr in c. scindite corda etc. et fiat ut dr in psalmo 21 sicut cera liquescens ut in eo ponatur signaculum petitum ab sposo canticorum 8 merito appellatur contritio in conc trid. cordis tritura a D. Aug super psalmo 74 comparatur Jheremiae 23 malleo conterenti petras et si rationes metaphorae pettas observo peccatores teneri offerre pro peccato cor in sacrificium in c. sacrificium 3. haec d. at de sacrificij natura est ut hostiae in frusta sectio fiat ut observat Dibera lib 4 de templo c. 1 et satis ostendit cuta in sacrificio missae debet peccator cordis scissuras sentire reas facere spem habens in psalmo 146 ubi de deo dr sanat contritos corde et alligat contritiones eorum idem uulnera et scissuras more chirurgici ut ibi explicant Teodoretus et Genebrardus —

Observo 2 contritiones dupliciter consideravi quatenus est actus virtutis et quatenus est pars sacramenti quatenus est virtus sumitur pro quodam actu perfecta et sufficiente ad remissiones peccati in ratione dispositionis ad iust

reali

veali subsceptione sacramenti inc. ambobus el 2. de sena
exicois in conc Trid d. c. 4 vsi dout p tecca quatenus u e
pars sacramenti & remittur a conc. Trid d. c. 4 in prin. pani
mi dolore ac de testacione de peccato comisso cum proposito n
peccandi de cetero, 2 p'hendit ab atricione uti obseruat su
rez super 3. p. tomo 1. disputa 4 sectio. 3 col. 16 & to
mo 4 disputa 4 in prin. Quatenus u in eodem c. distin
guitur ab atricione describitur a Conc. Trid ss 5. c. 4

et sic loco satisfationis accipit illa cautio de qua in
nostro tx. et ita solvit argumentum.
Nec obstat ultimum argumentum ad cuius so
lutiones sciendum est maritus in dotis resti
tutione indultum est privilegium illud ne conve
niant ultra quam facere possunt d. l. ma
ritus cum seqq. ff. soluto matrim. l. r tit.
ff. de re iudicata quare facta executione pro
dote habendo est ratio ne maritus sua dignita
te careat et ex residuo faciendo est re
stitutio quod si residuum non sufficit ad solvendam
totam dotem maritus non tenebit ultra in
quo doctores communiter conveniunt ex quare se
cundo Cuneo et Fabius iuris consulti explic
antes mariti privilegium l. si maritus 3 ff.
l. si maritus ff. soluto matrim. ubi Fau
cus dicit observare etc. contra cum et in dema
gis urget argum. quare respondeo nostrum
tx. intelligendum restituat si commode fieri
potest quod si non poterit restituat in quantum
potest et sic non est condemnandus maritus
ultra quam facere potest per iura et doctores supe
rius alegatus et ita solvit argumentum ...

D. Stephanus de Serrera
189

Ad tt.m de voto et voti redemptione a Doctore D. Stephano de Serrera

1604.

Votum a voluntate dictum, varias habet significationes ut ex Cicero et aliis latinis autoribus annotant Silb. et Salmistra, et votum Sot. lib. 7. de iusti.a q. 1. art. 2 quo ad propositum aut nostrum accipit in ea significatione qua demonstrat promissionem Deo factam nam cum votum a verbo vovere a voluntate dicat promissiones aut Deo factae voluntariae esse debeant ut ex infra dicendis apparebit merito votum solum demonstrat promissionem Deo factam que aliam hominibus factam sit promissio nis vel pollicitationis nomen usurpat, et hae licet conveniant aliquo promissioni Deo factae ex soboli ubi proxime ihi sat, qui significatione votum acceptum varie tam a nostris etiam a theologis in 4. d. 38 diffiniri solet magis ex sententia quem alii sequunt diffinit ut sit testatio quedam spontanea promissionis que Deo et diis que Dei sunt fieri debeant que diffinitio mihi displicet tum ex eo quod testatio veritatis votum aut solamente constituit ut docet D. Tho. 2. 2. q. 88. art. 1. et infra apparebit, tum etiam quia multa sunt Dei que sub voto non cadunt ut matrimonium adeo institutum genes. c. 2. ita animadvertit Caiet. 2. 2. q. 88. art. 2 Sot. d. lib. 7. q. 1. art. 3. N. inman. c. 12. nº 43.

Quare hac diffinitione reiecta aliis qui ommissis variis votum diffiniri posse existimo ut sit spontanea promissio Deo facta de meliori bono in ea specie Deo grato quod in voventis sit potestate dixi promissio quia votum nec sola deliberatio aut proposito perficit ita Sot. ubi proxime art. 2 sed sola promissione hoc est vinculo astringente ad faciendum ut in c. 3. 7 nos dicemus dixi spontanea quia votum ex sua propria natura et significa.

diffini.o magistri

votum sola mente. por fieri

diffinicio

promissio, e vinculus ad stringens ad faciendus

spontanea

debet esse omnino uoluntarium ita constat ex supra dictis
et ex psalmo. 118 ibi uoluntaria oris mei bene placita
fac domine et exodi c. 25. ibi ab homine qui offert
ultroneus accipietis eas et apud nos est textus in c. 1. de is
quaeri c. ~~[illegible]~~ praesens 2o q. 3. cum similibus — dixi Deo

Deo

facta quia cum uotum sit actus latriae seu religionis
soli deo fieri potest, c. magnae § hoc textus ibi uouere deo
D. Tho. 2.2. q. 88. art. 5 ad 3. Syng. 70 uotus primo
no 2 Silb. eodem 70o no 3. N. in man. c. 12 no 4 nec
obstat quod quotidie uota fiunt Beatae Mariae di
uo Jacobo et caeteris sanctis nam respondeo cum Silb.
ubi proxime quod cum hac fiant respectu ipsius
Dei dicuntur facta ipsius Deo mediante et respectiue
ut explicat Sot. d. lib. 7. q. 2 art. 3. ad. 3.

uota facta Beatae Mariae et caeteris sanctis

Dixi de meliori bono quia proprio materia uoti est melius
bonum idest opus consilij seu supererogationis non
praecepti c. integritas ibi res magis uoti quam praecepti
est 32. q. 1. tradidit D. Tho. ubi supra art. 2 et in 4. d.
38 q. 2. art. 1. non tamen negandum erit praeceptorum materiam
quoque uotorum esse cum quod lege Dei ad aliquid facien
dum teneamur possumus nos etiam alio uinculo hoc est uo
ti ad id obligare et si qui uotum castitatis emisit qua
ni ~~[illegible]~~ ex diuino praecepto obseruare tenetur si uiolauerit dupliciter
modo peccabit alio quia contra legem Dei, alio quia contra
promissiones uenit ut optime et latissime explicat Soto
d. lib. 7. de iustitia q. 1. art. 3. uersus ~~circa~~ circa 3. conclusionem
animaduertens dum D. Tho. inquit hoc large non tamen proprie
accipi non debere intelligi uerbum large hoc est absolute,
sed pro eo quod est communiter ex hac ~~[illegible]~~ solutione cecidit Luthe
rij et aliorum haereticorum argumentum quo materiam uoti
nituntur improbare dum constituunt omnia opera bona nostra
ex praecepto primo decalogi Deo reddenda esse cum illo obligati
sumus diligere Deum ex toto corde, ex tota mente ex totis
uiribus et sic cum ipse nos de nihilo creauerit consequens
est dicere omnia opera nostra ipsi Deo debita esse et ita cessare
materiam uoti si in consilio consistat, nam ultra ea

De meliori bono

Uotum est de consilio

praecepta sunt materia uoti

large, idest communiter

refutat hereses Lutherij

quae

qua huic argumento respondit Sot. d. lib 7. q. 1. ar. 1. constitu
ens plurima fore opera ad quae nullum nos cogit
cogit praeceptum multa quae alio aeque nec legis prohi
bitio nos arceat in quae uotus consistere pot nec haec
omnia primo decalogi precepto comprehendit cum satis sit ut
illud adimpleamus diligendo Deus tota mente et omnia et ui
ribus ita ut nihil eidem dilectioni ad uersus admi
tamus quod in hac uita mediante auxilio Dei adim
pleri pot ut latius aduertit Sot. ubis ad prim argum.
dici et responderi pot iuxta superiores resolutiones quod
etsi in preceptis consistit materia uoti et sic quamuis
fateremur oia sub precepto contineri adhuc argumentus
haereticorum non concluderet.

Dixi in ea specie Deo grato quia et si aliquid per se
melius bonius sit ex aliqua uero ca aut circuns
tantia Deo optimo et maximo non sit gratus quia est
impeditiuus maioris boni uel similiter ab dicta ma
teria uoti non est ita ut quam uis aprin non haberet
circunstam eius illas ex qua Deo non est gratum
sitem et post factum postueniat qua si cessante ma
teria, uotum cesat, ex regula legis fideralis 72 ff
de fidei iussoribus ita D. tho in 4 d. 38 q. 1. art. 3 ad.
3 caiet. et Sot. ubis Abb. in c. 1. § n° 4. N. d. c. 12 n°
23, Dixi tandem quod in uoluntate sit potesta
quia uotum nec de alienis alieno, ue, iure subiectis argum
c. non est putanda 1. q. 1. medea impossibilibus argum
legis in possibilius 146. ff de regulis iuris regula. Nemo
pot in 6. fieri pot ut latius prosequitur Soto. d. lib. 7.
q. 1. art. 10 N. d. 12. n° 28 et adtenus de difinicione.

Circa diuisiones uotorum quot sint eius species ani
maduerto plures a doctoribus constitui ut aparet ex Osti
ensi t. de uoto. n. 1. n. 5. et Cartagena in expo
sicione tt. 4 sub hoc tt. 5. obseruatione. ex quorum dictis pri
ma diuisio sit. Uotum aliud esse necessarius sine
quo nemo saluari pot quod emitit in baptismo defen
danda fide et oia Dei precepta; aliud uoluntarium.

nihil

Deo grato

duobus modis pot non esse gratus Deo uno modo quia est impeditiuum maioris boni, alio quia quamuis a principio fuit Deo gratus pot euenire aliqua circunstantia ut Deo non sit gratus respectu alterius boni

quod in uouentis sit potestate

quot sint species uotorum

in baptismo emitit uotus necessarius defendanda fide

sine quo eterna salus obtineri pot ut peregrinationis castitatis et similibus de quo in hoc tex.º hoc aut rursus subdiuidit in somlenne et simplex gl. Magna in c. rursus qui clerici uel uouentes solemne s.e illud quod per susceptiones sacri ordinis c. diaconi 28 d.e uel per professiones religiones celebrat c. sr consuluit qui de utroque loquit tx. in c. l. de uoto in 6. Simplex uero e qui iuris solemnitates desunt ut laicus perito s alegatos

quid. uotum solemne

uotum simplex.

In eadem rubrica ibi et uoti redenção.

Redemptio uoti 3 accipit in lata significatio. prout demonstrat liberatio.em a Voto et ita comprehendit in se irritationes, dispensationes, commutationes, et uoti redemptiones in specie qui sunt modi quibus a uoto quis liberari ualet de irritatio. et sic de primo modo quam pot facere qui animus habet suo potes. loquit tx in c. puella 20 q. 2 c. manifestum 33. q. 5. et Nos de ea in c. 2. infra agemus de dispensatio. que uotum anullat et omnino tollit et qualis de sideratur ut aduertit N. d c. 12 nº 63. dn. in c. nº 6 qui de commutatio que in alium actus fit et redemptio que precio aluebat agit tx in c. qui ubi diamus absoluit que Rubrica

Co... glosa

[illegible]

Ad tex in c. i. de Voto et uoti redemptio.

C. peruenit 2 de ... [illegible]

Conclusio quae ex hoc tx adoctoribus deduit talis e uotum peregrinationis a superiore ... elemosinis redimi uel in alium opus commutari pot

Pro ratio dubitandi primo sic argui: commutatio in uotis sicut in quacumque alia materia e solutio uniusrei pro alia sed hec hec in iure nro reprobat. l. 2 §. 1. ff si certum petat. q. similit nec in uoto admitendum commutatio

de ... [illegible]

alia

2.º obstat nam in spiritualibus commutatio prohibet c. si evangelica et 55. d. c. que situs dixerus permutatio. sed tamen votus e spirituale a iure divino pendens, ecclesiastici c. 5. ibi si quid vovisti deo ne moreris reddere et psalmo 75. ibi vovete et reddite dno. refert in c. magnae ∫ et in c. 1. 17. q. 1. et constat ex dictis in rubrica circa diffinitiones voti et ex his quae scribit D. Tho 2. 2. q. 88. art. 8. unde mirat gl. in c. presbiter 82. d. comodo votis jeiuniis redimi potest absque labe simoniae

3.º adversat tx in c. ultimo 32. q. 8 et in c. ad nostram el primero de iure iurando ubi in iuramento de solvenda pecunia non admitit compensatio

4.º sic argumentor. si licita est comutatio voti vel pecuniis redimi potest autoritate superioris saltim eo casu quo in evidentem melius votus comutat nam in minus bonus vel in equipolens commutatio est certa autoritate fieri nequit cum epus tamquam procurator male ageret deus quod eo casu in iudicus diceret argumento legis creditor 56 §. unius in fine ibi ex fide agenda ∫ mandatu cum traditis a Palacios in rubrica §. 66. an. 28 Ant. gomez in l. 67 77. taurina in fin et Menochius lib. 1. de arbitrariis q. 7. an. 52. sed tamen quando votum in evident melius comutat autoritas superioris necesaria non e sed propria sufficit c. pervenit 2. de iure iurando c. scripture 4. ∫. §. male noster tx ad comutationem voti superioris autoritatem desiderat

5.º sic insurgo in voto peregrinationis solus pontifex dispensat c. ex multa ∫ quod non epus contra nostrus tx. nos

istamen non obstantibus contrariis constituit Alexander 3. previus divisionis explicatio ad vero commutationem in votis et in quacumque alia materia est speciem quamdam permutationis ab illa tamen in eo differt quod permutatio e unius rei datio pro alia qua etiam datur l. 1. ff. de rerum permutatione. Commutatio vero e datio unius rei pro alia quae debebat et remitit unde proprius solutio dici potest vel compensatio. huiusmodi aut comutatio duobus modis fieri pot, altero quando pro pretio dat et haec apellat redemptio c. magnae ∫ altero quando res pro alia absque ulla pretii ratione dat et haec propria

quid sit permutatio

quid comutatio

comutatio duobus modis fieri pot

dr comutatio et in hunc sensum comutaciones et redemptionem differre x^a. nullis txm. observant ultra ordinarios h Palud. in 4 d. 38 q. 4. n° 31. et sot. d. lib. 7. q. 4. art. 1. col. 2

An in votis comutatis vel redemptis duret obligatio antiqua

Dubitari tn et n inmerito pot. an facta comutatio voti vel redemptione extinguat vinculum antique obligationis et noua insurgat in qua difficultate breviter resoluo. Vinculum antique obligationis durare et sub eodem teneri vouentem ad rem vel sp. eius in quod fit comutatio ita resoluunt Caiet. 2. 2. q. 88 art. 12 sot. ubi h col. 3 - Nec obstat quod comutatio e nobatio obligacionis et sit trans fusio in aliam x^a. l. primas ff. de nobationibus

comutatio e nouatio obligacionis

Nam respondeo hoc argumentus procedere quoad actus humanos hominum in qq multum atendit an debitores hac vel illa obligatione teneant cum sint diuerse nature diuersosq producant effectus et in ipsis mens hominum e recedere ab antiqua obligatione aliquim si de hac partium uoluntate n constalet nusquam antiquum vinculum extingueret l. pai ibi n constituit ireitus C. de reg. uindenda. q secus e in voto Nam eius obligatio a iure naturali et diuino procedit, semperq e eiusdem nature et eiusdem effectus et sic ex mente pontificis hoc e Dei remitentis antiqua obligatio durat aliquim si in aliam mutaret n comutat sed diminutus diceret Vn^a semper afirmandum erit vinculum antique obligationis durare

Preterea pro declaratione nri tx aduerto quod regula iuris que habet alium pro alio solui n posse intelligenda e in uito creditore x^a. l. 2. b. 1. circa fines. ff si certus petat secus illo consentiente l. item 6. b. quipa vatus b qui satisfactiones admisit uicem solucionis ff qq modis pignus primapud institu qq modis tollit obligatio - Dupliciter aut in hac materia et in quocumq alio dr creditor consentire. s: ex

cum creditor consentiat pot

dupliciter dr creditor consentire. expresse aut tacite

presse aut tacite consensus expressus e qui per se ipsus consensit tacitus ito qn euidentes adsunt conjecture quod interrogatus uellet arg to l. iis solis b tacite cautus putamus C. de reb. candis donationibus gl. ultiq comuniter recepta in l. tale 40 ff de pactis late Tiraqu. in pree prac. l. siue quas a n° 56 Menesa. controuersia illustrium c. 88. n° 45 et usu frequentibus c. 10 art° 22 Aliqn aut et tercia dr creditor interpretatiue consentire casu quo per procuratores consensit

aliqn et interpretatiue

x^a.

x.a regulam qui facit per alium &c. t. 72. in 6. cum traditis ... circa quam de nouilitate c. 27 an.o 11. et gomez in l. 45 Tauri n.o 91. post principium

His ita presuppositis constat de ueritate nostri ex mente co mutationes et redemptiones uoti peregrinationis de quo 5. au toritate superioris fieri posse quia cum superior hoc est episcopus personam Xpi representet eius quia Vicarius sit c. mulier &c. 33. q. 5. et procurator eius dicat c. 2. de donatio cum similibus pres tando suum consensum commutationi uoto Xpus consentire per illum tamquam per procuratores diximus et ita cessat regula super initis qua docebamus aliud pro alio solui non posse cum hoc casu ex uoluntate partis remittentis soluat hoc aut quae diximus non sunt in de finite et glosa accipienda sed addicito mo deramine de quo in hoc titu. uidelicet si x.a causa ad faciem das commutationes uel redemptiones interueniat ita constat ex illis rebus - et causa commutationis, obseruant communiter ad. in ... d. lib. 7. q. 4. ar 3. col. 6. silo. ... uotum 4 uers.o sextoquerit ... in man. c. 12. n.o 76. alias non erit dispensatus ... in conciencia quo ad Deum ... quo ad etiam liber censeat ita gl. ... ad im plere in c. non est in hoc t.o communiter recepta ... causa ad dispensandum secundum su pra citatos triplicitur contingere potest primo ex materia uoti si illicita sit uel ... in utilis aut mayoris boni impedimentum secundo ex parte uouentis uidelicet ratione infirmitatis ut in hoc t. ibi ... an ex infirmitate uel ex alio iusto impedimento ut in c. non est ... et ultimo ratione communis boni ut puta si concionatur aut preceptor ... iciunandi e miserit uel simile cuius ... populo uel scole deseruire nequeunt aut si princeps uotum castitatis aut religionis emisi set et pro bono reipublicae expedierit ut matrimonium contrahat ex his omnibus causis superiores ad quos expectat poterunt iustificare dispensaciones et commutaciones uotorum ut in omnibus fere iuribus huius tituli ... scriptum existit ut ... in c. non est et in c. magnae dicemus

Hec aut omnia extendit ... nostra ... arbitrio procedere et attendit ... in commutatione poena iuxta ... quae alegat

quia facit per alium est per se ... acsi faciat per scipsum

commutatio et redemptio fieri potest

episcopus et superior personam Xpi representat c. mulier 33 q. 5

episcopus procurator Dei c. 2 de donatio

triplex est causa dispensandi uel commutandi.

prima ex materia si uotum sit illicita aut impediti boni mayoris boni

2 ex parte uouentis ratione infirmitatis ut in hoc tx.

3 ratione ratione communis boni

Penit.ª an possit cō mutari

nullatenus de pœna. sed potius de penit.ª Loquunt quam cō mutare posse qui in posuit vel superior receptus ē ex c. ps aiter § 2. d.º et testat Abb. ibi nº 6. nec obstat tx in c. ex multa. q. 1 hoc ttº in finalib. verbis ibi hec aut de diversis dicimus ñ deis qq labor peregrinationis in pœnit.ª ē in iunctus Nam respondendum ē cum Abb. ibidem ñ fin. per illa verba ñ excludere pontificem cōmutaciones penit.ª sed solum demonstrare cās sibi comprehensas quæ concernunt in avilitates ad pugnandum Non ee sufficientes ad cōmutandas peregrinationes in pœnit.ª in iuncta qr in ea ñ considerat avilitas pugnandi sed potentia itinerandi et sic remanet pœnit.as sicut ustus ex cā cō mutari potest.

Quid aut de pœna dicendum sit Abb. ibi nº 6. remittit adnotata per dd in c. 1. de constitutionibus et ad txm in l. quid q. S. pœna ff de is qui notant in famia qua dere videndus felinus in c. qualiter et qn el prim.º art. 23 de usufe sentenciaf S. fin. q. 85 Menoch. de arbitrariis q. 86. ex quorum dictis distinguendum censeo aut tem cōqliunt de pœna a l. imposita aut ab homi.e c.1. casu solum princeps cum suus sit c. proposuit cum vulgaris de concessio. pberiuda pot pœnam cō mutare vel minuere dummodo ea non sit parti aplicanda xª ea quæ notat soto lib. 4. de iusti.ª q. 5. art. 4. et pluras relati a Menochio ubi s nam quod vulgo dñ principem mundi dnus ce l. bene a zenone c. de quadrie ni prescriptio.e et ita posse anobus sua bona auferre l. item si verberat. 15. S. 1. ff de rei vendicatio.e id accipiendum est ī xª cā interveniente ut pluribus exornat Pinelus in rubri.ª l. de rescindenda. 1. p. c. 2 nº 6. et hinc tenet parti cuius rem ab stulit pstare cum valores et satisfaciones ipsius xª doctri nas Innocenij in c. nisi cum pridem cat. i. vers.º not diximus de re nunciatio.e quas sequnt cōmunit dd ut per Pinelum ubi prime nº 14 solet q adduci pro sent.ª tx in l. ~~dum~~ venditor S. si constat ibi non aliter hoc fiat nisi prius solutus salarius dño pstet ff cōmunia pdiorum et actenus de principe

An princeps penam cō mutare vel minuere posit

De aliis aut

De aliis aut[em] iudiciis dicendum est poena a lege statuta in
mutari non posse sive parti sive fisco applicanda sit. l.
3. in fin. C. ne sanctum baptisma reiteret l. servus
Cod. l. Juliam de vi hoc aut[em] limitari debet quoties
aequitas vel alia causa contrarium suaserint ut in l. quod
ff. 13. §. poena ff. de his qui notantur infamia l. respicien
dum in princ. ff. de poenis l. placuit C. de iudiciis c. fin. de
transactionibus et hactenus de poena a l. imposita et
sic de primo membro distinctionis — circa secundum
quod ab homine poena imposita est hoc est a iudice qui sententiam
dixit observandum est iudicem non posse poenas immutare quia post — iudex poenas ab eo impositas immutare non pot
sententiam functus est officio suo ita probant lex paulus 42. l. iudex postea
quam 62 ff. de re iudicata l. divi fratres 27 ff de poenis. l. 2 C. de sen
tentiis ex breviculo recitandis et sic eo casu solum princeps poe
nas immutare potest ut observant supra citati —

His ita pro decidendi ratione constitutis non obstant argumenta pro — 1 arg.
ratione dubitandi adducta et sic primum nam ex supradictis facile
responderi potest cum hoc non in cibo creditore ut argumentatur
concludit sed potius eo volente commutatio fiat quo casu limi
tat regula d. legis 2. §. 1. ff si certum petat ut diximus solvitur pri
mum argumentum —

Nec obstat 2m de textu in c. si evangelica 55 d. et c. — 2
quaesitum de rerum permutatione nam licet hoc et de similia in
quibus ~~de~~ scriptum extat in spiritualibus non admittit commutationes
procedunt quia non adest superioris autoritas secus tamen ea interve — solutio 2. argumenti
niente nam tunc recte commutatio fieri potest ut probat text. in d. c.
quaesitum in 2. p. et in c. cum in universorum eodem titulo ubi late
explicant doctores Duarenus de sacris ecclesiae ministeriis lib. 6 l. 5.
et Rebuf. in praxi c. de permutationibus. Unde resultat quod in spe — resolutio huius argumenti
cie nostri textus votum licet spirituale recte commutari potuit quia aderat
superioris autoritas — Nec huic verissimae resolutioni quid
quam obstabit si aliquis opposuerit votum esse de iure divino ubi
ut in argumento proposuimus et ita nec pontificis dispensationes
aut commutationes in eo admitti contra regulam text. in c. sunt quidam
c. contra 25. q. 1. tradit Covar. in 4. 2 p. c. 6 §. 9 n. 4 Nam
respondeo variis solutionibus omissis quod quaedam sunt praecepta — ad praecepta de quo qui sine facto nro tenemur
ad quorum observantiam tenemur sine facto nostro ut sunt

Pcepta decalogi. alia sūt pcepta quę dependent ex fae
to nr̃o ut uotus iuramentus et similia et in is consi
deras duplex actus alter diuinus, respiciens in plamen
tus et alterus humanus prout dependet a uoluntate
nr̃a: in priorib; pontifex dispensare nequit xa ianoss
aducta secus in posterior; qx quaterus pcept. ex actu nr̃o
pendet admitit superioris dispensaciones tunc em̃ n̄ tollit
in totus legen uoti sd declarat quod subiecta materia n̄
ē apta ad uouendus uel quod uoluntas prestita n̄ interuenit
ut erat necessarius ita D. Tho 2. 2. q. 88 art. 2 sot. lib. 1. q
7. art. 3 et lib. 7. q. 4. art. 1. ad 2 et Couar. in c. 2. insin.
de testamentis.

Suar. q. p. de panit. disp. 35. sect. 1. n̄ 15.

Ceterum aduersus hanc resolutiones duo obiiciũ solent.
arg.ta alterus ē quod si uotus cōsiderat prout ē actus humanus
sd in ipso poterit Roman. pontifex dispensare sine ca.
arg.to eorum qui tradunt dd in c. pposuit de concessio. pbend. et
hoc dũt ~~uidendus~~ dicendus n̄ ē qx ets in dispensatio. Roma
ni pontifi. requirit cā c. n̄ ē siniecta gl. j hoc tt.o q̃ nec pri
mum nempe uotus cōsiderari ut actum humanus
2 obstat Nam actus humanus dissolui pōt per illam
qui fecit xa regulas. 1.a ar de regulis iuris in antiquis l. fin. C. de
legib; sd et uotum siē actus humanus n̄ expectato superi
oris autoritate quod ē 3 nr̃us tx. — Verum ab is obiu
ctiōb; superior resolutio ut uerissima defendenda ē et sic ad
primas respondeo quod uotum n̄ considerat simplicit. ut ac
tus humanus sed ets ut diuinus ut s. dixi et ideo cum
nihil ita Deo acceptum sit ut uotum merito superior
in cōmutatio. debet attendere cām ne dicat potius dissipa
tor quam dispensator et lz fateramur in uoto solum consi
derari actum humanus quod dixi n̄ pōt ~~sobst~~ adue arg.tis
n̄ ~~ob~~ concludit qx ets in is quę iuris humani et posi
tiui sūt ut a pontifi.e inmutari ualeant requirit cā aliio
quin in mutatio n̄ erit inmunis a peccato xa ca quę ndat
soto d. art. 3. col. 5. in fin. et plures rellati a Couar in 4. 2
p. c. 6 S. 9 n̄ 7.
Ad 2m obiectionem respondeo pcedere solum qn̄
ex actu nr̃o obligatio aliqua tercio quęsita non sit. n̄ uero

omnes res per quas cumque cās nascit per easdem dissoluit

Uotus n̄ considerat simpliciter ut actus humanus, sed ut diuinus

Ets in is quę iuris humani et positiui sunt requirit cā ut ualeant a pontifi.e inmutari

ni adquirat

Ad c. 1 de voto et voti red.

si adquirat nam tunc in preiudicium ipsius nullatenus licet nobis quod fecimus revocare ex regula legis sicut C. de actionibus et obligationibus Quapropter cum ex voto Deo optimo et maximo obligatio quaesita sit. c. preterea 13. de regularibus et constat ex autoritate scripturae relata in c. magnae § ibi velle et reddere merito voluntas voventis sola ad commutationem voti non sufficit ita observandum erit. Solvit quod 2m argumentum

Nec obstat 3us nam primo ad textum in c. ultimo 32 q. 3 omissa solutione glossae finalis 5. affirmantis in voto castitatis de quo loquitur textus in d. c. ultimo non admitti dispensationem cum verius sit Romanum pontificem ex causa in ipso dispensare posse ut latius in c. scripturae dicemus et resolvit Abb. 5. n.o finali. verius respondeo textum in d. c. ultimo procedere quando quis propria autoritate votum castitatis immutare vult idem enim fieri prohibet ut constat ex illis verbis cum domines voverint nulla conditione rumpenda sunt non tamen textus negat superiorem hoc est pontificem illud immutare posse cuius iure sibi permissum sit ut in d. c. scripturae dicemus.

Ad textum vero in c. ad nostras cum primo diceve praestando dum probare videt in iuramento solvendi pecunias non admitti compensationem et sic nec in voto cum a pari procedant iuramentum et votum siquidem utrumque ex iure divino obligat de voto dictum est § in 2o argumento. de iuramento constat ex autoritate Exodi c. 20 et Levitici c. 19 ibi non peierabis in nomine meo refert in c. necesse 22 q. 4. ad verto diversas interpretationes ad hunc textum a doctoribus referri quas cumulavi anno superiori in c. 1. de censibus ad 3. argumentum. et sic nunc illud adnotasse sufficiat in d. c. ad nostras nullatenus probari in iuramento solvendi pecunias compensationem non admitti sed contrarium ut § apparebit pro certum cum secundum regulas iuris in compensatione videtur esse conditio solutionis l. si pecuniam 20 § de illo ff. de statu liberis l. Julianus 45 ff. de conditionibus et demonstrationibus et ita iuramentum solvendi compensatione adimpleri posse observant Bart. in l. amplius non petit ff. rem ratam haberi Baldus et Abb. n.o 3. in d. ad nostras Ant. Gabriel lib. 2 communium

quia actus noster fit in favorem alicuius tertii ex nostra sola voluntate revocare non possumus

ut vero autoritate propria votum rumpere non potest

Votum et iuramentum a pari procedunt

Don Esteban

sub tt° de iura° iuran. conclusio 7. et Couar. in cap. quam uis pactum 1. p. § 4. n° 8. et sic Gigas defensio 89. q. 92 et Medina q. 21 n° 29 constituunt q. si de solutio. statutis loquatur ad compensationes extendi debet,

Quare ultra in terpretatio dicti c. ad nostram petendum ex integra illius tx qui habet in tex alta ab Alexandro. 3. sub tt° de usuris c. 7 refert 2 tto conciliorum pag. 884 ex qua constat creditores in spacio illius tx non dum uixisse sortem principales ex proventibus in pignus sibi concessis ut constat ex illis uerbis non dum sortem deductis expensis receperint et tamen excomunicatus erat ab Archiepiscopo donec pignora restituisset

Unde merito Pontifex percepit ipsum absolui debere non exegit iura uerat deuitores molestias non insistere aut soluere poenam. Unde credebat compensationes non admitti sed potius ex eo quia non dum creditor ex redditibus possessionum sortem principalem acceperat et ita de iure in iustitia excomunis constabat ut latius dixi in d. c. 1. de usuris. soluit que 3ius argumentus

Nec obstat 4m quod quidem duas continet difficultates altera est an prelatus X°. ca suposita posit commutare uotum in opus equipolens seu equale aut necessario teneat commutare in melius. Altera est an uouens propria autoritate posit uotus in euidenter melius comutare non expectata superioris autoritate

An praelatus X° supposita causa uotum posit commutare

An uouens propria autoritate posit uotum in melius commutare

Quoad primam dificultatem uidet dicendum inequipolens seu aequale opus. uotum comutari non posse, ut habet argumentus hoc in mayori propositio. et confirmat ex eo q. commutatio uel redemtio uoti et eccla autoritate facta ex eo licita censet q. eccla tam quam procuratrix creditoris idest Dei optimi et maximi per comutationes explicat Deus ipsum magis gratus habere opus in quod fit commutatio quam opus quod antea sub uoto cotinebat sed tamen quando commutatio fit in opus aequipolens non potest eccla explicare an Deus hoc magis gratus habeat quam illud sed necessario fateri debet X° suas ordinationes aequalia aequaliter grata abea. igitur praeterea ex sententia suadet ex textu tx in fin ibi an recompensatio melior fuerit et Deo magis accepta et sim hoc habet ex inde dispensare que uerba aperte demonstrat opus ita demus uotum comutare posse si opus in quo fit comutatio

Deo magis acceptus sit q. n. in aequale

Contrarium tn sentiam tenet gl. ver. commutari in c. magnae q. quam communiter recipiunt Jnno Joan. andreas et alij ibi. Silb. ver. votus 4 q. 8. et Caietanus 2.2 q. 88 art. 12 vers. in commutatione autt quorum sent.as suadet ex d. c. magnae in vers. cum igit ibi commutari potit in aliud opus pietatis et ibi ut expensas &c. ex quo ix aparet votum peregrinationis in opus aequale commutari posse pre terea facit p hac parte q. si votum et iuramentum apari procedunt ut in pcedenti argumenti diximus constat iuramentum per aequipolens adimpleri pose c. ex p. el segundo c. ad audientiam 15. de clericis n. residentibus q. et votum

Pro resolutione Abb. ibi n. 2. constituit priores opiniones procedere quoties sola voluntas redimendi vel commutandi adest in volvente tunc em necessario commutatio in melius fieri debet posteriores vero qn adest ca. in quo casu sufficere ait quod votum in aequipolens commutetur qua resolutio aperte confundit cum n. sufficiat sola voluntas ad commutationem ubi so necessario ats ca. desiderentur ut in ratione duidendi diximus

Quare. hac explicatione ommissa p terea resolutione supono opus equipolens in quod votum commutat dupliciter considerari posse vel em considerat simpliciter et absolute facta relatione solum ad opus promissum in voto, vel considerat facta relatione ad aliquas circunstancias sm quas opus simpliciter aequipolens melius redit exemplum constitui pot in c. magnae q hoc tto. ubi in voto peregrinationis sipla bore itineris q's ieiunia et orationes facit et expensas itineris prestet in subsidium terre sanctae equidem aequalia opera facere censet, attamen si diuitas, in commoditas, vel alia similis ca. pponat iam sm quid melius e commutatio in vigilias &c. quam peregrinatio - his supositis facile superiores opiniones concordari pofunt ita sane ut prior opinio pcedat quoties nulla subest ca. commutandum tunc em cum ex utraque p. opus aequale fuerit commutatio fieri n. pot - posterior vero pcedat ca. suppotita qua atenta opus quod alias

verba glossae
cum igit mandatum Dni et votum pari passu ambulent ut s. te dicit et mandatum pot ad implici p aliud aequipolens. ut 22 q. 4. innocens q. et votum

//

equipollens erat secundum quid melius et ita commutatio ad mittit ut facile ex superioribus fundamentis deducitur.

Suboritur tamen hoc loco unum dubium an ad hoc ut opus equipollens secundum quid relatum melius et ita commutatio fiat sufficiat voventem habere promciorem animum ad exercendum opus commutationis quam ipsum votum vel necessario desideremus impotentiam aut incommoditatem ad votum implendum et sane solum atendi debere non voluntatem voventis probat noster textus et in d. c. quod super his.

an sufficiat vovens habere promciorem animum ad opus commutationis quam ad ipsum votum?

Contrarium tamen observabat Caiet. d. art. 12 et in summa verbo voti dispensatio cuius sententia earatione suadetur nam in materia commutandi votum opus alias equale data causa melius redit et Deo gratius ut diximus sed tamen promcior animus redit opus commutationis Deo gratius iuxta autoritatem Pauli 2 ad corint. 9 ibi hilarem dationem diligit Deus quo ex hoc solo commutatio fieri potest.

In hac difficultate pro resolutione distinguendum inter vota que continent tertii prejudicium prout sunt vota realia et inter personalia in quibus prejudicium tertii considerari non potest veluti ieiunii peregrinationis et orationis ita sane ut priori casu non sufficiat promcior animus ad commutationem voti sed necessario incommoditas aut impotentia atendi debeat, secus in posteriori quia in eo sola voluntas redit secundum quid equale opus Deo gratius et ita ex ea commutatio fiet discriminis autem ratio ex eo colligitur quia in primo casu opus commutationis Deo gratius aufert utilitatem tertii contrarium prout ubi contingit data impotencia aut incommoditate ut in d. c. quod super his.

Ratio

Nam promcior animus dispar se pocius tendit ad destruendum quam ad conservandum interesse partis vel saltim ad hoc quod eo invito alius pro alio solvat hoc autem non potest esse Deo acceptabilius propter regulam legis id quod nostrum est ff. de regulis iuris et sic commutatio non admittitur quod secus est in 2° casu nam respectu Dei opus alias equale ex promciore animo melius redit iuxta autoritatem Pauli supra adductam et sic non eo casu cesset tertii prejudicium merito ex sola voluntate commutatio admittitur et alterius difficultate nostri argumenti.

id quod nostrum est sine facto nostro ad alium transferri non potest.

Quod 2m. an vovens absque prelati autoritate possit votum in evidenter melius commutare videtur dicendum necessariam esse superioris autoritatem

iuxta nostrum textus.

Xa. nrus tx contrarius probat tx in c. peruenit el 2 de iur. iur. c. scriptura § hoc tt. —— Pro res solutio. comuni explica omissa quae habet d. c. peruenit supplici ex tx tx cum fa cile co ordinat ex eisdem iuribus consilio regulas certissimas de comutaciones seu redemptiones voti in opus evident in melius propria autoritate fieri posse ut in d. c. peruenit Nam x. ea quae diximus in ratio. dividendi eo casu admi tit solutio alterius rei qn evidentes adsunt coniectura quod creditor interrogatus consentiret sed qn comutacio sit in melius certum est Deus ipsius cui ex voto principalit quaerit obligacio l. creditores 10. ff. de verbor signif. praesta re consensum comutacionis. g. eo casu prelati autoritas necessa. n. e. cum ipse sit procurator Dni de cuius voluntate iam constat —— Nec obstat nrus tx Nam agit de comutacio. voti in opus qd dubitat an sit melius et hic superioris autoritas necessa e suadent haec explicaciones illa pra. tx ibi qui considerat et paulo inferius ibi per greinacio an racio pensacio melior fuerit quae verba pro cul dubio suadent rem dubiam ce et consideracio. indi gere ——

vovens propria autori. in melius comutare pot

Ex qua res solutio. primo intelligi pot tx in c. scrip tura q. § hoc tt. ubi votum temporalis obsequij pot qs ppria autoritate in perpetuam Religionis observanciam conmuta re cum sit comutacio in evident melius ut latius ibi di cemus ——

2o intelligo txm in c. l. 20 q. 4. et in c. licet 18 de regularib. in qb permissum e religiosis ad strictiorem religionem pro lucro animae transire ut sic licet intelligatur ppria autorita. cum hoc comutacio sit in evident me lius —— Obstat tn maxime Nam comutacio etsi in evident. melius pro prio autorita. fieri nequit ubi dat. priudicium tercij arg. c. n. e putanda 1. q. 1. sed in transitu ad strictiorem Religionem dat priudicium prioris religionis cui Religio sus se per profesionem obligavit c. ulti. ibi sed et sua despe cesionib. ab intestatu c. porrectum 13 ubi dd. de regularib. q. si erit propria autori. transitus n. pot —— 2o obstat Nam Religiosi et servi equiparant c. ex rescripto g ubi

Iniquum capitulum Non e putanda ceremo nia si pauperib. dispen set, q. ex illicitis rebus acqui ritur

monachi et servi

Don Es Jeban

aequiparant

dd. deiu.e iu.o Sd tn seruus proprio autoritate ad Religiones transire nequit c. generalis 54. d.e g. nec religiosus — 3.o ultimo aduersat Nam transitus canonicorum regularium ad professiones monachorum e transitus ad strictiores Religiones c. quod Dei timore. s. ibi Regulae tn in seruiunt larcioribus de statu monachorum Sd tn eo casu transitus propria autoritate fieri nequit c. 1. 2. et 3. 19. q. 3. igit qq sunda mentis gl. Ro. licenciam in d. c. licet et communis ibi arbitrat transitus ad strictiores religiones numquam propria autori.e fieri posse Sd eiulae cocessione quasi cella ad sectandas diuinas inspirationes illud permissserit eius cum praeiudicio tercij ex ea qua depro priis rebus auferendis a Principe instant scribentes per txm ibi in l. cujus ff de euictionibus Velas cus deiu.e Emphiteutico q. 3. n.o 9. Pinelus in rubrica de rescindenda c. 2. n.o 5. et 6. et Menchaca controuersiarum illustrium c. 5. aprin.o

monachus propria autori.e ad strictiores religiones transire pot

Verum iis non obstantibus a superiori resolutione recedendum n.e e ea quod retenta n.e obstant arg.ta in contrarium adulta Nam ad Primum Respondeo ex.a ea quae in Rubrica dixi circa difinitiones uoti explicando uerba illa Deo grato uidelicet cessante materia ultius co quod mayoris boni impeditiua e, cesare deuere ipsum uotum quapropter cum dato celo strictionis religionis uotum prioris professionis sit impeditiuum mayoris boni merito cessat et uinculum illius tollitur ac percasequens ius tercio idest monasterio quesitum arg.o legis cum principalis ff de regulis iuris regula accessorium in. 6. presertim cum in specie proposita dicere posimus ius monasterio competens nulla tenus auferri sed potius ex nat rei n.e competere suuant quae ex sent.a Innocentij quod ponit Abb. n.o 3. in c. scripturae 1 soc tt.o — Ad 2.m similiter respondeo quod quamuis uerum sit religiosos seruis aequiparari attamen inter ipsos quo ad propositum nrum longa, colligit

i

jus monasterio acquisitum tollitur

regula
Cum principali ca n.o non consistat plerumque nec ea quidem quae sequuntur locum habent

Accessorium naturam sequi congruit principalis in. 6.

Vide differentias

differencia

differencia Nam Religiosi cum serui censeant, ratio. si inter monachus uoti ubi maius bonum impedit cessat ipsum uotum et sic & seruum in bocca seruitus ex eo resultans, contrarium uero in seruis obseruat sse
Nam uinculum humanae seruitutis licet impediat maius bonum non cessat cum materia seruitutis durat et ideo nullatenus seruis permittitur quod Religiosis conceditur presertim cum in religiosis contradixeremus obligationes principaliter Deo adquisitam est ratio. uoti Deo aut ius non tollit sed potius augetur ex transitu ad strictiores religiones quod in seruis secus est nam dominis ipsorum ius quaesitum tollit quaratio. in d. c. gelis 54 d. prohibitum est ipsos contra uoluntatem dni ad religiones admitti — Ad 3m. uero argumentum. de tx in c. 1. cum seqq. 19 q. 3. respondet Caieta. 22 q. 189. art. 8. iura illa procedere propter pribilegium canonicis Regularibus concessum quo indultum erat ut ex illa religione ad alias licet strictiores non posit quis transire sine superioris licentia quae interpretatum nullatenus dictis iuribus conuenit cum in ipsis mencio prebilegij non fiat — Quare melius respondum erit cum D. Tho. 2. 2. q. 189. art. 8. ad 2. transitum canonicorum regularium ad ordines monachorum non esse transitum ad ordines strictiores quod probatur ex eo nam ordo canonicorum Regularium ex sua institutione presuponit clericatum et ita statum perfectiorem c. nostro c. certe 12 q. 1. non tamen ordo monachorum c. alia cum multis ibidem 16 q. 1. (Secundo. merito in praedictis

per commutationem uoti ad strictiores religiones ius Deo non aufertur sed magis auget

Juribus transitus canonicorum ad Religiones monacorum prohibetur. adverto tamen quod cum precedente tempore Religionis monacorum ex privilegiis vel aliunde factae sint ordines clericorum merito canonici ad illas ut potentes ad strictiores transire possint — Cum tamen in huiusmodi transitu tx in d. c. licet de regularibus constituat licentias a superiori petendas esse dubitant dd. antiquis ad Religiones strictiores migraverit non petita licentia revocari possit a prelato prioris religionis, qua in difficultate licet gl. vers. licentias in d. c. licet defendat revocare non posse ex c. sane 10, illo titulo et sic dd. pro utraque parte ibi contrario vertant hodie motu proprio Pij. 5. edito anno 1569 incipit quaecumque sacrarum Religionum constitutum est, revocandos esse refert Frater Manuel Rodriguez .3. tomo q. Regularium ~~articulo~~ q. 52 art. 1. qui latissime per triginta articulos disputat quibus casibus ad strictiorem Religionem et quibus ad laxiores transitus fieri possit solvit que quartus argumentus :—

Ita.

Ad c. 1. de uoto et uoti redempti. D. Esteban

Nec obstat 5.ᵐ et ultimum de textu in c. ex multa § hoc ttᵒ. dum probat uotum ultramarinum pontifici maximo reseruatum esse et (sic) episcopus, 5. in uoto peregrinationis dispensare non potuisse. Nam respondeo distinguendum esse inter uotum Jerosolimitanum emissum ad succurendum terrae s.ᵗᵃ ut olim emitebant cruciesignati de quibus in c. quod super his de fidei instrumentorum d. c. ex multa t. licet cum aliis, et illud quod fit deuotionis causa ad uisitandum sepulcrum domini et loca illa s.ᵗᵃ. Nam in primo casu procedit tex in d. c. ex multa in 2ᵒ. uero decisio nostri textus locum habet ita glosa uᵒ in cum sit in d. c. ex multa ubi Ant. et Abb. Felin. nᵒ. 1. in d. c. quod super is N. in man. c. 12 nᵒ 75. Verum licet hec distinctio iure communi recepta sit hodie tamen atento stilo et praxi non admititur. Nam etiam in uoto Jerosolimitano deuocionis causa emisso solum pontifex dispensat ita soto d. l. 7. de iustitia q. 4. art. 3 vers. immo uero Silb. uᵒ uotum 4. nᵒ 3. uers. 5 et Pater Fray Manuel Rodri. in exposicione cruciate §. 9 nᵒ 126. Intelige tamen hoc procedere quando uotum Jerosolimitanum simpliciter profertur tunc enim reseruatum est pontifici maximo, secus uero si in poenam, put emitunt a (?) his qui siluerint uel male ierint in poenam promitunt adire Jerosolimam uel religionem intrare in his enim que uulgo dicunt uota penalia etiam post poenam comissam episcopus dispensare poterit ex nostro textu uel alius inferior uirtute cruciatae seu iubilei etiam de predictis uotis mencionem non facientis ut post Victorias obseruat additio ad Caietanum uᵒ uotum in fine et plerique alii ex nouioribus quos refert et sequitur Enriquez 5. p. summe lib. 7 c. 30 nᵒ 6 litera. a. et ita seruari testatur Cour. in c. quamuis pactum. 1. p. §. 3. nᵒ 13. et soto ubi 5 col. 9 licet uterque et N. in man. c. 12. nᵒ 43 et fray Manuel Rodriguez d. §. 9 nᵒ 124 magis probent 5 (contrarias) sententias que procul dubio

In uoto Jerosolimitano solus pontifex Romanus dispensat

uotum Jerosolimitanum penale

securior e licet priores tam quam probabilior et ad praxi notandas n condenent alia quae ad votum Jerosolimitanum expectant dicemus in c. ex multa j soluit q argumentum et tx.

Ad tx in c. venientis
Secundum

Probat iste tx. votum Jerosolimitanum in puerili etate emissum a pontifice comutare posse nec atendit tercio fidem prestitam ee circa ipsius impleme ntum

Qua decissio difficilis redit ex seqq. Primo ex eo nam in voto necessario deliberatio desideratur c. literaturas j socte. ubi lacius dicemus sd tn in puero deffiait haec deliberatio ut noster tx docet ibi facilitate pocius quam arbitrio discrecionis in qua de co reeptum e q si ipse auitus religionis fuerit et ipsiat non o liget c. ad nras -&- c. significatus 11. de regularib. et similit jurare n copellit c. parvuli 22. q. 5 qr licet cotra juramentum veniat peierare n censet c. qui in rasio 26 iuncta glo. fo n uideat ff. de in reiuendo q cum uotum a puero emissum nullius momenti fuerit ex defectu deliberacionis pontificis comutacio (de qua in) necessaria n fuit x. sugare axioma q pricbatio supponit auitus l. j de eum ff de eum bo y. l. nam est ffe de in iusto rupto c. ad dissoluendam de desponsatione impuberum

Secundo obstat nam uotum emissum a puero qui sub aliena potestate scilicet patris uel tutoris existit ab eisdem irritari pot c. 2. de regularib. c. puella

20 q. 2 c. pueri 22 q. 5 autoritas numeri 4 c. 30 refert in c. manifestum. c. noluit 33. q. 5. sed tamen in presenti proponit uotum a puero emissum. quod potius a patre uel tutore irritari quam a pontifice commutari debebat

Tertio et ultimo contra nostrum textum sic arguimentor obligatio tertio quaesita absque ipsius facto sibi auferri nequit iuxta regulas legis id quod nostrum est et decre-gulas iuris etiam a pontifice uel principe ut late probat Pinelus in Rubrica C. de rescind. uend. 1. p. c. 2 defendens id procedere sit siue iure ciuili siue iure gentium obligatio tertio quaesita sit et quit Balasius de iure emphiteotico q. 3. n.º 9. et circa obligationem ex uoto tertio adquisitam idem obseruandum esse tradunt Paluda. in 4. d. 38 q. 4 n.º 35 silbest. uerbo uotum 4 q. 7. uers. quartus N. in man. c. 12. n.º 78 Couar. in c. quamuis pactum. 1. p. § 3. n.º 4 sed tamen in specie nostri textus ex uoto fuit tertio obligatio adquisita ut demonstrant illa uerba quidam quoque etc. quod in ipsius preiudicium a pontifice commutari non potuit

His tamen non obstantibus in contrarium extat Alexandri tertii decissio de qua textus, Pro cuius uera decidendi ratione ommissa explicatione glossae fin. textus quae distinguit inter uotum emissum ante usum rationis et post. ommissis quae aliis doctorum distinctionibus de quibus per Couarruuias in c. quamuis pactum 3. p. § 1. n.º 3. et § 4. D. Tho. 2. 2. q. 88 art. 9. Silb. uerbo uotum 4. § 5. Soto lib. 7. de iustitia q. 3. art. 1. et 2. N. in man. c. 12 n.º 68. :—

Obligationem ex uoto resultantem naturalem esse siquidem proprio suo consensu et uoluntate promittit quis Deo optimo et maximo opus erogationis de meliori

Obligatio resultans ex uoto naturalis est

Ad c. venientis de voto et voti redemptione.

Filij familias tam et si bono et alieno subsistat iure cui obligationibus naturalibus non privantur

necessario filij familias sicut alieno iure subiecti sint cuius obligationis naturalis capaces existit secundum leges filius fami. ff. de actionibus et obligationibus immo et pupili doli capaces quales sunt proximi pubertati l. apud celsum §. si quis qui in tutore ff de doli exceptione notat Decius in l. pupilum nº 2. ff de regulis iuris. et sic promitendo alteri absque tutore naturaliter obligat. l. 1. ff de novationibus regulam quam ultima. Bart. et communis sim Jasones in l. ius iurandum quod ex coniunctione §. pupilus ff de iure iurando. et in l. interdum nº 5. ff de condicione indebiti Unde remanet puerus in specie nostra cum doli capax existat obligatus esse naturaliter ex voto Hierosolimitano.

2º observandum erit secundum ea quae in c. prudenti in ultimo atque diximus votum Hierosolimitanum pontifici maximo reservatum esse nec inferiores illum commutare posse.

3º observo in omni commutatione necessario causas intervenire debere alioquin nec dispensantem nec dispensatum securum esse in conscientia quod iam ad implere in c. non est, sic etc. diximus in c. 1. § in ratione dividendi et observat silv. verbo votum 4. § 6 Sot. d. lib. 7. q. 4. art. 3. col. 6. et N. in d. c. 12. nº 76.

His suppositis constat debere explicari nostrum textum in eo inquam minorem ~~votos~~ voto obligatus esse cum doli capax sit et naturalis obligationis quae in voto inest secundum dicta in primo praeludio, quam propter necessaria fuit commutatio pontificis de qua in §. cum votum ultra marinum fuerit et secundum textum ad sit nempe in puerili etate votum Hierosolimitanum emissum fuisse quo propter labores itineris pericula alia quae incommoda vix considerari posset Unde merito Alexander 3. in § elemosinis redimendum decreuit. Nec obstabit potius hoc casu

a patre

a patre uel tutore uoluit irritari debuisse ut dic
ta in 2º arg. quo ibi respondendum erit

His ita constitutis non obstant arg.ta praviae
dubitandi in contrarium adducta et sic pri
mus de c. ad meas cum aliis de regularib.
Nam pro eius explicatione disputandus erit
an existentes sub aliena potestate possint uo
to se obligare absque superioris consensu et nega
tiua sententia sua dedit tam ex iuribus in hoc 1º
arg.to quam in 2º adductis et ex l. 2 § uo
to autem ff. de pollicitationibus et in c. monaco 20 q. 4
quibus omnibus iuribus expressum est consensum supe
superiorum qui filios, seruos, religiosos, uel co
niuges sub potestate habent desiderari ad hoc uo
ta ipsorum ualeant

an existentes sub aliena potestate uoto se obligare possint

Contrarium tamen imo alienae potestati sub
iectos posse uoto se obligare probatur 1º ex eo
Nam filius familias et proximus pubertati dum
modo doli capax sit naturaliter obligari potest ut
proposuit est in 1. studio similiter etiam seruus. l. na
turaliter. l. si idque ff. de cond. indeb. in dicit l. nec ser
uus iuncta gl.a 1.a ff. de peculio. l. quod attinet
ubi dd. ff. de regulis iuris idem quod de monachis
dicendum est cum seruis ad sequentia. c. ex rescripto
9. dum. uixado obseruabat Bart. in l. 1. et in
l. si seruus communis ff de stipulatione ser uorum et N. in
c. non dicatis nº 30, sed tamen ex uoto resultat natura
lis obligatio ut diximus in 1º studio ergo hic qui

filius familias natu raliter se obligare pot

obligat etiam seruus naturaliter

Idem de monacho

aliena potestat. sub iecti sunt recte uoto se obligare=
=posunt. Secundo facit pro hac sententia. nam filii familias quinimo inpuberes doli capaces in quibus malicia suplet etatem matrimonio se obligare posunt absque parentum uoluntate. c. de illis el 2 et pelbotus de desponsatione impuberum c. 1. § 1. ibi glo. eodem titulo in 6. similiter etiam serui c. 1. capitulus de coniugio seruorum ergo similiter se uoto obligare posunt cum a pari procedant uotum et matrimonium. c. firma 20 q. 1. — Tercio hac sententia suadet exemplo nam filij familias posunt professionem facere absque parentum uoluntate c. puella 20 q. 3. et tamen per in professione tria uota sere et proprie includunt. c. placuit el segundo 16. q. 1. c. porrectum de regularibus. c. ad monasterium infra de statu monachorum docet D. Thomas 2. 2e q. 186. art. 6. et 7. N. in c. indicatis uers. 5. pertinem ibi duo dilema q. 1. Similiter etiam omnes alieno iure subiecti omnia uota personalia emitere posunt ut inter tes omnes fatent.

Inpuberes doli capaces matrimonio se obligare posunt

etiam seruus

matrimonium et uotum a pari procedunt

fili familias absque parentum uoluntate posunt professiones facere

in professione tria uota includunt

distinccio

In hac contrarietate ex mente doctorum pro resolucione constituo quod aut uota eorum qui sub aliena potestate constitute sunt considerant nulla ex defectu deliberacionis aut ex defectu libertatis

Conclussio

Primo casu certum est uotum esse nullum ut puta quod a minore promititur ante usum rationis nam cum hunc temporis peccato se obligari nequeant ita similiter et uoto a quaracione procedunt iura in hoc arg. adducta presertim cum nec etiam in mayoribus aliqua obligatio uoti det si defuerit deliberacio ut in c. sequenti dicemus — 2o uero casu distinguendum censeo inter uota ex 19.

superioribus habentibus sub potestate volentes nu
llum praeiudicium sequitur et in ea quae ipsis prae
iudicant; priori casu impuberes doli capaces filij
familias, servi et reliqui voto se obligare possunt
nam omnes sunt capaces naturalis obligationis
ex voto resultantis ut supra diximus unde recte
vota personalia ieiunandi, orandi et similia
promittere possunt; in 2° vero casu sive ex voto pa
rentibus vel dominis praeiudicium sequatur votum
est nullius momenti videlicet si fiat votum rea
le praestandi calicem elemosinas vel quid simile
ita procedit tx in d. l. 2. §. voto ff de pollicitatio
nibus et in hoc conveniunt interpretes omnes et ra
tio est quoniam ut ex diffinitione in rubrica proposita con
stat votum fieri debet de his rebus quae sub suo
venit potestate existunt arg. capituli non est pu
tanda 1. q. 1. nam si aliena promittant Deo gra
ta non censent. sed filius familias et reliqui alie
no iure subiecti omnia quae adquirunt non sibi sed
parentibus adquirunt ll. placet ff de adquirenda he
reditate. l. primo adquirit ff de adquirendo rerum domi
nio et in. l. § instituta per quas personas late Pi
nelus in. l. 1. C. de bonis maternis l. p. in primo.
n°. 10 cum hoc ergo necessario sequitur votum parentibus
praeiudicativum esse, non valere quod intantum verum
est ut D. Tho. 2. 2. q. 10 art. 6. et Mayor d. 38.
q. 15. affirment quod si parentes non valeant aliter sus
tentari quam ex filiorum obsequiis tenent filij ab
ingressu religionis abstinere unde sequitur quod
licet votum hoc ut pote personale valeat quia tamen
ex eius implemento patri praeiudicium sequitur ab ipso irritari

Vota personalia

Vota Realia

quod filius familias et servi adquirunt non sibi sed parentibus aut dominis

filius propter necessitatem sui patris a religione voto [illegible] abstinere potest.

Votum emissum a filio familias de bonis castrensibus uel quasi, ualet

poterit ut latius in sequenti art.o dicemus — illud aut, circa filios familias aduerto quod in sol. 2.o art. Castre diximus n. precedere in bonis castrensibus uel quasi, nam cum soluere patribus n. querant sed filiis r.a b. et ibi notata per dd. in l. 2. ff. ad macedonianum explicat N. in d. c. 12 n.o 70 uers.o 3.o dicimus merito uotum de iis emissum ualet idem quod dicendum

de bonis paraphernalibus uxoris

erit circa uota facta a muliere de bonis quorum dominium et usus fructus n. ad maritum sed ad ipsas expectant qualia sunt bona parapherna lia l. at leges. C. de pactis conuentis silb. uo. parapherna lia n.o 3. idem que constituo si uota fiant a

Si mulier de bonis dotalibus posit elemosinas dare

muliere dandi elemosinas etiam de bonis dotalibus in ea quantitate ut secundum loci consuetudinem nullum marito preiudicium sequatur. ut tradit D. Tho. 2.2 q. 32 art. 8. ad 2m. et in 4.o d. 15 art. 1. 4 et 7. Ostiensis in suma de penitenciis uers. quid de facientibus elemosinas ibi quid de uxore silb. uer.o elemosina n.o 7. uers.o 5. Tira quelus post leges connubiales gl. 3. n.o 192, secus tamen dicendum erit si uotum elemosine ab uxore fiat in ea quantitate quae marito preiudicat ex gl. sic intelligendam in c. quod Deo pari 33. q. 5 Nam cum maritus sit dominus bonorum dotalium quoad plenam adminastrationem et usus fructus. l. doce ancillam. C. de rei uendicatione. l. proinde C. de iure do tium. C. Saluberiter de usuris in preiudicium ipsius mulier nihil promittere pot.

Seruus nec personale nec reale uotum facere pot si in preiudicium sui dni fiat, nisi ut sic

Idem que dicendum erit de seruis quibus in preiudicium dominorum nec uota realia nec personalia facere permittitur nisi votum fiat de operibus necessariis necessitate precepti in quibus nullum pot.

dnorum

dnor[um] studium co[n]siderari

Circa Religiosos aut[em] illud aduerto ex usto obligari n[on] posse sine superioris licentia ut in c. monacho 20 q. 4 l. 3. tt. 8 partital. adnotat Ostiensis in summa Suius tti n° 7. Abb. in c. scripturae 1 n° 6 Sot. d. lib. 7. q. 3. art. 1. et N. d. c. 12. n° 67. et Ratio e[st] q[uonia]m ipsi nec naturaliter ex contractu obligant sine superioris licentia quod patet ex eo Nam cum profitent n[on] solum contra sua uerum propriam uoluntatem et dominium propriar[um] actionum Deo optimo et maxi[m]o suo q[ue] superiori offerunt c. placuit el 2° 16 q. 1. c. porrectum de regularibus c. cum ad monasterium in fine de statu monachor[um] tradit D. Tho. 1. 2. q. 186 art. 1. et N. pertxm ibi in c. n[on] dicatis 12 q. 1. et sic necess[ari]o sequit[ur] cum n[on] habeant uelle nec nolle nisi ab [...] ad arbitrium superioris n[on] posse absq[ue] eiusdem co[n]sensu etia[m] naturaliter obligari se[cundu]m co[m]munes sent[enti]as q[ue] quia per Ostienses in summa de fideiussoribus §. pro quo n°. 3. quem secunt Abb. sibi co[n]trarius et Felin. in d. c. ex rescripto n°. 1. deini[n]de in d[ict]o. et hac opinio co[n]firmat ex eo nam plus resistit obligationi monachi et sic nec naturalis nec ciuilis obligatio nascat[ur] se[cundu]m regulas tx in l. cum lex ff. de fideiussoribus l. n[on] dubium C. de legibus et ea quae ex co[m]muni tradimo[...] resoluit Couar in c. quam uis pactum. 2. p. § 4 n. 6. et Tira. deini[n]de maritis gl. 4. n° 12. quod quidem extendo etiam si uotum amona eis fiat de operibus necessariis necessitate salutis adue

Religiosus sine licentia sui prelati obligare se n[on] pot

Religiosi n[on] obligant sine superioris lic[enti]a in aliquo co[n]tractu naturaliter

hoc etia[m] extendit ad opera necessa[ri]a necessi salutis

cum ex eo n obligant nisi superioris cōsensus ad sit licet cum opera sint necessaria votum tu dependens operibus et obligatio ex voto insurgens mere voluntaria est. et ideo cum proxime dicta ex superioris arbitrio in cuius potestate est voluntas voventis dependet obligatio et sic irritatio ipsius ut levius indequn ti argumento dicemus solvit primus

Nec obstat secundus in quo cum principalis difficultatis voti agendus sit prolatiori explicatione advertere prius oportet quod sicut circa l. conditam tria possunt concurrere quae eius vim anullent irritatio videlicet, seu abrogatio, dispensatio et declaratio ut optime probant D. Tho. 1. 2. q. 97. art. 4 Soto lib. 1. de just. q. 7. art. 3. et lib. 7. q. 4. art. 1. sic etiam in voto quod est privata lex quam sibi vovens imponit haec eadem concurrere possunt ad eius vim anullandam insuper cōmutatio et redemptio de qua in c. precedenti diximus proprie autem votum irritari dicitur quoties superior subditi votum tollit, declaratio vero tunc dicitur quoties declarat votum non obligare in tali casu, dispensatio autem tunc fit cum praelatus iusta causa interveniente ab aliquo obligationem voti tollit ut constat ex textu omnibus juribus tantis in quibus de dispensatione et aliis modis cōmutandi votum agendum est nunc vero solum difficultate quae parentibus respectu filiorum, dominis respectu servorum, Abbatibus respectu monachorum et marito respectu uxoris et converso cōpetit sermo noster instituendus erit,

Preterea adverto quod licet requisitum sit in omni cōmutatione voti iustam causam necessario intervenire dicere aliqui quin nec dispensantes nec dispensatus securum esse

in conscientia

oi ...

Votum est lex privata vovens sibi leges imponit

in conscientia ut diximus in c. 1. 5 attamen in irritatione nulla l. cā, desiderat sed solum superioris voluntas sufficit ut comuniter theologi fatentur sm soto .d. lib. 7. q. 3. art. 1. col. 3. et ratio e qm irritatio a superiore fit qr votum n erat validum absq eius cōsensu et sic cum a mera voluntate ipsius dependeat similiter et irritatio, quam sentam admitendam cum aliquo temperamto. advertit soto ubi proxime

in irritandis votis nulla cā e nec graria

Tandem adverto quod semel a superiore votum subditi irritatum e quantumcumq postea cesset potestas superioris veluti si filius emancipatus, vel servus liber effectus e aut coniux alterius morte lege cōiugij solutus e n tenet amplius subditus votum adimplere ex regula qua habet q obligatio extinta semel n reviviscit l. qui res s. aream ff de solutionib l. quiex cā c. de remissio. pignoris. l. inter stipulantem sl sacram vers. n revocet ff. de verbor. observant soto d. q. 3. art. 1. col. 12 vers. aliud post hac sil. fo. voto 4. vers. 4 ex tus in fero pro quo fuit expressus tx in c. placet et in c. quidam dico versio. cōiugatorum dum in simili maritus a religione petit uxorem revocatus ea mortua n cōpelit iterum ad religionem redire qr votum per uxorem irritatum fuit

votum semel irritatum amplius n reviviscit

in d. l. aream sic habet sublata obligatio restitui nō pot.

His generaliter cognitis cum in potestatem quam habet pater in filium dnus in servum prelatus in religiosos et maritus in uxorem maxima cernet diferentia circa irritationem votorum. ideo de singulis sigilatim disputandum censeo

Et primo de filio familias breviter constituo votum ab eo emissum n validum e quod videri pot ex ea qua in precedenti argto diximus a patre

irritare posse ex vi patria potestatis d. Sor. in c. puella 20 q. secunda et plura in hoc arg. adducta dummodo in tra tpus l. definitum irritasset. lex enim patriam potestatem pubertatis tpre circumduxit ita ut ea adveniente cesset quoad vota personalium irritationem. ut tenet D. Tho 2. 2. q. 88 art. 8. ad secundum et q. 189 art. 5. Soto d. lib. 7. q. 3. art. 2 in fine Silb. verº votum 4 nº 2 et Alciatus lib. 5. parergon. c. 9. Quaratio procedit noster tx. Nam quamvis in eo votum a puero emissum pponatur quia tñ pater in tra tpra pubertatis illud n' irritavit potestas commutandi ad pontificem devoluta fuit ita observandum erit quamvis N. in d. c. 12. nº 71. et Caietan. 2. 2. q. 189 art. 5. existiment etiã post pubertatis tpra vota a patribus irritare posse dummodo a filiis ratificata n' fuit. pqq n' facit quod vota impuberum habent tacitam conditionem si parentes n' revocaverint satis sit enim si dicas conditionem illam n' inesse voto simpliciter sed prout oportet ad bene ee voti put in stimuli de stipulatione sine die concepta docet iurisconsultus in. l. continuus. 137. §. cum ita ff. de verb. obl. quocirca cum ad bene ee voti usque ad legitimam etatem conditio necessaria sit, reste fit ut adveniente pubertate, si parentes n' irritaverint conditio impleta censeat. hac aut oia quo ad vota personalia obtinent quae usque ad decimum quartum etatis annum irritari a parentibus vel tutoribus possint, quoad realia vero tempus viginti quinque annorum attenditur nam antea minoribus sub aliena potestate constitutis interdicta e bonorum alienatio. l. 1. l. magis puto cum suis paragraphis ff. de rebus eorum tu. digestis et codice de administratione tutorum iuxta hac q. tpra vota oia minorum a parentibus vel tutoribus irritari possunt quod extendo etiã si in tpore majoris etatis executio voti conferat prout latius prosequuntur Silb. et N. ubi s. quo aut tpre minores in religione profiteri possint determinat conc. trid. ss. 25. c. 15. et adenus de filio familias

cu Arag. 22 q. 88. ar. 9. pp. 1024. in fi Fr. Alan Nodr. in sum. 2 p. c. 91. nº 6 ... contrariam tn snam sh posse parentes post pubertatem vota emissa a filio ante pubertatem irritare tenent Diego de Valent. 3. tom. disput. 6. q. 6. de voto. puncto 6. Th ledes. 2 p. de voto c. 10. Th. Suarez 2 tomo de religione Libro 6. c. 6 nº 8. ub phac snia refert Caiet. 2. 2 q. 189. ar. 5. Th Nau. hic Vivald. c. 14. nº 100. de voto Azor. c. c. 17. q. 7. lesig lib 2 de Just. c. 40 nº 80. Ludovicus lop. 1 p. c. 48. ... demi. qe illa potestas e data Parenti ut subveniat imperfectioni filij impuberis qua semp durat cu lege nulla sit limitata ut exerceri debeat durante impubertate ... defectu qta ... in qua fuit delicti ... Item rigor sit mansuetudine temperandus. Quae vero cessat in Tutore qr eo ipso qd pupillus sit pubes desinit tutor ee tutor et incipit ee tm curator cui n' dirette psona, sd res, si bona ei commissa sr. et n' ead. re Patris ac tutoris qr Pat semp manet Pat, sd tutor n' e tutor adveniente pubertate pupilli sd curator et bona. ita Suarez 5 de relig. nº 24. et 25.

Ad c. uenientes 2. deuoto eiusdem.

De seruo aut dicendum q uota abipso emissa tam realia quam personalia dum modo operacio nes aliquam exteriores requirant quacumque tpre a dno irritari posse. Nam cum seruus non sit dns suor operationum cum expectent a dno minus cui in totum subiicit merito usus cuiuscum que operis tamquam de re aliena pot a dno irri tari c. si seruus 54. d. c. 1. cum seqq de seruis n ordinandis l. 3. tit. 8. part. 1. Nec dictis obsta bit tx. in c. si seruus sciente uers. uerum etc. 54. d. dum habet professiones a seruo factas in preiudicium dni ualere Nam Respondeo procedere ex eo quia dns per trienium stetit in quo poterat seruum re petere et n fecit et sic renunciasse iuri suo credit in fauorem religionis, huiusmodi aut trienium a tpre sciencie domini non uero a tpre suscepti audius currit ut tenet Dominicus per tx. ibi in c. si quis incognitus 17. q. 2. aliat aut si pfessio fiat ig norante dno seruus abipso reuocari pot. c. si quis c. si seruus cum aliis 54. d. ita D. Tho. 2. 2. q. 189 art. 6 ad 2. et atenus de seruo

De monacho aut. quid constituendum sit colligi pot ex his que in precedenti artº diximus dum resoluimus uouere n posse sine superioris consensu et ita omnia uota abipsis facta a prelato irritari posunt

Dubium tn e an interim dum n irritant religi osus ab implemento abstinere debeat uel ipsum exequi teneat quia in re distinguendum censeo inter opera que uero promitunt. quedam em religioso prohi bita sunt particulari ratione quedam uero permi ssa Primo casu licet opera sint bona de se monachus n debet uotum ad implere immo peccat si ad impleat, tene bit tn cum primum potuerit a prelato consensum ul irritationem impetrare ex regula que se uouentes obligari ex uoto qua tenus in se e ex qua in c. placet de conuersione coniugator.

Don Estéban

ad c. venientis de voto et uxori eidem q.

2º in casu votus purus emititur et hic monachus statim ad implendum nam conceptus videt sub conditione negativa usque nisi Prelatus irritaverit cum tamen in primo casu conceptus sub affirmativa si prelatus consenserit ita Angeles q. de voto ar. 7. dificult. 2. conclusio 1. et 2. Sbt. d. ar. 1. q. 3. colu. 5. vers. tercio sub inde dubius Silb. ver. votus 3. § 3 et hactenus de monacho

Circa votum coniugum nunc venit disputandus et precidenter eorum que dicenda sunt ad vero uxores in omnibus que pertinent ad res domesticas et familiae gubernationem viris suis subditas esse ad illud genesis 3. sub viri potestate eris et ille dominabit tui c. est ordo. c. cum caput. c. hac imago. c. mulieres 33. q. 5. tradit latissime Tira. in l. connubiali n. 1. et seqq. Matienzo in rubri. tt. 1 lib. 5. recopilacio. nº 96 et seqq. in vero conmuiso. Unde nec. sequit vota omnia a muliere emissa circa res domesticas legitime per maritus irritari posse ut probant ultra predicta iura te. in c. manifestus c. noluit 33. q. 5. iuncta autoritate numerorum c. 30 et observant D. Tho in 4. d. 38 q. 1. ar. 1. Ricardo. q. 2. art. 4. Aso. in c. scriptura § nº 8. et Sbt. ubi s.

An vero mulier potest votus a marito factus irritare conteo cum sume ego aut pro resolutione constituo q. et receptus sit ex dictis maritum caput mulieris esse in vero econtrario. Attamen quantus ad debitus coniugale prestandum et reddendum utriusque par conditione. Quemadmodum enim maritus habet potestatem corporis uxoris sic ita et e converso uxor corporis viri ad illud Pau. 1. ad Corint. 7. Vir non habet potestatem sui corporis refert in c. quidam de conuns. coniugatorum. c. nec solo c. quod uxores 33. q. 5. d. c. manifestus ibi causa et questio

Unde nece. sequit votum a maritus emissus sicut contra fides matrimonij prejudicet a muliere irritari posse veluti si maritus promittat debitus non reddere ita probant expresse tr. in c. quidam et in c. placuit de conuns. coniugatorum

An vero idem dicendus sit si votum fiat de non petendo debitus dubitari et non immerito pot cum vale re proponant dictum. caput quidam et d. c. placuit et ratio est nam quamuis non reddere debitum in potes tate coniugis non sit est tamen non petere ut ex sententia Divi Thoe et Ricardi proponit Silb. ver. votum. 5. nº 5. nec in hoc casu pot considerari prejudicium matrimonij cum volens alteri coniugi satisfacere potest post votum emissus et sic irritari non posse videbat dicendum Contra tenerius tamen observandus est racione

Non est in potestate coniugis non reddere

Sed est in potestate coniugis non petere

pectu viri nam cum ipse caput uxoris sit quaecunque vota ipsius irritare pot ut observat N. in ma.

Maritus quaecumque vota mulieris pot irritare

c. 12

Ad c. uenientis de uoto et iudi. red.

DD. Estesan

c. 12. nº 60 et Sot. d. q. 3 art. 1. ad 10 uers. anuero posit, respectu aut uxoris contrarium dicendum erit nisi tale uotum in praeiudicium matrimonij resultet ui delicet si ipsa propter naturales pudores re nuat debitum petere. Hoc enim casu ab ipsa irri tari poterit ut aduertunt N. et Sot. ubi proxime Nec dictis obstat tx. in d. c. quidam et in d. c. placuit in qq iuribus coniux in uito altero religionem pro fessus post alterius mortem seruare continentiam cogit quia uotum religionis saltim ualuit quo ad non petendo debitum Nam respondeo tn illis iuribus non dubitari an uotum de petendo debitum posit a coniuge irritari sed aliud diuersum ut ex eis aparet et ideo casus ommissus explican dus erit ex aliis iuris regulis ita ut constituamus... Xº. supra dicta irritari a marito posse uel ab uxore si uotum in praeiudicium matrimonij ten dit, casu aut quo coniuges non irritare curauerint ab episcopo dispensatio peti pot cum non sit proprie uo tum castitatis ita communis sm covarruvias in 4. 2 p. c. 3. § 1. nº 6.

uotum a marito factum de non petendo debitum a mu liere irritari pot.

Haec aut omnia obtinent in uoto continentiae fac to ab uno ex coniugibus tm. si uero ambo de communi consensu continentiam seruare promitant usque adeo obligant ut nec reddere nec petere debitum possunt nec uotum hoc pot a marito a marito irri tari aut ab episcopo dispensari sed solum a Romano pontifice tx elegans in c. q Deo pari 33. q. 5. Unde si ante dispensationem pontificis alter consen ciat pactioni uoti peccabit mortaliter et filius ex tali ~~[illegible]~~ coitu natus expurius erit sm com munem multos 15. q 8. tenet Pano. in c. dudum de conuersione coniugatorum et ratio est quia pot continen ciam inter ipsos promissam talamus sequestratur c. ... 77. d.

Sic coniuges uotum continentiae de communi consensu promitentes sibi inuicem irritare non possunt

filius ex tali coitu natus expurius.

Hucusque.

Dõ Estebã.

fr. Man. Rodr. 2 p sum c. 90 n. 6. c. ministri 8 ad. ubi optima glsa. Abb. in c. Gratissimus n. 7. de conuersio. coniugatorum et Ostiensis in summa de filiis presbiterorum. §. item q. 51. Quid aut dicendum sit deuoto ultra marino terrae Sanctae a uiro inuita uxore uel econuerso emisso colligit ex c. ex multa §. in tanta ubi Abb. j hoc tit. et ex l. fin. tit. 8. part. 1. explicant N. d. c. 12. nº 62 et d. Didacus de Zuniga in tit. de uoto q. 3. a nº. 54

An parochus uel epus posit uotum peregrinandi emittere

Circa parochus aut et platos inferiores an uouere posint sine superiorum licentia resoluendum e. non posse sipropriis ecclesiis prejudicium resultat. c. Abbas. d. diez y ocho questione secunda capite licet. 6. illa de regularibus. capite Magne §. uerum in fra ...

... l. 3. tit. 8 part. 1. extra preiuditium pri eclar. uota emissa ualent nec obstat tx in c. due sunt 19. q. 2 ubi parochus et inuito et contra dicente epso pot religiones profiteri qr procedit ex eo quod lex publicionis qua respectur epsi ligat parochus cesat data inspiratione diuini Spiritus et sic eo casu mutatio in statum religionis cum sit in opus euidente melius permitit / aliud in epsco dicendus e. nam in uito pontifice n pot ad religionis migrare omisso epsti. qr n e mutatio in euidenter melius ut pbat tx in c. nisi cum pridem §. uerus in fin. de renunciatio. et nos dicemus in c. scriptura et in c. puictuas j hoc tit. soluit qr 2m argumentus

Nec obstat tercius et ultimus quo nitebamur pbare pontificem 5 et uotum commutare n potuisse ex eo qr parti obligatio ipsius qua sita fuerat nam omissa prima solutio. gle in hoc tx. existimantis eo mutationes a pontifice saltam fuisse de plenitudine potestatis qua in in pugnat Couar. in p ralitis

V. gui

c. 23.

D. Esteban
206

c. 23. nº 6. et Pimentel. in rubri. dixus quindenda 1. p. c. 2. a nº. 21. et Soto lib. 3. de iustiª. q. 6ª. art. 2. Respondeo fidem societatis 5. apuero datam fuisse in consequenciam uoti ul tra maximi et sic uotam accessoriam esse qua pro pter sequi debet naturam sui principalis x. regu lam. c. de prudencia de donationibus et sic sublata obligatione uoti que principalis est fidei obligatio tollitur ut admittunt Abb. et ceteri scribentes et soluitur argumentum et tx.

Sequitur tx capituli litera turam. 3. de uoto et uoti redemp tione

nova consi. 4º. antiqq.

Pro Suius tx explicatione proponit examinanda questio an in solo uoluntatis proposito uotum consistat et pro parte a ffirmatiua faciunt sequencia fundamenta Primum est de tx. in c. 25 sec ttº. ibi disposuit proficisci et ibi, proposuerat uisitare, que uerba iuncta comu tatione pontificis aperte demonstrant ad uotum so lum propositum sufficere alioquin absolutio ri est nece ssitatis xª. uulgare anxioma quod priuatio supponit sa uendum de quo in. l. dicem ff. de uerborum c. ad disol uendum de desponsatione impuberum cum aliis 2º facit tx. in. c. qui bona 17. q. 1. 3º adduitur tx. in c. consulti de regularibus dum disponit ex solo proposito mutandi uitam cum sanitis asumptione ingredi enbem religionem obligari nec ad seculum redire posse 4º. Pro sec parte sic argumentor id quod sufficit ad peccatum mortale comitendum sufficit etiam ad obligandum Deo glo. in c. mulier 32. q. 2. quam dicit singulares N. in manu.

c. 12. nº 24 et sequit Joan. Andrea. et cō munis in. c. dudum de cō uersio. cō iugator sed tn̄ ppositum deliberatæ uoluntatis in malis sufficit ad peccandum mortaliter c. cum uoluntate ubi omnes de sent.a ex cō municationis et probat illud evangelij iam mecatus ē in corde suo et similiter sufficiet idem ppositum ad obligandum Deo et ultimo facit nam uotum m uerii etimologiam a uoluntate dr̄ ut Covius adnotauit in rubrica q.º sola uoluntate perficitur nec quæri necessaria promissio cum sit opus rationis —

His tn̄ nō obstantibus in quæstio.e proposita uera ē sent.a negatiua qua cō firmat exemplo tx et ex. c. quibona 17. q. 1. et ex autoritat.e ecclesiastici c. 5. ibi siquid uouisti Deo ne moreris reddere displicet enim Deo infidelis et stulta pmissio ex qq uerbis constat id quod in prin.º uotum dr̄ postea pmissionem num cupari in qua substantia uoti consistit consistit —

et Deutero. c. 23. cum uotum uoueris dno Deo tuo non tardaueris reddere qr requiret illud dns Deus tuus

Pro resolutio.e huius quæstionis Primo principaliter pmitendum censeo uotum quatenus in potestate dicit obligationem Deo quatitas se ipsius diffinitiones de qua in rubrica, huic necess.º cō tinere deberet deliberationem inquam, propositum, et pmissionem. Prim.º deliberatio ē necessaria Nam alias obligatio qua ex uoluntat.e nascitur nō sortiretur effectum cum una quæque actio absque ulla præ auita deliberatio.e uoluntaria dici nō pot et sic actus gestus sine ea dr̄ factus ab innogrante qui nullam uoluntatem habet. l. in l.º 45 § deinde in fin. ff de usup. hunuptiarum. l. mater de decedens uer.º ceterum ff de in offic. testam.to

deliberatio, propositum et promissio requirunt.

Quanta autē deliberatio necess.a sit cō tr̄o uertitur Palud in 4. dist.e

disp.ᵉ 38 q. 1. col. 2 silv. ver.° votum 2. q. 13
Sot. 7. de iustitia q. 1. ar. 2. N. in d. c. 12 n.° 24

68. Ex quo ex dictis resoluendum e eam deliberationem sufficere ad uotum quae ad peccatum mortale comitendum sufficit unde si primo animi motu seu secundo in quo sola est potest uenialis culpa aliquid promissum sit cum non censeat deliberatum non obligat promittentem. Requirit enim ea deliberatio in homine qua cognoscat quid faciat — Unde primo infero uotum metu cadente in uirum constantem factum non obligare quia deliberationis uoluntate caret. c. 1. et pertentum de is quae ui c. praeterea 20 q. 3 et obseruant scholastici intelligo autem huius modi metum prouenire debere ab extrinseco non ab intrinseco nam si quis in egritudine aut in maris tempestate constitutus mortis timore perterritus uoueat obligat. c. 1. 17. q. 2. c. sicut de regularibus et ratio est quia metus ab intrinseco non tollit uoluntatem sicut qui ab extrinseco infert ut aduertit Sot. d. lib. 7. q. 2 ar 1. in 2.° argum.° Qua ratione praetor iusta metu intrinseco non rescindit. l. metum la 3. uers. denique et deleo quod metus ca — 2.° ex dictis deducuntur uotum calore iracundiae factum non obligare cum deliberatione careat argum.° eius quidquid calore iracundiae [illegible] dicitur c. si quis iratus 2. q. 3. quod tamen intelligendum e de illo calore iracundiae qui mentis alienationem inducat ut obseruat Feli in c. quia ex literis n.° 3. diuersum iudicio sic intelligunt dec. in c. dudum [illegible] coniugatorum similiter Diuinas regula

Deliberatio quae sufficit ad peccatum mortale sufficit ad uotum

Votum metu factum

metus ab extrinseco

ff/

uotum factum calore iracundiae

292 et Tesaurus christiane religionis c. 54 n.o 19 —— Nec obstat tex. difficilis in c. sunt qui opes 17. q. 4. ubi donatio ecclesiae facta calore iracundie vallet licet calor mentis alienationem inducat quod demonstrat tex. ibi qui nec primum dixisse habuit et secunda habuit sacrilegium ex quibus verbis apparet in donatione iudicium non defuisse [illegible] et tamen valeret cum sacrilegium comitat is qui donavit si donationem revocet quod dici non esset casu quo donatio ipsa in animo esset Sane tex. dicit singulares Romanus singulari sola ad probandum valere contractus ira iracundia calore gestos in labores bi[?] e causa sequitur Tira[quellus] de poenis ca. 1. n.o 24. Non igitur obstat Nam respondeo quod quamvis in eo tex. a principio donatio non valuerit quia iudicium non habuit cum tamen postea donator transacto calore iracundie non penituit quinimmo in donatione perseveravit secuto divorcio saltem in viris presumptione legitimo consensu donatio informata vires recepit ad tex. in d. c. quidquid ibi nisi perseverantia iubeat tex. optimus in l. 2. § 1. ibi quasi rursus datum ff. de legatis 3. l. cum 65. ibi si in eadem voluntate perseveraverat ff. de ritu nuptiarum Sane interpretatio nostra confirmant verba eiusdem tex. ibi et postea revocandas putaverunt que suadent ex perseverantie consensu saltem presumptu intervenisse ut advertit gl. ver.o calore in fine in c. dudum de sponsalibus conjugatorum ——

Ceterum adversus ea que diximus sufficere eam deliberationem ad votum que ad peccatum mortale committendum sufficit graviter obstat peccatum mortale committi absque deliberatione ut patet in eo qui die festo rem sacram non audiunt nec in vigilia

iejunavit

donatio facta calore iracundie non vallet sed si transacto tempore iracundie non revocetur valebit

de liberatione que sufficit ad peccatum mortale non sufficit ad votum

iciunauit utrumque ignorans quo casu datur utri
usque praecepti trans gressio et per consequens
peccatum mortale xta ea quae tradit D. Tho.
2. q. 64. art. 8. N. in man. c. 12. preludio
3. nº 13. et lib. 1. co[n]siliorum co[n]silio. 1. co[n]clusio. 1.
cum seqq. Sot. lib. 5. de iustitia q. 1. art. 9. in bat
illud textus Pauli. 1. ad corint. 14 ignorans ignora
uit et l. 1. ibi delictorum quae sponte uel ignoran
cia contra sunt co[m]mercio ff de legibus l. saepe 50 d.
l. si putator. ff ad legem aquiliam c. ad audientiam
c. co[n]tinebatur et per totum de homicidio. ex quibus
iuribus apparet obligari ad penas temporales delinquen
tem etiam si ex parte ipsius nulla actualis deliberatio in
terueniat g. idem erit dicendum in uoto, responde
dum tamen erit huic arguto aduertendo deliuera
tiones uoluntatis quem admodum uoluntatem ipsas
dupliciter co[n]tingere posse actualiter uidelicet
et uirtualiter actualiter dat quando in ipso actu ge
rendo interuenit quod philosophi uocant uolitum
in se uirtualiter uero quando cum interuenire de
beret ex culpa tamen uel negligencia agentis culpa
bili non interuenit quod philosophi uocant uolitum
uirtualiter seu in sua causa in ter has autem uolunta
tis deliueraciones quo ad propositum nostrum ea cernitur
differencia ut in peccatis cum semper praecedat
praeceptum ad faciendum uel non faciendum non solum
actualis uoluntas uerum et uirtualis sufficit ad
peccatum co[m]mitendum cum agens teneatur omnes
diligencias ad hibere in praecepto custodiendo
et sic si deficit et licet ex ignorancia iam dat ei
uirtualis deliberacio quod secus est in uoto cum sit
opus co[n]silii et agat in eo de constituenda noua obli
gacione nullo praecepto praecedente quo casu necessario est actu
alis deliueracio nec uirtualis sufficit et sic co[n]cludo

delinquens ignarus ad penas temporales obligatur

quid actualiter et quid uirtualiter

actualiter dicitur quod philosophi uocant uolitum in se uirtualiter uero quod philosophi uocant, uolitum uirtualiter seu in sua causa

non solum actualis uoluntas uerum etiam uirtualis sufficit ad peccatum co[m]mitendum

Don Estevan

dum diximus sufficere adversus eas deliberationes quo ad peccatus mortale intelligi necess°. de vere de actuali deliberatione non vero de virtuali

an necess° requirat promissio et non sufficiat propositus

Secundo principaliter ut cognoscamus non sufficere propositum sed necess°. promissionem ad votum intervenire devere advertere inter propositum et promissionem eam requirit reperiri differentias nam propositus est actus voluntatis promissio vero cum dere licita et Deo fit est actus intellectus patet si advertas ad potentias voluntatis nihil aliud pertinere quam electionem illius rei quo ad intellectum speculativo ei ministrat qua electione supposita intellectus practicus id ipsum per modum imperij exequitur unde ille actus quo mediante execucio fit dicitur actus intellectus hinc ergo promissio proficiscat ex praecedente proposito deliberate voluntatis ipsa in se est actus intellectus cum exequat voluntatis electione. Hoc omnia coligunt ex D. Thomo. 2.2. q. 88. art. 1. et ex soto d. lib. 7. q. 1. art. 2. et lib. 1. q. 1. art. 1.

His supositis in questione proposita verissima propositio sit quo coligit ex nostro &c. et similibus videlicet in solo voluntatis proposito votum non consistere sed necess°. ad eius validitatem promissionem intervenire debere. Hec

1 Reg. c. 16. licet interna quo ad Deum sufficiat cum ipse intima cordis agnoscat 2°. illud .1°. regum. c. 16. Homines vident ea qua patent sed Deus intuet cor confirmat hanc propositio ex primo dictis in praeludiis pro et eo exemplo Nam quantum cumque in princ°. concurrat propositum deliberate voluntatis quod subditi faciant hoc vel illud nisi non concurrat actus intellectus.

//

idest.

idest preceptum quo mediante imperat subditis ad
illud faciendum subditi si tenent facere nec pec
cant quantum cumque deliberata principis volun
tate eis constet & eodem modo quantumcumque
in aliquo particulari concurrat voluntas et pro
situm aliquid faciendi nisi det promissio qua
mediante intellectus excequitur quod voluntas
elegit nullo modo potest dari obligatio succedit
enim illud vulgare axioma quod propositum in
mente retentum nihil operatur de quo in c.
si res petendi c. de condicio. ob causas Unde dedu
citur intellectus ad veram tex. in eo inquam solum
propositum intrandi religionem interuenisset ut
constat ex illis verbis, proponens in animo,
et sic alexander 3. respondit si ulterius pro
dum non est hoc est ad promissionem ex huiusmodi propo
sito non obligari ibi explicant plures relati apud
an gutierrez lib. 2. canonicarum questionum c.
22 n°. 32 et a Cavallos communium contra commu
nes q. 748.

Propositum in mente retentum nihil operat

Nec quidquam huic verissimae resolutioni
obstant argumenta, in princ°. pro ratio. dubitandi ad
ducta et primum de testibus tex. in c. 2. § hoc tt°.
nam respondeo tem illum non agere de solo volun
tatis proposito sed potius de alia alii promissio. ut con
stat ex illis verbis hierosolimam disposuit proficis
ci plane verbum disponere obligationes impor
tat quae non per propositum sed per promissiones
contrahi sit Unde dominium et iurium obligationes dis
positiones apellari solent autentico de nuptiis §.
disponat vero. 4. et sic merito in d. c. 2. commu
tatio voti a pontifice maximo petita fuit et ac
tenus de primo argumento

Don Esteban

Ad. c. literarum tuarum duoto crash. red.

Nec obstat. 2m. detx. in c. qui bona 17. q. 1. Nam id quod in prin.º proponit in finalibus uerbis explicat distinguens inter propositum deliberatae uoluntatis et obligationem qua quis uoti uinculo se facit Vm.e. proposite ponit uerba in prin.º textus posita intelligenda ness.º esse non de deliberatione perse sumpta sed cum effectu hoc est secuta promissione presertim cum sepe propositi nomine hec obligatio demonstrari soleat ut constat ex c. 3. dein.º iul.º ita resoluunt Turre. ibidem Osti. Card. et Abb. n.º 5. in fin. 5. sol uit. q. 2m argu.

Nec obstat. 3. detx. in c. consulti deregula. nam suposita distin.e. quam te facit in tex cum qui co'dicionaliter et illum qui pure et cum proposito mutandi uitam ingredit religionem respondendum e' quod hoc posteriori casu ingrediens renunciat anno probationis put post cum in eius fauorem sit in ductum. c. ad apostolicas deregulari. atq. ita preibat se potestate in tra probationis annum redeundi ad seculum nam illud propositum deliberatum habet in se implicitam promissionem qua colligitur ex facto illo et sic uirtualiter religionem promisisse credit quod secus secus e' in eo q. co'dicionaliter et cum beneff.º anni probationis religionem e' ingresus. c. statu tum dieregularibus ita interpretant Caiet. 2. 2. q. 88 ar. 1. col. 4 N. in d. c. 12. n.º 26. Silb. uir religio. 5. q. 8 sol. d. ar. 2. Gutierrez ubi 5 n.º 35. explurib. rellati a Cauallos d. q. 748 hodie aut circa professiones seruat Concilium trid. ss.e 25. c. 15

solutio q.

solvitur 3. argumentus

Nec obstat 4. quia maior propositio quae habet sufficere ad votus quod ad peccatum mortale committendus sufficit est in intelligenda respectu actus alius deliberacionis non vero propositi Nam in peccatis propositum deliberatae voluntatis sufficit quod in voto nullatenus admi hit et racio differentiae est Nam peccatum committitur ex divini precepti transgressione hac autem tam ex ipso actu quam ex deliberato proposito faciendi resultat utrum quia enim pro ratione mali ponitur argumentum legis oratio et vulgares alegaciones ff. de sponsalibus quod servus est in voto cum sit opus cordis et in tractu agat de nova obligatione constituenda quae propter necessario est promissio nec propositum quamvis deliberatus sufficit ut dixirimus sol vitur 8. 9. 4 argumentus

Nec obstat 5. et ultim sumptum ex verbi ethimologia Nam respondeo procedere in ea significacione in qua votum importat solum desiderium ut in rubrica adnotavi noster vero et universa iura accipiunt votus prout importat promissionem deo factam quia est racio et intelligo autoritates lucae c. 9. ibi nemo mittens manum suam ad aratrum et respiciens retro est aptus

Don Esteban

regnu Dei Nam manus mittere c animus ope
ri admouere quod n nisi per pmisiones fit &
sic de pro mittente xpus ibi loquit qui si respi
ciat retro n c aptus regno celor ita soto d or
2. in fin. et alij solum tur q argtus. et tx.;

Ad txm in c. scripturæ 4.

Probat is tx omne temporale obsequium in perpe
tuam religionis obseruantiã comutari posse licet cra in
vito creditore aliud pro alio solui nequeat l. 2. §. 1. ff si
certum petatur

ita observandum exit reiecta contraria sent.ª Palud. in 4. dist.e 34 q. 4. n.º 33. et Silbestri ver.º voltum 4. q. 7. vers. 4.m qui existimavant votum reale in perpetuam religionis observantiam comutari n. posse ex eo quia datur tertij preiudicium quod argum. facile ex dictis diluit et ex is quae scripsimus in c. 1. §. in solutio.e quarti arg. circa interpretationem cap. R. de regula. Nec hac in re admitenda c. sent.ª existimantium quod si votum reale e. copatibile cum religionis observantia utrumque debeat adimplere sive vero incopatibile sit tunc per religionem iudicandum sit sublata obligatio.e voti realis quaratio.e Silbestri et Covar. opiniones copparias ad cocordi am [illegible] deducunt adinginantur tn qui hoc affirmant cum priori casu n. dicemus agi de comutatio.e voti realis sed potius de utroque voto et sic de

duplici obligat. ad implenda quod longe distat a disputat. nostra cum 5 solum proponatur an votus reale possit in perpetuam religionis observantiam commutari quo casu cesset incompatibile utrumque votus. Nam vovens solum intendit votum reale vel commutationem ad implere quo casu negari non potest votus reale esse melioris boni impeditivus et ita cessare debere et. ea quae in rubrica diximus explicando illa verba diffinitionis Deo grato

Secundo Amplio nostri hanc decisionem procedere non solum in temporali obsequio verum etiam in perpetuo nam hoc etiam in religionis observantiam perpetuam commutari potest cum comprehendat ex ratione nostri hanc. dum admittit commutationem in opus evidenter melius et autem status religionis secundum se sit opus melius. quo cum quocumque perpetuo obsequio patet ex eo nam ille status et illud votum est mayoris perfectionis quo mediante mayus exprimitur caritatis signum et amicitia erga Deum ut constat ex autoritate Pauli 1. ad corinthios 3. ibi super omnia charitatem habete quae est vinculum perfectionis sed votum commune quemadmodum et statum religionis secundum se magis expendit huiusmodi charitatis signum et Dei amicitiam quam aliud quodcumque perpetuum obsequium in quo predicta circumstantia non concurrit siquidem votum solemne religionis importat quoddam olocaustus quo vovens omnia sua opera se et totum tradit divino obsequio ergo prestantius ceteris omnibus etiam perpetuis obsequiis haberi debeat.

Status Religionis perfectior est omnibus

[illegible]

con firmatur

ad c. scripturæ de voto et voti redemp-

Confirmat hæc sent.a ex eo Nam votum so
lene religionis importat vitam contemplati
vam c. 2. 19. iunctis is quæ tradit D. Tho.,
2.2. q. 180 art. 2. Dionisius de ecclesiastica
hierarchia. c. 6. c. licet ibi doctrina silencio so
licitudo contemplacioni deregul. Sed tn̄ vita cō
templatiua perfectior ē et nobilior quam acti
ua x.a illud luce 10. Maria obtimam partem
elegit, explicat D. Tho. 2. 2. q. 182 ar. 1.
et 2. ubi huius rei quam plures raciones ex
pendit ea aūt pocior ē Nam vita cōtemplatiua
dirigit immediate in amorem Dei actiua ve
ro in amorem pximi Vn.e perfectior illa
habenda ē ut latius pbat Soto d. lib. 7. q. 5. art.
1. — vita contemplatiua et vita actiua

Animaduerto aūt hæc oīa n̄ procedere
respectu status episcopalis Nam ille perfectior ē
licet in vita actiua cōsistat Quam status religio
nis quod patet ex eo Nam licitum ē a monā
chatu ad epm̄ transire n̄ econuerso. c. nisi
cum pridem derenunciacio.e c. licet deregul. c. 1. 18.
q. 1. explicat D. Tho 2. 2 q. 184. ar. 7. Sot. lib.
10. de iustit.a q. 2. ar. 1. et sic racio.e circunstā
tia pastoralis offitij virtus ea pastores uni
verso populo exiuuntur in cōmunes utilitates
c. qui episcopatum. 8. q. 1. conc. trid. ss.e 25 de
refor.e c. 1. tradit D. Tho ubi pxime art. 1.
vita eorū prestancior et perfectior censenda ē
fuit in cōfirmacionem qr ēbus racio.e pastora
lis offitij tenet vitam ꝓprius obiectō ponere x.a
illud Joanis. 10: bonus pastor aīas suam ponit
pro ouibus atq ita eius offitium maxime attingit
charitatem x.a illud Joanis 15. mayorem chari
tatem nemo habet referet in d. c. nisi cum

D. Estevam

Ad c. scriptura de voto et voti red.

videmus iuribus adductis Vn.e merito perfectior iudicatur status episcopalis ratio.e dc. circumstantiae pastoralis officij quam status religionis licet per se semota omni circumstantia perfectior censeri debeat status religionis — Nec obstabit statum religiosorum ordinari immediate in dilectiones Dei statum vero episcopalem in dilectiones proximi Vn.e perfectior ille erat dicendus Nam respondeo statum episcopalem quatenus tendit in comunes utilitates Populi et spiritualem salutem demonstrare maximam dilectionem Dei in qua perfectio consistit ut diximus et ex ea oritur populi dilectio Vn.e constat magis perfectum esse idque ordinario exemplo declarat Nam maius amicitiae signum praebet is qui propter amicum alijs servit et eorum utilitate solicitus est quam qui soli amico servit —

Verum dictis graviter obstat equidem tx. comuniter allegatus in c. pertuas. 10. j sōe tt.o dum habet non licere votum simplex religionis in statum episcopalem comutare quod e converso erat dicendum si status episcopalis ~~erat~~ perfectior est quam religionis x.a ea quae noster tx. proponit et diximus in c. 1. s.o ad 4. argum.

Huic difficultati dd. varias referunt explicationes ut constat ex his quae scribunt Abb. et Ordinarij in d. c. pertuas Caiet. in 22. q. 189 ar. 2. Soto d. lib. 7. q. 4. ar. 3. Comuniter aut. recipitur explicatio Hostiensis dum constituit ea ratione in d. c. pertuas teneri volentem primum votum ad implere cum episcopatum acceptare quia erat constitutus in peccato mortali ex transgressione voti, et sic male electus fuerat Nam certum est comitentem aliquod peccatum

de quo

de quo publice constat uel per partis confessionem non posse in episcopum elligi c. fin. 25. d. c. ultimo de tempocibus ordinationum. l. 3. cum seqq. tt.o 5. p. 1. ubi Greg. Lopez late Abb. in d. c. dudum el 2. n.o 24. de electio.e Caiet. 22. q. 63 ar. 2. et e mente D. Thoma quodlibito 8. q. 4 ar. 1. Unde merito in d. c. pertuas ratione facti uoti et sic peccati mortalis respondit Inno. 3. prius uotum adimplendum esse quam episcopatum acceptandum suadent sane interpretationem uere ob illa existens uoti transgressor. Jz illa Condulimus iunctis sequentibus si tuam desideras sanare conscienciam quae uerua ad peccatum uiolationis uoti refferunt. Tin.e Cor du. q. 153.

Abb. Verum sane explicationem impugnat Abb. in d. c. pertuas n.o 6. tunc ex eo quod non quodcumque peccatum mortale impedit electionem uel desfinit iam dimotum c. sicut iuncta gl. dicu.e in d.o gl. uer. nec eligere in c. ultimo de clerico excommunicato explicat Felin. in c. dilecti n.o 4. de exceptionibus et in c. 2. col. 2. de rescriptis Couar. in c. alma mater. 1. p. § 8. n.o 4. tunc est quod ad hoc ut episcopi promotionem impediat peccatum mortale necessario uel irregularitatem uel infamiam inducere debet .c. unum orarium uers. in epistola uero 25. dist.e Sed tamen in d. c. pertuas nec irregularitas nec infamia ex uiolatio.e uoti incurritur. g. electio impedire non debuit. Minor propositio suadet circa irregularitatem ex eo quod non incurritur nisi in casibus diu.e expressis. c. is qui de sent.e ex communis in 6. nullibi hic legitur ex transgressione.

ubi simplicis irregularitatem incurrit repellu
aut infamia [illegible] qui ex transgressione. ubi
qua sepius [illegible] occulte fit non solent homines
infames reputari

Quare hac interpretatione reiu
ta aliam [illegible] Abb. in d. c. per tuas con
stituens Innocentius .3. ibi non sm rigoris re
gulas respondisset sed potius ut consulatur
conscientiae erroneae episcopi qui existima
bat a parte rei non fuisse dignus episcopatu
tempore sua [illegible] et sic non iuste com[mu]
tasse uotum religionis cui Inno. 3. admonet
ut dimisso episcopatu religionem ingrediatur si
proprias desiderat sanare conscientias put in
simili legimus consultum in c. per tuas 35. de
simonia quam interpretationem suadet uerbum
consulimus quod non preceptum sed consilium de
monstrat et uerbum resignes quod significat
re uera uouentem episcopum factum fuisse
per commutationem et sic uerba illa si tuam
desideras sanare conscientiam non ad preceptum
aut [illegible] episcopalis nullitatem referenda sunt
ut uulgo dd. credunt sed ad erroneam conscien
ciam seu scrupulos illius qui primo hus fuit
nec huic interpretationi obstabit deficere hoc
Pontificis licentiam ad episcopatum resignandum
qua necessaria erat [illegible] in c. nisi cum pridem
de renunciatione c. i. in fine detrans lat. episco
pi aduertit Caiet, 2.2.q. 189. ar. 3., Nam licet

non expressa

n. expressa virtualis in. reperit ex eo quod pontifex co'cessit ad religionem descendere demisso episcopatu — Nec similiter adversat quod supposita erronea conscientia et scrupulo de quo s. n. debuit Pontifex dicere, poterit, quin potius, caue nefarios x.º illud qui agit contra conscientiam edificat ad gehennam c. lit. literas 13. de restitut. spoliator. etc. sibi sit erronea d. c. per tuas de simonia. Nam respondeo quod dum pontif. inquit poteris agit de presenti temporis ut constat ex te. ibi si postmodum te elegerit plane procedente tempore poterat eius erroneam conscienciam deponere et intelligere licitam ee co'mutacionem quare pontifex explicat naturam rei ut si deponeret intelligeret licitam ee co'mutacionem in statum episcopalem x.ª supra dicta bene n. eet necessarium ad religionem descendere cum co'mutacio facta sit in opus evidenter melius —

Verum si adhuc haec interpretatio Abbatis n. placet ex eo q. n. e credibile Innocentium 3. fundamentum suae decisionis consistens in erronea episcopi conscien. fie nec unico quidem verbo tetigisse existimavi aliter decisionem d. c. per tuas intelli posse omnibus omnium doctorum explicacionibus in eo inquam n. agi de episcopo sed de regente seu gubernatore episcopatus ut constat ex illis verbis vocatus fuisti ad regimen et paulo inferius

D. Estevan

ut regimen regimes quae verba si adstringi est materia subiecta aut
episcopatum importare possint negari tamen non
potest ex propria significatione demonstrare solummodo
vel episcopatus gubernationem quo supposi
to respondeo quod tex. in d. c. per tuas non pug
nat cum iis quae diximus cum non agat de statu
episcopali sed solum de gubernatione in quam
commutatio non admittitur Nam status religionis
perfectior est quo aumque temporale obsequio ut
ibi tex. te demonstrat et sic cum guberna
tio cura sit temporale obsequium quod in
terim durat donec de episcopo providetur me
rito summus 3. in d. c. per tuas resignan
dum regimen et auitum religionis promi
ssum suscipiendum constituit confirmante sane
explicationem illa verba tex. in 2. p. si postmo
dum te elegerint quibus pontifex demonstra
re intendit votum religionis quod in guber
nationem ut pote in minus bonum commutari
non potuit auovente si postea in episcopus electus
fuerit licite commutari cum sit in opus evidenter
melius. Nec quidquam huic interpretatio
ni obstavit non videre aptum pontificis responsum
dum constituit regimen esse resignandum tum
quia commutatio nulla fuit ut pote in minus bo
num, tum etiam quia si valida fuisset tamen illa gu
bernationis non videt materia apta ad relig

ad resignandum

ad resignandum Nam Respondeo ad prim.
quod quamuis comutacio illa ubi simplicis
in gubernaciones episcopatus illicita fuerit
2a. proxime dicta nichilominus hic propter
tradiciones persone quam uouens fecerat
respectu gubernacionis in qua existebat
non obstante quod obligacio ubi simplicis mero
iure ualida fuit 2a. regulas legis quoties
C. de rei uendicacione facit tex. in c. penultimo
de regularibus in 6. c. mementimus, c. reuersus
qui clerici uel uouentes

Ad 2m. uero respondet tm. gubernacio
nis seu cuiuscumque alicuius uicarie quantumcumque
temporalis esse materiam aptam adrenunciandum usque adeo
ut cum tm canonicum apellat gl. uer. comendare in c.
nemo 15. de electione in 6. recepta a N. in c. quod nota
bili 20 an. 20 de const. d. 1. ¶ Nec tamdem nostra
interpretacioni obstabit uinculum ubi simplicis
eo quo in d. c. pertuas omnino percomutaciones in re
gimen episcopatus licet in minus bonum et cum subla
tum fuisse arg. c. penul. de regularibus in 6. et sic solum
super statione ubi penitentia imponenda erat uouenti nec
cogi poterat. tunc uotum adimplere ut in d. c. penul. pre
sertim in comutacione detur actualis tradicio persone
et sic habet locum regula d. legis quoties nam pro
resolucione aduerto quod quamuis 2a. obligatio
in qua interuenit tradicio mero iure ualleat 2a. d. l.
quo ius non contrauenit racione prioris contractus ets te
netur ad interesse parti cui ex illo obligatio quesi
ta est ut docet d. l. quoties in fine et sic adimple
retenet 1um contractum prout in sua potestate est.

qt obligatio eius licet suspensa sit et impedita nō
tn̄ e' sublata prout constat in eo qui post votum

rei contrat

Ad. c. 5

Nec obstat tx. in d. c. penultimo de regularibus in 6. ubi n̄ tenet qui laxiores religiones p̄fitet. uotum ex strictioris religionis prius factum ad implere cum sit in sua potestate x.ª tx. in c. lib. de regular. et ea quae diximus in .c. 1. 5. ad 4.m arg.tum Nam respondeo quod eo casu uotum simplex religionis ex strictioris per solenne emissum in religione laxiori omnino extinctum et sublatum fuit ut idem met tx. docet et sic obligatio extincta n̄ reuiuiscit quod secus e͂ qn emisso uotum cōtinenciae contraxit quis matrimonium. Nam hunc n̄ extingit sed suspendit durante uita cōiungis ut aduertit Caiet. 2.2. q. 189. art. 8. ad 3. Racio discriminis inter utrumque casum e͂ Nam priori nouens p̄fessiones faciens abdicat a se dominium suae persona in perpetuum .c. n̄ dicatis 12. q. 1. autentica ingressi C. de sacro sanctis eclesiis — 2.º uero casu solum durante uita uxoris abdicat a se dominium .c. penultim. et fin. de 2.is nuptiis ( ) vnde in 1.º casu obligacio semel extincta n̄ reuiuiscit in 2. uero quasi adduracionem matrimonij suspensa eodem soluto restituit vnde remanet in d. c. penulti.º solum penitenciam imponendam ei uolenti p̄ uiolacione uoti n̄ tamen cōpelendum ad strictiorem religionem descendere praeceptum cum in eo

cōtra interesse cōsiderari nequeat nam in materia
religionis nichil sub ratione obligationis ad interesse sed
tantum sub ratione voti Deo optimo et maximo
gratus est arg. c. praesens 161 § cum quis religionem
eligit 20 q. 3.

3.º Principaliter et ultimo intelligo
cōmutationem temporalis obsequii in religio
nis observantiam de qua etiam fieri posse propria
auctoritate nec superioris cōsensum desidera
rari licet hic non exprimat nam ut recte Caieta.
2.2. q. 88. ar. 12. et Couar. in c. quam
uis pactum 1. p. § 3. nº 4. constituunt tunc est
necessaria auctoritas superioris quando est dubium
cōmutationem fieri in melius non quando fit in evi
denter melius iuxta ea quae in c.l. § dixìmus
ad rationem dividendi et 4. argumentus scilicet sta
tus religionis ob sui perpetuitatem est opus e
vidента melius quocumque temporale obsequio
ut proxime explicatum est quare propria auctori
tate cōmutatio fieri poterit ita nos[illegible] Ri
tum tenere in terre precitant Abb et de S. Ri
cardus in 4. dist. 38. q. 2. ar 8. et ibi Pa
lud. q. 4. nº 18. Caiet. ubi proxime Soto lib. 7. de
iustitia q. 4. ar. 3. et N. in man. c. 12. nº 78.

Verum huic resolutioni graviter obstat tex. in c.
cōmissum de sponsalibus dum habet non posse religionem in
gredi cum qui iuravit uxorem ducere ante implementum
iuramenti et tandem constat cōmutationem iuramen
ti de contrahendo matrimonio in statum religionis esse
in opus

in opus euidenter melius c. nuptiae 32. q. 2. c. quisint 33. q. 5. Conci. trid. ss.^c 24. can. 10 tradit S^t. in 4. d. 3. q. 2. ar. 1. col. penult. ¶ In explicatio^e huius difficultatis laborant interpretes ut aparet ex iis quae scribunt gl. et dd. ibidem Palud. in 4. d. 28. q. 1. n° 18. ubi Ricard. d. 29. ar. 2. q. 4. Sot. d. 27. q. 2. ar. 5. col. 3. atque omnibus communiter recipitur explicatio glae ibidem vers^o. veldic ut tr ille peccat de consilio ne quam tuls ad vulgari oppiniones dicatur contra Juram^{tum} venire n^o uero dispcepto et ita affirmant licite et absque peccato potuisse recta via religiones ingredi ante implementum iuramenti Xa regulas vei tr. et similius sequuntur Sanctx plicationes ultra supra relatos Couar. in 4 1. p. c. 5. in princ^o n°. 11. Silv. ver^o matrim^o. 7. q. 5. n° 5. —

~~Unde interpetra[?] verus tx~~

esto biene alabuelta
caterus

~~qui autoritate sedis apostolicae~~
~~ep distulit ad implere nam si in eo peccatur~~
Arc^{hi} ~~episcopus votum implere n^o potuisse ante~~
quam ~~regnum ungaliae~~ pacatus eet cum eius auxilius et co^{n}silius ad pacem et tranquilitatem Regni eet necessarius ~~q~~r tri dum no constabat antalis difficultas sufficiens eet ad voti executiones deferendas cum potius co^{n}trarium intendat demonstrare gl. finis ff. cum constituit in adimplendo voto utilitates publicas in regno uero ungaliae pacando utilitatem priuatam uersari maxime dilatatio pontificis ibi ad differendas executiones voti necess^o fuit cum ab ipsius archiepiscopo peccatum diat declarare impedimentus difficultatis ut diximus —

Ceterum haec communis interpretatio sustineri nequit tum
ex eo quod non est probabile pontificem attendisse ad falsas
uulgi opiniones quinimo si illa soreasse aderat ma
gis expediebat explicare talem errorem quam populum
in eundem confirmare praesertim cum propter uulgi
scandalum perfectior status religionis omitti non debeat ut
resoluit D. Tho. 2. 2. q. 43. ar. 7. ad. 4. tum etiam
quod in dubijs ad salutem spiritualem pertinentibus cu
ius modi est implementum uel uiolatio iuramenti de
quo in d. c. commissum non est dare tutum et huius sed sem
per huius sequendum est ut probat tex. in c. iuberis de spon
salibus c. illud ubi gl. uer. in dubijs de clerico excommunicato
quod cum in d. c. commissum Pontifex dicat huius esse
iuramentum prius ad implendum quam religionem
ingredi id necessario et sub peccato faciendum erat siqui
dem in decissionibus pontificum non consilium sed ius editur
ut proponit tex. in c. ex multa § hoc tit.

Quare hac interpretatione omissa et alijs quam
plurimis uerius existimo in d. c. commissum iuramentum
prius ad implendum quam habitum religionis suscipiendum
quod cum principaliter ex iuramento contrahendi obligatio
quae sita fuerit mullieri ut in c. debitores iuncto c. 1. de iu
r.do tradit D. Tho. 2. 2. q. 89. ar. 7. sine facto eius sibi ac
queri non potuit requisito. id quod uerius esse dixi superius. Nec
obstat commutationem fieri in melius nam hoc intelligi de
bet quando Deo principaliter obligatio acquirit non uero si parti
acquisita sit Nam qui Titio centum debet si Seio mille
soluat non recte soluit neque a priori obligatione liberatur
ut dd. fatent. et obseruandum est soluitur que huius tex. ex
plicatio ad laudem Dei omnipotentis et B.ae Mariae etc.

Ad. c.

Ad cap. Non est s. et cap. Quod super his de voto et voti red.

Pro hor iuxius explicatio duo nobis se offerunt disputanda primum an dato impedim. obligatio voti extinguat ita ut commutatio aut dispensatio superioris necessaria non sit. secundum supposito necessarias esse superioris dispensationes an ea: causas requirat tam in eo qui dispensat quam in eo cum quo dispensat

Circa Primum dubium videt dicendum impedimentum ab obligatione voti liberare primo ex eo quod in iuram.to et voto illud per petuum est ut subintelligat illa conditio si ser vari possint. c. veniens. c. quem admodum de iur. iur. do c. beatus 22. q. 2 notat gl. 1. in nro. c. n.c succedit enim regula iuris quod nemo ad impossi bile obligat. l. impossibilium ff. de regulis iuris Im.e difficultas excusat a periculo ut tenet gl. 1. in c. brevi de iur. iur.do et de fractio. voti et ita hoc casu superioris dispensatio non est necessarias ex sent.a diui Thome in 4. dist. 38. q. 1. art. 3. observant ar. Grid. in c. quibo na n.o 6. 17. q. 1. Abb. in c. 1. s n.o 4. Silb. verb. votum 2.o s. 6. et 10 Sot. lib. 7. de iust.a q. 2 ar. 1. ad. 3. Covar. in c. quamvis pactum 2. p. S. s.

Don Esteban

Ad c. n.º et c. quod super his dubitac.

n.º 3. et 4.

2.º facit nam pro diffi.e ut ex diffi.e apa ret nec.º voti fieri debet de is quae sub vouentis potestate existunt in rubrica diximus sed tu.º dato impedimento incipit res non in potestate vouentis ergo obligatio voti cessat x.ª vulgare axioma nullam videlicet esse obligationem quae res ... cassius dicemit a quo incipere non potuit de quo in l. inter stipulantes §. sacras ff de verbor. l. ... 72 ff de fidei iussoribus

3.º facit pro hac senta. te. in l. continuus 137 §. illud. ibi sed hec recedunt ab impedimento naturali ff de verbor. ... argumento a contrario sensu

In contrarium tu. extant tx in c. n.º et in c. quod super is in quibus constitutum est ratione impotencia temporalis vel perpetua obligationis voti non extingui et ideo summi pontificis commutationem vel dispensationem desiderari

Pro resolutione huius difficultatis distinguendum censeo inter impedimentum difficultatis et impedimentum impotentiae prius quidem sive ab principio adsit vel postea superveniat non liberat vouentes ab obligatione voti x.ª regulam legis ... ff de actionibus empti et l. continuus §. illud ff de verbor. ... licet autem difficultas non excuset ab obligatione excusat tu.º a mora ut in iudiciis ... l. 2. §. 1. ff si quis cautionibus in arbitriis l. si apud ... 4. §. si in arbitrum ... exceptio in contractibus 69. l. ultima §. penulti. ff ad l. Rodiam ... in ultimis voluntatibus l. cum res 43 §. sed si ambo ff de legatis 1.

siue ff mi...

Don Estevan

Ad c. n. e et c. quod super his 3. de usu et
sive promissio simplex sit sive iurata c. breui 17. dein siue
sive poenalis d. l. 2. §. 1. sive utrumque cotineat. c. sig
nificante de pignoribus. Sec oia proponit Bart. in l.
quod te mi si n.º 12. cum seqq. ff si certum petat sequun
tur Jaso ibidem n.º 37. Ripa n.º 38. Pur purato ss.
Rebuf. in l. unica n.º 75. C. de sententiis pro eo quod interest.
vero tn difficultatem tales ee debere quae imposi
bilitatem proxime accedat ut docet firmis. in d. §. illud
Greg. Lopez in l. 18. gl. magna in fin tt.º 11. p. 5.
et quae difficultas huiusmodi sit in diuis arbitrio relin
quit ut resoluit Parpurathus ubi proxime n.º 54 ad
legis. 1. infi. C. diui de seruandi

Unde interpretator noster hic in c. non e dum
docet n. ee uerum uoti qui autoritate sedis apost. distu
llit adimplere nam lt in eo proponat Archiepus uotum
adimplere n. potuisse ante quam regnum Ungarie
pacatum eet cum eius dericilium et consilium
ad pacem et tranquilitatem regni eet necessari
um qr tn adua n. constaoet an tallis difficul
tas sufficiens eet ad uoti execucionem di
fferendam cum pocius contrarium intendat demonstra
re gl. fin. §. dum constituit in adimplendo
uoto utilitatem publicam ~~priuatam necessari~~ in Reg
no uero Ungarie pacando utilitatem priua
tam necessari merito declaratio Pontificis ibi
ad diferendam execucionem uoti necessaria fuit
cum ab ipsius arbitrio pendeat declarare in pe
dimentum difficultatis ut diximus

Don Estiban

Circa impedimentum impotentie iterum distinguendum e nam aut e perpetuum aut temporale primo casu impedimentum perpetuum hoc e quod perpetuam causam habet veluti si res voto promissa pereunt arg. legis si ex legati cod. ff de verbor si apprim superveniat impedit votum in c. pduii x. regulam impossibilium et primum argumentum e propositum simile postea superveniat liberat voventem ab obligat. voti cum ad eum casum deveniat a quo incipere non potuit x. dictas l. inter stipulantes §. sacram de verbor cum similibus — Nec is obstat noster tex. in c. q superius ubi dato impedimento perpetuo circa implementum voti hierosolimitanum adhuc e necess. comutatio vel licito enim communi intellectu q. tex iste procedat specialiter in uo voto emisso in subsidium terrae sanctae quam proponunt Inno. et Abb. ibi n.º 5. idem Abb. in c. licet j n.º 12. Nam specialitas id pot inducere teneri quem ad illud quod natura sua impossibile e Itidem similiter in tex. dicta alii q. iste tex accipiat in impedim. difficultatis perpetuo non vero in impedim. impotentia prout intelligunt Silb. verb. votum 2.º §. 6. et alij autores vel si adducti verius existimo in nostro c. quod super his votum emissum fuisse in subsidium terre s.te hoc aut mixtum e nam cotinet in se personalem assistentiam ad militandum et onus reale hoc e auxilium propriis opibus prestandum ut demonstrat verbum subsidium dicta ampre Sendiens et vers. us nos aut quadere ievis in c. licet se

Sequenti

sequenti agemus (Un.º repellebat quod quamvis in hoc c. quod super his deficiat obligatio voti personalis ratione impedimenti perpetui quod tamen adhuc durat obligatio voti realis scilicet prestandi auxilium prout pro qualitate meritorum redemptionem in eundum subsidium pontifex constituit — Secundo vero casu circa impedimentum temporale illud videlicet quod temporalem causam habet veluti infirmitatis aut similis nunquam impedit nec tollit obligationem voti licet executionem differat ut opponit noster hic in c. quod super his iuvant que circa matrimonium dirimendum vel impediendum ex temporali vel perpetuo impedimento impotencie tradunt Abb. et Prepositus in c. fraternitatis n.º 7. de frigidis, Silv. verbo matrim. 8. q. 16. Spaulum coniugio 4. 1. p. art. 36. et N. in manu. c. 22. n.º 99. hec aut limitanda sunt nisi votum habeat respectum ad aliquod tempus precise quia si tunc contingat impedimentum licet temporale liberat promittentem ab obligatione voti veluti si quis promisserit singulis sabatis ieiunare in honorem Virginis et altero ex his infirmetur nam licet cesset impedimentum obligatio illius diei cum extincta sit non reviviscit iuxta regulam l. qui res 98. §. aream ff. de solutionibus.

Un.º infero quod siquis religionem vovet et habito respectu ad certum monasterium si in ipso non acceptetur adhibita omni diligencia et cessante dolo et fraude liber remanet ab obligatione voti nam licet acceptacio impedimentum sit temporale et possit prelatus suam voluntatem mutare cum tamen votum habeat

taitas illam cōditiones si vovens acceptet arg.º c. quemadmo-
dum de iur. iur.º et cōditio hac ad l. pa. acceptationes re-
feratur arg.º l. volles 8s. §. hoc sermone ff. de verb. signi.
merito si in eo admissus non fuerit obliga-
tio expirat nec amplius revivisset x.ª vul-
gariter [illegible]

Nec hoc casu vovens Remanet obligatus observa-
re religionis regulas in seculo cum ita pro mi-
ssa censeat sine statu religionis vixerit non
aliter et sic cum ad primum non remaneat
obligatus ita nec ad 2m. arg.º legis cum prin-
cipalis ff. de reg. iuris hac aut non procedunt
in voto religionis generaliter et indetermina-
te emisso Nam licet hunc temporis in aliqua
particulari non acceptet non tamen liberat cum in alia
acceptari possit ac per cōsequens votum adimplere
et ideo alias religiones percurrere tenetur non
tamen omnes sufficit enim quod in quinque mo-
nasteriis habitum petat aggr. si ex ibidem non
acceptet non videtur se ad plura obligasse x.ª ea
quae tradunt Abulensis super capite 30 nume-
rorum q. 51. Caiet. 2. 2. q. 88 ar. 3. N. in ma.
c. 12. nº 46. et 48. Sot. d. lib. 7. q. 2. ar. 1. ad 3.

Quarto sm dubium an in dispensatione voti
requiratur semper x.ª cā tam ex pte dispensantis
quam dispensati Pro resolutione videndi sunt D.
Tho 2. 2. q. 88 ar. 12. ad 2 Felinus in c. 2. nº 20
de sponsalib. Decius in c. 1. nº 7. 2.ª lectura de
constitutionibus Hipolitus singulari 230 et in l.
2. §. preterea nº 98. de quaestionibus Pracmatica
Sanctio tt.º collationibus gl. ver.º pluralitatis fol.
53 Rebufus in praxi tt.º de dispensa. ad plura
beneficia nº 51. cum segg. subs. ver.º dispensa.

nº 5.

n.5. Suarez in l. q̃m in declarat. legis reg
ni limitat. 2. n. 14 col. 4 Couar. in 4. 2. p.
c. 6. §. 9 n. 7. et N. in man. c. 12. n. 76 qui
omnes sequendo glas. nr̃as in hoc c. nẽ resol
bunt summum Pontificem dispensare n̄ posse ni
si interueniente x.a cã alioquim peccare et dis
pensatum n̄ eẽ securum in conscientia hoc quo
n̄ solum quo ad obligationem uoti ex l. diuina
prouenientem (in qua improprie dispensatio p
prie uero interpretatio dit.) uerum etiam quo
ad eam quæ prouenit ex l. positiua affirman
dum eẽ x.a cã quæ latissime resoluit Pinelus
in rubrica de rescin denda l. p. c. 2. n. 1. cum
seqq. et Rebufus ubis n. 58. Nam licet Pon
tifex supra ius sit c. proposuit decretis. prae
uende dum cum ratio naturalis legi insit
necess.o ad eius abrogationem causa interueni
re duet et licet in foro exteriori plures in
terpretes quos refert Couar. ubi s. n. 20
existiment dispensationem sine x.a cã ualle
re quoad ius positiuum attamen omnes in
animæ judicio tutam n̄ eẽ fatentur nec
huic resolutioni obstabit supposita x.a cã supe
rioris dispensationem neceẞ.am non eẽ Nam
cum ratio l. diuinæ circa implementum
uoti cesset data x.a cã cessare debet et obli
gatio legis positiuæ ita ut superioris dis
pensatio neceẞ.o n̄ sit Nam respondeo quod
quamuis ex positiua quæ in comuni x.a ẽ
deficiat in casu particulari eius ratio n̄ tñ ex
pirat eius obligatio ex regula. l. prospexit

ff qui et agg praesertim cum n. semper causa manifestam iust.as habeant et ideo ad [illegible] discernendas praelati autoritas necessaria ut resoluit Couar. cum s. adductis absoluit ff. huius tx. explicatio ad laudem omnipotentis Dei

Ad. c. licet vniuersis
Deuoto et uoti
. Redemp .

Probat il. tx. ecclesias copellere posse heredes laicos ad implementos voti quod defunctus fecit et ipse sponte suscepit per excomm.es et bonorum subtractiones. de huius tx. interpretatione ultra ordinarios aguunt Couar. in c. si heredes n.o 9 de testam.tis Molina de primo genius lib. 1. c. 9. a n.o 3. Didacus a cuniga q. 4. dubio a n.o 50 Spino in especulo testamentorum gl. 19 n.o 33 et 68 et gl. 28 n.o 61. Joan Garcia de expensis et meliorationibus c. 16. n.o 32 et alij plures rellati a Cenedo in colectanea 90 huius tx.

Ceterum ad versus nri tx. in princ.o ibi vs. adeo tn. solutio necessa.a e. quia verba demonstrant regem Ungariae teneri ad=

implementos

implementum voti quod emisserat sic argumentatur in voto sicut in juramento semper subintelligitur illa conditio si ad implendum potest c. veniens c. quemadmodum de jurejurando c. beatus 22. q. 2. nam ad impossibilia nemo obligatur l. impossibilium ff de reg. juris. Diximus in c. pendenti §. Id tamen in specie nostri textus. Rex Ungariae morte praeveniente fuit et ita votum ad implere non potuit cum res devenit ad casum a quo incipere non valebat. ergo liber remanet ab ipsius obligatione. ad regulas l. qui res § aream cum similibus ff de solutionibus

Secundo adversus nostrum textum ibi sub interminatione maledictionis paternae commisserit tuae fidei exequendum ex quo verbis apparet filium Regis ex promissione patris obligari, sic argumentatur Promissio facti alieni nullas inducit obligationes. l. stipulatio ista in princ. ff de verborum obligatione §. si quis alium instit. de inutilibus stipulationibus. l. 11 tit. 11. part. 5. explicat Joan Gutierrez. 1. p. de juramento confirmatorio. c. 44 Praesertim in materia nostri textus. Nam cum eadem voluntas requiratur ad votum qua requirit ad peccatum gl. recepta in c. mulier 32. q. 2. et diximus supra in c. literaturam certum est in peccatis neminem obligari ex facto alieno nisi propria voluntas concurrat c. non est 15 q. 1. c. cum voluntate ubi dd. de sententia excommunis ergo et ex facto et mandato Regis filius ad votum obligari non potuit

D. Esteban

Ad c. licet devoto de voto et voti redemptione.

Tertio contra nostrus textus ibi paterna haereditas successiones in dictis sic infringit successio in regno vel mayoratu de veteris filio primo genito absque ullo onere et gravamine autentico de ecclesiasticis titulis §. hoc aut collatio 9. et in autenthica hoc amplius C. de fidei comissis ita ut neque pro ecclesia causa gravamen imponi possit ex generali interpretatione legis quoniam in prioribus C. de inofficioso testamento et probat textus in c. ultimo 17. q. 4 resolvunt Couar. in d. c. si haeredes nº 9. versiculo praeterea considerandus Tiraque. de primogenijs q. 1. a nº 3. et alij relati a Ac(h)evedo ubi supra n. 1. ergo §. filio regis ungariae imponi non potuit gravamen implendi votum in legitima successione sibi debita et sic nec ipsa privari —

Quarto adversus textus ibi ordine genitura sic argumentor. Regnum iure sanguinis debetur ut constat ex dictis verbis nostri textus iuncto capite grandi de suplenda negligentia praelatorum lib. 6. et sic successor non a defuncto sed ex populi permissione vel consuetudine illud obtinet ex doctrina textus in l. quod si haeredi §. cum filiae ff de vulgari. l. unus ex familia §. 1. ff de legatis secundo sed hi in his quae perveniunt iure sanguinis successor gravari non potest. l. ab eo C. de fidei comissis. d. l. unus ex familia §. si de falcidia ergo §. male filius regis regno privabat ex eo quod patris votum non adimplet

Quinto et ultimo contra nostrum textum dum in

eo

ro Pontifex successores regno privat quia patris
uoto non adimplet sic arg.to dare uel adime
re regni gubernationes aliter ue de ipsa dis
ponere ad potestates pertinet seculares ut cons
tat ex fine in quem regis potestas dirigitur
id summus pontifex potestates seculares non obtinet
c. nouit ubi N. notabili. 3. nº 21. dicitur dicis c.
quo iur. 8. dist.e c. quoniam 10 dist.e c. cum ad uerum
c. si imperator 96. dist.e quo de regni subcessione
disponere non parit. 5. cam filio primo genito adi
mendo

Propter quas difficultates aliis consul
to ommissis difficilis reputat is tex. et uarie ab
interpretibus explicari solent. Primo aut
loco Ostiensis Joanis Andreas et communiter seri
bentes hic et in c. si heredes de testamentis
existimant decissiones nostri tex. continere casus
speciales contra regulas iuris comunis et ratio
nes specialitatis designant in fabore testa
menti et piae caussae. sequitur Petrus pe
ralta in l. 3. §. qui fidei commissas nº 86 in
fin.e ff de haeredibus instituendis quae interpre
tatio licet communis sit manifeste conuincit
tum excommunicatio pia quod non gaudet mayori pre
rogatiua quam legitima portio filiis de
bita ut constat ex c. fin 17. q. 4 c. si quis re
liquerit 30 dist.e. tum etiam quia libertas et

pria cō equiparant l. i. §. finaut l. duo. muni servo manu misso et tn̄ certum e ̄ filius legitima successio. n̄ privari ex eo q̄ prestare nolluerit libertates autentica sed amplius c. de fidei cōmissis q̄ nec similiter privabit quam patris ultimis non adimpleat

Quare secundo loco gl. finalis. §. cōmuniter recepta constituit idea in specie nr̄i lx. filium regis legitima privatus fuisse ratio. ubi n̄ adimpleti qt cōsistebat in regno a quo iuste per sumptioni fuem privatus fuit et cum regnū sit individuum ab ipso legitima deduci non potuit licet cum certus sit propter ustus patris filium legitima privari n̄ posse ut notant Card. Abb. et Anton. in d. c. si haeredes ubi Couar. n̄o 8. Socino in l. 3. §. fin ff de iniusto rupto et posthumis et alij tant q̄ legitima in regno consistit q̄ cum n̄ posit separari a regno propter ipsius naturalis filio adimenda e dicit cōmunes sententas Couar. ubi proxime et Rodericus suarez in d. l. q̄m in prioribus in prin. n̄o 20. Verum hec explicatio fuit prima respicit tum ex eo q̄ propter individuitates pocius debuerat filius gaudere emolumento totius haereditatis quam legitima privari, ex. in c. quod in dubiis de cōsecratio. cum sit magis digna et favorabilior cā sit accedique ad hanc rem perangust̄. ex simili l. cumquidam ff de liberis et posthumis ubi exeredatio incerta.

certa n̄ tradit ad totales haereditates, sed diuiditur in totius tum etiam quae si in regno iure haereditario succedit ut Emanuel costa de regni successione 3. p. n° 2 et alij relati a Sanguino ubi s. n° 31. arbitrantur recte diuidi potuit. Unde Rex Fernandus cognomento Magnus anno 1093. regnum Castellae inter filios diuisit tamquam haereditates similiter Alfonsus qui cognomento imperator dictus est anno 1092 diuisit inter suos filios. Ut refert Joan garcia n° 20 et 24 ubi proxime quod in specie nostri tex. optime sic ex regno legitima deduci potuit ~

Unde Jorno lenius et cum secutus Emanuel costa ubi s. aliter decisiones nostram interpretant constituunt enim quod licet regnum bona sint uinculata et quae ordine genitura deferuntur de jure tum successori iure haereditario quae tamquam haeres [illegible] in co subiectis et n̄ tamquam in omnis restitutioni ita Vidal dus cons. 94 et Couar. in practicis c. 1. n° 4.

Unde nihil mirum si in specie nostri tex. filius tanquam habens causam a patre ob eodem grauari potuerit. Xa. d. l. ab eo C. de fideicommissis c. si haeredes de testamentis. Sed neque haec interpretatio aduersus superiores difficultates edita et contra ipsas primo facit quod quamuis uerum fateamur in regno

Don Esteban

Ad c. licet deuoto 3 ubi ___

Filius iure hereditario succedere adue in legitima et regni successione sibi imponi non potuit grauamen cuius implementum in sua potestate non erat quale est votum. Iero Solimitanum de quo agimus [illegible] l. huius quoque 4. ff de heredibus instituendis l. omnimodo l. quoniam C. de inofficioso testamento — 2o ad versus ipsam facit decisio nostri textus dum in ea Pontifex atendit ad obligationem filij qui se sponte voto obligauit quasi hac ratione ad implere patris votum compellatur ergo non ex eo quod Regnum hereditarium sit nam eo casu oblig. filij non erat necessaria. 3o obstat noster textus in ordine genitura qua uerba demonstrant regnum non hereditario sed iure sanguinis deferri ut proposuimus in 4. quaest. et ibi disputabimus —

Quare 4. loco Guillelmus Benedictus in c. Raynutius [illegible] si absque liberis moreretur el. 2. n. 21. Couarr. in d. c. si heredes n. 10. Gregorio Lopez in l. fin. gl. fin tit. 10. p. 6. et alij relati a Joan. [illegible] d. n. 32. aliter nostrum textum interpretantur constituunt enim ideo filius priuatus fuisse regni successione quia se sponte ad patris votum obligauit ut patet ex litera [illegible] et tu assumpto crucis signaculo te id impleturum sine dilatione qualibet promisisti et [illegible] exolui [illegible] — tibi a patre iniunctum et a te sponte susceptum et tum sit ibi debitum accepte crucis exoluere[?]

Sed grauiter huic explicationi obstat quod Pontifex [illegible] considerauit qualitatem heredis ut colligit ex illis uerbis, et hereditatis emolumento priuabis plane quotiens filius propria voluntate uotum suscipit ad implendum non est necesse considerari quod sit heres cum a patri procederet uideat mouere uel uotum ab alio emissum suscipere ad implendum nec difficultates euitabit qui dixerit quod filius ut heres priuat hereditate regni culpa [illegible] in non implendo uotum ei

imputari

imputari non poterat nisi votum sponte suscepisset et sic spontanea susceptio voti in eum finem considerat ut presupposita culpa locum habeat pena privationis hereditatis xa. item in autentica hoc amplius C. de fidei comissis. hec enim responsio corruit ex eo nam postquam filius ut heres se immiscuit hereditati tenet intra annum a die monicionis testatoris mandata exequi et adimplere c. nos quidem de testamentis vel intra tempus a defuncto vel episcopo prefixum autentico de ecclesiasticis titulis §. sicuit legatus collatione 9. conc trid. ss. 22 dexaformam c. 6 et 8. gl. et comunis in d. autentica hoc amplius alioquin emo funeri to hereditatis privabit xa. c. si heredis de testamentis. Nec est necessaria alia expressa obligatio circa iussa testatoris quam adicio hereditatis ergo quamuis filius patris votum implendum non suscepisset regni hereditate privari poterat ex eo quod prefixo a summo pontifice tempore adimplendum votum patris non pe ad exaltacionem sancte crucis distullit ad implere

uerbas Quare hac interpretacione ommissa ut ad veri be. explicaciones deueniamus aduerto quod duas principales decissiones reperiri et duas penas diuersas imponi successori in regno propter votum non adimpletum Prior decissio et pena cotinet in uers. nisi onus usque ad uersiculum priuens exclusiue uerba sunt. Nisi onus tibi a patre iniunctum et ante sponte susceptum occasione qualibet

Don Esteban

detrectaveris paterna heredas successio[n]e indignus et haereditatis emolumento privaveris cuius recusaveris onera supportare, quibus verbis Innocentius 3. non imponit novas poenas sed iure impositam in d[ic]ta Authentica hoc amplius et d. c. si haeredes, praesenti quaestioni inducit atque ita sensisse filius regis privandus esse haereditate paterna et bonis liberis sibi delatis si votus a patre injunctus non adimpleat neque in praedictis verbis agit de privatio[n]e Regni cum se referat ad haereditatem cuius nomine Regnum nullo modo continetur, suadet hoc explicatio ex vers[icul]o scimus sequenti ubi pontifex agit de privatio[n]e regni et fine vers[icul]o in vers[icul]o praecedenti egit de bonis liberis et patrimonialibus nesumus pontifex ridicula repetitio[n]e incurrisse videatur quare in haec poena non comprehendit legitima filii quia ei erat debita in bonis paternis et verba illa, a te susceptum interpretanda censeo ut constituta fuisse non ut necessaria sed quia ita de facto contigit licet enim filius non suscepisset propria voluntate votum adimplendum adiit haereditate patris et accepta legitima privabitur si adimplere recusaverit nam adeundo haereditatem tacite se huiusmodi voto obligasse censetur et licet ipse tamquam haeres vota defuncti personalia adimplere teneatur hoc non procedit quando testator iubet ut votum quam tum cumque personale adimpleatur nam tunc licet quoad Deum transgressor voti non censeatur quia ipse nihil vovit nec constituta

fuisset

Iuris ciuilis in tali oblaud cum testator constituere possit tn quod attinet ad penas priuationis simoniticas ciuidue uotum non impleuerit recte bonis hereditarijs priuabit. nihil enim interest an testator factu perso nale uel uotum personale ad implendum per heredem percipiat et alterius dei. uer siculo et. i. pena —

Secundus uersiculus et pena propo nitur in uers.o scituras ubi ponti lex agit de priuatio regni et constituit successores in regno qui se sponte obligauit ad uotum implendum priuatico deberet si compromi sit reuisauerit ad inplere presertim cum maxime necessarius erat ad bonum spiritu ale et catholicas religiones conseruandas ut terra illa sancta ab infidelibus uindi caret propter fidelium ibi degentium peri culum et propter aliorum deuotiones quam ob causam Innoc. 3.us post ter diuisionis auctor multos reges et duces et totum populum christianum ad illam expugnationes con uocauit et ideo tenebantur omnes reges et principes ab eo uocati parere. Unde si ne uoto cogi potuerunt et si censuras contene rent regnis priuauit totum enim hoc spiri tualis potestas in ordine ad spiritualia facere pot ut latius in ultimo uers.o diceuus. quo fit ut extra illam necessitates regno priua ri n poterat uotum qd erat commutandum hac cura et solida prat ti in torpretationis.

Don Esteban

Ad c. licet de voto et voti redemp.

Quare tenenta non obstant arg.ta in principio pro ratione dubitandi adducta et sic primum qui conitebamur probare verba illa mei &c. usque adeo tamen solutio necess.a est non posse verificari in rege qui votum emisit cum ipse morte preventus votum non potuerit adimplere et sic liber remansit ergo ad propositum Nam respondeo verba praedicta referri debere ad filios qui patris votum ad implendum sponte suscepit Nam cum a parte procedant votum emittere vel ab alio emissum suscipere ad implendum racte filius est compellit ad implere licet a principio votum tacens fuerit tale onus in se suscipere ~ ¶ Vel secundo et verba illa referant ad patres qui votum emisit respondeat post arg.tum propositum procedere in voto personali cuius obligatio morte extinguit non vero in voto reali vel mixto Nam ex ea parte pro qua onus reale continet necess.o defunctus est cuius bona obligata remanent quapropter cum votum de quo est emissum fuerit in subsidium terrae sanctae et sic mixtum existat continens personalem assistentiam et onus reale prestandi subsidium pro propriis sumptibus ut in c. precedenti diximus merito licet morte preventus rex ab obligatione personali liber remanserit non tamen a reali quae transit in haeredem c. fin de sepultu. c. nec nos diximus et sic verificant in ipso verba illa usque adeo tamen solutio necess.a est solvit ergo primus arg.tus

Nec obstat 2m nam pro ipsius resolutione disputandum est An alter alterius voto obligari

possit

qui votum ab alio emissum sponte suscipit tenet ad implere

bona voventis votum reale obligata remanent

possit et pars negatiua huius quaestionis sua
det ex argumento opposito affirmatiua uero ex
c. monacum 20 q. 1. et ex nostro textu et in c.
nos quidem c. si sacerdos detestamus cum simi
libus in quo sacerdos tenet ad implere uotum
defuncti

Pro resolutione dicendum est aliud
est uotum personale aliud reale et mixtum
aliud personale dicitur quod nudum factum
uouentis respicit ut ieiunare et orare
reale quod patrimonium ipsius ut dare
pauperibus eleemosinas uel calices
aut virgines dotare mixtum tandem dicitur
quod partim personam partim uero patri
monium respicit ueluti siquis promitat ui
sitare ecclesiam diui Jacobi et ibi capellam
aedificare aut uoueat auxilium praestare
ad bellum terrae sanctae ut diximus in c.
non est 5.

His suppositis quaestiones propositas duabus con
clusionibus resoluo Prior sit circa uotum personale in
hunc modum ad uotum personale alter alterum obliga
re non poterit nisi ab eo causam habeat et hunc non sub
ratione uoti sed grauaminis quae conclusio manifes
te confirmat tam ex argumento praeratione dubitan
di adducto quam ex regula priuilegium in 6. l.
quia tale ff. soluto matrimonio cum quae sequuntur et tenetur
glossa in l. 2. ff. de pollicitationibus N. in manu c.

Don Esteban

Ad c. licet debito e. uoti redemp.

c. 12 nº 56 sot. lib. 7. deiust.ª q. 2. ar. 1. ad finem

Vnᵉ. interpretor nrūs tx. in eo filius regis un
garie uotus a patre sibi in iunctus teneri ad
in plere nᵒ sub ratioᵉ uoti sed grauaminis, limi
tari tñ debet hec doctrina quā in plementum
uoti seruitutis pciem cotineret uelut religio
nis uotus aut si testator perciperet hereditatem per
petuo deseruiat alicui ecclē. Nam tale uotus
est sub ratioᵉ. grauaminis nullatenus ē adin
plendus arg.ᵗᵒ legis Titio centum §. Titio centum
el 2º ff de cō. et demonstratio et Nec obs
tat tx. in c. monachus. 20 q. 1. ubi filius ex pa
tris oblatioᵉ. religioᵉ. obligat. Nam iste tx
debet intelligi. Xᵃ. c. precedens et subsequens
eadem cā et qᵉ. et c. significatus c. ad hec
de regularibus. uidelicet si filius adueniente
pubertate ratam habeat patris oblationem
alioquin nᵒ tenebit et a monasterio exire po
terit. c. illud eadem. cā. qᵉ. c. cum simus ui
cto. c. cum uirus de regulari.

Secunda conclusio circa uotus reale et
mixtus fit in hunc modus heres ad uotus
reale testatoris atque ad mixtus pparte
qua reale ē omnino tenet sub ratioᵉ. gra
uaminis quam uis atestatoᵉ. nullum sit impo
situs. Hec ppositio suadet ex inten
stiaᵉ. iᵒ ad nrūs tx. assignata in iº. uersᵒ. et pe
na et ex eo qd heres adeundo hereditatem
ex quodam quasi cōtractu tenet ad oīa onera de
functi que respiciunt patrimonius in quo succe
dit. l. heres in omne ff. de acquirenda here dit.

...ar. 1.ª C. ut actiones

Don Esteban
Zor 228

lex. i.ª C. ut actiones ab heredibus et contra heredes incepto §. instit.ª de obligat. quae ex quasi ctae et sic tenet ad usus reale observant ... et ... ubi s. ut sic sol ... 2 ...

Nec obstat. 3. quia propius explicatio primo constitutio filiis a parentibus relinquendam est legitimam portionem bonorum alias ipsorum testamenta subverterent per inofficiosi querellam l. cum quaeritur C. parentibus vers.º qui aut C. de inofficioso testamento illa tamen noviori substinet tale testamentus concessa filiis actione agendi ad suplementum l. omnimodo l. quae nuper C. illo tit.º l. 5.ª et 6. tit.º 8. part.ª 6. sublata quacumque conditione vel greavamine impossito in legitima l. quoniam in prioribus l. cuius §. cum aut C. eodem tit.º l. 11. tit.º 4. part.ª 6. si aut pater in mensis donationibus patrimonium diminuebat et sic legitimas filiorum cas revocari deuere constitutum est in l. 1. et per totum C. de inofficiosis donationibus et in l. 29. Tauri erat aut legitima secundum ll. et prca digestorum quarta bonorum pars l. papinianus §. quoniam aut 4.ª ff de inofficioso testamento §. fin. instit.ª ... postea uero ad trientes aucta fuit in autentico de trienti et semisse cola. 3. autentica novissima C. de inofficioso.

legitima filijs de vita olim quarta

testam.to l. 8. tt.o 13. part. 6. Sodic ii.o p l. 9. tt.s lib. 3. forij quae e lex 17. Tauri et in noua copi lacio.e lex. 2. tt.o 6 lib. 5. o.ia bona parentum ex cepta 5.a parte e legitima filior. et sic resp. pectu extraneor. respectu u.o ipsor. excepto ter.o et 5.o ita observant Conanus lib. 9. cōmentarior. c. 10. n.o 6. Menchaca de successionibus creatio.e §. 20 n.o 283. Rojas in epitome successionus c. 12 n.o 6. Suarez in l. qm in prio ribs limitacio.e 2. super dicta l. 9. ordinamenti folio mi 5i. 60. Sed tn quamuis constet ex is legem ius cōmune quoad cotam abrogatus ee in ceteris tn reb. legitima eisdem gaudet priuilegijs quib. antea fruebatur ex d. l. qm in prioribus. et ratio e quia cum hec legitima in locum antiquae successerit eius naturam sortire debet l. para bolani de episcopis et clericis c. cum ctla ut lite pendente ita contra Baldus in l. maximeum vicius c. de liberis postteritis defendit Suarez ubi s. Jason in l. omnes populi n.o 60 ff de iustit.a et iur. Matienzo in l. 11. tt.o 6. gl. 1. et in l. 10 tt.o 10 gl. 4 lib. 5. re copilacionis.

Secundo animaduerto ~~[illegible]~~ inter iuris interpretes cōtrouersi an iure naturali vel ciuili legitima filijs debeat cuius rei cognitio eo tendit ut si iure naturali inducta fuerit nulla lege immutari aut tolli poterit secus si iure ciuili et sicut receptum sit quoad cotam iure ciuili fuisse introductam aliaquin non admitteret variacio de qua s. quoad institutionis tn iure naturali fuisse probari uidetur per

leges

legem finan C. quod bonorum lex cum ratio ff de porcionibus quem liberis damnatorum l. scripto in fine ff. unde liberi l. nam etsi parentibus ff de in officioso testamento presupposito quod ratio naturalis est ius naturale id quod ius gentium apellat in l. 1. §. ius aut gentium l. omnes populi ff de justicia et iure §. 1. §. sed natura in instituta de iure naturali § singulorum institua. de rerum divisione. Denique hec sententia probat ex eo Nam legitima in locum alimentorum subrogat autentico defecienti et semisse §. Probemus sed alimenta iure naturali debentur c. ius naturale .1. d. ff. et legitima eodem iure debebit ita observant suarez ubi s Covar. in 4. 2. p. c.8. §.6. nº 1. Mo in. de progenijs lib 2. c.1. nº 14. cumsegg ubi pro hac oppionem alia fundamenta addunt.

quid est ratio naturalis

Contraria tamen sententia imo a iure civili obligaciones rellinquendi legitimas processisse probat primo ex lege in l. lege duodecim tabularum l. de legitimis heredibus ibi unam consonancias et ex lege in autentico defecienti et semisse §. 1. collacione 3. ex quibus constat obligaciones relinquendi legitimas a iure civili in ductam fuisse.

Denique eo fundamento probat hec oppinio Nam aut in hac quod accipimus ius naturale est put supernaturale est et in fidei articulis continet quod immutabiliter obligat et in hoc de legitima nihil cautum est neque in iure divino nihil quod in preceptis decalogi continet est ut primum ex

ui praecepti obligat ut docet sot. lib. 1. de iust.a q. 4. art. 4. aut accipimus ius naturale pro quo omnia erant communia et in eo nulla legitima necessitas erat. Sin vero consideramus ius naturale put in l. 1. §. Huius studij cum legibus seqq. ff de iust.a et iur. accipit scilicet pro inclinationibus naturalibus quae in genuinus multa statuta sunt et illud non cx ui praecepti naturalis obligat nisi quatenus sub praeceptis prioribus continet. Unde educatio quatenus aliunde filij non possunt sustentari parentes obligat sub quinto praecepto decalogi quod iam occidere uidentur quos non educant l. necarij ff de liberis agnoscendis secus si filij aliunde uiuere possunt quod ab illa obligatione naturali liber erit pater licet a ciuili nullo modo ex l. praedictas. Unde a sufficienti partium enumeratione resultat legitimam iure ciuili possit et que fundamentis sane sententiam tenet Menesa de successionis creatione §. 20 nº 296. Molina ubi s. nº 15 Aquilinus in l. centurio nº 113. ff de uulgari et licet has oppiniones Couar. et Molin. ubi s. nº 17. ad concordiam reducant constituentes legitimam iuris naturalis esse put allimentis equiualet quatenus autem excedit iuris ciuilis. Menesaca tamen et alij constanter defendunt legitimam iuris ciuilis esse et fundamentis in contrarium adductis satisfaciunt respondendo uoluntantem relinquendi legitimas iuris naturalis esse obligationes uero deinde ciuili quarando interpretantur d. legem. scripto dum s. adductis ad notando ubi ius naturale reperitur deuere accipi

Parentes filios educare tenentur

legitima filiorum procedit iure ciuili et non naturali

pro naturali

Ad c. licet deuoto et uolited.

pro naturali instinctu et dictamine rationis quo imperatores moti constituerunt filijs praelisse rem linquendam esse legitimam, ad fundamentum ii alimentorum respondent negando consequentias. Nam quamuis alimenta iuris naturalis sint non legitima nam cum defuncto patre deficiat subiectum in quo fundat ius naturale de alimentis et aequalitas deficere debet. l. qui libertinus § . posthumus ff. de operis libertorum ita Meneraca cum alijs ubi . qui aut defendere uoluerit legitimam iuris naturalis esse uideat Roderieus Suarez ubi . qui contrarijs fundamentis adductis respondet —

His suppositis siue unam siue aliam opinionem sequamur constat filio pertere relinquendam esse legitimam sine ullo onere et grauamine prout argumentum concludit et nos uerissimum fatemur nec contrarium probat noster textus. nam in ipso uerbum nullum legitime adimende reperitur sed solum hereditatis ut apparet ex illis uerbis paterna hereditas successionis indignum et hereditatis emolumento priuaueris cuius renunsaueris onera supportare quae uerba solum in hereditatem uerificantur non uero in legitima quae absque onere et grauamine relinquenda est ut diximus supra. uerbo . filia deuabit licet patris uotus

In hereditate filio nullum grauamen est imponendum

et adimpleat ut interpretes omnes fatentur et nos diximus § circa l. uces.^m et pænam multæ soluit quæ tertius argum^{tur}.

Nec obstat 4 cuius explicatio pertinet ad quæstiones antiquam et a doctoribus sepissime agitatas an regnum iure sanguinis uel hereditario deferat et ante quas ad fundam^{ta} utriusque partis accedas adnuto triplicem dari successiones nempe sanguinis, hereditarias, et mixtam, successio sanguinis ea dicit qua filij uel descendentes et omnes consanguinei qua iuris tallesset uocant ad successiones. l. uel consuetudine aut ab homine uel statuis ita colligit ex l. si pa tronus 12. §. 1. et 2. ff de bonis libertorum ut ius iurandi §. sibi uel ff de operis libertorum ubi Bart. n.º 4. Julio claro in § feudum q. 3 n.º 3. Velasco de iure emphiteutico q. 43. n.º 2. Molina lib. 1. c. 3. n.º 6. successio hereditaria é ius quo uniuersaliter defuncto succeditur eius personas representando ut colligit ex l. ciuit ff de uerbor. significa.^e l. hereditas 63. ff de reg. jur. tradunt dd. in rubrica de ac quirenda heredita.^e Mixta uero successio dicit quæ nec simpliciter é sanguinis nec hereditaria sed abutus quæ composita ita sane ut utraque qualitas sanguinis et heredis ad succedendum requirit uidelicet cum expresse uel tacite consanguinei et heredes simul uocantur quod in feudo et emphiteusi pasim reciprime Dn Decius cons.º 185. n.º 3. Pinelo in l. 1. 3. p. n.º 34 c.

triplex dat successio sanguinis, hereditaria et mixta

Ad c. licet de voto et voti red.

nº 84 c. de bonis maternis Julio claro ubi s nº 4 et Balasco 1º.

His suppositis quaestio e an in regno iure sanguinis vel hereditario succedat ommitto iura quae olim regnum Regnum defferri constituunt electione ut Regum lib. 1. c. 10 c. Moyses c. lit. 8. q. 1. c. venerabilem de electione. Nam quae licet temporibus nostri di consuetudine abrogata sunt et licet obtinuerint tempore gotorum circa Hispaniae successionem a tempore Pelagij in ussu esse desicrunt ut late adverthit Joan garcia d. c. 16. nº 17. Regnum igitur iure sanguinis deferri tenent Laudensis in tea co... ... Ulderaldi cons. 224. Tira quello depri mo genijs q. 35. nº 2. Molina. lib. 1. c. 8. nº 2. et lib. 3. c. 6. nº 9. Guillermus Benedictus in c. reinuncius verbo in eodem testamento in 1º. p. 148 et allij rellati a Molina ubi s. Proeg. 1. fa cit nam illud dicit defferri iure sanguinis ad quod consanguinei quatenus tale sunt vocant ut dictum est sed ad regnum vocantur tamen descendentes et alij de familia ex antiqua consuetudine ut notavit Grego. Lopez per tx. ibi in l. 9. verbo lijenasse tt. 7. part. 2. facit l. 2. tt. 15. pour. 5 e esto usaron siempre en todas las tierras del mundo doquier que el señorio ovieron por linage e mayormente en España. Prosequitur Molina d. c. 6. nº 9 et 10. quod regnum iure sanguinis defertur.

Secundo pro sacienta.

cum si dicatur. nam si Regni possess. or possessor sine descendentibus uel ascendentibus decedat post in bonis suis quemcumque extraneus haeredem facere X. tx. et ibi benedita in l. in tercertia ff de liberis et posthumis ~~[illegible]~~ at in hoc casu transuersalis qui succedit in regno non uidet heres cum aliis instituit quod regnum iure sanguinis defert 3.º ubi aliquid non accipitur a defuncto sed ab alio non post considerari haereditaria successio ut constat ex diffinitione haereditatis l. adulta per quas ipsi defuncto succedit sed hic reges non succedunt defuncto sed ex populi permissione aut consuetudine ut dictum est a qua quilibet successor regnum recipere censet X. tx in l. quo haeredi §. cum filio ff de uulgari l. unus ex familia §. 1. ff de legatis 2. quod hac successio non est haereditaria secundum terminos Barto. communiter receptas in autentica post fratres C. de legitimis haeredibus ubi docet quod in successionibus quae deferunt ex concessione dominica qualis est regnum cum deferat ex populi concessione non locum repraesentatio —

Contrariam hic sententiam imo regnum iure haereditario defferri tenet Jonno. Ant. Sax. n.º 5 et 18 et Abb. n.º 6.5. Oldraldus cons.º 94. et multi quos refert Tiraq. d. q. 35. n.º 2 dicit communem et sequitur Costa 3. p. de regni successione. Couar. in practicis. c. 1. n.º 4. Baeza de iure emphiteotico q. 50. n.º 2 et Gendano de exequendis mandatis lib. 1. c. 4 in princ.º Conano lib. 1. c. fin. n.º 8. Ant. gomez in l. 40. Tauri n.º 4. et 72 et Jo. garcia d. c. 16. n.º 6 cum sequentibus huius aut opinionis potissimum fundamentum

funda

fundamentus deduxit ex uo et ibi paterna he-
reditas successio. indignus et hereditatis emo-
lumento priveris cuius recusaveris onera sub-
portare et ibi iuc. qm tibi si michi Rex sine p
le decederet in regnum Ungarie competebat
ordine geniture vocibandus quae verba demo-
strant filium Regis Regno privari si patris
ultimum non adimplet quod nullatenus dici posset
nisi regnum iure hereditario deferret x°. auten-
ticam hoc amplius c. de fidei commissis. Ve-
rum hoc argumentus nihil probat pro hac opinio. cum xª
verum nostra interpretatione regno privet
filius. s. non qm hereditario iure acciperet sed
qa se sponte voto obligavit maxime reipubli-
ce christiane illud adimplere expediebat dum
diximus —

Secundo facit pro hac parte nam fi-
lius primo genitus repudiando patris heredita-
tem post ipsius mortem continuo regnum devol-
vit ad proximiores de familia nam hereditas non
pot pro parte adiri et pro parte repudiari l. 1. 2. ff.
de acquirenda hereditate et tenebant Aldrandus et alii
ubi. s. ut per Cothem n° 4 quod non procedit in ha-
reditarie successionis et alienum ab ea quae defert
iure sanguinis nam maioratus successor pot heredi-
tates repudiare et acceptare mayoratum l. licet ha-
res non existat ff de operis libertorum leg. filii ff de iure
patronatus —

3°. facit nam filius regis pro plec ingrati ..

Costa d. 3. p. nº 16 Jo. garcia ubi s. nº 27. et 31. et Molina d. lib.

ad mititur ad ea que iure sanguinis acquiruntur l. filius familias §. cum pater ff de legatis 1. ibi posse exeredatos petere fidei comissus tradit Balasco q. 45. col. 3. 9º cum filius primo genitus exheredatus non admitat ad regnum illud non iure sanguinis sed hereditario defert ut notat Costa ubi s. et greg. lopez in l. 9. gl. 2. tt. 7. p. 2 circa. Sane q. ex heredatio nis in quit se magis velle dubitare quam temere diffinire

Quarto facit nam successor Regni tenet solvere debita Regis predecessoris et legata absolute l. 4. tt. 15. part. 2. ibi debdas y cumplir sus mandas quod tamen dici non posset nisi per successionem hereditariam regnum desferet l. servus comunis in prin. ff de stipulatione servorum l. mulier bona ff de iure dotium neque admitti posunt varia interpretationes quas dicta l. 4. asignant greg. lopez et Molina et Ant. gomez ubi s. nam eas impugnat Jo. garcia d. 16. nº 15.

Ultimo probatur facit nam Regni successio et consuetudo regnandi ex iure gentium descendit l. ex hoc iure cum vulgata gl. ult. condita ff de iustitia et iure. sed tamen iure gentium non erat cognita alia
6 . successio quam hereditaria ut colligitur ex s. ultim. ibi omnia alia successio incognita instituta de legitima agnatorum successione. imo nec l. civili nam

legitima haereditas dicit quae ab intestato de fert l. 3. §. de illo ff pro socio l. hereditas ff de verbor. signif. alij enim modi succedendi per fidei commissus postea inventi fuerit ut notat in rubr. ff de acquirenda haeredi. §. cum populus in regem et descendentes regnandi potestatem transtullerit l. 1. ff de constitut. principum videt eo modo voluisse successionem concedere quo tunc utebat nempe haereditario iure id enim in dubio credendum est praesertim cum magis expediat bono communi haereditaria successio in regno quam alia ut ita reges ad debita praedecessoris teneant —

Inter has doctor. opiniones licet meos praeceptores meos primam secutos fuisse et posteriori fundam. satis fecisse quo tamen 4m et ultimum fundamentum eorum explicationes non admittunt ego existimo regni successionem h me ro iure haereditario nec mero iure sanguinis de ferri sed mixto quodam ita ut utramque qualitatem habere debeat is qui succedit sit sit consanguineus descendens a primo atque etiam haeres quae ratio accipienda est communis sent. ac qua licet ut advertit Costa ubi s. hanc sententias confirmant quaedam et ultim. fundamentus praepos teriora opinio. advertus et quod in l. 4. tit. 15 part. 2. statutus est circa legata ut interim o mittamus quae dd. circa solvenda debita animadvertunt

Nec obstant fundamenta p[ro] prima oppinio[n]e addu
ta nam ad l. 2. t[itul]o 15. part. 2. respondendum e[st] cum
Joa[nn]e garcia ubi s. n[umer]o 30 ibi certum modum constitutum
e[ss]e in regni successio[n]e ut succedat hereditario et san
guinis iur[e]. cum lex illa sepius uti[tur] (heredasse) utitur
et uerbo (linasse). quod q[uando] dicimus regnum defferri
iur[e] hereditario intelligimus Regnum ipsum qua
si hereditates co[n]siderari penes successorem ad e
ffectus iuris n[on] u[er]o ut in alijs bonis necess[ari]o institui
un[d]e si alius institutus fuit in bonis patrimonialibus
tam quam co heres co[n]siderabit q[uod] porcio eius qui
sucedit in regno ipsum regnum [illegible], nec obstat
ultimum fundamentum q[uia] eius co[n]sequencia falsissi
ma e[st] et per co[n]sequens neganda.

Ex quibus omnibus remanet in specie [illegible]
Regnum hoc hungarie ordine genitura dellatum
tan hereditario quam iur[e] sanguinis filio defferri
nec eo ipso pribatus fuit q[uod] patris uotum n[on] adim
pleuit sed q[uod] se sponte obligauit et maxime christi
ane Rey publice expediebat illud uotum adimple
ri ut s[upra] p[ro]batum manet absoluit 4. arg[ument]um

Nec obstat quintum et ultimum cuius
explicacio desumenda e[st] ex resulucio[n]e questionis
a doctoribus agitate an summus pontifex habeat
utramq[ue] iuris dictionem temporalem s[cilicet] et spiritua
lem. Primam in habitu et potencia secundam
u[er]o in actu et exercicio uel solam habeat sp[irit]ualem
iuris dictionem qua tenus necess[ari]a e[st] ad administracio
nem spiritualem Canonistae primam oppiniones
de fendunt posteriorem u[er]o theologi ut constat ex
his que latissime scribunt Inno. Abb. [illegible]

in c. nouit de iudiciis ubi N. notabili 3. nº
14 gl. 1. & dd in c. cam 7. qui filij sint legitimi
gl. 4. in c. 1. 22 dist. Couar. in reg. peccatum 2. p. §.
9. nº 7. Menoc. illustrium c. 20 nº. 1. Almaynus de
potesta. Papæ c. 8. Victo. in rellectio. de potesta.
eccle. q. utrum summus pontifex habeat temporales
iuris dictiones Sot. de iustitia lib. 4. q. 4 art. 1. &
lib. 10 q. 1. art. 3. Belarminius controuersia 3. lib
5. de potesta. pontificis c. 1. & alij quam plures
apud quos poteris uidere utriusque opinionis fun
damenta quæ adduci solent a præceptoribus nostris co
muniter in c. nouit de iudiciis nunc cum a nobis ad
notare sufficiat summum pontificem quatenus talis e
iuris dictionem temporalem directe & principali
ter nullatenus habere nec eam exercere posse.
in directe uero & minus principaliter eam habet
& exercet quatenus necessaria est ad bonum spiritua
le. ¶ Vnde constat Imperatores & Reges
imperio regnisque pro ratione pontificem priuare
posse si ad bonum spirituale christianæ rei
publicæ expediat ut docemur in c. alius. 15.
q. 6. c. ad apostolicæ de sent. & re iudicata lib
6. c. 2. de suplenda negligentia prelatorum eo
dem lib. docent N. & scitati Iulius Clarus
in §. fin q. 35. nº 6. Belarmi. d. lib. 5. c. 7. &
Molin. de iustitia tt. 2. disputa. 39. & ita
obseruandum erit & ideo in ea nostra hec quest
ad hoc celebris est ut in ratione. diuidendi dixi
mus filius regis ungariæ successione regni pri
uat. quest ad implere totum uoluit quod Reipubli
cæ christianæ ad bonum spirituale maxime
expediebat absoluitur quare argumentis & hec. ad laudem Dei. &c.

uallet tñ in preiudicium ipsius uollentis ut in simile
ppoñit pontifex in c. qđ in dubiis de renunciatione
c. cum ipse. de arbitriis. quapropter tenet licet
ñ in expecifica forma per equipolens tñ illud
adimplere expensas in tali peregrinatione cõ
sumendas soluendo eccle quam uisitare pmise
rat et labores itineris fuerius et ~~[illegible]~~ o
rationis cõpensando ut docet Immo 3ⁱˢ. Sic cu
ius explicatio absoluet

Ad 1tem in c. quod su
per his 8.

Vide que scripsimus in c. nẽ 5. 5 hoc ttº.

Ad 1tem ex multa 9.

Vide que diximus in c. 1. 5. in resolutione
ultimi ar c.

Ad §. 1.m

Vide que diximus in d. c. n.° 55

Ad §. intatum

Concordat lex finalis tt.° 8. parti.a 1. licet aut in preiudicium usoris maritus uouere nequeat ut dixi in c. 2. § ad 2m arg.tus et ptinet c. uoto Hierosolimitano x.a neuos hc. huius explicatio. uide Nav. in man. c. 12 n.° 62 Ostriensem et Abb. ibi n.° 9 Greg. lopez in l. 3. tt.° 8. p.a 1. in gl. penult.a D. Tho. in 4. d.e 32. q. unica Silvester in summo pt. uotus. 5. q. 1.

Ad §. de clericis finalem

Probat iste clericorum uota emissa in subsidium terre s.tæ commutari debere quia propter clericale ministerium in habiles sunt ad pugnandum circa quam rationes uide D. Tho. 2. 2. q 40 art. 2. Sotum lib. 5. de iustitia q. 1. ar. 4. Ienas reg.a 600 limitatio. 12. Nav. in man. c. 27. n.° 215 Covar. in clem. si furiosus 2. p. § 3 n.° 2. [illegible] Et circa uersiculum finales huius §. uide que diximus in c. 1. § in ratio. dicendi

Ad. hc. in c. peruenit. 10.

Vide que diximus circa huiusmodi hc. in c. scripture 4. in 2. ampliatio.

Ad. hc. in c. postulasti final.

[illegible] [illegible]

Ad Rubricam de simonia explicandam a D. DD. Esteban de Serera anno .1604.

Materia simoniae praxi frequentem et intorica di numero.1
ficilem quam Gracianus septem qq absoluit sex articulis D.
Tho. 2 2 q. 100 et 4. q. 9. articulis Sot. de iusti.a lib. 9. q. 5. et
de qua teologi inordinate disputant in 4. d. 25. et nri uari
is in locis ut q citabimus nos in tuâ dumis tti [illegible] explicã
do per repeticionem con modius enarrauimus nunc per [illegible]
et tti declaracione Primo disputandum erit diffini.e simo
niae. 2° quotuplex sit. 3 qq modis comitatur 4. quo
iure dannata et [illegible] sit —

Quaero. 1m simonia nomen sumpsit non ex natu n 2
ra rei sed a 1° eius autore ut constat ab eo c. D. c. qui stu
det c. Petrus 1 q. 1. c. saluator 1 q. 3. obseruant Sot. lib. 9 de
iusti. q. 5. ar. 1. D. Tho. d. q. 100 ar. 1. ad 4. et ibi Arag. lu
douicus Lopez instructo. consciençiae c. 2 9 d. de simonia col.
3. Continet aut. in se uicium hoc simoniae heresis crimen [illegible]
in eo quod qs uendit donum spiritus sancti quodam modo affir
mat se ee dnm illius doni spiritualis quod e hereticum ut
docet D. Th. proxime qua roe simon Magus hereticus apellat
et qui illum imitantur simoniaque heresis [illegible] in x. c. q. [illegible]

Do Esteban

1. q. 1. c. cum liqueat c. qs qs c. benedictio 1. q. 2 c. quotiens [?] soc. tt.

n. 3 Diffinit aut simonia magis comuniter ut sit studiosa voluntas emendi vel vendendi aliquid spirituale vel spirituali anexum · ita gl. in c. et in suma 1. q. 1. D. Ts. et sol. in 1 Jullius Clarus lib. 5. ma y §. simonia. Resolutus in prin. c. de simonia et tam antis quam a teologis generaliter recipi tradunt silb in suma v. simonia Vgolinus in tt. de simonia c. 1. N. in man. c. 23. n. 100 et plures rellati a Joan gulie lib. 2. canoni qq. c. 21 inprin. Pro predicta aut diffinicione facit tx in c. q. cum qs studet c. q studet c. reperiunt 1. q. 1. c. n saty cum eccla j soc tt. et autoritas D. Augustini lib. de scratis in facio. tomo. 6. et in euangelio Joanis tt. 10. c. 2. tomo. 9. et somni 25. c. 10 tomo. 10. qq inlocis in sola emendi vel vendendi voluntate simonie uiciam uidet constituere loco generis ponit voluntate quia in ipsa [struck] uerut in sub iecto uersat. Omnes enim virtutes morales que nos disponunt ad recte operandum erga alios ut caritas liberalitas et iustitia pro subiecto habent voluntatem ut docet D. Ts. et Caietan. 1 2 q. 20 ar. 4 qua racione diffinit Justitia a iurisconsulto in c. ulti. ff. de iust. et iur. et a justi. in §. 1. institu. eodem sic etiam uicia eisdem virtutibus contraria inter que simonia connumerat in voluntate consistunt ut teologi supra citati docent presertim cum nec virtutis meritum nec peccati culpa sit absque voluntate c. cum voluntate de sent. de sent excois docet D. Tso. 1. 2. q. 71. ar. ultio. soto lib. 5. de iustitia q. 1. ar. 9. Cobarr. in clem. si furiosus 2. p. in prin. Adjicit studiosa idem de liuerata quia sine deliberacione simonia non comitit et ita excusari pot a uicio Hostiensis et Abb. in c. nemo j dum addunt sui diffinicioni et illa

illa cum opere subsecuto, presertim cum per ea non mentalis
vel conuencionalis sed solum realis simonia diffiniat proprie
emendi vel vendendi spiritualia vel anexa quod hoc est obiec
tum simonie et ijs diferencijs ab alijs distingui Ver
bum autem emendi non solum specialem vendicionis contractus significat
sed etiam omnes contractus non gratuitos per quos acquirit in l. statu liberi §
quintus mucius ib empcionis verbo ff. de statu liberis. l. sicut
§. vendicionis ff. quibus modis pignus Tiraque de retractu lib. 1. §. 1
gl. 2. in princ. Pinelus in l. 2. C. de rescindenda 2. p. c. 1. nº 10
Couarruuias lib 7. comentariorum c. 6. nº 1. et sarmiento lib. 3. selec
tarum c. 1. —

Ceterum aduersus hanc comunem et ita explicatam nº 4.
catam. difinicionem. plura solent obijci argumenta et Primo quod
ipsam facit nam simonia heresis apellat c. quisquis c. eos 1. q. 1.
et diximus supra heresis aut cum sit error in fide non in volun
tate sed in intellectu consistit ergo non recte per voluntatem di
ffinitur Heresis consistit in intellectu

2º obstat quoniam vicia omnia que virtutibus mo
ralibus oponunt per suos actus definiunt ut de homicidio
adulterio et furto constat non enim dicimus esse furtum studiosam
voluntatem contrectandi rem alienam sed contrectacionem
ipsam et sic de reliquis ergo idem de simonia dicendum erit.
3º aduersatur nam proposita diffinicio solum conuenit simonie
mentali non vero conuencionali aut reali in quibus aliquid ultra
studiosam voluntatem reperit nec similiter comprehendit si
moniam legis humanis prohibitam que ut locum habe
ant necessario ultra voluntatem vendendi spiritualia exterior
actus requirit ut infra dicemus presertim cum peccati malicia ope
re perficiatur Quarto contra superiorem diffinicionem

officio nam X^s. spiritualia propositum in ipsa comprehendit servitu^s. oia que sunt corporis experia put e spiritus quidem et scientia adquisita sed tn in his simonia n committitur ut j apparebit g^o n bene propositum e X^s. spiritualia nisi aliud supleatur — tam dem ultimo n nat exco qm perfecta diffi^o breviter et recte debet explicare n diffiniti quod deffuit in superiori diffinitio^e; quamvis .n. vel^m venio oem 3tum n gratuitus aliqd significet ut diximus proprie tn et gulariter loquendo significat illum q psemti pecunia celebrat .l. i. ad verior .l. 2. S. sine precio ff de 3senda emptio^e. S. item precio in eodem qq fundamentis discedo a superiori comuniter recepta diffi cum preset multis errandi occasiones nec qui eam secunt ipsi sa tis faciat put e necessarium —

n°. 5. Simonia in spiritualibus comititur tantum

Ad veram igit simonia diffi^s dignoscendam pri us nosse oportet propriam simoniam solum in spiritualibus comitti ut in telligamus aducto omissa comi d^e theologor dum spiritualia alia procedere ab spiritu creato alia ab increato affirmant melius diffi qui spiritualia in naturalia et superna^ta. Naturalia sunt que naturaliter obveniunt et propriis viribus comparamus supernaturalia que 5 ordines n^e a Deo gratis concessa et instituta sunt ad eter nas beatitudines ita interpretes omnes spiritati precipue X. ubi n° 99.

i^o distinguntur spiritualia alia ssf naturalia alia supernaturalia =

n° 5. 2° spiritualia alia naturalia, alia esse spiritualia per se ut scientie et virt. morales = alia per effectum ut doctrina

Rursus observandum e spiritu^a n^lia in duas species dividi alia sunt em spiritualia per esentias ut intellectus scientie adquisite et virtutes morales Alia u^o per effectum ut e doctrinam et omnes actus predictos spiritualium. Priora nec divina de facto in aliud trans ferri posunt et ita nec vendi quarauo intelligitur autoritas proverbior c. 17. ibi quid prodest stulto habere pecunias cum

scienciam

Don Esteban

(alia pura alia mixta =)

scie[ntia]m etiam emere n[on] possit. Potheriora u[ero] licite vendunt[ur] et precio extimant[ur]. spiritualia u[ero] supernatura[lia] s[ecundu]m doctrinam tam theologorum quam iuristarum in 4. species dividunt. Alia enim sunt per essentiam ut donum prophetie, miraculorum et 7 dona spiritus Sancti que in ipsius gratia gratis co[n]cessa sunt, Alia u[ero] sunt spiritualia per ca[usa]m sicut sunt sacram[en]ta que sunt instrum[en]ta passionis Christi gratiam co[n]ferunt. Alia etiam sunt spiritualia supernaturalia per effectum qualia sunt omnes actiones producte inmediate ab spiritualibus, id est sacram[ent]is ut benedictio co[n]secratio exorcismo et absolutio, Alia tandem sunt spiritualia per cognexionem que aut sunt connexa antecedenter ut vassa sacra jus patronatus et similia aut co[n]comitanter prout est labor et actio quibus sacram[ent]a administrantur aut co[n]sequenter sicut sunt beneficia. Hec omnia colliguntur ex D. Tho[mas] d. ar. 1. Joa. Andreas et Abb[as] cum ordinarijs in c. co[n]sullere § hoc tt[ulo]. N. d. c. 23. n[umer]o 100 ~

spirituali supernaturalia in 4^or species dividunt

1 alia per esenciam ut e[st] donum p[ro]p[heti]e et 7. dona spiritus s[ancti]

2 alia per ca[us]a[m] ut sacram[en]ta

3 alia spirit[ua]l[i]a supernat[uralia] per effectum

4 alia per conexionem ut vassa sacra, aut concomitanter, ut e[st] labor et actio q[ui]b[us] sacram[en]ta administrantur

n[umer]o 7

His suppositis verissima diffi[nitio] simonie ea e[st], ut sit spiritualium, supernaturalium, n[on] gratuita, co[n]~~fessio~~ cessio vel receptio loco generis ponit[ur] co[n]cessio vel receptio q[uia] utroq[ue] modo co[m]mititur dixi n[on] gratuita ut ita co[m]prehendatur omnis datio vel receptio in qua aliquid precio stimabile intervenit dixi supernaturalium ad excludenda spiritualia naturalia in q[ui]b[us] simonia n[on] co[m]mitit[ur] et colligit[ur] hec diffi[nitio] ex c. i. c. gratam. 1. q. 1. ~

Diffinitio simonie

Ex qua diffi[nitio]ne una cum doctoribus omnibus colligo n[on] co[m]mittere simoniam eos qui scientias acquisitas et sacram theologiam doctrinas precio extimant cum scientie acquisite sint spiritualia naturalia in q[ui]b[us] simonia n[on] co[m]mitit[ur] unde constat licitum esse doctori cuiusvis facultatis p[ro] co[n]silio precium accipere et similiter pro patrocinio prestando in aliqua ca[us]a c. n[on] licet 11 q. 3

c. n. sane 14 q. 3. c. 1. S. nec est de foro co(m)petenti in 6. l. sumptus de partis l. 1. S. in moxariis ff de variis et extra ordinariis co(n)ditionis l. unica. C. de suffragiis observavit D. Tho 2 2 q. 71. ar. 4 ad 2m. Sot. lib. 9. de iusti.a q. 5. ar. 1. Felinus in c. pertuas n.o 3. j hoc tit.o Jason in S. sed iste quidem n.o 113 de actionibus Tiraque. de nobilitate c. 31 n.o 31. Acebedo in l. 21. n.o 2. tit.o 16 lib 2. recopilacionis ita tenendus erit quamvis cons.m praestet sine ~~lib~~ retributione libera sufficit enim ante actus labor et studiorum sumptus ut supra citati docent supra gl. in d. c. n. licet et alios quos refert Tiraquelus d. n.o 31. advertendo tamen advocatos pro patrocinio in causis praestando solum mercedem x.am accipere posse quae autem x.a sit determinat in l. 18 cum segg tit.o 16. lib. 2. recopilacionis quarum legum taxatio quomodo locum habeat disputat Acevedo in l. 22 eiusdem tit.i Concedere licet sponte oblatum accipere Inno in c. quia plerique n.o 3. de immunitate ecclesiarum ubi Abb. n.o 3. et Tiraquelus ubi supra ad ... que de prima q.e ——

n.o 8 ¶ Quoad 2m. quotuplex sit simonia breviter resolvo triplicem esse mentalem scilicet, conventionalem, et realem

quotuplex est simonia

mentalis

mentalis est quae sola animi voluntate committitur nec ad actum prodidit exteriorem de qua in c. tua in 2. p. et in c. ult.

conventionalis

h.o j hoc tit.o. conventionalis est quae in pactum a partibus deducitur traditione tamen non interveniente ut in d. c. tua in princ.o c. praesenti j hoc tit.o c. sunt nonnulli 1. q. 1. Realis est quae rei traditione consumatur ut in toto hoc tit.o. colligit hec divisio ex extravagant. 2. huius tit.i inter comunes et ex Caieta.o in summa verbo simonia Felino supra Abb.e in c. nemo n.o 6. j eodem N. d... 23. n. 103. et Don Joan bella in tit.u de delictis c. 32 et ad ...

de 2.a q.e

 Don Estevan

de X. q.ᵉ: n.º 9

Quoad 3. qq modis co'mitatur simonia dicen quib. modis simoᵃ co'mitat
dum e' ad tres reduci silicet, manu, obsequio, et lingua, manu obsequio et lingua
a manu munus uenit hoc e' pecunia et quidquid a pe
llaiōe pecuniae significatur xº. igem pecunia uerbum 178
ff. de uerbor. significatioe, ab obsequio sit seruitia et a lingua
preces quae tria refferantur in c. sunt nonulli c. ordi
nationes c. de ordinatioibus 1. q. 1. c. cum eēt j hoc ttº. l. 3. ttº. 17.
parta 1. docent D. Tho d. q. 100 ar. 5. et omnes 5º silb. uerº
simonia q. 16 et N. d. c. 23 nº 101. et 125. nº 10

Quoad 4m. questioneꝫ quomº prohibita sit simonia quo iure prohibita sit
Respondendum e' cum distinᵉ. gl. celebris uerº dimitere in
c. exple. 1. de offiº delegati dum inquit alia eē prohibita quae
simoniaca alia uº simoniaca quae prohibita priora sunt diuiᵉ.
diuino interdicta constat ex ueteri testamᵗᵒ numerorum c. 22 et
lib. 3. Regum c. 13. et lib. 4. c. 5. Macabeorum c. 4. et 14 in no
uo testamᵗᵒ. constat ex c. 10 Mathei Joa. 2. et ex c. 8 in actib.
Apostolorum immo et iuᵉ. naturali prohibita eē tradunt eleganter
D. Tho. d. q. 100 ar. 2. Victᵃ. in relleciōe de simoᵃ. 1. p. nº. 10
Sot. d. lib. 9. q. 5. ar. 2. et Couar. in regᵃ peccatum 2. p. c. 8 §.
8. Nam alias Balam et Simon magus qui nº diuina sed
naturali lege tenebant excusari poterant — Posterioᵃ
uero sunt sicᵉ. tmº positiuo prohibita in quo tam urci quiam theo
logi omnes conueniunt nº tn satis explicant quo pacto uera simo
nia a prohibita distinguat et qq regulis hoc cognosci
possit. gl. enim in d. c. exple. existimat hinc demum ueram simo
niam comiti cum pretio existimant spiritualia supernaturalia
quae ex Diuiᵉ. institᵉ. spiritualia sunt illam uº eē simoniaꝫ

l. sumanas prohibitam quae versat in venditione eorum quae ex constitutione ecclesiae tantum spiritualia sunt sequuntur hanc doctrinam glo. Fili. ibi dem nº 2. Davius 7. existimantes ratione beneficia ex constitutione ecclesiae vendi non posse cum tali beneficia ab ecclesia instituti sint c.1. 13. q.1. sequitur Julius clarus in §. simonia nº 5. Verum hec comuni resolutio quae est a preceptoribus nostris planuit mihi displicet cum confundit ex eo quod ut comitat simonia de jure divino non refert utrum spiritualia quae pretio dant sint talia de se aut ex institutione ecclesiae. postquam enim sic ordinata sunt iam efficiunt formaliter spiritualia est rellatione rationis lex aut divina absolute prohibet spiritualia pretio dari quae doctrina demonstrat ex eo nam solemnitas voti ab ecclesia inventa c. unico de vot. in. 6. ea tamen suposita obligatio est iuris divini sic ergo beneficiorum venditio erit simonia legibus divinis prohibita ut tenent D. Tho. in 4. d. 25 q. 3. et ibi Durandus q. 5. Silb. verbo simonia. q. 12. N. in man. c. 23. nº 99. et 108. et Fray Manuel Rod. in suma 2 p. c. 56 qua de re latius in iuribus huius tractatu agendum est.

nº 11   Quare hac resolutione reiecta et alia opposita a Durando d. q. 5. et alia a sato d. ar. 2 cum non satis rem explicent probera resolutione prius adverto, simoniam legibus sumanis tantum prohibitam solum dari in casibus iure expressis nec sufficiet quod actus aliquis a lege improbetur et poenis simoniae afficiat ut simoniacus iudicetur sed necessario pro hinc debet fieri circa materiam simoniae convenientes nempe circa spiritualia vel conexa et quod actus prohibitus venditioni sit similis, onerosam que causam habet ex natura sua quod ex eo demonstratur quod prohibita

simonia

Don Esteban

Ad B.^as. de simonia

simonia ad imaginem verae iudicari debet et ideo ma
teria debet esse conveniens et forma actus prohibiti cum
igitur simonia vera illa duo habeat nempe spiritualia in
super venditiones etc. vel aliquid ratione precij relle se
quitur esse necessarium in simonia prohibita similem materiam
et ut actus prohibitus ex sua formam precij imaginem
prese ferat quod evident colligit ex c. quam pio. 1. q. 2.
dum ante traditiones spiritualium pactionem de tem pora
libus dandis fieri vetat postea dari non prohibuit quoniam pri
us venditionis habet imaginem non sic posterius. suadet etiam
ex c. super eo de transactionibus ubi prohibuit transactio circa
spiritualia cum sit pactio non gratuita non vero amicabilis compo
sitio

His suppositis verissima resolutio sit simoni
am legibus divinis prohibitam tunc committi cum spiritua
lia supernaturalia (quatenus talia sunt) precio extimantur
tur. illa et quae legibus tamen eccle prohibuit tunc perpetra
tur cum spiritualia fere precio non extimantur circa
illa tamen pactiones aut conventiones natura sua non gratuita
adhiuantur quae venditionis imaginem et quandam eorum ex
timationem exprimere videntur et dixi fere precio non extimant
quoniam si spiritualia precio extimarent tunc comiteretur simo
nia legibus divinis prohibita hac resolutio colligit ex supradic
tis et ex eo quoniam transactio pro bono pacis inter colitigantes de
qua in c. constitutus et in c. praeterea de transactionibus
et omnes aliae conventiones in quibus temporale dat pro spiritu
ali non tamen tam quam precium spiritualium semper continet
simoniam quia prohibitam et sic contra ius positivum ut post
Inno. et antiquos observat Abb. in d. c. constitutus n.o
3. et in d. c. super eo n.o 2. et Azorcan in c. cum
pridem de pactis quade re latius agens in c. tua j Soc
tto. absolvit sue rubrica

Don Esteban

Ad txm in i. c. sunt. 10. c. quocies 5. c. tanta 7. c. etsi questi

Ones 8. c. ex hac 20. c. de simoniace 22. c. pertuas 37. c. sicut 39. c. penultimo infra soc tt.

In his omnibus iuribus proponitur an licitum sit pro conferendo aut accipiendo Sacramento Ordinis pecuniam accipere. Vnde a nobis necessario agendum est de Simonia quae committitur circa spiritualia supernaturalia per caus.

Receptissima propositio sit Episcopum notarium uel ministros pro conferendis ordinibus et relliquis sacramentis ministrandis temporalia recipientes simoniam committere. Hanc conclusionem ultra iura s. adducta probant tx. in c. quicumque studet. c. quisquis c. siquis episcopus consecr. 1. q. 1. explicant ultra ordinarios. S. D. Tho. 2. 2. q. 100 ar. 2 theologi in 4 d. 25. q. 3. Soto lib. 9. de iustitia q. 6. ar. 2 Ludouicus Lopez in instruct. consci. c. 300 N. in man. c. 23. nº 101 Hugoling in Soc tit. c. 36. cum pluribus [illegible]

Caeterum Pro ratione dubitandi aduersus superiorem propositionem. 1º. sic arguitur Matrimonium sacramentum est nouae legis c. gaudemus de diuortiis cone trid. ss. 7. de sacramentis in genere can. 1. et ss. 24 can. 1. de matrimonio contra siendo licite pecunia datur et exigitur ut constat ex toto tt. ff. et codice de iure dotium c. per uestras de donationibus inter c. salubriter de usuris ergo pro sacramentis absque labe simoniae pecunia recipi potest

2º. obstat nam quoties pecunia datur pro rebus quae a sacramentis et eorum ministerio distingui non possunt tunc censetur data pro ipsis sacramentis ut probat tex in c. siquis objecerit 1. q. 3. et D. Tho. ubi s. ar. 4. dum docet ea quae a sacramentis separari non possunt non uendi, sicut quae spiritualia uendita censentur sed tamen licitum

sacerdoti

sacerdoti sacrum facienti et religiosa sacramenta ministranti pro ministerii labore inseparabili temporalia accipere c. significatum .11. de praebendis c. clerici omnes 19.2. in quibus fructus beneficiorum qui temporales sunt pro ministerio sacramentorum clericis praestantur ergo simonia non committitur contra supra dicta —

3º sic arguitur data extrema necessitate licitum est dare pecunias ministrantibus sacramenta. argumento c. 1 ad fin. de observatione ieiuniorum. unde receptum est nollenti aliter ministrare sacramenta pecunias dari posse ad redimendas vexationes ut pluribus demonstrat. Nav. d. c. 23. nº 101. Ang. in summa verbo simonia 2. nº. 12. Soto lib. 9. q. 6. ar. 1. sed tamen extrema necessitas ita potest aliquando contingere ut aliter spiritualis vitae periculum evitari non possit velut in baptismo et absolutione. ergo aliquando licebit pro sacramentis pecuniam dare —

4º Contra nostras [illegible]. in hoc c. 1. dum habet notarios vocem et calamum vendere non posse sic insurgo in curia romana consuetudine receptum est notarios pecuniam exigere pro expeditionibus bullarum. et rursum similius quinimo hodie id est in notariis episcoporum receptum videmus. cum testimonialis ordinis accepti praestat ordinatis. ergo male in hoc contrariis constitutum est. auget difficultas ex eo quod simonia committitur cum spiritualia supernaturalia pretio extimant ut in re diximus sed tamen hoc casu notarii non spiritualia sed labores scribendi pretio vendunt qui est res spiritualis naturalis per effectum in qua simonia non committitur ergo absque labe simoniae exigere possunt mercedem sui laboris

5 et ultimo obstat Nam si pro administratione sacramentis temporalia exigi non possent consuetudine. id introduci non valeret cum simonia eo casu sit pro hibita iure divino ut in [illegible] diximus et consuetudo jus divinum tollere aut immutare non possit c. fin de consuetudine. hoc quod in nostra materia. probant [illegible]

in c. cum in ecclia c. ea que c. sabus. ? hoc tt.° Idem receptum e consuetudines exigendi temporalia p̄ bene dictione nubencium obsequijs mortuor. et alijs sacram ministrandis uallere c. ad apostolicas 42. ? hoc tt.° q. simonia n.° comitit recipiendo temporalia p̄ administraçio.e sacramentor.-

His tn̄ n̄ obstantibus . contrarium observandum e. ex iuribus s propositis Pro quor explicaçio. et conclusionis nr̄e. Primo aduerto x.° aa que in R.a circa diffinicionē simonie diximus simoniam solum comitti in uendicio.e spiritualium super naturalium et sic comittitur in uendicione, sacramentor cum sint spiritualia sup. naturalia n.° quidem per esenciā cum mixtam ex corporalibus et naturalibus habeant participem materiā ut inquit Caietanus in summa uer.° simonia sed poçius per cā cum sint instrument. diuinae gracie quam conferunt que spiritualis super naturalis e unde certe spiritualia super natura per cā appellantur a theologis presertim cum magis participent ex spiritualibus ut docent D. Tho Durand. et alij in 4. d. 1. q. 3. idem D. Tho. d. ar. 2. et N. in man. c. 23. n.° 99 ? ut dicimus de alijs rebus naturibus que sunt anexa super naturalibus earum em̄ naturas sorciunt cum semper id quod principalius e atendat ut in c. quanto de iudicijs et in c. q in dubijs de consecraçio.e eccle. Silb. v.° aqua benedicta. q. 3. et sic sacrament.a ce p̄priam materiam simoniae observant D. Tho et alij plures rellati augolino in hoc tt. c. 36.

2.° presupono sciendum, Laboram in administraçio.e sacramentor impensum dupliciter esse ducari. Aliter em̄ e labor quidipsa sacramenti actio.e n.° distinguitur et apellatur concomitans uerbi gr̄a labor ad sciuies ad formas sacramentor pronunciandas ut baptismi Eucharistia penit.a et aliorum sacramentor e que huiusmodi labor de substancia sacramenti cum ab exercicio ipsius n.° potest separari . Aliter u.° e qui re aliter distinguitur ab ipso ministerio apellat que

n.° concomitans

n̄ cōcomitans q̄r n̄ ē de esencia sacram.ti sed per accidens ut labor itineris qui adsiuet ad eundum aliquo lo co ad rem diuinam vel sacram.a ministrāda aut la bor asistendi in aliqua eccla cōtinuo ut in c. significa tum 11. de prebendis. Inter hos aūt labores illud re perit discrimen nam prior cum per se cōsiderari n̄ posit nec separari a sacramentorum exercicio precio extimari nequit absq̄ labe simonie, Posterior v.o cum per se cōsidera tur nec pars spiritualium sit p̄cio extimari poterit et n̄ cō mitetur simonia ita ttd omnes s citati et Abb. in c. suam n.o 4. § hoc tt.o et rellati a Ugolin.o d. c. 36 §. 2.

3.o tandem et ultimo adverto Precium vel tempo ralia que p administracōe sacramentorum p̄stant uno ex tribus modis cōsid posse. Vel cū dantur tamq̄ p̄cium ipsorum aut tamq̄ merces laboris vel tamq̄ stipendium sustentacionis ministri. Primum ē dānabile q̄r spiritualia alia supernaturalia uendi nequeunt ut docet D. Tho. d. q. 100 ar. 1. tum ex eo q̄r p̄cio extimari n̄ possunt cum omne temporale superent x.a illud prebersiorum c. 3. Precio sior ē cunctis opibus tum etiā q̄r nullus ē illorum dn̄s Nam p̄lati ecclae solum sunt dispensatores x.a autoritates Pauli 1. ad corintios c 4. ibi sic nos existimet homo ut ministros xp̄i et dispensatores ministeriorum Dei et tandem q̄r uendicio repugnat spiritualium origini x.a 10. Mathei gratis accepistis gratis da te. 2.m uero q̄n p̄cia p̄stant ut merces laboris si dant p labore cōcomitante similiter ē p̄hibitum secus v.o si pro labore n̄ cōcomitante x.a dicta in 2.o preludio. 3.m semper ē licitum si debito modo et in tencion.e fiat hec distincio colligit ex c. et si questiones § hoc tt.o iuncto c. clerici omnes 1. q. 2. ita observant ttd s citati et s referendi.

His supositis colligit racio decidendi ad nr̄us hec et ia.a similia q̄q p siuet temporalia dari pro sacram.ti or dinis et reliquis sacram.ti ministrandis Nam cum sacram.ta sint spiritualia supernatulia per ēēs ut diximus in. 1.

preludio nec ipsa nec labor concomitans pretio estimari posse semel his dicendus erit si temporalia prestent pro labore non concomitante uel sustentatione ministri Christi dicta in preludiis et latius in articulo 4 solutione explicanda —

Illud tamen nunc dubitari potest sine nec de intentione dantis temporalia uel recipientis pro administratione sacramentorum constat in dubio an datio uel receptio simoniaca iudicetur uel e contra qua in re pro explicatione obseruo quod si in prestatione ipsa aut receptione aliqua causa reperitur ad ipsas referri prestatio aut receptio debet, ueluti sustentationis mercis laboris accidentis aut liberalis datio uel similis, ita ut semper simoniam euitemus hoc quod precedit Christi regula uulgaris i. estote misericordes sicut deregulis iuris et legis multis ff probatio quam explicant ultra ordinarios in c. ultimo de pres. sum. heisbg Alciatus reg. 3. presumptione 1. Bern. diaz et ibi additio reg. 65. Joan Gratiano regula 373. sine causa dandi aut recipiendi in eo actu non reperiat quod silicet lex prohibet etiam ab sponte offerente omnem receptionem temporalium ut in c. 1. de ... nullo de censibus in 6. adhuc si in eo actu aut grauior aut leuior culpa dari potest semper leuior erit iudicanda ita Alciat. ubi supra presumptione 6. per tam in l. si preses ff de penis ... ut presumendus sit ... facientes. Sicut res ita in dubio existat ut aparte rei quod certius sit non appareat et utrinque aequalis extet coniectura et lex humana in eo dubio non diffiniat (nam si diffiniret per ipsa in foro exteriori presumendus et iudicandus erit pro ut fit in concilio trid. sess. 24 c. 18) tunc recurrendum erit ad quantitatem rei datam personae conditiones et temporis circunstantias et Christi hoc actus simoniacus uel e contra iudicabit ut expresse docet Ponti. in c. et si questiones 18. ... explicant ... omnes ibidem Tiraque. de nobilitate c. 29 n. 37. Baezo de decima tutori c. 9 n. 7. et Azebedo in l. 2. n. 5. tit. 16 lib. 2. recopilationis. que omnia arbitrio iudicis digna omnia erunt ut notat Menochius de arbitrariis centuria 1. cassu 38. a n. 7. —

Ad c. 1. de simonia. (ad) Stean

X^a Sane resolutiones intelligi pot te in c. placuit 102 c. dilectus 105. in fin. 1. q. 1. c. 1. 2 q. 2. c. ducu Logis 18. de c. dilectus el 2. c. tuanos j hoc tt. in qq omnibus iu ribus cotinet ministros spiritualium posse accipere tpralia gratis oblata absq labe simoniae hoc eim ill. procedit quoties in praestacione cessat omnis suspicio simoniae id q ex supra dictis diiudicabit et tunc sive ante dicit sive post administrationes sacramentorum praestet temporalia licite accipi possunt hoc e doctrina Innocen iij in c. cum .M. decanis ubi Abb. no 26 Barbatia n 36. Felin. 19 et Decio 33. ~ Verum huic re solutioni graviter obstat noster te in hoc c. 1. in fin. b omnino aliquid dare prohibens quo ueri etiam gratui tam et liberalem dationem cofundunt arg. legis rem legat ab ff de adimendis legatis et sic nec recipi possit temporalia sponte oblata cum dare et recipere co rrellativa sint prohibito q uno aliud etiam censetur prohi bitum id q probat expresso Nam ubi lex vel statutum prohibet aliquid accipere censet etiam prohibere ea quae sponte offerunt c. 2. ibi et a volente accipere de excessibus lib. 6. c. statu tum §. insuper de rescriptis eodem lib. plurius exornat Abiles in c. 1. praetorum q. 1. ueri; villebaran; no 3. cum segg. et c. 8 q. uero. cumque telo qui exandat facit lex 26 et 27. tt. 22 part. 3. lex 52 tt. 14 p. 5. lex 5. et 6. tt. 9. lib 3. recopilacionis tradunt Abendano de exequendis mandatis 1 p. c. 2. Cobar. in regula peccatum 2. p. §. 3. no 1. quaravio adducitur Ripa in tt. de peste. 3. p. no 183. existimat ministros ecclesiasticos pro spirituali exer citio sponte oblata accipere non posse.

Sane difficultates variis explicationibus involvunt interpretes nri Decius eim in l. in vitus 199. §. fin ff de regu. iuris arbitrat procedere qn agit de interesse publico et in ca sibus a iure expressis quasi in nro casu secus particularis et non publicus versetur Cagnolus aut in eodem §. fin distinguit

adimendis

Don Esteban

interpretationes legis directam ad recipientem uel ad dantem. Primo casu existimat nec sponte oblata acci pi posse x[ta] arg[umentu]m propositum. secus in secundo casu x[ta] q[uae] ... adducta quae explicatio repugnat n[ost]ro textui in hoc c. 1. in quo tam ep[iscop]us ordines concedens quam ordinatus temporalia accipere et dare prohibentur. Ripa aut[em] ubi proxime n. 14 resoluit temporalia accipi posse ab sponte offerente p[ost] administrationem sacramentorum spiritualis perfecta sit cum tunc omnis suspicio simoniae cesset liberalis quaedam presumatur secus tamen judicat si ante administrationem praestitur tunc enim illicite recipiuntur quare ideo interpretatur dispositiones n[ost]ri capituli 1. et similia similia communiter ad omnes et post ipsos praeceptores mei in eadem fuerunt sententia. quae licet ~~a~~ quoad praesumendas liberales dationes uel non gratuitas uera sit, quoad illationem pos*liberalis* tam falsa est quoniam nos non de praesumptionibus simoniae agimus *agimus* sed potius an temporalia sponte oblata accipi possint et pro rea confundit ex c. fin. 1. q. 3. [...] ante uel postea factum trid. s. 24 c. 18. de reformatione ibi caueant quae ne quidquam prorsus occasione suis examinis nec ante nec post accipiat alioquin simoniae uitium tam ipsi quam aliis dantes incurrant.

Quare his et aliis explicationibus omissis (verissimam existimo interpretationem assignatam ad dictum c. plauit cum aliis. Nam spiritualium uenditio prohibita est non u[ero] liberalis datio ut ex dictis constat nec obstat noster tx. in hoc c. 1. quia uerba illa omnino dare prohibemus, non ad liberales dationes sed ad non gratuitas et quae fit in uim pretii necessario referenda sunt ita suadent spiritualem uendere de quo ins. et spiritualem pro ordinatione ex qq. [...] sus n[ost]ri tx. est Pro ordinatione temporalia dari tanquam pretium ordinis non possunt ita obseruandum erit x[ta] supradicta.

His sic constitutis non obstant arg[umen]ta. Pro ratione dubitandi

Dubitandi in contrarium adulta et sit primum dema
trimo. Pro quo licitum e temporalia dare et accipere nam
reiecta falsa oppinio glo. in suma 1. q. 1. dum ait hoc
ideo fieri quia sacram. matrimonij n confert gratiam ratione
cuius simonia comitit quem errorem repetit in c. quicquid
101 ueri consolatio. eadem ca et q. expendens illum tx.
quatenus agit de alijs sacramentis matrimon. u omi
ttit idem uult gl. uer iustitiam in fine in c. uenden
tes 1. q. 3. gl. 1. in c. onerant 32. q. 2 gl. uer benedictiobus
in c. cum in eccla p hoc tt. gl. uer sacramentis in c. almama
ter de sent. excomuni. in 6. Ostiensis in suma de sacrame
tis n iterandis Durandus in 4 dist. 26 q. 3 quarum glosarum
et doctorum sent. ut heretica et falsa a D. Tho et omnibus
teologis reiicit et aliis quos refert et sequit Castro
adversus hereses uer nuptiae colar. in 4. 2da c. 1.
§. unico. n.o 2. N. in man. c. 22. n 22 Nam matrimo
sacram. e noue legis a xpo dno institutum ut in artis pro
posuimus et sic conferre gratiam determinatum extat in conc. trid
ss. 7. de sacramentis in genere cano. 7. et ss. 24. con. 1.
Reiecta igit hac falsissima senta aliter argto respo
dendum erit cum D. Tho. et alijs s adultis Nam licet
matrim. licet uerum sacram sit inter catholicos e tn ue
rus contractus quo se coniunges obligant ad mutua obsequia
et alia onera temporalia p tempore uite sue que ni
hil comune habent cum sacram. et sic licite p eis tem
poralia dantur x. l. p oneribus C. diui doctum i alia
iu. in arg. ta adducta cuius hec e uera explicatio —
Nec obstat 2. dec. significatum. u. dicto
bendis cui gl. et dd ibidem plures reddunt interpreta
tiones Prior e in specie illius tx. uacari p bend
fuisse in positum illud onus celebrandi rem sacram sin
gulis diebus hoc quod licite a superiore in poni potuisse
cum ad ipsius expectet oia facere que ad subditorum
salutem et rectam spiritualium gubernationem expectat

nisi sacris canonibus sint contraria X. item in capitulo Deinde cum seqq 10 q 1. c. unico ut ecclesiastica benefic. et sic prebendam cum suo onere translatam esse in possessorem nec hoc casu simoniam considerari posse secundum hanc glossae explicationes Dnus ibi n. 10 et communiter dd. D. Tho. in 4. dist. 25 q. 3. ar. 2 ad 3. silv. verbo simonia q. 9. vers. 7. et plures relati a Joan gutierez lib. 1. canonicorum quaestionum c. 29. n. 26.

Ex hac glossae explicatione Primo intelligo sacrum conc. trid. ss. 24. de reforma. c. 12 dum constituit nemines ad dignitates canonicatus et portiones admitti deuere nisi eo ordine sacro iniciatus sit quem illa prebenda requirit Unde constat esse inposita onera ad celebrandi rem sacram dignitatibus et prebendis cathedralibus et cum eo onere transire in possessores absque labe simoniae etsi in collatione vel provisione exprimatur cum tali onere concedi prebendam quoniam receptum est sicut iam non comitti quoniam inconveniones deducunt illa quae insunt a iure c. olim 12. ubi gl. celebris per. condicione de restitu. spoliatorum atque c. constitutus et ibi gl. de religiosis domibus c. sig. rasti. 4 iuncta gl. verbo condicione de electione imbat reg. Juris quae habet ea quae insunt a iure et si exprimantur naturam dispositionis non mutare l. non rerbe c. de fidei dictoribus l. 3. ff de legatis i. ubi post alios Ripa a n. 36.

2o ex eadem interpretatione deduco licitas et x.as esse tam de fundatorum quam viventium dispositiones quibus capellanias constituunt vel predia cum sic relinquunt cum onere anniversariorum aut missarum Nam cum onus sit reale prediis inpositum acceptus ... ab eclo obligat ad anniversaria facienda X reg. ulas i. ex literis de pignoribus. Verum adversus huiusmodi capellanias et anniversaria insurgit Innoc. in c. 3. nesciati vivus suas afirmans illicite et simoniace constitui sive tamquam onus reale rebus temporalibus

spiritualia

spiritualia adiiciant siue deducant in conuencionem
id quod probat ea ratio quia cotidiuato effectu sui semper tem
poralia dant pro spiritualibus nam sic conuencio cum ecclesiis fiat iam
datur pactio de temporalibus ad spiritualia, item in c. quam pio.
1. q. 2. et in c. ultimo de pactis, sicuti sine conuencione bona
dentur sub modo et condicione spiritualium, non onus rebus sed
potius obligacio personalis iniungi uidetur ministris celebran
di anniuersaria pro rebus temporalibus nam in disposicionibus
non atendimus cum quo loquantur sed in quem dirigitur inten
cio l. cum pater 77. §. donaciones ff de legatis 2. accedit nabis
postquam sub eo modo aciptatur ab ecclesia consensio tempora
lium transit in conuenciones et obligaciones producit ut uel
ecclesia compellatur modum adimplere aut rem restituere
 l. 2. C. de donacionibus que sub modo. Et licet hec
sententia Innocencij communiter reiiciatur a doctoribus cum pa
tim in iure licitas est legamus anniuersariorum disposi
ciones ut in c. ultimo de testamentis. c. ex parte 31. decen bonorum sig.
clem. dudum §. uerum de sepulturis generalique consuetu
receptas est tam quando bona temporalia relinquuntur
cum onere anniuersariorum quam si conuencio interuenit
ut testatur Card. in d. c. significatum in fine nihilomi
nus tri fundamentis adductis non bene satisfaciunt.
Nam Ostiensis distincio communiter recepta quatenus affir
mat licitas esse dictas anniuersariorum disposiciones quando a solo
dante onus inponitur rebus temporalibus deinde tri quando cum
ministris ecclesie conuencio fit conuincitur ex generali consuetudine qua
licitum est cum clericis de anniuersarijs uel missis celebrandis
pacisci

Quare ex mente suciuni et doctorum
hinc in hac difficultate ommissa supradicta resolucione constituo
dupliciter cum ecclesia uel clericis solere pacisci de tempora
libus accipiendis et anniuersarijs celebrandis aut enim in
tenore contractus exprimitur temporalia dari sustentacionis causa
seu debiti extipendi aut nihil exprimitur et solum temporalia

dant p anniversariis faciendis Primo casu licita e pactio et conventio nullam q simoniam continet cum in contractu reperiat ... I. X. ca ad quam praestatio vel receptio referri debeat X. dicta in ratione decidendi. 2.o vero casu attento iuris rigore existimo simoniae speciem reperiri cum in figura contractus nihil appareat cuius ratione temporalia dentur nisi spiritualia promissa leges aut omnes pactiones quae imaginem mali praeseferunt prohibuit in c. ultimo de pactis cum similibus hoc q demonstrare intendit Inno. in d. c. 3. n.o 3. dum dicit contractum de stipendio cum sacerdote fieri posse ita tamen ut non misceat cum spiritualibus nec quoad intentionem nec quoad verba, Ceterum consuetudine atenta etiam hoc 2.o casu non datur simonia quamvis non exprimatur temporalia ca sustentationis dari Nec e necessarium contractus dividere Nam ex recepta consuetudine tacite in contractu inest temporalia stipendi et sustentationis ca dari et ad eam praestatio refertur sic q simoniae suspicio cessat X.a dicta in ratione decidendi. et argumento Innocentij cum considerato fine contributionis non pro spiritualibus sed pro sustentatione temporalia praestentur quod licitum e et circa sustentationem conventionem interveniri posse demonstrabimus —

Ceterum licet haec omnia in se verissima sint et in praxi observanda nihilominus tamen quoad tx in d. c. significatum non conveniunt superior quae glossae interpretatio manifeste convincitur primo ex eo quia verba tx. demonstrat onus celebrandi rem sacram non vacanti praebendae sed potius sacerdoti fuisse iniunctum tempore concessionis ita colligitur ex illis verbis cuidam sacerdoti iunctis illis quod missam de s.ta Maria &c. tum etiam ex eo quod quamvis vacanti praebendae onus spirituale adiungatur committit simonia si praebenda pro spiritualibus datur ut advertit Inno. ubi s. et Ancharo. in d. c. significatum n.4 sive pro sustentatione

concedat

co[n]cedatur, ante et post vacationes et co[n]cessiones onus iniungi p[otes]t et sic male p[ro]ponitur vacanti p[re]bende etc.
Tandem inp[ro]bat q[uonia]m ad h[oc] ut vacanti p[re]bende onus inponatur necessario defensor deputari debet et alia requisita interveniri de quibus in c. 1. de reb[us] eccl[esi]e in 6. et nos egimus in c. sicut unire de exceptionibus p[re]latorum que o[mn]ia deficiunt in d. c. significatum. Quare haec interpretatio reiecta 2o. loco gl. ibidem existimat adeo in eo text. prebendam cum eo onere licite dari q[ui]a p[re]benda e[st] ius spirituale c. dilecto 2s. de prebendis spirituale aut absq[ue] labe simonie p[ro] alio spirituali red datur arg. capituli ad questiones de rer[um] permutatio[n]e. Hanc interpretationem sequuntur post alios de Luis ibi no. 10 Pisa in c. cum [in] cunctis no. 76 de constitutionibus Mayor in 4 d. 25. ar. 1. q. 6. et co[n]firmatur ex diffinitio[n]e simonie in 1a. p[ro]posita dum diximus simoniam e[ss]e q[ua]n[do] temporalia p[ro] spiritualib[us] dantur cum g[ratia]. in casu p[ro]posito n[on] temporalia s[e]d potius spirituali a p[ro] spiritualib[us] dent merito ex defectu materie actus licitus censetur.

Verum hanc interpretationem impugnant plures quos refert et sequitur Abb. ibidem. Primo ex eo q[uonia]m in spiritualib[us] omnis pactio et conventio cessari debet d. c. ultimo de pactis cum similibus et de spiritualib[us] ad spiritualia pactio fiat ut tenet Ricard. in 4. d. 25. q. 1. ar. 3. et p[ro]bare videt[ur] ex c. quesitus c. cum olim dir[e]ctas permutatio[n]e q[uo]d p[ro]bat beneficior[um] permutationes absq[ue] superioris autoritate illicitas e[ss]e et t[ame]n nihil ibi temporale dari aut retinet[ur] p[ro] spiritualib[us].

2o. obiicit Abb. c[ontra] dictas interpretationes q[uo]d quamvis p[re]benda spirituale ius sit habet t[ame]n temporales fructus quos n[on] licet cum spiritualib[us] commutare.

3o. obstat quod quemadmodum electio sub co[n]ditio[n]e fieri n[on] p[otes]t c. 2. de electio[n]e in 6. sic nec collatio

Don Corduan

aut quaeuis alia beneficiorum permissio quae inter actus legitimos co
numerat ut resoluit gl. Petri in certa in d.c.2. Cobar. lib. 3.
uariarum c.16. nº 2 et N. in consign. de rescriptis in preludijs n. 5.

Ad ijs tamen Bicciorum superior glossae expli
catio licet scriptoribus meis non placuerit defendi potest et sic ad. 1m.
respondeo regulam d.c. ultimi de pactis cum alijs procedere quando
modus uel conditio aut pactio de spiritualibus ad temporalia
fit non uero quando nihil temporale datur aut retinetur sed omne quod
in conuentionem deducitur spirituale est ut in progressu huius tituli di
ximus. Nec obstat tex. in c. quaesitum Nam ibidem
probatur solum eas pactiones beneficiorum simoniacas esse in quibus ali
quid temporale datur aut reseruatur ut in c. ultimo eiusdem tituli.
Si tamen adeo quis instet quare in d. c. quaesitum desideratur
superioris autoritas ut hoc ut beneficiorum permutatio fieri
posit facile respondeo ideo superioris autoritas desiderari quia
beneficium ecclesiasticum absque canonica institutione c. ex frequenti
bus de institutionibus regula beneficii in 6.

Ad 2. uero Arg. respondeo quod quamuis
in prebenda fructus temporales reperiant cum semper in
quolibet actu atendatur quod principalius est non uero quod in con
sequentiam uenit l.1. ff de auctoritate tutorum l. si quis nec cau.
ubi dd. ff si certum petat. ideo in prebenda ius spirituale
quod principalius est non uero fructus considerant.

Ad 3. de c.2. de electione in 6. omissa
solutione Decij in d.c. significatum nº 11. dum ait reg. ad d.c.
2 procedere in conditione extrinseca tamen uero in d.c. significatum
in intrinseca quae ex natura rei tacite inest renuncia
ne beneficium. propter officium. d. c. ultimo de rescriptis in
6. merito conditio illa celebrandi rem sacram nec suspe
dit actum nec ipsius naturam mutat ut interminis docet
gl. 2. in d.c. significatum gl. ipsa nititur in c. cum Mathaeus
de constitutionibus sequuntur Decius et Cagnolus in l. actus le
gitimi nº 29 ff de reg. iuris Nauar. in c. accepta oppositione
7. nº 41. de restitutione spoliatorum. Omissa gl. sed dic.

Nam

nam licet conditio celebrandi div. tacite insit non tu cô ditio non recedendi a becula de qua in d.c. significatum que quidem ex natu. actus non fuerit et sic dis posi ciones reddit côdicionalem verius respondendum e ass Ioane monac. c. 50 n. 7. Ant. 13. ibi dem conditiones de qq in d. c. significatus facto iam côplecto socie edad. facta ad iectras est quod non e reputatus qr tunc nihil de novo fit sed implicitum explicatur arg. l. finalis ff si expressali câ.

Ceterum licet sole 2. gla explicatio ad tem. in d.c. significatus. ita defendi posset alir et verius dispositionem illius te intelli gendam censeo in ea in quas 3 fidecari labores assistendi et manendi p petuo in ea eccla ad rem divinas celebrandas et str. grauam substentatus ministri cui pbenda offr. que oia absq labe simonie licite pcia stimari po ssunt ex ea qua in p lusdijs diximus et similr. de ijs pactiones fieri possit cum non tamq pcium spirituale sed laboris temporalis et substentationis tem poralia prestentur advertit Caietan. 22. q. 10 ar. 3. dub. 2. X. in ma. c. 23. n. 101. Victo. in relectio. de simonia 2. p. n. 20. Sot. lib. 9. de iusti. q. 6. ar. 2 ita observandum erit solvitur qs 2 arg. sed laboris temporalis et sustentationis temporalia presta tur advertit Caiet. 2. 2. q. 100 art. 3. dubio 2 X. in ma c. 23. n. 101 Victoria in relectio. de simonia 2. p. n. 20 So to lib 9. de iust. q. 6. ar. 2. ita observandum erit sol uitur qs 2 arg.

Nec obstat 3. Proui ias explicatio. examinanda illa questio erit an li ceat in extrema necessita. dare pecuniam sacrile go sacerdoti nolenti aliter ministrare sacram ta ad spiritualem salutem obtinendam et vexationem re dimendam ut in proposita specie baptismi qn pater aut mater sola adest pecuncata d manibus aut mu ta nec aliter sacerdos parvulum baptizare velit in qua q. gl. X. moliantur in c. baptizandis 1. q. 1. quam sequitur prepositus ibi dem n. 1. Card. in c.

cum in eccl[es]ia j hoc tt. D. Tho in quarto distinc distin. 5. q. 2. infine Palud. ibidem q. 3. nº 17. Silb. Vº. simonia q. 8. existimant illicitum esse pecuniam dare pro parvulo baptizando et sic dimittendum esse sine baptismo hoc precipuum fundamentum illud est nam simonia ita sua natura mala est ut nulla circunstantia quo honestari poset ut s[upra] diximus et plat Caiet. cotiueto. 1. q. 9. d[ein]de tri non sunt facienda mala ut inde ueniant bona x[ta] autori tatem Pauli ad Rom. c. 3. c. super eo de usuris c. magno pere ne clerici uel monachi c. saciat 22 q. 2 tradit Tiraquelus de penis cas 2. nº 8. q[ui]b[us] n[on] licebit etiam propter extremam necesitates in casu proposito pecuniam dare ~

Preterea p[er] s[upr]a p[ositio]ne facit nam tunc demum uexationes redimere licet quando is a quo redimitur de facto ... nocet ... deesse et deiure n[on] pot ... cotingit in homine priuato qui benef[ici]o obtinendo iniuste opponitur quo casu redimens uexationes nullum ius spirituale ab impedien te cosequit et ideo iuste facit, secus tam n[on] ab eo ... uexatio quidam cessat ab ea spirituale ius confert ... ut cotingit in prellato cofirmante aut instituente in benef[ici]o hoc enim casu n[on] licet redimere uexationem que nihil aliud importat quam afecciones spiritualium ... ut dd adnotant in c. ad aures c. matheus c. dilectus et ... j hoc tt. Igit in casu proposito n[on] licet ... pro parvulo uexa ciones redimere que n[on] aliter redimitur quam per afe cciones sacramenti et sic in effectu ... eo datur pe cunia ~ ~

Caeterum ... sent[enti]am imo licitum esse in casu proposito dari pecuniam pro redimenda uexatione observant dd. antiqui quos refert Archidia Dominicus in d. c. baptizandis. Ab. in c. cum in eccl[es]ia nº. 5. j Nb. inrra. c. 23. nº. 101. Caiet. 22. q. 100 ar. 3. Angelus in su[m]ma Vº. simonia 2. nº 12. Soto lib. 9. de iustitia q. 6. ar. 1. Proq[ue] et ... sent[enti]a ... facit nam quoties prestatio temporalis

Archidia

ex intenioe. co'cedentis in aliquam honestam cāsā diri
git quae ab ipsis spiritualib. distingui pot cessat simoa
xa. d. in racioe. eludendi sol tri in casu pposito pres
taio temporalis sd tum tendit ad redimendam uexaio
nem et tollendum impedimentum ministri. nō licēt aliter
baptizare g.o simoa. cessat pserttim cum nulla utili
tas temporalis co'siderari posit respectu recipientis
sacram.ti. 2o. facit qm licitum ē dare tempo
ralia ministro ea lege ne per simoniam spiritualia co
fferat ut notant dd. in c. cum in eccla. j so. tt. et Bar
tholomeus recipientis q. 74. in tt. de simoa. et licet cōmu
nitr existiment ex pe. accipientis nō u.o ex parte dantis co
mitti ego neutrum cōmittere simoniam. censeo, nō dantem
qr nihil pspiritualib. cōfert, nō recipientem qr siquae p
simoa. nō comitenda recipit g.o similiter in casu p
posito dicendum erit temporalia prestari p nō comi
tenda simoa in baptiso. Tandem p hac
senta. facit qm licitum ē extreme indigenti ali
quid ultra sortem dare significantis mutuum inuenire
nō pot cum tunc illa datio nō fiat in precio mutui resol
uunt dd omnes in c. 1o. et c. debitores de usuris. Media.
derestie. q. 27. in 4 arg.o g.o similiter in casu proposito
temporalia dari posit absq labe simoniae cum nō
p spiritualib. sd p redimenda uexaioe. prestentur

In hac opinionum cōtrarietate uerioram
censeo hanc ultimam opinionem si cōstituamus aliter im
minenti necessitate cōsuli nō posse retenta qz ea nō obs
tant fundamta. cōtrariae opinionis Nam ad. 1m.
respondeo in casu proposito nullum malum fieri
quinimo licitum et permissum ē ut ex dictis constat,
ad 2m. u.o argm. respondendum ē cum soto ub. s. nō licere re
dimere uexationem qn alia remedia supersunt et sic cum electus
posit a superiore petere cōfirmationem electionis qn epus eam pres
tare recusauerit merito dicimus nō dari extremam necessitatem

Don Cobeian

Et sic vexationes redimi non posse quod secus est in casu nostro cum detur extrema necessitas et Pater infantis non animo emendi sacramentum sed propulsandi iniuriam pecuniam concedat ... limitat tamen Sanc. 2. opiniones non procedere si perfidus sacerdos compellat patrum iuxare et pecuniam concedere animo emendi sacram. et non redimendi vexationes tunc non licet Soto d. q. 6. ar. 1. ubi at ut existimet excusari posse additio simoniae sic dantem si intentio a prestatione diversa sit cum a periurio et mendacio non excusabit cum contrariam intentiones a verbis Iuramenti habeat. Unde eo casu non licebit pecunias dare a. c. super eo de usuris nec tale Iuramentum subire ut docet Gaiet. ub. s. vel ulta distin. soli destinguentis inter dantem et recipientem quae confundit ex Actibus Apostolorum c. 8. et ex correlativorum natura quae non patit licitum esse emere non aut vendere de qua Cuelardus in locis legalibus c. 76 Bernardus diaz reg. 158. Ioan. Gracian. reg. 141.

His suppositis in forma arg. respondendum erit negando pecuniam dari pro sacram.to in ex necessitate sed potius pro redimenda vexatione ut dictum est. Solvitur quoque 3. argumentum.

Non obstat 4. quo nitebamur probare hoc c. 1. notarios non committere simoniam, tum ex eo quod labor ipsorum temporalis est tum etiam ex consuetudine in Romana curia recepta qua notarij pecuniam accipiunt pro labore scribendi. Nam pro huius arg. explicatione supponendum est notarios in se non committere simoniam legis legibus divinis prohibitam committunt tamen eam quae legibus humanis prohibet siquidem ius positivum in casu simoniam constituere potuit cum labor notarij habeat respectum ad ordines et sic materiam et formam ei quae in vera simo. requireret quod necessarium erat ut in Ru. in 4. q. diximus ita ex nostro tex. et tt. sub quo collatus est colligitur et ex conc. Trid. ss. 21. de refor. c. 1. notant Abb. et dd. in hoc et relati ab Ugolino in hoc tit. c. 42 § 4.

Hoc supposito Ioa. andreas Card. n. 1. Ancar. et Anania 2 hoc arg. proposito respondent hanc notarios

simoniam

Ad c. 1. de simonia

Simoniam iur. positivo inductam n habere locum in curia Romana cum Pontifex s ius sit c. p posuit de concessio. prebende et sicut n receptum e legem Juliam de ambitu n ligare in curia Principis l. 1. ff ad l. Juliam de ambitu ita sit simonia qe p hibita n habet locum in curia Roma., nec hoc q ibi speciale e ad alia loca in consequentias trahi pot. Caeterum haec interpretatio defendi n ualet nam simonia p hibita cum sit iuris positivi tantumodo cessat in Pontifice n u in officialibus curiae nisi cum consensu Pontificis eam exerceat ut omnes fatentur. Nec obstat l. d. 1.a qr eius dispositio solum respectu Principis p cedit n u officialibus ut notat Salicetus in l. 1. C eodem tt. Anon. S. n. 4. Duarenus de sacris ministeriis eccl. lib. 6. c. 3. et ita in conc. Basil. ss. 21. simonia in notariis dānata includit notarios Romanos.

Quare haec interpretatio reiecta communis p resolutio. distinguit inter notarios habentes publicum et determinatum salarium p administrando offi. et inter n habentes, priores cstituit nihil accipere posse alias comittere simoniam et ita procedere nrūs tem. et iur. similia. Posteriores u aliquid percipere possunt ad suam substentationem x illud Pauli 1. ad corinth. qs militat umqz suis stipendiis. Qua ratio. excessant notarii curiae Romanae et p cedit arg. p positum ita Inno. et Abb. in S n. 3. Duaren. d. lib 6. c. 7. et Ugolin d. S. 4. n. 7, hodie aut in conc. trid. d. ss. 21. c. 1. determinatum e notarios salarium n habentes posse percipere decimam partem unius aurei et n ultra nisi sponte nisi sponte offerat nec hcia consuetudo ualet put consuluit X. omnino uidendus in coss. 7. de simo. et Ugolin. ub. s. soluit qz 4 argm.

Nec obstat h. et ultimus arg. de tx in c. ad apostolicam 42 j hoc tt. quo receptum extat observandam ee consuetudinem dandi aliquid presbiteris p exequiis mortuorum et benedictione nubentium sicqz p administratio. sacramentorum h tx in c. cum in eccle. c. n satis c. ueniens. c. jacobus c. sicut pervto j hoc tt. in qq consuetudo dandi aliquid p administr.

Don Esteban

Ad c. 1. de simonia

sacramentorum ut simoniaca improbatur Nam per explicatione omnium Iurium communis distinguit inter consuetudines quae ab ~~exactione~~ exactione ministrantium sacram.^ta^ inicium sumpsit et inter eam quae a pia devocione fidelium processit ita scilicet ut in priori casu consuetudo iniusta sit et improbata cum actus exactionis imaginem vendicionis spiritualium saltem videatur Quaratione procedit tx. in d. c. cum in eccla cum similib. — 2° vero casu consuetudo iusta e et vallet cum nullam simoniae speciem prae se ferat et id omne quod praestatur ad meram liberalitatem concedentis et sustentationem recipientis referat Quaratione procedit tx. in d. c. ad Apostolicam ita D. Tho 22. q. 100 ar. 3. Nav. in man. c. 23. n.º 102 Duaren. de sacris ecclesiae ministeriis lib. 6. c. 7. qui omnes explicant requisita necessaria ad hanc consuetudines inducendam prout colligunt ex d. c. ad Apostolicam — quod Primo quod ~~colligunt~~ requiritur quod sacramenta libere administrent a sacerdote absque ulla exactione aut consuetudine ut constat ex illis verbis libere conferant c. dilectus 2 c. tua — 2 requiritur ~~quod~~ ut id quod a parochianis soluitur certum sit et eorum arbitrio taxatum non arbitrijs recipientibus d. c. sicut pro certo ibi e quae taxatum Nam si difformes soluciones fuerint consuetudo non inducitur ut notant dd. per tem ibi in l. sicuti alijs C de pactis — 3. desiderat quod consuetudo sit legitime prescripta et in hoc casu spacium decem annorum sufficiet etiam de iure canonico ut notat gl. V.^o^ consuetudo in c. fin de consuetu.^e^ in 6. Bart. in l. de qq n.º 14. ff de legibus Duenas reg. 138, Ultimo requiritur quod habuerit inicium voluntarium d. c. ad Apostolicam ibi pia devocione et ijs intervenientibus si laici cessaverint a consuetis oblacionibus compelli possunt ad eas soluendas arbitrio iudicis interim tamen clerici negare non possunt spiritualia ministeria d. c. ad apostolicam l. 9. tt. 17. p. 1. notat ultra alios Covar. lib. 1. variarum c. 17. n.º 3., Nec obstabit quod in annuis prestacionibus quae ex mera voluntate et liberalitate fiunt consuetudinem soluendi in futurum

Don Esteban

Ad c. 1. de [redacted] monia

Insituruus induci n. posse d. l. si ex his annis § qui in. familiari tatis ff de adquirenda possessio. c. p. uenit ubi gl. et Abb. dum dib. c. Abbate 25. ffo ad hoc ait de hoc signif. Nam res pondeo id limitari qn. x ea circa prestationes interuenit hinc em consuetudo soluendi in futurum soluendi induci pot l. cum de in rem ff de usuris obseruant vellati et Couar. in reg. possessor 2. p. §. 4. nº 2. Et sic cum in d. c. cum ad postas iusta ca interuenerit circa prestationes Nempe substantacio mi nistrorum merito consuetudo inducitur presertim cum prestantes se obligare uoluerint et fabor ecclie adsit ita obserua dum erit soluitur qz arg. et hc.

Ad hc in c. 2 iuncto c. accitus 4 cum

tribus seqq c. de hoc ii. c. in sinu
altem 13. c. ueniens 19
c. extuc 2. c. de simoniaca
22 c. de reg. 25 c. nobis 27.
c. liberius 30 c. pertuas.
35 c. qm 40 c. penul.
j hoc tto iuncta eti
extrauag. cum de
detestabile hoc
tt inter cõmunes

In his omnibus iuribus scripte extant uaria pena aduersus simoniacos de qq ulra ordinariis [illegible] in diuis iuribus late agunt D. Tho 2. 2. q. 100 ar. 6 Silu. V. simonia q. 19. et 20 soto lib. 9. de iustitia q. 8. ar. 1. et 2. N. in ma. c. 23. nº 110 Cobar. in reg. peccatum 2. p. §. 8. nº 7. Iulius clarus lib. 5. sentenciis §§. simonia uers. sed quaero et alij plures vellati et Bela in

in tractatu de penis delictorum c. 32 n. 16. Verum quia aliae poenae respiciunt simoniam commissam circa ordines alijs b. u. cam quae circa beneffi. committit et aliae communes sunt ad omnes species simoniae nos commodius eas explicabimus singulas poenas declarando et sic. 1. de suspensione. 2 de depositione. 3. de excomunic. et 4. de restitutione quidum exit —

Circa suspensionis poenas

Circa 1.am suspensionis poenam quam simoniaci incurrunt extat tam in c. extat c. penultimo § sacri. c. siquis episcopus c. ordinationes. 1. q. 1. c. eaque 1. q. 3. d. extravaganti cum detestabile adverbere licet. 1. suspensiones dumuis significationem divisionem et diffinitionem late agunt dd. in c. ultimo de quo Sanitate clericorum et ibi gl. Nota quoad gl. Nota omnis peccator in c. tanta § 5o. et Silb. Nota suspensio q. 1. N. in man. c. 27. n. 151. quoad propositum nostrum proprie et exercitue eam considerando sic diffinire posse Ut sit censura ecclesiastica qua officium aliquod ecclesiasticum vel eius exercicium interdicit a lege vel homine propter proprias culpam ut in c. pectuas vel dicam, in c. postulasti de clerico excommunicato ministrante c. 2. de clerico non ordinato c. 1. dere iudicata in 6. quae diffinitio receptior est quam proposita a N. et alijs ubi sunt cum per genus et essenciales differencias suspensio materiam declarat —

Triplicitur suspendi quis potest quoad se, quoad alios et quoad se et alios

2. adverto circa hanc poenam suspensionis simoniacos statutam de dubiis posse dubitari. Primum Utrum simoniacus sit suspensus ab ordine officio et beneficio per simoniam adquisitum — 2 Utrum ab alijs ordinibus officijs et beneficijs legitime obtentis. In Primo dubio dicendum est tam secundum canones antiquos quam secundum extravagantem cum detestabile simoniacum suspensum esse ipso iure ab ordine aut beneficio simoniace obtento licet enim lex humana caractterem ab ordinato receptum irritum facere non possit eius tamen exercicium recte impendere valet ut probatur in d. c. siquis episcopus ibi (nihil ex hac ordinatione &c.) c. quicumque sacerdos c. ordinaciones in principio 1. q. 1. c. eaque 1. q. 3. c. tanta

in principio

Ad c. 2 cum alijs de simonia

in prin°. secta apercius d. extrauagans cum detestabile in prin° quatenus ait suspensionem ipso iur. incurri. Hec aut suspensio pena sm canones antiquos ita demum habebat locum, si simonia erat notoria per euidenciam rei, aut p confessionem in iudicio uel iudicis sententiam sic eim predicta iura sunt intelligenda. Ceterum si simoniacus fuisset occultus non erat suspensus ipso iur. ut declarat tx ex c. tua s hoc tt°. c. preter §. ad hoc uers. seruiuit 32 d. Hodie tn ex d. extrauaganti etiā occultus simoniacus e ipso iur. suspensus ab offi°. et Beneffi° q obtinuit simoniace qm tx. ille usq ad §. per electiones penam suspensionis et alias antiquis canonibus impositas ipso iur. constituit incurrendas etiā si simoniaci occulti sint —

Circa posterius dubium utrum ab alijs ordinibus aut beneffiçijs legitime obtentis sint ipso iur. suspensi dicendum e sm canones antiquos non e suspensos qm nullo iur. id expressus reperit, hodie u° ex dicta extrauaganti cumdetestabile suspensi sunt ut constat ex illis verbis a quos sint ordinum executione suspensi ob seruat Bernardus diaz in practica c. 91. Animaduerto aut huiusmodi suspensiones in ordinibus uel beneffiçijs legitime obtentis non incurri ipso iur. puti incurritur in ordine simoniace obtento — Tamen animaduerto penam suspensionis uel quamuis aliam que in uno casu simoniacis imponit ad alium non ee trahendam nec deueniente ad dantem in penis erit augumentandum nisi lex indistinte simoniacis penam imponat —

His q. sic constitutis circa penam suspensionis certissima propositio sit — Cum qui per simoniam ordines recipit aliud ue ecclesiasticum offim. aut beneffim. ab ijs que sic suscepit antiquis et nouis canonibus e ipso iur. suspensus ab alijs u° que legitime obtinuit nouo tm iur. dicte extrauagantis suspendit hec propositio probat ex iuribus adductis et ex proxime dictis —

Dubitari tn potest an pena suspensionis

Don Esteban

de qua § n° solum contra ordinatus vel de suscipiente beneficium simoniace habeat locum uerum etiam contra episcopos qui per simoniam ordines vel beneficia contulit et dicendum est secundum canones antiquos et iura decretalium episcopus non esse ipso iure suspensum si crimen occultum sit, secus si notorium ut colligitur ex c. ordinaciones et aliis § aduertis 1 q. 1 et 3. quae iura cum solum de recipiente loquantur non sunt extendenda ad praesidentem et ratio diuersitatis est nam episcopus ordines conferens ministerio legitime concesso utitur, ordinatus uero habet radicem et fundamentum vitiosum et sic episcopum non suspendi tenet D. Thom. a theologis receptus 2.2 q. 100 ar. 6 ad 1. Abbas in c. penult. § eodem titulo Ostiensis et alii quos refert et sequitur Silvester verbo suspensio q. 7. Soto lib. 9 de iustitia q. 8 ar. 1 in responsione ad 1. Caeterum post d. extrauagantem, dubium non est omnes praelatos simoniacos siue in ordine siue in beneficio siue in dando siue in recipiendo peccauerint, quamtumuis occultos suspensos esse ab officio et iure eius. quia illa in primis innouat omnes poenas excommunicationis suspensionis aliasque latas a sacris canonibus contra simoniacos eas quae extendit in eos ipso iure tam ab occultis quam a notoriis constat autem antiquis canonibus notorios simoniacos in ordine conferendo fuisse suspensos ipso iure. religiosos uero qui in beneficiis vel aliis spiritualibus simoniam committebant per sententiam perpetuo suspendebant ut in c. 2 de confessis c. de hoc c. quam § eodem titulo c. inquisitioni de accusationibus. igitur hodie per d. extrauagantes etiam occulti sunt ipso iure suspensi.

Nec quidquam aduersant verba dictae extrauagantis in fine principii ibi, quod omnes ibi qui simoniace ordinati sunt a suscepti sint ordinibus executione suspensi quoniam non ponuntur ita, ut perperam aliqui arbitrantur sed etiam adhuc sunt intelligenda alioquin verba illa non possunt conciliari cum primis litteris quatenus loquuntur de cardinalibus episcopis et aliis praelatis contra dictam extrauag. uera est sententia glossae § ad... in c. praeter 32. d. et glossae verbo quare in c. si quis simoniacus 1. q. 1. quam sequuntur Abbas in c. tanta § eodem titulo. idem Abbas

n° 7.

Ad c. 2. de simonia

nº 7. Anania et Felin. in c. perpetuas 2. § N. in man. c. 27. nº 111. dum indistincte afirmant epm simoniacum etiã occultum suspensum eẽ ipso iure ~~admictere~~ — Adverte tamen aut licet graditer peccare iure cõmuni atento qui missam audiunt a simoniacis sive notoriis sive occultis cum hodie ipso iure suspensi sint. Sed tamen ex benefo. extravagantis ad evitanda scandala Martini 5. cuius literam refert Covar. in c. alma mater 1. p. § 2 nº 7. Joanes Gutierrez in quaestionibus canonicis c. 1. sicut nõ peccat q ab excomunicato divina recipit ante quam denuncietur sic nec qui a simoniaco vel aliis qui a iure vel ab homine suspensi sunt nisi post quam fuerint denunciati iuxta ea qua scribit Navar. in c. 1. §. labores nº 10 de poenit. d. 6. Cobar. d. § 2. nº 6. et Cosmas in pragmatica sanctione tit. de excotis nõ vitandis vel suspensis. Ipsi vero simoniaci etiã occulti benefo. dicta extravagantis nõ iuvant. Nam in fine ait se nõ intendere suspensis aut excõtis suffragari et ideo irregularitates incurrent si alia faciat quae ad ordines pertinent ut in c. 1. de re iudicata in 6. resolvit Abb. in c. 2. nº 4. de elect. in excõto et Navarrus s. —

Haec aut oia quae de simoniacis suspensis diximus amplio ut nõ solum sint suspensi ab exercicio suorum ordinum sed etiã ab omnibus hiis quae pertinent ad eorum officium aut beneficium ex d. extravaganti cum detestabile atque ita nõ possunt exercere ea quae pertinent ad ordinem vel iurisdictiones, videlicet electio, collatio, excõtio et reliqua, similia ab ipsis facta, nõ valuerunt iuxta tex. in c cum dilectus de consuetud. c. qm diversitatem de concessione praebendae c. sicut debeat, a cõtrario sensu de clerico excõto gl. recepta Vº suspensis in d. c. cum dilectus et ibi Abb. nº 18. dicens hanc sentam cõmunem sequitur Sillv. Vº suspensio q. 5. et alii quos refert Bernardus diaz in practica c. 123.

Don Estevan

Ad c. 2 de simonia

Nec obstabit quod suspensus ab ordine non censetur suspensus a iurisdictione sicut nec suspensus ab officio censetur suspensus a beneficio vel e converso. quoniam suspensio quae poena est ipsium casum non excedit ut ultra alios observat Navarrus in man. c. 27. n. 160. Nam respondeo hoc verum esse ubi suspensio a lege vel ab homine cum aliqua limitatione imponit. secus si ab officio simpliciter et absolute vel ab officio simul et beneficio. tunc enim omnia comprehendit quae sunt ordinis et iurisdictionis ex Christi proprietate quae etiam in poenalibus observanda est l. in eadem ff. de militari testamento l. cum I. ff de testamentis observant Abb. Sillo et supra citati. licet autem simoniacus suspensus sit ab ordine et beneficio ita ut exercere non possit quae ad ordinem vel iurisdictionem expectant non tamen erit irregularis nisi fuerit ea quae ad ordinem pertinent [illegible] tex in c. 1. de re iudicata in 6. c. 1. de sententia excommunicationis eodem libro adiuncta [illegible] tex in c. is cui eodem tit. et lib. observant Abb. et Sillo dictis locis. illud autem ultimo advertere licet. quod licet simoniacus a beneficiis legitime obtentis suspensus sit ut diximus non tamen ad eorum fructuum restitutionem tenebitur adue enim propter [illegible] suos [illegible] non ad eos poena extendi debet ut aperte probat tex in d. extravaganti quatenus illos tantum fructus restitui iubet quos simoniacus percipit ex beneficiis per simoniam obtentis ita observandum erit attenuis quod de suspensione.

De poena depositionis 2

Circa 2m. poenam simoniacis propositam dum diximus deponendos esse prout proponit tex in c. presbiter c. reperiuntur cum seqq 1. q. 1. advertere et presupponere [illegible] licet Depositionem differre a suspensione de qua supra quoniam depositio removet perpetuo ab officio clericali suspensio vero ad tempus nec semper ab omni officio sed nonnumquam

ab aliquo

ab aliquo ut colligit ex c. nullus c. Pbter 32 d. c. siqui sunt 81. d. c. cum in cumtis S. fin. de electio. observant silb. V. suspensio Bernardus diaz in practica. c. 127. ppt. q. si suspensio perpetua sit et ab omni offo. clericali fiat nihil a depositio. differt ex sent. gle. per tx. ibi in c. siquis epus 1. q. 3. Rursus depositio mera pena e. nec inter ecclesiasticas censuras numeratur suspensio u. species e. censura ecclesiastica ut in c. quaerenti de verbor. signific. ita N in man. c. 27. n. 152 depositio. q. diffinit a doctoribus ut sit perpetua amotio ab offo. clericali ut pbat tx in c. siquis clericus. 8. d. c. 1. iuncta gl. ultia 50 d. c. 2 de penis in 6 ita diffinit Abb. in c. at si clerici de iudiciis in princ. n. 7 Decius. 5. Carrerius in pra. cta criminali tt. de homicidio § 7. n. 58 Julius clarus lib. 5. sententiarum S. fin q. 37. et q. 74 n. 1.

diffinitio depositionis

2.o Praemitendum e. depositionis penam aliqn. ipso iure imponi aliqn. u. per iudicis sentam. Primo casu solum imponitur qn. a iure expressum e. qm. cum pena ipso iure lata sentam. ipsius legis requirat necesse e. ut expressis verbis id de claretur ut colligitur ex c. is qui de sent. excois in 6 et e. recepta doctrina Innocentij in c. bonae el 2 de electio. tradit latta Tira. in l. umq. V. revartur n. 248. cum seqq. Menoch. de arbitrarijs casu 286. depositio aut per sentam n. solum in casib. iure expressis sed et in alijs. p arbitrio Judicantis poterit imponi si crimen ea pena dignum sit in ut in c. at si clerici de iudicijs c fua de penis Abb. in d. c. at si clerici n. 34 Decius 35 Bernardus diaz d. c. 127 Julius clarus d. q. 74 n. 2 ita observandum erit quamuis contrarius sine fundamto. doceat gl. in summa 15. q. 8 Decius in d. c. at si clerici n. 560 et Menoc. ubi s. casu 415 n. 9. illud aut aduerto depositionis uel aliam penam ipso iure impositam hinc inferri cum p. V. ipso iure uel ipso facto aut eo ipso a lege exprimit

ut in c. 1. de homicidio in 6. et in d. extrav. unde, vel cum circa penam incurrendam verbum preteriti vel presentis temporis scriptus fuerit quod latam sententiam indicat per ut in l. si quis maiore uenit ta gl. verbo notatur C de transactionibus et ibi vbi s n. 21. Quod si uero futuri temporis adsit ferendam sententiam indicat c. quis quis et ibi gl. verbo fiat et verbo suspendat de electione c. si diligenti et ibi gl. verbo cum de foro competenti et ubi Doctores dicunt nisi aliud ex contextus verbis seu adiunctis apareat ut in c. ex literis c. expresse de sponsalibus —

3. tamdem premitendus est in crimine simonie aliquando civiliter aliquando criminaliter agi posse. Civiliter cum quis ad proprium commodum principaliter agit, intendens beneficium a possessione obtinere quem simoniacum probare vult. criminaliter autem cum ad publicam vindictam et penam ordinariam criminis in ponendam agit. Priori modo depositionis pena locus non habet posteriori vero habet ut colligitur ex c. pertuas in hoc titulo. Rursus de simonia criminaliter duobus modis cognoscitur aut per accusationem quae est dellatio criminis ad publicam vindictam cum legitima subscriptione ut ait Tertulianus in R.a de accusationibus n.o 7. ubi diximus et Julius Clarus ub. s q. 22 in principio, aut per inquisitionem cum Iudex ex officio in aliquem de crimine inquirit in famia precedente text. c. qualiter et quando 24. de accusationibus. Primo casu cum per accusationem proceditur pena ordinaria depositionis inponitur ut in d. c. pertuas. Si vero 2. modo, hoc est, per inquisitionem de simonia cognoscatur non ordinaria pena sed alia mitior est inponenda ut scilicet ab eo vel beneficio simoniace obtento removeatur et per arbitrio iudicantis penitentiam agat ut probat cap. dilectus 30 ubi notat gl. verbo amotos c. de hoc et ibi gl. verbo deponi in hoc titulo. ubi omnes Inno. Abb. et Anna. cuius distinctionis ratio est ea, quoniam inquisitio ad emendationem principaliter fit, accusatio vero ad puniciones ita in iure nostro canonico receptum est sine controversia ab omnibus doctoribus rellatis ubi s sequitur Abb. in c. at si clerici n.o 34 de iudiciis Aviles c. 2 pretor.

glosa. verbo

Ad c. 2. de simonia.

glosa 7ª parcialidad a nº 5. Tarag. de penis c. 53 ¶ Ad uerto tñ quod hoc nõ ẽ semper perpetuum nam ex circunstã tijs rerum et personarum pena delicti augeri pot qñ per in quisitiones proceditur uel minui qñ p accusationes proceditur et agatur ut pbat tx in c. inquisitionis de accusatiõt. c. qm frequenter ut lite nõ contestata. l. quid ff. s. pena grauior ff. de ijs que notantur infamia et ẽ comunis sentª. in Tira de penis in prefatioe. nº 16. Bobrio d. 117. Julio. claro d. s. ult. q. 45. nº 20 —

Ijs gº sic suppositis circa hanc 2ᵐ. de positionis penam sic conclusio. Simoniacus qui contra diuine legis uetam commisserit simoniam criminaliter accussatus per sentam. deponitur. per inquisitionem uº micius punitur nisi criminis circunstanciam augendam uel minuendam penam su adeat ut ex dictis constat —

Ex qua pposicione et ex s. dictis de duco deposicionis penam in beneficijs legitime obtentis nõ incurrere simoniacos ipso iuᵉ. sd p sentᵃᵐ. Iudicis hoc que suadetur ex eo Nam deposicionis pena ipso iuᵉ. nõ habet locum nisi in casibus iuᵉ. expressis ut diximus in 2º preludio. sd tñ nullo iure usque ad tempus de cretalium et sexti pribantur simoniaci ipso iure beneficijs... gº. talis pribatio ad mittenda non est ipso iure —

Accedit in confirmationem tx in c. presbiter cum seqq. c. si qs epus c. sanctorum c. decreto cum seqq 1. q. 1. c. sicut. 6. c. insinuatum c. de hoc c. ex tua q. hoc tt. c. 2 de confessis cum similibus in quibus omnibus iuribus agitur de deposicione simoniaci et tñ omnia continet uerba futuri temporis que indicant sentam. ferandam gº nõ pribant ipso iuᵉ. Rursus ppter sentª. facit qª nõ minus iuᵉ. canonico ab altaris ministerio remo uetur homicida quam simoniacus ut constat ut constat ex c. ultº. de tem poribus ordinacionum c. miror sed. obseruat

in d. c. miror n° 4. Sed tn̄ Simoniacus n̄ privabitur beneficijs ipso iure. ut probat tx in c. clerici omnes necleric uel monachi. c. ex literis de excessibus prellatorum dicit communem Alciatus in c. cum n̄ ab homine n°. 15. de iudicijs et Placa de delictis c. 11. n° 2 quod nec simoniacus ipso iure privabitur beneficijs legitime obtentis. Quibus et alijs fundamentis hanc sententiam probavit post alios Abb. in c. cum clerici n°. 2 de pactis Prepositus in d. c. presbiter n° 6. Felin. in d. c. in sinuatur.

Contrariam tn̄ sententiam imo quod simoniacus ipso iure privabitur tenet gl. 1. in d. c. presbiter ibi perdidit priora beneficia. quae verba quae cum presentis temporis sint privationem indicant ipso iure. ut dixi in 2. preludio idem probat gl. 70 ipso iure in pragmatica sanctione tt°. collationibus §. deinde Rebuffus de pacificis possesoribus n°. 165. et in praxi tt°. de modis amittendi benefficia n° 33. Berd. diaz in practica c. 123 ibique et hac sententia facit Nam simoniacus suspensus est perpetuo ipso iure. ab officio clericali ut colligitur ex c. ergo 1. q. 1. c. inquisitionis in princ° de accussationibus c. tanta in hoc tt. Sed in perpetua suspensio depositioni aequiparatur ut diximus in 1. preludio quod simoniacus beneficijs antea obtentis ipso iure privatur. 2 facit quod ubi cumque quis tale contraxit impedimentum per quod ipso iure. ~~quasi per necessarias consequentias~~ inhabilis reditur ad exercendum officium clericale etiam ipso iure. quasi per necessarias consequentias beneficium amittit ut probat tx in c. 1. iuncta gl. verbo relinquenda in princ° de clericis coniugatis quod cum simoniacus ipso iure suspensus sit in perpetuum ab officio clericali ut citata iura probant similiter a beneficijs ipso iure privatus erit. Tandem probatur praecipue facit d. extravagans cum detestabile dum pontifex in ea dixerit omnes poenas suspensiones excomunicationis et privationis a predecessoribus in simoniacos constitutas de quibus in d. c. presbiter cum similibus ipso iure incurrit et sic constat hodie beneficijs legitime obtentis ipso iure privatos esse.

privatos ee

Verum in hac contraria resolutione distinguendum e' inter iura antiqua et ius novissimum dicta extrauagantis ut sicut antiquo iure simoniaci n' sunt priuati ipso iur' beneficijs legitime obtentis sic q' procedat i. opinio. Iure aut novissimo dicta extrauagantis priuatio fit ipso iure et sic obtineat posterior opinio — Illud aut observandum e' penam hanc depositionis et similes habere locum sive simoniacus notorius sit sive occultus dum modo crimen legitime probetur testibus aut confessione in iudicio ut aperte colligitur ex c. de hoc j' eod tit. Nec contrarius probat tx in d. c. ex tua infra hoc tit. Nam agit de confessione facta extra iudicium qua q's proprium crimen et occultum detulit superiori extra formam iudicij quo casu nec deponendus e' nec suspensus e' ipso iur'. ante d. extrauagantem alterius q' de depositionis pena —

Depena excomunicationis

Circa 3. penas contra simoniacos constitutam nempe excomunicationis de qua in c. quidquid invisibilis 101. q. 1. et in d extrauag. cum detestabile §. statuentes animaduertere licet excomes R ut e' separatio christiani a communione ecclesiastica ut diffinit D. Tho et sequuntur theologi in 4. dist. 18 q. 1. silu. v' excomio. i. N. in manu. c. 27. n' 1. Couar. in c. alma mater n' 1. de sent.a excois in 6. aliqu' aiur'. aliqu' a iudice imponi. aiur'. cum lex ipso facto sentias profert is verbis vel similibus a iudice v' cum prellatus aut alius q' iurisdictionem habet ecclesiasticam in casibus iur'. expressis uel similibus excomunicat quotiens enim iudicis senta requirit licet in eo casu lex aliquem excomunicare iubeat hominis et n' legis excomunicatio dr' inter has aut excois species illud reperitur discrimen quod excoes legis nisi expresse summo pontifici uel alio prellato reseruetur absolutio quilibet inferior qui iuris dictionem habeat potest absoluere c. nuper de senta excois et ibi

scribentes et in c. pastoralis §. praeterea de off.º ordin. ab excommuni.º uero hominis ille solum absoluere pot qui excommunicauit uel eius superior quando ab ipso ad talis legis dispositio pertinet iure diuino absoluendi i. c. per tuas. c. sacro de sent.ª excois c. uenerabilis eodem tt. in 6. D. Tho. ubi s.º q. 2 ar. 5. N. et alij s. citati

Secundo permittendum est suposita diuisio simoniae de qua in Rca. diximus enim aliam mentales, aliam conuenionales, et aliam realem penas excois et similes n. habere locum in simonia mentali c. ultimo j hoc tt. et j dicemus in ultima restitutionis pena in conuenionali u. simonia controversus e an pena excois habeat locum quade re ultra ordinarios late agit Joan gutierrez lib. 1. canonicarum questionum. c. 9. a n.º 3. et uidetur dicendum habere locum dictam penam. Primo ex eo quia dicta extrauagans cum detestabile contra simoniacos penam excois et alias inponit. sed tam ita comittitur simonia quando temporale promittitur sicut quando pecunia datur c. sup. hoc de renunciatio.e c. nobis j hoc tt. g.º in omni specie simoniae excotio incurretur Confirmatur hoc fundamentum ex eo quia ubi duo sunt a iure equiparata, pena que adiicitur in uno uidetur adiecta in altio sm Abb. in c. 2 col. 3 de mutuis petitiob. facit tx iuncta gl. in c. siposquam in fine de electio.e in 6. Sed tam simonia conuenionalis et realis equiparatur ut j apparebit g.º in utraque eadem pena habebit locum — 2 pro hac p.e facit nam iu.e comuni atento simoniacus conuenionalis sicut realis deponitur per sam c. 2. de confessis c. per inquisiciones de electione c. insinuatur j hoc tt. hanc aut depositionis penam et alias d. extrauagans ipso iu.e incurrendas decreuit nec destinguit inter simoniacos conuenionales et reales g.º in omnibus idem ius erit ar.º l. 1. §. et generaliter ff de legatis prestandis — 3. pro hac parte illud adducitur fundamentum Nam collatio beneficij n. potest esse in pendenti cum sit actus legitimus sed statim ualere debet aut anullari c. 2 de electio.e in 6 tradidit late Felinus in c. constitutus

de rescriptis

de rescriptis. sicut nec excoīo c. ad hęc 37. c. si (...) 40 de appellaiōib9. Sed tñ collaio facta pendente simonia conuencionali cēt impendenti donu precium solueretur quod ē absurdum q statim ualebit et similitr excoīo effectum sortietur. Quib9 fundamentis hanc sam probauit Gaiet. in suma Vº simonia Sot. lib. 9 de iustitia q. 8. ar. 1. N. de resti lib. 2. c. 2. nº 422 Aragon 2. 2 q. 100 ar. 6. uº quarta conclusio et Rebuf. in pr praxi. tt. de simonia nº 9.

Contraria tñ snam tuentur Gaiet. Sot. et alij citati a Ioan Gutierez ubi s nº 10 qui omnes existimant penam excoīs nō habere locum ī simoniacis conuencionales. Huius opinionis fundamenta sunt. Primum in penis semper admitti debere benigniores interpretaiones l. cum qui dam ff. de liberis et posthumis l. interpretaione ff de penis nec de casu ad casus extendi debant. Sed tñ extrauagans cum detestabile solum excomunicat simoniacos reales in illis ordib9 dando, uel, recipiendo. q. conuencionales nō sunt excomunicati.

2. facit phae pr stilus Romanę curię quo receptum ē simoniacos reales excōtos cē nō uō conuencionales et tñ certum ē stilum Romanę curię constituere ius c. quam graui de crimine falsi c. ex literis de constitutionib9 docent Cassadorus. de constitutionib9 decisio. 5. Gomez in reg. de trianali. q. 12 N. in c. sign exceptio 4 de rescrip. et in c. fin. huius tti nº 28 et in manu. c. 23 nº 103 Couar. in reg. peccatum 2. p. § 8. nº 7. cum alijs relatis a Ioan Guti. ubi s nº 11. cum seqq.

3º facit qr simonia conuencionalis nō ita grauis ē sicut realis. c. ue (...) pereuntur cum sequenti c. quidquid inuisibilis 1. q. 1. facilius eñ ad pmissiones deuenitur quam ad solutiones q. nō ita puniendi sunt simoniaci conuencionales sicut puniuntur reales.

In hac uarietate pro resolutio. existimo posteriores hanc sententias respectu excoīs ipso iure incurrendę ueriores cē, respectu uō excoīs quam ordinarius potest. imponere simoniacis conuencionalib9 prior opinio

Don Esteban

obtinebit caeterus qui eius fundamenta et in excommunicatione ipso iure incurrenda concludunt ideo eis respondendum erit ad Primus negando contra dictam extravagantem. Poenam excommunicationis constituere contra omnes simoniacos cum proponat illa verba dando vel recipiendo quae solum comprehendunt simoniam realem nec aequiparatio de qua in argumento quoad poenas admitti debet cum non extendantur de casu ad casum ut dictum in preludiis in 2. depositionis poenas. Ad secundum illud argumentum dicendum est aliud esse in poena depositionis de qua in illis iuribus. Allius in poena excommunicationis de qua nos agimus. Prima locum habet contra simoniacos conuencionales quia ita expressum est in dictis iuribus secus vero est in excommunicatione cum nullibi in iure determinatus sit habere locum contra simoniacos conuencionales ut dictus constat.

Ad 3. um Ad argumentum respondeo nullitatem tituli et excommunicationes in predicto casu non a tempore dati tituli sed a tempore simoniae ab utraque parte perfecta incurri nisi quoniam servaret stilus curiae cui standum est secundum Nubis 5 et Gutierrez n. 15. et actenus de simonia conuencionali. ¶ In reali autem simonia excommunicatio ipso iure incurritur et pontifici maximo absolucio reservatur ut constat ex dicta extravagante §. Statuentes.

Iis igitur sic suppositis circa hanc excommunicationis poenam resolutio sit. Omnis simoniacus tam realis quam conuencionalis excommunicari potest. Excomunicacionem tamen ipso iure. sollum illam incurrit qui dando aut recipiendo commisserit simoniam realem Nec ab alio quam a summo pontifice poterit absolui ut constat ex proxime dictis ¶ Hanc resolutionem et poenam excommunicationis infero habere locum in quacumque reali simonia commissa tam circa ordines et beneficia quam circa alia spiritualia supernaturalia ita enim colligit ex d. §. Statuentes ubi Summus Pontifex non distinguit an in ordine vel beneficio aut aliis spiritualibus simonia committatur sed tantum ait eos qui dando vel recipiendo simoniam commiserint excommunicationes illam reservatam incurrere atque ita non oportet legem illas

simpliciter

simpliciter loquentem absque fundamento. distinguere contra legem de pretio ff. de publiciana in rem actione et sic in omni simonia excommunes habere locum probat gl. verbo anathematis in c. reperiuntur 1. q. 1. et dd. ibi Soto lib. 9. de iust. q. 8. ar. 2 vs posterior conclusio Menochius de arbitrarijs casu 401. nº 23 ita observandus erit licet Angelus verbo simonia 6 nº 9. Silbestr. eodem verbo q. 16 N. in manu, c. 23. nº 111 vs 6 et 7. existiment excomunes non incurri nisi respectu simonie circa ordines aut beneficia comisse sic intelligendo dictas extravagantes. Quorum opinio iuris rigore attento non est admitenda licet in praxi quia equitatem habet recipiatur et hactenus de excomunicationis pena —

De quarta et ultima contra simoniacos proposita nempe restitucionis pena

Ultra propositas penas simoniacos ad restitutiones teneri probat tex. in c. de hoc c. veniens 19 c. Matheus 24 § hoc ttº c. siquis epus. c. sanctorum c. non est putanda c. nullus epus 1 q. 1. huiusmodi aut questio et restitucionis pena tria menbra continet alterum est utrum temporalia que pro spiritualibus dant restituenda sint. Alterum an spiritualia simoniace acquisita dimitti debeant et 3m cui restitucio fieri debeat —

Verum hec omnia comprehendens contra hanc restitucionis penam sic licet argumentari et 1º contra primum menbrum. Is qui ex voluntate domini rem obtinet in foro conciencie ad restitucionem non tenetur. Nam quilibet ad libitum dare sua disponere potest l. in re mandata contra mandatum adverti Sot lib. 4. de iusti. q. 7. ar. 2. et ad 3. Medina de restitucione q. 2 vs 2 et 3. Sed hi qui temporalia pro spiritualibus concessis obtinet possidet ex voluntate domini

Don Esteban

Ad c. 2 de simonia

qui a se dominium abdicavit arg. legis 1. ff de codicio ne ca. data et legis 1. ff de codicio. ob tur pen cas. proponit tx in l. 1. §. [tim] si vir ff de adquirenda possess. et docet la detang in suma p. simo. ex teria q. in conciencia temporalia restitui non debent ~

2 contra 1m et 3. membrum sic arg. aut hoc restitucio facienda est ipsi danti vel pauperibus vel eccle aut fisco sed non nulli istorum facienda est ergo in conciencia restitucio cessat minorem probo a sufficienti partium enumeracione Nam parti, inquit D. Tho 2.2. q. 62 ar. 5. ad 2 indignum est ut restitucio fiat cum turpiter dederit unde accipiente in pari ca. turpitudinis melliores ee codiciones possidentis l. si ob turpem ff de codicio. ob turpem cas l. 2. C codem ex qq constat danti codicionem denegari et sic restitucionem cessare ~ ¶ Quoad pauperes probat ex eo nam restitucio ex propria natura et essencia illud continet ut damum resarciat [rest] in pristinum statum restorari l. quod simi nor §. resti.o ff de minoribus et sic solum danti facienda erat non vero pauperibus cum nullum damnum in hoc ipse senciant et dd qui pauperibus faciendam restitucionem affirmant ex cons non vero ex precepto procedere docent Nav in manu c 17. n 30 ... ¶ Quoad fiscum vero et eccles probat minor ex eo quia illa temporalia non fuerint ablata a fisco vel ecca nec eis damnum veniat per eorum dacionem restitucio meram haberet racionem pene pena aut in conciencia ante execucionem non debetur c. fraternitas pisis et ibi gl. ultima 12. q. 2 c. ultimo de prescripcio 3 in 6 late Simancas de cat[olicis] insti, c. 9 a n 29 Covar. in 4 2 p. c 6. §. 8 n 10 consequencia aut recte colligit ~

3. s 2m membrum restitucionis quod versat circa spiritualia dimitenda sic arg. si spiritualia de qq [hic] p[ar]t est beneficium esset dimitenda ex eo forent quia [contra] dni voluntatem adquiruntur et retinentur

[contra] precepcion

praeceptus illud gratis accepistis gratis date sed tñ in beneficijs hoc nõ e' necess. cum possesores illa obtineant ex voluntate et graciõe prellatorum qui sunt ministri et dispensatores xpi per autoritatem Pauli 1. ad Corinthi. c. 4 et 9 et licet gratis accipere debeant nõ tñ restituere tenentur ex eo quod precio accipiant cum obtineant ex voluntate prellatorum distribuentium q. nõ sunt dimitenda bene ficia in consciencia. ¶ Quod etiam suadet caput ultimum j. hoc titulo dum habet simoniacum mentalem nõ teneri dimitere spiritualia recepta teneretur aũt si l. diuina in cõciencia eet dimitenda cum lex diuina actus interiores ligit c. tuamus in fine j. hoc titulo.

Histamen nõ obstantibus primus dicendum e' imo simoniacos ad restitucionem temporalium et dimitenda spiritualia teneri cui aũt restitucio facienda sit ex infra dicendis apparebit ita pponit in d. c. de hoc et plurimis s. citatis [illegible] explicacione [illegible] restitucionis plene cognicione ob i. aducto restitucionem ee actus iusticiae cõmutatiuae lessioni oppositum varie aũt adoctoribus diffiniri solet omissa tñ diffinicione D. Thomae 2. 2. q. 62 ar. 1. ut nõ cõueniat cum pposita aimeis Consulto in l. qui siminor ff. restitucio ff. de minoribus uerius ex mente omnium sic diffiniri pot ut sit reditio debiti aut satisfacio lessionis huius aũt restitucionis duae sunt radices, in quo accepcio, et in quo retencio, Prior cõtingit, in furto, rapina, usura, alijs quod iniuriosis alienarum rerum acceptionibus, sine dni voluntatem actualem vel virtualem factis posterior u. reperitur cum res dni voluntate data iniuste postea retinetur ut in mutuo cõmodato, deposito, et similibus, quae statuto tempore nõ redduntur sic quod ut restitucio sit in precepto ex is duobus alterius adesse debet ita D. Tho. ubis Silv. et omnes summistae verbo restitucio. i. Medina de restitucione in princ. X. in man. c. 17. n. 6. qui nouas diffiniciones restitucionis tradunt Couar. in reg. peccatus 2. p. in princ. et nº 6 resoluit restitu

Diff.e restitucionis

Don Esteban

ciones ex diuino precepto in foro conscientie ei qui deum quilesus e et inuoluit ex D. Aug. in c. ulti. 4. q. 5

2 Premitto sciendum turpitudinem in alicuius rei cōditione tribus modis cōtingere posse, vel quia solum ex parte dantis reperitur, aut solius recipientis, aut utriusque ita proponit lex. 1. cum duabus seqq. ff de condict. ob turpem causam inter hos autem modos illud reperitur discrimen Nam Primo quando turpiter datur iuste id recipitur restitutio cessat l. 3. infra principij ff eodem, et ratio e tunc cōcurrit voluntas dni volentis transferre dominium in accipientem et naturalis aut lex ciuilis adquisiciones non impedit. 2º Vero casu quando turpitudo solum datur ex parte recipientis restitutio habet locum et cō dictio cōpetit l. 2 l. ulti. ff illo tit. l quo cirs l penulti. et finali C eodem creditur enim eo casu dantem consensum prestasse et cum ergo cō deficiat non fuit translatum dominium l. numquam nullam ff de acquirendo rerum dominio et sic nec dans dominium amittit nec recipiens adquirit. 3 aut casu reciprocus e dato turpitudine ubique repeticionem cessare et meliorem esse cōdicionem possidentis l. si ob turpem ff de cō dict. ob turp. causam l. 2 C eodem Quod ita accipiendum e ut quamuis recipienti dominium non queratur quoniam ciuilia et naturalia iura non patiuntur ex re iniusta cā dominium adquiri accipienti nisi dominus dantis ob suam turpitudinem denegant repeticionem. ¶ Dubitant tamen dd. an sicut repeticio denegatur turpiter danti in foro exteriori sic etiam in foro conscientie a restitutione. in muneris sit qui turpiter datur recipit turpiter qua in re tres reperiuntur diuerse opiniones doctorum. 1ª e D. Thome 2. 2. q. 32 ar. 7. et q. 62 ar. 5. ubi ait restitutionem turpiter accepti faciendam esse non tamen danti quoniam lex in penam ipsius dominio rei sue priuat sed pauperibus vel ecclesie aut Fisco quia cum cōtra iustitiam recipiat restituere non potest sequitur Caiet. Verbo simonia exterior et e communis sententia theologorum secundum Medinam de restitutione

q. 2

2
q.ª 2. vers.º ob câm turpes Soto lib. 4. de iustit.ª q. 7. ar. 1. ad 2 sequitur gl. penult. in reg. pim in 6 ¶ 2.am ũ opi niones huic contrarias probarunt Inno Card. et Abb. n.º 13. in c. gt plerique de immunitate ecclesiarum Silb. V.º restitutio 4. post principium qui affirmant nec danti nec pauperibus ee faciendam restitutionem de precepto sed de co͂silio et hanc multis rationibus co͂firmant ut in explicatio.e 2.i arg.ti apparebit ¶ Unde successit 3.a opinio predictas ad concordiam reducens quam pbat Couar. in reg. pim 2. p. § 2 n.º 7. distinguens quando turpido utriusque in eo versatur quod materia vendibilis n͂ sit aut precio extimabilis ut co͂tingit in simonia et in eo qd iudicium co͂ceditur p ferenda Xª vel in iusta sent.a aut ũ turpitudo in eo co͂versatur qd câ dandi vel recipiendi illicita sit materia tn͂ vendibilis p ut fit qn͂ aliquis precio co͂ducitur ad delictum. Priori casu ait recipientem teneri ad restitutionem n͂ danti sed pauperibus et ita pcedat 1.ª opinio theologorum. Posteriori aũt casu nullo pacto teneatur ad restitutionem de precepto sed de co͂silio et pos teriores opiniones quam co͂cordiam et distinctiones ante Couar. posuit D. Tho. 2. 2. q. 32 ar. 7. ubi Caiet. in versu aliter dam ti declarat consentit N. d. c. 17. n.º 32 in fine ¶ Sed tn͂ licet hec sent.a probabilis videatur vera tn͂ n͂ e ut aparebit ex dicendis in resolutio.e 2 arg.ti et sic amplectenda erit opinio Innocentij quae co͂firmatur ex d. c. ulti.º 14. q. 5. et ex is quae j dicemus illud tn͂ nunc sume notandum e͂ id qd turpiter datur et recipitur aliqn͂ adimpleta câ dandi aliqn͂ ũ.º n͂ inpleta accipi solere. Primo casu nec danti nec pauperibus ex precepto restitutio debetur qn͂ ex vo.lunta.te dni retinetur sed de co͂silio et per festone Xª tem in d. c ultimo et quae j dicemus. 2 ũ casu qn͂ causa dandi a recipiente n͂ adimpletur tunc danti omnino restitutio fieri debet qũ is qui dedit n͂ aliter dare vult quam si câ et co͂ditio adimpleatur

nec aliter uult a se dominium abdicare ut probat tx difficilis quem non satis intelligunt dd. in l. ultima ff de condictione sine causa c. dilectus 28 q. hoc tt.

3 tandem et ultimo permittendum est inter temporalia et spiritualia recepta per simoniam restituenda illud reperitur discrimen ut scilicet spiritualia semper sint in utroque foro restituenda et eo modo quo possint ut probant iura in primo huius poena proposita, temporalia vero restituenda non sunt nisi cum distinctione proposita in praecedenti praeludio ratio dis criminis in eo consistit quod conferens spiritualia eorum dominium non habet sed tantum dispensationes tantum domini praeceptum quo iubetur gratis dispensari et is qui recipit gratis recipere quod si pretium interuenerit sine domini praeceptum accipienti nec dominium nec iustus titulus transiuit arg. l. diligenter 4 mandati § si qui instit. eodem et per consequens nec recipiens inuito domino licite retinere potest, in temporalibus vero diuersa ratio quidem quidat dominium habet illud quod potest ex quacumque causa etiam iusta uel sine causa ~~alio~~ a se abdicare l. si quis uim § differentia et ibi gl. ult. et dd. ff de adquirenda possessione. l. 1. et 2 et 4 pro derelicto § per traditiones et § penult. instituta de rerum diuisione et circa haec temporalia procedit distinctio de qua § in 2. praeludio. Quod sicut temporalis quae turpiter datur aliena erit domino restituatur ut infra dicemus.

His suppositis circa hanc restitutionis poenam resolutio sit temporalia per simoniam data et recepta si causa dandi a recipienti impleta fuerit nec danti restituenda sunt, nec pauperibus necessitate praecepti. Nec fisco aut ecclesiae ante quam exigatur consilium tamen salubrius erit si largiantur pauperibus. quod si ex recipiente causa non adimpleatur erit qui dedit restituere oportet. spiritualia vero per simoniam recepta eo modo quo fieri pot naturali et humano iure restitui debent. Nec per aliquod tempus licite

retinentur

accettrente cum eorum dominium aut iustam causam retinendi recipi ens non habeat. Haec omnia colliguntur ex supra dictis et ex infra dicendis in resolutione argumentorum.

Retenta igitur hac resolutione non obstant argumenta in principio adducta. ad primum enim respondeo quod quamvis adsit voluntas Domini volentis rem suam in accipientem transferre nihilominus tamen quia ex iniusta causa rei concesse dominium adquiritur accipienti propter tribuat merito ad restitutionem tenetur quam sententiam nullum contradictorem habet. causa enim amplectuntur D. Thomas 2. 2. q. 100 ar. 6. ad primum Sot lib. 9. de iustitia q. 8. ar. 1. in principio Silb. [illegible] simonia q. 20 Mena de arbitr. casu 412. n. 22. et licet licet non inter ipsos conveniunt an restitutio de iure divino aut humano praecipiatur et cui persone fieri debeat nihilominus restitutionem faciendam esse omnes afirmant ut constat ex dictis in 2. studio et ex eo quia qui [illegible] recipit pretium rei invendibili seu quae extimationem non patitur illud habet sine illa causa. igitur qui sine causa habet restituere tenetur ex toto titulo praesertim ex l. ultim. ff. de condicionibus sine causa et sic remanet necessario temporalia restituenda esse. solvitur quod 1. argumentum.

Nec obstat 2m. Pro cuius explicatione [illegible] putandum est cui restitutio fieri debeat eius reique per simoniam accipitur et ut clarior huius quaestionis resolutio appareat cum interpretes alij danti alij pauperibus alij ecclesie alij Fisco restitutionem faciendam docent ideo de singularis figillatim agendum erit.

Primo quoad dantem D. Tho. et omnes theologi conveniunt non esse faciendam ei restitutionem ea ratione nam propter suam turpitudinem rei concesse dominium amisit et sic in penam criminis praeditum declarat Sot. lib. 4 de iust. q. 7. ar. 1. ad 2. et adducunt pro hac ratione textum in l. 3. [illegible] de condicione ob turpitudinem causam l. cum te C. eodem dum in his iuribus denegatur repetitio data utriusque propter turpitudinem. facit reg. l. 5. in principio ff. de calumniatoribus dum habet turpia lucra accipientibus et eorum heredibus per Fiscum extorqueri posse ¶ Caeterum licet verissimum fatear restitutionem non esse faciendam danti nam tamen existimo ea [illegible] praedicti [illegible] dominium rei concesse abdicasse [illegible] causa naturali et civili ut dictum est in studijs et probat text. in s. per traditionem in Iri. de rerum divisione et sic merito in praedictis legibus tamen [illegible] causam iure competenti repetitione denegarunt quoniam iniquum erat turpiter data apud recipientem [illegible] manere.

Don Esteban

manere ipsius q ex sua turpitudine comodum consequi consti
tutum e ut ab eo extorqueantur Et sic quo ad dantes ut de
negetur codicio et restitucio ipsius voluntas atenditur. quo ad re
cipientes est pena e ut ab eo auferatur Unde remanet in
conciencia non esse restituciones faciendas danti —
Nec quidem adversantur argumenta que in contrarium adduci solent
Et sic primum dum habet q recipienti dominium
non adquiritur ergo danti restitui debet respondeo
negando consecuenciam pot enim contingere ut is qui dat
dominium et possessionem perdat Alteri vero non queratur
ut patet in his que pro derelicto habentur l. 1 et 2 ff
pro derelicto et in casu legis 1e § si vir uxori ff
de acquirenda possessione presertim quia non sequitur accipi
ens non e dominus ergo tenetur in conciencia restituere ut pa
tet in his qui retinent bona quorum dominio sunt ipso
iure privati [illegible] in c. ultimo de prescriptionibus in 6 ad
iuncto c. cum sint leges de hereticis eodem lib. —
Nec similiter obstat aliud argumentum nempe simoniacum re
cipere precium pro quo extimaciones non recipit Unde
habere videtur sine causa et sic ad restitucionem obligatur ut
in l. ult ff de condiccione sine causa. Nam respondeo argumentum hoc
parum concludere licet enim recipiens sine causa habeat non
tamen sequitur danti esse restituendum quia iam dominus non e ut om
nes agnoscunt — ¶ Nec similiter adversatur quod quando aliquis
prestatur ob turpem causam quod dicitur [illegible] repeti non
pot quamvis ea causa de facto impleatur nihilominus
restituendum e ipsi danti Et magis sine causa quam ob
turpem datum censetur ut probat [illegible] difficultas in c. ex
sine cesse de donacionibus inter viros et uxores sed tamen tempo
ralia pro spiritualibus dantur ob causam que non pot conse
qui [illegible] ergo dari restitucio erat facienda Nam huic
argumento respondeo distinguendo quod aut is qui dedit
sciebat aut vere tenebatur causam illam dicitur in [illegible] non po
sse et tunc si de facto impleatur non habet restitucionem
nec ei restituitur quia videtur dedisse ob causam de facto implendam

quaracio

qua ratione petit id qd simonia dixim⁹ aut n̄ nesciebat et
hunc repeticionem et restituciones habet qua rōne petit ex
m̄ ita declarat Bart. Jason et omnes in l. ultima ff de cō
dict. sine cā

Nec aduersatur tx ille qm̄ ibi cā de facto
impleta n̄ fuit ut cōstat ex illo §º. Ne duxit expedite preterea
rō iuris consulti ibi n̄ stupri sed matrimonij cā qua de mōs
beat n̄ ob turpem sed ob onestas cām fuisse datum quæ sine
pot existere sine cā datum censetur et sic rependitur ut iuris
Consultus ait ¶ Nec etiā obstat tx difficilis in d. c. cōtine
tesse probari uidetur qd datum cum turpitudine citius qm̄ eēt
restituendus dati omissis solucionibus cum eius gl. ibi §º. resti
tui et aliis doctoribus ppositis Verius respondeo in
eo tx duo restitucioni obstare Alterum qd pp̄ incestas
nuptias bona ad Fiscum pertinebant l. 4 § C de in[...] certissimus.
Alterum qd in pari cā turpitudinis melior eē debuerat cōditio
puellæ possidentis saltem in foro exteriori de quo tractabatur
Prima difficultas tollitur tum ex eo qr ibi fiscus n̄ erat
qui adiudicaret cum eēt ipse qui dedit tum etiā q̄ ibi nemo
ius Fisci alegabat et interim dum fiscus n̄ pettit n̄ possunt
bona illi adiudicari ut dd. agnoscunt Vn̄ inmerito ab
ipsis in eo tx adutitur in iurescias pena Fisci. Posterior uō.
difficultas que longe grauior ē a doctoribus n̄ resolutur di
cendum tñ ē Pontificem illas diffinire ex d. l. ultima
eadem qm̄ uti rōne sciz. castra ibi n̄ tam ob turpem quam
ob nullas cām fuisse datas idē pp̄ matrimo. sine quo
nec dos nec donacio pp̄ nuptias eē pōt l. 2. l. cum ueteris
C. de donacioibus ante nuptias qua res ut fiat apertior cō
siderare oportet in eo tx et in d. l. ult donaciones n̄ fuisse
factas pp̄ stuprum sed cā matrimonij quæ de se onesta ē et
si aliquo impedim̄to iuris uel hominis effectum n̄ habeat
sine cā apud recipientem factum censemus et ideo repettitur
Nec obstat siquis dixerit in illis uerbis socius pp̄ incestum
aut stuprum temporalia dicta conferri cum cōstante impedim̄to

cognouerint et quamuis cum matrimonij expresserint necessariam ~~matrim~~ con
ditiones adiecere uidentur ad matrimonium incestuosum de facto Nam
respondeo quod quamuis contrahentes impedimentum consanguinitatis expresse
rint nihilominus tamen ut delictum cui tetre matrimonium quod contrahere uo
lebant ad legitimum refferri debet nempe Pontificias dispen
satione interueniente uel saltim impossibilem conditiones non uidentur
per adiecisse ita declarat Pontifex et uerius consultus in dictis
locis ibi non tam turpem quam et nullam siue impossibi
lem huc pertinet ratio illa non sufficit et quod de facto incestas
nuptias contraxerit in d. c. et hinc iure Non tamen est satis factum
causae dandi quae legitimas desiderabat nuptias sic quod in
d. l. ult datur repetitio ob eandem causam Unde iura habens
hac sententia non aduersantur ¶ Nec tandem ultimo obstat
text. in c. ueniens 19 q nam omissa solutione glo. ult in c. de pre
¶ et doctorum omnium ibidem et in d. c. ueniens respondere
durum erit cum Couar in reg. peccatum 2 p. § 2 n. 8 in lo
co fieri restitutionem danti quae potuit dari qualis
erat eius qui pecunias dedit, aut propter prauam consuetu
dinem Monasterii petentis aut propter autoritates et religi
onum potentius presertim cum pecunia dari possit non
quasi pretium religionis sed quasi stipendium sustenta
tionis Unde merito Pontifex restitutionem faciendam
danti decernit et hactenus quo ad lautem
2º dispicandum est an pauperibus
restitutio fieri debeat denegata praecepti quam nega
tiuam opiniones ueriores existimo quamuis in superiore
in resolutione diximus moueor ad hanc sententiam tenen
dam ex sequentibus Primo ex eo Nam id omnes quos
refert Naua. in man. c. 17. n. 31. docet recepta
extur pecuniam causa restituenda pauperibus de pre
cepto nulla sit conseua ratio ... redi post im
ea et quae per symoniam acquiruntur ¶ 2º la
ut tex in c. de bo ... ubi temporalia bona ad
ecclesias pertinere praeponitur quod non debentur pauperibus

3º quia si ipsum haec temporalia quae cum turpitudi- [illegible] ... recedentur ex ... pet ex l. in haeredem ff de calumniatoribus, quod non potest ea restitui ex praecepto pauperibus deberi quia petenti fisco facienda est ... idem ... regulas ... fides ff de regulis iuris ¶ Tandem ... in primo propositum et autoritas D. Augustini relata in c. ult. 14. q. 5. a ... sensu in simoniacos ... dum habet ... recepta sine voluntate dantis reddenda ... donanda est ... ea quae ... donanda est pauperibus ... quia donatio ... non inducit l. 1 ff de donationibus l. donari ff de reg. iuris et elemosina in praecepto non est ... in c. pasce 86. d. ... Covarr. lib. 3. var. c. 14. nº 5. et ... haec ... quae ... dd. movent ... ¶ Ad primum enim dum dicunt data per simoniam ... turpitudinem esse restituenda ... penes recipientes eadem ratione deberi remanere ... restituenda sunt ... comodius quam pauperibus. Igitur illis debent restitui. Respondeo consequentias ex praemissis parum efficaciter deduci. ... quae in maiori propositionis exprimuntur verissima sit non tamen inde sequitur faciendam esse restitutionem pauperibus cum ipsi ... dantis nec lege aliqua ... haec aplicentur et tandem nec illum damnum in praestatione temporalium patiuntur

non plus

consequenciam

consequencias ex premissis parum efficaciter deduci licet enim que in maiori propositione exprimantur verissima sint non tamen inde sequitur faciendam esse restitutionem pauperibus cum ipsis nec ex voluntate dantis nec aliqua bona hec aplicentur et tamen nullum danum in prestatione temporalium patiuntur. ¶ Ad aliud vero argumentum quod ita formari solet nempe deficiente domino cui restitutio fiat pauperibus faciendam esse restitutionem quia tunc fit domino melliori modo quo potest ut docent D. Tho. et Caietanus 2.2. q. 62. ar. 5. ad 3. Silv. verbo restitutio 2. q. 2. Ad hoc in casu proposito dominus non datur quia dominium amisit ut dictum est, quod pauperibus temporalia restituenda sunt respondendum est procedere in illis rebus que dominum habent cui restitui debent Nam tunc dato impedimento ignorantie cum ipsis temporaliter bona illa restitui non possunt dantur pauperibus et sic dominis restituuntur spiritualiter per elemosinas ut bene illi qui supra citati docent quod secus est in temporalibus per simoniam acceptis que dominum non habent cui restitutio fieri debeat nec temporaliter nec spiritualiter atque ideo cessat preceptum restituendi pauperibus Nam in casu proposito non ipsis restitutio fit cum ab eis nihil subtractum sit et ideo restituitur domino per elemosinas pauperum et sic cessat argumentum propositum ad tenus quod de restitutione quoad pauperes.

3 de restitutione quoad ecclesias ex eis dum fere argumentis dicendum est temporalia per simoniam recepta ecclesie restitui non debere et ultra dicta hec sententia confirmatur ex eo Nam restitutio id prestare debet quod lessio abstulit i. quod suminor [?] restitutio ... de minoribus et tunc in[ceptum?] est cum aliquid ex l. iustitie ... ... ea que in hoc 2 proposuimus sed in ... ... nalium dampdorcula non fuit lesa nec qui recepit ex l. iustitie est debitor ecclesie precij recepti quod restitutio illi fieri non debet Nec huic sententie obstat textus in c. de hoc, hoc textus cuius auto[ritate] preceptores nostri ab hac sententia discedunt nam vel ... ... lutione glosa ultime ibidem quod communiter recipitur et aliorum qui arbitrantur in eo textu penam constitui ... ipsius ... ultima que habent sine periculo sue salutis retinere non posse et alia interpretatione quam probat N. in man. d. c. 17. nº 32. Verius dicendum est in eo textu. Episcopum ante electionem nonullis beneficia promisisse alijs bona temporalia que post episcopatum

prestitit

prestitit ex bonis eccle. cum ex his bonis temporalia recessa fue
rint nec enim potuit Epus qui nec Dnus erat nec legitimus ad
ministrator per simoniam dimissas ea beneficia sic dare et licet
ipse tunc videatur dnus sit ut notat Sarmi. deredit. 4. p.
c. 2. Nihillominus in casu proposito clericalem simoniacum nec dnus
nec dispensator erat et per consequens pecunias eccle. 3 domus do
mini voluntates dare non potuit et sic eccle. restituere q. Nec
nobis obstat autoritas D. Thome 2. 2. q. 100 ar. 6. in respon
sio. ad 4. dum habet restituenda ee temporalia eccle.
inemis in iurias recessa fuerunt Nam intelligi debent de
restitu. facienda postquam in foro exteriori petita fuerit
id enim demonstrant verba illa in eiusmodi in iurias quae magis
penam quam restitutionem significant et hac ratione intelli
go bene in c. audivimus de hoc tit. de actenus q derestitu.
quoad eccl.

Ultimo derestit. quo ad fiscum ex dictis
resoluendum e in foro conscientiae non deberi fisco restitu. temporalium
lium quae per simoniam cocidunt ante exactiones siquidem huiusmo
di bona in penam criminis fisco aplicantur quae regularitates l.
in heredem ff de caluniatoribus q. Poena aut fisco non debetur an
te exactiones etiam si ipso iure imponatur c. ultimo de prescriptionibus
in 6. iuncto c. inquisitionis de hereticis eodem lib. 6 tradit glo.
in c. fraternitas. 12. q. 2. add omnes in c. 1. de sententiis Feli
in c. audivimus de hoc tit. Couar. de sponsal. 2. p. c. 6. § 3 nº
Simancas de catho. insti. c. 9. nº 31 D. Tho. 2. 2. q. 62. ar.
Sot. in 4. de iust. q. 6. ar. 4. et rellati a Nav. in ma. c. 23 nº
66. q. Ex his omnibus quae diximus apparet quod in hac 2
quaestio. resoluendum sit, Nam restitutiones faciendam omnes
affirmant de necessitate aut praecepti nulli debere ante exactiones
de iure, quae temporalia pauperibus prestanda erunt ut diximus
solui debere quod 2. arg.

Nec obstat 3. quo nitebamur plane
spiritualia per simonia recepta dimittenda non esse cum retineantur ex
voluntate Ministri recedentis Nam benefic Respondeo negando

domini beneficia vel spiritualia retinere ex voluntate domini quin immo
contrarius colligitur ex autoritate Mathei c. 10 ibi gratis accepistis
gratis date. Et simonia Christi excedat preceptum hoc ipso
sunt accipientes dominos efficere nec ipsis in iustus titulus tribuitur
arg. legis diligenter ff mandati §. 15 cui inhibit. cod. et
sic recipientes cum retineant contra voluntatem domini ad restitu-
cionem tenentur & ea que supra diximus in 3. preludio ita
probat tex in c. 1. c. gratis c. si quis episcopus c. erga. 1 q. 1. c. in
tex. c. matrem. c. ex insinuacione. c. sicut consultum in hoc
tt. docent D. Tho. et theologi in 4. dist. 15 q. ... idem
Tomas idem Tho. 2. 2. q. 100 art. 6. ad 3. Med. de rebus
restituendis q. 27 Soc. lib. 6. de iustitia q. 8 ar. 6 apud

quos videri licet an hec restitucio ex iure divino vel po-
tius ex humano procedat quam difficultatem late dispu-
tant Silvest. Verbo Simonia q. 700 N. in man. c. 23. n.
103. et 111. Menochius de arbitra. casu 401. an
21. Et quamvis illi dd. et alij in diversas trahantur
sententias verissima resolucio sit restitucionem beneficiorum
et spiritualium habere fundamentum in l. divina que pro-
hibet hec precio prestari obligacionem tamen restitu-
endi non provenire immediate ex precepto divino
divino sed ex humano cum lex positiva acquisicio-
nis titulum nullum reddat ut dictum est et in hac sententia
omnes theologi et iuris consulti conveniunt si recte expendantur
ut apud eos videre licet

Restat ergo ut hoc argumentum et explicacionem
horum iurium concludamus explicare tex. in c. ult. in hoc tt. dum
habet simoniacum mentalem non teneri ad restitucionem et tamen contrarius
est usurarius mentalem teneri in c. consuluit de usuris et in
utroque casu eadem ratio et iuris principio reperitur et sic inter pre-
dicta iura antinomiam contra iura fere omnes interpretes adnotant
qui de horum explicacione disputant et Preceptor meus Didacus
de Sahagum varias interpretaciones retulit in relectione

dicti c. consuluit quas ex doctorum scriptis collexit et tandem concludit
rones diversitatis Pontifici notam fuisse inter usurarium et simo
niacum mentales, nobis aut ignotas ee. Ego aut verissimas censeo
rones diversitatis traditas a Nau. in d. c. fin. ¶ Procuius
explicatione presuponendum e tam usurarium quam simoniacum
teneri ad Restitutionem eorum quae acceperunt s voluntatem
prestantium qm constat solvente usuras vel temporale pro spirituali
ea intentione et animo dedisse ut mutuum aut bene ficium obti
ns n prestaret. Haec omnino notissima sunt cum tendat iure
utroque casu iustitia commutativa quae desiderat equalitatem et
prohibit nequis per iniurias plus, alter minus n consequatur observat
D. Tho. 2. 2. q. 62. ar. 1. et dd. omnes in reg. pm ubi Covar.
2. p. § 3 nº 8. Sot. lib. 9. q. 8 ar. 1. col. 3 ¶ Hoc suposito cum
ex dictis iuribus n appareat qua intentione usurae et temporale
pro spirituali datum sit Nam si appareret frustra diversitatem
dubitaret necessº predicta iura accipienda erunt qm sumus in du
bio et de animo dantis usuras et recipientis beneficium pro tempo
rali n constat et in hoc dubio presuminus usuras rone mutui
solutas ee. cum nemo liberalis presumatur l. cum de indebito
ff de probationibus et ideo ad restitutionem teneri usurarium ut in
d. c. consuluit contra vero in simoniaco mentali et sic in d. c. fin. presu
mere debemus in dubio liberaliter et n animo emendi spiritua
lia temporalia recessa fuisse et sic restitutionem cessare ut dd.
utrobique fatentur D. Tho. et plures relati a Navar. in d. c. fin.
nº 13. et nº 22. inquit interpretes in videnda rone diffe
rentiae inter utrumque casum variare ea aut verissima e
Nam simonia in mentali de cuius intentione n constat vel pre
sumere debemus donationem vel simoniam et sic pm comissi
ue prior presumptio tam quam maior et verisimilior vincit alias
l. c. liberos de presump. Nam cum unusquisque bonus presumatur
reg. fere in antiquis presumendum e quempiam potius de
patrimonio suo aliquid de perdere voluisse potius quam pm
simoniam comittere et ideo liberaliter rem temporalem pro spi
rituali recessam presuminus in d. c. fin. et sic restitutio cessat

Contra uero in usura Mutuatarius dans aliquid ultra sortem ratione mutui non peccat c. debitores ubi gl. et communis dicit illo. Et sic constat cum illa et presumptio maior quae urget in simonia. Secundum quae cessit regula quae dicit in dubio donaciones non presumi Verum mutuans in cui aliter de animo dantis non apparet ex coniecturis presumere debet ratione mutui et non animo liberali datum esse et ideo ad restitutionem obligatur in d. c. consuluit cuius haec est uera ex uera explicatio ¶ Verum ultra haec omnia quae a dd. proponuntur dici pot diuersa ratione in d c. fin. negari restitutionem circa temporalia Nam si res sit dicta nec danti qui a se dominium abdicauit nec pauperibus fisco uel eccla ante exactionem restitutio fieri debet etiam in simonia reali a fortiori in mentali temporalia cessa in conscientia non erunt restituenda quod extra dubium fatetur Couar in reg. pm 2. p. in princ. n. 6. Nec similiter spiritualia demittenda erunt quia lex diuina quae prohibet spiritualia precio dari ad acquisitionis titulum non infirmat lex uero humana quae conuentiones simoniacas irritat in mentalibus simoniacis non habet locum quia legem cogitationis ¶ de penis hactenus quoque de penis in simoniacos constitutis

Ad textum in c. si dnus 3 Iuncto c. sicut 6 c. tanta 7. c. licet Heli 31 c. per tuas 37 sub hoc titulo de simonia

Cum in repetitione precedenti late actum sit de penis in simoniacos constitutis et imponi non possint nisi de simonia per legitimas probationes constiterit ideo oportune horum textuum explicatio proponitur in qua de accusatore et probanda simonia et testibus in ea admittendis agitur

Ex iuribus

Ad Rubricam de sponsalibus a domino ac domino Francisco, pacheco, insignis colegij Arcsi epi, collega anno 1604.

Moris fuit veteribus stipulari et spondere sibi uxores futu
ras l.2. ff de sponsalibus quod ita fieri testant Aulus gelius
lib. 4. noctium aticarum c.4 Carolus Sigonius lib.1. de an
tiquo iure Romanorum c.9 Iubenalis satiras extat sexta circa prin
cipium ibi conuentum tamen et pactum et sponsalia nostra
tempestate paras ubi Ant. Mancinelus eius comenta
tor verbo sponsalia Politianus verbo sponsus et verbo sponsalia
D. Isidorus lib.9. etimologiarum c.7. coniugijs Varro lib.5. de
lingua latina Servius circa illud Virgilij eneidos l.10. quid
socios ligere et gemitis adduxere paras et preter
est hac omnia et uarios matrimonij ritus comemorat Tira
quel. in diuersis locis de legibus conubialibus maxime in
l.4. gl.1. p.4 an.5. Alexander ab Alexandro lib.2. die
rum genialium c.5. et ibi idem Tiraquelus Celius
Rodiginus lectionum antiquarum lib.15. c.15. cum seqq et noui
sime Ioanes Rosinus romanarum antiquitatum lib.5. c.37. et
totum et ex nostris preter ordinarios in § et in R.a et in l.
1. et 2 ff. hoc titulo et preter comentatores uxorum pueris ueri
sponsus et verbo sponsalia Alciatus Breguens et Ernelius
in l. sponsio ff de verborum significatione idem Alciatus lib.1.
parergon c.2 et lib.1. dispunctionum c.22 Cobar. in 4.1.
p.c.1. et Conanus lib. 8 c.2 Cuiacius in para tita digestorum
lib 23. c.1. et lib 16 observacionum c.33. et in operibus
posthumis in l.1. ff hoc titulo Brisonius de formulis lib. 6.
bos idem in lib. singula de ritu nuptiarum in princ. et erudi
tissime Petrus greg. sintagma iuris 2 p.c.2. ita quod
ueteres hac consuetudine sextatis duci non prius matrim. co
trahendum esse quam sponsalia precedere statuerunt

Don Frãn Paredes

Ad Rñs. de sponsalib9

ut ex s. rellatis constat qua cõsuetudo ab antiquis ducta temporib. usq3 inmrã xpana secula perseuerat & pul utilis & necess.º custodit ex racionib, de qq. 3 dicimus –

licet aut plures sint sponsalium appaciones de qq post explicatam diffic. dicemus breuiter & ppie tñ diffiniuntur a Ju.º cõsulto florenti.º in l. 1. ff. hoc tt.º ut sint Mencio & repmissio futurarũ nuptiarũ ab spondendo dicta qm ut pput dixit Vlpianus in d. l. 2. ff. hoc tt.º solebant antiqui spondere uxores futuras vnde ut florentinus subdit in l. 3. ff. eodem & sponsi sponsæ q3 apellacio nata ẽ q clarius fiet si expendas Servii sulpicij Rñsa in lib. quem scripssit dedotib, ut ab Aulo Jellio ubi s. treans cripta — Qui uxores ducturus erat in Lacio stipulabat eam in matrimonium ductam iri: qui daturus erat idem spondebat, is cõtus stipulacionum sponsionum q3 dicebat sponsalia. tunc quæ pmissa erat sponsa apellabat qui spoponderat ducturus sponsus, actenus Jelius, idem q3 cõstant omnes s. rellati dictam diffinicion pput ueram sequentes quæ etiã habet in c. nostrates 30 q. 5. & in c. institutum 27. q. 2. & gl. & in sũma gl. in c. unico. in prin.º Rñº idem sexti tt.º in 6. l. 1. tt.º 1 part. 4. sunt eã Abb. Feli. & omnes in h. & s. rellati maxime Cobar. Isa. mercerus in prouacio Juris lib. 4. c. 1. & nouissime Alfonsus uilladiego in l. 3. tt.º 1. lib. 3. fori D. Tho in 4. d.º 27. q. 1. ar. 1. & soto eadem distio.º et art. q. 2 Candelabrum aureum 1. p. de sponsali. c. 1. nº 3. ledesma in addicioib, ad 3. p.es q 43 ar. 1. fol. 97. col. 2. Enriquez in sũma lib. 11. de matr.º c. 13. n. 8. 1. nº. 1 P. Thomas sanchez de matri.º lib. 1. disputa.º 1. nº 1. & nº 7. & licet nouissime Julius salazarius com nõ diffiniciones sd descripciones cẽ cõtendat in tt. de sponsalib. c. 2. ar. 3. a nº. 1. non ẽ ut quid in eius racio . cõuincendis inmoremur cum parum aut nihil obs.ent & tandem

in esencia

Ad. R.am de sponsalib.

in essentia idem cum Florentin.o senciat — Solum animaduertes cum omnibus s. allegatis reciprocas pmissiones utriusque cotrahentis ee. deuere ut inuit Iu.e consult. in l. 1. ff. soc. ct.o ibi: reciproca missio idē reci pōtra pmissio q exsegq. tit. s. legimus dequo magis expli catum dequo latius potuit in suo loco dicendum erit in l. 2. § soc. ct. —

Notabis tn. antiquitus n. semper requiri q utriusq cotrahentis sponsi uidelicet et spō. sæ mutua fides interueniat ad hoc q tus sponsa lium diceret. sufficiebat etenim quod sponsi mulierem petentis et eius qui eam in potestatem habebat recipro ca nubendi fides interponeret. etsi p tunc ipsius sponsæ fides n. accederet q clarissime constat ex aulio senio s. ibi qui daturus erat idem spondebat quæ pa. iuncta cum segq. manifeste denotant q. sis qui mulierem in potesta. habebat fidem p ea interpo neret sponsi eam petentis fide pcedente uel subsequente is s tus sponsalium dicebat. et manifestissime patet ex plauto in aulularia actu 1.o scena 4. et in trinummo actu 5. scena 2. in qq locis formam sponsalium tradi a dmunt omnes s. relati maxime Brisonius et Petrus greg. et spondentes tm. sut qui mulierem petit et Pater q eam in potesta. habebat quæ sent.a e ex mente Cu lacij d. lib. 16. obseruationum c. 33. —

Quod tn. hodie n. sufficiebat ad hoc ut dicamus iure nro canonico sponsalium factum fuisse celebratum, requirit enim q sponsi perse fidem pmi tant uel alia persona de eius uolunta.e et manda to ut p procuratorem ut in c. fin. cum similib. de procurato rib. lib. 6. —

Ex qq omnibus iam constat quid significent sponsalia, sponsus et spondere idem uideli cet q. pmittere et eadem in sensu accipies saltim iur.

Pacheco

Ad Rub. de sponsalib.

nrõ stm. spondere ex Cuiacio d. 33. et Iuribus ab eo ibi adductis ut dicit Otomanus duumbis Iuris respondere discrimen assignare voluicerit q puellae pater eam despondere dicat addolescentis ū autem despondere se sa ... et prout obiter vicemque notabimus ex locis ab eo adductis facile conuincitur.

Ad uerbis tri q licet dns Didacus de Sahagum magister meus a me summe venerandus in manu scriptis ad Rub. huius tit. anno 1582 asserat hac uoc sperata et sperata accipi in eodem sensu quo sponsus et sponsa q nihilominus cum Budeo in anotationibus reliquis ad pandectas fol. 13 qd diuersum significare existimo sperata etenim dicitur post quam petita e et responsum speratur post quae aut responsum datum e tunc sponsa dicta +

Ex qua dispo. i infertur in iure nro sponsalia proprie tri dici de futuro et in hoc sensu nisi euidentius contrarius constiterit accipi debere sic accipis ... Vlpianus in l. si uxor 13. §. diui ff ad l. Iuliam de adult. et si primo ... repugnare uideatur de cuius ex alia interpreta. proxime dicemus et imperatores ... § C de bonis quae liberis et ita in sponsis de futuro intelligi deuere affirmant plures ex s. relatis maxime Couar. ex qua doctrina dicas quod licet de presenti contrahentes sponsalia dicamus in propriissime dicuntur ut in c. coniuges 27 q. 2. et in c. 2. desponsa duorum et in c. ex publico 7. de conuersio. coniug. et in c. unico §. idem quaque de desponsatio. impuber. lib. 6.

Inde fit quod ad hoc ut decissio tex in l. si ab sponso 16 C de donatio. ante nuptias quae expresse loquitur in sponsis de futuro est intelligenda et locum habeat in sponsis de presenti ex iure nro hispano in l. 52 Tauri (solet et in aliis. 50.) quae hodie e lex 4. tit. 2. lib. 5. recopilatio. Necesse fuit ita exprimire etiam si in princ. legis verba generalia fuissent apposita (qualquier sposa) quae dic. sponsam ex sua significatio generali con pre hendebant et ita

& ita in d. l. additum e (Ora sea de presente Ora sea de futuro.) Ut notat Matienco in dicta lege 4 recop. gl. 1 nº 2
& Villa diego plurens referens in d. l. 3. tt. 1. lib. 3. fo ri nº. 3.

Ex quib9 2 colliges nuptias a sponsalib9 proprie sumtis maxime differre adeo ut appellatione mariti n veniet sponsus nec appellatione nuptæ sponsa intelligetur ut clare constat ex l. solent 16. ff. de ... q notant infamia l. siqs offi... 38. ff de ritu nuptiarum ex §. si uxor instituta de nuptiis notant omnes ... maxime D. Isidorus d. lib. 9. etimologiarum c. 7. de coniungiis quæ oia pbant q x.ª summum iuris rigorem lex vel statutum loquens in matrimoniis no habet locum in sponsalib9 vel econverso de qua q dicendum e in c. 2. ... hoc tt

Inde deducitur disputanda questio satis controversa utrum comittat adulterium p fornicationem ... cum sponsa de futuro e ... tertia an sit circunstantia necessario confitenda. Circa primum aliqui existimant adulterium comitti ... & sponsum posse accusare de adulterio sponsam fornicantem argumento l. si uxor 13. §. divus ff. ad l. Juliam de adulteriis ubi posquam Ulpianus dixisset de vindicatione adulterii comissi ... cum uxore idem vindicandum esse ... sponsam de futuro respondit in hoc ... Divus Severus & Antoninus rescripserunt etiam in sponsa hoc idem vindicandum q nec matrimonium quale cumque nec spem matrimonii violare licet ubi manifeste tractat de sponsalib9 de futuro nam sponsalia de pnti n spes matrimonii sed ipsum matrim. dicunt. ita tenendum e quamvis Didacus perez in l. 1. tt. 1. lib 5. ordinamenti folio 5. in verb. hinc est e dicens S. divus

intellexerit in sponsa de f.° falso existimans idem tenere Covar. in 4. l. p. c. 1. n° 8. qui tamen sequitur sentas. Praeterea facit l. 1. tt°. 17. part. 7. ubi diffi°. adulterij traditur in hac verba Adulterio es yerro que ome haze a sabiendas y haziendo con muger casada o desposada con otro. quam sentas. sequit gl. in c. quemadmodum in prin° vo sponsal diui iudo. Abb. in c. discretionem n° 4. de eo qui cognouit consanguineas uxoris suae greg. lop. in d. l. 1. tt. 17. p. 7. vo desposada et sarmiento lib. 1. selectar c. 5. a prin° per totum dicens esse in hac q. expressas decisiones dicti diuus et solum reductiue adulterium esse teneri uidet Ledesma in additionibus ad 3. p. q. 43. ar. 1. dubio ulti°. fol. 105.

mirando a su prin°

Sed uerius e adulterium non committi cum sponsa de futuro quia ut per se constat ipsa non dicit nupta adulterium aut proprie in nupta committit l. inter liberas 6. in prin° uers sed proprie ff ad legem Iuliam de adulterijs et confirmatur ex l. miles. 11. §. quaerebat ff eodem tt°. et in eodem sensu accipies legem propter 7. C. eodem et faciunt leges regni faciendo Praeterea quod cum adulterium sit alieni tori uiolatio c. lex illa in fine 36. q. 1. tradit D Tho. 2. 2. q. 154. art. 8. in corpore et omnes in Rª. de adulterijs et sponsis torus non conceditur quamuis cum eis fornicatio contrahat non tamen committit adulterium siquidem nullum matrim. per sponsalia de futuro contrahit sed tamen fit promissio de contrahendo quae ab ipso contractu longe diuersa e arg. tex. in l. 1. C. de pactis pignor gl. in l. bonae fidei §. conditurus ff. de eo quod certo loco ubi Jason copiose n°. 3. Boerius decisio. 7. n°. 1. Tiraq. de retracto conuencionali ad finem tt n° 42. Pinelus in l. 2. C. de rescinden. 2. p. c. 3. a n° 21. cum segg. Ex quibus et alijs constat cum sponsa de futuro adulterium non committi ita tenet gl. in c. quidam de sponsa duorum vo sed maechus 27. q. 2. gl. in c. discretionem vo reatum de eo qui cognouit consanguineas uxoris suae ubi Abb. n. 1. n. 6. et Card. ibi n°. 2. Felin. in nra Rª. n°. 1. Anania in c. 1. de adulterijs n°. 2. Covar. in 4. l. p. c. 1. n° 8. Ant. gomez in l. 80. tauri n°. 47. Acevedo in l. 3. tt°. 20.

quid e adulterium

maechus · id e fornicator.

in l. 3. tt.o 20 n.o 3. lib. 8 recopilacionis greg. Lop. sibi co
trarius in R.a ante l. 1.m tt. 1. § 4. et ex teologis Enri
quez in suma 2. tomo. lib. 11. de matrim. c. 13. n.o 4 et
quam plures refert et sequit doctissimus Tomas Sanchez
de matrim.o lib. 1. disputa.e 2. n.o 2. — Qua put uerio
ri retenta sent.a n.o obstant prioris fundam.ta n.o obstante
ind. l. si uxor. §. diuus qu. respondendum e. quod licet ex
eius disp.o sponso uindicta concedatur p. sponsam cum
alteso fornicantem t. hn obtedit eiuindictam iu.e mariti
uel iu.e adulterij. prout co.asserat p. eam que iam uxor
erat in casu proximo precedenti in uers.o sed et in ea uxore
que interp.tatio manifeste deducitur ex v.bis simpliciter
traditis in d. §. diuus hoc idem uindicandum. nullo alio su
peradito q. ius mariti uel adulterij significant atq sic
sponsus fornicationem cum sponsa comissam ab altero p. tales
poterit uindicare iu.e sponti hn tamquam atrocem iniu
riam put aperte deduxit ex eadem l. si uxor §. simi
nor et ita admitendus erit agere actione de iniuriis qe ad
sponsi co.tumelias expectat quecumq in iuria sponse
eius fiat l. item apud labeones 15. §. siquis virgines uers.o
sponsum quoq ff de iniurijs ita ceteri proxime rellati ma
xime Cov.o — Nec huic uerissime resolutioni
obstat tx. in d. l. 1. tt.o 17. p. 7. que ex co.muni omnium
interp.tatione in sponsa de p.senti intelligenda et eo
dem in sensu lex. 1. et 2. tt.o 15. lib. 8. ordinamenti et l. 81
Tauri st.at ee 80. et in l. 3. melius in l. 4. tt.o 20 lib 8.
recopilacionis et l. 2. tt.o 1. lib. 3. fori ubi novissime Alfonsus.
Villadiego late plures ad id referens —
Circa 2.m d. questionis utrum sit
circunstancia necess.o co.fitenda sunt diverse sent.e 1.a
docet n.o ee necessarium exprimi d.t circunstancias co.fessori, et
hoc ea ratione qr solum circunstancie mutantes spe
ciem sunt co.fitende predicta u.o n.o mutat speciem peccati
cum adulterium n.o sit ut s. p.bauimus et sic n.o co.fitenda

hanc sent.am tenet Coebr. ubi s. n.o 14. et sequit Tibaldus in candelabro aureo de sponsali. c. p. n. 10. et dicit probabilem ledesma ubi s.

Contrariam v. sent.am imo quod sit confitenda necess.o tenet Sarmiento. ubi s. n. 3. et ledesma id quod ex rationibus deque s. quibus probabant adulterium esse quod nequaquam deprendendum e. prout s. resolutimus inter quas viae sent.as se mediam uiam elegit doctissimus P. Sanchez ubi s. n.o 6. dicens quod ea sponsalium circunstancia tunc confitenda e. quando se tenet ex parte mulieris sponsae videlicet id e. quando quis fornicatur cum sponsa alterius de futuro tunc etenim tam ipse qui fornicat quam ipsa met sponsa tenet. confiteri quando uero se habet ex parte viri id e. quando sponsus de futuro fornicat cum altera tunc hoc circunstancia non e. dicenda confessori quam sent.as nouissimam ego libenter amplector licet .i.a facie durum videat, assignare rationem differencie inter has fornicationes sed eo discriminis ratio sit quod eo supposito quod adulterium non sit ut s. resolutimus tenet tamen sponsa et q. cum ea fornicat confiteri propter atracam iniuriam quam irrogant sponso quod sufficit ex communiori sent.a ad hoc ut debeat necess.o confiteri talis circunstancia licet speciem non mutet prout colliges ex P. Sanchez ubi s. n.o 7. in fine ex princ.o n. 9 quae ratio cessat in uiro cum altera fornicante quae iudicio et arbitrio prudencium et ut prout communiter contingit et uulgus iudicat talis iniuria leuis reputat et sic nulla ratione e. confitenda prout dicit Sanchez ubi s. maxime in fine n. 9. licet ego animum sponsi hanc circunstancias confitentis non iudicarem impium ~

Ex quibus omnibus constat quod sponsalia essencialiter significant futurarum nuptiarum promissiones large tamen comprehendunt omnia quae sponsalium ratione fiunt ut munera quae sponsis uel sponsae dabantur ita lib. 1. regum c. 18. ibi non habet rex sponsalia necesse

et in 1.

et in l. 1. C. si nuptiae ex rescripto petant et ex Ra. et in l. 1. Codicis teodosiani si rector provinciae uel ad eum pertinentes sponsalia dederint licet in C. Justiniani talis Ra. dicat sponsalicias arrhas de quibus et aliis permitant nro iure canonico dicemus in c. Jemo ꝑ hoc tit. ita Alciatus lib. 1. parergon c. 2. et Julius Salaçarius de sponsalib. c. 2. ar. 1. et e sent. Barronis quem referunt Cobar. d. 1. p. c. 1. nº 2. et Salaçarius ꝑ proxime pe cunia sponsa promissa câ nuptiarum dicebat sponsa aui piunt etiam sponsalia pro conuiuijs ut apud Ciceronem sepe de oratore ad. s. fratres lib. 2 et ad Atticum lib. 6. quas exceptiones ut copiose exornate potes ui de Petrum greg. sintagmatis iuris 2. p. lib. 8. c. 2. quem ego ua uoce expendi inde deducens Rationes quare q̃ nostris pare diximus tornaboda latine dicat repocia. — Oportet aut sponsalia precedere matri. Plurimis racionibus et Primo ut sponsa de sideral carius fiat in futurum ne uilem habeat maritus datam quam nõ suspirauerit sponsus dilatam ut di xit Aug. in c. institutus 27. q. 2. — Ulterius 2º ut publicaciones pprie denunciaciones in ecla fiant ad cognoscendum utrum sit aliquod impedimentum propter q̃ matrim ??si nõ debeat c. cum in sinicio de clandestina desponse conc. trid. ss. 24 c. 1. de reformat. plures alias raciones plena manu côiexit Petrus greg. 2. p. sintagma tum c. 3. per totum lib. 8

Ad Ras 161 et matrimonijs.

Inuenies uarias matrimonij diffiniciones frequencior tñ et uera ea sit q̃ matri. e uiri et muli eris côiuncio in indiuiduam uitae côsuetudines retinens ita diffinit in suma 27. q. 2. ub. gl. et in c. illud de prescripcionibus et in eodem sensu in l. 1. ff. de ritu nuptiarum et in §. 1. institut. de patria potestate et in l. 1. tt 2. p 4 ubi greg. et explicat singula diffinicionis ꝑ... Cola. in 4

2. p. c. 1. Medices dedifficio 2. p. c. 58 Didacus perez in l. 1. tt. 1. lib. 5. ordinamen. a folio 7. Matienço in Nu[a]. tt[i]. 1. lib 5. recopilacionis Villa diego in rubr. tt. 1. lib. 3. fori et ex theologis Magister sentiarum in 4 dist. 27. c. 2 ubi D. Tho q. 1. ar. 1. et Soto eadem d[a]. et art. Tho. sanchez de matri. lib. 2 c. 1. n°. 1. sumiste omnes [illegible] matri. et nouissime Salazarius de sponsalib. c. 3. ar. 103.

Est aût matrimonij ethimologia ut dicat matrim. quasi matris munium uel munimen ut notat Enriquez in sum. lib. 11 de matri. c. 1. in prin. ex uulgarib. rationib. qr uidelicet plus quam pater ~~patitur et~~ sufert et patitur mater [illegible] in educationem liberorum notant omnes s rellati et tx expressus in l. 2. tt. 2. p[a]. 4 tu aût ex omnibus rationibus meliorem elige cum Cobr. ubi s in prin[o]. qr. femina ad id potissimum nubere debet ut mater fiat quam

Auio. rationem exornare pot ex [illegible] lelio lib 18 c. 6 —

Varij fuerunt matrim. ritus quos [illegible] memorant s citati in 1. p. rubrice maxime alexander ab Alexandro Romani aût tribus modis soliti sunt contrahere matrim. usu farre coseniione de quibus singulariter uiua uoce diseruit tractat omnes s allegati in 1. R[a]. et ultra est Boecius lib 2. comentariorum in topica ciceronis et uide D[us]. Aug. lib 4. de ciuitate Dei c. 21. ubi ludouicus Bibes —

erat panis tritice us quo in nuptijs utebat

Ad. c. de sponsalib.

Primum

Con clussio est si omitat solennitas legis uel cosuetudines patrie uallet matrim, solo consensu contrachens.

Contra quam conclussionem prrationc dubitandi sic arg[t]. matrim in quo ~~iuris~~ solennitas omititur iuris ñ uallet

n̄ uallet sd potius adulterium vel cōtubernium appellabitur c. 1. 30 q. 5. sd in. S solenitas. francice que ē in. Hiermania omissa fuit ut ex litera clare constat q° nullo modo potuit uallere matrim cum .i. mulliere ōtum —

Secundo sic matrim. que sine solennitate iuris cōtrahunt clandestina sunt notant omnes per tx ibi in c. cum inhibitio in princ° de clandest. despons. sed talia matri. clandest. tamq aiut in probata nullius sunt momenti d. c. clandest. d. c. cum inhibitio §. 1. igitur matrim. de quo in S cum in eo fuerit omissa solennitas tamq clandestin. ualere n̄ debebat —

3. sic arg°. Vir uxoris caput ē ut inquit Arist. i. politicor. inde ē quod uir uxori dominetur genesis c. 3. c. haec imago c. satis, c. cum caput 33. q. 5. et ita legib9 et foro uiri merito subiicit in l. cum quedam 19. ff de iurisdic. omnium iudicum et in l. exigere 65. ff de iudiciis de qq et aliis late agemus in huius arg. solutio. Igitur in S. matrim. cōsi debebat sc̄a cōsuetudinem Francicae Germanicae a qua originem ducebat maritus et sic non uxoris Saxoniae quae mulieris erat patria et per cōsequens n̄ debuit uallere .i. matrim, —

4 sic cum alienigena cōtrahere matrim. expresse prohibitus ē Deuteronomii c. 7. c. sic enim filiis n̄ accipies c. cauete 28 q. 1. sd uxor de qua in S alienigena erat ut patet Igit matrim. cum ea ōtum nequaqs uallere potuit —

5° et ulti°. qui .i. uxore uiuente aliam duxit infamiae pena punitur in l. neminem C. de incestis nuptiis et pena stupri in l. eum qui C. ad l. Iuliam de adulteriis et pena excomi. in c. ~~........~~ nō 24. q. 3. ig°. in S. qui .2. duxit uxorem n̄ debuit puniri sola penitentia imposita ut decreuit conc. triburiense

Quib9 n̄ obstantib9 contrarium diffinitum ē in nr̄a litera uulgari cuius uaria sunt lectura

adduci quare singula admissa diversitas ab altera facti speciem constituit sed nostri instituti non est solitus de his prolixius dicam qui uberiora desiderabat id scolia preter omnes ordinarios legat Salazarius in tit de sponsalibus circa finem ubi super

Latissime ad hunc textum et ibi omnes eius lecturas enumerat a folio 281 usque ad folium 283 adspicias nostri textum integra apud Ant. Aug. lib. 4 de cretalium colectio. 161.

Ex nostra vulgari et concilij litera communiter deducitur et constat matrimonium solo consensu contractum validum esse licet si patria consuetudo et solenitas omitteretur in eius celebratione quod communiter textus colligitur ab omnibus referendis cuius decisionis ratione videtur asignare concilij Triburientis ratio rellata a Salazario ubi supra folio 283 ea videlicet quod si per mutationem unius vitae ad alteram quae fit per baptismum non separantur coniugia multo minus per eam quae fit de gente ad gentem idem de Francia ad Saxoniam et sub hoc dubitatio fuit utrum dissolveret matrimonium per mutationem unius terrae ad alteram sed haec ratio licet in se verissima sit nihilominus litera non adaptatur quia maritus non fundat suam intentionem in terrae mutatione sed precipue in omissione solenitatis ut patet ex nostra litera ibi causatus est quod eam non sua idest francorum lege desponsaverat et patet ex litera Concilij in principio § atque sic predicta ratio non ad facti speciem sed ad decisionis confirmationem referri debet —

Unde gl. textus verbo Francorum alias decidendi rationem assignat quod cum matrimonium solo consensu celebretur et ipse sit substantia matrimonij et causa efficiens l. nuptias 30 ff de reg. iuris c. Veniens 6. c. cum locum 14 c. tuae 25. c. tua nos 26 et per totum hoc titulum c. sufficiat 27. q. 2. tradunt omnes in presenti et in dictis iuribus —

D. I 50.

Ad c. 1. de sponsalib9

D Tho. in 4. dist.e 27. q. 1. ar. 2 ubi Soto eadem d.e q. et ar. cõmunis dni Couar. in 4. 2. p. c. 1. n.o 2 et simplures q allegandos cõsensu igit legitimo interueniente nihil interest q quaelibet solenitas ommitatur quae ratio in se uerissima e et comuniter ab omnib9 in 3 recipitur sd si atente cõsideres nec 3dc letura litera sonat qm ex omnib9 lecturis ex integra Antonij Augustini et ex litera Concilij et alijs degg persacarius ubi s clarissime constat solenitates in totum n fuisse ommissas siquidem solenitates saxonuis seruatae fuerunt sd qr franisena et saxones diuersis solenitatib9 utebant in matri.o cõtrahendo cus maritus Franciscana eet et uideret se n fesisse maheim seruatis solenitatib9 patriae suae putauit matrim n ualuisse atq sic ~~pst~~ post diutinam ~~..~~ cõauitaciones ita eni dicendum e ut constat ex integra ab Ant.o Aug. rellata ubi, tenuit q multis annis et ex ea filios procreauit hac ocasio.e motus maritus ipsas dimisit et alias dni ppriae patriae cõsuetudines et solenitates duxerit post postea de facto duxit et sic intellectus meo uideri litera magis amicus e — Un.e dicendus e coram cone n pp pue dubitatus fuisse utrum obseruandae esset solenitates loci seu prouincie mulieris in qua matrim. cõtitus uel illae solenitates quae in mariti patria custodiunt prout uoluit glo. Abb quem alij secuntur licet etenim in iur.e nro uerius sit quod solenitates loci cõtus seruandae sunt ut probauimus n tn id est q precipue dubitat in cone. ut s diximus sitt generaliter in querimus Xa iuris dispositionis quae solenitates precipue seruati et preferri debent in matrio cõtrahendo dices q solenitates loci cõtus exempli gra constitue q quidam hispanus ubi precisse obseruamus conij ij trid. formam in matri.o celebrando cõsit matrim. cum Flandesca

Pacheco

uel galica in qq provincijs usq adhuc ignoro conc. viup
tum cē et a d. Pontifice Maximo ita tolleratur et dissi
mullat ut melliori tempore cōsullat et ut et matrim.
interim ʒcta valleant. Pone igit matrim. in ali
qua ex illis provincijs ab hispano celebratus sine le
gitimo consensu absq parrocho et cetteris quae ro
die requirit conc. trid. dubitatur Utrum postquam
hispanus in hispaniā rediierit sit uallidus matrimoni
et uallidum eē pot probari ex nris hic. quatenus
tat in eius specie primus matrimonium celebratum fuisse
secundum solemnitates Saxanus quae mullieris erat provin
cia et in ea provincia matrim. ʒctus fuisse et tuis
solennitatibus celebratus a conc. tamqz uallidus appro
bat q clare constat ex seqq. qr secundum iuris precepta
generalis cōsuetudo loci in quo contractus celebrat atten
di debet et necessario servari ut in l. semper in stipula
tionibus 35. ff de reg. iuris mellior hic in l. si fundus ff de evic.
tionibus quem bene late exornat Pichelus in l. 3. ti. C. de
omnis maternis nº 37. Probat etiam hic in l. 2 C. quemad
modum testamenta aperiat et in l. 1. C. de emancipatio
nibus liberorum ex Bart. et pluribus dicit communes Iaso
in l. cunctos populos 2ª lectura nº 56. C. de sum. trinit.
et multos referens sequit Rolandus volum. 3. cōsilio 3
silio finali et volum. cōsilio 13. late dicitio pede mōtana
114. quae aūt cōsuetudo sequenda sit in rebus occurenti
bus post ʒctus matrim. dicemus in volum. 3. argum.
Nunc breuiter animadvertes nec ex s dictis intellectibus
nec ex allijs clare collegi casum sive factum nri hic.
eius etenim in substancia pōt adaptari cuilibet intellectui
de qq s ver. etenim decisiba nri hic in omnibus eius lite
ris solum probant q a secunda coniuge separet et ad
priorem cui legitime consensit redire cogat et sic quod
vallet primum matrim. legitimo consensu celebratum
sive iam dubitatus fuerit de eius vallidita.

ratione

Ad c. 1. de sponsalib.

ratione mutationis de terra ad terram ut voluit ... intellectus vel quia solemnitates fuerunt omisse ut voluit gl. ... francor sive dubitatum fuerat utrum solemnitates seu caeremoniae loci in quo matrimonium ... servari et ... deberent in ... matrimonij prout placuisse Ant. ... et Abb. n. 10 Praeposito n. 3. et 7.

Quibus sic constitutis non obstant aliqua quae in contrarium adduximus non obstat. I. ex tex. in c. 1. 30 q. 5. cui gl. ... francor respondet quod matrimonium solo consensu celebratum vallidum est et quod decisio tex in d. c. 1. tantum ... quod ... in tex ... solemnitatibus de quibus ... ibi sed si illae solennitates deficiant dicit gl. non ideo invallidari matrimonium quia solus consensus legitimus facit matrimonium sicuti hodie quamvis ... concil. ... praecipiat quod fiant denunciationes nihilominus si contingerit eas deficere non ideo viciabit matrimonium prout late diximus in solutione ad 2 et hunc intellectum sequnt Abb. praepositus et Felinus ... sed facile vincit ex litera tex ex d. c. 1 30 q. 5 in illis verbis ita per acta legitima ... esse connubia aliter non praesumpta non coniugia sed adulteria vel contubernia vel stupra aut fornicationes quae ... manifeste demonstrant matrimonium sine illis solemnitatibus de quibus in litera contractum non esse vallidum ... nec gl. nec communis ... nec in d. c. 1. Respondet ex capite Turrecre. ibi quod dicit dicta ... referenda esse ad ... sese carnaliter commiscentes ante benedictiones ... sed non potest admitti iste intellectus quia praeter quam falsum est dicere quod ex eo tamen dicat viciari matrimonium iam praecedens d. ... tex. in d. c. 1. ... eius decisio ... respicit solennitates de quibus ... ipse Turrecre. aliter interpretat illas ... ut significent matrimonium sine illis solennitatibus contractum reputari adulterium

Pacheco

Ad c. 1. de sponsalib.

Contubernium &c. Qui intellectus reddit magis clarius et confirmat ea ratio quae ex matrim.o clandestine et omnino secrete contracto eccla non iudicat nec praesumit verius matrim. contractum fuisse et ideo dicente et allegan ti matrim. contractum fuisse altero negante in ambiguitate ratio quae tex in c. 1.o &c. declarandi est a desponsatione et ita in clandestinis matrimonijs accipiendum esse textum in d. c. 1.o tenet Couar. in 4. 2 p. c. 6. in princ.o n.o 7. Sed adhuc ipse intellectus licet verius sit non satisfacit quia in d. c. 1. 30 q. 5. praeter consensum contrahentium requirit etiam parentum consensus ut constat ex primis et finalibus verbis eiusdem tex. quare ommissa opinio. Antonij Conti in ad diuiduis ad illum textum dicentis decreta Gratiani et auctores illius tex. esse supposititia et fidem non facere quod solum solo eius et Contanij auctoritate asserere temerarium est cum a professoribus pontificij juris et teologiae communiter alleget tota hic difficultas in eo versat Utrum solus consensus contrahen tium sit sufficiens et legitimus ad matrim. absque eo quod parentum consensus simul accedat et iure ciuili parentum consen sus necessarius videtur ex tex. in l. 2 ff de ritu nuptiarum et ex l. Paulus ff de statu hominum et ex l. unica vers. neque C de rapta virginum — Sed contrarius dicendum est quia ma trimonij dispositio relata a iure canonico in R.a et tradita est ab Ulpiano in l. 14 de ritu nuptiarum et Augustino in princ.o inst. de patria potestate nullo modo requirit consensus parentum quod si necessarius foret de eo mentio fieret in dictis definitionibus

Praeterea quia etiam iure ciuili matrim.o omnino libera esse nt ex l. Titia 134 ff de verborum obligationibus L. nec ex inicio 14 C de nuptijs Quae libertas cessaret si patrum expectaret assensus iure etenim patriae potestatis bene concordantia matrim.a dissolui non debent. omnes tex in l. 1. in fin. de liberis exhibendis in qua quod ex Iulio Paulo receptarum sen tentiarum lib. 2. tit. de nuptijs quem locum ad sanctissime nota et ratio ibi et lib. 3 obseruationum c. 5

Et in operibus

Ad c. 1 de sponsalib.

et in speciis posthumis ad Julius Paulus lib. 35. adiuit tus c. 1. dicendum e. q. si matrim. contract. absq. consensu parentum n. erat justus nec solennis vel legitimus et in hoc sensu intelliges priora jura s. proxime allegata erit tn validum nec ex deffectu patrum consensus dissoluitur qr in iure nro licet multa fieri prohibeant attn facta valent l. finali ff de repudiis ita dicendum c. et sanc. sent. quia negari n. pot propter autoritatem Julii Pauli ubi s. ab aliis impugnatio defendit Corrasi. lib. 1. miscelaneor. c. 17. Pauli loco n. citato et Costanus lib unico questionum juris c. 12. et Cujacius ubi s.

Jure aut canonico semper fuit indubitabile n. requiri nisi contrahentium consensum c. sufficiat 27. q. 2 c. veniens 13. c. cum locum 14 c. cum apud 23. hoc tt. et inde anathemate dânant qui affirmaverint parentum consensus necessarium ee. ad valorem matrimonii in Trid. ss. 24 c. 1. de reformatione in princ. licet de honestate bene sit q. accedat ut dixit gl. ubi debet in c. 1. de desponsat. impuberum Covarr. in 4. 2. p. c. 3. s. 8. in princ. Costanus ubi s. et Soto in 4 d. 29. q. 1. ar. 4. Ex qb. clare constat Cuarisius in d. c. 1. neciu civili nec pontificio atento potuisse asserere et fundare matrim. contractum sine parentum cosensu eê adulterium sive cotubernium. Unde Sot. in 4 d. 28. q. unica ar. 1. dicit Cuarisius ibi n. servio sdm modum exasperationis locutum fuisse ex oibus hi quos citavimus comunior intellectus. c. in foro conscie et insistentia matrim. aliter contractum quam in forma hc ibi validum eê in foro aut exteriori n. presumi matrim. sed adulterium donec contrarium constiterit declaratio. ex. in d. c. 1. et 2. de clandestina desponsat. et ita ex mente omnium soluit ur. argum.

Non obstat 2 adiuuius solutionis in primis contracto nuptias sive matrim manifeste et palam celebrari oportere l. 1. tt. 1 lib. 5 ordinamenti

repugnante

Don Esteban

Ad c. 1 de sponsalib.

bonus tx in prin. tt. 3 part. 4 inde q matrimo. clandestini
prohibitum e' tam iure ciuili quam canonico ciuili in l. sanci
mus la prima 24 C de nuptijs ibi nisi ipsa nuptiarum ...
tinitas et clarius in l. uxor 7 C de ... ibi ...
clam ... sed publice contestatione deposita nupsisse firmatur
et ideo iure canonico expresse prohibentur clandestina matrimonia c.
1 et 2 c. cum in inhibitio et per totum de clandestina desponsatione
confirmat Conc. Trid. ss. 24 c. 1 de reformatione. — Secundo
nota q sicut notorius dicit illud q nulla tergiuersatione celari
c. vestra 7. melior tx in c. tua 8. de cohabitatione clericorum et mulier.
ita similiter illud dicitur clandestinus q non pot probari d. c. 1 ...
... in d. c. 2 de clandestina desponsatione. —

Quotuplex autem sit siue quot modis ma-
trimonium dicatur clandestinus solet inter interpretes ualde ...
1a opinio est glossa in d. c. cum inhibitio quae clandestina dicen-
dis tribus modis matrimonium clandestinus dici. Primo modo qn
contrahitur sine testibus ex d. c. 2 de clandestina desponsatione idem
probat tx in c. nullus 30 q. 5. Secundo modo qn cohabitat
sine solemnitate ex d. c. aliter 1. 30 q. 5. ... intellectu
egimus in solutione precedentis arg. — Tertio modo qn
cohabit contenorem tx in d. c. cum in inhibitio in prin. idest omi-
ssis denunciationibus siue publicationibus et hanc glossa opinionem se-
cuntur plures Inno in ... de clandestina desponsatione n. Turre in
d. c. aliter i. 30 q. 5 n. 5 Lancelotus lib. 2 institutionum iuris cano-
nici tt. de clandest. desponsatione in prin. gl. 1. Petrus ...
in additionibus ad 3 partem q. 45 art. 5. Paulo post principium et fuit
... opinio tx in l. 1. tt. 3. p. 4 —
2a opinio fuit matrimonium dici clandesti-
num sex modis. 1. qn sine testibus ut supra proxime. 2 qn ma-
trimonium consumatur idest carnaliter iunguntur ante nuptiales
benedictiones in ecclesia ex d. c. aliter ... intellectum quem ad
illud tx ... in precedenti arg. licet falsus sit ut ibi
diximus. 3. qn contraxerunt tempore in quo nuptiarum solemni-
tas interdicitur et prohibetur ab ecclesia quod hispano ser-
mone dicimus qn estan cerradas las bellaciones.

arg.

Don Fran.co pacheco

Ad c. 1 de sponsalib.

arg.o tx in c. ...
arg.o tx in c. capellanus de ferijs — 4. qn. prior ribus sponsalibus n. dissolutis judicijs autoritate contrahitur cum altera secundo. c. seculares. 2. 33. q. 2 facit tx in c. duo pueri de desponsatione impuberum — 5. qn. contrahitur ante legitimam etatem contra legis prohibitionem arg.o tx in l. quod sitam. ... mellior tx in l. in sponsalibus la segunda 24. de sponsalibus elegans tx in l. q. pupille penult. qn. dies legati cedat c. 2. de desponsatione impuberum — 6. qn. sine iuris solemnitate hoc est sine denuntiationibus contrahitur ex d. c. cum in hinicio et similibus contra relatis ita tenent Ostien. in suma tt. de clandest. desponsa. n.o 1. et in d. c. cum in hinicio in princ. ubi Abb n.o 19 et Prepos. n.o 4 et Anchariarus n.o 14 —

3 opinio fuit Bartoli in l. fin. ff. de ritu nuptiarum quod tunc dicitur clandestinum qn. iuris solemnitas omittitur —

4. opinio fuit clandestinus matrimonii dici duobus modis. Primo qn. sine testibus contrahitur. 2.o modo qn. sine denunciationibus ita tenet Didacus perez in l. 1. tt. 1. lib. 5. ordinamenti folio 38. col. 2. Matienco in l. 1. tt. 1. lib. 5 recopilationis gl. 1. n.o 1. Joanes gutierez lib. 2 practicarum questionum q. 4. n.o 13 Spino in speculo testamentorum gl. 15. n.o 22 Salzedo in practica c. 73 Menochius ... consilio 69 n.o 670 Soto in 4. dist. 28 q. 1. ar. 1 Covarruvias lib. 11 de matrimonio c. 5. n.o 1. et plures refert et sequit. Thomas sanchez de matrimonio lib. 3. disp. 1. n.o 3 —

Sed hæ duæ clandestinitatis species meo iudicio fuit le comprehendunt sub Bartoli doctrina contra rellata que si non expresse ad minus implicite hæc omnia continet ut similiter uiua uoce notauimus (Unde non est ut quid Bartolum expresse reprehenderet ... reijciens opinionem glosæ in d. c. cum in hinicio ... clandestinum constituentis tres species matrimonij clandestini quia in illa specie qn. fit sine testibus ita dicendum est et omnes contra rellati conueniunt alij aut duo qn. fit sine solemnitate

Pacheco

et qm sine publicatio in unam redui debent qm utrx separatet publicatio comprehenditur sub nomine sole nitates &c. Recipies etiam opiniones eorum qui constituunt sex matrimonij clandestini species esse licet in omnibus speciebus deque preterquam in 2. et 3 et 6 matrimonium ita 9tum non ualeat generaliter loquendo non tamen inde sequitur quod eo quod non ualet, statim sit clandestinum quia ex alijs causis ut per se constat potest non valere et sic in hac materia diuersimode accipi debet matrimonium. minus solene et inualidum et matrim clandestinum cum sui natura quid dicere sus significent ut ipsa voca notauit et tradunt sot. et 150. sanchez ubi s

Grauis autem questio est utrum matri omnissis publicationibus 9tum coram uicinia uel populo sit clandestin. uel non et Videtur quod nullomodo tale matri. dici posset clandesti siquidem publice 9hitur qm id quod fit pluribus uicinis dicitur publice fieri ut late tradit Palacius Rubios in repetitione c. per uestras de donationibus int. 3. notabili §. 21. nº 14 cum seqq. folio mihi 293. et necessarium sufficit quod proprie fiat arg. tex in c. 2 ibi publice et sine conditione quod filij sint legitimi et sic finis et effectus auctoris intentus in specie proposita. idem succedit quia cum publice fiat qui conscius fuerit impedimenti poterit illum manifestare etiam de forma iuris adimpletur per equipolens quod sufficit arg. tex in l. cum eorum 9 C. de sententijs et inter locutionibus omnium Judicum hanc sententiam tenet Abb. in d. c. cum in hibitio nº 9. et lib 4. 2. p. c. 6. in princ. nº 10 allegans Paludanum dicentem hanc opinionem moribus receptam, et sequitur Greg. lopez in l. 3. tit. 3. par. 4. V.º encubiertamente et Matienco in d. l. 1. vide ubi dicit Matienco in d. l. 1. tit. lib. 5. recopila. gl. 1. nº 1. Didacus perez in d. l. 1. tit. 1. lib. 5 ordina fol. 35 versi. 3 modo Ant. Gomez in l. 49. Tauri nº 1. in fine Siuiantis

in l. 6.

in l. 6. Tauri nº 25. et plures relati a Ibo. sanchez ubi s nº 9. et Ruin. volu. 5. cōsiliorum cons. 143 nº 47 + dicens quod cum ex par. sit publicum et ex p. clandest erit reputandus publicum ut delictus cuitetur ut a iunt et approbant omnes in c. is qui fidem 3 col. ista tº. —

Sed contraria sent. verior e talem matrimo. reputare clandesti. idq constat ex s dictis qr in opinione omnium quos s retullimus nemine discrepante verum e quod qn iuris solenitas omittitur tale matrim clandestin. e. et expresse probat tx in d. c. cum inhibitio in q. ait proposita satis patet solenitates aiun requisitas omitti denunciationes videlicet et ita clandestinum e tenet Bartho. in d. l. fin. ff de ritu nuptiarum quem receptum ee do cet Iason in l. clam possidere ff de adquirenda possessio. De cius et Cagnolus in l. quotiens ff. clam ff de reg. iuris et plures alios id refert et sequitur insignis Thomas sanchez ubis nº 10 et tenendo hanc sententiam n obs tat s eius fundam. qr respondeo q licet verum sit publice fieri, attamen illa repentina publicatio n aequi pollet alteri publicationi que fit intervenienti bus denunciationibus tribus diebus festiuis inter missarum so lenia qua denunciatione sic facta unusquisq oia impe dimenta tam citra quam antiqua sua possunt ee in ter gentes memoria repetit et maturo cōsilio cogitat et qr in denunciationibus in cula factis iudicis autoritt. intervenit mandatum iudicis in quo precipitur unicuique ut exibeat impedimenta que sciuerit quod in proposita specie cessat casu unusquisq adenunciando se retrahit quasi si ibi n interfuit interfuit ut eleganter exponit Ibo. sanch. d. nº 10. et preterea ego animaduerto q ts predicta publicatio equipolleret alteri que aiun requiri tur n tn obseruatur forma iuris in specie cuius omissione expresse caplum in dui clandestinitates in d. c. cum inhibi tio et s ita ee ex omnium opinione probauimus nec huic sen tentiae obstat tx. in d. c. 2 qui filii sint legitimi in illis vb oīs publice et sine contradictione qr. prut interpretatur gl. ibi ibi xpr. publice illud s. sumi publice intelligi debet

Pacheco

Ad c. 1 de sponsalib.

premissis denunciacio[n]ib[us] publice in eccl[esi]a —

Que omnia iure antiquo atento ex ueriori et comuniori sentencia procedit. Utrum autem dicendus sit post Concilij Tridentini nouum decretus dicta sessio[n]e 24 c. 1 de reformacione disputandum e[st] quod ut clarius intelligas =

= Inprimis constituo q[uod] licet Casaneus in catalo gloriae mundi p. 12. co[n]sidera[tion]e 36 et Couarruuias lib. 1. miscelanes[orum] c. 37. uoluerint matri[moni]a clandest[in]a semper fuisse inuallida etiam iu[r]e antiquo inspecto nihilominus tamen ex comuni sent[enti]a in terfatum quos referemus nemine discrepante illud certum e[st] iu[r]e antiquo uallida fuisse q[uod] euidenter probatur q[uia] cum substancia matrimonij tamen fuerit mutuus parcium consensus licet clam et secrete prestetur et taliter contrahentes pecent et delinquant in utroque foro ex solo consensu uires accipit matri[moniu]m tex expressus in cap. sufficiat 27. q. 2 c. cum secum et plures in hoc t[itul]o. et ad hanc rem facit tibi trecuidens et clarius Trid. s. 24 c. 1. de refor[matio]e. in principio ubi expresse aserit q[uod] quandiu eccla irrita non fecit et anullauit clandest[in]a uallida fuerunt. Un[d]e cum iu[r]e antiquo expresse non fuerint anullata semper uallidisse ex concij. sent[enti]a dicendum e[st] contrarium etenim aserentib[us] anathematis pena imponit a conc[ili]o ibidem —

Sed difficilior quaest[i]o e[st] utrum idem dicendum sit post Trid. et clarius loquendo dubitatur utrum clandest[in]a matri[moni]a fuerint anullata a conc[ili]o et quidam tenent in totus fuisse anullata ea roe q[uia] postea quam conc. in princ[ipi]o clandistinis matrimonijs detestatum prohibet statim a u[er]s[u] ut in posterum formam contrahendi matri[moni]j. iniungit dicens publicacio[n]es siue denunciaciones quae antiquitus Vanna dicebantur

banna q[uasi] nomin

q. nomen latinus non e. sed gallicus ut notat Sot. in 4. d. 28 q. 1. ar. 1. et constat ex c. cum in tuo j. hoc tt.o sq. fieri debere et testes etiam parroco ~~mundum~~ presentes futuros et aliter facta matrim.a in totum anullant in vs qui alliter et sic etiam in cassu in quo solenitas denunciationum omissa fuerit tamen ex hoc sent.a nec clandestinus matrim. dicendus e celebrari post conc. cum a princ. nullus sit ex d. vs.o qui alliter. et hec sent.a e de mente quamplurimum scripturis expresse casus tenet Menochius d. cons.o 69. n. 71. vol. 1. et licet d.ns Didacus de Salazar in manu scriptis ad hunc tt. dicat idem tenere Matinco in R.a ind.m tt. 1. lib. 5. recopilationis n.o 33. n. tamen tenet expresse licet de cuius mente supradicta sent.a videatur videt etiam tenere Joa. Gutie. c. 4. de iuramento confirmato.o c. 51. n.o 22 et Pater Thomas Sanch. d. lib. 3. disput. 4. conclusio.e 2 quatenus ij omnes dicunt clandestina in totum fuisse anullata a conc.

Contraria tamen sent.a verior e que evidentissime probat ea rone qm conc. Trid. vestigia concilij Lateranensis desquo in d. c. cum in hibitio sequi postulatur ibidem et sequitur ut constat in omnibus preterquam in ijs aqq. recedit expresse sed in eo dumtaxat recedit quatenus imponit nullitatem ex deffectu parrocchi et testium igit in alijs omnibus conc. Lateranense approbat a Trid.o q. argu. satis probat ex verss. idcirco ubi Lateranense sequi profitetur et ex vs.o qui aliter ubi tamen sunt v.a in dubrica nullitatem et nullas alia sunt in omni decreto que inducant nullitatem et in illis v.is tamen solum anullantur matrim.a que fiunt sine parrocho et testibus ut constat ex litera. ita tenendum e et constat ita declaratum fuisse a congregacio.e cardinalium q. ad declaracio.es concilij in cassibus ocurrentibus deputati sunt a pontific.e ex res pontio.e ad Cardinales Vocromeus 25. die aprilis anno 1573. Et post ea ita plurimos dicit declarasse. Su explicat expresse N. in man. lati.o c. 22. n.o 69 et 70 et ita etiam videt explicare Didacus Perez in d. l. 1. tt. 1. lib. 5. ordinamenti folio 40.
Ex qua doctri.a patet solucio ad fundament. contrarie opinionis

dicendo nullitatem tn fuisse actione in matrimonijs factis sine parrocho et testibus. ¶ Ex qq. dicendum e quod etsi post Conc. matrimonia celebrata coram parroco, et testibus omissis denuntiationibus vallida sunt licet sint clandestina ex talis solenitatis ommissione. Unde species matrimonij clandestini quae in antiquo iure erant iam in unam [illegible] qm qu celebrantur sine testibus et parrocho nulla sunt et sic n clandestina qu u celebrant cum parroco et testibus ommissis denuntiationibus vallida sunt licet clandestina ut constat ex s dictis ex qq. ad argumentum faile respondetur q n [illegible] cuiuslibet solenitatis ommissione matrim. dicitur clandestinum sed tunc cum omituntur ille de quibus s. quae fuerunt ommissae in specie mrz tx diuersae sunt ut constat ex ratione decidendi s cito soluit 2 arg.

Non obstat 3. ex d. c. haec imago cum caput. 33. q. 2 cum similibus qr prout s in ratione decidendi diximus resoluimus nec consuetudines seu ceremoniae loci mulieris uel loci viri seruandae sunt in matrij. contrahen. sed l. 2 dis nes. loci Sctus ex d. l. stipendium ff de uictibus d. l. 2 C quemadmodum testa. aperiant praeter quam quod omissio harum ceremoniarum uel consuetudinum n uiciat matrimonium si legitimus consensus praestet ut s etiam diximus in ratione decidendi et ita soluitur 3. arg.

Non obstat 4 ex c. 7. Deuteronomij c. sic enim uerus n accipies c. tanc 28. q. 1. qe ea in. loquuntur in alienigenis respectu fidei uel sectae inter quos n pot. 5ri matrim. ex eisdem uerbis noster aut tx loquitur in alienigenis respectu patriae uel prouinciae inter quos recte pot 5hi matrim. haut uidemus in Jacob q licet Cana nensis esset in Messopotamia tn duxit uxores liam et Raquel, genesis 29. cuius rei plura sunt exempla in teatro uitae humanae tomo 3. lib. 7. fol. 875 et hoc semper fuit dicta et e diuo Canonico iur. aut ciuili romanus cum latina seu peregrina prisitibus erat Romanis contrahere nisi speciali principis priuilegio seu indulgentia uttraduntur Vlpianus in fragmentis tt. 5. Caius

in istitutionibus

in institutionibus lib. 1. tt. 4. Celius rodiginus lib. 15 lectionum antiquarum c. 22 et ita soluit 4 arg.

Non obstat 5 et ulti quia dicendum e verissimum ee grauioribus penis puniri debere eos q i uxore uiuente 2m ducunt Iconibus em in s. affinitatis instituta de nuptis et Romani sim gulari § 31. dixerunt pena capitis puniendos sed uerius e pena stupri feriendos ee ex d l. eum qui duas C. ad l. Iulias de adult. et ex l. neminem C. de incestis nuptiis que pena erat hec ut egregie persone in perditione dimidie partis bonorum danauant. Viles e persone urbe rum pena et relegationes in quinquenium puniebant. ut in § 2 institu. de publicis iudicis ubi omnes et in l. humilem C. de incestis nuptis et latissime Dns Iuanes bella de penis delictorum c. 35. folio 187. Iure aut nro partisi ... pena infamie et in nominia publice imponitur in c. nuper de bigamis Iure regio olim exilij et confiscacionis l. 16 et l. fin. tt. 17. part. 7. pena dimidie partis bonorum pena erat et litera q. imprimebat candenti ferro in fronte delinquentis et ad triremes in quinquenium l. 5. 6 et 7 tt. 1. lib. 5. recopilacionis hodie u danant in nogminia publica et ad triremes perdecennium l. 8 tt. 20 lib. 8. recopilacionis ub. Acuedo tradunt Greg. Lopez in d. l. fin. et late Matienso in d. l. 5. gl. 3. ubi etiam tradit qm sancte inquisicionis patres de hoc crimine cognoscant hec oia retinuit in foro contencioso et ex iuriori noster ... logit in foro conciencie in quo pro arbitrio ... rei et persone qualitates penitª imponit em Prepositus A 653. et Febi ... et constat ex litera concilij de qua i et ita soluit arg et hoc —

Don Fran Pach.

Ad textum in c. preter. 2 huius tituli de spōsa.

Ut clarius nostra procedat disputatio aduer tes q. licet in litera huius, que in uulgaribus codicibus habet n. fiat mencio iuramenti de cōtrahendo a partibus prestiti nihilominus tn sponsalia in nro tx iuramto firmata fuisse dicendum e ut patet expresse ex integra rellata ab Antº Aug. in 1º colectio. ad decretales lib. 4. tt. 1. c. 11 in illis ūbis fidem dederunt & iuramentum prestiterunt quibus ita prehabitis cōclusio sit — ¶ sponsalia de futuro etiā simultaneo iuramento cōsensu iuramento firmata dissolui possunt mutuo partium cōsensu —

iuramto

Contra quam conclusionem 1º sic argr matrimonium & sponsalia equiparant in iur. uulgaribus in l. oratio ff de sponsalib. facit tx in c. genuit & in c. priusquam 27. q. 2 sed matrim partium consensu n. pot dissolui ut tm in c. superco. §. 1 de eo qui cognouit cōsanguineam uxoris sue uel sponsa. g. nec sponsalia in specie nri tx potuerunt dissolui quamtumcunque partes cōsentirent

2 sic sponsalia iuramento iuramto firmata prestito debent seruari & promitentes ad implementum iuramenti idest cēsura ecclesiastica compellitur tx in c. ex literis el 2º in aed. 10 & in c. requisiuit 17. q. 1 uoc Igitur in nro tx similiter debebant cōpelli ut iuram. adimplerent —

3 sic argr. Iuramentum quamtumuis in fauorem partis prestetur ad deum refertur & Deo reddendum e ut patet in iuram. de uisoris prestandis in c. de uitores uers. tuncro ibi cogendi sunt Dno reddere iuramentum de iur. iur. in c. & si christus eodem tt. Igitur si deo principaliter sit a partibus ad inuicem remitti n. potuit —

4 Iuram.

Ad tx in c preterea de spons.

4 Iuram ex utraque par. validum... hum remitti pot. a summo pontif. c. venerabilem 34 ... idem etz 3 declarao c. quanto 18. diuu ... Sed iuram de matrimo ... de quo ts vallidus e ex utraq par. ut per se patet g n potuit a partib dumtaxat remit ... sed ... summi pontificis autoritas interuenire debebat

Quibus n obstantib ... respondet Inno. qui huius decretalis autor e teste Ant. Augu. ... dispones sponsalia etz iurata mutuo partium cosensu ... solui posse ... cuius dispositionis ratio licet uiatr in litera ... assignari in Vs ... deberius ... cotingat et in Vs uidetur ... prout iaut sumpta ubi societatis exemplum adducitur ea ... sufficiens n e Vnc breviter dicas q sponsalia de futuro ... laxi debent ... ceterorum 3 ... quorum natura ea e ut sicuti consensu ... cosensu etz dissoluantur. L. ab emp. ... 14 l. verius 64 ... 59 ff de pactis l. societates 4 L. ... ff pro socio. l. i. C qn licat ab s. societas l. actione 66 ... ex quelibet qua ... concione discedere quae oia copromantur ex quelibet qua docemur nihil tam naturale e quam eodem genere quo ... dissoluere quo colligatus l. nihil tam naturale 35 ff de ... reg. iuris c. omnis res 27. q. 2 c. 1 ... reg. iuris ... intelligenda e ... quam sequuntur Abb. Feli et Decius et reliqui. 3. ex ceptis Ioane Andrea et ... nec dissen ... tradita a Decio in d. l. nihil tam naturale n 7. ... a Cagnolo 8. ... ibi Magnerius et Petrus ... ex qua reg. aparet ratio pp quam sponsalia de futuro soluunt per sequen cia de praesenti ... in iis a priori cosensu re ... ... tx in c. sicut 22 et in c. penult. j hoc tt. ... ratio sponsalia impuberum ... etz dissoluunt c. ... 7 c. ... 8 ... de desponsa impub. quorum omnium elegantem rationes deducas ex Paulo ... ex l. sicuti 95 ... naturalis ff de solutionibus in illis ... qm uinculum aequitatis quo solo sustinebatur conuentionis aequitate dissoluitur ~

Nec iuram. in sponsalibus appositus aliquid ulterius operatur nec ex eo in pedimentum pateat racione contractu consensu adquisito [illegible] quod [illegible] licet verum sit quod excudencia iuramenti e actus in validos et in efficaces ex [illegible] vallidos et efficaces id hic procedit quando aponitur iuram. ad utilitates et vallores actus qui alias erant in vallidus et in iuramenti observancia nullus [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] in c. 1. et in c. debitores 6. et in c. cum contigat [illegible] in c. quamuis pact. de pactis lib. 6. et in autentica sacram. puberum C. si aduersus vendiciones tunc aponitur citra vallidatates actus id est cum sui natura vallidus e tunc sequit naturas actus [illegible] 1. in C. [illegible] et quemadmodum [illegible] ita [illegible] comunior et uerior scribentium opinio in dictis omnibus iuribus. Unde cum in specie [illegible] actus sponsalium valuerit et iuramentum ad maiores confirmaciones tm fuerit appositus debet sequi actus naturas qua est ut sponsalia [illegible] consensu [illegible] [illegible] racionibus decidendi [illegible] dictas.

Quibus sic constitutis non obstant qua in contrarium adduximus non obstat 1. quod [illegible] ex iis qua in [illegible] coiecimus ante et post in ter prebuiones 1. si uxore [illegible] ff ad l. Iuliam de adulteriis tradunt plures ibi [illegible] maxime Rebuffus in l. [illegible] 46 [illegible] matres familias ff de verbor. signific. Couar. in 4. in princ. [illegible] maxime a n. 5. [illegible] de sponsalibus ad matrim. vel econtra tunc vallet cum identitas racionis in utroque versatur [illegible] diferencia racio [illegible] [illegible] in nostro aut casu discriminis racio [illegible] quia eo ipso quod contra [illegible] matrim. sacram. e et statim [illegible]

indissolubile

indessolubile xº illud matei 19 quos Deus coniungit refert in c. penult. 33. q. 2 et in c. dicitum duigamis et ea ratione quamtum uis vellint amatrim rescidere 5sentes n possunt ut in d. c. super eo §. et hec n ad instar caterorum 5ctus regullatur sponsalia u cum n sint sacramentum sed tm pmissio ad contrahendum ut sepe maxime in rubrica notauimus n pducunt vinculum indissolubile imo potius dissoluunt 5trio cosensu put societas et caeteri 5ctus ex nro tx et diximus in ratiº dividendi —

ex qq aparet ratio ppe quam matrim in lege ueteri solo repudio separabatur Deuteronomij c. 24 qa in ea lege put patet matrim. sacramentum n fuit idem fuit in more Romanis ut patet ex l. nullum 2 et pertotum ff dedmoreis notat Couar in 4 2 p. c. 7 §. 4 nº 7 notant plures rbeo ibi rellati et ultra eos Conanus lib. 8. c 12 pertotum et nouissime Joanes Resing lib. 5 antiquitatum romanorum c. 38 et ita soluitur 1. ratio.

Non obstat 2 ex tx in c. exliteris el 2 et in c. requisiuit j hoc tt qm ex mente Abb. tx nº 4 quem comuniter sequnt omnes tx et in dictis juribus dicendum e q noster tx pcedit qn uterque ex contrahentibus simul recedit a pmissa fide, at u tx in d. c. exliteris et in d. c. requisiuit pcedunt qn ex sponsis unus tm uult recedere et venuit et contradicit quo casu nullomo sponsalia dissoluunt qm cum ex utriusq voluntate ortum habuerint et inceperint ex utriusq uoluntate debent dissolui ad hoc ut pcedant regule de qq supra ut uidelicet ex ea ca a qua sponsalia principium habuerant ex eadem finem capiant ut 2 latius notauimus in ratiº dividendi et hic intellectus put diximus Abb. e et multis annis in sponsa nra teritus quamuis eum dicti reciuat nouissime Anastasius lermonius lib. 2 animaduersionum c 5 —

Et preter supra tradita notabis regulam qua. d.

Pacheco

Ad txm in c. preterea de spons.

conclusio confirmat nam si put ex litera nri tex patet et nos supra notauimus sponsalia ad instar ceterorum contractuum maxime societatis regulari debent ex preterea plus in manu e q societas in manu e n dissoluitur et renunciatione unius ex socijs solummodo e q omnes renunciant ut habetur expresse in l. actione ff. pro so. diximus in princ. et in 2ª item si societates et in sequens in 3ª item quis societates q socio q timit procedit in sponsalibus ut constat ex supra dictis et satis sufficiunt ad articulum conclusionis.
Inter supra dicta tn difficilis uidetur actio ca contraria quatenus tx in d. c. ex literis asserit q pars contrauenit supra dicit q compellenda e contraria tx aut in d c. requisiuit dicit pocius ee monendam quam cogendam de quorum iurium concordiam lex agens in eorum comentarijs si quis tn intelligit que ad horum iurius conciliaciones expedita uideris sestinauerit preter ordinarijs in d. locis exat Felinus in c. i. de pactis et Couar in 4° p c. 5. in prin a n° 7 Saluio lib. 1. selectarum c. 5. n° 5. Joanes gomecius de iuram. relaxa tomo 1. p. c. 51 a n° 4 et eundem lib. 1. canonicarum quaestionum c. 15 a n° 10 et nouissime disputat late Tho. sanchez de matri lib. 7. disput. 23 per totam maxime n° 4. Ad uerbes tn nri tx. decisiones in utroque foro procedere sic contrario consensu recedentes put supra dictum e scilicet etiam in conciencia id em n solum permitit sed approbat tx nostex cum similibus ut plurimis adid rellatis tenet Tho. sanchez d. lib. 1. disput. 52 preterea licet contrario uideantur iniurie nri tx. 26. pot in pacienciam tolerari . sed n obstat q ut explicarunt supra rellati ad opciones uulgus iuramenti autoritate prestatis dicta refferri debent et sic sensus sit ut in paciencia tollerent nullo preiuicio interueniente licet contraria ie contrarius uideretur —

Ad uertas tn e nri tx decisiones procedere et siuramento principaliter in Dei honorem prestatur v. gra. si intuitu pietatis tn qs promitat cum iuramento cuidam feminae

ut

ut Maria pauperi se eam ducturum ut pluribus ad id re llatis ressolvit Thomas. sanch. d. disput. 52 nº 7 et 8 eius hi et N in manu lati c 22 nº 25 et Antonij quesqui lib 5. institutionum maiorum tt. 10 nº 61 scriptis bene perpensis in uno casu hanc doctrinam limitari cum eo quod non uni mulieri pauperi singulariter quis dat fidem sponsi sed generaliter promittit se unam ex pauperibus in uxorem ducturum quod tunc nulli ex pauperibus singulariter in totum adquirit ius quod possit remittere et sic nec uni us nec plurium consensu contrario dissolui poterunt spon salia cum semper plures aliae pauperes feminae supersint quae nimis iuris non habent et ita solvitur 2.

Non obstat 3. quia distinguendum est aut iuram. principali ad Deum refertur et tunc illi redendum est et illi principali adquirit obligatio aut refertur principaliter ad partium utilitatem et tunc Deus accipitur ut fidei iussor et testis et Deo principaliter non acquiritur obligatio in eo casu sed ipsi parti in cuius favorem. dicimus Deum accommodare seu accommodare uin culum et dignitatem iuram.ti et sic poterit a parte re mitti cum eo remittente Deus etiam remittat probatur ex pluribus textibus in c. 1 et in c. debitores de iure iur.do in quibus iu ristae disputant latissime omnes sentientes et ultra eos Covarr. in c. quamvis pact. 2. p. §. 3. nº 2 de pact. in 6. et quam plures d. Canedo in collectaneis ad decretales collectanea 18. fol. 255. et nos late diximus in c. comissum in hoc tt. qua doctrina sic praesupposita facilis est solutio ad argum. ut constat ex supra dictis obligationem ex sponsalibus etiam iuratis productam principaliter partibus adquiri ad invicem et sic ab eis remit ti possunt et ita solvitur 3.

Non obstat 4 et ultim. ex c. ue nerabilem 34 de electio. et ex c. quanto. 18. de iure iurando cum pluribus similibus in referendis quia licet verum sit iurata ex utraque parte valida vel invalida tantum ex defectu

solemnitatis a summo Pontifice remitti et relaxare debere in d. c. Generabiles et ex c. nouit de iudiciis c. sicuti c. uerum d. c. quanto de iure iur. Turpia u. uel illicita ab episcopo. c. 1. de iure iur.do c. tuas 13. de usuris nihilominus tn̄ iuramentum in fauorem et utilitatem partis prestita a p. relaxari et remitti posse ~~committere~~ uerissimus e ex c. 1. de iure iur.do facit tx in d. c. tuas de usuris et probat expresse tx noster ita tradunt interpretes ordinarij in dictis Juribus et ultra eos sti Tho. 2.a 2.e q. 89. a. 9 ubi Caiet. Sot. lib. 8. de iust. et iure ar. 4. Selua in tt. de iure iur.do 4. p. q. 4. et late Couar. ubique et precipue in d. c. quamuis pactum 1. p. § 3. n.o 5. et ita solui tur arg.m ~

Ad perfectam tn̄ huius interpretationes animaduertas quod sponsalia in casu nostri tx. propria contrahentium autoritate dissolui possunt absque eo quod sit necessaria iudicis autoritas ex ea reg. qua dicimus quod quoties cumque causa dissoluendi sponsalia certa e tamde iur. que uidelicet in iur. expressa e quam de facto que uere et realiter talis ca certa e et manifesta tunc propria autoritate dissolui possunt sponsalia dummodo scandalum ex tali solutione n. oriatur ita tenendum e ex traditis a N. in man. latin. d. c. 22 n.o 28. et a Greg. lopez in l. 8 tt. 1. parti. 4 V.o mas entodas que doctrina et ex dicendis in c. de illis s. in hoc tt.o quamuis illius tx regula et dicta l. 8. partita semper ad dissoluenda sponsalia iudicis uelle requirere uideantur et hec satis pro huius tx explicatione ~

Ad txm. in c. Juuenis 3. de sponsalib.

In uulgaribus codicibus huius tx. superscriptio talis e Eugenius Papa que etiam habetur in codice Romano

Romano Ant. bri Aug. in 1. collectio ad de certalesti Brev 4. tt. 4 c. 28 sic super inscribit Eugenius. 3. presbitero
quam superscriptionem ut exacte intelligas animadvertere illum Xtm. presbitero idem significare quod episcopo Xa antiquissimam significationem de qua in c. olim. § 95 d. ut sic n intelligas unius decisionem cum caussas matrimoniales simplicibus presbiteris, plete Sd bri episcopis vel unius dicionem ordinarias habentibus. Ex huius igitur tx litera comunitr talis deducitur conclusio —

Si maior septem annis duxit uxorem, eam quae septem annis minorem et ad domum traduxerat nascitur impedimentum Justitiae publicae honestatis —

Contra quam conclusionem praecione dubitandi i. sic arg. nô nascitur impedimentum publicae honestatis ex sponsalibus 3chis cum minor septem annis qr talia sponsalia nulla sunt probat tx in c. literas 4. in c. accessit. 5. faciunt tx. in c. continebatur 6. et in c. ad dissolvendum 13. j de desponsat. impuberum probat expresse tx in c. unico infine eodem tt. in 6. Quinimo et hodie stante Conc. Trid. ss. 24 c. 3. de reformat. sponsalia quae nulla sunt nô producunt dictum impedimentum. Sed sponsalia de qq in nro tx. contracta fuerunt cum minor septem annis igitur fuerunt nulla ac per consequens n potuerunt producere impedimentum Justitiae publicae honestatis. —

2. sic sponsalia per se bri producunt impedimentum publicae honestatis probat tx in c. ad audientiam 4. in c. sponsam 8. j hoc tt. d. c unico infine hoc tt. lib. 6. igitur frustra requiritur vel considerat traductio ad domum vel copulae carnalis tentato ad hoc ut dicatur oriri predictum impedimentum. quae dubitandi ratio fit fortior ex eo qr tentatio ad copulam nihil solet operari ut in c. fin. j hoc tt. nec traductio ad domum aliquem effectum producit ut in c. expl. de restitu. expoliator —

Quibus n obstantibus contrarium tx deffinit

Eugenius. 3. ad cuius decidendi rationes observandum e ultra sanguinis, et carnis et affinitatis impedimentum de qq per titm de consanguinit. et affinita. et ultra impedimenta cognationis legalis et spiritualis de qq in tit. de cognatione legali et spirituali ee etz aliud impedim. Iustitiae publicae honestatis quod neqz lege divina nec naturali fuit inductum imo pocius permissum ut patet in 3. regum c.2 ubi Avisac sunamitis Virgo a David n cognita ut constat eodem lib. 3. c. 1. pettita fuit ab Adonia filio David. Ius autem positivum p dictam honestatem introduxit quam etz gentilitas agnovit et admissit ¶ Est aut publica honestas impedimentum proveniens ex sponsalibus de futuro vel matrim.o de presenti copula n consumatis ita diffinit speculum conjugiorum. 1. p. ar. 51 Quae diffinicio licet diversis verbis constructa eadem e cum altera quam tradit Cabelabreus aureum 1. p. de matrimo. 2434 quae etz colligitur ex traditis ab Abb. ts n 4. Sequnte Feli. et Praeposit et omnes ts et in c. ad audienciam 4 et in c. sponsam de hoc tit. tradunt. Stus Tho. in addicionibus ad 3. p. q. 55 ar. 4 et latang in suma Vbm matrim. impedimento. 10 N. in man. c. 22 n 57. Soto in 4. dist. 41 questio unica ar 2. Covar. in 4. 2. p. c. 6 et n. 10. Matienzo in Da. tit. 10 lib. 5 recopilat. n 162. hoc igitur impedimentum iustitiae publicae honestatis fere eodem modo regulariter quo ceterum traditi in impedim.to omnes cosangienei viri usqz ad quartum gradum sunt afines uxoris post contractam copulam carnalem, et omnes consanguinei uxoris usque ad eumdem gradum sunt affines viri ut in c. n debet 8 de cosangui.e et affi.e Similiter qn matrim.o aut sponsalia in forma eccle cotracta copula n cosumanta eccla instituit impedimentum publicae honestatis in hunc modum ut consanguinei mariti vel sponsi intra quartum gradum n possint ducere. eiusdem sponsi vel consaguineae sponsae vel uxoris intra eiusdem gradum possint ducere eius sponsum vel maritum ut in l. si qua mihi bis 12. ver. 8.1. ff. de ritu

ff de ritu nuptiar. et in §. sirorat instit. de nuptijs ex rro
tx et [illegible] d. c. ad audientiam 4 et in d. c. sponsas 8 hoc tt. et in
c. siquis sponsauerit. 1. et 2, 27 q. 2 et in l. 4 et fin. tt. 1
parti 4 ubi Greg. lopez et in l. 17. tt. 2 eadem parti. et
hoc impedimentum fuit introductum obuitanda scandala
et rixas quae quotidie cotingere solebant inter consangui
neos si aliquis eor. forte uidebat sponsam alterius uxorem
ducere proximor. etenim sanguis naturaliter mouebatur
scandala sepenumero eueniebant et tranquilitas Reipub
blicae turbabatur ut optime consideravit d. lex fin. parti. qu
as res omnes s. allegati colligunt acurate et patris
ex traditis a Couar. lib. 8 comentarior. c. 5. a nº 6 cum pluri
bus seqq. inter quas raciones praecipue uidetur facere ho
nestas ciuile cum ab ea denumeratum fuerit impedime
tum. Quae honestas in eo consistit ut ea quae ipsius coiux
sit diceretur ex ciuile institucione alterius consanguinei
coniux non dicatur. Quae ratio cum in specie nostri tx uersa
ta ex illis verbis. tum pp. honestatem ciuile optima racio
postulauit matrim. cum consobrina prioris sponsae contractum
nullo modo sustineri imo pocius deberi separari, ita acci
piendi sunt Abb. Feli Petrus Greg. et omnes tx et s. re
llati quae oia licet in se uera sint nihilominus nostri tx
literae non satisfaciunt in totum ut dicemus in soluciõe. 1. arg.
His sic constitutis non obstant quae in co
trarium adduximus non primum ex c. literas 4 c.
5 de desponsacioe impuber. cum pluribus similibus in arg.
rellatis qm. put uerissimum constituendum e publicae ho
nestatis impedimentum non oriri ex sponsalibus contractis inter mi
norem septenio ita expresse traditum e in d. c. literas et in
d. c. accesit cuius rei ea racio e. qm. regulariter ad cotra
hendos sponsalia septem anni copleti requiruntur ex
dictis Iuribus et ex legibus in sponsalibus 14 ff hoc. tt. qu
od usq. pp adeo uerum e ut una die deficiente q.
prob[illegible] licet rem opiniones contrahere non possunt ut

resoluit doctissime quam pluribus ad id relatis Ioannes Sanchez lib. 1o de matrimo. disp. de disputacione 16 difficult. 1. nº 4 habet tamen uerissima regulae limitantur quando malitia suppleuerit aetatem quod tam in matrimonijs quam in sponsalibus procedere certissimum est in matrimonijs in c. de illis 9 in ordine et in c. fin. de desponsacione impuberum et in c. unico §. 1. eodem titulo lib. 6.. in sponsalibus ex tex. tu intelligendo in d. l. in sponsalibus 14. quae Modestinus ibi expresse dicit, tamen requiri quod contrahentes intelligant quod dicunt et licet in fine uideatur requirere quod septenes sint non tamen id precisse requiri sed illa uerba cum sensum constituunt quod regulariter existimentur intelligere quod agunt cum septem annorum sunt si tamen ante septenium sciuerint et intellegerint quid agant recta et iuridice sponsalia contrahunt ita dicendum est quicquid contra dicunt Abb. hic nº 5 comunis enim est glosarum opinio teste preposito hic nº 6, resoluunt D. Tho. in 4. distinctione 27. et Soto eadem distincione q. 2. ar. 2 et plures refert et resolutiue sequitur Ioannes Sanchez d. disputacio 16. dificultat. 2ª nº 9.

no falta

Guarcaione

Quarenciones por abaxo que no falta

// Quaratio igitur 2a dubia est in d. c. sponsal. [illegible] intelligunt in mulieri minori 7. annorum quae tamen doli capax erat quia iam malicia supleverat aetatem qui intellectus prout supradictis constat in c. univ. verius est id ad nuns [illegible] diminatarius omnia communiter reprobat cum Prec positus et Covar. in 4. 1 p. c. 2 n. 1. Unde solent varii intellectus ad nuns [illegible] assignari recollit. 5. Praepositus a n. 6. alius tradidit Anastasius Germonius lib. 2. animadversionum c. 6. sed his omissis procerio intellectui huius textus animadvertendum est in nostro textu mulierem minori septennio impediri et dividi non tam [illegible] in pedimentum iustitiae publicae onestatis quam impedimentum affinitatis proveniens ex copulla habita cum priori puella. Et dubium ut quidam circa hoc veriatur quod impedimentum produceret talis copulla praesumitur autem copullam in nostro casu intervenisse quia iuvenis puellam ad domum proprias traduxit atque te in c. mulieres s. ff. de ritu nuptiarum et in c. duo pueri 12 de desponsatione impuberum docent Panormi. et Anas. apud

Sermonius ubi s. tradunt Aliciatus de praesumptionibus reg. 3. praesumptione 23. et Couarruuias lib. 2. commentariorum cap. 2. n. 2. et Menoch. de praesumptionibus q. 1. p. lib. 3. praesump. 1. n. 55. — Praeterea probatur et aduerte hunc esse uerum intellectum, nam hic copulam hic int. uenisse ex uerbis forsam tentauit et complere non potuit animaduertendo ad uerius forsam, non est ad, sed tentauit, sed ad illa quae complere non potuit ut sic dubium remansit utrum compleuerit uel non copulam idem semen potuerit emittere intra prenosum mulieris, tentasse autem operam dedisse copulam dedisse certum fuerit et hic intellectus est deinde Praepositi hic n. 4. usque ad 7. multis ab alis ab annis in schola nostra agitatus et tenuissent quam plures sic relati et schola nostra magis tenuit [illegible] hic sed cum tamen nouum [illegible] sibi tribuit [illegible] Ceridoin calathanis ad ibatur, col. 19 n. 4 fol. 192 quae interpretatio sit facilius persuaderet ego animaduerto quod ex dicto D. Thom. in 4. dist. q. 1. ar. 1. quem refert et sequitur Silu. in summa, verbo Matrimonium 8. n. 15. illa copula carnalis dicitur inducere impedimentum affinitatis quae per naturam habet quod ex ea sequatur generatio prolis et hanc sententiam uidetur confirmare tex. in c. nullus in fine 35 q. 3 tenuit etiam expresse gl. in c. extra ordinaria eadem causa et quaestio 2. in praedicta in dubio cum in specie nostri tex. dubitatum fuerit utrum copula quae interuenerit sufficiens fuerit ad generationem necessaria uel non quia uidebatur ex una parte quod ea ratione quia operam copulae dederunt poterat contingere sequi generatio ex qua copula causatum fuisse impedimentum affinitatis cum admirandum sic quae alias sufficiens fuerit ad generationem interuenissent ex altera uero parte uidebatur praecidendas copulas non potuisse sufficere ad generationes quia mulier minor 7. annorum in tam tenera aetate non poterat concurrere ad generationem Eugenius 3. in hoc dubitationis pellago sese emergens de ratione et securiore uiam tenuit et disponens secundum maleficiores et [illegible]

cum concubina

um côntraria contrahat diuidi deberet et hoc
opinamtur qui licet predicta copula que extra
ordinaria uocatur qr ex hoc ordinat et semper fuit
ñ causet propriae affinitatem ex tx. hi in te ligendo ind
c. extra ordinariis 35. q. 8. impedit ñ matrim. 7
in c. fraternitatis 7. de eo qui cognouit cõsanguineas
et in c. nec eas 35 q. 3. et in hoc sentu accipies uulgares
alegationes huius tx quod indubiis tutior pars sequenda
ē q. Brocardicus exornat gl. mea h. qd dubia et pre
ter illa abea alegata. facit tx in c. 7. infine de obser
uatio ieiuniorum exornat etz gl. in c. unico ff. existimare
de scrutinio in ordine faciendo — et cõfirmatur
noster intellectus ex ff. consilio de quo in litera q no
men tribuit hui matrimonio cõsultato c. sigs 38. c. sic
quippe 45. d. ex is 37. q. 2 tradit Deuius 7. uolu. cõ
siliorum cons. 54 an. 3. cum seqq. et licet ñ ita expresse tra
dat cõducit tu uidere nouissime Salacquius de ma
trimonijs c. 3. ar. 3. a n 7. — et clarius ꝯstat qr
eo supposito q h copula interuenit ñ pôuit dubitari
utrum cõtraheret impedim. iustie public. qr fuit
s inratio; decidendi circa eius diminiciones tradidim.
causat ex sponsalibus uel matrimonijs copula ñ consumatis
copula etenim ut ibi obiter diximus et constat ex
c. ñ debet et per totum de consangie et affinite pôduit
regulariter impedim. affinitatis hic tu ex s primis ra
tionibus in nrō casu dubio ñ pôuit dicas impedimentum. —
Cui uerissimo intellectui nrō labore
et cõsiderationibus illustrato ñ obstat tx noster in illis v.
sic pp. honestates culo qq. dubia cõmunis existimat
h. impeditus fuisse 7 matrim. cum cõtraria pp in
pedim. iusticia publicae honestatis qr respondere pôt
dupliciter q illud ppm. honestas in sua primeua sig
nif. & latina uidelicet accipi pôt quatenus dicit quid
decens et honestum et sic significet p impedire 7 matrim.

pp honestatem idest qui in honestus et indecens aliquis erat ut consobrina eius cum qua copulam et sic sufficientem ad affinitatem ex s. habuerat et que in dicto cub. saltim fuerat dicta sponsa siue coniux uxorem duceret et cum ea maritalem uitam agent. Z et fortius respondere pot illa ratio pp honestatem i dem aliqui significare q pp affinitatem orta ex copula maxime illicita qualis e hec de qua in nro te ita expresse uidemus in c. discriptionem 6. q. 3 in uersic. sic decerno qui cognouit consanguineas uxoris sue et ita soluitur primum argumentum.

Non obstat ultimum cuius solucio satis constat ex s. dictis quia licet ciuiliter ex sponsalibus hic nasci impedimentum iustitie publice honestatis c. adaudienciam 4. de sponsal. et si hoc tx quod qualiter post tradm perdat dicemus in eisdem iuribus id tamen locum habet in maioribus septenio non in minoribus qualis e puela de qua in nro te. — Minus obstat alterum ratio defendentis sumitur ad copulam que matrimonij effectum non solet producere ex d. c. fin. 7 hoc tx quia preter quam quod traducta fuit puella ad domum sponsi in presenti realiter copulla interuenit ut s. in solutione 1. arg. re soluimus. — Nec obstat te in d. c. ex parte 14 decis. titulo expo... qui pluribus alijs qua dicuntur erant omnibus uere et resolutiue dicens in nro te sponsalia pre cessisse preiusque in domum traduceret puella secus uero in d. c. ex parte ubi licet similiter fuerit traducta nec precesserant nec secuta fuerunt sponsalia quod requiritur ad hoc ut dicamus [illegible] ex te in d. l. mulierem ff de ritu nuptiarum et sic nec sponsa nec uxor traducta tis nominatur in d. c. ex parte et ideo mirum non e si eam quam tunc ad domum traduxit non dicatur possedisse tamquam sponsam uel uxorem ut notant per te ibi gl. et interpretes communiter et ita soluitur arg. et te. —

Ad tx. in c. adaudienciam

Ad txm. in cap. Ad audientiam et c. sponsam de sponsalib.

Circa illa[m] t[ext]us in c. ad audientiam ubi scriptum e[st] q[uod] sponsam fratris frater habere n[on] p[ote]st ad[v]ertere q[uod] licet nonnulli voluerint p[re]dicta v[er]ba referenda e[ss]e ad c. 20 Levitici ubi ibi dic[itur] qui duxerit uxorem fratris sui rem facit illicitam q[ue] limitare videtur eiusdem Levitici c. 70 q[ua]n[do] fratre sine liberis mortuus fuerit Nihilominus t[ame]n n[on] ad d. 20 c. Levitici referri debet cum ibi agatur de uxore fratris cum qua copulam habuit[,] tam fuisse ipsius uxoris nomen demonstrat et sic cum ibi agatur de impedimento ex copula p[ro]venienti potius in Levitico actum fuisse dicamus de impedim[en]to affinitatis q[uod] ex copula p[ro]venit q[ua]m de impedimento iusti[ti]ae publicae honestatis de quo in n[ost]ro t[ext]u. Un[de] cum Ant[oni]o Aug. in notis ad 1[am] collectio[nem] decretalium lib. 4. t[itulo] 1. c. 1. d[ict]a v[er]ba referri existimo ad decreta a Gracian[o] rellata in c. si q[ui]s uxorem 11. et in c. si q[ui]s desponsaverit 12. 27. q. 2 q[uod] clarius ibi constabit si atente legeris huius t[ext]us integram ab eodem Ant[oni]o Aug. rellatam ubi s[upra] — Conclusio aut[em] quae ex his verbis communiter deducitur talis Nascitur impedimentum iustitiae publicae honestatis ex sponsalibus cum consanguinea contractis

Sed adversus hanc conclusionem graviter obstat generalis regula qua edocemur n[on] p[ro]ducere impedim[entu]m. id q[uod] de iure effectum n[on] sortitur nec vallet c. n[on] prestat 52 de reg. iuris lib. 6 facit t[ext]us in c. si uxor 1. 31 q. 2 cum pluribus alijs a gl. adductis in d. c. n[on] prestat sed matrim. inter consanguineos contractus ipso iure nullum e[st] t[ext]us in c. 1. in c. n[on] debet &. et p[er] totum de consangui[nitate] et affini[tate]: q[uod] sponsalia t[ame]n inter consanguineos contracta cum nulla fuerint nullum honestatis impedim[en]t[um] p[ro]ducere debebat ut exornat gl. t[ame]n v[er]b[um] habere

Padroo

Ad tx in c. ad audientiã & c sponsal

Tertio Sed hac ratione et aliis non obstantibus uera est Innocentii diuisio tx. in cuius dubitandi ratio. videnda non est ut quid immoremur cum in precedenti c. Juuenis late tradiderim ubi explicauimus quid est impedim. iust. publicæ honestatis et singulas eas rationes ob quas fuerit introductum ... vellatis interpretibus qui de hac materia latius agunt — Unum solum superest respondere ad d. dubitandi rationem cui cum communi respondendum est ... verissimum esse matrim. inter consanguineos ... ipso iure nullum esse ex d. c. 1. d. e non debet melior ... in clem. ... et affi. et in c. grauiter ... in d. reg. non prestat non turbat diuisiones nostras ... impedimento iust. publicæ honest. non est ut quid considerans ... regulariter solet considerari ... tum sponsalium et matrimonij ... quidelicet ... et hoc sufficit ad generandum scandalum in eo casu in quo consanguineus uellet contrahere cum eadem in quo ... nestas lederetur et ... sponsalibus publice celebratis ... in effectu ... iuris rigore atento ex aliis ... non uallerent ex nostro tx. et ex c. unico in princ. hoc tt. lib. 6 ... dicitur impedim. iust. publ. honest. ita cum communi dicendum est sm Abb. in d. c. Juuenis et ... n. 2. et sm Prepositum ... tos in d. c. Juuenis Maxime Couar. in 4. 2. p. c. 6. § 2. in princ. tradit eleganter Petrus ... in d. reg. non prestat n. 4 et 5. Que interpretatio ... et clarior fuit ex iis que ... uoce latius notauimus et nunc leuiter animaduertimus Nam expendo ego quod non ex valliditate actus imo potius ea ratione quia actus non ualet nascit impedim. iust. publ. honestatis id est quia non ualluit contractus matrimonij seu sponsalium si ... ualeret non produceret d. impedim. sed longe diuersum uidelicet contractus fuisse uinculum sponsi uel mariti ... ipsum et eam cum qua contraxit ... Et quia ... latius diximus in precedenti c. Juuenis ... positiua ... hoc impedim. fuit in ductum ... lege naturali ... fuit quibusdam ... grauissimis ...

... aspectum ...

Ad. c. ad audiencias de spon.

Asperus et terribiles dictus impedimentum tollerari in aliqu concili
et maxime in tridentino per greg. 10. congregato de hoc im
pedimento penitus tollendo actum fuit quibusdam aientibus a
lijs vero negantibus alijs dicentibus de iure sustineri sed potestatem
dispensandi circa illud esse apud sedem apostolicam ... quae omnia
colliges ex D. Tho. in 4 d. ... ibi art. q. 1 ar. 2. speculum
coniugiorum 1. p. ar. 52. et molina ex greg. lopez in l. 4. ...
1. part. 4. ... dno ennarego. sed tamen usque ad Trid. ius antiquum
semper fuit in viridi observantia quaestio vero in eo repetita tandem
definita fuit ... ubi duo novissime fuerunt sta
tuta. Primum non oriri impedimentum onestatis ex sponsalibus inva
lidis quacumque ratione ... sint ex defectu consensus et
in hoc omnino corrigit ius antiquum tex. et in c. ad audi
encias et in c. sponsalia et in c. unico in prin. hoc tt. l. 6 ... et
similibus. Secundus quod nova duxit illud e in sponsa
libus vallidis esse hodie ... impedimentum iustitiae et publice
honestatis ... usque ad 4 gradus sed tamen
ad primum et idea quoad gradus ... in ... c. sponsalia et si
miles corriguntur et solum ... in hoc
hoc c. ad audiencias et in l. ... mihi 12. ... de
ritu nup. et cetera ... in hoc impedi
mento in 1 gradu.

Utrum ... haec correctio sive ius
novum ... locum esse habeat in matrimonijs de ...
valde solitum e dubitari et ... fuit son
tentia. ut pot colligere ex ... de arte ...
... lib. 4. tt. 1. de sacro Trid. c 3. fo. 151. et ex spe
culo coniugiorum in apendice ... 76 sed summus Pontifex
Pius 5 anno 1568 calendis Julij motum proprium edidit
qui habet inter vulgares co pilaciones in impressione ...
... quae mihi habet 596 inter ... Pij 5.
c. 23. in ordine ... incipit ad Romanum ... pon
tificem tua solicitudine etc. ubi expresse dicitur
ius antiquum illesum observari in impedimento iustitiae publice.

Pacheco

honestā, conveniente ex matrimonio de quo suspecti nihil aliud in mutatus seu liberatus fuisse. Et sic ita ut quod dis putemus. Et ita Panormitanus arg. Et hoc.

Ad textum in c. de illis 5 de sponsalib.

Conclusio. Si sponsus de futuro ad regna remota aufugerit poterit sponsa eius cum alio libere contrahere. Et si per eam stetisset quominus matrimonium consumaretur debet ei penitencia imponi.

Contra quam sunt rationes. Prima difficilem quia sic argumento mulier vitam sequi tenetur tam in vita quam in morte c. una quaeque 13. q. 2. facit tex. in c. 1. et 2 de coniugio leprosorum et in l. cum quidam ff. de iure fisci omnium iudicium melius tex in l. exigenti ff. de vidua alias innupta manere debet c. fin. 34. q. 2. Igitur hoc cum virum ad remota fugientem si fuerit sequi innupta manere debebat.

2º. Sic sponsa unius altero non potest sibi matrimonio copullare etiam si ad remota se trans tullerit, nisi prius tres peregrinationis annos expectaverit. l. si quis 2. C. de sponsalibus l. liberum 2. C. de repudijs, vel quatuor aut quinque ut in c. huic 22 in hoc tit. quod hoc minus bene concedit licentiam sponsae alterum nubendi sine aliqua temporis dilatione scilicet videlicet vel trium annorum.

3. Et ultimo etiam si maritus ad remota transierit et eius noticiam non habeat uxor non potest alium ducere nisi prius de morte mariti certa et conscia fuerit tum in authentica hodie C. de repudijs melius tex in c. in presencia 19. in hoc tit. et in c. dominus 2 de secundis nuptijs. igitur hoc sponsae non debebat libertas et licencia alium nubendi competere prius quam de morte sponsi certa esset.

Quibus non obstantibus vera est Alexandri 3. hoc

decisio

decisio cuius decidendi ratio licet clarius ex s dicendis constabit generaliter tamen qd cum sponsalia mutuo contra huiusmodi dissensu iuridice dissoluantur ex tx in c. 2 e s hoc tt. ubi latissime notauimus eius rationes decidendi et in argumentorum solutione. Unde cum uideatur dissentire et a premissa fide recedere sponsus qui se ad remota transtulit et sponsa etiam dissentiat cum alio uellit matrimonio copullari consequenter dicendum est sponsalia iam in totum soluta esse et sic libere quod tx noster eam poterit cum alio contrahere ut pote prioribus sponsalibus iam solutis ita tenendum esse secundum quam plures referendos ad 2 arg. quamuis quid diuersum machinari immerito uoluerit Dominus Didacus Santiagum in manu scriptis ad huntxm.

Quod autem uideatur dissentire sponsus ad remota se transferens preterquam quod ipsum factum et fuga satis demonstrat expresse probatur ex tx in l. 2. C hoc tt. melius ex tx in d. l. liberam 2 de repudijs qui eo suposito qd statim dum se absentat sponsus uideatur a premissa fide recedere et dissentire qui etiam si ipse in ueritate non dissensisset sed quia certo motus in longinquam terram trans migrasset quod ea quae dicemus in solutione 2 et 3. arg. posset nihilominus per numcium huius rei conscium facere sponsam uel per epistolam animaduertens se desiderare eam in uxorem ducere atque sic in quorumque euentu sponsus se absentans in culpa est et dissentire uidetur et ita mulieri debetur competere libertas contrahendi cum aliquo, quam necessario ponderationem licet uideatur annuere tx in d l. liberorum 2 in fine ibi cum scripsit numcium remittere non tamen in eo sensu accipienda sunt illa verba sed denuncio repudij ut ibi notant gl. et interpretes communiter et nos dicemus in solutione 2 arg. contra eas partes quaterus tx noster loquitur in sponsalibus iuratis non est ut qui decidendi rationes inquiramus cum latissime de hoc actum fuerit a nobis in c. 2 s hoc tt. ubi resoluimus iuramentum sequi naturam sponsalium cum ualida sint ut ibi latius disputauimus.

His sic constitutis non obstant quae in contrarium adduximus non

Pacheco

Ad c. de illis de sponsalib.

Primus ex iurib. in eo rellatis quod licet uerissimum sit uxorem teneri regulariter sequi uirum quam in iudicio quam extraiudi, ex d. c. unaquaeque et ex d. l. cumquedam et d. l. exigere cum pluribus a nobis rellatis in comentariis ad c. 5 hoc tt. ubi retullimus interpretes de hoc disputantes et referimus in solu. 20 3 arg.ti et inde sepultura uiri recte uti posse d. c. unaquaeque ex pretiis in c. illo 3. § fin. de sepulturis in 6. ibi omnes interpretes et ex his congiciate cum 14 ampliationibus et limitationibus nonullis de quibus agunt gl. in d. c. unaquaeque et in d. c. 1 ubi sequente de gg. iuo legendo et Joso in d. l. cumquedam et Cagnolus in d. l. exigere et Bernar. diaz in Reg. 800 et in aliis reg. 499 non ibi obtinet in sponsa de futuro arg.to text. in l. ea quae 32 ff ad municipalem cum aliis in c. 1. de hoc tt. et etiam iura in arg.to allegata expresse ostendunt nos tex. ubi loquitur in sponsa de futuro quae non tenetur sequi sponsum. ita resoluunt quamplures, ad id referens et disputat elegantissime Tho. sanchez dispu. 40 et 41 et licet nonulli uoluerint ut gl. et Delamara tx. fin in d. c. sicque intelligendus ee etiam in sponsa de futuro et loqui in uiro uagabundo et ideo exigi eius divisiones p. tx. in d. c. unaquaeque 13 q. 2 — falluntur in quia ut ex litera patet expresse loquitur in uxore quod nomen uxor ut saepe notauimus non significat sponsam de futuro sed uxorem iam cognitam et nihilominus loquitur de uagabundis quia ut prima ratio expresse significant non loquitur solum in uiris qui propter aliquam urgentem necessitatem in alias regiones fugere necesse fuit nec illi praecipue dubitatum uidet uirum uxor uirum ad remotas terras migrantem sequi teneatur sed eo supposito quod iam secuta non fuerit dubitatur utrum possit cum alio contrahere uel uirum debeat expectare absentem respondet atque tex. ibi debere innuptam manere cuius rei ratio satis certa et uera est ex supra dictis quia quando sponsalia fuerunt contracta possunt dissolui contrario consensu quem praesumit ius eo ipso quod in remotas regiones se trans fert ut diximus in ratione decidendi secus uero quando contractus est matrimonium ex quo oritur uinculum indissolubile ut diximus in c. 2. hoc tt. et constat Matth. 19 quod deus coniunxit etc. et ita soluitur primum arg. —

Non obstat 2. nec 3. quorum disputatio summe difficilis est et duo praecipue disputanda requirit. primum est quando sponsalia de futuro contracta sunt et unus ex sponsis se absentat quantum temporis debeat alter expectare

Ad. c. de illis de spons.

Ad hoc ut alij posit matrimonio copulari ¶ 2 e qn
contraxerunt matrimonium de presenti et unus cōiugum se ab
sentat quamtum temporis alter expectare debeat ¶ Cir
ca primum animaduerto longe diuersas ee iuris consultorum
Cessareos et huius Regni Castelle decissiones a pontifi
cie decretis in hac q. et n solum discordant Canonice de
cissiones a ciuilibus et Regni uerum etiam et ciuiles ipse inter
se se diuersum uidentur statuere ut constat ex d l. 2 C de
sponsalibus que bienium expectandum ce uidentur requirere
Contra ex d l. uxorum 2 C. de repudijs que uidetur asserere spon
sum trienio expectare debere cui consonat l. partitae d. tt. 1
par. 4 ubi dum agerent partitarum cōpilatores de modis qq.
sponsalia dissolui posunt sm modum in hac 2a numerantes
la segunda quando alguno dellos se uaya a otra tierra e no
lo podemos fallar ni saber do es. que por tal razon deue el o
tro esperar asta tres años) ex l. aut sepe ff hoc tt. uide
tur dicendum qd qn abest unus ex sponsis ex cā iusta et ne
cessaria tunc expectandus e donec causa cesset nullo tempo
re determinato ut denotat illud uerbum ulterius eiusdem
legis ¶ Quorum iurium occasione uarie ab interpretibus so
lite sunt asignari cōcordiae unam tradidit Amchar. to n 2
alteram Abb. a n. 5. alias Sinus in d l. 2 C. hoc tt. in quo
rum disputatione breuitati consulens n immorabor. solum ue
riores et magis cōmunes referam siquis ceteras sigilatim
uidere desiderauerit legat quam plures ibi referendos –
Vera igitur eorum concordia iurium, ea e quod qn obiustam
et necessariam cam sponsus abest ut dictum parentum
infirmitatem et similia de qq sponsam notitiam habeat tunc
erit expectandus usque cesset iusta cā uel impedi
mentum ex Couar. Matienço et lopez ibi et in hoc casu lo
quitur d. lex sepe ff hoc tt. aut abest ex cā iusta et probabi
li n tn necessaria et tunc iusta dictum insuibile distinguen
dum erat, Aut erat in eadem prouincia et tunc biennio
expectari debebat et in hoc casu loquitur d. lex 2

c. hoc tt. Aut erat in alia prouincia et tunc trie
nio expectandus erat d. l. liberum 2 C decreuendi quibus
hoc casu loquebatur. et haec concordia si aduertas, facili
me constat eorum dem legum ita tenendum e' prout glossa
ubi in eadem prouincia c. hoc tt.o et om.s Hostiensem in
suma hoc tt. n.o 8. Ioanem Andream ib n.o 6. Preposi
tus n.o 4 Siluester v.o sponsalia q. 10 casu 4 Nau
in man. c 22 n.o 26 et Bibatous in candelabro aureo
1. p. de sponsalib. c. 5. n.o 36 Couar. in 4. p. c. 5. in prim n.o 4
Meno. de arbitr. lib. 2 centuria 5. casu 455 n.o 7 Matien
co in l.a lib. 5 recopil. tt. 1. n.o 48 haec sm iuris ciuilis dispo
sitiones procedunt ¶ Sed Vtrum haec omnia similiter ser
uari debeant iuxta iuris nostri comunis disputationes uat de conuo
uersum e' inter iuris interpretes: quibusdam decisionibus ius
ciuile non fuisse correctum quia noster textus non dicidit expresse
quantum temporis expectandum sit tantum dicit liberum esse
se alij nubere si sponsus ad remotas regiones se transtullit et
absens e'. Vnde uidetur quod haec absentia regulari debeat
iuxta predictas distinciones a legibus traditas tx in c. 1. de no
ui operis nunciatione ne alias dicamus dictas leges correctas
esse quod uitandum e' ex l. precipimus 6. cum uulgaribus simili
bus C. de appellationibus et hanc sententiam tenuerunt quam plures
maxime Ioa Andre. Mench. Matien. ubi s. et ledesma
de matri.o q 43. ar. 3. ubi s. 7. ca et sequitur lopez Sed
uerius e' Ius ciuile a iure canonico per nostrum tm in hac parte
fuisse correctum quia noster tx expresse dicit cum alio posse
contrahere libere quod verbum libere denotat non requiri li
cenciam alterius sponsi nec tempus expectari debere sine tri
um uel duorum annorum alias enim non competere libere licenciam con
hendi cum alio iuxta glas. vm libere in clem. dudum de sepul
turis quam sequitur Abb in d. c. 1. n.o 4 de off.o ordinarij ubi
Barbacia et Alciatus 3. notabili et plures relati a Couar.
supra referendi Ratio aut diuersitatis inter ius canonicum et
ciuile ea e' quod prout notant omnes in c. fin. de pres. cripcion
et in c. possessor

Et in c. possessor male fidei de reg. iuris lib. 6. et in c. fin. de p
rescrip. ubi de consuetudine. Siquidem hic consideat bonum
publicum absque eo quod per principaliter inspiciat. ius canonicum
praecipue animae salutem et peccatorum vitandi periculum consule
re intendit. Unde cum ob sponsi absentiam fortasse imminere
possit fornicationis sponsae periculum concedit illa lex
pontificia licentiam cum alio libere contrahendi. hanc
sententiam tenent Card. Praepos. Covarr. et Nav. ubi supra
Soto in 4. dist. 27. q. 2. ar. 5. vers. ra quando et Bi
baldus in candelabro ubi s. et Henriq. in summa lib. 11. cap. 10.
Quamvis ibi absurdum dicant asserere in foro exterio
ri esse hanc quaestionem standum esse iure civili unde
et alterum resolvit eruditissime plures referens Sanchez
libr. disput. 54. per totam maxime n.º 6. ¶. Quam
difficilem disputationem ut exacte comprehendas audi animo
attentus. ¶. Primo quod si sponsus sit in loco propinquo tra
nsdictas resp. expectari debet et regulariter requirendus
et monendus est ut contrahat. quia ratio quam supra diximus
cessant quia habetur absentis notitia. ita ex Covarr. Matie
et Bibaldo ubi s. colliges et expresse confirmant supra
dicta l. 8. partita 4. (en o bos pueden desatar nisi fuer
des) vel leiuos ... notavi. ¶. 2. ubi dicit quod
licet ex iuris civilis dispositione dicta procedant nihi
lominus hic quod faciendum sit in practica pendere debere ex
arbitrio iudicis quod ex iusta causa ut sponsae qualitate consi
derata et imminenti fornicationis periculo perpensis cir
cumstantiis nunc proximas rellatas poterit etiam aliquid de
breviss. tempus differre vel restringere utique si temere
sponsalia dissoluantur ¶. Ultimo pro complemento huius
quaestionis ut in ea nihil intactum relinquamus notabis quod
licet regulariter ex d. c. duo pueri in fine de desponsatione impube
rum et ex c. de illis l. eodem tit. et ex c. Sicut tenuicet 32. q. 2.
et ex d. l. 8. partita 4. servant quam plures maxime Innoc. in d. c. de illi
s non posse dissolvi sponsalia nisi iudicis autoritate

interveniente. 2a. communis in d. iur. 9. 13 in pr.
et in c. 2 § hoc tit. Nicholominus in plures
sunt casus in quibus n. desiderat sedis auctori
tas ad dissolvenda sponsalia. Quos latius dum
marara et disputare in hoc tit. Permitt. in d. c. 2
§. Sed temporis angustie non premittunt
ibi aliquid numeraviinus et plures interpre
tes de hoc agentes retullimus. Sed preter
eos qui exacte in hoc que stio comentaria
videre festinaverit legat Tho. Sanchez
lib. 1. disputatione 69 per totam ubi genera
liter disputat et in his que attinent ad ra
tionem nostri tx agit in d. disputa. 54 n. 8
et lib. 1. nos Deo dante et tempore annuen
te n. imponemus fines huic tit. prius quam
congruenter late disputerimus et ita solvitur
argumentum.

B. text. continet 2 huius
disputationis caput et difficilius qd illud e. qn. n. spo
salia de futuro sed matrimonium iam contraxerunt et unus c
iugum se absentat quantum temporis alter expectare
debeat ad hoc ut possit cum alio contrahere
in quo quest. n. minus quam in precedenti ius
civile a canonico dissentit et dico ipse distinctions
civiles nisi se se varie sunt iure etenim digestorum
quinquennio expectare debebat absentem et eo transa
cto palam cum alio libere sine adulterio pe
na nubere poterat ut probatur in l. uxores.
6 uxor° transit ff. de re p... Iure aut. Codi
cis quadriennium tm. desiderabatur ut in l. uxoris
C. de re. sub... Iure aut. authentico a Iustini°
introductum e. nullum quantumcumque temporis spa
cium sufficere sed requiri mortis certificationem ut
constat ex authentica hodie C. de re pud...

que ultima

que ultima Juris civilis decissio clarior sit et
confirmatur ex decissio[n]ib[us] Juris comuni de
quib[us] in c. in presentia 19 q. hoc t[itul]o cumplu
rib[us] in arg[umen]to allegatis et preterea in c. q[uonia]m
frequenter. §. porro uxor sin duit de carnali [com]mercio
et ut lite n[on] contestata et in c. cum perbelicam et
in c. in captivitate 34 q. 2 que o[mn]ia iura
n[on] obstant decissioni p[rae]d[ict]e. q[uonia]m ut ex eor[um] literis
patet et [qu]o d[ic]tum e[st] loquntur in matrim[oni]o de quo nos[t]er
n[on] tex in sponsalib[us] de futuro in quib[us] quid re
mandum sit quod n[ost]ri tex p[ro]prium e[st] [qu]o proxime
in precedenti disputacione tradidimus quid
n[on] dici debeat circa p[ro]bationes que requiran
tur quando unus coniugum de presenti absens e[st] et
c[ete]ra casus in ea disputacione ocurrentes qui
plures et dificiles sunt dicemus suo loco p[ro]prio
qui e[st] in d. c. in presencia 19 q. hoc t[itul]o ibi Deo
dante latissime trademus et ita solvitur
argumentum et tex

Ad l x. in c de muliere

Ad tx in c. de muliere 6. c ueniens 13. c. cum locus 14 c. ueniens 15. c ad id 21 c consultatio ni 28 de spō.

In his omnibus iuribus Alexander clericus et Honorius 3. quod precipue decidunt illud est matrimonium metu uel ui contracta ipso iure nulla esse licet nonnulli ex infra referendis uoluerint id adhuc in disputatione uersari ut latius dicemus in decidendi ratione et in argumentorum solutione

Sed contra hanc uerissimam conclusionem obstat inprimis generale pretoris editum quo cauetur metu gesta non statim ipso iure sed per actionem quod metus causa postea rescindi ex tx in l. 1. cum segg. ff de eo quod metus causa per totum facit tx in l. 1. ff de in integrum restitutione bonus tx in c. Abbas 2. de is que ui et similiter matrimonium metu celebratum licet postea ratione et causa [illegible] rescindendum sit ab initio ualere debebat contra nostra iura.

2 ratio arg. metus reuerentialis omnino consensum excludit l. uelle 4. ff de reg. iuris l. 1. § que onerande ff quarum rerum actio non detur quem tx eleganter explicat Cuiacius lib 16 obseruationum c. 8 sed matrimonium metu reuerentiali patris mandato uidelicet contracto ualidus est l. si patre cogente 22. ff de ritu nuptiarum ergo matrimonium metu reuerentiali contractum ex hic absque consensu uallet contra predicta iura quemadmodum uissedum uallitura Matrimonium domina contrahentem in orea propria mandatum orea c. 1. Qua dubitandi ratio fortior fit si animaduertas quod uoluntas coacta

voluntas è l. si mulier 21. §. si metu 2 in illis verbis quia quamvis si liberum eê noluisset tñ coactus voluit ff de reg. q. metus ca.

§ 3 sicque matrim. metu interveniente celebratus vallidus c. 7 ex inc. int. cetera 22. q. 4 ubi Hubaldus ille timore mortis impulsus suã cõ ... iuravit eam in coniugem suscipere tale q. matrim. vallet & tenet ut pbat in prin. illius tx. igitur idem dicendus in nrã iurib.

Quæ dubitandi ratio cõfirmatur ex seqq. qm iuram. metu emissum licet postea respondendum sit ipso iure valleat c. si vero 8. c verum 15. & baptismatis sacramentus metu susceptus est vallet c. maiores 3. § item quæritur de baptis. item fidei ... ad fidem ... facta similiter sustinetur c. de iudæis 45 dis. plura alia similia cõcurrunt huius cõponiones inter ... infra referendi.

Quib. n obstantib. verius e dum cõcludo quæ ex rellatis iurib. deduximus q. matrim. metu vel vi ... ipso iure nulla sunt sidem pbat in c. 2 de eo qui duxit in matrim. & in l. 15. tt. 2. p. 4 cuius rei ea ratio è qm cum n possit dari matrim. sine consensu ut sæpe repetimus consensus cm cã efficiens è matrimonij c. sufficiat 27. q. 2. c cum apud 23. c. tua 25 ... c. fin. de sponsa duor. l. nuncia ff de reg. iur. cum pluribus similib. & in c. tuis omnino excludat assensum cê regul. legis nil 117. ff de reg. iuris ut eleganter Plautus in truculento actu 3 loquens de eo qui metu torquens erat dixit nec vivus nec mortuus sum nec quid nunc faciam scio meai... to dicendus è matrim metu celebratus interveniente tamqm sine consensu nullo modo vallere possit.

quem

quam rationem ut exacte deprehendas necess.° e in quirere
quid sit metus cuius diffinitionem traditur in l. 1 ff de
ea q. metus ca. Ut sit trepidatio mentis cu instantis uel
futuri periculi cuius diffinitionis p.ta ita explicabis. dixi
trepidatio mentis loco generis q.m metus habet originem ex
imaginatio.e uehementi periculi futuri. dixi instantis id
e periculum quod p.ximum sit uel uideatur q.m pericula ual
de remota n. timentur nec mentem perturbant ut di
xit D. Aug. in sermone .1. post octauas Paschae dn.ica 2
cuius exemplum in manu e q.a q.m omnes certo scimus ~~tam~~
~~tm mortem~~ morituros n. tm mortem timemus q.r ualde eam
distare. Dixi futuri q.m n. ~~per~~ semper q.m timemus iam
euenit periculum imo sepesepius reueniat timemus quod oia
clarius intelligentur ex q. dicendis hec de metu in generali suffici
ant. Qui in plures diuiditur species Quidam em metus
appellatur compulsiuus impfectus. ¶ Alius impsiuus
qui etia dr metus facti ut q.m ipso actu quis uerberatur
uel in carcerem mittitur. ¶ Alius dr metus hispalio
nis n. temerarie sed uiolenter qui etia dr metus com pul
siuus paciencie ut q.m criminatur seu metu inferti
e persona potens in Republica. ¶ Alius dr metus per
fidiae q.m uidebiat perfidiae timore aliqd dare ut n. liti
gans clientulus timens ne aduocatus patronus suas perfi
de et infideliter sibi patrocinet aliqua munera ipsi p.dicet
largitus uel infirmus morbo laborans eadem timore fisilo
p.dige donat. ¶ Alius dr metus reuerencialis de
quo in 2.o arg. quas ee metus species sierunt Bursat. plures refferens
uolu.e 1. consiliorum consilio. 72. n.o 11. sauius in §. quadrupli. n. insti.a de actio. Sed hijs
omissis ut id tm q. huius materia proprius disputemus metum diuides in duas species
ut unus sit metus cadens in constantem uirum alius qui cadat in uirum n. constantem
de qq in his iuribus precipue in c. ueniens el 2.o is et in c. consultatio.e 28 et in c. cum di
lectus de is quaui et licet Vlpianus in l. metus la. 2. 6. ff de eo q. metus ca. dicat metum
q. dat in uirum constantissimum debet tm accipi superlatiuum p positiuo et sic idem e. at si cadat
in uirum constantem ut tradit Abb. 2. notabili. in d. c. cum dilectus licet alijs licet alijs ibi planat
ibidem n.o 3. tenet etia in c. fin. el 2. de appellatio. Tamini Derco suis de resignatio.
beneficiorum lib 13. q. 1. n.o 54. et Meno de arbitra. contraria 2. ca 135. n.o 2

qui metus cadens in constantem virum solet appellari iustus alias, gravis, alias, probabilis, et, e contrario metus qui cadit in virum non constantem solet dici iniustus levis sive vanus seu improbabilis ut constat ex iuribus et interpretibus supra rellatis.

Ad cognoscendum autem quis metus dicatur iustus seu cadens in constantem virum, quem d. lex 15 tit. 2. part. 4 appellavit in haec verba. Lo oso en tal manera que todo home mager fuese de gran corazon le temiese del, certa aut infalibilis regula dari non potest ut dixit Sarmiento [illegible] referendus qui id tandem iudicis arbitrio relinquendum est secundum tex. in l. metus autem 3. in fin. ff. ex quibus causis maiores ibi sed huius disquisitio iudicis est et ita resolvit gl. verbo metu mortis in d. c. cum dilectus de eis quae vi et gl. verbo vicinatum in l. interpositas .C. de trans sactionibus sequuntur Alb. in man. lati.o c 22. n 51. Covar in 4. 2. p. c. 3. § 4. n.o 8. et Sarmiento lib. 2. selectarum c. 11. n.o 2 Menoch. de arbitrariis. d. centuria. 2. d. casu 135. n.o 3. et ex theologis D. Tho. in 4. d. 29 q. 1. ar. 1. et 2. et Soto eadem dist. q. et articulis quoniam non semper nec in omnibus casibus idem metus iustus iudicabitur poterit enim quoad unam personam merito iustus haberi secus vero quoad aliam et sic debet considerari sexus disparitas ubi minor metus in muliere quam in viro iustus censebitur argumento tex. in c. indignantur in c. non moechaberis 32 q. 6. melior tex. in c. sicut dignum in princ. in princ. de homicidio quod est in matrim.o pluribus aliis circumstantiis inspectis attendi debet secundum gl. in nostro c. cum locum quo metus quam communiter sequunt interpretes omnes rellati et referendi, est habenda consideratio status rei et occasionis et disparitatis in etate ex communi omnium senten.a

Advertes tamen regulariter in eo iudicio quinque conditiones requiri ut metus iustus sive

cadens.

cadens in constantes viros dicatur. Prima e
ut sit graue malum q timetur x bx in d. l. metus
la. i. ff de eo q metus ca ibi n quelibet timorem sed
maioris mali ubi Accursius quem ceteris seruntur ex
plicat ide magni malli & istrie timor debet cosside
rari respectu greabis malli in se hn cosideraati ut
recte tradit Soto in 4. d. d. 29 q. 1. ar. 2 us 2 per
auidens licet aliud uoluerit Silb. in sima v° metus
q. 1.
2a co dicio e ut metum
inferens sit persona potens mandare execucioni id cu
ius ca alterium minatur n etenim e dfiri fortis qui
cumq minis deterreati ut siminans sit puera
uel uir debilis infirmus aut senex et alter iuue
nis aut fortis arg bx in l. famosi ff ad l. Juliam ma
iestatis ibi nam & persona expectanda e an potuerit facere
ita tenet gl. in metus v° saltaciob9. C. de is que ui ubi Bal
dus n° 9. & Alexand. et Salicetus ibidem n° 2. Amcarra. in c.
ad audiencias n° 2 s de his que ui Flaminius Parisius de resig
nacio. beneficiorum lib. 13. q. 1. n° 118 lib 7. de iust a & iure
q. 2. ar. 1. ad. 2. arg. us aut hn id & resoluit
Enrriquez lib. 11 de matri° c. 9. n° 3.
3a. condicio e ut qui metum infert
solitus sit exequi q dicit si homo sit ex is quib hispano
sermone dicimus (habladores) qui arrogantr solent loqui
& nil aut parum execucioni mandant arg. bx. in l. unica. C. siqs
Imperatori malledixerit ibi ex personis hominem dicta pense
mus & ex d. l. famosi ibi & an ante quem fuerit. ex presse
pbatr in d. l. metus. 9. ibi si saltaciob9 hn uel ostestaciob9 sed atro
cibati facti pbari poterit C. de is que ui ubi Bald. & Bart. n. 1.
Paulus de Castro unico Alexand. & Salicetus 2. & Abb. in c.
n° de offi° delegati Couar. plures referens in 4. 2. p. c. 3.
§. 6. n° 4. Mascard. de pbaciob9 conclusio°. 1035. n°. 18. & 19 Flami
nius parisius ubi s n° 174 & Enrriquez d. lib. 11. c. 9. n° 3.

4ª. condicio e' ut mens n' uane siue leviter aut timeat mallus ibi sibi eminere sed pocius timeat pbabiliter et ex cá racionabili ut l. metus la 2ª ff de eo q. metus cá ibi metus áut n' &c et mellius in l. netimores ut pinde cl. i. ff eodem tt°. in haec uerba pinc siquis meticulosus rem ullam frustra metuerit per hoc edictum n' restituitur facit pberviorum c. 28. ibi fugit impius nemine pseuente et ecclesiastes c. 19 clarius ibi qui cito credit levis e' cordis et ex allijs lib. 3. ethicorum ubi dicit
et id q. docet uulgaris reg. la. uani timoris 146. ff de reg. iuris ita resoluit D. Tho. in 4. d. 29 q. unica ar. 2. et ruiz soto eadem dist. q. et ar. Cursatus uolu. consiliorum cons. 72 n° 30 et sil best. V°. metus que. 1.

et id e' quod docet uulgaris reg.ª legis uani timoris 146 ff de reg. iuris ita resoluit D. Tho. dist. 29 q. unica ar. 2. et ruiz soto eadem. d. q. et ar. et Bursatus uolu. i consiliorum cons. 72. n° 30 et Silb. V° metus q. 1. — 5. condicio e' quod timens n' potuerit facile euenire malis siue periculis q. timebat q. si facile potuit euitare periculum ut implorandum alicuius auxilium et alio simili modo n' dicitur timor uel metus cadens in constantem uirum ita resoluit Silb. ubi et Ant. Cucus lib. 5. institutionum maiorum tt° 12 n° 155.
Haec sunt quae meo uideri necess.° requiruntur ut dicatur metus cadens in uirum constantem reliquum licet post e' notanimus circumstancias rei, persone, uel status et similes etc. si oia s dicta supradicta interueniant efficere possunt ut dicit metus iustus q. iudicis arbitrio relinquendum e' ut s ex omnium mente notauimus v.ª d. l. in fin. ff ex q. cáis maiores.
sed haec oia

Ad c. demuliere desponsalibus

Id ... ... coniestim ad instruendum iudicem ut ... predictas ... ... sive reg.al eius actionis ducat et dirigat —

Ad uestes et ... ... que agunt de contractibus vel quibuslibet aliis actibus metu gestis rescindendis intelligenda esse de hoc metu iusto vel ca... denti iniuriis constantem ita colliges ex Mascardo Flaminio parisio Covar. et menochio et ceteris ... quecumque ... hoc metu gesta fuerint ipso iure valida esse effectu ... dicendum est postea ... per actiones quod metus ca ex pretoris edicto rescindi posse ex ... sic intelligendo in l. 1. cum seqq. ... toto ff de ... quod metus ca. l. 1. et per totum C. de ... que ... l. 1. ff de in integrum restitutione c. 1. cum seqq. ... consonat d. l. 25 ... 2. p. 4. atque sic interim dum non rescindi tur vallent de ... reg. ... et exemplis agemus la... in pri. arg. ... Longe aut diversa iuris ra... ... in matrim. ... matrim. metu ... ipso iure nullum est nullas que producit obligaciones ut ... hoc ... in c. veniens ... et in c. cum locum 14 et in d. c. 2 de eo qui duxit in matrim. et in d. l. si patre cogente 22 ibi quod inter libertos ... de cuius intellectu latius dicemus in solu. 2 arg. ita ... dicendum ... ex omnibus interpretibus ... et neminem ... dissentire videtur licet eos nobis ... expresse aliquos ... voluisse dicere videantur Co uar. in 4. 2. p. c. 3. ... 5. et Soto in 4. d. dist. 29 q. 1. ar. 2 et ... d. c. 22. n. 5 ... fuerunt ... opinionis sequaces magnos sunt errores lapsi ex d. iuribus et ... in ... quirenda aut racio. quare a iure ... nullum fit matrim. metu ... tendunt inter ... ... apud relatos et ... gl. in his omnibus iuribus et in d. c. inter cetera ... matrim. et in d. c. 2. ... de— dicunt hoc ... ex racio. ... tradita in princ. racio ... nis decidendi ... videlicet ad matrim ex his ... ... et similibus requirit liberrimus ... qui nullo modo consi derari ... ubi metus intervenit ex dictis iuribus maxime

is ... communiter se ... Prepositus et alii in ... =

Pacheco

Ad. c. demuliere et cuis locuz de spō.

117.

exd. l. nihil ff de reg. iuris licet etiam cōsensus coactus consentiens sit n[on] tamen liber nec spontaneus sed haec ratio licet in sucessima sit n[on] tamen satis facit quia quod inquirimus illud e[st] cur potius in matrim[oni]o quam in alijs c[on]t[ractibus] cōsensus adeo liber exigatur.

Vnde antiquitus nonnulli ex n[ost]ra scolae interpretibus aliam asignauit rationes quae fidelius expendatur ut obiter uiua uoce notauit eadem e[st] cum precedenti dicunt quod cum per matrim[oniu]m duo unus efficiantur et separari n[on] posint iuxta illud Mathei c. 19 quod refert in c. quos Deus 33 q. 2. et in c. sunt qui dicunt 27 q. 2 et in trid ss. 24. c. 1. de refor. necessarius e[st] quod precedat liberrima uoluntas faciunt quod pro hac sent[enti]a pulchra u[erb]a tx in c. de neptis 32 q. 2 ibi quorum enim unum corpus e[st] unus debet e[ss]e animus nec potest uirgo cumpararit alicui in uita copullata quod d[omi]n[u]s Apostolicus preceptum aut reatus desidij aut crimen fornicationis incurrat sed et[iam] cōuincit ex ratio[n]e de qua s[upra] et p[ro]terea quia et[iam] si longe diuersa e[ss]et et cōcluderet n[on] tamen poterat sustineri quia licet statim cum matrim[oniu]m per u[erb]a de presenti contrahitur efficiantur unus animus et una uoluntas ante consumatio[n]em tamen n[on] efficiunt unum corpus nec una caro iuxta tx in c. debitus de bigamis et ita per religionis ingressum separantur c. ex publico de conuersio[n]e coniugatorum et et[iam] quia oio s[upra] dicta n[on] probant quare nullum sit ipso iure inde quod insufficiens redit alia ratio Prepositi in hoc c. cuius locus n[umer]o 8. dicentis nullus e[ss]e quia ex inuitis nuptijs tristis sperantur euentus d. c. cum locus et c. requisiuit 17. hoc tt[ulo].

Quare ad antiquioribus alia constituit decidendi ratio quae et si ab ipsis n[on] ita exornet[ur] nostris tamen adapta laboribus illustrior et clarior fiet dicens igitur quod quoties cum quod aliquid in c[on]t[rac]tu fit quod bonis substantiale uidelicet uel fini Matrimonij repugnat matrim[oniu]m e[st] ipso iure nullus c. fin. de con[ditionibus] appositis

sed sic e

Sed sic ē quod metus repugnat matrimonij fini
vel bonis. de quibus in c. omnium ibat 27. q. 2 sc. videli
cet fidei prolis et sacramenti quo matrimonium metu gestum
ipso iure nullum ē discursus argumentationis ut
supra patet satis legitimus ē quem ita facile probabis
quia fides et proles satis dislatur metu quoniam
ex inultis nuptijs animus coactus ad adulterium fa
cile suadetur ut probat in d. c. de neptis 30 q. 2.
et quia prout docet Nicolaus relatus in c. presens vers. quidam
20 q. 3. quod quis non notat nec diligit facile contenit inde
quod data displicentia et facultatis odio prout vidi habuisse textum in
d. c. de neptis non intendent coniuges filiorum procreationem sed
usque adeo ex rationibus supra dictis facile potent convinci quae
cludit ea ē quod repugnat sacramento quoniam matrimonium Christi et
ecclesiae unionem significat c. unde de transl. episc. c. debitum
de bigamis conc. Trid. sess. 24. in princ. Unde cum Christus natu
ram humanam sponte et voluntarie ceperit necessarium
ē quod maritus voluntarie accipiat uxorem suam et e con
verso uxor virum quam rationem sequunt nra consideratione
firmabis quoniam omnia sacramenta sui natura sunt causa
tiua gratiae Trid. sess. 1. per multos canones maxime sex ē
resolvit D. Tho. 3. p. q. 62 ar. 1. 3a. pars. ad hoc aut ut in a
dultis posit causare gratiam necessario requirit quod det libera
voluntas meritum etenim sive gratia absque voluntate consistere
non pot ut ē commune theologorum axioma et probatur in c. non ē
15. q. 1. voluntas aut sive consensus metu interveniente
omnino excluditur a supra dictis. Unde verissima decidendi ratio
requiri liberum consensum in matrimonio prout sacramentum ē
ex propria ipsius sacramenti natura quae ē ut causare gra
tiam posit quae absque voluntate non consistit. Unde cum
per metum excludatur voluntas d. l. 117. de reg. iuris. excludi
tur etiam gratia sine qua sine qua non pot consistere sacram
matrimonij et sic ipso iure ab initio nullum ē quoniam metu siti

quamvissima decidendi rone breve perpensa cessat questio insignis int omnes scolasticos interpretes huius tti. comentatores de qua etiam per sextus in 4. dist. 29 q. unica § de 2° dicas D. Thomas eadem dist. q. unica ar questiuncula. 1. et per Couar. in 4. 2. p. c. 3. § 5. n° 6. et per Matienco lib. 5. recopilationis tt. 1. gl. 1. rubrica n° 189 et Perbarba in Rub.a n° 189 ff soluto matri. 4. p. n°. 30 qui plures refferunt pro una parte et ex altera Abbates in hoc. c. cum locus n° 8. et reliquos ex antiquioribus Durand. eadem dist. 29. q. 2. n° 6. et 7. et Sotus eadem dist.e q. 1. ar. 3. ult.° qui q. varie opiniones. Enriquez lib. 11. dematr.° c. 9. n° 1. et 3. et Petrus de ledes. in addicionibus ad 3. p. q. 47. ar. 3. conclusio.e 5. et 6. et novissime Tho. sanchez dematr.° lib. 4 dispu.e p 14 per totam hi omnes disputant Utrum nullitas ipso iure in dicta circa matri.m metu contractus proveniat ex l. naturali et divina hoc est ex natura ipsius contractus vel ex dispositione legis dispositiva ecclesiastice cessat inquam hec disputatio quae ex rone de qua s. non est ut quid hoc inquiramus quoniam si nullitas ex metu inducitur fini carationem quia metus repugnat matrimonio prout sacram. est ut constat ex s. dictis hoc quod est matrimonii esse sacramentus non provenit ex dispositione legis naturalis nec posthuc ecclesiastice sed ex Christi institutione Mathei. c. 19 et ipsius approbatione qui interfuit nuptiis in Cana Galilee Joa. c. 2. ut resoluit plures referens Tho. sanchez dematrimonio lib. 2. disput.a 4 n° 5. atque sic eo ipso quod a Christo matrim. fuit institutum sacramentum ipsius natura repugnavit metus et sic ab eo instanti metu contractum ipso iure nullum est non antea in l. nature nec post ex dispositione legis positive ut nolluerunt s. rellati sed ex ipsius sacramenti natura quae Qua nova nostra opinione rellata non obstat dicere quod etiam non considerans matrim.m tamen prout sacramentum est nihilominus metus eius eius fini repugnat ex s. dictis licet eius fidei et proli quod sufficit ad hoc ut viciet ipso iure matrim. metu contractum quemadmodum viciat illa conditio (si generacionem prolis evites) quae etiam fini matrimonii prout contractus est repugnat. c. fin. de conditionibus appositis. quoniam res pondere mitum nico dum modo repugnare fini matrimonij prout contractus est quemadmodum repugnat et condicit conditio illa (si generacionem prolis evites). haec enim conditio totaliter seu simpliciter contradicit proli quoniam ut sic se stat naturaliter non possunt absque generatione filii haberi et sic prout totaliter et ex diametro fini matrimonij repugnatis viciat matrimonium etiam tamen prout contractus est.

metus aut

metus alit n contradicit finem matrimonij; quia licet ex
s dicti metus extortus n videatr tam potius desueni
eius matrim°. quemadmodum postulat matrij finis
siquidem ad adulterium incitus facile euadetr ex d.
c. deneptis 31. q. 1. id tn pertinet laesionis ... no
tamen solum in pro ... c. nec hoc constituit
consensum metu extortus totaliter sine simpliciter co
trarium fini cum potius simpliciter voluntarius sit
prout recte ... disputatione predicte questionis
antiqua resolvit Tho. Sanchez d. lib. 4 d. disputae
4 n°. 4 in responsione ad 3.

Ex qq. sequitr matrim metu contractum inter infideles validum ee ratione contractus qui inter eos n post dari sacram. ut resolvit Petrus de ledesma in addicionibus ad 3. p. d. q. 47. ar. 3. conclusione 5 in fine cui adde Tho. Sanchez d. disputae 4 n° 3. in fine.

Nec obstat tx in c. gaudemus de divorcijs ubi matrim. inter infideles contractus dr sacram quia ibi appellat sacramentum largo modo et in specie in quantum contractus et unio coniugalis qualecunque erit per se tm designat unionem xpi cum eccla cum tamen careat infideles fide et baptismate quod ianua e sacramentorum sacram in causativum gr... inter eos nullo modo dari post ut resolvit Soto in 4. d. 26 q. 2. ar. 3. ad. 4. et insignis Tho. Sanchez de matri lib. 2. disputae 4. per totam ubi plures refferet.

Quibus sic constitutis n obstant argta quae in contrarius aduximus n obstat. l. ex gestis ff toris edicto quo cavetr metu gesta ipso iure valida ee quamvis postea p actionem quod metus ca rescindi posit l. 1. cum seqq ff tot ff de eo quod metus ca l. 1. ff de in integrum restitutione c. 1. diuque in qr respondendum e quod licet ~~regulariter~~ genlis reg habeat quod valeant ipso iure postea tn actiones quod metus ca rescindantur nichilominus hic matrim. metu contractus ex speciali rone de qua s in rone decidendi ab hac regula excipitr ipso ... iure invalidum e ex nris in rib et similibus ubi diximus quod etiam n servabitr in alijs actibus

Securum defendit G. Verg. s. in explic. tx. in c. veniens c. si n de iure iur. in rone decidendi in 2 illati. vi an n e a nullitas sit.

in qq etiam specialis ratio militat sed utrum dicendum sit in sponsa-
libus metu contractis metu cadente in constantem virum convenit inter in-
terpretes et licet Enriq. lib. 11. de matri. c. 9 n. 6 referens Ve-
tiam. Joa Andream et Ledes. in additionibus ad 3. p. q. 47. art. 3
3. arg. dubio 3. et Sahagum ad hunc tt. voluerit sponsalia
metu contracta ipso iure valida esse contrarium tamen verius est ipso
iure irrita esse quod mihi probat expressius textus in c. ex literis
11 de desponsatione impuberum quem ad intelligentiam ut hac sententia indu-
cas adverte quod qn aptitudinitas aetatis duodecim in mu-
liere in quatuordecim in viro contrahere etiam si pariter de praesenti
contrahant tunc non contrahitur matrimonium de praesenti sed ille contractus tamen habet
vim sponsalium de futuro ut probatur in c. fin. de desponsatione im-
puberum et in c. unico § item quoque eodem tt. in 6
Advertas etiam quod nullus ex his contrahentibus sive pubes sive im-
pubes sit potest recedere a praedicto contractu usque dum alter per-
veniat ad pubertatem ex tt. in c. dilectis et 1. in ordine et in c.
a nobis 2. de desponsatione impuberum ex qq constat quod contractus de
quo in d. c. ex literis tamen habuit vim sponsalium de futuro
siquidem inter minores aetate fuit celebratum
His sic praesuppositis dicit textus in d. c. ex li-
teris 11. quod si puella invita contraxit ═

═ quod si puella invita contraxit sponsalia cum minore quatuordecim an-
nos potest recedere quocumque tempore a sponsalibus et non tenetur ip-
sum expectare donec perveniat ad nubilem pubertatis aetatem
et sic dandam esse ei licentiam statim contrahendi cum alio igi-
tur evidenter sequitur sponsalia metu contracta non valuisse
a ~~[illegible]~~ initio quia si valuisset necessario debebat puella
expectare quod eius sponsus impubes perveniret ad aetatem nu-
bilem quatuordecim videlicet annorum ex d. c. dilectis et
d. c. a nobis

d. c. a nobis ita fine disputatio. tenet. Covar. in 4. 2. p.
c. 3. §. 5. n.º 1. et Abb. in d. c. ex literis n.º 2. et Barbo.
in 4. p.e Rubrica ff. soluto matri.º n.º 30 et plures re
lati a Tho. sanchez, hanc sent.as sequentes d. lib. 4.
disput.e 19. per totas maxime n.º 2 ubi late disputat ~

Idem dicendus e in dotis promissio.
ut metu facta etsi nulla sit ipso iu.e atq. sic metu
promitentem non obliget l. similiar 21. §. dos ff quod
deo q metus cã cuius dicissionis varias rationes tra
dunt interpretes ibi unas Barto. ibi in fine alte
ram Carelius lib 4. de sponsalib. c. 8. in fine. Alias
Barbosa in Rub.a ff soluto matri.º 4. p. n.º 31. et 32.
plures refert ibi et alteram suas novissimam tradit,
somnius int.pratus sent.as. sed violenta e put ipse etsi
fatetur et sic eas n admites. Verius dices cũ comuni, id
specialiter in dotis promissio.e introductus fuisse ut metu fac
ta ipso iu.e sit irrita ita tenet gl. in d. §. sidos vi.
ullam ee. ubi Baldus in prin.º Albericus et Fulgosius
ibidem Paulus decastro in l. 1. n.º 1. C. de rescindenda ven
ditio.e gl. pr.º coaglus in c. 2 de iisque vi ubi Abb
n.º, et plures quos refferunt Baldus novelus in tt.
de dote. 6. p. privilegio. 39. n.º 1. et Barbosa ubi s. idque
ea ratio.e qm cũ accessorius naturam sui principalis se
qui debeat ex vulgari reg.a accessorius cũ ibi notatis de
reg.s iuris in 6.o et dos accessoria sit matri.º cum sine
eo n possit ee dos l. dotis appellatio 3. facit lex stipulatio
nes 22. et l. promitendo 42 ff de iur.e dotiũ notat Cuiacius
lib. 13. observationes c. 2 § in fine debet sequi naturas
matrimonij q metus factus nullus e ipso iu.e ut s. res dui
mus ita comuniter tenent omnes s. relati et sequitur
P. Tho. sanchez d. lib. 4. disputa.e 12. n.º 23. quos
videre n peniteret ut satis faciat arg.tis adductis a Petro
Barbosa pro sua opinione ~　　Qua comuni ratione n ra
ista mihi n videtur inallegatior ea quam tinuat Cuiacius in d. l.
similiar §. sidos ff q metus cã quam put prias rexit in secta
interpres in matre scriptis ad hunc tt.m quia eo premisso
q in dotis promissione n solum requirite bona fides talis qua
lis in alijs 5 ctib. bona fidei sed etsi longe exuberancior

arg.to tx. in l. cas 8.a ff de capitis diminucio.e et vidcm(?) in deceptio.e in precio quae ad hoc ut in caeteris [illegible] potens sit repetaria sua rescindere [illegible] debet esse ultra dimidias notant omnes per tx. ibi in l. 2. C de rescindenda vendicio.e in dote si quae libet deceptio quae tum cum q dimidias minor sua sit in fabique(?) vel danus mariti aut uxoris retractat [illegible] dicti l. in quibus tum 7. §. fin. ff de iu.e dotium facit tx. in l. si cum dotes 23. §. similiter et l. ff soluto matri. re soluit Pinelus plura ad id referens in l. 2. C. de rescindenda vendicio.e 1. p. c. 1. n. 13. et n.o 27 hac igitur exuberans bona fides quae in dote requiritur facit ut si dos metu promittatur ipso iu.e n valleat promissio qui quemadmodum dolus dans cas contractui bona fidei reddidit [illegible] ipso iu.e nullus l. et eleganter 7. in prin.o ff de dolo ubi tradit Cuiacius et in l. si qs 36 ff de verborum et Covar in regula po sessor 2. p. §. 6. n. 6 et Dn.s Ant. de Menases antiquus collega noster in l. 2. an.o 2. C de rescindenda vendicio.e ita et metus cum dolo equiparatur l. dolo uel metu penult. C. de in utilibus stipulacio.ibus — Hoc ex eadem ratione exuberancie bona fidei ad arras promissio.e metu factam ut et ipso iu.e n valleat extendit lex finalis tt. 11. par.4 ubi Greg. lopez n.o en orden et ff. arras et Dn.s Menesas de padilla in l. interpositas C. de trans actio.ibus n.o 6. precipue in 7.

Idem et specialiter procedit in constitucio.e procuratoris ad contrahendum matrim. ut metu facta nulla sit quamvis Hostiensis et Joanes And. in c. 2. de is qui fiunt in fines et Abb. ibi n. 18. et Sarmiento re[illegible] uam rationes tradens de redditibus 1. p. c. 4. n. 8 et Flaminius parisius de resignacio.e beneficiorum lib. 9. q. 7. n.o 42 voluerint id generaliter procedere in omnibus procuratoribus ad quoslibet alios actus constitutis arg. tx. in c. accedens de procuratoribus sed errant qr in procuratore ad matrim. [illegible] specialem ut tenet Imola in d. c. 2. de is que ui n.o 5. et Covarruvias in 4. 2. p. c. 3. §. 5. n.o 9. in fine et Menesas de padilla in d. l. interpositas n.o 7. et novissime resoluit eleganter Tho. San

d. lib.

Ad. c. de muliere de sponsali.

d. lib. 3. disputa[c]. 12. n[o]. 22. quem uidebis —

Idem observatur in voto metu emi sso ut ipso iur[e] nullus sit et rescinsione non indigeat c. 2. de is quae ui ubi omnes inter praetes et hoc eadem ratio[ne] quam dicimus matrim[oniu]m metu factum nullum esse qr etiam in voto requiritur plena libertas seu animi deliberatio c. liberatuntas de voto c. 1. de regularibus tradit eleganti ssime Soto lib. 7. de iust. et iur. q. 2. ar. 1. a us[que] huius nihi lominus ueritate et Candelabrum aureum 1. p. de matrim[oni]o c. de 3. impedim[en]t[o]. scilicet voti et N. in man. d. c. 22 a n[o] 51. et 52 —

Praeterea uis valleat in iur[e] n[ost]ro arg. de matrim[oni]o carnali ad spirituale c. inter corporalia de trans latio[ne] ep[iscop]i cum similibus ex iisdem rationibus de qui[bus] s[upra] idem erit dicendum in ecclesiastica electio[n]e per metum facta a ele vim est ipso iur[e] nulla quia sui natura certa pura et libera debet esse c. 2. de electio[n]e lib. 6. c. cum terra. 14 s[upra] de electio[ne]. ita co[m]muniter tenent omnes s[upra] rellati et s[upra] refferendi et meo uideri probatur expresse in c. quisquis 43. s[upra] de electio[n]e in illis verbis quam ipso iur[e]. irritam esse censemus —

Sed utrum idem debeat observari in beneficiij renunciatio[n]e ualde dubium e[st] inter inter interpretes quidam etenim uoluerunt resignationes metu factas ipso iur[e] nullas esse per qua sent[entia] facit q[uod] nunc proxime diximus circa electiones facit tex in c. super hoc. s[upra] de renunciatio[n]e ibi idem non ui nec metu per qua sent[entia] e[st] tex expressus in clem[entina] mul torum versu sane de poenis ubi nullius omnino decernimus esse fir mitatis et expressior dictus fuit in tota dictio[ne]. 2. de is quae ui in antiquis hanc opinionem tenet gl. in d. clem. mul torum verbo nullius omnino, et sequitur Immola ibi n[o] 3. plus dicens omnes actus gestos ab incarcerato ipso iur[e] nullos esse —

Sed contraria sent[entia] longe verior e[st] resignationes metu factas ipso iur[e] uallere usque dum rescindatur per actiones quod metus causa ita probat tex in c. Abb. 2 et in c. ad aures 3.

et hic hic intelligendus in c. ad audientiam 4. § de his qua
ui et in c. ad audientias et in c. sicut 2 de iure iurando
ubi omnes interpretes et ita sine dubio tenendus est et
non obstat d. clem. multorum ius sane quod dicis ibi ius singu
lare constitui ad arcendas laicorum oppressiones a laicis fa
ctas et ad reprimendas tiranides eorum qui clericos in car
ceribus detinebant et eos ad resignandum compellebant ut con
stat ex d. clem. in princ. ita expresse docuit Nota dudum in §
ne. § denunciatione in notis Gomecius in reg. de infir
mis resignantibus q. 10 ita intelligendus est Decius in
c. 2. n. 4 de rescriptis tenuit Rebuffus in praxi c. de
resignatione metu gesta a n. 2 Card. Paricius volum. 4
si licet cons. 66. Dominus in c. accepta. § oppositione n. 7 de restitutione
spoliatorum ad practicas renunciationis ubi intelligitur
metus et vis uide Flaminius parisius de resignatione benefi
ciorum lib. 13. q. 1. per totam. resoluit dicta § Padilla in d. l. in hac
parte n. 10 C. de transactionibus ~ Quibus adde quod ego lauius
propria cogitatione ductus uiua uoce notaui instare periculum
in predicto casu ut prius quod clericus a seculari iudice coactus
posse intentare rescissiones dicte renunciationis meticulose per
actiones quod metus causa aliis conferatur beneficium sinalle[?] d. re
nunciatio cum posit ad id ex mallicia in carcere detineri et
clericus oppressus contra omnes rationes admitteret beneficium quod metu
renunciauerat ~ Quid autem dicendum sit in uotum
metu prestito a posito in matrimonio uel in aliis actibus et de
baptismate metu suscepto dicemus in solutione ultimi argumenti ~

Idem uidetur dicendum in aditione heredi
ditatis ut per metum facta ipso iure nullatis quae tamen in
aliena sexta 8. centes ff de adquirenda hereditate. cui ex diame
tro obstat text. in l. si metus 84 ff eodem tit. et in d. l. si mulier
21 § si metus coactus el 2 ff quod metus causa ad quorum iuris con
cordias plura coierit Accursius utrobique et hi Cuiacius
lib. 16. observationum c. fin. uidetur asserere uarios sive con
trarios fuisse iure consultos in hac quaestione sed ut Sacr. iura

concilius

conciliis generales regulas constitutas dicens cum quis metu tradidit haereditates ipso iure heredes maneant quasi iis praeterea postea ei concedat rescisiones siue restitutiones per editum quod metus causa d. l. si mulier § metus quo agitur el 2 et in d. l. si metus § 4 haereditatis etenim aditio regulariter quae sortitur naturas ceterorum actuum qui metu fiunt nec huic restitutioni obstat tex in d. l. qui aliena § censetur quando omissa solutio sancti in d. § censetur non fieri quando fiunt Bart. ibi n. 2 Paulus 4. Cumano 7. et Jason n. 23. dicens cas communes Padilla plurimos referens in d. l. interpositas et d. C. de transactionibus Duarenus in commentarijs ad tit. de adquirenda hered. c. de effectu aditionis ubi alia exceptio et Petrus Faber in l. 3. ff. de regulis iuris conveniunt cum praeceptoribus scolle quia dictus § censetur intelligendus est in casu speciali additionis filij uel serui qui sunt in potestate patris uel domini quorum iussu praecedere debet ut possint adire ex eadem lege qui in aliena in principio hoc supposito si recusantes filij uel serui metu iusto uerberum uel simili compulsi adeant haereditates dicit § censetur nulla esse additiones ipso iure atque ita non ualere nec rescisione indigere quemadmodum cetera metu gesta et ipsa haereditatis aditio in omnibus alijs casibus et hoc speciali ratione quia ut diximus quando praetor ex edito quod metus causa illis tamen concedit restitutionem qui metum et damnum simul patiuntur elegans tex in l. 3 et pactus 12 § fin. uers. Julianus et in l. si cum ex capcione 14 in principio ff de eo quod metus causa. Unde cum nec filij nec serui possint damnum patris siue sentire quia ex eo ipso quod habeant haereditates statim in patrem uel dominos transeunt omnia comoda uel incomoda d. l. qui in aliena in principio ubi omnes et in l. placet per tex ibi eodem d. si metu adierit ipso iure non tenet aditio ne dolus seu malicia metus inferentis in hoc casu prodesset quod omnes totius iuris rationes et tex in l. 1. ff de dolo et exceptione

Pachec

et in l. itaq. fullo ff de furtis si quidem retenerit adiud et postea filio vel servo tamquam danus non patris non competit rescissio ex actio. quod metus ca. d. l. sed et partes ut Iulianus videt in omni eventu remanerent prout volebat et conabatur qui metus intulit ita securo tenendus e. in hac satis dubia q. ~

Sed longe difficilior e. ea que versatur circa actiones libertatis utrum libertas metu co̅cessa sit nulla ipso iur. vel econverso valeat ipso iure et videtur nullas e. ipso iur. ex l. ille servus. q. l. si principalis 17 ff qui et agg. in qq. inviti expresse videmus servos manumissos a domini metu coactis nullo modo libertates co̅sequi qq. legib. obstat prohibe. l. metu q. § idem Pomponius ff de eo quod metus ca. ut probatur manumissiones metu factas ad restitutiones illius edicti pertinere ipsas valuit ipso iure quamvis postea rescindenda sit per actiones huius ca. quod satis durius videtur ut libertas quae semel valuit sit quod in contrarius revocatur contra expressas rat. quas ibi ... si ad minus libertates et in l. sicut 26. C de liberali ca. probat elegans tex in l. si ex ca. 10. § fin. ff de minoribus l. si uxores 29. ff de manumiss. testam. l. ea et eleganter 7. in princ. ff de dolo ~ Interpretes ut praedixi iure consulunt plura dissimilia co̅iurent lege gl. Bartolus et ordinarii in omnibus iuribus s. relatis et Cuiacius ubi s. lib. 2. observacionis c. 22. et praecipue in co̅mentariis ad tit. quod metus ca. in d. §. idem Pomponius et plures ex interpretibus s. adductis et Iulius Clarus centuria 2. antonomia 71 et Petrus Gregorius lib. 3. decretor. tit. 19 et complura manu scripta a praeceptoribus nostris ad horum iurium co̅cordias sedulo revolvit et tandem quid certius quod satis securo colligere non potuit. Unde ipsorum scriptis haec probatis nec variatis in totus ego praedictas q. duabus observacionibus mentem dispositis co̅prehendam ~

Ad c. de muliere de spons.

Prima ē ut libertas metu data ipso iure regu-a
rite valleat ex d. l. metu §. idem pomp. si quidem
expresse dixit ibi iure consultus ibi competere resti
tutiones manu misionis metu facta valluit igitur
qui si n̄ valleret nulla fuisset ut quid rescinderetur
arg. tx in l. nam et si sub condiio[e] ubi omnes ff
de in iusto rupto mellior tx in l. quauis C. si aduersus
libertates et id optima ratio[e]. quia em̄ posit ce in
diuiis ff quam cum ceteri actus metu gesti ibi ipso
iure valleant libertas metu data quae omnino a
liis probabilior ē l. libertas cum similibus ff de reg. iuris
n̄ falleret hoc reg[a]. fallit in duobus casibus primus
ē dicta. l. ille seruus. 9. ff et agg. quando ipsemet
seruus dominus suus metu cogit ipsus manumi
ttere et liberus facere tunc em̄ n̄ fit liber et
hoc ratio[e]. ne in seruij potestates sit habiti iuris
ciuilis utilitates circa libertates statuta quae e
ut n̄ reuocetur si semel co[m]peruit ex d. tx. si aduersus li
bertates ex d. l. si ex ca[usa] 10 ff de minoribus cum similibus
s[upra] rellatis ex malicia etenim sua et dolo co[m]modus ide
libertates co[n]sequeretur q tx in d. l. 1. ff de doli exceptio
ne cum similibus. — 2 casus e dictus l. si
priuatus 17. ff qui et a quibus q[ui] ad populi clamatio[n]es
seruum manumittente tunc etiam ipso iure nulla e ma
numissio q[ua]m cum ei aprim[o] lex seu constitutio Diui
Marci repugnetur et q[uod] dicat sicut tradit eadem lex si
priuatus et patet ex l. D[iu]. Marco. 3. C. q manumi
ttere n̄ possunt nullomodo [struck] pos[sun]t effectum aliquos
sortire arg. l. n̄ dubius. 5. C. de legibus l. ubi lex 24
ff de usucapionibus lex cum lex 47. ff de fideicomissariis cu
ius constitutiones D. Marci interpretes ex Petro Cru
dio ubi eas soliti sint designare rationes q[uare] talis
manu missio ad populi clamationes potius uidebatur
coacta et uiolenta quam libera cum in eo casu n̄

Pacheco

sit libertas negandi ut ait Quintilianus aliud agens declamatio [illegible] & sic ex deffectu voluntatis dicunt eē nullas hanc rationes n̄ reiicit sed melius & magis cōcludens videtur eas quas [illegible] notarunt [illegible] fraudibus quos ipsi servi poterat machinari inducentes plures populares ut aclamarent petere q. a Dominis ut eos manu mitterent ne igitur propria mallicia & dolo libertates cōsequerentur 5 d. l. [illegible] ff de doli exceptione provisum ē a D. Marco dictas manumissiones vallere [illegible] a [illegible]

Z Observatio sit quam in princ. huius questionis notavimus libertates que semel valuit ob eius favores revocare n̄ posit ex tot tit. C. si adversus libertates d. l. si ex cā co §. fin ff de minoribus cum similibus [illegible] inhumanus [illegible] rat ut qui semel libertates prestiri incepit in servitutis [illegible] revocetur nec obstat d. lex metum aut § idem Pomponius ff quod metus cā. qr licet cōcedatur restitutio adversus manumissiones metu factas n̄ intelliges redi restitutiones ad hoc ut revocetur libertas sed ad hoc ut qui metus intullit restituat interesse dno servi ut sin restituerit in quadruplum cōdenētur [illegible] in d. l. sicum exceptione in aliis Codicibus item si 14 §. 1. ff de co q. metus cā ita tenuit Joa. quem retulit [illegible] in d. l. metus § in d. §. idem Pomponius [illegible] manumissiones quem cōmuniter secuti sunt omnes interpretes ibi [illegible] rellati

Deres[illegible] testamt. metu facto solet etiā dubitari utrum sit ipso iure nullus in qua q. cōmunis sent. ē vallere ipso iure cam post alios secutus ē Padilla plures referans in d. l. interpositas n. 9 [illegible] aliis [illegible] quem ipse met Padilla 3 rio sent. fundamenti ipso 4 gravitate oppressus n̄ fuerit ausus satisfacere sed ea tot urgeant rationes & iure verius existimo testamentum metu factum ipso iure nullum eē & indistincte

q.m

qm̄ cum testam^tus^ sit voluntatis nrē iusta senta. l. i. ff de testamtis. et xusta dici n̄ posset que coacta ē put fa tere ipse Padilla ubi s. dispositio ex voluntate coacta procedens n̄ pot dici testam^tus^ precipue cum in testam^tis^ liber stilus requiratur l. i. C. de sacro sanctis eccliis et co firmatur fortissimo argo. qm̄ si testis testamentarius metu vel vi compulsus adde testam̄ reddit testam̄ ipso iure nullum l. qui testamento 20 § fin. ff de testam. quanto magis si ipse testator coactus sit reddet testam̄ ipso iure nullus ita dicendus ē cum dno Menchaca olim co llegi nr̄i in cola meritissimo lib. 2. successionis cre aio^e^ § 17. requisito 22 an. i. p totus ut plures refert ac plurima p hac vera opinio quam sequitr elegante adivit et ponderat et ita solvitur. i. arg^m^

Non obstat 2. argu. de texu in l. si patre cogente 22 ff de ritu nuptiarum iuncta legem ille 4. ff de reg. iuris quorum iurium interpretatio exigit disputationes illius quaestionis utrum metu causa ialis sufficiens sit ad anullandum matrim velnon in qua senta interpretes opiniones quarum rellatio et examinatio latiores nris postullabat scollio sed n̄ duxi hoc eē necessarium qr̄ meo videri n̄ est locus opinio nis si recte causam iudicio expendas que q dicimus ī hac restitutione tenendus ē solum metus reverencialem n̄ anullare matrim cuius rei plura adducent testim^a^. satis urgencia interpretes huius opinionis q refferendi melius ni mihi q expressus ē quod habes in c. cum utrum 12 de regularibus in fine quem tam licet n̄ eodem modo expendit Curcius in repeticione d. legis interpositas n̄ 21 in eo tx si adiunctas expre ssis verbis tradit Clemens. 3. puellas que in nubili eta te constituta ē n̄ posse cogi a parentibus sequi eorum voluntates igitr evidenter constat q cum libertati vo luntatis n̄ obstat impediunt reverencia patris quod

potuerunt libere contrahere matrim. licet enim obsequium pudor et reuerentia maiorum aliqualis metus sit uidetur quod habere rationem metus leuis nullo autem modo dici potest esse metus grauem siue cadentem in constantem uirum qui requiritur ad anullationem matrimonij ut diximus in ratione diuidendi predicta hic regula fallit si mine, uerbera, uel aliud aliquid simile ad iungantur ut in c. ex literis. 11. de desponsatione impuberum ubi illa sponsalia non ualuerunt quia pater filiam coegit minis illam contrahere ut patet ex illis uerbis nollens et inuita minis parentum inpulsa confirmantur hec dicta ex pluribus iuribus inter que elegans est decisio tex in l. fidei iussor impetrauit 26 § pater seuius ff de pignoribus ibi nec metuere debebat ex hoc solo quod mandante patre manu sua scripsit instrumentum ecrisnographi ita resoluit doctissimus Tho. sanchez d. libro 4. disput. 6. n.o 7. et per totam disputationem nihil plus est ter eius comentaria quod ad exactam huius rei cognitionem desiderare posis si quid [illegible] iam non prenotatum uide eum in d. loco quod insignis est ubi tam theologos omnes quam canonistas et utriusque iuris inter pretes nostros nemine ommisso

His prehabitis hic superest respondere ad tex in d. l. si patre cogente 22 cuius tanta est dificultas ut eius solutionem sine intellectu scollo nostro interpretes tam antiqui quam recentiores fortasis uicti grauitate operi si licet dicte legis mentionem faciunt sepe sepius in manu scriptis ad hec uerba iu[illegible] aut nouissime existimo hunc illum intelligi posse duobus modis ¶ Primo quod ibi metus fuit reuerentialis et sic ualuit matrimonium quod inter inuitos non cotrahitur ut ibi dicunt uerba tex quae uerba non sunt accipienda de inuitis cocumque metu sed de dimuitis metu iusto uel cadenti in uirum constantem ut tenor contrahenti primis uerbis tex si patre cogente que intelligi debent de metu uel coagione reuerentiali

elegans

elegans et satis sufficiens intellectus mi[hi] vi[sus] videtur iste
[illegible] elegantior et subtilior secundus qd est si dicamus
in d. l. si patre cogente metum iniustum intervenit
[illegible] nihil minus tn coacto seu metus tn deserat considerari
in eo tempore in quo filius invitus et coactus a patre duxit sponsam in domum suam n[on] vero
in eo tempore in quo contraxit matrimonium q[ui]a tunc potius dicendum e[st]
liberum consensum habuisse que interpretatio confirmatur si ad verbas et considerés versa quis usus e[st] iure consultus certus ibi duccat uxorem et ibi
quam n[on] duceret — nosalta —

que licet hodie ex communi usu et acceptione significet matrimonium nihilominus antiquitatis et pres[entis] temporibus significabat nihil deductiones sive translationes in domus sponsi ut ex Brisonio lib. i. selectar. c. 18 tradit ex prefe eius rei solita solemnia referens novissime Joanes Rotinus lib. 5. antiquitatum Romanarum c. 37. folio 230 circa fines et ita solvitur Zarg[...]

Non obstat. 3. et ultimus ex c. inter cetera 22 q. 4 cui omnistis que dixit gl. ibi [illegible] matrim. et in c. 2 [illegible] coactus de his que vi et Joanes Maior in 4 distin. 29 q. 1. ar. 3. pretermissa altera p[ar]te que pertinet ad iuram[ent]a de non prestandis alimentis matri et sororibus respondendus e[st] ibi n[on] constare quod matrim. metu fuerit contractus s[ed] tn constat q[uod] promissio de contrahendo matrim[oni]o fuit metu facta ut patet ex illis v[er]bis. qui captus

Pacheco

et timore reuis impulsus. sua concubina iuramentum. firmauit ipsam in coniugem suscipere hoc textu. et nulla alia sunt in ea litera ex quibus colligere possimus metus in eo facti specie interuenisse quod cum non demonstrent tempore promissionis metus fuisse illatus ut termini quilles probe pesanti ...[illegible] reg. legis gallus §. in omnibus ubi interpretes ...[illegible] deliberasse possimus rite ...[illegible] dicendus est matrimonium. si fuisse metu contractum quod licet in principio idem in promissione: metus interuenerit purgatus subsequenti consensu solutus etenim consensus nouus seu voluntatis placitus purgat metus. c. 2 de eo qui duxit in matrimonium. notant ibi omnes et in c. is qui fidem 30 ...[illegible] hoc textu. ita accipienda est gl. ...[illegible] per annum et dimidium in fine in hoc c. ad id 21. ita dicendus est cum Innocentio. Ostiensi Preposito et Abb. et pluribus alijs ...[illegible]. et licet ...[illegible] videatur ...[illegible] in ...[illegible] textu c. ad id ...[illegible] quatenus dicit coactiones de qua in eo temporis spatio purgatas fuisse id ita accipiendus est ubi casus referat Pontifex dicens quod coactio est ...[illegible] consensus seu voluntatis in dubio etenim tempus presumciones induit ut resoluit Couar. in 4. 2. p. c. 3. §. 6. nº 1. referens singullare consilium Alexandri 35. nº 2 late Mascardus de probatione 69 2. tomo conclusione 1055. a nº. 35 Menochi. de presumptionibus lib. 3. presumptio 4 a nº. 24 et consilio 491. nº 4. vol. 5. et bene licet breuiter tradit Tho. sanchez lib. 4. disput. 18. nº 3. quam opinionem post Triden. cessare tenuit Dns Didacus de Sahagum in materia sponsalium ad hunc textum. quia dicit in dicto requirit quod talis consensus de nouo interueniens presente parrocho et testibus sed contrarius dices quia in d. casu cessat ratio seu finis seu intentio concilij siquidem impedimentum metus occultus est in quo casu sufficit in principio interuenisse solemnitates concilij de qua in sessione 24. c. 1 de reformatione ut elegantissime resoluit Tho. sanchez d. disputatione 28. nº 12 et latius lib 2. disputatione 37. nº. 3. et nº. 14 eodem lib. 2. disputatione 32 nº 9. —

Idem dicendus est ut matrimonium. metu contractum ...[illegible] firmetur iuramento nullus sit ipso iure c. 2. de eo qui duxit in matrimonium l. fin. tt. 11. part. 3. tradit Couar. in 4. 2. p. c. 3. §. nº. 3. et alij plures ...[illegible] referendi et hoc ea ratione quoniam iuramentum semper sequitur naturam actus cui adheret l. fin. C. de non numerata pecunia cum pluribus similibus de ...[illegible] titulis Vnde cum iuramentum accedat ...[illegible] ...[illegible] nullo ...[illegible]

...[illegible] iuram

ctis iuram. nullus atq; sic n̄ indigebit rellaxatio^e
licet in cæteris regullaribz necess^a. sit rellaxatio si
quidem uallent ita docuit gl. in c. autoritates. 2.
N^o. absoluimus verg^o. tu breuibz dicas 15. q. 6 et in
c. 2. N^o. coactus dis que ui resoluit Greg. lopez
in d. l. fin. N^o. anoides. Padilla in d. l. ubi positas
n°. 6 Couar ubi s proxime Joan. Gutierr. dicunto
cōsin matgio 1. p. c. 57. n°. 22. et plures rellati a
Tho. sanchez d. lib. 4. dispu^a. 20. q. 3. an^o. u usq;
ad numerus 15. ubi resoluit — Iamdem pro
complemento aducertes q; ad hoc quod matrim metu cō
tractus sit nullus requiritr q; metus illatus sit a ter
tio ad extorquendus matrim, alias si homo grabi
timore mortis vel naufragius vel morbus a simillio pe
ricula grabissimo metus iustus inferencia n̄ impul
sus ab alio sed ppria delibiratio^e matrim. ōtrat tene
bit sine dubio matrim. ut uidimus in uoto in c. sicut
nobis. 17. deregularib; in de q; matrim. contractus cum cō
cubino metu naufragij vel mortis crucito aut moreri
ualli dus ē cum talis metus adillum actus n̄ fuerit illa
tus. ita resoluit Couar. in 4. 2. p. c. 3. § 4. n°. 16. En
riquez lib. 11. dematri. c. 9 n° 1. Petrus deledesma in
addicciōib; ad 3. partes q. 47. ar. 3. dubio. 1. et Tho. San
chez d. lib. 4. dispu^a. 12. n°. 3 et 4 — Ad matrimo
nius Osea c. 1. dicas cum patre ribera collegam ulo
postea societatis Jesu super Oseas c. 1. et cum Enriquez
d. lib. 11. c. 1. §. 3. ibi uera consentisse Oseas nedicamus
a Deo coactus fuisse et ipse permissus fornicari —
Ad differencias baptismi metu suscepti in c. maio
res §. item quaritr debaptismo dicas ideo uallere bap
tisma metu susceptus q; imprimit carathteres in^c que
comodocumq; qs consenciat iu^e. diuino obligatr sicus
in matrimo contractus etenim ciuilis et naturalis e
carathteres n̄ imprimens ita resoluit Soto in 4. distro^e.
5 q. unica. ar. 7. a us^o. 2 apro posicio et ita solutus ar
gum^t. et sic iura —

Pacheco

Ad c. ex literis el. 2

Vide N. in ma. c. 12 nº 13. Tiraquelus in l. si unquam. C. de reuo. donat. in v. donatio. nº 54. Simancas de catholi. insti. ttº 50 nº 18 Couar. in 4. 2. p. c. 4. §. 1. in prinº. et in c. quis pactus. 1. p. §. 5. nº 150 to de iustª. et iurº lib. 8. q. 1. ar. 7. et in 4. distº 27 q. 2. ar. 1. Menochi. de presumptionib. lib. 3. presumptº 39. et 40. Mascardus de probationib. 2. tomo. conclusiº. 1124 a nº 16

Ad c. sponsam 8.

Vide quæ diximus in c. iuuenis

Ad c. ex parte 9.

Vltra ea quæ diximus in c. 1. uide Alexandrus consº. 152 cum sequenti uolumiº 5 Silbº Vº matrim. ll 2. q. 10. Ibanes Gutier. lib. 1. canonicarum quæstionum c. 21 nº 30 Soto in 4 dist. 27. q. 2. ar. 3. Couar. in 4. 2. p. c. 4. §. 1. et 5.

Ad c. ex literis 10

Vltra ea quæ diximus in c. 1. lege Na. in man. c. 2. nº 2 et c. 25 nº 144 et Matien. in Rª. tti. 1. lib. 5. recop. gl. 1. nº 43 Couar. in 4. 1. p. c. 4. in prinº nº 4

Ad c. non est uobis. 11.

Vide Naua. in man. c. 27. nº 188. et Couar. in c. alnam. 2. p. §. 11. nº 7. et §. 2 nº 8 et Enrri. lib. 13. c. 52

Ad c. preterea 12

Vide Couar in 4 2. p. c. 6. §. 10. nº 20 Ant. Gabr. lib. 1. communium opinionum ttº. de testib. conclusiº. 1. et Mascard. de probationib. 2. tomo conclusiº. 134. a nº 2.

Ad c. ueniens 13

Vide quæ diximus in c. de muliere. 6. ingenti xali ad metus.

Ad.

Ad. c. commissum 16.

Vide Silv. Nº. Matrim. 7. q. 5. nº 15. Couar. in 4. 1. p. c. 5. in prin. nº 11. et in c. quamuis pact. 2. p. § 3. nº 2 et Soto in 4. d. 27. q. 2. ar. 5.

Ad c. requisiuit 17

Vide quae diximus in c. 2. § et quae sibi retulimus et plures congessit Cenedo in collectaneis a decretales collectanea 161. pag. 361.

Ad c. cum in Apostolicam 18

exornat bene bene. ex Alexandro cons. 130 volu. 3. cum pluribus relatis a Mascardo 1. tomo conclusio 248. nº. 12

Ad c. in praesentia 19

De cuius materia diximus in c. 1. § hoc tit. et latius in c. de illis. 5.

Ad c. inter opera 20

Plures congessit Cedo in collectaneis ad decretales collect. 140 pag. 310

Ad c. ad id 21

Vide quae diximus in d. c. de muliere. 6. cum similibus

Ad c. sicut ex literis 22

Saepe dictum est de huius tx. interpretatione in c. 1. et 2

Ad c. cum apud. 23

Vide Silv. Nº. matrim. el 2 q. 7. & N. in man. c. 22 nº. 20 Couar. in 4 2 p. c. 4. nº. 1. Soto in 4. dist. 27. q. 1. ar. 6 Mascard. 2. tomo conclusio. 1183

Ad c. dilectus 24

Vide quos nunc citauimus in c. cum apud 23

Ad c. tuanos 26

Vide quae diximus in c. 1. et Couar. in 4. 2. p.

Pacheco

Ad c. cum in tua 27

presunciõe 1. nº 29 Soto in 4. distinc. 29 q. 1. ar. 2

Ad c. cõsultatione 28

Vide quos alegauimus in c. preterea 12

Ad c. femina 29.

Vide quae diximus in c. de mulliere 6 cum similibus

Ad c. is qui fiden 30

Ultra ea quae diximus in d. c. de mulliere cum similibus et ultra ordinarios ibi et in l. Titia ff de verborum obligationibus et in l. 39 ubi Greg. lopez titulo la pena tt. 11. part. 5. vide de Ant. Gomez in l. 50 tauri nº 12 et Matienco in Rª. tt. 1. lib. 5. recopilla. gl. 2. nº. 2 Couar in 4. 2. p. c. 3. §. 7. nº. 5. Tiraq. in d. l. si unquam in prefatione nº. 158.

Ad c. si inter 31.

Vide quos alegauimus in c. sicut 22 et in c. cum apud 23 et quae diximus in repetitione c. de mulliere 6 cum similibus

Ad tx. is qui fidem 30. et in c. fin. hoc tt.

Conclusio sponsalia de futuro transeunt in matrimonium de presenti per carnis copulam subsecutam camdem conclusionem probat tx. in c. ueniens el 2. 15. s. hoc tt. et in c. de illis et in c. per tuas de condicionibus apositis cuius decisionis licet uarie soleant assignari rationes ut uidere est apud referendos et nos in antiquis comentarijs huius tx. minerua dictatis plena manu

conicimus

con ii simus eis tn̄ omissis breviter dicens in predicta specie in dubio matrim. presumitur q̄m cula sibi ius presumit q. sponsus cognoscens carnaliter sponsam potius velle fidem in sponsalibus prestitam adimplere et obligationem ex inde ortam ad effectum et rem deducere quam crimen ficte pro cōmittere accedendo ad sponsam animo fornicario atque sic ex novo cōsensu conjugali in dubio matrim. q̄m in dubio pro nullo modo ē presumendum sd potius in meliorem partem interpretandum c. stote misericordes de reg. iuris in 6. lib. l. merito 51 ff pro socio l. quintus mucius 52 ff de donationibus inter virum et uxorem quae notantur per tex ibi in l. semper in dubiis ff de reg. iuris notant gl. et omnes ordinarii tx et no. nulli in d. c. veniens el 2 et prater eos Palacios Rubios in repetit. c. per vestras in rubric. § 4 n̄ 1. Couar. in 4. 1 p. c. 4 § 1 n̄ 1. cum seqq. Menochius plures referens de presumptionibus lib. 3. presumptio. 1. an̄o cum seqq. Matienco in Da lib. tit. 1. gl 1. an̄ 52 lib. 5. recopilationis Soto in 4 d. 27 q. 2. ar. 4 Spino in paulo testam. gl. 15. principali a n̄ 55 Joan. Guti. lib. 1. canonicar quest. c. 18. N.o 4 et dein ra mento cōfirmat. 1. p. c. 51 a n̄ 12 ——

Quae decissio procedit in foro contentioso sive exteriori adeo ut licet verus cōsensus interior defficiat nihilo minus ex iuris presumptione matrim. cōtractum presumatur et pro contracto habendum sibi per rationes tx tx et omnes cōrrelatos. In foro aūt interiori sive conscientiae in quo sola veritas attenditur quamvis copulla carnalis sponsalibus de futuro precedentibus fuerit subsecuta si tn̄ cōsensus interior defficiat n̄ subsistit matrim. cōsensus etenim cā efficiens matrimonij igitur cōsensus defficiente similiter deficit matrim. ita docet D. Thō in additionibus ad 3. p. q. 45 ar. 1. Soto in 4. d. 28 q. unica ar. 1 cōclusio. 2 Couar. in 4. 1. p. c. 2 § 2. in princ. Silb. Vo. matrim. el 2o q. 5. et plures ex cōrrelatis ——

Id aūt q. per primum tx in copula carnali

actuali procedit solus non habet in nisu sive conatu adeo copulam. ut expresse probat tex in c. fin. j Socit. cuius rei ueram rationem tradidit Calderi. antiquus doctor relatus a Couar. in 4. 2. p. c. 4 §. 1. n. 19 et a Meno. d. presumptio. 1. n. 48. alteram tradidit Aliatus de presumptionibus reg. presumptio. 38 n. 1. Sed eis omissis dicendum cum Abb. in c fin. j Soc. tit. n. 3. quem secuntur communiter omnes ibi et ts et Silv. verbo matrim. et 2o. §. 16. et Soto in 4 d. dist. 27. q. 2. ar. 4 conclu. 3. et Couar. et Meno ubi supra quod presumptio de qua in nostro tex circa copulam carnalem non habet locum in casu d. c. finalis cum nisus sive conatus copule quia cum sit odiosa et exorbitans dispositio nostra et locus non sit extensionis in materia presumptionum extendi non debet ad alios casus. ex c. quod circa uel. gl. et inter presumptiones de reg. iuris lib. 6. Que ratio licet sufficiens uideatur adeo non satisfacit in totum Dn. comunem uerba haec nostra consideratio quod in casu nisus sive conatus non pot considerari consensus adeo explicatus quemadmodum in copula ut uiua uoce latius diximus et resoluimus in antiquis comentarijs ad hunc tex ~

Que oia licet deinde antiquo iure nostri tex dispositiones ita se haberent interpretes tamen omnes quos in rebellimus et iure scimus scole nostre omnes magistri tam antiqui quam recentiores expresse affirmant nostrum tex a Trid. ss. 24. c. 1. de ref. corrigi et anullari taliter quod eius dispositioni iam nullo modo locus est possit quod ego minus uerum semper iudicaui existimaui etenim tamen nouam formam a Conc. addita fuisse que ueritate secundum in casu j referendo igitur disputatio pendet questio hec est si sponsalia coram parrocho et testibus Celebrata fuerint et coram eisdem testibus et parrocho eodem cupula carnalis subsequens habita est an in hoc casu post Trid debet uerum matrim. In qua questione ex mente omnium interpretum dicendum quod post nouam concilij decisionem nullo modo sponsalia de futuro et si quelibet forma et solemnitas serventur possunt transire in matrim. de presenti per copulam subsequentem et ratio haec ratione quia post d. concilij decretum nullus actus sufficiens est ad presumendum coniugalem consensum nisi expressio talis consensus fiat per verba de presenti uel

alia signa equivalentia coram parrocho et testibus ad quem consensus exprimendus vel de more beandumdi sunt non esse sufficientes copullas subsecutas. ita tenet omnes s. rellati et referendi ~

2.º huius opinionis autores et si non omnes aliqui tamen addunt pro dictae opinionis confirmatione quasdam dicentes reverendissimos cardinales qui ad declarationes dubiorum quae circa sacri concilij Trid. intellectus occurrit a sede Apostolica sunt deputati in cuius verbis referendis et si omnino non concordent omnes satis tamen sufficiens est se quens rellatio adducta a Patre Manuele Rod. aliosque id referente in margine in sua suma tomo 2.º matri. c. 242 V.º concilij Trid. 10. conclusione. sua fol. 687. pag. 1. annullat matrimonium tamtumodo per verba de presenti sponsalia autem per verba de futuro relinquit in dispositionis Juris cominis preterquam quod non transeunt in matrimonium per copulam subsequentem cuius declarationis occasione expresse affirmant taliter correctum esse tam novum ut dicendum sit hodie nullo modo posse transire sponsalia in matrimonium per copulam subsequentem atento Conc. Trid. sic per reverendissimos Cardinales explicatum —

3 pro hac oppinione facit quia cum in iure nostro tacite et expresse idem sit Judicium l. cum quod cum similibus ll. notant interpretes ibi ff. si certum petatur cum eadem ratio probabilioris imo maior militat in matrimonio tacito et presumpto quam in expresso et vero et ab omnibus receptum sit matrimonia expressa aliter quam sub forma concilij contracti nullius esse momenti nec vallores idem dicendum videtur in matrimonijs tacitis ac presumptis et per consequens extendendam esse concilij dispositionem ad matrimonia tacita et presumpta contracta contra novam concilij formam ff. et ita cum matrimonium quod per copulam sponsalibus precedentibus contrahebatur presumptum sit

Pacheco

Ad c. is qui fidem de sposa.

// Et ita quo cum matrim quod per copulas sponsalibus precedentibus subsecutam sit similiter arrenas anullas tamquam alio vera et expressa matrimonia

4. pro hac opinione Gutierez dictum confirmatio c. 57 nº 12. alegam voces sequentes quas ipse inconvenientiales apellat quia dicet quod si contrarius admitteretur daretur occasio cōmitendi eadem peccata quae conc. vellet existimabat oriri ex matrimonijs clandestinis et sic defraudaretur novus concilij, decretus idque ea rone quia qui vellent clandestine contrare et conc. defraudare scientes se non posse id directe et expresse facere siquidem non posunt matrim de presenti contra formam concilij contrahere contraherent sponsalia de futuro et postea acessum carnales haberent ut precedencia sponsalia transirent in matrim de presenti inde quod vir doctus colligit quod non fierent denunciaciones nec intervenirent testes et porrochus seu alius saucedos de ipsius porrochiali ordinarij licentia et sic in totus illuderetur nova forma concilij quod nullo modo admittendus est his et alijs racionibus omnes interpretes contra citati in preis racionis decidendi premindito secunte istas sententias et Pater Manuel Ro. ubi s. idem videtur tenere licet non ita expressa et P. Enrri. ubi in sum. lib. 11. de matre. c. 3. 8. 7. constantissime afirmat ledes. in addicio ad 3. p. q. 46. ar. 2 fol. 204 Verus licet hac opinio cōmuni omnium interpretum iudicio recepta sit nihilominus contrarias in iuris disputacione. Veriores existimo quam tenuisse quendas viros doctos eius nomine non expresso dicit ledes. ubi s. et pro hac opinione i. facit quod nullo modo dici pot ex. nrus et similia iur. ita est correcta utique sor decisionis locus non sit quando forma concilij fuerit observata cum d. iur. usque adeo expresse correcta non fuerint quia correctio indui non pot nisi fiat expresio quod ex in l. precipimus in fine C. de appellacionibus et in d. l. fin. C. de inducta viduitate tollenda ibi legem Miscelias c. cum expediat de electione. lib. 6 gl. in l. 2. C. de condicionibus in sertis et ibi Baldus Bart. in l. in jus iuris

in l. ingenuius § bolo⁂ de pactis gl. in c. cupientes § qd si per uiginti Vº. pettere de electio. in 6. Vnde cum in sacro conc. si recte expendes a prinº usque ad fines nullum Vm. inueniatur q pertineat ad matrim presumptum unde é dicendum ex uerbis pertinentibus ad matrim. expressum induere maiores correctiones ad matrim. presumptus qd fortius cõfirmatur qr ex doctrina Card. ti et Prepositi n. 4 cum late congestis a Felino in Rª huius tt. nº 2 decisio loquens in matrimo uero et per uerba de presenti contracto put loquitur dicti concilij decretum n pót extendi ad matrim presumptus qr x doctrinam Abb. in Ra huius tt. nº 5. et ex c. ex publico de conuersio. coniugator nº 7. sm subiectas materias appellatione Matrimonij in comuni aliqn intelligi debet matrimonio solo cõsensu sto Aliqn autt matrim. carnali copula iam consumatus. Vnde sm subiectam materias de qua uidelicet loquitur Concilius ide. de mattim expresso per. Vª de presenti n é posibile Conuilij Vª aplicari ad matrim presumptus de quo tx noster et similia iuª locuntur precipue cus dicta conuilij Vª intelligi debeant eo modo quominus derogent iuri comuni xª ea que notantur p tx ibi in l. ut grada tim §. et si lege ff de muneribus et honoribus et in l. 2 C. de noxalibus et in c. cum dilectus de consuetudine

2º Pro hac opinione facit qr quemadmodum interpretes fere omnes qui suas sñas scriptas habent pconstante maxime Ledesma in addiciobus ad 3. p. q. 7. ar 2 in 7. difficult. pectoris fol. 60 in fine et in prin folio 61. referens ad id quam plurimos quos nos cura qua potuimus cõgesimus in ñri comentarijs ad txm. in c. sin de iuratoriis in 6. dicunt inquam qd si intereminis illius tx seruata forma Conuilij matrimonius sterbatur quod etsi post cõcilium ualidum erit tale matrimonius n alia ratio. nisi qr ante concilius tale matrim ualidum erat ratio. stetus ac pconsequens ratio sacramenti cum nihil

aliud ad eē sacramenti quam eē sr̃ tres requirat̃ & cum ideo aliud nihil eē essentias matrimonij (quē consensus ē) mutauerit. si quidem tantummodo solenitates de nouo induxit cum ait Concilius rañe matrimonij & consensus ius inducit ex sponsalib̃ & copula in casu nr̃i tx si in eo fornicata fuerit forma Concilij eo modo quo in q. diximus dicendus ē eadem rañe de obuijs firmare s dictos in hc prates vallere matrim. contractum in Concilij forma ea interueniente in sponsalib̃ & in copula ut s dictum ē. siquidem & post Conc. signa equivalencia verbis sufficiunt ad matrim. contrahendum dummodo talia signa fiant coram parrocho & testib̃ & formam concilij ut clarius constabit ex solutione rationum quas p contraria opinione adduximus hanc nr̃as opinionẽ sequitur exprese Pater Tho. sanchez de matrim lib. 3. disputac. 40 folio 633. & 634 qui licet dicat idem tenere Pater Henriq. in suma ubi s nihilominus in nr̃o casu contrarias sequi sent.as intelligeres ex eius suprascriptis licet d. lib. 11. c. 3 87. uso olim in casu traductionis sponsae ad domum sr̃ias exprese sequitur sñas qd mirum mihi uidetur ut uno ~~mihi~~ concesso alterum derroget & hanc sñas patris Tho sanchez uerissimas existimo licet omnib̃ dificultatib̃ in sr̃ius oppositis n̄ respondeat nec mentiones faciat dicte declaracionis Cardinalium breuissime etenim questiones istam disputat. Sed cum ego hanc sñas prius quam ipsius scripta uiderem neque in lucem pdierint semper put ueriorem fuerim secutus ea retenta omnia argumenta in cōtrarium apposita semper existimaui n̄ obstare & sic ad solutionem a curate pcedam

Non obstat Pri.a ratio p sr̃ia opinione adducta qm licet uerum sit post nouam Concilij decisiones nullum actum eē sufficientem ad inducendum matrim. nisi ex pactio sexus per uba de presenti fiat hoc uerum ē in matrimonij expressis

n̄ u.

n̄ u° pcedit in preſumdis in qq ſufficiunt ſigna equiua
lentia coram parocho & teſtib9, preter quam quod
negandum e' expreſſe copulam n̄ eē ſufficiens ſignum
interminis nr̄e queſtionis qm̄ licet copula per ſe
tm̄ n̄ ſit ſufficiens ad inducendum cōſenſum put ipſi
dicunt debent tn̄ animaduertere copulam sponſalibus
pcedentib9 ſufficiens ſignum eē ut interminis nr̄i ke &
ſimilib9 pbatr qd clare conſtat q̄r ut ſuperius diximus
concilium cc̄ copullam nihil diſpoſuit nec circa concilium
nr̄ cc.ª conſenſum put cōſenſus e' ſd nouam ſolennitā
addidit tm̄ & ante ipſius deciſiones copula cum ſponſa
lib9 inducebat cōſenſum alias male & errone qd di
cendum n̄ e' certa ex ſponſalib9 tm̄ inducebat matri
monium in nr̄o & ſimilib9 abſq cōſenſu q̄r e' cā effici
ens & formalis matrimonij ante & poſt Concilium —

Non obſtat 2 fundamentum ex de
claracio.ᵉ Cardinalium ſ' rellata q̄r prout ex pbis
dicte declaracionis conſtat & eti' tenet inter ptes cōmu
niter nullo modo dicendum eē ſponſalia omnino eē
anullata ſd ſolum matrim̄ depreſenti ſ' formam Concilij
obtractum, & licet pª ultima dicte declaracionis grauius
urgeant quatenus demonſtreant iam n̄ eē locum
deciſioni nr̄i ke ca tn̄ dum clarius n̄ fuerit apoſita ſic
intelliges ut uidelicet n̄ tranſeant ſponſalia in matri
monium per cōpulam ſubſequentem interminis & infor
ma iuris comunis put ceteri omnes caſus cc.ª ſponſalia
occurentes indiſpoſicione iuris comunis ſd tn̄ interminis
& informa Concilij bene tranſire poſſunt cum nihil
obſtet ut ex ſ' dictis conſtat —

Non obſtat 3. racio q̄r omne quod
pbat illud e' qd tam matrim̄ expreſſa quam tacita
ſ' formam Concilij ptã n̄ uallent qd abſq dubio &
ut certiſſimum fatendum e' in nr̄a aut queſtio.ᵉ ne
gamus n̄ obſeruari concilij formam cum potius pre

Decl. Card. Cōc.
Ω. i r —

presuponamus servari tempore sponsalium et tempore copulae Inde qd n obstat 4. ratio quam inconvenientem appellat Joan. Gutie. dum dicit illudim totum et fraudari formam concilij nra opinione admissa cum inde sequeretur viam aperire matrimonijs clandestinis et concilij formas Nam miror virum adeo doctum n advertisse hunc nrum casum in quo duplicata servatur Concilij forma in sponsalibus videlicet et in copula Siquidem tam sponsalibus quam copulae eidem testes et parrochus presentes sunt Inde qd n obstabit si dixeris testes et parrochum n posse deponere de substantia matrimonij quod per concilium requiritur siquidem deponere possunt solum de copula que substantia n e qm respondendum e qm respondendum e qd cum ex sponsalibus et copula vere et formaliter matrim. consistat ut supra diximus et eidem testes sint qui de sponsalibus et de copula simul deponunt per consequens de substantia consensus et validitate matrimonij deponunt licet contrarium asserat Ledesma in alio casu hunc enim nrum omisit fortasis n advertens qo nra opinio vera e et licet nonnullis visa fuerit minus benesonans ut ita dicam ea tn Henriq. quem s retulimus minus probabilis tr ut obiter vitiare dixi

Ultimo animadvertas qd licet haec opinio singularis sit cum tn favorem matrimonij respiciat sequenda e et doctrina et doctrina Abbis. in c. sicut de cogna. spirit. n 3 ubi And. et eodem n Feli. in Ra huius tt. n 6. et plures relati a Tho sanch. lib. 1. dispu. 13 n 7. et preter eos tradit gros. ubi refert tradit Cota in memorabilibus V. nuptiarum et ita absoluitur iste tr et tt.us ad laudem et gloriam omnipotentis Dei nec n B. Virginis Mariae

C x. de testabili usurarum crimine multa quidem
incommoda et infinita mala nascuntur deglutit enim usu
ra inopis substantiam et egentium facultates rapit
et exaurit et quasi mare magnum omnia absorbet ut
testantur Divus Ambros. in ~~tit~~ de Tobia et c. 11.
Chrisostomus homilia .5. super Math. in fi. c. 1.
dicens nihil esse huius seculi turpius nihil cru
delius usura Aug. ad macedo. epist. 54 et ita
merito cecinit Lucanus lib. 1. Hinc usura vo
rax avidumque in tempore fenus sicque etiam probatur
in c. quanto 18. et in c. exaurium isto tit.° c. 1. fere in
princ. eodem tit.° lib. 6. c. si quis usuram c. quid dicas
14 q. 4. cum relatis a Didaco Pereçio in princ.
tit.° 2. de las usuras lib. 8 ordinamenti et tit.° de las
usuras col. 1. et 2 iunctis l. 1. ibi vers.° en muy grans
peligro et l. 2. tit.° 6. lib 8. nova compillationis Sar
miento selectorum interpretationum lib 7. c. 2 n.°
14 Covar. lib 3. variarum questionum c. 1. n.° 5. Coras.
lib. 3. miscellaneorum c. 21 an.° 7. Soto lib. 6 de
iusti. et iur.° q. 1. ar. 1. latissime Spino cum relatis
in specul. testa. gl. 12.ª p. 13. a n.° 1. Fe ~~i~~
cianus de censibus lib 1. c. 5. ar. 1. et aliis Statim
referendis et iniquam quidem usuram homines occi
dere constat ex cons. Catone censorino qui cum de canonicis dese
ruisset interrogatus quid esset feneratori recte respondisse quid ho
mines interficere refert Plutar. in eius vita Cicero officiorum lib. 2 in fi. meno, alios re
agans de avaritia. casu 3. a n.° 1. Sart. d. n.° 4 Felicia d. n.° 1. et quod magis Solen

Sarmentus d. n.º 14 Felicianus d. n.º 1. et quod magis dolendum est usurae crimen animas devorare et erudite respondit Ponti. praxi. Greg. 10 in d. c. 1. nu. q. 5. uero animas igitur ut ac[illegible] hoc crimine tanto que malo et peccato iniquis ff. [illegible] neratorum contentiosis et fraudibus tamquam a peste eum quidem pessima homines cavere sciant prudenterque consulere et facile agnoscere quid in eis agere liceat mea de usuris difficillima disputanda materia valde necessaria est et in foro interno et externo frequentissima et cognitu et scitu dignissima. Ad cuius et presertim [illegible] cognitionem ex adam que interpretationem Rubrice, cuius continuatio communis est teste [illegible] n.º 1. Primo prenoscendum est unde dicatur seu derivetur usura et quid eius apellatione contineatur. Secundo quid sit. Tertio quotuplex sit. Quarto et ultimo quo iure et damnata apareat.

Quo ad primum usuram sumi vocabuli etimologiam esse quasi usum aeris et pecuniae ab eo que derivari arbitrarunt Sil. ex D. Tho. in summa ver. uero usura el. 1. in princ. Osti in sum. huius tit. § et unde dicatur n. 2. Brisonius et Vercumus de verborum significatione usura. Didacus Perezius in d. proemio col. 1. nu. col. 2 contendit fundamentis se relatis denominari posse a verbo utendo et alii relati a Petro Morla in emporio utriusque iuris q. 25 de reditibus n.º 19 Abb. vero in rubrica huius tit. n.º 2 in fine putat a rebus usus usuram dici [illegible] prior denominatio communis videatur eas in omnes merito reprehendit Sotus d. q. 1. art. 1. col. 1. Pirelaborius lib. 2. rerum quotidianarum c. 2. n.º 6. Felicianus et alii [illegible] usura etenim vox equivoca est idem est quod usus ipsius [illegible] cuius libet rei significat in perfecta eius significatione

primebat

primeuat et latissime sumta et inde illis qq.
lucis uel uite aut pecunie usus cõcedit. earum
rerum usuram cõcedit constat ex Cicerone. 1. tus
culanar. lib. ibi natura dedit usuram uite tam
quam pecunie et 1. oratio c. in Verrem tu aur pira
tis lucis usuras tam diuturnas dedisti et ibi uice
latroni unius diei usuras n̄ dederim et pro Ra
birio posthumo oratio c. 40 ibi uos obscuro iudicas
ut suie optimo uiro quo nemo mellior umquam
fuit nomen equitis Romani et usuram suius
lucis ne eripietis sicq. obseruant ex alijs et exc
cerone Anicomus et Tesaurus lingue latine
uers.º ~~fol.~~ usura fol. 1183. Sot. d. ar. 1. col.
1. Arag. 2. 2. q. 88. ar. 1. in eius explicatio.
late Felicianus d. c. 1. nº 5. Parlad. c. 2. nº 1.
ubi negat usuram ee usum nec sic probari
excitatis Ciceronis locis Nau. in c. si feneraueris
nº 2. in princ.º 14 q. 3. et in man. c. 17. de pec
cato usure nº 206 instruct. conscientie c. [illegible]
col. 2. spino et abro rellatis s. nº 2. Hinc usu
ra late et frequent. usur patur pro omni in
cremento quod ex rellato usu cuiuslibet rei
tamquam eius fructus procedit et crescit ut bene
explicat Felicianus et spino et alijs s. colligit que
ex Cicerone lib. de senectute dum inquit terra nu
quam redit fructum sine usura quem accepit
quo in loco fructus apellat cicero usuram semi
nis ex rellatis q. ex statim referendis satis cõs
tat usuram sm̄ ueram uocabuli ethimologias
et rectum sermonem n̄ abusu rei sed a uerbo
utendo ex rellato nomi. usu quod idem cen
set deriuari et denominari sicut a colendo uel
cultu cultura dicit a mentiendo mensura a fac
tu factura ut docent Felicianus d. c. 1. nº 5 nº
1. in princ. Parla. d. c. 2. nº 6. Sotus et alijs s. d. ar. 1.

Parisius

Ad R.^as. de usura

col. 1. ubi etiam in versu quapropter et Aragonius d. ar. 1 spin. 2 dicunt vellatum nomen usura ex significationes superius tradita acceptum non importare genus vitij vel peccati sed potius in bonam accipi saltem quod quidem postea ob avarum et improbum dominum continuum a viris creditoribus receptum et tractum fuit ad peculiariter significandum augmentum et lucrum illud quod ex usu pecuniae mutuatae aut alterius rei usu consumptibilis sorti principali accedit in qua significatione frequentissime accipitur et in [illegible] usurpatur usura ut declarant Felicianus d. n. 1. spino. 2. alias significationes huius nominis referentes Instructorium conscie. d. c. 204 col. 2 Sotus d. ar. 1. ubi col. 1. etiam assignat rationes cur vellatum turpe lucrum nomine usura significetur nempe ut in ipso per antithesim figuram quae unum pro alio ponit rei perversitas denotaretur cum scilicet usus verum mutuatarium qui per se sterilis est tamquam fructuosus extimatur sed eo respectu fortasse proprius dicitur usura per vellatam antithesim figuram quasi aumentum vel lucrum vero nullum est nec esse potest quocirca ex praedictis significationibus usura pro nomine delicti vel peccati usurpatur quod quidem est lustrati committit ille qui pro mutuo aut vellato usu rei consumptibilis mercedem vel aliquod lucrum exigit vel petit ut docent Sotus Arag. Instruct. et alij et ratio cuius disputandum est [illegible] in c. 1. et predictum quidem nomen Usura ex proxime vellatam significationes est apud latinos appellat fenus ut in l. improbum fenus 20 C. ex quo causis infamia irrogatur quasi fetus vel pecuniae fetura ducta ratione etimologia a graecis a quo usura apellatur [illegible] tocos idest partus seu fetus sumpta scilicet metaphora a pecoribus et alijs

rebus fecundis quae sicut proles sibi similem pariunt ut inquit Aristo. lib. 1. politicorum sic in usura de foenore nummus uidet nummum parere atque ita ipsa fructum uicem obtinet in l. usurae 34 ff. de usuris licet uere in fructu non sit quoniam non ex ipso corpore seu nummo suapte natura minime fecundo ut pareat sicut terra uel pecus sed ex alia causa et noua obligatione descendit usura ut constat ex l. usura pecuniae 121 ff de uerborum signif. docent quod ita ex philosopho soto d. art. col. 2. uers. quare instructor. d. c. 204 col. 2. in princ. et alii s. et sunt referendi ad 4 et in c. quae in obus istius tituli. et quamuis rellata nomina nempe fenus et usura sumpta sit in ultra signific. tamen uideant significare usu in ius in eo quae promiscue is nominibus utat ut constat ex d. c. 1. istius tituli lib. 6. d. c. si foene raueris 14. q. 3. c. sique oblitus 4 c. quid dicas 11. eadem causa et q. l. pecunia faeneris 9. l. gayus seyus 11. ff de usuris sic docent Oto mayus lib. 1. de usuris c. 1. Alex. ab Alexandro lib. 1. c. 7. Caualinus sot. et alii s. d. ar. 1. col. 2. differunt tamen secundum extrictam ... utriusque significationes Nam faenus cum excellatis s. a fetu et fetura pecuniae dicatur sumit pro iniusta usura et extricta in sumta et in malam partem accepta ... in l. debitor usurarius 7. d. l. pecuniae faeneris. ff soc titulo. l. faenerator 6. de nautico foenore d. c. 1. cum aliis 14. q. 3. docent quae ita proximi rellati usura uero generaliter lato modo sumit assumpta la ... patet et ... dialectici loquamur superius est quam faenus siquidem

ipsa ultra ditus ē supra interdum in bonam interdum uº immalas accipit. p.es. comprehendens sit. licitam et illicitam usuram q. nusquam in fenore reperit ut constat ex c. salubriter. c. fin. isto tt.º et fere toto ff. eodem l. cum post di uortium 69. uers.º usuras et in §. in dotium ff de iu.º dotium l. iuliarus 13. §. ex uenito ff de actio. em ti l. curabit 5. l. fructus 13. C. eodem l. quisolidum 7. d. in princ.º ff de legatis 2. l. silegatus 3. §. sicui ff de a nuis legatis cum ~~mult~~ multis referendis q. in c. qr in omnibus isto tt.º sicque merito rellatam iniustam usu rant apellant hebrei morsu et ita Deuteronomij c. 23. uers.º n. fenerauis fratri tuo ad usuram et ibi c. 22 6 si mutuam dederis pecunias populo meo hebrei habent n. morsum infert fratri tuo et quidem p. pri ssime usura apellat morsus quamadmodum em dentibus canis uiscera cadaueris deuorit ita usurarius deuitoris sustanciam et in de uellissime dicius Chrisos tomus sup Matheum c. 5. comparat pecuniam usurariam morsui aspidis cuius uenenum letale ē per cusus nā qz ab aspide quasi delectatus auit in sonum et per suauitatem soporis morit qr tunc uenenum latenter p. oia menbra de currit sicq qui sub usuris recipit mutuum quasi benefi.m sentit sd usura per omnes facultates suas decurrit et totum co uertit in deuitum et ita pauperem teneri sore uidet F. tr in d. c. qd dicas cum alijs supra docent q ita sohus 5 col. 2. Felicianus d. nº. i. sarm.tus q 5 et alij rellati et apud nos deniqz hispanos inscribit et uocat usuras logro quasi lu crum ultra sortem iniuste exactum ut constat ex d. l. 1. tt.º 2. lib. 4 ordinam.ti et Rubric. et l. 1. tt.º 6 lib. 8 noue copillacionis in qua signif.e accipitur usura in rico tt.º 6 et clementinis —

Quoad 2m. uidelicet quid sit usura x.ª

rellatam signif.tis sumpta 5 autem qui dem varias refer
runt diffinitiones theologi et iuris periti statim re
ferendi. et in primis gl. in rub.a nra ex d. c. sigs usu
ram dixit eē rapinam sd aperte conuincit ex eo
quod ibi n̄ traditur diffini.o usura sd effectus seu
belit? quapropter Socinus et alij in rubri.a Suius tit. n.o 9.
ita diffiniunt, ussura ē omne id quod sorti accedit que
diffi.o probari uidet ex d. c. si feneraueris dicto c. qu
tant d. c. plerisq ibi et quod cumq sorti accedit usura
ē c. usura ibi Vbi amplius requirit quam datur
usura ē sd predicta diffi.o merito displicet Abbti in
d. rub. n.o 1. Feliciano et ase rellatis d. c. 5. n.o 2.
posset eñ aliquid sorti accedere gratis quod quidem
usura n̄ eet Arg.o tx. in c. sicut 4 vers.o is aut. 1.
q. 2. c. dilectus el 2.o 30 in ordine in fine de simonia
sic que docent Spino n.o 4 et 6. et cum comuni Fe
licianus 5 n.o 12 et alij referendi Nec obstant tx
in d. c. si feneraueris d. c. plerisq d. c. usura qr res
pondet in rellatis iuribus n̄o diffiniri usuram sd
quamdam eius proprietatem explicari illud scilicet q
comitit siue pecunia siue aliqd aliud ultra sortem re
cipiatur ut satis colligit ex omnibus illis capitullis que
emanarunt ō nonnullos perperam contrarium existimantes—
Vnc. ad saluandam rellatam in perfectam diffi.em Abb.
d. n.o 1 et alij rellati a Cobar.o d. lib. 3. uariar c.
1. n.o 1. Feliciano d. c. 5. n.o 3. existimant quedam uer.o
addenda eē eidem diffini diffinientes ita Vssura
ē quidquid sorti accedit ex pacto uel intencio uel in
tencio. precedenti sd similiter reficit tum qr hec
diffi.o genus n̄ habet prout requirit nec explicat subs
tancias diffiniti tum eti qr competit cuicumq lucro
licito q racio.e interesse dāni uel pene accedit sorti prin
cipali in qq usura n̄ comittitur ex infra reffecendis
deinde qr eti competit cuicumq accessioni absq racio.e

mutui in contractu locationis vel societatis et tandem conuenit aumento quod fundere pacto accidit sorti ubi quis pecuniam uel rem simillem quae alias pondere uel numero uel mensura constat non ut consumatur sed ad pompam uel ostentationem uelue corpus promerendo commodat et a. rem. in lege sed mihi uidet. 3. §. fin cum l. sequenti ff commodati in qua specie non dat usura ut docent gl. uers. de fillido in c. consquestus in isto titulo. fere in fine Sotus ex D Tho d. ar. 1. col. 4 in prin. Instructorius conscientiae d. 204 col. 5. lit. d. et alijs, ideo quia succedit alia Innocentij diffinitio rellata in c. 1. in prin. isto titulo originalia scilicet ex Raimundo dicentis quod usura est lucrum mutui ex pacto deditum uel exactum quam diffinitionem sequunt ibi Ioanne And. in prin. Abb. d. no. 1. Anania 3. Beroyus. 15. et 33 dicens commune et eam declarans in Rubrica. Siuis titulo et rellati a Feliciano d. c. 5. no. 8; sed similiter explodit et reijcit quia non conuenit omni contemto sub diffinito suo non enim comprehendit usuram mentalem quae species usura est quidquid in se controuertat Beroius s. ex no. 16. ut constat ex d. c. consulluit, isto titulo cum alijs a Feliciano rellatis s. ex no 4 et inque referendis ad 3. 2o quia usura non est lucrum deditum uel exactum non enim post ab inuito extorqueri ut in c. debitores. 6. in prin. de iure iurando

Quare omissis praedictis diffinicionibus et alijs rellatis ab scribentibus in nostra Rubrica. Stumano lib. 1. de usuris c. 1. Iulio claro lib. 5. sententiarum §. usura in prin. Medices de diffinitionibus 2. p. c. § 59 Petro greg. sictamatus lib. 2. c. 3. N. in d. c. si foeneraueris Pirrio in d. procemio titulo 2. lib. 3 ordinamenti col. 5. uers. Sis denomine Albanoz de arte contractuum lib. 2. tit. 6. §. usura late Feliciano d. §. a no. 2. Spino no. 4. s Silv. ex Athensi s et alijs sumissis

Sto

Sol. d. ar. 1. col. 3. Arag. d. ar. 1. in eius expositione col. 2 Instructo. et aliis s. et in sa re secundis se quens uidet diffi.o uerior. Usura e lucrum ex. diffi.o se pecunia extimabile ratio.e alicuius mutui prin cipaliter ultra sortem quasitum uel expertatum quam diffi.es assignauit N. in d. c. si feneraueris notabi. 5. n.o 6. et in man. d. c. 17. n.o 206 eas q sequit.r Felicianus. d. c. 5. n.o 14 optime eas defen dens n.o 6. in fin et 7. ab in iusta in pugnatio.e Cobarr. d. lib. 3. uariar. c. 1. n.o 1. et 2. et eas dentire uident Instructo.s conuia. et alij s col. 3. uers.o igit litera .D. et ponit in rella est litera. c. ta diffi.e uerbus seu nomen lucrum locum g.neris ut sic tam pecunia quam aliæ res inclu dantur et sic usu n. co sumantur x.a bene in d. c. si feneraueris cum seqq 14. q. 3 relliqua uero uerba constituunt et collocant ad differentiam nem pe ut usuræ tantum substantia expli cet et ab alijs distinguat sic q dicit similiter in eadem diffi.e ex se pecunia extimabile ad exclu dendas Spiritua pirituaria uel quassi, quæ exti mabilia n. sunt pecunia siquidem sæc licet ali oquim ratio.e mutui recepti simoniam nusquam tn usuram constituunt ut docent statim referendi et rur sus ut excludantur illa quæ licet ab dominibus pluri mum extimari soleant ex se tn ideix natura sua extimabilia pecunia n. sunt ut reconciliatio amicitia aut bene uolentia ut bene ex D. Tho. et alijs declarant N. d. n.o 6. et in Manua. d. c. 17. n.o 207. in structo. et alijs d. col. 3. dicit eas ra tio.e mutui ad denotandum subiectum et mate riam usuræ quæ in mutuo tn consistit x.a ra tiatas autoritates exodi d. 22. luce. 6. ibi mutuus

Varius

Ad R.as

date nihil int. sperantes refertur quod in d. c. cō
sicut probatur quod ex d. c. si feneraberis cum seqq.
docent ratio. assignantes Felici. Gabr. relati
d. c. 5. n.o 14 Arog. et alij et in pro refe
rendi in c. 1. Deinde ut excludantur
lucra quae ratione veri interesse lucri cessantis
vel dānni emergentis aut pœnae seu alia de
cā ultra sortem recipiuntur ut bene docent
gl. recepta d. uer. faudo in relato c. con
questus § isto tt. gl. in sūma uer. quod aut 14 q.
3 gl. unica in c. qm eadem cā q. 4. Covarr. d. lib.
3. c. 4 ex n.o 1. N. Sotus col. 3. in § multo. col. 4 Fe
licia. d. n.o 6. et alij satis quod colligitur ex d. c.
salubriter in § isto tt. Deinde dicit in dicto
§ic. Alicuius mutui, Ut sic comprehendatur
tam verum et expressum quam etiam palliatum
tantum quod etiam virtuale presūptum fictum, vel interpretatiuum
dicit de quo late disputandum ē de quo in c. deinita. § isto
tt. Denique dicit principaliter quaesitum vel spe
ratum ad denotandum quod lucrum secundario ac
cedens vel datum aut speratum non ut pretium usus
rei mutuatae sed ut signum grati animi usuram
non ē contra gl. receptam ver. sperantes in d. c. consului
it § isto tt. sic etiam docent N. in d. c. si feneraueris
ris. d. n.o. 6. et in man. d. 17. n.o 209 Instruct. conscien
tia. d. col. 3. in fine et late cum cōmuni Felicianus
d. c. 5. n.o 12, Sed pro exacta huius rei declara
ratione. prenotandum ē spem ob sequendi aliquid ex mu
tuo duplicem eē alteram dicit concomitans mutuationem
Altera uero precedens ipsam mutuationem, spes cōmitans
mutuationem illa ē quae cōmuniter a doctoribus dicitur
et apellatur intentio secundaria velluti cum quis

mutuat

tuat principaliter propter amicitiam et misericordiam. Secundario spe consequendi aliquod lucrum ex mutuo taliter quod etsi si tempore mutui compertum haberet mutuans nihil sibi ultra sortem dandum fore nihilominus mutuaret quo casu ~~...~~ sic mutuando nullam committeret usuram ut satis colligit ex traditis a Caieta.o 2.2. q. 78 ar. 1. in solutione ad 4. Joane de medina in C. de rebus per usuram acquisitis q. 1. §. de lucro etsi intento cum duabus sequentibus seqq. Covar. d. lib 1. variar. c. 20 n.o 4. Spes vero lucri precedens mutuationem dicitur illa quae causam dat predictae mutuationi taliter quod hac spe cessante et ipsam mutuatio cessaret et quod duplex talis spes. Prior dicitur impulsiva. Posterior quidem finalis et impulsiva aliquando appellatur causa sine qua non veluti quando mutuator sperat aliquid ultra sortem recipere ~~in signum~~ in signum scilicet grati animi ex obligatione naturali qua debitor obligatus est ad benefaciendum benefactoribus suis sine aliqua obligatione civili et absque eo quod talis debitor ad aliquid compellatur talis nam quod spes usuram non continet ex traditis a D. Tho 2.2. d. q. 78. ar. 2. in corpore et ad 3. arg. gl. d. ver.o sperantes in rellato c. consuluit Covar. et aliis s.a d. 20 n.o 4. Finalis vero spes lucri precedens mutuationem dicitur illa qua quis movet ad mutuandum taliter quod ea spe cesante non mutuaret quando sperat lucrum ut precium usus rei mutuatae tamquam si esset debitor civiliter obligatus ad solvendum aliquid ultra sortem et talis spes sine dubio usuraria est siquidem sperat mutuans sibi dandum lucrum ultra sortem 2.a quam interpretationem intelligi debent autoritas lucae et tex. in d. c. consuluit et ibi gl. ubi latius disputandum est ...

Ad 3. videlicet quotuplex sit usura cuius plures divisiones referunt Beroyus et alii in rubrica. Sainz hic n.o fin et ad. in rubrica, et c. 2. C. eodem n.o final ubi Salicetus n.o 2. Ostiensis in suma sui hic n.o 3. Joan. baptista in tit. de usuris n.o 15. Cardenas in repetitione c. d. navigant n.o 12. Credus in repetitione d. c. in civitate n.o 4 sic tit. Covar. d. libri 3 variar. c. 1. n.o 2. vers.o usura N. ind.

Joanes Bella cum rellatis in tt. de delictis c. fin. de pena
usura col. 2. vers.° hoc aut qui quidem c. grecos Carolum Mo
lineus et alios falso afirmantes licitam esse usuras late et
multis testimonijs et rationibus ultra c. rellatos in princ.° ne. R.a p
bant supra traditas afirmatiuam sent.am et p. positiones quae c.
probat iur.e natura. Primo q.e pecunia de se sterilis e. et infructi
fera p. usuram q. fecundas fieri c. naturas e. ut inquit Aristo. d.
lib. 1. politicorum c. 7. considerauit q. te in c. sicut d. vers.° interdum 47. d.
satis que colligit ex d. l. usura pecunia ff. de usuris signific. ve
aliis traditis in s. obserua. R.e [fund.a] qui 2. constat ex
eo q. recipere lucrum ex re aliena c. ius natle e. p. sinens nemi
nem locupletari cum iactura aliena l. nã hoc 14. ff de condictio.

in deuiti reg. locupletari 48 dereg. lib. 6. — Iure
aut diuino constat ex rellato Exodi c. 22 uers. si pecuniam
Deuteronomij c. 23 uers. n. fenerauerit leuitici c. 25 ibi pecu
niam tuam ei n. dabis ad usuras Ezechi. 18. c. uers. usuram pla
34. uers. quare pecuniam et 52 luce d. c. 6. uers. mutuum date
Iure etiam canonico probat ex d. c. 1. c. quia in omnibus cum segq. isto tt.
6 et clementinis c. quoniam 47. d. c. 1. cum segq. 14. q. 3. et q. 4. iure
regio constat etiam ex d. l. 1. tt. 2. lib. 8. ordinam. l. 5. et 6.
tt. 2 de los judios lib 4. forij d. l. 1. tt. 6. lib 8 compilacionis de
uiqz iure ciuili probari uidet ex d. l. pecunia feneris l. usuras 20
l. placuit 29. cum alijs ff isto tt. d. l. improbum fenus. C. ex quibus
infamia irrogat. clarius ex autentico de ecclesiasticis tt. 8. §
cimus colacio 9. ubi Imperator Justinus policitus e. seruare 4
conc. generalia quorum unum e. Nicenus usuras improbans d. c.
quoniam 47. d. Sed quia haec sent. dificilis redit ex l. 1. cum mul
tis ff isto tt. l. eos 26. cum alijs. C. eodem et ff ad cod.
de Nautico fenore ubi usurae permitunt eius et alius
rium uera interpretacio petenda e. ex jam dicendis latissime
in d. c. quia in omnibus isto tt. cum qq. soluit Dur. nra

Sequitur

Conclussio quae ex rellatis Iuribus deduitur talis e. —

Creditor in sortem n. imputans sed ultra ea lucrans reu
pignorata fructus usuram committit deponi qq deuet fide
dicens e., nisi forte ob redimentus ita fundus uel ceda fa
cidus a laicis iniuste detentum fructuum imputacio n.
fiat

Praedicta conclussio ultra rellata iura comprobari
deb. co firmari pot ex c. ad nras el. 1. 7. uers. cum aut de
iure ild. c. ad nras. 5. de emptio. et uendicio. c. illo uos 4.
c. cum 5 6 c. signifi. 7. de pignoribus. l. ex praedijs 11. C.
isto. tt. l. si pignora 22. in princ. ff de pignoraticia actio.

Ad c. 1.

l. 1 et 2. C. eodem l. fitiijs 48. ff de solutionibus l. sido minius 11. C. de pignoribus. l. cum pignoris 2. C. de parte pignoris l. 1. et C. de distractio. pignorum consonant lex 2. ubi Greg. verso tenido e l. 21. vers. descontando los frutos tit. 13. par. 5. d. l. 1 vers. que le sean contados tit. 2. lib. 8. ordinamenti l. 4. vers. 2 que le sean tit. 6. lib 8. nouae copilationis. 2a. ii pars conclusionis confirmari etiam pot ex c. sigs 5. 47. d. c. clerici 1. c. canonum 2. c. siquis oblitus 4. c. q. 8. 14. q. 4. cum vellatis a salcedo in addiciones ad Bernardum diaz in practica criminali c. 88. — Ultima pars conclusionis confirmari etiam vallet ex c. 1. de feudis iuncto c. conquestus vers fin. isto tit.

Sed pro ratione dubitandi adversus 1am conclusionis pars est hoc arg. creditor non compellitur particulares accipere solutiones quae ei afferre solet multa incomoda ut in l. plane 3. in prin. ubi gl. alia iura allegat vers. non eminima ff familiae erciscundae sed si creditor compellit fructus pignoris in sortem imputare per consequens cogit particularem accipere solutionem. ergo eos imputare non tenetur quae difficultas auget ex eo quod creditor rem sibi pignoratam possidet et quidem bona fide. l. quacumque 13 § interdum ff de publiciana in rem actione. l. si rem 9. § non tantum vers. precariae d. l. si pignore §. si praedo in fine ff de pignaraticia actione. sed fructus rei posse bona fide ad possessores bonae fidei pertinent l. bonae fidei possessor 48. ff de acquirendo rerum dominio l. qui scit 22. ff isto tit. § si quis a non dno institutis de rerum divisione. l. 39 tit. 28 par. 3. igitur creditor suos facit pignoris fructus et ita non tenetur in sortem computare.

2o Arg. ex difficili tex in alegato c. ad nostras 1. deinde iuxta ubi Pontif. Alexander 3. rescripsit creditorem qui rei pignoratae fructus percepit non esse compellendum in sortem computare sed potius ab eodem creditore compelli

posse creditores subtrahentes pignus ante solutam sortem ut illud restituant eidem creditori donec sors sibi restituatur Nec rellatam difficultates effugiet q dixerit item i dum procedere ratione iuramenti debitoris qui iuravit nec pignus nec eius fructus petere donec pecuniam integram sibi mutuatam reddent et solverent Nam cessante iuramento ex proprio pignoratitii contractus natura fructus in sortem non debent imputari sed tacite remanent obligati pignori l. Paulus 29. § si mancipia ff de pignoribus l. quamvis 3. C. in qq pignus vel ipotheca tacite contrahitur l. 1. C. de partu pignoris q. iniuste creditor compellit in proposito fructus pignoris in sortes computare —

3. Sigarg.tor Usura in solo mutui contractu consistit et committitur ut constat ex rellato luc. c. 6. et mutuum date nihil inde sperantes Exodi c. 22 vers. si pecunias mutuas d. c. consuluit in isto titulo d. c. si foeneraveris cum seqq 14 q 3. cum rellatis in diffi.e usura sed contractus de quo s. erat pignoratitius et non mutui ut satis colligit ex litera textus ibi in pignus acceperit q. in rellato 3tio creditor usuras committere non potuit —

4. gener cui a socero possessiones dantur in pignus pro securitate dotis fructus rei pignoratae non tenet imputare ut in c salubriter in isto titulo q licet creditor pignoris fructus in sortem non imputet usuram non committit. Quae difficultas augmentum recipit ex d. c. 1. de feudis iuncto textu in d. c. conquestus insi.e ubi si monasterium vel dominus directus feudi ipsum in pignus accipiat poterit eius dem feudi fructus ultra sortem recipere et lucrari igit quamvis fructus pignoris in sortem non imputatur usura non committitur.

5 Adversus 2.as nrae conclusionis p.es et textus vers. et periculum sui officij faciat ideo deponatur ut declarant Abb. et communis s. notabili

Ultimo sic arg. tr. clericus usurarius non solum debet puniri pena privationis beneficij vel depositionis officij sed etiam alijs gravissimis penis ut constat ex d. c. quia in omnibus in isto tt. d. c. sicut 47. disti. d. c. sicut oblitus cum alijs in concluss. relatis et a Joane Bella in d. tt. de penis delictorum c. finali de usura pena col. 4. vers. punien dus quod non relevant. punitur clericus pena privationis vel depositionis —

6 Et ultimo adversus ultimam conclussionis et tex. p. in vers. nisi forte arg. ita creditor sorte soluta pignus retinere non pot. l. nec creditores. g. pigno C. de pignoraticia actio. quinimo. l. pontificia nec obstantem et specialis casus ut captivorum redemptio sacris canonibus reputatur licet usuras committere. c. super eo 4. in isto tt. quo quam vis beneficium ecclesiasticum irredemibile sit eius fructus non pot creditor ultra sortem percipere cum nec specialitatis ratio in fine nri tex. constituat —

Quibus tamen non obstantibus verissima est relata nri tex dicti capituli primum et capituli conquestus conclussio primus et creditorum fructuum perfecta declaratio. de cedendis ratio. +

Primo. prenotandum est duplicem in presenti intervenisse contractum alterum mutui Alterum vero pignoraticium. Prior quidem prius celebratus fuit. Posterior vero postea ut satis constat ex litera nri tex. b. data pecunia et b. in pignus accepit Prior quidem contractus sibilet

mutuu ex sua natura continet officium pietatis in quo assimilatur et aequiparatur comodato ubicumque enim gratis debet concedi ut satis colligit ex relato luce c. 6. d. c. consuluit in isto tit. c. 1. cum seqq. 14 q. 3. § item isqui in fine. Et gratuitum enim debet esse comodatum ubi gl. Nam comodatum institutis qq modis [illegible] contrahitur obligatio et licet utrumque in predictis in rellato charitatis officium conveniat in aliis tamen differt

P

conductione aut pignoris datione et similibus contractibus non transfert in accipientem dominium sicut in mutuo in quo namque res conceduntur ita utaccipienciumfiat ea tamen lege et condicione quod post modum non eadem res in eadem specie idest in individuo redantur ut in comodato sed aliae eiusdem generis naturae quantitatis qualitatis ut aperte constat ex l. mutuum. 2. in princ. et in §. mutui datio. §. apellata. l. cum quid. 3. ff de rebus creditis et si certum petatur, Princ. institutis qq modis re contrahit obligatio l. rei comodatae d. l. in primo. ff. comodati et toto tit. et C. eadem. l. 1. ubi gl. ubi datum l. licet. 17. §. rei depositae et toto tit. ff et C. depositi et locati. l. per servum. 37. ff de acquirendo rerum dominio l. 1. §. per servum expecaliter ff de acquirenda possessione cum aliis adductis in confirmatione l. arg. dicit quod ita mutuus consistere in rebus quae in genere suo recipiunt functionem quia una res alterius vice fungit prestat quod eadem utilitatem effectum et extimationem ut probat in d. §. mutui datio l. certum 6. cum aliis traditis ff de rebus creditis quales sunt res illa quae pondere numero aut mensura consistunt veluti, vinum oleum, triticum pecunia et aliae res huiusmodi. quarum usus est ipsa consumptio cum ipsis quod rebus ipse

absumit

ab sumitur et ita nec separari pot ab eisdem rebus. Secus in commodato quod quidem uersatur circa res quae ex se usu non consumuntur ut in d. l. 3. §. non pot cum l. seq. ff commodati. Sic quod merito transfert per ipsum commodatum eius usus in commodatarium sine dominio scilicet aut possessione ut constat ex d. l. rei commodatae d. l. nemo cum alijs ff. commodati. — quid commodatus

Rursus differunt notabiliter mutuum a commodato in eo quod merces uel pretium interueniens pro rei usu repugnat quidem commodato ita ut omnino illud tollat et in alium contractum transfundat scilicet locatum aut innominatum pro mercedis aut pretij quantitate ut aperte colligitur ex d. §. item is qui uers. commodata cum relatis agl. et pro mercede interim tamen ex se non inducit iniustitias talis contractus quod usus rei sicut gratis per commodatum ita interueniente mercede uel pretio alias iusto per alium contractum transferri pot ut constat ex toto tit. ff locati. Contra uero in mutuo in quo merces uel augmentum interueniens facit inaequalitatem et ita in Iustitias continetur pro tradita s. in rubrica 1. ob seruat ultimo et referenda sunt in diuidendi ratione. Nihilominus tamen ipsum contractum mutui non tollit nec in alium transfundit sed adhuc manet mutuum ut in l. rogasti 11. uers. si tibi ff de rebus creditis. l. si tibi decem 17. in prin. iuncta gl. ff de pactis sicut contingit in emptione et reliquis contractibus in quibus stante natura et forma dicti inaequalitas reperit ut in l. 2. C. de rescindenda uenditione c. cum dilecti 3. c. cum causa 6. eodem tit. in decreta.

Circa posteriorem autem contractum pignoratitium etiam adnotat quod licet apud creditorem pro securitate debiti remaneat d. nuda possessio pignoris quod quidem a pugno dicit quia res quae pignori dantur manu traduntur et ita uidetur proprie et attento denominis primaeuo origine consistere in rebus mobilibus quae sola pugno capi possunt et si improprie et abusiue praedictum per sistat in rebus immobilibus quae distinctio satis colligitur ex l. plebs 238 uers. pignus ff de uerborum signif. §. item Seruiana institut. de actionibus. l. si conuenerit 18 §. si fundus in prin. l. si ser uas 25. ff de pignoratitia actione. l. Maeuius 66. §. fundo legato ff de legatis 2. l. fundus 9. ff de annuis legatis l. 1. §. si res uers. nec multum ff ad senatusconsultum Trebellianum l. a diuo Pio 15. §. in uenditione ff de re iudi.

no faltā ~~[illegible]~~ antes queda atras escepto delo que esta aqui

ff de verbor. sig. §. item serviana instituti de actionib. l. si convenerit 18. §. si fundus in prin°. l. si servus 25. ff de pigno raticia actione. l. medius 66. §. fundo legato ff de legatis. 2°. l. fundus. 9. ff de annuis legatis. l. 1. §. si Seius [illegible] nec multum ff ad senatus consultum ad trebelianum. l. a divo Pio 15. §. in vendiciō. ff de re iudicata cōsonat ex. 1. tt°. 13. part. 1. contra tx vers. si quis alicuius possessionis iuncto vers°. in pignus augere vit dominium tñ eius penes devitorem rem manet ut constat ex d. l. per servum ff de adquirendo rerum dominio d. l. 1. §. per servum corporaliter ff de acquirenda possessio. l. rescriptum C. de distractio° pignor. §. creditor instituti qq reciproca sit obligatio cum vallatis s. in primio aegm. ideo qq si sine dolo vel culpa creditoris pignus pierierit dicit perire periculo devitoris ut in l. quae fortuitis. 6. l. pignus. 9. C. de pignoratio actio. l. 5tus 23. ff de regulis iuris d. §. creditor cum alijs s. merito g°. fructus pignoris sicut dominium eius pertinent ad ipsum devitorem. l. 1. l. 2 cum vallatis s. proxime et in primo aeg°. C. de pignoraticia actio. Quibus ita pnotatis facile iam deducitur vera decidendi ratio ad i. am meae coclussionis et tx. p°. videlicet ideo creditorem debere in sortem imputare rei pignoratae fructus alias usuram cōmitere qr creditor ipse sive clericus ut in 5. sive laicus sit ut in d. c. qm cum alijs 5 vallatis in cōclusione q. ultra sortem lucratur predictos rei pignoratae fructus dicitur aliquid exigere ultra rellatam sortem mutuatam quod quidem Usura ē ut satis pbat ex d. c. cōsuluit. isto tt°. d. c. si feneraveris d. cum segq. 14. q. 3. merito g°. cautum et constitutum fuit [illegible]

Pontif. Alexandro 3. in 5. d. c. qm et c. cōquestus creditorum teneri imputare in sortem principales fructus rei pignoratae alias impiam cōmittere usuras quae quidem licet consistere nequeat nisi in mutuo tamquam in eiusdem usurae subiecto ex d. c. cōsuluit d. c. 1. cum seqq. 14. q. 3. et notatis s. in diffi. usurae ipsa tamen cōmitti pōt in quacumque specie vel re pecunia aestimabili ut patet ex d. c. 6. relato in d. c. cōsuluit . 6. mutuum date nihil inde sperantes ubi mutuum in sorte principali consistere debet ex quo nihil est sperandum idest nec pecunia nec alia quaecumque res species vel accessio ex d. c. si foeneraveris ubi Aquo aliquid plus quam dedisti si expetas accipere non pecuniam solam sed aliquid plus d. c. plectant vers. quidquid illud est ubi D. Hieronymus ostendit pro foenerata pecunia munuscula cuiuscumque generis accipere usuram esse d. c. plerique ubi in vers. quodcumque sorti accedit docet D. Ambro. usuram esse d. c. fin. 14. q. 3. et relato locc. sicilis c. 18. ibi amplius non acceperit cum rellatis s. in ulti. observa. Ru. ubi omnes interpretes et in prin. eiusdem Ru. rellati D. Tho. d. 2. 2. quest. 1. et 2. et s. referendi unanimiter docent, ita ut praedicta fructuum imputatio quae fieri praecipit in nostro tex. d. c. qm d. c. cōquestus cum rellatis in cōclusio. vera dicatur solucio et sortis principalis extenuatio ut constat ex nostro tex. d. c. qm d. c. ad nostram et i. dum in do. ex natura namque contractus pignoratitij censentur fructus dati in solutum pro debito principali ex tacita partium cōventione a qua cōtractus legem et cōditiones accipit ut in l. sicut si ut certo s. s. nunc videndum ff cōmodati vel s. ubi Bart. n. 2. regula 3. chos 85. ubi Dinus n. 9 regulis iuris lib 6. l. 1. s si cōvenit ff depositi vel s. et ita rellata in sortem fructuum cōputatio quae ipso iure fit ex d. c. cum s. de pignoribus cum alijs s. ubi Abb. n. 5 et in s. 3. fieri quidem debet si fructus sint sint naturales ut constat ex d. c. qm.

Clarist.

Ad c. 1. c. qm et c. co questus de usuris

in d. c. ad nostram est 1º de ill.º ill.do quales sunt fructus q sui natura sine hominis industria uel saltim modica ex corpore ipsius rei sponte nascunt et pducunt ut sunt nuces castanee et similes siue sint industriales fructus ut in d. c. cum contra quales sunt illi in quibus plurimum hominis industria operat magis quam ipsa natura ut sunt, segetes, uinum, oleum, et omnes fructus qui seminantur ex iuribus statim referendis siue sint, ciuiles, quales sunt illi qui n pueniunt ex corpore ipsius rei sed sola opera et industria hominis acquirunt uel dispensatio uti pensiones domorum uectura nauium conductiones iumentorum opere seruorum et similes ut in l. si cuius uis 62. ff de rei uendicatio. l. fructus 45. ff isto tt.º l. prediorum 36. eodem l. merces ff de petitione hereditatis l. 2. C de partu pignoris docent q ita Abb. nº 2. et 3. late Veroius cum rellatis 14. et 43. et and

esta obligado Greg. lopez in d. l. 2 uer.º tenudo e tt.º 13. part. 5. Coba alios referens lib. 1. uariarum c. 3. nº 6. et communis oppinio iuxta gl. ibi in c. grauis de resti.e expoliatorum docentes quomodo et qn fieri debeat predicta computatio et fructuum compensatio. Et superior interptatio oppinia ampliatur ita ut creditor n solum teneat perceptos computare fructus sed et percipiendos ut satis colligit ex d. l. 2 codice de partu pignoris l. 2. et 3. C. de pignoratitia actio.e d. l. tutia 48. ff de solutionibus cum aliis traditis s in conclusio. Sed predicta sent.a difficilis redditur ex l. 1. d. l. 2 C. de pignoratitia actio.e d. l. tutia meo iu. d. c. qm d. c. co questus d. l. 2. partita cum rellatis in conclusione in quibus iuribus creditor fructus tantum perceptos n et percipiendos computare tenet. Nam cum bona fide pignus possideat ut in d. l. si pignora §. si predo ff de pignoratitia actio.e cum rellatis in confirmatione primi argi. percipiendos fructus restituere n tenetur id em proprium e malae fidei possessoris ut in d. l. si in aliis

s fin.

§. fin. ff de rei uendicatio. l. certum 22 C. eodem tt°. D. C. gratiis diversitatum expositi. ubi communis opinio —
Quare ad reconciliandam predicta iura ita dd. referendi distinguunt videlicet quod si sors principalis soluta sit creditore non solum minus iniuste detinet pignus propter eius moram & culpam quam committit detinendo rem alienam in iuste mala fidei efficiat possessor & ideo percipiendos fructus restituere tenetur arg. tx in d. l. sinautem ff de rei uendicatio. cum similibus & ad quam interpretationem & distinctiones intelligerent d. l. 2. C. de partu pignoris d. l. 3. C de pignoratitia actione, Si uero sors principalis non fuit creditoris soluta & ipse in culpa non fuit respectu fructuum percipiendorum tenetur tamen de perceptis & ita procedere vident tx noster & tx in d. c. qm c. conquestus cum similibus s. Sic & tradunt Card. n° finali Abb. cum relatis s. Villa guta de usuris q. 21. conclusio 3. Didacus perezius & ab eo relati in d. prooemio, tt° 2. lib. 8. ordinamenti fol. 17. col. 1. Ad notare aut in hoc oportet quod cum creditor post sortem solutam detinet pignus extimatio fructuum percipiendorum communis esse debet qui fructus restituit ut quilibet alius malae fidei possessor ut in l. sed et si lege 25 §. q aut ff de petitio. hereditatis l. cum fundus 31. in princ. ff de rebus creditis & si certum petatur Nisi maior sit in dustria dni petentis d. l. si nautis 62. §. fin ff de rei uindicatio. Africanus alias incipit cum servus 40 § fendus ff de legatis 1. tradunt & Covar. in regula peccatum 2. p. §. 6. in fine Menochi. cum relatis de recuperanda remedio. 1. n° 414 vers° illa f. Si aut sors principalis non est soluta creditori et propter ipsius dolum ad fructus percipiendos tenetur tunc in eorum extimatione non est considerandam communis extimatio nec petitoris in dustria sed creditoris hoc possidentis pignus arg. tx. in d. l. 2 C. de partu pignoris d. l. 3. C de pignoratitia actione qui cum aditio rem pignoratam

Varius

Ad. c. 1. qm et c. quastus de usuris

habeat creditor ipsius possibilitas tm consideranda uidetur argto. tx in l. in summa 65. §. in fe. m.to uers. n. quidem ff de condicio. indebiti —

Rursus et ampliatur tertio supra relata senta. n. solum ad fructus sed etiam ad usum et quamcumque aliam accessiones seu emolumentum pecunia extimabile q. quidem a creditore in sortem debet co'putari ut ex rellatis iuribus constat docent q. ita D. Tho. d. 2. 2e. q. 78 art. 2 ubi Petrus Arag.us solus et alij s. lib. 6. de iusti.a et iu.e q. 1. ar. 2. col. 1. m et in solutionibus ad 2 arg. —

Deniq Ampliat et 4o Predicta sent.a et mei tx. pposicio etiam si pacto uel conuencio.e debitoris et creditoris fructus in sortem n. sint computandi sed q. est lucrari debeat creditor Nam licet huiusmodi co'uencio seu pignoris constitucio qua antichresis dicit ut in l. si pacarias 33. ubi est notula in margine ff de pignoraticia actione l. siis qui 11. §. 1. ff de pignoribus collegit q. ex nro tx. ibi sub hac specie et condicione cum adductis a Cuiacio lib. 3. obseruacionum c. 33. iu.e ciuili permitatur quo usura permitebantur ut constat etiam ex l. 1. §. pacto ff de pignoribus l. si ea pactio.e 14. l. si ea lege 17. C. de usuris cum rellatis s. in Ru.a in obseruacio.e 4. in fine et referendis j. in c. qs in omnibus j. hodie tn co'uincit et in pbat ex nro tx. et tt.o cum talibus iuribus s. in conclusio.e adductis et in rellata 4a. obseruacione Rubrica —

Posset tn limitare s. tradita senta. et pposicio ita ut n. teneat creditor fructus pignoris in sortem co'putare qn ipsius pignoris nulla e spes luicionis uel redempcionis. Nam tunc censetur redditum pignus in patrimonium creditoris ut in .. qui habebat 101. in fin. ff de legato. 3. ubi docent gl. uer.o rellata Alciatus lib. 4. dis c. 18. et rellati a Tira. de utroq Retractu in prca fauio.e no 36. —

Dicta u.o fructuum imputacio fieri debet a creditore deductis expensis ut aperte pbatur ex nro tx.

tPeu uers. deductis ubi gl. uers. deductis d. c. qm uers. deductis isto tt. d. c. aduralis el. 1. uers. licet et in fine ubi gl. uers. deductis fructus Nam quod dicuntur qui superfunt deductis expensis quae quaerendorum colligendorum quod fructuum gratia fiunt ut in l. quod a patre alias incipit si a dno 36 § fructus l. plane 38. ubi gl. uers. pro donibus ff de petitio. here ditatis l. fundus qui 51 uers. et in pensare ratio ub. gl. uers. hoc genus ff familiae erciscundae. l. fructus 4 ff de operis servorum l. fructus 7. ub. gl. uers. inpensa ff soluto matri. l. 1. C. de fructibus et litium expensis consonant l. 39 tt. 28 par. 3 l. 21. tt. 13. par. 5. l. 37. tt. 12 eadem partita l. 4. tt. 14. part. 6. ub. Grego uers. sacadas las expensas et nullus quidem casus intervenire pot qui impediat pro dictum deductionis genus ut constat ex d. l. fundus qui uers. quia nullus l. quod in fructus 46. cum alijs s. ff isto tt. docent quod ita gl. uers. pro donibus in d. l. si a dno §. fructus gl. uers. in pensis in rellato c. aduralis gl. uers. fructus et ibi communis oppinio in d. c. grauis Cobar. d. lib. 1. uariorum c. 3. n. 3. Barbo. Jabeo rellati in d. l. fructus n. 6. cum segg. Nec traditam interpretationem turbant lex si pendentes 27 l. quotiens 34 §. sicolono ff de usu fructu ubi ex fructibus non deducunt inpensa quod respondent Bart. ex n. 7. Jason 15 Immola 4. Barbosa ex n. 7. uers. qm in pro dicta l. fructus quod uebum fructus aliqn ponit. in dispositio. legis aliqn uero in dispositio. hominis Primo casu fructus dicunt qui superfunt deductis expensis ex pribatis Iuribus cum limitacionibus tn traditis a Barbosa s. et a gl. d. uers. fructus in d. c. grauis et a Grego. spetio in d. l. 4. partitae cum alijs s. uidelicet quod non pcedat in colono parciario qui non deducit expensas ex fructibus ex Iuribus rellatis a Barbosa s. Nec in decimis qui soluendae sunt absque deductio. expensarum ex c. non est 22 c. tuanorum 26. c. pastoralis 28. de decimis l. 13. et 16. tt. 20 part. 1. ubi grego. uers. las despensas ex ratio. optima tradita a Barbosa s. a n. 18.

2° uo casu qn uerbum fructus inuenit in dispositio. hominis ad sirendo ac distincio nam

aut dispositio ad fructus stantes seu pendentes et intelligit de fructibus non deductis expensis et ita procedunt d. l. si pendentes et d. l. quoties § si colono cum vellati a Barbosa ex n. 6. § si vero dispositio domini refertur ad fructus futuros seu nascituros intelligitur de fructibus deductis expensis ut bene probant Bart. et alii vellati.

Sed licet vellatam distinctiones in se veras esse affirment vellati interpretes verius tamen et brevius nobis respondendum videtur videlicet fructus dici ex iuris dispositione et interpretatione deductis expensis sive verbis fructus fit ratione a lege sive ab domino ex vellati fructibus nisi conditio personae vel natura actus quis fecerit aut intentio contra sensum aliud suadeat ut bene dicunt Bart. Cumanus ex n. 3. Duarenus et alii in d. l. ... tus satisfactionem colligit ex reg. tex. in d. l. si creditor ... fit debitori ... ex d. c. ... cum vellatis ... deductionis et a Barbosa ... n. 8 et 15 qui quidem et abco vellati et Greg. ... in d. l. 4 ... bene declarant, cur in d. c. ... et aliis fructibus non deducantur expensae ex fructibus.

Quoad 2m autem pro conclusionis et tex. p. decidendi ratio est ideo clericum usurarium esse deponendum et puniendum ... clericus perpetrans grave et magnum delictum saepe saepius deponit immo et degradatur ut constat ex c. ad ... ibi dum modo talia crimina sint propter quae debeant suspendi vel deponi c. cum non ab homine 10. et ... communis opinio ... in dubiis § c. ... 6. c. in quibusdam 12. de poenis c. degradatio eodem tit. in 6. c. qualiter el 2o in fine de accusationibus c. pervenit 37. c. consulere cum aliis ibi 38 dist. ... c. clericus 3. c. clericus 5. c. seditionarius § 46 d. cum ... Sed clericus usuras exercens gravissimum ... crimen committit praecipue clericus in ...

ut

utatis pbat ex aduelti' uiris, s' in Pia. in. 1a et 4a ob
seruatio et in cōfirmat. nrē cōclusionis. Merito q.
clericus usurarius in 5 periculum sui officij patit' idē
deponit ut satis pbat ex c. episcopus. 1. d. c. qm̃ 2o. c. siquis
clericor' .5. 47. dist. d. clerici d. c. canonum d. c. siqs stilibus
cum alijs 14. q. 3. docent q ita post Abb. notabili ultimo
Bersius cum rellatis a no 82 et comunem in 5 Ber
nardus diaz et eius adicionator salcedo in practica cri
minali c. 88 Bella de panis de libro 4 d. c. finali de usu
ra pena col. 4. uers. puniendus qui quidem aliam rationem a
signant nempe usurarium effici infamem et uillem personam ipso
iur. ut in d. l. inprobus fænus C. ex qq infamia irogat. c. inter dilec
tos ubi Abb. notabi. 3. de excess. prelator. c. infames 6. porro 3. q. 7. l. 4. tit. 6 p.a 7
ibi dize son infamados los usureros ubi Greg. glo. usu
reros sed infamibus nec ad obtinenda benefia. nec ad ob
tenta conseruanda patere debet aditus ut in reg.a in — Infamibus porta non pateant dignitatum
famibus 87. de regulis iuris lib. 6. c. maritum 2. 33 dist.
d. c. sedicionarios cum alijs 46. sed hæc ratio ultima mi
nime cōcludere uidet ex referendis in c. q. in omnibus
et in c. cum tu in isto tit.

Nec rellatam 1.as interpre
tationem turbat tx in c. preterea 7. in isto tit. ubi clericus exer
cens usurae crimen suspendit' tm̃ qr respondet uerum
ēe a princ. ēe suspendendum. Caeterum si persistit in
eodem crimine deponendum ēe ut constat ex predictis
iuribus quae interpretatio aperte colligit' ex nro tx ibi
q si post huiusmodi constitutum in clero quisquam steterit
~~qui clericus~~ qui de tantis usurarum lucris insistat ita do
cent Ostiensis in summa huius tit. 6. fin Bernardus diaz et
eius addicionator Salcedo Bella et ab eo rellati et in
referendi ad 5 argum.tum —

Ad 3. nrē cōclusionis et temp.os
in vo nisi forte obseruandus ē pro decidendi ratione dum
beneficius in nro tx rellatum varie ab interpretibus exponi

Varias

Ad c. 1. et c. q[uonia]m et c. co[n]questus de usura.

Et dis[s]ecrati teste Bero in §. n.° 109 et in primis gl.
finalis in § existimat dictum p[ri]m[u]m beneficium acquisi[tu]m
re vel fundo eccl[esi]ae dato clerico et in beneficium assigna
to quem quidem laicus iniuste detinens p[ro] mutua pecunia
clerico vel eccl[esi]ae in pignus dedit eadem lege et pacto
ut lucraretur fructus ultra sortem principalem q[uod]
licitum est ex n[ost]ro te[xtu] cum similibus relatis in conclusio[ne]
q[uia] tunc clericus vel eccl[esi]a aliter non valens vexationem p[ro]pri
am redimere et recuperare suam rem quae ita de facie ad
suam naturam revertitur ut in l. tiurus §. pactus ne
teret ff de pactis c. ab exordio, 35. dis.[tinctio] recipit quod suum est et
ita fructus rei pignoratae facit suos sine restitutionis
obligatione vel usurae periculo et peccato ut docent gl. fin.
n[ost]ra gl. ver.° de feudo in d. c. co[n]questus isto t[ex]tu gl. fin
in d. c. 1. de feudis Abb. n.° 6. Beroi. d[ic]to n.° 109 et commu
nis oppinio in § p[er] alios q[uos] retuli. 2.a de
claratio et communis est n[ost]rum tam in relato vers.° nisi for
te, intelligendus esse de feudo eccl[esi]ae iniuste a laico de
tento et ab eodem eidem eccl[esi]ae in pignus pro securitate
mutuatae pecuniae dato quod quidem feudum appe
llat etiam beneficium ut p[ro]bat aperte in c. unico de be
nef.° fratris et qualiter frater in beneficium fratris
succedat c. unico in fine. q[ui]b[us] modis feudum amittat in
usibus feudorum et ita cum esset hoc feudum eccl[esi]ae nec
aliter ipsa vel nomine eius clericus recuperare posset
licite et absque usurae crimine poterat ex pacto retine
re fructus eiusdem feudi etiam ultra sortem principa
lem ut docent n[ost]ra gl. fin. vers. et idem est d. gl.
f[in]. v.° de feudo in d. c. co[n]questus, ibi in princ.° d. gl. f[in]. v.° commu
nis in d. c. 1. de feudis Abb. d. n.° 6. Beroius 111. dilu
ens difficultates quae poterat obiici ad versus relatam
interp[re]tationem et communis oppinio in § sub. vers. usura
3. in summa in fine vers. quaerit Socinus reg. 3. fallen
tia 5. et alii 5. est p[er] dicta interp[re]tatio satis colligit

ex n[ost]ro

ex nro. tx. in d. vers. nisi forte ibi Nisi census semper fuerit q redimendum erit. hoc modo de manu laici uideat ~

Quibus ita cõstitutis n obstant in cõtrarium adducta pro ratione dubitandi nam primum nam Primus qui imprimis Fulgosius in l. 1. vers. sed circa C de pignoratitia actione respondet speciale ee in actione pignoratitia de quo in l. quis cogat particularem accipere solutionem, sed tu interpretatio concludere n uidet nec Fulgosius specialitatis assignat rationem ~ Vnde respondere solet ideo creditores in nro tx. ... cogi et cõpelli particularem accipere solutionem qr obligatio dandi omnium rerum per tu diuidua e ut in l. stipulationes 2. §. cato ff de verb. obligationibus ex quo fundam. C Fulgo. n. 4 Duo 6. Alciatus 8. in l. quidam existimauerunt ff de rebus creditis et Alexand. in l. pacta col. 2. C. de pactis tenet q creditor cõpelli pot particulares accipere solutiones ubi qn ex ea nullum sequit incõmodum cõsiderabile eidem creditori Inde q certa e praxis quae hodie e in usu uiz q si diuersi rigore pro parte census redimi n posit ex traditis a Surmito in tex. tractationum lib. 7. cap. 1. n. 27. uers. tertia cõclusio in iudiciis cõpellunt creditores accipere dimidietatem sortis census ut diss latius disputandum e in c. in ciuitate isto tt. ~

Sed uerius uidet respõdendum regulam d. l. plane cum rellatis a gl. ibi ff. familiae erciscundae Veram ee ~ Nec obstat tx noster qr respõdendum e creditorem n teneri in sortem imputare rei pignoratae fructus id ee in eius uoluntate eos reddere debitori ut ipse integram sortem soluat creditori q qdem cõsiptos tn fructus imputare tenet quo casu iam uidetur ex parte uoluntate creditor admittere particulares solutionum siquidem poterat fructus retinere quasi tacite obligatos et hypothecatos ut constat ex l. quamuis ubi gl. Ro. in cẽ C. in qq. caus. pignus uel hypotheca autentica sit d. l. Paulus §. 1. ff de pignoribus l. 1. C de pacto pignoris sic q accipienda sit tradita per Abb. et alios. s. n. 3. Bart. in l. diuortio

Varios

alias incipit fructus §. ex donatione n° 3. vers. si fructus Jasonus n°. 5. Vincentius 10. Auetinus col. 2. ff soluto matri° Grag. Capus in d. l. 2 vers°. tenendo e tt°. 13. p. 5. Necnon ant. cum rellatis de pignoribus 15. p. membro 5. n° 11. Nec obstat argum confirmatio qr respondet q licet creditor pignus bona fide posideat fructus ad bona fidei possessores expectet Nisi cominus creditor fructus pignoris suos facere n pot qr n posidet tamquam dns sd p anõ et sic non suo sd debitoris nomine possessiones habet l. pignori 13. ff de usucapi l. quecumque intendas ff de publiciana in rem actione l. si servus 2. §. is qui ff de noxalibus actionibus et ita debitor ipse e qui posidet rem pignoratam ut constat ex d. l. 1. §. per servum corporalem l. pignoris cã 36. ff de adquirenda possessio°. l. per servum 37. in pr ff de adquirendo rerum dominio cum rellatis in argu°. Vn licet creditor impediri n posit quim ipsius pignoris fructus colligat qr eadem pignoris obligatio° subiecti manent ex d. l. Paul. §. si mancipia ff de pignoribus d. l. 1. C de partu pignoris d. l. quamuis cum rellatis s° C. in qq causis pignus uel hipotheca tacite cõtrahitur dominium n ipsorum fructuum ad debitorem et rei pignoratae dominum pertinet d. l. 1 et 2. C de pignoratitia actio°. nro bacis similibus rellatis in cõclusi. eius Que quidem iur. rellatorum in arg°. et alia adducta in i°. dividendi ratione circa cõputationem fructuum ita interpretanda et cõciliandae sunt soluit que ita prim. argm.

Nec obstat 2. ex d. c. ad nram 7. dict. iur°. qr in primis gl. ibi pro° pecunia respondet in casu illius bic. cõpensationes ad mitti n posse ratio°. sub iuramenti quo quidem debitoris se adstrinxerunt et creditori obligauerunt nullum ei inferre grauamen et ita cum Juramentum debeat in specifica forma seruari et impleri, ut in c. debitores 6. de iur°. iur°. c. cõmissum 16. de sponsalibus cõpensatio in d. c. ad nram n poterat admitti cum uera solutio n sit nec facta in specifica forma ex statim referendis quam sententiam ets secuntur ibi re omnes dd. in d. c. ad nram dicentes eé cõmunem Tiraq. cum

rellatis de utroq. rettatu. tt.1. §3. gl.3. Ant. Gabriel. 3. tomo comunium opinionum lib. 2. tt. de iur. iur.do concl.o 7. Tindaravus decompensationibus ar. . ex n.o 11. decissio pede montana 92. a n. 17. et rellati a Covarrubia in c. quamvis pactum prima parte §. quarto n.o 9. de pactis lib. 6. Alexandr. denuo cons.o 91. n. 5. vol.e 2 greg. lop. cum rellatis ver.o de pagamiento. in l. 20 tt.o 14. par. 5. et rellati a Cevedo in commentariis ad decretales c. 155. n. Leviibus fundamentis plantes iurabem solvere compensatione non posse ÷ Sed predicta opinio et sequentium in tex probatio vera non est quia iur. verius videtur cum qui solvere iuravit compensatione iuramentum adimplere ut docent Bart. in l. amplius n. petit vers. ego puto ff. rem raptam habere Bald. n.o 5. vers.o dicas, et Abb. n. 3. vers. sed ius in d. c. ad nostram Alexand. sibi contrarius cons.o 12. n. 15 vers. n. obstat. 6. vol. 2 et comunis sm rellatos ab Ant.o gabrieli d. conclus.e 7. Covar d. n.o 9. Surdo et aliis 5 cons.o 82. n. 6. quorum sententia et opinio probatur ex eo quod licet compensatio contra petentem depositum non admittatur in c. fin. §. sane extravag.e de qua ibi de deposito l. penulti. C. depositi l. finali in fine C. de compensationibus l. 5. tt.o 3. l. 27. tt. 14. par. 5., nihilominus tamen vera solutio est ut in l. solucionis 54 ff de solutionibus l. si debitor 4 vers. nec enim ff qui potiores in pignore habeantur et ideo quamvis alias conditio debeat in expecifica forma adimpleri ut in l. qui haeredi 44 in prin. l. melius 55. ff. de condicionibus et demonstrationibus sibi conditio solutionis impletur in expecifica forma compensatione interveniente l. Julianus 45. ff eodem tt.o l. si peculium 2. §. de illo vers.o quod si haeredi ff de statu liberis cum rellatis a Bart. d. n. 8. sine quod etiam statutum loquens simpliciter de solutione ad compensationes extendi docuerunt Gigans de pensionibus q. 92. Medices de compensationibus q. 21. a n. 29 at quod ita in via executiva ut solucionis exceptio opponi pot ex l. 1. et 2. tt.o 21. de las entregas y execuciones lib. 4 Compilacionis ita et compensationis exceptio ut docent Perez in l. 3. tt.o 8. lib. 3. ordinamenti Acevedo cum rellatis in d. | ex |

C. Varios

Ad c. 1. c. qm. et ca. coquestus de usuris.

Navarro — l. c. n. 128 us. Navarr. ppon. pot. — Deniq. cofirmatur
qr quamuis fateatur copensaionem n. e. soluionem
in exquisita forma ut in priori opinio. traditum e. ta-
ram tn de soluenda pot impleri copensando cum ipsu
posit ad impleri per equipollens ut in in c. ex pte el 2
c. ad audientias 15. de clericis n. residentibz Un. Abb.
d. c. ad nras n. 3. et allij s. rellati existimant ideo in illo tx. copen-
saiones n. fuisse admissas qr deuitores datis pignoribz iurauerunt
nullum grauamen inferre creditori donec ei soluerent pecu-
nias ut ex illius tx. uerbis constare uidetur ibi ipsos iuramenti
religio. astringens quod super illis donec soluerent pecuni-
am nullum ei grauamen inferent atq. ideo dt respo-
disse Alexandrum pontificem deuitores cogendos eē restitue-
re possesiones ab eis subtractas creditori nec eia aliquam
deuere inferre molestias donec pecunia persolueretur —
Sd haec interpretaio merito couincitur a Couar. s. d. n. 9.
uers. qq. tum qr copensaio ex rellatis iuribz solutio e.
et q. iuramentum solutio. facta adimpletur copensaione
eta ipsum adimpleri contendus e., tum etm qr iuramentu
de nō molestando n. ad iustam sd ad iniustam molestiam re-
fertur qa doctrinas receptas gla per tx. ibi in c.
illorum et c. cotraditores dispendijs et dignitatibz n. em mo-
lestiam infert qui suo iu. utitur nec de ea uita mole-
stia promissores sentire uidetur qui se noluerit in tali pro-
missio. is qua sibi permittuntur iu. renunciare
l. aurelio 20 §. Gayus 4. de liberaio. legata cum rellatis a
Couar. n. 10. s. in prin. igitur cum molestia in illo tx. n.
eē iniusta imo raionabilis uidebatur admitenda —
Quappter alia procedit interpretaio Joan-
andreae in d. c. ad nras in prin. existimantis deuitores
ibi datis pignoribz iurasse nullum se illaturos graua-
men creditori donec soluerent pecuniam scilicet in nu-
mero numeraio. ut constat ex illo tx. ubi etm pecunia nu-
receptitum e. et ita ppter adiuntum n. fuisse admissa copensaio ibi.

quae licet solutio

Ad c. 1. c. qm et c. conquestus de sent. iuris

qua licet solutio et obligationis liberatio sit ex d. l. solutio nis cum vellatis s. et de solutio non tm est solutio pecuniae cuius numeracio est necessaria hinc uidet ex l. solutus 47. ff eo dem tt. cum vellatis a Bart. in d. l. solutioni nº 2. Quals interpretaciones secuntur et refferunt Zenedo in collecta neis ad decretales c. 155. nº 2. Seraphin de priuilegijs Iura men. priuilº 74 nº 64. et multi ex preceptoribus nris eam amplectuntur sed licet p dicta interptatio maxime conueniat verbis dicti c. ad nram eius in sensu minime aplicari pot.

donec pecunia persolueretur et sic pecunia potius fuit posita in con dicione quam in dispositioe quod aperte colligit nam pontifex in illo tx non copellit debitores inferentes grabamen ad solutio nem pecuniae sed tm ad restitutionem pignoris ex quo sors principalis non erat deducta ut constat ex verbis licet et verbis deinde — 7. qr ex d. l. solutam solum colli git pecuniam naturaliter dici solutam si numerata sit cre ditori non tm negat ex iuris dispositione solutam pecuniam non dici si compensatio accedat quia licet non sit naturalis solu cio sed in numos numeracione est tm ciuilis et ficta inter quam et naturalem numeraciones nihil interest quo ad li berandum debitores ex d. l. solutionis d. l. si debitor cum ali is s. denique conuinat ex eo quod apellatione pecuniae quaelibet res comprehendit l. recuptiua 2. vs meminerant C. de constituta pecunia ubi gl. vº pecuniae alia iura alegat Igit compensatio pecuniae apellatione compren ditur et ita per ipsam ut pote solutionem a iure in dicta tam adimpleri pot iuram. de quo in d. c. ad nram arg. tx. in d. c. ex pte el 2. d. c. ad audienciam cum alijs s. de clericis non residentibus —

Quare omissis alijs interptacionibus traditis ab interptibus s. et in d. c. ad nram Cobar. d. l. p. ss. 4. nº 10 Pindaro s. grauiculi cons. 7. Medina in C. de

resti. q. 3. causa fin Gutie deiuram. co firmat. 3. p. c. 6. n. 6. Cenedo et alijs, uerior interpretatio e in d. c. ad nras n agit de copensatione. sd. potius de fructuum in sortem imputatione. qua quidem n e copensatio sd sortis extenuatio et uera solutio ut satis pbat ex d. c. cum de pignorib. pro tu cum adultis iuncto in confirmatione conclusionis ex natura Namq fructus pignoratitij eius fructus censentur dati in solutum debito principali ex tacita partium conuentione. Vnde cum textus in d. c. ad nras de predicta sortis extenuatione et fructuum imputatione loquatur n uo de copensatione unius debiti cum alio cui fructus pignoris n dicant copensari cum sorte intervenienti quidem in integra sorte posset ad implere iuramentum prestitum a debitorib. de non molestando creditores suos nec pecunia solueret ei Nec sor ipse ~~recusabat~~ siquidem dicebat se ee contentum sua sorte ut constat ex integra illius tre. rellata ab Ant. Aug. l. collectione c. 3. in illis verbis presertim cum ille sicut asseruit sorte sua uellit ee contentus n fuit tn admissa ibi predicta imputatio fructuum in sortem qr debitores iurauerunt nullum inferre grauamen creditori donec soluerint integram sortem mutuatam quam ~~nec~~ cum n dum ex fructib. possessionum deduxisse ut constat ex uers. licet merito propter predictum iuram. den molestando creditores donec ei soluerent pecunia dilata fuit predicta fructuum in sortem imputatio ad tpus quo fructus ex pignore percepti adequasent sortem integram principalem uel eam soluerent debitores sicuti iurauerint qua interpretatio satis colligit ex uerbis et integra illius tre et tradita in duello. a Barrerio. 5. n. 77. ita soluitur 2. argum

Non obstat 3. argm. qr licet nonulli existiment interptes in 3 n interuenisse uerum mutuum et formale ide contractum sm iuris regulas sd simulatum et celebratum

sub.

Ad c.1. c. qm et c. con questus dixi

Sub nomine alterius ctus q iuris interptaione reduciur ad mutuum ut in d.c. ad nras de emptione et uenditione d.c. illo uos de pignoribus d.c. in ciuitate d.c. fin. isto tt. ubi latius agendum e. Verius tn e in nro tc duplicem interuenisse ctum Priorem quidem mutui usri et tocmalis et in numerata pecunia, Posteriorem pignoraticium ut s in .1. notab. ante .1.am decidendi rationem adnotabimus ex Rbis nri tc. ibi data pecunia et ib. inpigno accepe rit At qz ideo creditor forte sibi soluta ei aliquid intra eam exegerit ex fructibus pignoris in piam cmittit usuram cum ratione mutui illud percipiat uiram q retinere n debet sd in sortem inputare et debitori restituere ut cum glo. nra Rbo deductis docent Abb ant. Verius a n.o 6. Anna 4. Socino 15 Cour. cum rellatis d. lib. 3. Var. c.1. D. Tho 2.2. q.78 ar 2. sot. d. lib. 6. dni ro et iu.e q.1. ar. 2 Arag. d. 22. q. 88. ar.1. et 2 Palacius in praxi theologia lib. 4 c.1. Villaguta q.21. cclusio. 2 Instruct. conscien. d.c. 204. cum segq et alli rellati s in .1. decidendi raid. ~

Ex qua ~~decidendi ratione~~ interptaio. infert q debitor q mutuum accepit sub pignore ut s in eo opponat pactum legis comissorie q quidem ita concipitur si ad dies statutos pecunia mutuata soluta n sit pignus p securitate debiti datum adquirit creditori pignus n ualle sit huiusmodi pactum tamqz usurarium ut satis pbat ex d.c. significante ubi gl. Rbo comissoria de pignoribus i.1. et fin. C. de pactis pign. et ibi gl. Rbo in memoriam l. 41. tt. 5. l.12 tt.13. p. 5. et utrobiqz docent Greg. Rbo lo que prestam et Rbo lo que sea et Rbo en el tt.o Joan Andre. Abb. Buteius et omnes in d.c. significante. Tiraq. de retractu comunion in pfatione a n.o 7. et ad finem tti. n 120 Couar. d. lib. 3. uariar. c.2. a n.o 6. in fin. Pineus in R.a C. de rescindenda uenditione. 2. p. c.1. a n 26. Perez in l.1. tt.o 2 lib. 8. ordin. fol. 43. col.1. et 2. us quid de pacto legis comissorie N. in man. c.17. n 203. in fin. Villaguta d. q.21. et alij s reffererendi q plures asignant rationes cur sit rellatum pactum legis comissorie

inpignorib, improbet interquas duæ magis recipiuntur. Prima é qr pignoratio fieri solet pminori quantitate quam res ua llet et ita si tale pactum legis comissoriæ valleret multum quidem deciperetur deuitor qui cupiditate habendi mutuum de facile iniret pactum illud. 2 ratio é qr si ualleret dictum pactum creditor uix aut numquã sine hmi pacto mutuaret sic qd lucraret aliquid ultra sortem et comitteret usuras Merito qd in d. c. significante d. l. fin et alijs iurib, s allatis in pbat pdictum legis comissoriæ pactum ut docent Abb. et alij s.

E Nec obstat dicere. i. in ctu emptionis et uenditionis hoc pactũ legis comissoriæ uallere ut in l. 1. l. comissoriæ 4. C. de pactis inter emptorẽ et uenditorẽ qr R. qd in ctu emptionis et uenditionis illud pactũ n cotinet captionem aliquã seu deceptionẽ ut inpignorib, qr in uenditionib, ut plurimum res pro iusto pcio solet alienari qm tn uallet res quantum uendi pot l. 1. §. si serus percepto fundo ff ad senatus cultũ Trebel.

2 n obstat l. quamuis 45. ff de solutio, et l. si fundus 16. §. si nesciente ff de pignor. in qq iurib, probat pactũ legis comissoriæ uallere inpignorib, qr R. apud iuris cultos n fuisse inprobatũ tale pactum ut docet Pinel. d. c. 1. s. nº 27. fuit em inprobatũ hoc pactũ ab Imperator. Constio. in d. l. fin. ibi placuit infirmari eam et inposterum eius memoriã omnem abolere.

Nec rellatam interpretationẽ 3 turbat te in l. cum dominã 13 C de pignor. iuncta l. Titius 34 ff de pignoratitia actio. ubi probat uallere dictum pactum legis comissoriæ inpignorib, si n incontinenti sed ex post facto aponat qr licet huic difficultati multiplicit occurant ibi Bart. et alij s, ius illud uerũ uerre tn respondet tradit. a Couar. d. lib. 3. c. 2 nº fin. colu, penumult. uers 3. rellata lex n procedere in legis comissoriæ pacto sed in datione insolutum quæ fit a deuitore creditori et quidem ~~pcedere~~ pcerto et iusto precio et n pro ipsa dumtaxat quantitate deuita ut ibi expresum. Unde cum sic dicta datio insolutũ n cotineat uicium sed iur. permittatur

ut in l.

Varios

ut in l. eleganter 24 vers. imo ff de pigneratitia actione merito in dictis iuribus et l. successores 10 l. penult. C de solutionibus quae etiam loquuntur in d. datione in solutum amittitur ipsa —

Denique non obstat tex. in l. fin. ff de rescindenda emptione quatenus probat inter debitorem et fidei iussores licitum esse dictum pactum l. commissoriae quae ommissis solutionibus glo. fin. in fin. in d. l. 1. C de pactis pignorum Abb. d. n° 6. et communis relata a Covar. n. 7. Pineli 31. vers. Respondetur illum tex. non loqui in pacto l. commissoriae sed in conventione facta simpliciter videlicet quod maneat pignus emptum non quidem pro debito mihi, sed quod debeat manere emptum pro iusto pretio quo in casu et cum hoc temperamento ita licet etiam pro dictis pactis in pignoribus appositis ut constat ex d. l. 41. tit. 5. p. 5. l. 12 tit. 13. eadem parti. docent quae ita gl. 1. in d. l. 1. gl. ibi existimandam et ibi Bart. et alij in l. si fundus §. fin. ff de pignoribus quod dum tex. non loquitur nec procedit in pacto l. commissoriae siquidem nondum erat illo tempore in pactum in pignoribus ut supra traditum est sed potius loquitur de conventione dandi in solutum pro iusto pretio quod quod existimaverint in eius Bart. et Greg. lup. et alij ita solvitur .3. argum. —

Nec obstat 4. arg. ex d. c. salubriter in isto tit. quae Host. Joan. And. Ant. de Butrio Abb. et allij sic. et communis relata a Covar. d. lib. 3. variarum c. 1. n° 3. vers. ex ijs respondent ratione lucri cessantis et damni emergentis posse foenerem percipere et ultra sortem lucrari fructus pignoris dati pro securitate solutionis dotis sustinet enim Maritus onera Matrimonij propter quae sicut dotis fructus lucratur in l. pro oneribus 20. cum alijs a gl. ibi relatis Ro. pro oneribus C. de iure dotium ita debet ipse lucrari fructus pignoris dati pro dicta securitate dotis propter praedictum interesse damni emergentis et lucri cessantis quod quidem patitur in sustinenda et substentanda uxore et reliquis matrimonij oneribus. Sed licet pro dicta interpretatione et sua

quam late declarat s. Couar. cômunis sit in p̄cando bñ uidet ex eo q̄ si uera admiteret sequeretur nullam constitui differentiaз inter debituз dotis et alia deuita siquideз in q̄q̄ cum q̄ etз deuitis sit locum interesse lucri cessantis et danni emergentis ex l. 3. s. fin. ff de eo q̄ certo loco cum vulatis a gl. ɔmunit. recepta Rº de feudo in d. c. ɔquestus et s. in Rª 2ª obseruacioeᵉ et 3. dum modo interueniant côdiciones rellatæ a X. in d. c. si fenerauccis a nº 57. 4 - q. 3. soto. d. lib 1. de iustºª q. 1. ar. 2. et 3. Med. in C. de restiᵉ c. dereb9 p usuram acquisitis fol. 33. Couar. d. lib. 3. c. 4 nº 1. et 2. — 2º côuincit ex eo qr sequeret q̄ fieet uerisimile generuз seu maritus nisil ami surus etз si dos ei fiᵉ statim ñ solueret ul sto q̄ amissuᵖ ñ intanta quantitate quamta eet uallor fructuus p̄ssiono ris et dotis ñ posset omnes illos percipere et lucrari sed sem qualitatem dandi illati racione oneruз et dotis ñ solutæ quod quidem ē ɔ quidem ɔmunes praxim et côsuetudineз quæ ē optima legum interpres c. cum dilectus de côsuetudine ub. gl. Rº. in ter pres —

Quare Aretinus in l. 1. C de suma Trinit. et fide cat sol. nº 6. respondet tex in d. c. salubriter procedere speciatr nempe dotis et matrimonij fabore quo maritus pot fructus pignoris p dote dati ultra sortem lucrari et sic usuraз recipere. sd hæc interpretacio manifeste etз ɔuincit tum quio ɔtus de quo in d. c. salubriter alienus ē ab usuræ crimine ex ı referendis tum etз qr ppt. nullam cāз piam nec fabocabilem pōt usuram cômiti X 4 das in d. c. super eo ubi gl. alia iuᵗ. sd hoc aligat Rº dispensaciones ı isto ttº. —

Quare alijs interpretacio9 omissis traditis a Couar. d. nº 3. soto d. ar. 2 et colaᵗ. 11. sᵗº grauius X. in d. c. si fenerauccis nº 21. ex nº 64 et in man. c. 17. nº 273. Baptist. de usuris 2 p. s. 4. a nº 10 deinceps. Pedamont. 132 Bursat us cô sº. 37. uoluᵉ. 3. Fortunius dulthᵒ. fine illacione 6. cum sequentibus

Menoc. Siuij de arbitr. n.º 196. Barbo. in l. 2 in prin.º a n.º 40 et l. diuisio.º 5. n. 2. ff. soluto matrim. respondendum e' ideo generum seu maritum posse percipere et lucrari ultra sortem fructus pignoris dati p securitate dotis quae ipsa datur ut sit patrimonium dotis uxoris. l. deniq. 3. §. sed utrum in fin. uers quid dos ff. de minoribus 25 annis. l. Pomponius 35. uers quid ff familiae erciscundae et sic intentio dantis n. e' quod extinguat et consumatur praedicta dos sed q. ex eius fructibus sustineantur onera matrimonij et ita promittens ipsam dotem uidet n. solum eam promittere sed et ipsius fructus ut dicta onera p maritum sustineantur et supportentur ut inuit tx. in d. c. salubriter ibi cum frequent. fructus dotis n. sufficiant ad sustinenda onera matrimonij.

Ex qq. infert 1. quod si maritus n. substineat rellata matrimonij onera sed uxoris Pater uel alius qui eam dotauit n. pot lucrari nec tuta conscientia suis fa cere fructus pignoris dati p dicta securitate dotis nisi sibi tu. mi fructus concedantur uel donentur ut docet gl. fin.º onera in d. c. salubriter ad hoc ill.º allegans sot. d. ar. 2. col. 12 Flores teologicarum 4. de c. matrimonij ar. 2. difficult. 6. Ex quo similiter fit quod si maritus ante quam sustineat matrimonij onera receperit fructus pignoris p dote n. soluta tenebit eos imputare in dotem ut in l. uidi annis 28 §. ante matrim ff isto tt.º l. si ante nuptias 6. §. soluto matrim. explicant q. ita Villa guta et alij s. q. 22 ex concl.º 2.

2. Ex isdem infert diuisionem tx in d. c. salubriter n. solum procedere in genero erga soceros promittentes ei dotem sed eti' erga quemcumq. extraneum promittentem dotem pro aliqua muliere ut satis colligitur ex rellata ratio.e cui innititur decisio tx in d. c. salubriter ut docent Cour. d. n. 3. col. 8. uers tunc Sine Primo et alij s.º

3. ex eadem interpretatione infertur posse maritum stipulari certam pecuniae quantitatem soluendam sibi singulis annis interim dum dos percipis, ra eidem

solutam fuerit ut docent Abb. in d. c. salubriter nº 3. Alexand. consilio 31. uolu. 6. decisio pedamōtana 32. Cobar. et ab eo rellati Barbo. et alij s plura in praxi nobabilia congerentes et declarantes circa decisiones tx. in d. c. salubriter ~~d. c. 1. de feudis~~ Nec obstat arg confirmatio desumpta ex ~~de feudis~~ d. c. 1. de feudis et d. c. cōquestus quod hoc tx. que omissis interpretationibus traditis utrobique a glosis tx. immunis et tx. de feudo nº habes quod Abbate et cōmuni interpretibus receptior interpretatio est Hostiensis in d. c. 1. dicentis quod ex na feudi non tenet dns directus cōputare fructus pignoris in sortem quia cum dominium directum remaneat penes ipsum dnm qui erat eius et sic utile dominium quod erat penes debitorem reuertat ad ipsam eiusdem cōsolidat utile dominium cui ipsa proprietate et eius dna directa et tunc ipse percipit fructus eos quos nollebat in sortem cōputare supra dicta interpretatio Hostiensis quam etiam secuunt Ioa. And. Cardina et Abb. cum alijs tx. et in d. c. 1. d. c. conquestus Valus de pro exceptionibus 2. p. in prin. nº 6. Couar. d. lib. 3. uariar. c. 1. nº 4. dicens cōmunem Valascus de iu. emphiteutico q. 38. nº 29. N. in man. c. 17. a nº 217. idt. et alij s, Confirmat ex eo quod medio tempore quo feudus est pignoratus eius ut dna directa praestat uasallus a seruitio si quidem in dictis iuribus non erat feudum francum ut aiunt interpretes referendi j Nam qn in eius cōcessio dns retinet aliquod seruitium feudum non dicitur francum ut notant Andreas de Isernia in Rª C in qq cāis feudus omitat in usibus feudorum et alij rellati a Recurso in tit de feudis nº 31. —

Nec rellatae interpretationi obstat Primo dicere feudum non posse dari in pignus ut in c. 1. qq modis feudum amittat et in c. 1. de prohibita feudi alienatione per Federicum c. 1. de prohibita feudi alienatione per notoriam quia ipso rellata non procedunt duobus in causis. Primo qn uasallus concedit feudum in pignus dnō directo ut cum cōmuni resoluit Camerarius in l. imperialem de prohibita feudi alienatione per

Ad c. 1 de usuris

Federicus carta 12 litera p. — Z qr cōtrahit pign⁹ Iu
diciali qr illud potius ex necessitate quam ex voluntate cō
trahit ut docent Aluarotus in d. l. imperialem col. penult.
late Curtius Iunior in ttt feudorum 4 p. tt° ex qq cais feudum
amittat n° 102. —

Nec obstat Z quod vassallus pigno
rando feudum n̄ videt velle transferre eius dominium in
creditores sed solum detentationes et sic n̄ debere operari
ultra intentiones agentis ut in l. n̄ omnis numeratio ff de
rebus creditis qr R̄ q predicta translatio dominij uti
lis n̄ fit tam ex voluntate vassallij quam ex dispositione
Iuris ut docent Iason in l. 3. §. ex contrario n° 45 ff de acquire
da possessione singulares rationes assignans et vero q n° 113.

33 3° n̄ obstat dicere quod si enim tamquam directa dn̄a per
cipit fructus feudi pignorati n̄ dr habere liberus feudus
in pignus qr ipsum in rem propria consistere n̄ pot l. nec pign⁹
45. ff de reg. Iuris cum vellatis a gl. ib. et in l. penulti. ff. Vers.
titulo ff de exceptione rei iudicatae qr respondet q apprime sed
dum contrahitur ē pign⁹ et ex post facto nempe postquam ae
ta ē traditio consolidat utile dominium cum directo et ita efi
cit res propria ipsius domini directi — 4° n̄ obstat di
cere qd si dictum feudum in pign⁹ datus directo dominio effi
ceretur proprius ipsius domini eet iam instructus nec re
verteratur ad feudatarius licet postea ipse soluisset debitus
qr R̄ dominius illud utile q cum directo consolidat reuoca
bile eē arg. tx in l. si fundus n̄ 2 C de pactis inter emptores
et venditores faciunt notata per Decius in l. petens n° 7.
C de pactis Alciatus. de R°. de prescriptione n° 64 Angel.
de perusino cons. 55. vol. 1. — Ultimo n̄ obstat

Barbat.

Ad txm in c consuluit. 10.

— hoc tt. de usuris —

Conclusio

Mutuans ea mente ut ultra sortem aliquid recipiat qd inde acquirit in foro aīā restituere tenetur idem si iuramenti parabolas credere noluerit nisi aliquid exigat idem si rem vendit carius quam ~~valeat~~ valet, qr. eius solutionem differat. qua conclusio comprobatur ex. c. in ciuitate 6. cum ibi rellatis s' isto tt. c. si fenerabuntur. 1. c. putant 2 cum alijs ibi 14. q. 3. —

Sed pro ratione dubitandi

Barrio

Za decidendi ratio ad nrum hic asignari pot videlicet ideo q Pontificem Urbanum 3. de tribus dubijs interrogatum omnibus unica responsione satisfacientem dixisse et respondisse mentales usurarios in animae iudicio ad restitutionem teneri ad idq efficaciter inducendum ee qr veteris et novi testamenti autoritatibus omnis ratione mutui ultra sortem acquisitio prohibita e recepta sit intentio et mente praeba ut patet ex d.c. qr in omnibus cum multis ibi adductis in co probationem conclusionis et in solut. ad 1m. arg. d.c.i cum seq. 14 q.3 ac proinde cum ex eisdem iuribus et Lucae evangelico textu c. 6. in nro te relato ibi mutuum date nihil inde sperantes eis praecedens spes et intentio principaliter lucrandi et acquirendi aliquid ultra sortem damnetur merito respondit rellatus Pontifex Urbanus mutuantem ea mente ut ultra sortem mutuatam aliqd recipiat teneri in animae iudicio ad restitutionem et idem dicendum ee ex eisdem iuribus et rationibus innegante parabolam iuramenti donec aliquid recipiat praehendi q eis vendentem rem carius qr solutionem differat ut idem resolutum e in d.c. in civitate in quibus ratione docent q ita gl. nra ita accipienda et communiter recepta Nos spectantes Abb. an. 4. et communis opinio q late Beroius alios allegans in Rta. huius tit. a n. 23. dicentes predictus usurarius mentales cogi n posse ad restitutionem in foro exteriori et contentioso sed tm inducendum ee ad id ut expresse videtur probare noster tex dum in fine dicit ad ea qr sunt taliter accepta restituenda in animae iudicio efficaciter inducendi ex qq verbis colligitur procedere tm in foro et iudicio ani n u in contentioso foro qr in foro aie qs n cogitur ad satisfaciendum sed inducitur ut bene qr Deus vult peccatores ad se duci n aut in vitum trahi et cogi, in foro u iudiciali cogitur quis et compellitur ut aperte patet ex c.i et fin. § fin 23. q. 6 l. inter stipulantem §. i. ff de verbor obligationibus.

Ex eisdem inferter eis creditores seu mu

acceptantes

seu mu tuantes aliquid cum predicta praba intentio re
cipiendi aliquid ultra sortes si nihil ei datus fuerit ad res
titutiones non teneri quia ipse mentalis usurarius tunc rema
net in terminis meris et puris praba intentionis non p ducte
ad actus et ita cum nihil receperit restituere non debet
licet pp prabam intentiones recipiendi graviter peccet et
ita tenebitur suo creatori p penitentias solas satisfacere
ut bene probat Vercius in d. Nº huius tt. nº 24. De
nique ex isdem iuribus et rationibus infertur mutuantes absque
spe et de prabata intentione recipere posse aliquid datus
sibi ut ei pp liberales mutuationes et insignus gratifica
tionis ut latissime resolutus est in Nº 2. observatione
in difinitione usurae in finalibus verbis
Quibus ita constitutis non obstant in
contrarius adducta ratione dubitandi non Primus uide
licet propositum in mente retentum nihil operari et i
ta nec propositum aliquid recipiendi operari restitutiones
quia respondetur ars. et iura in eo adducta procedere solum in
foro exteriori et in actibus humanis ut docuit Valdus in
l. potuit C. dim. deliberandi oppositione 6. p tx in l. qd qd
ff. de verbor obligationibus et resolutus cum multis Tiraq. in l si
umquam verbo Libertis nº 21. C. de revocandis donationibus et ratio
est quia consensus mentalis tm nec verbo nec facto demonstra
tus seu declaratus non acomodatur actibus hominus nec redit
ipsos efficaciter p fectos actus et quia animi cogitatio que
in lucem non p ducitur censetur abortiua et est tamquam postu
mus existens in utero q nisi exeat p dierit et nascatur nihil est
ut in l. fin. C de posthumis heredibus instituendis docent qz ita
Valdus s et in l. 1. C. qui dim admitti col. 9. nº 32 vs ii 2m
Iason comendans eius in l. si ita legatur §. si ille vollet ff de le
gatis. 1. Sed si recollata non procedunt in foro interiori
in quo nos loquimur in eo q mente dumtaxat et corde peccatum
consumari potest illud decalogi preceptus ne concupisces Tobie
c. 4 ibi caue ne in peccato consentias quod quidem tribus
gradibus p ficitur et contrahitur nempe suggestione delectatione
et consensu c. sed pensandus 6. d. c. sicut tribus. 21. de penitentia

dist. 2. et ita cum quis peccato consentit punitur in foro aīae et interiori iudicio ad restitutionem obligatur recipiens aliquid ut ts ultra sortem principalem, siquidem violam iustitiam commutativam ut s traditum ē in dividendi ratione i. Quarta ratione interpretandus ē tx in d. c. literaturam de voto ubi ut voti obligatio perficiatur n solum propositum sed etiam convenire necesse ē consensus scilicet deliberatione et promissione secundum theologorum et canonistarum referendam sententiam. satis quae apparet ex ipsius voti diffinitione: quod quidem secundum veriores sententias statim referendam diffinitur ita Votum ē promissio spontanea et deliberata Deo facta de aliquo bono maiori existente in voventis potestate ut bene colligitur ex c. 1. c. magnae cum alijs de voto. c. 1. ibi (spontanea voluntate) de reg. c. 1. de i... tt. 8. p. 1. docent et ita Sotus lib. 7. de iust. et iur. q. 1. ar. 1. Medina in 2. 2. q. 55. Turrianus de votis Monasterij in princ. Nau. in m. c. 12. nº 24. in princ. Didacus lopez a Stunica in tt. de voto q. 1. nº 5.

Sed pro pleniori predictorum intelligentia et inprimis pro cognitione deliberationis prenotare oportet quod quando aliquis vult facere aliquod opus ratio vel intellectus premittit inquisitionem de medijs congruis ad illud opus faciendum et illa media inter se ipsa ratio seu intellectus confert et haec mediorum inquisitio et collatio ē actus rationis quiquidem appellatur consilium ut docent D. Tho. 1. 2. q. 14. ar. 1. late Sotus d. lib. 7. q. 1. ar. 2 col. 3. et tunc incipit deliberatio et statim ratio ipsa iudicat hoc vel illum medium praeferendum ēē et hic actus qui ē approbatio melioris medij dr et apellatur sententia seu iudicium in quo deliberatio perficitur et ita apellatur animi dispositio ut proxime rellati docent.

¶ Rursus et 2 pro intelligentia propositi voluntatis sciendum ē quod postquam iudicium rationis et sic post perfectam deliberationem voluntas eligit medium illud ad ratio sibi proponit praeferendum et huiusmodi actus electio dr in quo quidem actu predictum voluntatis propositum consistit ē quod dilectio et consensus quo voluntas secundum deliberationis sententiam proponit operari ut latius docent D. Tho. et Soto 5. ¶ Denique pro intelligentia promissionis etiam sciendum ē quod

licet

licet uoluntas eligat uel disponat illud q homo facere debeat
n tn statim sedis ponit ad id faciendum nisi accedat alius actus
quo se astringat sicut uidetur in siti de dno aliquo qui quamuis
cumque uellet qd suus seruus aliquid faciat n tn ordinat statim
seruum ad id faciendum nisi ei adiungat uel addat preceptum
quo ipsum seruum obliget pariter igitur uoluntas eiusdem homi
nis n sufficit ad se ipsum ordinandum respectu alterius nisi accu
dat alter actus quo se astringat qui alius esse n pot nisi promissio
ut optime declarat D. Tho. 2. 2. q. 88. ar. [illegible] et Soto. d. q. 1. ar. 2
facit q tex in l. obligaionis substancia. 3. ibi sed etiam hoc animo
dari et accipi ut [illegible] obligacio constituatur ff de actionibus et oblig.
Vnde cum ad efficiendum uotum eius q obligacionem contendas
ex dictis s n sufficiat uoluntatis dumtaxat propositum nec sola
deliberacio racionis sed rellata tria collectiue et ex necessitate
requiratur arg. l. si heredi s. ff de codicillis institucionum que qui
dem oia in casu dicti capi. literaturam n interuenerunt merito
ibi respondit Alex. Pontif. n obligari ex uoto eum qui promisit
[illegible] in illo tex et s rellata licet animo conciperet relligionis ha
bitum suscipere ut latius declarant D. Tho. Sot. Na. d. c. 12 n
26. et alij s. Secus uero dicendum e in nro tex in quo oia s re
llata necessaria ad contrahendum prius interuenerunt et ita cum cre
ditor seu usurarius mentalis recepisset ultra sortem princi
palem lucrum ad eius restitucionem tenetur ex traditis in
decidendi racione ita soluitur. 1. arg.

Nec obstat 2m. arg. ad cuius perfectam
cognicionem animaduertendum e actus interiores dupliciter acci
pi Primo qui ita interiores sunt, ut nec uerbo nec facto foras
prodierint Vnde sua natura sunt occulti q 2 qui fo
ras prodierint ita tn q sunt occulti p accidens, id e, ex de
fectu posibilis probacionis q Primo modo interiores actus
ita pure accepti lege humana comprehendi n possunt solus
enim Deus scrutator e cordium ut in d. c. erubescant 32 d. d. c.
consuluisti 2 q. 5. c. Deus 24 q. 3. d. c. tua in fine de simonia
d. c. in ciuitate in fine isto tt. Inde q uulgo dr qd certa

n̄ iudicat de occultis ut constat ex c. xp̄ianę religio iuncta gl. V°. conquiescit 32 q. 5. c. sicut 6 iuncto d. c. tua us° demanifestis de simonia docet q̄ ita Gaiet. 2. 2. q. 11. ar. 3. us° ex altera de par°. & us° ad euidentiam Couar plures referens in reg° pm̄ 2. p. in prin° n° 7. us° qd n̄ ligat actus exteriores § 2 modo interiore actus a lege humana pot cōprehendi etiā quo ad excōes & irregularitates ut in c. excomūs. i. c. excommunicamus 2. de hereticis cum adductis a Gaiet. & Couar. & Maiolo de irregula°. lib. 1. c. 7. an°. 3.

Ex qq ita premissis & cognitis facile nōo respō dete arg°. uidelicet illud obtinere quoad legam humanam actus pure interiores n̄ cōprehendentes ex s̄ rellatis iuribus nrūm u° tx̄m procedere in l. diuina utriusq testamenti autoritatibus cōfirmata. actus etiā pure interiores cōprehendente sui rellatas interpretaciones distinciones & interpretum traditiones Vr° Pontifex Urbanus n̄ fundate h in constitutionibus eccle sed in legis diuine & euangelij precepto ut in litera nri tx̄ cōstat. Vsº uerum § Nec obstat dicere hoc intelligi quo ad prim n̄ tn̄ quoad restitutionem que a lege humana imponitur p Vrbanus h. qr̄ D̄x restitutionem n̄ ēē penam nec ab Vrbano Ponti. imponi sed ēē legis diuine obligationem proueniente ex in prohaba usura & h declaratam ab eodem Vrbano & Pontifice Alexand. 3. in c. cum tu s̄ isto tt. soluitur q̄ 2 arg.

Ad. 3. arg.

Ad 3. arg. Non obstat 3. & ultimum arg. deduptum ex d. c. fin de simonia q̄ quidem dificile ē adeo ut ibi explicauerit Ananias nullam conducentes rationem assignaré posse ab interpretibus inter usurarium mentalem & simoniacum, & ēē pettendam declarationem ab ipso Pontifi. maximo. Quare ad huius arg. & utriusq hc declarationes praeditas premitendum ē. qd s̄ diximus in Dc°. obseruatio 2 in fine deffinicionis usure, .V. bis utz. Vsuras aliam ēē realem aliam u° mentalem. Realis usura ē cum qs per pactum expressum mutuat alicui centum recepturus ex pacto uel conuencio° decem ultra sortem mutuatas ut in c. 1. cum seqq. s̄ isto tt. docent q̄ ita rellati in d. Dc°. loco citato. Mentalis etiā usura ē cum quis

mutuat

mutuat alicui centum cum spe recipiendi ducem aut aliqd aliud ultra sortem principalem eam alias non mutuaturus ut expresse probatur in ntro tex. iuncta gl. V.o sperantes cum alijs a dd. in Ra. nica 2. observatio. Et huiusmodi usura non dr mentalis obeam rões qua alio pa mentalis dr quae ideo re

Et alij statim respondendi Simonia mentalis é illa que mente tm concipitur sive res tradatur sive non quae quidem duplex é. quaedam quae nec pervenit ad conventiones nec ad dationes sd cōsisti tm in sola mente et intencione absq ullu opere ut cum quis secus animo statuit spirituale aliquid vel illi anexum vendere aut emere ¶ Altera quae pervenit ad dationes citra omnes cōvenciones ut si ab uno munera offerante vel ab altero generaliter conferatur Simonia vero conuencionalis tm é qn per consensus pactum fit ut aliqd detur vel accipiatur pro spirituali re, et é duplex Altera quae ex neutra parte fuit executa. Altera vero quae ab una tm parte executa é Simonia aut Realis é expresse vel tacite conuenta ab utraq parte executa et completa saltem quoad aliquas partes comissorum utriusq partis ut docet N d. n.o 103 5 et 7. distinciones et inter pretaciones rellatas accipienda sunt

in reduuenda que late tradunt Silb. et Caiet. et ceteri summistae vº simonia Nauarrus de simonia. 1. pª Instructorius concienciae. 1. p. c. 105 Pater Aragonius. 2. 2. q. 100 ar. 6 Sót. lib. 9 de iust. et iure q. 8. ar. 1. Ioanes bella cum rellatis in ttt. de penis delictor. c. 32

3 praemittendus ē quod licet ex nro tex et aliis legib. fundamentis existiment post nonullos antiquiores Medina in C. de restitu. c. de usura restitutoria §. ad rationes Sot. lib. 9. de iust. q. 8 ar. 1. in solutione ad 6. Bart. de Medina in suma lib. 2. c. 14 §. 12 simoniam mentalem obligare ad restitutionem: Contraria tn sentª comunis et verior ē Nempe ñ obligare ad restitutionem sicut mentalis simoniacus grabiter peccet ut docent Tho. 2. 2. q. 100 ar. 6. ad 6 argm. et ibi Caiet. et in suma vº simonia Palud. in 4. d. 25. q. 5. ar. 1. conclusioe 2. us tercia pena ē ubi Gabr. q. 2. ar. 2. Silb vº simonia §. 20 Palacios de contractib. lib. 2. c. 9. N. d. c. 23. ñ. 103. et in d. c. fin ñ. 12 Covar. in d. reg. pin. 2. p. in prin. nº 4. Nauarrus §. 4. p. c. 8. nº 28. qui mo uente ex d. c. fin. ubi gl. vº afecta iuncto d. c. tua de simonia ibi qr nobis datum ē de manifestis iudicare ¶ Sed in inquirenda discriminis ratione cur scilicet magis usurarius mentalis quam simoniacus ad restitutionem teneatr an sibi exequuntur omnes tx et in d. c. fin. Vnde Innocencius hic refert quasdam opiniones docentes etiam usurarius mentalem nō teneri ad restitutiones quam sentªm seuntr etiam rellati a Covar. d. nº 4. us cōtrariam sed manifeste conuincitr ex nro tx iuncta dividendi ratione et ideo Abb. antiquus soluens difficultatem inquit quod simonia ppe conuenit actum exteriorem et quamdam uendicionem at quei deo simentalis ē solum obligat ad mortale pm usura uo ueniit aiam xª illud euangelij luce c. 6. rellato tx ibi

mutuum

mutuum date nihil inde sperantes et ideo obligat ad resti
tutiones, rellato hic intellectu merito improbabit Ioa
And. qr non asignat rationes cur magis usura
concernit animas quam simonia et qr hinc usura prohi
bita e' iure divino ut probatur in d. c. qr in omnibus cum
multis ibi rellatis s' isto tt. sic etiam e' prohibita simonia
per illud Ioanis c. 2. Mathei. 10. ibi gratis accepistis gra
tis date cum alijs in arg°. rellatis ¶ Quapropter
ipse Ioanes And. in d. c. fin. alium asignat intelec
tum Nempe quod in usura solum datur turpitudo ex parte unius
scilicet recipientis ut in c. 1. c. debitores. 6. de iur°. iur°. c. 1. c.
quoniam 2 cum alijs isto tt. et ideo usurarius ex praestationibus in
rebus ad restitutiones tenetur. sed in simonia versatur turpi
tudo ex parte utriusque dantis scilicet et recipientis c. 1. cum
sequentibus c. quoniam 40 d. c. fin. de simonia et in pari cā turpitudinis
cum sit melior condicio posidentis. l. 3. et 4 ff de condicio° ob tur
pem cām reg. in pari delicto 65. de reg. in iuris in 6. ideo
recipiens aliquid simoniace non tenetur ad restitutiones.
quem intellectum sequitur Guido Papa de contractibus q. 15 Villa
guta de usuris q. 29 n° 37. Predictus hic intellectus improbatur
ab Abb. n°. 6. in d. c. fin. et merito quidem qr contigere pot
quod in simonia versetur turpitudo ex parte unius hic veluti si prela
tus offerat dictum beneficium alicui cum prava intentio° aliquid
recipiendi et recipiens clericus ignorando illam pravam inten
cionem Prellati ei cōferat aliqua dona et non tenebitur tunc
Prelatus ad restitutionem sm reg. tex in d. c. fin. de simonia.
Similiter quoque contingere pot quod in usura versatur turpitudo ex parte
utriusque, vel qr quis inducit et suadet non pato ad exercendas
usuras ut sibi mutuaret sub eisdem usuris sane involuitur u
surarum crimine nec a restitu° recipiens usuras excusatur ut
satis resolutum e' in d. c. qr in omnibus d c. super eo s' isto tt. ¶
Deinde qr in casu in quo ex parte utriusque versatur turpitudo li
cet quis non teneatur danti restituere, tenetur hic pauperibus eroga
re per reg. tex in d. c. cum tu s' isto tt. cum rellatis a Couar. in
d. reg. pm 2. p. § 2 n° 7. ¶ Quare Abb et Anania in d
c. fin. asignant alium intellectum nempe ibi non fuisse affectus

Simoniacus nec probam intencionem quamuis Abb. et Monasterium in illo tx minus principaliter sperassent aliqd temporale emolumentus pinguesu religionis. Qui intellectus etiã sentitus ab Instructorium consciencie c. 306 col. penult. et fin. simit improbatur expendendo auctem glosa illa. d. c. fin. ibi in quo casu delinquentibus sufficit p solam penitenciam suo satis facere creatori. Non em illud delinquentibus excludit rellatum intellectum nec pot glosam illud refferri ad delictum seu prim scandali, ut existimabat Instructorius consciencie s' qr repugnat menti illius tx et glosae sub qua collocatus e'

Vnde succedit quintus intellectus rellatus a Card. in d. c. fin. nº 1. uidelicet ideo usurarius mentalem et simoniacum teneri ad restitu^es. qr usura magis repugnat charitatis bono qr mutum debet ee gratuitus ex relata luce actorit. c. 6. rellato 4. mutuum date nihil inde sperantes cum alijs adductis in se Z obseruatio. et c. 1. s' istott. sed qui donat expectare pot premium cum teneatr donatarius ad antidoralem obligacionem ut in l. sed et si l. §. cõsului ff de peticio haereditatis

Sequitur explicandus titulus de Judicijs, a D. Vergas cathedræ primariæ Salmat. in librum decretal. 2. Moderatore Anno 1605.

Ad R.am

Huius celebris et in praxi utilissimi tti explicationem, et interpretationem exordiunt doctores a continuatione huius R.æ ad tt. libri superioris assignata a Joane And. et antiquioribus quam referunt et ... sequentiores et ab impugnationibus Decij et ... defendunt novissime Bocius et Reminaldus in repetitio. et post caeteros late plant vallere ... de preparatorijs ad preparata l. qui pprio 46 §. item quaerit l. ad rem mobilem 56. l. ad legatum 62 ff de curatoribus et preparatorij et preparati idem ee iudicium l. liberis 7. §. fin. ff de liberali ca. l. is q. destinavit 26 ff de rei vendicatione l. ordinarij C. eodem tt. c. 1. de ca. possessionis et de sequestratione possessionis. Quod bene intelligendum e ... in preparatis n. vigeat ut variis exemplis ... N. in repetitio. n.o 4 inde deducens nove dispositam in matrimonio in Conc. Trid. c. 1. ss. 24. diversi matrimonium locum n. habere in sponsalibus lz. preparatoria sint ad matrimonium idq pluribus alijs in locis probat idem N. et quamplures autores novissime relati a patre Tho. Sanchez 1. tomo de matrim lib. 1. dispu. 12 et a Cardinalibus sepe responsum fuit in quo cavendum e a Matienço in R.a tt 1. lib. 5. recopilacionis gl. 1. n. 45. et 51. Aluornoz de arte ... lib. 4. tt. 1. ... a ... Cavendum q etiam e a Baldo in c. hoc s. de ... toribus docente qd sicut mulier privatur dote pp adulterium c. plerumq de donationibus inter v. et ux. p.e 10. de ... l. ... §. 1. ... virum etiam C de repudijs l. 5. tt. 20 lib. 8. recopila. ita et pp osculum luxuriosum cum sit preparatorium ad

adulterij ex lx in c. 1. § 1 quib9 modis feudum amittatur ibi vel lucipere cum eam dixerit, ad legem sensu & lunguas l. si ipsa it 23 ff ad l. Julias de adulterijs c. nec alicui 27. q. 1. exceptiones sent.a & rius doct. quam late disputant dd. competentes hic & in R.a C. de edendo & plures relati a Corrado in colectaneis ad decretales c. 154 n. 5. Mascardo 1. tom de probationib9 conclusio 64 Menochi lib. 5 de praesumptionib9 praesumptione 41 a n.o 26 Barbosa in l. 2 in prin. n. p. a n.o 69 ff soluto matrim. qua conflicto omissis q. extranea videntur proprius ad materiam, ma tti accedendo videndum e quid sit Iudicium & quotuplex.

Iudicium aut. tam in sacris literis quam in utroq. iure & apud omnes autores plures habet significationes quas refferunt gl. in § litera vel iudicium instituta qui n e p. missum facere testam. & in reg. in iudicijs in 6. & rius in R.a huius tti. in extravagantib9 communib9 & ulterius & repetentes hic a Marianto de ordine iudiciorum 1. p. in prin. Perez in R.a tti primi lib. 3 ordinamenti Paz in practica in pr. annotatione 1. Fere aut omnes in propria sunt & metaphorica ut advertit Nava. hic n. 14 & constat ex Petro Greg.o lib. 47 sintagmatum c. 2. Iudex enim dr quasi ius dicens & inde iudicium quasi iuris dictio c. forus de verbor. signif. qr in eo dr quid iuris sit. accipitr aut in presenti pro causarum discussione unde in prin. huius lib. incipit ab hoc tt.o qr in eo traduntur nonnulla generalia in materia disputiendarum litium & in tt.is seqq. de specialib9 iudiciorum partib9 disputatr quae omnia generali iudiciorum nomine solent comprehendi ut in d. c. forus ibi dum discutitr iudicium sic & tela iudiciaria a prin.o usq. ad sent executiones iudicium dr quo sensu accipitr in nro tt.o & de ordine iudiciorum & in c. 1. hoc tt.o in 6. ibi in iudicio comparere c. 1. de exceptiob9 eodem lib. ibi in quocumq. iudicio l. ubi ceptum 30 ff hoc tt. l. 1. aut. offeriatr c. de litis contestat l. restituere 35. ff de verbor. signif.e cum pluribus alijs relatis a Brissonio, v.o iudicium.

Noviter aut. diffinitr Iudicium pro ut

accipitr

Ad Rubricam de Iudiciis

accipitur in tt. nro ut constat ultra dd. in c. 1 in Dº. ff eodem ex Mazanta, Didaco Perez et Paz. s. Mediis de diffinicionibus lib. 2 c. 18 Rainaldo lib. 3. indagacionum iuris c. 1. Varonio lib. 1. declaracionum c. 9. nº 4 et lib. 5. c. 7. De ceptior tamen est diffinicio Goffredi in summa huius tti. ut iu dicium sit actus trium personarum, iudicis, actoris, et rei in iudicio cotendencium quae videtur probari in d. c. foro et eam lau dibus gl. in d. rubrica in extravagantibus recepta ex Abb. ibi et Decio. 1. et 2. lectura nº 3. Veroyo 24 Ripa 38 Marta 14 Bosco 71. Cauidonio 100 Diminaldo 31. et doctoribus s. sed contra illas plurima urgent quae adducunt recentiores s. ~~[illegible]~~ Inter omnes tamen illa praestancior mihi videtur quae colligitur ex Duareno in Dº ff hoc tt. Cuiacio et Anastasio in para titlis ~~[illegible]~~ ad hunc tt. Lancelotus in institucionibus canonicis lib. 3. in princ. ut iudicium sit litigatorum apud iudicem discep tacio, loco generis ponitur disceptacio ut in d. c. forus ibi dum disceptatur iudicium, caetera particulae loco differenciarum, dixi litigatorum, ut comprehendantur omnes qui quot quot fuerint et ut excludantur decreta quae in rebus minorum alienandis aut infirmi tatibus interponuntur quae nullatenus dici possunt iudicia de ..... sed magis actus extraiudiciales eo quod non fit disceptacio sive discussio causae inter litigantes. Et ita refelluntur dificul tates quae contra communes diffiniciones movent Decius et dd. s. Dixi etiam apud iudicem quia sine illo non potest consistere iudi cium ex d. c. forus D. Tho. 2. 2 q. 60 ar. 1. Soto lib. 3. de iust. q. 4 ar. 1.

Ex qua diffinicione infertur iudicium non incipe re ante litis contestacionem quia ante illam non causae discep tacio apud iudicem sive attendamus formas iudiciorum anti quas in qua certa et solennia in contestacionibus apud Pre tores a litigatoribus ~~[illegible]~~ proferebantur etc. quae referuntur a Cuiacio lib. 9 observacionum c. 21. Rebaudo lib. singulari pro tribunali c. 11. sive hodiernas formas de qua in l. 1. C. de litis contestacione c. 1. q. eodem tt. quae sententia probatur ex d. c. forus

Margin: diffº iudicij

Margin: Alia diffº

Margin: Ifta.

ibi dum disputitr iudicium Item ex l. amplius 15 ff rem ratam haberi ubi aliud e. reum in ius uocari et iudicium incipere. Quasi p eiusmodi uocationes quandiu lis n cõtestatr iudicium n incipiat idem intendit lex sive us 73 ff de procuratoribus ibi ante litem contestatam et ibi iudicium accipere l. quise obtulit 26 ff de rei uindicatione l. 1. §2 ff de interrogatorijs actionibus l. fin ff de cõditione furtiua d l. 1 C de litis contestatione c. ex p. 30 in fine de verborum signif. c. sup. questionum 27. §1. iuncta gl. pno. litis exordium de offo delegati quam sniam probant gl. 2 in l. si is qui Roma 34 gl. 1. in l. iudicium 58 ff hoc tt. Abb no 4. Et communis ex Decio in lectura no 51 Ripa 45. Mantua 18 Bosco 85 hic ~~[illegible]~~ Curtio no 12 in Ra. ff hoc tto Perez no 7. Paz 37.5 Cuiacio et Duareno w s Ronque gallo in Ra ff de duobus reis a no 6. ¶ Contraria tn snia uidetr probari ex superiori diffinitione Nam cum attento iure cõmuni citatio fieri nequeat absq mandato iudicis c. penult. j de foro competenti ulti qd cum primum Judex iubet aliquem citari iam incipit cam disputere ¶ Preterea idipsum deducitur ex d l. ubi ceptum 30 iuncta l. siquis postea 7 ff hoc tt. et ex § fin. instit de pena temere litigantium et prin. instit de actionibus ex c. proposuisti de foro competenti c. gratum 20 de offo delegati clem. 2 ut lite pendente et clarius ex c. qm contra j de probationibus ibi uniuersa iudicij acta uidelicet citationes &c quam sentias probat gl. in Ra C de in ius uocando of sit personaliter in extrauag. l. de dolo et humana in te communes gl. 1. ubi Bart. et alij in d. l. ubi ceptum Ripa a no 47 Alciato 5. et 6 Caridonius 15 Dimirial 40 Nau 26 hic Palacios Rubios in repetio capituli no tabuli 4 no 5 Ballasaus cõsultacio 81. no 106

Ego ueriorem ee priorem sentiam iure digestorum antiquo existimo qr eo tempore primus actus qui coram pretore uel iudice fiebat erat litis contestatio in ius enim prius uocabatr reus ab actore et etiam inuitus rapiebatr sine ullo pretoris aut alterius Judicis mandato uocatusq ab aduersario tenebatr ire uel satisdare iudicio sisti, alias ex edicto pretoris puniebatr sinitr qd qui

o dar fianças

uocatus

uocatus in ius in aliqua ~~exem~~ exemit ut probatur ff de in ius uocando cum seqq colligitur ex adductis a Duareno lib. 1 disputationum c. 1. Gouuano lib. 1 uariarum lectionum c. fin Cuiacio lib. 10 obseruationum c. 20 Rebardo lib. 1 uariorum c. 6 et ad ll. duodecim tabullarum c. dein ius uocando simul quod utroque litigatore apud praetores comparente ipse iudicium dabat formulas actionis et exceptionis recipiebat actorque ad eos qui in tribunali adstabant ... dicebat testes estote ... litis contestari dicebatur et inde litis contestatio dicta est ut ex bonis auctoribus probant Tiraq. de utroque retractu tit. 2 § 15 gl. 2 Cuiacius lib. 9 obseruationum c. 21 Rebardus lib. singularium ... c. 11 a quo tempore dicebatur iudicium ceptum uel acceptum l. filius familias § fin l. tutor 73 l. licius 76 ff de procuratoribus d. l. amplius d l. si qui ... cum aliis adductis a Brissonio lib. 9 de uerborum significatione. ... iudicium redditum explicat Duarenus in l. iuris gentium uers. actiones a praetore dandas in fine ff de pactis ¶ Sed cum iam hodie cessit illa iudiciorum antiqua formula et sine mandato iudicis nemo citari ualeat d. c. penultimo infra de foro competenti, merito citatio inter acta iudicii computatur d. c. quoniam et iudicium quo utimur iudicium citatione exordium sumit c. gratum c. licet undique 30 de officio delegati c. fin. de officio legati d. c. penultimo d. clem. 2 c. c. si a subdelegato 14 de officio delegati in 6. Licet aliqui Pontifices iuris ciuilis sequentes dispositiones a litis contestatione incipere iudicium quoad aliquos effectus doceant d. c. super quaestionibus § 1 c. sellatum 19 ubi gl. 1. de officio delegati. Nec obstat tex in d. c. ex parte 2 de uerborum significatione. Nam ibi non dubitabatur an diceretur mota lis a tempore citationis sed a tempore nunciationis noui operis quae ipso facto fit per iactum lapilli sine additione praetoris l. 1. § 2 l. si pupillo 5. § meminisse ff de noui operis nunciatione ubi Bart. et alii explicant et melius Rebardus in l. 73 § si factum ff de reg. iuris —

Iudicium autem ita diffinitum multipliciter diuiditur a doctoribus hic et 20 distinctiones refert Marantha

de ordine iudicio⁊ 4 p. quas dispectat Azinius in prooe §. ideo gl. in Ra ff hoc t.o putauit t.lm inscribi in plurali de iudicijs ut m.e clarius appareret n unicum sed plura esse iudicia varias q iudicio⁊ species quam glas. referunt dd. ibi communiter et post Abb. hic n.o 2 Mantua n.o 21 Veroio 32. a qq. illa pcipua constituitur diuisio ut iudicium aliud sit ciuile aliud criminale aliud mixtum. ¶ Ciuile iudicium dr in quo principaliter n agitur de puniendo crimine ad publicam uindictam sed ad res consequendas ueluti ex cā emptionis locationis, aut similis 3ctus, l. pperandum in prin. C hoc tt. c. caterum c. examinata c. fin. § uel si de crimine agatur n principaliter sed incidenter ad repellendum aduersarium a iudicio ut les criminosos c. 2 ad fin de ordine cognitionum c. 1. ex ceptionibus c. super his 16 de accusationibus ¶ Criminale aut iudicium dr quando de crimine principaliter agitur ad ppram uindictam de quo inc at si clerici et in c. cum n ab homine § et si pena pecuniaria sit reus cōdemnandus. l. 2 ff de publicis iudicijs §. 1. insta eodem dummodo ueniat applicanda fisco arg. l. finalis ff de priuatis delictis l. finalis ff de furtis § in summa insta de iniurijs c. quinus q. 37. b ciuiliter siue publice 11 q. 3. pbat gl. in u.o centum aureos in l. 3 ff de sepulchro uiolato et in d. §. in summa in u.o extra ordinaria cōmuniter recepta sm Abb. n.o 5 Decius i lectura n.o 95 et 2. n.o 52 Ripa 92 Mantua 28 Veroio 62 Canidonio 157 Diminatio 56 Alciato 24 Nau. 31 hic cum alijs late adductis a Iullio claro lib. 5. § fin. q. 1. Mascardo 3clusione 463. Peregrino diui fisci lib. 8. t.o 4. n.o 8. et inter cōmunes 3cexias is n adductis refert Zanollus practicarum questionum q. 216 qd n solum iu.e cōmuni uerum est Regio admittendum cr. 5 Auendaniūs pbant Didaus perez in Ra tt. 1. lib. 3. ordi, col. 748 Gutierrez lib. 1. practicarum q. 106. ¶ Mixtum u iudicium dicitur in quo de crimine principaliter agitur ad uindictam publicam uel penam fisco applicandam et insimul ad utilitatem priuatam et penam parti applicandam sm omnes hic ut p Ripam n.o 99 Nau. 34 Paz in practica anotatione 1. n.o 26 Periggs expenditur hc in l. lege cornelia 25 §. finali ff ad silanianum

et in c.

et in c. tuae disputationis, ibi si e in criminalis sed quasi mixta inter civilem et criminalem et probatur id nro in l. 2 tit. 10 lib. 8 recopilationis et sic intelliges Iacob. n. 14 de reformatione c. 5. tit. in cri minalibus et mixtis causis, quam communes distinctiones latissime in probat Boxus hic a nº 119 probare conatus quomodocumque ad poenas pecuniarias agatur civile iudicium esse. si ad corpora lem criminalem, ex tex. in l. Gaius 22 ff. ad silanianum tit. cus pecuniaria sit et ex d. l. peccandum in princ. autent. id hodie C. de episc. et clericis aut. tent. sed nam id C. de poena iudicis q. mali iudicavit l. unica C. qui civilis actio d. l. peccando in princ. l. fin. ff. de feriis l. 1. in princ. ff. de testib. c. 1. de clericis coniugatis in 6 tit. personaliter vel etiam pecuniariter qq. civilibus causae crimina les et pecuniaria tam qui suae opponuntur. Ultimo in dubi tatione difficilis in c. p. tuas 32 de simonia ubi ea civilis dic tur si agitur de removendo Abbas ab administratione quo fundamento eadem dist. communis in probarunt Abb. nº 5. hic Iason in l. transigere nº 13. C. de transactionibus Ignius in d. l. Gallus in princ. et nº 28 et aliis rationibus Duarenus lib. 1. disputationes c. 35 Ro uertus lib. 4. sententiarum c. 9 Carondas lib. 3. verosimilium c. 18, Sed re vera fictis tamen differunt a Communi quam dd. colligunt ex gl. in d. l. 3 ff. de sepulcro violato et videtur probari ex l. licitatio alias locatio q. § qd illicite ff. de publicanis tit. alterum utilitas privatorum alterum rigor publicae postulat l. praetor 7. § 1. et § quid q. tit. Nam principaliter agitur ut cri men vin dicetur non ut damnum sarciatur ff. de iniuriis civilis l. Unde Nerarius 23. § si dolo servus ff. ad leges Aquilias § li berum instit. de lege Aquilia et Nec retenta hac commu ni distinctione obstat hic difficilis in d. l. Gallus ubi et si poena ingrati heredis q. vindicat necem defuncti applicatur fisco l. 1. ff. de iur. fisci l. 1. C. de iis qq. ut indignis l. 1. C. ubi ea fiscalis nihilominus pecuniaria appellatur et ita distinguitur a criminali ut in l. fin. ff. de feriis cum aliis s. relatis Nam reiectis ~~aliis int~~ variis interpretationibus adductis a Decio hic a lectura nº 96 Ripa 35 Bosco 119 Riminaldo 56.

lo ... pu ... nal ... monio ...

dicendum ẽ in eo tx. p cās pecuniarias intelligere iuˢ cōn
sultus cās criminales ad penas in pecunia fisco applicandas
argᵒ. legis penultime to accusare ff eodem ttᵒ. Vocatr in pecu
niaria qr fiscus egit ɔ heredes heredis n̄ uindicantis necem
defuncti et obligaciones ex delicto n̄ transeunt ad heredes
l. ex iudicior 20 ff de accusacōibȝ & n̄ aiit omnes instiᵗ de perpe
tuis et temporalibȝ actōibȝ qr crimina morte extinguntr l. de
functo ff de publicis iudicijs sȝ solum tenentr heredes ciuilitr qua
tenus ad eos peruenit l. unica C. ex delictis defunctorum l. 3. C.
si reus uel accusator mortuus fuerit. l. C si pendente appellatiōe
et quoad hunc effectus uocat iuˢ consultus cām cām pecu
niariam ut colligitr ex traditis ab Igneo in d l. Gallus nᵒ
15 Menochio de arbitrarijs lib 2 casu 265 nᵒ 9 & de
recuperanda remedio. 1. nᵒ 159 ¶ Nec obstat tx in d. l fin.
ff de ferijs cum similibȝ s̄ alegatis Nam licet ubi simul fit mencio
causae criminalis et pecuniae p pecuniarias intelligamus ciuiles
quia sic distinguitr a criminali de qua in eadem disposiciōe
fit mencio specialis ut in iuribȝ s̄ allegatis Nihilominus tñ
ubi absolute et per se fit mencio de cā pecuniaria n̄ oportet
necessᵒ intelligere iudicium ẽẽ ciuile sȝ qᵃ subiectam materi
am pōt aliqn intelligi criminale ciuilitr intentatu sidum
mine agatr ad utilitates partis et penas eidem appli
candas uel etˢ criminale criminalitr motum si pena pecuni
aria sit fisco applicandas ut in l. fin. ff de priuatis deli
tis et in d l. Gallus.

Non item obstat tx difficilis in c. perlu
as 32 de simonia cui multipliter respondent dd. hic ut
late refferunt Bosius nᵒ 117. Calcidonius 159 Riminaldus 56
Anastasius lib. 1. animaduersionum c. 19 post antiquiores ex
qq Verior interpretacio uidetr in eo tx agi ciuiliter de cri
mine qr n̄ agebatr ad maximas uel sumam poenam
quae in eadem specie p eiusmodi crimine erat imponenda
scilicet deposicionis c. ad hoc de simonia c. 2 de confessis sȝ
ad alias multo minores et extra ordinarias uidelicet
ut Abb

Ad R.as de iudicijs

ut Abb. remoueretur ab administratione quae poena licet criminalis sit et publicam contineat uindictam ac subinde iudicium existat criminale dr tn ciuiliter agi qr minus et ~~melius~~ leuius ad poenas multo minorem intenditur p qua communi interpretatione illud urget qd in hac materia ciuile iudicium dr id est humanum et ~~[illegible]~~ lene put ciuem decet, Criminale u id est asperum et rigurosum ut post Abb. n.o 5. Vercium 62. hic Duarenum lib. 1. disputationes c. 35 explicat Menoch. lib. 2 de arbitraria casu 265. iuuat lex finalis §. fin. ff qd metus causa ibi ciuiliter lex puium 4 ubi ciuiliter et quasi more ciuitatis ff de V. S. significat hic in d.c. pertuas ad fin. ubi n secundum rigorem iuris sed secundum temperantiam aequitatis cum ageretur n criminaliter sed ciuiliter, ex qua communi interpretatione resoluit post plures alios Julius Clarus lib. 5. §. fin. q. 1. n.o 3. Quod si quis aliquem agat de crimine ut ab officio remoueatur sive motio eiusmodi n est maxima seu ordinaria poena illius criminis sed minor et extraordinaria iudicium illud n criminale omnino sed ciuiliter motum dicendum est Nec obstat hic in l. 3. usu poena ff de crimine expilatae hereditatis ubi dr licet pp illud crimen priuetur quis officio publico dicitur agi criminaliter qr respondeo illius criminis nullam aliam esse maiorem poenam legitimam et ordinarias ut in d. usu poenas in prin. et ideo arbitraria est iudicium ut o Dejum aduertit Bossius n. 119 p Potest etiam aliter intelligi hic in d.c. pertuas qd ibi ciuiliter de crimine qi ut constat ex c. licet E[piscop]i ad quem referessert agebatur o Abb. p uiam denuntiationes ad emendationes et correctiones n u ad publicas criminis uindictas et remotio ab administratione tendit in utilitates monasterij a quo Abb. ille remoueretur ergo remoto manasterius acquiritur ius eligendi aliud ideo uers. x.o tt. de electione et ita iudicium illud licet criminale ex intentione agentium ex modo agendi et ex hine pretensso re

resoluitur in utilitatem monasterij ut colligitur ex te ibi tam qd immeritus condemnossus et in hunc sensum dic ciuiliter agi ut ex Joanne Baptista in Rª. C hoc ttº. post Ripa nº 94 Mantua 28 Nau 31. hic

Sd contra predictae distinctioni iudiciorum uidetur obstare te difficilis in d c. tua depuratoriis pena em separacionis quoad thorum de qua agit te intotum cedit in utilitatem mariti accusantis arg. c. plerumque de donacionibus inter c significasti de diuorcijs legis pro onerib. C deiu. dotium et nullatenus continet criminalem publicam aut penam fisco aplicandam Vnº iudicium illic n participat de criminali omnino seu criminaliter moto ac subinde mixtum dici nº pot contra communem explicacionem sd magis criminale ciuiliter motum deinde qr si bene aduertatur n dicit te ille accusacionem de qua b e mixtam ex criminali et ex ciuili quasi de utraque participet put requiritur ut mixta sit l. cum sereuus. 81. usi. sd nos ff de codicibus et demonstracionibus l. ueteris in prin C. de contrahenda et comittenda stipulacione sd pocius ait pontifex quasi mixtam ee inter criminalem et ciuilem quasi neutra sint. sd media inter utranque arg.º c. finalis usque illi em inter utranque 14 q. 5 et iusta illud glª. 1. in 6. item prodigus instª. qq nº e permissum facere testamentum q sd nihilominus retinenda e communis et omissis alijs interpretacionibus ad illud tam de qq ultra dd. ibi et Alexandrum et nouiores in Rª. C hoc ttº. Ripam nº 100 et Ferorum 64 hic dicendum uidetur in huiusmodi pena separacionis multa continere in utilitatem mariti accusantis qui liberati ab adultera et eius quoaitacione et insimul ab oneribus matrimonij quae grauissima sunt c. omnes 32 q. 7 Tiraqueli final. C deiu ponenda lucratiuis descripcione lib. 10. sd adue per eamdem separacionem adultera patitur et in publicam criminalem pugnitur in nonnullis quae marito accusante n sic aplicantur aut accrescunt huiusmodi sunt utilitates honores et honestae uoluptates, quas ex duito et consorcio coniugali uxore percipere potuisset, et p separacionem amittit quorum

respectiu

uis pectu iudicium ad separationem ueluti mixtam sti
net, criminale omnino seu quod criminaliter mouetur ad
criminis uindictam, et criminale ciuiliter intentatum ad
utilitatem partis ¶. Plane dum tx ille dicit eiusmodi cam
separationis ee quasi mixtam inter criminalem et ciuilem ri
negat qd participet ex criminali et ciuili put requiritur ut
mixta sit ex d. l. cum seruus. sd qr cum mixta sit ri e so
lum et pse criminalis nec solum ciuilis ppterea dr mix
ta inter criminalem stz solam et ciuilem solam nec refra
gatur qd Pontifex appellat l eiusmodi cam separationis
quasi mixtam significans no ee ueram et pprie mixtam sd
per similitudinem et impprie arg. l. 2 ff de inofficioso
nam ultra qd dictio illa multoties ueritatem significat
gl. uo. quasi p tem ibi in l. ait prtor ff ex qq causis
maiores gl. 2. in c. parrochianos de decimis cum adduc
tis ab Uaiano uult pena de praepositionibus et ad uerum
uo quasi, Respondere pot Pontificem pprie lo
cutum fuisse cam illam ee quasi mixtam qr cum in Debs incorpo
ralibs ri posit dari uera mixtura siquidem nec uera
et ppria possessio in eo sensu in quo in eisdem dr quasi po
ssessio c. cum uita subtrina ubi gl. uo quasi possessio dicti
possessionis datae et dr quasi mixtura ad differentiam uerae et
pprie mixturae quae in rebs tm corporalibs reperitur.
Est et alia iudicij diuisio a doctoribs
nris tradita ut aliud ordinarium aliud extraordinarium
cognitio l. de psuaibs et per totum ff de uarijs et extraordina
rijs cognitionibs. Ordinarium dr in quo seruato iuris
ordine pceditur mediante actione uel accusatione uera l.
rescripto. 6. §. siquis ff de muneribs et honoribs c. unico ut
ecclesiastica beneficia sine diminutione conferantur l. si pupilli
6 § uideamus ff de negocijs gestis ex. Extra ordinarium
u in quo sine actione uel accusatione uera pceditur offo
iudicis l. pecuniae 187. § per semiones ff de verbor signis l. ac
uis 49 ff de negocijs gestis l. cum filius 17. ff si certum petatur

l. salarium 7. ff mandati probant Nav hic n° 17. Maran
ta de ordine judiciorum 4. p. 10. dist. Paz in praktica i to
mo anotatio 1. n 16. Infere inferentes iudicium inquisi
tionis extraordinarium esse cum officio iudicis fiat c.
qualiter et quando el 2 de accussationibus et in eo procedatur sine ac
cussatore contra iura supra citata et recipiantur testes lite non contesta
ta c. quoniam frequenter § sunt et alij et ut lite non contestata et
poena extraordinaria arbitrio iudicis imponatur c. inquisi
tionis in princ. et de accussationibus et ita hanc sententiam probant
erunt gl. in c. multi verbo extra ordinario 2. q. 1. et in c. quam
contra verbo extra ordinarios infra de probationibus et post Abb. an
tiquiores Decius 1a lectura n° 76. secunda n 37. Ripa 54.
Verroio 35. Alciato 11. Mantua 22 Calidonius 131. Rimi
naldo 44 Nav. 18 Maranta et Paz supra et est receptissima
secundum plures rellatos a Jullio claro lib. 5. § fin. q. 3. n° 3. qui
asserit non solum iure civili verum etiam canonico id procedere secun
dum plures rellati a Farinacio 1. tomo criminali tit. de in
quisitione q. 1. n° 8. licet contrariam sententiam defendant Inno. in c.
dilecto de sententia excommunicationis in 6. Bossius hic n° 106 cum alijs re
latis a Jullio claro Paz et Farinacio supra quia non refragatur
quod iure canonico inquisitio sit regulariter permissa c. 1. de
offitio ordinarij c. inquisitionis c. qualiter et quando el 2 de accu
sationibus c. siquis n 86. d. et ideo videatur remedium ordina
rium ad tex. legis solent ff de offitio proconsulis nam licet per
missa sit non tamen in ea servantur quae in iudicijs regulariter
servari debent quod sufficit ut iudicium extra ordinarium
dici possit ut post Ripam hic probant Jullius clarus et
Farinacius supra. Ex qua communi resolutione infertur in
praxi quod comparente legitimo accusatore cessavit iudicium in
quisitionis cum extra ordinarium sit ad tex. legis in causae
27 in princ. ff de minoribus et videtur probari in c. 1. 15 q. 1. Probat
Calidonius et Paz supra licet consuetudine non servetur ut attestatur Jull.
clarus d. q. 3. n 6. Caetera quae ad pleniorem huius Rubricae ma
teriam expectant ultra dd. et repetentes hic petenda sunt a Maran
La Sinio Acti
A. bem.

Ad txm in c. i hoc tt.º de Judicijs

conclusio

Prorogantis coram non suo judice litigare si contumax sit in non comparendo excomunicari pot non aut beneficijs privari confirmari pot ex c. sigs locis. 6. & 7. c. contus c 42. in prin. 11 q. 3. c. i.º in fine c. sua c. qm frequenter ff. ut lite non contestata c. de manifesta c. finali 2. q. 1. lei 10 y, 11, tt.º 9. par. 1. Ubi Greg. & Humada exornant ultra ordinarios materias nra be Covar. in c. alma mat. 1. p. § 9 Nau. in man. c. 27. a n.º 9 Dueñas reg. 153 cum pluribus rellatis a Cenedo in colectaneis adducet. c. 100. qq addo Joanes Guti. de juramto confirmat. 1. p. c 28 Spinus in speculo testam. 11. p.º Nc. a n.º 39. Hugolino de censuris tabula. 1. c. 16 § 7. Enriq. in suma 2. tomo lib. 13 de excom. c. 18. Xuarez. 5. tomo disputaª 4. sectioº 5. Acevedo in l. 1. tt. 5. lib. 3 recopilacionis

Sd pro dubitandi ratione. Primo sic argr. cone. Judex erat competens ad cognoscendum de cais epi quuscumque, c. pp el 2. 18. dist. c. scitote 6. q. 3. Sd reus tenetur nuqq. respondere coram suo iudice c. pulsatus 3. q. 6. c. si diligenti c. significasti h tt. Proximo Maximo cum iudicium redatur in invitus l. inter stipulantem 83. § 1. ff de Vbor. obligationibus c. intelleximus 7. h. q.º sic frustra arbitrio quuscumque cmittitur in meo be, an tenetur coram cone respondere.

2.º sic prorogantis coram aliquo iudice litigare pot ante inceptum iudicium penitere, impugne voluntates mutare l. si convenerit 18 ff de iurisdictione omnium

Vergas   Ad c. 1. de iudiciis

3. sic ut aliquis posit excommunicari duo
necess. sunt alterum ut trina monitio aut una peremptoria
praecedat c. omnes divinae 16 q. 7. et de presbiteros 17. q. 4 c. de illi-
cita 24. q. 3 c sacro 48. de sententia excommunicationis Trad. n.º 25. de rescriptis
c. 3. Alterum quod causa gravis sit, c. episcopi 8. c. nemo 40, c. nullus
41. 11. q. 3. d. c. 3. n.º 25, sed hic episcopus excommunicatur sine monitione
et pluri causa eo quod ante inceptum iudicium voluntatem mu-
taverit ergo excommunicari non potuit

4.º item in verbis donec illud obstat quod
ea quae ad certum aliquod tempus promittuntur eo elapso statim
cedunt absque nova aliqua quaestione l. imperator 8. ff de pos-
tulando l. si unus 28 § si cui rei ff de pactis quia limitata causa
limitatum producit effectus in l. in agris 16 ff de acquirendo
rerum dominio ergo excommunicatus hic quousque donec satisfecerit
promissa satisfactione non egebat absolutione sicut suspensio et
interdictum sub ea forma donec satisfecerit tollitur per satis-
factiones ipso iure ut de interdicto probatur in c. non est vobis iunc-
ta gl. 3. communiter recepta de sponsalibus c. si quis sunt iunc-
ta gl. pr. emendent 81. d. et de suspensione in clem. 1.
iuncta gl. pr. donec dederimus

5. sic iuste excommunicatus iure optimo beneficiis pri-
vari pot. c. rursus 34 c. quicumque 35. 11 q. 3. sed quotvultdeus ius-
te fuit excommunicatus ut ex prin. textus patet ergo recte potuit privari
episcopatu

Ultimo sic episcoporum depositio ad solum
Romanum Pontificem expectat c. quanto cum seqq. 3. q. 6
c. 2 de translatione episcopi ergo conc. Africanum cuius post excommunica-
tum adimere episcopatum Quodvultdeo non poterat

Quibus tamen non obstantibus veri textus selectio verissima
est aduiis interpretationes permittendo a. Primo textum nostrum desum-
tum esse ex conc. Africano seu Magontiensi uno excommunicatis Africa-
nis c. 54, ut ex graecis et latinis autoribus probant Ant. Aug. in
1 collectione decretalium lib. 2 c. 1. in notis ad hunc textum et Ant.

Concil.

Concius in scolis ad eumdem et ita eius divisio ciliaris dicitur qui immediate ab ipso conc. processit non a Romano Pontifi. ut ex superscriptione ut hic deducunt Felin., Decius, Ripa, Vero Mantua et Riminaldus in prin. id quod probant ex eo quod dictio, ex, causam proximam et immediatam designat. l. eo tempore. 51. §. fin. ff de paulia. l. 1. § ex incendio ff de incendio ruina naufragio l. si dubium. C. de legibus notant omnes scribentes in l. ex hoc iure ff de iust. et iure cum aliis adductis ab Urbano de prepositionibus et adverbiis in dictio, ex, et videtur probari ex c. 2. de electione. c. 1. de pactis. c. 1. 2. et 3. de foro competenti. c. 2. de ecclesiis edificandis c. 1 de sponsalibus ¶ Si vero in supra scriptione apponatur nomen Romani Pontificis, tunc si constitutio edita sit in conc. non conciliaris sed pontificia dicetur ut hic in c. cum in cunctis 7. c. nisi de scelere 41. cum duobus sequentibus de electione c. nonnulli 28. de rescriptis c. cum sit ars, 14 de etate et qualitate c. quoniam 11 de probationibus c. ut debitus 50. de appellationibus c. Epus. 4. c. maioribus. 8. c de multa 28 de prebendis cum aliis pluribus relatis a Decio et doctoribus supra post Abb. et alios in c. 1. de pactis et in c. 1. de sponsalibus. sequitur Mandosius in reg. cancellariae de infirmis resignantibus q. 17. n° 12 ¶ Haec tamen differentia confunditur ex eo quod sepe constitutiones quae sub nomine Papae eduntur in conciliis generalibus vocantur conciliares ut in c. maioribus 8. iuncto c. vacante 26 de prebendis c. in Lateranensi, 31. iuncto c. cum et plantare. 3. de privilegiis c. quia in omnibus. 3. de usuris iuncto c. 1. eodem titulo in 6. c. grave nimis de prebendis iuncto conc. Trid. ss. 7. c. 3. c. omnis utriusque sexus de penit. et remis. iuncto canone 8. ss. 14 c. cum inhibitio de clandestina desponsatione iuncto c. 1. ss. 24. decret. matrimonii.

c. cum sit ars de etate et qualitate iuncto c. 4 ss. 24. Quam communem differentiam improbat late Bosius hic art. 2 et post Iavarinus et alios decisio Rotae 223. 1. p. miscellaniarum nec addmittenda est novissima distinctio Anastasii Iermonii lib. 2 animadversionum c. 1. qui improbans communem sententiam dicebat decreta

edita in concilijs glib; presidente Romano Pontif.º ascri
bi semp. Papae et quae in decretalib; ascribuntur concilijs
desumpta ee ex provincialib; qd licet frequentius verum
sit confunditur tn ex c. qr nonulli de clericis n. residentib;
c. nimis de immunitate ecclesiarum c. 2 de statu monachorum c. 1 de
regularib; et ideo verius dicendum e qd sive in suprascrip-
cione dicatur ex conc.º, sive in conc.º, vel edatur sub nomine Romani
Pontificis in aliquo conc.º vel sacro approbante conc.º, semp. constitutio
dicatur conciliaris ut latius probant Boerius hic a n.º 4 Sarbatius et
alij relati a, d, decisio 223

maxime ~~vestigatio quoad plures~~ Est aut in proxima utilitatis haec in
vestigatio quoad plures effectus relatos a Decio et Ripa hic
n.º 8 inter quos ille precipuus e quod si constitutio conciliaris
sit habet clausulam derogatoriam ad futuras dispositiones
ita ut gratia privilegium aut rescriptum contra decreta conci
liaria obtentum nullum sit sine expecifica concilij derogatio
ne arg.º capituli ex p.te de capellis monachorum c. nonulli de rescr
iptis c. cum te de etate et qualit. et qr decreta concilij ma
xima cum deliberatione et multorum sapientum autoritate fiant
arg.º c. extra sententias 64 d. c. prudentias 21 de offi.º de legati
l. ex dubius C de recepudijs lei final C de fidei comiss. procerum
11 in illis corpis ibi sanus ubi multa consilia quae fuit opinio Car
dinalis archidiaconi in c. 1. de constitutionib; in 6 quam secutus
Baldus Paulus et alij in l. humanum C de legib; Covarr. lib. 4.
varia. c. 16 n.º 13. Padilla in l. fin. n.º 17. C de diversis rescriptis Gutie
rrez in l. nemo pot n.º 173 ff de legatis i cumulatis plurib; relatis a Ce
nedo in collectaneis ad decretales c. 123 n.º 3. Quae opinio
licet in rigore disputationis difficilis sit ut constat ex adductis a Sar
miento lib. 3. selectarum c. 14 Cenedo s. Alciato n.º 1. Boerio b hic In
praxi tn servari debet qr pluries eam secuta e Rota Romana
ut refert Paulus eminius decisio 176 et 268. i p.e et habetur late
decisio 122, 123. 1. p. novissimarum et inde inferes privilegia exemptio
nis decimarum Religiosis concessa a sede Apostolica n. comprehendere no
va post privilegium acquisita nisi in eis specialis contineatur derogatio

capituli nup.

Ad c. 1. de iudicijs — Burgos.

capituli nup de decimis licet eni p̃stitucio illa edita sit sub nomi̅
Inno. 3. in conc.º gnali ut apparet in supra scriptione uera tn̅ p̃cili
aris ē ut p̃stat ex dictis et ut talis referta 4 tomo conciliorum sub
conc.º Lateranensi et a Iacobatio de p̃cilijs lib. 5 c. 4 Rebuffo de deci
mis q. 14. nº 56. et sepe fuit in Rota resolutum ut in d. decisionibus
et alijs manu scriptis que apud me extant quod meminisse iuuabit
¶ Que cum receptissima sint difficilis reddit Romane
stilus qui in qq eumq graciis priuilegijs et dispensacionibus
contra concilij Tridentini decreta obtentis n̅ solet concilium
specifice derogare ¶ Cui difficultati Rome curie aduocati
quos consulebant responderunt id ex eo prouenire qd decreta Con
cilij Trid. notissima sint Pontifici et officialibus et ideo mature et
ex certa sciencia summum Pontif. censeri eos p̃uenire id quidem
raro et ita specificam mencionem et derogacionem n̅ ee necessariam
cum in eis n̅ posset cadere ignorancia. Que solucio placere mihi
numquam potuit, tum pp clausulam derogatoriam quam cen
sentur habere decreta conciliaria ut s dixi, tum etiã qr de
cretis conciliorum in corpore iuris clausis semp specifice derogari
solet ut in comissionibus appellacionum in qq derogatur concilio
generali de duabus dietis de quo in c. nulli 21 de rescriptis et
in dispensacionibus regularium conc.º Vienensi relato in clem. 1. de
regularibus et sup defectum natalium conc.º Pictauiensi de
quo in c. 1. de filijs presbiterorum et ad duo incompatibilia Late
ranensi in c. de multa de prebendis et sup comutacionibus ultima
rum uoluntatum Vienensi clem. quia contingit de religiosis
domibus in qq nulla pot cadere Romani Pontificis ignoran
cia c. 1. de constitucionibus in 6.

Quare uerissime dicendum ē speciale ee in
decretis Concilij Trid. ut eorum nõ sit necess.ª specifica derogacio pp
str.ª apposita in c. 21. ss. 25. in fine Concilij p qua õia a se decre
ta remittit p̃cilium disposicioni et arbitrio Romani Pontifi
cis. quideri potius uti facultate sibi tributa quam a
liquid facere contra concilium ut declaratum fuit in cancellaria
per abreuiatores et responderunt Cardinales interpretes a

Concilij Trid. & eis n. relatis Anastasius resoluit tt.o de ind. dd. tis Cardinalium 8. perquae sublatis n.o 74 ex qq. cauendum e ab Ogida de beneficior. incompatibilita.e 2. p. c. 12. n.o 85 Co rassio in repetit.e reg.e cum qd prouenire de regulis iuris in 6 2. p. ampliatione. 1. n. 11. & limita.e 1. n.o 6 Henriq. in suma 1. tomo. lib. 7. c. 26. c. 29. n.o 3 qui docebant dispensationes & priuilegia concilij Trid. decreta subreticia & nulla esse si specifice concilium derogatum n. sit quod e contra praxim & stilum Romanae curiae —

2.o premitto controuersiam ee apud dd. utrum concilium Africanum ex quo desumptus e tx. noster uniuersale ul prouinciale extiterit. Sunt enim tria conciliorum genera. Vniuersalia, Prouincialia & diocessana. Vniuersalia seu generalia sunt ad totius orbis seu religionis reformationem Summi Pontificis autorita.e congregata qq. interee posunt & debent Episcopi totius orbis nisi legitime impediantur qq. ipse ul eius legati pee debent c. 1. 15. d. c. 1. & 2 & pertotam d. 17. c. reg. us porro 3 d. — Prouincialia sunt ad prouinciae gubernationem autoritate Archiepi Metropolitani ul primatis ipso presidente congregata de qq. pertotam d. 18. c. siquis epus. 1. & 2. 92 d. c. graue 29. dispensandis c. sicut olim 25 de accusatiod. Quorum aliqua Nationalia diuntur eo qd presidente legato ul Primate conueniunt Epi unius Regni ul nationis quaratio.e Nationalia distinguuntur a Prouincialib. ut per Berlar. 1. tomo controuers lib. 1. de concilijs c. 4. Sinodalia sunt quae ab episcopis singulis in suis diocesib. ad episcopatus gubernationem congregantur c. an nis singulis cum c. seq. [illegible] 18. d. c. qn. 38 d. c. Abbates 18 q. 2 c. qd super ijs 9 de maiori. & obedienti. colligitur haec conciliorum distinctio ex gl. in summo. 17. d. quam ibi & hic sequuntur dd. communiter plures referant Henriquez de sinodo. 1. p. n.o 4 Iacoba. de concilijs. lib. 1. ar. 1. n. 19 Marcus Ant. lib. 1. institu. tt.o 2 in prin.o Thomas. Botius de signis eccle lib. 7. c. 7 licet Inn. in d. c. graue cum alijs quos referunt & sequuntur

Ripa.

Dipal. n.º 3. Berc. 1. hic Cosmas in pragmatica sanctione tt.º de autoritate. sacror. concilior. gl. 1. Moxla in emporio iuris 1. p. tt.º 2 q. 11. ¶ Quartum genus conciliorum addam uitz Religiosorum quod proprius et frequentius uocatur capitulum c. in singulis 7. c. ea quae. 8. de statu monachorum imo et dioecesana uix possunt dici concilia cum in eis praeter episcopum qui praeest nullus sit regulariter qui iurisdictionem habeat ut aduertit Belar. 5. ¶ Quibus praemissis dd. magis communiter existimant concil. Africanum ex quo desumptus est textus noster prouinciale fuisse. quia si esset prouinciale uniuersale fuerit non interrogaret Quotuuldeus an uellet coram eo experiri cum ad uersario cum nullo casu eius posset declinare iurisdictionem ut per totam d. 16. Textus quem uersus quaeque eod. d. ubi enumerantur concilia uniuersalia inter quae Africanum non refert nec a Belar. 1. tom. lib. 1. de concilijs c. 5. qui a tempore Apostolorum usque ad Trid. concilium in clusiue 18 enumerat approbata concilia generalia quae Africanum non refert et inde colligitur fuisse prouinciale argumento glo. Odaldo in 6. actionum insti. de actionibus et clarius ex c. 1. anotatio 16. d. ubi inter plura concilia prouincialia refertur African. et Bulsato cons. 107. n.º 10. Ex quibus probatur tam nostrum ex concilio prouinciali desumptum esse ut post Abb. et antiquos receptum est a Felino n.º 23. Dipa. 10 Veroia 407. Alciat. et Diminaldo. 7. hic. licet contrariam tenuerit imo concilium fuisse uniuersale defendat Cuiacius 1. lectura n.º 4 et in 2 notabili. 1. Mantua n.º 6 Bonus 10. hic Menoch. de arbitra. casu 458 n.º 52 et secundum argumentis satisfaciunt Dipa Verc. et Diminal. 5. Sed ultra tunc traditum teste Alciato n.º 4 hic quorum argumentis satisfaciunt Dipa Verc. et Diminal. 5. Sed ultra illos obstat magis quod in actis d. conc. de qq. 1. conciliorum uocatur concilium uniuersale et patres in eo congregati dicunt in uniuersali conc. sedere et in c. 6. eiusdem concilij a quo desumptus textus in c. primae sedis 99 d. agitur de primae sedis episcopo cui interdicitur ne summus sacerdotum, aut uniuersalis Pontifex appelletur id quod nullatenus conuenit conc.º prouinciali sed soli uniuersali totius orbis in quo per se uel per alios adest Romanus Pontifex qui primae omnium sedis episcopus existit. Iubat etiam quod in c. de libellis 20 d. inter gradus et sanctiss.ª concilia qq cuta utitur et episcopi in iudicijs uti debent refertur hoc Africano. Sed nihilominus retinenda est communis sententia et ad arg.m dicendum conc. hoc appellari uniuersali non in eo sensu in quo uniuersale dicitur quod est oecumenicum episcoporum totius orbis cum suo cap.º Romano Pontifice sed dicitur uniuersale quia erat totius Africae et uniuersarum prouinciarum illius quae tertiam mundi partem constituit et in eo conuenerant uniuersi episcopi omnium prouinciarum illius regionis et quo ad illas appellatur uniuersale ad differentiam eorum quae per singulas prouincias cum Metropolitano fieri solent et quod in eo regno uniuersale sit non uero absolute qualia fuerunt plurima Romana et Toletana concilia quae eod. de causa Nationalia etiam uocantur ut uarijs exemplis probant Belarm. 1. tomo lib. 1. de concilijs c. 4 Baronius 3. tomo anna lium pag. 527 iubat etiam quod passim in iure facit textus ex eod. Africano conc. desumptus in c. 1 ibi dixerunt uniuersi 5 depositis

Peruas.

hæreditas d'r successio in universum ius sicut et hæres successor universalis l. nihil aliud 24 ff de verb. signif. qui succedit in omnibus quæ defunctus habuit et iudicia dicuntur universalia quæ compræhendunt multas res vel corpora subiecta iudiciis contenta ad differentias iudiciorum singularium seu particularium ut patet in petitione hæreditatis dote et similibus de quibus per glas. magras vo in universalibus in c. 2. de libelli oblatione et dd. in l. 2ª ff soluto matr. ubi Barbo 3. p. a n. 8 per l. 1. ff. sol. quod dixim ibi non ad singula corpora sed ad universitates refertur ff de dote prælegata ¶ Ad 2 difficultates respondeo quod i. sedis Epus de quo in d. c. 1 sedis non ea Papas sed Primates provinciæ ex eo primas dicitur quod primas sedes habeat c. 2. 99 d. . Nec obstat idem c. ius universalis aut. nec etiam Romanus Pontifex appelletur nam respondeo textus illa non ea esse concilii Africani. sed Gregoriani Compilatoris ut apparet in libris Gregorianis et apposita sunt per duo cap. sequentia in quibus non prohibetur Papas appellari Episcopum universales licet in ultimo prohibuerit Greg. se universales Epus nominari ea ratione quæ colligitur ex vo qui vobis et vo si enim quas explicat D. Tho. opusculo 19. c. 4. quas refert Tiliin c. 1. n. 7. s de constitutionibus et ad facilius comprimendas audacias Joanis Constantinop. Epi qui illud nomen superbe sibi arrogabat ut eleganter probat Belarmi. 1. tomo. lib. 2 de Romano Pontifice c. 31. vo est primum quintus conducunt adducta in libris Gregorii in annotationibus ad tx. in d. c. ulto. ¶ Ad ulti. Dx in d. c. de libellis non refert Africanus conc. tamquam universale et oecumenicum sed tamquam legitimum et saltem tacite et universaliter a quatuor accepta a fidelibus ac prin. receptum inter alia quæ Romani Pontifices utuntur in iudiciis et consequenter eidem Epi uti debent. ¶ 3. præmitto literas nostri vulgariter mendosas ait dictum in vo (quem cum ad correctoris) legendum enim c, qm, quæ dictio usque ad particulas dispositionis clauditur parentesi ut sic reddatur ratio eius quod conc. placuit de Quotuldeo. idque constat ex d. c. 54 concilii Africani et ex Græciis exemplaribus observant Ant. Consuis et Ant. Aug. in notis ad hunc tx. et cessant difficultates glossæ quem et dd. ex estimantium casus passu aponi per figuras. antithesis quod glas magistras vo parte ablata in c. forus de verborum signifi. sic limitantis reg. am. c. ad audien. as 11. de rescrip. ut salsa latinitas non vicit rescriptum vel literas Apostolicas si per aliquas figuras salvari possit, probant Abb. n. 13. Imol. 25 Barbatia 74 Ripa. 38 ...ibi Rebuf. in praxi et quæ opponi possit contra bullam n. 17 Mandosi reg. 9 chancellariæ ante q. em. as ¶ 4. Præmitto contumacias civilium subiecti obedientiæ contrarium in eo consistens quod aliquis superiori cui tenetur non obtemperat colligitur ex l. contumacia 53 ff de re iudicata c. de illicita in fine 24 q. 3. c. 2 iuncta gl. vo contumaciter de dolo et contumacia dr aut a vo contemno vel potius a contumeo: quippe quod ea affectus quasi tumidus elatus facit superioris præceptum aspernatur plane sicut specialis virtus obedienciæ in eo consistit quod quis exequatur præceptum quod præcipitur et ita intendens formaliter obedire superiori c. sciendum. 10. 8 q. 1. Alioquin si alia intencione aut ratione faciat proprie et formaliter non est virtus obedienciæ specialis sed alia ad quam pertinet actus ille quem præcipitur sic per contrarium proprie et formaliter inobedientia specialis in eo consistit quod quis non faciat idque præcipitur et præceptum transgrediatur principaliter quia ubere eo quod contemnit vel non vult subiici superiori. aliter enim si alio respectu transgrediatur veluti per avaricias aut odium, aut libidines aut alias causas quæ ius superiori debitum non offendit dicitur et erit materialis inobedientia sive in genere, et surgens ex eo quod iniustum aliquid fit et ita pertinet ad eam speciem peccati sub qua collocatur talis præcepti ex D. Tho. 2. 2 q. 104 ar. 2 ubi Gaiet. Nav. in man. c. 23. n. 35 Covar. d. c. alm. mat. 1. p. § 9. n. 3.

Accedo

Ad c 1 de Iudicijs D. Borgi:

Accuedo in l. 1 tt. 5 lib. 4 recopilacionis Azor lib 4 institucionum c 13. uer° inouediencia sic plane inouediencia specialis et formalis semp. e pcm mortale c 2 de mayorit. et obedien. c qui suis 93. dist. generaliter u° iudicari debet mortale seu ueniale 3a materias subiectas et preceptum in quo uersatur extra dictis p Gaieta. et Nau. s° Ad sufficientiam aut excois solam cotumacia materialis et in genere que ex transgressione precepti in surgit sufficiens e nec specialis et formalis ex contemptu pcedens necessa° requiritur ut optime pbat Couar. s° uers e hi obseruandum

§. Premitto excomunes maiorem attenta sua natura et institu.e et intencione eccta fferri n posse p peccato mortali ch° grauissimo nisi concurrat in obediencia et contumacia respectu eccta cui peccator obdu ratus obedire cotemnit que sna pbatur Primo Mathei 18 ibi si ecclesias n audierit sit tibi tamqz ethnicus et publicanus. ¶ 2, qr excotio medicinalis e n mortalis c. 1. in prin de sna excois in 6. et si p peccato preterito tn nulla data contumacia fferretur n medicina sd mera uindicta esset ad instar penar temporalium ¶ 3 qr si contumacia n eet necessa. sequeretur peccatores eos emendatum et paratum corrigi, posse excomunicari, et sic traderetur sathanae n corripiendus sd posidendus 3 illud Pauli 2. ad Corinth. ut spiritus eius saluus fiat. ¶ 4 qr ante excomes semp premittenda e trina uel unica peremtoria monitio c. omnes decime 16 q. 7. c de presbiteror 17. q. 4. c reprehensibilis 26. de appellacio 69 c. sacro 48 di sna excois Racio aut premittende huiusmodi monicionis ex mente doctorum omnium ca e qr ante illam nondum peccator e contumax

Vltimo pbatur ex c. nemo Episcopor 11 q. 3. ubi neminem excomunicari posse dicitur nisi qui aliter corrigi n pot c tam sacerdotes 24 q. 3. c sd illud 45 d. quam snas pbarunt gl. in c. episcopi. 11. q. 3. et in c. ex parte 1. u° pro contumacia dicit 60r signif Abb in c. p. et g. n° 7. de offi° delegati

Vargas

Ad c. 1 de iudiciis

Marianus in c. nulli nº 5 de sent.ª exco. Nau. in c. cumcontingat § nullitatis de rescript. Couar. in d. c. Alm. 1 p. § nº 4 Hugolino de censuris tabula 1 c. 9 § 5 nº 6 et c. 12 in prin.º et c. 17 § 7 nº 6 Sanctus Ibo et plures theologi quos quos referunt et sequuntur Enriq. 2 tomo lib. 13 de excõe c. 17 nº 3 Xuarez de censuris disputa.e 4 sectio.e 5 nº 6

Contraria tñ sña pbari uidetur ex c. quidam maligni spiritus cum c. sequenti 5 q. 1 c. inter querelas et c. Guilisarius 23 q. 4 c. in primis 2 q. 1 c. raptores c. eos qui 36 q. 2 c. si quis Epis. cl. i. 27 q. 1 quibus iuribus pbatur excõmes latam fuisse p delictis comissis absque ulla monicione nec contumacia ¶ 2 ex c. solet 2 c. generabilibus 7 § porro et § sane de sña excõis in 6 ubi risolum pcõtumacia. Verum etiã p offensa põt quis excõmri. ¶ 3º qr et interdictum et suspensio sepe p delictis absque cõtumacia feruntur c. eos c. fin. de temporibus ordinacionum lib. 6 c. cupientes 16 § ceterum de electio.e eodem lib. g et excõtio cum ipsa censura sit c. querenti 20 de verbor. signif.c ¶ Vltimo qui excomunicaciones omnes que iure feruntur p delicto absque cõtumacia ferri uidentur c. si quis suad. 17 q. 4 c. unico de is que ui in 6 clem. eos de appellacionibus cum aliis pluribus quam sñas sensit gl. in sñe in c. Romana de sña excõis in 6 et expresse pbarunt Gaiet. 22 q. 69 ar. 2 Cord. in questionario lib. 2 q. 27 in

Inter quas opiniones distinguebat gl. in d. c. Cõm 11 q. 3 quam sequitur Abb. in c. 1 us.º 2 nota de raptoribus ut excõtio lata ab homine ñ ualeat absque cõtumacia secus si feratur a iure ¶ Sed nihilominus retinenda ē Prior cõmunis sña ut indistincte necessaria sit ad excõmes contumacia Nec obstat hc in d. c. quidam maligni spiritus ibi em ñ p peccato preterito sed p futuro fertur excõtio a B. Greg.º qui censuit eos qui libellum illud publice posuerant ñ potuisse debitam satisfaciones facere nisi se pdendo aut falsitates uel deceptiones suas offitendo quamuis em nemo teneatur pdere delictum suum occultum aut se infamare q.ª hc in c. quis aligni uos ñ tibi dico

Guilisarius

impetratio tx. in c. quidam maligni spiritus 5 q. 1.

deponita

Vergas

depanit.^a d. 1. tamen qn id, e, necessarius ad tollendam graui ssimam infamias vel aliud graue documentum qd alteri imminet ex iniuria occulte illi facta obligari pot homo ad illo modo satisfaciendum ut ad interp'taciones illius tx optime explicant soto de secreto membro 2 q. 6 ante fines Nau. in d. no n tibi dico n.o 28 Enriq. et Xuarez s n 16 No item obstat tx in d. c. quilitatius cum similibus n em fertur excomunicacio pp solam iniurias factam sd qr n e satisfaccione resarcita atq ideo n omnino transactam sed adhuc perseuerantes put solet ferri excotio pp furto omiso n quidem quisse qr comissum e sd qr semper durat et n e restitutum quod per furtum fuit ablatum ut aduertitur Xuarez et Augustinus s. Que solucio aplicari n pot ad tem in c. fin. 2 q. 1. nam ibi aperte imponitur pena n ad extorquendam satisfaciones aliquas sd pure ad punicciones delicti Respondendum tri e illam penas n fuisse centuras ecclesiasticas put accipitur in tx. nro et in tt. de sna exco's sd fuisse priuaciones et remociones quamdas ab offo sacerdotali ut ostat ex tx. b, ab offo sacerdotali excomunicati que lato modo excotio dicitur ut tx in c. admensas. b. Adam ab esu ligni uita excomtus e. 11. q. 3. et tradit gl. b qd sent.a late Tiraq. decastracto tt.o 1. s. 1. gl. 9. n.o 276 et eadem voce interp'tandus e tx in c. tanta 86 d. ut recte aduertit Xuarez s n 22 -

¶ Non eti obstat tx in d. c. solet et in d. c. uenerabilibus ea em iure intelligenda sunt ut distinciones tx in c. exp.o 1. de sps bons signific.e qui distinguit inter excos que ppla contumacia ut qr citatus noluit compare in iudicio et illam que ppter ssa in simul qua cum contumacia pfertur videlicet qr in tus noluit emendare maleficius et ita in utroq casu pponitur contumacia ¶ Minus obstat 3. arg. de interdicto et suspentione nam censura ille n ad emendacionem sd ad punicciones et uindictam culpe pferuntur ut in d. c. cupientes s u cum similibus sensit gl. in d c. cupientes s. ceterum si vlus peruos et pbat Inn. in c. i. de excessibus prelatorum sequntur Abb.o 3

Vergas

& dd. comunit. in c. tam literis 33. p. lx ibi in fine de testibus cum pluribus relatis ab Hugol. lib. d. §. 7. n. 5. ¶ Nec obstat ultimum argum. qr excõtio quae a canone vel statuto pfertur moniciones et per quente in ouidiencias et contumacias supponit qr cum lex vel statutum sub excom. aliquid pcipit vel phi et satis et quotidie subditos monet aug. legis Arriani C de hareticis c cum Marthe to lex mosaica clamat decale bracio missare ac subinde satis in obidientes et cõtumaces existunt, qui eiusmodi pceptum aut monicionem transgrediuntur et ut tales absque alia speciali monicione excomunicatur sm Enricum et alios in d. sacro, Soto in 4 d. 22. q. 1. ar. 2 Nau. in man. c 27. n. 10. Hugol. 5 n. 7. et colligitur ex gl. pri fu tunis in c. Romana de sna excõis in 6. quam sequitur cõmunis teste Gutierrez lib. 1. canonicarum c 4. n. 6 quae oca notanda sunt ad Conc. Trid. ss. 25. de ref. m. c 3. ubi et contumacia requiritur ad excomes ←

Ultimo premitto qd licet huiusmodi contumacia regulariter et ut plurimum habeatur p canonicas monicioes et colligatur ex eo, qd aliquis canonice monitus ab eccta sub cõminacio. excõis ecclam n audit, et sit ei dum n obtemperat et pptereae ad iusticias excõis requiratur canonica seu pplectus id e trina monicio p quam dum peccator n resipiscit amittitur omnis correctionis spes d. c. sacro d c reprehensibilis in princ. d c omnes duimae d c de pres iiteris cum tri ad validitatem sufficiat et requiratur unica xa lx in d. c. sacro ubi dd cõmunitr. gl. fu. in iustas in c. Romana de sna excõis in 6, Comunis ex Covarrubia d. § 9. n. 7. Soto Nau. et alijs relatis ab Enrri. s. litera s. Hugol. c 10 n. 4 Xuarez disputa. 3. sectione 12 ¶ Nihilominus tri si notorie cõstat de contumacia subditi obcecati et nolentis obedire eccle iustum aliqd et notabile pcipie ti posset in illum excomunicacio pferri absque alia monicione ut pbat lx optimus in d. c reprehensibilibus s. porro vs seus aut c illud s. de clerico excõmto d. c certum. 11. q. 3 c. cum sit Romana. 6. s. fin. in fine d. c. reprehensibilis vs nisi forte de appellaurus

appellatio 69. qui versiculus licet a multis aliter intelli gatur ut p gl. ibi ibi ipso, Abb. nº 8 Decio 12 Couar. d. § 9. nº 5. posset etiam intelligi in illis casibus in quibus culpa genere suo notoriam induit cotumaciam qui eo ipso quod talis est excõem et suspensionem absque alia monitione in duit et tandem quia canonica monicio requiritur ut per eam appareat inobedientia et contumacia peccatoris qui mile nam monentem non exaudit. Unde si aliter de huiusmodi obdura cione et inobediencia notorie constat non erit necessaria quinpocius ociosa et superflua et consequenter omittenda mo nicio, arg. Legis 1. in fine ff. de dote prelegata iuncta lege 1 de stipulatio 14 § 1. in fine ff ut legatorum siue fidei comissorum no mine, presertim quia eo ipso quod aliquis contumax est notorie presumitur contra ipsum quod licet ulterius et sub mencione excõis moneatur nihil profutura est monicio quam obduratis magis contemnet quemadmodum presumitur contra illum qui canonice mo nitus non resipuit et postea iam amplius non monetur sed excõmu nicatur —

Quibus ita premissis apparet iam ratio decidendi ad priorem partem nostri textus qua probatur episcopum quoddam dum cum prius promiserit coram concilio litigare et postea recusserit excõmunicari potuisse Nam cum ex sua pro mi ssione teneretur non declinare iudicium concilij Africani iuxta ea que late dicemus in solucione 2. argumenti iunctis ijs que diximus in 2. preludio et ante eam diffinicionem sine concilij licencia recesserit publice quod dixerit se no lle comparere uerus et notorius contumax fuit ac proinde merito potuit absque aliqua monicione excõmunicari. d. c. uenerabilibus § porro uers. semper aut. d. c. certum 11 q. 3. et ad haec sunt reducenda que adducunt gl. V. non placere et Io. donec Inno Hosti; Ioan. Andr. in prin. Ant. nº 29. Immo. et Abb. 10 Areti 23. Alexander de Neuo 19 Feli 9. et 21 Decius 25 Ripa 30 et 81. Aliciatus 14 Verosius 95. et 114 Mantica 53. Burgos 14 Bosco 86 Diminatio. bic

Vargas

Ad c. 1 de iudicijs

cum alijs s adductis in confirmatione nostrae conclusionis

Ad 2am vero partem nostri textus qua probat excommunicatum propter contumaciam suo beneficio canonicum tento privandum non esse ante eam diffinitionem. Ratio decidendi apparet quia si privaretur hoc delictum de quo accusatur tum absens et indefensus est, facile eveniret ut Innocens etiam damnaretur quod non solum iure nostro canonico verum etiam naturali prohibitum est l. absentem s in princ. ff de poenis c. 1. cum seqq. 2 q. 1, c. 1. de causa possessionis c. cum inter de exceptionibus. At si privaretur ob contumaciam duplici poena pro eodem crimine puniretur contra legem senatus 14 ff de accusationibus c. at si clerici s de adulterijs s cum pro delicto contumaciae a canone imposita sit specialis poena excommunicationis ut in iuribus in princ. nostri textus adductis. Accedit nam huiusmodi privationis poena nullibi praescripta reperitur excommunicatis a iure a canone contra quomodo dum procedente in ponenda non fuit argumentum legis et siquis 14 s divus ff de religiosis authentici de non eligendo 2mu bentes s sin autem ibi nec quelibet est lex aliquid tale dicens collatione. 1. celebris gl. finalis in c. fin. de iure patronatus recepta communiter ex Tiraq. in l. siumquam si verbo revertatur n. 232. Molina lib. 1. de primogenijs c. 9 n. 10 Flaminio de resignationibus beneficiorum lib. 14 q. 2. n. 3. Farinacio 1. tomo criminalium tit. de poenis q. 19 n. 43 Nau. cons. 49 de temporibus ordinationum quae conclusio licet verissima sit an in nostro textu satis probetur latius a nobis disputandum erit ad 5. argumentum.

Quibus ita constitutis non obstat 1m argumentum pro ratione dubitandi adductum cui inprimis respondet gl. sit verbo interrogatus ad cautelam et ex superabundanti fuisse interrogatum quo multdum licet cum diceret invitus cogi poterat contra legem inter stipulantes 83. s. 1 ff de verborum obligationibus et alia iura in argumento citato sed communiter reijcitur ex pluribus relatis a Ripa n. 39 Verbo 115 et ultra eos quia verisimile non est patres in hoc concilio congregatos absque necessitate vel utilitate episcopum interrogasse et per circuitum in utilem rem distulisse

auerdilatado

circa

arg. l. 1 § qq C de novo Codice faciendo ley hac stipulacio 14. § Divus ff ut legator. seu fidei comissor. nomine vni eadem gl. 2 respo det interrogaciones factas fuisse ad effectum ne postea Epus posset recussare Conc nisi ex nova cã qd utiq liceat arg. legis de etate 12 § ex cã ff de interrogatorijs accionibus c. in sinuante 25 de offo dele gato c. sup questionibus 27. § verum eodem tt. c. cum spe ciali 61 de appellacionibus legis apertissime 14 C de iudicijs quam interpretaciones sequnter Abb. nº 15 Immo. 26 et dd. comuniter ex Decio 2. lectura nº 21 Veroio 120. Ccuola cautella 120 quos sequiter Debusus in arbore excepcionum nº 10. notantes ex hoc tx cautellam ad to llendas exceptiones declinatorias et iudicum recussaciones ab hac tn interpretacione recedit eadem gl. in fine exeo qd conc. n potuisset recussari ab Epo quo ultra eo quam snãs pbat Barb. hic nº 80 et defendi posse docet Veroius nº 120 sequnter alij rellati a Rolando consº 19 nº 6 lib 3. Proqq facit qd nulla pot suspicionis cã considerari que totam sinodum cõprehendat et ideo per fraudem et calu niam proposita censeter recussacio arg. legis hoc modo 63 ibi tn Arrij n nupserit ff de adiudicacionibus et demonstracionibus et consequenter tamqm friuola reici debet, arg. c. cum appellaciõibus friuolis de appellacionibus in 6. iuncto c. sup eo 12 eodem tt. quo arg. n solum sinodum vel conc prouinciale verum nec ciuitatem, senatum, aut collegium, vel similles congregaciones recussari posse censent. Albericus et alij rellati Arolan do s' Abendaño de exequendis mandatis 2. p. c. 23. nº 15 qui post Valdum et alios docent recussacionem omnium li teratorum alicuius loci insignis tamqm gentem et vagam ad mittendam n ee sequnter Paz in practica. 1. p. primi tomi 10 tempore nº 30 Mocla in emporio Iuris 1. p. tt. 2. q. 11. nº 2 et obseruandum ẽ ad declaraciones l. 1. tt. 16 lib. 4 ¶ Con traria tn snã cõ gl. mãs et dd. s' frequenius recipitur pro qua solet alegari tx in c. licet ex suscepto eodem tt. pxe et in clem a.

Verga: Ad tx in c. 1. de iudicijs

pastoralis vs° Pisana dereiudicata. quae iuᵃ licet n' satis p bent eam snaz ut aduertit Menoch. 5 n° 8 ea tñ deducitur ex. c. qd suspecti 3. q. 5 c quoties 2. q. 6 & ex eo qr cum nullo iudice caphum sit nessi nodus, collegium, aut, sites ɔgregaciones recusetur standum e regule generali sm quam omnes iudices suspecti recusari posunt in d. c qd suspecti cum similibus. Accedit qr a ɔcilio puinciali appellari pot quaadmodum a collegio & ɔgregacionibus ex multis 17 d. c ultra, a cuisatus 3. q. 6 igitur & recussacio admittenda e arg.to d. c. sup eo de appellat. & ita merito glo. nra snam inpbat Abb. n° 14 Imola 26 Felin. 6. Decius 1ᵃ lectura n° 16 e 2ᵃ. 61 Alcia. 17. Mantua 38 Ripa 48 Vero. 119 Bosius 109 Puminaldus 48 hic cum alijs rellatis a Menoch. de arbitrarijs. lib. 2 casu 458 a n° 3. Mala in imperio ducis. 1ᵃ p. tt. 2. q. 11. n° 3. ¶ Quae sna intelligenda e dum modo ex aliquam cam apparent recussandi totum com.m collegium, uel ciuitatem, aut omnes literatos, illius, ut in exemplis rellatis ab Acuedo d. l. 1 recopilacionis n° 21. Alias cm nō admittenda cum fraus & calumnia psumatur in recusante arg.to d. l. hoc modo & ex multis pbat Menoch. 5 n° 12 qui post Ripam & Veroium hic n° 123 docet ex eo solum quod caput seu preses aut rector cōcilij ciuitatis vl collegij suspectus e posse conc ciuitatem, uel collegium recussari arg.to d. c. qd suspecti vs° ueniamus qr c. fin. de purat. c. accedens el. 2. ut litem n' ɔtestata inbat illud uulgare, c sut plurimi vs° c, 6. q. 1. & qr sublato p recussacionem c n' remanet corpus integrum sd acephalum & truncatum & ita desinit ce conc collegium aut ciuitas arg. c. nouit de his q. fiunt a prelato c. cum n' liceat 12 de prescripcionibus, Sd hec sna admittenda n' uidetur in preside uel rectore a quo n' derinatur nec cōmunicatur potestas uel iurisdiccio in reliquos de collegio senatu aut ɔgregacio.e qui ab illo n' posunt remoueri nec eius familiares existunt in qua spēie nō ouurrit racio pp quam totum collegium debeat recussari pp suspicionem solius presidis imo suspicio quae illius tm personam respicit n' bis uidetur

sincabeca

habere

habere cōmune cum collegio, congregatione, aut senatu in
qq. si alius rector aut preses substituatur in locis suspecti
nihil impedit quominus collegium uel senatus procedere possit
et quæ intelligendi sunt Abbas. n.o 17. Bossius m. Riminal
53. hic et distinctio quam post Dipam n.o 41 et alios addu
cit Menoch. d. casu 458. n.o 20.
Fatentur hi dd. omnes esse admittendam
de sniam glose nræ in conc. universali et oecumenico qd nulla
tenus poterit recusari ex Abb. n.o 14 Decio 16 Dipa 45 Vero
125 Mantua 40 Bossio 115 Riminaldo 49 hic pluribus re
latis a Cenedo in collectaneis ad decretales c. 100 n.o 5. et e
ferè omnium catholicorum snia ex Menoch. n.o 26 Morla s
n.o 6. ¶ Proqq inter alia quæ expendi solent ur
get qr conc huiusmodi si legitimum sit errare n pot et illud
Matthei 15. Luce 22 Petre ego rogaui pro te ne deficiat fi
des tua referre in c. 1. 21 dist. c. maiores in prin.o de baptismo
et colligitur ex c. arrecta ~~c. pro~~ ubi gl. e hæc e fides c. pudenda
24. q. 1 probat Sanct. Tho. et alij relati a Couar. lib. 1.
Variarum c. 10 n.o 12 Meno. s n.o 30 late Belarminius 1. tomo
controversarum lib. 2. de eccla c. 2, tum etiam qr a predicto conc.
n admittitur appellatio prout ex decreto Cōcilij Calcedonensis
et alijs probat late. Turre lib. 3. de eccta c. 48 ergo nec recusatio
admittenda e et ita tx in d. c sup eo de appellationibus Idem
tequeri posunt predicta arg.ta qr licet in ijs quæ ad fidem et
mores pertinent Conc universale errare n posit ut s in alijs
in quæ facti sunt et a facto et probationibus pendent ut in iu
dicijs et causis diffiniendis sicut et Papa errare pot et
decipi ut satis probat tx in c. a nobis 2 8 vsis notigitur de snia
excois ubi dd. Sanct. Tho. et alij relati a Couar. s et in hoc
conuenire omnes catholicos resoluit Belar. 1. tomo lib. 4. de romano
Pontifice c. 2 ergo in eisdem poterit recusari cum nullo iure
prohibita sit huiusmodi recusatio quæ in rone et equitate
naturali maxime fundatur d. c. qd suspecti de im qr li
cet in causis fidei et morum a snia Concilij universalis

D. Vergas

Ad c. 1. de judicijs

n̄ appellatr, in alijs tri[bunalibus] et causis ... ad
mittitr appellatio ad Papam ut ex alijs concilijs tradit et
observatum fuisse respondit Idem Belarmin. lib. 2 de con
ciliorum autoritate c. 17. vers. probatr 4 et ad ... Ve
roius hic n. 136 et traditr ex reg. i. ad Romanos 2 q.
6 quia ... in eisdem terminis poterit recusari ex d. c. qd
suspecti vers. in causis ideo ubi conc. cõgregatr ... Papam c.
si Papa ... ab eodem ... de cã recussari poterit arg. d. c. qd
suspecti vers. ultimo ¶ Cõmunis tn̄ s[ente]n[ti]a etsi extra materi
am fidei et morum recte procedit ubi in conc. praesidet Ro
manus Pontifex qui cum sit omnium caput et princeps
supremus sicut suspectus recusari n̄ pot. ubi per se cog
noscit arg. c. querelam 24 ubi notat Abb. de electione
c. ipsi sunt ... 9 q. 3. l. et hoc Tiberius 4 ff
de heredibus instituendis. ita similiter dum in conc. praesidet vel
conc. sub eodem Praeside recusari n̄ poterit ¶ Ex qq. constat hanc
2am gl. solutionem veriorem et receptiorem ee. licet ipsa ab ea
discesserit et Abb. quinque refferat intellectus ad tx. n[ost]rum Ripa et
Alciatus 7. Dec. 8 Bolus 9. Ex qq. Vincentij et antiquorum ...
hic cum hac 2 interpretatione ... ut videatr interrogatus
Quovultdeus ad effectum excludendi exceptionem declinatoriam fo
ri qua forsam sibi spectare poterat ex eo qd in eius ...
secuta n̄ fuisset forma tx. in c. 1. 2 et 4. 59. 2 quo casu n̄ tenebatr
suo accusatori respõdere ut colligitr ex d. c. 1.

Nec obstat 2m argm. ex d. l. si quis ... ff de iurisd.
omnium iudicum cui plures asignantr interpretationes a Covarru.
lib. 4. miscelenearum c. 5. Couar. in c. quamuis 1. p. § 4. n. 9. Gracian.
reg. 277. Gutier. de iuram. confirmatorio 1. p. c. 28 cum alijs relatis
ab Alfano in collectaneis ad ... c. 574 Quibus omissis quo ad
n[ost]rum propositum gl. 4 hic resoluitur ... locum ee. ...
ex d. l. si quis ... et ex c. cum laici 20 de iu. patronat. Caeterum
n̄ admitti ubi ex ea tercio praeiudicium ... legem nemo 76 ff de reg.
iuris arg. mutare 33. in 6. et ita procedere tx. n[ost]rum sed reiicitr ab
Abb. n. 17. et caeteris ... n̄ ... respõdet dificultati n[ost]ri tx. et d. l.
sicò ...

Ad c. 1. de iudicijs

si conuenerit nec tx in d. c cum laici pbat sno gla cum loquatr in l. si
conuenerit nec tx in d. c cum laici probat gl. cum loquatr in l. di
si cõuenerit nec tx in d. c cum laici ꝑbat snõ3 glē cum loquatr in l. di
uersa spēie videlicet cum patronus laicus ꝑ pria autoritaᵉ: clerico ec
clesiaʒ reddit qd facere minime pōt cum solum habeat ius ꝑsentan
di c. illud c cōsuluit c. nullus de iuᵉ patro, Vnᵉ receptior interpre
tatio ē tx in d l. si ꝯuenerit agere de ꝯunctione litigandi apud iu
dicem ñ suum idē qui in ea cā, ut inter parcisentes iurisdictionem non
habebat patet ex litera ꝫ alius pretor quam cuius iurisdictionē
tem ū necim agere de pmissione litigandi apud ꝑ priuon iudicem

Iurisdictionem ñ habebat patet ex litera ibi Alius pretor qu- no falta. antes esta, bis.
am cuius iurisdictio ē tem ū necūʒ agere de pmissione li
tigandi apud pprius iudicem seu dcnō declinanda eius iuris
dictioᵉ licet ꝯ illam aliqua exceptio opetere potuisset ut s ad
1. arg. dixi colligitur ex gl. fin. in d. l. si ꝯuenerit ubi A
lexand. fatetur 5. et 8. Jasson nᵒ 33 Orozco 4 Riminaldo
3 Cuiacius ad Africanum tt. 7. in prinᵒ Abb. nᵒ 17. nᵒ 17. de
cius. 1. lectᵃ. nᵒ 6. et 2. nᵒ 2 Ropa 49 Alciato 20 Vero, 138.
Mantua 42 Alexand. denuo 36 Burgos 40 Bosco 120 Ri
minaldo 70 bis Varias assignantes differentie rationes in
te utrumque cassum. sed illa verissima ē in specie d l. si cōuenerit
cōuentionem nudo pacto fuisse celebratam. ut colligitur ex vᵒ ꝯuenerit
qᵒ ad nudum pactum refert l. lecta 40 iuncta gl. vᵒ. ꝯuenerit ff s
i certum petatur, ex qua iure ciuili [illegible]. actio ñ nascitur l. iu
risgentium 7. §. sed cum nulla vᵉ igitur nuda ff de pactis l. legem 10
C eodem tt. et lʒ eodem iuᵉ liceat alieni iudicis iurisdictionem
ꝓrogare l. 1 ff hoc ttᵒ. necessᵃ tn ē adicio ipsius Pretoris ꝑ

Vergas

litis contestationem quae veram interpretationem d. legis. 1. tunc si se subiiciant non cum se subiecisse videtur nisi qui iudicium acceperunt. Duo itaque ad prorogationes necessaria sunt consensus partium et additio iudicis per litis contestationem ¶ At cum in textu nostro pactum de non declinando iurisdictionem proprij iudicis id est contra illud recusari non potest nec licet Quorundam poenitere quamuis enim non pariat actiones pactum nudum parit tamen exceptiones ut in d. versiculo ipsius nuda et ita exceptio fori declinatoria ultra recusatio opposita a quo uis de eo potest replicatione pacti conventi excludi quia et exceptiones et replicationes ex pactis etiam nudis dantur l. si unus 28. § pactus ne peteret ff de pactis l. 2. § replicationes ff de exception.. Quas rationes licet ante cessores mei ut nobis asignauerint ea tamen plane collige ex Jassone in d. l. si convenerit n.° 35 Cuiacio tract. 7 ad Africanum in prin. in qua specie ait intelligi posse tex. in l. penultima C de pactis et in l. si quis in conscribendo 39 C de episcopis et clericis melius tamen in pacto apposito quae contractus ut in l. in bonae fidei 13 C de pactis et nouissime ad uertit Facsineus lib. 1. controuers. c 61.

Ex quibus primo infertur reijciendam esse interpretationes antiquorum quam post Alciatum et Couarruuias probat Guar. in d. c. quamuis. 1. p. 154 n.° 7 et dicit verissimas Vetoius hic n.° 148 ut textus in d. l. si convenerit procedat tamen ubi utriusque contrahentium mutata voluntas fuerit ante litem contestatam argumento legis ab emptione 59 ff de pactis. Secus vero ubi unicus tamen facile non convincitur ex illis ... mutata voluntas fuerit quae verificari possunt ubi unius tamen voluntas mutatur. De inde quia si vero consultus ageret de voluntatis mutatione utriusque debuit ea admitti etiam si iudex est proprius paciscentium et in super quam tamen cumque lis fuisset contestata argumento l. post quam liti 4 C de pactis iunctis quae tradit gl. 2. tunc et dd. communiter. l. nihil tam naturale 36 ff de reg. Iuris. Tandem quia iure consultus in d. l. ibi nemo compellitur plane significat alteram partem dumtaxat non vero utramque mutasse voluntates et ita merito praedictas interpretationes improbarunt Quos laudat et Goueanus in d. l. si convenerit Ripa n.° 48 Riminaldus 74 tamen Facsineus. s. —

2.° infertur

Z in forte reiiciendam esse sententiam quam antecessores nostri defendebant et absistens excipit Morla in emporio iuris 1. p. tit. 2 n. 17. et eam probat Riminald. hic n. 69 constituentes differentias inter dictam legem si convenerit et textum nostrum quod in illa licita fuerit paritio cogo convenio fuerit nuda in hoc ait minime cum per stipulationes Quoniamvultdeus promisserit litigare coram Com. id deducentes ex pro interrogatus iuretro ... promisserat suppossita stipulationis diffinitionem de qua in l. stipulationum s. s. stipulatio ff de verborum obligationibus ... quod conventio esset nuda compelleretur Quoniamvultdeus eam adimplere cum in canonico ex pacto nudo actio oriatur contra communem interpretationem c. primi et 3. de pactis Utrum ... enim falsum est interrogatus Nam ... fuit Quoniamvultdeus non ab adversario sed ab Episcopo ad effectum de quo in solutione 1. argumenti Nec stipulationis solemnitas iure canonico considerata aut si necessaria alias esset ad prorogationem alieni iudicis sufficeret utriusque partis iudicis etiam contendentis necessarius sit ex c. 1. c. significasti 18 q. tit. proximo et ideo divisio nostra intelligenda est in permissione non declinandi proprijs iudicis iurisdictionem contra communem interpretationem textus in d. l. si convenerit in pacto prorogandi alieni iudicis iurisdictionem ... Hodie tamen attenta l. 2. tit. 16 lib. 5. recopilationis ex qua actio nascitur ex pacto nudo locum non habebit illius legis divisio ut ibi advertit Orosius ... 2 Covar. et Gutier. ... et inde colligitur frustra a tabellionibus apponi in instrumentis renunciationem d. legis si convenerit.

Nec obstat 3. arg. cui respondent Card. in c. cum sit Romana s. postrema n. 3 de appellationibus, Felin. in c. sacro litterae 1. de sententia excommunicationis in criminibus notorijs monitionem necessariam non esse arg. textus in c. de manifesta 2. q. 1. c. evidentia de accusationibus c. cum olim 12 de re iudicata l. 2 s. quod de frumentaria ff de administratione rerum a civitatem pertinentium sed haec interpretatio facile convincitur ex textibus quia diximus in 5 studio cum enim excommunicatio

medicinalis ext. c. 1 de sna excois in 6. pferri n. pot pcrimine etiã gravissimo et notorio nisi prius peccator moneatur ut resipiscat et a peccato recedat et ita in notorijs criminibus moniciones saltim unicam necessarias ẽe docent. Immo in d. c. sacro Abb. in d. c. cum sit Romana n. 32 et ibi Vero ius 83. Decius lib. 1. lectura n.o 34 Ripa 81. Verosio 214 - Couar. et Hugolino 5, Nec obstat tx in d. c cum sit Romana 8. fin. qx sm gl. et dd. ibi Couar et alijs relatos ab Enrriquez, 2. tomo lib. 13. de excomu.e c. 18 n.o 3. litera g. D. Paulus sepe Corinthium illum admonuerat ut a peccato gravissimo recederet ante platam excõem licet tempore quo fuit excotus. absens et irrequisitus p pona tur ~~pona~~ ¶ Pro qua intepretacio.e ultra illius expon di pot verbum illud irrequisitum n. em dicit Pontifex Corinthum illum n. quesitum fuisse excotum sed irrequisitum idẽ n. iterum quesitum dictio em illa, re, iteracionem actus significat ut in dictionario pp.o, re, et pp.o, requiro, ¶ Minus etiã satis fuit intellectus Alciati hic n.o 41 sm quem in hoc tx post displicencias et discessum Epi et ante eiusdem excomunicacionem intervenit monicio que licet in litera n. refuratur supponi tn et suppleri debet sm ius ut sic decissio hac reducatur ad terminos iuris arg.o legis si quaramus. 3. ff de testamentis lex ad rem mouilem 56 ff de procuratoribus legis illud 96 ff de adquirenda hereditate presertim admisso casse et speciale neum tx quam pbant Ant. hic in princ.o et alij dd cõmuniter ex eodem Alciato videlicet quod Quoultdeus interrogatus et cõtumax fuit in conc provinciali postea et in generali fuit excotus reicitur em is intellectus manifeste ex ijs que diximus in 2. pludio ubi evidenter pbavimus tenorus ex conc Africano Nacionali desumptum fuisse nec unquam aliquod Africanum universale fuisse celebratum qd ex ecclesiasticis historijs manifeste patet, clarius qz cõmuniter pdictus intellectus ex litera ncĩ tx ibi (respõdit hoc sibi n. placere atqz discessit) iunctis pbis inmediate seqq placuit Dd

qua

que significant Epum a conc. fuisse excitum statim et immediate postquam illud respodit et discessit nullam qz inter discessum et excomem intercessisse monicionem id qz clarius constat ex d. conc. Aphricano c. 54 s. rellato ubi oia et singula huius capitis pa. sub eodem contextu nullo alio intermedio referuntur et ita excluditur plane casus et species Antonij referentis pa. placuit ad conc generale diuersum ab Aphricano de quo intelligitur tx in prin. con cedit qr quicquid dicat Al Alciatus tx hic principaliter emanauit et in primo limine huius tti collocatur ut doceat reum non coparentem uel non respodentem in iudicio con petenti posse excomri ac subinde non fuit omittenda mencio monicionis tica in proposito requireretur Minus etiam placet quorundam interpretacio quam etiam sensit Ripa hic n. 81 asserencium in specie huius tx citatum fuisse Quoduultdeum semel et iterum primo cum introductus fuit ad conc, 2º cum altera die respodisset id sibi non placere, qr nos non agimus de citacione necessaria ad codenacionem sed de monicione post codinacionem vel delictum ut peccator resipiscat et recedat ab eo qd hic nullum fuit nisi post penitenciam et discessum Quoduultdei Quare uerius dicendum est neque trinam neque unicam monicionem necessariam esse quociescumque excomio confertur contumacem notorium ad monicio[nem], fit ut iudex experiatur, an peccator resipiscere et eccle. madatis parere uellit et ut eius contumacia conuincatur cum igitur alias manifeste constat de ea frustra moniciones adhibentur ex ea que diximus in ultimo preludio in presenti diit manifeste constabat de contumacia Quoduultdei cum publice in conco dixerit se nolle respodere argto d. c. Venerabilius s. porro uso seus diit desent. excois in 6. et dixi s. in racione decidendi ad priores pem. textus et ita in notoria contumacia non esse necessariam monicionem probat gl. qro presentoreo in c. de illicita 24. q. 3. secuntur Ant. et Abb. n. 29 Felin. 13 diuersus i. lectura n. 25 Ripa 81 Alciat. 39 Mantua 53 Vecoius 214

D. Vergas

Ad c. 1. de iudicijs

Bosius 178 hic Couar Enrriq & Vgoli. s. Lapus alegatio
ne 73 & ibi Mandosius in addicionibus —
Nec obstant adducta in 2 p. huius argumenti
delicet excomunicationes pena lumi[nis] ferendam non esse ex iuribus
illis citatis Nam Respondent dd illa iura intelligenda esse
in contumacia in non parendo iudicis precepto in causis libibus
pro qua excomunicatio maior proferri non pot non vero in contumacia in non
comparendo coram iudice pro illa etiam ex lumi[nis] can excomuni
cari quilibet pot imo tanto maior est contumacia quanto ex
leniori ca[usa] procedit per glossam penultimam in c. dicto sunt q 6
quam dd. ita intelligunt & probant Abb. nº 10 Decius prima lectura
nº 13. Ripa 32 Verrio 108 Martua 34 & alij relati a
Couar. d. § 9. nº 3. Enriq. s. litera. a. per quam doctrinam
comuniter intelligitur is tex. ut procedat in contumacia in non compa
do ut habetur in sumario pro qua differentia iuuat lex finalis
§. 1 ff de appellationibus ubi contumax in non parendo appella
re pot cum tamen contumax in non comparendo appellare nequeat
l. & post edictum 73. §. fin. ubi gl. penult ff hoc titulo lege propte
randum § tinaut reus vsi cum cum C. eodem tit. c. finali vsi
sunt etiam 2 q. 6. ¶ Sed hec differentia quoad excomunicationem
& plures quoque alios effectus confunditur ex pluribus adductis a Alte
stino hic nº 25 Burgos & Alciato 14 Bosco 93 Triminatdo
38 Couar. s. sm quos contumax in non comparendo vere & proprie
dicitur contumax, in non parendo cum precepto iudicis iubentis comparere
in iudicio non pareat, nec distinguitur huiusmodi contumacia aut
diuersam speciem constituit ab ea qua quis aliquid facere vel
dare iussus a iudice preceptum illum transgreditur aut conte
nit utroque in casu, dicitur iudici non parere, ac per consequens con
tumax est in non parendo alioquin oporteret ex singulis prece
ptis & rebus circa quas contumacia contingit uarias contumacie
species constituere quod est absurdum ¶ Nec obstat quod
quoad ad appellationem distinguitur inter unum & alterum
contumacias ex supra dictis quia respondetur discrimen illud non pro
dere ex eo quod contumacia in non comparendo vel in non parendo

ita differat

ita differant quod diuersas speties constituant sed ex eo quod grabius delinquit contumax qui non comparet in iudicio uocatus a iudice ut intendit gl. in d. l. fin. §. 1. gl magna in clem. unica de dolo et contumacia et utrobique communis vel quia contumax in non comparendo uexus, in non parendo ait presumtus aut inter potatiuus dicatur ut intendit Satis d. l. finalis §. 1. d. l. et post edictum § fin. ubi gl. et dd tex ubi gl. 1. in l. 1. C. quorum appellationes non recipiantur Verum uerius est non esse constituendam differentiam quoad excomunicationem inter contumaciam quae in non comparendo et eam quae in non parendo consistere dicitur ut significat tex in d. c. certum in preiud. 11 q. 3. et quemadmodum pro posteriori ita nec pro priori si materia leuis sit excomunicatio pro secunda non est contra glossam in d. c. duo sunt. Negandum tamen est in specie nostri tex casus fuisse leuem cum ex graui causa uocatus esset Quouultdeus et de crimine accusatus propter quod post causae exitum priuari posset episcopatu ut patet ex fine tex et ideo propter notoriam et grauem contumaciam iuste fuit excomunicatus quae ideo grabior fuit quia facilius potuit Quouultdeus a concilio recedendi causam alegare quam sine licentia immo cum expresso contemptu recedere ut patet ex tex ibi hoc sibi non placere atque discessit et idcirco magis uidetur Concilij autoritatem contempsisse et quanto maior fuit inobedientia grabior quoque contumacia tanto iustior fuit excomunicatio ⌒

Nec obstat 4 arg. cuius resolutio pendet ab ea celebri questione an excomunicatus donec satis fecerit, facta satis factione cogat absolutionem, et inter excomunicationem, suspensionem et interdictum sit in hoc casu constituenda differentia, et affirmatiua sententia ultra textum nostrum uidetur probari ex clem. 1. versu quod si, tamen ante satisfactionem condignam nullatenus absoluendi sint de decimis, clem. 2 de hereticis post principium tamen a qua non possint absolui donec illis aqq extorserint plene satis fecerint c. quamquam in fine de censibus lib. 6. ibi donec exacta plenaria restituerint et iubat ratio quia excomunicatio sub ea forma donec satisfecerit exprimit id quod tacite inest a iure.

qui in hoc non plus differt Judici quam autori legis quia non sunt considerandi ut duo sed ut unum, id est causa principali et causa instrumentali. Suarez tom. de censur. disp. 10. sect. 3. a n. 8 . pag. 463.

scilicet excomunicatum esse absoluendum & restituendum comunioni eccle cum primum satis fecerit is ad quorum instantiam fuerit excõtus xt tx in c. ex literis cum similibus de restitutionibus sed excotus pure & simpliciter licet plene satisfaciat adhuc indiget absolucione quam satis factio non prestat c. cum desideres is in fine c quamuis 58 c a nobis 28 de sña excois c ad aures 24 de simonia ergo idem dicendum uidetur ubi excotio fertur sub ea forma donec satis fecerit ex reg. legis .3. ff de legatis .1. cum uulgaribus quam sñam pbarunt gl. uerbo donec in d clem. 1. de decimis similis eodem uerbo in clem presenti de censibus Abb nº 6 Decius 1. lectura nº 46 Ripa & Mantua 23 Bosius 71 Burgos 6 Diminaldo 34 comunis sñi Couarrubias in 4. 2. p. c 6 nº 16 & in d c. alma mater .1. p. § 11. nº 5 Naua. in man. c. 27 nº 16 Guti lib. 1. canonicarum c. 5. nº 7. Enrriq. 2. tomo lib. 13 de excomunicatione c 29 nº 2 Hugolinus tabula 2 c. 31. § 4 ¶ Contraria tñ sña uidetur pbari ex c. ex literis de restitutionibus ubi comunione priuatus pro cõtumacia uel inobedientia illa cessante statim admittendus est ad comunionem & ex c. fin. q. de matrimonio contracto contra interdictum eccle ubi excoti donec separentur matrimonium statim quod separantur desinunt esse excomunicati & ex c. cum tu § iniuncta gl. uerbo donec q de usuris ¶ 2º quia eadem uidetur ratio in suspensione interdicto & excomunicatione cum omnes similiter sint censure ecclesiastice & ligent tamquam ecclesiastica uincula & nerui ecclesiastice disciplinæ c. querenti 20 de uerbor signifi. c. nemo cõtenat 11 q. 3 c cum illis § de consuetudine c. is cui 20 de sña excois in 6, sed in suspensione lata sub ea forma donec satis fecerit non requiritur aliqua absolucio facta satisfactione ut in c. presbiter si a plebe 2 q. 4 c siquis de incaps ubi gl. uerbo interdicimus 16 q. 7 ultra iii in arg. citata similiter & in interdicto c. siqui sunt uendentes gl. uerbo emendent 81 dist. d.c. ne nobis de sponsalibus ¶ Tandem facit quod quemadmodum ad excomem ferendam nulla fuit a iure certa & determinata forma sed sufficiunt quecumque apta ad significandam excomunicantis intencionem ut constat

ex tx.

A d. tx in c. 1. de iudiijs

extx nico ibi nullus eidem cōmunicet. c. placuit 6. q. 2 c. qui s
copi 11 q. 3. c. penultiº. de sña excois & ul simili c. 2 de
clerici ul monachi in 6 clem. 2 de sña excōis, extrauagans 3 de
pribilegijs, extrauagans saluator depraeuendis a qua in ten
ҫione excōio pendat docet gl. magna in c. penultiº. de ele
rico excoīato Nau. in man. c. 27. nº 14 cōmunis sm gutierez
lib. 1. canonicarz questionum c. 11 nº 78 et cōfirmatr explu
rib3 adductis ab Hugolio. de censuris tabula 2. c. 28 ita et
et ad excam excōmem tollendam et illius absolutionemque
sacramentalis n̄ ē et ad iurisdictionem n̄ ē ad ordinem ex
pectat. Vº certa aut determinata n̄ sunt sd illa sufficiunt
per que ɔstet de intenҫio superioris absoluere uolentis ar
gumento. c. 1 de regulis iuris legis nihil tam naturale
36 ff eodem tt. pbant theologi in 4. d. 18 Nau. d. c. 27
nº 37. Couar. d. §. 11 nº 7 Enriq. lib. 13. c. 20 nº 2 Xuarez
disputaº. 7. sectioº 9. Fratr Emanuel in sūma 1. p. c 83 sd
per illa sñª excomunico te donec satisfeceris satis ɔstat de
intenҫioº excatis qd tantūmodo uult excomunicare usqz ad
tempus satisfactionis et ea puta amplius n̄ ligare sd
absoluere ut significat particula donec xº ī dicta alite.
enim n̄ excomunicaret donec satisfecerit quippe qui etiā post sa
tisfactionem excomūtus manet quousqz absoluatr quamuis
ista n̄ rellatis fundamentis pbant Paulus et imola in d. clem
1. dideduimus Alciatus nº 20 Versio 78 hic Couar. d. §. 11 nº
7. Suarez decensuris disputatioº 7. sectioº 1. nº 12 et ante
omnes gl. 2 in d. c. finali de matrimonio ɔctu —

Sd recedendum n̄ ē apriori sña quæ
in praxi uidetr recepta qua ratione n̄ obstat tx in d. c. ex
literis loquitr enim de pæna suspēsionis siue pribaҫionis ma
gistratuum, que quidem temporalis ē n̄ censura ecclesias
tica et licet Roman. Pontif. simile aduccat de excōmune lata
ob cōntumaciaś qua cessante excomtus debeat obtinere restitu
ҫionem intelligendum ē mediante absolutione xª formam uulg
ɔsuetam ex d. c. cum desideres d. c. a nobis xª quam intelligendi sit

D Vergas

tx in d. c fin. de matri° côtracto et d. c. cum tu de usuris ¶ Nec obstat 2 alleg. de suspentione et interdicto nam licet in hoc casu nullam constituendam ee differentiam inter suspentionem et excomunicationem côtendât Dauiz 2. lectura notabi. 6, Bosius n° 73 Burgos 10 hic et nouissime Suarez disputatio 29 sectione 2 a n° 6 et in interdicto requirat relaxationem Ripa hic n° 34 Verius tn e suspensum uel interdictum donec satisfecerit per solam satisfactionem absqz aliqua absolutione uel relaxatione liberari, ut post glam in d. clem. 1. de decimis pbant dd. pro priori sna adducti et latius Hugoli de suspentione tabula 4 c. 4 § 2 nec in interdicto côtrarium pbat tx in d c. quamqz in fine decimis iu 6. qui n agit de interdicto donec satisfecerit sed dicto qd simpliciter fuit platum quinimo sub speciali forma fuit impositum ut prestita reali satisfactione requireret relaxationem ¶ Sed inquerenda discriminis ratione anxie torquentur doctores et ab alijs rellatas inpbat Suarez s. et disputa° 7. sectio 1 qq omissis dicendum e hac in re sicut in alijs quibusdam differre excomnez maiorem a suspentionis et interdictis sna quo ad tollendam suspentionem ul interdictum nullibi in iure prescribitur forma certa nec requiritur expressa absolutio uel relaxatio ac subinde sufficit tacita. ex reg. legis 3. ff si certum petatur que tacita resultat ex illis verbis, suspendo uel interdico, donec satisfeceris. 2° u° in excomun° maiori prescribitur a iure certa forma x° quam excomunicatus post satisfactionem adhibita cae cognitione expresse absoluendus e quamdesideres uti lt nisi fuerit sm formam eccle ut d. c a nobis ibi absolutionis aut forma tx. sic intelligendus in c. sequentr 73. 11 q. 3. lt quousqz Epo suo uisus fuerit humaniorem et eos ferre sentam et pterea sicut tacita absolutio n sufficit ita nec illa que resultare uidetur ex eo qd aliquis donec satisfecerit excôtus e iuuat etz rô discriminis quam ptentit Abb. hic d. n° 6 et e demente aliorum uidelicet qd excôio maior multo magis nocet quam suspentio ul interditum et cetere omnes pene eclesiasticae c. corripiantur 24 q. 3. et excômtus omnino excluditur et presciditur ab eclae

comunione

comunione efficitur q membrum Sathanae cui dum ui sui lite tradebatur c. omnis xpianus c nihil c qmerito 11 q. 3. Constat ex D. Paulo 1. ad corinthios c. 5. relllato in c audi deniq cadē cā et q. iuncta explicaio Patrum et aliorum quos refert Enriq. lib. 13. de excom. c. 2. nº 3 Vnde incōueniens et absurdus uisum ē eccta excotum sic ligatum per penitām et satisfaciones tacite reconciliare et absq nova absolutione restitui et redire ad eccle comunionem a qua erat omnino pbatus et sic inimi cio nemo in ecclam sine eius ministri opera recipi pōt ar gumto. c. debitum de baptismo ita nec ab ea exclusus sine eius dem eccle ministri opera in eadem iterum recipi debet argo. c. Pr. de penit. d. 1 id qd n ita cōtigit in suspē so ul interdicto qui cum n ita sint pcissi ab eccle comunione sed adhuc intra illam existant minor et sic tacita reconcilia cio sufficit in eisdem quam discriminis rationem latius pbat Hugolinus tabula 4 c. 4 de suspēsione §. 3. licet tacito nomi ne eam cōnatus fuerit improbare Suarez s. § Ad ul timum argm respōdetur qd licet absolutio ab excomunice n re quirat certa aut determinata forma tamen exigit tn aliqua expre ssa per qua xa formam iuris et adtribuita cū cognicione tolla tur vinculum quo excōtus ligatus ē, nec sufficiunt tacita per qua inferior Romano Pontifice nec intendit nec si intendat absoluere pōt. Vnde qui aliuum excomunicat do nec satisfecerit ueritatem dixit quatenus xa verbum sensus significat reum quamdiu n satisfecerit ita excomunicari ut nullatenus absoluendus sit post satis faciones iu mere ri absolutionem et ea pmissa per ipsum excomunicatorem absoluendum fore xa regm. d. c. sernete et ita stat nihil refferre an aliquis excomunicetur donec satisfecerit ul donec satisfacione pmissa fuerit absolutus ut in tx nro et in d. c. quamq et in c. pp ubi gl. et 5º sentam. 18 d. 5 De cium bic 2. lectē nº 11. Bonio. 75 Suarez s. § Qua uerissima opinione retenta ad argm respōdendum ē inspecie illud pcedere et excludere tn in ijs que tacite colligi posuit

in qq suspecit tacita nec requiritur ex p[ar]te a[d]ussio ut in d. l. Imperator cum similibus secus u[er]o dic p[er] contrarium nec tacite po terint tolli nec tacita sufficit a[d]ussio sed expressa de forma iuris requiritur ut in excom[unicatione] maiori tollenda § Ac cedit quod particula, donec, n[on] semper denotat extremitatem tempo ris nec semper implicat quasi postea absolute sequatur contrarium e ius quod antea erat et in oratione precedit sed iusta materiam subiectam intelligitur tam in sensu directo et significat id quod factum e[st] ne aliter implicando sequatur absurdum ut patet ex Mathei 1. ubi n[on] cognovit eam donec peperit relato in c. Ioseph 5. dist. 24 significat et similibus quae tradit gl. p[er] ibi in c. quod dicitur 4 ubi dd eodem tit[ul]o Octavianus Vul pelus de propositionibus et adverbiis v[er]bo, donec, plane in ex comunic[atione] maiori quae addiferentiam minoris n[on] fertur ad tem pus sed perpetua e[st] c. clericos ubi dd. de cohabitatione cle ricorum c. qui, sacerdotes 10 q. 1. materia subiecta postullat quod particula donec absolute n[on] implicet quasi postquam ex co municatus satisfecerit n[on] sit amplius excomunicatus id enim e[st] absurdum et iuri s[upra] dicta sed quod per satisfactionem dignus sit absolutione quam statim in forma iuris obtinebit ex s[upra] notatis § In excomunicato aut[em] per Romanum Pontif. p[er] illa v[er]ba donec sa tisfecerit si p[er] ea intendat eo ipso absolvere excomunicatum sa tisfacientem n[on] erit necessaria alia absolutio cum Roma Pontifex sit s[upra] ius et absque eius forma excomunicatum quemlibet absolvere possit arg[umento] c. proposuit de consensu praebendae clem[entina] si sum mus Pontifex de sententia excommunicationis in qua specie procedit opinio An tonij et Abb[atis] in d. c. fin. de matrimonio contracto Felini n[umero] 4 Decio 1 lec tura n[umero] 11 Alciato 10 Mantua 24 Bosca 71. Ruminaldo 35 —

Dubitant tamen doctores hic quam satisfac cionem prestare debuisset Epi[scop]us Quorundeus ad obtinendam absolutionem et gl. v[er]bo donec existimat per satisfactionem in telligi cautionem sistendi in iudicio quae sufficiens e[st] in hoc casu in quo Epi[scop]us pro contumacia fuit excomunicatus de capitu lum ex s[upra] 23 v[er]s[o] in primo ubi gl. v[er]bo pro contumacia de iure

signific[at]

D Vergas

Ad. c. 1 de iudicijs.

signi fi.c qua fronte 25 ubi sane de appellationibus deuenitur
Abb. n. 23 Decius 2 lectu.a n. 1. Bonus 163 sed quia sed
hic intellectus non uidetur admittendus quoniam Epus tunc non fuit ex
comunis ob contumaciam dubiam in qua tamen procedit dictus uers. uerus
in primo cum similibus sed magis ob certam et manifestam
in iudicium contumaciam ex resolutis iuncto c. cum olim 24
de sponsalibus signific. quod Sane huiusmodi manifesta contumacia ma
nifestam importat offensam quae eo ipso apparet manifesta
offensa partis aduersae quae expensas fecit unde non potuit
in proposito sufficere cautio ul satis datio sed realis expen
sarum satisfactio requiritur et ultra illam cautio sisten
di in iudicio et tex in d. c. expresse uers. in 2 probat expresse tex.
in d. c. venerabilibus §. porro uers. saepe ait c. 2 uers. in prima
igitur ubi gl. in uerbo manifesta de tua excom. in 6. Decius in d
c. qua fronte n. 17. Naua. in man: c. 26 n. 7. Couar. d c. alma
1. p. §. 11 n. 11 Hugol. de censuris tabula 1. c. 19 §. 6 et ita meri
to hunc textum intelligunt Ostiensis Ioan. And. Enriquez et
Belamera oppositione 6 Barbatia n. 132 Sin quos gl.
satisdatio ul cautio non tamen sistendi in iudicio uerum etiam nec dessol
uendis expensis sufficit in hoc tex sed solutio et realis satisfac
tio expensarum requiritur contra divisionem D. de forma excom. qui
quid aliter respondeat Decius hic n. 111. Adeo ut etsi Ro
manus Pontifex in hoc casu absoluendi facultatem concederet
nulla satisfactionis facta mentione Adhuc satisfactio promitten
da erat censetur eum facultatem concessisse sine iuris formam arg.to
legis si quis 35 C de inofficioso testam.to lex comodissime in ff.
de liberis et posthumis ut optime aduertit Iacobus de grassis lib
4 decisionum conscientiae c. 15. n. 6, Sibi Epus tunc propter
inopiam non posset satisfacere idem realiter soluere expensas ab
solui posset praestita satis datione seu idonea cautione arg.to c.
Odoardus de solutionibus sentit d. gl. in uerbo pro contumacia ul simoniae
adeo urgeret ut satisfaciendi tempus non daretur in c. fin. de
sepulturis ubi notat Abb. n. 3. et in c. in literis de raptoribus
c. pastoralis §. praeterea ubi gl. in uerbo praeterquam de offi. ordinarij

contrarium tenet Suar. disp. 7. sect. n. 42.

D. Vergas Ad c. 1. primum [...]

qq causis aut pignora aut fidei iussores dari bent hec in tm e idonea cautio l. si mandato 59 § fin. ff. mandati gl in c finali W° et idonee de penitin 6 quod si nec pignora habeat nec fide iussores inueniat iuratoria cautio sufficiat arg to d. c. odoar dus t. per vras de donatiob inter, authentico generaliter C de epis et clericis pbant gle s dicte et in l. 1 ff qui satisdare cogantur com munis est p Tiraquellum de retractu tt. 1. § 1. gl. 18 n° 44 Nau. Couarrubias et Hugolinum s Enriq. d. lib. 13. c 28 n° 1. litera f.

Ex qq infero s Decium hic d n° 81 Calderi nus consi° 1. de sna excois, quod si ex pte Sabili aut Bullae cruciata cadat facultas absoluendi excotum satisfacta parte si offensa ul deuitum aut contumacia manifesta fuerint n sufficiet cautio ul satisdatio licet idonea sed realis satisfactio aut solutio necessaria erit x d. c. exp° et d. vsi. seuis aut obseruant plures collatis Co uarrubia et Enriq. s quamuis ubi debitum ul contumacia aut offensa dubia existit sufficiat cautio idonea idem pignoratitia ul fideiussoria imo et eo casu iuratoria sufficiet ut post Ostiensem et Alexandrum pbat Decius hic 2 littera n° 83 et in d. c. quasi, te in fine. Silu. 4° absolutio 3 n° 3. Naua cons° 37. n° 7 de sna excois, pqq expendi pot te in d. c. Venerabilib § porro vsi timi lite et vsi idem e [...]. Quod no solum in foro exteriori et iudiciali uerum etiam in interiori penit. locum habere aduertit Suarez s n° 44. s Naua in man. c 26 n° 7. quem sequitur Enriq. 1. tomo lib. de indulgentijs c 13. n° 2 litera y.

Non tn leuem continet difficultatem an si quo ult deus ts absolutus fuisset n prestita satisfactio absolutio ualeret et licet uideatur nulla ex eo s pnicionem formam pp traditam tributa sit arg. l. legis n dubiu C de legib. c. cum dilecta 22 de rescriptis s Decius hic e ualidam ii absolutionem sed iniustam qz no fertur s leges seu ius constitutionis sed s iustitiam litigatoris seu partis cui satisfieri debuit ut pbatur in d c uenerabilibus § sane in fine ubi notat gl W° contra petit quam ibi sequuntur dd et post alios Couar. d § 11. n° 7. Nau. c 27. n° 37 Enriq. d c. 28 n° 3. litera u. pro quib facit qd cum certa forma scribitur habenti alias

iurisdictionem

uoris dilbionem valet actus licet ea forma servata non fuerit
ex gl. singulari in clem. 1. V° in trivenies de iu° patro natus
quam sequuntur et comendant Felinus n° 7 Decius 6. in c. ex pte de co
stitutionibus Nau. s. Quae sententia amplianda est etsi a constitu
cione dante absolvendi alias alias facultates habenti dictio
nullatenus adiiciatur adhuc enim absolutio aliter praestita valida e-
rit iuxta 2m opiniones gl. V° nullatenus in clem unica de seques
tratione possessionis quam ibi sequuntur Card. q. 6 Ameearan. n° 11 sim
mola 20 Joanis And. in c. quoniam de immunitate ecclesiarum in 6
ubi Dominicus n° 9. Francus 4 Couar. d. n° 7 in quam sententiam incli
navit Rota in ca Asturicensi archidiaconatus sexta februarij
1584 licet contrariam sequantur Estephanus et Cen. alinus in d. clem
ubi Bonifacius in 6 siquis n° 8 Felin. qui dicit eam veriores in d.
c. ex pte n° 7. Gigas de pensionibus q. 10 Enriq. s. libera. a. Hu
golinus tabula 1. c. 29 §. 6 n° 6. Qui mouentur ex eo quod dictio
nullatenus habeat vim decreti irritantis gl in clem. 2 V° nullo
modo de aetate et qualitate et in authentico siquamulier V° nu
llatenus C. ad Velleianum cum adductis ab Octaviano Vulpello
de praepositionibus et aduerbiis V° nullatenus idem tamen erit ni
si subiecta materia aliud postularet arg° c. pueri iuncta gl V°
ad sacros. 1. q. 1. late probat Tiraq. in l. si umquam V° reuerta
tur n° 95. C. de revocandis donationibus   Si vero facultas absol
vendi detur alias eam non habenti, praemissa satisfactione put in terminis
ut satisfacta parte ut comuniter per bullam cruciatae vel jubileum
concedi solet cuilibet cofessario ex approbatis ab ordinario absolutio
praestita ea forma non servata non solum iniusta verum etiam nulla
erit cum ea clausula per ablatiuum absolutum inducat conditio
nem ex l. atestatore 108 ff de conditionibus et demonstrationibus cum adductis
a Barbosa in Rª soluto matrim° 1. p. a n° 26 et subea et non aliter
censeatur iurisdictio et facultas absolvendi concessa arg° tex° legis siqs
sub conditione. 8. ff siquis omissa causa testamenti qua non servata a de
legato corruit actus ex d. c. cum dilecta ubi gl. V° iuris   i nullo
ordinem et in specie probat tex in c. finali de restitutione expoliatorum
ubi data potestate absolvendi restituta prius possessione quia si

conditio illa adimpleta omnino non fuit absolutio omnino non valuit ut ibi notant Abb. et dd. et in nostris terminis Naua. Enriq. et Hug. l. s. idem Nau. cons. 50 et 52 de sentia excois Suarez disputa. 7. sectio 5. n. 41. ¶ Est tn maxime controuersus an id intelligendum sit etiam data inopia seu impotencia excommunicati qd censuit Soto in 4. d. 22 q. 2 ar. 3 quem secuntur Nau et Hugol. s. Gutierez lib. 1. canonicarum c. 5. n. 29 qa Romanus Pontifex non committit confessario alias iurisdictiones non habenti id arbitrium an penitens satisfacere possit nec ne ¶ Sed probabilior est contraria sententia ut eo casu absolui posit si satisfaciat eo modo quo pot idoneam prestando cautiones uel saltim iuratorias contra ea que s. explicaui, censetur enim Roman. Pontifex eam satisfacionem postulasse quam ius requirit in casu simili in quo ita explicauit gl. in clem. 1. §. penultimo ver. extunc et in clem. 2 ver. satisfecerit quas ibi dd. secuntur de hereticis nec verisimile est conditionem impossibilem requirere arg. regulae impossibilium in 6. quam sententias contra Sotum et alios probant plures relati ab Enriquez 1. tomo lib. de indulgencijs c. 13. § 2 et 2 tomo lib. 13 de excom. c. 28 Frat. Emanuel in explicatione bullae §. 9 n. 52 Suarez disputa. 7. sectio 5. n. 40 Iacobus de graffis lib. 4 decisionum consciencie c. 16 n. 6. —

Illud ultimum obseruabis per satisfaciones partis in hac materia sicut in Jobileis et bulla cruciate tantummodo intelligi aduersarius siue partem aduersam eius qui absoluendus est non vero iudicem aut notarius quibus uel aliquid ex ordinatione aplicatur uel salarium solui debet ex Soto Gutierez Enriq. Suarez s. n. 46. Vnde pari ratione sub huiusmodi satisfactione non includitur pena que per excom. uel alia legis transgretione incurritur siquidem ea non soluta pot a peccato et excom. absolutio concedi ex gl. ver. officij in clem. 2 de hereticis quam ad hoc notant Nau. in man. c. 23. n. 66 Couar. in 4 2. p. c. 6 §. 8 n. 17. et eam latius probaui in c. 1. n. 43. de constitutionibus qd notandum est aduersus constitutiones sinodales quibus pecuniaria pena in ponitur excomunicatis quas refert Salcedo

in addicionibus

in addicioibus ad Bernardum diaz in practica c. 116 et ad l. 1. tit. 5. lib. 8 recopilat. Qua permanenti in excomunicatione per mensem poena aut multa pecuniaria imponitur de qua ultra A uiud[?] sibi an. 207. Late agit Gutierrez lib. 1. canonicarum c. 12 ~

multa, hic est pena pecuniaria a iudice inflicta pena aut est imposita a l. ut inuocabulo utriusque iuris. Likra[?] M.

Ad 5 argum.

Nec obstat 5. argum. Nam licet glossa in c. postulastis ipsi retinere di clerico excomunicato cumque[?] tractantis Beroius hic n. 86 existimet excomunicatum priuandum esse beneficijs ante excomunicationem obtentis argumento capituli cum bonae de etate et qualit. per qua etiam induci pot text. in c. si quis presbiter ibi locum amittat 11 q. 3. Verius tamen est excomunicatum non priuari beneficijs antea obtentis licet inhabilitis efficiatur ad alia obtinenda durante excomunicatione ex d. c. postulastis et ex c. fraternitati eodem titulo per argumentum a speciali si enim sola excomunicatio sufficeret ad priuationem beneficij frustra exigeret ibi Romanus Pontifex quod excomunicatus celebraret probatur etiam ex c. pastoralis. §3 Verum de appellationibus dum probat excomunicato quamdiu talis est subtrahi beneficij fructus quos interim non adquirit aperte supponens per excomunicationem non amisisse sed adhuc retinere titulum beneficij quam tres probant post antiquiores Abb. n. 8 Decius 2. lectura n. 44 Alciatus 11. Beroio 83 Bossius 80 et alij ibi referendi. Qui licet ad hanc conclusionem text. nostrum adducant ea tamen text. non probat ut aduertit Beroius qui text. non negat episcopatu adimi potuisse quoultdeo[?] ob excomunicationem sed ob contumaciam. Sed ex superioribus uera est communis trita cui non obstat text. in d. c. cum bonae quia non agit de quocumque simpliciter excomunicato sed de suspenso qui biennio perseuerauit in suspensione de quo ibi agendum est nec item text. in d. c. postulastis ibi nec illa ualent licite retinere quia non agit de retentione beneficiorum quae ante excomunicationem sed quae post illam collata sunt. Nec tandem obstat text. in d. c. si quis presbiter ad finem ibi locum amittat quia ultra intellectum glossa in d. c. rursus. 11. q. 3. Beroij in d. n. 86 planius dici pot in eo text. poenam

pribationis beneffiiorum non pp excomunicationem sed pp pin

cismatis imponi arg° c. nos, consuetudines 12. d. c. qui dilige

tia 5. de electio° et coram que tradunt Berd. Diaz in pra

cti. c. 103. Rebuf. in praxi beneficiaria tit° quibus modis

beneffi° amitantur. n° 30 ¶ Quare gl. fin. tu respondet iii

in arg°. aducta peidere qui excomus. per annum integrum

perseuerat in excomunicatione quo casu pot pribari bene

ffiiis ante excomunes obtentis gl. 2. et ult. in d. c. cum bone

glosa ult. in prin°. in c. constingit de dolo et contuma probant a

lij rellati ab Abb. hic n° 24. Barb. 134 cons fin Felin.

n° 8. Dueñas reg. 153. vs 4 Jullio Claro. lib. 5. s. fin q. 73

n° 6 Greg. Lopez in l. 32 tit° 9 p. 1. gl. 2 ubi Hunada

in addicionibus et pluras alias penas permanentibus in excom° per annum,

referunt dd. rellati a Zenedo in collectaneis ad decretus c. 13 mouentur quia

perseuerans in excom° per annum suspectus e de heresi et contra illum tamquam heretis

cum peditur c. fin. de panis c. excomunicamus 13 § qui aut de hereticis c.

cum consumatia eod. tit° in 6. Trid. ss. 25 de refor° c. 3 in fine sed hereticus

ul de heresi suspectus nisi suam ostendat innocencias beneficiis pribatur

c. ad abolendam vs° presenti ibi omni offi° et beneffi°. spoliatus et inclo vs

seq ibi simili sente subiacebunt de hereti, ¶ Contrarias hi imo so

lam perseuerancias in excom° per annum non sufficere ad pribationem beneffiorum

probauit gl. 2 in d. c. constingit ubi dd. Abb. hic n° 24. cons ex Ripa 77

Mantua 52 Decio 86. Alciat. 36 Bero. 165 Couar. in c. alma. 1. p. § 7. n° 10

Nau. in m. c. 27 n° 23 Salud. in addicio, ad Bernar. diaz in pract. c. 116 n° 4 He

riquez 2. tomo lib. 13 de excom° c. 7. n° 5 Hugolinus tabula. 1. c. 14. § 3 Que

sna ultra funda°ta. Abbatis et aliorum 5 suadetur ex d. c. cum bone ubi ad pribationem

beneffiorum expenditur perseuerantia longioris temporis vz bienniy et in d. c. ult. de

penis atenditur perseuerancia bienij. Deinc° quia cum de pana pribationis be

neffiorum sic perseueráti bus in excom° nullibi in iure prescripta uideatur

succedit doctri° gla penult. in c. fin. de iii pateo scripta ... ex Moli° lib. 2 de prim°

genijs c. 14 n° 46 Farinat. 1. tomo. crimi et de panis q. 19 n° 43 ¶ Nec obstant funda°ta

que postea sna adduci solet. n. 1°. ex d. c. cum bone cum seq quia ea id ... probant excó

mtus permanétes per annum in excom°. censeri conuinctus de eo crimi° ul cá et ciuili pro

qua excomtus fuit vn intelliges quod si crimen ul cá de quo agr meretr pribationem

ipso iur, ul per snas ead- pribatio = ~

= Locum habebit

Ad c. 1 de iudicijs   D. Vergas

Locum habebit post annum in quo excõtus permansit in excõm. Et fortasse ita intelligi debet gl. fin. hic supponens hic quod sub ponere uidetur is tex. in usu ultimo Quoniam quidam Ep̃um apud cone. accussatus fuisse de crimine pro quo potuit Episcopatum tu pribari in qua specie xp̄ha sentas. glo. per sistens per annum in excom. quasi de illo crimine conuictus ex d. c. Rursus uel sequenti potuisset pribari Epatu ubi non crimen ut ca de qua agitur et sup qua emanauit excomunicatio non meretur priba ciones beneficiorum sed alias penas uel cõdenationem diuer sas. haec et non priuatio locus habebit contra eum qui per annum persistit in excõme ex d. c. Rursus d. c. quicumque ut late declarant Couar. et salcedo cum relatis a Cenedo s. ¶ Ad alterum uero argumentum respõdetur quod licet is qui per annum in excomune persistit siue pro cá criminali siue ciuili suspectus sit de haeresi d. fin. de penis Text. d. c. 3. ca hic suspicio leuis est et licet sufficiat ut contra eum procedi posit tamquam suspectum non hic sufficit ut condemnetur tamquam haereticus ut probant gl. et dd. in d. c. fin Couar et salcedo s. Gutierr lib. 1 canonicarum c. 12 n. 20 et per cõsequ enis non sufficit ut taliter suspectus beneffcijs posit pribari xp̄ha text in d. c. ad abolendam nec obstat tex in d. s. qui aut vero ita quod etiam d. c. cum cõtumacia quae agunt de illa quia prius de haeresi sus pectus ut eiusdem suspicionis reus ad iudicium uocatus cõtumax fuit et ob cõtumaciam excõmtus per annum permansit in exco munic. tunc enim ex rõne tx in d. c. cum cõtumacia in prius suspi cio haeresis quae aderat a prius maxime augetur et uehementem seu ut alij uocant urgentissimam efficit presumcionem ex qua tamquam haereticus ad ordinariam criminis penam cõdemna tur ut inquit tx in d. c. cum cõtumacia in fine et late pro sequuntur dd. s. et sicut in d. c. Rursus cum seqq. reus cõtumax et excõmtus pro alia cá criminali aut ciuili per sistens in exco mu. per annum statim pot cõdenari tamquam cõuictus de illa aut confessus sic reus de haeresi suspectus cõtumax et excõtus dum per annum in excomu. persistit quasi cõuictus aut confessus ut haereticus cõdemnatur in d. c. cum cõtumacia ¶ Posset sine gl.

meg. et doctores defendi ubi excomunicatus non tam per annum sed ultra illum per aliquod tempus perstitit in excom. ut tunc beneficiis obtentis privari posit ut docent Abb. hic nº 25 et alii ex Alciato nº 37. Couar. Menoch. et salcedo qui expenderunt ad hoc tem in d c. cum bona et intelligentes eum facere mencionem trienij quia ita accidit in ea specie cum minus spacium videlicet bienij sufficiat ut in d. c. fin. Ego tamen adverto longius tempus requiri in suspenso ex d. c cum bona quia minus videtur deliquisse, In praxi tamen servanda est forma citacionis quam in hac specie proponit Directorium inquisitorum 2. p. c 47. ubi Peña in addicione quod ait tempus ultra annum requiratur arbitrarium erit iudicii ex traditis a Menochio d. lib. 2. de arbitrariis c. 416 nº 66

Nec obstat Vltimum arg. cuius tamen aliqui dd existimabant tem nostrum de sumptum fuisse ex concilio universali alii principium tx referendum esse ad provinciale sinus non ad generale quorum sententias satis confutaui in 2º preludio et in solucione 3. argumenti verum minus etiam quae reiecta sequencium solet respondere quod licet conc. provinciale non posit Epum deponere pot tamen pronunciare deponendum ita gl in c bidum 8 siquem 2. q. 6 et in c. frater 16. q. 1. gl penult. sequente Ant. et Felin. hic nº 23 Burgos 32 Bosius 67 quae sententia probatur arg.º legis. 1. S. 1. vs.º deportatos ff. de legatis. 3. lei inter penas 8 ff de interdictis et relegatis l 1. in princ. ff quando appellandum sit c bidum 8 siques 2. q. 6 ubi preses qui non pot deportare pot pronunciare reum esse deponendum in hac specie existimat Veroi hic nº 69 intelligi posse tem in c 1 et 2, 6 q. 4 c sigs epus. 1. et 2, c epus presbiter. 11 q. 3, c siquis 16 q. 6, c siquis a ppio 21 q. 5 Quibus iuribus uidetur probari epos et coordinari et deponi posse a conc Provinciali quam Contraria tamen sententia magis recepta est quia sic conc. sequeretur quod illi prohibitum est contra reg.m legis scire oportet 21. S. simatr ff de tutoribus et curatoribus c. cum quid 84 de reg. iuris in 6. et est contra reg.am legis 3 ff de legibus 28 cum sequenti ff de legibus et ideo contrarias sententias defendunt

Immola

Immola n.º 19 Mantua 22 Ciu Sacrm lib. 1 selectarum c. 14
n. 8 qui asserunt n. obstare hem in d. v.º deportatos cum si
milibus qui praesidunt in praesidibus qui licet ius deportandi ha
beant n. hi Insulas in quas mittere deportatos potint.
Vnde Principi rescribere tenentur ut eas assignet ex l. rele
gator in princ. ff de intr dictis et relegatis ita inter p.tate gl.
in d. l. inter poenas quam secuntur s. rellati Sed cõmunit a
Bosco s. ex l. 2 § constat ff de poenis et ex d. l. inter poenas u
bi praesidi deportandi potestas negatur qui respondet dictas l.
relegator n. in deportatis sed in relegatis procedere inter quos
maximum e discrimen ex s. dictis et l. capitalium 28 l. me
trodolus 40 ff de poenis § cum ait ubi gl. Instit. quibus modis ius patriae potestatis solvitur probant optime Meno
de arbitrariis lib. 2 c. 330 Conanus lib. 2 c 3. Cuiacius
in l. 8 ff de testamentis Brisonius lib. 16 de verborum signif. v.º
relegator cum igitur maior sit poena depor tatio quam
relegatio permittitur tm praefectis praetorio et Vrbi ex d. v.º
deportatos cum sequenti Praesidibus aut provinciar.
negatur licet eisdem relegatio cõcedatur quibus hi permittebatur
Imperatores admonere de lictus ee deportatione dignus
qr id ad suas iurisdictiones pertinebat ex d. iuribus ¶ Ex
quibus ego existimo cone Aphricanus et qdlibet aliud provin
ciale potuisse Ro. P. admonere delictum ee depositione
dignum a Quouultdeo cõmissum & hi eum deponere sine
Romani P. autoritate qr ita diffiniret omnino cãs quod
illi prohibitum e d. c. accusatus cum similibus Nec ẽnim
obstat tx nostr in fine tm docens ante cõe exitum deponi
ri posse Quoult. n. ii negat necessarias ee Romani P.
autoritatem ¶ Nec obstat tx in d. c. 1. et 2. 6 q.
4 cum aliis s. adductis sunt enim intelligenda in priora tempora
in quibus cãe etiam graviores Episcoporum in cõciliis provincialibus
terminabantur gl. in d. c. accusatus ꝓ n. hi in fine quam post
A06. sequitur Venus ciu 2. lect. n.º 31 docet Vrsarenus lib. 1
~~dispositionum~~ de sanctis ecclesiae ministeriis c. 11. ~~

D. Vergas

Ad c. 1 de iudicijs

Hodie in causis grauioribus episcoporum quae depositione aut priuatione dignae sunt nec cognoscere potest conc. prouinciale nec Metropolitanus sed earum cognitio ad solum Romanum P. expectat per formam traditam a Trid. ss. 24 de reformatione c. 5. et rellatam a Marco Ant. lib. 2 institutionum titulo 6 nº 398 Anastasio lib. 3. de sacrorum immunitate c. 7. nº 43. Nec citari possunt ut personaliter compareant nisi propter causas ex quibus deponendi aut priuandi erunt si probarentur ex d. conc. ss. 13. c. 6. quod antea Pij 4 constitucione cautum erat et referunt Mandosius titulo de monitorijs c. 4 ad finem Flaminius lib. 1. de resignatione beneficiorum q. 10 nº 38 et hijs absolute tex.

Ad tex.

Ad txm, in c. Decernimus, 2. huius tti. de iudicijs

Conclusio. Laici ecclesiastica tractare negocia non possunt sed prelatorum eccle iudicio sunt disponenda. confirmari pot ultra iura a gl. 1. adducta ex c. continua c. placuit c. clericum nullus cum alijs 11 q. 1 c. denique 96 di. c. quanto c. qualiter et qn c. nouit j c. 1 et 2 c. si diligenti c. significasti c. proposuisti j de foro competenti c. si iudex laicus de sna excois in 6 authentico statuimus C de epis et clericis authentica ut clerici apud proprios epos colaue. 6. ley 56 et 57 tto 6 part. 1. lei final ad fines tt. 15. eadem partia. lei 5. tto. 3. lib. 1. lei 3. 4 et 15 lib. 4. recopil. exornat ultra ordinarios Couar. in practicis questionibus c. 31 cum latissime adductis a Canedo in colectaneis ad decretales c. 4 Alfano in colectaneis adius ciuile c. 642 qq addo Gundisaluum de paz in practica 2. tomo in proemio et in preludio 1. Gutierez lib. 1. canonicarum q. 34 a nº 6 Garcias de nobilitate Hispanorum gl. 9 Morla in imporio iuris 1. p. tt. 2. a nº 123 et q. 4 et 12 Anastasius lib. 1 observationes c. 12 et lib. 3. di sacrorum immunitate c. 11 cum seqq. Anquez Bouartum lib. 1 rerum iudicatarum c. 6 Farinacius 1. tomo criminalium tto de inquisitione q. 8

Sed aduersus predictam conclusionem illud inprimis obstat quod sumus. P. iuri diuino derogare non pot. c. sunt quidam 25 q. 1. c. fin. de consuetudine sed iure diuino clerici res qz ecclesiasticae Principibus laicis subiectae uidentur ex authoritatibus relatis in c. magnus 11 q. 1 c. omnis aia de censibus c. 2 de maioritate et obediencia et paulo actuum Apostolorum 25 ubi D. Paulus Cessarem appellauit et Inde seculares Iudices de causis et personis ecclesiasticis cognoscunt

D Vergas

Ad. c. decernimus de iudicijs

1. 2 in placet C. de sacrosanctis ecclesijs l. cum clerici 23 l. omnes 33. authentico clericis C. de Epis et clericis, at quod de fide catholica et sacrantis eccle ut per totum C. de fide matrimonio et nessacrum baptisma reiterare quod 3 vius to stare non potuit ab Eugenio Papa

2. Sic arbitria ad instar iudiciorum fuit redacta l. 1 ff de receptis arbitris sed laici in ecclesiasticis negocijs arbitri esse possunt c. dilecti c. ex posita c. per tuas de arbitris quod et iudices

3. Sic excomunicandi potestas ecclesiasticis prelatis a Xpo Dno fuit concessa Mathei 18 c. nemo contemnat 31. 11 q. 3. et per consequens censura ecclesiastica et c. corripiante 17 4. q. 3 c. quaranti 20 de sponsor signif. Trid. ss. 25. de reformae. cap. 3. Sed iudex laicus pot de excomunicatione cognoscere c. decernimus de sententia excois in 6 quo de casu spirituali

4. Sic causae spirituales possunt a Romano Pontifice laicis committi c. preter vero scribit 32 d. c. bene quidem 5. cum quod 26 d. c. Minas 2 q. 4 quod non recte eodem iudice laicorum iudicio ecclesiastica negocia non esse disponenda ~~et de civilibus laicos~~ Vltimo sic iudex laicus et de criminalibus et de civilibus clericorum causis cognoscere pot ut de criminalibus probatur in c. 1. de apostatis, c. per pendimus 23 de sentª excois c. cum non ab homine § c. filijs vel nepotibus 31 de iobus 7 de civilibus c. ceterum § c. extra missa c. verum § de foro competenti quod 5 trem. nrius

Quibus non obstantibus verissima est nostre solutio desumpta ex concilio Romano 2 celebrato sub Eugenio 2 anno Dni 829 ut habetur 3. tomo conciliorum inter decreta eiusdem Eugenij et inditur probatum Ant. August. in 1. colectione decretalium in notis ad hunc tem licet Anastasius lib. 2 animadversionum c. 1. existimet desumptum esse ex concilio Cabilonensi sub Eugenio 1. in galijs celebrato anno Dni 650

Ad uius

Ad c. decernimus de iudicijs. D. Vergas

Ad cuius interpretationem primo premitto duabus distinctis potestatibus uniuersum orbem regi et gubernari laica uidelicet, siue ciuili et spirituali seu ecclesiastica c. cum ad uerum c. duo sunt 96 d. c. qm 10 d. c. solite de maioritate et obidiencia. Vtraque potestas e diuinitus instituta Paulus ad Rom. c. 13. ibi n e potestas nisi a deo Prouerbiorum 8, c. quo iure 8 d. authent. comodo oporteat epos in princ. d. c. qm. d. c. cum ad uerum c. si Imperator 96 d. ¶ Potestas laica siue ciuilis e naturaliter a deo immediate data mortalium comunitati ad se gubernandum in rebus naturalibus ut bene beateque uiuant sm roem naturalem. potestas uo ecclesiastica siue spiritualis e a xpo immediate et sup naturaliter instituta ad gubernandos xpanos sm legem euangelicam insuper naturalibus et quatenus ad illam e opus etiam in naturalibus ut utramque potestatem diffinit Naua. in c. nouit notabili 3. nº 81 et 85 ¶ et colligitur ex Vitoria in relectione de potestate eccl.e et de potestate ciuili in princ. Soto in 4 d. 25 q. 2. ar 1. Molina. 1. tomo de iust.a tra. 2 dispu.e 21 ¶ Potestas spiritualis seu ecclesiastica duplex e. Altera ordinis. Altera iurisdictionis. Ordinis potestas instituta fuit a xpo in cena illis verbis hoc facite in meam comemorationem Mathei 26 Luc 22 Marcij 14 id e, accipite potestatem faciendi hoc, id e, consecrandi tridenti. 22 cano. 2 cum adductis ab Enriq. 2 tomo lib. 10 de sacramto. Ordinis c. 3. Suarez 3 tomo q. 73. disputa.e 41. Sectio.e 1. Belarminio 3. tomo cotrouersiarum tt.o de sacramto. lib. 1. c. 2. ¶ Iurisdictionis aut potestas pmissa fuit D. Petro et successoribus Mathei 16 ibi tu es Petrus et super hanc petram edifficabo ecclam meam et tradita ex Joanis ultimo in illis uerbis pasce oues meas c. ita dris 19 d. c. in nouo 21. d. c. quodcumque c. Rogamus c. loquitur 24 q. 1. c. solite de maiorit. et obedientia ¶ Que potestas a D. Petro et successoribus tamque a capite in ceteros inferiores prelatos ueluti membra diriuata e d. c. ita dris Nam cum ipsi

in princ.º

D Vergas

Ad c decernimus 2 de iudiciis

Romani Pontifices n[on] possent ad singulas provincias et loca personaliter accedere sedis Apostolicae autoritate divisae sunt Provinciae Episcopatus et Parrochiae et singulis attributi Archiepiscopi, Episcopi, et alij inferiores prelati qui curam et sollicitudinem singulorum hominum id est ovium Xpi quae Petri et successorum gubernationi comissae erant ~~aut~~ gererent c. 1. et 2 80 d. c. provinciae 99 d. c. 1. 13 q. 1 c. pastoralis de ijs quae fiunt a praelato. Trid. s. 14 c. 9 et ss. 24 c 13 ad finem quod tacite videtur a Xpo Dno divo Petro et successoribus p[ro]positum c. mandata de presumptionibus ideo solus Rom. Pontifex censetur vocatus in plenitudinem potestatis caeteri inferiores praelati in partem sollicitudinis, c multum stupeo 3 q. 6 c. ad honorem de autoritate et usu pallij praerogativae unusquisque in sua dioecesi c. scitote. 6. q. 3. c nullus primas c nullus alterius c. nullus epus 9 q. 2 c Archiepiscopi c conquestus c p[er] singulas 9 q. 3. c 1. c significasti j de foro competenti Unde n[on] solum in Epos derivata e[st] haec iurisdictio ecclesiastica sed in inferiores alios praelatos ut significat tex noster Abb, Archidiaconi (sic enim legendum e[st]) et alij ecclesiarum praelati c cum ab ecclesiarum praelatis c irrefragabili s de off. ordinarij c cum contingat j de foro competenti c audius c cum ex officij c cum olim c veniens j de praescript. qui omnes ordinariam iurisdictionem habere dicuntur cum a iure per consuetudinem habeant eam arg. tex c per(l)ectis 25 d. c a iudicibus 2 q. 6 c ordinarij 6. in conferendis ubi gl. de off. ordinarij in 6. c. si soli ubi gl. V ordinario de constitut. praebendae in 6. gl. V ordinarius in clem. 1. ut lite pendente et ibi Card. q. 14 Dominicus in d. c ordinarij n[o] 5 Francus n[o] 3 Aluiat. in R[ubric]a s de off. ord. l n[o] 5. et ex[tra] haec intelligenda e[st] gl. finalis hic rupta ab Abb. n[o] 16 Decio 14 et caeteris tota ubi latissime adductis a Flaminio de confidentia beneficiali q. 26 a n[o] 14 —

Ż Premitto in iure reperiri quaedam negocia mere ecclesiastica quaedam ecclesiastica sed n[on] mere Alia mere temporalia vel seu laica et tandem nulla mixta

quae mixti fori

Ad c. deuenimus de iud. D. Vergas.

seu mixti fori ut colligi ex c. ut inquisicionis § prohibemus de
heret. in 6 ibi mere ecclesiasticum quae verba supponunt
dari alia quae sunt ecclesiastica non mere c. super eo 2
ibi in causis quoque ecclesiasticis ij de appellationibus c. 2 ibi
ecclesiasticum 4. q. 1. c. cum sit generale ubi gl. fin. Abb. et Areti
n. 30 Marianus 26 de foro compet. tx ubi gl. ulti. in auth. de
rium C de epis. et cleri. gl. et dd. in summa 20 q. 1 Rebuf. in
arbor exposit. vis facienda diuisio sed in explicandis huiusmodi di
ferentijs non satis conueniunt dd ut constat ex Nauar. in c. nouit nos
tabili. 6. n. 36 ij minus resolutionum videntur secuti Simancas de
catho. insti. tt. 36. n. 1. Couar. lib. 3. variarum c. 3. in prin. sed non carent
dificultate quia ad explicandas et distinguendas huiusmo. causas non debet
atendi prohibitio origo seu lex a qua inceperunt sed potius potestas
cognoscendi seu disponendi de eis aut forus in quo singulae agitari
et discuti possunt et debent ut satis deprehenditur ex vs. prohibemus
et ex tx. nostro d. c. 2 d. c. cum sit generale in quibus non habetur respec
tus ad prohibitionem, originem, seu legem, a qua emanarunt hu
iusmodi causae sed ad facultatem tractandi et iudicandi ad iudices
apud quos et ad forum in quo tractari et iudicari debent ut
expresse probatur in c. quam vs. nos de immunitate ecclesiarum lib. 6. ibi
super causis ecclesiasticis siue quae ad forum ecclesiasticum et satis os
tendunt verba illa mixti fori quibus dd. passim utuntur in hac ma
teria nam verba illa mixti fori nihil habent commune cum prohibitione
origine aut lege. ¶ Quare verius dicendum causas mere ecle
siasticas dici omnes et solas illas quae ex se et sua natura non nisi
spiritualium supernaturalium cognicionem dici pot et ut tales ad
mere ecclesiasticam ac subinde ad spiritualem iurisdictionem perti
net ut satis ex ipsa nominis anotacione et vs. prohibemus constat sic causae om
nes spirituales in quibus agitur de matrimonio et ceteris sacramentis de fide catholica de censuris et clericis
bus etiam, de beneficijs, et decimis et alijs quae referuntur in clem. 2. hoc tt. mere ecclesiasticae
sunt c. tuas de ordine cognitionis c. causamque qui filij sint legitimi d. vs. prohibemus cum alijs si inte
dit tx noster sic intelligendus ibi negotijs ecclesiasticis maxime de illis quae ~~ecclesiasti~~ spiritua
~~[illegible]~~ esse noscuntur quae ultra verba referuntur ad causas mere ecclesiasticas quae spirituales sunt licet quibus
nomine ecclesiae soleant appellari

D Vergas

Ad c. decernimus de iudiciis

¶ Causae uero ecclesiasticae non merae dicuntur omnes illae quae quamuis ex se et natura sua prophanae sint et absque huiusmodi spiritualium supernaturalium cognicione diffiniri ualeant, ac subinde ad ecclesiae forum et spiritualem iurisdictionem non pertineant, nihilominus iuris de causis ecclesiastico dumtaxat iudicio sunt reseruatae ut satis colligitur ex ipsa nominis ethimologia et ratione et d. ut probauimus per aug. a contrario et d. c. quoniam super causis ecclesiasticis siue quae ad forum ecclesiasticum quae supponere uidentur dari nonullas causas ad ecclesiasticum forum pertinentes quae tamen ex se et natura sua non sunt ecclesiasticae intendit Trid. ss. 24 de ref. c. 20 in princ. dum significat non uno tantum sed multis modis posse causas ad ecclesiasticum forum pertinere, scilicet quasdam ex se et natura sua huiusmodi sunt merae ecclesiasticae quasdam uero non ita sed ex reseruatione et iure constituto quales sunt non merae ecclesiasticae sic causae omnes ecclesiarum et clericorum tam ciuiles quam criminales quae cum ex se et natura sua temporales esset et prophanae ac subinde ante ad laicorum iurisdictiones pertinerent ut patet ex titulo C. de sacro sanctis ecclesiis cum seqq. postea Imperatorum priuilegio ut in authentico ut clerici apud proprios episcopos et in authentico statuimus C. de episcopis et clericis siue Pontificum aut Conciliorum decretis ut in hoc textu et in c. placuit 11. q. 3. cum aliis allegatis in princ. siue consuetudine d. c. quoniam uel de antiqua consuetudine c. 2. de exceptionibus lib. 6 siue potius iure ipso diuino et naturali ut in ratione decidendi explicauimus ecclesiastico tamen iudicio reseruatae dicuntur ecclesiasticae quia pertinent ad iurisdictionem et forum ecclesiae sed non merae quia non habent hoc ex se et natura sua sed ex iure constituto et reseruatione. Causae autem merae temporales seu prophanae dicuntur in opposito omnes illae quae ex se et sua natura

absque

absque huius demum spiritualis supernaturalisque cognitione.
dicuntur, omnino pertinent ad forum seculare, ut
deducitur ex d. c. quoniam 10 d. c. solitae de maioritate et obedientia
c. nouit et c. cum ad uerum cum aliis 96 d. Sic causae om
nes ciuiles et criminales laicorum ad solius laici principis
iurisdictionem expectates mere temporales et profanae sim
pliciter appellantur. Tandem causa mixta siue mixti fori
illa est quae, licet ex se et natura sua temporalis sit
iure tamen aliquo ad ecclesiasticam uel secularem iurisdictio
nem expectat et a seculari uel ecclesiastico iudice diffi
niri potest contra laicos ut in d. c. cum sit generale l. hereditas
53. in fine ff de petitione hereditatis ita ut liberum sit
actori quem maluerit iudicum adire et inter ecclesiasticos
et seculares locus sit praeuentioni d. c. cum sit generale, dixi
contra laicos quia contra clericos secularis eam non habet propter exemptiones
et exemptiones de qua supra quae omnia optime no
tanda sunt ad interpretationes nostri textus et ad iura supra citata in quibus
referuntur plurimae causae ad forum ecclesiasticum pertinentes
quarum nonnullae spirituales et mere ecclesiasticae, aliae
ecclesiasticae non mere et denique nonnullae mixtae seu mix
ti fori censeri debent.

3º Praemitto duo esse Christianorum
genera, alii sunt diuino cultui mancipati ut clerici et
religiosi, caeteri laici dicuntur, id est populares, quae explica
tiones tex in c. duo sunt genera 12 q. 1. Petri Gregorii lib. 16
sintagmatis c. 1. nº 2 et ideo Populi appellatione extricte
sumpto uocabulo clerici non comprehenduntur c. 1 de probendis et
de clero siue populo ubi notant dd. late Decius nº 8.
Felin. 69 in c. ecclesia sanctae Mariae de constitutionibus. Ex lata tamen
significatione sub nomine Populi non tantum laici sed etiam cleri
ci solent comprehendi cum uere sint ciues et pars populi
argumento l. assumptio ff ad municipales l. ciues C de incolis
lib. 10 et de temporali distributione dicuntur c. fin. de officio.

delegati in 6 et quatenus tales Regi subiciuntur arg. l. 1a C de summa trinitate c. de capitulis c. ostis ait c. ~~[illegible]~~ si in dictorio 10 d. tradunt Bart. in l. 1. ff ad municipales et post dd. in d. c. cum Perez in l. 1. tt. 3 lib. 1. ordinamenti col. 22 Victoria relectio de potestate eccle. q. ultim. nº 4 Moli. 1 tomo de iustitia tt. 2 disputa 31 Valasius consultatio 100 nº 2 quod ad utilissimas in praxi es applicabis ex Osvaldo consº 32 Labo allegatio 101 ubi late Mandosius Salcedo ad Bernardum Diaz in practica c. 55. Per laicos tamen in hoc textu intelliguntur magistratus et Principes quantumuis supremi laicam potestates obtinentes qui ut tales laica et secularia negotia tractare et iudicare possunt de aliis enim laicis qui nec secularia tractare ualent prorsus dubitaretur nec credendus est textum nostrum et ultima eius p[illegible]a agere uoluisse de laicis qui privatae personae sunt cum nec clerici quatenus priuati et ecclesiasticas iurisdictiones non habentes ecclesiastica negotia praesertim spiritualia de quibus in hoc textu agitur iudicare possint.

Quibus ita praemissis ratio decidendi ad textum nostrum ea solet asignari quod cum spiritualis potestas a Christo domino sit D. Petro et successoribus concessa et ab eis in caeteros praelatos ecclesiasticos deriuata per ea quae notaui in primo praeludio caeteri omnes ab eadem censentur exclusi argumento legis cum praetor 12 ff de iudiciis. Unde laici lege diuina incapaces sunt eiusdem iurisdictionis ut satis colligitur ex d. c. cum ad uerum c. bene quidem c. si Imperator 96 d. c. ii tadris 19 d. et ideo a Ioa. 22 damnatus fuit error Marsilii de padua credentis spiritualem iurisdictionem apud Imperatores stitisse ut referunt Victoria in relectio de potestate ciuili ante finem. Couar. in pract. c. 31. et 2 Bursat. consº 125. nº 45 et pluribus argumentis et sanctorum Patrum testimoniis conuincit Belarm. 1 tomo lib. 1. de Roman. Pontifice c. 7. et in pluresque colligunt decidendi rationem ad textum nostrum ut constat ex adductis a Sahagun [illegible] a nº 11 Morla in emporio 1. p. tt. 2 nº 123. Sed haec ratio.

aperte

aperte conuincitr. cum locum hi habeat quo ad cas mere ec
clesiasticas seu spirituales que sine cognicioe spiritualium
sup naturalium diffiniri n possunt et ab spirituali potesta
a Xpo sup naturalitr instituta pendent put sunt pertinetes
ad fidem religionem sacramta et similes de qq. s. in 2. p'ludio
n° u° quo ad alias cas ecclesiasticas n mere put sunt ciuiles et
criminales clericor et ecclesiar que temporales sunt et
sine cognicione spiritualium sup naturalium diffiniri ualent
ut in d 2. p'ludio explicaui et hi tx noster utrasqz pre
hendit ibi ecclesiastica tractare negocia n psumant

¶ Quare dd frequencius existimant etia lege diuina
clericos et ecclesias eor qz bona a laicor Principum iurisdic
tione exemptos fuisse nec unqm licuisse Principibus se
cularibus temporalem iurisdictionem in clericos exercere
pbat gl. in d. c. si Imperator Ifr discursio 96 d. et in c. quamqz
sub diui. de censibus in 6. ubi dd omnes Hosti et Ioa. cum
omnibus dd in c. 2 de maior. et obedi. Rota decio. 10 de co
suetud. in antiquis ois ex Dueñas reg. 100 cum infinitis fere
autoribus relatis a Zenedo in colectaneis ad decretum c. 37
et 57 Zauallos pract. questionum q. 550 quibus addo Anastasius
lib. 3. de sacror immunita. c 15 et 17. et lib. 1. animaduersionum
c. 12 Farinaci. 1. tomo crimi. tt. de inquisit. q. 8. Tiber Decian
1. tomo lib. 4. c. 9. Borrinus decisio 28 n° 128 p. 2 —

¶ Pro qua sna adduci solet psalm. 104 tx nolite tangere
christos meos et illud Mathei 17. tx ergo filij liberi sunt et
Constantini Imperatoris testimonium relatum in c. cotinua
et in c. sacerdotibus 11 q. 1 c. futuram 12 q. 1. Deinde pro
bare ex d. c. si Imperator ubi Ioanes Papa testatr clericos ex
diuina institucione n a Principibus secularibus sd ab eccle Pre
latis ee ordinados et iudicandos idem pbatr ex c. Silbestr
tx 5 leges diuinas 11 q. 1 et quoad tributa et uectigalia pbatr
uidetr genes 47 relatum in c. tributum §. quam uis 23 q.
8 tx dno tunc pnunciante in omni gente sacerdotes liberos
ee oportere et lib. 1. Esdrae c. 7. ibi Vobis quoqz ~~[illegible]~~ notum

D. Vargas

Ad c. decernimus de iudiciis

Notum facimus de universis sacerdotibus et levithis ut vectigal et tributum et annonam non habeatis potestatem imponendi super eos. et clarius ex c. quamquam decentibus in 6° ubi universi huius culte ecclesiasticae quae personae ac res ipsarum non solum iure humano quinimo et divino a secularium personarum exactione sint immunes c. nimis 1 de iure iurando ubi de iure divino c. non minus de immunitate ecclesiarum ubi qui divinae legis notitiam non habebat Conc. Trid. ss. 25 de reformat. c. 20 ubi Dei ordinatione et ibi tamquam Dei praecipua. Ultimo quia si hoc exemptio iure tamen humano inducta est possit utique contraria consuetudine saltim immemorabili tolli aut derogari c. fin. de consuetudine. Quod tamen negatur in c. clerici 1 et decissum fuit in Rota decissione 10 de consuetudine in antiquis resoluit post Covar. et alios Farinacius s. n° 3

Contraria tamen sententia imo iure tamen humano clericos exemptos esse a civili laicorum potestate tam quoad iurisdictionem quam quoad tributa et vectigalia ex eo potissimum probari videtur quod primis nascentis ecclesiae temporibus clerici erant Principibus secularibus subiecti ut constat ex Divo Paulo ad Roman. c. 13 d. c. omnis anima decentibus Actorum c. 25 ubi ad tribunal Caesaris sto ubi oportet me iudicari et ibi caesarem appello et 1 Petri c. 2 refertur in c. magnus 11. q. 1 et constat pluribus Romanorum Imperatorum constitutionibus de quibus intt. C. de sacrosanctis ecclesijs et de episcopis et clericis § Deinde quia si iure divino inducta est nec civili nec Pontificio immutari aut derogari possit c. sunt quidam 25 q. 1 c. fin. de consuetudine § sed naturalia instit. de iure naturali sed tamen plerisque in casibus derogatur c. ceterum c. cum non ab homine 1 c. ex transmissa c. verum de foro competenti c. fin. de vita et honest. clericorum c. 1. de cismaticis c. 1 de homicidio in 6 § Rursus eadem sententia probari videtur ex textu nostro in principio ubi decernimus quod quidem quoniam ius novum induxit l. decernimus 16 C. de ~~Episcopis~~ sacrosanctis ecclesijs l. 3 C. de episcopali audiencia c. decernimus 32 16 q. 7.

clem.

clem. fin. de etate et qualit. ubi gl. V° decernimus si milis gl. in clem. p litteras dispensand. cum alijs aduertisa deus hic n° fin. Nau. in c. accepta de restitut. spoliat. op positio 3. Idem colligit ex auth. statuimus C de epis et clericis. ¶ Denique quia ea sola iuris diuini esse dicuntur quae in lege naturali vel sacra scriptura continentur c. huma num genus 1 d. c quo iure 8 d. c ego solis 9 d. Nau. commen tario 4 de regularibus idquidem in sensu literali fin. 2a doc trinas Diui Thom. 1 p. q. 1 ar. 10 Castro adversus haere ses lib. 1 c 3. Cano de locis theologicis lib. 1 c 7. Exemptio autem clericorum nec in lege naturali nec in euangelica spe cialiter repetitur praecepta illud enim psalmi 104 nolite tange re Christos meos idest unctos solum probat Dei ministris in iurias irrogandas non esse in qq. Reges etiam intelliguntur qui olim in T. veteri ungebantur c 1 de sacra unctione illud etiam Ma thei 17 filij quod liberi sunt tum probat Christum Dominum ut pote filius Dei et Regis omnium Regum liberum fuisse a tri butis et iurisdictione Imperatoris ut explicat Molin 1. tomo tr. 2 disput. 28 pag. 202 Quod longe distat ab exemptione clericorum caetera autem loca veteris testamenti quae adducta non videntur ius diuinum obligatorium inducere lex enim ve tus antiquata est adueniente lege euangelica ex diuo Pa ulo ad Galat. c 3. et 4. ad hebreos 8 in fine c trans lato de constitutionibus c unico de purificatione post partum D. Thom. 1. 2 q. 104 ar. 3. Couar. lib. 1 variarum c 17 cum a lijs relatis a Guti. lib. 2 canonicarum c 20 n° 13—

Et ita hanc 2 sententiam late defendunt Couar. in practi cis c 31 Soto in 4 d. 25 q. 2 q. 7 ar. 2 cum alijs la tissime congestis ultra Sahagum. hic n° 13 a Conedo Morla et Cancellos quibus addo Belarminus 1. tomo lib. 1. de clericis c. 28 Banez 2a. 2ae. q. 67. ar. 1 et ibi Salon Summa 1a. co. dub. 4 Instructorium conscientiae 1. tomo. c. 191 Petrum Blasius disputa. de vectigalibus c. 10 Enrriq. 1. tomo. lib. 7. de indulgencijs c. 24 et 2. tomo lib. 10 de sacram.

Vergas

Ad c. decernimus de iudiciis

ordinis c. 15 nº 4. Molin. 1. tomo de iustitia. tt. 2 disput. 31. vers. §. conclusio ——

In qua difficilima et maxime controversa quaestione Ego Priores uti rumpiores iuris Pontificii interpretationem sanam iuniores ei iudico exemptionem videlicet clericorum a laicorum potestate non solum quoad causas spirituales (de quibus nulla dubitatio esse potest) verum etiam quoad temporales civiles et criminales iure divino inductam esse quod pluribus sacrae scripturae testimoniis et sacrorum canonum autoritatibus superius adductis satis constat deinde ex concilio Lateranensi sub Leone 10 sess. 9 § cum a iure tam divino quam humano laicis potestas nulla in ecclesiasticas personas tributa sit. probatur etiam ratione nam clerici in sortem Domini sunt vocati et divino cultui mancipati c. duo sunt genera 12 q. 2 quo eo ipso a laicorum potestate censenti dicuntur cum semel Deo dicatum non sit ad profanos usus transferendum leuitici c. ultimo. c. semel si de reg. iuris in 6 c nulli 12 q. 2 et res Deo sacrae et oblatae dicuntur esse Dei et in nullius hominis dominio uel usu esse possunt l. 1. l. sacrae ff. rerum divisione § nullius insti. eodem tt. ergo et clerici cum Deo sacrati nulli profano et seculari Principi subiiciuntur nec in eos ius aliquod Principes seculares habere possunt cum valeat argumentum de rebus ad personas l. quid sunt rei 20 ff de statu hominum l. siquis inquilinos 115 § si ita legatis ff. de legatis 1. § Probatur deinde quia sacerdotes lege divina Dii Angeli, Patres et Pastores appellantur psalmo 49 et 81 4 Regum c 6 Exodi 22 Malachiae c 2 Pauli 1 ad thesaloni. c. ult. ad Romanos c. 8. d. c. sacerdotibus 11 q. 1 et eadem lege honorare parentes iubemur ut in 4 precepto decalogi et ex d. Paulo ad Hebreos c 12 non solum de carnali verum etiam de spirituali intelligendum est cui precepto repugnare uidetur si clericus coram seculari in iudicium trahatur argumento l. ut debitus honor de appellationibus. absurdum enim uidetur et rationi naturali contrarium quod patet a filio Magister a discipulo et generaliter superior

ad inferiore

ab im ferioni coerrigatur c cum inferior demaioribus et o vidiençia c. quis dubitet 16 d. l. nam magistratus 4 ff de receptis arbitris cum adductis agl. in officiali in c. 2 de consuetud. in 6. Decio in d. c. de appellationib. n.º 2

¶ Iubat lex ult. C. fas n. e. ut diuini muneris minis tri temporalius potestatus subdantur Imperio in C. Theodosiano iuncto c. 2 uers. fas, 1. d. et testimonius Constantini Imperatoris in d. c. sacerdotibus cum similibus quo tempore nulla lex lata erat de exemptione clericorum ¶ Probatur denique uniuersali omnium gentium consuetudine qua suis sacerdotibus immunitates et exemptiones tribuit d. c. sacerdotes quod uarijs sacrae scripturae ethnicorum etiam testimonijs latius comprobauit Ioa. Garçias de nobilitate gl. 9. a n. 5. Anastasius lib. 1 de sacrorum Immunitate c. 11. et 13. ¶ Quod aut ubique sit et comune e omnibus hominibus ex iure naturali descendit qd secundarius dd. nri uocant seu ius omnium gentium lege omnes populi uers. quod aut ff. de iustitia et iure l. 1 ff de adquirendo rerum dominio 6 singulorum institu. de rerum diuisio. et ius aut ciuile instit. de iure naturalium cum adductis a Feliciano tit. de censibus in proemio n.º 2 ¶ Quam sententiam alijs argumentis ultra Ioanes Garçias defendunt Belarminius 3. tomo controuersiarum ad fines in disputat. de exemptione clericorum Patr Açorius lib. 5. institutionum moralium c. 12 Anastatius lib 3. de sacrorum immunitate c. 15 Qua retenta sententia non obstant Primum et 2 argumentus quia in solutione Primi et quinti respondendum e. ¶ Non obstat 3. ex tex neque in d. c. duximus licet enim regulariter soleat ius nouum inducere aliquid tamen sm subiectam materiam ius anticuum declarat arg. c. ad audientias iuncto c. de cetero de clericis n. residentibus c. cum olim de praescriptionibus gl. sm Abb. et Decius n.º sm. Ripas 1. hic et sentit optime gl. in d. c. si Imperator ibi discuti qd omnes constitutiones qua emanarunt super eo qd clerici n. sunt iudicandi a laicis n. cotinent ius nouum sed iuris tamen diuini de

declarationes quam sequuntur autores omnes in opinione et probatur in simili arg. legis siquis a liberis ff. de liberis agnoscendis iuncta l. 1. § cuius studij ff. de iustitia et iure.

Denique non obstat hanc clericorum exemptionem nulla lege evangelica specialiter reperiri praeceptam non enim ea sola quae in evangelio expresse continentur expectant ad ius divinum sed etiam ea quae sine scripto ipsius Christi ore ab Apostolis accepta aut ab ipsis Apostolis spiritusancto dictante quasi per manus tradita ad nos usque pervenerunt ut constat ex concilio Trid. sess. 4 in principio c. ecclesiasticarum 11 d. c. cum Marthe de celebratione missarum cum late adductis a Castro lib. 1. de iusta haereticorum punitione c. 4 Cano lib. 2 de locis Theologicis c. 7. Simancas ... de catholicis institutionibus c. 23 Tiletano in apologia pro concilio Trid. c. de traditionibus ecclesiae. sicut enim ius nostrum constat ex scripto et non scripto sic constat et sic ex non scripto instituta divina naturali c. consuetudo 1. d. ita et divinum positivum et traditionibus et scriptura sacra constat ut colligitur ex Trid. sess. 4. Pertinet etiam ad ius divinum non solum id quod in sacra scriptura expressum est sed id etiam quod per necessarias et evidentes consequencias deducitur ex iis quae in sacra scriptura continentur. sicut enim non solum ea divinus esse iuris naturalis quae constat primis principiis naturalibus veluti bonum esse appetendum malum fugiendum Deum colendum non esse alteri faciendum quod tibi non vis fieri c. 1. 1 d. verum etiam ea quae ex illis primis principiis tamquam conclusiones proxima et quasi naturaliter fluentes per facilem evidentem et necessariam consequencias deducuntur ita ut non sit opus arte vel disciplina sed simplici discursu quem omnes homines habere possunt. talia sunt omnia praecepta decalogi ut post D. Tho. explicat recentiores theologi in principio de iustitia et iure et nostri in c. 1. 1 d. sic in proposito ea divinus esse iuris divini quae per necessarias et claras consequencias deducuntur ex iis quae in sacris literis sunt expressa ut post Belarminus explicavi in tit. de residencia praelatorum ad conc.

Trid.

(Lxit) ¶ Cum igitur tot sint loca sacrae scripturae tam ueteris quam noui testamenti quae relata quae doceat sacerdotes et clericos dici deos, Angelos, Patres, et Patores et denique ut tales prelatos et superiores laicorum etiam Principum exigendum per claras et faciles sequencias dicitur eos non esse iudicandos nec condemnandos a laicis.

¶ Nec obstabit si replices autoritates et testimonia illa adducta ex ueteri testamento antiquata esse adueniente lege euangelica ut supra dixi. Nam licet abrogata sint ceremonialia et iudicialia precepta de quibus intelligendi sunt tex in d. c. translato de constitutionibus d. c. unico de purificatione post partum non tamen moralia abrogata sunt idem quae continent uel declarant ius naturae quae quidem etiam nunc obligant et obligabunt semper ut in S. Sed naturalia iura instituta de iure naturali c. ius. diuo. putendum ex D. Tho. Soto Couar. et alijs relatis a Gutierrez supra et preceptum hoc de honore exhibendo sacerdotibus ut pote parentibus spiritualibus ad ius naturae spectat ut supra dixi —

Ex quibus iam constat laicos non solum esse incapaces cognoscendi de causis spiritualibus seu mere ecclesiasticis uerum etiam de causis ciuilibus uel criminalibus clericorum aut ecclesiae diuersa tamen ratione Nam de prioribus eo quod de causa cognoscere non possunt quae dependent a spirituali potestate quam Christus dominus instituit et concessit diuo Petro et successoribus et ab eis in ceteros prelatos inferiores deriuatam Laicis etiam Principibus omnino exclusis et propterea sine cognitione spiritualium supernaturalium diffiniri non possunt

¶ De posterioribus quia eo ipso quod elixerit ad sacros ordines promouere et deo ipsi offerunturque et consecrantur ab eorum potestate et iurisdictione censentur laici exclusi et propter honorem et reuerenciam ipsis tamquam Dijs Angelis et pastoribus et parentibus spiritualibus iure diuino et naturali a laicis prestandam eodem etiam priuiliti censentur de eorum causis iudicare ut supra explicaui quod dd. hic non sunt assequuti —

Exqq Primo in sexto exemcio nemp hanc de
uior n solum ab imperatoribus et supmis Principibus seu
laribus uerum etiam nec a Romanis Pontificibus tolli posse
n quidem ex rationibus adductis a Couar d c 31 vs quarta
sentio cum seq sed ea pocius qd exemcio haec ante ullum
legem humanam fuerit diuino et naturali iure mentibus ho
minum insita et in omni aetate recepta et apud uniuersum
hominum genus observata ut constat ex ijs quae adduxi
cui quidem nullus Princeps quantum uis supremus et
ecclesiasticus derogare pot c. sunt quidam 25 q. 1 c finali
de constitutionibus c literas de restitutione spoliatorum Unde li
cet iure Pontificio exemcio illa generaliter extensa fuerit
ad omnes clericos prima tm tonsura iniciatos c. 2 et 3. 11.
q. 1 c 2 de foro competenti c. cum n ab homine j c. unico de clericis
coniugatis in 6 l. presbiteros C de episcopis et clericis pro
inde tn iure optimo acone. tend. limitari in illis tantum qui
beneficium habent ecclesiasticum aut clericalem auitum et ton
suram deferentes alicui eccla ex mandato Episcopi inser
uiunt uel in seminario clericorum aut literaria scola ex causis
Episcopi licentia quasi in uia ad maiores ordines uersantes ut
cautum est ss. 23 c 6 quam constitucionem seruari praecipit lex
1. tt. 4 lib. 1 recop et ultra Couarr et Anastasius s. ad[illegible]
et ad plures quaestiones in praxi utiliter deducunt Salzedo in
practica ad Bernardus Diaz c. 62 Gutierrez lib. 1 practicarum
c. 7. Lasarte de decima uendicionis c. 19 a n° 20 Bouadilla
in politica lib. 2 c. 17 a n° 193 Humada ad Greg. lopezium
l. 54 tt° 6 par. 1 gl. 2 § Id quidem ex eo qd rationes quibus
iure diuino clerici exempti sunt a iurisdictione laicorum militant
tm in illis qui sacris ordinibus sunt iniciati uel in minoribus
constituti diuina ministeria actu exercent n uero in alijs qui
more laicorum uiuunt ut fatetur Couarr et post Bernardus
diaz in practica c. 91. ad fin. prout ante praedictus concilius limitat
exeat ea exemptio in clericis coniugatis nisi seruata forma praescripta in c. uni
co de clericis coniugatis in 6. in nollato d. ss. 23. c. 6 dummodo praedicti clerici

alicuius

alicuius eccl. servitio aut ministerio ab episcopo deputati eidem eccl. ac Deo inserviant quo casu fori et canonis siquis suadente 17 q. 4 privilegia gaudent sicut et ceteri non coniugati fori in quas privillegio quo ad causas tm criminales ut colligi ex d. c. unico ibi pro commissis ab eis excessibus aut delictis et ibi probant Ioan. And. Dominic et Anchar. cum relatis a Couar. d. 31. n° 7 Farinacius 1. tomo criminalium tt. de inquisitione q. 8. n. 4 Ex quorum sententia dicendum est non obstare textum in d. c. unico ubi nec criminaliter nec civiliter intelligendum enim est in causis criminalibus et civiliter in tentatis in ceteris aut tamquam laici omnino iudicandi ex tx et vs in ceteris gl. eodem Nº c. 2 de clerico coniugato Abb. n 11 et 15 Felin. 6 Decio 25 Ripa. 2. et 64 hic Perez in l. 1. tt. 3. lib. 1. ord. vs clericus aut In° colligentes laicorum appellatione clericos coniugatos comprehendi in tx nro et ideo nec iure ordinario nec ex delegatione epi causas ecclesiasticas iudicare posse Vnde non poterunt esse Vicarij Episcoporum; Inde eorum enim est Vicarius Epi laicum esse et uxorem ecclesiasticos iudicare c in nona actione 16 q. 6 c in dicatus 89 d c. 2 de clericis coniugatis Dnicus n° 8 Ancha. 3. Franus in gl. qui recipiunt in c. 1. de offi°. Vicarij in 6 Marcus Ant. lib. 2 institutionum tt. de vicario Epi n° 48 cum pluribus adductis ab Sbrotio de vicar° Epi lib. 1. q. 31. n° 5 ¶ sufficit tm quod in minori bus ordinibus sit constitutus etsi primam habeat tm tonsuram cum eo casu non laicus sed clericus vere dici posset c. cleros 21 d. c. cum contingat de etat. et qualit. auth° presbiteros C de Episcopis et clericis cum adductis a Coua. in c. qui nos n° 4 de testam. Ac proinde excomunicare poterit Vicarius Epi et quilibet alius ecclesiasticam habens iurisdictionem primam tm tonsuram habens quia id ad iurisdictionem non ad ordines expectat c. transmissa 15 de electio ubi electus et confirmatus licet non consecratus excomunicare pot. qua ratione et absoluere ab ipsa excom.ne poterit c. inferior 21 d. l. 3. ff de iurisd. collige ex traditis a Couar. in c. alma. 1. p. § 9 n 3. et 10 Henri. 2 tomo. lib. 13. de excom. c. 24 et 27 Suarez de censuris dispu° 2 sectio 3. n° 4 et ultima ¶ quod intelligendum est dum modo vestes clericales ferat arg. d. c. 6 tt. 23 et videtur probari in d. c in nona actio. 16 q. 7 docent Debius. in praxi tt.

D Tenzas

de Vicar° Epi n° 37 Marcus Ant. n° 50 esbrosius q. 32 ¶ Hodie tn̄ Vicarij Episcopor̄ et alii omnes iudices ecclesiastici necess° debent in aliquo ex sacris ordinibus constituti alias nominationes et deputationes de ipsis factæ ipso iure irritæ sunt ex nouissima constitutione Clementis 8. data Romæ 1a februarij anni 1601 quod memini sæpe in praxi summopere iuuauit

2° ex eisdem inferete laicos de ecclesiasticis negotijs nō solum principaliter uerum nec incidenter cognoscere posse ut satis colligitur ex tn̄ meo ex professo tractatu quo utroque tractis tam principalis quam incidens comprehenditur constat ex ratione diuidendi supradicta Potestas enim spiritualis a Xpo Dno Petro et successoribus concessa laicis omnino exclusis necess° euincit neutram spiritualium cognitiones laicorum iuditio utramque in ecclesiasticorum iudicijs competere idque aperte probat hic quod uerius et communis intellectus in c. tua ī 1a de ordine cognit. dum probat quaestiones natalium idest legitimitatis, an scilicet Regina ~~suscepta sit~~ suscepta sit ex legitimo ~~matrim~~ incidenter in causa hæreditatis quæ apud secularem iudicem principaliter agebatur fuisse delatas ad ecclesiasticum nec diffiniri potuisse per secularem ut ibi notant gl. fin. et dd. Idem probat ex c. latore ī qui filij sint legitimi c. ut inquisicionis § prohibemus de quo quo modo deberi in 6. tradit gl. 4. in c. si iudex laicus de sna excōis in 6. Deius tn̄. n° 24 cuius sn plures relatos a Couarr. in 4. 2. p. c 8. § 3. n° 4 et § 12. n° 3° Menoch. de recuper. rem° 15 n° 338 Greg. reg. 252 Barbosa in l. Titia 35. n° 22 ff. solut. matrim Sahagun. tn̄ n° 51 ¶ Obstat tn̄ maxime reg. l. quoties Chr ttl°. l. 1. C de ordin iudicior̄ c. penultimi de° delegati dem inter quos constitue: ut iudex qui de causa cognoscere nequit principaliter si incidenter occurrat de ea cognoscere pōt ¶ Obstat prædicto quod iudex ecclesiasticus qui principaliter cognoscere nō pot de causa spirituali seu prophana c. causam quæ est 2° qui filij sint legitimi c. nouit de° non enim ī Potest ni tn̄ laici nus eamdem dicere si incidat in ecclesiasticam quæ apud illum principaliter agitur c. de prudencia de donationibus inter ubi ecclesiasticus

ubi ecclesiasticus principaliter cognoscens de cã matrimoni
ali pôt decidere cãs datis q̃ in illas matrimoniales incidit
ut ibi notat gl. 2 Tiraq. in ttt. res inter alios acta pag. 7.
Mantua dialogo 42 Moli. lib. 2 de primogenijs c. 15 n̊ 76
ubi ex d. c. de prudentia infert ecclesiasticum apud quem
agitur de cã spirituali posse etiã inter laicos alimentorum incidentem quaestiones difinire. consonat tx in c. 1 in fine ubi gl. et
dd. qui filij sint legitimi q̃ similiter e côuerso poterit secularis
cognoscere de cã spirituali uel ecclesiastica incidente inter temporales quae apud illum principaliter agit, iuxta ex reg. l.
q̃ïs finalis § 1 ff de legatis 3. tum etiã q̃ n̄ magis potest ecclesiasticus cognoscere de cã pfana inter laicos quam possit secularis de cã ecclesiastica uel in clericos iurisdictiones exercere ex reg. c. cum ad uerum 96 d. dicti c. no
uit in prin. et in uis. n̄ potest etc. Adue tn retinenda ẽ
cõmunis sña et inter pretatio nr̃i tx et similium quib9 n̄ obstat d. l. quoties cum similib9 Nam omissa interpretatione glae fina
ind. c tuas Bartholi et doctorum in l. 2 ff diuersis. lẽ. omni.
iudicum. distinguendum ẽ inter iudices qui sunt incapaces uel omnino phibiti et inter iudices qui tn sunt incõpetentes ut in inferioribus p̃dat reg. nr̃i tx et eius declaratio
et dicti capituli tuam et similium in q̃q agitur de iudice laico qui quatenus talis ad cognoscendum de causis spiritualib9 seu ecclesiasticis et tn ad exercendas spirituales
uel ecclesiasticas iurisdictiones d. Petro et eius subcessorib9
concessas et laicis omnino ~~d...~~ denegatas in capax et inhabilis uel saltim omnino et directe phibitus existit xa s
dicta in preludijs ex tx hic et in c. qualiter et q̃n ibi
omnino phibemus j c. si diligenti de foro cõpetenti cumtib9
ita ut n̄ possint clerici in suis causis etiã temporalib9 et pphanis consentire in laicum iudicem aut eiusdem prorogare iurisdictiones imo consentientes et prorogantes penam incurrant quod
pprium ẽ illorum iudicum qui n̄ tn incõpetentes sed simpliciter
phibiti seu uetiti dicuntur l. in criminali C. de iurisdi. omnium

iud ibi insolito uocauit examine   In posterioribus aut
procedat d. l. quoties cum similibus in quibus omnibus proponuntur iudices
incompetentes ad cognoscendum de ca. status et quibusdam a
lijs quarum cognitio licet non illis sed alijs maioribus iudicibus
iure deferatur ac subinde minores illi de illis cognoscere ne
queant ut pronuncient d. l. quoties d. l. 1 d. c. penult. Nihilominus
non sunt incapaces nec omnino aut directe prohibentur ac proxima in
priori membro incapacitas et omnimoda et directa prohibitio
efficit ne talis iudex ullo modo idest tam principaliter quam in
cidenter cognoscere posit ut bene in d. c. tuam et in d. §. prohibe
mus cum s. adductis. Sed uero in posteriori illa incompetentia et
ad summum in directa prohibitio quamuis impediat cognicionem
de qua principaliter agit et per quam iudex eam examinat
et super eam pronunciat non tamen impedit cognicionem per modum
incidentiae per quas licet iudex quaestionem incidentem exa
minet non tamen super ea sed super alio principali diffinitiue pronun
ciat ut d. l. 1. C. de ordine iudicij iuncta declaratione
Jassonis in d. l. quoties n. 8 et alijs quos late refert
Garcias de nobilit. gl. 1. an. 17

Non item obstat text. in d. c. de prudentia quem plerique existimant dotis causam ratione Matrimonij a quo
pendet ad forum ecclesiasticum pertinere ex reg. auctoritatis
in l. cum principalis ff. de reg. iuris. Alij uero esse mixti fori
ita ut in ea locum habeat preuencio inter ecclesiasticum et
secularem et ita intelligenda esse plurima iura uidelicet text.
in c. 1 et 2 c. nup. c. per uras de donationibus inter uirum et ux. literas
de pignoribus c. ex parte de foro competenti c. peruenit de emptione
et uenditione obseruant Inno. et alij in d. c. de prudentia commu
nis ex Decio n. 5 in auth. quod locum C. de collationibus et alijs relatis
ab Ant. Gomez in l. 50 Tauri n. 53 Palacios Rubios qui
late priores opiniones fundat in repetitione capituli per uestras
li 2 § 5 Sed utrunque defendi pot quia si dotem principaliter
agatur non coram ecclesiastico sed seculari agendum est quia
ea est mere prophana non mixta l. in contractibus § fin. ad finem

pertinet

per locum ab speciali C. diri numerat a pecunia ex d. c. deprudenª to de dote que e cā incidens & a 3rio sensu quasi vellit secus eē ubi principaliter de dote agitur itaq; z to resolvit Iason in d auth.º gd locus nº 10 cōmunis ex plu ribus rellatis a Palaçios Rubios s Molina lib. 2 de pri mogenijs c. 5 nº 57. Barbosa in l. 1. 1. p. nº 46 ff soluto ma trimonio ¶ Nec obstat tx in d. c 1. et 2 de donatib. inter, loquntur enim de cā dotis incidenter in cā principali matrimonij nec tx in d. c nup' d. c ex pª d c pervenit qr in illis iuribus agebatur de causis viduarum que si opri mantur privilegium habent ut iudices ecclesiastici de illa rum causis cognoscere posint d. c ex pª c. ex tenore de fo ro opetenti c. significāt hos 38 de offº delegati l. unica C quando Imperator inter pupillos cum aductis a Couar. in practicis c. 7 Perez 1. tomo ord. col. 767 Tesauro decisiº pedemᵗna decisiº. 177. Nec item obstat tx in d c. p veras qr magister Ro dericus 3 quem agebat Henricus clericus erat et ideo debuit coram ecclesiastico cōveniri ex reg. capituli cum sit gnerale de foro opetenti ut ex Hosti Ioan. And. et alijs pbat Palaçios Rubios to notabili z nº 11. Deniq; nº obstat tx in d c. ex literis nam mulier illa opressa et ex poliata fuit ppria do te a seculari iudice pp mariti delictum qui cum absens et ban nitus erat eius uxor vidua reputatur qr paria sunt nº habe re maritum vl habere inutilem arg.º capituli inter corpo ralia iuncta gl. vº to inutilem s de trans latione epi c. 1 de prescriptionibus gl. vº orbitates in l. fin. C ad l. ~~fabidiam~~ flabiam de plagiarijs ita Palaçios Rubios Couar. et Barbos. s'~. bandido

Vnº reiectis predictis interpretationibus verior e. ideo iudices delegatos pnunciare debuisse de cā tem porali dotis in specie d. c. de prudentia qr incidens et aussoria erat ad cās principales matrimonij quā illis erat omissa gl. penult. to recepta ōmuniter ex aductis a Barbosa d. nº 48 ¶ Contra vº dicendum est in iudice seculari qui de ecclesiastica

vl spirituali quaestio. incidente cognoscere n pot ex d c. tuam & i
lator Rationes aut discriminis colliges ex s adductis ecclesiasti
cus namq n e incapax secularis iuris dictionis sed incompetens
& ideo n prohibetur incidente cognoscere de re temporali qr
incidentia ampliat iurisdictionem d l. quoties. sicut ex conse
su laicor prorogari posset eius iurisdictio ex reg. legis. i.a legis
priuator C de iurisdictione omnium iudicum l. 1. & eius ius ff
hoc tit. c significasti inprin. j de foro competenti & proba
tr clare in l. episcopale 9 C de episcopali audiencia docet
Bart. in l. ex consensu in prin. ff de appellationibus communis ex lic
cio n 6 in d l. 1. Boerio decisio 69 n 4 Nau. cons 1. de sententia
excois quamuis in l. 10 & 11. tit. 1. lib. 1 recopilationis puni
antr laici qui ecclesiasticam iurisdictionem prorogant q. l. 5
n laicus n solum incompetens uerum etiam incapax & omnino
& directe prohibitus existit quoad cas spirituales Vn me
rito nec incidente de illis cognoscere pot sed debet ad iudic.
ecclesiasticum remittere ex iuribus s adductis ¶ Ex qua fiunt
in probabilis sententiam glo in l. nullus C de testibus asserentis clericum
coram iudice laico falso deponentes posse ab eodem ratione
incidentie puniri ex tr. & ex d. l. quoties, licet eam in eam opini
onem sequantr Cinus Bald. & Salicetus n 3 & & dicant communes
& receptam in praxi alij relati a Tiberio Deciano 1. tomo crimi
nalium lib. 4 c. 9 n 32 Cenedo in collectaneis ad decretales c 132
n 2 ¶ Verius tn e eam communiter improbari nec in praxi ad
mittendam ee ex s adductis & relatis a Couar. in practicis c. 18.
n 8. Salcedo ad Bernardum diaz in practica c. 93 n 2 Ripa n
26 Sahagum 54 hic Farinacio 1. tomo tit de inquisitio. q. 8 n 20
¶ Sed adhuc superioribus uidet obstare tx in
ubi iudex ecclesiasticus qui cognoscit de ca natu
lium n se intromittit sup ca prophana incidente nempe
sup bonor restitutio. qui tx. licet uarie soleat interp
tari uerior tn sntia e in eo cas spolij seu restitu
tionis bonor n incidente sed aeque principaliter fuisse
intentatam 2a gl. fin receptam in c. 1. eodem tit & colligr
ex eo

Ad c. decernimus de iudicijs

ex eo qd ante principalis cae ingressum iubet Pontifex restitutionem fieri expoliato ex vulgari reg capituli finalis de sedin cognitionum cum similibus et que exceptio huiusce illa nullum periculum iminet siquidem ex eius damnum in cá principali resarciri pot ex l. et ad eadem 14 § fin ff de exceptione rei iudicatae. Quarraio si pendente cá possessoria maioratus in supremo senatu ex terminos legis 45 Tauri opponatur exceptio illegitimitatis pp nullitatem matrimonij n suspenditur Judicium principale ut videbatur ex reg capituli tuam sd dividitur cá possessoria a trium in d c. cás qz qu nullum adest periculum. Restat em iudicium proprietatis qd remittitur ad Cancelarias ex l. 10 tt. 7 lib. 5 recopilaionis In quo si opponatur pdicta exceptio suspendendum erit iudicium principale successionis maioratus pendens apud auditores Regios quousque cám incidens illegitimitatis a iudice ecclesiastico terminetur ex dictiones tx in d. c tuas que ita erit practicanda ut optime advertit Joannes Garcias de nobilitate gl. 1. nº 27

3. ex idais dem principali te infertur Judices laicos n solum prohibitos eé de causis spiritualibus ut ecclesiasticis quo ad proprietatem verum etiam quo ad possessionem cognoscere. Licet em in substancia diferant possessio et proprietas rei et sic quo ad adquisitiones amissiones et renunciaciones ex l. naturaliter § nihil comune ff de acquirenda possessione cum similibus

¶ Nichilominus cá seu questio possessionis et proprietatis n ita diferunt quo ad cognicionem sd connexa sunt et continencias habent ita ut utraque ad eundem iudicem necessario pertineant l. nulli C hoc tt. c. 1 de cá possessionis probatur deinde ex clem. unica de cá possessionis clem. unica de sequestratione possessionis in qq cá possessoria beneficij seu alterius rei spiritualis beneficialis et spiritualis dr Vnde comissa simpliciter

cā beneficialis seu spiritualis n[on] hic sup[er] p[ro]prietate[m] quarum est
sup[er] eius possessione comissa dic c. 1. ubi gl. et dd. de seque
stratio[n]e possessionis et in[iuri]a sicut cā p[ro]prietatis beneficij de
aut cimarum aut alterius rei spiritualis ad solum iudicem eccle
siasticum expectat ut omnes fatentur ex hic meo ita est
cā possessionis eiusdem rei ad eundem pertinere debet
tam ex reg. dicta l. nulli C. de ep. et cl. quam qui connexa de
rei spirituali q[uae] reg. capituli sequentis Pluries qui iis
sive recuperandae possessionis remedio agatur in cā benefi
ciali uel matrimoniali de tt° docere necesse e. ad possessio
nis iustificationes q[uae] ueras interpretationes c. in literis de
restitu[tione] spoliatorum c. exhibens missa eodem tt°. et receptissime
gl. finalis in clem. unica de cā possessionis ex Couar. in
practicis c. 23 n° 4 Menoch. de recuperanda remedio 15
n° 458 Mascardo coclusio[n]e 1323 Vn[de] uulgo dr posse
ssorius beneficialis habere cām proprietatis anexam sicut
de locis sacris et religiosis interdicta habent l. 2 § quo
dam ff de interdicto l. 3 § hoc aut ff de itinere actuq[ue] pri
uato. Rectt° aut beneficij laicum incapacem ē alii
ex preludijs et rone decidendi constat. Denique hac
sna illa asseueratio probatur quod ut ex pecunia data ad
redimendam uexationem in benef° simonia n[on] comittatur
ttum et possessionem habere necesse e. c. dilectus 28 de
simonia gl. 1. in c. diuimus 3. de 16 q. 7 cum adductis
acenedo in collectaneis ad decretales c. 74 Gutierrez
lib. 2 canonicarum c. 23 a n° 53. Vn[de] etsi ttm quis ha
beat et p[ro] obtinenda possessione pecunias dederit simoniam
comittit c. cum in eccle. 9. c. qr in tm. 26 de simo[ni]a comunis
De Giusto in praxi tt° de simonia n° 20 Rodoano de simo[ni]a 2. p. c 30
n° 11. Hugol. eodem ttu tabula. 1. c 48 § 5 Simonia aut solum comi
ttitur in spiritualibus et illis anexis c. qui studet 1 q. 1 c qr clerici 6.
c. de iur. 16 ; diuic patronat. ff possessio rei spiritualis uel spiritualis
uel anexa iudicari debet et per sequens ad solos iudices ecclesiasticos
expectat eius cognicio ex hic meo et similibus quam sntas defendunt
parte ios

post alios Couar. in practi. c. 35 Menoch. de recuperand.
de remedio 15 a nº 211 Gutierrez lib. 1 practicar. q. 20
et lib. 1 canonicar. c. 34 a nº 23 Dursatus nº 49 a nº 8 Barg
nimus decisione 45 a nº 75 plures plurimos rellatos a Salu
gius hic nº 182 Cenedo in collect. ad decretales c. 4 ¶ Co
trarium tñ sna probari videtr ex c. fin. ubi Florentina po
testas super possessioe ul quasi iuris eligendi rectores disponi
tuam snias promulgauit et ex c. petitimus 11. q. 1. ubi Rector
prouincie et sic magistratus secularis [illegible] tt. codicis [illegible]
prouincia cognoscit et iudicat [illegible] qui alius expoliauit et
ex c. caus. et 2 [illegible] qui filij sint legitimi ubi pendente ca
illegitimitatis coram ecclesiastico cã possessionis remittitur
ad seculares ¶ Deinde qr cã possessionis et proprietatis
nihil comune habet lege naturaliter et nihil comune
habet de acquirenda possessioe Cum igitr cã proprietatis ma
trimonij, beneficij, et decimarum, spiritualis sit clem. 2. ba
[illegible] possessionis, temporalis erit et prophana ex gl. 1 in c. lite
tt. possessionis, temporalis erit et prophana ex gl. 1 in c. cum dilectus 32 tt. iuramto
ral de iurament. calumnie et in c. cum dilectus 32 tt. iuramto
de electioe Denique qr possessio ad factum magis quam ad
ius pertinet l. 1. [illegible] adipiscimur ff de adquirenda possee c.
cum [illegible] de electioe probanda Iudices autem seculares de facto
tñ cognoscere possunt in causis spiritualibus ul ecclesiasticis
ex doctrina Bart. in l. quoties C hoc tt. et in l. Ticia nº 64
soluto matri. Ergo iã laicus inferius erg. de possessio causa
spiritualium cognoscere poterunt quam snias defendunt plu
rimi rellati a Couar. Menoch. Gutie. et Cened. [illegible] et vide
Florentini adhuc uniuersas Galias receptas ce constat ex Rebuff.
3. tomo ad leges Galie tt. de causis beneficiariis ar. 8 gl. 2
et in Regno Neapolitano ex Afflicto decisioe 24. Gramatico 78
et in senatu Mediolanensi ex Alciato respso 24 et [illegible]
tano [illegible] decisioe 116 et Tesauro decisio 82 et 117. et apud
Germanos obseruatas referunt Misingerius obseruã 67 centuria 2
Gaileius lib. 1. practicar. obseruat. 38. et apud Lusitanos Valas
cus cõsultaᵉ 93   Sed nihilominus recedendum nõ e a co

Priori parte cui non obstat tex in d. c. finali 1. quod non agit de possessorio rei spiritualis idem iuris eligendi ad offitium vel dignitatem ecclesiasticam sed de possessione vel quasi rei temporalis huiusmodi erat electio illa rectoris idem regentis seu presidis offitium seu dignitatem secularem obtinentis de qua electione Florentina potestas idem Magistratus secularis agentibus ecclesiasticis cognoscere potuit contra comunitatem secularem de qua licet in petitorio contra ecclesiasticos cognoscere non potuerit ex regula capituli cum sit generale 1. de foro competenti et ita gl. et dd. comuniter in tex illum interpretantur et ultra Couar. Menoch. et Gutierrez supra Sabag in c. 1. nº 99 1. de sequestratione possessionis supra Non etiam obstat tex in d. c. pettimus quod reiecta interpretatione Berois in Rª supra nº 61 planius dicendum est ibi non recurri ad Ducem Venetie ut cognoscat aut iudicet sed in auxilium ecclesiastice potestatis quemadmodum ordinarii vel delegati iudices ecclesiastici inuocare solent auxilium quod vulgo dicitur brachium seculare c. 1. in fine vbi latius dixit supra de offitio ordinarii c ut officium nostri competendi de hereticis in 6. Minus obstat tex in d. c. licet quia ibi cum nulla causa spiritualis nec quoad proprietatem nec quoad possessionem apud Regem Angliae agitabatur ut adnotarunt Couar. et Menoch. supra Ad 3 nihil comune supra Respondimus non pendere coad cognicionem sed quoad acquisitionem et amissionem Doctrina vero quae in d. c. literas magis communiter a nostris in probatur ex doctoribus supra Vnde licet in aliis prouinciis seculares iudices de causis possessoriis beneficialibus cognoscant forsam ex priuilegiis Romanorum Pontificum ut referunt Guido Papae decisione 1. Couar. et Gutierrez supra Apud nos tamen nunquam receptum fuit licet ecclesiasticae causae ad suprema tribunalia Regia deferri soleant supra prestu uidentia a prelatis ecclesiasticis illata tunc non obstante appellatione ad superiores ecclesiasticos interposita sententias suas executioni mandant id ciuit ius permittente fieri contendunt nostri ex c. Princeps c. Regum offitium c. ad ministratores 23 q. 5 c. filiis vel nepotibus 16 q. 7. alegare poterant tex in

optimus in l. fin. in prin. ff de eo qd metus cā quam qu
estiones latissime disputarunt quamplurimi relati a
Cenedo in collectaneis ad decretal. c. 5 Pater Açorius lib.
5 institutionum c. 12 pag. 459 Sed qīa grauissima ē
nondumqȝ conposita contencio inter supremos Principes consul
to cam disputationes omitto cum sine eorum permissu in
ea n̄ liceat meum interponere iudicium
4 ex superioribus infertur decisiones nostri tex et
similium procedere etiam in causis in quibus summarie cognoscitur adduc enim
in ijs locum habent generalia iura nostri tex cum sup. adductis ita ut nec principaliter nec incidente in summi
causis summarijs quoad negotia ecclesiastica laicus iudex cognoscere posit ut post Joanes And. et alios p
bant Decius nº 24 vsº 3. fallit Ripa. 13. Ant. de Burgos 7. 4 n. Coua. d. c. 35 nº 1 quae sentª p
bare qīa modus summarie procedendi n̄ habilitat laicus incapaces ecclesiasticae iurisdictionis cum s dicta cō
prohibitionis ex l. diui. descendens n̄ minus a summaria quam a plenaria cognitione secularis praecipiat abs
tinere. Nec aliobi probare iudicem inspetentes ul prohibitus in cā plenaria admitti in sumaria imo c
trarius colligi ex clem. 2. hoc. tt.º clem. sepe de verbor. signif. et qīa tenores et sitis n̄ se restringit ad ordinarias
ul plenarias sd simpliciter agant de causis seu negotijs ecclesiasticis
quae tā comprehendunt tam plenarias quam summarias qīa hae
n̄ minus sunt ecclesiasticae quam illae et ideo cauendum ē
a speculatore quem sequitur Bald. in l. 2 C de carbonia
no edicto et comunis ex Menochio de retinenda remedio
3. nº 336 Riminaldo in c. at si clerici nº 211 j Gutierez
lib. 1. canonicarum c. 34 nº 46 cum quos ubi agitur de extra ordi
naria cognitione pot laicus iudex incidenter cognoscere de
negocijs ecclesiasticis sd facile improbaris ex s dictis
5. infertur nostri tex et similium decisionem
n̄ tm locum habere in negocijs ad contenciosam iurisdictio
nem quae in inuitos exercetur l. inter stipulantes § 1. ff de verb.
obligationibus verum etiam in ijs quae pertinent ad volunta
rias quae in uolentes exercentur l. 2 ubi gl. et dd.
ff. de off. procon. suis ueluti in legitimationibus emancipatio
nibus dispensationibus et in restitutionibus et decretis interpo
nendis siquidem nec etiam uoluntarias exercere possunt
laici iudices in spiritualibus ul ecclesiasticis negocijs ut
sit probant generalia iura nostri tex et c. cecla [illegible]

de constitucionibus in fin. decreti ecclesia que utraque iurisdictionem excludit. sicut inutrauis uigent ratio bleuidendi super expositio idque intendunt gl. in c. 1. de 10 d. recepta communiter ex Couar. in 4. 2. p. c. 8. § 8. nº 18 tradunt Abb. et communiter per tem in c. per venerabilem qui filij sint legitimi et dd in c. finali § 1. hoc tt. in 6. Decio nº 23 Ripa 9 et 10 hic Belamera diuisio 7 31 Rota diuisio 7. hoc tt. in nouis sed quod sicut Princeps aut superior secularis non pot ad actus spirituales legitimare aut dispensare iuxta predictas glas et comunes ita etiam nequit sacerdotis aut alterius clerici in sacris filios emancipare iuxta legem. 1. et totum ttm. C de emancipationibus liberorum aut super alienatione aut contractu eiusdem autoritatem siue decretum interponere iuxta l. 1. et totum ttm ff de rebus eorum aut super donatione ab illo facta si summam lege prescriptam excedat licenciam prebere et ad insinuaciones procedere iuxta l. sancimus 34 C de donationibus si quidem inter omnibus uoluntaria iurisdictio exercere in huiusmodi emancipatem alienantem et donatores ac subinde non pot laicus talem iurisdictiones in ecclesiasticos exercere quemadmodus nec ullus superior in eos qui sunt aliene iurisdictionis et alias prorogare nequeunt iuxta dictas l. 1. in fine C de emancipationibus liberorum l. secundum 32 C de donationibus sic plane licet tr in l. fin. ff de iurisdictione et in c. fin. in fine de constitutionibus in 6. Non procedant quoad territorius in uoluntaria iurisdictio que in subditos extra territorius exercetur l. 2 ff de offo proconsul gl. et comunis in c. nouit de offo legati gl. 2 et omnes in d l. finali procedit tm quoad personas non subditas et que iurisdictionem prorogare nequeunt in quas etiam uoluntaria exerceri non pot ut per Couar. s nº 15. sic regula capituli si diligenti et c. significasti j tt. proximo etiam in uoluntaria iurisdictione locum habet ut j Bald. notant Belamera et Decius s. sic similiter curator generalis clerico in sacris constituto aut beneficium habenti dandus est per ecclesiasticus superiorem non

non a seculari..

nō seculares, ut resolvunt Ripa hic nº 10 Gutierrez
de tutelis p. 1. p. c. 16. nº 20 quam vis ubi clericus liti
gat coram seculari creator ad lites idem clericus dat
ab eodem iudice qui de ca cognoscit [illegible] reg. legis fin
§. 1. C de administratione tutor ubi comunis Rota
s. et decisio 14 eodem tº in antiquis Amelar et co
munis in d c. fin. Caldas Pereira in l. curatores ha
bens in primo nº 19. C de in integrum restitutione Nec
contrarium probat [illegible] c. fin. [illegible] quod ubi lis
agitur apud ecclesiasticum, pcut in specie illius tc necess.
agi debuit in beneficialibus et aliis spiritualibus de qq in pe
mo agitur Am u Princeps secularis legitimare
posit laicum sacerdotis filium ut patri in bonis patrimoni
alibus succedere posit ut plerumque fit contra [illegible] ut
constat ex adductis a Ripa hic nº 9. Covar. s. nº 19 qui
ex comuni sententia resolvit posse qr legitimatio est actus
Principis legitimantis qui nullam in parentes sacerdo
tes exercet iurisdictionem sed quilibet subditus filius
in quem voluntariam exercet ad effectum ut capere po
sit bona que sibi legitime obvenerit iubat tc in authē
tico qq modis naturales efficiantur sui §. illud tri. Vbi
tri legitimandus est clericus in sacris ā a seculari sed ab eccle
siastico obtinendam ea legitimationem, contendit Decius cons.
150 licet dubitans [illegible] Covar. s. [illegible]

6. Principaliter inspecta [illegible] tc [illegible]
lium decisiones laicum tri habere quoties negocio ecclesiasti
ca tractantur quo ad qones iuris [illegible] am Matrimoniū
inter aliquos sic tres validus sit vel plus ex legitimo matrimº
sit subsecuta ā d. quoad questiones facti videlicet qr
dubitatur am inter tales matrim. [illegible] ut talia [illegible]
ta fuerint qr huiusmodi questio facti dum per testes
reale absque qe iuris nihil habet spirituale aut eccle
siasticus at per sequens nec ecclesiastica nec spiritualis
censeri debet et ita sub [illegible] nri tc ā [illegible]

A

quam sententiam probavit Bart. in l. Titia nº 6 ff. soluto matrimonio ubi dicunt communes Alex. nº 7 Barbosa 22 idem Bart. in l. 2 nº 4 ff. de iurisdictione omnium iudicum ubi Rosius nº 17 Card. Albanus 12 plures referunt Padilla in l. 1 nº 57 C. de iuris et facti ignorantia Gutierrez lib. 1 canonicarum c. 34 nº 17 et lib. 3 quaestionum civilium q. 26 nº 2. Unde iudex secularis licet non cognoscat de excommunicatione ubi de eius validitate dubitatur cognoscit tamen de quaestione facti videlicet an Titius excommunicatus fuerit quia quando huiusmodi exceptio coram iudice seculari opponi potest c. decernimus de sententia excommunicationis in 6. c. 1. de exceptionibus eodem lib. c. postulasti 21 de homicidio, sic etiam de iuramento et eius observantia cognoscere possunt seculares quoties non agitur de illius validitate sed tamen de facto videlicet an interpositum fuerit nec ne c. licet mulieres de iureiurando in 6. Ita et de causa usurarum quoties non dubitatur contractum fuisse usurarium ad cogendos usurarios eas remittere vel restituere c. post miserabilem de usuris et inde si dubitetur an aliquis patronus eam liberam vel patronatam reliquerit secularis cognoscere poterit c. significavit 41 q. de testibus. Contraria tamen sententia probari videtur ex c. si iudex laicus de sententia excommunicationis in 6. ubi quaestio an Petrus clericus sit, idest, an ad ordines promotus fuerit quaestio facti est et tamen ad ecclesiasticum iudicem defertur nec a laico potest cognosci iubet vero quia haec ille reddit quia in ea quaestione agitur de re spirituali et ecclesiastica. Deinde probatur ex c. ut inquisitionis §. prohibemus ibi quoquo modo de haereticis in 6 ubi probatur nullo modo laicos cognoscere posse de crimine haeresis quod crimen mere ecclesiasticum est et sic nec de iure nec de facto. Tandem facit quia cum ex facto ius oriatur lege si ex plagis 54 § in clivo capitulino ff. ad legem aquiliam facti quaestio maxime coniuncta est quaestioni iuris et propterea quemadmodum haec ita et illa ad ecclesiasticum debet pertinere ex regula c. sequentis ex quibus hanc sententiam probarunt Bald. et Fulgosius

in l.

in l. quoties ubi Jas. nº 7. C. hac tit. Abb. nº 10 Immo infra in § c. tuam de ordine cognitionum Decius hic nº 24. Ea chineus lib. 1. Controuersiar. c. 48. et e communis ex Areti no in l. omni nouatione nº 3. C. de sacrosanctis ecclesijs Barbosa s. nº 24. Sahag. hic 65. Zauallos practicarum quaes tionum q. 403. His tamen minime obstantibus reuidendum non e a priori sententia. Quia retenta non obstat tex. difficilis in d. c. si iudex laicus cui uaria solent respondere dd. ut constat ex Beroio in Rel. s. nº 65. Sahag. et Barbosa s. Sed re ceptior e interpretatio Amcharrani in reg. ea quae nº 10 de reg. iuris in 6. distinguentis inter facta quorumdam spi ritualium quae actiue cadere possunt in laicos ut in matrimonio usura sacrilegio, iuramento, et similibus et inter facta aliorum spiritualium quae actiue non cadunt in laicos ut patet in ordine clericali concessione iuris eligendi seu conferendi et alijs huiusmodi ita ut in posterioribus procedat decisio tex. in d. c. si iudex laicus agens de facto ordinis ecclesiastici quam interpretationem plures referens in effectu sequitur Sa hag. s. nº 79. Sed quicquid sit de hac et similibus non attenditur an spiritualia uel ecclesiastica de quibus agunt actiue cadant in illaicos uel non cadant. Sed solum an ecclesiastica uel spiritu alia sint ut constat ex tex. nostro ibi ecclesiastica negotia et in d. c. si iudex laicus ibi de re spirituali uel ecclesiastica tum etiam quia executio actiue non cadit in laicus cum ad ecc lesiae claues et iurisdictionem spectet et tamen de quaestione facti iudex laicus cognoscit c. decernimus de sententia excommunicationis in 6. Vnde uerius respondendum e in eo tex. non a gi de sola quaestione facti sed de illa quae in dubio erat atque ius uel dubium iuris non solum enim dubitabatur utrum re us clericus esset ordinatus sed an talis existeret qui ad ec clesiasticum super crimine remitti et clericali priuilegio gau dere debuisset cuius intellectus probari uidetur ex eodem tex. versu et si, ibi qui huiusmodi priuilegio gaudere debeat quae ratio supponere uidentur in uersu praecedenti agi de eodem

delinquente ubi dubium e an gaudeat p'rilegio nec ne et hoc significat Vo in eo tx assignata ibi qr dicc spirituali et ecclesiastica agitr. Ad quod sunt reducenda quae adducunt Guido Pape decisio 138 Albericinus de agnoscendis hereticis q. 25 n 54 Barbosa s n 27 Tiberius Decianus 1. tomo criminalium lib 4. c. 9 a n 110 Ergo constat qd si de sola q facti agatur nulla sit constituenda differentia inter questiones facti clericatus et alias rerum spiritualium licet rationes discriminis nitatur constituere Nav in c. novit notabili 6. n. 44 j Vn secularis ad effectus remittendi clericum in carceratum vel accusatum n impedit recipere informationes ex eodem tx ut explicitus resolvit Tiberius Decianus s n 111 qq addo qd cum in specie illius tx contentio sit inter ecclesiasticus et seculares super iurisdictione ad ecclesiasticos pp maiores eius preminentias & c. solitae de maioritate et obedientia n ad seculares pertinet cognitio an sua sit iuris dictio ut post Covar. et alios probat Farinacius 1. tomo criminalium tt. de inquisitione q. 8 enel n 33. licet eius tx decisio in Francia n observetur ut refert Guido Pape d. decisio 138 nec apud Lusitanos ex l. ordinacionum quas referunt Salcedo in practico Bernardi Diaz c 62 n 14 Barbosa s n 31 Nec in Medionalensi senatu ex Julio claro lib. 5 sententiarum s fin q. 33. Nec in Regno Neapolitano ex 4 Caravita ritu 235 Nec obstat tx in d. s prohibemus ibi quoquomodo communiter cum solet ris podicii spectale ee in ca heresis ut in ea secularis nec etiam de facto cognoscere posit qr ut inquit tx mere ecclesiastica e et ita post Amaer. in d. reg. ea quae n 11 et ad in d s prohibemus fatentes communes Nava s n 41 Barb. 35 Simancas de catholicis institutionibus tt. 36 in princ Verum defendi n pot qr n apparet ro cur magis de alijs quaestionibus facti sup rebus spiritualibus et mere ecclesiasticis quam super quaestione facti heresis cognoscere posit laicus Vnde verius dicendum e cum tx n agere de solius facti quaestione

sed deugni

Ad. c. decernimus de iudiciis. D. Vergas.

sed de cognitione criminis quod includit non tantum factum sed verum etiam ius per quod constituitur et distinguitur crimen et ita sensus est quod iudex secularis nullo modo cognoscat de crimine heresis nec principaliter nec incidenter, nec plenarie nec sumarie, nec ex officio, nec ad instantias partis. Ultimo non obstat reg. d. § in cliuo Capitulino. Nam licet ex eo colligat Fulgosius consilio 133. in fin. separari non posse questiones facti a questionibus iuris et sequantur dd. supra citati, contraria opinione verius est esse omnino diversas et separatas atque legis. cum quem temere 79 § 1. ff. hoc tit. legis scire 205 in infine ff. de fundo instructo lei ordine 25 ff. ad municipales lei non statim ff. ad legem Flavias de plagiariis et eorum quae eleganter adduunt Duarenus lib. 1. disputationum c. 41. Sarmiento lib. 1. selectarum c. 13. nº 4 licet in probat Douerus lib. 4 sententiarum c. 15. Nec contrarius probat hec in d. § in cliuo sed ius afatto pendere idest pro circunstantias causae siue facti variari ius ut constat ex exemplis adductis ibi a iuriscon sulto. Unde quae libet mutatio circa factum facit ius variari nec bene potest determinari questio iuris nisi plene constet de facto et eius circunstantiis ut melius explicauit Barbosa § nº 25.

Septimo infertur ratio hec divisionem et similium procedere tantum in laicis iudicibus et qui in vim iurisdictionis tractare volunt negocia ecclesiastica, licet cum sunt proprio tractare quilibet tractandi modus. Solicat conscribendi ut in c. cum olim § de arbitris c. tua iuncta gl. propter tractare, [illegible] de iis quae fiunt a prelatis l. eleganter § fin. ff. de pignoribus l. si [illegible] auiam C. de ingenuis et manumissis. Et tantum solum prohibentur laici tractare predicta negocia autoritatiue et imperatiue disponendo et ita iudicando ut in c. fin. de rebus eccl., quod satis deducitur ex re sub qua ista collocatur. Et et ratio quam intelligendus est argumento legis imperatores ff. de diuidiem ad iectiones et expendi potest hec nostra ibi laiorum iudicio non disponant et in fine ibi ecclesiasticam iusticias exercere quae pro[illegible]

iuncta illa aduersatiua, sed, ostendunt tem agere de ttu per quem laici disponunt iudicat et phibent ecclesiasticos plators ecclesiasticas iustitias exercere ut pbat Decius hic nº 2 et e demente aliqz iubat qd in originali huius te n legitr tractare sed terminare hoc e decidere ul diffinire ut etz legit Ant. Aug. in notis ad 1. collectiones decretalius sub hoc tit et ita n phibent quin laici n tamqz iudices sed tamqz pribati ministerialitr tractare posit negocia ecclesiastica ut cstat ex adductis a Decio nº 2 Ripa 49 hic Beroio in c. cotingit nº 4 s de arbitris Flaminio de resignationibz beneficiorz lib. 9 q. 3 nº 20. Inde deducuntur laicus cstitui posse pcuratores ad unus ul plura negocia ecclesiastica ul spiritualia tam in iudicio ut in c. unico de sim dico c. 1. in prin de pcuratoribz in 6 quam extra iudicii ad resignandus permutandum ul acceptandum benefm ecclesiasticus gl. sup pcuratoras in clem unica de renunciatione ubi dd. Rota decisione 8 de pcuratoribz in antiquis et decisione 11. de rerum permutatione in eisdem Abb. et communis per tem ibi in c. accedens 24 de prebend. Couar lib. 3 uariarz c. 16 nº 4 cum adductis a Flaminio s nec obstat te in c. in nona actione 16 q. 7. ibi per laicales pcuratores qri agit de pcuratore sed de oeconomo seu generali Gubernatore rerum ecclesiasticarz qui ueluti superiore in eisdem potestates exercet similitr licet clerici apud ecclesiasticum forum in spiritualibz et ecclesiasticis causis notarij et tabelliones ee posint gl. et dd in c. sicut neclerici ul monachi cōmunis sm Couar. in practicis c. 19 nº 8 Salcedo in practica c. 58 posunt absqz dubio etz laici in eisdem causis notarij existere. qr sic ministerialitr hi negocia ecclesiastica tractat st cōmunes in c. qie pp de electione Decio nº 46 Ripa 60 hic Couar s. et praxis obseruat et de sic deniqz posunt laici in causis etz spiritualibz csiliarij et assessores st c. statum s. assessores de rescriptis in 6 l. cōsiliarios C de offo assessorz et argto. capituli finalis 38. d. c. si habes 24 q. 3 cōmunis

ex Decio

D Vergas

Ad c. duxerimus diuidijs

ex Decio hic nº 17 Dipa 57 Marco Ant. de Vicario Epi nº 48 ex Brocio eodem titu lib. 1. q. 31 nº 12. Nec obstat tex hic ibi laicorum iudicio nõ disponant licet enim iudices ecclesiastici sequantur laicorum consilium quod tñ sequi nõ tenentur ex reg. capituli cum olim de arbitris. Nam nõ dicuntur disponere iudicio laicorum de quo agit is tex qr nõ intelligit ul iudicium animi sentam opinionem, seu consilium, hoc e parecer, sed diffinicionem seu determinacionem iudicialem per viam iurisdictionis, et potestatis licet dicant Barbatia et addicio ad Abb. nº 13. hic litera g. limitanda tñ e hec cõmunis sñª nisi consilium assessoris ex legis ul statuti disposicione necess. sequendum eet a iudice tunc enim laicus assessor eẽ nõ posset qr indefectu iudicat ecclesiasticus illius iudicio disponit de ecclesiasticis negocijs qd tex ibi phinet ex Ant. nº 13. et alijs relatis a Decio sº et in c. si p debilitate nº 12 de offº delegati Caluertino de agnoscendis hereticis q. 26 nº 11

Vltimo infero decisionem huius textus procedere ubi laici quatenus tales et iure seu nomine proprio negocia tractant ecclesiastica secus eñ si nõ sic sed iure et autoritate legitimi superioris ecclesiastici ea tractent et iudicent gl. 2 et omnes ibi cum alijs adducendis in solucione ad 4. tunc enim cessat decissio huius tex et similium qui agunt de laicis qui quatenus tales et autoritate tñ laicali ea negocia tractant ut manifeste probat istx in presumant quod in malam partem accipitur et denotat presumciones et autoritates proprias temere et per se aliquid facientis c. iudei 21 ubi gl. et Felinus de testib. c. 1. c monasteria de vita et honestate clericorum c. fin. ne plati vices suas c. fin. de excessib. platorum c. fin de temporib. ordinacionum in 6 c. statuta in super ubi gl in presumat de rescriptis in 6 c. episcoporum de prebilegijs eodem lib. gl. in presumat in extravaganti in iuncte de electione. inter cõmunes tradunt post Abb. et alios Decius

nº 46 Dipo 40 hic Alciatus de praesumptionibus 2. p. in princ. Na in caupta oppositione 8 nº 32 de restitutione spoliatorum et in manu. c. 27. nº 74 et de regularibus comentario 4 nº 62 et [illegible] 11 nº 5 de haereticis et passim alij inde inferentes ad veritatem gla. 2. vss item, am faber, in l. in rem 24 § ~~tignum~~ tignum ff de rei vendicatione recepta comuniter ex Menoch. lib. 2 de arbitrijs casu 354 nº 35 et ad plures leges praesertim Pontificias et nouissimas extrauagantes contra eos qui ordinarij ante legitimam aetatem vel tempora prohibito monasteria ingredi vel ad ea admittere aut aliquid aliud fauere praesumserit ut nullatenus comprehendat eos qui non temere nec dolo sed per ignorantias obliuiones vel imprudentias licet aliquam tamen culpabilem ea fecerint ex Cardinali sic intelligente literam tx ibi in clem. 1 q. 39 de priuilegijs cum pluribus relatis a Tho. Sanchez 1. tomo de matrimonio lib. 2 disputatione 40 nº 4 Salcedo in practica c. 26 litera, C,

Quibus ita constitutis non obstat 1.m arg. pro ratione dubitandi adductus auctoritates enim Diui Petri et Pauli sic relatae potius probant Principibus secularibus a clericis exhibendas esse reuerencias pro merito humilitatis et perfectionem quam in clericos et ecclesias exercere debent non vero propter auctoritatem aut iurisdictionem ut colligitur ex c. solitae de maioritate et obedientia. Leges autem Imperatorum de quibus in titulis C. de sacrosanctis ecclesijs et de Episcopis et clericis cum similibus tollerate magis quam approbatae fuerunt a Pontificibus propter Imperatorum potenciam et ut facilius catholica fides propagaretur ut dixi s. in ratione decidendi, Vnde cum primum certas potestates habuit exequendi sanctorum Patrum tradiciones ex l. diuina deductas ~~Cesar~~ Cesareas leges abrogauit d. c. bene quidem 96 d. cum similibus Tribunalia erexit ecclesiasticis que negocijs formam praescripsit c. 1. cum seqq. 11. q. 1 et in nostro tit. cum seqq. nouiores que Pontificias excomunis poenam contra laicos aliud statuentes imposuerunt c. ad aures

c. nº minus

c. n° minus de immunitate ecclesiar. ut observat Sahagum
hic a n° 21.
Nec obstat 2 qr frequenter excep
tum e de rebus spiritualibus in laicos compromitti n° posse. Nã de jure
epi. ut in c. contingit § de arbitris licet possint eis arbitratores
et amicabiles compositores ex Decio. et Martua n° 2 Ripa
13 Alex. denuo 22 Alexandro et Jasone n° 9 in l. quo
ties C hoc tt. colligi ex gl. 1 et doctoribus in d. c. contingit Co
var. in 4 2. p. c. 8 § 12 n° 2 Sahag. hic a n° 192 Pro
quibus expendi possunt ... ibi ecclesiastica negocia
tractare juncta gl. in l. 1 ff de arbitris et ijs quae adiecimus in arg. Sed adhuc obstat qd te nostre hic agit
de iudicibus et de ... per vias iurisdictionis et potestatis
publicae n° el ... ministerij ut constat ex ... et ijs
quae diximus in penultima et ultima illatione. At arbi
tri nec iudices sunt nec potestates habent publicas nec
iurisdictiones quam co[m]promittentes habere nequeunt
sed notionem quamdam eiusdem sectas quae magis in
terpretat ... ministerias ita ut compromittentes n° ratione Im
perij seu potestatis sed metu poenae appositae in compromisso
arbitris obtemperent l. ait praetor in princ° ff de recindica,
juncta lege privatorum C de iurisdictione omnium iudicum c. di
lecti in fine § de arbitris. ¶ Obstat infine item qd in d
c. dilecti et in c. exposita eodem tt. admittitur compromissum
in laicos qui super ecclesiasticis negocijs arbitri constituuntur
et in c. per tuas eodem tt. super ca hospitalis et ita spiri
tualius ex autoritate epi potuit compromitti in laicum quia
hi autoritas n° sufficit ut laicus in ca spirituali iudex
existat. xa gl. 2. et omnes hic. Quare rursus
dicendum e per ... et similes. quibus laici in
negocijs spiritualibus seu ecclesiasticis Iurisdictiones potesta
tem seu imperium exercere aut ius dicere prohibentur nu
llatenus ee prohibitos quominus illi arbitri constituantur et in
eos super eisdem rebus compromittantur qr nec ... nec mens

aut ratio hoc iuris, in huiusmodi arbitriis compromissariis locum habet quod Sic licet clerici prohibeantur in laicum iudicem consentire c. si diligenti [et] proximo aut alterius Iudicis eti ecclesiastici sine licentia propria epi iuris dictionem prorogare c. significasti eodem titulo. Possunt hi absque eali centia compromittere c. 1. c. 2. c. cum tempore de arbitris etiam in laicum d. c. dilecti d. c. exposita gl. 1. ad finem ubi communis in d. c. si diligenti gl. penult. iudicis in c. 1 in princ. de foro competenti in 6. Et sic stante prohibitione noui [iuris] et similibus poterat super spiritualibus compromitti in laicum postea his prohibita fuit eiusmodi compromissio ab Innoc. 3. in lateranensi conc. ex quo desumptus est [textus] in d. c. contingit ubi noua constituitur [...] prohibitio ut satis colligitur ex [verbis] prohibemus [et] ex ratione quam [textus] reddit nec enim dicit in laicos super spiritualibus compromitti non posse quia non possunt ea tractare [vel] aut quia non habent super his potestatem aut imperium ut in d. c. fin. decreto eccle. cum similibus sed prohibemus dicit. quia non decet ut laicus in talibus arbitretur plane significans et supponens compromissum huiusmodi sm rigorem et regulas iuris communis fieri potuisse verum tamen prohiberi a Conc. propter indecentiam quae in eo maxime consistit quod arbitri in multis ad instar iudicum et in figura iudicii procedunt l. idem Pomponius 14 § rem pisse iuncta d. l. 1. ff de arbitris § omnium ibi arbitros Insti. de actionibus. Unde indecens uisum est laicos arbitros in spiritualibus sic procedere ne super eisdem iudicis aut aliquam iurisdictionem exercere uideantur quae indecentia licet per se non sufficeret ad nullitatem compromissi sufficit hi ut in ea iuste fundari possit noua illa prohibitio Concilii Lateranensis quod hac in re non respondet ulli dubio aut questioni propositae sed ius dixerit et constituit Nec obstat rex. et aequiparatio dicte legis 1. adducta superius licet enim procedat quoad ordinem et modum procedendi et cognoscendi non tamen locum habet quoad iurisdictionem

et ea

Ad c. decrevimus de iudiciis D. Vergas

Et ea quae a iurisdictione dependent in qq. praemissa lo ge differunt a iudiciis ut patet ex gl. in d. l. 1. ubi docto res gl. 2 vs. circa istas materias in c. cum dilectus de arbitris Menoch. de arbitrariis casu 8. a n. 5. Et per consequens non ha bent locus quoad prohibitiones de qua in hoc textu qui agit de iudiciis et de actu per vias iurisdictionis et publicae potes tatis quae omnino cessat in arbitris quemadmodum inci dem cessat prohibicio d. c. si diligenti d. c. significasti ex se dù ... Ex qq. intelliges tam in d. c. exposita et in d. c. di lecti cum aliis in qq. Laici constituuntur arbitri super causis ecclesiasticis quae spirituales non sunt etiam hodie locum ha bere nam licet tex hic et similes qui prohibent laicos iu dicare et iurisdictiones exercere in ecclesiasticis negotiis procedant etiam in iis quae spiritualia non sunt ut supra dixi in 2. praeludio et probat is tex, ibi, maxime de illis quae spiri tualia esse noscuntur. Nova tamen prohibicio d. c. contingit quo ad arbitros in spiritualibus tamen locum habet ut patet ex littera ibi spiritualibus, et ibi in talibus, et quia in iis ma xime viget in decrevimus quam tex prohibeat ut denotat particula illo in talibus relata ad praecedentia. Unde tex in c. plerique 16 q. 1 cum aliis iuribus dicenti citatis a gl. in d. c. constringit quamvis loquentes de laicis arbitris super causis spiritualibus procedere potuissent ante prohibitiones d. c. constringit et tex in d. c. perpetuas dum admittit laicos arbitros super causa spirituali ex communi tra intelligi ex eo quod in simul cum laicis admixtus fue rat clericus per quem supplere et tollitur in decrevimus laicorum ex gl. et doctoribus ibi et in d. c. constringit Ripa ibi n. 12 Covar. in practicis c. 34 n. 1 tamen quos licet ubi ar bitri constitui prohibentur eo quod incapax aut inhabilis exis tat huiusmodi incapacitas seu inhabilitas non tollatur nec suppleatur ex mixtura alterius capacis et habilis l. Pedius 7. §. 1. ff de arbitris c. Massana 56 de electione. longe aliter dicendum est ubi prohibetur per ... in decrevimus quae supplere

pro decimias alterius adiuncti veluti clerici d.c. ptias cui tamen digniori alius ille compromitti debuit ubi gl. in dubijs ubi gl. de consecratione eccle vel altaris —
¶ Sed huic comuni interpretationi illud vidr obstare qd Pontifex ibi expendit tm autoritates Archiepiscopi cui negotium fuerat delegatus significans absque illa vallere n potuisse id qd ab arbitris laicis cum clerico factum fuerat et ideo planius e dicere prohibitiones et indulgentias de qua in de stringit tolli et cessare in d.c. pervenias exco qd in compromisso intervenit autoritas legitimi superioris ut [struck] apperte innuit tx ib ubi Pontifex n fundatr in mixtura clericinu illas sed solas Archiepi autoritates expendit ita ut attentis prtis hic idem omnino dicendum videretr si in laicos sine clerico compromissum extitisset ex qq cessant distinctiones adducta a Sabag. hic arg 19 qua senti fiat cum ciones. Nec admittenda e diuinatio contra comunem doctorum sniam qd in d.c. pervenias hospitale illud n eo adcente in ttis beneficij agitr em sup quodas hospitali religionis s Ioannis (vulgo em comienda dr.) qdquidem beneficium regulare e clem. qr stringit s premissa ubi gl. pro premissa et hospitalibus militiarum et religiosis domibus Lasso alegatione 27 Mardonius reg. 3 cancellarie q. 12 —

Ad 3. arg. Nec obstat 3. arg. ex c. dilexnimus de snia excomunis in 6 cum talibus in ijs em n agitur de re ecclesiastica aut spirituali am videlicet valida fuerit excomunio nec ne sed de facto tm excomunis scilicet am actor fuerit excomunicatus qd nihil spirituale vel ecclesiasticum cotinet ut laicus diximus in 6 allegatione —

Ad 4 arg. Non obstat 4 Nam ut in arg adducta procedunt ex Romani Pontificis delegatione qui n solum cas ciuiles et criminales clericorum verum etiam spirituales laicis comittere pot ita gl. 2. hic et in d.c. pervenias pro clericis et in d.c. seneqidem pro laico quas dat pervenire comuniter ex Abb. n 6 Decio 5. Ripa 34 Mantua 4

Burgos 22 Sahag. 96 hic Nau. in princ. dispensat. d. 6 nº 83 et in Man. c. 27 nº 6. Couar. in c. alma. 1. p. § 11 nº 3. Tiuerio Deciano tomo criminalium lib. 4 c. 9 nº 70 Ferm. Riquez, 2. tomo tt. de excom. c. 24. Hugol. de censuris ta bula. 1. c. 2. § 10 Suarez disputatio 2 sectione 3. ...quos licet ea quae sunt anexa ordinibus ecclesiasticis lege diuina non possint per summos Pontifices laicis committi tamen ea hic quae sunt iuris communis in c. quanto de consuetudine ... iurisdictionis fori exterioris cuiusmodi est potestas iudicandi quascumque causas alias spirituales excommunicandi et absoluendi ab excommunicatione seu beneficia conferendi per eumdem Pontificem laicis committuntur et quamuis haec sententia non satis probari ... in plerisque ex iis iuribus quae per ea citantur a gl. hic ... et similibus quae non agunt de spirituali iurisdictione ... ut in d. c. Menam et in d. vers. Verum ... huiusmodi ... spirituales non committuntur laicis in eam iurisdictionis de qua hic agitur. Suaderi tamen potest ex c. Adrian. d. 2 c. ... et d. c. dilectus el 3. dispensandis ex quo constat in sinodo 63 d. c. dilectus ... potestatem conferendi beneficia quae ad ecclesiasticam expectat iurisdictionem c. transmissam 15 c. nostris de electione posse per Summos Pontifices laicis concedi. Obseruant gl. 1. ad finem in prima 16 q. 7. et in c. im pericus 10. d. Decius nº 6 hic Palacios Rubios de beneficiis uacantibus in curia § 9 Gar cias de nobilitate gl. 9 nº 25 Petrus Gregor. ad tit. de elec tione c. 5 nº 5. Sed multo efficacius probatur hoc quia licet la ici quatenus tales propria autoritate et iure suo plenae diuinae incapaces existant potestatis et iurisdictionis eccle siasticae ex ea quae dixi in primo studio nullam reperio lex diuina aut naturalis quae prohibeat huiusmodi potesta tem delegari laicis aut per eos ex delegatione exerce ri siquidem dum excommunicatio Romani Pontificis lai ci illam exercent non tamquam laici nec nomine proprio nec suo iure praesumentes quod hic prohibetur sed tamquam ecclesiasti ci autoritate nomine et iure Pontificis delegantis faciunt

G

D. Vergas

Ad c. decrevimus de iudiciis

2a l. 1. § qui mandatam ff de off. eius et in c. sane § de off. delegati ita ut Pontif. sicut per se ita et per laicus ecclesiasticas iurisdictiones exercere dicatur nulla lege divina prohibente. adeo ut licet iure communi attento in ...minas quibus iurisdictio pot. competere c. dilecta demo ... c. dilecti de arbitriis Non heans secularis potestas excomunicandi d. c dilecta et arg. c. de monialibus 33 de sna. excois. c. nova. de penitentiis et remissiobus c. mulieres 33 q. 5 ex delegatione tit. Pontificis excomunicare posent ut probant Nav. ... 1. alias 73 de sna. excomnis Suarez disputa. 2 sectio. 3. no. 5. Henreq. d. c. 24 Hugoli. d. c. 2 § 7. ¶ Episcopi vero et alii similes prelati non poterunt cas spirituales nec criminales clericorum laicis committere civiles aut non prohibente ex gl. hic et similibus s ... et aliis citatis a Sabag. hic n. 103 arg. d. c. exposita. d. c. dilecti ... Barbosias hic et ... 95 lib. 2. Qui pro ... ne tem ibi iudicio laicorum non disponant et alia funda menta ... credit etiam civiles cas Epos Laicis committere non posse quibus fundamentis respondit ... no. 5 Pupa 34 hic sed clarius respondetur tem ... ibi laicorum iudicio, loquitur de iudicio imperatorio quod exercent magistratus seculares non de ... quod exercent delegati ut colligitur ex ... bis segq. nec item obstat tex in c. significasti 2 de foro competenti dum probat non sufficere consensum et licencias epi ad hoc ut laicus de ca etiam civili et pecuniaria clerici cognoscere et iudicare posit est enim constituenda diferencia inter consensus seu licencias de qua in d. c significasti et inter delegationem de qua agit nam simplex ille consensus et licencia solum efficit ut laicus in quem clericus etiam consentit ... eundem absolute competens sit et cognoscat iure suo et autoritate propria ... quam habet iurisdictiones seculares nec ulla ecclesiastica ... epus tibi consencientes committit illi nec ab eodem si appellare ... ad ecclesiasticos sed ad seculares cet in ... appellacio que oia longe aliter se habent facta delegacione de qua

agimus

Ad c. dum nimus deludiij: D.

agimus ut bene considerat Abb. n.° 5 et alij quos sequitur Ripa n.° 36 ... Licet autem predicta communis doctorum distinctio in praxi probanda sit in rigore iuris disputationis defendi potest omnes indistincte per Episcopos et similes prelatos laicis delegari posse tum quia hac distinctione nullo iure probatur et hae iura et similes tantum prohibent ne laici quatenus tales et ita iure proprio presumant in vim iurisdictionis tractare negotia ecclesiastica et ne Episcopi dicis laicorum iudicio iurisdictionem imperio seu auctoritate disponant plane ubi Epus et similes prelati causas etiam criminales et spirituales laicis committunt laici non quatenus tales nec iure et auctoritate propria tractant eius modi causas quinimo tamquam ecclesiastici ide iure et auctoritate Episcopi delegantis ita ut non suam sed episcopalem exerceant iurisdictionem l. 1. § quo mandatam ff. de offo eius Nec tunc Episcopi disponunt iudicio ide imperio et auctoritate laicorum sed magis ecclesiastica laicis commissa tum etiam quia licet per legem canonicam et etiam divinam laici nullam habeant iurisdictionem ecclesiasticam nec illam possint iure suo exercere nullibi tamen invenitur habere seu exercere delegatam ab episcopis ...

Accedit quia fatentur omnes et relati summum Pontificem per totum orbem et universalem ecclesiam posse laicis committere causas ecclesiasticas et spirituales at in his quae sunt iurisdictionis Episcopi nisi lege canonica aut per summum Pontificem impediantur possunt in suis dioecesibus aut inter suos subditos ea omnia quae summi Pontifices in toto orbe efficere valent et receptissimam Theologorum et canonistarum probatam sententiam de qua per Sotum in 4. d. 35 in fine et plures relatos ab Henriquez 2 tomo lib 12 de impedimentis Matrimonij c. 3 n.° 2 litera N. et tandem quia hae iura et similes indistincte loquentes non solum comprehendunt causas spirituales et criminales verum etiam civiles ad ecclesiasticum forum pertinentes ut constat ex litera

ibi ecclesiastica negocia et ibi maxime de iis quae spiritualia noscuntur esse. Unde si prohibitio huius textus impedit ne laicus ex delegatione Episcopi tractare et diffinire possit causas spirituales et criminales utique similiter et impediet in iis quae sunt merae civiles cum inter utrasque textus hic et similes non constituant differentiam etc. Nec obstat textus in c. cum tecum sulente 18 § personis ecclesiasticis de offi. delegati, quia exempli gratia et propter frequentiorem usum de ecclesiasticis agit ad principalem quaestionem cui respondet Nec propterea diffinit ecclesiasticis negotiis causas delegandas quod si id diffiniret utique concluderet in causis mere civilibus locum habere quia textus indistincte agit de omnibus quae a Pontifice maximo delegantur. Denique non obstat quod episcopus non potest laicum generalem Vicarium dioecesis constituere c. in nostra 16 q. 7 cum iis quae diximus in 1. Manuc. ad fines, quia omissis aliis rationibus quae magis in Vicario generali quam in aliis ab Episcopo delegatis militant respondendum est huiusmodi Vicarium non esse delegatum Episcopi sed potius ordinarium quamvis eligatur et in officio constituatur per Episcopum iurisdictionem tamen et potestatem a lege vel consuetudine accipit non ab Episcopo cum quo unum et idem tribunal constituit ex glos. in c. 2 de offi. Vicarij in 6 cum pluribus relatis a Covar. lib. 3 variar. c. 2 n. 4 Acevedo in l. 1 tit. 9 lib. 3 recopil. n. 7 ex Brocio de iur. Episc. lib. 1 q. 23 per textum in c. 2 de consuetudine in 6.

Non obstat Ultimus arg. ex d. c. cum non ab homine cum similibus in quibus clerici incorrigibiles puniri possunt a iudicibus secularibus, diximus enim supra in Storie deu... dendi illis in casibus stare potius iuris divini declarationis quam Pontificij constitutionis rationes namque omnes et auctoritates quibus ibi probavimus clericorum exemptionem a lege divina ortum habere cessant in his clericis qui ab ecclesiasticis iudicibus i. depositi et excomunicati tandem anathematizati

in profundum

in profundum venientes in criminibus perseverant et in d. c. cum ab homine. in ijs etiam qui dimissa tonsura et vestibus clericalibus multis se celeribus immiscent d. c. perpendimus de sententia excommunicationis d. c. 1. de apostatis etiam nulla premissa monitione et interpretationem glossae in c. ex parte 27. post rom de privilegijs quam dd sequntur communiter ut constat ex relatis a Covarr. in practicis c. 32. n.o 2 Sed cedo ad Bernard. diaz in pract. c. 139 Tiberio Daciano 1. tomo criminalium lib. 4. c. 9 n.o 88 Farinacio 1. tomo tt. de inquisitione q. 8. n.o 42 Verius tamen est in eo casu monitionem requiri arg.to c. 1. de vita et honestate clericorum in 6. nec contrarium probare tem in d. c. perpendimus et in d. c. 1. quia non de privilegio fori sed de privilegio canonis intelligenda sunt ex Covarr. et Salcedo s. Ad hoc vero in d. c. filijs vel nepotibus 16 q. 7. varia referunt interpretationes a Sabag. hic n.o 149 in hoc quas illa mihi verior videtur Regis auribus denunciandam esse sacerdotis culpam non ut ipsum clericum comprimere possit sed ut arceat et instet apud superiorem ecclesiasticum. ¶ Decimi libus aut clericorum causis laici cognoscere non posse nisi de terminos dicti c. ceterum d. c. ex trans missa d. c. verum videlicet de feudali causa in qua singulare ius ...sale ex c. imperialem de prohibita feudi alienatione per Federicum in usibus feudorum et ideo si clericus feudum a laico accipiat coram eo tenetur respondere in quaestione feudali ex d. c. ceterum et gl. in summa 11 q. 1. Abb. et Decio n.o 6 Felino 3. in d. c. ceterum communi ex pluribus relatis a Menochio de retinenda remedio 3. n.o 347. tum quia causae feudales secundum leges et consuetudines feudorum decidendae sunt ex allegatis a Sabag. hic n.o 153. tum etiam quia cum clericus in feudo laici vassallus efficiatur secularibus quasi negocijs se immisceat non prelatus, superior, nec pastor in ea causa dici potest et per consequens iustissime Romani Pontifices interpretantur rationes legis divinae clericos eximentis in eo casu non vigere pertinet aut ad eosdem pontifices ius divinum interpretari c. maiores de baptismo c. per venerabilem vers. rationibus qui filij sint legitimi qua vel ratione clerici in causis civilibus

reconueniri posint coram laico iudice explicabimus in c. at si clerici 4 et ita finite hc Ad laudem omnipotentis dei &c.

Ad tx in c. quanto 3. huius tti de iudicijs

conclussio

Caussa iuris patronatus coram ecclesiastico iudice diffiniri debet consonat lex 56 tt.º 6 lei 15. tt.º 15. part.º 1. exornant ultra ordinarios et quam plures nouissime relatos a Cenedo in collectaneis ad decretales c. 5 Mandosius tta comissionis 19 forma gl. V. interueniat Tiberius Deciano 1. tomo criminalium lib. 5. c. 80 n.º 7 Anastasius lib. 3. de sacrorum immunit.e c. 12 Flaminius de resignatione q. 28 a n.º 170 Paulus fusius de visitatione ecclesiarum lib. 2 c. 10 Petrus Greg. lib. 17. sintagmatum c. 4 Spino in speculo testamentorum gl. 4 principali

Sed pro ratione dubitandi ultra aug.ta superioris capitis que repetti posunt illud maxime obstat quod laici ea rone de spiritualibus et ais anexis cognoscere negabunt quod eorum incapaces sint ut late diximus et ibi probant omnes in c. precedenti V.º et ea posidere non posunt c. laicos sancta 35 c. mallanas 6 5 de electione c. cas 7. 4 de prescriptionibus sed laici adquirere posidere et in alios laicos trans[ferre] posunt iuspatronatus c. pie mentis c. decernimus 16 q. 7. c. 1, 2 et 3. c cum seculum ex literis de iure patronatus ergo de ca iuris patronatus laici cognoscere posunt

Hijs tamen non obstantibus sarius respondet Dominus Pontif. ... cuius epistola originale refertur in 3. tomo conciliorum post conc. Lateranense p. 47. tt. de iure patronatus c. 4 et ab Ant. Aug. in notis ad 1.m colectiones decretalium c. 5. hoc tt.

Ad cuius intepretaciones premittendum est esse [circa] iuspatronatus

Ad c. quanto de iudiciis D. Vergas

ius patronatus de quo hic agitur quatuor esse considerandā tempora nam in primo illo antiquissimo dum maior fidelium in ecclesias devotio erat ij qui templa fundabant construebant aut dotabant nullum omnino ius aut premium in hoc seculo assequebantur c. 2 et 3. c. noverint 10 q. 1 iuncta reg. c. omnes basilicae 16 q. 7. Postea vero concessus fuit illis locus honorabilis in processionibus et ecclesijs ipsis c. piae mentis in fine cum c. seq 16 q. 7. Deinde concessa fuit innopiae sublevatio ita ut adinstar patroni qui alicuius quem manumissit si ad inopiam vergat alendus est l. si quis a liberis et solent cum lege seq. ff. de liberis agnoscendis si huiusmodi fundatores construentes vel dotantes innopes efficiantur ab eis dem ecclesijs alendi sunt c. quicumque 16 q. 7. c. nobis in fine de iure patronatus. Tandem in conc. Toletano 9. c. 2 novae fuit statutum ut facultatem haberent presentandi ad easdem ecclesias ministros idoneos ita quod institutio per episcopos facta absque eiusmodi presentatione non valet c. decrevimus 16 q. 7. d. c. nobis in fine et sic ius novum inducitur ut patet ex textu de revimus et colligitur ex gl. fin. et in princ. Dixoco in c. 3 n° 5 de iure patronatus Duarenio de sacris eccle. ministerijs lib. 5. c. 4 ubi ex nabela Iustiniani putat id ipsum iure civili fuisse statutum sed minime probat — ~~Sed~~ Sic sane licet ius hoc patronatus varie diffiniatur per doctores in Rubrica eiusdem tituli Rochum et lanbertinus de iure patronatus in princ. Perez in l. 1. tit. 6 lib. 1 ordinam. col. 225 Corrasio de sacerdotio 4 p. c. 6 n° 4. Decipho... diffinitio est at ius patronatus sit ius honorificum onerosum et utile competens alicui in ecclesia eo quod dedioce... sani consensu ecclesiam fundavit construxit vel dotavit ipse vel is a quo causam habuit ita Ioan. And. Abb. n° 3 et communis ex Verotio n° 38 in d. Rubrica Gregorius in l. 1 tit. 15 part. 1 gl. 2 Mediis de diffinitionibus 2. p. c. 16 Petrus Greg. lib. 17. Sintagmatis c. 4 Spino in speculo gl. 4 principali late explicantes predictas diffinitiones

Z premitto quod licet dd comuniter resolvant ius hoc patronatus fuisse laicis concessum ex privilegio et dispensatione speciali per quam cum antea non ~~erat~~ esset capaces et habiles

effecti fuerit alii canonico habiles et capaces ad illud obtinendum stant Abb. et omnes in c. 3 de iure patronatus ubi Veroius nº 4 dixit communem et in Rta 5 nº 4 Decius hic nº 7 Rochus de iure patronatus Vº ius q. 2 per textum in c. siquis episcoporum 16 q. 3 ubi gratia reseruante et in d. c. 3. ubi textus subsistinuit et quod attento iure communi semoto priuilegio par ratio uidetur in iure patronatus ac in iure eligendi ad dignitates uel beneficium ecclesiasticum et in iure decimandi a quibus laici ueluti incapaces et inhabiles remouentur c. sacrosancta 51 c. Massana 56 de electione c. cum [...] 7 de prescriptionibus

Nihilominus tamen uerius existimo laicos ius patronatus obtinere posse absque ullo priuilegio et dispensatione speciali per quam habiles efficiantur quod nulla lege aut ratione speciali prohibetur et textus in d. c. decreuimus omnibus patronis tam laicis quam clericis concedit ius presentandi per eadem verba Nec laicos ad illud capaces seu habiles efficit sed tales esse supponit Nec obstat laicos incapaces esse spiritualium ut uulgo dici solet quod ueriusque est capaces esse recipiendi et possidendi omnia etiam mere spiritualia exceptis iis quae ratione ordinis officii et potestatis personis ecclesiasticis reseruantur quod manifestum est cum capaces esse gratiae sacramentorum uirtutum, donorum spiritus sancti et similium spiritualium de quibus per glossam in summa 1. q. 1. et de quibus agendum est in sequenti illatione Nec obstat textus in d. c. si quis episcoporum quod gratia tamen non refertur ad capacitatem laicorum dumtaxat potius loquatur de episcopo omnium spiritualium capacissimo cui edificanti ecclesias in aliena diocesi ex gratia reseruatur ius presentandi quae quidem in eo consistit quod cum alias iure communi attento omnimoda dispositio ecclesiarum ad episcopum diocesanum expectet c. de ecclesiis cum aliis 10 q. 1. d. c. omnes basilicae ecclesiam in edificantibus uel dotantibus ecclesias aut capellas hoc ius presentandi idoneum ministrum ex gratia contra predictas regulas iuris communis concessit quae gratia tam clericis quam laicis communicata est ut aduertit Veroius in Rta 5 nº 40 et in d. c. 3. nº 7. §

Nec obstat textus in d. c. 3. quod priuilegium subsistinuit non importat priuilegium ad tollendam incapacitatem laicorum sed refertur

ad onus

ad onus et seruitutis speciem quae prius patrona
tus et presentandi facultates patronis cessat quodam
modo insserui uidetur ecclesiasticus ut per [illegible]
ibi nº 5 ubi Abb. nº 9 et alij post glas. 1. usque item a
lia in d. c. piae mentis atque hoc in d. c. significauit q.
de testibus praesertim quod in d c. 3. n agitur de solis laicis
patronis. Nec tamdem obstat similitudo iuris
eligendi et decimandi. Nam illorum prius per
sonis tantum ecclesiasticis in collegio uiuenti
bus c. 1. et per totum tit. de electione Pos
terius uero officio clericali et sacramentorum adminis
trationi aplicatur d. c. cumque c. 1 ... sacerdotum
16 q. 7. c. clericos 1. q. 2 ... stipendia sa
cris laboribus debita. c. finali de parrochijs
et ... neutrum absque dispensatione ca
dit in laicum Contra uero in iure pa
tronatus quod tam laicis quam
clericis per eadem verba fuit co
municatum d. c. de cer nimus cum
alijs quamuis in modum et
formam presentandi et qui
busdam alijs circumstancijs in
ter illos reperiatur diffe
rentia c. cum autem 24
c. cum propter 27 c. dilectus
28 de iure patronatus c. unico §. 1 eod. tit. in 6.
c. cum dicit 24 c. cum pp 27 c. dilectus 28 de iure patro
natus c. unico §. 1. eodem tit. in 6

3 Pmitto hoc nomen spiritus proprie
significare anhelitum, id est, aerem ipsum quem spirando atra
himus, Cicero lib. 2 de natura deorum dicit tribus rebus animalium
uita cotinetur, cibo, potione, et spiritu Job 17. spiritus meus atte
nuabitur et per similitudinem ... si Venti flatus spiritus dicitur actorum
2 tamque uenientis spiritus uehementis sed gr et uentus et anhelitus

subtilia quaedam corporea sunt et inuisibilia, traus latum fuit hoc nomen ab scriptoribus ecclesiasticis ad significandas res omnino incorporeas ut Deus Angelos et animas, et eis ea quae illis accedunt ut virtutes et scientias Joa. 4 et 19. Haec uero spiritualia quaedam procedunt ab spiritu creato prout sunt scientiae acquisitae quae virtutes quae parantur nostro studio atque labore quaedam procedunt ab spiritu increato ut gratia gratum faciens et virtutes infusae, quae supernaturaliter a nobis adquiruntur et religiosa omnia quae ad salutem animorum supernaturaliter sunt instituta uel ab ipso Deo uel ab ecclesia per potestatem sibi a Christo datam ut optime explicauit Nau. in man. c. 23. n.º 99 et in No.ª 5 n.º 25. Haec uero spiritualia quaedam sunt per essentiam ut gratia virtutes et dona spiritus sancti. quaedam per causam ut sacramenta ecclesiae quae efficiunt et causant gratiam. quaedam per effectus ut sacramentorum administrationes diuinorum celebrationes Donum prophetiae et miraculorum quae descendunt ex gratia uel ad illas disponunt alia uero sunt spiritualibus anexa quod dupliciter contingit antecedenter uidelicet, uel consequenter. Antecedenter anexa sunt ecclesiae Altaria uestes et caetera ornamenta quae omnia antecedunt sacramentorum administrationi et diuinorum celebrationi et ad illa ordinantur. Consequenter uero anexa spiritualibus sunt quae illa praesuponunt et ab spiritualibus dependent ut ius patronatus decima et alia quae sequuntur ut ex potestate ordinis uel iurisdictionis ad quae sunt reducenda quod late docent D. Tho. 2. 2. q. 100 ar. 4 et ibi Arag. ar. 1. Soto lib. 9 de iustitia q. 6. ar. 1. Rodoanus de simonia 3. p. q. 3. Tiberius decianus 1. tomo criminalium lib. 5. c. 79. praeter alios citatos a Sahagum hic n.º 2.

His ita praemissis dubitant dd. hic et in No.ª 5 an ius patronatus de quo agimus sit spirituale uel temporale an potius mixtum seu spiritualibus anexum et Gofredus quem sequitur Ant. Gomez

nã antiquos usq. ad tempora Abbatis ut re
serunt Ripa nº 60 ibi vero. 40 Nau. 29 in Dª 3ª exis
timatit ius patronatus attenta natura sua et origine
cẽ spirituale licet ex accidenti ut (ait Ant.) et qr la
icis cõceditr ex gr̃a dicatr mixtus seu spiritualibus a
nexus ut h̃ et in d. c. dum p. qua sñia l octo refert
fundamenta Ripa s. post Andreas Siculus sed offi
ditr ex tx nõo et d. c. dum in qq ius patronatus dr
anexus spiritualibus et ita differre ab eisdem c. qua
situs h̃ spiritualia ul conexa spiritualibus de rerum
permutat. et qr si spirituale foret ꝯprhenderetr uti
q. sub regª c. prudentis in qua ꝯtinentr õia spiri
tualia eti si alaicis posidentr et frustra specialis
decisio ꝯnexiones et ꝯiunciones cum spiritualibus de ex
penderet tum eti qr licet ius patronatus ab ecta
sit institutus nihilominus ~~[illegible]~~ ñ ẽ simpliciter spirituale
qr nec per essenciãs nec per cãs nec per effectus inter
spiritualia enumeratr rᵃ ea qua s. diximus neq. si spiri
tuale ut definiret eẽ tale et spiritualibus anexus diceretr
erro quod laicis ex dispẽsaciõe ꝯceditr siquidem ut s. dixi
in 2 p̃ludio nulla in hoc datr dispensacio per quam lai
ci efficiantr capaces et quatenus daretr adeo id qd ẽ spi
rituale ñ potuit nec debuit amittere aut mutare naturas
suas ex eo qd alaicis obtineatr ut patet in matrim. et reli
quis sacramentis in religione et alijs qua alaicis obtinentr
presertim qr si ius patronatus sua natura et origine spi
rituale existit et anexum dicitr spiritualibus qr laicis cõ
municatr utiq. ad effectus de quo in hoc tx silicet ut
cã iuris patronatus ecclesiastico iudicio diffiniatr debu
it Pontif. expendere naturas et originem illam sin
quam spirituale ẽ et ꝯsequentr absq. dubio ad eccle
siasticus iudicius expectat et c. prudens ñ ũ anexiones
et ꝯiunciones accidentales ex ꝯcessione laicis facta sunt
quas minus spirituale ẽ et qr magis ad laicos accedit

D F

magis fraudet oppositum eius quod te suadere p'tendit.
Quare reiectis aliis sententiis de qq per doctores s'
verius e ius patronatus etiā cum p'sentandi facultate
natura sua temporali quid eet spiritualibus tn anexus
et coniunctus qr labor ille quaerendi et p'sentandi minus
tr... eccla res natura sua temporalis existit licet per
ecclesias ad usus spiritualium ordinetr et pptera eisdem
spiritualibus dicatr anexus resoluunt gl.a in d. c piae mentis
Abb. nº 6 et caeteri ib ut per Felinum nº 2 idem Abb. nº 4
Decius 84 Ripa 61 Verdius 48 Boschus 107. Riminald.
54 in R.a s' Rocus Lambertinus et alii relati a Petra
in l. 1. tt. 6 lib. 3. ordinam. Proqua fra plura dig
adducunt Rippa Boschus et Riminald. s' dicitr aut anexus
spiritualibus n qr e onus eccla impositum ut existimat De
coius s' nec qr epus instituere tenetr p'sentatum a patrono
si idoneus e iuxta opiniones Abb.is nec item ex eo qd
autoritate eccla per potestates a Deo sibi concessas institutus
sit ex Nau. s' nº 27 sed potius ex eo qd ex autoritate eccla
ante adenter anectatur spiritualibus ad quae dirigitr et
per illud presentetur ministri spiritualis officii qui ad sacram.ta
ministranda et diuina off.a celebranda in eccle
siis patronatis et n aliter per epus ordinandi sunt d. c. de
caeterum et ita dr anexus spiritualibus antecedenter ex
tmo Diui Thoe. d. ar. 4. recepta a Victoria Soto et Aragon
s' et licet p dicta ro satis sufficiat ut ius patronatus
dicatr spiritualibus anexus qr tn istr in illo n qualem
qualem neq magnas sed maximas et peculiarem
quamdam seu multiplicem anexiones demotat dum
inquit ita coniuncta e et conexa si expendas geminata
illa ppria et particulas, ita, ut, iuxta tx et ibi tradita in c.
si p'cui litate vss.º nisi de off.º delegati c. 2 de electione
§. 1. instit.a per quas personas ibi et hoc ita, notat de
cius bic nº. 3. dici pot ad huiusmodi anexiones de qua tx a
git ultra roes Diui Thoe quae principalior e attendi et
institutiones

institutes quas Abb et alias quae Nav. et alij in proposito considerant ita ut ex omnibus insurgat et resultet maxima illa iunctio quam Pontif hic attendit —

Vltimo premitto quod anexa et coniuncta iudicantur et exequuntur tamquam ea quae anectuntur et coniunguntur ita ut eorum tamquam accessoriorum principalium suorum naturas sequantur c. translato de constitutionibus ubi dd. l. quaerens religiosis 44 ff de rei vendicatione reg. accessorius in 6. tradunt post glossas Abb. Decius et alij hic Mantua dialogo. 6. cum relatis a Menochio de arbitrarijs lib. 2. capitulo 95 sunt enim anexa adeo inter se coniuncta ut manente conexione diuidi aut separari nequeant sed utriusque una et eadem sit ratio et decisio l. eum autem 18 versiculo plane ff de nogotijs gestis l. cum 30 § 1. ff de minoribus ibi si ceteris speciebus non concurret id quod in iudicijs et iudicijs intendit hic in c. 3 de donationibus inter viros et per anexiones enim res adeo coniuncte et incorporantur ut iuris interpretatione una tantum censeatur esse ut constat ex unionis et anexionis diffinitione et materia de qua per glossas in c. et temporis 16 q. 1 c. 1 ne sede vacante Rebuffo in praxi 3. p. tt. de unionibus Ogeda de beneficiorum incompatibilitate 2. p. c. 3 Mandatio de signatura gratie tt. de unionibus Petrus gratia de beneficijs 1. p. c. 20 Vna uero et eadem res non debet diuerso iure censeri l. cum qui heredes 23 ff de vulgari et pupillari c. cum interna de decimis c. quae cum 22 de privilegijs et ideo recte dicitur conexorum idem esse iudicium hoc est eandem deuere esse iuris dispositionem et quod de uno statuitur ad aliud esse extendendum ut in d. c. translato cum pluribus adductis a Felino Decio et Mantua hic et hic iuncto c. precedenti —

Quibus ita premissis apparet iam uera decidendi ratio ad hanc materiam cum enim in precedenti c. diffinitum sit causarum spiritualium iudicium ad ecclesiasticos iudices pertinere ex rationibus hic adductis et cum ius patronatus sit

maxime coniunctus et conexus spiritualib. ex eo qd autoritate eccle veluti preparatorius et ante ad ius ordinate ad spiritualia ut habes in 3. preludio muito coram iudicib. ecclesiasticis hinc cum iuris patronatus tractari debet cum anexa et iuncta sequuntur fin ea quib. amictuntur et sociantur naturam suor principalium ex iis que dixi in ultimo preludio ¶ Accedit qd anexas spiritualib. in iure non solum exequantur eisdem spiritualib. d. c. dum

decim. patronatus d c. quaesitum. de rer. permutatione sed etiam spiritualia dicuntur et sub spiritualium nomine continentur ut patet in beneficio ecclesiastico qd e spiritualibus consequenter anexus ex d. Tho. Nav. et aliis s. et hi in c. dilecto 22 vs. procurator de prebendis c. 2 de renunciacione et passim alibi spirituale dr et in iure decimandi c. tua 25 in prin. i de decimis —

Ex quib. primo infertur verba hec decisiones nihil novi induxisse decisio enim hec in c. precedenti dum de spiritualib. agit comprehendit etiam ius patronatus ut potest illis anexus qd significat hec nostre qui dum totum deducit ex natura et rig. conexionis et ex maxima coniunctione quam ius spiritualib. habet utique id ex rigore et sin rigulas iuris comunis absque nova alia aut speciali reservacione concludere videtur et in eo nihil similari iuris dictionis usurpavit Romanus Pont. quicquid impius Molineus dixerit quem erudite improbavit Demum dus Dusses in apologia pro Romano Pont. —

2 infertur decisiones quascumque de spiritualib. loquentes nisi ex materia subiecta intencione loquentis aut aliunde contrarium colligatur comprehendere etiam ea que ex autoritate eccle spiritualib. sunt anexa coligitur ultra s. adducta ex d. c tua 25 in prin. de spiritualib. et ibi solucione decimarum Unde sicertus modus procedendi in causis spiritualib. prescriptus idem in anexis prescriptus censetur et per consequens in causis iuris patronatus

servandus

servandas erit ex c. litera de iurament. calumniae et in
inspectione glo. 1. ibi receptam ab Abb. hic n° 3 et de
ipso tx in c. fin. hoc tt. in 6. quas maior quatuor
decim minor vero viginti quinque annorum in spiritualibus
maior reputatur in causa iuris patronatus pro huiusmodi
conexiones servanda est prout similiter de ipso dem. de
hoc tt. ex Decio hic n° 14 et cum in spiritualibus causis
non concedatur remissoria in Rota iure optimo in causa
iuris patronatus denegata fuit prout in decisione
quam defendit Mandosius in commissionum formula
25 versi in 3a →

3° in sexte nisi tx decisiones non solum p
adere in iure patronatus verum etiam in iure ecclesiastico
de sepultura quod aliquis optineri pot. ex ea quae dixi in
2. prelidio et glo. hic in fine quam probat Decius n° 8
quamuis Abb. et alii quos sequitur Padilla in l. fin. de
fines C. de transactionibus existiment eam contra prouide
re iure ciuili tm. Sed verius est etiam iure nostro canonico lai
cos sicut ius patronatus ita et sepulturae ecclesiasticae
possidere posse s. Garcias de expensis c. 8 n° 51 in eo
tm. consistit diferencia inter utrumque ius quo ciuili atento
efficitur locus religiosus eo ipso quod in illum mortuus
inferetur l. 2. C de religiosis § religiosum inst. de
rerum diuisione. cum tm iure nostro atento necessaria sit autori
tas Epi nec sufficiat illatio mortui c. ad haec de religiosis domibus
gl. fin in c. in ecclesiastico 13. q. 2 communis tm Decius n° 9 Felin
4 hic Moli. lib. 1. de primogeniis c. 24 n° 38. Unde notabilis
quod inspecto iure ciuili locus in quo mortuus est illatus ut pote
religiosus est extra comercium vendi seu alienari non pot. d. l. 2
secus vero iure nostro nisi accedat Epi autoritas qua cessante manet
adhuc in comercio et per consequens vendi et alienari pot. ex Feli
hic quas secuntur Greg. in l. 1 tt. 13. par. 1 verbo vender, Moli. s n°
39 Garcias s. Et aut ius sepulturae anexum spiritua
libus antecedente quod autoritate eccle ordinatur ad orationes

et suffragia quae sepultis in loco sacro communicantur c. ex p^e et 2 infra c. sacris de sepulturis tradit D. Tho. d. ar. ad 3. Victo. relectio de simonia 2. p. ar. 10.

4 Infertur nri tx decissionem non solum procedere in iudicijs verum etiam in arbitris compromissarijs sicut enim laici iudicare non possunt causas iuris patronatus ex tx nro ita et huiusmodi causa in eos compromitti non pot ex c. contingit de arbitris. quilicet in spiritualibus tm loquatur procedit etiam in annexis tam consequente quam antecedente et per consequens in causa iuris patronatus [...] nri tx attenta natura annexorum de qua in ultimo preludio et ita in specie observat Abb et alij in c. examinata de confirmatione utili et post Felinum Dip. in Dd. n° 8. et in causa decimarum Rebuffus ttt. de decimis q. 10 n° 35 quamuis contra dicat Dominicus quem sequitur Decius n° 24 et in d. c. examinata per tx ibi dum approbat compromissum super causa iuris patronatus factum in uicedominum Sabinenses qui laicus erat uel esse poterat ex sententia glossae prout est iudicium in c. saluator nostri in nomine per tx n. 93 contrarium sententia in d. c. examinata intelligit in eiusmodi uicedominos non laicus sed clericus fuisse uices Episcopi gerentes in administratione rerum ecclesiasticarum argumento c. uolumus ubi gl. 1 cum c. seq. 89 d. et in c. consuluit 38 de simonia tradit Speculator titulo de uicedomino et post Felinus Dipas et alios Sahag. in c. 2 n° 196.

5 infertur nri tx decissionem generaliter procedere quomodocumque super iure patronatus agitur siue de illo existente et permanente ad onus et obligationem ecclesiae siue de illo finito et extincto et sic quoad liberationem qua cessante illo onere libera remaneat tum ex verbis generalibus nri tx. tum ex ratione eiusdem explicata quae aperte comprehendit quamcumque causam iuris patronatus audit quia in ea causa in qua tractatur de iure patronat. ad liberationem ecclesiae fere semper in dubium deducitur obligatio iuris patronatus mansuri si liberatio non procedat quam sententiam probat Decius hic n° 27 licet contrarium defendant Lardi,

Et Felinus

Ad c. quanto de iudiciis — D. Vergas

et Felinus in c. significavit 41 in prim. per textum ibi iuncta
supra scriptis et de testibus dum probat iudicem sabinensis
et sic laicum per hoc in dubio praesumitur potuisse in ea specie
cognoscere de ea causa diversa patronatus quae agebatur
de liberatione in favorem cuiusdam in qua fundatores
dixerant se nihil velle retinere per sententiam illud etiam urgere
videtur quod multa contra regulas iuris concedantur in favorem
liberationis l. sumum 8 § tale pactum 80 ff. de pactis.
Sed prior oppinio verior est quarentenda reiiciendo etiam est
interpretatio Decii existimantis iudicem sabinensem fuisse eccle-
siasticum et inter varios illius textus intellectus relatos add. ibi
et hic a Lambertino de iure patronatus lib. 3. q. 8 ar. 3 nº 6
verior est textum illum pendere in quaestione facti quod nullus habet
dubium iuris implicitum videlicet dispensandis si fundatores
qui dixerant se nihil velle retinere in ea cura de qua quae
laici cognoscere posunt per ea quae dixi in c. praecedenti illa-
tione 6 Nec etiam obstat favor liberationis nam is per
se absque lege non sufficit ut contra textus decisiones laici causae
iuris patronatus difiniri valeant —

Sexto inferre nunc textus decisiones procede-
re tantum ubi agitur causa iuris patronatus in specie et per
se non autem ubi simul cum bonis omnibus aut eorum universitate
veluti quae bona omnia delinquentis confiscantur per fiscum iu-
dicis secularis quae in huiusmodi confiscatione comprehendit etiam
ius patronatus ad delinquentes pertinens quo secularis in
simul cum bonorum universitate privari potest sicuti enim ven-
dita donata aut locata bonorum universitate comprehenditur etiam
ius patronatus quod sub illa continentur c. ex literis 7 et c.
cum seculum 13 de iure patron. cum iis quae diximus
in solutione ad 1.m ita etiam confiscata eadem universitate per
secularem iudicium idem omnino dicendum videtur quae de
contractibus ad iudicia vallet arg. l. statu liber 29 versic. quin
tus ff. de statu liberis praesertim quae si res huius textus videlicet id
ius patro. spiritualibus sit anexum non impedit quo minus illud

Vergas

uniuersitate — p[er] iudiciones uniuersitatis uel 3° bus similes transferatur insimul ut=
similiter n[on] impediet in specie huius re quominus transeat per
sn[ari]as iudicis secularis confiscantis bona o[mn]ia in q[uibus] ius patrona. consistit
deinde q[ui]a et in fiscum transeunt ea o[mn]ia quae ad ex heredes tra[ns]
sire possunt lei 3 ff de interdictis et relegatis ubi gl. fi[nali] et li
bertus lei. 1. iuncta gl. fin. in fine C de bonis libertor[um] lex 1.
cum seqq ff de bonis damnator[um] sed ius patronatus trans[ferri] pot
in heredes etiam extraneos c. 1. 2. et 3. c. ex literis item ius patrona
et ex co[n]fiscatione in fiscum transire pot audit reg[ul]a legis quod
dam 62 ff de adquirendo rer[um] dominio legis inmo dicis 24
ff de 3henda emptione cu[m] alegatis ab Alfano colectanea
55d quam sn[ari]as p[ro]bant gl. 1 in c. filijs uel ne potib[us] ubi d[icitu]r
16 q. 7. Abb. n[umer]o 9. Felin. 3. Decius 6 Alexand. de nebo. 10 [in]
Nouis diui[nu]e patronat. N[umer]o ipse uel is q. 25 Petrus Greg. lib.
3. sintagmatus tt[itul]o 17. n[umer]o 5 cum plurib[us] relatis a Molina lib. de
primogenijs c. 4 n[umer]o 26 Peregrin[us] de iu[r]e fisci lib. 5. tt. 1. n[umer]o 72
qui eam p[ro]bant et dicunt co[m]munes Contrarium tamen uidelicet
per sn[ari]as iudicis secularis confiscantis o[mn]ia bona delinquentis n[on] trans
ferri in fiscum ius patronatus p[ro]bari uidetur ex dispositione n[ost]ri te q[uod]
indistincte p[ro]bat ca[su]s iuris patronatus tractari n[on] posse in secula
ri iudicio et nec per se nec insimul cum bonis omnib[us] uel illor[um] uni
uersitate p[rae]sertim q[ui]a reg. dicte legis quoddam cum similib[us] n[on]
procedit in iurisdictione et pendentib[us] ab ea in q[ua] id q[uo]d fieri n[on]
pot in specie n[on] pot fieri in genere arg. cap. 2 de constitutionib[us] in 6 et
c. 2. et 3. de offi[ci]o Vicarij eodem lib. et eor[um] quae post Decius hic tra
dit Menoch. de arbitr. q. 54 n[umer]o 49. Z ex clem[enti]na pastoralis uers. cum
et si in fine dere iudicata dum p[ro]bat generales Imperatoris sn[ari]am
n[on] co[m]prehendere ea iura quae condemnatus ab eccla optinebat q[uod] si
militer nec ius patronatus q[uo]d laici ab eccla optinent in generali confis
catio[n]e iudicis secularis co[m]prehendetur facit reg[ul]a legis C quae res
pignori obligari possunt quam sn[ari]am p[ro]bauit gl. fi[nali] subiectae in
d. clem. pastoralis in fine et dixit ueriorem Barbatia hic n[umer]o 17
et p[ro]bant plurimi relati a Rocho de Lambertino lib. 3. q. 8 ar. 8 n[umer]o 20 dicunt
co[m]munem Gigas Iullius clarus et alij relati a Farinacio qui magis co[m]munis

et ueriorem

veriores dicit 1. tomo crimin. tit. de delictis q. 25 nº 151 In qua 3uertia septem refert opiniones Sabag. tº anº 27 quas disputant plurimi relatati a Conedo in collect. ad decret c. 5 nº 3. Ego tm adiuerto quastiones ppositas ualere tm in eo iuc. patronatus qd atenta sua institutione et tm clausulas in ea positas in heredes extraneos transire pot et cõsequenter in fiscus qua omeneß de qua sña post gl. in d. c. filijs uel ne potibꝰ ¶ Quo suposito distinguendus uidetr ea mẽte Abb. Rochi Lamberti nos et Costa in c. si pater 2. p. § tri beliarica nº 7. inter ius patronatus qd e unitus seu anixum et coheret alicui uniuersitati Villæ Castro ul eti fundo tas qs aussorius suo principali ul pars sua uniuersali et inter illud qd nullatenus unitus a nexus ul aussorius é sd p se particulariter sub sistit et inter bona seu iuc delinquentis distinbus inueniter ita ut prius illud per sñas iudicis secularis transeat in fiscus in ques transit uniuersitas, Villa, Castrus seu fundus cui anexus et aussorius pponitr et in hoc sensu procedit prior opinio que sic intellecta satis pbatr in d. c. ex literis d. c. ius seculus et ex reg. dicta legis quedas d. legis in modiis et ex l. uia 23 § si fundus ff de seruitutib rusticor

Posterius u per eiusmodi sñas 3fiscates n traseat et in eo verior sit posterior opinio quæ distincio admittenda uidetr eti ubi agitr detrans Lattonte iuris patro. per uendiciones hæreditatis seu omnius bonor aut quim cumq alium similem 3ctum super eisdem celebreatus in qua specie admitti pot sña eor qui docent per uendiciones hæreditatis aut omnius bonor ul similem 3ctum n transferri ius patrona. quos referunt Couar. lib. 2 uariar c. 18 nº 8 Costa d. nº 7 Salcedo ad Bernardus diaz reg. 401 et in donatiõe omnius bonor resoluit Rota decisiõ 1152 nº 4. 3. p. nouissimar tm quas in testanda é decisio Putei, 351, lib. 2. cuius distinciõis seu discriminis Racio in prompta é siquidem in priori menbro ius patronat. n transit ex ui seu pvirtute sñæ 3fiscãtis sicuti nec extt. emptionis aut simili sd ex

unitus

ui unionis et per uiam auctionis per reg. d. legis quodam et reg. accessorium in 6 cum similibus Contra et impossteriori ius patronatus non potest transire ex ui unionis et auctionis quod non opponitur sed necessario attendi debet uix et uirtus sententie confiscationis quia licet generalis proferatur in omnes res delinquentis singulas singulas tamen per se et distincte existentes in specie afficit et confiscat d. reg. legis si quis Choreas 77 in princ. ff de legatis 3. iuncta doctrina Decij s. cum iji quodam dit Tiraq. in l. si umquam in praefatione n. 18 quemadmodum pari ratione idem ipsum dicendum est in uenditione omnium bonorum aut contractu simili ubi ius patronatus per se solum a iudice saeculari confiscari non potest aut uendi uel per similes contractus transferri ita nec generaliter et insimul cum omnibus bonis sic plane ponuntur opiniones et cessant utriusque partis fundamenta.

Sed superioribus maxime obstare uidetur decisio textus in c. cum Bertoldus de re iudi. ubi ius patronatus est unitum et annexum Villae quoad facultatem praesentandi non transit in creditores cui Villa in pignus data est sed remanet apud debitores qui ualide ecclesiae praesentare potuit ut notat gl. fin. et dd. communiter ibi gl. et omnes in d. c. ex literis ubi late Decius cum late adductis a Zenedo in collect. ad decret. c. 5 n. 11 Sarhagus in c. fin. num. 59 de quaestione possessio. Spino in speculo testamentorum gl. 4. principali n. 111 in terminis receptum est eiusmodi praesentandi facultatem non transire in creditores ne committatur usura si is ultra sortem percipiat fructus iuris patron. ut praesentationem per gl. fin. ad medium in d. c. cum Bertoldus et similem in c. cum olim de maiorit. et obedien. receptas communiter per Moli. lib. 1. de primogenijs c. 24. n. 2 quorum quidem restituere non potest cum non sint pecunia aestimabiles eo quod ius patronatus annexum sit spiritualibus ex tex. in c. cum sit nec in sortem computari ualent c. capitulum cum ibi de pigno. c. 1. et 2. de usuris lib. 1 et 2 C de pignor. actione qua interpretatio conuincitur quia licet praesentatio fructus sit iuris patron. est tamen quasi spiritualis nec pecunia aestimabilis et ideo creditor eos fructus percipiendo usuram non committit

cōmittit cuz nihil temporale recipiat ultra sortes q̄ ueram usuræ diffinitionez et tradita a D. Tho. 2. 2. q. 78 ar. 2. So to lib. 6. de iusti q. 1 ar. 2. Couar. lib. 3. uariaꝝ c. 1. n.º 4. Vn̄ si Villa ul Castrum cui inhæret iurisdictio pignori detur exercitium iurisdictionis transit in creditores arg. l. elegante. 24. §. fin. ff. de pigneraticia actio. l. seruum. 27. ff. de pignoribus Nec in restitu. habere rō illius exercitij docent Paul. Roman. et alij relati a Greg. in l. 9. tt.º 15. pag. 1. gl. 2. ¶ 2.º qr cum ius patronatus in emptores ut alius similes cuz uniuersitat. trans ferte nulla rō habere quoad ꝑtium eiusd. iurispatr. alias si moniacus eet contractus ex traditis ꝑ dd. in c. dilu. c. ex literis de iu. patro. lamberti. 2. p. 1 lib. 8. q. principali arg. ar. 1. et 9 q.nec etiā fructuum rā habenda ē in restitu. nec creditor aliquid dicetur recepisse ultra sortes ¶ 3. qr sequest. fructus collectos tenetur restituere post fines uictis litis uictoris clem. unica de sequestr. c. ut nos de offi.º ordin. c. 1. de sequestra. possessionis et nihilomi nus presentare pōt q̄ magis receptas fruas gl. in d. clem. unica tiᵒ benefic.º et doctoꝝ in c. examinata ꝗ. cuz relatis a Sabag in d. c. fin. n.º 57. —

Quare reiectis alijs interpretatiōbus adductis a doctoribus s uerioresz existimo quas ante 27. annos primus omnium asignaui ego uidelicet in specie illius tx presentādi facultates translatas n̄ fuisse in creditores qr in contractu pignoris et obligatio. qrtū expresse fuit exceptus ius patronatus ut aparet ex integra relata ab Ant. Aug. in 3. collectio. decretalium tt.º de reiudicata c. 8 in prin. ibi aserens qd ius patronat. sibi retinuerat expresse qd cuz fundus obligauerat creditori Pro qua inter pretatione induci pōt tx in d. c. ex literis ibi n̄ excepto iure patronatus et pbat. expresse gl. fin. in prin. in d. c. cuz Barthōlous quam secuti sunt Tan credus Vincencius et Gofre dus dd. antiqui Bertachinus ttu de epō lib. 4. 4. p. q. 3. et iur. Regio pbata ē a lege 9. tt.º 15 p. 1. que inter adductores de quo in d. c. ex literis et creditores de quo in d. c. cuz Barthōlo,

nullas constituit diferentias ibi (arendando o empeñando) sibi sacasse scinde, quibus verbis significare vi ind. c. casum Bertholous exceptus fuisse iuspatronatus qui ita conciliandus e casum d. c. ex literis

Quibus ita constitutis non obstat argumentum primo dubitandi fatemur enim laicos ius patronatus adquirere posidere et in alios laicos trans ferre posse ex iuribus in argumento adductis non tamen inde sequitur de causa iuris patronat. cognoscere posse rationes discriminis asignat gl. in constituens diferencias inter eas que sunt mere spiritualia et eis anexa ita ut priora a laicis obtineri et posideri nequeant posteriora vero obtineantur et posideantur ab eisdem. Sed haec distinctio nec tollit dificultates nec vera est, confunditur enim quia matrimonium et plurima alia sacramenta et multa mere spiritualia obtinentur a laicis ut dixi in 2o preludio. ¶ Et tandem quia ius eligendi ad ecclesiastica beneficia sicut et ius decimandi non est mere spirituale sed anexum illud quidem antecedente sicut iuspatronatus hoc vero consequente ut dixi in 3. prelludio et tamen neutrum potest a laicis posideri c. sacrosancto c. Masana de electione. c. causam quoque de prescriptionibus. ¶ Nec item satisfacit responsio communis scilicet quod laici atento iure communi non poterant obtinere ius patronatus quod ex speciali privilegio et dispensatione fuit illis concessum ut observant dd. communiter rellati in d. preludio ¶ in quos tamen dispensatio et privilegium non extenditur quia tantum modo locum habet ad effectum obtinendi et posidendi non vero ad afectum iudicandi et difiniendi argumento c. 1. de filijs presbiterorum in 6. regula que alicui reg. odia eod. lib. Nam convincitur hac responsio ex ijs que dixi d. preelud. 2. ¶ Unde planius respondere potest non vallere hanc consequentiam laicus atento iure communi, et absque ullo privilegio potest obtinere ius patronatus ergo causa iuris patronat. ad laicum pertinet ad forum seculare idque patet in matrimonio et ceteris sacramentis cula et alijs que per laicos posunt obtineri et tamen de causa matrimonij et ceterorum sacramentorum et similium spiritualium etiam inter laicos non potest secularis iudex cognoscere

c. 2.

c. 2 § cum similibus. Nec obstat reg. c. si clericus laicus &c. cum
sit generale in de foro competenti quia tunc locum habet in causis secula
ribus non vero in spiritualibus vel anexis seu alijs ecclesiasticis de quibus in
c. 2. § et per gl. 3. ubi dd. in c. 2 de exceptionibus in 6 ¶ Re
linquitur quod quamvis et si causa iuris patronatus non posit a iudice laico diffi
niri ipsum tamen ius a laicis posidetur et ad hæredes transmittitur
d. c. 1 et 2. cum similibus de iure patronat. sive succedant ex testamento si
ve abintestato secundum communes resolutas a Couarru lib. 2. variarum c. 18
nº 6. Molina lib. 1. de primogenijs c. 24 nº 7. etiam si sint feminæ argumento
c. fin. de concessione præbendæ c. ex literis de iure patronat. probat gl. in
c. quam in vestituras 16 q. 7. communis ex Veroio in c. 1. de iure patronat.
nº 42 Lamberti. 2. p. lib. 1. q. 2. ar. 14 Greg. in l. 8 tº 15 parti. 1. gl.
4. Sed ad hæredes tamen sanguinis transferri probare videtur ex l. iura
l. filij ff de iure patron l. 1. C de latina liberta. tollenda c. quicumque c filijs vel
nepotibus 16 q. 7. c. constitutus 16 q. 1. ibi aut certe propinquis eorum ubi
notat gl. probant Abb. et plures alij relati a Rocso quæstio ipse vel
is q. 8. Sed tamen verius est etiam ad quoscumque extraneos transire ex d.
c. 1. et 2 c. significauit 41 in de testibus clem. plures de iure patronat.
ubi gl. verbo hæredes l. 8 tº. 15 p. 1. ubi gl. 4 gl. 1. in c. piæ mentis
16 q. 7. cum similibus relatis a Couar. s. Costa in c. si pater. verbo Tre
belianicæ nº 4 Menoch. consilio 504 nº 44 volumine 6 respondentibus præ
dictas leges procedere in iure patron. libertorum tamen Nec obstare tamen
in d. c. quicumque cum similibus capitulis quæ procedunt in filijs hære
dibus prout plerumque contingit ¶ In eo tamen non hæreditario sed succe
sionis iure succeditur Ius namque patronatus non transit in hære
des ex sola concessione patris vel testatoris sed. legis Pontificiæ ex d. c
piæ mentis cum similibus id enim iure successionis adquiritur quod ex
donatione alterius quam patris vel testatoris capitur l. 3. ff de im
tedictis et relegatis ita intelligenda est gl. verbo posse tueri in c. de
quarta de prescriptio. et in c. cura verbo legitima de iure patron communis
ex Veroio in d. c. 1. nº 8 et 17. Greg. lopez in d l. 8 Molin lib. 1. de
primogenijs c. 24 nº 6 Sahag. hic nº 11. ¶ Inde inferentes quod cum

in iure patronatus succedat iure successionis heredes non pro portionibus hæreditarijs sed in solidum succedunt nisi quoad presentationes in qua maiori parte standum est c. 3. eod. titulo. in his enim et in quaque hæredes succedunt ut hæredes pro portionibus hæreditarijs succedunt quia personam defuncti representant l. 1. l. pro hereditarijs l. si aducta C de hereditarijs actionibus in ijs in quibus non ut heredes sed quia heredes sunt in solidum succedere dicuntur veluti in iure sepulchrorum l. familiaria cum l. seq. ibi quales cumque fuerint ff de religiosis et sumptibus funerum et in iure patron quod probat post Veroi. et alios optime Peregrinus de fidei commissis art. 6 defendens contra Molinam communem doctrinam aserentes in fidei comisarium universalem non transire ius patronatus sed remanere apud hæredes ex l. quia perinde 42 § restituta. l. si patroni ss. imperio ff ad Trebel. l. siquis fuit heredes 33 ff de religiosis quam communem tamen defendunt Costa et Couar. contra Padilla in Re de fidei commissis n° 25 Pelaez de maioribus 3. p. q. 11. n° 9 Humada ad Greg. in l. 8 titulo 15 p. 1. gl. 4 —

Sed superiori resolutioni obstare uidetur quod beneficium non spirituale sed anexa dicuntur ut dixi in 2. preludio et tamen in eis nec successio datur nec ad hæredes trans mitti possunt c. Moyses c. Apostolica 8. q. 1 c. 1. de prebend. Sed omissis solutionibus Imola et Abbatis in d. c. 1. respondendum est beneficium dari propter officium et ministerium spirituale c. fin. de rescrip. in 6 quod non competit nisi habenti ordines clericales ut docet Gaieta. in opusculis q. 1. de simonia facit gl. in c. peruenit § 1° col. cudimus 95 d. et qua tradit Couar. lib. 1 uaria. c. 10. n° 8 Unde cum laici sint incapaces ministerij spiritualis consequenter esse ecclesiastici beneficij incapaces ac perinde in eis succedere non possunt. Nec obstabit si replices atenta ea ratione posse clericos qui capaces sunt spiritualis ministerij succedere in beneficijs iure hæreditario. ubi simili quia respondetur quod cum expositione iuris pontificij non possint obtinere beneficium nisi ex institutione canonica c. ex frequentibus de institutionibus reg. beneficium in 6 nimirum si nec in clericos transeat beneficium iure hæreditario ut successionis

si tamen ius patronatus

¶ Sibi ius patronatus spectat ut transiuit in successores in beneficio Cosmas in pragmatica sanctione tit. de pacificis posses. ubi ... qui possidet Ripa lib. 1. res post. respon. 17.

Ex quibus infertur quod cum ius patronatus transeat ad heredes etiam extraneos et ad quoscumque laicos cum in uniuersitate bonorum d. c. cum seculus d. c. ex te ... iuncta intestatione si tradita sibi bona quibus ius patronatus e anexum in dotes data fuerint ... speciem hic in c. et si necesse in c. nuper de donationibus inter ius patronatus in maritus transibit ad quem constante matrimonio presentatio pertinebit etiam inuita uxore quam sententiam probant Praepositus in c. peruenit nº 27 et ibi Palacios Rubios §. 43 de donationibus inter dicit magis communes Rochus de iure patronatus ... ipse ubi nº 64 et meliores Decius d. c. 1. nº 42 sequitur Greg. in d. l. 8 Spino in speculo gl. 4. principali a nº 113 Sarasum hic nº 19 Quae sententia ex eo probari uidetur quod uulgo traditum sit dominium dotis constante matrimonio apud maritum esse ex l. dote an cillas C. de rei uendicatione et in princ. instit. quibus alienare licet l. si praedium C. de iure dotium l. dotalem 62 ff soluto matrim. cum alijs ... referendis cum igitur presentatio beneficij ad patronum expectet uel ad dominum fundi cui ius patronatus est anexum c. decernimus cum alijs 16 q. 7 c. cum Bertoldus de rei iudicata ... ad maritum qui dominium habet dotis pertinere debet. 2º quia presentatio fructus e iuris patronat. consultationibus eodem tit. q. fin. ... comprobata in d. c. cum Bertoldus. fructus uero dotis ad maritum pertinet l. pro oneribus C. de iure dotium etiam ex pignore c. salubriter ... de usuris. 3. quia et incoductores

ad eonsum dpiis ius patronat. cum universitas transit d. c. ex literis § et in maritus qui plus iuris in re do tali habet quam coductor in locata ¶ Contraria tñ sna ex eo pbari videtr qd dominius dotis eti ostante ma trimo. penes uxorem sit ex l. quamuis § 78 ff diui. docius l. diuortio d. § si fundus ff soluto matrio ubi te saurus inuentus in fundo dotali pertinet p dimidia ad uxorem quasi inuentus in pprio fundo mulieris qd eti collige. ex l. cum ostante. 25 §. si maritus eodem tt. et osta te eti matrimo dos dr uxoris patrimonium l. 3. §. sed utrum ff. de minoribus l. pater filio 71 ff de cuilitionibus lii filius 4 ff de colatioe bonorum ¶ 2o quia si tutor et pupilus ocurrant diuersos psentando pferte presentatus a pupi llo tamqz uero dño argto d. c. cum Bertholous et pbat gla. sto. sufragium in c. ex eo de electioe in 6. recepta comite ex Lapo alegatione 8 ubi Mandosius sto presentare plures refert Vaua dediuimo tutori prestando c. 25 no 20 Gutierez de tu telis 3. p. c. 2, Nota decisioe 6 diui patronat. in antiquis quibus et alijs argtis in fabore uxoris pnunciauit decisioe Nota decima diui patronat. in nouis et pbarunt Immo la no. 12 Abb. 9 in d. c. fin. de presioe pbindo & cum alijs rela tis a Sahag. tu a no 17 ¶ Cuius quaestionis resolutio ab ea celebri controuersia pendet an ostante matrimo dominium rerum dotalium penes maritum sit et afirmatiuam sntam pbat gl. in d. l. in rebus sto natuli quam secunte dd. comuniter ex Salicceto 6 no 6 sitis in d. l. quamuis et ce magis uera tam aserunt Campegius de dote 4 p. q. 7. Diminald. d. prao in stit. quibus alienare liat no 326 Pro qua ultra iam alegata 5 aduci posunt tx in l. dotale predium 13. pbs dotali ff de fundo dotali et in l. lucius 21. § idem respodit ff ad municipales l. quoties 5. C diui docius l. cum post. 70 §. in dotem ff diui

docius

doçium l. servus dotalis 59 ff soluto matrimº l. 66 res amotas 24
ff rer. amotar. l. 1. ff de furtis Alia fundamta pread. tra. refe
runt Otomanus in disputat. de dotib. admodum. Pr. Sard. in d.
prinº qq alienare licet nº 20 ¶ Contrariam tri. sententiam
imo etiã constãte matrimº dominium rerum dotalium penes uxo
rem cẽ probarunt gl. in d. l. Iuris 21. §. idem respõdit Dñº in
bonis ff ad municipalem Covaras. lib. 5 miscellanearum c. 14 Conan
lib. 8. comment. c. 9 nº 5. Molin lib. 1. de primogenijs c. 23 nº 6 cum
relatis a Barbos. in d. l. dotales nº 2. Zaballos practicarum qq.
c. 3 a nº 38 Gutier de tutelis 3. p. c. 26 nº 16 Pro qua ul
tra iura allegata adduci possunt tx in l. assiduis C. qui po
tiores in pignore habeantur l. 2 § qd si in patris ff soluto. ma
trimº cum alijs nouissime aductis a Castro de usu fructu c. 4
a nº 30 ex quibus colliges uxores cẽ n. solum ciuile uerum
etiã naturale dominium qd in bonis dici soletur penes uxorem
cẽ ex d. l. in rebus cum sitibus Iuris tri subtilitate et fictione
maritus sepe dñs dr pp commodum fructuum et administratio
nem qua a iure ciuili constante matrimº sibi conceditur ex traditis
a Petro Greg.º lib. 1 sintagmatum c. 12. nº 7 Cuiacio in operi
bus posthumis ad tit. C. diui dotium in prinº Cum igitur
Vxor uere dominium habeat naturali et ciuili iure marito uº fruc
tuum perceptio pp onera matrimonij et eorumdem bonorum adminis
tratio concedatur poterit quidem presentare maritus tam quam
legitimus administrator. presentatus tri ab uxore tam tam
quam dña preferendus erit ut recte indicauit Rota. d.
decisione. 10. quidquid contrarium resoluat Tiraq. post leges
connubiales gl. 9 a nº 6. ¶ Quod etiã iure nrõ Regio locum
habet n. obstante l. 2 tit. 3. lib. 5. recop. ut post Tiraq. in simi
li statu loquentes aduertit Matienço ibi gl. 1. nº 9. Sed
licet hac qº alias controuersa sit in iure tri patronat bonis maioratus
anexo absqz dubio presentatº uxoris preferenda erit ex Molinª d. c. 24 nº
32 quem sequitur Gutier, de tutelis 3. p c. 29 nº 4. et finitur hic tx ⁊c.

Ad ttm. 3. Rubricam de Foro competenti a D. Rocho de Vergas

Proposito ttº de iudicijs recte subijcitr de foro competenti qr ad iudicium vocati solent plerumqz opponere fori incompetentiam l. si fide iussor § ffqs satisdare cogatr quod exceptio ante omnes alias opponenda e l. fin. C. de exceptionib ita post Gofredum in sum. fo. and. Card. Ant. Imm. et Alexand. deneuo bii. licet alitr cotinuat Abb. nº 7 Et hus continuationes impugnet Barbo. nº. 1. 4. Forus ait dre forus exercundarius liuiqn teste Isidoro lib. 18. Ethimologiarum c. 15 rellato in c. forus de verbor. signif. Id illi maxime obstat qd in ea signifce apud bonos autores in masculino genere nº reperitr ut q Isidorum aduertunt Aliatus Zasius et alij rellati a Parladoro lib. 2. rerumquo tidianarum c. fin. 2. p. §. 3. nº. 10 licet eum defendat Cuiacius in nouis reritauidg ad hunc ttm. in princº. Id impressor vitio id farsam tribuendum e ut sentit Vrisonius lib. 6 de verbor. signif. Vº forum et ideo uerius dicendum erit in hac Rº aurpi in neutro genere et dici forum afferendo eo quod in eius locum cotrouersia desserantr et negociatores merces quas volunt vendere ut ex Marco Barrone probant Prateyus et Virisonius de verbor. signif. Vº forum Originarius in l. et qui in foro ff de pinna toribg Anastrasius in paratitlis ad hunc ttm.

Proloco

D Vargas

Ad Rub. de foro compet.

forum competens

Vnde forum competens dicitur tribunal competens et legitimum apud quod quilibet potest conveniri l. sed et ea personae 35. §. ut solus, et in competenti tribunali ff de procuratoribus et fori praescriptiones quae iudiciis tribunal declinare d. l. fin. C de exceptionibus d. l. si fidei iussor. Inde etiam

iudex competens

Iudex competens dicitur legitimus et iustus iudex qui ab utroque idest ab actore et reo simul peti potest l. cum quaedam puella ff de iurisdictione omnium. l. fin. §. quod si servator ff de eo quod metus causa l. competens iudex C de adv. dis liberis et e contrario incompetens iudex qui legitimus et competens non est l. 1 C de iurisdictione omnium iudicum probat Deciu. in l. conditionales 62 quod non competat ff de verborum significatione. Sic competentes usurae congruae et legitimae appellantur l. 1 C si maior factus. Competens poena idest legitima et congrua et quae secundum leges debetur l. 3. C de lucris advocatorum et competente satisfactione idest idonea c. gravis de restitutione spoliatorum l. si cum dotem 23 §. eo ait tempore ff soluto matrimonio ¶ Ex quibus confunditur differentia Hostiensis quam sequuntur fere omnes DD. hic et relati in c. forum in neutro genere et forum in masculinum ut in neutro significet territorium cuiusque iudicis intra quod potest in facinorosos animadvertere l. pupillus 239 §. territorium ff de verborum significatione ex quod eidem impugnare non parere l. fin. ff de iurisdictione omnium iudicum c. 2 de constitutionibus in 6° in quo sententia tota dioecesis dicitur territorium episcopi c. omnes basilicae 16 q. 7 forum aut in masculino significare locum in quo ius redditur d. c. forum et utroque modo accipi posse in neutro Natura. Sed confunditur haec differentia ex c. licet haec susceptio. quod ibi ad forum simulare. Accipitur etiam in iure nostro forum pro causatio abusu et consuetudine in iis quae ad causarum decisiones pertinent l. de quibus ff de legibus l. 7 tit. 2 part. 1. ubi Greg. gl. 1. et dicitur

accipitur forum causato abusu et consuetudine

dicitr forus qr publicus debet ee et manifestus sicut
ea quae in foro geruntr d. l. 7. In qua significatioe
accipiendae sunt leges fori nri Regni quae cogestae
fuerunt ex moribus et consuetudinibus diversarum civitatis
eiusdem ut cstat ex proemio earum legum et in illis
tm locis obligant in qq consuetudines ita vigent ut
in l. 1. Tauri ibi. mandamos que se guarden delos
fueros en lo que son usadas y guardadas en los dhos
lugares] quae lex refertr in pr° legum novae
cpilationis unde allegantis leges fori incumbit onus
pbandi ee usu receptas docent Suarez legum fori
n° 2 Greg. in d. l. 7. gl. 1° paladino Gutier de iurato [illegible] — idem publico
mat. 1. p. c. 3. n° 25 Orozco in d l. de qq. n° 4 ff de le
gibus Acevedo in l. 3. tit° 14 lib. 4 recopil. n° 1 Est
etiam et alia significatio huius nominis quadruplex ppositus — forum exterius ab interiori
tus qua [illegible] distinguimus forum exterius ab inter
qd forum aiae seu conscientiae dr quae quidem inter
se plurimum differunt multa enim in foro exteriori p
mittuntr quae tm in foro interiori cscientiae idest
quoad Deum minime licent exemplum inter alia
adducunt ex tx in c. fin. 17. q. 4 ibi in foro [illegible]
poli quem late explicant Tiraq. in l. si unquam [illegible]
libertis n° 42 C de revocandis donationibus et ibi Ri
pa q. 4, Fortunius de ult° fine iuris illatio 16 n°
266 Couar. lib. 1. varia. c. 19 ad finem —
Alterum insigne e in patre vel marito occidentibus adulteras
qd lex permittit l. Gravius C de adulteriis l. 3. et 4 tit. 20. lib.
8 recopil. in foro enim exteriori impune facit, At in interio
re conscientiae id n licet qr peccat mortaliter ppria
autoritate occidendo c. inter haec 33. q. 2 : et ibi gl. [illegible] licet
gl. in c. intelleximus eadem ca et q. [illegible] plurib adulteris a Tir° in l. [illegible] connubii
n° 4 Na. c. 15 n° 3 Cou. in 4. 2. p. c. 7. § 0. 9 Guti. lib. 2. pract. a l. regni q. 1. n° 22
Tho. sanc. 3. tom. lib. 10 de divortio disput. 8 n° 39 licet [illegible] Castill° n° 6

et Ant. Gomez n° 52 in l. 82 Tauri iuncta 75 insti.
Acevedo in l. 1. in fine tt. 10 lib. 8. recop. qui moveri po
sunt ex d. c. interfectores enim eas non addis adulteras
sed illi text suplenda e dictio maxime ubi gl. et
dd. probant minus obstat tx in c. admonere eadem
ca et q. ibi (n invenisti eas cum alio viro) quia sit
illa apposita sunt ut ostenderent crudeliorem fui
sse occisiones cum uxor minime eas dedisset. Sed si
maritus adulteras occidat tna iudicis sibi traditos
sinon animo vindictae sed celo iustitiae id faciet nul
lus pm cometet ut prete dd s relatos probant D.
Tho et caeteri Theologi in 4 d. 37 q. 2 ar. 1. Soto l.
5. de iustitia et iure q. 1 ar. 3. ad 1 Arag. 2.2 q. 6. ar.
3. ad 2 et ibi Salon controversia 2 Banez dubio
2 in solutione ad 3 ¶ Plures alias differencias inter
utrumque forum prosequitur latissime Jeronimus de Ze
letinus in peculiari ttu. de ~~...~~ concomitancia fori et
ꝯtenciosso qui habetur volu 3. 1. p. novis tractatuum.

Ad c. 1. siquis clericus huius tti. de foro compet.

Conclusio.

Clericus conveniri non pot nisi coram suo epo. vel de eius licentia coram alio vel seculari confirmari pot ex c. clericus nullus c. de perso. c. pervenit. c. sigs cum clerico c. siquis clericus 11. q. 1. c. sidilecti c. significasti f. c. 2. c. ubi clericus c. clerici c. qualiter et quando. ... ... exornant p... ... a ... in. d. c. 2.

Sed adversus praeditam ... illud in primis ... qd plerumque alij inferiores prelati iuris ... habent vel ex privilegio vel ex ... ecclesiasticas habent ut ex privilegio vel ex ... c. cum contingat ... c. auditis de prescriptionibus, ... c. audientibus ... prelatorum coram qd clerici ... permisso suo epo conveniri posunt c. cum ab ecclesiarum ... c. quanto c. ... s. exessus ... ordin.

2. clerici conveniri posunt ubi res de qua agitur sita e. c. sane ... vel ubi feudum ... ubi ... destinavit ... c. dilecti ... vel ubi ... aut habet beneficium c. fin. ... seu ubi ratione ... conventionis c. 1. ... 2. ... petionibus c. dispendia ... reus quoque de rescriptis in 6. ... coram proprio epo.

3. litigantes posunt sine licentia ... alterius iuris dictionis prorogare ... c. 1. et 2. ff. de iudiciis l. si convenerit ... omnium iud. l. 1. C. eodem ... iubat ... in c. ... 3 q. 6 ibi ... involverit ... sine consensu proprij epi poterit in alios iudicium consentire.

Ad c. siquis clericus de foro comp.

Vlt.o q. teneatur petere consilium minime cogit c. cum inveteri 52 de electio.e c. cum olim de arbitris cum iuribus et tatis ag.l. ibi. Ne discordia sed clericus q. velit contendere in saecularem iudicem non solum teneatur petere episcopi consilium sed etiam consequi c. significasti de eo q. [illegible]

Quibus minime refragantibus sanctius constitutus fuit in concilio Calcedonensi actione 15 canone 9 celebrato sub Leone papa I. anno domini 457 referente a Grat. in c. siquis clericus 46 11 q. 1 Burcardo in suo decreto lib. 2 c. 183 Ivone Carnotensi 6 p. c. 360 Ant. Aug. in 1 collectione decretalium hoc. tit. c. 1. In assignanda hic decidendi ratione variant dd. ut constat ex gl. in c. inormita. Abb. n.o 7. Mariano et Socino 45 in c. significasti Iason. in l. 1. § et post operis n.o 11 ff de novi operis nunciatione Felin. in d. c. significasti n.o 1. et Alexander in d. § et post operis n.o 19 existimant nullam congruam assignari posse

Ad cuius tamen veram et totius materiae interpretationem praemittendum est universales potestates et iurisdictiones ecclesiasticas concessas fuisse immediate a Xpo domino nostro D. Petro et successoribus suis Math. c. 16 et Ioa. c. ultimo probatur in c. ita dns 19 d. in c. in novo 21 d. c. quodcumque c. rogamus c. loquitur 24 q. 1 c. solitae de maioritate et obed. et ab eo tamquam a capite fuit in ceteros prelatos inferiores derivata d. c. ita dns Unde summus Pontifex dicitur vocatus in plenitudinem potestatis ceteri prelati in partem sollicitudinis c. multum stupeo 3 q. 6 c. ad honorem de auctoritate et usu pallii quod adnotavit censetur plenius c. mandato de praesumptionibus collegit ex late adversus a Couar. in pract. c. 31. Victor in relectione de potestate

de potestate Papae Belarm. 1. tomo controversiar. lib. 2 de
Roma. Ponti. Anastasius de sacror. immunit. lib. 3. c. 5
lelio Jordanis de maioribus episcopor. causis c. 7. et 9.

2º Premitto diviss ditiones hanc et potesta
tem ecclesiasticam epis mediante Roma.º Pontif.º concessam pri
vative unicuique in sua diocesi competere Nam cum ipsi Romani
Pontifices non possent ad singulas provincias et loca persona
liter accedere divisse sunt provinciae episcopatus et paro
chiae autoritate sedis apostolicae et singulis attributi
Arcsiepiscopi epi et alij inferiores prelati et parrochi
qui curam et solicitudines singulorum hominum gererent
c. [redacted]1. et 2. 80. d. c. provinciae 99. d. c. 1. 13. q. 1. c. per
torealis dejs quae fiunt a prelato Conc. Trid. ss. 14 c. 9. et
24 c. 13. ad finem ad hoc ut unusquisque Prelatus suas
oves agnoscat vitas quoque et mores corrigat quia subditorum suorum
rationes reddere tenetur sanguisque eorum de eius manibus exquiren
dus est c. irrefragabili in prin. de offic. ord. c. qualiter et quando
§. penult. de accusationibus c. quamuis de reg. iuris Conc. Trid
ss. 6 de reforma. 3. Premitto potestatem hanc spiritualem
plurimum distare a potestate civili sive laica quae na
turaliter est a Deo immediate data mortalium communitati ad
se gubernandum in naturalibus ut bene beate que vivant
secundum rationes naturales et ita plures differentiae inter utramque
has potestates colliguntur ex c. quoniam 10 d. c. duo sunt 16.
d. c. solitae de maiori. et obedien. Nav. in c. novit notabili
3. nº 88 et deinde dejs Molin. 1. tomo disput.ª [redacted] .2 dis
putat. 21 col. 8 versus habemus deinde potissimum hi eminet
differentia ex fine in quem utraque potestas principaliter or
dinatur et dirigitur etenim potestas ecclesiastica in fines super
naturales et media eidem convenientia ut bene vivamus in
spiritualibus quoad animas et vitam eternam. Laica vero seu

civilis in fines naturales et media eidem accomodatum ut bene vivamus in naturalibus et externis principaliter dirigitur et instituta est ut colligitur ex S. dictis et idem quod vulgo dici solet diversus esse fines iuris canonici a fine legis civilis. Iuris canonici est obviare peccatis et animabus consulere c. fin. de praescriptionibus c. fin. de consuetudine c. 2 de constitutionibus in 6. Iuris civilis quies et tranquilitas rei publicae ut in proemio ff. ff. veteris et institutionis probant glo. magna in c. cum contingat 2 dicti in 2o. Ar. et Immo. et Barba. in c. filius nostri io luna. 2 detestam. Michael panpilonensis de regimine mundi c. p. q. 5. principali licet contrarius defendat Fortunius dualtio iuris in prin.o Qui contendunt fines utriusque iuris esse felicitatem humanam sed diversimode procedit quoad utrumque ius quia lex civilis habet pacis et tranquilitatem rei publicae ut finem ultimum lex vero mea Canonica ut medium ad consequendam eternam felicitatem colligi ex Soto lib. 1. de iustitia q. 2. ar. 1 Covar. in c. quamvis pact. 2. p. S. 1. in fin. Nava. et Molina

Quibus ita premissis vera decidendi ratio ad priores partes mea conclusionis iuss enim quivis suos subditos rationes reddere Deo tenetur et sanguis eorum ab eius manibus exquirendus sit iuris dictio quod privative hi ad coteros prelatos unicuique in suo episcopatu et distributa sit quae ista optimo iure constitutus est ut neque ordinarii nec iudicari clerici possint nisi a proprio Episcopo c. nullus 1. et 2 c. nullus primas 9. q. 2. Ceteri namque mercenarii sunt quibus non est cura de ovibus Joannis c. ulti. idcirco Conc. Calcedo. de quo ts decrevit quod prius apud episcopos actio ventiletur idest prima causa cognitio quam vocamus. 1a instancias que nec ab Archiepiscopo nec a primate tolli pot. d. c. nullus

primas

Ad c. 1. de foro 9pet.

primas c. 2 c. Archiepus 9. q. 3 ordo enim iuris 9funditur si sua cuiq. iurisdictio n. seruatur c. peruenit 11. q. 1 x. que intelligendi sunt tx in c. scriptos in c. si [illegible] 6. q. 3 c. 1. 9. q. 2. c. pposuisti § c. ad reprimendas. 8 c. pastoralis. 11. § de offo. ord. c. 1. eodem tit. in 6. c. 1. cum suis ss. hoc tit. in 6. c. Roma. § cum aut & § cum u. de Appellationibus eodem lib. clem. fin. de priuilegiis conc. Trid. ss. 24 de refor. 2. c. 20 l. 15. tit. 5. part. 1. ¶ Ad 2 uero partes nre 9clusionis ex eisdem facile colligere uera diuidendi ro & ais que diximus in solutione ad [illegible]

(Ex quibus i. infertur intellectio ad tam in d. c. 20 ss. 24. ubi cas omnes in 1a instancia coram ordinariis locorum tractandas ee decretum fuit ut intelligatis ius nouum n. fuisse sed antiquum tm 9co mune innouatus & abusu superiorum sublatos cas in 1a instancia auocantium ab ordinariis qd dum antiquo 9tituitus erat ut 9stat ex iuribus in adductis & ex nova & uera intellectio tx in c. cum eata § 8 de appellacionibus ubi dubitant dd. qua raciõe ibi non admittatur apellacio ab interlocutoria cum eo tempore aquo libet grauamine liceat appellare c. super eo d. de appellacio. sed respondendum e in eo casu nullus fuisse illatus grauamen clericis ab epo sed eos uoluisse eius subterfugere iudicium in 1a instancia qd minime licebat ut 9stat ex tx ibi iudicis ordinarii sine ca racionabili cognicionem euitan. ¶ Ex qq. etiam noue obseruacionis qd sicuti in terminis tx nri & iuris comunis de licencia ordinarii possunt litigantes adire superiores uel alius iudices ecclesiasticus sic etiam & hodie post decretus d. conc. Trid. cum ibi ius nouum n. 9stituatur sed antiquum tm innouetur arg. l. precipimus C. de

expeplacuit ... signi ... testam.

Z. ex idem infertr ... relationes eti in iuris ditio ne fori interioris locum habere ut nec absolui a peccatis aliquis posit nisi a proprio parocho vel ab alieno de proprij parrochi licen.a quamuis enim omnes presbiteri in sua ordinacione potestatem recipiant demittendi peccata ex illis verbis accipite spiritus sanctus quorum remiseritis peccata &c. math. 16 Joa 10 extrauagans qui quorundam Joa. 22 de penitentijs et remissionibus Trid. sess. 14 canon. 3 et sess. 23 c. 15 post quam tamen diuissae sunt parrochiae a Dionisio Papa. d. c. 1 13. q. 1. d. c. pastoralis de ijs qua fiunt a prelato Prouinciae singulis parrochis concessa est potestas et iurisdicio in suos parrochianos ita ut nullus absoluere vel ligare alienus parrochianus posit c. placuit cum alijs 9. q. 2. c. placuit de penit. d. 6 c. 1. 6. q. 3 c. omnis utriusque sexus de penit. et rem. clem. dudum s. accede inde de sepulturis. Collige ex traditis in 2. p. studio

Adeo ut neque consuetudine contrarium induci possit c. 2 de poenitentijs et remi. in 6. et enim confessio sacramentalis actus judicialis ut in d. sess. 14 c. 5. et 7 et canone 9 et sine iurisdictione nullus esse potest iudex clem. 1. uncta. gl. 1. de offic. delegati et ita necesse est ut confessor iurisdictionem ordinariam habeat ut delegatam ut in d. cap. 7 sess. 14 quod latius probant dd. in d. c. omnis utriusque sexus Nau. d. c. placuit et in man. c. 4 in prin. Soto cum alijs in 4 d. 18 q. 4. ar. 3 Item rodrig. in suma. 1. tom. lib. 3. de sacram. penit. c. 4. Frat. Eman. in explicatio. bulle cruciate s. 9 Suarez 4. tomo in 3. p. disput. 16 sectione 1.a

Sed.

Ad d. tx. ~~ad~~ in c. 1. de foro

Sed dubitare solet an ille qui de licen.a ppriij parrochi
cofessiones audit necess.o debeat ee parrochus alterius parro
chie an vl sufficiat q sit simplex sacerdos Et
prior sent.a pbari videtr ex eo qd. ille cuius iurisdictio
prorogatr necesse e qd iurisdictionez saltim in habitu ha
beat l. si convenerit ff de iurisdictio.e omnius iud ibi ut
alius pretor l. 1. ff de iudi. ibi cuiusuis iudicis te + ibi
apud alios Et in c. significasti j l. 1. tt. 9 par. 1. l. 32 tt.
2. par. 3 Et quoad iurisdictionez licet argumentari de fo
ro exteriori iudiciali ad forum interius penit.e ut
ind. conc. Trid. ss.e 14 c. 7 ibi sicut sna a n.o suo iudice
lata n.i tenet ita nec cofessio facta ei qui iurisdictionem n.i
habet. 2 pbari videtr ex d. c. omnis utriusq sexus
ibi alieno sacerdoti vocat. expsse hanc snaz defendit
ibi alieno sacerdoti ... secuntr Abb
similis in clem. 1. n.o speciali de priuilegijs secuntr Abb
similis in clem. 1. n.o speciali de priuilegijs ...
n.o 5. Et Socinus. 14 in d. c. significasti idem Abb. n.o 14
ind. c. omnis Jasson in l. siper errores n.o 8 ff de iu
risdictio.e Capella to Uosana ubi addicio comunes dicit
decissio.e 221 Cano in relectio.e de penit.a 5. p. pag 47
Cordoua in quaestionario lib. 1. q. 10 dubio 8.

Contraria in sna imo qd sufficiat simplicem sacer
dotez elligere pbatr ex eo qd ad validitatez proga
cionis sufficiat iurisdictionez in habitu se here
gl. in l. 3. ff de offi.o presidis recepta comunitr ex Alexandro et
Jasso.e in d. l. siper errores Atq.o in ordinario omnes sa
cerdotes iurisdictionez in habitu recipiunt ex illis ...
quorum remiseritis peccata Joan. c. 20 Silb. ... ...
q. 2. Nauarr in d. c. placuit in prin.o n.o 48 et in d. c. 4
n.o 20 et in c. 27 n.o 259. 2.o pbatr ex c. fin. de penit. et
rem. ubi licen.a quaz habent ibi et alij inferiores ...
lari n.i restringitr ad curatos nec ad approbatos ad ...
Et ideo hanc 2 snaz pbarunt Abb. in clem. 1. de pri
uilegijs Felin. in d. c. significasti in prin. Silb. ... confessor. i.

D. Vergas

Ad c. 1. de foro competent.

q. 5. Soto in 4. d. 18. q. 4 ar. 3 Naua. in d. c. placuit n° 50 qui asserit communiter receptas esse et ueras fatetur Suarez 4. tom. in 3. p. disput. 28 sectio. 3. n° 4. ¶ Hodie uero ex decreto Concilij Trid. d. c. 15 sess. 23 non pot prorogari iurisdictio simplicis sacerdotis ab Epo non approbati priuilegijs et consuetudine quacumque etiam immemorabili non obstantibus. ¶ Unde neque doctores nec magistri in theologia uel iure canonico etiam per uim examine in publica universitate absque licentia et approbatione Epi. confessiones audire possunt ut Pij. 5. constitutione cautum est quam refert Cord. in summa q. 26 Gutie. lib. 1. canonicarum quastionum c. 6. n° 9 Fratre Emanuel 1. tomo quastion regularium q. 59 ar. 5 Henriq. in sum. 1. tom. lib. 3. de penit. c. 6. ¶ Fuit tamen Roma in sacra congregatione Cardinalium anno 1582 me presente controuersum an in d. decreto nomine sacerdotum comprehendantur Epi et priuilegium illis in d. c. fin. de penit. et remissionibus concessum sublatum censeatur ita ut Epi uel alij prelati esenti eligere non possint sibi confessorem nisi approbatum ab ordinario. Et negatiuam sententiam probabant aliqui ex eo quod per generales clausulas non obstantibus minime censeatur derogatum priuilegijs insertis in corpore iuris arg.to legis duuctionibus C de siteniariis lib. 12 legis si qui C. de inofficio testamento docent gl. 1° de omni priuilegio in auth. qua in prouincia C. ubi de criminibus agi oportet et in l. 2. §. legatis 1° non compellente ff de iudicijs cum pluribus relatis a Rebuffo de priuilegijs scolarium priuilegio 179 Ant. Gabriel. lib. 6 com. munium conclusionum tit. de regu. iuris conclusio 9 n° 10 Barbo. in l. 1. 1. p. n° 20 ff soluto matri Oratio Mandosio de priuilegijs ad instar gla. 14. n° 2 Tapia in l. fin. 2. p. c. 9 n. 15 ff de constitutionibus Principum. 2° quia in materia odiosa et correctoria sacerdotis appellatione Epi non comprehenduntur arg. capitis tuli quia periculosum de sententia excois in 6 cum adductis ab Abb. in c. non pot n° 3 de reiudicata ¶ Sed contraria sententia probari uidetur ex verbis uniuersalibus

Ad tx in c. 1. de foro compet.

Universalibus d. decreti. qd quidem n. e. pprie correctorie ut in d. c. fin. concedatur facultas eligendi confessores quidem et discretus et ita idoneus qd integrum manet sed declarat concilium quis dicatur idoneus confessor. Nec materia dici pot odiosa cum sit animarum favore indulta cum igitur utrinque alia fundamenta adducerentur ex deum Cardinalibus qui interfuerunt .5. in partem negativam et 5. in afirmativam inclinabant consilium deniq. Greg. 13 in re dubia tutius ee respondit adesse decreto Concilij Trid. ut refert eth' Suarez 5 disput. 28 sectio 4. n.o 7. quare quem interpretandus e Nav. cons. 12. de privilegijs confessores n.o ab Epo semel approbati possunt iterum examinari et reprobari argumentis textus ut gradatim 8. reprobari ff. de muneribus et honoribus l. sed et reprobari ff. de excusationibus tutorum l. 1. C de professoribus et medicis lib. 10 c. cum sit ars de aetat. et qualitat. cum adduxit ab Acevedo in l. 1. tt. 16 lib. 3. recopilationis regulares qui semel ab epo approbati ad audiendas confessiones seculares ab eodem Epo n. sunt iterum examinandi a successore n.o possunt quare constitutionem Pij 5. quae n. e revocata per alias Gregorij 13. quae reduxit privilegia regularium ad terminos Concilij Trid. ut habetur in bullario fol. 1208 et congregatio Cardi. sepe respondendit refert Bibald. in candelabro aureo .1. p. tt. de confessio n.o 28 et Suarez 4. tomo disputation. 28. sectio. 8. Ad quae sunt reducenda tradita a Fratr. Emanuele 1. tom. q. regularium q. 59 art. 4 Henri lib. 3. de penit. c. 6. n.o 4 ¶ Nullus tn inferior Epo pot se intromittere in approbatione sacerdotum ad audiendas confessiones ut declararunt idem Card. interpretes Concilij Trid. qua declaratione n. excluduntur prelati habentes iurisdictiones Episcopales ut sunt Abb. exempti c. Abbates de privilegijs in 6. et glos. Nec prelati proprij in clem. 1. de reb. [illegible] exceptas

comuniter ex his que in simili q. dicebant c. at si clerici c. § de adulteriis illa ione 4 q. tt. proximo sed excluduntur p̃lati inferiores ut colligi ex traditis a Xuarez disput. 28 sectio 5. Unde Prelati regulares non poterunt approbare presbiteros ad audiendas confessiones in parrochia anexa monasterio quia quid juris ushint. relati ab Henriquez n° 4

Mayor tamen dubitatio est cuius episcopi approbatio sit ut elligi quis posit in confessores ex privilegio Jobilei vel bulle cruciate que concedere solent ut posint omnes eligere confessores ex approbatis ab ordinario et cui insilibet episcopi sufficere approbationes sive loci sive sacerdotis sive penitentis probant Medin. 1.2 q. 19 ar. 6 pag. 308 Cord. in sum q. 10 Palacios in 4 d. 17. q. 7. pag. 165 Ledesma in suma tr. del sacramento dela penitencia c. 13 en la septima duda et plures teologi et iuris periti huius academie quos refert et sequitur Henriq. 1 tom. lib. 7 de indulg. c. 12 n° 4. ¶ Primo quia verba in d. c. 15 et similis bulle cruciate loquuntur de approbatis ab ordinario generaliter et absolute non de approbatis a suo ordinario et ita generaliter de quocumque ordinario intelligenda sunt l. de pretio ff. de publiciana in rem actione l. non distinguemus ff de arbitris ¶ 2 quia aliter dicta bulla nullum privilegium concederet videre penitentibus cum absque eo quilibet posset eligere confessarium approbatum a suo ordinario cum ex illa approbatione censeatur illi delegare potestatem absolvendi suos subditos et habens iurisdictiones ordinarias vel delegatas posit absolvere quoscumque arg. d. c. omnis utriusque sexus Trid. ss. 14 c. 6 Florentini q. § 4. Privilegium autem aliquid debet operari ultra ius commune. arg. legis unice Cod. de tassatis lib. 10 ¶ 3 quia cum delegatus posit extra

ciuitates vel diocesim posit de parocius cōsensum
de eā cognoscere capite statutum undecimus
et in nullo quoque dixe scriptis in §. sic est cōfessor a
pbatus in uno episcopatu poterit et in alio audi
re cōfessiones si pœnitens cōsenciat. aug. legis 1. ff
de iurisd. l. si conuenerit ff de iurisdictione omnium iudicum vel
ap. proprio parrocho sit ei iuris dictio delegata aug.
d. §. in nullo quoque ¶ Vltimo qz tx in d. c. 15. requi
parat sacerdotes approbatus ab ordinario habentem lic
nessim. aliis curatus ad effectus eligendi illum vi
gore privilegij et ita sunt posit eligi quilibet pa
rochus alterius epātus ut in fra dicemus sic est et
approbatus a quo cumque epō. ¶ Contraria in sna
verior et omnino sequenda in praxi pro qua nullum
solidius fundamentus adduci pōt quam tx noster cum ijs
que adduximus in ratione dividendi post distinctas eum
dioceses et parochias nullus alienas parochianus
iudicare nec in foro exteriori nec interiori pōt si
ne pprio epi aut parochi licen.o ex rationibus
ibi adductis. Vnde illa d. c. 15. (aut ab ipsis
per examen) sit. de pprijs epis intelligenda sunt
si de alienis et similiter bulla cruciate (ubi delos
aprobados por el ordinario) de pprio ordinario pœniten
tium cuius licentia necessaria est ut ipsi possint alterius sacerdo
tis iuris diciones prorogare 2.a tx noster sic est plu
ra decreta eiusdem concilij que de epis et ordi
narij loquuntur c. 5. 6. 15. ss. 7. De pprijs episco
pis et ordinarijs intelligenda sunt ut ex ipsis
patet et specialiter ex c. 1. v.o qualiter ss.e 24 de reform.e
matrimonij ¶ 3 qz cum predicta ... bu
lle cōtineant privilegia, restricte sunt interpretanda
ut minus pjudicent iuri cōmuni et sine episcopor.

D. Vergas Ad c. 1. de foro compet.

licet papa alicui privilegium concedit non tamen ipse papa vult quod illi cui concessit, eo in preiudicium alterius utatur. gl. in d. c. extuarum. allegato

preiudicio l. 2. §. si quis a principe si quid in loco publico c. extuarum de auctoritate et usu pallij c. super eo de officio delegati. c. sane de privilegijs late Felinus n. 24 Decio 23 in c. cas. q. de rescriptis cum ad eiusdem ab Henriquez 1. tomo lib. 7. de indulgentijs c. 24 Lapis in l. fin. ff. de constitutionibus principum c. 6 Mandosio reg. 4 n. 17. [illegible] Z qui ille qui in una diocesi vel loco idoneus est non ideo in alio oppido vel diocesi erit idoneus ubi maiora et difficiliora negotia exercentur minorque adest copia peritorum ut ad aliud propositum considerant Cosmas in pragmatica sanctione galicana tit. de collationibus §. in ecclesijs gl. fin. mutatis Nav. in man. c. 4 n. 4 quod ultimo probatur ex clem. dudum §. ad eandem de sepulturis ubi minores et predicatores presentati episcopo ad audiendas confessiones non possunt eas audire extra diocesim et civitates ubi sunt deputati et presentati quam post theologos complutenses alijs fundamentis defendunt Gutierez lib. 1. canonicarum quaestionum c. 27 & Frat. Emanuel in explicatione bullae cruciatae §. 9 dubio 2. et 1. tom. quaestionum regularium q. 59. ar. 5 Vibaldus in Candelabro aureo. 1. p. tit. de absolutione n. 50 Humada ad Greg. lopez in l. 21 tit. 4 part. 1. gl. 1. late Suarez 4 tomo ad. 3. part. disputatione 28 sectione 6. sin quas Cardinales

interpretes concilij Trid. responderunt Archiepiscopo Valentino quaerenti facile argumentis scilicet satisfieri pot verba in generalia d. decreti et bullae cruciatae de proprio ordinario et sub ubique materias et iuris principia intelligenda sunt nec verum est ex approbatione episcopi concedi aliquas iurisdictiones delegatam sed habilitates tamen ut ex delegatione episcopi vel parochi possit aliquis simplex sacerdos audire confessiones Ex quibus explicanda est

una

Ad tx. siquis clericus de foro etc. D. Vergas

sma Joanis ijsutie s. aserentis Epus loci in quo confessio-
nes audiuntur considerandus ei ad absolutiones obtinendas
cum cum haec expeltent ad iurisdictiones uoluntarias ubi
que exerceri possunt a proprio prelato xa bem in l. 2 ff.
de offo proconsulis et in c. nouit de offo legati et ita lo-
cus materialis non e in consideratione explicanda est e de-
claratio Cardium relata a Suarez s. no 6 ex qua colligi-
tur mandas ei absolutiones ab epo illius qui auditurus e
confessiones quae xa principia s. tradita dificilis e sed
defendi pot. qr sacerdotes pettendo absolutiones ab a-
liquo Epo illi subiiciuntur et efficiuntur subditi poeni-
tentes est in hujs in qq ad tmpus conmorantur ad recipien-
da sacramenta. Sequuntur omnes xa gl. et dd. ubi late Na-
in c. placuit de poenit. d. 6 et in c. omnis utriusque sexus
de poenit. et remis. Henri. 1. tomo lib. 3. de poenit. c. 8
Suarez 4. tomo disput. 30 sectio. 2 no 3 ¶ Est etiam observa-
dum obtinentes beneficium aliquod curatum in aliqua dio-
cesi in quacumque alia posse audire confessiones ut ex de-
legatione proprij parochi ut ex virtute priuilegij Bullae cruci-
atae ut Jobelaei qr conc. Trid. id tm requirit qd sacer-
dos benefm. parochiales habeat et ante conc. id licere
sat ut post theologos et iuris peritos huius academiae
probant Henri. lib. 3. de poenit. c. 6. Suarez disputae
28 sectio 4 no. 17 licet Gutierez lib. 1. canonicarum questio-
num c. 27. n. 21 contrariam snam amplectatur. Nec sufficit ob-
tinuisse predictum beneficium sed necesse e ut tempore quo con-
fessiones audit obtineat ut ? aliquos benefibat Suarez s.
¶ Caetera quae ad explicationes d. c. is expectant petten-
da sunt ab eisdem Henriquo Suarez Fratre Emanuele Hu-
mada Petro ledesma et Vibaldo s.

Quibus ita constitutis ri obstat. 1. arg. principio
dubitandi adductum nam omissa solutione Barbosae hic n. 2

D Vergas Ad tex[tum] si q[ui]s clericus. 1. de foro comp[etenti].

Et 3 asserentis in hoc tex[tu] probari q[uo]d in iis quae aguntur in sin gulari iudicii clericus est conveniendus coram proprio ep[iscop]o et non coram inferiore etiam si sit proprius illius iudex in quo ass erit desfeuisse illustre ingenio antiquorum et modernorum. qui manifeste decipitur ex iuribus in arg[umen]to allegatis dicendum est in hoc tex[tu] gratia frequentioris usus mentionem factam esse de ep[iscop]o tantum, cum ipse solus sit iudex ordinarius universalis suae dioecesis c. 1. c. conquerente de off[ici]o ordinarii c. cum ep[iscop]us eodem tit[ulo] in 6. Non tamen excludi caeteros inferiores praelatos qui alias iurisdictiones habent coram quos clerici conveniri possint arg. c. 2 de divortiis et ideo in d. Trid. ss. 24 c. 20 non de episcopis sed de locorum ordinariis mentio fit ut comprehendan tur Abb[at]es et caeteri praelati inferiores quibus iure privilegio aut praescriptione iurisdictio competit ¶ Ex quo constat quod cum praelatus eccl[es]iae collegiatae iure communi iurisdictionem ha beat in omnes clericos suae eccl[es]iae arg. d. c. cum ab ecc lesiarum legis finalis C. de iurisdictione omnium iudicum docent gl. in c. de persona tu[o] non ab alio 11. q. 1. et gl. 1. pro illud ge neraliter in d. c. cum ab ecclesiarum ubi Inno. et alii Ass. in repetitione c. si quis contra clericus n[umer]o 50 [illegible] et est receptum tamen plures rellatos a Mariano hic n[umer]o 3. poterit etiam hodie in 1a instan tia cognoscere de causis suorum clericorum

Secundo q[uo]d cum omnes regulares iure com muni subsint suis Abbatibus et superioribus c. Abb[at]es c. nullam 18 q. 2 c. cum in ecclesiis de maioritate et obedientia c. quo to de off[ici]o ordinarii c. ea quae de statu monachorum c. sicut 33 de simonia. non sunt ex hoc tex[tu] magis coram Ep[iscop]o conveniendi sed coram suis superioribus quae tamen sunt intelligenda in expec tantibus ad observantias regulares disciplinae in quo loquuntur iura praedicta Nam in caeteris iure communi Ep[iscop]is subsunt c. nullam et per totam 18 q. 2. c. audiens 50 d. ut optime probat Nav. commentario 2. de regularibus n[umer]o 63 et cons[ilio] 6. hoc tit[ulo]

Et 3.

subsint

Ad. text in c. siqs clericus n. 1. de foro comp.

Et de rescriptis Frat. Emanuel 2. tomo questionum regularium q. 63 art. 1. Petr. Greg in c. cognoscente de offo ordinarij c. 11. nº 6 Et fuit in Rota resolutum ut in decisione 78. 1. p. nouissimarum et que interpretanda sunt que latissime adducunt Abb. in repetitione capituli siquis contra clericum nº 50 Et in c. cum contingat nº 18. Marcus Ant. in institutionibus canonicis lib. 3. tt. 3. cum rellatis a Cenedo in colectaneis ad decretales c. 121 hodie vero omnia fere monasteria regularium quoad omnia exempta sunt a iurisdictione Episcoporum ut constat ex Mandosio de signatura gratie tt. de essencione ab Epo Paulo fusco de visitatione lib. 2. c. 15 in princ. Naua. Et Beatre Ema. s. Et quidem iustissime cum epi plura intullissent grauamina regularibus ut constat ex c. nimis iniqua c. nimis praua de excessibus prelatorum clem. 1. eodem. tt. ubi referuntur. 3º. Et ideo in omnibus causis ciuilibus et criminalibus regulares in 1ª instancia coram suis prellatis conueniendi erunt priuatiue ad Epum etiam inter... ... ut reffert minis concilij Trid ss. 6 de reformat. c. 3. in princ. ut resolutum fuit in Rota referente Puteo decissione 213 et 23, lib. 3. Nisi extra monasterium degentes delictum commiserint tunc enim puniri posunt ab Epo in cuius dioecesi delinquerint ut cautum est in d. c. 3. 2. p. quod an locum habeat in religiosis ordinum militarium disputauit Nau. conss. 12 de regularibus, ¶ Militibus tamen sancti Joanis a Pio 5. concessum fuit ut etiam eo casu ab ordinarijs locorum puniri non posint ut ibi refert nouissima addicio

¶ In ciuilibus autem conueniri posunt regulares in causis mercedum et misserabilium personarum in ceteris coram suis superioribus aut conseruatoribus conueniendi sunt ut in d. conc. Trid c. 14. s. 7. quod explicant Cuti. 2. p. practicarum questionum ad ll. Regni lib. 3. q. 20, decissio Lusitana. 36 lib. 1.

Est tamen obseruatione dignissimum quod in ijs casibus in quibus

prelati inferiores iuris dictiones habent in suos subditos censetur etiam cumulatiue habere cum Episcopo ita ut sit locus preuentioni inter eos arg. textus in d. l. fin. C. de iuris dictione l. 1. C. de offi. prefecti urbi. l. 2. ff eodem tit. l. quoties eo § fin. ff de administratione Tutorum c. irrefragabili 13. § excessus de offi. ordinarij c. per hoc 17 de hereticis in 6 cum alijs iuribus qua per hac sententia optime induxit Romanus cons. 393. in prin. quam probant gl. fin. in d. c. cum ab ecclesiarum Collectarius hic n.º 2. Plures referunt Felin. in c. pastoralis n.º 2. de offi. ord. Cobar. in c. alma mat. 1. p. § 12 n.º 3 Madonius in addiciones ad lauus alegacione 92 latissime Menoc. lib. 2. de presumtionibus presumcione 18. Nisi prelati inferiores ex prescriptione Juris dictiones acquisierint priuatiue ita ut episcopi uolentes am exercere ab eisdem fuerint prohibiti iuxta doctrinam gl.e in l. qui luminibus ff de seruitutibus urbanorum prediorum receptam comuniter per plures relatos a Couar. in 4 [illegible] p. § 4. n.º 6 Padilla in l. 1. n.º 14 C. de seruitutibus Zauallos practicarum quastionum q. 501 n.º 18 quo cassu intelligenda e gl. in uerbo in uictus in c. pastoralis in prin. de offi. ordinarij secundum Couar. s. Intellige tamen dummodo inferior qui prescripsit sit diligens nam eo negligente Episcopus reasumit suas iuris dictiones c. irrefragabili § excessus de offi. ordinarij c. ceterum ubi Abb. n.º 5 Decius notabili 4 s. de iudicijs et fuit in Rota resolutum in ca. Calagurritana ut in decisione 514. 1 p. nouissimarum.

1		Nec obstat 2 arg. nam per proprius Episcopus in specie nostri textus non solum dr. Episcopus illius diocesi de qua quis oriundus e l. assumpcio ff ad municipalem l. 1. l. origine C de municipibus et originarijs lib. 10 l. que nult. ff de senatoribus c. cum nullus de temporibus ordinacionum lib. 6. Verum etiam contentus l. heres absentes cum suis. §§. et l. sequenti ff de iudicijs. c. dilecti c. fin. de c. Romana §§.

sunt: hoc tt. in 6. lex 32 tt.o 2. par. 3 et illius lo
ci in quo res sita e l. sed etsi susceperit 52 §. fin ff
diui. diuijs l. fin. C ubi in rem actio c. sane c. ex p.te c. fin
j. d. l. 32. Sic et et loci in quo aliquis deliquit. l.
1. C ubi de criminibus agi oportet l. solet ff de custodia
reorum c. 1. de raptoribus c. postulasti c. fin. j cum alijs in
ribus a gl. ibi alegatis collige ex Abb.e n.o 6 Bar. s
Marciano. 41. hic, ratio e qr in illis casibus taite a iu.e
censetur prorogata iuris dictio proprij Epi ex rationibus adductis
a doctoribus in c. fin. j. T In foro aut penitenciali
tres saltim sunt proprij sacerdotes cuius libet christiani
uidelicet Papa. c. cuncta per mundum 9. q. 3 cum alegatis in
ratione diuidendi, Epus, cap.e rescinda c. decretum 10 q. 1.
et per totum de offi.o ordin. et parochus illius parochie
in qua quis inhabitat d. c. omnis utriusque sexus Silb.
de confessor. 1. §. 1. Naua. in c. placuit de penit. d. 6 n.o 124
Soto. in 4 d. 18 q. 4 ar. 2. Marcus Ant. in institutionibus
canonicis lib. 5. tt. de sacram.to penit.e n.o 168 cum rella
tis ab Henrriq. in suma 1. tomo tt. de penit.a lib. 3. c. 7.
Suarez 4 tomo disput.e 25 preter alios qui extra ordi
narie dicuntur proprij parochi et iudices in foro penitencia
li ut sunt legatus apostolicus et Card. penitenciarius c. 2 de
offi.o legati in 6 Arch. Epus dum uisitat suas prouincias c. fin
decensibus lib. 6 Archipresbiter seudecanus eccle cathedralis
quoad clericos eiusdem eccla c. 2. de offi.o Archipresbiteri
et hodie penitenciarius eccle cathedralis Trid. ss.e 24 de ref.e
c. 8. ex qua e intelligendum caput. 1. ss. 24 de ref. m.e matri
monij uss.o qui aliter ibi presente parrocho ut ibi late dixit
a iu.e censetur p Sed dubitant dd an sicut ratione delicti
a Ju.e censetur, prorogata iurisdictio proprij epi quoad fo
rum contenciosum et exterius sit etiam et in foro interio
ri penit.e idem procedat ut absolui quis posit ab eo

D. Vergas Ad. tx in c. 1 de foro spet.

parocho in cuius parochia pctm comisstit et afirmatiuas sntas quarunt Ostiensis in summa tt. de penit. et remi. § cui confitendum vsso quinto rone delicti Paludanus in 4 d. 17 q 3 Antoninus in suma 3. p. tto 17. c. 4 et prob. in l. 22 tt. 4 part. 1 ubi Greg. No peccado, Pro qua sntia aducunt text in c. placuit 6 q. 3 et in c. 1. de raptoribus Contraria tamen verior et receptior é quae uidetur probari ex d. c. omnis utriusque sexus cum parocho sit domicilij et habitationis dicuntur proprij sacerdotes quia per domicilium quis tamen efficitur proprie subditus. c. statutis § 1. iunct. agl. No eiusdem ciuitatis de electione in 6. qs in clem. 1. No subditos hoc tto recepta communiter sntia relatis a Couar. in pract. c. 11. no 4. ¶ 2o quia in foro exteriori et iudiciali alienus epus sit competens et pugnire pot delicta in sua diocessi a quocumque etiam non subdito comissa ut alij illius exemplo terreantur arg. legis capitalium. § famosos ff de penis clem. 1. de offo ordin. c. quapp. 2. q. 7. c. 2. de calumniatoribus pro optime. auth. ut nulli iudicium § siquis ut coprahensor collatio 9 et auth. ut omnes obediant iudici § hoc considerantes colatio. 5. Tum quia ex eo delicto epo et ceteris magistratibus illius diocesis et prouincie iniuria facta fuit quam conuenit prouinciam malis hominibus expurgare ut quieta et tranquilla sit res publica quae illis comissa é l. 3. l. congruit ff de offo presidis c. facte sunt leges 4 d. Tum etiam quia alias delicta remanerent impunita propter difficultates probationes et accusatores et testes magnis laboribus et expentis afferentur ut d. § considerantes colligitur ex adductis a Couar. in practicis c. 11. no 3. Jullio Claro lib. 5. § fin. q. 38 Decianus tomo. 1. crimina. lib. 4. c. 17. Farin. 1. tomo tto de inquisitione q. 7. ano 15. Quae rones non militant in foro interiori penitentiae in quo tamen agitur de satisfactione illius iniuriae quae Deo fit

3o quia alias confessio esset diuidenda cum cetera peccata cent confitenda proprio parrocho et tamen confessio debet ee integra omnium peccatorum c. 1. § cautus de penit. d. 5 Trid. ss. 14 c. 5. can. 7 et 8

cum infinitis

cus infinitis rellatis a Henri. in suma. 1. p. lib. 2 de penit. c. 4 n. 3. Quare hanc sniaz probarunt gl. c. placuit. 1. 16 q. 1. Abb. d. c. cus ɔtingat nº 29 et d. c. sigs ɔcilius nº 50 in. diuntco munes plures rellati a Couar. pract. c. 11. nº 4 Dueñas reg. 37 d limita. 1. Henri. s. lib. 3. c. 7. nº 2 et Humad. ad Greg. lopez l. 22. ttº. 4 p. 1. gl. 6. Nec obstat tx in d. c. placuit 6 q. 3. et d. c. 1. de rapt procedunt em quoad forus iudicij ale in quo excomunicatus remittendus e pro absolutio ad iudicem qui illus excomunicauit c. nuper de snia excois quae absolutio differt a iuramentali da qua agimus ut ex Abb. et alijs probat Humada s.

Nec obstat 3. arg. qr verissimus e iure ciuili n e necessarius ɔsensus proprij iudicis ex iuribus in arg. adductis secus uº iure canonico ex tx nro et similibus in arg. adductis et inquirenda discriminis ratione torquentr dd. in prinº rationis diuidendi adducti ex quo facile colligi pot qq ad de diuersus fuisse origines secularis et eclesiastice pote statis secularis em inmediate fuit a Deo Populo ɔcessa et a populo translata in Principes l. 1. ff de ɔstitutionibus cus adductis a Princip. l. unica ff de offº. prefecti pretorio cus adductis a Vict. in relectio. de potesta. ciuili Soto lib. 4 de Just. q 4 ar. 1. Couar. in pract. c. 1. Molina de iustiª. et iure ttº 2 dis pute 26 et ideo facile pot ad ipsus populus reggredi c. ab exordio 35 d. l. si unus §. pactus repeteret ff de pac tis ecclesiastica uº numqs fuit populo ɔcessa sd inme diate a xpo Dno Petro et successoribus tradita ut dictus e in rone diuidendi et ab eisdem in singulos prelatos pro unius cuiusqs diaecesi priuatiue deriuata ut dixi in rone diuidendi et cus Epi et alij prelati n habuerint a clericis iurisdictiones sd a Pap. n mirum si ab eisdem si ab eis grauari n possint arg. tx l. ab eo C de fidei ɔmiss. e em iniuria proprius iudicem deferre

D. Verg. Ad. tx in c. 1. de for. cpet.

l. litigatoris ff de receptis arbitris

Nec obstat 4. qr verissimum est cum qui tenetr css petere n tenetr illud sequi ex iuribq allegatis in arg. tx in c. qs ait iuncta gl. 20 d. c. qd debetur 14 q. 1 c. paratus 23 q. 1. clem. exiuit §. cum ait de voto cum signif. ubi omnes consilia evangelica continentes consilium n obligant gls. 2 c. 1. de cstitu. Abb. n° 4 Decius n° 13. litera d. c. 1. Naua in man. c. 20 n. 2 Sot. lib. 2 de iust. q. 9 ar. 3. Acor lib. 5. insti. moralium vs ult. quaeritr. c. 2. ¶ Et seqq infertr intestatio ad tx in l. cum tale §. si arbitratu ff de cditionibq et demonstr. ubi cditio si arbitratu Ticij se iam nupserit tamqz impeditiua matrimonij reijcitur ut n pendeat in cditio. si de consilio Ticij nupserit qr cum n teneatr consilium illud seq. cditio illa n impedit, libertatem matrimonij arg. legis Theopompus ff de dote plegata pbat Couar in 4 2. p. c. 3. § 8 n° 4 Moli. lib. 2 de primogenijs c. 13. n° 36 lz contrariam defendat relati a Cost d. § si arbitra. limit. 11

¶ Qua retenta sna n obstat hemostr nam omissa distinctione Vincenij in c. exp. de cstit. cstituentis doctrinam inter ppa. et cssu ul de consilio. Verius dicendum e plerumqz in iure nro consilium p cosensu accipi ut per totum tit. de ijs quae fiunt a Prelat. sine csensu capituli et si css petendum sit ab inferiori superiori habentis iurisdictionem p cosensu accipi ita ut necessarium sit sequendum qr tx cum notis et similes. idem si petatr ab eo qui n habet iurisdictionem integram l. impuberibq ff. de suspect. tutor. § impuberes instit. cod. do ut Bart l. 1. §. si plures ff de exercitoria actione et seqq dd. ubi s et ita in tx nro css p cosensu recipitr et licentia qr tx. in c. exp. de postul. et sentit gls tx vs cssu. et pbant Inno. n° 1. Abb. 3. Vn infertr intestatio ad Bullam cruciatae §. 5. ibi de csesso de ambos medicos ut sn illud csesso accipiatr p licentia et hic finitr hic tx.

Ad. tx. in c. siquis clericus. 1. & c. nullus. 2 de foro. competenti a D. Leon

Ex his iuribus colligitur qd siquis aduersus clericus negotium habeat nõ debet deserere proprium episcopum nec pot adire iudicem secularem qd aperte colligitur ex integra huius cap. 1. ibi nondeserat proprium episcopum nec ad secularia percurrat iudicia qd adeo verum est ut etiam interueniente consuetudine inmemorabili nõ posit clericus apud alium iudicem conueniri ut defendunt Dipa in c. decreuimus nº 15 de iudiciis Rocus in c. ult. nº 510 de consuetudine pro qua sña citari solet tx in c. clerici § tº primo in illis verbis, nõ debet in hac pte canonibus ex aliquo consuetudine pro iudicium generari que conclusio ualde difficilis uidetur quia consuetudo habet uim legis et legem contrariam tollit l. de quibus ff de legibus c. fin de consuetudine c. in ijs. 11. disti. maxime si sit inmemorabilis que priuilegium habetur l. 3. s. ductus aque ff de aqua quotidiana et estiua l. 2. ff de aqua pluuia arcenda et comparatur preuilegio c. super quibusdam § porro de verborum significatione quam difficultates nitentur soluere Decius nº 24 post alios in d. c. clerici Feli. in c. 2 in prinº de maiorit. et obedien. Romanus singulari 419 Thomas Grammaticus decisio 19 Alexand. nº 8. volº 1. Petrus Dueñas regula 110 et uarijs modis intelligunt tex in d. c. clerici Nam. 1º arbitrantur ideo consuetudines nõ uallere quia erat contra iuri diuino in diuinati exenciones clericorum qd manifeste falsum est quia in ijs que spiritualia non sunt exencio clericorum nõ est iuris diuino ut late probat Couar. in practicis c. 31. ¶ 2 intelligunt alij nõ uallere consuetudines pro quasdam, in diuersias quas considerat tx in c. constingit de arbitris sed nõ tollit difficultates quia tx ille nõ loquitur de causis

temporalib. clericor. sed de causis spiritualib. et in decernendo in causis ~~spiritualib~~ temporalib. e diuinum humano et ideo consuetudine tolli debebat. Vnde dicendum e consuetudinem tum demum tollere legem cum e rationabilis et legitime prescripta ut tex in c. fin. de consuetudine, at consuetudo de qua in d.c. clerici non erat rationabilis quia non conueniebat dignitati ordinis sacerdotalis condemnari iudicib. secularib. a quib. solent iniurias pati. c. qualiter in 2 de accusationib. c. laici 2. q. 7. c. nullus 11. q. 1 et ideo talis consuetudo non pot legem tollere quam interpretationem sensit gl. V°. consuetudine in d.c. clerici et defendit Couar. in practicis d. c. 31. n° 5 —

Sed contra nostri tex decisiones grauiter obstat tex in c. perpendimus 23. de sent. excois ubi Bernard. Comes qui iussit sacerdotem fustigari et postea patibulo et morti tradidit et alii eius fautores non incidunt in sent. canonis siquis suadente 17. q. 4. Vnde colligi uidetur clericum non solum a proprio epo sed etiam a iudice seculari condemnari posse ¶ Cui difficultati respondere solet regulam nostri tex limitandam esse quando Principis magestas seditione aut proditione lessa e quia solet hoc crimen tam seuere uindicari, ut in eo non seruetur regula nostri tex arg. tex in c. siquis sacerdotum 11. q. 1 ubi clericus ob insidias vel conspirationes contra salutem proprii Epi punitur a curia seculari sed haec solutio probari non pot quia cassus seditionis vel lesse magestatis nullo iure excipitur a regula nostri tex quinimmo si clericus in huiusmodi malefficiis fuerit deprehensus Iudici ecclesiastico tradendus e ut tex in c. si iudex laicus de sent. exco. lib. 6 et in d. c. clerici de iudiciis. ibi de omni crimine nam criminis appellatio etiam grauissimum potest uenire probat tex in c. unus ordarius V° nomine aut criminis 25 d. in c. rerum diuinarum iud. in c. at si clerici in princ. 5 tt. proximo Quam conclusionem in crimine lese magestatis tradit Bart. in extrauagante ad reprimendum V° condicio nis quo modo in crimine lese magestatis procedatur. Sinoroltus de omnibus conc. 20. incipiente Statu ciuitatis col. 2 Restaurus castaldus

in tract.

in ~~ttre~~ de Imperatore q. 101. nº 10 pbatur exeo qd Venitiis pri
uilegio clementis 7. et aliorum Pontificum concessum e ut de hoc crimine
clerici cognoscere possit Judex laicus ut testatur Gigas de crimine lesse
magestatis c. 45 vsi de hoc crimine cognoscere nº 20 pag. 127

Nec in contrarium mouere debet tx ind. c. siquis sacerdo
tus cui uariis modis respondere conantur gl. ibi et in c. clerici
13. q. 4. et in c. ad aboliendas Vº relinquatur de haereticis Decius nº
39 et ceteri in c. at si clerici de iudiciis. Sd omissis uariis so
lutionibus respondendum e tem illum n loqui de curia secularj sd
de curia clericorum in comuna uiuentium ut constat ex tx in c. sta
tuimus 11. q. 1 ubi pp idem crimen clericus traditur curiae ut
ibi seruiat qd satis ~~denotat~~ vox ipsa curiae quae significat
partes illas in quas Populus Romanus fuit diuisus ut colligitur
ex tx in l. 2 ff de origine iuris ubi notat Zassius Otomanus de
Vbis iuris Vº, curias, Nec obstat tx in d.c. perpendimus
qr qn res ad eum casum peruenit in quo respublica se tueri no
pot, nisi clericus statim puniatur et res n patitur moras adeundi
di iudicem ecclesiasticum pot secularis eum punire qr tunc priuile
gium redditur ualde nociuum et ideo constat qr praesumitur contra
ra voluntas concedentis argtº tx in c. 2. de inmunitate ecclesiarum
ubi pbatur urgente necessitate et periculo n paciente moram con
ducendi ꝑ latos cogi posse clericos ad murorum custodias pp rei publi
cae salutem quae in tex textuo manifestas continet diuinaciones ad
illum tem. et p'terea in se falsa e cum supponat Judicem se
cularem competentem fuisse ad puniendum clericum qd nullo mo
do dici pot ut ex uera illius tx interpretatione apparebit Vnde

Vnde dicendum e iudicem secularem n potuisse clericum
punire nec ad eius iurisdictionem pertinuisse cognoscere de
eius ca ut euidentissime pbatur ex ultimis Vbis eiusdem tx quibus
mandatur Epo ut Bernardo Comiti et ceteris eius fautoribus pe
nitencias competentes iniungat eo qd clericus ab eis iussus fuerit
fustigari et ~~de~~ eorum mandato traditus fuerit patibulo

nam si eis iurisdictio competeret ad cognoscendum de eo nulla ra
cione imponi potuisset penitentia quia quod legitime factum est penam
non meretur Quero supposito in surgere videtur alia gra
bior difficultas videlicet quod si praedictus comes et ceteri non habuis
sent iurisdictiones in clericum incidere in penam cano
nis siquis suadente et a nullo episcoporum absolvi potuissent
donec se Apostolico conspectui praesentarent d. c. siquis suadente
Cui difficultati respondemus quod textus
ille non probat praedictus Comites non incidisse in penas excommunicationis et
tamen probat pro obtinenda absolutione non debere adire Romanam
sedem. Idque duplici ratione. primo propter atrocitatem criminis
commissi a clerico. 2°. quia cum [illegible] dum inferret in
iurias oppositus fuit ab iis qui eas propulsabant propul
sare autem vim et iniurias iure naturali permissum est
l. ut vim ff de iustitia et iure. l. 1. §. vim vi ff de vi et vi ar
mata cum similibus. Quod si aliquis dixerit quod
attenta hac interpretatione nulla penitentia erit imponenda
Comiti et ceteris qui clericum interfecerunt. Facile res
ponderi potest penitentiam imponi quia excesserunt modum inculpatae
tutelae contra textum in l. 1. C de vi
Vlterius contra nostri textus decissionem obstat textus in
c. 1. de apostatis ubi probatur clericum puniri posse a iudice seculari
Cui difficultati respondent interpretes communiter ibi textum illum
loqui et specialiter procedere in clerico apostata qui dimisso ha
bitu et tonsura [illegible] immisuit se in ermitatibus nam eo ca
su perdit pribilegium canonis siquis suaden. et eum comprehende
tes non incidunt in excommunicationem quod ex illo textu deducunt omnes
communiter ut constat ex sumario et ex traditis a Panormitano et
Ioanne de anania ibi
Sed errant valde quia textus ille non lo
quitur de pribilegio canonis nec probat capientes huiusmodi
clericos non esse excommunicatos et preterea non probat perdere pribilegium

Ad c. 1 et 2 de foro comp.

foris et discriminibus eorum cognoscere non posse ecclesiasticus
sed cognitionem devolvi ad seculares ut alij etiam sine ullo
fundamento colligunt etiam ex illo tex. Sed tamen probat quod ecclesia non
suscipit eos capros a iudice seculari per censuras ecclesiasticas
liberari. ¶ Nec in contrarium movere debet tex. in c. in a
udiencia et in c. perpendit 45 de sententia excom. ubi probatur huius
modi clericos perdere omne privilegium clericale quia ipsa
libere loquuntur de ijs clericis qui 3° admoniti &c. non correxisse
runt &c.

Nec obstare etiam debet tex. in c. 2 ne clerici
vel monachi ubi probatur clericum ratione administrationis vel pro
curationis laicorum coram iudice seculari si in ea administratione
deliquerit esse puniendum et amittere fori privilegium nam dici
respondere cum gl. ibi 1° ab ecclesia in fine respondere pot. Pri
mo pro illo delicto clericum conunitus fuisse atque ideo ab ecclesia de
bere esse alienum si non desistat arg. tex. in d. c. perpendit et in d. c. in audien
cia. 2° et verius nam quod dicitur ab ecclesia eis non esse subveniendum
debet intelligi in fraudem commissa in administratione nec pecunia nec
alio auxilio licet alias ecclesia tenetur clericos defendere ab oppres
sionibus laicorum. Quum tamen ad hoc quod licet clericus fuerit admissus
per Principem ad aliquod officium seculare et in ipso officio deliquerit
non possit ab ipso Principe vel ab alio Iudice seculari puniri etiam si
tamen sit in minoribus ordinibus constitutus. Qua ratione prohibetur
ibi ne clerici sint ministri vel procuratores laicorum Nam absurdum
et iniquum esset eos admitti ad officia publica secularia qui non po
ssunt a iudicibus secularibus puniri si deliquerint in officio sume commé
dant Aufrerius in clem. 1. n° 25 de off. ordinarij Guillermus Be
nedict in c. Raynutius 1. p. V° et uxores n° 155 Julius Clarus
lib. 5 recept. sent. §. fina. q. 26 n° 26 et Covar. in
pract. c. 33 n° 6 dicentes hoc in Galia non servari in
practi et quotidie Principes seculares tales cleri
cos etiam in curiis constitutos privare

officio et administratione et etiam multare poenis pecuniarijs ubi qualitas facti hoc exigit quod an licitum sit iam s. diximus et supra dicti autores explicant.

dcest. nihil

et si dicti autores explicant

Deniq. contra nostri tx. snias obstat tx in c. cum contingat 13 j hoc tt. ubi probatur posse clericus sup. ex cessibus suis coram alio quam coram proprio Epo conueniri

Cui difficultati respondendum e in illius tx. specie bid n iur ordinario procedere sed priuilegio uel consuetudine introductus e ut possint clerici ab ijs quibus seruiunt puniri et n a proprio Epo. Nec obstat tx in d. c. clerici ubi consuetudo, id n pot inducere nam respondendum e tx. illus procedere in iudice seculari cui consuetudo tribuit iurisdictiones ad puniendos clericos quo casu n ualet predicta consuetudo q e irrationabilis ut s. diximus. Atuero tx in d. c. cum contingat procedit in iudice ecclesiastico cuius iurisdictio consuetudine uel priuilegio prorogari pot ut constat ex tx in c. dilecti de arbitris. c. irrefragabili c. duo simul de offo ordi. l. 1. § cum urbes ff de offo praefecti urbi. l. 1. et ultra Cde manumpauio lib. l. 2. tt 4 p. 3 et l. 1. tt. 10 lib. 5. noue recopilationis

Hodie tn ex sacro Conc. Trid. ss. 23. c. 9 quamuis nulla consuetudo nullumq priuilegium interueniat si p triennium Epo clericus familiaris fuerit poterit coram eo conueniri.. quo casu limittatur reg. tx in d. c. cum contingat et nostri tx decissio quae plures alias patitur limitationes nam pot quis coram alio quam coram proprio

D. Diego del Coral

Ad c. 1. & 2 de foro compet.

prio Epo. conveniri ratione delicti ut constat ex c. postulasti & c. fin. quam hoc tto c. 1. de raptor. auth. qua in provincia C ubi de crimine agi oporteat l. 1. C ubi senatores vel clarissimi & explicant Nicolaus Everard loco 42. & 43 & Plaza de delictis c. 11. nº 17 quod qui dem procedit ratione contractus ut constat ex d. c. fin. & l. in contractibus § ult. C. de n. numer. pecunia. —

Nec obstat tex in l. 2 C ubi & apud quem ubi Imperator probat in integrum restitutionem postulandam esse n. coram iudice contractus. sed coram iudice domicilij vel ubi res est quae petitur. [redacted] Nam omissa interpretatione Iassonis in l. qui certo loco ff de conditione indebiti & Dij in Rª de iudicijs col. 2. dicentium intelligi quae probant contrahentem in loco contractus conveniri posse intelligenda esse quo ad ipsius contractus actiones exequendam n. autem quoad eius rescissiones. Quae nullo modo potest sustineri tum quia nulla congrua differentiae ratio assignatur tum etiam quia longe verius est locus contractus ideo necessarium esse ut in eo agatur & tractetur de eius dissolutione quam tum in d. l.

Coral

Deinde adversus supradictas resolutiones obstat textus in d. c. 1. § contrahentes hoc titulo lib. 6 ubi iudex loci contractus potest requirere iudicem eius loci ubi habitat qui contraxit ut contrahentem citet et iubeat ad iudicium contractus accedere actori responsurum super contractus actione in quo videtur ipsemet textus sibi ipsi manifeste contradicere quatenus in principio dixerat contrahentem non esse conveniendum coram iudice contractus nisi ibi inveniatur

Cui difficultati respondendum est Primam illius textus partem intelligendam esse quando contrahens in loco contractus nulla habet bona. Secundam vero partem esse accipiendam quando ille qui contraxit habebat bona in loco contractus quo casu premissa legitima citatione et reo comparente poterit Iudex cognoscere de causa usque ad diffinitivam sententiam. eo quod contumacia admissionem in possessionem bonorum ex primo decreto ac hoc operatur possessio bonorum quam habet reus in loco ubi contraxerat § At vero quotiens nulla habet bona qui contraxit in loco contractus, sed in loco domicilij tunc etiam si non possit Iudex loci contractus de causa ipsa cognoscere nec eam propria sententia diffinire nec sit locus remissioni sententiarum Antonij de Butrio in d. c. ultimo numero 15 in hoc titulo. Poterit tamen declarare missionem esse faciendam ex primo decreto et super eius executione requirere iudicem illius loci ubi sunt bona ut mittat actorem in possessionem illorum bonorum et haec est vera et genuina interpretatio textus in d. § contrahentes quem ita explicat Covar. in c. 10 practicarum numero 3. 4. et 5.

Prorogatur etiam iurisdictio iudicis ratione beneficij ut constat ex c. postulasti 14 in hoc titulo.

Ratione rei sitae c. sana et c. finali eodem titulo et destinatae solutioni c. dilecti 7. qq. omnibus iuribus probatur propterea quod dici in hijs variis factis facienda

Illud autem pro complemento advertite proprius episcopus dici competentem ad iudicandum qui est competens ad ordinandum ut in c. 3 de parochiis

ĩ de parochijs, ubi dicens Adrianus pp. nullus epus al
terius parochianum iudicare posse cam reddit rões nam
qui eum ordinare n̄ potuit nec iudicare pót qd idem pbat
tx in c. 1. 9 q. 2 ubi dixit epus n̄ posse nec iudicare nec or
dinare alienum parrochianum sicut nec pót absoluere in fo
ro penitentiali ut in c. omnis de penit et remi. et in c. pla
cuit de penit.ª d. 6. ubi Nau. n.° 60 Nam absolui in foro pe
nitentiali et iudicari in foro spetenti et ordinari a pprio e
pisco a pari procedunt ut inquit gl. in c. si diligenti pr.° de
fo privatorum ad fines ĩ hoc tt.° et in c. innotuit pr.° pon
tificem pr.° item ab alio epo. 11 q. 1 et in c. 3. pr.° statim de
temporibus ordinanciorum lib. 6 et ita ratione originis
domicilij vl. beneficij sortitur quis forum quoad ordines c. cum
nullus de temporibus ordin. lib. 6. quem admodum quo ad iu
dicandum. Ratio ait beneficij in materia fori spetten
tis intelligi sicut beneficium requirens residentiam ratione
cuius quo ad domicilium attractiores iudicium et magis erit spettens
secus q.° ratione beneficij simplicis n̄ requirentis residen
tiam qr tm in negocio illius beneficij, conueniere ibi quae
distinctio cōmuniter apbata tm. Abb. ts n̄ 6 et Decius in c.
qr tantum n̄ 11. de presbend. qui hoc latissime declarat.
Tandem aduersus nimis tem. quatenus
dixit ssu.° epi posse clericos litigantes alios eligere iudices
ecclesiasticos sic arg.tor n̄ sufficit consilium sd e necessarius cō
sensus epi et tx noster n̄ pót procedere pbatur antecedens Nam
qn desideratur consilium sufficit illud pettere licet n̄ sequatur
c. cum inuenerit s̄ de electio.e c. cum olim ĩ de arbitris
et l. te opōpus ff de dote plegata et qn desideratur consensus ē petten
dus et sequendus sd ad prorogandam iurisdictionem alterius iudi
cis requiritur consensus proprij epi ut constat ex tx in c. significasti
ĩ hoc tt. g.ª n̄ sufficit consilius s̄ nimis tx. fit
Sd huic difficultati suposita diferentia inter

corral

Ad c. 1. 3 2 de foro comp.

consilius & consensus quam tradunt Bart. in l. 1. §. si plures ff de exer
citoria actione Decius in c. 3. de off°. delegati Matienzo in
l. 14. gl. 1. n° 26. tit° 4 lib. 5. recop. & Joanes Gratianus reg.
10 per totam. Tripliciter pot respondere Primum. qm. consilium
petitur ab inferiore superiori ut tx necessario. ee secun
dus ut docent Ant. de Butrio n° 3 Ancar. n° 2 Imol. n° fin. & Abb.
n° 33 tx ¶ 2. qd licet in 1° tomo conciliorum c. 9 & Burcardus
lib. 2. decret. c. 183 ita legatur ut in nro tx legitimus tn apud Juonem
c 360. post consilio in haec verba. sufficit iudicium ipsius epi ut tradit Ant. Aug
in collectione addecret. 1°. anota: lib. 2. tit° 2 de foro competenti in suo ul cerebo consilio
¶ 3 modo respondere pot verbum consilio. tx. in ppie poni pro
sensu sed qr initio nascentis eccle tanta erat ecclesiastica dis
ciplina observatio tanta erga platos obedientia sufficere ui
dus fuit docere consilius petendum ee ut ab eo clerici no
recederent postea u° crescente malitia exprimere necesse
fuit consensus expressus epi desiderari in d. c. significasti ff
ex quo & ex nro tx ego hanc praxim deduco videlicet cleri
cos in 1a instantia siue civiliter siue criminaliter conveniendos
ee coram propriis epis a qq superiores prelati cas avocare n
possunt in prima instantia etiã si sint legati a latere ut con
stat ex sacro Conc. Trid. ss. 24 c. 20 & ita absolute areg.
& tx.

Don Diego del coral

Ad txm in c si diligenti et in c. significasti huius tti. de foro comp.

Clerici proprio foro renunciare non possunt etiam accedente iuramento

Sed adversus hanc solutionem sic arg° quilibet pot renunciare iuri suo c. ad Apostolicas de regularibus et l. si iudex circumvento 41 ff de mi c. quam periculosum 7 q. 1 et l. si iudex ... in minoribus sed privilegium clericorum in eorum utilitatem et in minoribus favorem resultat c. si iudex laicus de sen. excom. lib. 6. ergo ei pot renunciari ¶ Et corroborat dificultas hanc ex l. si quis in conscribendo C. de episcopis et clericis et l. pe nult. C de pactis ubi expresse probatur clericum nullo in tercedente iuramento suo proprio foro posse renunciare et alterius iurisdictioni se submittere ¶ hanc etiam quia licet renunciatio simplex nulla esset viribus tamen iuramento corroborata deberet confirmari ex reg. tx in c. cum con tingat de iur. iur. c. licet mulieres eod. tt°. lib. 6 c. quam pubertatis pactum de pactis eodem lib°. authen. sacramenta puberum C si adversus venditionem l. cum pater 77 §. filius matrem ff de legatis 2 ad Vulgatis. igitur tx noster non pot procedere

Quo tamen argum° non obstante vera est huius tx decisio videlicet clericos non posse sibi constituere iudicem laicum etiam si iuram° intercedat cuius ratio assignatur a gl in proposito quia licet possit quis renunciare iuri quod tantum privatorum ... in suum favorem tantum est introductum. non tamen pot renunciare iuri publico et in odium alicuius introducto quale est de quo nos loquimur quod introductum est non tam in favorem clericorum quam in odium laicorum qui eis sunt infesti c. laicos. s. et c laici 14 q. 7

Sed haec ratio non pot sustineri et con

convincitur. 1.º quia ex ea sequeretur clericos posse proprio Episcopi foro renunciare et alteri Episcopo se summittere quod falsum est ut constat ex d. c. 1. et d. c. significasti —

2.º Quia licet simplex renunciatio iuris quod est in odium alicuius introductum non valeat ut dicit gl. argumento text. in c. contingit de sententia excommunicationis iuncto l. si quis stadente 17 q. 4. et facit text. in l. sed si pater. § fin. in fine ff. ad macedonianum valere tamen debet si fuerit iurata quod probatur. Nam macedoniano senatus consulto qui simpliciter non potest renunciari quia non solum in favorem filiorum sed etiam in odium creditorum inductum est ut argumento legis sed si pater § fin. iuramento interveniente renunciari posse docent Ant. de Butrio et Ioa. de Imola in c. cum contingat nº 67 in hoc tit. et Covar. in d. c. quamvis pactum 2. p. § 3 nº 4 et nos inferius disputabimus —

3. Nam d. glo. text. si pactum privato dicit beneficium restitutionis minoribus concessum esse introductum tam in favorem quam in odium et tamen in hoc casu potest minor huic beneficio renunciare ut constat ex d. l. si iudex cuius textu cuius argumento optimas quaestiones resolvit Joanes Gutier in practicis civilibus lib. 2 q. 22 per totas —

Ideo 2.ª ratio est videlicet hoc privilegium concessum fuisse clericis ob publicam utilitatem quae consideratur in hoc ut sacerdotes religionis sacri ministri et divinae legis interpretes vere religiosi sint profanis quae turbis et fori clamoribus non misceantur cum dedecore et ignominia sacerdotii argumento text. in c. 1. et per totum tit. ne clerici vel monachi et legis non distinguemus § sacerdotes ff. de receptis arbitris ibi omnis sacris sacerdotes vacare oportet sed ut suum habeant peculiares et quasi sacratum iudicium qui lites inter eos fraterna charitate componat et definiat quod rectissime dicitur expectare ad publicam utilitatem cum ad religionem pertineat Nam

publica

Don Diego del Coral

Ad l. c. si diligenti & c. significasti de foro comp.

publica utilitas in sacris & in iis quae religioni conve
nunt consistit & clerici pp ministeria quae tractat
ad ius publicum pertinent l. 1. § huius studii & l. velu
ti ff de iustitia & iure quam inter opiniones sentire vi
detur Pontifex Maximus ts ibi privatorum pactionibus iuri
publico derogari non pot & eam sequitur Felin ts n. 24
Covarr. in d. c. quamvis pact. 2. p. in initio n. 9 & Baeça de
inope debitore c. 16 n. 64 & 65

Caeterum haec interpretatio non pot defendi & co
vincitur manifeste Primo nam ex ea sequeretur clericos po
sse proprio Epi foro renunciare & alterius Epi iurisdictio
ni se summittere cum in hoc casu cessare videatur publicae
utilitatis ratio qd falsum e ex d. c. 1. & d. c. significasti quo
utilitatis ratio qd falsum e ex d. c. 1. & d. c. significasti q. o
2o Nam si praescriptio fori quae competit clericis ob
Sacerdotii praerogativam est iuris publici non valeret iuri
civili conventio qua clerici foro ecclesiastico se abdicant &
iudiciis secularis iurisdictioni se summittunt Nam eo iure pri
vatorum renunciatione & conventione publico iuri non derogatur
l. ius publicum ff de pactis. l. nec pignus § privatorum ff deroga
lis iuris. Sed hoc e falsum nam iure codicis constat ex d. l. pe
nult. de pactis & l. si quis in conscribendo de episcopis & cle
ricis posse clericum fori praescriptioni renunciare quo ha
praerogativa non expectat ad ius publicum ac per consequens
Innocentii ro non pot substineri

Un. 3.a ratio e videlicet hoc privile
gium non esse personale sed reale toti collegio clericorum in
dultum atque ideo privatorum pactionibus ei derogari non posse
ut sentire videtur Pontifex maxim. ts in finalibus verbis
quam inter opiniones sequitur Quintana Dueñas lib. 1. ecclesi
asticorum c. 1. n. 8.

Sed haec ratio non pot substineri &
convincitur i ex d. l. penult. C de pactis & ex d. l. si quis in conscri
bendo C de epis & clericis ubi renunciatio fori clericis per
missa e quae non permitteretur si privilegium eis concessum

eit reale n͞ vero personale.

2° quia licet hoc privilegium universo ordini clericorum datum sit n͞ certe persone ex d. l. ex eo. tamen nó recte sequitur qd uult Inno. et videlicet nó posse clericos in sua cá hoc privilegio n͞ uti. quia nihil ea res preiudicat privilegio universali Nam singulorum nô é eadem racio que universitatis l. 2 et l. sicut §. 2. ff. qd cuiusque universitatis nomine Quod expressius probatur ex l. fin. §. fin. ff. ad velleianum ubi mulieres senatus consulto veleiano renunciare possunt et tamen n͞ singulis in particulari sed omnibus in universum concessum é.

Quare Cuiacius et alia procedit via videlicet si extra contractum iuraverit clericus se fori prescriptione n͞ usurum si postea ex negocio quando contracto conveniatur n͞ teneri coram iudice seculari respódere quia hoc é contra ius publicum cui privatorum pactiolis derogari n͞ pot et ita dixit meum tem pedere.

At vero si in ipso contractu suo proprio foro renunciaverit clericus et iudicis secularis iurisdictioni se submiserit tunc teneri coram eo iudice respódere quia n͞ renunciat iuri publico sed privato, quod statim ab inicio contractus habebat ut seum ex contractu alibi quam in foro ecclesiastico n͞ ageretur ad qd inducit textus in l. iuris gencium §. si paciscar in fine iuncta gl. 2° nam et defuncto ff. de pactis ubi dic pactum et ius iurandum eē contra ius publicum si iuravero me furti non acturum si quis forte furtum mihi fecerit. At si post furtum factum pepigero et iuravero me tecum furti n͞ acturum hoc eē contra privatum ius qd iam mihi competit quasitum quod é n͞ contra ius publicum et ideo hoc 2. casu convencio et ius iurandum valet.

Que distincio et interpretacio Cuiacii adeo falsa é ut n͞ possint n͞ mirari virum alioqui doctissimum tam in aperta luce caecutientem fuisse. et convincitur manifeste ex seqq. Primo ex Melivitano et Carthaginensi conc. in textu rellatis et in c. in nolita et c. placuit. 11. q. 1. quibus nominatim clericis interdictum est, ne coram laico iudice

etiam spóte

etiã sponte cãs dicant quasi ñ singulis sed ordi potissimum
hoc sit collatum beneficium quae ró militat tam in uno
quam in altero distinctionis membro adducto a Cuiacio q° ñ pôt
substineri — 2° Conuincitur ex d. c. plaui ubi dic qd si ad
uersus clericum crimen fuerit intentatum ul ciuilis cã cõ
mota et dereliCto eclesiastico iudicio apud civilem iudi
cem se purgare uoluerit grauiter debet puniri q° s dicta dis
tincio non pôt defendi. Nam aperte cõtinet ille te ne in
inicio cõtractus se subiiciat clericus iurisdicioni iudicis
seu laicis — 3° 3. qr eadem induencia quae uersa
tur in hoc ut laici de cãs clericorum cognoscant procedit
siue extra cõtractum siue in ipso cõtractu clericus fori pres
criptioni renunciauerit —
Ultimo qr iam Cuiacius fatetur ob publi
cam utilitem ñ posse clericos fori prescriptioni renunciare
negat hí hanc publicam utilitatem uersari qn in inicio ipsius
cõtractus iudicis secularis iurisdictioni se submisit qr tunc nõ
renunciat iuri publico sed pribato quod nihil absurdius dici
pôt. tum qr hoc pribilegium ñ conceditur clericis ob publi
cam utilitatem ut s diximus secundam reprobantes rationem
Tum etiã qr sine
in quo manifeste errauit Cuiacius. rum eet qd Cuiacius dicit ob publicam utilitatem ñ po
sse clericos extra cõtractum fori prescriptioni renunciare
eadem utilitas publica daretur etiã qn in ipso cõtractu
foro suo renunciauit, at per cõsequens nullius momẽ
ti ẽẽ debebat pr dicta renunciacio Nam diferencia
quae inter unum et alterum casum uersatur ea ẽ qd in
primo solum publicum ius. in 2° et publicum et pribatum
intrauenerit et ita cum duo uincula forciora sint uni
quemadmodum in 1° casu ñ uallet renunciatio, ita et in 2°
in quo utilitas publica etiã uersatur ñ debet uallere —
Vn̄ hijs et alijs interpretationibus et

Coral

Ad c. si diligenti de foro comp.

decidendi rationes ad nrum txm. omissis. quarta eius ratio pmittendum e. Primo hoc privilegium nec clerici ... inspectante alite quas coram pprio iudice ni ee eis datus in particulari sed potius iurisdictioni ecclesiastice quas prellati habet quilibet in sua provincia privative ut ps tat ex tx in c. nullus. 1. et 2. et in c. nullus 9 q. 2 et c. pervenit in fine 11 q. 1.

2 advertendum e qd licet quis posit iuri suo et in eius favores introducto renuntiare d. c. ad Apostolicas de regularibus vel in vulgatis. iuri tn alterius renuntiare n poterit qr renunciatio n iuris pprij sed alterius aufert ab alio ius qd ipse n habebat. unde succedit ... tx in l. id qd nrum et in l. nemo plus 54 ff de reg. iuris et ... traditio ff de adquirendo rerum dominio

Ultimo supponendum e iuram. in tercij p iudicium n valere c. cum contingat in fine de iure iur. presertim ubi autoritas superioris offenditur. c. venientes de iure iuro et l. finali ff quis satisdare cogantur

Quibus suppositis facilis iam apparet ro ad nrum txm videlicet clericos fori pscriptioni renuntiare n posse etiam cum iuramto qr cum hoc privilegium n sit personale sed reale hoc e n ipsis clericis concessum in particulari sed iurisdictioni ecclesiastice et plati habeant eas privative clerici q sint subiectus in quo hoc iurisdictio fundatur merito n posunt ei renuntiare qr n pprio plegio renunciarent sed iurisdictioni superioris quam abdicare minime posunt in eius pjudicium etiam vi scum iuramti interpositione in quem sensum accipienda sunt illa nri tx qra ibi collegio ecclesiastico ide iurisdictioni ecclesiastice. qua fuit ... a Petro et successoribus ordinate et privative cuilibet in sua provincia ut tx in d. c. pervenit et illa ... publice sit indultus et illa pacto privatorum iuri publico minime derogari id publice utilitati que in superioribus considerabatur ut tx. in d. l. ... 1. § huius studij ff de iustitia et iure

ex qua

Ex qua ratione infero 1.º interpretationem ad textum in hoc c. significasti et in c. 1 de hoc tt. ut clerici alterius quam proprii Episcopi iurisdictiones prorogare non possint sine eius consensu etiam cum iuramento in receptione.

2.º infero scolasticos qui virtute constitutionis huius Universitatis coram proprio iudice convenire et conveniri debent non posse fori prescriptioni renunciare quia haec iurisdictio fuit concessa privative toti Universitati et eius conservatori et ideo si scolastici renunciarent cet cum preiudicio totius Universitatis et sui perioris.

3.º infero interpretationem ad textum in l. 1 et 2 ff de iudiciis et in l. si convenerit ff de iurisdictione omnium iudicum l. 1 et l. privatorum C eodem tt.º quibus convenit lex 1 et 8 tt.º 9 par. 1 l. 20 tt.º 4 p.ª 3 et l. 15 tt.º 22 eadem partita qui bus omnibus cavetur posse prorogari iurisdictiones alterius iudicis etiam invito proprio iudice in quo ex diametro videntur iuribus nostris contradicere ubi absque proprii Episcopi expressa licentia clerici in alium etiam episcopum consentire non possunt — Nam supra dicta iura civilia ea ratione procedunt quod iurisdictio secularis ab initio in populo fuit et ab eo in Principes translata l. 1 ff de constitutionibus Principum l. 1 § cum enim C de veteri iure enucleando et § sed et quod Principi placuit institutionum de iure naturae et in populo Dei post multa secula electus fuit Princeps Saul 1. Regum c. 8 et 12 docet Covarr. c. 1 pract. n.º 2.

Unde cum Reges defacili degenerare ad suas naturas quoad iuris effectus l. si unus § pactus ne peteret ff de pactis et c. ab exordio 35 dist. propter illas populi aptitudines in iurisdictione potest quilibet quoad se consentire in alienum iudicem quia putavit lex non esse praeiudicium considerabile omitti proprium iudicem et eligi similem partium voluntate et prorogatione.

Dom D.° coral

Ad c. si diligenti de foro comp. et.

4 infero quod si in aliqua causa iudici pronunciantis competeret 3. vel dimidia vel aliqua alia pars non possessieri prorogatio absque proprij iudicis licentia etiam iure Cesareo vel Regio et ratio est quia tunc iudicii preiudicium considerabile inferre si ab eo iurisdictio auferatur Qua ratione procedit decissio tex. l. litigatores ff de receptis arbitris, et limitanda est d. l. 1. et 2 ff de iudicijs d. l. si convenerit d. l. 1. et l. ~~litig~~ privatorum ut docent Petr Surdus consilio 56 a n.° 12 et 47 et Octavianus indecisione pedemontana 78 n.° 19

5.° Infero resolutiones ad illas celebres quaestiones Utrum in causis criminalibus iure Cesareo iurisdictio possit prorogari et ex praedictis vera resolutio sit in criminalibus non posse prorogari iurisdictionem in praeiudicium rei publice vel iudicum ad quos pertinet perpetrati criminis cognitio et punitio alias enim possent mille fraudes committi. Nam delicta manerent impunita in magnum Rei publice praeiudicium cuius interest vindicta fieri ubi delictum commissum est per tex in l. fin. ff de accusatoribus huic consonat l. 15. in prin. tt.° 1. part. 7. ut Rei publica satis fiat et eius civibus exemplar sit Nam ut inquit Iuris consultus in l. bonafides ff depositi male meritis ut exemplo alijs ad deterrenda male ficiat sit exestate laborare debet Optatus Melivitanus lib. 6. ut deterreatis vivos malle. tractetis et mortuos. Divus Ciprianus in sermone. 50 de lapsis plectuntur quidam quo ceteri corrigantur exempla sunt omnium, tormenta paucorum et Quintilianus de clamatione 274 omnis pena non tam ad delictum pertinet quam ad exemplum et Seneca lib. 1. de clementia ut fulmina paucorum periculo cadunt omnium metu sic animadvertiones magnarum potestatum magis terrent quam nocent. Valleoit tamen prorogatio in praeiudicium partis vel partium quae prorogationi ipsi consenciunt per textum sic intelligendus in d. l. 15. part.° ut tradit Julius clarus lib. 5 receptarum sententiarum §. fin. q. 42 n.° 1. et de hac re videndi sunt Petrus Surdus ubi supra Octavianus consilio 64 n.° 8 Tiberius decianus in praxi lib. 4. c. 23 et

Greg.

Greg. lopez in d. l. part. gl. n° respondisse ubi dixit cog noscere Judicem prorogatum posse etsi deuim dicta qn nulla fraus et dolus intervenit qd ego etsi puo qr tunc cessat fraudis suspicionis in qua fundatur Tullius Clarus Preterqu am qr ut ego existimo illa lex partite no loquitr in expressa prorogatione de quo nos agimus sed. de tacita que fit ministerio legis qn reus jumtus respondit coram alieno iudice et ni opposuit aliquas exceptiones declinatorias quo casu ualebit prorogatio et in eo loco litem tenebitr pregui sinulla fraus interueniat qd secus e in prorogatione expressa in qua fraus interuenisse presumitr exemplum e in specie tx in c. fino. in hoc tt°. ubi licet reg. certissima sit ni posse clericum alterius indiis eclesiastici iurisdictiones expresse prorogare sine Epi li centia ut tx. in d. c. 1. et in hoc c. significasti tacite tn qn delictum comittit censetr se subiicere iurisdictioni eius in cuius territorio delinquit et ualet predicta prorogatio legis ministerio facta —

Quibus sic constitutis ni obstat arg. incontrarium adductum ex d l. penult. C de pactis et d l. siquis in conscribendo C de Epis et clericis Nam communis interpretum scola respondet illa iura procedere qn aliquis priuilegio particulari et iuri pro se introducto renunciat quo casu vallet renuntiatio ut txm. in d l. si iudex circum uento d c. ad Apostolicas et d. c. quam periculosum cum uulgatis et manifeste Justinianus in illis jur.is cum alia sit iuris reg. contraria qua omnes licentiam habere is quae pro se introducta sunt renunciare et tradunt Joan. de arenis de positionibus q. 5 n. 2 Mauricius de in integrum restitut. c. 47 n 5 Card. Jacobatius de conciliis lib. 9 ar. 3 n° 39 Vitalis de camdanis in tractu. de clausulis n 5. et Petr. Rebuffus de nominat. q. 14 n° 42 —

At u° nos loquimur qn renunciat iuri publico uidelicet si clericus foro suo renunciauerit et sic priuilegio ni personali.

iuri.

sed Reali et infefores iuris dictionis ecclesiastica renuntiationem nunc exra ° adulta talis renunciatio nullius debet esse momenti arg.to tx in l. ius publicum et in l. iuris gentium §. si paciscar ff de pactis —

Nec obstat adversus hanc interpretationem quod cum lex debeat esse universalis et ob publicam utilitatem conscripta ut dicatur iusta c. erit autem lex 4. d. et l. 1. ff de legib. videtur nulli legi posse renunciari, nam ut inquit Cicero philipica 2 in publicis actis nihil est legi gravius —

Nam huic dificultati respondetur duplicem esse legis fines Alterum universalem scilicet quoad intentionem Alterum proximum et inmediatum scilicet quoad executionem. Finis intencionis omnibus legibus etiam de privata utilitate tractantibus communis est et ad comune bonum expectat principaliter. finis autem executionis est duplex Alter respicit utilitatem privatam Alter utilitatem publicam. si publicam ei renunciari non pot privatam pot quemadmodum in specie d. legis si quis in conscribendo c. ad Apostolicam de regularibus. d. c. quam periculosum 7 q. 1. et d. legis Iudex circumvento ff de minoribus cum vulgatis ita docent Barth. in l. ambiciosa nº 19 ff de decretis ab ordine faciendis Navar. in c. in te nervia corolario 4. 11 q. 3. et Covar. in c. quamvis pact 2. p. §. 1. nº 6 —

Demum non obstat quod pacta contra leges inita nulla sint l. pacta contra C. de pactis et l. iuris gentium §. ait pretor ff eod. titulo atque ideo pactum vel renunciatio nulla esse debet si privilegiis a legibus concedatur. Nam respondendum est illa iura procedere quando pactum sit contra leges aliquid precipientes vel prohibentes ut leges 1. et 2 C. ne fideiussores dotium dentur et l. finales et sic intelligendas sentit Socinus ibi nº 14 C. de pactis l. pactum quod dotale C eod. titulo. l. pactum C de collatione s. l. si quis §. illud C de inofficioso testamento et l. qui superstitis 24 ff de adquirenda hereditate. ubi dicitur pactum quod disponit de hereditate

dehaereditate viventis non vallere et merito, arte nam ut inquit Iu
ris consultus in l. 2 § interdum ff de vulgari, impius est ille qui
solicitus est de vivi haereditate et in l. 1 § si impubera ff de
collatione bonorum, praematura spes est successionis eius adhuc viva
ius divinus bonis quarti debere Unde Seneca dolenter pronunciat
lib. 6 controversia 1. vivo et iam patrimonium meum divisum est;

Quod secus erit quando pactum sit contra tenorem legis sed qua lex
disponit aliquid competere vel non Nam tunc renunciatio huius iu
ris quod privatam utilitatem respiciit vallida erit Nam hoc pactum
non contradicit legi sed privilegio a lege concesso ut ex l. pacisci 31 ff.
de pactis explicant Angelus et Crotius et Iacobinus ibi nº 2
Tandem adversus hanc interpretationem non obs
tat textus in d. l. si quis in conscribendo loqui in nostris terminis si
licet in clerico foro renunciante. Nam omissa in
terpretatione glossa ibi quae ad altari non potest ad illum textum a
ltas enim lex illa impertinens est ad titulum C. de episcopis et cle
ricis ut considerat Fulgosius in d. l. penulti C de pactis in princ.
et omissa etiam communi interpretationi videlicet clericum ibi non
renunciare Iurisdictioni Episcopi sed cuiusdam iudicis qui ex privi
legio de eo cognoscere poterat cui privilegio recte potest renun
ciare ut coram proprio Episcopo conveniatur ut docent Bart. et
Bald. nº 1. Paulus nº 3. Alex. 5 et Iaso 11. ibi Panor. nº 30
et Feli. nº 23 textus Quae interpretatio substineri non potest et conven
cite manifeste, tum quia continet divinationem. tum etiam ex
illis textis sacerdotii prerogativa quae apperte ostendunt non
proprii iudicis ecclesiastici sed alterius iurisdictionem fuisse
rogatam Verissime respondendum est illas leges Imperato
ris esse et ideo ex defectu potestatis non debere obstare cum sint
iam abrogatae cum multis alijs ex titulo C. de sacrosanctis ecclesijs et de Episcopis et clericis per textum in c. 2 § diiudicis et to
tam 11. q. 1. et licet Caesares quadamodo iurisdictiones ecclesias
ticam ecclesiasticis competere fatentur non tamen faciebant

ut crederent renunciari ri posse et ab abdicari et haec quoad .i.as arg.ti p.es — Quad 2 n obstat tx in d. c. cum stringat de iu. iu.do ubi cum docius alienatio cum iurisiurandi religione facta validae licet dotes conservari et n aliena ri Rei publicae intersit ut tx in l. 1. ff soluto matrimo et merito certe nam nulla umquam res maiori curae fuit apud Romanos quam liberorum qq repleratur civitas generatio et educatio. Un.e is qui nuptias contraherent liberosque haberent proposita fuisse praemia constat ex l. cum ratio §. si plures ff de bonis damnatorum l. ex pueris extat § fin. ff de decurionibus l. 2 §. 1. et l. bello amissis 18 ff de excusationibus tutorum . l. in aliqo 9 et l. si qs decurio 24 C de decurionibus lib. 10 et l. unica C qui n liberorum se excusent et facit qd tradit Marcialis lib. 2. ad Cessarem epigramate 92 ibi qd fortuna vetat fieri permitte videri, natorum genitor credar ut cë trium et lib. 3 epigramate 94. ibi praemia laudato tribuit mihi cessar uterque. Natorum que dedit iura paterna trium et lib. 9 epigramate 99 ibi rumpitur invidia tribuit qd cessar. utrq ius mihi natorum cum multis alijs locis ipsius Marcialis ut videre é in lib. 8 epigramate 31 et lib. 9 epigramate 68 et lib. 10 epigramate 59 et facit quidam Meteli oratio ad populum Romanum habita quam refert Aulus gelius lib. 1. noctium aticarum c. 6. in haec vba. si sine uxore possemus quirites cë omnes ea molestia careremus sed qm nobis ita natura tradidit ut nec cum illis nec sine illis uix uiuere possimus saluti perpetuae potius quam brevi uoluptati consulendum é et qq consequens uisum fuit prudentibus Romanis dotes a mulieribus dari ut homines ad eas ducendas provocarentur et conservari ut facilius onera matrimonij sustinerent et liberorum generationi studerent.

Nam respondendum é huic dificultati docium alienationem principaliter prohibitam cë ob mulierum utilitatem ne indotatae remaneant l. si pater. in fine ff de dote prelegatata l. 2 ff de pactis dotalibus

dotalib9 et l. fin. C ad Beleianum Atenta precipue car fragilitate et maritor potesta. et reuerentia obquas facile p pria substatia privarentr ut ad aliud ppositum sideracat Imperator in l. asiduis in princ. et in vss. quis eam C qui po iores in pignore habeantr. Secundario aut et occa sionalitr ee phiuitam in fauorem Rei publi. ne mulieres maneant indotate et sic mariti onera matrimonij sustine re n posint ul forsan pdicte uxores mortuis primis maritis n inueniant postea cum qq posint matrim. otrahe re Vn. cum hoc priuilegium et Rei publice utilitas ut se cundaria n sideretr Nam semper atenditr qd principalitr agitr l. 1. ff de autorit. tutor iur. optimo statutum e uale re pdictas alienationes iuram. firmatam in d. c. cum stingat Pro qua interptaio. facit tx in d. l. 1. ff soluto matri. ibi Nam et Rei publice interest dicto eam, et, implicat cassum minus dubitabilem stz mulierum utilitatem et cam sequntr Bart. ibi n. 24 et Duarenus in fine et Bolonetus n. 188 idem Bart. in l. siquis pro n. 8 ff de fide instrorib9 et Couar. in d. c. quamuis part. 2. p. §. 1. n. 5 —

Nec obstat si dixeris pactum g legem phiuentem n uallere d. lex facta que g C de pactis q cum lex Iulia phiueat dotis alienationem n debuit uallere pdicta a lienatio

Nam respodeo hanc ee iurami. uim et pres tanciam ut actus a lege phiuitos in fauorem priuatum cofir met ut stat ex d. c. quam uis pactum et d. auth. sacramenta puberum cum uulgatis

Ex qua resolutione infero. i. interpta tionem ad illam q. Vtrum legib. insinuacionem donationis requiré tib9 posit renunciari et g is dno e predictam renunciaio nem n uallere ut docent Bart in l. sancimus §. ulto. n. 2 C dedo natiob9 et in l. modestinus n. 9 ff eod. tt. Alexan. in l. nemo pot n. 20 Iaso. 1. lectura n. 17 . ff delegatis i. - Gomesius 2. tomo

Garcia. 2 tom. c. 4 nº 7 & Mencsaca de successio. creationum §. 5. nº 2

¶ Pro qua sñá facit tx in d. l. sancimus ibi sed hoc prob scripto habetur & l. illud C de sacrosanctis ecclesiis ibi n aliter valeat nisi actis insinuata fuerit   Cuius ratio ea é qr insinuatio donationis duplici ex cã fuit introducta. Prima ut cesset suspitio fraudis & falsitatis erga ipsus donantes   2ª pp creditores ne forte quis sua bona donaret & creditores deciperet ut cõstat ex l. donatio 25. & l. lata 27. C de donatiob;   Sed an cum iuramto valeat p dicta renunciacio quaestio é adeo difficilis & cõtroversa ut cum eas pposuisset Bart. in d. l. Modestinus nº 11. nihil determinaverit & Salicetus in l. siquis pudencione nº 5 C eod. titº. postqz utriusqz opinionis fundamenta adduxisset cogitãdum reliquerit & Aretinus in § alia nº 9 institut. de donatiob; aserat qd cum casus de facto illi occurisset n fuit ausus super co cõsulere extat em p utraqz pe receptissima gravissimor virorum sñá multis argumentis fulcita ut tradunt Tiraq. in l. siumqz in prefacio nº 159 Mencha, de successionum creaco. § 5. nº 3. & 4 Ant. Gom. ubi s nº 8 & Ioa Gutie in l. nemo pót de legatis 1. nº 34 ¶ Ego tñ vere resolvo ut hanc qtes a circum fussa intepttum caligine liberat respectu donantis vallere [struck] p dictas renunciaciones argtº. d. c. cum cõtingat cum vulgatis respectu tñ creditorum n vallere cum effectu qr poterunt inpugnare donaciones nõ insinuatas cum iuramentum solum obliget iurantes & n posit operari in terciis p iudicium ut cõstat ex d. c. cum cõtingat in fine ubi tradit Alciatus nº 177 —

2º infero mulieres posse beneffº senatus cõsulti Belleiani in iudicio renunciare qr in earum merum fabores & utilitates fuit pditum uti ob fragilitates sexus & tenitates cõsilii ut cõstat ex l. ultia. § fin. ff ad Belleianum —

Nec obstat qd mulier eadem facilitae & fragilitae qua inducitur ad fide iubendum induceretur ad renunciandum argtº. tx in l. doli § diversum ff de donatiob;   Nam respõdeo qd qñ extra iudicium

iudicium renunciavit predicto beneficio etiam si fuerit cer ciorata non valleret renunciatio ex ratione dicti s. dispexeritis at ubi nos loquimur quando in iudicio fecit predictas renuncia tiones quo casu vallere debet cum ibi omnis fraudis et lenitatis animi et consilij cessat suspicio arg. tex in l. cum proquo ff de in ius vocando ibi adducunt Immola in c. ex rescripto de iur. iur.do Gomecius 2 tomo variar. c. de fideiusoribus nº. 26 Padilla in l. fin. nº 7. C de iuris et facti ignorantia et Couar in d. c. quamuis pactum 2. p. § 3. nº 4. ubi illud addit sine consuetudinem sufficere re nunciaciones expresas huius beneficij etiam extra iudicium pro quo alegat text in l. ultima C ad Beleia et Feli in c ex rescripto colu. 4

Nec obstat tex in d. c ex rescripto ubi ne cessarium fuit iuram. ad faciendas predictas renunciationes nam tripliciter pot responderi. Primo quod seclussa consuetudine et atento iure comuni si vera est opinio contraria que habet non posse feminas extra iudicium renunciare belleiano satis operabitur iuram. ut confirmet expresas et specialem renunciationes

2º quod mulier ibi iuravit fideiussi onem absque renunciatione belleiani quod necessarium fuit ut valleret predicta fideiussio non tamen ignoro Couar. ubi supra nullo modo hanc interpretacionem admitere ex eo quod femi nae fide iubentes etiam prestito iurato non ex hoc renunciasse videantur beneficio Senatus consulti cum iuramentum minime extendatur ad incognita vel incogitata c. veniens et c. quin tavalis de iur. iur.do et pro femina presumtio urgeat quod hoc beneficio ignoraret ob sexus fragilitatem l. si emancipata C de iuris et facti ignorancia et l. in bonis ff cod. tt.

Ideo 3. pot responderi speciale esse in specie illius tex ut necessarium sit iuram. etiam si mulier

cerciorata renunciet beleiano in iudicio qr fideiubebat quo ad iubando fidem iusiones mariti quo cassu n deficit simplex renunciacio arg. tx in auth. siquamulier C. ad beleianus ita docent Gregio l.3 tt 12 p. 5 sto renunciando Meneses ubi s nº 12 Menchaca de succesionus creatione. §. 28 nº 91 et Gutierez diuxam. confirmat. c.20 nº 2,

3 infero resoluciones ad illas quaestiones utrum p pactum posit renunciari prescriptioni et cur sui futuro et licet partes affirmatiuas defendant Dinus in d. l nemo pót et Dipa nº 105 Alciatus nº 44 et Alexan nº 25 ibi et Paxisius nº 92 nº 43 lib. 3. et Alciat. in Rª de prescriptio nº 22 pro qua aligant txm in l. qd si nolit 31. §. siquid ita ff de edilicio edicto ibi ut in perpetuus l. 2 C de usucapio. p emptore et l. cus notissimi §. imo vº sed et siquis C de prescriptio. triginta ul 4º annor. Verior tn et recepcior tria e nullo modo posse renunciari ut defendunt Bart in d l. nemo pót nº 19 ubi Jason i lectura nº 8 et 2 lectura. nº 20 et 21 et Dipa nº 204 Menesa de succesionus creació §. 20. nº 62 et fundatr ea racio qr usucapio bono publico introducta é principalitr sb re dominia sint in incerto ut tx in l. 1 ff de usucapionibus vr succedit reg. nei tx et legis Ius publicus ff de pactis quib. pbatr ius publicus pactis pribator tolli ac abdicari n posse —

Nec obstat tx in d. l. qd si nolit § siquid ita nam duplicitr respóderi pót. i ibi agi de prescriptione redibitoria que n respicit utilitates publicas cum certus sit dns sed respicit merus faborem venditoris et ideo pót ei renunciari quam interpretacionem refert Bart in l. 1 nº 2 ff de usucapionib. et tamtr Abb in Rª de prescrip nº 8 Decius in l. petens nº 7. C de pactis Tira lib. 2 de retractu §. 1. gl. 2 nº 26 et Albarus Balasius de iu emphiteutico q. 55 nº 16 ad finem

Secundo pót respóderi. dicto §. siquid ita n agi de propria redibitoria que conceditr pp uicius rei sed de ea que datr pp displicencias et si nulus uicius res habeat qd cum nullum tempus detr

constituatr

et constitutae aiunt poterit a partibus fieri et assignari et earum conventioni stabitur.

Deinde non obstat tex. in d. l. 2 C. pro emptore. Nam respondeo quod licet directe non possit testator praescriptionem prohibere, saltem prohibeat rem alienari in consequentiam praecedit praescriptio, quae inficitur titulus sine quo praescriptio non procedit lege nullo C. de rei vendicatione et l. celsus ff. de usucapionibus.

Tandem non obstat in d. l. ius notissimi ff. immo vis sed etsi quis. Nam respondeo in eo tex. per pactum non tolli praescriptionem sed interrumpi iam ceptam, quod longe diversum est, nam interruptio solum procedit respectu iuris iam quaesiti ex tempore praeterito quod privatum est, non autem impedit cursum futuri temporis; nam tunc bono publico repugnaret ut docet Bart. in d. l. nemo pot. n.º 20.

4.º infero omnibus legibus quae disponunt circa substantiales formas vel solemnitates actus renunciare non posse contra tex. in l. nemo pot. ff. de legibus 1. l. quidam decedens ff. de administratione tutorum l. quod de bonis 15 § 1 ff. ad l. falcidiam l. 1 C. de usufructu c. requisisti de testamentis et l. 32 tit. 9 p.ª 6. Cuius rei ratio duplex assignari pot. 1.ª Solemnitates non pendere ex hominum potestate et subditorum qui legem superioribus imponere nequeunt c. cum inferior de maioritate et obedientia. Ita Feli. ibi n.º 7 et Socinus n.º 14.

¶ Secunda quia leges disponentes circa formas et solemnitates respiciunt publicam utilitatem principaliter, huic pacto privatorum derogari non pot. ut constat ex praesc. ex l. testandi C. de testamentis. Publica utilitas in eo consistit quia leges inducentes formas condita sunt ad evitandas fraudes et deceptiones contra tex. in l. iubemus et in l. hac consultissima C. de testamentis. Ita explicant Baldus in l. 2 C. ut in possessionem legatorum, Alexander in l. 1 col. 12 ff. de legatis 1. Ripa in d. l. nemo pot. n.º 2 et Bolonettus n.º 48. Qua etiam ratione legibus quae clausulam habent nullativam renunciari non posse quia illa clausula censetur inducere formam ut docent ex c.

Corral

dilecto dispensandis Socin. d. nº 14 ꝟ et in c. cum accessissent co
lu. 4 de constitutionibus Tiraq. in tractatu de morte 7. declaratione
nº 20 et plures relati a Couar. in d. c. quamuis pacto 2. p. c
2 § 2 nº 6 ——

Quinto infero filios familias mutuum accipi
entes senatus consulto Macedoniano quo eis succurritur est textus in l.
1 et totum titulo ff ad Macedonianum renunciare non posse et
ratio quam tradit gl. ꝟ communiter recepta videlicet hoc sena
tus consultum non tantum esse inductum fabore filiorum sed etiam
odio creditorum et in eorum poenam ut constat ex d. l. 1 et l. sed et
si § non solum in fine ff ad Macedonianum l. qui exceptionem
ff de conditione indebiti. l. 4 tit. 1. par. 5 et l. 22 tit. 11 lib. 5 recopi.
Unde cum in hac punitione ius publicum versetur l. ita vulneratus
ff ad l. Aquiliam c. ut famae de sententia excommunicationis et l. licitatio § quod
illicite ff de publicanis et uectigalibus ideo renunciari non potest

Sed ~~an~~ an renunciatio senatus consulti Mace
doniani cum iuramento ualida sit inter dd. valde controuer
sum existit quorum alij negatiuam, alij vero afirmatiuam
sententiam defendunt. Pro prima quam tenet Panormi. in d. c.
cum contingat nº 22 et sequente Menchaca de successionum creatione
lib. 3. § 28 nº 51 et Matienco in d. l. 22 recopilationis gl. 8 fa
ciunt sequentia fundamenta. Prima quia dolo futuro re
nunciare non potest l. illud ff de pactis c. quemadmodum § illud
de iureiurando. ꝯ 2º quia propter patris preiudicium et huiusmodi facta
fuit d. l. 1. ff ad Macedonianum ne eius uitae insidiantur credito
res et ibi scribitur et in § ultimo inst. quod cum eo sed iuramentum
non potest tertij preiudicium inferre d. c. cum contingat ——

Tertium fundamentum est quia cum in preiudicium cre
ditorum sit introductum senatus consultum Macedonianum et in eorum
~~poeni~~ punitione. uersetur publica utilitas ut supra dictum

~~ — — — — ~~ ~~ ~~ — ~~

videtur reparte

videtur n̄ posse ei renunciari etiā cum iuram.to —

Ceterum 2.a opinio affirmatiua uerior et re
ceptior ē uidelicet huiusmodi renunciationes iuris iurandi
religione ∂firmatas ualidas eē quam tenet Ant. de
Butrio et Immola in d.c. cum cōtingat n.° 67 ubi Alcia
tus etiam sequntur Corneus in auth.a sacram.ta puberum q.
11 n.° 71 C si aduersus uenditiones Couar. in d.c. quamuis
pact. 2. p. §. 3 n.° 4 et Gutier. de iuram.to ∂firmat.° 1. p. c. 43 n.°
2 vs, rursus et tertiam opiniones, qui omnes affirmant ua
lidam eē p̄dictam renunciationem et fundantur in iuram.ti
prestancia arg.to d. c. cum cōtingat. d. c. quamuis pact. et d.a au
th.a sacrat.a puberum —

Nec obstant fund.ta in ∂trarium adducta n.°
1.m q.r dolus futurus remitti n̄ pōt q.a uerum ē secus q.n p̄
sumptus ut ∂stat ex Feli.° ib n.° 31. —

Non obstat 2. nā fauor patris ē secunda
rius filij aut principaliter atenditur ex d. l. 1 ff ad macedonianum
q.a p̄ualere debet arg.° legis 1.a ff de autorita.e tutor. —

Non obstat ultimum ex publica utili
tate que ∂sideratur in pugnitione creditor. q.r respōdeo
q.d cum pena creditor. in utilitatem debitor. cōuertantur ei re
nunciari cum iuram.to pōt arg.° tx in l. si pena ff de ∂diuio
in debiti iuncta in tess.tauio Fortuni in l. uelati col. 7 ff.
de iust.a et iur.e et Couar.e d. §. 3 n.° 4 vs primus etenim —

Ex qq. explicari debet d. l. Regia 22. tercio
tit.la ubi p. hibentur ∂tractus ad creditores gesti cum filio fa
milias et p. hibetur iuram.to interponi nam intelligenda ē
et declaranda q.d si interponeatur ualeat iuram., licet tauctio
nes puniantur —

Sexto infero resolutionem ad illam
questionem v.trum mulieres possint renunciare priui
legio q.d habent ne in carcere mittantur pp debito cibili

Dd. 4 in l. 1. et in auth.a sed hodie C. de off.o diuersor iudicum auth.a hodie. ¶ Tum etiam quia nihil utilitati publicae magis aduersum videtur quam creditorum auaricia et atrocitati addicere corpora ciuium Vnde iniquum esse censset Vlpianus liberos homines a quoquam retineri in l. 1 ff de libero homine exhibendo et in l. 2 eiusdem tit. parum asperis differre asserit asperis esse quod non datur facultas reuadendi et carceres noxiorum hominum poenam esse scribit Imperator in l. 2 C de exactoribus iure consultus in l. similiter ff de re iudicata et Bonifacius octauus in c. quamuis de poenis lib. 6 et Calcurnius de clamatio.e 4 carceres vocat impiorum tenebras et neminem de domo sua inuitum extrahi debere in ius duci et in carcerem mitti docet Iuris consultus in l. plerique ff de in ius uocando et reddit rationem quia domus unicuique tutissimum refugium atque receptaculum est. qua de re eleganter loquitur Cicero in oratio.e pro domo sua ad Pontifices col. 19 in impressio.e magna in haec verba. quid est sanctius quid omni religioni municius quam domus uniuscuiusque ciuium hic arae sunt hic foci hic dii penates hic sacrae religionis caeremoniae continentur hoc perfugium est ita sanctum omnibus ut inde abripi neminem fas sit, ad tenus Cicero, Et licet carcer infamiam iuris non irroget l. 1. C ex quibus caussis infamia irrogetur non tamen est sine quadam facti infamia quae apud bonos et graues notatur aliqua in ~~re~~ Vrbi ~~bin~~ hinc est quod ex l. Helia sencia serui qui a domino uincti fuerant si postea manumitterentur non fiebant ciues Romani ut probat Arnus Rouertus lib. 2. rerum iudicatarum c. 6 col. 5.

Caeterum contraria sententia uerior et receptior est uidelicet mulieres huic beneficio sibi concesso posse renunciare ex eo quia in priuatam utilitatem tendit ut docet Gomecius in c. 2 de iudiciis in 6. n.o 22 Baeça de inope debitore c. 15 n.o 13. et seqq. Couar. lib. 2 uariarum c. 1 n.o 3 Dueñas reg.a 312 limitatione 2 et Matienço in l. 10 tit. 3 lib. 5. recopilationis gl. 1 n.o 3. et 4.

Nec obstant fundamenta contraria quae licet uera

sint

sint n̄ tñ impediunt p'dicta renuntiationes cum ea tendat ad fidei observationem quã ut inquit Cicero lib. 2 de officijs nulla res ẽ quæ vehementius rem publicam contineat fides aũt ut ait ipse Cicero nulla eẽ põt nisi sit necessaria solutio rer̃ credita℞ Vñ Seneca lib. 3. de beneficijs æquissimam eẽ dicebat hanc vocem redde qd debes et D. Aug. sermõe 3 in Matheum increpans debitores qui solutionis tempore adveniente solvere nolunt fugiunt hinc Joã proferunt cum quæris quid ẽ Vñ crescat pecuniatica homines quæris qñ acquisit gaudet, qñ reddit plorat ut accipiat p'cator n̄ reddeat calumniator. Supradicta tñ renuntiatio limitatur qñ mater debitrix filiorum in eor̃ favorem renunciavit p'dicto privilegio nam tunc talis renunciatio n̄ tenet qr in ea adest reverentia ex precepto naturali descendens l. veluti ff de iustitia et iure ita tenet Covar. d. n̄. 3 et in d. c. quamvis past. 2. p. n̄ 7 Cavalc. de tutore et curatore n̄ 322 et Vaca d. c. 15 n̄ 12. in fine cum quatuor seqq. et c 16 n̄ 57. et seq —

Septimo infero privilegio legis ad personas egregias l. 15. ff de iust. et iure cui addendus ẽ Menoch. de arbitrarijs casu 70 lib. 2 recte posse, renunciari et ratio ẽ quia fuit concessum ob precabitum personar̃ favores et ear̃ honores et reverentiam atq dignitatem ut arg. tx in l. penult. C. de pactis probant Covar in d. c. quamvis past. 2. p. n̄ 8 Vaca d. c. 16. n̄ 61 et Petrus Barbo in l. alia § elegantr n̄ 11 ff soluto matrim. ¶ Nec obstat tx in c. 2 in fine de iudicijs in 6 qr loquitr in monialibus quar̃ clausura ob publicam religionis utilitatem inducta ẽ et ideo renunciari per eas n̄ posse —

Octavo infero privilegio qd maritus habet ne posit ab uxore conveniri nisi in quantum facere põt deducto ne egeat l. n̄ tñ ff de re iudicata l. maritus 13 ff soluto matrim. renunciari n̄ posse et ratio ẽ qr fundatr in reverentia ab uxore.

iure naturæ deuita ex d. l. alia § elegatæ ff solut. matr.º Quod i
dem dicendum e in patre et in socero ut docent Couar. d. 2 p. in prin.
nº 4 vsº postremo et nº 8 vsº ea uº et vs. 5. et D. Barra d. 16 nº 59 et c.
17 nº 61 quæ snā adeo vera e ut procedat etz si iuram.t interueniat
ut ꝯ Menchaca desuccessionum creatiō lib. 3 § 28 vsº teneo resoluit
d. c. 17 nº 31 et seqq —

Nono infero resolutiones ad illaz q̃onez utrum
clericus posit renunciare priuilegio c. Oduardus desolutionibus qd
silicet nõ fiat executio in eius bonis ultra quam facere posit et ne
mittatur pdebito ciuili in carceres et resolutiue tenendum e
nõ vallere pdictas renunciationes ut defendunt Ostiensis et Joan
Andreas in d. c. Oduardus ubi Andr. Siculus nº 2 Gutie, de iuram.
ꝯfirmat. 1. p. c. 17. nº 34 Barra d. c. 17. nº 5. Castellus in l. 69 Tauri ubi
Zifuentes q. 8 et Gomezius nº 3. Otalora denobilitaᵗᵉ 3. p. in prin.
c. 6, nº, 10 et 2. p. 3. pᵗˢ c. 9 nº 13 Didacus Perez in l. 1. ttº 2 lib. 4 or
dina. Menchaca. desuccessionum creatiō. lib. 3. § 22 nº 82 Couar.
lib. 2. uariaz c. 1. nº 9 et Barbosa in d. § elegantæ nº 20 qui omnes ue
rias huius rei resolutiones afferunt cuius opinionis ratio e.
duplex. 1ª qr hoc priuilegium ꝯcessum clericis pauperibus uidetur
esse ꝯcessum tamqz ius publicum l. 1. §. huius studij ff deiust.º et
iurª qui nullo modo pōt renūciari. l. ius publicum ff depactis.
2ª, e qr hoc priuilegium ideo clericis pauperibus ꝯceditur ne
ab oratiō desistāt et ut melius cultui diuino inseruire po
sint. et ne cogantur mendicare in oprobrium totius ordinis
clericalis atqz ideo cum nõ sit personale sed reale nõ pōt ei re
nunciari ꝯª mūs tx —

Decimo infero resolutiones ad illaz q̃onez utrum
~~a~~ videlicet nobilis posit renūciare priuilegio qd habet nepdebito
Ciuili in carceres mittatur ut ꝯstat ex l. 4 ttº 2 lib. 4. ordi et l. 4 ttº
2 lib. 6 recop. et resolutiue tenēdum e vallere pdictas renunciationes p
qua snā facit i tx in d. l. penult. C. depact. ibi dignitatis ide no
bilitatis ꝯª tradita p Bartholum. l. 1 nº 46 C dedignitatibus lib. 12

2ª facit

2.º facit d. l. 4 recop. ibi porque entablasso el que brantasse su libertad. et ibi salvo sino fuere cosedor cari dador de rentas Reales ubi probatur ex deductione Regalium redituum tacite fuisse huic privilegio renunciatum q.º a fortiori expressa valebit renunciatio ff. l. cum quid ff. si certum petatur l. si cui simpliciter vº nam quaedam ff. de servitutibus, quia fortior debet esse ad operandum iuris effectus quam tacita l. cum qui certarum § 1. ff. de probat. ibi quia diversa causa est voluntatis expressae et eius quae inest et l. cum manu sata vº fin. ff de contrahenda emptione. et eam sequuntur Greg. in l. 34 tit.º fin. par. 7. gl. Nº de siempre Baeça de inope debitore c. 16 nº 37 Meneses de succesio creatione § 29 nº 17. ad fin. et § 30 nº 295 Covar. in d. c. quamvis pactum 2. p in prin. nº 5 Gutierrez diversa. confirm. l. p. c. 16 nº 37 et Petrus Barbosa. in d. § elegante nº 13. et seq.

Nec obstat tenentes contrariam opinionem dicunt non hoc privilegium concedi nobilibus propter reverentiam quae eis debetur et ideo non potuit ei renunciari arg.to d. § elegante

Nam respondendum est tex in d. § quae elegante loqui de privilegio quod fundatur in reverentia alicui debita tam quam capiti seu superiori. at vero reverentia quae debetur nobili non debetur tamquam capiti vel superiori et ideo privilegio in ea fundato renunciari non potest quam interpretationem assignat Petrus Barbosa ubi s. nº 13.

Deinde non obstat tex ubi privilegium clericis concessum non potest renunciari q.º nec nobilibus

Nam respondeo nullum tex procedere ratione iurisdictionis ecclesiasticae quam ab episcopo clericus abdicare non potest ex ratione superius considerata sed vero in privilegio concesso nobilibus et in eius renunciatione non versatur ius publicum principaliter sed potius privatum et ideo ei potest renunciari quia non tendit in tertii praeiudicium ut considerat Petrus Barbosa omnino videndus ubi s. nº 14 et 15.

Tandem non obstat tex in l. iura sanguinis ff de reg. iuris ubi dicitur iura sanguinis nullo modo dirimi posse

Nam respódeo hoc pribilegium nobilibus census n̄ cē ius sanguinis a natura queniens ut cognatio et agnatio et similia quibus renunciari n̄ pōt d. l. iur̄ sanguinis et l. ius aut agnacionis ff de pactis sd. cē qualitates sanguinis datas a lege ciuili qui recte renunciatur ut docet Baeça d. c. 16 n̄ 49 —

Ultimo infero renunciaciones cessionis bonorum ualidam cē ut docent Angelus Alexand. Romanus et Petr. Barbosa in d. § elegante Felin in c. ex rescripto n̄ 11. de iur̄ iur̄ Fredericus de senis cons̄ 60 Rota antiqua decisio 565. ¶ Pro qua sn̄a facit 1.° Nam beneficium cessionis principaliter concedit in fabores ipsius deuitoris atque ideo recte pōt renunciari arg.to d. l penult C de pactis licet ex eo postea publicus excuntpali fabor nam semper atenditur n̄ quod secundario et occasionaliter sed qd principaliter agitur d. l. 1. ff de autoritate tutorum ¶ 2.° quia nam deuitor petens in duciis quinquenales n̄ pōt quinquenio elapso bonis cedere sed in carcere cerandus ē ut probat ex l. fin. C qui bonis cedere posint q.° cum idem sit iudicium in modo cuius expressit qd tacitum ut s dizimus procul dubio ē ualere expressas renunciaciones si fiat cum iura.to quo casu nulla ē disputatio ut tenent Ripa in l. obligacion̄ generali n̄ 13 ff de pignoribus Immola in d. c. cum contingat n̄ 83 et probat expresse ex l. 5 tt.° 19 lib 9. recopil ibi P. P. agan iuramento que no pidiran cesion ni relaxacion del juramento

qua dere uidendi sunt Couar. lib. 2. uariarum c. 1 n̄ 7 et in d. c. quamuis pact 2. p. in prin̄ n̄ 6 Menoch. de recuperatio credito. §. 29 n̄ 17 et Matienço in l. 7. tt.° 16 lib. 5 recopil. gl. 2. n̄ 6 . et ita soluitur huius ts et cius materiæ resolutio ad glorias et laudes omnipotentis Dei nec n̄ intemeratæ Virginis Mariæ septimo ~~[illegible]~~ dies setembris anno dn̄i millessimo sesaxessimo sexto —

Ad ttm de rebus ecclae alienadis vl. non, a D. cor nexo, hoc anno

1605. Praerubricae explicatio. Primo observandum é hanc Rubricam melius inscribi, negative, uls de rebus ecclae n̄ alienandis ut magis simuliter habetur in 6. Clementin et in extravagantibus et in tt.° 14. part. 1. docent Ioan Andre, Immola Barbatia Verouis in prin° tt Redoans in ttt. de rebus eccle Ra. de alienatio rerum ecclesiasticarum n.° 49 Pro qq facit qd haec materia regulariter é prohibita et solum in qqbusdam dumtaxat casibus alienatio permittitur ut in discurso apparebit q° inscribenda é negative. qr exceptio firmat reg. in ... l. cum praetor ff de iudiciis l. nam qd liquida §. fin ff de penu legata facit tt ff de rebus eorum q sub tutela sunt sine decreto n̄ alienandis & C. de praedijs et alijs rebus minorum sine decreto n̄ aliendis. quitti inscribuntur negative idemq. dicendum é in rebus et bonis eccle siquidem eccla fungitur iure minoris c. 1. et ibi gl. v° iure minoris cum ibi illis ubi gl. v° eccla de in integrum rest° cum adductis a Couar. lib. 3. uaria rum c. 7. n.° 4. Vnde reprobatur Hostiensis et Cardi affirmantes hanc Ram debere legi alternative videlicet de rebus eccle alienandis vel n̄, quorum rationibus satisfaciunt Verouius hic in prin°

Ex qua resolutione infer qd cum haec Ra. continea rationes integras et perfectas pot alligari pro distinctione causarum doctrinam glae. gl. otis in proemio ... lib. 6. gl. fin. in fine in l. 1. C ne fide iussores dotium dentur Abb. et comis in Ra. de restitutionibus Bart. et omnes in l. 1. ff si certum petatur

2 observandum é in hoc tt prohiberi alienationem rerum eccle Vnde inquirendum é qd veniat appellatione rerum et resolue rei appellatione esse latissimam l. 1.

corruptor

ff significatione l. rei 1. l. nominis 6. l. rei 23 ff de verbor. significa ubi latissime Alciatus et Rebuffus, cõprehendit enim bona mobilia et inmobilia ut individui Iuribus, corporalia et incorporalia l. 1 ff. de rerum diuisio. hx in princ. instit. eodem et in princ. instit de rebus corporalib. cõprehendit etiam iura et actiones et nomina debitor. d l. nominis. 6. d. l. rei 23. explicant Vivis in suis Peiring. et Platerus de verbis iuris ... rei, et ... rei Conanus lib. ... commentarior c 1. et 2 Reduanus de reb. eccle. R.a de ecclesiasticarum rerum alienatione n. 6. et R.a. de rerum mobilium alienatio. n. 12 et R.a de alienatio. reditus a n. 6. et R.a. quid veniat appellatio. rei n. 11. Pinellus in rubrica c de bonis maternis l. p. n. 5 quemadmodum enim appellatio. bonor. cõprehenduntur oia bona mobilia et inmobilia iura et actiones et nomina debitor. l. 21 ubi glo. fin plura alegat l. bonor. 99. ff de verbor. significa. tradit eo ... Benedictus in repetitio. c.

Pinello s n. 1. et 2 Couar. in c. rellatum el 2 in princ. de testam. Barbosa in l. si constante § fin. n. 2 et 3. ff soluto matrimo. ita etiam appellatione rei Nam par ius est huius uocis res et huius uocis bona ut ex multis resoluit Pinelus n. 5. cum ergo in hoc tit. res eccle. aliena ... cõprehendit consequitur oia bona eccle. siue mobilia siue inmobilia iura et acciones in hac ... cõprehendi ut aduertit Vercoius hic n. 23. Reduanus in locis s. rellatis et patet ex oibus iuribus huius tit. et in 6. et clem. et extrauagantib. et in duodecima q. 2.

Sed huic resolutioni fortiter obstat hx in l. gaius 86. ff de legatis 2 ubi in legato omnium bonor. n. uenire iura et acciones quem hxm ad hoc extollunt dd ut refert Tiraq. s n. 7. dicit notabilem Jasson in § item seruiana n. 42 instit. de accionib. et omissis quae cã in testaciones illius hx tradit scribentes rellati a Pinello s n. 10. Verius res pondetxm illum intelligi qn in appellatio. bonor. adiicitur rellacio ad certum locum ut qn. legantur oia bona vel omnes res quae

in tali

in tali domo fient ut in specie illius tx tunc eni n cotinente Sircumclud[a]un[tr]
iur[a] et acciones ea rone qr certo loco n circumscribitur
ita Imola ibi cuius inter pretaciones testatur receptam Jason
i et in l. 1. secunda lectura ad fines C de sacro sanctis ecle
tijs et in l. a diuo Pio § in uendicione n[o] 6 ff de reiudi—
Rursus n obstat tx in d. l. a diuo Pio §
in uendicio[e] ubi appellacio[e] bonor mouilius et inmouilium
n contineri iur[a] et acciones ad idem tx in l. quam Tuberonis §.
in peculio ff de peculio ibi res mobiles et soli et ibi hoc ampli
us nomina debitor qr respode intelligi quando in appellacio[e].
bonor adiicitr qualitas mouilius et inmouilium tunc eni.
appellacio[e] bonor mouilium et inmouilium n ueniunt iur[a].
et acciones qr constituunt diuersam speciem ita Jasson in
d. §. in uendicione n[o] 7. Tiraq. § n[o] 7. et lib. 1. de rechactu §. 1. gl
7. n[o] 95 Socino reg. 108 Socinus Junior uo[o] 58, 79. et 97 lib
2 Pinello § n[o] 31 Couar. et Barbosa § qd secus e in appellacione
bonor simpliciter plata tunc eni. iur[a] et acciones continentr ex § dictis
quam doctrinas ad practicas quastiones aplicant Fulgosius in
l. 1. in fine C. si aduersus creditores Ema de pignoribus 2. p. men
bro 2 n[o] 9. Pinello § ex n[o] 24 Couar. et Barbo §—
3. obseruandus e in hac diffinicione aliena
cionis rerum ecle omnes eclesias comprehendi comprehenditr eni ec
clesia Romana c. n liceat Papa 12 q. 2. et ecle cathedra
les c. Epi c. ut super. de possesiones hoc tt[o]. c. 1. hoc tt in 6. c. sine excep
tione 12 q. 2 et ecle parrochiales c. 1. hoc tt et gnlr omnes
ecle qd clarius probatr in Trid ss. 22 c 11. du[i]ssecunda idem dicen
dum e de bonis monasterij et alterius cuiuscumq locij pij ut re
soluunt Beroius § n[o] 22. Dedo anus R[a] di autoritate Epi us[o]
Vn[e] n[o] 37. resoluunt comunes Couar. in Reg. possessor 2. p. § 2 n[o]
3 Costa in c. si pater § ipsis n[o] 4 Gutierr lib. 1. canonicar c 35 n[o]
23 refert plures Ant. Gabriel lib 6. comunius tt[o] de eclia con
clusione 2. n[o] 9 et expresse probatr in Trid in d. c. 11
De bonis ueri Hospitalius dubius e in quo resolue
qd si hospitalia autorita[e] Epi fuerint fundata tunc ab Epo

uisitari possunt et eorum bona non possunt alienari ea ratione quia reputatur loca sacra a primo sine Episcopi autoritate fuerit fundata. hinc ab episcopo uisitari non possunt et eorum bona rite possunt alienari ea ratione quia reputantur loca mere profana et secularia ita celebris gl. comuniter recepta §. eultimas in clement. 2 de poenendis. Late Feling in c. in nra n. 21 de rescriptis et in c. de quarta coli 3. de prescriptionibus Rodoanus De rebus q. consenciunt alienationi. §. sed quid de bonis hospitalium per totum. et ueres referunt et secuntur. Gutierr. ; n. 18 Gabri. §. s. Masardus de probationibus conclusio 869 per totam Josephus ludouicus decisione 30 n. 7. Padilla in l. si aquam n. 47. C de seruitutibus et aqua Ant. Gama decisio 387 n. 4 De bonis aut confraternitatum hoc c. de confradias ~~ad 16~~ agit Gutierr. n. 16.

Vltimo de origine prohibitionis et eius ratione et quid comprehendatur appellatione alienationis agendum e. in c. nulli ; et finitur Rubrica.

Ad c. Non licet. i. de rebus ecclesie alienandis VI. non anno 1605

Nota Primo ex hoc tx. Episcopus non posse rem unius eccle alteri dare: etsi utraque sibi subdita sit, ad idem tx in c. 1. c. tua nuper de iis qui fiunt a prelatis c. 2 de donationibus c. nulli ; c. 1. hoc tt. in 6. c. quicumque c. sine exceptione 12. q. 2 consonat lex 4 et expressius lex 5. uo enon puede tt. 14.

Sed obstat. 1. tx in c. si Episcopus unam c. bona rei 12. q. 2 c. Apostolica de donationibus c. ad audientiam el. 1. de ecclesiis edificandis clem. 2. hoc tt. Trid. ss. 21 c. 4 de reformatione quibus probatur posse Episcopus rem unius eccle alteri dare ergo idem poterit in specie huius tx.

2 obstat tx in c. Abbatibus 12 q. 2 c. in uendicationibus 17. q. 4. clem. 1. hoc tt. quod consonat lex 5. tt. 14 parte 1. et lex 63. tt. 18 part. 3. quibus probatur in alienatione rerum eccle inferioris

sufficere

Ad c. nō licet. 1. de rebus eccl. nō alien. coriness[o]

sufficiere cōsensum Epi quo interueniente recte posunt alienari q. et ipse Epus. propria autoritate rem unius eccle alteri dare potuit —

His tñ nō obstantibus contrarius respondetur in hoc tx. cuius integram refert Ant. Aug. ī. colectiō de excetalius lib. 3. tt. 11. c. 1. et in eo traditur ampliacio prohibicionis alienacionis rerum eccle ut habeat locum et procedat etiam si res eccle alteri eccle debet ut in hoc tx et dicendi rō ē nō posse Epum rem unius eccle alteri dare qr alienaciō ē que prohibetur in hoc ttº. et huius racionis rō ē qr licet omnes ecclesie sue diocesis et bona earum sint sub potestate Epi ut in hoc tx c. 1. cum seqq. 10 q. 1 c. precipimus 12. q. 1. c. omnes basilice 16 q. 7. c. conquerenti de offº ordinarij c. cum venerabilis de exceptiōnibus, id tñ intelligendum ē quoad defensiones et gubernaciones nō aūt quoad disipaciones et alienaciones ut patet ex dictis iuribus et in c. venerabi 3°. de offº delegati c. fin. de cumsaltibus et rō quare potestas Epi nō extendatur ad alienandum traditur in c. fin. 12 q. 1. qr sicut usus bonorum eccle sibi publicus nō ē dnis sed procurator eadem rōne ut in tx in c. 2 de donacionibus. c qd aūt 23. q. 7. l. 4. tt. 14. par. 1. cum adductis a Sarmiento de redditibus ecclesiasticis 3. p. c. 1. nº 4. facit etiam qd Prelatus reputatur tutor eccle gl. pº in ait neglectum in c quicumque 12 q. 4. quam dicit menti tenendam Imola in c. 2 de peculio clericorum et inc. quemadmodum bona tutoris sint tacite obligata pro mala administracione pupili l. si mater C. in qq. causis pignus cum adductis ab Spino in speculo testamētorum gl. 27 nº 42. ita etiam bona prelati sint tacite hipotecata pro mala administraciō bonorum eccle per gl. pº obligata in c. ex litteris de pignoribus quam dicunt singularem Abb. et [illegible] in c. cum deputati de iudicijs dicunt notabilem Bano in tt. de pignoribus 2. membro 4 nº 120 Jasson in § item serviana nº 76 ins titutus de accionibus Palacios Rubios in repeticione Rª, §. 66 nº 21 Unde quemadmodum tutor de bonis pupilij donare nō pot. l. servius pucrioſi ff de manumissionibus cum adductis a Sarmiº 1. p. de redditibus c. 2 nº 14 et 15, ita etiam nec prelatus et quemadmodum tutor loco dni ē qñ rem pupili bene administrat nō re°

qui expoliat l. qd si fundus §. si tutor ff de pemtore l. in tedus 58 § qui tutelam ff de furtis ita etiam prelatus in bonis eccle ut docet gl. qui expoliat in d. § si tutor quinimo etiam si epus procurator non eet sed dns adue alienare nō potuerat ex ṡ dictis p reg. quam hz in princ. insti. qd alienare licet fuit recte probaretur in hoc hz nō posse Epus rem unius eccle alteri dare quia alienaio c̄ ita gl. 1. hic et omnes resoluit comunes Veroius hz nº 35 Tuscius Decianus cons. 25 lib. 1. Puteus desisione 441. lib. 2 Palmus suedus cons. 115. 1. p. Conrradus in tento iudicium lib. 2 c. 5 § 4 Paulus Emilius desisione Rote 165. 1ª. p. id tñ permittitur ex iusta ca ut disputabimus in 1º arg.

Non obstant aug adducta ṡ coclusiones, primus quia respondet gl. 1. hic ex cā aut aprobata posse Epum rem unius eccle alteri dare ut in iuribus rellatis marg. quae sic interpretantur.

Et Primo hz in c. si Epus unas et c. bone rei 12 q. 2 c. Apostolice de donaionibus c. pastoralis dis quae sunt a prelatis ṡ sonat l. 4 tt 14 par. 1. qd probatur qd si Epus uoluerit eccas parrochiales in monasterius ṡ uertere poterit de bonis eccle .50am partes dare dum tñ nō fit in maximum detrimentum eccle et etiam si eccas parrochiales ampliare et magnificare uoluerit tunc de bonis eccle poterit dare centessimam p. d. c. bone d c. Apostolice d. l. partite ea enim iura procedunt quia illa cā aut reputatur iusta et ita Epus rem unius eccle alteri dare poterit ut notant scribentes in dictis iuribus resoluit comunes Veroius ṡ Rodoanus in Rª de casibus in quibus fit alienaio sine solenitate ṡ sd absque cōsensu nº 1. cum se qq Greg. in d. l. parti. Nº ṡ otraga mirento et pro monasterio

Dubium tñ maximum c̄ an requiratur capituli ṡsensus ad hoc ut Epus posit illam quinquagessimas aut centessimas donare et qd nō requiratur probari pot ex d. c. si Epus unas ubi solum requiritur capituli ṡsentus ad hoc ut possit Epus eccas parrochiales in monasterius ṡ uertere nō

Et requiritur

ubi requiritr in donatio quinquagesima facit etiā tx in d. c bona rei et in d. c. Apostolice ingq. permittit Epō hanc quinquagessimas donare. g.° cum fiat autoritate iuris et eius permissione nō ē necessaria alia solemnitas siquidem in prohibitione alienationis aut obligationis nō oprehenditr alienatio aut obligatio que fit autoritate iuris arg.° tx in l. 2 ff de rebȝ eor. l. cōditio bȝ . 5. ff de cōditiobȝ et demonstrationibȝ cumtraditis a Barbosa in l. si cōstante § fin. ex nº 119 ff soluto matrimonio facit etiā tx in d. c. Apostolice in fine ubi Epūs nō pōt pro ultra 50.am donare g. usqȝ ad 50.am poterit donare per se sine alia solemnitate ut arguit gl. ibi verbo debeat. Deniqȝ facit tx in c. pastoralis de hijs que fiunt a prelatis ti salva cōstitutione canonica ubi probatr in donatione 50.e nō requiri solemnitatem et ista cum opinionem tenuit gl. ti verbo salva cōstitutione et in d. c. Apostolice verbo elargiri et verbo debeat et in d. c. bone verbo 50.am quas secuntr multi quos referunt Redoanus s. Greg. in d. l. 4 partita verbo cōtorgamiento Laurentius de Rodulfis in repetitione c. fine exceptione 12 q. 2 nº 159. 1. repetitionum canonicar.

Contraria hi opinio et ibi requiri capituli cōsensum probatr ex eo qd donatio 50.e alienatio ē g.° fieri debet cum solemnitate facit etiā quod si requiritr capituli consensus ut possit Epūs eccl.as parochiales in monasteriis cōcedere ut in d. c si Epūs afortiori debet requiri in donatione 50.e qi datr de bonis eccle facit deniqȝ tx in c. pastoralis de donationibȝ ubi generalitr et indistinte dicitr nō posse Epūs monasterio aliquid quam de bonis eccle dare huius tx arg.° cōprehensa gl. verbo quinquagesimas in d. c. bone talis stās et hanc opinionem tenuit et alij plures quos referunt Redoanus et Laurentius s. quidicunt eē tutiorem opinionem et expresse cōprobatr in d. l. 4. partita ubi Greg. verbo cōdotorgamiento dicit tutius eē ut intervenat capituli cōsensus.

In hac g.° q.e placet resolutio Abbatis in d. c. pastoralis nº 5. de ijs qua fiunt a prelatis qui subtrahunt credo

-doanus et Greg. 5 ut si Epūs uoluerit dare 5o.am Mosterio n̄
dum constructo uel iam ꝯstructo n̄ bñ cum Capituli ꝯsensu
tunc dare n̄ possit nisi ꝯsensus capituli interueniat ex 2a opini
one, si uero iam ꝯstructus sit Mosterius cum ꝯsensu capituli
tunc ad dationem 5o. n̄ ē necessarius nouus capituli ꝯsensus ex
1a opinio et discrimis rō ē qd qr monasterius iam ē ꝯstruc
tum ꝯsensu capituli Epūs obligatus ē dotare ex eo qr ꝯs
truxit et tunc datio necessaria ē et n̄ uoluntaria et ita
in ea n̄ requiritur nouus ꝯsensus qr sufficit semel inter
uenisse arg.to tx in l. quæ sub condiōe 8. ꝯ fin. ff de
ꝯdiōibꝫ institutionum. At ū qn monasterius constructus
n̄ ē datio illa uoluntaria ē in qua requiritur ꝯsensus capi
tuli qui necess.o interuenire debet uel in ꝯstructiō uel in da
ōe 5o. ex s relatis

2 in tx prefato tx in d.c. ad audien
tiam el 1o de ecclesijs edificandis ubi si pp. multitudines parrochi
anorum uel loci distancias n̄ possint ꝯmode in eccla ꝯuenire
ad audienda diuina off.a uel percipienda sancta potent
Epus cum capituli consensu capituli nouam eccłas edifica
re et eas dotare de bonis eccle matricis ꝯsonat lex 9. tt.o
10 part. 1. et in Trid. ss.e 21. c 4 de reform.e, ē cum inter ptatio eas
dotationes a iu.e eē permissas qr illa reputatur a iu.e iusta cā
ut cum comuni resoluit Berous hic n.o 36. in tx uenire bñ debet
ꝯsensus capituli p.r proximas resolutiones Hodie aut
[illegible] ex d. c. 4 Trid.i de sendi pōt n̄ eē necess.o in eo casu capituli
ꝯsensum qr procedit Epūs tamqꝫ delegatus sedis Apostolice
et tu n̄ requiritur ꝯsensus capitui arg.to tx in c. Apostolice in fine
de donationibꝫ

3 in tx ptatur tx in d. clem 2. hoc tt. ubi po
test Epūs cum ꝯsensu capituli ꝯnas ecclam alteri uello
co religiosso unire etsi n̄ uocato nec audito rectore nec da
to legitimo defensore eccle uacanti huic tex tui ex diāmetro
obstat tx in c. 1. isto tt.o lib. 6 ubi irritatur aplicatio decimarum

cuiusdam

Ad c. 1 de reb. eccle. alienand. vel nõ Corenesso

cuiusdam eccle. inferioris facta dignitati qr facta fuit n citato nec audito rectore cui difficultati varie satis faciunt scribentes

Verior hi interptatio sit tam in d. clem. 2. loqui in unione benefficij facta in perpetuum monasterio ad quas n requiritr citatio Rectoris, hc u in d. c. 1. loquitr in assignatione certe partis fructuum benefficij facta dignitati quae n valleat nisi citato et audito Rectore fiat ita gl. pa uocatus et pa defensor in d. clem 2 quam ibi secuntr Card. oppositione 7. Immola no 13 y 14 Ancara. no 10 Bonif. no 16 Velamera in repeti. eiusdem tc no 140 Gillermus demōte in eadem repeti. no 1 tomo .6. repeticionum Canonicar. Qui reddunt differencie rōes, Nam in unione benefficij nullum uenatr pjuditium eccle in qua unitr n p'iudicatr. c. ex posuisti de p'bendis Nec beneficiato qr quo ad eius vitam unio vallere n potc. 2sultationibus de donationibus nec eius subcessori qr benefficio unito datr vicarius qui pntandus e cum cógrua porcionis assignatione d. c. exposuisti. c. extirpadae §. qr vero c. de monachis de pbendis Trid. ss. 7. c. 7. diuisor. et ss 25. c. 16 de refor. cum ergo in unione benefficij nullum sit pjudicium 2siderabile valet etsi fiat n citato rectore At u in d. c. 1. requiritr citatio rectoris qr illa assignatio certae partis fructuum reputatr alienatio et in ea agitr de rectoris p'iuditio siquidem deminuitr eius beneffm. et diuiditr quo iure phibitum e Rli et totus ut eclesiastica benefficia. c. maioribus c. avaricia de p'bendis Vnde in ea specie requiritr citatio Rectoris cuius p'iuditio agitr

Non obstat 2 arg. ex d. c. Abbatibus 12 q. 2 cum similibus qr procedunt qn plátus inferior alienat bona eccle inferioris Nam tunc sufficit solus Epi 2sensus et ita quo tidie practicatr atu tc noster procedit qn ipse Epus donationes aut alienationes facit qr tunc n sufficit eius 2sensus ita Franchus in d. c. 1. hoc tt. in 6. no 22. Greg. Xu encga

mis ma manera in l. 63 tt. 18 par. 3. Couar plures refferens lib. 2 variar. c. 17. nº 1. facit princ[ipi]um tx in l. aliud ē uendere 120 ff de reg. iuris et huius interp[re]tationis rō a qr qn Epus alienat n[on] pot au[c]toricare illud facto et cā p[ro]pria ɔ clem. 2. hoc tt. in 2. p. et ibi gl[ossa] s[ecun]d[u]m mensa late Belamera in repetiº eiusdem tx nº 16, 63, 66, et ??[2] Laurencius derodulfis in ɔ c. fine exceptioᵉ nº 140 et 141. facit tx in c. fin. de institucio, et in c. p tuas de iureᵉ Patronatus facit el[?] qd quemadmodum tutor n[on] pot autoritatem prestare pupillo in cā p[ro]pria l. 1. l. qd dicimus ff de administraᵒ tutor. §. fin. instituta eodem Late Baeza in tt. de decima tutori p[re]standa c. 2 nº 132. Pau[lus] ira in repeticioᵉ legis fiuctatam habens nº 25 C. de in integrum resti[tucio]ne huioᵉ. ita et Epus, denique qr ad alienacionem requiritur cā cogni[ti]o et Epus n[on] pot eē iudex in facto et cā p[ro]pria ɔᵃ reg. tx in l. qui iurisdicioni ubi late Jason Decius et Orozco ff de iurisdicioᵉ omni um iudicum l. unica C. ne quis in sua cā l. 10 ttº 4. par. 3. refert plu res Alfanus coletanea 203. et 633. Ex qq. recte infer tur qd qn Epus alienat n[on] sufficit eius consensus sd requiritur con sensus capituli ex s[upra] dictis et alterius de 1ª p[ar]te huius tx

In nro, tx, b, si n[on] cōmutare ɔt.

Ex his verbis de sumitur 2ª conclussio huius tx scilicet posse Epus bona duar. eclesiar. cōmuttare de ambar. consensu ad idem tx in c. 1. c. tua c. cum Apostolica de iis quae fiunt a Prelato c. 1 et 2 de rerum permutacione c. cum uenerabilis de exceptiobus c. cacim [?] sd et permutare 10 q. 2 authentica sd et p[er]mutare cum segg. C. de sa crosanctis eclesiis cōsonat l. 5. in fine ttº 14 p. 1. ~

Sd grauiter obstat tx in ɔ c. tua ɔ c. Apostolica d. c. 1. ɔ c. cum Apostolica, c, fine exceptioᵉ 12 q. 2 qq. p[ro]bant n[on] posse Epum bona eclesiar. p[er]mutare nisi interueniente sole nitate ergo n[on] sufficit consensus parcium ad hoc ut p[er]mutacio fieri possit ~

Pro rōne tn. decidendi aduertendum ē in hoc tx p[ro]hiberi permutaciones bonor. eclesiar. sine ipsar. consensu q[ui] ad eam permutaciones necessº requiritur et decidendi rōem plures

assignant

assignant scribentes quas cumulat et refert Veroius hic a n° 2
illa tamen placet quod in quolibet contractu requiritur consensus partium l.
1. §. 1. ff. de pactis et sic in permutatione etiam requiritur maxime quia per
mutatio debet fieri a domino vel a[illegible]co qui loco domini est [illegible] c.
cum inevitabilis de exceptionibus Et rectores ecclesiarum loco do
minorum sunt qui bene administrant ut diximus in ratione
decidendi et ideo requiritur eorum consensus in hoc contractu ut
scribit Dedoans in D. dictis quod consentiant n° 26 Et
inde infertur interveniente assensu ambarum ecclesiarum po
sse Episcopum bona unius cum altera permutare et ratio est
quia in hoc contractu solum requiritur consensus partium et quia ex
ea permutatione neutra ecclesia leditur siquidem tamen dat quan
tum aufertur qua ratione permutatio per se prohibita non est c.
ad questiones § per se non est inhibitum de rerum permutatione quin
de modo [illegible] dicimus de mutua renunciatione de fidei commisso
reciproco quae valet quia neutra pars leditur siquidem
tantum remittit quantum ei remittitur l. de fidei
commisso ubi scribentes C. de transactionibus, quinimo in per
mutatione sufficit quod ecclesia non sit damnificata ut est celebre
consilium Caldirini [illegible] de rerum permutatione cons. 5. quem refert
et sequitur Dedoanes D. de eâ utilitatis n° 140 —

Non obstat autem adductum pro conclusione quia
respondit communis relata a Veroio hic in principio Dedoans i
in specie huius contractus in 2 p. intervenisse integram solemnita
tem quae etiam requiritur in permutatione ut docet idem Dedoa
nus D. de significatione verborum alienatio § venit etiam, Deenatus
Copinus lib. 3. de sacra politia c. 5. n° 4 —

Sed hanc communes interpretationes impug
nat Veroius hic in principio et in n° 8 defendens in 2 p. huius
contractus absque alia solemnitate posse fieri permutationes dum tamen
interveniat utriusque partis assensus pro quo ponderat textum nos
trum in illo principio sitis quae dictio est adversativa [illegible] in [illegible]
et in facto l. cum hic status §. divortium ff. de donationibus inter
virum sed sic est quod in 1. p. huius contractus negatur posse Episcopum

rem unius eccle in aliam trans ferre sine solenitate
q° in §[illegible] sequenti quicumque ad uersaliter in facto in iu
poterit permutare dum bi inter ueniat ambor[um] eccla[rum]
rectores et gnrta in permutacio° rer[um] ecclesiar[um] sufficere par
cium consensum absq[ue] alia solenitate post lonjam disputa
ciones firmat Joa[nnes] de platea in l. 1. C. de fidei instru
mentor[um] lib. 10 et lucas de penna ibi et in praxi Abi
dano. 1. p. de exequendis mandatis c. 4 n° 36

Vn° resoluendum e regulariter in permu
tacio° requiri integram solenitatem ex iurib[us] rellatis in
arg° tx aut noster procedit in permutacio° rer[um] ecclesiar[um]
inferior[um] in qua sufficit autoritas epi cum co[n]sensu ambo
rum paucium q[uo]d ea qua resoluimus in 2. arg. e et
cum his finiter hic tx

Ad tx in c. quires. 2.

Probat hic tx q[uo]d aut recipiens petens bona ecclesar[um] a Prin
cipe debet eis priuari et e excommunicandus idem probatur in c. quicum
q[ue] militum c. decreb[us] 12 q. 2 c. in canonib[us] c. similiter 16 q. 1 c. hic
25 c. dudum 31 de decimis. c. 3. de priuilegijs facit tx in l. 14 in fine tt° 22
part. 1. lex 12 tt° 2 lib. 1. ordinamenti hodie lex. 9. tt° 22 lib. 1. recopila
cionis. l. eod. tt° 22 c. 11 dicesse

Sd contrarius tex. gl. his opponit tx in l. bene a Zeno
ne C. de quadrieni prescriptio° ubi quicumque rem alienam a Princ°
ul ex donacio° recipit n[on] pot a dno rei conueniri sd dris contra Principem re
cursus habet idem probatur in l. 2 eiusdem tt. consonat lex 53 tt 5. par.
5 adidem tx in 2 c. decreb[us] et ipse Princeps reddauguendus e q° ea bo
na recipiens n[on] debet eis priuari ut dr in hoc tx

Z obstat q[uo]d princeps e dns bonor[um] ecclesiar[um] c. tributum. 11. q. 1. c. Princi pes c. recsaut. 23 q. 5. c. conuenior ibi ut pote in cu
ius potesta° extent oia 23 q. 8 quemadmodum e dns rerum tempo
ralium d. l. bene a Zenone lege deprecacio ff ad l. Rodiam q° Prin
ceps res eccle poterit donare

decidendi r[ati]o tradita in d. c. dudum v[ersicu]lo nos igitur scilicet Principem n[on] posse res eccl[esi]ae in alium transferre quas ip se possidere n[on] pot[est] plane Principes seculares sicut incapa ces sunt ecclesiastic[ae] iur[is] dicionis c. 2. de iudicijs cum vulga tis decisionibus ita etiam incapaces sunt ad ministrationis et dis positionis bonorum eccl[esi]ae c. fin. et c. quae in ecclesiarum c. cata de constitutionibus quarum ratione, necessario tunc in alios transferre possunt q[uia] bona eccl[esi]ae n[on] possident et sic n[on] possunt dare quod n[on] habent d. c. dudum c. q[uo]d aut[em] d[i]c[itu]r patronatus c. Dat uectum 16.q.7. et ideo recte recipiens priuatur eis bonis in n[ost]ro t[ex]tu cum simili lib[ro] fauit tex in c. q[uo]d indebitis decernimus c. si quis deinceps 12.q.7.

Ex qua decidendi ratione et decisione huius t[ex]tus inferebat Abb. hic n. 5. sic recipientem n[on] solum priuari bonis ecclesiae a Principe receptis s[e]d etiam omnibus alijs bonis quae ali as iusto et legitimo t[itul]o obtinebat et ita interp[re]tatur istum tex[tum] dicens ad hoc esse notabilem idem tenet Ioan. And. et Barba. hic n. 2 p[er] q[uo]d p[ro]bare t[ex]tus noster ibi "iurita habeante" quae optinet quae u[er]ba comprehendunt bona quae iuste aut iniuste obtinet q[uia] ea u[er]ba indefinita p[ro]lata aequipollent universali l. si pluribus 44. ff de legatis 2 c. si Romanorum v[ersicu]lo dicendo 19 d. late Couar. lib. 1. variarum c. 13. per totum

S[e]d haec doctrina Abb. sustineri n[on] pot[est] uerius em[im] e[st] in specie huius t[ex]tus solum priuari bonis petitis aut obtentis a Prin[cipe] seculari ut tenuerunt Inno. et Immola. h[ic] et e[st] co[mmun]is opi nio quam erudite defendit Vero hic n. 24 v[ersicu]lo contrarius quae expresse p[ro]batur in d. c. quoniam h[ic] ead. praedia restituat et in d. c. 11. Trid. ibi quos occupauerint § Nec obstat u[er]ba n[ost]ri t[ex]tus ibi "iurita habeantur" q[uia] omissis quatuor in terp[re]tationibus relatis a Vero hic n. 17 uerior explicatio e[st] illa u[er]ba "iurita habeante" sunt referenda ad illa u[er]ba petit et rapiunt ut sit sensus debere priuari petitis bonis a Regibus ul ab eis raptis cui interp[re]tationi recte conueniunt illa u[er]ba "iurita habeante" quae denotant iuritari dationes seu acceptiones

2 inferte sic occupantes bona ecclesiarum excomunicari ex n[ost]ro t[ex]tu illa em[im] u[er]ba a communione eccl[esi]ae excludantur

intelligente et interpretante hoc est excommunicante et prive ut non ab illa sola ecclesia cuius bona occupante excludante sed a tota ecclesia universali ut probatur in d.c. quicumque extravagans ambitiosae hoc tamen inter communes et puniunte alijs penis de quibus in quadam constitutione Pij 4 edita anno 1564 et de Pio 5. extat inter sanciones ecclesiasticas folio 112 cum seqq. et alijs penis de quibus in d.c. 11 Trid et hec excommunicatio non est lata sententia sed ferenda per doctrinam glo. finalis in c. grauem de excepti. prelator. et ibi amittit in l. si quis in tantum C unde ui et ibi arguante in c. cum in firmitas de peniti. et remissionibus et ibi pribente in c. quia pp de electione late Tiraq. in l. si unquam § ibi reuertatur n.° 39 C de reuocandis donationibus Castro lib. 2 de lege penali c 7 —

Nec obstat text. in c. 2 quest. 22. defent. excommunicationis ubi surripientes bona ecclesiarum iubentur denunciari ut excommunicati quia supponit esse excommunicatos ut aduertit gl. 1. ibi quia respondet loqui in ijs qui cum effractione ecclesie bona ecclesiarum surripiunt quo casu incurrant excommunicationem ipso iure ita Naua. in man. c. 17 n.° 95. et c. 27. n.° 94 Salud. in additionibus ad Bernar. Diaz in practi. c. 87 liter. d.

Hodie autem ex d. decreto Trid sess. 22 d.c. 11 incurrite excommunicatio ipso iure in materia nostri text. —

Denique inferte interpretatio ad ibi nostri text. ibi egenorum substancias que probant dominium bonorum ecclesie esse penes pauperes ibi probatur. in c. fin. 16 q. 3. ubi tamen sit probabilius bona ecclesiarum esse pauperum ut inquit Soto. lib. 10 de iustitia q. 4. ar. 2 de cuius ueritate late agit Sarmien 1. p. de reditibus c. 1 n.° 15 —

Non obstat. 1. arg. aduersus conclusiones ex d. l. bene Acenone C de quadriennij prescript. Cuius interpretationes et materias ultra scribentes ibi et text. et in c. que in ecclesiarum de constitutionibus Gregorius in d. l. 53 late prosequunte Dueñas reg. 238 Porcius lib. 2. communium conclusione 42 Menochius cons. 2. n.° 333 lib. 1. Sotinus Junior cons. 69 a n.° 55 lib. 1 referunt alios plures concordia iuris ad lib. 7. Codicis in d. l. bene Azenone

Gratia

Ad c. 2 de reb. eccle. alienandis — Cornesso

4 Gratian reg. 377 Alfano colectio 118 qui varias limitationes illius legis refert illa hi precipua e ut n pcedat in bonis ecle venditis aut donatis a Rege in quam possessor pueniri pot nec eo casu obtinet illius legis dispositio ut expresse pbatur in d.c. quicumque c. placuit et l. i. 16 q. 3. ubi notat gl. 40 annos Abb. hic nº 6 Vero nº 20 Felin. in c. quae in ecclesiarum nº 37. et ibi Vero nº 54 de constitut. Meno. Solim. Junior et Greg. 5 et ibi relatis et ro deducitur ex incapacitate Principum secularium circa dispositiones eccle.

Oratio deducitur ex incapacitate Principum secularium circa dispositiones rerum eccle ut diximus in rone decidendi et etiam qr ad hoc ut habeat locum dispositio tx in d l. bene a Zenone requiritur qd Princeps bona quae vendit aut donat ut notant relati et qr bona ecclesiarum possidere n pot ideo in eis n obtinet illius legis dispositio.

Sed obstat huic resolutioni tx in c. de reb. 22. 12 q. 2 ubi excusatur qui bona ecclesiarum recepit ex principis liberalitate qr adurtendum e illum tx in sm veriorem lecturam sic Regi et ipse Princeps redarguendus e licet indecentibus Romanae impressionis deficiat dictio, et, e sm eam lecturam pbat ille tx n solum recipientes

deberi privari bonis receptis et ipsum Principem re
redonandum et sic patet non excusari recipientem sed
potius culpari Principem donantem

Est tamen aduertendum quod licet dispositio
in d. l. bene a Zenone non obtineat in bonis eccle potest tamen
eccia cui Princeps uendidit aut donauit rem alienam
se defendere et iuuari contra dominum ex beneficio illius legis
secundum veriorem sententiam quam deffendit Verrius hic nº 20 et
21 et in d. c. quae in ecclesiarum nº 157. Petrus surdus con
silio 2. nº 20 contra glossam fin. in d c. quicumque et ipso annos in d.
c. placuit et l. 2. et comunem quam eius argumentis satisfaciens
refert Verrius supra

Non obstat 2 argumentum quia responde
bona ecclesiarum esse sub potestate Principis quoad defensio
nem et protectionem non autem quo ad dominium et dispo
sitionem et ita procedunt iura relata in argumento et proba
tur expresse in d. c. Principes d. c. res autem 23 q. 5. c. qui
39 c. si inuenit 91. 23 q. 4 c. tributum 23 q. 8 notat
gl. 1. in d c. conuenior 23 q. 8 et in c. nouerint, 10 q. 1. Verro
ius hic nº 6

Nec obstat tamen in d. c. si tributum 11 q.
1 Ẽ potestatem habet uindicandorum ubi probatur posse Im
peratores uindicare predia ecclesiarum quod dominium ha
bet quia ad uindicationem requiritur dominium l. in
rem ff de rei uindicatione cum uulgatis respon
dendum tamen in uarijs omissis textum illum loqui de pre
dijs quae ante quam essent eccle erant tributaria
Imperatori quo casu eccia tenetur saluere tributum
d c. si tributum d c tributum ex peitsor tamen in c. sanciuit
23. q. 8 l. placuit vs postremo C. de sacro sanctis ecclesijs
l. fin C de anonis et tributis lib. 10 l. fin. § patrimoniorum
ibi nec pontifex excusatur ff de muneribus et honoribus ita
docuit Bart. in d l. placuit et in l. ff finali § rescripto ff de
muneribus et honoribus quem sequitur relati a Felino in c.

ecclia.

corne[illegible]

ucta de constitucionibus Jason in d. l. placet 1. lectura nº 17. et 2. lectura nº 20 ubi dicit ita communiter tenere omnes canonistas et legistas referunt plures Tiraq. deiud. primo gen. q. 43. nº 9 Guti. lib. 1. practicarum q. 3. nº fin. Quesada diversarum questionum q. 4. nº 10 et 11. et probatur in l. 1. tit. 3. lib. 1 ordin. hodie l. 9 tit. 3. lib 1. recopila. Unde recte poterit Imperator vindicare predia tributaria que non soluto tributo devolvuntur ad fiscum l. de ijs C. de Episcopis et clericis l. lex vectigali ff de pignori notat gl. 1 in d. c. si tributum Nec obstant leges Regiae scilicet lex 14 tit. 22 p. 1. l. 12. tit. 2 lib. 1. ordin hodie lex 11 tit. 2 lib. 1. recopila quae probare parce Regem propter imminentem belli necessitatem bona ecclesiarum capere quae intelliguntur interveniente ecclesiae consensu ut interpretantur Greg. in d. l. partita Perez in d. l. ordin Acuned. in d. l. recop. et Denique non obstat d. l. deprecatio ff ad l. Rodiam ubi dicit Imperatorem esse dominum totius mundi dequo late disputat infiniti autores rellati ab Alphano Colectanea 4 Cenedo colectanea 64 ad decretum nº 2 qui resolvit Principem non esse dominum rerum particularium et ita de eijs non posse disponere et cum hijs finitur [illegible]

cornesso

Ad tx, in c consensus. 3. huius tti. de reb3 eccle.

Nota ex hoc tx qd Rector eccle si tamtumdem eccle dederit vl acquisierit poterit eccle seruus manumittere reseruato eccle iure patronatus id etiā prouari poterit et confirmari ex c. sequenti p arg arō trario sensu ad idem tx in c diaconi 35 c et si illi 39 c iniustum 55 cum segg. c liberti 61 et 63 c de libertis, 63 c longinquitate 64 c quicumq3 66 cum duob3 segg. 12 q. 2 —

Sd obstat ī tx in c. si quos 57. usq sd ī no tandum c episcopus 58 12. q. 2 qq pbatr n posse prelatum seruos eccle manumittere nisi duplum eccle dederit cōsonat 1. 7. tt. 14. par. 1. gō n sufficit tamtumdem dare —

Z obstat tx in d. c diaconi 35 d. c et si illi 39 c si quis qualibet 56 12 q. 2 quib3 pbatr omnino faciendas eē 3pensationem ad hoc ut platus possit seruos eccle manumittere et sic quod tamtumdem dederit de propriis bonis gō n bene dicitr tx. sufficere qd tamtumdem adquisierit —

Decidendi tri ratio desumi pot ex d. c et si illi nam quemadmodum impium et iniustum ē ut danum afferat eccle et eius bona alienare 3tendat qui nihil de ppriis bonis eccle 3tullerit, itaq3 pium et iustum ut si de suo aliquid eccle donauerit vl adquisierit manumittere possit seruos eccle cum manu mittere causa sit misseracionis et pietatis c. cum redemptor 12 q. 2 notat Benedictus in repetic. extrauagantis ambiciose hoc tt. n 56 tomo. 6 repeticionum canonicar maxime qr ex hac manumissione nullum dānum eccle irrogatr tm em ei datr quantum auferti ut dicit tx in d. c si quis qualibet quinimo dici pot utile eē eccle siquidem ppr manumissionem tamtumdem 3sequitr ex donaione prelati et etiā adquirit ius patronatus et operar prestaionem ... omnib3 3sideratis

eccle

Cornesso

Ad c. consensus. 3. de reb. eccle

recte in hoc tx permittitur prelatis manumittere seruos eccle interuenientibus requisitis huius tx et iurium que retu limus in 3 formationes conclusionis ita explicant omnes hic Bedoanus in Rq. de alienatio rer. sc se mouentium p totos Cassaneus in consuetudinibus Burgundie Rº 9 59. Rebuffus in d.c sine exceptio. Nº donata Duenas reg. 220

Ex qua diuidendi rone et diuisio huius tx i infertur donationes faciendam a Prelato ut posit eccle seruum manumittere debere ee de bonis proprijs ipsius Prelati ut patet hic tx aliqd eccle sue tx. d. c diaconi tx de suo d.c et si illi ibi ex suo proprio et ibi res suas d.c siquis qualibet ibi de suo proprio notat Vexoius hic nº 6 Bedoanus s nº 15 exqua assignatur rõ et interpretatio ad tx in c. Abbati 54 d. c in uendicionibus 17. q. 4 qq probare n posse Abbatem seruos eccle manumittere et ratio e quia nihil proprium habet d.c. Abbati et inde n potest tamtumdem eccle donare ex proprio patrimonio q. neius tx ita notat gl. 1 in d.c Abbati et Vº manumitti in d.c in uendibibus

2º infertur quod si auctor uel prelatus patrimonius n habuerit sibi tamtumdem eccle acquisierit poterit manumittere ex hoc tx aut aliqua predia tc. qd explicat Imo hic in prin. suffiare sibi bonis eccle ut si prelatus in latus adquirat ecce ipsis f industrius sit et bona eccle ita bene administrat ut sua industria et labore eccle patrimonius augeat quo cassu opinatur Imo posse manumittere seruum eccle qui iam ec cle adquirit cui explicationi sufragatur tx noster ibi nihil habentes, nam si Prelatus patrimonium n habet necessº ea adquisitio referenda e ad ea bona que intuitu eccle adquiritur in Abb. nº 2 Barb. 3 A nania. in prin. tx

Hostiensis hic Joan. Andreas

Cornesso

Ad c. consensus. 3. dist. 69 ... &c.

Ancar. n° 3. Immo. n° 1 ... stendunt n sufficere eam ad quisitiones et tx nrium ee intelligendum de adquisitione que fit mediante industria et labore plati dicit comunes ita defendens Anton. hic n° 6 ponderans pro explicatione qd in hoc tx et similibus requiritur ut prelatus debonis proprijs eccle pferat ad hoc ut posit manumittere sed si sufficeret qd debonis eccle adquirat nihil ex proprio patrimonio coferte sed potius exbonis ipsius eccle qr totum illud proprium eccle e. g° necessarius qd ea adquisitio exbonis aliunde quesitis fiat —

Veriorem in iudicio explicationes Innocentij cui n obstat aug.m Boroij qr respondet in hoc tx ad hoc ut prelatus posit manumittere aqui parationes et acquisitiones et eadem ro que in ducit prelatum ad donandum eadem inducit ad adquirendum qr ita utile e eccle eius bona augeri et multiplicari sicut aliunde exdonatione capere —

3 inferte quoad hoc ut platus possit eccle manumittere servum sufficit qd tantumdam eccle donet vel adquirat ut pbatur expresse in hoc tx ibi ... rei col... te modum de quo erit disputandum in resolutione primi dicti —

4. inferte in hac manumissione que facienda e per Prelatum deservis eccle reservandum ee eccle ius patronatus exmeo tx suffragatur tx in c. ... sed c liberti 63 11 q. 2 ex manumissione em adquiritur ius patronatus toto tt° ff de iure patronatus, qr ex illo infimo et misserabili status servitutis ad honorem libertatis deuenitur ut dicitur in l. 8 tt. 22 par. 4 et hoc ius patronatus consistit in successione certe partis in bonis liberti l. cum patronus 23 ff de le gatis. 2. tx in prin° instit° de legitima patronorum successione et l. 8 par. et consistit in alijs de quibus in gl. 1. in fin in d. c deliberti 63. 11 q. 2 melius ... fin

in l.

in l. si in sortes § libertus ff de condic. indebiti gl. 1 in l. fabrilis ff de operis libertorum et ultra ordinarios in dictis locis explicant Conanus lib. 2. comentariorum c. 6 cum segq. Petrus Greg. 2. p. sintagmatus lib. 14 c. 15 cum segq. et ex hoc iure patronatus non solum ipse libertus verum etiam cum peculio est sub patrocinio eccle ut in hoc tx quia in manu missione non reservatur sibi expressum peculium sed reservationes patrocinio eccle facit tx in c. cum redemptor 63. ubi notat gl. in verbo relaxamus 12. q. 2 notant scribentes hic precipue Veroius n.° 23. Redoanus s. etiam n.° 21 —

Nec obstat tx in l. si Stico 53. ff de peculio ubi in manu missione censetur expressum peculium quia omissa interpretatione glossae d. verbo relaxamus quam sequntur Veroius s. responde tex illum procedere quia in manu missione specialiter non adimitur peculium quia tunc ex tacita voluntate censetur expressum tx vero noster procedit in illo casu quando scilicet specialiter adimitur peculium quia in manu missione servorum eccle specialiter dispositum est ut ipse manu missus cum peculio sub eccle patrocinio existat ex meo tx et s. relato —

Rursus etiam non solum manu missus sub eccle patrocinio existere debet verum etiam cum posteritate sua ut probatur in hoc tx ibi et posteritate sua probatur etiam in d. c. libertis 65 ibi verum nec posteritas quidem eorum et ibi acsi forte libertas eorum infictura probatur non pateat cum alijs adductis a Veroio hic n.° 15 —

Sed graviter obstat quod filij liberti ingenui sunt l. qd ex libera C de operis libertorum tx in prin. instit. de ingenuis I. 1. tit. 14. part. 4 ergo non potunt esse sub patrocinio eccle et cui difficultati omissa solutione gl. hic in verbo posteritate quam sequitur comunis ex Veroio hic n.° 14 et alia solutione glossae 1. in d. c. diaconi et in verbo geniti

in d. c. liberti 65 verius respōde filios manumissi n̄ existere sub patrocio eulē quo ad operas serviles sd solum quo ad obsequium & reverentias Que intr̄ p̄tatio probatur expresse in d c. liberti, 65 ubi postquam dixit filios liberti n̄ debere derelinquere patrocinium eulē subdit in fine sd obsequium & obedientiam prebeant pbatr̄ etiā in l. 2 C de in ius uocando l. fin. C de libertis & eorum liberis —

Nec obstat huic intep̄tationi tx̄ nostr̄ in fine ibi utilitates, &c. que sc̄. pbare uidentr̄ filios liberti teneri prestare operas serviles eulē qr̄ respondetur cum gl. fin. hic gl. 2 in d. c. liberti 64 tx̄m ni procedere qn̄ in manu missione opere in posite fuerunt liberto & eius filijs ut in dicat p̄m̄. Illust in uerbo dicit cōmunem Ancorani hic n̄ 16

Quinto infertr̄ in specie huius tx̄ necessariam esse solemnitatem ad hoc ut p̄latus posit eulē servum manu mittere ut notat gl. 1. in fine hic quam sequitur & cōmunem dicunt Abb. n̄ 5. Immola. n̄ 1. Verdio n̄ 10 Dadoano 5 n̄ 18 Casaneus in cōsuetudinibꝫ Burgundiæ Ru. 9 S. 9 Barbosa al. 11 n̄ 46 lib. 1. Decenas ubi s̄ & probatur in d. c Epus 58 ibi subscribentibꝫ sacerdotibꝫ et in d. c quicumque 66 ibi ad cone prouinciale deferatr̄ & in l. 7. tit. 14. part. 1. § Poterat tn̄ defendi n̄ requiri solenitatem in specie huius tx̄ qr̄ in eo n̄ exprimitur & quia ea manu missio fit autoritate iuris & ideo n̄ ē necessaria solenitas xta ea que diximus in c. 1. s ad 1. arg. & tenendo eam opiniones pot respōderi ad tx. in d. c. Epus ut procedat qn̄ p̄latus manumittit servum eulē n̄ retento patrocinio quo casu solenitas requiritr̄ ad tx̄ aut in d c. quicumque pot responderi procedere in alijs donatiōbus excepta libertate ex ijs que diximus in rōne decidendi.

Ultimo infertr̄ decisionem huius tx̄ limitari in specie tx̄ in c. si quos 57. 12 q. 2 videlicet in servis bene meritis eulē quos p̄latus manumittere

pót

pit absque eo quod tantumdem donet ita gl. 1. hic quam sequuntur Card. nº 2 Butrius et Abb nº 6 Imola nº 4 Verolo nº 7. et Nedoanus 5 nº 18 Rolandus cons 98 nº 46 volum 1 Dueñas s limitatione 1. 17 dicit servus benemeritus eccle si aliquod servitium insigne eccle servivit ut in exemplo tx in c. siquis Papa 79. d. et huius limitationis ratio e quod ea manumissio quae fit in remunerationem non proprie donatio e immo proprie solutio dicit. l. Aquilius ff de donationibus l. sed et si l. §. consuluit ff de petitione haereditatis c. cum in officiis ubi Covar. de testamentis late Pinelus in l. 1. 3. p. a nº 60 C de bonis maternis Menoch. de arbitrariis casu 132 et 134 Julius clarus lib. 4. sententiarum §. donatio q. 3. Barbosa in l. stante nº 10 et in l. si filio familias a nº 53 ff soluto matrimonio latissime Tiraq. in repetitione legis siumquam C de revocandis donationibus in hac tamen manumissione quae fit pp benemerita solemnitas debet etiam intervenire ex gl. 1. hic quam sequuntur relati in proxima illatione —

Non obstare argumenta adducta contra conclusionem 1. ex d. c. epus 58, 12 q. 2 d. l. 7. tt. 14. part. 1 qui resolvendum e quod quando prelatus manumittit servum eccle per formam huius tx sufficit tantumdem eccle donare ex hoc tx ibi per rem collatam modum probare etiam in d. c. diaconi 35. 12 q. 2 ibi de suo alium tamen restituat reiecta explicatione glo ibi nº aliud quae explicat ut prelatus rem alienatam restituere eccle teneatur et aliud tantumdem de suo dare ut sic eccla duplum consequatur quae conciliatio cum hoc explicatio ex d. c. si quis qualibet 56, 12 q. 2 ibi tantum contulerit quantum vi detur abstulisse et uterque tx desumptus ex concilio Agatensi c. 49 et sic probant tantumdem solum ee donandum facit etiam tx in d. c. et si [illegible] 39 12 q. 2 ibi nihil de proprio suo eccle Christi compensaverunt ubi do hoc ut

platus posit manumittere requiritur ut fiat compensatio que tamen eius dem quantitatis esse debet arg. tx in l. 1. et per totum ff de compensatio. facit etiam tx in c. si epus 12 q. 5. et tantum, c. 1. et si rem quam prestiterit maior fuerit vel aequalis dicere permutatio c. ea enim 8 q. 10 et permutatio pro maiore minore vel aequali 10 q. 2 et hec e verior opinio quam tenuerunt Abb. et Barbatia uterque n. 5. Immola n. 7. et Anania n. 10 Immola n. 2 in c. seq. Prepositus n. 3 Delamera n. 5 in d. c. Epus Rodoanus n. 15 et Velenias limitat. 2 et secundum eam resolutionem emendanda e vulgarissima huius tx et nostri tx et quem antiqui canones decreverunt referenda sit ad canones Concilij Agatensis de qq. in d. c. et si ibi et in d. c. siquis qualibet, et ita tenendum e licet gl. hic nostro modum tenuerit platum ad hoc ut posit manumittere servum eccle debere dare rem duple extimationis dicunt comunem Berous aliis referens hic n. 20 ubi etiam ubi eam defendit resolventes nostri tx ibi quem antiqui canones decreverunt esse referenda ad tx in d. c. epus 58 et opinio gle aprobatum in d. l. 7. tit. 14 part. 1.

Sustinendo tamen priorem opinionem respondendum e ad tx in d. c. Epus. tamen illum loquere qui platus manumittit servum eccle non reservato nec retento patrocinio quo casu duplum donare tenetur ut patet ex eodem tx ibi non retento eccle sibi patrocinio ita etiam explicari debet tx in d. l. 7. partit.

Nec obstat tx nostrum referri ad tx in d. epus que verius e debere referri ad conc. Agatensi ut diximus quod ex eo comprobatur quia tx in d. c. Epus desumptus e ex conc. Tolet. 4 c. 67. et tx noster desumptus e ex eodem conc. c. 68 Unde cum tx noster referat se ad antiquos canones erat absurdum referri ad canonem proximum illum quod vocari antiquum et sic e necessario dicendum referri ut diximus ad conc. Agatense quod e antiquius

Nam

Nam celebratum fuit anno 443 & conc. Toletan 4 anno 625 ut patet ex 1° tomo Conciliorum & genebrardo in chronologia lib. 3.

Non obstat 2 arg. qr respondet Innocentius quem sequitur Abb. hic nº 2 iura adducta in arg. procedere qn prelatus patrimonium habet quo casu debet ex proprio patrimonio compensare sed tx noster procedit qn prelatus patrimonium non habet quo casu sufficit tantumdem adquirere ¶ Nec obstat qd donatio iam facta vel acquisitio non pot postea prelatus manumittere quia est ad iicere modum donationi iam perfecte quia regulariter tx in l. perfecta C. de donationibus que sub modo Nam respondeo illam donationem vel acquisitionem non efficere ut prelatus proprio iure posit manumittere sed est ei permittatur ut manumittere posit & sic sinite tx.

Ad c Episcopi huius tti de rebus eccle alienan, vel non.

Probat hic tx non valere manumissionem servorum eccle factam a Prelato qui nihil dedit eccle & successorem posse sic manumissos ad ius eccle reducere idem probatur in c. et si illi 39. 12 q. 2 et faciunt tradita in c. proximo

Sed obstat Primo qd libertas que semel, petit revocari non pot § semel insti. qq manumittere non licet l. ait prtor § s. sed qd Papinianus ff de minoribus qui in specie huius tx libertas que data fuit revocari non potuit

2° obstat qd ex hac manumissione eccla non amissit ius servi ita manumissi c. 2 § ()tter ibi ut nec ius tribuatur hoc tto lib. 6 l. iubemus 14 § sane C. de sacro. sanctis ecclesijs ergo non bene dr in hoc tx debere reduci ad ius eccle

Decidendi tri ro traditur in hoc tx sed

in preium ē ut quis suas eccle ñ abstulerit damnum eccle in ferat refertur etiam in d.c. et ñ illi et exornari poterit ex tra ditis in c. 3. s ¶ Hinc infertur manumissionem in specie ncita ñ ualuisse et dicemus ad 1. arg. quaratione successor Prelati poterit seruum sic manu missum ad ius eccle reducere ex hoc tx quinimo et ipsemet Prelatus id facere poterat ¶ xª tx. in c. siquis presbiterorum] ubi la cius dicemus —

Infertur etiam successorem Prelati posse ser uum reducere ad ius eccle ita ut nulla exceptio ei op poni possit ut probat hic tx et late probat Verroius hic nº 4 qui dicit ē ordinarium in practica —

Non obstat 1. arg qui respondet com[illegible] relata a Verroio hic nº 7. in specie huius tx ñ ualuisse ma numissionem et iuo rellata in argº procedunt qñ libertas ualuit quo casu reuocari ñ pot ¶ Nec obstant [illegible] huius tx ibi liberos ex familiis eccle et ibi tales igitur liberos quae uidentur probare libertatem ualuisse et ita te nuit gl. fin. in d.c. et ñ illi defendit Verroius s quia re spondet ea [illegible] ñ probare ualuisse libertatem sed eorum uerborum sensus ē prohiberi prelatum ne seruos eccle manumittere intendat et liberos facere et si fecerit tales liberos hoc ē de facto et ñ de iure successor reducat ad ius eccle —

Nec obstat 2 arg. qr illa [illegible] ad ius eccle exponuntur id ē ad possessionem eccle ita Abb. nº 2 Imo la s. tx et Verroius s et finitur hic tx —

Cornejo

Ad tx in c. Nulli .5. huius tti de rebus eccle

Probat hic tx res eccle alienari n debere quae sclusio generalis e et totum tt. ss pbendi et sic pbatr in c. 1. et per totum istum ttm. et in 6. et in clementinis et extra uagantibs et in c. 1. et fere per totam maxime in c. sine exceptione et in c. n liceat Papae 12 q. 2 c. 1, c tua nu per et fere per totum de is quae fiunt a prelatis l. iubemus 14 authentica hoc ius C de sacro sanctis ecclesijs habetr in c. ea em § hoc ius 10 q. 2 et desumptus e tx noster ex nouella 7. quae habetr in authentico deni aliena dis aut pmutandis § nos igitr et ex nouella 120 quae habetr in authentico de alienacione et euphiteosi § 1. ut notant Cuiacius in d. nouella 7. Ant. Aug. in scolijs ad 1. collectiones decretalium tt. de rebus eccle c 4 Castillo lib. 1 de usu fructu q. 54 n 4 Vnc constat falsso in supra scriptione huius tx dici desumtum ee ex conc Silbanensi cum tale conc. n reperiatr, et dicit Regio consonat lex. 1. et p totum tt. 14. part. 1. lex 6. et 7. tt. 2. lib. 1 recopilacionis

Sed hanc cclusiones opponent plura ut qq pbatr res eccle alienari posse etsi ex xtibs in hoc tx pbibitis Nam et uendi possunt c. terrulas 53. 12 q. 2. c. potuit de locato tx difficilis in c. cum dilecti de empcione et uendicione. et possunt permutari c. 1. §. c. 1. c ad quaestiones de rerum permutac. c. cum uenerabilis de exceptiobs. et pignorari. c. 1. c. 3. de pignoribs et donari c. ceterum c. pervenit de donacionibs. et in enphitentim ccedi c. ad aures j et in feudum tx dificilis in c. 2 de pbendis. et possunt prescribi c. 1 et p totum de prescriptiobs et hi alienare dr qui patitr usu capi l. alienacionis 28. ff de verbis sig

signif. Et etiam Prelatus hereditatem eccle ne lictam pot repudiare c. finali 17. q. 4 Et etiam legatum c requisisti de test tamen. Et tamen qui repudiat alienat. l. magis § si pupillus vss. fundum ff de reb. cor. Et de rebus eccle prelatus transactionem facere pot c. 3. de transactionib. quod non bene dic in hoc tex res eccle non posse alienari —

Non obstat quod alienatio dicitur quando dominium transfertur l. alienationem 67. ff de verb. signif. L. 1. C. de fundo dotali sed per pignus ut specialem hipotecam non transfertur dominium l. quae cumque § 1. ff de publiciciana l. si pignore § si p. de ff de pignoraticia actione l. si servus 22 § ...ff de noxalib. actionib., Nec possessio etiam transfertur sed remanet penes debitorem l. qui pignoris ff de acquirenda possessione ergo prohibita alienatione in hoc tex non debuit prohiberi specialis hipoteca —

Pro ratione tamen decidendi huius tex et totius materie explicatione Primo constituendum e bona ecclesiarum diversos habuisse status et ceteros ea diversa tempora esse considerando ut constat ex ijs quae tradit Abb. in c. postulasti n. 4 de rescriptis et in questione 4 incipienti Ticius n. 14 in fine Simancas de catholicis institutionib. c. 44 n. 25 Castro adversus haereses xpo eccle hereses 4 Duarenus lib. 2 de sacris eccle ministerijs c. 1. Sarmient de redditib. ecclesiasticis 3. p. c. 3 per totum Benedictus in repitit. c. Reinuncius ... et uxorem nomine Auclasiam de cessio. 1. a n. 1 —

Primum tempus fuit in inicio nascentis eccle in quo eccta et clerici propria non habebant sed quae eis offerebantur vendebant et in pauperes distribuebant ut patet ex actib. Apostolor. c. 4. et 11 referente in c dilectissimis ... futurum 12 q. 1 et rationem quare eo tempore Apostoli propria non posidebant ut referre in d c futuram tradit Alvarus Pelagius lib. 1 de planctu eccle c. 55 quia sibi ... solius vitae necessarijs alimentis contenti ut dicit Apostolus 1. ad Timoteum 6 et refertur in c. Quos 12 q. 1 adeo liberius

uaxarent et euagelij p'dicationi instarent pse
quitur Sarmiento ubi s. 1. p. c. 1. nº 5.
Secundum tempus fuit in quo mul
tiplicato christianorum numero cum elemosine ab eorum sus
tentationem n. sufficerent cepit eccla bona retinere
que tunc inter eos erant comunia ut in d. c. dilectissimis
c. expedit c. epi c res eccle c epus c uidentes c scimus
c. n. dicatis cum alijs 12 q. 1 et hec bona n. uendebantur
ut in primo tempore fiebat sed seruabantur ut p'latus fruc
tus eorum in clericos et in pauperes distribueret ut in d c. ui
dentes cum s. citatis
Tertium tempus fuit in quo nume
ro clericorum multiplicato ut temporis necessitatibus consule
retur cam dedit ut permitteretur qd clerici proprium possent
habere, scilicet patrimonium ex bonis parentum uel a
lia bona aliunde quesita ut patet ex c. certe 18.
cum tribus segq 12 q. 1 c clericos 12 q. 1 in quorum iuxium ex
plicatione laborant scribentes relati a Couar. in c. cum
in officijs nº 3. de testamentis
Quartum tempus fuit in quo pp
cōfusionem bonorum inter ipsos epos clericos et ecclesias ut dicitur
in d c. episcopi cum duobus segq. a Donisio Papa, parrochie
fuerunt diuise et unicuiq termini asignati, et beneficia insti
tuta ut refertur in c. 1. 13 q. 1. et in c. pastoralis de ijs que fiunt
a p'latis gl. 1. in c. 1. 90 dist. notat Geronimus de monte in tt
de finibus c. 12 nº 4 et c. 13. nº 3 et in Trid. ss. 14 c. 9. de reformatione
et ss. 24 c 13. et 13 de reformatione et postea Gelasius Papa
.1. fructus bonorum eccle in quatuor partes diuisit et primam
aplicauit epo secundam clericis. 3m fabrice 4m Pauperibus
ut refertur in c. uobis 23. et in c. cōcesso 26 cum quatuor segq.
12 q. 2 notant. s. relati
Et constituendum est qd cum sancti Patres
anti iustum et consentaneum existimarent qd eccle bona conseruarentur
eam conseruationem summo opere hortati et uoluerunt.

comendant ut bene et fidelit[er] ea dispensent ut patet ex c. quicumq[ue] 23 c. precipimus 24. 12 q. 1. c. ad nobilitandum 17. q. 4 non tamen eo tempore prohibita erat rerum eccle alienatio nec eius prohibitionis meminerunt, Primus aut[em] fuit Lucius Papa primus qui alienationem prohibuit ut refertur in c. omnes 17. q. 4 non tamen alienationem annullavit sed actione proposita ab eccla, rescissio erat petenda ut patet ex eo tex. Per hanc aut[em] prohibitionem non erat satis eccle consultum siquidem alienatio valebat et eccla super eius revocatione litigare debebat q[uo]d quidem eccle danosum erat nam inter multum litibus non vexari ut tx in l. 4 ff de alienatione iudicii l minoribus 6 ff de minoribus et ideo plenius provisum fuit in Conc.o Agatensi relato in c. 1. c huiusmodi 10 q. 2 et in c. placuit 51. 12 q. 2 in quibus prohibetur alienatio et annullatur si a prelato fiat et pro eccle utilitate aut necessitate alienatio permittitur dum non fiat cum consilio primatis provinciae et episcoporum comprovincialium ut patet ex dictis iuribus sed quia hac solemnitas comode servari non potuit Leo Pontifex primus rellatus in d. c. sine exceptione 12 q. 2 renovans prohibitionem et de novo prohibens penas adiiciens novam instituit solemnitatem ut scilicet pro eccle utilitate cum consensu capituli alienatio fieri posse et eo tempore etiam prohibita fuit alienatio in d. l. iubemus et in aliis iuribus relatis in confirmationem conclusionis ¶ Denique reprobatur in tx dictum hoc in n[ost]ro tx ex quibus omnibus desumitur regulam esse res eccle alienare non posse nisi cum ca et solemnitate quam reg[ul]a varie aplicantur et limitant gl. in suma 12 q. 2 et in d. l. 1. tit. 14 part. 1. l. 6 cum seqq. tit.o 2 lib. 1. recopilationum Socinus reg. 168 Gracianus reg. 158 et 316 et ultra ordinarios hic late prosequuntur materiam Calderi. in repetitione huius tex. tomo 4 repetitionum canonicarum Benedictus extravagantis ambitiose hoc[?]. tomo 6. Laurentius in repetitione d. capituli sine exceptione tomo. 1. Debufus in compendio alienationum Budaanus in integro titulo rebus eccle non alienand. Nau. in titulo de rerum ecclesiasticarum alienatione Couar. lib. 2. c. 16, 17 et 18 de exequendis mandatis c. 4. n.o 34 Mascardo de probationibus conclusione 75. et 237. Modla in in pocio iuris tit.o 1. q. 16 n.o 26

referunt

referunt aliiq; Cenedo colectanea 71 ad decretales Castillo lib. 1. de usufructu q. 5. t. nº 4.

Huius autem prohibicionis rationes varias referunt scribentes illa tamen magis placet ideo prohiberi alienaciones rerum eccle quia ex earum conservacione divini cultus ministracio pendet qui sine bonis temporalibus quibus ministri substentarentur celebrari non potest et propter eam rationem expedit ecclam habere bona temporalia ut dicitur in d. c. vivientes 12 q. 1 et in d. extravaganti ambiciose hoc titulo et in proemio titulo 14 part. 1. observat Soto lib. 4. de iustitia q. 5. art. 1. ad 2 argum. et inde dicebat Sanctus Bonaventura ut refert Benedictus in repeti. d. c. Raynuncius § et uxorem decissio 1. nº 7. spiritus sancti ordinacione at cum timere quod eccla in temporalibus abundaret quia pauci tante perfectionis invenirentur qui sine adminiculo temporalium ecclesiastica onera subsciperent et sic ministerium divini cultus minueretur et hoc ipsum Beatissimam Virginem dixisse in quadam revelacione sancte Brigide refert fasciculus temporum et ex eo Benedictus ubi supra et denique aeterna dei sapiencia intelligens carnalibus hominibus non satis reverendam et venerandam fore sacro sanctam Pontificis autoritatem a quo universam ecclesiam regi voluit si in paupertatis latebris esset eam externorum bonorum abundancia extullit et sublimavit ut omnibus etiam Principibus esset venerabilis ut bene considerat Simancas in catholicis institucionibus c. 44 nº 26 et in nº 27. et 28 dicit id summe expedire quia pauperes semper despiciuntur divites autem venerantur de quo late plura furiose congerunt Tiraq. de nobilit. c. 3. per totum et in repeticione d. legis siunquam § pro bona a nº 1. usque ad 8 Casaneus in cathalogo glorie mundi p. 11. considerario 27. refert plures Cenedo colectanea 27 ad decretum nº 2. 7. 8. et 9

Ex quibus omnibus supra adductis iam primo et principaliter infertur prohiberi alienacionem rerum eccle et que appellacione alienacionis contineantur refertur in hoc titulo et in d. c. sine exceptione et in d. extravag. ambiciose et in d. auth. hoc.

dinô alienandis § nos igitur vs° alienationis et in l. fin. C de rebus alienis n alienand. de qq sigilatim erit agendum

Et Primo dicitur in hoc tx appellatio alienationis stineri côditionem in cuius explicatione torquentur scribentes et varias explicationes refert Barbosa hic n. 21.

Quibus omissis côm̃uniter in scolis receptum i verbm. illum côditionem ppria autoritate a librariis adiectum fuisse qr n invenitur in d. au § nos igitur vs° alienationis ex quo desumptus e tx iste ut advertunt Cuiacius novella 7. et Anto. Augustinus in notis ad hunc tx in ii colecione decretalium

Et qr verbum illud extat in originali huius tx rellato ab Antº. Augº s' et in emendatioribus libris invenitur ideo defendendo côm̃unes lecturas verbm. illud sditionem explicari pot ut significet pactum côvenionem seu pmissionem qui bus prelatus res eccle obligaret ul dare pmitteret nam sdicio pactum seu côvencionem multoties significat l. exigendo .dem ff de iudiciis l. fin. ff de spôsalibus l qui liberos l tutor ff de ritu nuptiarum l 4 § fin b quimelioribus exant condicionibus ff de in dies addicio observat Hotomanus de xbis verbo côdicio

2 Appellatio alienationis côtinetur donatio et ideo phibetur in hoc tx in c. 1. c tua nus de iis quae fiunt a plâtis c. 2 de donationibus d. c sine exceptione d. l iubemus d § nos igitur vs° alienationis l. 4 ttº 14 par. 1. et qq phatur phibitam ee donationem rerum eccle et huius phibicionis râo e qr donare perdere e l. filius familias ff de donationibus c. pastor. 1. q. 2 notant plures quos côiunt Tiraq. in d. l. sium ps vº donatione largitus nº 206, 207. et 208 Mascardus de pbationibus côclusio 555 a nº 1. usq ad 8 et in specie Redoananus in Rº de significac. vº alienatio s ru donatio n. 3 et inde recte dicit Paulus in l. côtra iuris § 1 ff de pactis donationum ee dânosam dationem refert Redoanus s' recte g phibetur rem eccle donatio ex dictis iuribus ubi late scribentes et ultra eos refertur alios Joan. Garcia in ttº. de expensis c. 20 n. 9 Matienço in

l. 3. ttº 3 lib. 5

l. 3. ff 3. lib 5. recop. gl. 2 nº 3 Gutierez in tt de tute
lis 2. p c. 6 nº 5. qui resoluunt n posse prelatum remit
tere debitum eccle qr remissio debiti donatio e. l. siquis
delegauerit ff de nouationibus sequitur alios referens Pereira
in repetic. legis si curatorem habens Nº sine curatore nº
120 C de in integrum restitu. Et dicit q Redoanus
i nº 6 aduertit magis damnosam ee donationem quam ue
ditionem siquidem ex uenditione pcium recipitur n' autem
ex donatione —
Quinimo nec etiam interueniente solemnitate res
inmobilis eccle donari pot qd ex eo pbatur qd res eccle n
possunt alienari nisi ex certa ca. ut i fauius dicemus et hi in
donatione nunq dari pot instaçia l. n omni tt. C de admi
nistracione tutors pbatur etiam ex l. fin. § cum autem C si maior
factus alienationem raptam habuerit ubi minor n pot
donare res inmouilis etiam cum decreto quem tm ad hoc
extollunt Paulus nº 2 in d l. filius Suarez alega
20 nº 7. Pereira ubi s ffm. contractus Frusti nº 37
Gutier. 6. Menoch. cons. 22 nº 15. lib 1. —
Neque ui resolucioni obstat tx in c p
terea de donationibus ubi ualuit donatio facta a prelato
quem tx uarie explicant Beroi in c. 3. nº 75. Pine
lius in l. 13 part. nº 62 C de bonis maternis et in l.
23. partic. c. 2 nº 17. C de rescindenda patet etiam Pi
neli inter pretatio in d. c. pretereas fuisse factam dona
ciones recidendo in feudum ca remuneracionis quod
fieri potuit ut diximus in c. 3. s in uo deuidendi ad
fines et etiam fuit facta donatio ex mandato Ponti
ficis ut patet ex eo txu. Et ideo uallet qr et Pontif.
solus in feudum dare patet c. ad audiencias ubi Pa
risius nº 1. de prescripcionibus late Caprinus decissio 26 —
Non etiam obstat tx in c. siquos 17. 12
q. 2 ubi platus donare pot qr responsum e in 3. s uoe
deuidendi ad finem appellatione —

3. appellatio alienationis cōtinetur venditio & ideo phibetur in tx & in d. c. 1 & in d. c. tuanus & in c. n̄ liceat c. sine ex cufficio 12 q. 2 d s nos igitur ꝑ alienationis l. fin. C de rebus alienis l. 1. tt.o 14 part. 1. & ro ē qr venditio ē alienatio per quam transfertur dominium l. primalt ꝑ totum ff de ꝯtrenda emptio. adeo ut venditio alienatio ē ut venditionis apellatio quecumque alienatio ꝯprehēdatur ad qd citari solet tx in l. statu liberi 29 §. fin ff de statu liberis quem tx ad hoc meliorem dicit Baldus in l. 2 C ꝓ emptore & ad illud axioma illud tem citavit gl. ꝑ servari in d l. 2 & ꝑo n̄ pōt in l. 1 §. eam rem ff quae res pignori obligari possunt. & ꝑ generali in l. sicut §. venditionis ff quibus modis pignus vel hipoteca solvitur late ꝓsequuntur Pinelus 2 p. R. C de rescindenda venditio c. 1 n̄ 10 Tiraq lib. 1. de retractu § 1. gl. 2 n̄ 1 cum seqq. cum alijs multis relatis a Picsardo in R. de emptio & vendi n̄ 5, cum seqq.

4o appellatio alienationis ꝯtinetur permutatio & ideo phibetur in hoc tx. & in omnibus iuribus s addictis ē aut permutatio qn species ꝓ specie vel genere datur vel genus ꝓ genere l. 1 & ꝑ totum ff & C de rerum permutatio l. 1 tt.o 6 part. 5. cum late adductis a Gomezio 2. tomo variar c. 8 per totum Pinelo in l. 2 C de rescindenda venditio 2. p. c. 1 n̄ 9 Matienzo in l. 7 tt.o 11 lib. 5 recopila. gl. 10 n̄ 6 & 7 Azevedo in eo lib ad l. 2 tt. 17. lib 9. recopil. n̄ 3. & ibi Acevedo n̄ 1. Prohibetur aut in hoc tx permutatio ratione illa qr permutatio alienatio ē ex dictis iuribus cum alijs exqq late ꝓbant Cassaneus in cōsuetudinibus Burgundie Ru. 9. §. 10 n̄ 29 Tiraq. s gl. 14 ex n̄ 28 Pelaez de maioratu 4 p. q. 1. n̄ 8 Molin. lib 4 de primogenijs c 4 n̄ 11 qr ex permutatio transfertur dominium ita l. 1. ff de rerum permuta. & ratione fieri n̄ pōt permutatio nisi a dn̄o vel eo qui loco dn̄i ē c. cum venerabilis de exceptionibus diximus in c. 1 § in 2 quapp permutatio de re aliena nulla ē, d. l. 1. ff de rerum permutatio resoluunt ex multis Petrus And. Gamacius in repetitio.

in repeticione Rie dierum permutacio lib. 6 nº 52 et in c. licet
eodem ttº. nº 57. tomo 3. repeticionum canonicar. Parisio in d. c. cum
venerabilis nº 35. tomo 4 Lasarte in ttt de decima uendicio
c. 17. nº 15. Et ex ea racione pbatr maiorem alienacionem
resultare ex pmutacione quam ex uendicione siquidem per
mutacio celebrari n pot nisi a dño uel eo qui loco dñi e et ideo
de re aliena facta nulla e ut s diximus et n alitr permuta-
cio perficitr nisi tradicione secuta ut notant. Fortunius Gomez
et Pinelus s et inde resultat qd Gabella qua ex 3ctu permuta
cionis debetr xª disposicionem legis 2. ttº. 17. lib. 9 recopilacio
n debeatr nisi a die tradicionis. nec antea debeatur ex nris dicto
probant Lasarte d. c. 17. nº 25. et 34 Gironda in tractatu de ga
bellis 9. p. imprinº nº 5. secus aut e in uendicione qua a n dño
fieri pot nam et res aliena pot uendi l. rem alienam ff de co
trahenda empcione et uenditor n copellitur p'cisse rem tradere
nisi habeat facultatem rei tradendæ ut docet gl. comunitr recep
ta in § traditum § p'cium instit. de emcione et uendicione et ga
bella ex uendicione a die conuencionis et n die tradicionis de
betr ut ex multis pbat Lasarte s c 3. ex nº 2 —

Deniq et prohibetr permutacio qr
e uicina uendicioni l. 2. ff de rer permutacione l. 2. ubi gl. C
eodem ttº l. fin. ff qq ex causis in possesione eatr d l. 2. tt 17.
lib. 9. recopilacio et in pohemio tt 6 part. 5. Lasarte in d. l. 2 recopil.
nº 3 et Acued nº 1 Rodoa. in Rº de signifi. ~~[illegible]~~ uerbi
alienacio 6. uenit etiā permutacio replura. Tiraq. lib. 1. de re tractu
§ 1. gl. 5. 14 ex nº 28 et § 30 gl. 1. ex nº 19. —

4 § Appellacione allienacionis
uenitr cotractus perpetuus et imphiteutis et ideo phibetr
in hoc tx et in d extrauaganti ambiciosse hoc ttº intr co
munes et in d l. fin. C de reb9 alienis et in d. § nō sequitr
vº alienacionis et in l. 3. ttº 14 parti. 1. e aut emphiteusis
dictio graca et significat plantare in serere et germi
na ponere ut explicant Alciatus lib. 1. parergon c 36
Corasius lib. 1. miscelaneor iuris c. 21. nº 2 et in l. ciqui

n° 20 ff de servitutibus & in l. 1. n° 8 C de iure emphiteutico Conanus lib. 7. comentariorum c. 12 n° 2 Gimarius Valdubinus & Minsingerius & Pichardus in § adeo instia de locatione & e uerior ethimologia quam alia tradita a gl. ibi emphiteusis in d. § adeo & ibi meliorationum in autentica de non alienandis § scire autem que explicabat emphiteusim significare meliorationes sequitur Fulgosius nº 9 ad finem Cremensis in l. 2 n° 35 C de rescindenda uenditione et fit contractus perpetuus emphiteusis qui res inmobilis colenda, fruenda, & utenda in perpetuum datur reseruata certe pentionis solutione ut docent supra relati & latius dicemus in c. ad aures infra & sic emphiteusis e species locationis ut notant scribentes in Rubrica de locato prohibitur ergo in bonis ecclesie ecclesiis perpetuus emphiteusis quia alienatio e & ex eo contractu transfertur dominius ut probatur in dictis iuribus notant scribentes hic precipue Beroius a n° 33 Rodoanus supra § similiter & late probant Couar. lib. 2. c 17. a n° 4 Pinelus in l. 1. 3. p. a n° 63 C de bonis maternis Tiraq. supra d. § 1. gl. 14 n° 84 Molin de primogenijs lib. 1. c 21 ex n° 17. ubi late probant prohibita alienatione prohiberi etiam emphiteusim in perpetuam & inde possesorem maioratus qui alienare non pot non posse in emphiteusim perpetuam cedere ut late probat molina supra qui autem res certa in emphiteusim cedi posit dicemus in d. c. ad aures infra

Sed contra hanc resolutionem primo dubitatur qua dicatur emphiteusis perpetua, qua prohibetur in hoc textu in quo uariauit gl. ibi perpetua in c. ea enim § perpetua 10 q. 2 late prosequitur Beroius hic a n° 34 ¶ Placet mihi explicatio 3. eiusdem glose emphiteusim perpetuam dici que semper & in infinitum durare pot quamdiu pensio soluatur ut habetur in l. 2. C de iure emphiteotico c potuit de locato. similis gl. ibi demptum in authentica quas ruinas C de sacros. ecclesiis & probatur ea expositio in d § adeo instit. de locatione ibi in perpetuum quibusdam fruenda traduntur idem quamdiu pensio &c. l. 1. ff si ager uectigalis uem

adueclis

probat.

adductis a Valasco de iur. emphiteotico q. 1. nº 12 facit etiam quod illud ius perpetuum quod non habet praefinitum tempus l. sufficit ff de condictione indebiti. notat Menoch. de arbitr. q. 22. nº 2 et ex multis probat. Feling. nº 8 Decius colu. ult. ex c. ex literis de constitutionibus alios cogessit Tiraq. lib. de retracto §. 2 gl. 1. nº 39 et inde colligitur collonum perpetuarium aut ius perpetuarium de quo mentio fit in l. 1. 3. et fin. C de locati. prediorum civilium lib. 11. nihil aliud esse nisi emphiteutam perpetuum et ius emphiteuticum perpetuum ut explicat l. 1. C de offi. comitis sacri Palatii notant Balduinus et Ottomanus in d. §. adeo Conan. s. Balas. §. q. 36. Tiraq. d. lib. 1. de retract. §. fin. gl. 14. nº 79. —

Z. dubitatur circa superiores resolutiones an dispositum in emphiteusi perpetua obtineat in locatione et sic comprehendatur sub prohibitione alienationis et circa hoc sequentes resolutiones

Prior resolutio sit locationes ad modicum tempus non comprehendi appellatione alienationis et sic res eccle. ad modicum tempus locari possunt c. 2 de locato c. fin ne prelati uices suas clem. 1. ad fines isto tit. l. 9 tit. 17. par. 1. et in Trid. ss. 25. c. 11. de reformatione. rationem hadit gl. verbo locationes in d. clem. 1. scilicet locationes ad modicum tempus non esse alienationes et inde prohibita alienatione non censetur prohibita locatio ad modicum tempus l. penult. §. instituto ff de legatis 2 ea ratione quia ex locatione non transfertur dominium l. non solet 39. ff locati l. huma. 80. § fin. ff de contrahend. emptio. et sic res eccle locari posse ad modicum tempus extra omnes solemnitates et securae resolvunt scribentes in et in d. c. 2 de locato et in d. c. fin. ne prelati uices suas Bedoanus ubi s. q. 6. de locatione rerum eccle. Laurentius de Rodulphus in d. c. fine. exceptio nº 10 lib. 1. repetitionum canonicarum Couar. lib. 2 uariarum c. 16 nº 1. Pinelus in l. 1. 3. nº 63 et 66. C de bonis maternis Moli. d. lib. 1. c 21. nº 1. Joan. Garcia in tit. de expens. c. 14 nº 1. et 2 Barb. in l. si fil. famili. §. nº 39 ff soluto matrim. Mor. l. in corporis iuris l. p. tt. 5. q. 1. nº 26 Zaballos in practic. qq. 69 q. 199.

n° 1. quod adeo procedit ut non sit necess. aliqua solemnitas vel superio
ris autoritas ad hoc ut res eccle ad modicum tempus locari po
ssint quod probatur ex d. c. 2 de locato in libere quod verbum signifi
cat non esse necessarias aliquam licentiam gl. verbo libere in clem. du
dum de sepultur. et in specie notat Abb. n° 4 in d. c. 2 Card. cons.
95 n° 6. Socinus Senior cons. 32 n° 1. volu. 1. ubi dicit receptum

Sit 2. resolutio res eccle locari non possunt
ad longum tempus nam locatio ad longum tempus comprehenditur
sub appellatione alienationis ita probatur in d. c. 2 de locato et ex
prohibit. probatur in d. clem. 1. hoc tit. et ratio est quia locatio ad longum
tempus alienatio est d. c. 2. in vel ad alienationem videatur ex
tendi quae verba insinuant ideo prohiberi locationem ad longum
tempus quia alienatio est ut notant scribentes ibi. et ratio est quia
ex locatione ad longum tempus transfertur possessio et utile do
minium l. 1. et 2 ff si ager vectigalis l. 1. § quod autem ff de super
ficiebus et est receptissima sent. ex superius relatis et ultra eos Meno
chius de arbitrariis casu 5 n° 3. Caronus in tit. de locatu 3a
de locatione ad longum tempus q. 3. et pluribus comprobatur Agui
lus d. gl. 14 n° 79 et adversus Conan. et Pinellus defendunt
Molina et Garcia s. et inde est quod prohibita alienatione prohibetur locatio
ad longum tempus d. clem. 1. hoc tit. notant ibi Butrio col. 2 Abb
n° 13. Vers. 31 et 32 et relati a Molina s. n° 16. reprobata opi
nione gl. fin. in d. § instituto quae docuit prohibitum alienari
locari posse ad longum tempus quae omnes reprobat ex s. relatis
et Decian. reg. 10 ampliatione 12 Cravetta. in topicis legal lo
co de secundo ad emphiteusim n° 50 et denique prohibita em
phiteusi perpetua, censetur prohibita locatio ad longum tempus
quia conductor ad longum tempus aequiparatur emphiteutico ultro
tat Faber in d. § adeo refert alios Moli. s. n° 21 et pluri
bus comprobat Tir. ubi s. n° 84.

3a resolutio sit locationem ad longum tempus
dici quae fit ad decem annos ita in specie docet gl. verbo
ad modicum in clem. 1 supra dicta et est receptissima sententia ut
ultra s. relatos testatur Decius cons. 272 n° 1. Paris. cons.
119 8 n° 5

9si 98 nº5 lib. 4 et idem dispositi in 9stitu.e 26 huius u
niuersitatis

Sit 4ª resolutio hodie ex noua decisione
Pauli 2 in extrauag. ambitiosa hoc tt.º in te 9munes, res
eccle ultra triennium omnino phibere sub poena excois
et alijs poenis ibi relatis, et cuius explicationem et eius
materiam uaria tradiderit Couar. d. c. 16 a nº 4 Gutie
1. p. Canon. c. 8. pectotus. et 2. p. c 13 latissime Pedroans
s a nº 11 Carotius s Na. de locatio.e rerum eccle 9lutio.e 9
Rauallos s nº 7 refert alios quam plures Çenado co lectan.a
32. ad 6 nº 1.

Est tn. maximum dubium an dispositio
illius extrauagantis et eius decisio ubi recepta sit, qd apud
scribentes ualde 9trouersum e', nam eam extrauagantem
numquam moribus fuisse receptam testatr Silb. in suma Vº
excotio 7 nº 83 in fine Armila Vº locatio nº 5 Sarmit. 1. p. de
redit c. 2. nº 20 et alij relati a Cuiat s nº 39 et in Mantua
numqz fuisse receptam aserit Bursatus 9si. 51. nº 20 Vº
lumine. i. idem de Mediolano loquens dicit Caualcans
decissio.e 21 nº 328. 1. p. et in Hispania modo cé receptam
n' dicit Couar d. c. 16. nº 6

Ex aduerso tn Auendaño alios referens
1. p. de exequendis mandatis c. 4 nº 40 dicit eam extra
uagantem, ubiqz cé receptam et eé in uiridi obseruançia
et dicit qd quotidie emanant literae Apostolicae mo
nentes de eius obseruatione et eé magis communem et ueri
orem aserit Caualcanus decisio.e 43 nº 71 et in Lusitania fuisse
receptam et sn eam iudicatum testatr Ant. Gama decissio.e
156 nº 2 et in Archiepiscopatu Toletano obseruari obser
bat Cordoba in suma de casos de 9cien.a q. 103. et de
niqz obserbari in hac ciuitate Salmanticensi et ita sm
eam fuisse iudicatum testatr Naua. c. 27 nº 150

In hac g.º doctorum uarietate ipsi resolunt
nihil certum afirmari posse. ni quod standum sit

comsuetudine loci ut provinciae ut in quibus locis fuerit usu recepta in eo in quo recepta fuerit observetur in aliis vero locis in quibus in totum vel in parte non sit recepta observanda non sit ut bene advertit Gutierez d. c. 8 nº 9 ¶

In locis ergo in quibus d. extravagans usu recepta est non solum procedit in ipsis rebus ecclesiae sed etiam obtinet in fructibus ecclesiarum et beneficiorum qui ultra trienium locari non possunt ut probatur in eadem extravag. ibi ac fructibus et in d. clem. 1. hoc tit. et in specie probat Veroius decisio 224 nº 2 defendit Gutierrez c 8 nº 15 et ita praxi practicatur licet contrarium tenuerunt Covarr. d. vº 6 Avendaño d. nº 42 quibus satisfacit Gutierez ubi proxime adeo enim locatio ultra trienium non valet ut si locatio fiat ad plures annos nulla est ita ut nec ad tempus permissum hoc est ad trienium substineatur quod post longam disputationem tenet Covarr. d. nº 4 vº 2 Perez in l. 2 tit. 7 libro 5. ordinamenti coluna 203 defendunt et alios referunt Gutierez d. c. 2. p. canonicarum q. 13 Zaballos d. q. 199 nº 15

Sexto appellatione alienationis continetur usus fructus constitutio nam in bonis ecclesiae non potest usus fructus constitui in favorem alicuius quod expresse probatur in d. c. non liceat Papae 12 q. 2 d l. fin C de rebus alienis explicat Bredoanus de Ba de significatione alienationis ... qui vero pro totus et ratio est quia constituere usum fructus alienare est ut in d. iuribus late comprobat Molina de primogeniis lib. 1. c 20 nº 1. et 8 et inde possesor maioratus qui alienare non potest non poterit constituere usus fructus in bonis maioratus nec etiam ad tempus vitae suae ut defendit Ant. Gomez in l. 40 Taurinorum. contra quem contrarium defendunt Pinelus in l. 1. 3. p. nº 71 ad finem C de bonis maternis Padilla in l. 3. nº 13 C de servitutibus

et aqua

et aqua quorum opiniones intelligit Moli. s. procedere qn non adest expressa prohibitio alienationis Opinio aut Gomezij procedit qn adest expressa alienationis prohibitio qr tunc nec ad tempus vitæ suæ poterit ~~posse~~ successor maioratus constituere ussum fructum subscripsit ad dictio Gomezij ubi s. et inde cum in bonis feudis adsit adsit expressa prohibitio alienationis non poterit in aliis etiam ad vitam alicuius usus fructus constitui ex s. adductis et etiam ex eo qr usus fructus e pars dominij l. 4 ff de usu fructu l. qui usum fructum ff de verborum obligationibus quibus in. ex diametro pugnant cum l. recte dicimus ff de verborum significatione quorum variium interpretationes et conciliationes plures referendo tradunt Pinel. in d. l. 1. 3. p. n. 1. cum seqq Joa garcia in tit. de expensis c. 10 a n. 1. Spino in speculo g. 13. a n. 22 Molina in emporio iuris 1. p. tit. 6 q. 1 n. 3 et 9. Pichardo in prin. instit. de usu fructu a n. 16.

2 Et principaliter ex divisione huius

te et eius dividendi ratione infertur regula specialis hipoteca tacita obligari non posse ut expresse probatur in hoc textu et in d extravagantem ambitiose et in c. Abbatibus de rebus ecclesiae non alienandis 12 q. 2 auth. de non alienandis s. nos igitur auth. de alienatione et emphiteusi s. et hoc siquidem sup. his et s. hoc ... mus et in auth. hoc ius C de sacrosanctis ecclesijs habetur in c. ea cum s. hoc ius 10 q. 2 l. finali C de rebus alienis et in iuribus quæ probant bona minoris pignorari aut hipotecari non posse sine decreto l. 1. s. fin. l. si pupillorum s. si pater et s. si prætor ff de rebus eorum l. lex quæ tutores C de administratione tutorum et huius prohibicionis ratio e qr licet pignoris datio et hipoteca non sit alienatio non continetur appellatione alienationis ut ex multis probat Varoius hic a n. 14 Bedoanus s. cit. item sub vocabulo Couar. lib. 2 c. 16 n. 7 Tiraq. d. lib. 1. de retractu

d. lib. 1. §. 1. gl. 14 nº Pinelus in d. l. 1. 3 p. nº 18 prohi
bere hi est e actus proximus alienationi per quem ad
alienationem facile devenitur l. si convenerit ff. de pignora
ticia actione l. 1 et per totum ff. et C. de distractione pig
norum notat Bart. in l. in quorum filiis ff. de pigno
rum et s. rellati Unde prohibita alienatione pro
hibetur [illegible] tamquam eius preambulum et omne id per
quod ad alienationem pervenitur [illegible] arg.to legis ora
tio ff. de sponsalib. ubi gl. alia alegat

Ex resolutione Primo infertur et deci
di ratio ad tex. in d. l. 1. s. fin. ff. de rebus eorum ubi si res vendita
fuerit minori eo pacto ut res hipotecata sit venditori in
terim dum pretium solvatur valet venditio pignus autem et hipo
teca non tenet qui tex. valde dificilis est siquidem constat con
actas ibi fuisse venditiones cum illo pacto et hipoteca
Unde aut hipoteca debuit vallere tamquam pars contractus ut
tex. in l. fundi p. 79 ibi nam hoc ipsum fundi pretium vide
tur quod eo pacto venditum fuerit ff. de contrahenda emptione aut
a toto contractu recedi ut est regula tex. in l. cum queritur vel aut in totum
agnosceret aut a toto recedere ff. de administratione tutorum et gl.
alias. Venditor non erat venditurus ut tex. in l. si quis alienam
46 vel non accepisset rei integra creditore ff. de solutionib. l. cum eius
dem 34 vel non nisi omnes venditurum fuisse ff. de edili
tio edicto propter quas rationes illius tex. dificilem mira
bilem dicunt Covarruvias vel Faciang. de morte in tit. de
emptione et venditione 7. q. principali nº 1 notabilem et difi
cilem dicit Pine. s. nº 52 ubi dicit contrarium verius et equius
sibi videri celebrem dicit Balascius consultatione 77 nº 6 Mi
rabiles et peregrinas dicit Gutierez 2 p. de tutelis c. 5 nº
36 Durissimas dicit Sarmiento lib. 3 selectar. c. 8 nº 3 Ma
tienço in l. 2 tit. 3 lib. 5 recopilationis gl. 1. nº 17 ubi dicit quod
si casus occurreret contrarium iudicaret et quod in hoc Regno non
e servanda illa decissio quiomnes late agunt de intellectu
illius tex. et ultra eos Pereira in l. ratatores [illegible]

contractus

contractum fecisti nº pueb. ... dem in tegrum directi ... Barbo in d. constate nº 122. —

Resoluendum. ... illius tx decisio nec pedere sm iuris reg. cum ... pactum illud quod res eet hipotecata venditori ... ponat dominium in minorem trans latum fuisse neces. induxit reg. qd res iam effecta minoris n posit sine decreto hipotecari ex iuribus s relatis qd expressisse videt. tx in d. §. fin. ... ubi dominium minori quesitum fuit capit n posse obligari ... Barb. s ubi satisfacit argumentis ... disputat an valeat pactum ... apositorio ... uendendo ... adictione apositum qn ... minor emunt de quo ... Pinelo. ... in l. 2 ... 4 ... in fine C de res. cindenda Balas, de iu amphiteutico q. 25 nº 4 —

Z ex eadem ... infert ... pignoris dantur ... in l. in quorum finibus ff de pignoribus ubi ... emere n ... in pignus accipere ... contrarius ... in d. l. fin. C de reb. alienandis ubi alienatione ... pignoris datio ... iuri ... ultra ordinarios ... Beroius hic art 24 Fano de pignoribus 2. p. membro 3. —

Vera ... resolutio sit in d. l. fin. agi de ... alienationis et sic generis sub quo omnes alienandi species continentur et ideo ... pignoris datio tx iu in d. l in quorum agit de ... emptionis et sic certa speciei et ideo pignoris datio ... Pinel s alios referens quam interpretationem ut nouam tradit Barb. in ... hoc tº.

3 ex eadem resolutione infert in specie huius tx ... speciales hipotecas ut ex eis patet et inc. e solum speciales ... n ... generales hipotecas quod expresse ... in d. auth ... alienandis ... in fine et ita docet gl. ... specialis in d. §. nos igitr et ... in speciali in d. § et hoc quidem ... nec pignori te in d. auth. hoc ius porrectum Sequnte Abb et alij

quos referunt et sequntur et comunes dicunt Beroi hic nº 14 Redoan s nº 13 et 16 Decius in l. civitas in fine ff si certum pettatur Couar. lib. 2 c. 16 nº 7 et differentie ratio inter speciales et generales hipotecas ea e quod specialis hipoteca plus afficit et grauat quam generalis et inde seruus specialiter obligatus manumitti non pot cum hi manumitti posit seruus generaliter obligatus l. 3. C de seruo pignori dato manumisso l. licet. l. est differentia ff in qq causis pignus et facit. qr in multis plus operatur et uallet specialitas quam generalitas ut tradit gl. in pº plus etiam a quamqz 23 d quam pluribus exornat Tiraq. post ll conubiales gl. 7. nº 98 et e uerior et tenenda sna licet contrarias tenuerint rellati ab Beroio s qui eorum argumentis satisfacit
3 et principaliter ex dictione huius tex et eius decidendi ratione inserte in hac alienationis prohibicione comprehendi oia quaecumqz bona eccle ut diximus in Na et inde comprehenduntur in mouilia quae alienari non posunt ex nro tex cum simi libus et alis bona mouilia preciosa quae seruando seruari posunt ea u quae seruando seruari non posit recte posunt alienari argumento tex in l. lex quae tutores C de administratione tutorum docet gl. hic in pº in mobiles et in pº tradit tu in c. tua nup de ijs quae fiunt a prellatis et gl 1. in fine 12 q. 2 resoluit comunes Beroius hic nº 66 Redoanus s Na di rerum mobilium alienatione et Na. de alienatione illorum quae seruando seruari non posunt nº fin et Na de alienatione rerum mouilium preciosarum et totas et in Na de tribu nº 8 Tiraq. lib. 1. de retractu § 1 gl. 7. nº 100 Ant. Gomez et alij rellati a Gutierez 2. p. de tutelis c. 5 nº 1. 2 et 5 et c. 21 nº 1 et 2 dicuntur aut res quae seruando seruari non posunt omnes illae quae ultra triennium durare non posunt absqz notabili deterioratione secundum glas in l. unica C. de ad uersus usucapiones quam singulares dicit Beroius hic nº 66 Redoanus d. Na de alienatione illorum quae seruando seruari non posunt nº 7 Pecunia aut eccle an alienari

posit

posit et an sit ex ijs quae servando servari non possunt dis
putat Beroi. hic nº 82 Pedroa Na de pauvrie eccla a
lienatione Tiraq. § nº 103 Baeça de decima tutoris
c. 2 nº 92 Pinelo in l. 1 2. p. a nº 43 C de bonis maternis
Mantica lib. 9 de successionis ttº 2. nº 2 et ttº 3. nº 4 Gutier.
d. 21. nº 41.

4 Et Principaliter ex decisione hu
ius tx et eius dividendi ratione infertur prohibitiones alienatio
nis rerum eccle esse generales et omnes comprehendere quod de
ducitur ex hoc tx in princ. b nulli liceat &c. quae ita ex
pendit Beroi. in princ. esse negativa universalia ablata omnes
comprehendere ad idem tx in c. nulli. 3. 12 q. 2 et in d. c. sine
exceptione 12 q. 2 ubi dicitur alienationes rerum eccla sine
exceptione esse prohibitas hoc est eam prohibitiones omnes com
prehendere et nullam personas ab ea prohibitione esse exemptam
et in d. comprehendit Pontifex ut expresse probatur in d. c. nulli
liceat Pape 12 q. 2 et probatur ex generalitate nostri tx et in d.
c. nulli et in d. c. sine exceptione comprehendit etiam a prohibi
cio Cardinales d. c. nulli liceat Papa ibi custodes quae ita
de Cardinalibus explicantur doctores scribentibus et Patriarchas
d. l. Jubemus et in dictis authenticis et Archiepiscopos c.
ut supra et Epos c. 1. 3 et 4 § ubi diximus et Canonicos c. ad
audientiam et Abbates c. Abbatibus 12 q. 2 c. 1. § et ecchono
mos Hospitalarios et Confraternitatus d. l. iubemus et De
ges et Principes seculares c. 2 ubi diximus § et denique
omnes comprehenduntur ut probat noster tx in fine b unº om
nes &c.

Denique alienans bona eccle
incurrit penas leonine constitucionis de qua in d. l. iube
mus cuius meminit tx noster incurrit etiam alias penas
de quibus erit agendum erit in c. sequenti. ¶ Relinquitur
tx ergo ex omnibus § resolutis prohibitam esse alienationem rer. eccle
quae explicatur et interpretatur ut alienari non possint sine exceptione
causa et solemnitate interveniente sine causa et solemnitate. recte alienari

possunt ut expresse probatur in d. c. sine exceptione 12 q. 2 c. 1 c. cum Apostolica c. tua nuper de his quae fiunt a prelato c. 1. et 2 hoc tit. in 6 clem. 1. hoc tit. extrauag. ambitiosae hoc tit. l. 1. et 2. tit. 14. p. 1. notat gl. 1. hic et post Abb. n. 14 Beroi. n. 38 Et etiam ordinarius in dictis locis late prosequitur Rodoan. s. Ra. de caus. propter quas fiunt alienationes Couar. lib. 2. c. 17 n. 2 Sarmi. de redditibus eccleast. c. 2 in princ. Naua. in commentariis ad gl. in summa 12 q. 2 n. 5 Gutier. de iuram. confirmatorio 1. p. c. 52 in princ. Suarez alegatione 21. ~~[illegible]~~ n. 1. Mascard. disputatione [illegible] 75 n. 12 referunt alios plures Felicianus lib. 2. de censibus c. 3. n. 7 Castillo lib. 1 de usufructu q. 54 n. 6 de causa quo et solemnitate agendum erit

Et in primis de causa prius explicatione ~~agendum~~ est aduertendum est causas alienationis multiplicem esse nam sex refert lex l. 1. tit. 17. p. 1. et 13. refert Peruzius in c. 1. hoc tit. lib. 6. a n. 25 quas ad 4 reduxit gl. in summa 12 q. 2 et sequuntur Abb. et Beroi. s. Rodoan. s. n. 6 Duarenus lib. 7 de sacris eccle. ministeriis c. 9 refert alios Castilla s. n. 10 Naua. tn. s. n. 3 ad 3 tm. causas reduxit

Placet tn opinio glo. 1. Et quae ad unam tm causam reduxit scilicet utilitatis ex qua res eccle. alienari possunt quod expresse probatur in d. c. sine exceptione ibi nisi ut meliora prospiciat et in d. c. cum Apostolica et in d. c. tua nuper et in d. extrauag. Ambitiosae ibi euidenti eccle. utilitate.

Ex qua resolutione infertur ex causa utilitatis res eccle. alienari posse ex s. dictis quae utilitas sufficit quod interueniat tempore alienationis ad hoc ut alienatio ualeat etiam si ex post facto contrarius appareat [illegible] gl. in [illegible] prosequitur in d. c. cum apostolica quam ad hoc notabilem dixit Suarez alegatione 21 n. 2 similis gl. in [illegible] dubius in d. c. tua nuper [illegible] dixe in c. 1 de in integrum restitutione et ibi est casus expressus ad hoc ut ibi ponderat Abb. co. fine et ita in specie probat Rodoan s. Ra.

§ 2º decã utilitas arº 29 Suarez § Pinelus in l. 2 C. de res uindenda uendiaõ 3 p. c. fin. in nº 8 Suarez § Afflictus decissiõ 87 nº 3 et alij plures quos refert addiuio ad Suarez § et pro opinione facit tx in l. tutor qui repertorium § spetet l. tres pupilares ff de administraõ tutorum l. uerum § si locupleti ff de minoribus l. sed an ultro § 1. ff de negotijs gestis.

2 infertr interpretaio ad tx in d. c. 1. de in integrum restitutioe qui ualde difficilis é et oppugnat superiores resolutiones cum istat em b contractus ualuisse et ideo opus fuisse restitutioe in integrum et tn utilitas ñ interuenit ut patet b quae indemnitas eius data ex constitit Vnc illum textum uarie interpretantur gl. ibi rediere Abb. nº 5 Mantua 23. Bero. 44 ibi Suarez § Coua d. c. 17. nº 2 Morla in emporio iuris 1. p. tt. 5 q. 1. ex nº 22.

Vera tn interpretaio sit in specie illius tx contractum factus fuisse ex cã a iure permissa et interueniente solenitate et ideo ualuisse quia tn eccla in preuio decepta fuit restituitr in integrum ut notat gl. d. ibi redire et d. ibi futurus et d. ibi dubium § relati et inde illa uerba quae in eius damnum ñ sunt referenda ad contractus quasi ex eo eccla damnum passa sit sed debent referri ad preium in quo fuit decepta ut aduertit Morla § nº 28 in fine et ideo restituitur eccla etsi cum cã et solenitate contraxerit ut probant multi quos refert addiuio ad Suarez § nº 2

3. infertr interpretaio ad textum in c. 1. hoc tt. in 6. et in clem. 1. hoc tt. ubi ex cã necessitatis aut utilitatis alienari possunt res eccle é em explicandus utilitates in hac materia accipi late ut aduertit Bero. hic nº 39. et ita comprehendit cãs necessitatis nam quidquid é utile sub necessitaõ continetr ut notatr ex Filosopho lib. 5 metafisica c. 4 et e conuerso quidquid é necessarium ad conseruanda bona eccle é utile ats ut ex multis probat Iam sextinus

in tt. de iure patronatus lib. 3. q. 6 principali in prin. nº 10 cum seq.
4 inserte mtep. tamo ad tx in d. c. n.
liceat Papae 12. q. 2 quibus duplicem grauissimam pati
tur difficultatem Prima e. cum dicit Pontificem n. posse
alienare bona eccle. et opretendi sub prohibitione alienatio
cionis cum tn ea prohibitio sit iuris positiui ut dictum e.
et Pontif. sit s. ius positiuum c. proposuit de concessione et le
gibus solutus sit l. princeps ff de legib. c. cum ita pro mul
dum 9. q. 3. et sic Pontifex n. potuit successorem o
bligare ex ea prohibitione in d. c. n. liceat qe par in
parem n. habet imperium l. ille a quo s. tempestiuum
ff ad Trebellianum c. innotuit de electione 2 diffi
cultas e. dum dr in d. c. n. liceat Pontifici n. licere pro ali
qua necessitate alienare bona eccle. cuius contrarium s. proba
tum e. s. licet ex cā necessitatis bona eccla alienare po
ssint His tn difficultatib. respondum e. ad
primam cum Decio tb nº 5 et 6 Pontificem n. ligari ex
ea n. prohibente alienationem sed ex dictamine rationis ip
sius canonis put etiam notat Arch. in d. c. liceat et id e. quod
scribentes docent Principem teneri et obligari vi direc
tiua legis quae regit et dirigit actus humanos in bonum
publicum et sic ee intelligendum tx in c. iustum e. 9 distinc.
et in l. digna uox C de legib. l. cum pro fecto C de et
ff de legatis 3. n. tn teneri vi coactiua legis quae co
git et punit inobedientes ita post D Tho. 1. 2 q. 96 ar.
5 l. 2 pbat Med. et Soto lib. 1. de iust. q. 6. ar. 9 Couar. in c. al
mamat. 1. p. s. 1. nº 3. refert alios plures Molina in
imperio iuris tt. 1. q. 1. nº 1. et 10 explicat alios referens
D. Vergas in comentarijs ad tx in c. 1. de restitutio spol. nº 70.

Ad 2 difficultatem respondendum
tem. ind.

tem in d. c. n. liceat ibi p aliqua necessitate ee intelligendam de necessitate ppria et ndi iusta ex qua n. licet Pontifici bona bona eccle alienare ita Archid. ~~et Pp~~ Praepositus in prim. Belameda n.o 3. b.

Q. inserte ad resolutiones illius difficilima questionis an contrahens cum eccla tenea(n)tur pbare contractum fuisse utilem eccle et pecunias in eccle utilitatem fuisse conversas quam questionem late disputant scribentes in c. 1 de deposito et in c. penult. de fide instrumentis et in l. civitas ff si certum petatur et ultra eos Covar. d. lib. 2. c. 17. n. 3. Pinelus in d. l. 2. 2. p. c. 4 n.o 68 cum seqq. C dexas ... denda Menoch. de arbitrarijs cassu 432 per totum et lib. 3. p. sumcione 29 ex n. 36 et p. sumcio. 55 p totam Mascard. de proba nibus conclusio 728 et 1165 Matienso in l. 22 tt. 11 lib. 5. recopil. gl. 2 ex n. 2 Molin. lib. 4 de primogenijs c. 4 ex n. 20 Gaspar Rodriguez lib. 1. de annuis reditibus q. 14 ex n.o 34 ubi refert alios plures Cenedo collectanea 24 ad decretales n. 1

Huius q. questionis resolutio est quod contrahens cum eccla solemniter vel emens ab eccla intercedente solemnita.e que tunc solemnitas excludit omnem suspicionem n. o portet contrahentem cum eccla pbare contractum fuisse utilem eccle et pecunias in eius utilitatem fuisse conversas ut magis communiter pbant scribentes in d. c. 1. de deposito ubi latissime Immola et in specie asserit receptius Decius cons. 36 n. 8 Covar. s. Menoch. d cassu 432 n. 13. Mascardo d. conclusio. 1165 ex n. 18 et communiter dicit Molina s. n. 22 et ~~Decius et Tigu~~ benius et aequius dicit Pinelus s. n. ~~72~~ 70 subdens quod si eccla rem vendidit ob necessitatem vel ad emendam aliam rem esse securum emptores qui in contractu omnia solemnia observari curavit nec ab eo esse requirendum ut sit solicitus de pecunia convertenda in utilitatem eccle vel in id pro quod fuit facta alienatio quod ex multis comprobat Castracha in tt. de ... tt. de mandatis n. 28 et ita practicatum audivi licet multi quos refferunt s. relati contrarium teneant et communes dicant ¶ Ad maiores tn cautelas et securitates

curabit emptor qd in decreto et licentia iudicis ad alienationes apponatur clausula (que cumpla el coprador co entragar el dinero a tal persona) ut in specie aduertit Molin. s nº 23 resoluens eo casu emptores esse securus licet pecunia in aliam rem conuertatur ¶ Sicº 3ctus sine solennitate celebratus e ul solum factum fuit cum plato tunc contrahens ne cula pbare tenebr pecunias in eccle utilitatem fuisse conuersas ita relati quod ex coniecturis pbabitur quas referunt Menoch. d. casu 452 a nº 34 et d. presuptione 55 anº 5 Mascardo d coclusioº 728. —

Sexto in fertr. alienationes rei ecclesiastice adeo cam requirere ut si ca n interuenierit fuit nulla sit etsi cum debita solennitate facta sit qd expresse et irrefragabiter pbatr in d.c. sine exceptioe ut in d. c. cum Apostolica d c. tua nuper d clem. 1 hoc tt. d l. Jubemus 14 C de sacrosanctis ecclesijs et expressius pbatr in c. 2 hoc tt. lib. 6 ibi forma et carib9 adde expressis ad idem tc in c. seq. ubi alienatio facta fuit cum solennitate et bi qr defuit ca reputatr nulla alia plura in confirmationem huius opinionis adducit Beroi hic nº 62 et ita tenuit gl. ppe cidire in d. c. 1. de in integrum restitutioe quam ibi secuntr Abb. et ceteri d cuius in c. qua in ecclesiarum nº 27 de constitutionib9 Abb. nº 7 h dicit uniuores et comuniores Beroi. hic nº 62 et in c. cum dilecti nº 80 de emptione et uendione et alij plures quos referunt et secuntr Couar d. c 17. nº 2 Naua. in commentarijs ad sumam 12 q. 2 nº 9 Castillo s nº 11 refert infinitos Mascardus d. cclusioe 75 nº 6 et e uera et tenenda opinio licet contrarium tenuerit gl in summa 12 q. 2 et Vº pbaturos in fine in d. c. sine exceptioe et gl. finalis in d. c. qua in ecclesiarum quas secuntr plures quos referunt s relati quorum argtis satisfacit Beroi, hic nº 64.

Deniqz infertr. cam alienationis n psumi et sic expresse de ea constare debet alioquin nulla erit alienatio ut patet ex omnib9 Juribus adductis et inde alegans cam inter uenisse ad alienationes eam pbare debet ut ex plurib9 pbat Mascard.

d cclusioe

exclusio 7 an° 1 facit tx in l. quaecumq. § qz pupillo ff. de publiciand. adeo eni de ca expresse sta re debet ut etsi in instrumento alienationis fiat mentio cam interuenisse adue credendum n. e. nisi ali as de ca constiterit ita Redoan. Na de causae cogni tione n. 46 Debuss. in compendio alienationum ch. 4 prspiciat n° 75 sequitr Mascard. s. n. 15 Nec credit prelato asserenti interuenisse cam. ut probat p xime rellati et ita superiores resolutiones ultra relatos tenerunt Laurentius de Rodulf. in d. c. sine ex ceptio° n° 35 Auendano 1. p. de exequendis mandatis c. 4 n° 41 Octauianus diuisio° pede mòtana 171 n° 12 et ra cio e qz cum alienatio simpliciter sit prohibita ex cà tri p mittatr necessario de cà constare debet ad hoc ut sustineatr alienatio. Vtrum aut cà ex cursu temporis presumatr seruit disputandum et hoc de cà dixisse sufficiat

Quo ad 2 de solenitate quae interue nire debet in alienatio rerum eccle constituendum e duplicem reperiri solenitates Alteras inductam a iure canonico Alteram aut ciuili A iure em canonico fuit inducta solenitas in conc Carthag. rellato in c. placuit 52. 12 q. 2 et in c. nullus 37, 17 94 et in Conc. Agathen. rellato in c. cassellas c huiusmodi 10 q. 2 et in Toletano. 3. et 4 rellatis in c quicumq et c. si epus 73. 12 q. 2 per quam solenitatem re quirebatr ut in alienatio. interueniret consensus prima tis et duorum Episcoporum còprouincialium qz tn illa so lenitas còmode seruari n. poterat abrogata et anti quata fuit et nouam solenitatem induxit Leo I. re latus in d. c. sine exceptio. p quam ad alienationes re quiritr tractus et totius cleri consensus illa em n. absq còniuencia explicantr ab Ant. Concio to hoc e ca s consensu et eadem ra habentr in d. c quicumq quam ex plicatio probat tx in d. c cum Apostolica et in d. c tua nos

ubi Pontifex eas leonis solemnitates probauit quam etiam probant Pontifices in d. c. 1. hoc tt. in 6. et in d. clem. 1. et 2. hoc tt. et in d. extrauag. ambitiose. Vnde ea solemnitas obseruanda e sublata solemnitate Concilij Carthaginensis, ut obseruat gl. verbo illius in d. c. 1. hoc tt. in 6. et 9 referendi —

A iure etiam ciuili inducta e solemnitas ad alienationes rerum eccle in d. l. iubemus 14 cum suis §§ probata a Iustinianus in d. auth. de n. alienandis aut permutandis et in d. auth. de alienatione emphiteusi ex qq desumpta e auth. hoc ius C de sacros. eccles. eclesijs transcripta a Gratiano in c. ea enim § hoc ius 10 q. 2. Que tn solemnitas obseruanda n. e quia cum sit inducta solemnitas a iure canonico ea obseruari debet et n. inducta a iure ciuili ex regula tc in c. 1 et 2 de operis noui nunciatione. Nec ex eo quod d. auth. hoc ius transcripta sit a Gratiano obseruanda e in foro ecclesiastico quia Gratianus n. habuit autoritatem legis condendi notat d. gl. verbo illius et scribentes in c. 2 de rescriptis —

~~[illegible]~~ Stat ergo obseruandam ee solemnitatem inductam a leone in d. c. sine exceptione que ut ad praxim aplicari posset obseruande sunt sequentes resolutiones

Prima resolutio sit quando alienat eccla cathedralis aut collegialis hinc hoc obseruandum est quod capitulum legitime congregatum in loco solito ad solum congregandum et qui ibi presentes proponit causam et tractatur si licet de alienatione de qua re et de quantitate ex n. decisione Vlpiani in l. magis § n. passim cum seqq. ff. de rebus eorum l. 1. et 2 tt. 14 part. 1. l. 63. tt. 18. part. 3. plura refert Castillo ubi s. n. 15. deinde singulorum consensus exquiritur quo interueniente vel maioris partis celebratur alienatio ut in dictis iuribus ita notant scribentes in d. c. sua nup. Couar. d. c. 17. n. 1. Castillo s. n. 17 qui plures referunt formam autem instrumenti alienationis referunt Deb. s. n. 17 Abenda. s. n. 32 et d. lex 63 partite —

çirco

Ad c nulli de reb9 eccle[si]e D cornesso 473

Circa quam solemnitates, i[d est] observandu[m] e[st] sufficere ad alienationes quod interveniat unicus tractus nec necessarios esse tres tractus q[uo]d p[ro]batur in d. c fine exceptio[n]e b[ene] tractatum d. c cum Apostolica d. c tua nupèr d. c. 1. hoc tt. in 6 b tractus solemnis Nam ubi cum in iis curib[us] requiratur tractus in num[er]o singulari verificatur in uno actu l. uoues § hoc ser mone ff de v[er]bor[um] signif. plura adducit Medices de reg. iuris reg. 4 in prin[cipi]o docet Abb. n[umer]o 3. in d. c tua Nau. s[upr]a n[umer]o 7 Rebuffus s[upr]a n[umer]o 81 Abendaño s[upr]a n[umer]o 34 Couar. et Castillo s[upr]a. est tamen utile intervenire tres tractus ut notat gl. d. v[er]bo tractus q[uo]d duo[rum] pretudine et praxi receptum e[st] ut testatur Coua Castillo et Abendaño s[upr]a.

2 observandum e[st] ad hanc alienationes sufficere consensum maioris partis capituli ut p[ro]batur in d auth[entic]a hoc ius d c ea eni[m] § hoc ius c. 1 et finali de iis quae fiunt a maiori p[ar]te cap. faciunt tx in c. 3 diui[sio]ne patron, c auditis q[ui] p[ro] p[ar]te in inprin[cipi]o de electio[n]e l. quod maior ff ad municipales l. 3. ff q[uo]d cu[iusque] iusq[ue] universitatis nomi[ne] l ubi absunt ff de tutorib[us] et curatori b[us] c. fin. 63. d c prudencias de offi[ci]o delegati l. 10 tt[ul]o 15 part. 1. et v[er]o traditur in l. aliud 120 v[er]s[u] referre ff de reg. iuris silicet re ferri ad omnes quod fit a maiori p[ar]te p[ro]batur etiam in d. c 1. et in d l. q[uo]d maior exornant Alexand. cons[ili]o 124 n[umer]o 2 volu[min]e 2 Capicius decisio[n]e 152 n[umer]o 2 et hec maior pars considerantur respectu existentium in capitulo nam ausentes non computantur in num[er]o ut docet Abb. in d. c. 1. n[umer]o 6 et in c. cum omnes n[umer]o 13. de constitutionib[us] ubi late scribentes disputant an absentes citandi sint de quo etiam Greg. in l. 2 tt[ul]o 14 par. 1. gl. 1 ubi alias questiones resoluit et adminus debent adesse due partes capituli l. nulli ff q[uo]d cuiusq[ue] universitatis nomi[ne] l. nominacionum C de decurionib[us] lib. 10 que iura procedunt etiam s[ecundu]m canones ut docet Abb. in d c. cum omnes et b Decius n[umer]o 51 Rocus diui[sio]ne patronat. v[er]bo honorifi cum replata gl. v[er]bo constitutus in d. c. 1. De qq omnib[us] et de nomi nib[us] canonicor[um] debet mencio fieri in instrumento alienacionis ut e[st] praxi receptum ex Bart. in l. 1 n[umer]o 5. ff de albo aliuo scribente

p. tx in l. fin. C de vendendis reb. civitatis lib. 11. Et licet de iure antiquo omnes debebant subscribere d. c. 1 consuetudine hi sublatum e. et sufficit subscriptio tabelionis aut notarij ut ex Immo. et alijs resoluit Greg. ubi s. Aumada in addicionib. ad Greg. Lopez in d l. 2 tit. 14 par. 1. gl. 1. n.º 2 ubi plures refert —

3 observandum e. ad hanc alienationem requiri licenciam Epi ut in dictis iurib. et licencia aut Archiepi n. requiritur ita gl. 1 in c. nullus 17. q. 4 Vexoius in c. 1 n.º 40 s. et s. rellati deiure aut antiquo requirebatur et ita intelligitur tx in d c nullus et in c. si Epus 73. 12 et etsi qn Epus alienat bona mense sue de quo infra dicemus —

2.ª resolucio e. qn alienat eccla parrochi alis Hospitale aut confraternitas vel monasterium Epo subiectum tunc ea alienationis Epo vel eius Vicario proponitur et precedente causa cognicio. licencias ad alienandum redditur d. c. Abbatib. 12 q. 2 c in mundi iuiob. 17. q. 4 Couar. d. c 17 n.º 1. Castillo qui alios refert s. n.º 22 Si vero Monasterium n. sit subiectum Epo tunc ad alienaciones interuenire debet Abbas et consensus capitali et autoritas superioris ex gl. tx.º proprius in clem. 1. hoc tit. receptas communiter ut testantur Naua s. n.º 7. et cons. 10 de reb. eccle Castillo alios referens s. n.º 23. —

Epus bona sue dignit 3.ª Resolucio e. qn alienat Epus vel Archiep.
et eo casu capituli consensus necessarius e. cuius interest bona dignitatis conservari d. c fine exceptione d c. cum Apostlica et d. c tua. sed an eo casu superioris licencia requiratur disputat late Vexoius in c. 1. n.º 40 s. Castillo s. n.º 18 —

Eoz hi resolucio e. in alienacioib. ordinarijs n. requiri si hi. alienacio magni preiudicij sit tunc requiritur licencia superioris —

4 resolucio sit in alienacio. rerum eccle adeo necessariam ee. solemnitates ut ea n. interueniente alienacio nulla sit etsi talis alienacio utilis sit eccle ex veriori et magis communi sentencia quas docuit Bart. et communis in l. cum hi §. cam ff de transactiob. Dimina. dus in repeticio. que in eccle s. n.º 69 et ibi Burgos n.º 59 et in c. cum omnes n.º 284 de constitucioib. 2 tomo repeticionum canonicarum Pinelus in d. l. 1. 3. p. n.º 36 C de bonis maternis

Sarmiento

Sarmiento l. p. de redditib. c. 7. p totus. Matienço in l. 2 tit. 3. lib. 5 recopilationis gl. 1. a nº 13 Mascard. de conclusio. 75 nº 6 Quesada diversar. quaestionum c. 21. p totum latissime Ant. Gabriel lib. 3. communium tit. de alienatione rerum conclusio. 1. p totas Gutierrez 2. p. de tutelis c. 5 a nº 33 Cavallos practicar. quaestionum q. 675 qui omnes alios referunt et eam sententiam defendunt et contrariis satisfaciunt —

Quarta resolutio sit solemnitates non praesumi ni si de ea constiterit ut supra resolutum est sed an ex cursu temporis praesumatur maximus dubius est et non praesumi tenuit Paulus cons. 8. a nº 7. lib. 1 quem sequuntur plures quos referunt et sequuntur Ant. Gabriel lib. 1. communium tit. de praesumptionibus conclusio. 1. nº 57 Menoch. lib. 3. praesumptio 132 nº 79 et centuria 6 de arbitrariis casu 505 Gratiano reg. 144 nº 22 Mascard. conclusio. 1322 nº 36 Mexia in commentariis a la ley de Toledo fundamento 9. 2e partis nº 46 et 47 —

Sed verior et receptior est contraria oppinio et sic ex cursu temporis praesumi intervenisse solemnitates etiam si de ea in instrumento alienationis non appareat ut tenuit Arca... cons. 136 nº praeterea Alex. cons. 74 nº 4 et 5 lib. 1. quod consilium ad hoc allegat Suarez lib. 3. fori tit. de las deudas nº 2. Felin dicens sic tenetabilius in c. sicut nº 33. vers. 7. de re iudicata Molina lib. 2 de primogenijs c. 6 nº 73 et 74 Covar. c. 21. practicar. nº 7. vers. 3. casus Redoanus s. Ra. diis qui consentiunt § fin. nº 31. defendunt et dicunt communes Menchaca lib. 2 illustrium controversiarum c. 64 nº 32 et lib. 1. de successionum resolutione § 7. nº 10 Pelaez de maioratu 4. p quaestio 20 nº 28 Florez de mena variar. quaestionum q. fin. p totas maxime nº 94. refert alios Castillo supra nº 26. —

Sexta resolutio sit valere consuetudinem quod in alienatione rerum eccle. non interveniat solemnitas dicti c. sine exceptione et ratio est quia ea solemnitas inducta est a iure positivo ut dictum est cui consuetudine derogari pot. quae re et ibi notata in c. fin. de consuetudine atque ita docuit gl. in l. diuturna ff de legibus et in Ra. C quae sit longa consuetudo et q. fin.

in d. autha. hoc ius pqq. fauit tx. in c. ca nstate de is quae fiunt a plat. et tamen veriores snias sequitur Mascard. s. nº 24. et in alienatione bonorum minoris idem resoluit Gutier. s. nº 5. et est verior opinio licet contrarias tenuerint Abb. et alij quos refert et sequitur Vecoi. ti. nº 43. Redoan Dª de solemnitatib. a nº 17. Jason in l. de qq. nº 61 ff. de legib. cómunem et receptam testatur Casaneus in consuetudinibus Burgundie Rª. 9 §. 9 nº 32 ubi dicit non eē ab ea recedendum in iudicando pqq. non fauit tx in c. cuz cā. 8 de re iudicata cui respóde cum gl. 1ª. sto promulgauit et gl. fin. tb in eo tex consuetudinem fuisse irracionabilem qr permitebat prelatum posse allenare res eccle sine consensu Capituli et sine necessitate aut utilitate eccle ea qe consuetudo irracionabilis erat et ideo non erat obseruanda ex tx in d. c. fin.

Quibus sic cōstitutis non obstant arga cōtra conclusiones adducta non obstat: 1m. quia iuribus in eo relatis sigilatim erit respódendum et inprimis ad tx in d. c. terrulas 12 q. 2 dicimus inter confutand. erit latius agendum in c. ut super §. possessiones.

Difficilior tn e tx in d. c. cum dilecti de emptio. et vend. ubi venditio rerum eccle facta ignorante capitulo valida fuit, respódendum tn e non fuisse probatum venditiones fuisse factas ignorante capº. et ideo Pontif. declarauit venditiones valere et reseruauit ius capº. super venditione eo ignorante facta ut ibidem latius erit dicendum.

Non etiz obstat tx in d. c. ~~pp. de~~ potuit de locato ubi vendi pót res eccla sine solemnitate qr respódeo tb non vendi rem eccle sed utile dominium qd habet emphiteuta ut dictum e qd quidem non e eccle sed emphiteute expli cat et lat. comprobat Sarmiento lib. 3. selectarum c. 8 a nº. 1.

Tertius non obstát iura qq probate res eccla permutari posse nam ad tx in c. i s iam ibi responsum e. Ad tx m aut aut in c. de rerum permutatio. respódendum e permitti in eo tx permutationes rerum ecclesiarum cum cāthi et solemnitate ut patet ex eo tx tb si cā rationabilis exposcat et ibi de cómuni voluntate. Vn apparet

in eo tx

Ad c. nulli liceat de reb. eccle alien.

Cornejo

in eo tx permutationes fieri posse ex cā tn̄ aiū permissa & iusso lemnitat. et omni par eius consensu q necessarius ē ad permutatiōes ut diximus in d. c. 1. § et eodem modo respōdendus ē ad txm in c. ad quaestiones de rer. permutatiō.

Vlterius n̄ obstant iuāq pbatū res eccla pignorari posse. qz ad txm in c. 1 de pignorib. respōdendus ē permitti in eo tx pignorari res eccle interueniente tn̄ et urgente iustissa eccle necessitate et sic ex cā aiū permissa ut in eo tx dicit et explicat ib gl. fin. Vnde quemadmodus alienatio rer. eccle ex cā necessitatis permittitr ut diximus ē, ita etiā pignoratio.

Ad txm aūt in c. 3. de pignorib. respōdendus ē pignorationes in specie illius tx n̄ ualuisse ex eo qz ressa cra ul diuiō cultui destinata pignorari n̄ pōt x̄ txm in d. c. 1. cus uulgatis de pignorib. et etiā ex eo qz pignoratio rei eccle facta a clerico ualere n̄ debebat tamqz facta de re aliena x̄ reg. tx in l. quae pōsius c si res aliena pignori data sit l. alieno ff de pignorat. actiō et ideo eccla agere potuit 3 creditorem cui res pignorata fuit ul 3 heredes pignorātis quemadmodus qn res eccle male alienatae x̄ tx. in c. si quis presbiteror. ubi diximus et eccla in specie tx in d. c. 3 agere uoluit 3 heredes pignorātis ratione successionis tenente c. epūs qz filius 12 q. 2 ¶ Deinde n̄ obstat iuāq pbatū res eccla donari posse nam ad txm d. c. per tuas de donatiob. iam respōsus ē in ratione decidendi.

res eccla donare posse nam ad txm in d. c. per tuas de donaui ob. iam respōsus ē in roē decidendi ¶ Ad tx aūt in c. cāterus de donaiob. uarie respōdent gl. fin. et scribentes ibi et relati a Rebuffo in repetiē. dicti cap. sine exceptione tiō quidquid Couarruuias in repetiē. tx in c. grandi de suplenda negligentia plator. lib. 6 a nº 14 tomo 5. repetticionus canonicar., vera tn̄ sit interptaçio ibidem substineri donaçiones qz interueniente consuetudine quae sacris canonib. cōtria n̄ ē poterit platus rem modicas eccle donare et ea ratione pp. illas consuetudines ualuit donaçio in d. c. caterus. quae tn̄ consuetudo donandi res modicas n̄ reputatr cōtria canonib. prohibentibus alienaçiones ut ibidem notant scribentes facit hc in l. cum plures § Tutor ff de administraçiō tutor. ubi tutor res modicas pupili donare pōt late pbat et exornat Gutierrez 2. p. de tutelis c. 6 a nº 9 ¶ Non etiā obstant iura. qq pbatr bona eccle

D cornesso

posse dari in feudum et emphiteusim qr dicis lanis erit agendum ~~ad~~ in c. ad aures ~~~

Difficilius tn c' aliud argm deductus ex c. 1. et ~~toto~~ tt. de prescriptiob; ubi pbatr res eccle prescribi posse, quod tn dificile e' siquidem appellatione alienationis ,tinetr prescriptio alienare enim dr qui patitr usucapi l. alienationis 28 ff de verb. sig nific. et in specie fortitr urget tx in c. 2 § 3 c'lus hoc tt. lib. 6 ubi dicitr res eccle prescribi no' posse facit etia tx in l. si fundum ff de fu do dotali ubi phibetr prescriptio fundi dotalis qr alienatio e ius phibita e' Vnde scribentes in huius dificultatis explicatione varie tradiderunt et eius occatione disputant an phibita aliena cione censeatr phibita prescriptio de quo late Felin. in c. de qu arto nº 35 de prescriptiob; Pinelus plures referens in auth. nisi tricenale a nº 24 C de bonis maternis et in bonis maioratus plu ra tradit Molina lib. 4. c 10 portotus ~~~

In ea tn questione resolutio sit nrum ton et similes pcedere in alienacione voluntaria que phibita e' ut aiunt 3ria in prescriptione que dr alienatio necessaria que n' censetr phibita qr inducitr a iur et in e. cum sit aliena cio necessaria n' ,prahenditr sub phibicione alienationis l alie nationis l. alienaciones ff familie herciscunde l. petto ~~~~ § si ui um ff de legatis 2 et in notabili materia pseuntr Crotus in repeticione legis filius familias § divi nº 45 Lanes nº 83 Ripa nº 25 ff de legatis i. Tiraq. d. lib. i. de retractu § 1 gl. 14 nº 11 et post leges conubiales gl. 5 nº 223 Barbosa in l. si ,stan te nº 133. et in l. usufructu nº 26 ff soluto matrimº et in bonis mi noris idem resoluit Gutierez 2. p. de tutelis c. 5. nº 68 et faciunt tradita in c. 1. § ad 1. arg. que resolutio vera e' et tenenda licet gl pri quocomodo in l. quidam in testamº ff de fidei comisa riis libertatib; doceat phibita ~~in~~ alienatione censeri phibitas alienaciones necessariam quam glam egregias vocat Roui anus de pbacionb; lib. 2. c. 3 nº 235 et eam multis exornat Ru inus cons. 98 nº 11. volu. 2 ~~~

Nec superioribus obstant tx in d. l. alienationis

ff

ff de v[er]bor[um] significatio[n]e qui[bus] vulgarit[er] alegari solet ad rationem illas consequentias q[uo]d p[ro]hibita illa alienatione censeat[ur] p[ro]hibita prescriptio ut dixit Pinelus ubi s[upra] n[umer]o 29 q[ui]a ille t[ex]t[us] hoc n[on] p[ro]bat nam illa v[er]b[a]. vix, enim e[st] ut n[on] videat[ur] alienare qui patit[ur] subcapi n[on] p[ro]bant absolute alienare cum s[e]d vix hoc e[st] cum di[f]ficultate ut sit sensus q[uo]d qui pa[...] et negligens fuerit ut s[upra] cum per fi[c]iat[ur] usucapio quodam[m]o videt[ur] alienare et id significat ad v[er]bum illud vix c. 2 de cognatione spirituali lib. 6 l. vix certis ff de iudiciis l. rescriptum ff de muneribus et honoribus observat Ant. Aug. lib. 2 emendationum c. 9 Calepinus v[er]bo vix exornat Pinelus ubi s[upra]

Non etia[m] obstat t[ex]t[us] in d. c. 2. §. o[mn]ibus hoc t[itulo]. lib. 6 q[ui]a respondet p[er]dere in prescriptione incoata medi ante alienatione facta a p[re]lato sine debita solemnitate qu[ae] nulla e[st] nec ex ea tribuit[ur] prescribendi c[aus]a. q[ui]a presumit[ur] habere malam fidem ex reg. qui s[upra] de regulis iuris in 6.

Deniq[ue] n[on] obstat t[ex]t[us] in d. l. si fundum ff de fundo dotali ubi p[ro]hibet[ur] usucapio in bonis dotalibus cuius c[ontra]rium p[ro]bat[ur] in l. in rebus § omnis C. de iur[e] dotium q[uo]q[ue] iuribus varie respondet gl. v[er]bo usucapiones in d. § omnis q[ui]a v[er]a tamen resolutio sit in d. l. si fundum impedire prescriptiones fundi dotalis n[on] ex eo q[uo]d p[ro]hibita alienatione censeat[ur] p[ro]hibita prescriptio s[e]d ex eo q[uo]d usucapio c[ontra] uxorem matrimonio constante incipere n[on] poterat ea ratione q[ui]a mulier matrimonio constante dotem petere n[on] pot[est] l. 2. ff soluto matrim[onio] nisi in casu legis si constante ff eodem t[itulo]. et in[de] c[ontra] eam n[on] poterat currere prescriptio q[ui]a impeditis agere n[on] currit prescriptio c q[ui]a diversitatem de concessione prebende l. 1. § fin. C. de annali exceptione auth[enti]ca nisi tricenale ubi late Pinelus a n[umer]o 42 C. de bonis maternis soluto i[gitur] matrim[onio] vel postquam mulier de dote agere poterat recte p[ro]cedit usucapio ita intelligit[ur] t[ex]t[us] in d. § omnis quem sic explicat Barbosa in R[ubric]a ff solu to matri[monio]. 4. p. n[umer]o 17. et 18

Deinde n[on] obstat t[ex]t[us] in c. fin. 17. q. 4

ex duo p[...] p[re]latus posse hereditatem eccl[esi]e delatam repudiare q[uod] ualde [con]uersa questio e[st] et partes affirmatiuas p[ro]bat tx in d. c. fin et eam defendit Federicus [con]s[ilio] 9 Abb. in c. 1. n[umer]o 9 de his que fiunt a p[re]latis Jason in l. legatum a n[umer]o 15 ff de legatis 1. ubi dicit comunem et q[uo]d ipse s[ecundu]m eam iudicaret dicit etia[m] com[munem] et in practica ei seruandam Lambertini lib. 3. de iure patronatus ar. 9 q. 7 Aretinus in l. si quis heres § fin. ff de adquirenda heredit[ate] Palacios Rub. in repetic[ione] R[ubrice] § 47. n[umer]o 4 referunt plures alios Menoch. [con]s[ilio] 73 n[umer]o 10 uolu[min]e 1. Ant. Gabriel lib. 3. comunium t[itul]o de legatis [con]clusio[n]e 3. n[umer]o 2 Spino in speculo gl. 12 n[umer]o 20 Zeuallos practicarum questionum q. 341 et s[ecundu]m eam opinionem in Rota fuit iudicatum testatur Puteus decisio[n]e Rota 519 lib 2

Verior t[ame]n et tenenda e[st] [contra]ria opinio et sic n[on] posse p[re]latum hereditatem eccl[esi]e delatam ul legatum relictum repudiare p[ro] qua ponderare tx in d l. magis § fundum ff de reb[us] eorum ubi dic[it] n[on] posse minorem repudiare legatum q[ui]a alienatio e[st] p[ro] quem tem et alia ut eam opinionem tenuerunt Bart. et alij quos retulit Jason s[upra] defendunt et dicunt magis comunem Alexand. in d. l. legatum Feli in c. [con]tingit el. 1. n[umer]o 5. de s[enten]tia excois latissime Roland [con]s[ilio] 15. a n[umer]o 29 uol. 1 et alij plures quos referunt et secuntur Gabri. et Spino s[upra] Zeuallos s[upra] qui dicit ita quotidie practicare et s[ecundu]m eam opinionem iudicat Rota ut testatur Emilius decisio[n]e Rote 116. 1a p. et decisio[n]e 359 n 2 p.

Et eam tenendo n[on] o[b]stat tx in d c. fin 17. q. 4 cuius interpretationem et materiam ultra ordinarios t[ex]t[os] late p[ro]secuntur Couar lib. 1. c. 19 per totum [pr]ecipue n[umer]o 5 Tiraq in l. si unq[uam] in prefacione n[umer]o 62 et u[erbo] libertis n[umer]o 42 C de reuocandis donationib[us] Ant. Gabriel. lib. 3. comunium t[itul]o de donationib[us] [con]clusio[n]e 2 n[umer]o 61 Ant. Gama decisio[n]e lusitanica 240 et ibi eius addicio plures refert Julius Clarus § donatio q. 23 n[umer]o 2 Spino s[upra] gl. 21. n[umer]o 43 et gl. 28 n[umer]o 61

Ad n[ost]r[u]m t[ame]n p[ro]positum dicendum e[st] in d

c. fin

c. fin. excusari platus qui repudiauit hereditatem eccle relictam et eam restituit filijs defuncti qr ad id iure poli tenebatr ut in tx dr et sic eccla bona retinere n poterat qr ut dr in tex donatio facta fuit ab eo qui liberos n habebat nec habere sperabat et inde liberis subsecutis erat 9 naturales de qui bates et perturbatas mentes donantis qui si de liberis cogitasset do nationes n fecisset qa rones tx in d l. siunqz et ideo recte ind. cfi dicitr ecclam iure poli bona retinere n posse

Vltimo n obstant iura qq pbatr posse platus super bonis eccle transactionem facere ut in c. 3. cum alijs de transactionibus qr respondi ca iura pcedere qn retinetr ab ecclesia res super qua transigitr nam eo cassu sine solemnitate transactio absolute fieri pot. qr n alienat imo potius meliorem facit eccle coditiones, si u res ab eccla n retineatr sd in alium trans feratr eo cassu transactio fieri n pot nisi interueniente solemnitate et ro e qr eo cassu alienatio dr l. si § at si transigit ff si quid in fraudem patroni ita notat gl. in l. nulli ff de transactiobus quam notabilem et singularem dicunt Bartol. Jasson et alij ibi Rodoanus Ra de significatio rei alienatio n 12 et Ra de catibus § in transactio et alij plures quos referunt et sequntr Franciscus Marcus decisio 188 n 1 et 2 p. 1 Rolandus d. 215 n 15 n 26 et 53 volum 1. Menoch. d. 273 n. 8 vol. 1 et soluitr 1m argm

Non obstat 2 arg. qr respodendum e contradictis in roe decidendi in 2. ratio principali si iutqd et 9 specialis hipoteca n sit pprie alienatio phibitr tn qr e actus proximus alienationi et pereas facile ad alienationem peruenitr et ideo alienatio phibita debuit phiberi omne illud p qd ad eam deuenitr qa tx in l. oratio ff de sponsalibus nam si hipoteca eet permisa innecessarias sequentias eet permissa alienatio l. si pupillorum §. si pupillus ff de rebus eorum et in notabili qe late pbat Molina lib. 4 de primogenijs c. 5 n 1. recte q in bonis eccle hipoteca phibitr et cum his finitr hic tx

cornejo

Ad c. siquis presbiteroꝝ .6. huius tit. de reb. eccle

Nota ex hoc tx alienantes et subscribentes alienacioni rerum eccle et recipientes excomunicari nisi celeriter res cum fructibus restituant et quem libet clericum posse eam alienacionem contradicere et rem repettere

Quae conclusio probatur in c. quod sicut 28 § fin de electio. c. Apostolicos cum quatuor seqq. 12 q. 2 et de iure regio consonat lex 11 tt. 14. part. 1 Trid. ss. 22 c. 11 de reformat. Sed

T. Argum. obstat 1° tx in c. siqua de reb. 42. 12. q. 2 ubi alienacio a clericis facta mero iure vallet quod indicat verbum illud rescisso contra quod denotat validitatem ex reg. legis decem ff de verborum obligacionibus c. ad dissoluendum de disponsacio. impuberum et tamen non punivntur alienantes ergo non bene dicitur in hoc tx alienaciones esse nullas et alienantes et subscribentes esse puniendi. 2. obstat tx in l. non prodest ff qui bonorum raptorum ubi praedo non excusatur a pena etiam si res restituat ergo nec in nostra specie alienantes et suscribentes debent excussari etiam si rem alienantes eccle restituant

3. obstat tx in c. epi 5 ubi revocatio alienacionis pertinet ad epus successores ergo qui libet clericus non poterit contradicere nec rem repettere

Pro resolucione tamen dicendi observandum est textum nostrum desumptum fuisse ex 3a sinodo Romana sub Simachio Papa c. 7. et 8 ut notant Ant. Conius et Ant. Aug. 1. collectio. decretalium ad hunc textum et solum comprehendebat prelatos Romanos ut constat ex originali quod tamen postea a Gregorio 9 extensum est ad omnes eccle ut patet ex hoc tx in quo dupliciter ampliatur impedimentum dein alienandis rebus eccle et eius pena. 1. ut habeat locum etiam si alienacio cum solemnitate fiat 2. ut non solum alienantes sed etiam subscribentes alienacione comprehendant

Quoad

¶ Quoad 1. decidendi ratio est alienationem in casu huius textus fuisse nullam ut patet ex hoc textu ibi quamvis ab initio nullam habuerit ubi notat gl. vbo. nullam et communis quam resoluit Beroius sub nº 11 quia licet alienatio cum solemnitate facta fuerit ut patet ex textu ibi subscripserit et ibi factum ex inde documentum et omnis solemnitate relata quia tamen deficit iusta alienationis causa fuit alienatio nulla ut resoluimus in c. nulli 5 et ideo merito pena incurrit —

Quoad 2 decidendi ratio est penam huius textus comprehendere subscribentes quia qui subscribunt alienare dicuntur arg. l. in heredibus § qd filius ff de donationibus et dicuntur approbare et consentire alienationem et omnia que continentur in instrumento alienationis ex iuribus relatis a gl. vbo subscripserit et ultra ordinarios sub late prosequitur et exornat Tiraq. lib. 1. de retract. § 1. gl. 9 a nº 157 Ant. Gabriel lib. 1 communium tit. de presumtionibus conclusiones 3. per totam Mascard. de probationibus conclusione 1347 Bart. in l. que dotis verbo fin. ff soluto matrim. et ideo merito subscribentes incurrunt penam huius textus —

Ex qua decidendi ratione et decisionem huius textus infertur alienationes sine iusta causa factam nullam esse et alienantes posse alienationes reuocare ut dicitur in hoc textu ubi notat gl. vbo alienator et vbo prospexerit et probari potest ex generalitate textus in d. l. iubemus 14 § 1. C de sacro sanctis ecclesiis et in d. l. 11 partibus et licet gl. vbo dominus in d. § 1. nihil in hoc certum affirmauerit est certa et communis resolutio ex hoc textu quem ad hoc expendunt Abb. nº 4 Beroi. a nº 18 vbo Pinelo in l. 1 3. p. nº 73 C de bonis maternis et alii plures quos refert Cened. collectanea 71 ad decretales nº 2 —

Sed obstat huic resolutioni quod quis venire non potest contra factum proprium l. post mortem ff de adoptionibus c. veniens de filiis presbiterorum c. de multis falaciis de clericis coniugatis c. monemus 12 q. 2 qui enim contra factum proprium venit suam turpitudinem allegat et ideo audiendus non est ex regula legis 4ª C de reuocandis donationibus Vnde qui alienauit

n̄ poterit reuocare alienationem et sic uenire c̄ p̄prium factum   Obstat etiā tx in l. cum patr̄ § libertis ff de legatis 2 ubi qui alienauit uel c̄sensit alienationi n̄ pōt alienationem reuocare   Deniq̄ obstat lex ~~in dicta~~ vindicantem ff de euictionib9 ex qua desumitur reg. q̄d quem de euictione tenet actio eumdem agentem repellit exceptio Vn̄ cum alienans teneatr̄ de euictione n̄ poterit reuocare alienationem et repelli pōt exceptiōe euictionis —

Respondendum tn̄ ē regularitr̄ n̄ posse quem c̄ factum p̄prium uenire tn̄ qn̄ factum nullum ē et c̄ legis p̄hibicionem tunc pōt quis uenire c̄ factum p̄prium ex d. l. iubemus § 1. l quemadmodum C de agricolis et censitis lib 11 et ita resoluit gl. 1 in d. l. post mortem et p̄ī in tex ibi in prim̄ instā q̄q alienare licet et p̄ō n̄ pertr̄ in d c. dudū uenerūs? fatatis? et resoluunt cōmunitr scribentes ut tradit Gomesius in l. 53. Tauri n̄ 63 Matienço in l. 3 tit 10 lib. 5 recopilat. gl. 10 n̄ 16 Ant. Gama decisiō lusitanie 222 n̄ 4 Pinelo c̄ Molina lib. 4 de primogenijs c. 1. n̄ 16 Baeça de n̄ meliorandis c. 34 n̄ 2 Gutir. lib 3. practicarum q. 41 n̄ 6 Vn̄ cum alienatio rerum eccle nulla sit et a lege p̄hibita poterit alienator alienationem reuoca et c̄ p̄prium factum uenire   Et ex ea rōne inferebat Baeça c̄ patrem qui dotauit filias posse agere et uel excipere de dote inofficiosa qr̄ dotis c̄stitutio inofficiosa nulla ē et a lege improbata   Sed in hoc fallitur Baeça qr̄ uerius ē patrem qui dotem dedit filie n̄ posse age de dote inofficiosa nec excipere et ita practicatum et iudicatum fuisse in Granatensi Senatu testatr̄ Ayala de particionib9 2. p. q. 20 pectoria? defendit Gutierrez c̄ a n̄ 16

Sed supradicte interp̄tationi fortitr̄ obstat tx in d. c. ueniens de filijs presbiterorum et in d c. dilectis fallacijs de clericis c̄iugatis et in d § libertis in q̄q factum erat nullum et c̄ legis p̄hibicionem et tn̄ qui fecit n̄ pōt uenire c̄ p̄prium factum

factus! Pomissis quae cõ in terpretationes ix in d. s liberis tradunt Molina et Gutie'z respondendum e' in specie huius tx p'latus qui alienauit posse reuocare alienationes et sic uenire c' pprium factus qr ex ea reuocatione nullum cõmodus ei resultat sed in eccle utilitate, at uº in d c. ueniens et in d. c dilecte s'is fallacis Epus qui sciente indigno et incapaci beneffm. ɔtullit n' pôt illum priuare qr ea priuatio redundat in eius cõmodus et utilitates siquidem iterum puidere debet beneffm. et ideo n' permittitr ei c' pprius factus uenire —

Rursus n' obstat qd prellatus qui uenit c' factus pprius alegat suas turpitudines et sic audiri n' debet qr respõde illas regulam qd alegans turpitudines suas n'o audiatr multipliter limittari ut côstat ex traditis a Felic. in c. 3. loco a nº 6 desuper cõsbq refert plures Cenedo coletanea 10 ad decretales nº 4 et inter alias limittationes ea e' ut n' pdat qn quis agit nomine alterius ut in nro casu ubi prelatus agit nomine eccle et sic audire etiam si uidiatr alegare suas turpitudines explicat Beroius hic nº 49 —

Deniq n' obstat reg tx in d. l. uindicante ff de euictiob de qua hic j agendus e'. —

Z inferte glss hic qd alienator p'latus qui alienauit posse reuocare alienationes etsi si iurauerit alienationes n' reuocare similis gl. 1. in c. 2 de iur. iur.do et pbatr ex d. c. 2 et ex c. intellecto eodem tt. et expluribq cô pbat Beroius hic a nº 18 et facit gl. finalis in c. licet de iur. iurdo. lib. 6 quae docet posse mulieres reuocare alienationes ~~rerum~~ dotalius etsi si iurauerit n' reuocare quam glss comuniter receptas testante Couaru in c quamuis pactus 2. p. §. 2 nº 2 Gutier. plures referens 1. p. de iuramto. ɔfirmatorio c. 1. ex nº 79 Vnde prellatus in specie huius tx posse uenire c' factus pprius iuratus cuss d. gla. ts et Beroio s' resoluunt relati a Cenedo s' nº 2. —

Nec obstat huic resolutioni tex in c. cum venisent de institutionibus ex quo gl. ibi verbo abiurasse notat p[re]latum non posse unire contra factum proprium iuratum cui varie respondent gl. hic verbo alienator Boerius et Abb. et omnes in d.c. cum venisent Abb. et Felin. in d. c. 2 Selva de iure iu[ran]do 1. p. q. 33. n. 4 Vera tamen responde[n]dum est in specie illius tex non posse Archidiaconum unire contra factum proprium iuratum quia repettebat ad suas utilitates et erat reportaturus commodum ex illa revocatione et ideo non audire contra factum proprium ut supra resoluimus explicat Veroius hic n[o] 22

3. infertur praelatum alienantem incurrere penas huius tex nisi celeriter rem eccl[esi]ae restituant ad idem tex in c. in canonibus 16 q. 1 sed est dubium quid dicatur celeriter facta restitutio de quo gl. hic verbo celeri Beroio a n[o] 28 late explicat et plures refert Pichardo in disputatione de mora a n. 100 Verior tamen explicatio est relinquendum esse iudicis arbitrio quid dicatur celeriter facta restitutio ut ex pluribus probat Pichardo supra n[o] 102

~~...~~ In nostra tamen specie celeriter facta restitutio dicitur si fiat ante litem certatam ut expresse disponit tex in l. 11 tit. 14 par. 1 et ibi notat Greg. verbo comenzado

4[o] infertur excomunicationem de qua in hoc tex non esse latam sententiae sed ferendae ut patet ex hoc tex ibi anathemate feriatur quae verba cum sint futuri temporis denotant excommunicationem non esse latam sed ferendam iuxta ea quae late diximus in c. 2 in 2. p. de rescriptis

Nec obstat tex in d. extravagante ambitiosae hoc titulo in tex communes ubi incurritur excommunicatio ipso iure quia responde decisiones illas quoad penas ibi contentas non esse receptas ut latius diximus in c. nulli supra

Nec etiam obstat decretum Trid. ss. 22 c. 11 de reformatione quia non corrigit tex nostrum loquitur enim in iis qui de facto occupant bona ecclesiarum, qui ipso iure excommunicationem incurrunt

incurrunt, hec vero nostre loquitur in prelatis in iuste alienantis non autem de facto occupantibus.

5. infertur Prelatum qui alienauit posse reuocare alienaciones nec ei obstare regulas de qua in l. uim dicantes ff. de euictione silicet quem de euictione tenet actio eumdem agentem repellit exceptio de cuius hec et regule interpretatione et materia ultra Veroius hic a n.o 46 late agunt Pinelus in l. 1. 3. p. n.o 82 C. de bonis maternis Caualinus de euictionibus § 5 a n.o 2 Suarez in l. quoniam in prioris ampliacione 7. n.o 6 ubi eius addicio alios refert et superioris ressolucionis racio est illam regulam non habere locum quando quis agit nomine alterius et non ad suam sed ad alterius utilitatem ut in nostra specie in qua prelas agit nomine eccle et ad utilitatem eccle quo cassu non obstare exceptio euictionis facit text in l. fin. C de euictionibus ita Butrio hic n.o 25 Abb. n.o 12 Beroio, n.o 49.

Sexto infertur valde controuersum esse an hoc casse qui contraxit cum plato posit ab eo precium repetere de quo late Bero hic a n.o 50 refert plures an. 5 n.o 3. et duas opiniones contrarias retullit Greg. in § l. ii partita. [illegible] mas aquel et in eadem l. uerum ex presse disponitur emptorem siue habuerit bona siue malam fidem posse precium a prelato inferre.

Denique infert rem alienatam esse restituendam cum fructibus ut disponitur in hoc text et dicemus in c. ad nostram 1.

Quibus sic constitutis non obstant argumentationes adductas primum ex d. c. [illegible] quasi crebus 12 q. 2 quia respondetur in specie illius text ualuisse alienaciones factum sine sollemnitate quia eo tempore nondum prohibita erat aliena cio rerum eccle quod ex eo constat quia text ille desumptus est ex concilio Amiricano

c. 15 celebrato sub Marcelino Papa qd conc. plus qz centum annis precessit conc. Agatense prohibens alienationem & Carthaginense 4m. inducens nullitatem alienationis & Leonem 1. qui induxit solemnitates ut in d. c. casellas 10 q. 2 & in d. c. sine exceptio. 12 q. 2 & ideo cum nondum esset prohibita alienatio ualuit in d. c. si qua de rebus quantum ecclesia lesa fuit restituit aduersus contractum & sic ecclesia per restitutionem contractum rescindit ut ibi demonstrate

Non obstat 2 arg. ex d. l. non potest ff ui bonorum raptorum qui non satisfacit quo finalis in d. c. qd sicut per declaratio & quo deponatur in c. Apostolicos 12 q. 2 Dedeamus de depenis male facte alienationis habetur n. 1. est tamen respondendum qd cum predo sit qui ui res alienas rapit non excusatur a pena delicti per restitutionem rei quia & ad restitutionem & ad penam tenetur at uero in nostra specie prelatus solum tenetur ad restitutionem & ideo ea parta excusatur a pena

Non obstat 3. arg. quia respondetur quod etsi reuocatio alienationis pertineat ad prelatos successores non tamen inde sequitur id alijs denegari. Nam quibuscumque personis ecclesiasticis id concedit ut patet ex hoc te ubi notat gl. personis. quo sequitur late Versius hic a n. 34 & sic finite te.

Ad tx. in c. ad aures 7. huius tti. de rebus eccle.

Nota ex hoc tx posse ecclesias concedere in emphiteusim terras antea steriles heredibus eius qui eas ad culturas redegit nisi alius meliores cultor offerat conditiones quod conclusio confirmari pot ex c. plures de donationibus c. 2 de feudis authen. de non alienandis aut permutandis s. emphiteusim et de iure Regio consonat lex 5. tt. 14 part. 1

Sed fortiter obstat tx in c. nulli s ubi prohibetur emphiteusis in rebus eccle ea ratione quia emphiteusis perpetua comprehenditur appellatione alienationis et alienatio e ut ibidem latius explicavimus ergo in specie huius tx terra culta in emphiteusim dari non pot.

2 obstat tx in l. quicumque 7. C de omni agro deserto lib. 11. ubi in perpetuum datur prediis reducenti ad culturam, nec ab eius successione auferri pot ad idem tx in l. finali versu militi C. de [illegible] ubi probatur non posse petti augmentum ab eo qui proprio labore terram sterilem meliorem fecit et reddit ibi ratione scilicet sua diligentia erit damnosa sibi ergo nec in nostra specie a successoribus terra auferri non pot nec ab eis augmentum petti debent sed preferendi sunt etiam si alius meliorem cultorem afferat conditiones.

Pro ratione tamen decidendi advertendum e nostras conclusiones duas continere partes prima e posse dari in emphiteusim terram cultam heredibus eius qui proprio labore ad culturam redegit. Decidendi ratio e ecclesias debere ee gratas c. cum in officiis de testamentis et faciunt tradita in c. 3. s ad fin. rationis decidendi suadet enim naturalis ratio ut, ceteris paribus, preferantur heredes illius cuius labore res culte fuerunt conservate ut ex hoc tx notat communis [illegible] tx in l. 1. s permittitur ff de aqua quotidiana et stiva [illegible] non e hoc bene nessim. sed iniuria ubi probatur fieri iniuriam successori sino, cedante ei quod predecessori fuerunt concessa et pluribus probat

D. coruneso   Ad c. ad aures deuehs ents.

Ant. Gabr. lib. 3 Comunium tt. de iur. emphiteutico conclusio. 1. per totam facit tx in l. equit. et in l. finali C de locatione prediorum ciuilium lib. 11 qui prius habuit rem conductam a fisco preferri alijs conductoribus si ipse offerat quantum ab alijs offertur per quae iura dicebat Greg. Lopez maior ella in l. 5 tt. 19 part. 6 quod si restituatur minore aduersus venditionem ex eo quod alius plus offerat primus venditor praeferendus est si ipse obtullerit quantum alius offert et ex eisdem iuribus inferebant practici quod si restituatur respublica aduersus locationes rerum suarum (y en a los abastos de los mantinimientos y otras cosas) veteres conductores debent praefferri si tantumdem offerant ut probat Gutierez lib. 1. practicarum q. 38. nº 6 Azebedo in l. 2 tt. 1. lib. 2 recopilationis nº 15 desidit 5rius Bobadilla in politica lib. 3 c. 4. nº 21 quod rarius putto ~

Dubium tamen maximum est an ecclesia praeciso teneatur emphiteusim concedere heredibus eius qui terram sterilem ad culturam redegit quam questionem late disputant Julius Clarus receptarum sententiarum § emphiteusis q. 43 Ant. Gabri. ubi supra Sarmiento lib. 3. selectarum c. 7. per totum Ripa in l. 1 nº 9 ff de priuilegijs creditorum et relati a Canedo colectanea. 144 ad de erutales nº 85 et ultra eos Rolandus consilio 3 nº 40 et 151 volu. 1.

In ea tamen quae resolutio est ecclesiam si noluerit terram ad se reuersam rettinere nec eam in emphiteusim concedere non posse compelli eam dare in emphiteusim heredibus ultimi possessoris ut defendunt Ant. Gabriel Clarus et Sarmiento supra et ultra eos Bursatus consilio 127 nº 2 volu. 2 et ita in Rota decisum fuisse testatur Emilius decisio. Rotae 303. et 304 in p. At non si ecclesia voluerit emphiteusim concedere eo casu ceteris paribus praeferendus est heres eius qui terram ad culturam redegit ex modo et supra rellatis ea ~

Ea tamen resolutio intelligenda est ut procedat

procedat, qn ad emphiteusim concurrunt extraneus et haeres ultimi possessoris Nam tunc procedit decissio huius tx At uo si emphiteusis iam sit concessa extraneo et ei tradita possessio non poterit ab eo auferri nec eo casu habet locum decissio huius tx et ro e qr cum utrumque ius habeat extraneus scilicet et haeres eius qui terram redegit ad culturam praeferatur illa qui primus res tradita fuit xa regm tx in l. quoties C. de rei uendicatione ubi resoluit Jason a no 2. Ant. Gabr. lib. 3. comunium tit. de emptio et uend. conclusio 2 no 11. et 34 Couar. lib. 2 c. 19. no 4

2 pars solutionis e quod haeres eius qui terram ad culturam redegit praeferatur in emphiteusim nisi alius meliores cule afferat conditiones ratio decidendi ro e qr prelatus semper debeat prospicere meliora et utiliora d. si re exceptione 12 q. 2 et diximus in c. nulli s

Non obstat arga adducta contra conclusiones 1a ex d. c. nulli qr respondendum e in specie huius tx deuere interuenire solemnitates aliu requisitas ut admittit comnis hic et resoluit Couar. lib. 2 c. 17. no 4 pro qua interpretatione facit qd in hoc tx non dubitatur de solemnitate sed an reputaretur xa ca ad concedendam emphiteusim haeredibus dequo in hoc tx qd antecessorum industria terra sterilis redacta e ad culturam et disponitur reputari ius tam cas non ex hoc excluditur solemnitas

Nec obstat huic interpretationi tx in c. 2 de feudis ubi prelatus feudum ad eccam reuersum pot denouo infeudare sine solemnitate ut patet ex eo tx. ubi libere qd ppr excludit solemnitates ut docet gl. inpo libere in clem. dudum de sepulturis nec eti obstat qd in specie huius tx terra antea fuerat in emphiteusim concessa unde denouo sine solemnitate concedi poterat l. tx in l. pater filius s. quindecim ff de legatis 3o. Ubi pregna traditur qd res semel effecta alienabilis perpetuo manet alienabilis per quem tx. notant scribentes

corre[cto]

Ad c. ad aures de reb. eccle.

Qd si res eccle. semel cessa sit in emphiteusim perpetuo durat emphiteutica adeo ut si ad ecclesias fuerit reversa poterit prelatus eas denuo in emphiteusim concedere absq. nova solemnitate ut constat ex traditis a Berorio in c. 1. nº 46 de precarijs Molin lib 4 de primogenijs c. 1. nº 31 Pelaez de maioratu 4. p. q. 19. a nº 5 Tiraq. lib. 1. de retractu § 32 gl. 1. a nº 5. Quia ad tx in d. c. 2. respondendum e. ibi non excludi [emienda] ~~solemnitate~~ solemnitatem. Nam ad versus illud libere n. refert ad solenitates sed ad iuramentum qd fecit prelatus den. infeudando denouo unde prae illa libere concedas sunt explicanda hoc e. n. obstante iuramento n. tn excludit solemnitas —

Ad tex. aut in d. §. quindecim responde cum Molina s. nº 33. —

No[n] obstat tm Zaeq. ex d. l. qui nunq. C de omni ~~gradu~~ agro deserto lib. 11. qr responde procedere specialiter in conductore fundi fiscalis a quo res aufferi n. pot. si tandem offerat ea ratio qr si n. in universitate alius conductor pot. compelli manere in conductione ex l. quotam ferro §. qui maximos ff. de publicanis et ideo celebatur in eo ut tantumdem offerens n. expellatur ut resoluunt Sarmiento Gutie. et Bobadilla s. —

Non eti obstat tx in d. l. fin. C de a lubionib. quem optime explicat Joanis Garcia de expensis c. 22. nº 46 procedit enim durante contractu ut eo casu n. debeat augeri pensio pp. rei meliorationes ut agnouit gl. et comunis ibi ex ratione ibi tradita nostre ut tx. procedit qn denouo contractus fit quo casu profeudus e. qui meliores eccle. attullerit conditiones et cum hijs finiter.

tax tus

correcto

Ad. tx in c. ut super derebus ecclesiae alien.

Nota ex hoc tx prelatum qui iuravit bona ecclae non posse alienare bona de quibus dubitatur an sint de mensa sue dignitatis —

Sed obstat tx in c. fin. de ecclesijs aedificandis et in c. 2 de feudis quibus probatur posse alienare platum etiam si iuraverit non alienare quo multo magis alienare poterit quando dubium est an bona sint de mensa sua dignitatis —

Decidendi ratio est in hoc tx prelatum iurasse non alienare bona ecclae et ratione iuramenti non pot alienare bona de quibus est dubium an sint de mensa ne forte incurrat periurium quia in dubijs tutior via eligenda est c. 3. de sponsalibus ubi gl. ponit dubia et alia similia alegat et inde consilium consulitur de quo in hoc tx importat necessitate quia in dubijs consilium consulitur tutius et securius de quo in hoc tx non solum consilium sed et praeceptum inducunt d. c. 3. c. comissum de sponsalibus et ita explicant hic omnes Ridoan. in Rª qua et comodo res dicantur de mensa Roland. cons. 1. a n. 82 vol. 1. Gutie. cons. 15 —

Non obstat arg. ad ultimum solutiones quia respondendum est iuramentum de non alienando non excludere alienationes iustas et sic iurantes posse alienare cum ca. et solemnitate et ita explicandus est noster tx in cuius specie ideo prohibetur alienatio quia platus ad libitum et sine ca. et solemnitate alienare ~~volebat~~ volebat eo pro textu quod erat dubium an res erat de mensa, non tamen prohibetur alienatio siue ca. et solemnitate fiat —

Nec obstat tx in d. c. 2 de feudis ubi qui iuravit non infeudare denouo non pot etiam cum solemnitate denouo infeudare secundum intellectum illius tx quem resoluit Couarr. lib. 2. c. 17. n. 4 Roland. 5 —

Quia respondendum est distinguendo duos casus. Primus est quando prelatus iurat simpliciter non alienare tunc non excludere alienatio iusta sed alienare pot cum ca. et solemnitate

Corneo

Ad c ut super de reb. eccle.

Et ita procedit superior resolutio

Secundo confirmatur quia prelatus non alienare in consul|to Pontifice quia tunc etiam cum causa et solemnitate alie|nare non potest et ratio est quia cum iuramentum aliquid ope|rari videtur prelatus voluisse ordinariae solemnitati|addere auctoritatem superioris ut notant Immo. in|5 Abb. 15 ...

Sed fortiter tunc obstat tex in d. c. 2 de feudis|ubi iuramentum fuit de non alienando inconsulto Pontifice et|tamen alienatur interveniente solemnitate quia respondeo ideo|ibi valuisse novas infeudationes quia res erat solita infeu|dari quo casu non tam feudum de novo dari dicitur quam quod|solitum erat continuare ut explicat Rolandus et facit tex|in extravag. 1. hoc tit. et quae tradunt alexand in l. etiam n. 5|ff solutomatri. Parisius cons. 98 lib. 4 Ripa in l. filius|familias § divi n. 65 ff de legatis 1. et cum his finitur hic tex...

Ad tex in c. possessiones

Nota ex hoc tex posse prelatus cum consensu ca|pituli possessiones eccle minus utiles cum aliis utilioribus|permutari

Sed fortiter obstat tex in c. terrulas|53. 12. q. 2. ubi probatur expresse terras eccle exiguas|et minus utiles posse sine solemnitate alienari

Decidendi tamen ratio est interdictum de reb. eccle|non alienandis optinere etiam in reb. exiguis quae sine|causa et solemnitate alienari non possunt ut probatur in c.|1. ibi vel exigant 17. q. 4 c. quicquid 36 c. sine excep.|52. 12. q. 2 ibi quicquam quod verbis idem significat|quod aliquid et verificatur in re parva et exigua gla|... aut ea in clem. unica de foro competenti exornat|Tiraq. in l. si umquam ... omnia a n. 5. C de revocandis|donationib. et optinet etiam interdictum in reb. et in terris|quae sterilis sunt in d. c. ... in l. si fundus ff de reb. eorum|auth. item ... C de sacros. ecclesiis. Unde recte in

speciem

speciem builis hoc requirit solemnitas in alienatione perde
dionum que minus utiles sunt quia magis et minus
non mutant speciem l. fin ff de fundo instructo ita ex
plicant omnes hic Abb. n° 5 Verolo. 42 in c. nulli
de Nedoan. Na. deterius exiguarum immobilium aliena
cione a n° 1. Fabianus de mote in tractatu de emptione
et uendicione 4. p. n° 2. Gutier. 25 15. a n° 9. —

Non obstat hoc in d c. terrulas 12 q. 2 quod
uarie explicat gl. hic per assensu, tres intellectus assignat Be
lamira et Turre, ibi alios Dominicus et Prepositus hic
Alios Abb. n° 5. in d. c nulli et ibi Verolus n° 42 duos assignat
et alios duos Rebuf. in compendio alienacionum n° 60 alius no
uus Duarenus lib. 7. de sacris ecclesie ministerijs c. 9 alium
Cuiacius n° 7. et alios 3. Gutie. d. 25 15 a n° 10. —

Vera tamen sit interpretacio in d. c. terrulas ua
luisse alienantes sine solemnitate quia instabat necessitas non
differendi alienaciones et non expectandi solemnitates ut ex tempo
tet quaracione solemnitas non aufertur sed differtur et sufficit quod
postea interveniat et rata habeatur alienacio quae tradita a gl.
in c. 1. ne sede uacante de probacionibus conclusio. 75 n° 10 et pra
xi frequentissimum est et finitur hoc —

Ad hoc in c. Ad audienciam

huius tituli decretis dicta

— Ut.

Nota ex hoc hoc canonicum non posse locare in perpe
tuum rerum ecclesie de quo late diximus in c. nulli de ad rebus de
cidendi diximus —

Et ultra ibi resoluta obseruandum est quod etsi
locacio ad modicum tempus permissa sit ut dictum est si ctiam prela
tus fructus sui beneficij uel dignitatis ad tempus permissum loca
uerit si decedat extinguitur locacio quia post tempus uitae suae lo
care non potest ita Ancaran. in c. fin. ne prelati uices suas et i

comunis ex Paulo 78º 4 ~~libro~~ libro. 1. magis comunis ex Alexandro 38º 143. nº 2 et 3. volu. 7. refert plures Carocius in ttu. de locato Rª decabz eule, ,clusio. 3. nº 15 Ex quo disputanda venit illa questio quaz intricataz et difficilem vocat nº 6 in c. fin. Andreaz Alvericus ~~ill~~ in l. si quis domum ff locati si licet amsucesor in beneffº teneatr stare locationi factae ap'decessore in qua q. varia fuerunt dd. opiniones ut testatr Card. nº 1. in d. c. fin. et eaz qt. ex pfesso disputant et plures referunt Couar. lib. 2 c. 15. nº 6. Gutier lib. 1. canonicaz c. 36 portotuz Barbo. in l. si filio familias §. fin. a nº 17 ff ~~de locato~~ soluto matr. Carocio s. sclusio 1. nº 5 et sclusio. 2 nº 7 refert alios plures Cenedo colectanea 76 ad decretales nº 5. Pro huius aut qt resolucion. sstituenda sunt dua sunt dua sclusiones. Prima sclusio sit qd si posesor beneffiij vl dignitatis locaverit fructus ad se pertinentes et ad suas utilitates, ea locatio n obligat succesores nec succesor stare tenetr locationi, et ratio e qr cus ipse habuerit

ad vitaz habet locusregula tx in l. lex vectigali ff de pignoribus qd resoluto iure dantis resoluitr ius accipientis quam reg as late explicat Pinelus in l. 1. 3. p. nº 72 C de bonis maternis facit etz qr ex locatione oritr actio personalis et per eam acciones personales n obligatr sucesore atqz ita superiores resoluciones pbavit gl. xiº terminus in d. c. fin. ne plati vices suas per tx. in c. 2 de precariis. defendunt pluras quos referunt et seqntr Barbosa s nº 19 Carocio s nº 5. et e receptissima sntia ut testante Socinus 35º 34 nº 4 lib. 3. Cabalcanus decisione 44. nº 7. cum seqq Couar et Gutie s et idem resoluendus e in sucesore maioratus ut late pbat Molina libro. 1. c 22 pertotuz et rellati a Zenedo s et ampliaciones et limitaciones huius sclusionis refert Barbo. s et casus in qq. sucessor in bineffº. tenetr stare locationi facta ap'decesore tradit Carocius s a nº 57

Que sclusio pcedit no solus respectu sucesoris sd etz respectu sductoris qui n tenetr ad implere

locaciones

locaciones etc si succesor locationi uellit stare pro quo induci tex in l. quisfundus ff locati et ratio e quia quemadmodus successor non tenetur stare locationi ita nec conductor ubi sic equalitas in contractu seruetur. ad tex in l. Julianus § si a pupilo ff de actionibus empti ita Abb. q. 3. nº 16 Gutier s nº 8 Cobar. Molina et alij quos refert et sequitur Barbo s nº 20 qui resoluunt idem obseruandus esse in succesione maioratus.

Nursus etc eadem conclusiones aduertendus e ualde esse controuersus an hæredes prelati locantis uel eius fideiussores in specie s posita teneantur de euictione locationis quam questionem disputant Gutier s nº 16 Barbosa s nº 21. Molina lib 1. c 21. nº 8 et impuncto iuris uerius e hæredes uel fideiussores prelati locantis non teneri de euictione et ratio e quia locatio finita fuit ex natura contractus non aliter quam si res locata perisset ad l. siquis domus § 1. ff locati quo non tenetur de euictione quia potuit et debuit cogitare conductor quod prelatus poterat mori ante finitam locationem et resolui contractum d. § 1. ita Amcar. consil. 216. nº 6. Butrio in d. c. fin. nº 9. et defendunt s relati.

In praxi tamen admittitur contraria opinio et sic hæredes uel fideiussores locantis teneri de euictione quod expresse probatur in l. 9 tit. 17. pª 1. quam bene explicat Gutier. s nº 27. et ex ea lege idem in hærede et fideiussore maioratus locantis resoluunt Padilla in l. unus ex familia. § si de falcidia nº 12 ff de legatis 2 Pelaez de maioratu 4. p. q. 25. nº 5. licet contrarius tenuerit Molina s cui subscribit Gutier. s nº 30

Sit 2 conclusio ualet locatio facta a rectore uel prelato ipsius ecclesiæ nomine et ad ecclesiæ utilitatem nempe quando fructus rei locatæ ad ipsas ecclesias pertinet et eo casu succesore obligatur et tenetur stare locationi et ratio e quia tunc prelatus locat tamquam administrator ecclesiæ quæ numquam moritur c. siquando de rescriptis in 6. et ideo succesor obligatur ita

ita plures quos referunt et sequuntur Couar. §. vers. 3.m Caualcanus § nº 31. Carocio d. q. 2 nº 7. Molin. § nº 27 late probat Barbosa. § nº 23 Gutie lib. 2. canonicar. c. 8. nº 71 Molin. §. nº 27 late probat Barbo. § nº 23 Gutier lib 2 canonicar. c. 8. nº 71 et 2. p.e de tutelis c. 20 nº 10 et idem resoluendum e in rectoribus hospitalium et ciuitatis qui licet ad annum eligantur si tamen ad plurimum locauerint successor tenetur stare locationi ita Couar. § Rolandus nº 49 lib. 2 Gutie § Barbo. § nº 7 et idem resoluendum e in quocumque alio legitimo administratore ut docet Gutie d. c. 20 7.

Ex qua resolutio. infertur idem obseruandum ee in locatione facta a tutore ul curatore nam si res minoris locauerit et ante finitam locationem finiatur tutela ul cura minor tenetur stare locationi ad qd inducitur tx in l. si tutele ff de administratio tutor. quem tam procedere etiam in locatio. notant scribentes et per eum dictam resolutionem tenuerunt Bart. Alex et alij quos referunt et sequuntur. Socinus q. 32 nº 9 et q. 125 nº 6 lib. 1. Pinelus in l. 1. 3. p. nº 63. C de bonis maternis Ant. Gomez 2. tomo c. 3 nº 8 vers. 2 conclusio et utrumque receptissimam tradit Couar § nº 5 et 6 Barbosa. § nº 1 et 7 Gutierez d. c. 8 nº 42 et d. c. 20 nº 6 ubi dicit nullum ad tenens contradixisse. qd etiam testatur Molina theologus 2. p. de iust. et iur. disputa 492.

De uxore tamen maior dubitatio e an teneatur stare locationi rei dotalis facte a marito matrim. constante si ante finitam locationem matrimo. dissoluatur de quo late disputant Gutie et Barbosa in locis § relatis qui eas dificultates sic componunt ut mulier n teneatur precisse stare locationi sed causatiue qd sic explicatur qd cum mulier n teneatur stare locationi et posit expellere conductorem qui maritus conuenire pot ad interesse et maritus recursum habet contra mulierem pp damnum, ideo cogitur mulier prestare cautionem de no expellendo conductore et ratio istius cautionis dicitur mulierem teneri stare locationi n quidem precisse sed causatiue

hoc e

hoc ē qr si expellit ꝯductores tenetr marito soluere damnum qd incurrit ex eo qd expellit ꝯductores et hoc ē quod pbat tx in l. si filio familias §. fin. ff soluto matri°. qd uerius putāt Gomez, Couar. Barbosa et Gutie. qui plures alios referunt finitr tx. etc.

Ad txm in c. porsionem huius tti

Probat hic tx in .1. p°. prelatus n posse alienare bona mensæ eclæ. vel capituli de quo diximus in c. ut supra etc. et quæ dicantr bona de mensa explicat late Menochius de arbitrarijs. casu 433 —

In 2ª p°. pbat tx beneffi°. regularia n eē ꝯferenda secularibs de quo in c. ad audienciam el 2° de eclesijs edificandis. c. cum de beneffi°. de prebend. in 6. clem. 1. de supplenda negligencia prelatorum Trid. ss° 24 c. 10 de reformatio° et ss°. 25 de regularibs c. 21. et late de materia Selva de beneficio. 3. p. q. 11. Perez in l. 10 tt°. 11. lib. 4 ordinamen. col. 388. Mandosius de signatura grē §. dispensationes ad seculares. finitr hic tx.

A

Ad tx in c. ad nostram eod

tt°. de rebus eccle.

Probat hic tx ecclesias restitui post multum tempus aduersus alienationes per quam enormiter lessa fuit feudus tri n̄ restitui

Sed. i°. obstat qđ eciā intra quadriennius restituciones pettere debet c. auditis c. coram c. constitutus de in integrus restitu° c. 1. & 2 eod. tt°. in 6 clem. unica eod. tt°. l. fin. C de temporib; in integrus restitucionis l. 7. tt°. 29 p°. 3. l. 8 et fin tt°. 19 part. 6 g° n̄ bene in hoc tx petetita fuit restitu° post plures annos ut ex tx. patet

2 obstat qđ ad restituciones suffiçit modica lesio c. 1. ibi modico cessu de in integrus restitu°. l. uerus §. sciendus ff de minorib; ubi suffiçit minores eē lesum qđ referetr ad modicus damnus g° n̄ recte tx ad restituciones requiritr enormis lesio

3 obstat qđ restitu° in integrus ex sua natura feudus cōprehendit l. qđ si minor §. restitu° l. patris si pecunias l. minor 40. §. 1. ff de minoribus l. 1. C si maior factus l. 1. tt°. 19 par. 6 et in restitu° concessa eccle ē tx expresus in c. 1. de in integrus restitu°. g° n̄ bene disponitr tx feudus n̄ eē restituendus

Decidendi tx rō ē feudi cōcessiones de qua in hoc tx. ualuisse qr facta fuit cus cā & solemnitate ut patet ex verbis tx ibi Abbas ex cōuentus & ea que pbant solemnitates & ex alijs vbis ibi existerat obligata & ibi pro exonexatio feudi seu in utilitates ipsius monasterij & ea que pbant causas alienationis & ita cus facta fuerit cum cā et solemnitate ualet ḡa tx in c. sine exceptiō 12 q. 2.

& que

& quae diximus in c. nulli ∫ & ita in specie docuit Abb. hic nº 5. & ∫ Ostiensem resoluunt Couar. lib. 1. c. 3. nº 9 Costa in l. Gallus §. & quid si tan 2. p. nº 75 & ibi Sarmiento nº 66. Pinelo in l. 2. 2. p. c. 4. nº 15. C de res͂cindenda Menchaca lib. 3. cōtrouersiarum usu frequentium c. 71. nº 6. Morla in inporio iuris tt.º 5. q. 1. nº 32 & euidenter aparet ex hoc tx in quo resi-dat Pontifex in nullitate seu defectu sollemnitatis sed indispendio & damno ut ponderat Pinelus ∫ cum quoniam cum causa & solemnitate facta fuerit alienatio ualet. Restituitur tamen eccla si in precio fuerit decepta ut diximus in d. c. nulli & ratio est quia eccla gaudet restitutionem quae fungitur iure minoris d. c. 1. & d. c. auditis de in integrum restitu.e cum ∫ relatis l. 10 tt.º 19. pª. 6. ubi Greg. gl. 1. et 1.ª explicant Cuerardus in topicis legalibus loco de minore ad eccla Pereira in l. sicut ratorem. Rº minoribus nº 60 C de in integrum resti.e Morla ∫ d. tt.º 5. in prin nº 9. rº 6.

Ex qua decidendi ratione & decisione huius tx. 1 infertur in nostra specie succurri monasterium per beneficium restitutionis quia contractus ualidus erat nam tunc si esset nullus non eo beneficio sed ordinario remedio nullitatis succurreretur ex tx. in l. in 2 in prin ff de minoribus l. 2 l. si quidem C de prediis minorum ex quibus deducitur uulgaris illa reg. quod competente remedio ordinario nullitatis cessat extraordinarium restitutionis quam regulam late explicant & exornant Pereira ∫ Rº. implorare in integrum restitutionem a nº 9. ex forcia in ttu. de in integrum restitutio.e 1. p. q. 17. ar. 2.

2º infertur per restitutionem in integrum in specie huius tx restitui monasterio Villam in faciendum, cessam & sic tx iste celebris est ad probandam illam opinionem quod quando minor et eccla decipiuntur in contractu per beneficium restitutionis res precisse restituitur & non agitur ad suplementum precii quod etiam expresse probatur in l. patri §. 1. Rº item ex diuerso

l. tutor §. 1. l. penult. ff de minoribus d. c. 1. d. c. constitutus de in integrum restitu. l. si sine § in reposito ff de administrac. tutorum facit etiam reg. tx. in d. l. quod si minor §. restitutio ff de minoribus quod restitutio e in pristinum status repositio sed pristinus status e ante contractus quo in eum status restitutio facienda e ita gl. Vo oporteat in d l. patri Abb. n. 9 in c. cum dilecti de emptione et vend. magis probant Zinus et Alueriaus in d. l. siquidem Cobar. lib. 1. n. 81. C. vs. 3. et ita fuisse iudicatum testatur Fulgosius in l. si res §. 1. ff de iure do cium dicit verissimam et semper obseruandam Pinelus in l. 2 3. p c. 1. n. 21 C de rescindenda dicit veriorem Pereira s n. 14 vs quinimo et Menes. lib. 3. controuersiarum frequentium c. 65. 1. et 2 vs 3.a opinio Morla d. tit. 5. q. 1. n. 30 et ita decisum fuisse in senatu lusitano testatur Gama decisio. 212 ubi eius additio plures refert et alios plures referunt s relati

Contraria tamen opinio et sic per restitutiones non esse pretio res restituendas sed agi ad suplementum pretij probatur 1o ex l. si res §. 1. ff de iure dotium 2o ex l. 2 C de rescindenda vendicio. c. cum dilecti c. cum cã de emptio. et vendicio. l. non interest C quod metus cã. 3. quia tamen prestat restitutio quantum abstulit lesio d. l. quod si minor §. restitutio cum traditis a Pereira s n. 14 ex forcia s 1. p. q. 44. ar 2 sed lesio abstulit pretium ergo restitu. ad pretium facienda e ita gl. in d. l. siquidem ubi Bart. Baldus et Salicetus Abb. in d. c. constitutus n. fin. Ioanis Garcia de expensis c. 18 n. 19 et alij plures quos referunt Gomez Pinelus Menesaca et Morla s et tamquam receptum tradunt Rolãdus cons. 99. n. 4 volu. 1. Xuarez alegacio. 21. n. 5 et 6 dicit magis cõmunem Socinus co. 57. n. 47 lib. 4. defendit veriorem dicens et contrarijs respõdens ex forcia s 2. p. q. 57. ar 4 et tamen eam opinionem in praxi obtinuisse testatur Pereira s n. 15 in princ. licet postea ab ea discedat in quo accrite eum reprehendit Joa Garcia in tit. de

nobilitate

nouilitate gl. 1. §. n.º 16

Quas opiniones contrarias sic componunt autores 2.ª opinionis quod quando minor vel eccla ledente in contractu ut quia vendidit cum non expediret ei vendere, tunc restitutione petita res precissa restituitur et ita procedat 1.ª opinio. Si vero non ledante in contractu ut quia vendiderunt cum expediret vendere ledunte tamen in precio tunc per restitutionem non precisse res restituitur sed agitur ad supplementum precij et ita procedat 2. opinio que distinctio probatur in d. l. quod si minor §. restitutio ibi in vendendo fundo probatur etiam ex d. l. si res §. 1. ff de iure dotium ubi si mulier lessa fuerit in eo quod servum in dotem dederit precisse servus restituitur. si vero lesio fuerit in stimatione servi tunc in electione mariti est vel servum restituere vel precium suplere que distinctio equitatem maximam continet et ea atenta consequitur lesus satisfactionem eius in quo lesus fuit et tamen ei prestat restitutio quantum lesio abstulit et sic eam resolutionem non semel in supremis tribunalibus judicatum vidi et iudicarent si casus occurreret. cum tamen non admitunt autores 1.ª opinionis precipue Pinelo supra qui testatur numquam, vidisse, nec audiuisse, eam praxi fuisse observatam et eam dicit destruere tex nostrum etiam in d. c. 1. de in integrum restitutione d. l. patri §. 1. dicta l. penult. ff de minoribus in quibus lesio contingit in precio et tamen rescinditur contractus et precisse restituitur

Unde in puncto iuris defendendo 1.ª opinionem arg.tis 2.ª opinionis respondendo ad 1. ex d. l. si res §. 1. loqui in cassu speciali dotis ut bene ponderat Pinelus supra et 1. p. c. 1. n.º 11 et c. 4. n.º 33. Ad tex aut in d. l. 2 cum similibus C de rescindenda respondent Pinelus et Morla supra procedere specialiter in remedio illius tex ~~[illegible]~~ noue introducto in quo illa electio datur et loqui in maioribus non aut in minoribus in quibus non requiritur deceptionem quod detur illa electio

Denique non obstat quod restitutio debet prestare quod abstulit lesio quia respondent supra relati contractus fuisse damnosus

Cornejo

Ad. tx in c. ad nras de reb. aut.

minori ul eut. & restitutionem prestare rescisiones ipsius contrac

Non obstant arg.a adducta contra conclusionem 1. qr. respondendum e in specie huius tx. restitutionem petitam fuisse post decem annos ut affirmat Ostiensis ibi et potuisse eccelam post quadriennium petere restitutionem qr lessa fuit enormiter et si ledatur enormiter etiam post quadriennium restitutionem petere pot quod deducitur ex c. 1. de in integrum restitu. in 6. ubi in specie notat gl. finalis in fine quam singularem dicit Abb. in d. c. 1. de in integrum resti. in prin. et mente tenendam dicit Mondosius in repetic. eiusdem tx n. 19 ubi dicit eam glam nullum habere contradictorem eam qz sequitur Feli. in c. 1. n. 9 de prescriptionibus et eam approbare omnes canonistas testatur Xuarez alegatio. 21. n. 3. ubi eius addicio alios refert Cobar lib. 1. c. 3 n. 12 Garcia de expensis c. 18 n. 36 Pereira ubi s. legitimum tempus n. 9 Costa s. n. 85 uerioremq et communem dicit Esforcia ubi s. a. 1. p. q. 17. ar. 7. qui omnes dubitant que et quanta debeat esse lesio ad hoc ut dicatur enormis et concludunt relinquendum esse judicis arbitrio qd etiam placuit Menochius de arbitr. casu 74 n. finali. Sed hodie in praxi enormis lesio dr qn excedit dimidiam iusti precij et eo casu minor ul eccla usqz ad. 30 annos restitutionem pettere posunt ut exprese dispositum e in l. fin. tit. fin. p. 6 cuius intellectu agunt Cobarru. Costa Xuarez et Gutier s. ~

Nec obstat tx in c. tum ex literis de in integr. restit. ubi post longissimum tpus concessa fuit eccle restitutio Nam fuit petita coram Eugenio 3.o et fuit concessa a Zelestino 3.o inter quos fuerunt alij septem pontifices et fuerunt transacti 45 anni ut constat ex historijs qr omisis septem interpretationibus quas refert Abb. hic. Verius respondetur in specie illius tx restitutionem ab eccla fuisse petitam intra quadriennium et sic potuisse concedi post longissimum tpus qr n.

stetit

Ad. tx in c. adversas de restit. cutiu.

Stetit per civitas qr semper instauit petendo restitutionem et ideo culpa imputando ni ei e ita Abb ibi dicit communem Casadorum decisio 2. de in integrum resti. Bernard. Diaz reg. 693 —

Non etiam obstat tx in d. c. 1. de in integrum restitu. ibi semper ex quo probatur civitas semper et in omni tempore esse restituendas qr respondet verbum semper, non esse referendum ad tempus sed ad casus ut sit sensus civitatem semper idest in omni casu in qua lessa fuerit esse restituendas ut subtiliter explicat gl ibi q. v. iur. minoris Cardinalis oppositio 4 dicit communem Abb. ibi n. 16 et alios referens Ex forcia 1. p. q. 4 ar. 3. n. 23. —

Non obstat 2 arg. qd exigebat disputationem illius quaestionis an ad restitutiones sufficiat modica lesio vel necessaria sit lesio enormis quam questionem disputant scribentes in d. c. 1. de in integrum restitu. ubi late Modo sius a n. 11. Covar. Costa et Morla s. Pinelus in d. l. 2 1. p c. 1 n. 24 Abendaño responso 4 n. 8 Rebusso 2. tomo ad leges Regias tit. de restitu. ar. 8. gl. 2 Ex forcia s ar. 23 —

Resolutio tn e per quacumque lesione etiam modica concedi restitutiones regulariter, specialiter tn in aliquibus casibus requiritur enormis lesio ut declarant s. rellati et quae dicatur modica lessio relinquitur arbitrio iudicis ita Menochius de arbitrariis casu 74 et 75 — ¶ In nri tx specie ideo requiritur enormis lesio qr ultra quadriennium petita fuit restitutio ut s. diximus et explicant s. rellati —

Non obstat 3. qr varie cruciante scribentes quare in hoc tx restitutio fructus non comprehendat et inde variae interpretantur nrum tx. Covar. Costa Pinelo et Morla s. undecim intellectus refert Menochius lib. 3. controversiarum usu frequentius c. 71. n. 6 — Mihi aut aliqn placuit Costa interpretatio ut tx iste loquatur in restitu. concessa ex

D Cornesso

ex g[rati]a in qua fructus reveniunt. Non aut[em] existimo in hoc t[ex]tu si bene perpendatur restitutionem fructus comprehendere, compensari t[ame]n cum labore feudi ut expresse decidit hic t[ex]t[us] id[est] q[uia] p[ro]p[ter] naturam feudi ut latius prosequuntur Covarrub. Morla et Mench. s[upra] et cum hijs finitur hic t[ex]t[us].

Ad t[ex]t[um] in c. finali

De materia huius t[ex]t[us] actum e[st] in c. 2 et c. nulli s[upra] et de ea latius agunt scribentes in c. 2 de iudicijs et cum hijs finitur hic t[ex]t[us] et titulus ad laudem et gloriam omnipotentis Dei nec n[on] Virginis Mariae

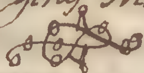

uendere q trivet donationes permutationes et quoslibet alios
contractus permittit refert q constitutiones ab ante altissimis princi
pibus per hoc conditas depretio non reddendo idem emptoribus
non restituendo loqui eas q ex hoc qd pretij mentiones faciat
in solo uenditionis contractu apertissime intelligendas esse asse
rit ex qq pretium hoc est pecunias numeratas non esse necessaria
in locatione et conductione manifeste deprehenditur. Rursus
nostras in hac partem firmas dudiffinitiones Imperatorum Diocletiani
et Maximiani constitutio in lege si olei 21. C de locato confirmat
ubi cavetur qd si contractus pro certa olei ponderatione locentur abo
na fidei contractu etsi alius maiorem offerat ponderationem
recedi non potest qua lege procul dubio certam mercedis ad efficien
dum contractus locationis et conductionis sufficere probatur praeser
tim secundum titulum locati et titulum de contractu bona fide quae contractum
esse locationis significant aliasque inter innominatos quibus
titulis, do, ut des efficiuntur connumeraretur ut in specie tx in l. na
turalis in principio et in § et siquidem ff de praescriptis verbis et
in l. 1. ff de rerum permutatione ac denique si illa titulo recedi opor
tet expendas in qq etsi locationes esse aperte probatur si etenim
stricti iuris contractus esset partibus ab eo liceret ex reg. tx in l.
si pecunias ff de condictione causa data non recedere tum in illius tx spe
cie ergo fatendum est contractus esse locationis cuius tamen contractus
bonae fidei quia sunt ultro citroque obligatorij consentiunt celebrantes
neminem ex contrahentibus paenitere decet nec ab eis u
llomo licet dissuadere argumentum tx in d. l. 1 versiculo alioquin ff de rerum per
mutatione et probat lex sicut C de actionibus et obligationibus —

Ac denique 5 dicta robur accipiunt in l. et hoc distin
tio § cum fundum versiculo qd ipsum ff locati ubi expressis et clarissimis verbis

Mansilla

in fructib[us] locationes c[on]trahi cavere —

Quib[us] iurib[us] et rationib[us] a communi [contra] referenda recessit primus omnium Salicetus cuius lectura transcripta fuit a Baldo in l. si olei § alegata et postea Soriotus nemine referens de pactis axiogmathe 1. asserentis sine pecunia q[ua]m merces in fructib[us] ex re locata colligendis c[on]stitute locationem dici ut tes tatur Pinelus in d. 2 p. Rub[rica] d. c. 3 n[umero] 32 in fine. Cui haec tra ditio n[on] placet maxime cum dicta lex si olei et § adulta iu[ri]s indistin te loquante. Preterea et mihi nullomodo procedere posse vi dere ex eo q[uo]d in d. l. 2 § adeo v[ersiculo] q[uo]d si ego docet Iuris c[on]sul si artifici aurum dedero ut ex eo anullos mihi faciat mercede p[ro] opera c[on]stituta dubium n[on] e[ss]e quin locatio et c[on]ductio sit et merces in p[ro]posita specie n[on] p[ote]st e[ss]e ex re locata et c[on]ducta, qu[ae] e[st] au rificis opera quare dicendum e[st] in quavis mercede locatio nem c[on]sistere posse quam opinionem tenuere primus o[mn]ium Co varius lib 2 miscelanear[um] c. 11 Pinelus ubi s[upra] Conanus lib 7 comentarior[um] c. 11 Otomanus in prin[cipio] institutionum de locatio[ne] et c[on]ductio[ne] Vuesenbequius in comentarijs ad titulum ff. locati n[umero] 5 Madera lib. singulari animad uersionum iuris c. 15 n[umero] 2 quamuis numeris segg. destinctiones e[ss]e adhibendam defendat de qua [in]fra dicemus Petr. Morla ubi s[upra] a n[umero] 5. Picsardus in D[omi]na § institutionum de locatio[ne] et c[on]ductio[ne] n[umero] 25 et in p[rinci]p[i]o eiusdem ti[tuli] a n[umero] et 25 ad eam que p[ro]pendere videtur co[mmun]is omnium huius tempestatis magister prestanti eruditionis insignis Primarius antecessor Gabriel Enrriq[ue]z in Rom nius §§ locato instituti de actiob[us] quem magna et frequentissima auditor[um] copia ab hinc multis annis miro suo more explicuit. Quor[um] quidam p[ro] hac opinio[ne] adducunt tex[tum] in d. l. si merces, §, vis maior ff locati quo loci iuris c[on]sultus lo cationes in pecunia numerata usq[ue] ad v[ersiculum] si culus alioquin et in illo v[ersicul]o in fructib[us] id[em] mercede c[on]sistere docere videtur dum in d. §. dicit, colono qui pecuniam numeratam c[on]duxit pensionem p[ro]p[ter]

sterilitatem

sterelitates ee remitendas e3 in d. l. ni ita colono parcia
rio hoc e ei qui fundos conduxit ut quotam fructuum
partes dns fundi perciperet et alias ipse colonus quia
quasi iure societatis et damnum et lucrum dns et colonus par
tiuntur ubi tam in d. l. alioquin, in fructibus quam in d. l.
uis maior in pecunia locationes ee constat.

Sed licet haec opinio uera mihi uideatur gra
uissimis adeo dificultatibus inhabuitur ut etsi quam plurime sint
in nra iuris utriusque sciencia nequaquam adhuc explicatae tum
per dificilis et per obscura existat haec, cuius rei euide
tissimus arg est qd fere omnes iuris interptes eis dicti ac
superati contrarias aserendam ee fatentur alij hinc inde flu
ctuantes in diuersas labuntur. alij non contemnendae animo ab
omnibus maximi habitae autoritatis ancipites hesitauere
ceteri denique eam sequentes dificilimis iuribus in contra
rium adductis quamque omni contencioni respondere conantur
hi non satis faciunt quae ego fauente Deo plura in co
cordias et concordancias redigere uerae maxime utilitatis spero.

Pro contraria igitur sna. i. adducitur difi
cilimus tx in l. 1. §. si quis seruum ff. quod sio pere ff. depo
siti ubi Vlpianus postquam in pri°. §. locationes uel codu
ciones ee si pro custodia serui Pristinus mercedem uel dnus
pro opera serui acciperet subdit in d. l. qd si opera serui cum
custodia Pistrini compensetur quodam genus locationis et con
ductionis ee. sed qr pecunia non interuenit praescriptis verbis
actiones dari eue Iuris cosultus exprese aserentes nisi
pecunia pro mercede constituatur non ee contractus locationis
sed innominatus

aut uxor viri usus vel usu fuerit ubi in usu si pecunia n̄ intercedat locationem n̄ eē affirmat

Quibus iurib. n̄ nisi in pecunia numerata loca tionem cōsistere tenet Acor in suma huius tit. in prin. Ostien in suma eodem tit.º in prin. n.º 1. Bart. et dd. cōmuniter in dictis locis ut atestantur Pinel. ubi s. n.º 28 eam dem sequitur dicens eē cōmunem Ant. Gomezius 2. tomo variar. c. 3 n.º 3 Padilla in cō mentarijs ad d. l. naturalis in § at cum do n.º 1 qui vel cōmuni nīam opinionem licet intactam relinquat defendi posse fatetur eruditus Balduinus in §. praeterea per totum novissimus Carocius titu. de locatiō et cōductiō in prin. n.º 6.

Adix in c. de constitucionibus a llº. Vario hoc

anno 1605

Conclusio canonum statuta ab omnibus custo
diri debent quae conclusio comprobatur etiam ex c. fin. in isto tt. c. si
Romanorum i°. 19. disti. c. si quis omnes 2, 1 q. 7. c. nulli. 3. c. violatores
res. 5. c. generali c. omnia de cetalia 12 cum seqq. 25 q. 1. et co
lligitur ex Pauli epistola ad Roman. c. 13 ibi omnis anima subli
oribus potestatibus subdita sit, refferte ut in c. omnis anima de censibus
[illegible] Sed ratione dubitandi Primo saeng. Po
tissius maximi et canonum conditores eos custodire non tenentur
cum Princeps legibus solutus sit l. Princeps. 31. ff de legibus, c.
cuncta per mundum 17. 9 q. 3. et quia nemo sibi ipsi imperare
pot. l. penultima ff de receptis arbitris. et in generali sermone
non comprehenditur persona loquentis vel disponentis l. inquisicio 18 C.
de solucionibus et quia nequisquam eam sibi legem imponere pot a
qua non liceat recedere l. si quis in princ° 22 ff de legatis. 3. imo nec
Imperator cum sit mundi Dnus. ut in l. deprecatio 9. ff ad l. Ro
diam de iactu l. bene Acenone, ibi. cum anima Principis esse intel
lligantur. C. de quadrienii praescriptione ergo canonum statuta
non debent ab omnibus custodiri.

2 sic arg°. canonicos appellatione etiam consti
tutiones conciliorum provincialium et sinodalius continentur ex re
gula. 2. & porro disti. 3. clem. 1. de privilegiis. sed hae conci
liorum statuta non debent ab omnibus observari ex reg. hic in c
cum inferior iuncto c. qd sup his de maioritate. et ovidiencia
c. finali isto tt°. lib. 6. l. fin. de iuris dicione omni iudicum
cum adictis agl. gl°. Episcoporum in suma 18 dist. ergo contrarium
bem. v[illegible] conclusiones

3. Iudei vel pagani aut infideles. non

n. artante nec ligante canonum constitutionibus ut constat ex Pauli epist.º 1. ad Corinthios c. 5 rellato in c. gaudemus 8. de divorcijs ibi quid enim ad nos de illis qui foris sunt iudicare. c. multi 28, 2 q. 1. c. de infidelibus de consanguini.e et affi.e c. fin. qui filii sint legitimi quod canones n. debent ab omnibus observari —

Ultimo ita argu.r canonum constitutiones si n. utencium moribus recepte et aprobatae n. obligant c. in istis 3. § leges 4 d. possunt quod per contrarium usum abrogari ex illo tex et c. 1. 11 d. c. fin. de consuetudine quod n. debent ab omnibus observari —

Quibus tamen n. obstantibus contraria est tradita conclusio mea tex qui desumptus est ex Conc.º Meldensi c. 11 Cavinolensi c. 2 et ex alijs locis cogestis ab Ant. Aug.º in notis ad 1. collectionem de catalinis c. 1. Petro gra. ti n. ul Meldensi ubi cautum fuit canonum constitutiones ab omnibus esse custodiendas et observandas. Pro cuius decisionis cognicione et perfecta meae tex dividendi ratione primo notandum est canones idem significare latine quod regula c. canonius 3 d. ideo quod quamlibet ecclesiasticam constitucionem appellari canon quia ducit homines ad recte vivendum praebet quod normam vivendi iuste c. regularum in princ. et § porro, 3, d, xa quae accipiendi sunt tex in c. cum a nobis de testibus c. super eo el 2 de appellacionibus c. 1. de novi operis nunciacione l. privilegia 12 C de sacros. ecclesijs quo sensu etiam leges canones dici possent c. nicena 12, 31 d. stricte tamen canon accipitur pro constitucione facta in Conc.º generali ut docent gl. in verbo omnes in suma, 3, d. Abb. notabili 1. Doctor Vergas n.º 8. et alij rellati in mea Ra colligitur quod ex c. 1, 20. dist. tamen sumittur et accipitur pro constitucione sumi Pontificis vel Universalis concilij quae ad proprie regula est quae inter omnes ubique et semper locum habent lege 1. ff de reg. iuris sic accipienda sunt tradita a gl. in verbo canonius Abb. d. notabili 1. Verorio Diminaldo tamen in princ. —

2 prenotandum est canones alios esse personales alios locales et alios generales quae distinctio seu divisio

colligitur

colligitr ex c. secundum 99 d. c. cum lege 63 d. et alijs iurib. ano 617 et ad gl. h aduertis cu canonius quo et si existimet nrum tem n de localib. aut personalib. sed tm de generalib. intelligendum ee quam sequitr etz vellati a D. Vergas n. 83. et magis cõmunitr add. h teste Verrio n 49 ad capio qr personales aut locales canones n egrediuntr loca et personas nec ad consequencias trahuntr ut constat ex l. 1. ff de constitutionib. Principum l. 3 C de legib. § sed qd Principi placuit insti. de iur. naturali c statuimus 8. § ijs omnib. 61 d. c. privilegium de reg. iuris in 6. Verius tn e tem nostrum etz de localib. aut personalib. intelligendus ee sm Ioan. And. Verrius d. n 49 Vergas et a b corallo tot d n. 83. qr licet illi canones in omnib. hominib. et locis custodiri n debeant ex vellatis iurib., debent tn ab omnis custodiri personis et locis in qq ipsi disponunt canones et sm eos iudicare tenentr ut satis colligitr ex verbis nri tex ibi ab omnib. custodiantr n dicit tn, in omnib. qua consequencia videntr etz localib. et personalib. Z. colligitr ex l. 2 C de legib. ubi concessa privilegia quibus libet corporib. aut legatis vel quinque senecitate n debent ab aliquo retractari sed ab omnib. observari —

Quib. prenotatis ad nrius tem decidendi ro pendet et colligitr ex eo qd universalis potestas et iurisdictio spiritualis fuerit Petro et successorib. suis concessa in mediate a Xpo iuxta illud Mathei 16 h tibi dabo claves. & et. tibi et qdcumq ligaveris sup terr. Ioa. c. 20. h accipite spum sanctum et c. 10. fiet unus ovile et unus pastor et ult. c. h pasce oves meas pcitr. in c. ita dns 19 d. c. in novo testam. c. nunc aut 21. d. c. 1. 22 d. c. quodcumqz c. rogamus c loquitr 24 q. 1. c solitz de maior. et obid. extrau. unam st. eodem tt. cum alijs pluribus autoritatib., principalib. ad Ro. Pot. autorita. et D. Petri primatus adductis a Belar. 1. tomo controversiar. lib. 2. de R. Pontif. prolatis et ab inte fribus relatis a Len. in colectaneis ad decratum colectanea 11 et 47. = et a D. Vergas h n 11 Cum igitr predicta potestas et iurisdictio universalis Petro et successorib. in mediate fuerit a Xpo concessa a qua nemo exceptus e. d. c. solitz d extrauag. unam sanctam de maiori. et obediencia sit qz Pontifex Romanus ipsius Xpi Vicarius. c. ubi periculum. 3. § ceterum de electio. lib. 6. c. 2. dire iudicata eodem lib. in te corporalia Z c. quanto 3. de trans. lauio. epi c. Constatinus el. 2. 14. 96 d. habeat qz iura celestis et terreni imperius ex d c. 1 cum alijs s. 22 d. consequitr necessarius dicendum Pontif.

Vercius

ferre posse leges et constitutiones in omnes eosque compellere custodire eas cum statuere eas et fferre sit species iurisdictionis quae in omnes subditos exerceri pot ut probatur in d l. fi ff de iuris dictio omnium iudicum d c. fin. isto tit. lib. 6 sicque accipienda sunt tradita cum rones diuidendi nri tex per Abb. notabili 2 Felin. nº 2 Decium 15. Mantuas. 8. [illegible] Versiculo 2. nota et rellatos a D. Vergas tit d. nº 11.

Ex quibus deducitur i. quod cum ex rellatis iuribus fuerit D. Petro et succesoribus suis concessa immediate predicta spiritualis potestas et iurisdictio canones qui ab omnibus christi principibus supremis secularibus obseruandi et custodiendi erunt illis sunt qui disponunt et percipiunt aliquid circa spiritualia et ecclesiastica negocia et ita non ligarbunt quoad temporalia predictos Principes nec laicos inferiores qui secularibus tantum legibus tenentur ut in d l. 3 C de legibus cum alijs s. sunt etenim duae potestates et iurisdictiones spiritualis scilicet et temporalis diuersae et distintae quibus totus hic mundus regitur et gubernatur ut constat ex c. quoniam ubi gl. Xpo discreuit, 10 d, c. cum ad bellum uentum. 6, c duo sunt 10, 96 d. c nos si incompetenter 4', item cum David 2 q. 7. ubi dicitur quod sicut Reges praesunt in causis seculi ita summi Pontifices in causis Dei colligitur quoque etiam ex diffinicione utriusque potestatis et iurisdictionis nam ecclesiastica iurisdictio est potestas a Xpo instituta immediate et supernaturaliter ad gubernandos fideles secundum legem euangelicam in super naturalibus et quatenus ad illa opus est etiam in naturalibus.

69 Secularis uero seu laica iurisdictio est potestas naturaliter a Deo immediate data mortalium comunitati ad se se gubernandum in rebus naturalibus ut bene Beate que uiuant secundum rationem naturalem ut ex D. Tho lib. 1. de regimine principum c. 14 Turrecremata et alijs qui de potestate ecclesiae scripserunt diffiniuit Nau. in cap. nouit de iudicijs notabili 3. nº 81. et 85. ¶ Ex quibus apparet rellatas potestates temporales non habere summum Pontificem cum fuerit a Xpo concessa mortalium comunitati Imperatoribus uel Regibus ex d. c quoniam d. c. cum ad uerum d c. duo sunt cum alijs tit 96 d. c quoniam 8 d tit uero autem

humana

humana iura Imperatoris sunt quia ipsa iura humana per Imperatores et Reges seculi Deus distribuit generi humano l. 1 Et imperium quod nobis a celeste magestate traditum est C. de vetere iure enucleando authent. de non alienandis §. sancimus colla. 2 auth. quomodo oporteat Episcopus colla. 1. auth. de instrument. cautela et fide § quia igitur collacio. 6. l. 1. in fine et tit. 1. par. 2 ¶ Unde fit ad eumdem Pontificem maximum appellari non posse in temporalibus causis ut in c. cum duobus 7 §. fin. de appellationibus ubi gl. verbo credimus nec de talibus causis ecclesiasticus iudex cognoscit c. causam el 2. 7. c. per venerabilem 13. verbo insuper qui filij sint legitimi c. tuam de ordine cogni. c. novit de iudicijs ubi Inno. Pontifex fatetur potestatem temporales ad Regem Franciae expectare et ita intendere illam perturbare nec minuere et in verbo non enim inquit se non intendere de feudo iudicare per viam ordinarium sed extra ordinarias ne pe. rationem peccati cuius certe iudex competens est ex illo tx et infra referendis ¶ Sic quoque videtur ipsum Pontificem maximum ab solute et simpliciter loquendo non habere utrumque gladium id est utramque iurisdictionem s. relatam ut docet d. gl. verbo discrimi in d. c. qm gl. verbo usurparuit in d. c. cum adversum 96 d. gl. verbo divinitus in c. si imperator 96 d. sentit quoque itaque gl. 1. 1. 2os sed verius in d. quam venerabilem sequente Valdo in prohemio digestorum a n. 8 Alciatus a n. 19 in l. 1 C. de summa trinit. et in d. l. bene a Zenone n. 16 Card. vers. utrumque in d c. novit ubi Nava. latissime defendens eam notabilem 3. n. 1. Covar. in reg. pm 2 p. §. 9 n. 7. late cum relatis Aug. Morla in emporio utriusque iuris tit. 2 de iurisdiccione q. 4. D. Vargas et ab eo relati n. 16. Et docentes et probantes multis iuribus et fundamentis. Summum Pontificem uti posse eadem temporali potestate in ordine si ad spiritualem et quatenus ad illam necessaria est concessam etenim a Christo Petro et successoribus suis spirituali et supernaturali potestate omnia censetur illa concessa sine quibus commode illa exerceri non potest ex reg. tx in l. cui iurisdictio 2. ff de iurisdic. omnium iudic. l. item tercia §. qui habet haustum ff de servitut. rusticorum c. preterea sicut

Comunis opinio et in d. l. 2 de offi°. et potest. iud. de leg. et ita cum temporalis potestas illa sit quae in fines temporales exercetur et spiritualis quae in fines spirituales idest ad spiritualem et aeternas felicitates sequendas per istum fines sup naturales et eius directiones Potest Romanus Ponti. coppellere Reges Imperatores ue aut Principes alios et inferiores seculares ad servandas pacem d c nouit de iudicijs ad servandum iuram. et uotus c 1 c debitores 6 c. cum contingat 28 de iureiurando c licet mulieres eodem tit. in 6 c quamuis pactum de 2 de pactis in 6 c licet universis de voto et voti red. et in defectu iustitia gubernat et iudicat etiam in temporalibus c licet etiam ex suscepto 19 c ex tenore 11 de foro competenti iunct. trad. a gl. d. v° credimus in d. c si duobus de appellationibus coercetque et punit [illegible] assasinos in c. 1 de homicidio in 6. et in duello existentes et ipsum permittentes. Trid. conc. ss. 25 de re form. c. 19 compellitque Principes et Reges seu Imperatores ad sumendum coadiutores ut in c. grandi de suplenda negligentia Prelatorum lib. 6 imo etiam ipsos priuari pot imperio et in alios transferre put Inno. 4 in d. c. ad Apostc. de re iud in 6. pribauit Imperatorem Federicum et Zacharias Pap. in c alius 3. iunctis iuribus adductis a gl. hic v° deposuit 15 q. 6 et c. hortatur 10 23 q. 8 priuauit desiderium ultimum longobardorum Regem et Quilpericum Francorum Regem in suum locum substituens Pipinum et Ponti. Stephanus 2 pribauit Constantinum et Leonem Imperatores Constantinopolitanos denegantes patrocinium promissum Sedi Apostolicae imperium transtulit in Carolum Magnum predicti Pepini filium et similiter Pontifex Inno. 3. pribauit Otones Imperatores in eiusque locum substituit Federicum 2 Seciliae Regem alios quam plurimos Imperatores et Reges a diuersis Pontificibus pribatos fuisse refert gl. v°. transtulit per text. in c. uenerabilem 34 de electione d. gl. v° deposuit in d. c. alius gl. v° Reges in d. c. grandi Zurita lib. 4 analium c. 2 fol. et plures alij relati a Petro August. morla d. q. 4. de iurisdictione n° 9. v° tertio fauit Petrus Greg. lib. 6. sintagmatum iuris c. 7. n° 9 quod quidem Ponti. Maximus

cficere pot

efficere pot. exempli Xpti qui numquam exercuit temporales iurisdictiones nisi quatenus necessarium fuit ad spirituales et eius conservationes exigiens ementes et vendentes in templo iuxta illud Matthei c. 21 et tamen secundum relatas interpretationes et distinctionem videntur procedere d. extravagans unam sanctam et omnia iura similia supra relata gl. 1. in d. c. novit et ibi Abb. n.º 7. et fere omnes gl. verbo ad Regem in d. c. causam el. 2. qui filij sint legitimi gl. verbo celestis in d. c. 1. 22 d. et gl. in d. c. per venerabilem et relati a Couarr. d. § 9. n.º 7. Molina d. q. 4. de iurisdictione n.º 9 et D. Vergas n.º 17. dicentes Summum Pontificem habere utrumque gladium idest utramque iurisdictionem spirituales et temporales spirituales in actu et exercitio et temporales in habitu et potentia recte que declarantes difficilem textum in d. c. 1 22. d. verbo qui Beato Petro et textum in c. autoritate 2. 15 q. 6 verbo ut spirituali et materiali gladio —

2 ex eisdem inferre predictos canones et eorum constitutiones in ijs que animarum periculum et peccati materias concernunt servari debere a predictis Imperatoribus seu Regibus vel alijs Principibus et inferioribus secularibus imo etiam predictorum Imperatorum et aliorum Principum leges contrarias tolli et abrogari posse per relatos canones iuxta distinctiones sic accipiendas textus in c. vigilanti 5. c. fin. de prescriptio. c. penult. et ultimo de 2 nuptijs c. fin. de foro competent. in 6. d. c. licet mulieres 2. de iur. iur.do eodem lib. c. cum quidam 2. de exceptio. in 6. c. decernimus 3. de sent. excois eodem lib. resolvitque ita gl. verbo possessor in reg. possessor 2 de regul. iuris in 6 Vergas et ab eo relati n.º 20 deducentes eosdem canones etiam in locis et terris eccle subiectis quoad predictam temporalem iurisdictionem observandos esse ab omnibus clericis et laicis habueruntque Pontifices Romani quam plures provincias ex donatione Beato Silbestro Pontifici in persona Sedis Apostolice facta a Constantino Magno Imperatore et ab alijs Imperatoribus confirmata ut constat ex d. c. constantinus el. 2. 96 d. c. futuras 15. 12 q. 1. c. fundamenta col. 2 de electio. in 6 clem. Romani col. penult. de iure iur.do docentque

ita glo. pro pertinere in l. 1. ff de offi. praefecti urbi Butrius n. 10 Abb. 7. Alexan. denuo 12 in d. c. per venerabilem Couar. et ab eo relati lib 4 uariar. c 16 n. 8 D. Vergas et ab eo rellati n. 21. et in relatis principijs Pontificis Romani jurisdictionem temporalem exercent sicut Principes seculares cum suos subditos secundum quam interpretationem tex in d c. si duobus §. denique de appellationibus et c. Romana 3. § debet eodem tt. in 6. c cum Joanis 10 de fide instrumentorum c. cum esses 10 de testamentis. d c. per uenerabilem qui filij sint legitimi quae quidem iura disponunt contra temporalia in locis tantum eccle subiectis etiam quo ad temporalem iurisdictionem —

3. infra relatos canones seu eorum constitutiones ligare et comprehendere omnes supra relatas interpretationes et distinctiones non solum quo ad poenas in eisdem constitutionibus impositas verum etiam quo ad culpas. obligant enim in foro conscientiae sub poena peccati mortalis ut constat ex illo Luce c 10 tex qui uos audit me audit et qui uos spernit me spernit Pauli ad Thesalo. c 4 tex scitis quae praecepta dederit uobis per dominum &c. itaque qui haec spernit non homines spernit sed Deum qui etiam dedit spiritum sanctum Math. d. c 16 et 18 tex quodcumque ligaueris super terram erit ligatum in celis &c et tex si eclam non audierit sit tibi tamquam ethnicus et publicanus referte quod in d. c. quodcumque 24. q. 1 d. c nouit de iudicijs Deutero. c. 17. tex qui autem superbierit nolens obedire sacerdotis Imperio qui eo tempore ministrat Domino Deo tuo ex decreto iudicis morietur homo ille et auferet manum de Israel c. si quis uenerit 2 de maiori. et obedientia c. nullus fas 5. 19. d. d c uiolatores 5. 25 q. 1. c quisquis 3. 14. q. 1 clem. exiui § cui autem de verborum significatione est quod de fide difinitum in Conc. Viennensi de quo in clem. ad nostrum de haereticis. Constdicienti ss. 10. et 15. Quod quidem etiam legibus ciuilibus locum habet obligant enim sub poena peccati mortalis ut colligitur ex 1. Petri c 2. tex subditi estote omni humanae creaturae propter Deum siue Regi siue duci &c. et ex illo prouerbiorum 8 c. per me Reges regnant et legum conditores iusta decernunt iuncto c. quo iure 8 d. ratione probatur nam lex humana ab eterna deriuatur ut constat ex rellato prouerbiorum c. 8. Pauli autoritate ad Roman c. 13. tex

Gerso. 9. obligss. n. 6 pecc. mor. 10 li

c. 13. ubi n. e. enim potestas nisi a Deo. Igitur lex humana auctoritatem habet obligandi omnes subditos ad sui observantiam in consientia. 2° facit nam si lex regula iusta e ad quam obligamur nostras actiones dirigere ut dictum est in Nº sequitur ea de ordinationes rationis ab eadem lege deviare et id e quod dici solet peccare nihil aliud e quam lineam transilire ¶ Quod et confirmatur ex illo Deutero. c. 21. ubi dic quod filius protervus et inoediens patri lapidibus occidatur g a fortiori subditus tenetur sub peccato legem superioris custodire cum maior sit Principis uel superioris in subditos potestas et autoritas quam patris erga filios ut colligi ex Aristo. 1. politi. c. 1. quam trias etiam ex alijs fundamentis probant Abb. n. 9. Alex. de nuno 42 Verorius 215. Mantua 80. d. Vergas et abeo rellati 22. et plures referens Aug Morla in d. emporio iuris tt. 1. de legibus n. 1. melius. s. nonullas limitationes et declarationes assignantes et quasdam difficultates dissolventes et quorumdam hereticorum herrores et opiniones Grauissimorum aliorum hominum convincentes dicentes s traditas nostras non solum legibus absolutis et preceptiuis verum etiam in penalibus lucus habere omnes etenim subditos in consientia obligat huiusmodi leges pena namque adiectio ad maiorem eius uim legis et executionem a legislatore opponitur ut in c. exigi 2. de cantibus in 6. et ita n debet eam legem seu canonum minuere arg. l. legata inutiliter ff de adimentis legatis nec ultra intentiones eiusdem legis operari arg. l. n omnis numeratio ff de rebus creditis et si certum ~

Ex qq etiam oportune uenit disputanda et declaranda illa celebris et nimis controversa questio an lex penalis obliget transgresores ad penam soluendam ante iudicis condenationem uel declarationem qui pena ipso iure uel facto imponitur. Et affirmatiua opinio nempe obligare probatur. Primo nam ex dictis s patet leges omnes siue eclesiasticas siue seculares n minores habere uim et potestatem obligandi ad penas quam ad culpam legis etenim virtus seu potestas e punire et imperare l. legis virtus 7 ff de legibus. Sed quo ad culpam sola legis transgresio

> an l. penalis obligationis presentes pro et conuenientis de condenacion

absq iudicij snia & condenatione obligat ex s. adductis q pari ratione adpanas

2. leges diuinæ ueteris testamti quæ pænales erant obligabant transgressores ante iudicij sniam ut constat ex illo Leuitici c. 19 cum alijs & nunc etiam obligat lex diuina Math. 19 c ubi iuncto c significasti 4 de diuortijs. dr ex xpi precepto non licere Viro uxorem suam dimittere nisi ex fornicationis ca ex qua absq iudicio eius maritus dimittere ualet & ita dicendum uidetur etiam leges humanas cum a lege diuina & æterna deriuentur ex relato pberuior c 8. iuncto d. c quo iure 8 dist. obligare absq iudicijs condenatione

3. quotiescumq a lege ul canone aliqd precipitur sub excomnis ul suspensionis aut pribationis pæna ul aliqua alia etiam pecuniaria non incurritur pæna illa ante latam sniam ut in c. unico iuncta gl. pr. sub anathemate de sagittarijs recepta communiter sm plures relatos a Tiraq. n 211 in l. siumq. C de reuoca dis donat. et Rebuf. in concordata et de collationib. §. monemus pr. sub pæna priuationis q cum adijcitur ab eadem lege ul canone ut illa pæna ipso iure ul ipso facto incurratur necessaria non est iudicij declaratio seu condenatio alias cum inter utrumq casum non eet differentia quod difficultas augetur ex c. si quis 2 de prescript. in 6. ubi duob9 modis qs pribatur dominio suor bonor nempe per legem ipsam cum pæna ipso iure imponitur ul post iudicij sniam q si ante ipsam non eet quis dominio pbatus relata distinctio eet inanis

4. leges pænales quæ pænas pribationis bonor ul similium ipso facto imponunt statim priuant transgressores dominio illaq in fiscum transferunt absq condemnatione ut in c. cum sm leges 19 de hæreticis in 6. c felicis 5. de pænis eodem lib. c. 1 de homicidio in 6 extrauagans Ambitiosæ de reb9 eccle. in tr. quisquis ... l. fin. C ad l. Juliam Magestat. Igitur ante iudicij condenationem transgressores non debent retinere illa bona cum in uisso dno retineant aliena c si res aliena 14 q. 6 quod & confirmatur ex c. cum singula 32 de prebend. in 6. b statim omnino dimittere tenetur & b extunc eo ipso efficiatur in eligibilis d. extrauag. ambitiosæ b absq declaratione aliqua fiat suis beneficijs pribatiq sniam

Et opiniones

Eo opiniones ex alijs etiam fundamentis tenent et probant Abb. n° 11 Alexand. dicto cons. 47. Decius 73 Decius 237. Mantua 89 et alij relati a D. Vergas d. n° 33 et Aug. Morla d. tt. 1. de leg. q. 9 n° 9 —

Contraria tamen sententia verius quod lex positiva et humana quamvis poenam ipso iure statuat non obliget ante iudicis sententiam probatur Primo ex d c. cum secundum leges de haeret. in 6. ubi Pont. Bonif. 8 in verbo confiscationis difiniuit etiam in poenis ipso iure incursis ante executionem esse necessariam iudicis sententiam qua declarate delictum commissum fuisse ¶ 2 colligitur ex l. cuius quod dilatores 29 ff de iure fisci ubi reum oportet constare prius et de crimine pronunciare ex c. licet episcopus 28 de praebend. in 6. ubi probatur quod licet per adeptionem secundi beneficij curati vacat. l. ipso iure non tamen debet spoliari possessor quousque audiatur et feratur sententia contra ipsum ¶ 3. per appositionem poenae legis latores non volunt nec tollere valent ius naturale quo transgressores citari et audiri debent ut in c. 1. verbo nec nos de ca. possessionis et proprietatis clem. pastoralis § ceterum de re iudicata c nos in quemquam 2 q. 1. contingere enim pot ut rebus non liquere ob ignorantiam, aetatem, infirmitatem, vel aliam similem causam iustam ¶ 4. quia si ante sententiam aliquis sua bona fisco traderet se ipsum infamaret contra decisiones textus in c. quis aliquando 87. d. his auctoritatibus verbo non tibi dico de penit. d. 1. c. non sunt audiendi 56. 11 q. 3. c. nollo 10. 12. q. 1 et quia est contra legem et naturalem rationem ut quis contra se ipsum poenas exequatur sitque agens et patiens futurus iudex reus ac accusator et testis in propria causa contra iura vulgaria ¶ Deni que quia si leges obligarent ad restitutionem omnium bonorum et similium poenarum ante iudicis sententiam essent quidem intollerabiles et servatu inpossibiles contra textus in c. erit autem lex 4 d. et illud Math. 11 c. iugum meum suave est et onus meum leve Quam opinionem post quosdam singulares secundum cum aumento in c. fraternitas multis alijs fundamentis et rationibus veriores et receptiores dicentes probat ex D. Tho. Gaiet. Sot. et alijs Couar. in 4. 2. p. c 6. § 8. n° 10 verbo sunt etiam Aug. Morl. et plures ab eo relati in d. emporio iuris relata q. 9. n° 10 et 20 Ioan. Gutierrez alios referens lib. 2.

canonicarum quaestionum c. 5 a nº 28 vsque 2. principaliter D. Vergas pluri mos referens to nº 34 et 38 quibus et ego adhereo distinguens in hac controuersia quasdam scilicet ic penas quae in mera pri batione consistunt ut excommunicatio suspensio irregularitas priuatio uocis actiue et passiue et alias similes quas quidem penas trans gressores incurrunt absque ulla iudicis declaratione siquidem ipso iure uel facto imponitur et ex hanc interpretationem uiden tur procedere tex in c. siquis suadente diabolo 29. 17. q. 4. d. c. 1. de homicidio in 6. d. c. felicis de penis eod. libro c. excomu nicamus de hereticis clem. 1. de sententia excommunicationis clem. unica de consan guinitate et affinitate d. extrauag. Ambitiose de rebus eccle. extra uagans cum detestabile de simonia et alia iura a Gutier. et Morla relata s. et plura capita in bulla cenae dñi ¶ Aliae uero sunt penae quae requirunt aliquam actionem aut execu tionem uel ex parte iudicis ut ex parte rei et huiusmodi penas non tenentur transgressores subire in foro conscientiae ante iudicis sententiam et ex iura et fundamenta adducta in posteriori opinione et rationes differentiae assignatas a Soto lib. 1. de iustitia et iure q. 6 ar. 6 Pe tro Arag. 2. 2 q. 62 ar. 3. folio 164 et alijs interpretibus re latis a D. Vergas nº 38 Aug. Morla d. q. 9 nº 2. hoc proce dere debet non obstantibus fundamentis prioris opinionis s. re latae quae satisfecit bene Morla nº 53. s. ¶ Ex quibus colligitur quod licet simus in penis priuationis bonorum priuatorum aut publi corum uel communium tamen quotiescumque lex priuat aliquem delin quentem bonis ante delictum quaesitis is non tenetur ea bona dimittere uel offerre ante sententiam quia necessaria est executio et fac tio ex parte ipsius. Si uero illum reddit lex inhabilem ad dicta bona adquirenda impediens ita primam dominij adquisitionem tunc quidem absque iudicis ulla sententia in foro conscientiae tenetur de linquens ea bona restituere quia eorum nullum a principio acquisi uit dominium et redditur ita inhabilis ad aquisitionem eiusdem do minij ut optime docent D. Vergas nº 41. Aug. Morla et alij s. nº 37 constituentes utriusque partis et afferunt exemplum in bene ficiario aliud beneficium per simoniam acquirente qui utroque

legiōs simoniæ priuatæ, sed qr prius bene illm legitime habuerat et in eo ius plene erat quæsitum ante snās dimittere n̄ te nere et ita fructus percipere ualet. Illud u᷒ quod p simoniam acquisiuit et eius fructus perceptos ante snās etiā retinere n̄ pōt in foro ɔsciencia quia lex canonica nullum ei titulum prestat sed potius reddit simoniacus inhabilis ad illum obtinendum et adquirendum ut ɔstat ex d. extrauag. cum detesta. de simonia apertius in specia d.c. de homicidio in 6. ubi pœna excōis ɔ asasinos et fautores ipso iure imposita incurrere absq alia iudicis snā. Aliæ uo pœnæ, priuationis, honoris, officiorum et beneficiorum requirunt in illo tr iudicis snām qr sunt bona quæsita et ppria et ita iuste retinentr usq ad snās declaratorias ut bene declarat Morla d. n. 37. et 44. D. Vergas et ab eo relati n 42 ɔ docens eodem modo intelligendam et accipiendam eē extrauagantes Pij. 5. ɔ recipientes benefficia in ɔfidenciam et extrauag. Gregorij. 13 ɔ dantes et recipientes aliquid pobtinenda gratia ul. iustitia quas declarant relati ab eodem Vergas.

Ex qq et tradita d. infr Primo interptacio ad tx in clem. nolentes 2 vers pretextu iuncta gl. Vo. officij de hereticis ubi licet officiales inquisicionis sanctæ qui pecunias rone sui officij recipiunt ɔcusionis crimen ɔmittat et sic ad quadruplum tenentr ut in c. qm 7. in fine 18. d. ubi gl. Vo quadruplum alia ad hoc aligat ut l. sancimus 6. infin. C. ad l. Julias repetundarum solum ante snās iudicis teneantr restituere simplum ab eis receptum et absolui posunt quod et in usurario et illo qui ɔ taxatum a lege ul statuto p̄cium uendidit triticum, et in tabelionibus et alijs qq ultra restitucionem male accepti quadrupli pœna ul alia similis imposita ē licet in statim et ante snās teneantr restituere ~~simplum~~ quid quid ultra taxatum p̄cium receperunt n̄ tn tenentr ad pœnas ante sentenciam ut ex D. Tho. 2.2. q. 62 ar. 3. Medin. 1.2 q. 56 ar 4 Arag. et alijs in locis relatis docent Aug. Morla n 38. et 48 D. Vergas 44 ɔ dicens ita eē obseruandum etiā ad declaraciones plurimarum legum conpilacionis tt. 25. lib 4 et tt. 11. lib. 5 et tt. 6.

libro 8. et alibi quam sepe

2 ex eadem interpretatione et d. in erte quod cum filius spurius sit ipso iure incapax hereditatis paterne auth.a ex complexu C de incestis nuptijs auth.a licet in fine C de naturalibus liberis d c. per venerabilem tu.s licet igitur col. fin. qui filij sint legitimi l 4. tt. 63 p. 6 si fuerit institutus a patre tenetur in foro conscientie ante iudicis [illegible] hereditatem restituere, non quidem fisco sed heredibus ab intestato venientibus l. 1. C de naturalibus liberis l. aufertur iuncta gl. TV.o indigno ff de iure fisci l. 10 tt. 13. p. 6. et ratio est quia adquisicio est dicto filio spurio prohibita a lege et ita illud retinere ut alienum non valet in dicto d no ex d. c. res aliena cum alijs s. docent quod ita Bart. in l. fin. n.o 9. ff de iis qq ut indignis Doctor Spino cum relatis in speculo testamentorum gl. 16 a n.o 46 Aug. Mod. plures referens n.o 40 s. Ant. Gomez in l. 9 Tauri n.o 21 D. Verg. et ab rellati 45 [illegible] late declarantes aliter esse dicendum quando aliquis heres scriptus vel ab intestato rogatus sit a testatore ut eius spurio filio vel alteri incapaci restituat hereditatem et bona sua ille nam quod heres accomodans tacitam fidem de restituenda hereditate vere efficitur heres dominium quod habet interim quo non privabitur per textus l. ex facto 43 § Iulianus ff de vulgari l Lucius 26 §. ff de legatis 1. d.o ante Iudicis sententiam condenatoriam in foro conscientie dictus heres restituere non tenetur fisco in penam delicti nec illorum bonorum dominio privari ut post dictam glosam TV.o cum aumento in d. c fraternitas 12 q. 2 probant Lucius Aug. Morla et ab eo rellati n.o 40 D. Verg. plures referens 48 et alij s. s. Bart. d. n.o 9 in d l. fin. Nostras cum relatis in epitome successionum c 20 a n.o 151 et alios contrarium affirmantes quorum fundamentis bene satis facit D. Verg. n.o 49 s.

3. ex eadem distin.e et interpretatione in forte interpretatio ad Conc Trid. ss.e 6 de refor. c. 1. de residentia ubi Epus qui per mentibus continuis non residebat in sua dioc. si ipso iure amittebat 4. partem fructuum sui Episcopatus ut tunc non teneretur ante condenationem partem illam fructuum restituere hodie est ex dispositione eiusdem Trid. ss.e 23 de reforme c. 1.

pro rata

prorata temporis ausencie non façit fructus suos tenetur eos in conscienia restituere ut docent Med. 1.2. q. 99. ar. 4 Instructori um conscienia 1. p. c. 248 col. 6 vers 2 conclusio D. Verg. et alij 5 nº 53. 248.

4. ex eisdem infertur intelligencio ad relatus Trid conc. ss. 24 dereformatione c 12 de etate et qualita. suscipiendorum in ecclesijs vers provisi etiam ubi provisi de curatis beneficijs dignitatibus et canonicatibus tenentur intra duos menses a die adepta possesionis beneficiarij in manibus ordinarij vel eo impedito coram eius Vicario canonici que non solum coram ordinario sed etiam in capitulo orthodoxe fidei confessiones emittere alioquin fructus non faciunt suos nam cum prima fructuum adquisicio illis impediatur tenentur illos in foro consciencie restituere absque ulla iudicis condemnacione licet contrarius existimet Nau. cons 12 de iure iurando alias cons 1. nº 2 de suma Trinit. et eum sequens Flaminius deresignatione beneficiorum lib. 10 q. 9. quos in hoc reprehendens ita docet D. Verg. nº 54. dicens nº 15 ex eisdem 5 relatis similiter declarandam fore d. Conc Trid. ss. 22 c. 3 de distribucionibus ubi illius diei distribuciones amittat nec eius quo modo dominium acquirat —

5. infertur ex eisdem intellectus ad textum in c. licet canon de electione in 6. quiquidem textus pendens ex litera textus in c. cum in cunctis § 7. 5. inferiora eodem tit. dicit de nouo quod acceptans parrochiales ecclesias debet infra annum promoveri alias ipso iure et absque monicione privatur eadem ecclesia ita ut in foro consciencie teneatur omnes fructus perceptos post annum restituere quod ea racione procedit quia restitucio illa non est pene proprie penalis. sed convencionalis nam cum parrochialis ecclesia non sit alicui conferenda nisi ei sacerdos qui illo suas provincias et curas animarum administrare posset catholica duxit ecclesia sanctum et iustum esse nemini conferendam esse dictam ecclesiam nisi cum relata convencione qua non servata

Nam cum parrochialis eccla non sit alicui conferenda nisi sit sacerdos qui illico suam provincias et curas animarum administrare posset catholica duxit eccla sanctum et iustum esse nemini conferendas esse dictas ecclesiam nisi cum relata promotione qua non servata ipso iure sit privatus et ideo quasi promotio ne non servata restituere tenetur perceptos fructus arg. tt. ff et C de condicione ca. data docent q ita Sotus lib. 10 de iusti et iur. q. 5. ar. 6 col. 4 vers. sm capus restitutionis Nav. in man. c. 25 n. 117 Salcedus ad Bernardum diaz in practica criminali c. 53. n. 5. col. 3. Joan. Guti. lib. 2 canonicarum questionum c. 5. an. 12 D. Vergas et alij ab eo relati n. 56 Aug. Morla 45, 3 disoluentes nonullas obieciones et ita tenentes o Castrus et alios lib. 2 de potestate legis penalis c. 5. et 7. 5

Sexto et ultimo inferre accipientem dictam ecclesias parrochialem animo et intencione non promovendi ad sacerdocium teneri in foro conscienciae restituere absque ulla sna condenatoria omnes fructus ex illa eccla parrochiali perceptos c. comissa 35. vers. ceterum de electio lib. 6 qr illa non e proprie pena sd modus et codicio sub qua ut dictum e s conferre Beneffm. et qr a princ. fuit dominium impeditum ut colligitr ex illius tx. vbis to tenerevis ad restitucionem fructuum eorudem cum eos percepenis fraudulentr ut lacius declarauit Nava. d. n. 17. vrs. peccat qui ecclas D. Vergas n. 58. Gutierez d. c. 5. n. 22 Sotus ar. 6 col. 2. et 3 vrs. ad qd questionem et vrs. percontaris 3 quem in 4 d. 15 q. 8 et Adrianum ibidem de restitucione §. preliniori Innocencium in c. co quorenti Abb. et alijs in c. relatum n. 7. de clericis non residentib. docent prime relati penam dicti c. comissam extendendam non esse ad recipientes alia beneffa. non curata intencione et animo non se promovendi ad sacerdocium dicentes eti nempe Nava. D. Vergas et ab eo rellati s qd recipiens dictum beneffm. curatum animo dubio et fluctuanti an futurus sit sacerdos necne non tenetr

restituere fructus perceptos imo etiam si illud beneficium animo non se promouendi habuit si postea mutata uoluntate promoueatur non teneretur ad restitucionem ut colligitur ex d. c. comisso quod nisi uoluntate mutata promotus fuerit licet Sot d. ar 6 col. 3 vers. et nota existimet teneri ad restitucionem fructuum ante mutatam uoluntatem perceptorum quam improbat Naua. s.

Quibus ita constitutis non obstant in contrarium adducta argumenta imprimis non primum quia ualde diuersum est in terminis preter infra referendos an supremi Principes legibus aut canonibus soluti uel astricti sint et solutos esse aperte probatur ex d. l. Princeps ff de legibus iuncta l. ex imperfecto uers. licet C de testamentis ubi Imperator autoritate et soleni tate legum solutus est d. c. cuncta per mundum 9 q. 3. ubi Summus Pontifex omnium est iudex et nemine iudicatur c. proposuit 4 de concessione prebende ubi dicitur quod idem Pontifex est supra ius positiuum et in authentico de consulibus § fin. col. 8 inquit Imperator Justinianus col. fin. vers. cui quod Deus imperiali maiestati ipsas subiecit leges et alijs iuribus et fundamentis adductis in articulo nostro et copiosius Aug. Morla d. tt. 1. de legibus q. 1 n. 1. Ferdinando a Mendoça lib. 1 de pactis c. 5 a n. 3 Couarruuias lib. 2 miscelaneorum c. 25 Petro greg. n. 4 vers. ab omnibus el 2 et comuni opinione quod et in c. 1 de probacionibus. Contra tamen sententia nempe supremos Principes legibus uel canonibus non esse solutos sed adstrictos probari uidetur ex l. digna uox 4 C de legibus c. iustum 2, 9 d. ibi iustum est Principes legibus obtemperare suis d l. ex imperfecto C de testamentis ibi nihil tamen tam proprium est imperij quam legibus uiuere l. ex imperfecto 23. ff de legibus 3. ibi decet enim tante magestati eas seruare leges quibus ipse solutus esse uidetur constat quod etiam ex l. cum heredes 7. C qui testamentum facere possunt quod cum heredes instituuntur Imperator seu Augusta ius comune cum ceteris habeant et § fin. instit. quibus modis testamenti infirmentur ubi ex minus soleni testamento Princeps nec heres institui nec aliquid capere potest et Teodosius et Valenti. Imperatores in l. ult. C de appellacionibus in C Teodosiano fatentur se salua ipsorum magestate cum

cæteris privatis ius commune velle observare ¶ Unde testamentum inofficiosum dici potest in quo ipse Princeps haeres institutus est l. Papinianus 8. §. si Imperator ff de inofficioso testamento et in legatis Principi datis locum habet legis falcidia l. et in legatis 4 C ad falcidiam ¶ Denique colligitur ex eo quod Iullius Cæsar a Senatu impetravit solui ea lege qua consulem creari absentem vetabat ut refert Appianus lib 2 bellorum civilium veniamque etiam legis Voconiae a senatu petiit Augustus ut posset Lidiam uxorem haeredem ex trientem instituere cum quadrantem minus liceret ex d. l. ut ex alijs refert Anastasius Germonius lib. 1. animadversionum c. 1 Morla c. 2 ab eo relati d q. 1 a n. 4 quod et ab eo relati pro hac opinione multa alia fundamenta et testimonia cumulant ¶ In qua rerum varietate Bald. in d l. digna vox C de legibus distinguit ita dicens leges in prima opinione relatas disponentes Regem vel supremum Principem legibus esse solutum procedere de potestate absoluta et extraordinaria leges vero in posteriori opinione adductas procedere de potestate ordinaria quam interpretationem et Baldi distinctionem inter ordinariam et extraordinariam potestatem etiam sequentur plures relati ab Anastasio Germonio de indultis cardinalium titulo de indultis cardinalium § quod si Romanus n.º 55 Augustinus Morla d. q. 1. tit. 1. de legibus n. 6 Vergas 66 to sed rellata Baldi et sequentium interpretatio merito convincitur Primo quia periculosa est et in tantumque iuri naturali vel gentium obstant aut tertij praeiudicium continent non potestas absoluta sed tiranis dicenda est in Principe supremo cuius quidem mens et intentio in suarum legium observantia erga subditos debet esse talis qualis candore legum et integritas naturalis rationis postulant ut optime scripsit Bald in c. 1. colonna 2. apud quos Iurisdictio feudali in usibus feudorum. C sic quod Principem supremum peccare mortaliter utentem rellata absoluta potestate quam tam carum pro cuius quam Hispanorum Principum potestatem esse testantur Sot. de iustitia et iure lib. 4 q. 4 ar. 1. Curcius iunior cons. 48 col. fin. Morla a n. 7. § Unde card. in clem. pastoralis de re iudicata Pinelus cum relatis in l. 1. p. c. 2 a n. 24 C de rescindenda venditione et alij relati a Vergas d. n. 66 affirmant Principem utentes

ad malum predicta absoluta potestate et eius plenitudine non plenitudinem potestatis sed tempestatis potius dici et appellari et rellatam clausulam (de plenitudine potestatis) inventam fuisse ab adulatoribus predictorum Principum et monarcarum nec ca Populum Romanum et imperatores usufuisse referunt Aug. Morla et ab eo relati n.o 7. fere in fine 5

Ex quo fit quod cum Princeps presumatur semper iustitiam colere et observare l. pretor 2 § si quis a Princi.e ff ne quid in loco publico nec aliud Princeps velit nisi quod leges et iura disponunt ut in l. dign. C de inofficioso testam.to si Princeps utitur rellata clausula (de plenitudine potestatis) presumendum non est per eam voluisse tercio preiudicium inferre ut docent Inno in c. bone de electione Valdus in l. 2 q. 6 C de servitutibus et aqua Aug Morla n.o 8 5 [illegible]

Et convincitur rellata Baldi distinctio ex eo quod nec secundum ordinariam potestatem Princeps supremus ad penam legis tenetur cum se ipsum cogere vel punire non posit ut in d. l. penult. ff de receptis arbitris l. ille a quo § tempestivum ff ad senatus consultum Trebelianum et Vn.e Cuiacius lib. 15 observationum c. 30 existimat supremos Principes solutos esse legibus silicet caducarijs tantum veluti lege Julia et Papia nec instituti heredes ab extraneis solvebant 20.um fisco devitam ex d l. Julia ad quam et legem Papiam referendus est tex in d l. Princeps ff de legibus et lege quod Principi 58 ff de legatis 2 cum predicte leges de sumptae sint ex libris Vlpiani et aliorum iuris consultorum ad l. Julias et Papiam quae ma[g]quam etiam probant Ant. Aug de legibus in prin. n.o 18 late Ferdinandus a Mendoca d lib. 1. de pactis c. 5. n.o 32 Morla a n.o 13 5 Corprobatur ex l. Regia Bespatiana ab Ant. Aug. 5 rellata in qua eis tantum legibus solvitur ipse Imperator quibus Augustus Cesar Tiberius et alij antecessores soluti erant et confirmatur etiam ex alia eiusdem Bespatiane l. quam referunt Brisonius de formulis lib. 2. et alij relati n.o 2 et alij relati a d Bergas n.o 68 qui et Mendoca Morla n.o 4 et 5. 5, ultra rellatas legem Papinianus d. ti

Imperator

Imperator ff de in off[ici]o [pro]co[n]s[ulis] teste d. l. 4 C ad l. falcidiam et alias prerogativas referunt plures alios qui soluti non erant per dicti Imperatores. Relata vero in contrarium destinguiri potest ex eo quod licet a principio cum leges a populo rogarentur id est moderate quod Principes uterentur potesta[te] aliquibus legibus solverentur ex particulari privilegio alijs obstricti erant postea vero abrogata potestate trans lata que omnino in Imperatores ex d. l. 1ª ff de constitutio[nibus] Principum quod Principi placuit institutis divi[no] naturali omnibus soluti sunt legibus ex traditis in meo arg[umen]to iuribus et generalitate d. legis Princeps ff de legibus et dicta l. 3. C de testamentis § et finalis institutis quibus modis testam[en]ta infirmentur et alijs iuribus in priori opinio[ne] relatis. Quare omissis alijs interpretationibus pro perfecta argumenti et utriusque opinionis [supra] rellatae conciliatione observandum est leges seu constitutiones continere duplicem obligandi vim seu potestatem directivam scilicet et quoertivam seu coactivam, Directiva est quae regit et dirigit omnes actus humanos in bonum commune et veram felicitatem et ita dicebat Plato multis in locis de legibus quod lex est recta ratio per commoda media ad finem ultimum gubernatam dirigens sicque vocatur reg[ula] in c. canon 3. d. et in l. 2 in fine ff de legibus dicitur lex praeceptrix faciendorum et prohibitrix non faciendorum et Cicero lib. 1. de legibus inquit quod lex ab eligendo dicitur quia docet eligere bonum et vitare malum eleganter quae in l. 1. iuncta glo[ssa] l. 2. tt[ul]o 1. par. 3 ff de iustitia et iure, bonum et aequum ab iniquo separantes licitum ab illicito discernentes colligitur quod etiam ex iuribus rellatis supra in R[ati]o[n]e. in diffi[nitio]ne. legis et lege legis virtus 7. ff de legibus ubi inquit Iuris consultus Modestinus legis virtus haec est imperare vetare permittere et puniri iuncta l. 5 tt. 1. par 1. ubi ita Rex Alfonsus ait in l. 4 (ley tanto quiere decir como leyenda en que iace ensañamiento e castigo es cripto que liga e apremia la vida del hombre que no

faga mal en muestra en sena el buen que el hombre debe facer) Quo ad coactiva potestas dicitur illa quae pugnit et coercat quos non direxit ut inobedientes eidem legis potestati ut constat ex c. factae sunt 4 d. ibi factae sunt leges ut earum metu humana coerceatur audacia elegante lege 1. et 2 ff de legibus ubi lex dicitur delictorum quae sponte vel ignorancia cōtrahuntur cōis Rei publicae coercio d. l. 1. ff de iustitia et iure ibi bonos non solum metu poenarum verum etiam premiorum exortatione effisere cupientes d. l. 4 part. b San taña miento e castigo. Quo distinctione prehabita et praemissa respondetur tamen vim coactivam quae ad legis executionem instituta est Principem supremum liberum et solutum esse legibus inposibile etiam est ut ipse se ipsum invitum et renuentem cogere et conpellere possit ad praedictam legis observationem ex d. l. pe nulli ff de recep tis arbitris d. l. ille a quo § tempestivius ff ad trebelianum et alijs fundamentis in priori opinione rellatis quae et d. l. Princeps oia quae iure solum rellata procedunt de vi et potestate coactiva. Ex quo fit Summum Pontificem non comprehendi censuris ecclesiasticis inpositis a canone vel iure nec supremum secularem Principem infamiae pena vel alijs vel alijs inpositis a legibus civilibus ut referendi statim docent. Quo ad vim vero et potestatem directivam quae ita ad legis observationem et humanos actus dirigit Principem sicut subditos sic ipse non est legibus solutus sed astrictus nam licet ipse sibi subditus non sit nihil tamen vetat quominus legis suae virtuti et directivae potestati subdatur cum sit animal racionale et a dictamine racionis non sit solutus sed pocius comprehensus sub rellata vi et potestate legis directiva quam sensum et distinctionem interpretari debet d. lex digna vox d. c. iustum est et oia iura adducta in posteriori opinione ut bene explicant D. Tho. 1. 2. q. 90 ar. 1. cum segg et q. 96 ar. 5. ubi Bartholomeus de Medina Soto lib. 1. de iust. q. 6. ar. 7. col. 2 Anastasius Germ. d. lib. 1. animaduer. c. 1. Doctor Vargas n. 71 Molina n. 9. et alijs relatis a Mendoça d. lib. 1. c. 5. a n. 28. § nonullis fundamentis

Molo

Morla transcript. n.º 10 defendens ō s relatas distinctionem con- trarius. et impugnans fortiter quorum tri fundamenta solum probant peccare quidem Principes suis non obtemperantes legibus et supra tra- dita non tri evincunt penis aut legis vel canonis censuris teneri id vi coactiva legem obligari id enim repugnat iuribus et rationibus ō et in nostro arg.to relatis ¶ Nec superioribus obstat dicere ex d. l. deprecatio cum similibus in arg. adductis Imperatorem esse mundi dominum quia Ix id omnino falsum esse cum nullo iure potest nec umquam defacto dominium totius orbis obtinuit ut sa- tis colligitur ex l. mercatores 4. C de mercationibus et mercatoribus ubi Theodosius et Onorius Imperatores respoderunt mercatores tam imperio nostro quam persarum Regi subiectos ultra ea loca in quae federis tempore cum memorata natione nobis conveni nun- dinas exercere minime oportet ex quibus verbis datur intelligi Im- peratores non habere dominium totius orbis l. 2. C de veteri iure enucleando l. post liminium in prin. ff de captivis ibi in- terris ac liberos populos ubi mencio fit populorum qui alieni erit ab Imperio Rom.º et liberi quidem dicuntur qui nullius al- terius potestati sunt subiecti et ita in ea specie populus is dicitur liber qui subiectus non est Romane dictioni l. non dubito. 7. §. liber ff de captivis et post lim. reversis. docet quod sotus ita lib. 4 de iusti. q. 4. ar. 2 Pater Molina eodem lib. 2 tract. disputacione 30 Nau. in d. c. novit notabili 3. corolario 64 n.º 155. late Co- uarr. in reg. peccatum 2. p. §. 9 n.º 5. vs.º istamdem D. Verg. et alij ab eo relat. n.º 62. et 72 s ¶ Unde apparet Imperato- rem nullo modo habere dominium rerum privatorum et si dominus si quo ad iurisdictionem sit et protectiones suae tri Rei publica et non totius orbis ut docent Couarr. et proxime rela- tis ~

Nec predictis repugnant verba d. legis deprecatio ibi ego quidem mundi dominus lex aut maris quo- modo missis solucionibus traditis a Couarr. lib. 2. resolut. c.º 7. Baro- nio lib. 3. de claracionibus iurisciuilis declarati: 48. n.º 12 Mendoca n.º 25. et alijs relatis a D Vergas n.º 73. s respondetur Impe-

Imperatores ibi intelligendum fore Dominus non totius mundi sed mundi huius qui paret Imperio Romano non enim credendum est Antoninum Imperatorem se profitentem mundi dominum epistola sua relata a Volusio Meciano iuris consulto intellexisse de universo orbe quatenus is Indos Persas Parthos Tartaros aliasque tunc incognitas ad occidentem et meridiem gentes et provincias continebat sed dumtaxat sensisse de illo huius orbe et mundi parte quae eius Imperio subdita erat ut latius explicant Couar. cum relatis d. § 9. n° 5. vs° 2. colu. 10 D. Verg. et abco relati d. n° 73. ¶ Nec etiam obstat d l. bene a zenone C de quadriennij prescrip. cum omnia esse Principis intelligantur ex quibus verbis plures relati a Mendoça n° 26 § falso deducebant omnia privatorum bona esse in libera Principum dispositione quae omissa interpretatio tradita a gl. ibi verbo omnia quam dicunt comunem Angelus n° 8. et alij relati a D. Verg. n° 74 Verior est interpretatio eiusdem glossae vs° vel verius videlicet ut d. verba cum omnia Principis esse intelligantur non referantur ad subditorum bona sed ad fiscalia et patrimonialia Principis bona cum omnia Principis esse intelligantur ut sequentes dictas glossae interpretationes declarant D Verg. d n° 74. latissime et doctis exemplis Mendoça n° 26 vs° unde superest § qui et Aug. Mocta cum relatis et alij § a n° 13. bene declarant d l. 3. C de testam.tis et alia fundamenta in priori opinioni adducta et quae pertinent ad d Principis potestatem solui hec quae ita primum argum.tum

Nec obstat 3. argum. quod respondetur ex gl. nostra verbo ab omnibus generalitatem nostri textus in verbo ab omnibus custodiri ante restringendam esse quo ad subditos atque dumtaxat omnibus canonum statuta custodienda sunt sic quod cum infideles vel pagani non sint subiecti ecclesiae iurisdictioni ex adductis in argumento universis non comprehenduntur. eisdem ecclesiae et nostri textus constitutione et divisione ex reg. textus in d l. fin. ff de iuris dictio. omnium iudicum de fin. de constitutionibus in 6 canonibus est in de nostra exceptionis ubi gl. verbo non ~~sibi~~ nisi subditi quae liberat lex vel dispositio quantumvis generalis sit restringitur ad personas habiles ut probatur in l.

fidei iussor

Ad cap Cognoscentes, 2 isto tt°. de constitutiobus

Conclusio

Sine culpa damnus sentiri n debet, et ideo, nova cstituio futura n preterita respicit. Prima pars cóclusionis que ex mente Baldi Mandosij et Decij in prim° ueibs eius litera abuisse uidetur alia Abbatis sumaria cóclusio: et si communiter secuta, pbatur et cfirmatur ex l. crimen paternus 26 iuncta l. absentem 5. ff de penis l. sancimus 22 C eodem tt°. l. 2 § in filijs vs nullus patris delictus ff de decurio. l. duodecim tabularum vs plem innocentes C de illegitimis haeredis C. satis puertus 7. 5. 6 d. c in uerbum 30 infin 16 q ult. c quesiuit 2 de ijs quae fiunt a maiori p° cap. et alijs adductis agl. mia vs°. culpa. 2. conclusionis relata pars comprobatur ex c. fin. isto tt. c dixit Sarra 3. 32 q. 4. ibi pena criminis ex tempore legis e que crimen inhibuit nec ante legem ulla rei dánaio e sed ex lege l. cum lex 22 ff de legib l. leges 3. clarius l leges 7. C eodem tt. l. perdiuersas 22 vs° in posterum C mandati uel 3 l. iubemus 29 C detestant. ubi in vs quae in posterum in quit Justinianus Imperator quid am antiquitas peccabit quae presentis legis inscia pristinam secuta e obseruationes iuncta gl. ibi vs qui autb°. ut cum de appellatió cognoscitur in prim° vs nostra collati. ... c. 12 vs°. nemo igitur. deinceps c. 17. vs° in posterum 18 et 20 alijs quae relatis a gl. vs futura in c. fin. isto tt. j et Petro Gregó ibidem n° 9 Aug Morla in emporio iuris tt° 1. de legib j. 6 n° 3

Sed proé [illegible] bitandi aduertus 1am conclusionis et tr pes. sicarg filij ul nepotes eorum quidiuiram ul

humanas magestates ledunt ul offendunt grauius puniuntur ut constat ex illo Exodi c. 20 ibi ego sum dns deus tuus fortis, zelotes, visitans iniquitates patrum in filios in tercias et 4m generaciones eorum qui oderunt me c. urgentis de hereticis c. quicumq 2 s. heretici c statutum el 2. 15 eodem tto lib. 6 c felicis de penis in 6 c cuta § item 1. q. 4 c cum multe 3. d 15 q. 8 l quisquis s. § filij C ad l. Juliam maiestatis g cum in his iuicibꝫ sine culpa filij puniantur n videtur sustinenda prellata nra. tr conclusio. Que difficultas augetur ex c. curandum ꝯ c. siciuus 11 cum alijs ibi 34 d. ubi qui matrim cum corrupta contrahit ad ordines promoueri n pot nec is cuius uxor adulterium comissit et ita sine culpa punitur similiterq in c. si sna 16 de sna excois in 6. c n e uobis 11 de sposalibꝫ d. c felicis § fin. de penis in 6. clem. 1. eodem tt. ppter delictum Regis ul dni aut alterius potestatis temporalis subicitur populus ecclesiastico interdicto et ita punitur sine culpa priuacione diuinorum offiorum

3. contra 2. cóclusionis tr partes facit tx in c. cum tu dudum ubi pbatur penam priuacionis comunionis altaris et sepulture ecclesiastice impositam ꝯ usurarios extendendam ee ad eos qui ante ꝯstituciones illas usuras exercuerunt et extorserunt etc. Quod et ꝯfirmatur ex l. n dubium C de legibꝫ ubi ita ab Imperatoribꝫ rescriptum e ibi quod ad omnes etiam legum interpretaciones tam ueteres quam nouelas Ita hi generaliter imperamus ex qq ꝯbis apparet leges et ꝯstituciones ad futura et ꝑterita negocia extendendas ee et ita ꝯtrais tx et ex eo deducitam cóclusionem

Quibꝫ n obstantibus verissima e ꝯ

rellata

rellata cōclusio nrī Legquidem desumptus ē ex D Greg.° lib. 7. Epistolar epist. 35 ad Fortunatum Epis copum Neapolitanum ut aduertunt Petrus Greg. lib. nº 2. in fine Consius Ant. Aug. et Romani c censores agebat ibidem B. Greg. ex ossº dicti Episco pi Fortunati desimulgāda lege ut constitit neu dei e Xristiª mancipia emerent empta et in tra 40m dies tenerentur distrahere qd si pp egr tudinem et infirmitates mancipiorum intra statu totos dies n uellere uendi inhibenda est so licitudo et cura ut postquam pristina uale tudinem restituta fuerent assignat q roes in nro tx in prinº relatas nempe qr res idē persona qua culpara ret in danum uocari n cōuenit cuius rationis et solutionis re lata roes uidetur assignare gl. 1. to di sumptas s'b ex l. Graecus C ad l. Iuliam de adulterijs uidelicet qr qd legi time factus ē penam n meretur pā quia seu delicta suos debent tenere auctores idē delinquentes d l sancimus cum alijs adductis ad gl.s C de penis ¶ Sd licet haec rō et interp̄tatio recepta cōmuniter uideatur ut ostat ex Ve roio nº 16 Mantua 19 Mandatio 26, nō tn omnino declarat praedicta solutionis roes ¶ Quare uerius respōden dum ē penas ee delicti mensuras ut probatr ex illo De uteronomij c 25 ibi p mensura peccati erit et plagarum mo dus Apocalipsis 18 to quantum glorificauit se et indelicijs fuit tm date illi tormentum et luctum d l. sancimus auth. fratrum filij succedant colaueº et to indelicto em aequali p ximas eis imminere penas iustum ee puttamus uinctā gl to pº proximas. Sd n existente mensurato idē delicto ul culpa mensura hoc ē pena locum habere n debet qm mensura et mensuratum cōuenire debent sicut correlatiua ut in l. fin C de incesta uiduitate tollenda l. 1. C de cu ratis lib. 11 igitr merito in nrō tx et similibus rellatis dicitr sine culpa damnus n dauere quem sentire ut explicat

Varrios

Ad c 2 de constitutio:

Joanes monacus n 1 Pro 6. Petrus perius in reg. fine culpa ... de regulis iuris in 6.

Ex qua decidendi ratio infertur interpretatio ad tx in l. si putator 3. iuncta l. scd. et si. § ult. et ideo ff ad legem aquiliam l. si fratr. 1. C ad l. Corneliam de sicariis l. pena § s. sane ff ad l Pompeiam de parricidiis l. illud 3. § sane l respiciendum § furta ult. delinquitur ff de penis et de iniuriis iuncta gl. fi aut casu clem. si furiosus de homicidio ... homicidia que quodam casu et preter voluntatem et intentionem comitunt a lege ... puniuntur qr cum delicta no comittantur sine voluntate ut colligitur ex D. Aug. relato in c. voluntas i iuncta gl. fin 15. q. 1 et Aristotiles lib. 6. ethicorum 3. c1. sola voluntate et proposito distinguantur maleficia c. cum voluntate ... de sna excois ubi gl. ... voluntate l. q iniurie § in prin. ff de furtis ... gl. ... distinguit alia ... legat ad hoc ... cum aliis relatis bene a Couar. in d. clem si furiosus 2 p. in inicio ... voluntarius homicidius et in ... dictis casibus n adsit voluntas nec propositum delinquendi merito quidem cessat culpa et ... et per sequens et pena cessare debet ex reg. ... tx et similius

Secundo ex eadem interpretatio decidendi rone infertur interptatio ad tx in Rom. s. § in universitates de sna excois in 6 ubi excocio in universitates vel collegius ferri n pot rone qr in illo § ita assignatur cum non numquam contingeret innoxios huiusmodi snas irretiri ...

Que decisio et ro n habent co tinet dificultatem ... ex c. dilecta 10 de exceptionibus c. latores 4 de clerico excoto ministrante in qq iuncta constitutio federici incipiente item que cumque comunitas posita sunt ... C de episcopis et clericis excotio in universitatem vel collegius ferri pot que dificultas augetur ex eo quod universitas seu collegius ex personis constat c. cum clerici 19 de verbor signi. § d. persone excomunicari po sunt c. sacro 48 de sna excois ...

Deniqz

correo ...

denique corroborarte dificultas ex eo quod delinquere recusalet l. metu. ... ff animadvertendum ff de eo quod metus ca. l. iubemus nullas C de sacrosanctis ecclesijs culpam quod ostendere vallet excomunicatione dignas si comunicato consilio omnes indelicto conveniant quod notata a gl. in l. si cut ff quod cuiusque universitatis nomine comuniter recept ta ut testatur Decius cons. 21 nº 30 vol. 4 Octavianus decisio pedemontana 138 Iulius clarus lib. 5 receptarum § fin. q. 16 nº 8 Gomezius 3 tomo de delictis c. 1 nº 51 Iac. Farinacius 1 tomo selectionum q. 24 nº 12 § Vnde frequentius dd. respondent Vniversitatem vel collegium excomunicari non posse quia est quoddam fictum corpus seu persona non quidem vera sed ficta et re presentata per rectores et administratores quasi legis mortuo 23 ff de fidei iussoribus l. rerum mixtura vers. 3 ff de usucapionibus l. 1 § qq l. sicut § fin. ff quod cuiusque universitatis nomine cum ipsa careat anima et intellectu nec delinquere nec puniri pot l. 1 § 1 ff si quadrupes pauperiem fecisse dicatur cum relatis in 1 illacione multoque minus excomunis quae afficit animam c. rogo 15 c. omnis Christianus 32 11 q. 3 quae ratio colligitur ex traditis ab Inno. in c. gravem de sententia excois Dominico nº 10 Ancharano 7 ressi in eadem in d. § universitatem Felin. in c cam te nº 14 de rescriptis cum alijs relatis a Hugo lino de censuris tabula 1 c. 26 —

Caeterum relata interpretatio non videtur satisfaciens quia universitas vel collegium ex personis quae canonica censura capaces sunt constat c. denique 7 q. 1 l. proprie tate 76 ff de iudicijs nec aliud est civitas quam ipsa civium collectio l. civibus ff de rebus dubijs quare Covarr. lib. 2 variarum nº 8 Vere existimat rationem dividendi predictam § in universitatem pendere ex regula nam ex quia ea quae universitati sunt consistunt in iure sunt tribuendi toto collegio vel universitati seu quae consistunt in facto solum ipsis agentibus ut colligitur ex c. 1 de testibus in 6 et traditis a Bartho in l. aut facta § ult. ff de poenis Vnde cum excomunicatio fieri possit inconstituta actum inferatur

n̄ cadit in universitates nisi tota eet in culpa q̄r ferri n̄ potest nisi pp culpam ppriam mortalem ut in c. nullus c. nemo e piscopus 11 q. 3. ne alias innocentes pueri ul furiosi aut dementes et alij inculpabiles seu qui delinquere nequeant ob aliorum delictum excomunicentur et tam gravi puniantur pena qua maior nulla in ecclesia c. 6 corripiantur 7. 24 q. 3. ubi gl. ff° maior. Quod interpretatio et ro deduitur satis ex d. § in universitates verioresque eē alia s tradita et assignata ab interpretibus relatis a gl. b ff° penitus afirmant lasius eam explicantes Couar. d lib. 2. variarum c. 8 nº vº sexto principalitr. et eum sequens Ugeda [illegible] de incopatibilitat. beneficiorum 1. p. c 23. n̄ 111 vº et hinc quarum [illegible] tacio et rō relata sfirmari vallet ex eo qd sidaremus universitates ul collegium comunicato ul vocato conc.º nemo discrepante delictum dignum excomunicatione comisisse xª formam gla ffº n̄ debere in d. l. sicut ff qd cuiusq univers. nomine eo q. casu collegius universitas ue aut capitulum excomunicaretr qui postea in idem capitulum ul collegium recipererentur eadem pena et excomunicat. obvolverentur ex reg. d l ppo nebatr ff de iudicijs d. c. deniq 7. q. 1 et ita n̄ stumaq. sed innocentes punirentur ō reg. mi tx et p dictorum Juribus similium merito igitur cautum fuit in d. § in universitates ipsas ul collegius excomunicari n̄ posse sed singulares personas sed singulares personas xª quam interptaciones disolui debent secunde opinionis fundamta. et similitr interptari debet tx in c. quamq penultº vº qui ū b si persone fuerit singulares de censibus in 6º et extravagans si statuerim b excomis in singulas personas nesede vacāte extravagans sane vº nos b sisint singulares persone extravagans salvator vº nos prebendis et extravagans unica de sruitudine

¶ Nec obstat tx in c. capitulum sancte crucis de rescriptis et c. significavit de except. in qq pbatr excomes latam fuisse s capitulus n̄ ū s singulares personas qr tx ū illa correcta eē per tx in d § in universitates ut docet Ugul. s et pbari videtr ex illo § b phiemus quod qui dess sti.m significat antea licitus fuisse arg.º tx. in d. l. cum lex ff de legibus l. Imperator a srio sensu ff depositulando.

Nec obstat

¶ Nonobstat 1a difficultas ex d. c. dilecto de except. et c latores de clerico excoto ministrante que omissis solutio ab traditis ℔

ne ditrimen[illegible] ante constitutiones posita subditi ante constitutiones ignorantes in a
[illegible] antecostitutiones
[illegible] quod eos postmodum dignum est uetitos sub [illegible]
ut erudite respondit Ponti Greg. in nro [illegible] V. in prin.
et [illegible] nidetrimentum relata ita interpretari debent [illegible]
ini adducta in confirmationes posterioris partis conclusionis et
gl. [illegible] V. antecostitutiones

Quibus ita constitutis n[illegible] tant in contrarium
adducta n. [illegible] prius et totius rei perfecta declaratio primo
notandum est quod licet pœna apud philosophos prout in por
tat pasiones uel aflictiones diffiniatur ut sit priuatio a
licuius boni uel quoddam malum quodquis patitur ut ex D.
Aug. referunt Caiet. 1.2 q. 87. ar. 2 col. 2 Ledesma in
2 quarti q. 14 ar. 1. in prin. [illegible] iudicio [illegible] diffiniri

pot urbit [illegible] divinus boni p delicto a lege ui legis ministro inflicta ita colligitur ex [illegible] Aconis Hostien. in summa de penis in prin° Soto lib. 1. de iust. [illegible] q. 6 ar. 5 col. 2 consonare q videtur [illegible] in l. [illegible] [illegible] ff de [illegible] [illegible] significat. reiecta diffinit. Castri lib. 1 de l. penali c. 3
2

2 pnotandus e omissa multiplici pe[illegible] divisione de qua p Hosti in d. summa [illegible] penis S[illegible] in summa [illegible] pene in prin° quoad nrum ppositum di uidit penam in eternas qua quis [illegible] bonis [illegible] divino iudicio [illegible] [illegible] et in spiritua lem que quidem pena privat bonis spiritualibus [illegible] afficit que e excotio ut [illegible] ex [illegible] iuribus in 2 [illegible] et tandem in corporalem seu temporales que respicit corpus et temporalia tam ad vitam et membra quam quoad famam et status et denique quoad facultates et divicias ut colligitur extra [illegible] agl. in summa 1. q. 4 et gl. [illegible] no debet in c. [illegible] debet de reg. iuris lib. 6. 3 prenotandus e penas quamcumque aplicari infligi ul inponi duplici ex ca. Primo subratione pene ut sit mensura delicti reparans equalitates iusticie ut [illegible] suas voluntates aliquid paciatur is qui plus iusto eidem voluntati detulit delinquendo [illegible] illud de [illegible] d. c. 25 [illegible] p mensura peccati [illegible] erit et plagarum modus Apocalipsis d. c. 18. [illegible] quantum glorificauit se in deliciis tantum date illi tormentum et luctus c. ii [illegible] mus 24 q. 1 cum relatis in [illegible] deci[illegible] rone et agl. u nica [illegible] et e ro in d. reg. sine culpa de reg. iuris lib 6. 2 subratione medicine p quam [illegible] alii et sanatur a p[illegible] et [illegible] metu penarum [illegible] [illegible] d. c. facte sunt leges 1. 4 dist. d. l. aut facta [illegible] ff de penis [illegible] c. 29 [illegible] pestilente flagelato stultus sapiencior erit bene q cosiderant [illegible] post Platonem dialogo. 9. et 11 de legibus D. Tho 2. 2 q. 112 ar. 4 Soto d. lib 1. de iusti. q. 6 ar. 5. Castro lib. 1 de iusta hereticorum punitione

c. 2 in fine qq. ꝑ notatis sub distin^e ad artʒ respondet in primis affirmando pœna eterna uel temporali spirituali p de licto ul peccato patris filios ul patres ꝑ filiorum delictis seu peccatis et quoslibet innocentes puniri n posse nec umqȝ a Deo punitus fuisse ex rone de eterna pœna s' tradita ex rellato Ezechi. c. 18 uidelicet qr aia que peccauerit ipsa morietr filius n portabit iniquitates patris et patr n portabit iniquitates filij iusti^a iusti super eum erit et impietas impij erit super eum et qr tales pœna inuisibiles et eterna semper nocere ꝑ desse numqȝ posunt ex referendis j' et de spirituali temporali pœna constat ex c. n imputabitr. 10. iuncta gl. s^o pœna 1 q. 4 c si adest. 1. 24 q. 3. et rellata rone s' in 2 illatione nempe qr cum hec pœna spiritualis afficiat aiam ex d c. rago 25. d c. ois xpanus 432 cum alijs b 11 q. 3 c 1 defria ex ois in 6 imponi n pot ni pp culpas mortales ꝑprias d nemo episco 41 c nullus 42 eadem ca et q^e merito igitr innocens n punitr hac pœna temporalia spiritualia nec quantum ad eas pot considerari ut res ul pars delinquentis in qua delinquens ipse puniatr Rursus nec ut ꝑ ceruetr medicina ro imo offenditr dum pro remedio boni temporalis fit priuatio in bona spirituali qd e' dignius c. solite de maiorit. et obedien. Quando Pœna el temporali et corporali quandoqȝ Deus ꝑ peccatis parentum ex causis iudicio humano occultis et latentib^s punit filios eosqȝ et quemcumqȝ etsi innocentes occidere libere ualet tamqȝ autor uite necisqȝ ut constat ex relato Exodi c. 20 b Ego sum Dns Deus tuus fortis Zelotes uisitans iniquitates patrum in filios in 3^m et 4^m generationes Genetis c. 19 et lib. Regum 2 et racio e' qr temporalia hec ꝑ preia n sunt mala sd indiferencia et posunt ꝑdesse et pacienter sustinentib^s ad aiarum salutes et quatenus per illas pœnas redduntr cautiores ad futura peccata precauenda quo capr respectu illorum n habent rones pœne sd medicine licet respectu parentum ꝑ quorum peccatis infligantr proprie pœna sint ut satis constat ex d. lib. 2 regum c. 12 et ꝑxime relatis

ubi filius David punitus dei et raptus prematura absque culpa et tamen ex morte eidem filio bonum potius cessit quoniam raptus est ne malicia mutaret animum eius et simi lia patri committeret

Quare pro perfecta huius rei cognitione et difficultatis resolutione notandum est ad hanc quod Adam fuisse principium et caput totius posteritatis et in esse naturali quoniam ab illo tota natura humana et posteritas erat propaganda et in esse morali quo ad omnes actus necessarios ad conservationem iustitiae originalis et ita ab illo ut capite erant ad posteros suos derivanda principia bene operandi moraliter videlicet gratia iustitiaque originalis et virtutes quas et alia privilegia egregia Deus tribuit primo parenti pro se et pro tota sua posteritate conferens sub hac lege nempe ut si obediens perstiteret ea omnia per naturales scilicet generationem communicanda conservare pro se et pro tota sua posteritate si minus quod Deum revelaret iram et indignationem incurreret non solum ipse Adam sed etiam in ipso omnis eius posteritas ita quod conservatio libera predicta iustitiae originalis reputaretur tamquam actio totius naturae et posteritatis contenta in Adam tamquam in capite et similiter illa amissio originalis iustitiae per innobedientiam et comissionem de ligno vitae eidem naturae et posteritati imputaretur et ita posteri quodammodo dicuntur Adammi in peccato scilicet eius et voluntate quatenus ex revelata divina ordinatione et lege omnium posterorum dicebatur voluntas posita in illo capite et principio totius naturae humanae circa permanentiam in illo Innocentiae statu quam circa casum ab illo et dicta iustitia originalis amissionem cuius rei optima refert exempla divus Anselmus lib. de conceptione virginali c. 22, 23 et 27. Unde fit quod eundem modum translacto peccato mortali ex eius deformitate resultat quaedam aversio actualis et inaequalitas moralis ad legem violatam et ab ea dicitur subiectum formaliter et intrinsece quae inadequatus ac disconforme per comparationem ad divinam legem ita etiam formaliter dicimur peccatores ex actu et primi parentis comisione qua ut supra traditum est nostra fuit et sic sumus aversi ab ultimo fine et conversi ad bonum comutabile inadequati quidem atque disconformes per

comparaciones ad iudicia divina l. atq proinde mirum nõ ẽ si pctm originale et primi parentis fuerit pctm totius naturæ per generacionem comunicandum et in nobis voluntarium ex relatis Trid. decretis d. ss. 5. de peccato originali Sd qr relata aversio ẽ in parvulis per modum habitus traditi cum natura si ipsi decedant cum solo peccato originali merito afficiuntr pœna tantum damni et sensus quaquidem puniuntr alij mortaliter peccãtes ut ex relato Apocalip. 13 c. et iuribus s adductis cõstat docent quo latius Sotus d c 14 et alij s   Prædicta aut mortis pœna ul corporali filius pro delicto patris ul pater ul pater pro filij delicto ul quemlibet alium innocentem pro alterius culpa puniri nõ posse humana lege nec in dãni parte statuto ul cõsuetudine liquido cõstat ex relato Deuteronomij c. 24. nõ occidentr patres pro filijs nec filij pro patribus sd unusquisque pro pprio sco morietr et alijs fundamentis in arto nro relatis docentq ita Aug. et alij dd. Covar. d. lib. 2. variar c. 8. arr. 1. vrs. tercia. late Simancas de catholicis institutionibus tit. 29 de filijs et minoribus nõ 6 Joan. Gutierrez lib. 2. canonic. questionum c. 30 nõ 22 docentes idem ẽ dicendum de spirituali pœna ul de excomõe quæ nisi pro peccato mortali et ppria culpa ferri nõ pot ex racionibus s adductis in 2. illacione d. cap. nõ imputantr 1. q. 4 d. c si habes et nrã ppositio cõprobatr atq duplici ratione. Prima qr licet necesitas boni publici si iusta cã ut innocens pro alterius culpa puniri posit ex tx et ibi notata a glosa. in d. regula. sine culpa de regulis iuris in 6. et habes in nro arto sua nõ tñ vr medicina rõ cõservari dum innocens bono maximo omnium temporalium pribatr ul saltem in eo offenditr cõ præceptus de nõ occidendo et sic nõ ẽ medium ordinatum ad bonum cõmune cõsequendum ex ea quæ tradit Sot. lib. 5. diust. q. 1 ar. 7.   2 qr cum bonum vitæ et corporis nõ pendeat simpliciter ab alio nec in alio cõcurrentr sd in se ipso nõ pot quo ad corpus et vitam dari cõmunio ulla per quam delinquens

puniatr

puniatur in alio innocente corporaliter ut in sua parte ex relatis iuribus et rationibus quae satis probant praedictam legem humanam imitari non posse in hoc diuinum Iudicium quo ex causis nobis occultis pro alterius culpa innocentes poena corporali afficiuntur ut praedictum est beneque etiam declarant Couarr et ab relati Simancas Gutierrez et alij supra—

Nec superiori interpretationi obstat lex in d. c. urgentis de haereticis iuncta gl. quisquis s. filij C ad l. Iuliam magest. ubi dicit filios proditorum reorum laesae magestatis ex iuris rigore potuisse mortis poena affici cum is quod tamen ex sola Imperatorum benignitate et misericordia uitam fuisse relictam. quae respondetur in d. c. urgentis summum Pontificem Inno. 3. non diffinire sed tamen referre quod de proditoribus et reis lesae magestatis Imperatores decreuerunt in d. l quisquis s. 1. et inde tamquam de minori ad maius arguere uoluisse idem esse iudicandum de haereticis eorum bonorum confiscationem sicque responsum illud relatum in d. s. filij ibi quod uitam imperatoriam specialiter lenitate concedimus) iniquum esse testante Castro d lib. De iusta haereti. punicione c. 11. Couar d lib. 2. uariarum c 8. n° 100 vers° tertio. seclusa namque relata Caesarum lenitate et mansuetudine minime iuste possent filij parentum proditorum occidi nec ueneratori exrellas supra— Vel

2 potest tentari et subtilius forsan respondere relata textus d. s. filij referenda esse ad lenitatem seu benignitatem qua Magnus Alexand. usus est dum reuocauit iniquam legem quae apud Macedones et alios uigebat tamen quam filij proditorum et consanguinei insontes cum sontibus afficiebantur poena illa ut ex Quinto Curt. referunt Budeus in l. 1 ff ad l. Iuliam magest. et Simanc supra Unde quia filij proditorum siue iure siue in iuria propter d l. et abusum et id iniquum erat erant dicti filij occidendi nisi Alex. Magnus utrumque substullisset ipse dicit sua benignitate vitam eis concessisset quod eadem benignitate semota perirent ut in simili relata textus interpretantur Sernio et a Elicis lib. 2 constitutionum Na 8. n 6. et in hoc sensu dicit in

D. S filij ex Imperatoria lenitate &c. Pœna autem poe
li

Balmaseda

Ad. c. inter ceteras

de rescriptis

4

Conclusio quod in rescripto vel dispositione duo vel plura sub disiunctione vel alternative proponuntur sufficit quodcumque ex illis impleri idem probat tx in l. si haeredi plures ff de condicionibus institutionum in §. penult. institutiones de haeredibus instituendis in reg. in alternativis lib. 6. cum alijs allegatis a gl. hic in verbo quodcumque —

Sed primo dubitandi primo sic arguitur dispositio alternativa dubia est et incerta l. ubi autem 75 § q. illud ff de verborum obligationibus in l. praetor 7. §. q. autem ff de iniurijs sed propter incertitudinem actus vitiatur l. duo sunt Titij ff de testamentaria tutella l. Paulus ff de rebus dubijs et in de tamen incerta vitiatur confessio alternativa l. certum in principio ff de confessis electio in c. 2. de electione lib 6 libelus in c. 2. ubi communis de libeli oblatione stipulatio in l. item si q. §. ultimo cum l. sequenti ff de stipulatione servorum et in multis alijs casibus relatis a Ripa hic n. 28 quod pariter rescriptum alternativum vitiari propter incertitudinem debet —

2 sic arguitur rescripta ultimis testationis dispositionibus aequiparantur in c. 1. versu sub ictus de concessione praebendae lib. 6 sed in ultimis dispositionibus alternativa accipitur pro coniuncta l. si quis ita 30 ibi omnia deberi ff de auro et argento legato in l. cum quidam C. de verborum significatione quod idem ius constituendum est in rescriptis —

3. sic arguitur in alternativis atendi debet ordo literae et scripturae l. cum pater 79 §. penult. ff de legatis 2. l. haeredes mei 57. §. ultimo ff ad Trebelianum in c. mandato iuncta gl. penult. de praebend. lib. 6. quod non sufficit

Balmaseda

Ad c. inter ceteras de rescrip.

quod cumque impleri —

4 sic arg.or si disiuncio ponitur int.r duas negaciones videlicet si illud, aut illud, factum non fuerit o portet utrumque non fieri in l. si quis D. 1. ut utrumque ff de re 69 dubijs in l. si quis ita 129 ff de verbor. oblig. quod in disiunctiva non unum tantum sed utrumque debet impleri —

5.o sic arg.or in exemplo de quo in nostro textu proponuntur duo quorum quolibet sufficit ab effectu de quo in nostro textu de Priori patet in c. ad extirpandas de filijs presbiterorum de Posteriori vero in c. ex frequentibus de institucionibus sed quociens duo ~~pro~~ referuntur quorum alterum sufficit ad consequendum exemplum presentium etiam si non alternative, sed copullative proponantur non requirit probacio aut concursus utriusque sed satis est alterum impleri in c. cum iam dudum 18 de prebendis in c. 2. ubi glo. 2 s. hoc tt. quod non recte tamen requiritur quod hec duo non coniuncta sed subdistinctione proponant —

~~sctum benefici~~o Ultimo sic arg.tor ad hoc ut quis prius beneficio sufficit probare vel quod fuit in sacerdocio genitus ut in c. ad auferendam de filijs presbiterorum in c. 1. et 2 eodem tt. lib. vel quod pater in eadem ecclesia ministrauit inmediate ut in d. c. ad extirpandas cum alijs de filijs presbiterorum in trid. ss.e 25 c. 15 de re forma.e quod non recte tamen Copullative requirit quod sit filius sacerdotis et in sacerdocio genitus et quod pater inmediate ministrauerit —

n.o 1 Quibus non obstantibus iuri conformum est disposicio textu huius prenius declaracione Primo premitto in iure nostro passim reperiri oraciones vel locuciones coniunctas disiunctas, et solutas, coniuncte dicuntur que habent coniunccionem aliquam videlicet, et, que, atque, et similes per quam duo vel plura diuersa in eadem clausula coniunguntur, disiuncte vulgo alternative appellantur que habent

disiunciones

disiunctiones] uerbi gratia uel, aut, siue, aliam
ue huiusmodi per quam aliqua in eadem oratione
disiungunt et separantur

circa ea quae pertinet ad iustitias negotii principalis super quo rescriptus emanat per alios fieri debeat et sententia. Et proferenda ex quo verificari pot unum ex his quae alternatiue fuerunt proposita merito rescriptus vallet,

Nec obstat 2. quia resol- nº 7.
uendus est etiam in ultimis voluntatibus alternatiuam in quacumque parte verificari ut constat ex d. l. si haere di et d. §. penult. ad versiculum quam sententiam. Non obstat d. lex siquis ita quia plerique putant eum bene procede re in dispositione in qua fuit apposita particula seu, quae non est proprie et simpliciter alternatiua de qua agit in hoc textus sed magis aumentatiua et am plificatiua et consequenter ut talis potius augat et con iungit docent gl. Bart. et alii ibidem gl. penult. et dd. in d. l. cum quidam gl. 4. in c. ego ludouicus 63 d. Abb. nº 4 et communis ibi et alii quos refert Couar lib 2. variar. c. 5 nº 10. Sed haec interpretatio plane con uincitur ex textus in l. 1. § 1 ff ad Trebellianum l. generali C. de sacrosanctis ecclesiis c. ulto. in fine 75 d. in quibus probatur particulas seu vere et proprie alternatiuas esse, et unde ex his et aliis sane interpretationes reprehendunt De- cius ibi nº 7. Rippa nº 44 et post alios Couar d. c 5 nº 10 igitur ea omissa et aliis quas reffeunt gl. et dd. in d. l. siquis ita et in d. l. cum quidam planius procedit textus ille ubi alternatiua ponitur inter duo quorum alterum sub reliquo continet tamquam species sub genere uel pars sub toto ut colligit ex exemplis rellatis in eadem l. siquis ita tunc enim secundum subiectam materiam et intenciones disponentis alternatiua non disiungit sed coniungit iubat textus in l. quintus mucius 12 ff de auro et argento legato l. sed si c. 53. §. cum vero ff de verbor. signific. in l. hoc legatum 43. l. ea res 44 ff de legatis 3. docent

Balmaseda Ad c. inter caeteras. de rescrip.

Decius & Rip. & Couar. ubi s.

Balmaseda

Ad txem in capite si quando. s. de res criptis

Conclusio ē mandatum etiā summi pontificis q̄ i°. facie videat scandalosum aut durum aut iniquum suspendi p̄t modo is qui dirigitur cām sci bat summi Pontificis [illegible] quas distulit executionem — hanc clōsionem ex nrō tx. gl. i. & Abb. § n° 2 ubi ad diciōnatur Decius plures refferens. gl. etiā in c. 2. infi. de filijs presbiterorum Xuarez alegatio 12 n° 50, cum segq. Gabb. [illegible] obidientia. n° 5. Debesp. ad [illegible] gallia tomo. 2. ar. 1. sub [illegible] decessorum. Tobar in practicas c. 35. n°. ult. idem in reg. pm in prin° [illegible] n°. 5 Padilla in l. cās ualliter n° 4. C. de transactionibus —

Confirmatur p̄ tem in l. rescripta C. de precibus Imperatori offerendis c. rescriptos. c. dicenti. 25 q. 2. c cum teneamur de prebendis et dignitatibus. l. sicut C. de paganis et sacrifficijs et templis deorum tx in autentica de mandatis prin cipum § dem°. competens et in autentica ut nulli iudicum §. et hoc ibi nihil super ea omnino agatur & diu° nrō regio cōfirmat p̄ tx. in l. 29. 30. 31. tt° 18. part. 3. l. 1. cum septem segq tt°. 14. lib. 4 noue cōpillationis. l. 29 tt° 4 lib. 2. ordinamenti ubi lata Didacus perez —

Contra hanc conclusionem sic arg.ᵒʳ mi nister publicum qualis ē Archiepus de quo tx tenetur exequi mandatum superioris quam uis [illegible] sciat illud eē in iustum tx. expressus in c. pastoralis

q°. afercio

ri tenetr in speie neci be illud mandatum quod iu
deri poterat iniustus et urget magis hoc argm.
si expendamus in d.c. pastoralis mandatum ee iudi
ci delegati in presenti cº ipsius summi ponti ficis ibi cons
tare ee iniustus tu tr dubitabat an iniustum ee

2º sic argr. legi aliquid sic et precipien
ti quantumus durus et raciode carens teneta subditus
obidere qr sat e legem itas scriptas ee l. prospe
xit ff qui et aqui manumissi libertates n consequantur
q similiter legislatori uel principi mādanti tenet
subditus obidere quam uis mandatus durum et
iniucus uideat c. in memorius 19 d. gº n poterit sub
ditus differe exauciones et secundas sperare iu
sionem — ~

3º. sic argº. dis iunctiue se
ualternatiue quam tr refferet tu in illis ve-
bis aut madatum nrus reuerenter ad impleas aut
perlitteras tuas quare ad implere n possis racio
nabilem cas pretendas neutra pars in huius
tr proposito obseruari pot q ita ppo uel agimus
de mandato qd constat ee iniustus et tunc inferior
licet uellit nec debet nec pot exequi aut obedi
re c. si epus 91. c. n semper malum e n obedire pre
cepto 92. c. si dnis 93. c. Iullianus. c qui resistit. c
imperatores c. quid qº. c. q si is qui preest 11 q. 3 ac
sub inde n post in hoc casu habere locum prior
pars alternatiue. aut agitr de mandato quod
n constat ee iniustus uel saltem dubitatr am equu
us uel ini quum sit quo casu subditus obedire
et exequi tenetr nec satis facit si differat exacio
nes eam dilacionis res cribens tr. celebris in c. 2º. de
maiorite et obedia. c. quid culpatr 23. q. 1. et arg. 1º
legis 2ª. C. de crimine sacrilegij etc. nec in hoc casu

Balmosera

post hare par
ut in possibilis remanet decissio n[ost]ri &c. Et per consequens

Denique difficilis redditr ~~mihi~~ nostra &c si consideremus &c. hunc ut colligitur ex fine ibi praebes insinuacio[n]e subsequtus agere de mandato subreticio in quo aut falsu[m] fuit expressum aut de veritas expressa et de tali mandato subreticio intelligendum e[ss]e n[ost]ri[us] &c. p[ro] in dubitato ... ponit gl. in capus posicione et in secundum dum dixit capus ponendus e[ss]e. x[a] &c. in c. cum adeo et in c. ad aures hoc ~~tt~~. in q[ua] agitur de rescripto subreticio sicut eti[am] de illo videtur agere &c in d.c. cum teneamur de praebend. cui speciei gl[ossa] accomodat huic n[ost]ro &c.

His consideratis difficilior redditr vicitr nam in iu[r]e n[ost]ro perpetuus c[asus] ut si rescriptus praesertim gr[ati]ae surreticius sit ad quem dirigitr debeat ille omnino irritum pronunciare et in totus absolute repellere

perficit obediencia siquemadmodum de Zacharia dicit scriptura servi
amus sine querela obediamus sine mora ut colligitur ex eodem
D. Tho. d. 2. 2. q. 104 ar. 5. ad. 3. . Cum alia sit obedien
cia sufficiens alia perfecta et item alia indiscreta. Indis,
creta dicitur si tm quod in illicitis obtemperat verum est.

et illa

et illa que preceps e ut cum absque maturo prudentie examine et recto discrecionis iudicio non satis perpensa superioris voluntate festinanter obtemperat in isque periculosa sunt et ponens se periculo faciendi rem illicitam et contra voluntatem superioris Unde precipue prudencia requiritur in exequendis mandatis ut late docet Matheus de aflictis inter co[n]diciones obedientie in constitucionibus neappolitanis lib. 1. Ru.a 36. a n.o 3.

Adverte 2.o quod si cumque mandatum ea ambiguitate differtur ut probabiliter de voluntate superioris dubitet ad eundem superiorem recurrendum est ut ipse apercius voluntatem explicet text. reg. legis ultime. C. de legibus c. cum venisset de iudiciis c. 2. de offi.o et potesta.e iudicis delegat. Quod si dubitans ea mente execuciones moretur ut secundum prudenciam perspecta voluntate adimpleat licet de facto et re aliter non videatur obediens tamen quia ex duricia aut obstinacione rem non differt nec recusat adimplere merito iudicare debet obediens gl.a tex in d. s. deinde et text. tex. notus et gl.a tex in d. c. cum teneamur.

3.o adverte superiores multociens propter nimiam petencium inportunitatem vel tempore occassio. ex tritos vel per errores circunventos et non satis instructos vel quia propter negociorum multitudinem non possunt ad singula advertere multa precipere [struck] et mandare que subditus probabiliter dubitare potest an facta fuerint que iubent Unde si 2.o rogente maturiori delibera[ci]one oppositum fortasse respondeant [struck] ut satis deducitur ex c. ulti.o in fin. ubi gl. hoc. tex. lib. 6. L. 1. C. de petitio.e bonorum lib. 10. C. tum ex liberis vers.o perspeximus ibi non plene videbatur instruendus de in integrum restit.e c. cum olim dirrefudicata ibi sicut credimus circumventus tex. optimus. l. 29. et 30. partita.

Ex quibus facilis e racio decidendi nostri

Balmaseda

Ad. c. si quando de rescrip

tex q ubi ex mandato Principis probabiliter malluz aliquod notabile timetur probabiliter et dubitat in seriore de uoluntate mandantis ex proxime notatis et ideo rem omnes eidem exprimere et interim in mandati execucione supersedere tenetur x^a. ea quae in 1^a et 2^a animaduersione notantur et nostrum text hic et in c. 2. ubi gl de filijs presbiterorum in l. et si non cognicio. C. de si contra ius uel utilitates publicam in l. si uendicari C. de penis cum similibus ibi citatis —

Ex quarta uio. Primo declarari debet noster tex. ut procedat etiam si mandatum contineat censuras precisse et ipso facto incurrendas uel alias penam contra non exequentes quoniam nihilominus iudex ex iusta causa in execucione super sedens et rem superiori exponens nullatenus eam incurret ut docet Abb. hic n° 2. Card. q. 1. Ripa n°. 17. Ancarran, cons. 240. n° 5. Palacios §. 7. Reb. sus gl. 4 ubi 5 quorum sent.a ultra uarius hic et iure. similia probatur quia in proposito mandatarius non est inobediens licet alter mandatum non adimpleat ex nostro tex. ibi si non fecerit et ita cessante inobediencia cessat culpa et causa et censura uel pena incurri non potest ex reg. sine culpa lib. 6. Nunc sus probatur quia huiusmodi mandata et penae habent in se hanc tacitam condicionem silicet nisi is ad quem diriguntur ex racionabili causa supersedens superiori rescribat ex nostro tex. hic et similibus et inde per huiusmodi condiciones potest suspendi censura per inde ac si in mandato fuisset apposita argumento tex in c. preterea. 40 de appellacionibus iuncta gl. 2 in l. item quia 4 §. 1. ff de pactis et notant proxime citati. Unde defendi potest hispaniae praxis qua literae apostolicae censuram excomunicacionis continentes contra non exequentes uel impedientes detinentur in supremo consilio donec Pontifex plene sit informatus de qua late agit Couarr. in practicis c. 36.

Flaminius

Flaminius plures referens lib. 2. de resigna. benef. q. 4 a n. 42

2. declarari debet ut procedat in quocumque mandatario siue iudex sit siue executor mixtus uel merus qr in omnibus millitat dispositio et ratio nri tex ut e clementa doctor hic Decius n. 2. qui putauit nrum tex. locum n habere in mero executore ex eo qr nullam habet iurisdicionem nec pot inquirere negocij qualitatem et iusticiam eam qz superiori rescribere sed hec ratio sufficiens n e qr noster tx in proposito n atendit inquisicionem iudicialem sed tm conueniencias ipsius mandatarij cuius animus ex mandato exasperari uidebatur et ita pot sine aliqua iurisdicione precedente extra iudiciale informacionem et rescribere et in execucione super sedere ut intendit Rebufus d. ar. 1. gl. 5.

3. intelligi debet noster tx siue mandatum ad partis postullacionem siue motu proprio emanauerit qr in utroque casu uiget eius dispositio et ratio, nec enim atendit Pontifex hic modum impetracionis mandati sed eius materiam et qualitatem ut constat ex litera ibi qualitatem negocij facit tx in d. §. dim. competens et in d. §. hoc uero et in d. c. pastoralis in fine et d. lex 29. partita. lex 4 tt. 12. lib. 3. ordinamenti tradunt Felin. hic n 3. Ripa n 14 et 17. Card. cons. 142. col. ulta. Greg. lopez d. l. 29. gl. penult. Rebufus d. gl. 5. us. et iste Palacios d. tt de beneficijs §. 13. quamuis contrarium ex sent. Baldi teneat Decius hic n 3. existimans tem. nrum tm procedere in mandato rato ad partis peticionem qr de hoc tm loquitur ut constat ex finalibus verbis, ipra ba nobis fuit insinuacio suggestus sed respondendum e hec verba necess. ri

superiore pontificis postulacionis insinuatur nam quia id quod Pontificis noticias quoquomodo pervenit ut docet Ripa ibi n. 16.

4 intelligi debet noster tex quamdiu a superiore non emanat 2a iussio Nam ea inter veniente tenetur inferior mandatum exequi ut docet Abb. ibi n. 1. Ripa et Decius n. 17. gl. 3a numcians per tex. ibi in d. §. dein de competens et in authentico ut determinatus sit numerus § ultimo V.o contradicere et alij s citati quorum opinio comprobatur ex d. l. 29 et 30 tt. 18 part. 3. et quia post 2 iussionem cessat ratio nostri tex quia dubitari non potest de voluntate superioris. sed constat grabiter quod noster tex ibi agit de illo quod non potest iuste exequi mandatum superioris propter scandalum vel malum aliquod grave quod probabiliter imminet ut patet ex litera ibi non possis sed 2a vel 3a iussio superioris non potest tollere huiusmodi impotenciam iuxta illud Pauli 2 ad Corinth. 10 et ulti. potestatem quam dedit nobis Dns in edificationem non in destructionem iuncto c. 1. 40 distic. quod nec inferior potest in executione procedere sed potius tenetur se abstinere in c. quiresistit cum seqq. 11. q. 3. facit tex in c. 2 ubi notant gl. et dd. de praescriptionibus tex in c. nisi cum pridem. § simulo pro gravi derenunciatione cum traditis a Covar. in regula pm in princ. n.o 5. Menoch. dire cuperanda remedio 1. n. 921.

Propter hanc difficultates Abb. et alteri ibi superiores declaraciones intelligunt quando 2a Principis iussio emanat super ea materia in qua princeps disponere potest et dispensare super impedimentis de quibus agitur ut contingit in d. §. deinde competens et in d. §. hoc. n.o et in d. c. cum teneamur in priori exemplo et in d. l. 29 et 30 et in his terminis defendi potest sententia glossae et doctorum V.o notatur in c. 1. de constitutionibus lib. 6. si vero malum imminens in executione non tollitur nec cessat per 2 iussiones is ad quem mandatum dirigitur sicut priori iussionem non paruit quia in ea videbatur deffiare

voluntas

Voluntas mandantis ita q. adimplere n. pot. quia
deficit in ea potestas ex reg. supra prime adducto et re
solutione tradita a Couarr. et Menochio ubis et alijs
relatis p. Lieda de incompatibilitate beneficior. 1. p. c. 21.
n. 5.

Ultimo intelligi debet noster tx ubi scanda
lum uel mallus imminens talle e. cui per res pensiones exe
cucionis obiari pot. Nam tx noster requirit cas. racionabilem
ob quas executor supersedere debeat in mandati execucione
et idem exigit tx in d. c. cum teneamur ibi aut siri pot. sed cum
scandalus uel malus tolli n. pot. per omissiones execucionis
mandati deficit q. omitti debet mandati execucio ita
cà racionabilis deficit q. omitti debet mandati execucio ita
ex Adriano Soto et N. resoluit Couar. in d. reg. prima in
prin. n. 5. in fine quinimo si considerata materia et qua
litate mandati utilius et comodius sit uel saltem minus
mallius scandallus illud nasci quam mandati execucionem
omittis statim fieri debet execucio ex reg. qui scandali
cauerit de reg. iuris et c. 2 de noui operis nunciacio.
et traditis per D. Tho. 2. 2. q. 43 ar. 7. et 8 N. in man. c.
4. n. 11 Couar. ubi s. in prin. n. 3.

Quibus sic constitutis n. obstant in contra
rium adducta n. primus ex d. c. pastoralis. §. q. e. uero Nam
omissis interpretacionibus Decij ibi n. 2 et Debusi d. tt. de res
criptis ar. 1. gl. ulti. respondendum e. in eo tx agi de sent.
quod ex altis proceßs et scm publicam fidem q. erat Nam
tunc quamuis iniusta sit scm pribatam conciencias executoris
illam exequi tenetr Nam minister publicus ita q. sat ut
priuatus dr. ignorare in c. si sacerdos ubi notant dd.
de offi. Ordinarij et ideo tenetr se conformare cum publi
ca sciencia et iudicare scm alegata et probata q. comu
nem alegaciones tx in l. illicitas §. ueritas ff de offi. pre
sidis et doctrinas quam resoluit Couarr. lib. 1. variar.
c. 1. n. 4. et hac racione ex sola priuata conciencia execu
toris n. oritr cà racionabilis qua requiritr in nro tx ut executor

super sedere possit in executio~

Nec obstat 2 ex d. l. prospexit Nos ultra eam qua ad illius tex intellectus tradunt Felin et tu nº onc. Menchaca de successionis creatio § 20 nº 293 Menoch. de arbitrarijs casu 82 a nº 15. Conanus lib. 2. comentariorum c. 4. nº 5. dominicus Ant. de quesada diuersarum quastionum c. 16. quiado [struck] nec tex ppositus est ponderadus est longam ea differentiam inter mādatus de quo tu et legem generales de qua in d. l. prospexit Nam ad iustificandas legem et ut uim habeat obligandi in utroque foro sufficit quod Justitias et rationes habeat in cōmuni et inde licet ratio et iustitia in aliquo casu deficiat nō propterea lex iniusta et irrationabilis est nec desinit obligare ex d. l. prospexit Nam ad ea quae frequentius accidunt iura adaptantur in l. nam ad ea ff de legibus in clem. ad nostras us. 2. et 3. de hereticis docet D. Tho. 2. 2 q. 120 ar. 1. Cobarr. in 4. 2. p. c. 6. § 9 nº 8. Mādatus uero quod datur ad actus singulares iustificatur ex ratione et iustitia quam habet in illo actu singulari et si in eo defficiat iniustum est et ita uim obligandi nō habet ex nro tex. tu docet Abb nº 3. Felin. 2 Decius 11. et reliqui tu. Nec

Nec etiam obstat tex in d. c. mandatos 19. dist. quod intelligi debet de mandato et iugo aspero et difficili sed tamen iusto quod adimpleri possit sine scandalo uel alio graui malo ut significant verba illa uix ferendum et docent omnes dd. ibi ~

Nec obstat 3 quia alternatiua de qua in hoc tex intelligenda nō est quasi executor in eodem casu in quo mandatus adimpleri possit super sedendo rescribere. uel e cōuerso respōdatur arguāmentus in hoc § ppositus ratio mens et verba nostri tex sed de semper est executores ubi mandatus eius nanimum ex asperari [struck] uidetur [struck] turbari nō debere nec

statim

statim illud adimplere aut super sedere sed postquam negocij qualitatem diligenter considerauerit Nam tunc si ex ea consideratione deprehenderit adimpleri posse exequendum est remmitentur si uero inuenerit rationabilem causam ob quam non possit exequi potest supersedere et causam rationabiles superiori rescribere tradunt post Abb. § Decius n.º 2. Ripa. n.º 16 et reliqui quod si post diligentem examinationem dubitationem deponere non potuerit in dubio obtemperare tenetur ex d. c. quid culpatur 23. q. 1. docet Silb. in summa V.º obedientia q. 2. N. in man. c. 23. n.º 27. ~

Nec obstat 4 quae nostra finaliter nostri tex non probant pontificem ibi agere de rescripto sub reptitio ut explicauimus in 3. declaratione ~

Nec obstat ultimum quia non est iudicandum exemplis sed legibus ut in l. singuli C de aecusationibus in l. nemo 13. C de sent.is et interlocutionibus ~

Ad tx in c. superliteris, sexto isto tt. de rescriptis

Ex distin.e quam Innocentius. 3. magistraliter tradit in hoc tex tres potissimum regulas et conclusiones deduci potest Prima est rescriptum in quo impetrans per malliciam uerum aliquid supressit aut falsum expressit non uallet quae satis difficilis est ex l. praescriptione § 1. et si non cognitio C. si 3 ius uel utilitatem publicam et in c. dicenti § praescriptione 25 q. 2 in quo agitur de impetratione in qua per fraudem uel mallicia ueritas supressa fuit et falsitas expressa et nihilominus rescriptum uallet et iudex in eo datus habet iurisdictionem ~

2.a regulla est quando per ignorantiam falsitas est expressa uel ueritas supressa quae concedentem mouere non potuit impetratio literarum uallida est contra quam Primo

obstat tx in l. 1. us cā ff de etiuo edictus ubi nihil refert suceptio uel deceptio cō[illegible] ibtate dolo uel simplicitate —

2º obstat tx in c. significante 34 ues seq hoc tt. ubi n̄ uallet rescriptus in quo impetrans p̄ ignoranciaſ expresit reus eē unius dioc. tesis cum eet alterius uel q̄ erat ex diocesi cum eet exceuitate quamuis Pontifi. aque faile scribset sineerus fuisset expresiones —

3. obstat tx in c. n̄ pot 21. c. si modo ppria 23. us seus deprehendis lib. 6. ubi nullus ē rescriptus ex eo q̄ impetrans tacuit beneffim. exiguum et n̄ sufficiens cuius supre sio n̄ potuit eē cā concessionis arg. tx in c. postulasti ubi beneficij sufficien tibus hoc tt.º — 4. ob.

5º obstat tx in c. cui de n̄ sacerdotali depre bendis lib. 6. ubi grā obtenta ad prebendas in tegram uel maioris uallorís n̄ pōt inplicari in prebenda dimidia uel mino ris uallorís licet hanc facilius quam illas pontifex eēt cōce surus —

Sexto sic arg.tor in omnibus rescrip tis intelligi adiecta condicio si preces ueritate nitante ut in c. 2. § hoc tt. g.º ex deffectu cōdicionis sine distincione rescrip tus debet eē nullum —

Tercia reg.ª ē ubi falsitas expressa uel ueritas supressa per ignorancias talis ē quod ea cesante Pontifex nullas literas dedisset n̄ uallet earum impetracio contra quam grauiter obstat tx in c. gracia hoc tt. lib. 6. ubi ex ignorancia sustinebit rescriptus in quo fuit supresso ue ritas beneffícij q̄ idem impetrans obtinebat licet talis sit ex qua Pontifex nullo modo rescriptus cōcederet ut in c. post tullasti hoc tt. in c. cum teneamur c. dilectus de prebend. —

Sed is n̄ obstantibus iuridica et singu laris ē disposicio nri tx pruius declaracio. Primo animad uerto inter multa uicia et defectus qq. multociq. rescripta oppugnante cōiesta per gl. s. in c. cetterum § Ushiensem in

suma

sima huius tt. numero 30. Rebuffus ad leges galicas 2 tomo tt. de rescris. in praefatio ari 171. frequentissimus ee illud q comittitur qn rescripta suppressa veritate vel expressa falsitate impetrantur de quo loquitur noster tx q vicius subreptionis vel obreptionis dicitur. Subreptionis cum veritas supprimitur Obreptionis cum exprimitur falsitas ut tradunt Abb. in c. cum dilecta hoc tt. n. 15 et communis quam refferet Gerovius to. 1. et 2. lectura n. 1. Menoc. cassu. 201 n. 9. Sed verius e tam in iure quam in praxi duo haec veluti sinomina pro uno et eodem vicio accipi ut pbat tx ubi nobat Bald. in l. 1. C. si nuptiae ex rescripto petantur ita intelligi debet tx. in l. sed si hac s. patronum ff de in ius vocando in l. siqs obreptserit ff ad l. cornelias de falsis in d. c. cum dilecta hoc tt. in c. sittomo tu de praebendis lib. 6. conc Trid. ss. 22. de refor. c. 5. tradunt Rebuffus s n. 124 Peraius in Rc tt. 12. lib. 3 ordi. q. 6 Meno. s n. 10 et magis comunes testatur Mascard. de pbaciobs coclusio. 1123.

2o Premitto ee questiones nri tx olim maximas fuisse intepretum controversias et varias sentas ut pstat ex nro tx et ex gl. ulti. ubi dd. in d. l. praescripcio C. si 3 ius et ex Ant. to in repeti. a n. 19 ubi septem antiquorum sentas refert ex qq Pontifex hic duarum tm menciones fecit Nam 1. loco meminit opinionis Placentini et sequacius qui putabant literas nullas ee ex racio. tradita ex nro tx qr mendax precator carere debet penitus impetratis quae deducta fuit ex lege et si legibs C. si 3 ius et ex c. dicenti us et si legibs 25. q. 2 et pbatur in c. sedes hoc tt. 2o loco meminit opinionis Joanes et Aconis q 3 tenebant posse iudicem dellegatus in negocio sm ius comune procedere qui inter alia movuuntur ex d. l. praescripcione et d. l. et si non cognicio C. si 3 ius ac tandem hijs et alijs opinibs reiectis Inno. 3. to totam explicat materiam singulari quadam distinc. in quas dictas 3. regas ut verissimas pstituit

Prima em singullares rones habet quam asignat noster tx to Nam in sua perversitatis penas

& quum e ut is q dolose per surreptiones impetravit rescri
ptus nullus ex eo comodus cosequatr fraus enim et dolus nemi
ni debet patrocinari l. iuris gentium §. pretor ait & §. sed si
fraudandi ff de pactis l. 1. ff de in integrum restitu. in c. si aut hoc
tt. l. 35. tt. 18. part 3. & in pposito pbat d. l. & sincugnicio & d.
caput sedes hoc tt. in fine —

Ex quarone i interpretari debet noster
tx ut in hac i.a reg.a procedat indistincte sive superior alias eet
uel n eet concessurus ut notant omnes ts gl. 1. us sed contrius in c. penul
uo j hoc tto. gl. 2 in c. significantibus 38 de offo. delegati Bart. no
3. & 4 & comunis ex Iasone n. 22 in d. l. prescriptione De
cius no. 5. in c. sedes hoc tto. Socinus Junior cons. 82 n. 6 lib. 2
Pro qua senta. i facit noster tx qui in hac i.a reg.a n ubitr dis
tincione qua in 2.a — 2o facit dicta racio quae mili
tat in utroque casu — 3o tx in c. penulti. iuncta gl. 1. ibi
hoc tt. Deniqz pbatr ex d l. & si legibus C. ubi contius quod lo
quitr in rescripto legibus contrario & sic in eo quod alias non
eet princeps concessurus ultra quae alia refert fundamenta
Belamera ts n. 2

Contrarius tn imo n uidari in hoc ca
su rescriptus indistincte sed catenus quatenus Pontifex n
eet alias coccessurus tenuerunt Odofredus Petrus Cinus
& alij ex antiquioribus in d. l. prescriptio. quorum sentencias
a legistis excepto Bartulo receptas dicit Immola. n. 6.
& in disputando magis racionabiles Ant. ts n. 24 qui in
prudenter & audacter affirmant Pontificem ts p errores
& contra iuris principia desinere & in suo tn foro admitendus
ee sed ab ijs merito recedunt Bart. & alij r rellati quia
eorum argta. facile dissolui posse nam primus quo pbatr res
criptus catenus biuiari debere quatenus surreptio ue
ritatis uel expressio falsitatis potuit tollere in concede
te intenciones quia ab ea & n a malicia impetrantis pen
det uicius surreptionis ut in c. ad aures hoc tt. uarissimo
dis interpretari solet illud tn mihi uerius uidetr

ex

Ad. c. extiberis de rescriptis

existente dolo et malicia in impetrante n̄ attenten
di qualitatem rei quae exprimitur uel supprimitur quia
iuris dispositione deficit concedentis intencio propter dolu
lum tamen in penam peruersitatis dolose impetrantis
quam retullit noster tx tamen et in d. l. et si legibus et in d. c. sedes ins.
et aduertit Card. tamen notabili 2 et 11. Immola n. 5. Siculus n. 25. et
alij.—

2us ex c. dudum uers. considerantes de
preBend. lib. 6 intelligi debet quod 2. reg. nisi tx in ueritate
suppressa n̄ per maliciam uel fraudem impetrantis sed magis
per ignorantiam et simplicitatem ut inferius apparebit.—

3. denique quod mouet Ant. hic
n. 24 ex l. elegantr. 7. in princ. ff de dolo et l. Iulianus
§. 1. ubi gl. 1. et 2 ff. de actionibus empti facile dissolui pot.
quod licet secundum iuris reg. dolus n̄ dans causam contractui nusquam
uiciat actum factum inter priuatos in hac tamen specie impetra
tio literarum uiciatur quia dolus et malicia inferioris erga
superiorem multo grauior est.—

2o Interpretari debet noster tx res
criptum n̄ solum uiciari in eo in quo surreptio dolosa inter
uenit sed etiam in alijs omnibus etiam separatis articulis ut constat
ex nostro tx ibi nullum comodum et ex d. l. et si legibus et d. c.
sedes ibi careat penitus impetratis notat Abb. tamen notabili
1. Cardin. n. 4 Siculus n. 25 Decius in princ. Verous 1a lec
tura n. 4 et 2. lectura n. 13 Abb. et comunis ubi Decius
et Feli. n. 2 in c. sedes hoc tt. Francus et comunis in c. si eo
tpre de rescriptis lib. 6. Rebuf. in prefacione huius tt. n.
110 Perez in l. 1. tt. 12 lib. 3. ordina. q. 13. Tiraq. de penis tem
perandis c. 44 n. 41.—

Contrarium tamen Immo rescriptum ualle
re in articulis separatis tenet Ant. in c. exibita de iudicijs
in fine Jasson in l. si ex falsis C. de transactionibus n. 4. et ibi
Alciatus uers. itaque tandem pro qua senta. Primo facit tx in c. si
eo tpre de rescrip. lib. 6. quem Abb. tamen notabili 1.

Balmaseda

Ad. c. ex literis de rescriptis.

Et alij ibi citati n. recte intelligunt in perceptiõe contingenti ex ignorancia et simplicitate. Nam simul rescindūt eius dispociones tum quia in beneficijs in dubio semper presumitur doctus ut docet Inno: in c. dilectus sa tt.º et ibi notādus e. tum etiā quia in propria etate n. presumitur ignorancia arg.º l. quis quis C. de rescindenda vendicione et in c. abexpto uni notat gl. 3. in hoc tt.

2º facit tex in l. si ex falsis C. de transactionibus ubi eatenus presumitur transactio quatenus facta e. propter falsorum instrumentorum.

3º facit reg. ubi lib. 6 .. 6 ve. c. dilectus 19 de prebendis.

Deniqz facit quia pena dolosi impetrantis de qua in nrõ tex extendi n. debet ultra id in quo delictus cõmisum e. arg. tex. in c. quesiuit de ijs que fiunt a maior. p.e capituli et in l. si qs § 4 ad fines ff de religiosis et sumt. funerum.

Unde ad cerpones das hanc contrarietates plerique distinguunt inter falsitates expressas et veritates supressas ut in priori rescriptus corrigat in totum in posteriori us in p. superabicia ... ibi ut docent Abb. in d. c. sedes n.º 4 et post alios Rebufus Decius et Traquelus ubi s. sed haec distinctio facile conuincitur. i ex nrõ tex et d. l. prescripciõe et d. l. si ex falsis que ...ũ indistincte agit de veritate supressa et falsitate expressa et in utraqz idem omnino decidunt.

2º conuincitur quia licet inter dus ubi quis n. tenetur veritates exprimare diferencia sit inter eos qui verum supprimunt. l. falsum ... exprimunt ut in c. neqz arbitretur 14. in c. quesitum 22 q. 2 obseruat gl. in c. quis quis 30. 11. q. 3. rebitur quis veritates occultare n. pot ut in nrõ casu nihil refert illam supprimat vel falsitatem exprimat ut probat tex in d. c. qs quis et in c. quam grabi et in c. 1. in fine de crimine falsi ubi cõmunis doctores Decius ibi n.º 1. Beroi 2. lectura n.º 18 Couar. lib. 1 variar.

c. 2

Ad c. ex literis de rescriptis

c. 2 n° 3. et in c. quis pactus 1. p. § 7. n° 5 tira. ubis n° 15. ex qq
in ppositã supradictas distinciones in pscan Decius in d. c.
sedes n° 5. ubi Felin. limita. 2 Berous ts 2. lectura n°
13 et rellati a Meno deartibitar. casu. 201. n° 16

Vn. quamuis in praxi predicta
comunis observanda sit in puncto iuris tri. uerior uide
tur 3ria opinio Antonij et sequaciũ 5 quas n° obstat
noster te ts et in d. l. et singiob et d. c. sedes gr. 3° ho
rius iurius uere et pprie intelligenda sunt in his que
impetrante a precatore mendaue et in qq mendax ex
titit ut sic qualitas mendaçij referatur ad ipsas inter pre
tationes arg. legis in delictis 4. § 1 ff de [illegible] falsis Nam in ijs
insistente impetrans nullus comodus cõsequitur nec infor
ma speciali nec in comuni nec ets cum aliqs superior
eet concurrens rescriptus & superiores observaciones

3. interpretari debet noster te ut in
hac i.ª reg. n° solus procedat in rescriptis iusticie sed ets grẽ ut
pbatur ex eius principio ubi pponitur questio generalis cõ
prehendens omnes rescriptorum species pbatur ets ex eiad
auras. & c. cum adeo 17. c. ad audienciam 31. c. in n̄ra 32 c.
penult. hoc tt. in qq litere graciose ad beneffi.ª persuptu
ciones malicisas indistinte corrumpit id qp merito qe
facilius uicientur rescripta graciosa sine preter
iuis p que beneffi.ª eclesiastica impetrantur tamquam an
bicioŝa ut in c. quamuis de prebend. in 6. siue 3 ius ut pribi
legia et dispensaciones que sunt odiosa ut in c. 1. de filijs
presbiterorum lib 6. quam rescripta iusticie que ad obser
uanciam iuris cõmunis cõceduntur ut in l. falsos, C. de di
uersis rescriptis fauit reg.te C. de diuersis

et te. in c. penultio. de cri
mine falsi ubi cõmunis menochi, casu 21. n° 2 Rebuf.
in praxi tt. diferencia inter pribilegius et rescriptus n° 24
et tt. diferencia inter rescripta grã et iusti.ª n° 25
ex qq hanc declaraciones ad n̄rus te tradunt omnes ts

Balmaseda

Ad c. ex literis de rescriptis

ut testatur Abb. n.º 5. Feli. n.º Decius n.º 5. Et reliqui 5 —
4 interpretari debet noster tex. frau
dem et malicias in hac specie non presumi sed probandam esse
ab eo qui illas alegat ex reg. legis quotiens vers. qui dolo
ff de probationibus et capituli 1. de excessibus in ordine faciun
do cum alijs adductis a Tiraq. de retractu tt. 1. § 26 gl. 1 n.º
35 maxime contra principes ut docet Bursatus cōsilio 94 n.º
9 Nam in dubio per ignorantiam subreptio cōmissa presumi
tur ex reg. presumitur in 6.º et in c. estote misericordes de reg.
iuris in l. merito ff pro socio docet gl. tt. [?] priori modo re
cepta cōmuniter ut testatur Abb. n.º 7. Felin. n.º 5. Beroiu
1. lect. n.º 37. Parisius cons.º 4 n.º 30 lib. 4 Pereeius ad Rol. tt.
12 lib. 3. ordina q. 34 Mascard. de probationibus cōclusio. 802
n.º 1. cum seqq. facit tex et ibi gl. in c. penulti. de crimine
falsi per quem tex superior cōmunis limitatur ut procedat
tm in rescriptis iustitiae ex ratione ibi tradita non in
rescriptis gratiae in quibus potius per malicias et fraudem su
reptio cōmissa censetur ex tex in c. supponente hoc tt. ibi
fraudulenter obtentus tenet Inno. in c. dilectus hoc tt.
Rota 4 de rescriptis Feli. n.º 5 Bero. n.º 7. Socinus Junior
cōss.º 82 n.º 9. lib. 2 sed haec limitatio non caret scrupulo
ex d. § quid dolo et dicta reg.ª presumitur cum alijs adductis
a gl. tt. [?] priori modo quae non minus locum habent
in rescriptis gratiae quam iustitiae repugnat etiam noster
tex qui in hac 1.ª reg. procedit etiam in rescriptis gratiae ut
in precedenti observatione resoluimus igitur etiam in his
debent habere locum [?] finalia nostri tex postquam super
hoc fuerit facta fides contra quae fraus non presumitur
sed probari debet apud delegatum in quam sententiam cō
munem magis inclinat Rota 4. hoc tt. in fine contra quam
non obstat tex in d. c. penult. de crimine falsi quia ibi non agitur
de presumenda fraude per surreptionem impetrantis contra
speciem nostri tex sed potius de eo qui utitur literis falsis contra
terminos tex in c. ad falsariorum vers. qui [?] illo tt. ut tradit

Menochius

Menochius de arbitr. casu 315 nec etiam obstat tx in d. c. supponente quoniam ibi rescriptus pro praedictis impetratus praesumitur non quia gravius erat sed quia impetrans in facto suo certius sciente dixit in precibus se non habere beneficium quod habebat et ita mendax precator ex titit in quo casu intelligi potest doctrina Baldi et aliorum quos refferunt Mascard. d. conclus. 802 nº 34. Nam fraus et malicia in proposito probari pot saltem per coniecturas seu indicia probabilia consideratis persona et negocii circunstanciis ex reg. legis dictus C. de dolo et in c. 1. de renunciacio. lib. 6. ubi gl. et sit. coiecturas et ad. docet Abb. ibi nº 7. Gomecius in l. 9. Tauri nº 25 —

Quibus sic constitutis praedeclaracio huius 1ª reg. adversus eas non obstant in contrarium adducta Nam primus ex d. l. praescriptio. in quo potissimus fundatur opinio Ioanis et Aconis variis modis dissoluunt gl. penult. et ultima. ibi Bart. et Iason nº 22 cum sequenti Abb. ibi nº 3. Card. oppositio 2. Ant. an. nº 20. Versius 1ª lectura nº 5. et 19. et 2ª lectura nº 35. Bebusus ad ll. galicas tt. de rescriptis 2. tomo in praefatio. nº 168.. Istis omissis vere respondendum est tam illum loqui ubi veritas supprimitur vel falsitas exprimitur circa iusticias et merita causae principalis et exceptiones aliquas peremptorias ad versario competentes veluti cum impetrans falso exprimit se beneficio expoliatum fuisse a Ticio qui in eodem violenter est intrusus et pro rescriptus iudicum impetrat qui eiecto Ticio impetrantem expoliatum restituat Nam in hoc casu et similibus rescriptus delegatorius non viciatur nec impeditur delegatus cominus per illud et formam in eo contentam cognoscat quod colligi videtur ex d. l. praescriptio. quae loquitur de exceptio. mendacii quae non impedit litem et processum sed causam principalem et quae usque ad sententias eiusdem causae principalis poterat oponi

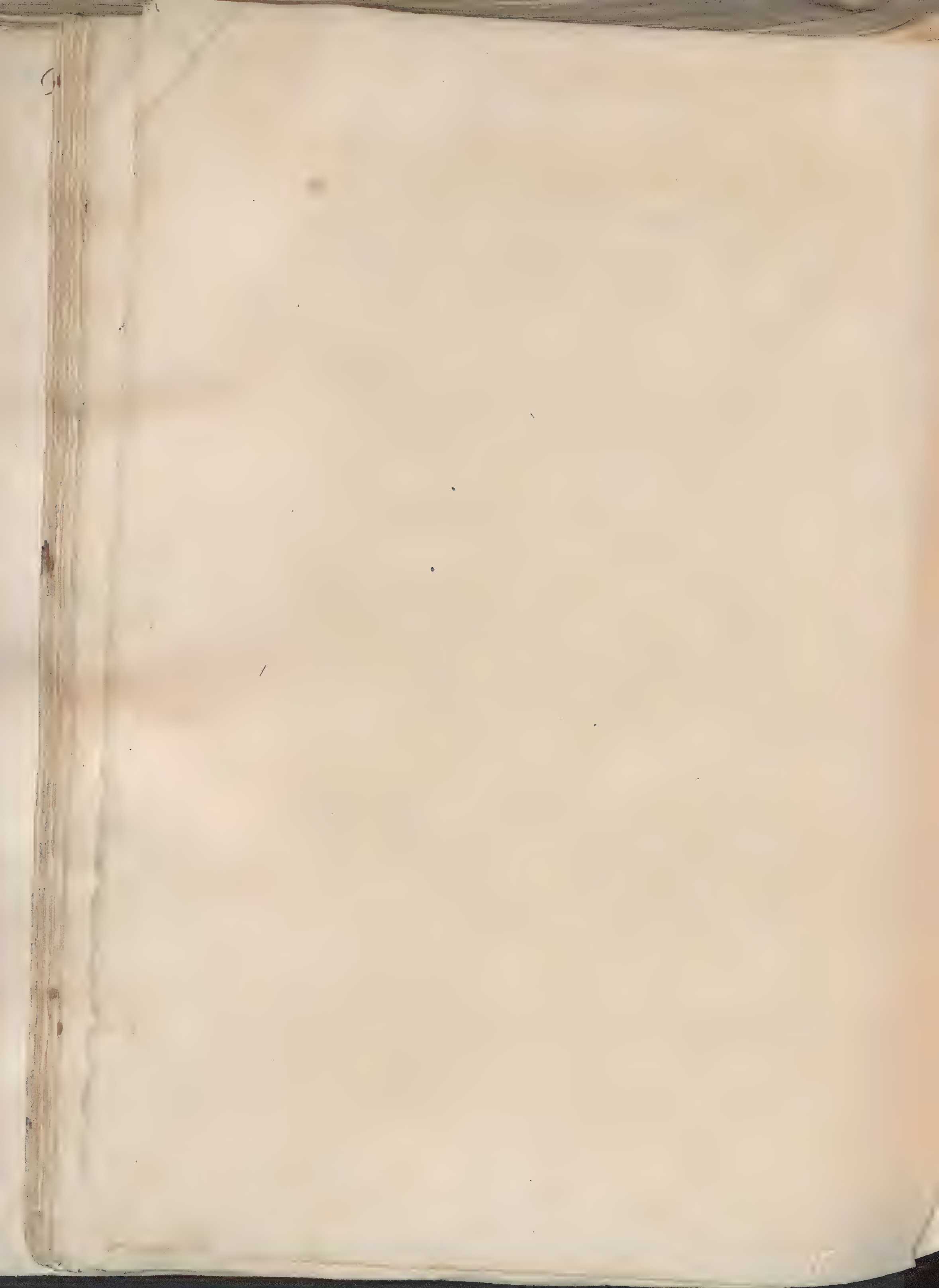

Ad cap. ex publico de conversio. coniugatorum

Castro 529

Conclusio si sponsa de presenti non cognita dixit se velle in religionem ingredi compellit in tua textus tenus quis perfiteri in relatione viri marito

Contra quas conclusiones pro ratione dubitandi sic arguitur matrimonii est de lege divino probat autoritas Matthei 19 quos Deus coniungit homo non separet. c. quos deus coniungit 23. q. 2. c. gaudemus. de di. uxoris c. quanto de translatione episcopi sed ea que sunt de lege divina per Romanus pontifices tolli non possunt. c. sunt quidam 25 q. 1. c. fin. de constitutione

2º sic arguitur vir sine licentia uxoris religionem ingredi non potest c. cum sis c. uxoratus c. ex parte secundo. c. nec ordinarii c. coniugatus c. sane secundo. § 5. in vita et con... tra diente marito sponsa religionem ingredi non poterat

3º sic arguitur ante dictum probationis professionem facere non ... c. si quis c. statuimus. § de regularibus sed § duos menses ... spacium assignat g.º vir ... litera sustinere non potest

4º sic arguitur excomunicatus ante satisfactionem per notorias contumatias absolvi non debet c. 1. de iudiciis vos planiut. c. ex parte dubenda significavit c. de sententia excommunicationis in 6. sed. § ante satisfactionem mulier fuit absoluta ut ex litera constat g. contra nostras conclusiones

5º sic arguitur Maritus non tenet restituere integras dotem sed in quantus potest dumtaxat compe tem soluto matrimonio. sed in quantus potest dumtaxat soluto ma lit. l. maritus 13. l. alea 15 § eleganter ff soluto matrimonio. l. non tam ff de re iudicata et in l. una §. cum aut reim. c. per vestras de donationibus eadem dotum uxoriam actio. c. per vestras de donationibus omnibus in termirum et uxores g.º non tenet restituere omne quia ab alio dirosit recepisse

[illegible]

Relatis praecedentibus rationibus decidendi longe verius
est matrimonium carnali copula non consummatum
per ingressum religionis ea ratione dissolui quia sum
mus pont. in eo de ordinaria potestate in
terveniente iusta causa recte pot dispensare ut la
[illegible] ad primum argu. dicunt veras, at vero cum
non intercedat fabor religionis et magna sit ra
tio quae pro religione facit c. in praesentia de pro
batis c. sunt personae 44 q. de religiosis et
sumptibus funerum cum obligatis [illegible] causa
est ut per legem canonicam quae semper aeque con
sulit ut in c. duo sunt 96 d. c. literas de resti
tutione spoliator. c. super eo de usuris c. ut actus de
constitutionibus lib. 6. c. 1. et c. fin. de sent. excom. lib.
6. conc. trid. sess. 25 c. 3. Couar. in regul. pecca
tor 2. p. 5. g. n. 5. Sol. [illegible] et in lib. 4. q. 4.
art. 1. Vict. [illegible] de potestate ecclesie c. 1. cum
aliis, ideo summus Romanus pont. Alexander 3. cum
stituit legem canonicam qua cauet ut per ingres
sum religionis matrimonium ratum dissoluatur
praeterea de natura actus huius modi matrim.
dissoluitur, quia sicuti Romanus pontif. non pot facere ut
monachus sit monachus et proprium habeat uel
ut caste non uiuat [illegible] ut in c. cum ad mo
nasterium de statu regularium quia de essentia monacha
tus est proprietatis abdicatio et castitatis obser
uantia ac proinde esset repugnantia quod posit
cum omni modo ab statu monacale eximire [illegible]
[illegible] de appellationibus n. 27
dicens ibidem n. 9. [illegible] propter contrarietatem
et repugnantiam inter statum monachalem et
matrimonium dissoluitur matrimonium ex natura
rei quia duo contraria simul in eodem subiecto esse non
possunt ut in l. 2. ff. de [illegible] et est communis opinio
quam refert Gabr. lib. 3. communium opinionum 1.
tomo folio 157, et ideo Alexand. 3. summus recte potuit

Certo

Huius modi leges sancire ut infra latius et apertius ex diffusa argumentorum patebit

Nec obstant in contrarium adducta in ratio. dubitandi non obstat primus argumentus scilicet Romanum pontificem non posse ius diuinum aliquid statuere ut sonant iura in argumento relata ad cuius cognicionem sciendus est duplicem potestates Petro et successoribus eius traditas fuisse in teriorem et exteriores in terior quo ad forum anime quo uocatur potestas ordinis c. in nouo testamento. 21. d. c. Omnis utriusque sexus de penit. et remi. ex terior uero ad conseruandas ecclesie mayestatem et continendos in officio populos que uocat iurisdicionis de qua in c. quod cum 24 q. 1. ibid. ss. 25 c. 3. et hac exteriore potestate leges diuinas interpretari humanas condere et in diuinas leges preter quam in articulis fidei interueniente causa dispensare potest et cum ea dispensando non dicitur ius diuinum soluere sive destruere sed ei deseruire ut probat Joanes Andreas in c. de multa de prebendis qua et alios refert Arearranus consi. 373. n. 2. ubi docet quod dispensatio est quedam commensuratio communis ad singula Unde familie gubernator diuit dispensat quia singula singulis dispensat et talem dispensatorem in digeonius qui legem uniuersalem interdum relaxat ex causa uidelicet Arch. in c. consensus. 11. d. hoc etiam uidemus ius diuinum et naturale licet dicatur inmutabile ut in hoc argumento in pre constitutiones canonum declarat modificat et compilat ut communiter prestant scribentes in c. qua in ecclesiarum de constitutionibus et quod post. summus pont. circa ius diui. et natur. disponere per generalem constitucionas hoc etiam post. per dispensationes sicut xpus dns plura diuina precepta tradita in testamento ueteri mutauit in nouo testamento ut in c. non debet de consangui. et affini. Potestas uero

Romani.

et in de eo quod potest dispensare super praavis c. proposuit de concessio. prebendae et in Apostolus c. ... 33 et in decimis c. ex parte de decimis et in voto c. 1. et 2. de voto et in iuramento c. quanto divi. iur. ...

In ... disputanda difficilis quaestio et valde controversa in textu ... utrum Romanus Pont. possit dispensare in matrim. rato et ... ... non consumato in quo duae sunt communes contrariae sententiae quarum prima est teologorum et quorundam canonistarum asserentium autoritate Romani Pontificis dissolui non posse quos refert et sequitur Joanes gutier. lib. 1. canonicorum quaestionum c. 17. et Corduba in quaestionario lib. 1. q. 25. qui omnes autores de hac quaestione disputantes congerunt et pro hac senta faciunt sequentia fundamenta

Primam indissolubilitas matrimonij etc. rati est in mediate iure divino absoluto quod non oritur nec dependet ex aliquo alio ... sed ex praecepto vel Dei statuto ... ut ex ... de baptismo constat primo ex eius diffinitione — 2° ex D. Pauli 1 ad corinth. c. 7. ... qui matrim° iuncti sunt praecipio non ego sed dns uxorem a viro non discedere et ad Roma. c. 7. mulier quae alligata est viro ...

3° quia in c. quanto et in c. gaudemus de divortiis ha betur quod eius indisolubilitas est iure divino quod Papa non potest per dispensationes illud dissolvere sicuti non potest in iure divino et natu. absoluto dispensare —

2° quando christus dns fuit interrogatus an liceret uxorem ex qua cumque causa dimittere Mathei c. 19. dixit qui dimiserit uxorem moechatur et sic libelus repudij in l. evangelica non habet locum unde

Cn. Theo

ad. c.

si papa posset ex quacumque cau[sa] sequeret[ur] quod magis ad mitteret libelus repudij in l. qui. quam in l. veteri qz in l. veteri viris licebat dimittere uxores tantas. At vero feminis n[on] licebat dimittere viros et inde magis ad mitteret quod e absurdum

3° si ex aliqua c[aus]a esset in matrimo. dispensandus maxime ratione impotentiae post matrim. contractae de qua impotentia agit in t° de frigidis et maleficiatis aut ratio[n]e Scabis c. quarto de divortiis aut ratio[n]e lepra qua altera pars afficeret ut in t° divortijs leproso[rum] sed nulla harum causarum potest fieri dispensatio g° Romanus Pont. dispensare n[on] pot.

4° si Roman. Pont. posset dispensare de potestate ordinaria g° et eps in sua diocesi si specialiter Romano Pontifi illud sibi n[on] reservaret ut in c. nuper de sent[enti]a excommunis. c. at si clerici S. de adulteriis diiudiciis sed Roma. Pont. hoc sibi n[on] reservavit g° poterit eps dispensare sed eps n[on] pot. dispensare ut omnes fatent[ur] g° nec Romanus Pont.

5° Nulla conpositio nec dispensatio in matrim° et pot ut probat tx in c. fin. de transactionibus cum gl. ibi g° cum illa generalitate loquat[ur] in sacram[en]tum matrimonij n[on] solum in consumato sed etiam in rato debet intelligi debet.

Contrarias sententias Pontificij amplectuntur quam solidissimis fundamentis plant[ant] primum si hoc matrim. ratum esset indissolubile pontificis autoritate hoc esset qz plena indissolubilitas esset de sua natura vel ratio[n]e sacramenti sed hoc e falsum g° n[on] e indissolubile mayor cum quentia patet minorem pbo qm matrim ut e

officiis

officium naturae etsi post carnalem copulam
dissolui pot. ut in c. gaudemus de diuortijs
et communiter theologi in 4 d. 33. neque
tenus sacramentum e. c. in dissolubile tam ex
parte contrahentium qui s[ecundu]m nexus [illegible] per re-
ligionis ingressum possunt separari quam ex
parte effectus gratiae quae [illegible] positis
non sancire et adisposi[illegible] pot. amitti
et ita ratio [illegible] quatenus repre-
sentat coniunctionem [illegible] bene pot.
dissolui quod [illegible] in d. c. debitum. A[illegible].
uero post carnalem copulam repraesen-
tat coniunctionem Christi cum ecclesia et ra-
tione illius repraesentationis e. in dissolubile ut
docet D. Tho. in 4 d. 27 q. 1 art. 3 [illegible] ratio naturae
q. nec ratio sacramenti nec ratio naturae
nec ratio repraesentationis e. in dissolubile

2° simatrim. ratum significaret illam
coniunctionem Christi cum ecclesia nec per ingressum
religionis solui potuisset quia [illegible] illius [illegible]
[illegible] significat illam
[illegible] sacrilega. q. n. significat illam
coniunctionem ut probat [illegible] in d. c. [illegible] et in
d. cum societas 27. q. 2 ac per consequens pot
dissolui per ingressum religionis absque ulla dis-
pensatione ut constat ex [illegible]

3° fortius e. spirituale uinculum quam car-
nale c. inter corporalia c. quanto de transl. [illegible]
episcopi ex quo arguitur quod si uinculum contra-
ctum inter [illegible] et [illegible] Summ. Pont. pot. au-
toritate diuina sibi concessa dissoluere ut in dic-
tis iuribus q. a fortiori eadem autoritate diui-
na poterit dissoluere uinculum matrimonij ra-
ti quod e. minus forte quod constat quia omnes
autoritates quae interdicunt diuisio in matrim. carnali

Casaio

ex Xpo tribuit Dom. Pont. etc.

4.° constat ex nro tx matrim ratum per ingressum religionis dissolui posse ut probat communiter scribentes. 5. g.° et per Roman. Ponti. dissolui pot. nec repugnat si quis dixerit illud fieri ex instituc. diuina speciali et q. solus deus id facere pot. n.° uero Papa q2 haec pot replicari quia romanus Pont. pot dispensare in uoto solemni castitatis uel religionis ut Monachus ducat uxorem ex causa rationabili g.° et in matrim.° rato q2 est pot. in illo q.° et fortius uinculus ex quo dissolui matrim. ratum g.° quod uidetur facta e. [illegible] in matrim. rato q dissoluit per ingressum religionis

5 et ultimo summus Ponti. auctorit. diuina in nro [illegible] legem diuinam ma[illegible] c. 19 quos Deus coniunxit etc. intelligendam ee de matrim.° carnali copula consumato. q temerarius uidet. contra ipsius Pontificis declarationem contrarium asserere et Roman. Pon. auctoritatem l. diuina sibi concessam compedibus constringere praesertim cum constet apud S. Antoninum quem referunt Joannes gutie. recordo ca ubi S. Roman.[os] Pontifices in matrim.° rato saepe saepius dispensasse. g.° —

Retenta tn̄ sub correctio.ne 3.te matris certa hac ultima sent.a Quam (nec auctoritate carere uideamus) probant Archid. in c. quapropter 26 q. 2 Prae positus in c. si de sponsa duxit. felinus in c. quia ecclesiarum de const. h[ui]us n.° 2. Decius ibidem n.° 13. N. in man. c. 22 n. 21. Silua nuptialis lib. 1. n.° 52 Silbest. v.° diuortium. q. 4. Sanc dicit communem Ux

Urcius

Ouiius Junior lib. i consilio 4 cons. 170 Aruba... cons. 373. Decius cons. 603. nº 13. et alios plures quos refert Joan. Gutierrez d. c. 17 super quo modo ut argumentis pro contraria parte adductis satisfaciamus. Non obstat primum argument. qz illa autoritas quos Deus coniunxit dupliciter pot. intelligi vno modo ut intelligat de matrimonio consumato ut in nro. tx. altero vero modo ut intelligat si ne iusta ca. et a non habente autoritate. hac vero ex vicio non comprehendit Romanus Pontifex qz autoritate diuina utitur et sic poterit diuina autoritate matrim. ratum dissoluere ut supra dictum est.

Non obstat 2m. qz respondeo libellum repudij admitti in l. veteri in matrim. tam ratum et sic nullo modo admitti in l. euangelica qz in matrio. consumato secundum iuniores sententias. mero Rom. Pont. dispensare non pot.

Nec obstat. 3m. qz respondeo impedimentus in potentia, lepra, et infidelitatis impedimentus ante consumationem ea iusta dispensando cam sed aus vero post consumationem matrimonij ... probat Joanes Neuicanus ubi supra.

Non obstat 4m. fundamentus qz respondeo esse ... communes sent. in omnibus causis pose dispensare ubi specialiter non e ei dispensatio interdicta hac tn. debet intelligi qn illa dispensatio permitit diuino canonico qz ex eo quod conditor canonis sibi dispensationem non reseruauit concesisse uidet. et sic e intelligendus tx in c. nuper ... et in c. ... s. de ... ibi gla. ... dispenset.

Secus vero est ubi potestas dispensandi ad solum Pontificem expectat maxime quia est dispensatio de iure divino. Nec obstat dicere matrimonium ratum esse prohibitum separari de iure divino quia debet intelligi in copulative at vero quod est consumatum habet perpetuam indissolubilitatem et sic in matrimonio rato dispensat Roman. Pontifex.

Nec obstat ultimum ex c. fin. de transactio quia communis intelligit illum textum in inferiore a Papa ut scilicet inferior non possit dispensare etiam si sit legatus de latere ut probat ibi Joa. de Inmola cum aliis nec obstat dicere quod matrim. absolute sumptum non solum de consumato sed etiam de rato intelligit quia respondetur quod si de consumato intelligatur nec Romanus Pontif. posse dispensare si de rato tantum Roma. Ponti. cum iure canonico posse dispensare in inferiorem vero minime solvit quod primum argumentum.

Ad. §. illis etiam ex cap. de Causis
tt.o de offi.o et potestate iudicis
delegati.

[illegible] in [illegible] Domini [illegible]
[illegible] de Causis [illegible] in [illegible]
in [illegible] e n.o 13 Judici delegato [illegible]
ad ea [illegible] ubi sit [illegible] poena [illegible]
arbitrio eius committit [illegible] in [illegible]
[illegible] in c. in archiepiscopu [illegible] in c. si
[illegible] et [illegible] constanti. 2. q. 3. [illegible]
na in c. 3. de poenis [illegible] in l. 1. [illegible] Calumnia
[illegible] ff. ad Turpillianum et in l. 7. et [illegible]
32 partita. 7. [illegible] ordinarios ubi [illegible] agit
[illegible] in c. inter ceteras n.o 12 de [illegible]
[illegible] in l. si constante n.o 31. ff. soluto ma-
trimo. Tiraquellus de poenis temperandis in [illegible]
[illegible] n.o 4 Menochius lib. 1. de arbitrariis q. 15.

Primo sic argumentor ima [illegible] iudex possit au-
gere vel minuere [illegible] certam poenam s.
[illegible] statutam ut patet in l. quid ergo. 13. [illegible] poena
[illegible] ff. de [illegible] qui notantur in famia et in l. et
[illegible] C. ex quibus causis infamia irrogatur et
in c. at si clerici [illegible] de iudiciis
quam oppositionem [illegible] eandem
[illegible] dignitate

2 sic arguitur ex mente glosse magne in
[illegible] contumacios certam poenam imposuit
lex ciuilis et canonica aut enim fit missio in
possessionem aut [illegible] fieri missio procedit per
excomunicationes c. [illegible] frequenter [illegible] in
aliis ut. [illegible] contestata. c. 1. [illegible] c. [illegible]
[illegible] et contuma. l. consentaneum C. [illegible] et
[illegible] iudex sed [illegible] agit de poena contuma-
[illegible] locus arbitrariae cum
sit [illegible] poena statuta

Ultimo sic argumentor [illegible] delegatis
modicam dumtaxat coercitionem l. [illegible] ff. de offi.o eius
et in [illegible] delegato poenam pecuniariam
imponere c. 13. de poenis [illegible] inutile [illegible] delegati [illegible]
[illegible]

Carbajal:

Ad §. illis cd. ex cap. de quibus

... n. ... verat ... Alexandri ... Senius ... ratio ... eet ... ex ... in lex ... clementia ... autentico de consiliis §. ... statione ... ubi gl. ... tradunt ... valerii a Tiraquelo de penis temperandis in prefatio n. 2. adeo quod judex eam penas minuere ... ut ex Ostiensi tradit Card. ... Barbatia n. 34 ... et Dinus ... per legem ... publica ... ad ... alegat Romanus ... 73. ... ubi s. n. 12. Unde fit quod ... aequitas rigori praeferat. in l. placuit C. ... ubi rigor scriptus reperitur servandus est. et praeferatur aequitati c. fi. de transactionibus l. ac l. C. de pactis conventis et ideo lex quamvis dura sit servanda est. l. prospexit ff qui ... quod si lex certam penam non imponat ad arbitrariam veniendum est ... l. 1. §. expilatores ff. de expilatoribus et in c. 1. §. finali ... de linerandi ... ratio est ... delegatio ... ria ... in c. primo cum aliis s. ita ... dunt ubique resolvit Tiraq. ubi s. menochius de arbitraria. q. 11. cum quatuor seqq. Julius clarus lib. 5. sententiarum §. fin. q. 83.

Hoc igitur constituas posse judicem sive ordinarius sive delegatus deficiente pena juris arbitrariam imponere ... cum absque potestate puniendi et ... et delegati elusiora jurisdictio redderet c. 1. c. praeterea c. sane c. ex literis ... d. lex finalis ff de offi. eius et ex eo quod causa judicanda committitur ista potestas judici tributa est ex natura jurisdictionis l. 2. ff de jurisdictione d. c. praeterea. Unde bene potest judex pro sua jurisdictione sive ordinarius sive delegatus juris penam imponere vel pro arbitrio suo considerata delicti causa et personarum qualitate argumento d. §. expilatores ... §. fin. et ... dibus 31. ad l. ...

ciam

tiaz de falsis et legis respiciendus l. aufacta §. fi. de penis. l. seruus C. ad legem Juliam diui l. 3. § fi. C. de sacro sancta baptisma iterat. c. in causis 19 de re iudicata d. c. fi. de transactio.
Quibus sic constitutis non obstant. in § adulta non obstat. primum nam gl. § pro certa quod sensit difficulta tem et in specie non dissoluat tn excedat ita compo nunt dicentes iura contraria procedere in contuma tibus in non ueniendo in qq certa pena statuta est et nauis in contumacibus in non parendo in qq non est certa pe na et ideo hinc iudex sim suum arbitrium est sic contumaces punire poterit resoluit, igitur ex Innocen. §. quod tx in d. c. ut lite non contestata ubi mittas puniunt contumaces in non ueniendo pena missi onis uel excomunicationis, at uero tx noster punit contumaces in non parendo ita in texerit Butrius §. n. 14. Sed hec interpretatio aperte con uincitur ex nostro tx qui de contumacia loquitur quare Velameda cum Ostiense Andrea et Baldo § plures refert intelectus quorum comunis ille uidet Abbati §. n. 4. uidelicet quod nec missio in possessiones nec excomunicatio proprie pena sunt de missio in possessiones patent quia cessat purgationem expensarum c. 1. cum alijs cum seqq de dolo et contumatio. d. §. in alijs de excomunicatione apparet cum potius medicina dicat. c. 1. de sent. excomunicatis lib. 6. Tridem cum neutra illarum dicat. pena bene sequitur in nostro tx. dari locum arbitrio iudicis in pena imponenda cum nulla sit imposita legibus § contumaces. ut pote cum nec excomunicatio nec missio pene dicant
Sed hec interpretatio refelit quia et missio in possessiones pena est. d. l. consentaneus § ad co gendum eum ut se representet et in d. §. in

aliis et al. tercia tra parte et ind. satis poena 19 decim ius rocando ~ nec obstat purgatio expensis cessare missiones, quia non cessat ex purgatione sed quia cessaverat contumacia uel oboedientia quae precedit semper purgationes ut in illis iuribus ~ Praeterea etiam et excommunicatio poena est quatenus poena gravissima ut in c. 1. c. nemo contineat. 11. q. 3. c. corripiant 24 q. 3 c. dilecto de sent. excommunis lib. 6.

Quare omissis uariis interpretationibus adductis per Immolam Abbatem n.º 11. Felinum n.º 12 Decium n.º 78. Mantuam n.º 42 Veroyum n.º 60 illa uerior uidetur interpretatio uidelicet posse delegatum contra contumaces poenam imponere missionis in possessiones ut in d. c. tuae cum similibus adductis in secundo argumento. Vel si maluerit potest pervenire ad sequestrum c. 2. dedicto et contumacia quisque qualitatem aliam postulaverit poenas secundum personae qualitatem et delicti cum poterit arbitrio suo eam imponere judex et ita in presenti quisque intelligit et practicat. Sic in libellis ~

Nec obstat sequens argumentum quod ultimo loco proposuit de eius et deficiat de poenis nam ad eius responsiones suppono judicis arbitrium ad imponendas poenas lege canonica extendit usque ad depositiones c. cum non de eius in fin. de iudiciis c. tuae de poenis c. novimus de verbor. signif. c. degradatio de poenis lib. 6. Tridentinum ss. 25. de reformatione c. 3 in foro aut saeculari potest extendere iudex arbitrium usque ad mortem naturalem si crimen mereat. gl. in §. in summa ad poena exceranda iuit Meneses in l. transigere C. de transactionibus n.º 27 et facit locus deuteronomii c. 25 et in c. non afferamus 24 q. 1. et iura allegata a gl. in d. §

in summa

in summa §§ extraordinaria a felino in c. ut
literis nº 12 Decio nº 14 de consti 69. Claro lib.
5. receptarum in praxi q. 83. Menochio de arbitra
riis q. 86. Igitur quotiens iudici arbitrium
committit pot de iure canonico usque ad degrada
tiones poenas imponere et de iure civili usque
ad mortem — Nec modo obstat propositum
argum. de d. l. fin. et d. §. ubi tantum mo
dica coertio permittit iudicibus delegatis nam
respondeo aliud esse delegato committi criminis
uendictam uel poenas pro arbitrio exequendas quo
casu arbitrari poterit et eximini convenientem
poenam imponere et aliquando propter magnitudi
nem criminis et rei publicae tranquillitatem
poenas augere ultra iuris terminos l. hodie in
poenam augere ultra iuris terminos l. tem. in
l. aut facta §. fin. et in l. respiciendum ff. de poenis —
Aliud aut esse causas civiliter committi in cuius prae
su contingit aliquem contumacem uel inobedien
tem esse quo casu dixit Consultus in d. l. 1. §. qui
mandata et in d. l. fin. ff. de offi. eius in ubi
esse imperium et iurisdictionem sine modica coer
cione et delegatio redderetur illusoria sine coer
cione ut in c. praeterea §. c. pastoralis. 28. c. ex
literis 29. c. significasti infra – ita intellexit Be
royas in d. c. supra nº 33. —
Non obstat ultima difficultas quam primo loco con
tra nostram opposui ex d. l. et si severior et d. §.
poena gravior quia respondeo cum doctoribus cano
nistis et legistis post glas. — et glas. ff. remissi
set in d. l. et si severior et in d. §. poena
gravior quod post sententiam non post iudex poenas legis minuere
vel augere sed in ipsa sententia poterit uel minuere ra
tione iuventutis uel senectutis delinquentis uel quia sine dolo
delinquerat l. hodie in l. si quis aliquid l. §. in summa
et in l. absentes §. fin. et in l. respiciendum §. delinquit
ff. de poenis et in l. auxilium §. 1. ff. de minoribus et in l. 1.

§. fin. ff de falsis et in l. 4 §. 1. ff de sicariis, uel augere ut cum spius e, exemplo, multis grassantibus x. tx in l. aut ut facta §. fin. ff de penis ex iustis causis judex diminuit paenas legis ita deduuit ex dicta l. et si sunt o dictis rationes quibus sm communes intelectus dum docet q ca. cognita iudex diminuit paenas. Sed docet nos q sicut certa ca qua x repatetur aiudice ad temperandas paenas legis poterit excarremittere et minuere legis paenas in suma igitur iura pdicta ubi iudex recedit a pena legis uel minuendo uel augendo inteligunt et debent oftinere interueniente x ca qua sinon adsit debet judex inponere paenas legis ut. S. et in. d. l. 1. ad turpilianus et in similibus x. ea qua dixi in ratione diuidendi et ita inteligunt interptantes disicultates Abb. §. n. 16. Decius n. 18. Deroius n. 80 Tiraque. in d. tractatu de penis temperandis in pfactio. n. 4. Menoch. de arbitrariis lib. 1. q. 98. n. 14 Julius clarus lib. 5. sententiarum §. fin. q. 85. ubi alterius quaro resoluit Cou. lib. 2. uariarum c. 9. n. 8. et in man. c. 25. n. 14 ubi id etiam ad iudicium conscientie extendendum tradit Sot. lib. 5 de iustitia et iure q. 3. art. 4. pro qq faciunt tx in c. crimina de colusione detectionis et in c. 2. de delictis puerorum et in c. inquisitionis in fine principii de acusationibus et in l. l. axulius cum aliis modo alegatis ex qq iam aparet responsio ad tex in l. ad bestias et in l. diui fratres ff de penis et in l. 1. §. fin. ff de questionibus ubi judex etiam ex ca et aclamante populo n potuit moderari paenas sed solus princeps iuncto capitulo at si clerici §. de adulteriis de iudiciis ubi est necesaria dispensatio qr illa iura locunt et procedunt qn pena iam e inposita uel ipso iure uel per sent. os nos uero et noster tx loquit in pena inponenda per iudicem ut. S. cum communi resoluimus

Est tn uerum quod constito de crimine uel de innocentia

nocentia condenati permitit eidem iudici suam sent.ᵃᵐ ;
reuocare ex l. 4 tt.ᵒ 30 partita 7. ubi Gregor. ltᵒ.
de bello equitari Abendano in dicionario uer.ᵒ tormen
to. 8. 14. conclusio Gutierez diuixarm.ᵗᵒ 3. p. c. 6. n.ᵒ 7.
quod idem é qñ constat euident sent.ᵗᵃˢ n. posse exe
cutioni mandari et ee impossibile argum.ᵗᵒ ce his fina
lis ff quae sent.ᵉ sine apellatio.ᵉ resindant et in
l. 8. et 9. tt.ᵒ 11. lib. 8. recopilationis et in l. 4. tt.ᵒ
24. dicto lib. 8. et si contrarius in hoc uelit Abi
les in. c. 1. prox ltᵒ. derecsarm.ᵗᵉ n.ᵒ 7.

. D. Carvas Jal.

Quis, hin n̄ obstantib. verissima ē mi ex decisio quod simpliciter delegata causa censeant delegati omnes articuli antecedentes et necessarij ad eas ut in c. 1. et in c. sane 11. et in c. prudentiam §. 6. inst ne insta et in l. 47. tit. 18. parti. 3. et sub his ro tiones assignat conis 3 cum gl. 70 in pedice in c. 1. 5. et gl. finali. 5. in prin. — Nam iudex omnia pot quae ad ipsas iurisdicciones pertinent et sine qq causas expediri n̄ pot ut docet tx 5. in petitionis 7 et in c. significasti et in § sexta et in c. sus ...ad ex eo prat qr cui principale conceditur con cessum videt et accessorius d. regula accessorius in 6. d. l. cum principalis ff. de regulis iuris c. quo iur. d. c. simonaicus 16. q. 1. c. cum ca de in integrum restitutio. l. quidam consulebant ff. de re iu dicata l. fin. C ubi et apud quos — Un plicari n̄ pot sicut tx in l. ad rem mobilem et in l. concesso oia censent concessa sine qq illud ex delegati ff de procuratorib. et cui conceditur sim pliciter iurisdiccio oia quae expectant ad explicatio nem iurisdiccionis concessa videnti l. 2. ff de iurisdic. Unde deduxit Pontifex in proposito ee explorati iure vis ut in dicib. qq ca simpliciter com mitit censeat commisisse et omnes illud quod expectat ad ipsas cau. ut dixit Ponti. in d. c. sex ta in fin. ibi explorati — Quod ex praesum ta voluntate delegantis videt ee commissum cum sine accessorio illo ca principalis explicari neque at ut dixit consultus in d. l. ad rem mobiliam et in d. l. ad legatus et in l. illud 76. ff de adquirenda hereditate quam doctrinas ultra ordinarios ubique exornat N. in prin. de poenit. d. 5. n. 28. Menoc. lib. 1. de arbitrariis q. 45. et lib. 2 casu. 167 iuxta quam delegantis voluntatem debet extendere delegatis iurisdicciones c. super literis de rescriptis

ibi

ibi ut quae ratio delegantem movuerit moveat delegatum — Ex qua ratione deduxit quod concessa iuris iurisdictione censentur omnia concessa sine quibus iurisdictio expediri non potest et sic in nostro textu cum absque hac coertione non possit delegatus uti iurisdictione et potestate sibi commissa neque expedire causam principalem necessario et hac censetur ad causam principalem concessa sibi commissa textus d. l. quidam consulebant cum allegatis —

Deduxit etiam ex eadem ratione quod concessa iurisdictione delegato censetur et concessa coertio sine qua nulla est iurisdictio neque esse potest l. magistratibus ff. de iurisdictione omnium iudicum c. pastoralis § i. l. ii. fin. iurisdictio et a lege fin. ff de officio eius —

Deduxit etiam ex eadem ratione quod concessa iurisdictione delegato non solum concedentur necessaria et sine quibus iurisdictio expediri non potest sed etiam illa quae faciunt ut melius et commodius iurisdictio expediri possit ita probat textus ibi plenarias recipiunt potestates et per eum textum ita ponderat hoc defendit Decius § n. 6. idem Decius ubi notabiliter in l. 2 ff. de iurisdictione n° 6. idem in c. ut debitus de appellationibus n° 24. Aretinus in c. de testibus n° 9. Baldus in d. l. 2 receptus per Claudium ibi n° 26. Purpuratum n° 7. Alciatum n° 3. ibi Pro qua opinione etiam facit textus in l. si arcae 6 § ff de usufructu sibi concesso usufructu areae concedit etiam aedificium construere pro commoditate ad idem textus in l. qui cum quod s. pe nultimo in fin. ff de in integrum restitutione et facit textus in c. prudentiam s. sinceram infra ubi delegatus cognoscit de excommunicatione quae ad eam expectat quamvis aliter possit expediri causa ut textus in c. de prudentia de donationibus inter. Quae opinio verissima est quamvis contrarias defendat Iason in d. l. 2 n° 11. quam dicit communem Curtius ibi n° 13. Socinus n° 4. et defendit Felin. § n° 4. qui tenent delegatum in iis solummodo accipere plenarias potestates sine quibus causa expediri non potest, moventur per textum in d. l. 2 ibi sine quibus

facit etiam tx in l. ceteras ff de itinere actuque privato in
unus qm ibi sine qq iter refici n. pot et facit tx in
l. 1. §. fin. ff usus fructus petat. ibi sine qq omnino uti n.
pot. sed nihilominus prior opinio tenenda e. nec eam
impugnat d. l. 2. Nam ibi respondet consultus secundum sub
tilem iuris rigorem ut medius necessarius ad finem
censeat ee commissus quod ampliat per pontificias §. ut utili
ter et quod eam meliorem cam reddit censeat ee commissus
ut in sinuant predicta tota plenarias recipit potestates x.
ponderationes Decij c. 2. alias §.
Nec repugnat d. l. ceteras. Nam contra servanda e. ibi
faciunt conventio que legem dedit contractui responde
re poteris q ibi n. solum loquit. tx de necessariis sed etiam
de utilibus ut aparet ex illis verbis ibi ad refectionem
utilia.
Nec denique repugnat d. l. 1. §. fin. ff usus fructus petatur
qr ibi usu fructuarius lamina aquas vel alia petendo
ab herede n. ea que ad usus fructus perceptiones requi
rebant tantummodo exigebat sed alia longe diversa quoque
servitutes sibi constitui ab herede postulabat ad quas
heres ipse n. tenet, et ita videt intelligere illum tx. De
cius ubi s. et cum eo Alciatus ubi s.
Quibus ita constitutis n. obstant argumenta contra nos
tx adducta n. primum de tx. tum in d. autentico
de defensoribus reis §. sinero Nam respondeo q
tx ibi loquit. in delegato inferioris a principe
ut patet ibi a quodam iudice datus sit qui delega
tus n. pot citare realiter hoc est percapturas ut do
cuit Bartho. in l. imperium n.º 10. et in l. 2. ff de iu
ris dicti.º ubi capturam ad merum imperium refe
runt et alius meris imperij nec delegant ubi in
l. solet ff de offici.º proconsulis et in l. 1. ff de offi.º eius cui
alius. nec exerceri possunt per delegatis inferiorib a prin
cipe ut cum Bartho. in l. 2. n.º 2. resolvunt Curtius ibi
n. 29. Orosius n.º 4. et 5. Nec te moveat in contrarium
quod cui committit causa principalis committunt omnia nec

necessaria

necessaria et antecedentia ad causam principalem iudi
ci in ratione dividendi ac proinde in d. autentico de-
buisset etiam et concedi realis citatio nam respondeas
eleganter quod quando antecedentia sunt maioris potes
tatis et diversae iuris ditionis quam principalis tunc
etiam in capacitates ipsius iudicii consistentes in princ
cipali non veniunt accessoria ut patet in exemplo ff.
in d. c. latere et in d. c. tuam cum similibus et
Soc. voluit Bart. in d. l. 2. n.o 4. Ceterum non diver
sum est in nostro tex. qui loquitur in delegato principis ut
patet ibi nostro autoritate qui delegatus inter alia ha
bet Soc. privilegium ut posit citare realiter per capturam secundum communem
relatam a Decio .5. n.o 6. et probat in autentico qui semel ubi
gl. vers. delegatis C. comodo et quando iudex quae resolutio limi
tanda est ut procedat ut taxat iure civili quo consuetum me
rii imperii non delegant pro inferiores a princi.e ut in l.
ff. de off.o eius in l. solet ff. de off.o proconsulis ibi gladii
potestatem in l. 18 tit. 4 partit. 3. et in dividere dele
gatus inferioris a prin.e non potest in carcerem detrudere
cum pertineat ad gladii potestatem ex notata per Barto.
et dat pro tex. ibi in d. l. imperium, at vero praedicta distin.o
non procedit diui.e canonico quo casu etiam [illegible] merii
imperii delegari possunt per ordinarios et inferiores
a prin.e ut docet gl. in c. pervenit 95. d.e recepta co
muniter secundum Menochius lib. 1. de arbitrariis q. 54.
et Covar. lib. 3. variarum c. 20. n.o 4. et in de episcopus potest delega
re absolutiones et beneficiorum collationes et causarum
criminalium cognitiones c. fin. de off.o ordinarii c. cum
episcopus necessario vel monachi in 6. c. 2 et 3. de off.o vicarii
in 6. c. cum episcopus de off.o ordinarii in 6. c. in archiepiscopu
de raptoribus c. aqua de consecratio.e ecclesiae ibi quae
iuris ditionis sunt. Unde iure canonico
delegatus inferioris a prin.e potest exercere merum et
mistum imperium et ita simpliciter causa delegata erunt
delegati omnes articuli antecedentes ut est citare re
aliter per capturam ex nostro tex. pro quo etiam facit 95 in [illegible]

[illegible] principis et in exiorais ē eadem ratio et idem
[illegible] l. 1. C. de interdictis resoluit Menoch. 5 casu 438.
n. 4 et post expendi cone trid generaliter loquens in d.
ss. 25. c. 3. in us in causis vero iudicialibus mandat om.
iudicibus ecclesiis cuiuscumque dignitatis existant vt tc.
quibus rebus cone et iudicibus delegatis permitit ut possint
sint procedere realiter et personaliter et perinde fuerunt
in carcerare sed certe ex coniunctis difficiles videtur in aliis
videlicet in us in causis quoque criminalibus ibi licebit
iudici saltem bina monitione precedente tc Nam
trina monitio canonica vel una perentoria pro tribus ē
necessaria ad excomunicationes c. sacro de sent.ª ex comis cum
aliis et tamen credendum non ē quod sanctus cone dum
uult reformare abusum sensus censurae ut patet in prin
tx. voluerit reuocare totum ius canonicum et auferre formas
trinae canonicae monitionis cum ibi nulla verba adsint ex
quibus colligatur reuocatio iuris illud tamen existimo voluisse ista
tuisse cone in d. us quod ante quam perueniat ad cen
suram excomunicationis ut ex procedat contra delinquentem per
executiones realem et perpersonalem et ad sic faciendum sinon in ueniat delinquens per dictum uo
cet saltem una monicione et de inde sin comparcat
possit procedere iudex ad excommunicationes premissis monicionibus
ut dixerat cone in d. c. 3. in prin soc c.º trina canonica
monitione vel una pro tribus ex dispositiones iuris canonici ~

Nec obstat tx in d. l. prosequendus S. sin aut reus
quem in primo argumento adduximus nam ille tx si intelli
gatur de delegato ita explicatur a doctoribus sic tx in d. auten
tico de appellendis cognitis rationibus S. si uero ~ Vel melius dicas
quod tx in d. S sin aut non intelligitur de iudice delegato a quo
fiat renuntiatio ad superiores sed potius ille superior intelligitur
de ordinario in cuius territorio res sita ē que petit et ideo
ad eum fit renuntiatio ut ad competentes illius rei, ita data
cum gl.ª ibi uerbo ad mayores in telligunt ~

Non obstat 2.m argumentum ex d. autentico de
testibus S. si uero in ductum Nam respondeo quod ille tx non

loquitur.

loquit deponiendo falso teste sed detorquendo uel uer
iurando, teste qui recusat uel comparere uel ferre testimo
nium coram delegato quo casu qr agit de inuestiganda
ueritate delegatus pot torquere uel uerberare ipsos testes
ut patet ibi quatenus p hoc nihil celent ueritatis et in
c. 1. ibi uel nisi p ueritate dicenda de iudiciis lib. 6. — Aduer
uerso qr delegatus n. solet afferre familias nec officiales pu
blicos debent recurrere ad famulos pretoris iudicis uideli
cet ordinarij q. aparitores uocant in d. §. sinero ignoti ibi
sumant aparitores et facit p hoc tx in l. omnes 32. § execu
toribus uel aparitores C. de episc. et clericis resoluit Rebuffus in
l. urbana pdia 166. ff de uerbor. signific. et ita contra communes
alegationes illius §. sinero ignoti ego intelligo xc interpretationes
Alexandri in d. l. 2. de iurisdictio n° 8. quem sequit Jason
ibi n° 13. idem Jason in §. qui mandatas n° 6. ubi Decius
n°. 6. — Nec obstat q delegatus n. habet merum imperium de
iur. ciuili ut s. dixi ac pinde quod posit torquere in d. §. sinero
ignoti, nam ex mente aliquor. d. ita respondet uerum
cé delegatus merum imperium n. habere de iur. ciuili et
inde nec plenam potestates ad comprimendos contumaces
sed tunc precipiunt eos refferre ad delegantes ut in d. auten
tico de exiuendis §. sinero Quod tn doctores dicunt cé in
nouatus per tx in autentico de litigiosis §. omnem uero.
alius collatio. 8. a quo tx sumit tx in autentico qui semel C. quo
modo et qn iudex ex gg iuribus probare contendunt iam delega
tum in distinte habere merum imperium sed decipiunt
qr id nullo iur. probat nec uoluit tx in d. autentico de litigi
osis qui de delegato principis aperte loquit ut patet ibi per
imperiales iussiones cás examinant ubi gl. ueró alius ita
intellexit similiter etiá ex tx in d. autentico qui semel deducitur
qui de delegato principis loquit ibi et per principes delegatis
permitit. Mc. liminat uexat interpretatio tx in d. au
tentico de testibus §. sinero inocuit ubi statutum é ab impe
ratore posse delegatum subiicere tormentis testem ignotu
tum supponendo delegatum de quo ibi merum imperium
habere cé q principis delegatum q cumplexio dat n.

intelexissent imponent errores Justiniano dicentes docuisse ibi delegatum non posse torquere sed erant aperte et cum Justinianus expresse docuerit quod si delegatus decreverit testem esse torquendum sit inferenda tortura sed per apparitores et ministros ordinarij illius loci qui illo tempore solus ordinarius apparitores et ministros familiam quod sane habebat ut probavi ex tex. in d. l. omnes §. executoribus vero apparitores C. de episcopis et clericis. Unde Justinianus delegato potestatem tribuit in d. §. sinero innoquit comprimendi et torquendi ut supra in interpretatione illius tex. adverti vel potest intelligi tex. in d. §. sinero innoquit. 2° doctrinam celebrem in materia iurisdictionis videlicet quod quedam sunt que possunt esse meri imperij et simplicis iurisdictionis diversis tamen respectibus ut tortura quando aliquis torquet ad penas ex meri imperij et ideo si in criminalibus torqueat ad veritatem eruendam est meri imperij secundum Bart. in l. intendos. 2. §. qui fures ff de furtis sinero imponat incivilibus quando testes vacillant est simplicis iurisdictionis et ita per delegatum possunt torqueri ut in d. autentico de testibus §. sinero innoquit qui si ita intelligat nihil repugnat

Ex quibus venit constituendum iudicem delegatum posse punire falsos testes vel corruptos deponentes coram ipso in causa sibi comissa quod probatur primo ex l. nullus. 12. C. de testibus ibi datum cunctis iudicibus 2° ex l. 2 C. de sportulis 3° ex c. super is de penis et ex nostro tex. ibi plenarias recipit potestates. Ultimo ex l. quotiens C. de iudicijs et hanc sententiam tenet gl. 1. in clem. 1. Soc. tt. Bart. in d. l. nullus Baldus sic in fine [illegible] n°. 2. Abb. n° 2 Decius n° 6. dicit communem Curtius Junior in d. §. qui mandatam n°. 14 et tenentes hanc opinionem respondent ad tex in l. Divus 31. ff de falsis quod procedit quando delegati iurisdictio restricta est ne se intromittat in causa criminali ut constat ex tex. ibi quam ex forma iurisdictionis pati possint secus vero alias quando sine restrictione et prohibitione cause criminalis est facta delegatio nam tunc secundum predictos delegatus punire potest falsos testes

Abbas tamen in c. 1. de crim. falsi et cum eo Anania ibi distinguunt ita aut delegatus est principis et aut alterius inferioris si principis punire potest falsum testes quia mayor est quo

quocumque

quorumq. ordinario d. c. sane ii. § sim aut in pertioris i
pot et sane est veram doctrinam dixit Jason in d. §. qui man
datam n.o 11. et coes resoluit Couar. in practicis c. 18. n.
8 clarius lib. 5. receptar. §. finali q. 38

Verius tn existimo dixisse Menocsius lib. 1. de arbitrariis q.
91 n.o 11. videlicet quod delegatus in distincte siue in ferioris si
ue principis n posse testem falsum uel corruptum pro qua opinio
primo facit tx § ubi mandata ca demandant omnes tum taxat
articuli necessarij ad expeditionem causae ut in c. prudentiam § sex
tam § et dix § in ratio dividendi sed punire testem c articulu se
paratus a ca principali sufficit cm iudici ad uertere quanta fides
testi sit adhibenda ut in l. 3. §. 1. vers. tu magis ff. de testibus
q. delegatus debet testes falsos remitere ad ordinarium ita
Jason in d. §. qui mandata n. 7. quod sequit Menocs. ubi
§ pro qua opinio videt tx expressus in d. l. divus 31. ff de fal
sis ubi judex in competens de quo ibi ad puniendam falsitatem
debet consulere in peratorem et illustrem. in delegato & nes
ad intelligunt per quem Barts. ibi n.o 4. expresse tenuit de
legatus n posse falsum testem coram se deponentem pu
nire qua oppinio fulcit ex illa regula leg. 2.a §. fin
in fine ff de iurisd. ibi is dat multa dicende ius quibus publi
cum iudicius e et n aliis nisi sue iurisdiction eis sit permissum

Nec huic sent.a obstant fura p contraria parte adducta
imo potius videnr hanc opinionem probare n primum obstat tx
in d. l. nullus nam respondeo breviter et vere quod lo
quit in iudicibus ordinariis ita ex aliis resoluit Decius § n.o
6. Menocs. d. q. 91. n.o 4. Nec [illegible] obstat
d. l. 2. C. de sportulis nam respondeo quod delegatus ibi
punit executores de qq ibi loquit tx qr n excuendo impe
diebant determinationem cad principalis quo casu delega
tus in pedientes punire pot ut in c. 1. §.

Nec obstam tx in d. c. superis depenis nam respon
deo cum Decio § n.o 6. quod ibi puniunt clerici Gallicanes
ex mandato speciali pontificis ut patet ibi in mandato tuo
sed verio c littera coram [illegible] vobis demandato uerbo ut
legit Menocs. d. q. 91. n.o 5. ra quam literam nihil obstat tx

ibi si aduertas ad uerba sequentia tex quo Summ. Pont. videlicet q delegati a Pontifi.ce ibi carebant potestate puniendi clericos cauilantes et ideo pugnitio et captura n' ita gabit infamias q̃ fuit de facto imposita ut patet ex eodem tex.u n' ~~deniq obstat tex~~

Non deniq obstat tex in d. l. quoties C. de iudic. Nam respondeo quod illius tex regula tunc demum procedit qn cā incidens ita ē connexa causae principali ut q̃ absq illa definiri n' posit ut in l. 1. C. de ordine judicio. et in l. siqs a liberis §. si uel parens ff de liberis agnoscendis et ita explicat Covarruvias lib. 1. variarum resolutionum c. 33. sed punire testem ē art.us separatus a cā principali ut patet q.o iudex delegatus n' pot testes pugnire cum delegato iuris dicio n' extendat ex casus expressos in comissione etsi a principe dimaneat ut in c. cum dilecta de rescriptis c. quidam n' obstante tali desfendis in 6. aduertas tn̄ p perfecta inteligentia istius articuli quod si ex falsitate testium impedit delegati iurisdicio ab illo puniri posit d. c. 1. § et ita ē accipiendus ē Abb. § n.o 4 Feling. n.o 3. quod sin impedit aut loquimur de pena ordinaria quam delegatus n' poterit imponere sed ordinarius ut in d. l. dibus. aut loquimur de pena extra ordinaria quam recte imponet si sit delegatus principis n' aūt inferioris x.a distinctionem Abb. Anania Clari Covarru. § licet Curcius Junior in d. §. quimandatam n.o 14 tradiderit delegatus inferioris extra ordinarie pugnire posse nisi sit res talem iurisdicio ne cognoscat de criminalib. sm Sipolitus in l. 1. §. Item n.o 34 ff de falsis ——

Non obstat argum.tus primus quo arguebat ~~sm~~ 2.a difficultatem propositam ~~tex~~ contra tex.m § ex eo quo d delegatus modicas dumtaxat habeat coerciones x.a l. 1. §. quimandatam iuxta l. finali ff de off.o eius et in c. pastoralis 1.o ad per consequens quod n' posit degradare uel alias grauiores penas imponere quae consistendit sub seueritate ecclesiastica de qua § ut in argum.to ponderauimus nam respondeo supositis his quae tradunt in c. de causis, §. illis § uidelicet q delegato compectit potestas coercendi pro officij dignita.e x.a d. l. finales et in c. 1. § et in d. §. illis et in d. c. pastoralis nec modo repugnat illam

co[er]ciones e[ss]e modicas et [quod] concedi plenariam potestatem procedendi
severitate ecclesiastica nam respondeo quod illa iura n[on] prohibent pu[n]
niciones s[ecundu]m modum et qualitatem delicti nec semper ad modi
cam restringunt pugniciones sed tantum dicunt nullas
e[ss]e iurisdiciones sine co[er]cione unde suponunt in ponen
dam e[ss]e co[er]ciones iuxta delicti modum et qualitatem exercit
q[uod] aliquando minor aliq[uando] mayor pœna quod resolvit gl. in v[erb]o
[discre]tionis sanciones in d. c. pastoralis nec semper pœna degradacionis
aut alia gravior erit in ponenda nec tali resolvit tx [quod] impon
dexatis verbis severitate ecclesiastica ad cuius in teligentiam circa
oportet inter pœnas canonicas e[ss]e censuras severitatem ani
madversiones et [alias] proprietates et raciones talis sermonis cen
sura refert ad pœnas spirituales de qua in c. querenti de
verbor[um] significat. in c. nemo contemnat 11 q. 3 c. corripiantur
24 q. 3. severitas refert ad pœnas pecuniariam et tempora
lem ut in c. fin. de transactio[nibus] et [quod] animadversio refert
ad mayores pœnas videlicet ad degradaciones et similes ut in c. in
multis deinde[?] sed si hac proprietas verbor[um] in potest l. in n[ost]ro ca
nonica p[er]misione ubi sic e verbis et ita si dicat aliq[uis] canon ani
madversio[ne] digna pugniant delinquentes n[on] inde illa gravior
pœna erit imponenda item nec minor si dicat severitate
puniant poterit q[uod] et tunc iudex censuris vel aliis pœnis uti
s[ecundu]m modum et qualitatem delicti et ut subiecti materie racio
postulaverit q[uod] aperte deduxit ex c. in quibusdam de pœnis ubi
severitas ad censuram refert et in c. pastoralis §. fin. [et] ubi ani
madversio ad alias pœnas temporales refert quod post Decium
[?] bene advertit Socinus in d. c. in quibusdam n.o 6. ubi severitas
de qua [quod] dixit quod accipienda e[st] p[ro] pœna commensuranda [secundu]m mo
dum et qualitatem delicti quo considerata poterit delegatus in
ponere aliq[uando] minores aliq[uando] graviores pœnas et ita de
gant[er] venit in terpretandus tx noster.

Nec obstat alium argumentum quo augebam hanc 2[a]m
dificultatem ex eo quod delegatus nec multam nec pœnas pe
cuniarias imponere pot[est] ut in c. 1. et 2 de dolo et contumacia et in
c. si de pœnis et dum ponderavi ex n[ost]ro tx. cum obstiença
delegatus pot[est] indicere multam ut [quod] in hoc art[icul]o —

D. Caricchi

Ad respondet certus est iure civili posse iudices multare et pecunia punire l. 2. §. fin. ff de iudiciis l. 1. C. fin. C. de modo multarum l. 2 C. de sportulis sed et iure canonico multare pot. et poenas pecuniarias imponere c. Statuimus 18 q. 1. c. fures 33. q. 5. c. dilectus in prin. de off.o ordinarii c. de causis § illis c. pastoralis c. ex literis et tx. § que sententia verissima e. et eam pcepit habet rationem quod ita homines a peccatis et delictis arcent et omnes in off.o et tranquillitate continent metu poenarum imponendarum ab ecclesiastico iudice et ita ee. praxi receptissimus ut testat. Bernard. diez in praxi c. 34 et ex sententia Abb. Socino in d. c. ut resolvit Covar. lib. 2 variarum c. 9 n.o 9.

Nec obstat tx. in c. irrefragabili §. fin. de off.o ordinarii et in c. ut clericorum de vita et onestate et in c. nemo de simonia et in c. licet de poenis ubi ecclesiasticus non imponit poenas pecuniarias quod pro regula tradit in c. 1. de dolo et contu. nam respondeo quod illa quatuor iura priora improbant iniustam exactionem pecuniae provenientem ex iudicum avaritia quae plerumque convertit in simoniam nempe qn. pro celandis peccatis exigit pecunia.

Nec obstat tx in d. c. 1. de dolo nam intelligendum e. in casu particulari de quo loquit qn. non periclitat iustitia et qui contumax fuit iam prestitit cautiones deobediendo et parendo iudicis tunc aequitas canonica suadet non ee. multandum at vero si iustitia periclitaret vel contumax persisteret in inobedientia tunc posse multari nec poena ex avaritia sed ex iustitia procedit ut probat comis Prelata et ita intelexit Abb. in d. c. 1. n.o 5. et inde obtinet apud ecclesiasticos iudices aplicari poenas pecuniarias ad pios usus ut tx. in c. cum sit §. fin. de iudic. et in c. cum tu dixeris sed hac resolutio in iudicis ordinariis receptissima e. in delegatis autem e. dubia nam quod delegatus non posit multare argum.o e. tx in l. 1. ff si quis ius dicenti et in l. 2. §. fin. in fine ff de iudiciis et in l. aliud 131. ff de verborum signif. et in l. eos gl. 1. C. de modo multarum et in l. defensores C. de defensoribus civitatum. Sed contrariam opinionem probat tx. § et in c. de causis §. illis et in c. pastoralis in prin. et in §. fin. et probat gl. in ver.o puniat in c. ex literis —

Sed

sed in hac controuersia omni ā p̃ritate referentium opi
niones pro concordia constituas delegatum a princ.e de iure ciui
li multam imponere posse n̄ aut delegatus inferiores iure
aut canonico utrumq delegatus multas imponere posunt
p qualitate delicti et modo contumaciae certissimus ē et dedu
cit ex his quae ī resolutiones constituentes diferentias inter
ius ciuile et canonicus in hoc quod ea quae sunt meri
imperij n̄ delegant de iu.e ciuili nisi a princi.e de iu.e aut
canonico delegabilia sunt indistincte ———

Nec obstat. 3. et ultimus fundamentus quo augebam
2m difficultates s tx t ponderando uerba n̄ri tx ibi aut par
tes mandatus n̄rus n̄ habeant ut accedant ut aparet in
arg.to nam respondeo uerissimas ēē ppositiones ēē uoca
dos in ius omnes de quorum interesse agit siue ciuiliter siue
criminaliter agat nec sufficit uocaciones fieri ad domus
nisi ex iudicis decreto ita intelligit. lex deuino quoq de requ
dicata l. 1. §. permittit de liberis agnoscendis l. 4. §. fi. de
danno infecto ubi Bart. c. 1. deca posesionis c. cum de
dolo et contumacia ubi gl. et com.is quam refert Tiraq. de
retractu §. 9. gl. 2. n. 44 Unde debuit praxis ad p̃ueniendas
iurisdiciones inter iudices competentes ad declarationes tx in c. p
posuisti de foro competenti ubi bene Socinus n.o 19 aduertit
Judicem personaliter in ius uocando p̃ferendus ēē in causae
cognicione alii iudici qui licet prius uocauit in ius n̄ tm per
sonaliter s ad domum &c. Sed licet hac dotrina uera
sit nihilominus n̄ obstat immo p eius tradiciones accipi
enda ē disspositio n̄ri tx ——— Docuit cum Alexander
s delegatum ex simplice commissio.e posse inobedientes con
tumaces capere et cohercere quamuis litterae commissio
nis id n̄ contineant aut mandatum apostolicum p̃tes n̄
habeant ut accedant quia ex eo q causa ei comitit super om
nibus quae ad cam expectant plenariam accipit potestatem
Unde plures contendunt ex illis uerbis ibi litterae commissi
onis id n̄ contineant aut mandatum n̄rus partes n̄ habeant
ut accedant uoluisse Alexandrum q delegatus pontificis
posse absolute quoscumq capere et punire quod certe

falsum est et quamvis Ostiensis Andreas Baldus Bellamera Imolensis, Abb., felinus, Decius in dictis textibus explicatione in ... ... vera in ... est Alexandrum ... in ... cautes et co ... non excusari a delegati co... ex eo quod in commissione vel delegatione nominatim non exprimant quia satis est de legationis potestate et natura comprehendi ex delicto vel incidentia vel ex alio ca. ad negotium expectatum c. 1. c. sane c. pastoralis c. ex literis et ... in ... in ... preterea non excusari ex eo quod mandatum apostolicum non habeant ut ... quia delegati mandatum apostolicum est d. c. sane et quamvis expresse ad illos non dirigat satis est virtualiter ad ipsos dirigi commissionis potestate et natura ut s. dixi in ratione decidendi.

Nec obstat 3. arg. et difficultas ... sic ... dedicto c. lator et d. c. tuam cum aliis nam respondeo quod illa iura loquuntur quando ca. incidens et accessoria est diversae speciei et iurisdictionis nunc enim iudex causae principalis non erit iudex causae accessoriae at vero noster tex et similes loquuntur quando articulus accessorius est eiusdem naturae et iurisdictionis tunc enim mandata cum principali censetur demandatus articulus accessorius ita intelliguntur Imo. et ... ex ... Abb. n. 9 in d. c. tuam Bart. in d. l. 2 n. 3 ubi ... sed contra sane resolutiones ... tex in c. deprehendentes de donationibus inter ... ubi ... eius integras de qua apud Ant. Augustinus ... 2. lib. 4 tit. 14 delegata causa matrimoniali censetur delegatus articulus dotis quamvis principaliter pertineat ad iudices seculares ... et si articulus accessorius sit diversae naturae et iurisdictionis cognoscere de eo debuit iudex causae principalis ... predictas resolutiones et caput tuas quare ... dicas iudicem seculares sive ordinarius sive delegatus non habere potentias auctoritatem vel ... ad iurisdictiones ecclesiasticas ... in capitulum ... c. decernimus de iudiciis c. fin. de rebus eccle. c. velle quidem 96 dist. ... 56. tit. 6. part. 1. Couar. in practicis c. 31. et ideo articulus accessorius pertinens ad ecclesiasticum non potest diffiniri per laicum ex d. c. tuam et d. c. lator at vero iudex ecclesiasticus habet ... potentias et auctoritatem ad iurisdictiones seculares et ideo ratione incidentiae et connexitatis potest illum auctoritas reducere ad actus ... gl. 1. in c. novit de iudiciis

& glos i.ª in c. cas qd decidiuis resoluit Couv in regula peccatum 2.p. §.9. nº 5. N. in d. c. nouit notabili 3. corolario 17 Soto lib 4 distin.ª & in c. q. 4. art. 1. & ita in d. c. dependencia iudex delegatus ecclesiasticus potuit cognoscere de ca incidenti dotis & reducere ad actus iurisdictiones ——, Xª quas resolutiones intelligo tx in d. c. latoe circa fines ubi prescitur iudicibus ecclesiasticis ut remitant cas seculares ad suos iudices debet enim intelligi qn principaliter opponunt secus aut erit si incidenter ocurrant ——

Demª predictae resolutioni obstat tx in c. ducrimimus de sentª. excois lib. 6. ubi pot iudex laicus cognoscere de excomª quamuis pertineat ad diversas speciem iurisdictionis videlicet ecclesiasticae Xª c. corrigiant 24 q. 3. c. quamuis de verborum signifcª tridentinus ss. 25 secunda reformatioª c. 3 qª iudex causae principalis cognoscit incidenter de artiº diversae iurisdictionis —— Sed respondeas quod tx in d. c. decrnimus procedit qn iudex laicus cognoscit de mero facto nempe an quis sit excomtus quo casu id articulus anexius & separatus eª a ca principali & spirituali & ita pot per laicus explicari docet Bart. in l. ticio. nº. 5. ff soluto matrimº & in d. l. 2. nº 4 respetus per clarus lib. 5. sententiarum §. usura nº 8 Couv. lib. 3 variarum c. 3. nº 1 — ex quo prinª deduxit quod iudex secularis pot cognoscere an precesserit sentª in ca heresis si opponatur exceptio Xª formas c. urgentis de hereticis & in c. 2. §. heretici eodem ttº in 6. rursus intelliges txm in c. petimus 11. q. 1. & in c. postulasti de homicidio ubi iudex laicus ad requisitiones & invocationes ecclesiasticii pot inmisceri cais ecclesiasticis quasi adiutor denique secularis rationes quare seculares cognoscunt de violentiis illatis per ecclesiasticos qª ad reges pertinet oppressos defendere & consule ecclesiasticos qª ad reges pertinet ... re personis miserabilibus Xª c. 21. & 22. Ecquielis & c. regum officium & c. administratores 23 q. 5. quo autoritas precipue regibus nris hispaniae concessa eª ut patet ex cor coronica c. 222 tradit Avendanus. 1. p. c. 1. Couv in practicis c. 33. N. in c. cum contingat de rescriptis pag. 149 Non obstat argªtus quo augebam an 3ª difficultates 5 tx nris de textu in d. l. siqs spiciens tt de divitiumeptiarum qª respondeo quod loquit qn matrimonium prohibet ad ipus ingerere publicam administrationes qui n pot contrahere matrim qn velde

mo uel spuos qº feminam diuites uel potentes ex l. 1. ttº 6 lib. 3 co
dicis Teodosiani relata in l. 1. ibi qui parentibus et tutoribus pot ee
terribilis C. si rector prouinciae at uero sponsalia pot contrahere
de futuro ex d. l. siqs officius ibi sponsare non prohibet qr in cis
sponsalib. partes possun peniteri ex dictis legib et ex c. 2 de sppon
salib. possunt tn sponsalia ualere collata in tpus quila post
finitus officius argu. tx in l. in tempus 62 ff de haeredib. instituen
dis et post non ualere ex plurib. cais quas adduxit N. in manu
latiº c. 22 nº 42 et in l. 8. ttº 1. partiº 4 Vnde prohibicio tem
poralis matrimonij non extendit ad sponsalia de futuro in qq ucept
minor ratio prohibicionis ex c. odia et regula odia in 6. in c. pe
na depenitº dº 1. et ita d. l. siqs officius intelligunt Decius in c.
nam concupisciam nº 4 2. leuaro de constitucionibus Ovosius in d.
l. 2. nº 24 Alexander consº 194 uolumiº 2. nº 14 Nec mo
do repugnat d. l. oratio qr sincere intelligat potius probat pro dictis
sentias docet enim oraciones imperatoris qua quasdam nuptias
in personis senatoris inhibebat nihil de sponsalib. locutas ee unde
necessaria fuit noua lex ad anullanda sponsalia propter senatoris
potenciam ut suppleat quod oracioni defuit qr si sponsalia uoluisset
legislator prohibere expressisset arg. tx in c. ad audientias 12 de decimis
et in l. item apud laueones 8. ait praetor uers. eam ff de iniuris &
ita explicant 5 comunes Baldus in d. l. 1 C si rector prouincie Jason
in d. l. 2 nº 24 Decius in d. c. nam concupiscientias nº 4 et in c.
iurabit nº 3. de probacionibus in 5 nº 2 = progg. experdet peris consul
tus Paulus ub. singulari ad oraciones Diuorum Antonini et
comodi in l. si tutor 60 uersº quamuis ibi et tn intelligendum
e ut sic desponderi quidem posit ff de ritu nuptiarum ubi imperato
rum lex prohibens nuptias inter tutores et pupillas extendit ad
sponsalia ex noua iuresconsulti interpretacioe qr prohibitis nuptiis
non erant prohibita sponsalia

Non obstat alius argtus quo augebamus hanc difficulta
tem. 3. ex c. constituit 20 q. 3. Nam respondeo qd ille tx habet
specialem raciones propter cupiditates prelatorum qui inducunt iuuenes
ad religiones ut aduertit gl. ibi et cum ea dd dolus enim non uiciat
at religiones gl. finalis in c. cum dilectus de eis qui nuiti Abb. 5.
nº 3. Abb. in c. in nra nº 7. de sepulturis cum gl. uer. nisi dolo

Covar. in 4 2. p. c. 3 s. 7. n° 3. et ita imitat tx in autentico ingressio C. de sacro sanctis ecclesiis ut valeat confessio absque transmissione bono rum propter odium in ducenium jubenes ad relegiones quod sponte suscipi debet ut in trid. ss. 25 in prima reformatio. c. 17 et 18 et 19

Non obstat 1m et ultimum argtu. contra nam ex ex eo quod delegati commissio est intelligenda secundum formam rescripti et sic potius restringenda quam extendenda secundum tx in d. c. cum dilecta et in d. l. rodulfus et in d. c. prudentiam cum aliis in argto. alegatis quia respondeo secundum eo quod dixi in ratione dubitandi quod ex natura delegationis videntur commissa omnia ea sine quibus causa principalis expediri non potuit etiam si illa non exprimantur in rescripto quia virtualiter in eo ipsius et sic non dicemus quod delegatio ea non continebat ac per consequens nec dici potest delegatum extendere commissiones suas ad casus in ea non contentas quia si diversus esset casus de quo cognoscere vellet judex delegatus ab eo qui ei in rescripto commisit non posset cognoscere ut in iuribus in argto adductis quae ita eleganter intelligunt et feliciter finitur et noster tx ad laudem et gloriam omnipotentis Dei

Primera n.° [illegible]

bayll
bayll
Manu
Odilis uictor

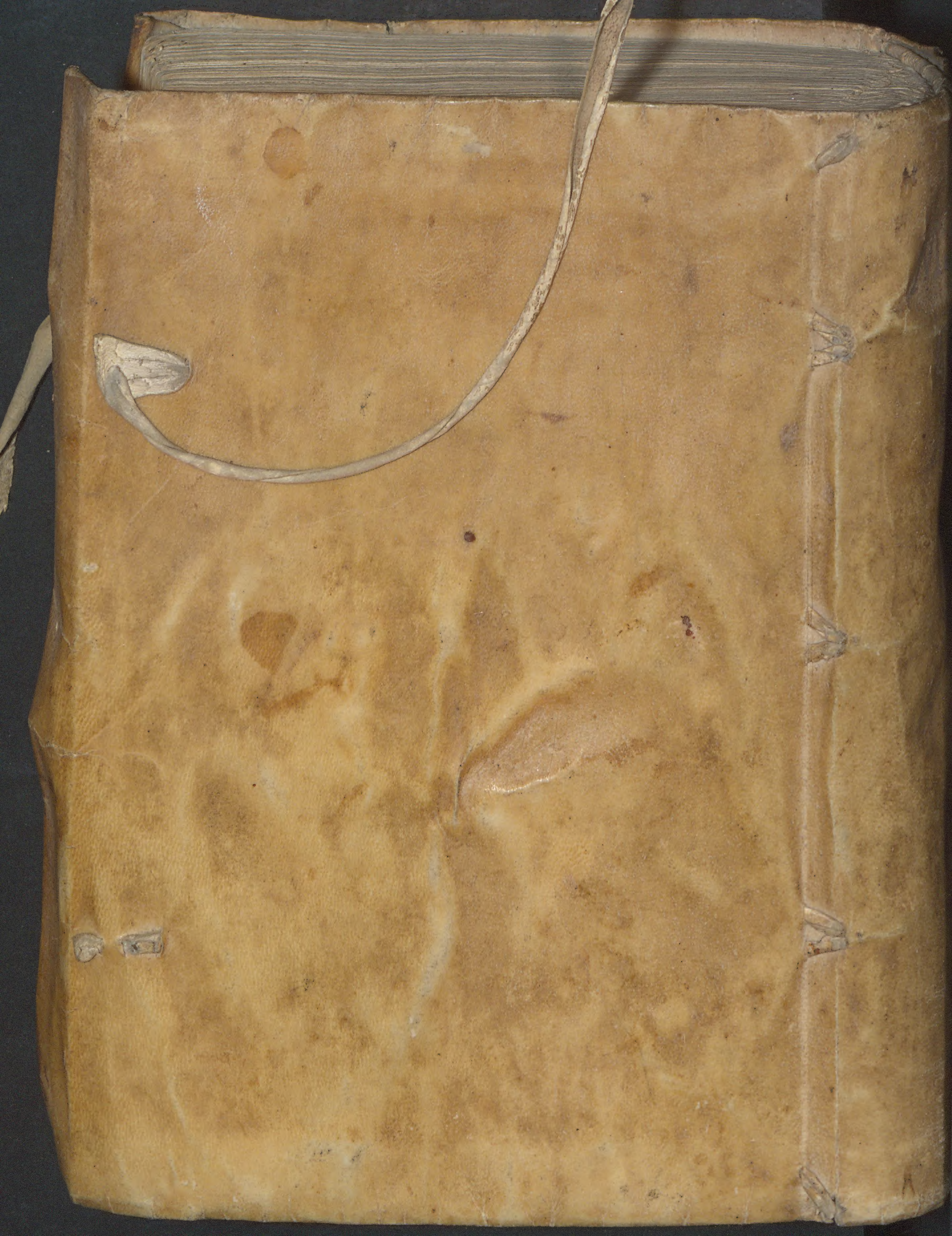

Materias Canonicas de Varios